
ΜΩΫΣΗΣ
ΜΩΫΣΗΣ
ΑΑΡΩΝ

ΕΠΙΤΟΜΗ

ΤΗΣ ΙΕΡΟΚΟΣΜΙΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ,

ΕΙΣ ΠΕΝΤΕ ΜΕΡΙΣΘΕΙΣΑ ΤΜΗΜΑΤΑ.

Ὧν, τὰ μὲν τρία πρῶτα ἐν συντομίᾳ διαλαμβάνουσιν, οὐ μόνον τὰ τοῦ Ἁγίου Θεοβαδίστου Ὄρους Σινᾶ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ ἐκεῖθεν ᾠκοδομηθέντος Θεοδοξάστου Μοναστηρίου. Τῶν δ' ὑστέρων, τὸ μὲν περιέχει τὰ τῶν Βασιλέων πάσης γῆς Αἰγύπτου μέχρι Μωάμεθ, καὶ τῶν Διαδόχων αὐτοῦ ἕως Σουλτὰν Σελήμ. Τὸ δὲ περὶ τοῦ αὐτοῦ Σελήμ, καὶ περὶ τῆς μάχης, ἣν ἤγειρε κατὰ Περσῶν. Ἔτι δὲ περὶ τῆς Αἱρέσεως τοῦ Τεχὴλ, Νέου Προφήτου τῶν Περσῶν, πραγματεύεται.

Ἕκαστον τῶν Τμημάτων ἔχει τὸν αὐτοῦ Πίνακα. Προσέτι ἑτερόςτις Πίναξ τινῶν ἀναγκαίων Σημειώσεων ὑπάρχει, πρὸς περιεργείαν καὶ ὠφέλειαν τῶν Ἀναγνωστῶν.

Συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου πρώην Ἱεροσολύμων Πατριάρχου,

ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ.

Νεωστὶ Μετατυπωθεῖσα, καὶ μετὰ πάσης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα.

Ἀφιερωθεῖσα, τῷ Γαληνοτάτῳ πάσης Μολδοβλαχίας Καθηγεμόνι, Κυρίῳ, Κυρίῳ,

ΙΩΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΩ,

ΤΩ ΘΕΟΣΕΒΕΣΤΑΤΩ ΒΟΙΒΟΝΔΑ.

αψπγ΄. ΕΝΕΤΙΗΣΙΝ, 1783.

ΠΑΡΑ ΝΙΚΟΛΑΩ, ΓΛΥΚΕΙ ΤΩ ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

CON LICENZA DE' SUPERIORI, E PRIVILEGIO.

Τῷ Ἐνδοξοτάτῳ, Μεγαλοπρεπεστάτῳ, Θεοσεβεστάτῳ, καὶ Γαληνοτάτῳ,

ΚΥΡΊΩ, ΚΥΡΊΩ,

ἸΩΆΝΝΗ, ἈΝΤΩΝΊΩ,

ΤΩ͂, ΒΟΪΒΌΝΔΑ,

Ἀξιοπρεπεστάτῳ καὶ Αὐτεξουσιωτάτῳ πάσης Μολδοβλαχίας Καθηγεμόνι, τὴν ἅπασαν αἰδῶ, καὶ εὐλάβειαν.

Ἄλλον μὲν, ὡς Ὑμνογράφοι, οὐχὶ δὲ ὡς Τυπογράφοι, νὰ παρασταθοῦμεν εἰς τὸ παρὸν, ἥρμοζεν εἰς ἡμᾶς, κατ᾽ ἔμπροσθέν σου, Θεοσεβέστατε, καὶ Γαληνότατε Καθηγεμὼν, διὰ νὰ ὑφάνωμεν, οὐ μόνον Λόγους πανηγυρικοὺς εἰς τὸ πολύϋμνον καὶ πολυθρύλλητον Ὄνομα τῆς σῆς αὐτοδεσπότου Καθηγεμονίας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑπερβολικὰ νὰ κατασκευάσωμεν τὰ Ἐγκώμια εἰς τὴν ἀθάνατον καὶ ὑπερύμνητον εὔκλειαν τῆς Ἐνδοξοτάτης σου Φύτλης. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἀποροῦμεν τῆς Ῥητορικῆς ἀφραδίας καὶ Ποιητικῆς ἁρμονίας, τῶν δὲ Τυπογραφικῶν χαρακτήρων ἀποροῦμεν, ἰδοὺ ὅπου, ἀφιερώνοντες τῇ σοῦ Μεγαλοπρεπεστάτῃ Αὐτοδεσποτείᾳ δι᾽ ἐγχαράξεως χαλκογραφικῆς τὴν παροῦσαν Ἱστορικὴν Βίβλον, ἐγκολάπτομεν σοὶ τὸ αὐτὸ τὴν ἀθα-

μασίαν τοῦ σοῦ περιφήμου καὶ δεδοξασμένου Ὀνόματος εἰς μνήμην ἀτελευτήτων Αἰώνων. καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμοίως προσφέρομεν κλιτοῖς τοῖς γόνασιν, ὥσπερ ὑπηρετικοὺς δούλους, τῇ πανυπερτάτῳ σου Μεγαλειότητι. Δέξου λοιπόν, γονυπετῶς ἱκετεύομεν, μὲ τὸ πρᾶον καὶ ἐπιεικὲς τῆς σῆς ἐμφύτου Καλοκαγαθίας τὴν παροῦσαν Ἐπιτομὴν τῆς Ἱεροκοσμικῆς Ἱστορίας. Εἰς τὴν διήγησιν τῆς ὁποίας κατοπτευόμενος τὰ Χριστιανικοπρεπέστατα ἤθη καὶ ἐνάρετα κατορθώματα τῶν Ἁγίων ἐκείνων Ἀνδρῶν, ὥσπερ καὶ τὰς Δεσποτείας, φρονήσεις, ἀνδραγαθίας, καὶ νικητήρια ἆθλα τῶν Αὐτοκρατόρων, καὶ λοιπῶν Στρατηγαρχῶν Ἡρώων, θέλεις κατοπτευθῆ παντάπασι τὸν ἑαυτόν σου περικεκοσμημένον καὶ ἀπὸ Ἀγαμέμνονος ἐξουσίαν, καὶ ἀπὸ Νέστορος σωφροσύνην, καὶ ἀπὸ ἀνδρείαν Ἀχιλλέως, καὶ ἀπὸ τρόπαια καὶ βραβεῖα Μακεδόνος. Ναὶ κατ' ἀλήθειαν τῇ Γαληνότητί σου ἔπρεπεν ἡ καθιέρωσις τοῦ παρόντος Βιβλίου, ἐπειδὴ μὰ εἶσαι, ὄχι μόνον χαριτόμορφος Θεά, ἀλλ' ἔτι Τυραννίδος ἄξιον εἶδος. Καὶ διότι ὡς Ἀριστάρχην πάσης Μολδοβλαχίας σεβόμενοί σε οἱ πάντες, καὶ ὡς ὑπέρμαχον τοῦ Γένους τῶν Ῥωμαίων κηρύττοντές σε οἱ τῆς Ἀνατολικῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας ὀρθόδοξοι Παῖδες, ὁμογνώμως μιᾷ ψυχῇ σὲ προσκυνοῦσι. τούτου χάριν καὶ ἡμεῖς ὡς τὴν ἐπίκλην Γλυκεῖς, εἰς δὲ τὴν εὐλάβειαν γλυκύτεροι, γλυκύτατα καταφιλοῦντες τὸ κράσπεδον τῆς Βασιλικῆς σου αἰσθῆτος, ξυναμφοτέρως ὑπογραφόμεθα ὅλῃ ψυχῇ, καὶ καρδίᾳ.

Τῆς Γαληνότητός σου.

Ταπεινοὶ καὶ ὑπηρετικώτατοι
Δοῦλοι

Ἐνετίῃσι

Νικόλαος, καὶ Λεοντάρης, οἱ ἐξ Ἰωαννίνων
ἐξ αἵματος Ἀδελφοί, οἱ Γλυκεῖς.

ΠΙΝΑΞ

ΠΙΝΑΞ.

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.

Πίναξ τοῦ Δευτέρου Τμήματος.

Πίναξ τοῦ Τρίτου Τμήματος.

Πίναξ τȣ̃ Τετάρτȣ Τμήματος.

Πίναξ τοῦ Πέμπτου Τμήματος.

Ἐκ τῆς Ἱστορίας Παύλου Γιοβίου Ἐπισκόπου Νοκέρας, τοῦ Ἰταλοῦ, ὅπως ἐπάρθη τὸ Μισῆρ ὑπὸ τοῦ Σουλτὰν Σελήμ. ἐν ᾧ καὶ πόλεμοι τούτου μετὰ Περσῶν. περὶ τῆς Αἱρέσεως τοῦ Τεχὴλ, νέου Προφήτου τῶν Περσῶν.

Τά-

Ὅτι

Τέλος τοῦ Πίνακος.

Πίναξ Ἕτερος ἑτέρων Σημειώσεων.

Περὶ

ΤΕΛΟΣ, ΚΑΙ ΤΩ͂Ι ΘΕΩ͂Ι ΧΑΡΙΣ.

ΤΜΗ-

ΤΜΗ͂ΜΑ ΠΡΩ͂ΤΟΝ

ΤΗ͂Σ Ἱ ΕΡΑ͂Σ

Ἱ Σ Τ Ο Ρ Ί Α Σ.

Ἥτις περιλαμβάνει τὰ ἐν τῷ Ἁγίῳ, θεοτιμήτῳ, καὶ θεοδοξάστῳ ὄρει Σινᾶ γινόμενα, παλαιάτε καὶ νέα τεράστια θαύματα. ἀρχὴν ποιοῦσα ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Προφήτου Μωϋσέως, καὶ τέλος ἔχουσα ἕως τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτὰν Σελὴμ τοῦ παλαιοῦ, καὶ μικρόντι κάπωθεν ἀκόμι.

Συντεθεῖσα εἰς κοινὴν γλῶσσαν παρὰ τοῦ μακαριωτάτου πρώην Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Νεκταρίου τοῦ Κρητὸς, διὰ νὰ ἀκούεται ἀπὸ κάθε ἄνθρωπον ἕλληνα.

Προοίμιον τῆς ὅλης διηγήσεως.

ΕΚεῖνοι ὅλοι, ὅσοι ἔγραψαν Ἱστορίας, ὕστερα ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ, φαίνονται νὰ ὠφέλησαν μέρος τὶ τοὺς ἀνθρώπους, ἐπειδὴ μὲ τὴν Ἱστορίαν δύο τινὰ πραγματεύονται. τὸ μὲν, ἵνα μὴ ἀλησμονηθοῦσι τὰ παλαιὰ τῶν ἀνθρώπων ἔργα, τὸ δὲ, ἵνα διὰ τῶν ἔργων ἐκείνων διδαχθῶσιν οἱ μεταγενέστεροι, ὅπως νὰ κυβερνοῦσι τὴν ζωὴν τούτην τὴν πρόσκαιρον. Διὰ τοῦτο, ἄλλοι μὲν ἔγραψαν ἀρχαιότητας πολιτειῶν καὶ Βασιλειῶν, τῶν ὁποίων σκοπὸς ἦτονε, πολιτείαν ἢ βασιλείαν (ὁποίαν δήποτε) νὰ ἐπαινέσουσιν, ἢ ὅπως ἀπὸ μικρᾶς με-

γίςη ἐγίνηκεν, ἢ ἀπὸ πενιχρᾶς καὶ πτωχῆς πλουσία, περίφημος καὶ λαμ-
πρά. Ἄλλοι δὲ πολέμους ἐθνῶν καὶ Βασιλέων, σκοπὸν καὶ οὗτοι ἔχον-
τες ἀρετὴν ἀνθρώπων θαυμάσαι, φρόνησιν, λέγω, καὶ ἀνδρείαν, χωρὶς
τὰ ὁποῖα πόλεμος, ἢ νίκη πολέμων δὲν γίνεται. Ἄλλοι δὲ πάλι ἀ-
παρίθμησιν μόνον Βασιλέων ἔγραψαν, τίς, μετὰ τίνα, καὶ πόσον ἐβα-
σίλευσεν. ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἄλλο τίποτε δὲν ἔκαμαν, παρὰ μίαν ἁπλῆν
χρονολογίαν, χρόνους ζωῆς μόνον Βασιλέων ἀναμετροῦντες.

Τὸ δὲ παρὸν ἡμέτερον τουτὶ συγγραμμάτιον, ὅπερ ἐν εἴδει Ἱστορίας
συνετάξαμεν, τὰ κατὰ τὸ ἁγιώτατον καὶ θεοβάδιστον ὄρος τὸ Σίναιον πα-
λαίποτε γινόμενα, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ κατὰ τὴν ἐκεῖσε ἱερὰν τῷ ὄντι σε-
βασμίαν τε καὶ βασιλικὴν μονὴν διηγούμενον, δὲν εἶναι σκοπός μας νὰ
διηγηθοῦμεν ἔργα ἀνθρώπινα, ἀλλὰ ἔργα τῆς θείας προνοίας καὶ θείας
δυνάμεως, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ὁδηγεῖται τινὰς εἰς τὴν μέλλουσαν καὶ
μακαρίαν ζωήν. Ὅθεν δὲν διηγούμεθεν πολιτείαν κοσμικήν, ἀλλὰ τὴν
ἐν αὐτῷ τῷ ἁγίῳ ὄρει θεοκυβέρνητον διατριβὴν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ,
καὶ τῆς ὕστερον (ἀρχαίας δὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ παλαιᾶς) μοναδικῆς καὶ ἀ-
σκητικῆς διαγωγῆς κάνομεν φανέρωσιν. Οὐδὲ περὶ βασιλείαν τινὰ γήϊ-
νον τὸν λόγον καταναλίσκομεν, ἀλλὰ τὴν θεοδίδακτον πολιτείαν τῶν Ἑ-
βραίων παριστάνομεν, καὶ τὴν ἐν τῇ ἐκεῖσε ἐρήμῳ τούτων διαγωγὴν θαυ-
μάζομεν, τὴν ὁποίαν, μικροῦ ὁμοίαν τῆς ἐν Παραδείσῳ ἀρχαίας δια-
γωγῆς τοῦ Ἀδὰμ, ἀποδείξει ὁ λόγος. Ἀλλ᾽ οὔτε περὶ πολέμων λέ-
γομεν, ἐθνῶν καὶ Βασιλέων, ἀλλὰ περὶ πολέμων φοβερῶν, Θεοῦ, με-
τὰ ἀνθρώπων. οὔτε μὴν ἁπλῆν ἀπαρίθμησιν ποιούμεθα, ἀλλὰ ἄλλο τι
θαυμάσιον μὲ τοῦτο νὰ δείξωμεν σπουδάζομεν. Ὥστε θέλει φανῇ ὁ λό-
γος νὰ καταγίνεται μὲν καὶ περὶ τὰ τρία ταῦτα ὁμοῦ, περί τε ἀρχαιό-
τητος καὶ βασιλείας, καὶ περὶ πολέμων, ἐθνῶν καὶ Βασιλέων, καὶ ἀ-
κόμι περὶ ἀπαριθμήσεως τινὸς χρονικῆς, πλὴν κατ᾽ ἄλλον τρόπον ὑ-
ψηλότερον ὡς προέφημεν. Καὶ περὶ μὲν ἀρχαιότητος διαλαμβάνει, ὅ-
ταν, πῶς, καὶ πόθεν τὸ ὄρος τοῦτο ἅγιον κατωνόμασαι, ἢ τό γε ἀληθέ-
στερον εἰπεῖν, ἅγιον γεγόνηται. Ἀλλὰ δὴ καὶ ὅταν λέγομεν, ὅπως ἔ-
λαβε τὴν ἀρχὴν κατοικεῖσθαι ὑπὸ Μοναχῶν, καὶ τίς ἡ αἰτία τῆς ἐν
αὐτῷ οἰκοδομηθείσης ὕστερον μεγάλης καὶ βασιλικῆς μονῆς, τί ἄλλο, ἢ
τὴν ἀρχαιότητα τῶν ἀνέκαθεν Μοναχῶν διηγούμεθα; Ὅταν δὲ τὰ διὰ
Μωϋσέως τοῖς Αἰγυπτίοις συμβάντα γράφομεν, καὶ τὴν ἀπ᾽ Αἰγύ-
πτου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ διὰ θαλάσσης ἐρυθρᾶς διάβασιν, καὶ τὴν τοῦ
Φαραὼ πανστρατὶ καταβύθισιν, καὶ τὴν εἰς τὸ Σίναιον ὄρος ἐκεῖθεν
διάβασιν αὐτῶν, εἰς τί ἄλλο στοχάζεται ἡ διήγησίς μας, παρὰ νὰ ἱστο-
ρήσωμεν πολέμους φοβερούς, ὄχι ἀνθρώπων πρὸς ἀνθρώπους, ἀλλὰ πο-

λέμους

λέμης Θεοῦ, ὁποῦ μὲ τὰς δέκα ἐκείνας πληγὰς ἔχαμε μὲ τὸν Φαραὼ καὶ τοὺς αὐτοῦ μεγιστᾶνας; Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπαρίθμησις, ὁποῦ κάμνομεν τῶν μετὰ τὸν Μωάμεθ ἀρχηγῶν τῶν Ἀράβων, δὲν εἶναι ἁπλῶς χρονολογία, ἀλλὰ στοχαζόμεσθεν νὰ δείξωμεν θεοφρούρητον τὸ ἅγιον ἐκεῖνο Μοναστήριον, μὴ καταπατηθὲν ὑπὸ τῶν τοσούτων ἐπαναστάσεων, ἢ ἀφανισθὲν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐν τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις ἀφανισθέντα. Οὐκ ἀπολείπεται δὲ τὸ σύνταγμα καὶ διηγήσεως ἀνθρωπίνων πολέμων, ὅταν τὰ τρόπαια καὶ τὰς νίκας τοῦ μεγαλοψύχου Σουλτὰν Σελὴμ διηγούμεθα, ὡς πρώτου τῶν Ὀτμανῶν ἐν Αἰγύπτῳ βασιλεύσαντος. καὶ ὡσὰν ὁποῦ πρῶτος αὐτὸς ἐπιλαβήθη τὸ τάγμα τῶν Καλογήρων, ὡς δείξομεν. καὶ τοὺς ὁρισμοὺς καὶ χρυσόβουλλα ὁποῦ τὸ ἅγιον ἐκεῖνο Μοναστήριον ἔχει, προνοίᾳ Θεοῦ, αὐτὸς πρῶτος ἔδωσε. Καὶ διότι ἀπὸ τὸν καιρὸν τούτου τοῦ Βασιλέως, ἀφ᾽ οὗ καὶ δευτέραν φορὰν ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Ἀραβία πᾶσα, ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς, τῆς νῦν λεγομένης Γκιζαὴρ, καὶ Αἴγυπτος, τὸ λεγόμενον Μισήριον, καὶ Παλαιστίνη, λέγω δὴ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὰ τούτων πέριξ, καὶ Συρία Ἀραβία, ὁποῦ τώρα λέγεται Σάμι, καὶ ἕως τὸ Κιαμπὲ, ὅρια τῆς πάλαι λεγομένης εὐδαίμονος Ἀραβίας, ὑπετάχθησαν εἰς τὸ σκῆπτρον πάλιν τῆς βασιλευούσης τῶν Πόλεων, ἔπαυσαν ἡ σύγχυσες ἀπ᾽ ἐκεῖ καὶ αἱ ταραχαὶ, καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ τόποι εἰρήνευσαν. ἀπὸ τὸ ὁποῖον συμβαίνει, καὶ τὸ ἅγιον τοῦτο Μοναστήριον νὰ εὑρίσκεται ἐν ἀσφαλεῖ κυβερνήσει, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, πλὴν τῶν Ἀράβων ὁποῦ καθ᾽ ἑκάστην τρέφει.

Σκοπὸς δὲ τῆς Ἱστορίας ταύτης εἶναι, νὰ δείξωμεν τὴν ἁγιότητα τοῦ ἁγίου ἐκείνου τόπου. καὶ ὅτι εἶναι τιμημένον πρῶτον ἐκ Θεοῦ, καὶ δεύτερον παρὰ ἀνθρώπων. καὶ ὅτι ὁ Θεὸς τὸ ἐφύλαξεν ἀπὸ πολλοὺς καὶ μεγάλους κινδύνους ἕως τῆς σήμερον, καὶ ὅτι τὸ τρέφει μὲ τρόπον παράδοξον εἰς γῆν ἄνυδρον καὶ ἀγεώργητον, ὥσπερ ποτὲ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν.

Ἀλλὰ ἐπειδὴ, ἀπὸ ὅλους τοὺς ἁγίους ἄνδρας ὁποῦ εἰς αὐτὸ ἐκατοίκησαν, πρῶτον οἰκιστὴν, πολιοῦχον, καὶ θαύματα φοβερὰ καὶ ἐξαίσια ἰδόντα καὶ ποιήσαντα ἐν αὐτῷ, δὲν εὑρίσκομεν ἄλλον προτήτερον ἀπὸ τὸν μέγαν Προφήτην Μωϋσῆν, διὰ τοῦτο καὶ πρῶτον αὐτοῦ τὸν βίον θέλομεν γράψει, καὶ τὰ θαύματα, καὶ τὴν δημαγωγίαν, καὶ τὴν νομοθεσίαν. πλὴν σύντομα κατὰ πολλὰ, καὶ ὅσον μόνον νὰ δείξωμεν τὴν ἐξ ἀρχῆς ἁγιότητα τοῦ ἁγίου τούτου ὄρους.

Πρέπει δὲ νὰ ἠξεύρῃ καθ᾽ εἷς, ὅτι τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς κτίσεως τοῦ Μοναστηρίου, πῶς ἦτον ἡ αἰτία, καὶ τὸ ἔκτισεν ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς, εἰς Ῥωμαϊκὸν ἢ ἑλληνικὸν βιβλίον εἰς πλάτος μὴ εὑρίσκοντες

γραμμένην τὴν ὑπόθεσιν, τὴν ἐπήραμεν ἀπὸ τὸν ἀραβικὸν χρονογράφον. ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκεται γραμμένη καταλεπτῶς, καὶ τὰ περὶ τῆς κτίσεως τοῦ Μοναστηρίου, καὶ ἄλλα τινὰ ὅπου ἐσυνέβησαν ἐκεῖ, καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἀραβίαν ὕστερον, καὶ μάλιστα τὰ περὶ τοῦ Μωάμεθ καὶ τῶν αὐτοῦ διαδόχων.

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Καὶ πρῶτον περὶ τοῦ ὀνόματος, καὶ τῆς θέσεως, τοῦ Ἁγίου Ὄρους Σινᾶ.

ΤΟ μὲν οὖν ἅγιον καὶ θεοβάδιστον τοῦτο Ὄρος τρία ἔχει ὀνόματα εἰς τὴν θείαν Γραφήν. λέγεται Ὄρος Σινᾶ, λέγεται καὶ Ὄρος Χωρὴβ, λέγεται ἀκόμι καὶ Ἄγαρ. Διὰ τοῦτο πολλαχοῦ εἰς τὴν θείαν Γραφὴν διέισκομεν, καὶ ποτὲ μὲν λέγει πῶς ὁ Νόμος ἐδόθη εἰς τὸ Ὄρος τὸ Σινᾶ, ποτὲ δὲ εἰς τὸ Ὄρος τὸ Χωρήβ. Ὅμως εἰς τοῦτο πρέπει νὰ ἠξεύρῃ τινὰς, πῶς Χωρὴβ λέγεται τὸ Ὄρος ἀπὸ τοὺς πρόποδας ἕως εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου ἐκατοίκησεν ὁ Προφήτης Ἠλίας, καὶ εἶδε τὴν φοβερὰν ὀπτασίαν. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ καὶ ἀπάνω εἶναι ἄλλη μία ὑψηλὴ κορυφὴ, καὶ ἐξέχει ἀπὸ ὅλον τὸ ἄλλο βουνόν. καὶ τούτη ἡ κορυφὴ λέγεται Ὄρος Σινᾶ, καὶ Σιναΐμ, καὶ εἰς τοῦτο ἀπάνω ἐδόθη ὁ Νόμος. πλὴν λέγεται, λέγω, καμμίαν φορὰν, πῶς ὁ Νόμος ἐδόθη εἰς τὸ Χωρὴβ, ἐπειδὴ ἡ κορυφὴ, τὸ Σινᾶ, εἶναι βαλμένη ἀπάνω εἰς τὸ Χωρήβ.

Λέγεται, ὡς εἴπαμεν, ἀκόμι καὶ Ἄγαρ, καθὼς ὁ μακάριος Παῦλος
„ εἰς τὸ δ'. Κεφάλαιον τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς γράφει. τὸ γὰρ Ἄγαρ Γαλ. δ'.
„ Σινᾶ Ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ. Ἀλλὰ τὸ ὄνομα τοῦτο εἶναι Ἀραβικὸν, καθὼς ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Οἰκουμένιος λέγουσιν, Χρυσ.
„ ἐξηγοῦντες τὸ ῥητὸν τοῦτο τοῦ Παύλου. Τὸ Σινᾶ Ὄρος τῇ μὲν Ἀράβων Οἰκυμ.
„ γλώττῃ Ἄγαρ καλεῖται. Λέγει τὸν τόπον ὅλον ἐκεῖνον ὁ Πτολεμαῖος Πτολ.
πετραίαν Ἀραβίαν, διὰ τὸ νὰ εἶναι ὅλη σχεδὸν πετρώδης. Καὶ ἀπὸ μὲν

τὴν ἀνατολὴν, πλησιάζει μὲ ἄλλην ἔρημον τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, ἡ ὁποία σήμερον λέγεται Χιωτισάν. Ἀνάμεσα εἰς τὴν ὁποίαν ἔρημον καὶ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν εὑρίσκεται τὸ Μεκὲ, ὅπου εἶναι ὁ τάφος, ὡς λέγουν, τοῦ Μωάμεθ. Ἀπὸ δὲ τὸ νότειον καὶ δυσικὸν μέρος, ἔχει λοξὰ κειμένην τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. ἀπὸ δὲ τὸ βόρειον τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ἤτοι τὴν Παλαιστίνην, ἐν ᾗ καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἀπέχει δὲ τὸ Σινᾶ Ὄρος, ἀπὸ μὲν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἡμέρας ιβ΄. ἀπὸ δὲ τῆς Αἰγύπτου, τοῦ νῦν λεγομένου Μισηρίου, ἡμέρας ιβ΄. ἡ δὲ Αἴγυπτος πάλιν ἀπέχει ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, ἡμέρας ιβ΄. ὥστε εὑρίσκονται τὰ τρία ταῦτα, Σίναιον Ὄρος, Ἱερουσαλὴμ, καὶ Αἴγυπτος, ὡσὰν ἕνα σχῆμα τρίγωνον ἰσόπλευρον.

Ἀπέχει δὲ καὶ τὸ Κιαμπὲ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἡμέρας μ΄. καὶ οἱ ἐκεῖσε ὑπαγαίνοντες Τοῦρκοι, εἰς προσκύνησιν τοῦ τάφου τοῦ ἑαυτῶν Προφήτου, ἀφίνουσι δεξιὰ τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, ὡς ἓξ ἡμερῶν διάστημα, πρὸς νότον ὑπαγαίνοντες. Εἶναι δὲ ὅλη αὐτὴ ἡ ἔρημος, καὶ τοῦ Σινᾶ Ὄρους, λεγομένη πετραῖα, καὶ ἡ κατὰ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, ἡ λεγομένη τοῦ Κιαμπὲ, σκληρὰ καὶ ξηρὰ, καὶ ἀμμώδης εἰς τόπους, ἄνυδρος, ἄβροχος, διότι ποτὲ δὲν βρέχει. ἐπειδὴ πλησιάζει εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην τοῦ Ἡλίου. καὶ μήτε χώρα, μήτε χωρίον εὑρίσκεται παντελῶς εἰς τὸν δρόμον, διὰ τὸ νὰ μὴ γίνεται ἐκεῖ, ἀπὸ τὴν ἀνυδρίαν καμμία γεωργικὴ τέχνη, μήτε καμμία καρποφορία νὰ ζήσῃ ὁ ἄνθρωπος. Νερὸν εὑρίσκεται ὀλίγον, καὶ εἰς ὀλίγους τόπους. διὰ τοῦτο ὅσοι περιπατοῦσι τοὺς τόπους ἐκείνους, χρειάζονται νὰ ἔχωσι πάντοτε μαζίτων ἀσκία μὲ νερὸν, ἐπειδὴ εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας νερὸν δὲν εὑρίσκουσι. Κάνει κάψαις πάντοτε χειμῶνα καὶ καλοκαῖρι. διότι πάντοτε θερμαίνει ὁ Ἥλιος ἐκεῖ, ἐπειδὴ ποτὲ δὲν συννεφιάζει, ἀλλὰ περισσότερον θερμαίνει τὸ καλοκαῖρι. Καὶ μερικαῖς φοραῖς κάμνει κάποιαις δυναταῖς κάψαις, τὰς ὁποίας λέγουν οἱ Ἀράπιδες Σουμοὺμ. καὶ εἶναι τόσον ἀνυπόφοραις, ὁποῦ θνήσκουσι καὶ ἄνθρωποι καὶ ζῶα πολλὰ, ὁποῦ κάνα εὑρεθῶσιν εἰς τὸν δρόμον. Πλὴν εἰς τὸν δρόμον τοῦ Κιαμπὲ, εἰς κάθε τρεῖς, ἢ τέσσαρας ἡμέρας, εὑρίσκονται κάποια μικρὰ κασέλια μὲ ἀνθρώπους φύλακας, διὰ νὰ φυλάγωσιν εἰς τὰ νερὰ, ὁποῦ εἶναι ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς κλέπτας. καὶ τὸ περισσότερον νὰ φυλάττωνται εἰς αὐτὰ τὰ κασέλια, ἐκ προστάγματος βασιλικοῦ, διάφορα τροφήματα, διὰ ἀνθρώπους καὶ ζῶα, νὰ ἀγοράζωσιν οἱ διαβαίνοντες ἀπ' ἐκεῖ πραγματευτάδες, καὶ μάλιστα οἱ προσκυνηταὶ Τοῦρκοι τοῦ Κιαμπέ. Εὑρίσκονται εἰς τοὺς τόπους αὐτοὺς διασκορπισμένοι ἔνθεν κἀκεῖθεν, καὶ ἀκατοίκητοι, διάφορα γένη ἀγρίων Ἀράβων, τῶν ὁποίων ἡ τέχνη ἄλλο δὲν εἶναι, ἀλλὰ νὰ πατῇ ἕνα τὸ ἄλλο γένος μὲ πολέμους καὶ φόνους, νὰ ἁρπάζωσι τὰ ζῶα ἀλλήλους των, καὶ οὕτω νὰ ζῶσι πάντοτε μὲ κλεψίαν. ἡ δὲ τροφὴ αὐτῶν καὶ τὰ ἐνδύματα, τὰ ἔχουσιν ἀγορασὰ, ἢ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἢ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, ἢ ἀπὸ τὴν Συρίαν.

ειαν. ϛάμμα δὲν ἔχουσιν ἄλλοθεν νὰ τοὺν ἔλθωσιν, εἰμὴ ἀγώγια ὁποῦ καίουσι μὲ τὰς καμήλους των. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς Ἀράβων τούτων διηγωγῆς ὕϛερον θέλομεν διηγηθεῖ πλατύτερον.

Τοῦτο δὲ τὸ ἅγιον Ὄρος ἦτον πρότερον ὡσὰν ἕνα ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα βουνὰ τὰ ἀκατονόμασα. ἀπὸ δὲ τὸν καιρὸν τοῦ Μωϋσέως τοῦ Προφήτου ἐγίνεν ὀνομαστὸν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ περίφημον καὶ σεβάσμιον διὰ τὰ μεγάλα καὶ φοβερὰ θαύματα ὁποῦ διηγᾶται ἡ θεία Γραφή, νὰ ἔγιναν εἰς αὐτό, καὶ διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς πολλὰ τὸ ἐτίμησε, μὲ τὸ νὰ μὴν κατέβη εἰς ἄλλο κανένα βουνὸν νὰ δώσῃ τὸν Νόμον, παρὰ εἰς αὐτό. Ἀλλά, πρὸ τοῦ νὰ διηγηθοῦμεν τὰ φοβερὰ καὶ ἐξαίσια πράγματα, ὁποῦ εἰς αὐτὸ ἐγίνηκαν, θέλομεν εἰπεῖ πρότερον ἐν συντομίᾳ περὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ γενομένων πραγμάτων, καὶ περὶ τοῦ Μωϋσέως αὐτοῦ πάλιν πρότερον. καὶ ταῦτα μὲ πολλὴν συντομίαν, ἐπειδὴ εἰς τὴν θείαν Γραφήν, εἰς τὸ βιβλίον τῆς Ἐξόδου, εὑρίσκονται πλατύτερον.

Περὶ τῶν Ἑβραίων, πῶς ἐκατοίκησαν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ἀλλά, πρὸ τοῦ νὰ διηγηθοῦμεν τὰ περὶ τοῦ Μωϋσέως, θέλομεν εἰπεῖ πρῶτον, πῶς ἐκατοίκησαν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Αἴγυπτον. Υἱὸς Θάρρα τοῦ εἰδωλολάτρου ἦτον ὁ Ἀβραάμ. πιστεύει ὅμως ὁ Ἀβραὰμ μὴ διδαχθεὶς ὑπό τινος, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Καὶ καθὼς λέγει ὁ ἱερὸς Κλήμης
„ ὁ Ἀλεξανδρεὺς εἰς τὸν πέμπτον λόγον τῶν Στρωματέων, ἀναβλέψας εἰς
„ τὸν Οὐρανόν, εἴτε τὸν Υἱὸν ἐν τῷ πνεύματι ἰδών, ὡς ἐξηγοῦνται τινές,
„ εἴτε καὶ Ἄγγελον, (εἴτε καὶ ἄλλως ἐγνώρισε τὸν Θεὸν) πῶς εἶναι μεγαλήτερος ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦτα, ἐπίστευσεν. Οὗτος γεννᾷ τὸν Ἰσαάκ. ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ. ὁ Ἰακὼβ ἐγέννησε δώδεκα υἱούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δύο, οἱ μικρότεροι ἦσαν ὁ Ἰωσὴφ καὶ ὁ Βενιαμίν. ἦσαν δὲ οὗτοι ὁμομήτριοι, ἤγουν γεννημένοι ἀπὸ μίαν κοιλίαν μιᾶς μητρός. Ὁ γοῦν Ἰωσὴφ εὐθὺς μικρόθεν ἔλαβε χάριν ἐκ Θεοῦ εἰς τὰ ὀνείρατα. Ἔβλεπε λοιπὸν ὄνειρα θαυμαϛά, μὲ τὰ ὁποῖα τοῦ ἐφανέρωνεν ὁ Θεὸς τὰ μέλλοντα. ἔβλεπε δὲ πῶς θέλει νὰ ἔλθῃ εἰς μεγάλον ἀξίωμα, ὥϛε νὰ τὸν προσκυνήσουσιν ὁ πατήρ του καὶ ἡ μήτηρ του καὶ οἱ ἀδελφοί του. Καὶ ὡσὰν μικρὸν παιδὶ ὁποῦ ἦτον καὶ ἀπονήρευτον, ἐδιηγᾶτο ταχὺ τὰ ὀνείρατα. καὶ ὁ μὲν πατήρ του ὁ Ἰακώβ, καὶ ἡ μήτηρ του ἡ Ῥαχήλ, τὸν ἐπιτιμοῦσαν νὰ μὴν λέγῃ τοιαῦτα ὀνείρατα. Οἱ δὲ ἀδελφοί του πολλὰ τὸν ἐφθόνησαν, ὅσον ὁποῦ ἐγύρευαν νὰ τὸν φονεύσουσιν. ὅμως δὲν τὸν ἐφόνευσαν, ἀλλὰ τὸν ἐπούλησαν σκλάβον κάποιων πραγματευτάδων ὁποῦ ἐκατέβαιναν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Τὸν δὲ πατέρα των ἐγέλασαν, λέγοντάς του πῶς τὸν ἔφαγον τὰ θηρία, δείχνοντάς του καὶ τὸ ὑποκάμισόν του, τὸ ὁποῖον τὸ αἱμάτωσαν μὲ ἑνὸς ἀρνίου αἷμα. Ἐκατέβη γοῦν ὁ Ἰωσὴφ σκλάβος εἰς

τὴν Αἴγυπτον. ἔχωντας δὲ χάριν ὄχι μόνον νὰ βλέπῃ ὀνείρατα προφητικὰ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξηγᾷ καὶ ὀνείρατα ἀλλονῶν, εὗρε παῤῥησίαν εἰς τὸν Βασιλέα Φαραὼ τῆς Αἰγύπτου, διὰ τὴν ἐξήγησιν τῶν ὀνειράτων ὁποῦ τοῦ ἔκαμε, καὶ τέλος κατεστάθη Αὐθέντης εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον, δεύτερος ἀπὸ τὸν Βασιλέα. Μετὰ ταῦτα γίνεται πεῖνα μεγάλη εἰς ὅλον τὸν Κόσμον ἑπτὰ χρόνους, καθὼς ἐδήλωσαν τὰ ὀνείρατα τοῦ Φαραὼ, ὁποῦ ἐξήγησεν ὁ Ἰωσήφ. καὶ σιτάρι πλέον παντελῶς εἰς ὅλην τὴν Ἀραβίαν δὲν ἦτον, εἰμὴ εἰς μόνην τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τὴν σοφωτάτην καὶ φρονίμην κυβέρνησιν τοῦ Ἰωσήφ. Καὶ ὅλοι οἱ Αἰγύπτιοι, μὴ ἔχοντες τί νὰ φάγουσιν, ἐπώλησαν ὅλους των τοὺς τόπους τοῦ Ἰωσὴφ διὰ σιτάρι, νὰ φάγωσι νὰ ζήσωσι. καὶ ἀφοντότε ὅλος ὁ τόπος τῆς Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς σήμερον εἶναι βασιλικός. Ἤρχοντο δὲ καὶ ἀπὸ ἄλλους τόπους μακρόθεν, καὶ ἠγόραζον σιτάρι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Ἦλθον καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ. γνωρίζει τους ὁ Ἰωσήφ, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐκακοποίησεν, ἀλλὰ ὡς καθαρὸς Ἄνθρωπος ὁποῦ ἦτον, ἐγνώρισε, πῶς ἐκεῖνο ὁποῦ ἔκαμαν οἱ ἀδελφοί του εἰς αὐτὸν, ἦτον ἐκ Θεοῦ, διὰ νὰ ἀξιωθῇ τοσαύτης ἐξουσίας καὶ μεγαλειότητος, νὰ διαφυλάξῃ τὸ γένος του ἀπὸ τὴν θανατερὴν ἐκείνην πεῖναν.
Ἐξόδ. με. Διὰ τοῦτο, καὶ ὅταν ἐγνωρίσθη εἰς αὐτοὺς, δὲν τοὺς ὠργίσθη, οὐδὲ τοὺς ἐλύπησεν,
„ ἀλλὰ τοὺς εἶπε, μὴ φοβεῖσθε. Εἰς γὰρ ζωὴν ἀπέστειλέ με ὁ Θεὸς, διαθρέ-
„ ψαι ὑμᾶς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν. Ἔστειλε λοιπὸν καὶ ἔφερε τὸν πατέρα του εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ὅλην του τὴν φαμελίαν, ψυχὰς, οε. καὶ οὕτως ἐκατοίκησε τὸ γένος τῶν Ἑβραίων εἰς τὴν Αἴγυπτον. Καὶ τόσον τοὺς αὔξανεν ὁ Θεὸς, ὁποῦ, ἕως τὸν καιρὸν τοῦ Μωϋσέως, αἱ ἑβδομήκοντα πέντε ἐκεῖναι ψυχαὶ, ἔγιναν χιλιάδες ἑξακόσιαι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Βλέπων δὲ ὁ Βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, τοῦ καιροῦ ἐκείνου, πῶς οἱ Ἑβραῖοι ἐπληθύνοντο, ἐφοβήθη ἀπὸ ταύτους. καὶ δὴ πρῶτον τοὺς ἐκράτησε διὰ σκλάβους του, ἔπειτα τοὺς ἔδωσε τόσαις βαραῖς δουλείαις, ὥστε ὁποῦ πλέον δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ὑποφέρουσι τοὺς κόπους καὶ τὴν κακουχίαν. ἀλλὰ καὶ μὲ τοῦτο ὅλον ὁ Θεὸς περισσότερον αὔξανε τὸ γένος τους. Ὁ δὲ Φαραὼ, βλέπων ὅτι μὲ κόπους καὶ δούλευσιν πολλὴν δὲν ἐξολοθρεύονται, ἐπρόσαξεν ὅλα τὰ ἀρσενικὰ παιδία νὰ ῥίπτουσιν εἰς τὸ ποτάμι, τὰ δὲ θηλυκὰ νὰ ζωογονοῦσι, τῶν Ἑβραίων δηλαδή.

Περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Μωϋσέως.

ΕΙ'ς τοῦτον τὸν καιρὸν ἐγεννήθη καὶ ὁ Μωϋσῆς, ἔτος ἀπὸ κτίσεως Κόσμου γ,ψλζ'. Ἐλέγετο δὲ ὁ Μωϋσῆς καὶ Τέθμωσις υἱὸς Ἀβρὰμ, ἔγγονος Καὰθ, υἱοῦ Λευΐ. διότι ὁ Λευῒ ἐγέννησε τὸν Καὰθ, ὁ δὲ Καὰθ τὸν Ἀβράμ. ὁ δὲ Ἀβρὰμ ἐπῆρε γυναῖκα τὴν Ἰωχαβὲδ, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, μὲ τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρῶτον υἱὸν τὸν Ἀαρὼν, ἔπειτα τὸν Μωϋσῆν, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Μαριάμ. ἦτον δὲ

ὁ Μωϋ-

ὁ Μωϋσῆς ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευΐ. Λέγουσι δὲ πῶς τὸν ὠνόμασεν ὁ πατέρας του Μελχίαν, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῆ εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν Βασιλεύς. Ὠνομάθη δὲ ὕστερον Μωϋσῆς ἀπὸ τὸ νερὸν, διότι οἱ Ἄραβες λέγουσιν εἰς τὴν γλῶσσαν τους τὸ νερὸν, μῶϋ. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἦτον μία προφητεία ἐκ Θεοῦ, διὰ τὰ μεγάλα θαύματα ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὰ νερὰ, εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ εἰς τὰ πικρὰ ὕδατα, καὶ εἰς τὴν ἀκρότομον πέτραν. καὶ προτήτερα ἀπὸ τοῦτο εἰς τὸ νερὸν τοῦ Νείλου τοῦ ποταμοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρῶτος αὐτὸς ἐγλύτωσε, καθὼς θέλομεν εἰπεῖ κατὰ μικρὸν διηγούμενοι.

Ἦτον λοιπὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ θεοφιλὴς ἄνθρωπος, καὶ ἔλαβε προφητείαν, ποταπὸς θέλει γένει ὕστερον ὁ Μωϋσῆς. Λέγουσιν ἀκόμι πῶς ἕνας Μάντις τῶν Αἰγυπτίων ἐπροφήτευσεν εἰς τὸν Φαραὼ, πῶς ἕνα ἀρσενικὸν παιδὶ τῶν Ἑβραίων θέλει νὰ χαλάσῃ τὴν βασιλείαν τῶν Αἰγυπτίων. διὰ τοῦτο ὁ Φαραὼ ἐπρόσταξε νὰ φονεύουσιν ὅλα τὰ ἀρσενικὰ παιδία τῶν Ἑβραίων. καὶ οὕτως ἀτοίτως οἱ γονεῖς τους τὰ ἔρριπταν εἰς τὸν ποταμόν. Διὰ γοῦν τὸ πρόσταγμα τοῦτο τὸ πικρὸν τοῦ Φαραὼ, ἀφ᾽ οὗ ὁ Μωϋσῆς ἐγεννήθη, τὸν ἔκρυψεν ἡ μήτηρ του μῆνας τρεῖς. ἔπειτα μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ τὸν κρύπτουσιν, ἦλθον κλαίοντες, καὶ τὸν ἔθηκαν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ποταμοῦ. Καὶ οἱ μὲν γονεῖς αὐτοῦ ὑπέστρεψαν μετὰ δακρύων. ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτῶν νέα κορασίδα ὁποῦ ἦτον, ἐλυπεῖτο περισσότερον τὸ βρέφος, καὶ δὲν τὴν ἄφηνεν ἡ καρδία της νὰ στραφῇ νὰ τὸ ἀφίσῃ, μόνον ἐκάθητο ἀπὸ μακρόθεν καὶ τὸ ἐφύλαττεν.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς Φαραὼ εἶχε θυγατέρα μονογενῆ ὑπανδρευμένην, καὶ παιδίον δὲν ἔκαμε, καθὼς λέγει Φίλων ὁ Ἰουδαῖος. (Φίλων Ἰουδαῖος.) ἐλυπεῖτο δὲ πολλὰ πῶς δὲν εἶχε παιδὶ νὰ κληρονομήσῃ τὴν Βασιλείαν τοῦ πατρός της. Αὕτη, Θεοῦ προνοίᾳ. εὐγῆκε τὴν ἡμέραν ἐκείνην μὲ ταῖς σκλάβαις της εἰς τὸ ποτάμι νὰ χαρῇ, καὶ νὰ λουσθῇ εἰς αὐτό. καὶ ἐκεῖ βλέπει τὸ παιδίον μέσα εἰς μίαν σπυρίδα πισσωμένην ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, εἰς τὴν ὁποίαν μέσα ἦτον τὸ βρέφος. Καὶ δὴ πέρνοντάς το εἰς τὰ χέρια της, καὶ βλέποντάς το εὔμορφον καὶ ἐπιτήδειον, τὸ ἠγάπησε, καὶ ἠθέλησε νὰ τὸ κάμῃ παιδίον της. Πλὴν γνωρίζουσα πῶς εἶναι παιδὶ τῶν Ἑβραίων, ἐφοβήθη νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὰ Βασίλεια, νὰ μὴν τὸ φονεύσῃ ὁ πατήρ της. Λοιπὸν ἐσυμβουλεύθη νὰ τὸ κρύψῃ ὀλίγαις ἡμέραις, βάλλοντας γυναῖκα νὰ τὸ βυζάνῃ. Ταῦτα βλέπουσα καὶ ἀκούουσα ἡ κορασίδα, ἡ ἀδελφὴ τοῦ βρέφους, ἦλθε καὶ ἐπαῤῥησιάσθη εἰς τὴν Βασίλισσαν. ὁρίζεις, λέγει, νὰ σοῦ εὕρω γυναῖκα νὰ τὸ βυζάσῃ; καὶ εὐθὺς ἔδραμε καὶ ἔφερε τὴν μητέρα της, καὶ μητέρα τοῦ βρέφους. Ἔλαβε λοιπὸν πάλιν ἡ μήτηρ τὸ βρέφος της μὲ μεγάλην χαρὰν, μὴν ἠξεύροντας ἡ Βασίλισσα πῶς αὐτὴ εἶναι ἡ μητέρα του.

Γυρίζει εἰς τὸ παλάτιόν της, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἄρχισε νὰ λέγει πῶς εἶναι ἐγγαστρωμένη. καὶ ἀπὸ ὀλίγον εἰς ὀλίγον ἔκαμε μὲ τέχναις, ὅτι ἡ κοιλία της νὰ κάνῃ καὶ ὄγκον, κάνοντας ὅλα τὰ τῶν ἐγγαστρωμένων γυ-

ναι-

ναικῶν. καὶ ταῦτα διὰ νὰ γελάσῃ τὸν πατέρα της. Μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν κλείεται μέσα εἰς τὴν κάμεράν της, καὶ προςάσσει ταῖς σκλάβαις της νὰ εἰπῦσιν, ὅτι ἐγέννησε. καὶ λοιπὸν ἀκούσας ὁ πατήρ της, ἐχάρη πολλά. Ἦτον δὲ τότε ὁ Μωϋσῆς ἑνὸς χρόνου. καὶ ἡ Βασίλισσα τὸ ἐφύλαττε νὰ μὴν τὸ ἴδῃ ὁ πατήρ της, κ᾽ γνωρίσῃ τὸ πρᾶγμα, πῶς ἦτον δόλος κ᾽ ἀπάτη. διὰ τοῦτο κ᾽ πάλιν τὸ εἶχεν εἰς τὴν καθολικήν του μητέρα, καὶ τὸ ἐβύζανεν. ἦτον δὲ τὸ ὄνομα τῆς θυγατρὸς τοῦ Βασιλέως Μούθιδις. Ἀφ᾽ οὗ δὲ τὸ παιδίον ἔγινε τριῶν ἢ κ᾽ τεσσάρων χρόνων, τὸ ἤφερεν ἡ Μούθιδις πρὸς τὸν πατέρα της, κ᾽ αὐτὸς παίζωντας μετ᾽ αὐτὸ, εὔγαλε τὴν κορώναν ὁποῦ ἐφόρει εἰς τὸ κεφάλι, κ᾽ τὴν ἔβαλεν εἰς τὸ κεφάλι τοῦ Μωϋσέως. κ᾽ αὐτὸς ὡς παιδίον ὁποῦ ἦτον, τὴν ἔρριξε χαμαὶ κ᾽ τὴν ἐκαταπάτησεν. Ἦτον δὲ κ᾽ τοῦτο σημεῖον προφητικὸν, ἐπειδὴ ὁ Μωϋσῆς ἔμελλεν ὕστερον νὰ διαφθείρῃ τὴν Βασιλείαν τοῦ Φαραώ.

Ἀναθρέφετο λοιπὸν ὁ Μωϋσῆς βασιλικῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς, κ᾽ ἐπαιδεύθη πᾶσαν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων εἰς ἄκρον, διότι εἶχε μεγάλην ἀγχίνοιαν εἰς τὰ μαθήματα. Ἦτον ἄνθρωπος μισοπόνηρος, κ᾽ καταπολλὰ ἠγάπα τὸ δίκαιον. κ᾽ εἰς τὸ γένος του, ἤγουν εἰς τοὺς Ἑβραίους, ἦτον μάλιστα σπλαγχνικὸς, διότι εἰς τὸ φανερὸν ἐλογίζετο υἱὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ Φαραὼ, ἀλλὰ κρυφῶς ἦτον διδαγμένος ἀπὸ τὴν καθολικήν του μητέρα πῶς εἶναι Ἑβραῖος. Καὶ δὴ λοιπὸν μίαν ἡμέραν εἶδεν ἕνα Αἰγύπτιον κ᾽ ἔδερνεν ἕνα Ἑβραῖον. καὶ λυπηθεὶς πῶς ἀδικεῖτο ὁ ὁμόφυλός του, ἐκτύπησε καὶ ἐφόνευσε τὸν Αἰγύπτιον, καὶ τὸν ἔκρυψεν εἰς τὴν ἄμμον, ἐπειδὴ δὲν τὸν εἶδεν ἄλλος τινάς. Τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ηὗρε δύο Ἑβραίους ὁποῦ ἐδέρνοντο· κ᾽ ὡς δίκαιος ὁποῦ ἦτον, ἐγνώρισε ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο εἶχε τὸ ἄδικον, καὶ ὠνείδισέ τον δυνατά. Καὶ αὐτὸς ὡς κακὸς ἄνθρωπος ἐφώναξε δυνατά. Ἄνθρωπε, τί θέλεις ἀπὸ λόγου μου; θέλεις νὰ μὲ φονεύσῃς κ᾽ ἐμένα, ὡσὰν κ᾽ ἐχθὲς τὸν Αἰγύπτιον; καὶ εἰς ὅλους παῤῥησίᾳ ὡς φονέα τὸν ἐμαρτύρησεν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἀκούσας ταῦτα, ὠργίσθη τον. ὅθεν φοβηθεὶς ὁ Μωϋσῆς, ἔφυγεν εὐθὺς κ᾽ ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον αὐτοῦ τοῦ θαυμαστοῦ κ᾽ Ἁγίου ὄρους τοῦ Σινᾶ, ἡ ὁποία λέγεται εἰς τὴν θείαν γραφὴν, ἔρημος Μαδιάμ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτως ἡ θεία Γραφὴ διηγεῖται. οἱ δὲ Ἱστορικοὶ, κ᾽ μάλιστα Γεώργιος ὁ Κεδρηνὸς ἑτέρως διηγεῖται τὰ κατὰ τὸν Μωϋσέα. Λέγει γὰρ, ὅτι ἀνδρωθέντος τοῦ Μωϋσέως, οἱ Αἰθίοπες, ἤγουν οἱ μαῦροι Ἀράπιδες, ἐπέρασαν τὸν λεγόμενον Ἰνδὸν ποταμὸν, κ᾽ ἦλθον κ᾽ ἐκούρσευαν δυνατὰ τὴν Αἴγυπτον. ὥστε ὁποῦ σχεδὸν ἐχάλασαν ὅλαις ταῖς χώραις τῆς Αἰγύπτου, κ᾽ πολλοὺς στρατιώτας καὶ στρατηγοὺς ἐφόνευσαν, πέντε χρόνους πολεμοῦντες τὴν Αἴγυπτον. ὅθεν οἱ Αἰγύπτιοι ἦλθον εἰς μεγάλην ἀπορίαν. Καὶ δὴ λοιπὸν μαντεύονται, κ᾽ λέγει των ἡ μαντεία, ὅτι νὰ στείλωσι τὸν Μωϋσῆν μὲ τὸ φουσάτον νὰ ὑπάγῃ, νὰ πολεμήσῃ τοὺς Αἰθίοπας. Παρακαλοῦσι λοιπὸν τὴν

Γεώρ. Κεδρ ν.

Μό-

Μέθιδιν τὴν θετήν του μητέρα, καὶ θυγατέρα Φαραὼ, νὰ τὸν σείλῃ νὰ ὑπάγῃ. Καὶ αὐτὴ πρῶτον μὲν τοὺς ὠνείδισε πολλὰ καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς Μάντεις, πῶς θέλουσι νὰ σείλωσι τὸν υἱόν της εἰς τὸν πόλεμον διὰ νὰ φονευθῇ. Ὅμως ὕστερον διὰ τὸ καλὸν τῆς πατρίδος τὸν ἔστειλε, σέργωντας τοῦτο μετὰ χαρᾶς καὶ ὁ Μωϋσῆς, διότι ἦτον στολισμένος μὲ πᾶσαν ἀρετὴν σοφίας, φρονήσεως, καὶ ἀνδρείας, καὶ εἰς τοὺς πολέμους ἐπιτηδειότατος. Ἦτον δὲ τότε τριάντα χρόνων, καὶ ἐπολέμησε μὲ τοὺς Αἰθίοπας χρόνους δέκα, ἕως ὅτου τελείως ἠφάνισε τοὺς Αἰθίοπας, καὶ ἐπῆρε πῶν τὴν χώραν ὁποῦ λέγεται Σαβὰ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάθητο πάντοτε ὁ Βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων. καὶ οὕτω παντελῶς ἠλευθέρωσε τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τοὺς Αἰθίοπας. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ, πολεμῶντας ὁ Μωϋσῆς, ἀπέθανεν ἡ Μέθιδις, καὶ ὁ Παλμανώθης, ὁποῦ ἐλογίζοντο γονεῖς του, καὶ ὁ πάππος του ὁ Φαραὼ, καὶ ἐβασίλευσεν ἄλλος Βασιλεὺς, τὸ ὄνομά του Χενέφρης, εἰς τὴν Αἴγυπτον. Καὶ δὴ ἄρχησαν νὰ φθονῶσι τὸν Μωϋσῆν οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ μάλιστα ὁ Βασιλεὺς ὁ Χενεφρῆς, διὰ τοὺς μεγάλους πολέμους ὁποῦ ἔκαμε, καὶ διὰ τὰ λαμπρὰ τρόπαια ὁποῦ ἔστησε, πολεμῶν καὶ νικῶν τοὺς Αἰθίοπας. καὶ οὕτω βουλεύονται νὰ τὸν φονεύσωσι. Προστάσσει δὲ ὁ Χενεφρῆς ἕνα κάποιον σκληρὸν ἄνθρωπον, Χαναθώθην τὸ ὄνομά του, νὰ φονεύσῃ τὸν Μωϋσῆν μετὰ δόλου. Γνωρίζει ὁ Μωϋσῆς τὸν δόλον καὶ τὴν ἐπιβουλὴν, καὶ προλαβὼν αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς, ἐσκότωσε τὸν Χαναθώθην τὸν ἐπίβουλον τῆς ζωῆς του. εἶτα φεύγει καὶ ἔρχεται εἰς τὴν ἔρημον Μαδιὰμ, ὑπὸ τὸ Ἅγιον τοῦτο Ὄρος τὸ Σινᾶ, τοῦ Θεοῦ πρὸς τοῦτο καλοῦντος αὐτὸν, διὰ τὸ νὰ εἶναι τόπος καλὸς καὶ ἁρμόδιος ἐξ ἀρχῆς πρὸς κατοικίαν ἡσυχαστῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁποῦ ἀγαπῶσι νὰ σχολάζωσιν ἀπὸ κοσμικοὺς θορύβους, καὶ νὰ συνομιλῶσι μὲ τὸν Θεὸν, νὰ δέωνται ἐν ἡσυχίᾳ, καὶ νὰ προσεύχωνται. Τοιοῦτον λοιπὸν τόπον ζητῶντας ὁ Μωϋσῆς, ἡσυχαστικὸν δηλονότι, ὁδηγεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, ἵνα ἡσυχάζῃ ἐκεῖ, καὶ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ γένος του ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Αἰγυπτίων, καὶ νὰ ἀνταποδώσῃ τῶν ἐχθρῶν του τὴν ἀξίαν καὶ πρέπουσαν τιμωρίαν εἰς τὰ κακὰ ὁποῦ τῶν ἔκαναν. Δύο πράγματα ταῦτα, δυνάμενα νὰ διπλασιάσωσι τὴν χαρὰν εἰς τὸν Μωϋσῆν, διότι, τί ἄλλην χαρὰν μεγαλήτερην ἤθελε λάβῃ, ὡσὰν νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ γένος του, καὶ νὰ ἀφανίσῃ τοὺς ἐχθρούς του; ὃ καὶ ἐγένετο ὕστερον; τὸν μὲν γὰρ λαὸν αὐτοῦ μετὰ πλούτου πολλοῦ ἠλευθέρωσε, καθὼς θέλομεν εἰπεῖ, τὸν δὲ Φαραὼ μὲ ὅλον του τὸ στράτευμα, ὡς ἐχθροὺς, παρέδωκε τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης. Ἀλλὰ ἐν τῷ μεταξὺ, ὅσον νὰ γενῶσι ταῦτα, ὁ Μωϋσῆς εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἔρημον αὐτὴν τοῦ Ὄρους Σινᾶ, ἠγωνίζετο τοὺς τῆς ἀρετῆς ἀγῶνας, μὴ σμικρύνοντας ποσῶς τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς του, καὶ τὸ ἀνδρεῖον καὶ εὐγενικόν του ἦθος. μήτε ζητῶντας ὡς ξένος πῶς νὰ ἀρέσῃ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου διὰ νὰ τὸν ἀγαπῶσιν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον γεννᾶται ἡ κολακεία. Ἀλλὰ καὶ εἰς ξένην γῆν ὤντας, ἐφανέρωνε τὴν ἀρε-

τήν του,

τὴν του, ἡ ὁποία πάντοτε τὸν ἔσυρνεν εἰς τὸ νὰ βοηθῇ τῶν ἀδικημένων, καὶ νὰ ὑπερμαχῇ διὰ τὸ δίκαιον. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ πάντοτε ὑψώνει τὸν ἐνάρετον ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο καὶ τὸν Μωϋσῆν αὐτὸν ἡ ἀρετὴ τῆς δικαιοσύνης του τὸν ἐμεγάλωνε καὶ εἰς τὴν ξένην καὶ ἔρημον γῆν, καὶ μεγάλως τὸν ἀνάπαυσε, τοῦ Θεοῦ τὰ πάντα κατευθύνοντος.

Ἐκατοίκα εἰς τὸν τόπον αὐτὸν τὴν Μαδιὰμ ἄνθρωπος Ἱερεὺς τῆς θρησκείας του, ὅ,τι λογῆς θρησκείαν εἶχε, τὸ ὄνομά του Ἰοθὼρ καὶ Ῥαγουήλ, ἢ, ὥς τινες λέγουσιν, υἱὸς τοῦ Ῥαγουήλ. Εἴχασι δὲ οἱ Ἄραβες τοῦ τόπου ἐκείνου συνήθειαν τοιαύτην, ὅτι τὰ κορίτζια νὰ φυλάττουσι τὰ πρόβατά τως, τόσον πλουσίων ἀνθρώπων, ὡσὰν καὶ πτωχῶν. καὶ αὐτὴ ἡ συνήθεια εἶναι καὶ ἕως τῆς σήμερον εἰς ὅλην ἐκείνην τὴν ἔρημον. Εἶχε δὲ τοῦτος ὁ Ἰοθὼρ ἑπτὰ θυγατέρας, αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου, ἐφύλαττον καὶ αὐταὶ τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ἐρχόμεναι δὲ κάθε βράδυ εἰς τὸ νερὸν νὰ ποτίσουσι τὰ πρόβατά τως, ἐσύρνασι νερὸν ἀπὸ τὸ πηγάδι, καὶ γεμίζοντας ταῖς γοῦρναις, ἔφθαναν οἱ ἄνδρες οἱ βοσκοὶ, καὶ ταῖς ἐδίωχναν, καὶ ἐπότιζαν αὐτοὶ τὰ ἐδικά τως πρόβατα. ὁ γοῦν Μωϋσῆς ὡς ξένος ἐκάθητο ἐκεῖ σιμὰ εἰς τὸ νερόν. Ἦλθον δὲ καὶ τότε αἱ κόραι τοῦ Ἰοθὼρ, καὶ γεμίζοντας τρεῖς γοῦρναις νερὸν, ἦλθον πάλιν οἱ βοσκοὶ καὶ ταῖς ἐδίωξαν. Ὁ δὲ Μωϋσῆς καίπερ ξένος ὢν, ἀλλ᾽ ὅμως δὲν ὑπόφερε νὰ ἰδῇ τοιαύτην ἀδικίαν. διὰ τοῦτο εὐθὺς ἐσυκώθη, καὶ ἐδίωξε τοὺς βοσκούς. καὶ δίδωντας ἄδειαν τῶν κορασίων, ἐπότισαν, καὶ ἐπήγασιν εἰς τὸν πατέρα τως. Τοῦτος ἦτον ὁ πρῶτος ἆθλος ἐν ἐρήμῳ τοῦ Μωϋσέως, ὁ ὁποῖος ἦτον αἰτία νὰ γνωρισθῇ μὲ τὸν Ἰοθὼρ, καὶ νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ εἰς τὸν τόπον. Διηγοῦνται λοιπὸν αἱ κόραι τῷ πατρὶ αὐτῶν τὴν καλοσύνην τοῦ ξένου. ὁ δὲ Ἰοθὼρ ὀνειδίζει αὐταῖς, διατὶ τὸν ἄφησαν ἐκεῖ ἔξω, καὶ δὲν τὸν ἐπῆραν μαζί τως νὰ τὸν φιλοξενίσουσι. διότι κατὰ ἀλήθειαν καὶ ἕως τῆς σήμερον, φιλόξενοι ἄνθρωποι εἶναι εἰς τὸν ξένον οἱ οἰκήτορες τοῦ τόπου ἐκείνου, ἂν καλὰ καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν τόπον τως νὰ εἶναι ἄγριοι καὶ σκληροί. τρέχει γοῦν μία κόρη ἀπὸ ταῖς ἑπτὰ, καὶ καλεῖ τὸν Μωϋσῆ. βλέπων δὲ ὁ Ἰοθὼρ ἄνθρωπον εὐγενικὸν εἰς τὸ κορμὶ, σοφὸν καὶ φρόνιμον εἰς τὸ ἦθος, πρακτικὸν εἰς τὰ λόγια, καὶ ἀπάνω εἰς ὅλα φευγάτον διὰ φθόνον, τὸν ἐπαρακάλεσε νὰ τὸν κάμῃ γαμβρὸν, δίδοντάς του μίαν του θυγατέρα, τὴν Σεπφόραν. Καὶ οὕτως ἐκατοίκησεν ὁ Μωϋσῆς τὴν ἔρημον, καὶ τὸ Σίναιον ἐκεῖνο Ἅγιον Ὄρος, δὲν ἔχωντας ἄλλην ἐργασίαν, παρὰ νὰ φυλάττῃ τὰ πρόβατα Ἰοθὼρ τοῦ πενθεροῦ του. Τέχνη τούτη πολλὰ καθαρωτάτη εἰς ἀνθρώπους εὐγνώμονας. διότι εἶναι ζωὴ ἐρημική, καὶ ἠμπορεῖ νὰ σχολάζῃ τινὰς μὲ τὸν νοῦν του εἰς τὸν Θεὸν, καὶ νὰ τοῦ ἀποκαλύπτωνται μυστήρια ἐκ Θεοῦ, καθὼς εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄλλον τινὰ δὲν ἀποκαλύφθη τὸ μυστήριον τῆς Σαρκώσεως Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν Ἀγγέλων, παρὰ εἰς τοὺς ποιμένας. Ἔχει δὲ καὶ κάποιαν ὁμοιότητα ἡ ποιμαντικὴ τέχνη τῶν προβάτων

μὲ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα. διὰ τοῦτο καὶ οἱ παλαιοὶ Βασιλεῖς, ποιμένες λαῶν
ἐλέγοντο. Καὶ οἱ καθ᾽ ἡμᾶς τῶν Ἐκκλησιῶν ἱεροὶ προστάται, ποιμένες τῶν
λογικῶν προβάτων ὀνομάζονται, κατὰ τὴν εἰρημένην ὑπὸ τοῦ Κυρίου φωνὴν
,, τῷ μακαρίῳ Πέτρῳ. Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. καὶ αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἑαυτὸν
ποιμένα καλὸν ἐκάλεσε, διὰ τὴν ὁμοιότητα, λέγω, ὁποῦ ἔχει ἡ ποιμαντι- Ι῾ωα. κ. ά.
κὴ τέχνη τῶν ἀλόγων προβάτων. μὲ τὴν βασιλικὴν καὶ ἡγεμονικὴν κυβέρ
νησιν τῶν λογικῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Βασιλεὺς Δαβίδ, πρὸ τοῦ
νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, πρόβατα ἐφύλαττε. Καὶ τοῦτο κατὰ θείαν
πρόνοιαν. διότι ὡς καθὼς ὅσοι μέλλουσι νὰ γένουσι δόκιμοι καὶ ἀνδρεῖοι στρα-
τιῶται καὶ στρατηγοὶ εἰς τοὺς πολέμους, πρῶτον συνηθίζουσι τοὺς λόγους τους εἰς τὰ
κυνήγια, πολεμοῦντες μὲ ἄγρια θηρία, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ,
ὅσους ἤθελε νὰ καθήσῃ ὁδηγοὺς καὶ κυβερνήτας τοῦ λαοῦ τὸν παλαιὸν καιρὸν,
πρῶτον τοὺς ἔδιδεν οἰκονομικῶς νὰ κυβερνοῦσιν ἄλογα ζῶα, ἀλλὰ ἥμερα,
πρόβατα δηλαδή. Ὅθεν καὶ ὁ Μωϋσῆς, ἐπειδὴ ἡ θεία πρόνοια εἰς τοῦτο τὸν
ἐφύλαττε διὰ νὰ τὸν κάμῃ ὁδηγὸν, κυβερνήτην, καὶ κριτὴν τοῦ Ι῾σραηλιτικοῦ
λαοῦ, διὰ τοῦτο πρῶτον τὸν ἔκαμε ποιμένα προβάτων ἀλόγων, ὡς καθὼς
πρότερον τὸν Βασιλέα Δαβίδ.

Περὶ τοῦ πῶς ὁ Μωϋσῆς ἐδιδάσκετο εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ, καὶ πῶς εἶδεν ὅραμα τὸ τῆς βάτου, καὶ πῶς ὁ Θεὸς τὸν ἔστειλε πρὸς τὸν Φαραὼ διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἑβραίους.

ΛΕ΄γουσί τινες Ι῾στορικοὶ, καὶ μάλλον Γεώργιος ὁ Κεδρηνὸς, πῶς ὁ
Μωϋσῆς εἰς τὴν ἔρημον, ὁποῦ ἦτον τεσσαράκοντα χρόνους, νὰ ἐδιδά
σκετο ἀπὸ τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριὴλ τὴν Κοσμογένεσιν, καὶ τὰ περὶ τῆς
πρώτης πλάσεως τοῦ πρώτου ἀνθρώπου τοῦ Ἀδὰμ, καὶ τὰ περὶ τῶν πρώτων
ἀνθρώπων, ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Νῶε καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ μέχρι τοῦ Ἀ
βραάμ. τὰ ὁποῖα ταῦτα ὅλα ὄντα προτήτερα ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν, ἂν δὲν τοῦ
τὰ ἤθελε διδάξῃ ὁ Ἄγγελος, δὲν τὰ ἤθελεν ἰξεύρῃ νὰ τὰ γράψῃ. ἀκόμι
τὸν ἐδίδαξε καὶ ἄλλα πολλὰ πράγματα. Σὺ δὲ ἂν θέλῃς, εἰπὲ, ὅτι ἡ προ
φητεία διαιρεῖται εἰς τρία εἴδη, κατὰ τὰ τρία μέρη τοῦ χρόνου, εἰς τὰ παρασ-
μένα, εἰς τὰ παρόντα, καὶ εἰς τὰ μέλλοντα. καὶ τὸ ἐμπνευστὸν λεγόμενον εἶδος
τῆς προφητείας, ὁποῖον θέλει νὰ κάμῃ Προφήτην τέλειον, ταῦτα τὰ τρία
μέρη τῆς προφητείας τοῦ ἀποκαλύπτει. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ σοφὸς Ὅμηρος, τοὺς
Ἕλληνας, ὅταν ἐγύρευαν τὸν Μάντιν νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ τὴν ὀργὴν, ὁποῦ μὲ
τὸ θανατικὸν ἔπεσεν εἰς τὸν λαὸν, λέγει, πῶς ἐγύρευαν Μάντιν, ὁποῦ νὰ
ἰξεύρῃ ταῦτα τὰ τρία μέρη τῆς προφητείας. ὁ ὁποῖος ἦτον ὁ Κάλχας, Ὃς Ι῾λιάδ. ά.
ἤδη τάτ᾽ ἐόντα, τάτ᾽ ἐσσόμενα, πρότ᾽ ἐόντα.

Ὁ Μωϋσῆς λοιπὸν ἦτον Προφήτης τελειότατος, καθὼς αὐτὸς ὁ Θεὸς
Ἀριθ. ιβ'. „ μαρτυρεῖ. Ἐὰν γένηται, λέγων, ἐν ἡμῖν Προφήτης, ἐν εἴδει καὶ ἐν ὁρά-
„ ματι λαλήσω αὐτῷ. οὐχ οὕτω δὲ ὡς ὁ θεράπων μου Μωϋσῆς, πιστὸς ἐν
„ ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου, στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ. Ἔπρεπε λοιπὸν, ὡς
τελειότατος ἀπὸ ὅλους τοὺς Προφήτας, νὰ ἰξεύρῃ καὶ τὰ περασμένα, καὶ τὰ παρόντα, καὶ τὰ μέλλοντα. πλὴν τὸ ἐμπνευστὸν ἐκεῖνο εἶδος, ὅπου τοῦ ἀποκαλύπτει τὰς προφητείας, ἂς εἶναι ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ, διὰ νὰ συμφωνήσωμεν μὲ τὴν Γεωργίαν τοῦ Κεδρηνοῦ.

Ἐξόδ. γ'. Μιὰ γοῦν τῶν ἡμερῶν, φυλάττωντας ὁ Μωϋσῆς τὰ πρόβατα ἐπάνω εἰς τὸ βουνὸν, βλέπει κάτω σιμὰ εἰς τὸ νερὸν, ὅπου ἦτον μία βάτος καὶ ἐκαίετο. πλὴν δὲν τὴν ἐχώνευεν ἡ φωτία, ἀλλὰ ὡσὰν νὰ ἦτον ἡ φωτία βρύσις νεροῦ, ἔτζι τὴν ἐφύλαττε χλωρὴν μὲ φύλλα καὶ μὲ βλαστάρια. Λέγει ὁ Μωϋσῆς, ἂς κατεβῶ νὰ ἰδῶ τοῦτο τὸ μέγα ὅραμα, πῶς καίεται ἡ βάτος, καὶ δὲν κατακαίεται; καὶ ἐρχόμενος νὰ ἰδῇ, βλέπει εἰς τὸ μέσον τῆς βάτου καὶ τῆς φλογὸς, καὶ φαίνεταί του ὁ Θεὸς ὡσὰν ἕνας Ἄγγελος, καὶ μὲ μίαν φωνὴν λέγουσαν, μὴν ἔλθῃς παρεμπροσθὰ νὰ ἐγγίσῃς ὧδε, μάλιστα λῦσαι τὰ ὑποδήματά σου καὶ εὔγαλέ τα, ὅτι αὐτὸς ὁ τόπος, ὅπου πατεῖς, εἶναι ἅγιος. Βλέποντας δὲ ὁ Μωϋσῆς τὴν φλόγα νὰ μὴν καίῃ τὴν βάτον, καὶ τὸν Ἄγγελον μέσον τῆς φλογὸς, καὶ ἀκούωντας τοιαῦτα λόγια, ἐγύρισεν εὐθὺς τὸ πρόσωπόν του, δὲν ἠμπορῶντας νὰ βλέπῃ τὴν τόσην λάμψιν, τὸ μὲν φοβούμενος, τὸ δὲ καὶ εὐλαβούμενος. Ἐκεῖ λοιπὸν διαλέγεται καὶ συνομιλεῖ ὁ Θεὸς μετ' αὐτὸν τὴν πρώτην φορὰν, λέγωντάς του. ἤκουσα τῆς φωνῆς σου καὶ τῆς δεήσεώς σου, ὅπου τεσσαράκοντα χρόνους προσεύχεσαι εἰς τούτην τὴν ἔρημον, δεόμενος διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν συγγενῶν σου τῶν Ἑβραίων, Ἴδα καὶ αὐτῶν τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα, καὶ τὰ πολλὰ κακὰ ὅπου πάσχουσιν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους. ἀλλὰ ἀνάμεσα τὰ πρόσωπα νὰ ἀλλάξουσι, νὰ ἀπεθάνῃ ὁ Βασιλεὺς Χενεφρῆς, ὅπου σὲ ἐμνησικάκει μὲ πολὺν φθόνον. Ἀλλὰ τώρα ὅπου ἔγινεν ἄλλος Βασιλεὺς,
„ ὁ Πετισώνιος, θέλω ἐλευθερώσει τὸν λαόν μου. διότι, ἰδὼν εἶδον τὴν
„ κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς. καὶ δὴ
λοιπὸν νὰ σὲ στείλω πρὸς τὸν Βασιλέα Αἰγύπτου τὸν Φαραώ. (διότι ὅλοι οἱ Βασιλεῖς τότε τῆς Αἰγύπτου, Φαραὼ κατὰ διαδοχὴν ὠνομάζοντο.) Ὁ δὲ Μωϋσῆς ἤκουσε μὲν ἐκεῖνο ὅπου ἐπεθύμα, πλὴν δὲν ἠγάπα νὰ ὑπάγῃ αὐτὸς, ἀλλὰ νὰ στείλῃ ὁ Θεὸς ἄλλον, ἢ μὲ ἄλλον τρόπον νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ. διὰ τοῦτο ἄρχισε νὰ λέγῃ πρὸς τὸν Θεὸν, τί ἄνθρωπος εἶμαι ἐγὼ, νὰ ἔλθω πρὸς τοιοῦτον Βασιλέα νὰ τοῦ πάρω τόσον λαὸν, ὅπου τοὺς ἔχει σκλάβους καὶ τοῦ δουλεύουσιν; Ὁ δὲ Θεὸς διδάσκωντάς τον, πῶς τὸ ἔργον τοῦτο δὲν εἶναι ἔργον ἀνθρωπίνης δυνάμεως, ἀλλὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ λέγει. σύρε, καὶ ἐγὼ εἶμαι μετ' ἐσένα. Σύρε λέγει λοιπὸν, καὶ τίποτε μὴ φοβηθῇς, διότι ὁ Βασιλεὺς, ὅπου τώρα κάθηται εἰς τὸν θρόνον, δὲν σὲ ἐχθρεύεται ὡς

τὸν ἄλλον. Καὶ πρῶτον κράξαι τὰς γέροντας τῶν Εβραίων κατὰ μόνας νὰ τὰς εἰπῇς μυστικῶς, ὅτι ἡ βουλή μου εἶναι νὰ ἐλευθερωθοῦσιν ἀπὸ τὴν σκλαβίαν Φαραώ, καὶ θέλω νὰ εὐγοῦσιν ἐκεῖθεν μὲ πλοῦτον περισσὸν διὰ τὸν πολὺν κόπον τους ὁποῦ ἐδούλευσαν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Εἰς δὲ τὸν Βασιλέα Φαραὼ νὰ εἰπῇς, ὁ Θεὸς τῶν Εβραίων ὁρίζει νὰ τοὺς ἀφίσῃς νὰ εὔγουσιν ἔξω εἰς τὴν ἔρημον τριῶν ἡμερῶν στράταν, νὰ μοῦ κάμουσι τὰς θυσίας τους.

Σημεῖα, ὁποῦ ὁ Θεὸς ἔδωσε τοῦ Μωϋσέως να δείξη τῶν Εβραίων καὶ τοῦ Φαραὼ να πιςεύσωσιν, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἔςειλε. Σημεῖον, ά.

Ο Δὲ Μωϋσῆς, γνωρίζωντας τὸ σκληρὸν τοῦ Φαραώ, καὶ τὴν ἀπιςίαν τῶν Εβραίων, λέγει πρὸς τὸν Θεόν. ἐὰν μὲ ἐρωτήσωσι τὸ ὄνομα τοῦ πέμψαντός με, δὲν ἠξεύρωντας νὰ τὸ εἰπῶ, δὲν θέλω φανῇ εἰς αὐτοὺς ψεύστης; καὶ ὁ Θεὸς, εἰπέ τους, λέγει, πῶς ἐγώ εἰμι ὁ ὤν. τουτέστιν. ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ὁποῦ πάντοτε εἶμαι. Δηλοῖ τὸ ὄνομα τοῦτο, νὰ γνωρίσῃ ὁ Φαραὼ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι, πῶς ἐκεῖνα ὁποῦ προσκυνοῦσι διὰ Θεοὺς, ὄχι μόνον δὲν εἶναι Θεοὶ, ἀλλὰ μήτε παντελῶς εἶναι, ἐπειδὴ ζῶα ἄλογα διὰ Θεοὺς ἐπροσκυνοῦσι. καὶ ἀφ' οὗ ἤθελε ψοφήσῃ ἕνα, ἔςηναν ἄλλο καὶ τὸ ἐπροσκυνοῦσαν. Λοιπὸν οἱ θεοί τους ζῶα ὄντα ἄλογα, ψοφοῦσι, καὶ δὲν εἶναι πλέον εἰς τὰ ὄντα. ἀλλὰ ἐγώ εἰμι ὁ ὢν Θεός. Διὸ ἂς γνωρίσουσι, πῶς εἶναι ἄλλος Θεὸς ζῶν καὶ ἀθάνατος, ὁ ὁποῖος ἦτον πάντοτε, καὶ εἶναι, καὶ θέλει εἶσθαι. καὶ τοῦτος ὁ Θεὸς σὲ ςέλλει, ὁ ὤν. Αλλὰ τοῦτο τὸ σημεῖον εἶναι πρὸς τὸν Φαραώ. πρὸς δὲ τοὺς Εβραίους ἄλλο.

Σημεῖον β'. πρὸς τοὺς Εβραίους.

ΚΑὶ πρὸς μὲν τὸν Φαραώ, λέγω, τοιοῦτο σημεῖον ἔδωσεν ὁ Θεὸς, πῶς ὁ ὢν καὶ ἀληθὴς Θεὸς τὸν ἔςειλε. πρὸς δὲ τοὺς Εβραίους, ὁποῦ κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ τὸν Αβραὰμ ἦσαν διδαγμένοι τὴν εὐσέβειαν, λέγει τοῦ Μωϋσῇ νὰ τῶν εἰπῇ, πῶς τὸν ἔςειλεν ὁ Θεὸς τοῦ Αβραὰμ καὶ Ισαὰκ καὶ Ιακώβ. Καὶ λέγωντας τὰ ὀνόματα τούτων, νὰ τοὺς κάμῃ νὰ ἐνθυμηθοῦσι τὴν ἀρετὴν ἑνὸς ἑκάςου τῶν τριῶν. ὅτι ὁ μὲν Αβραὰμ ἦτον κανὼν καὶ τύπος τῆς διδακτῆς σοφίας, ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν σοφίαν τῶν κτισμάτων ἐδιδάχθη τὴν θεοσέβειαν. ὁ δὲ Ισαὰκ τῆς φυσικῆς σοφίας, ἐπειδὴ μὲ φυσικὸν νόμον μόνον ἔπραττε τὰ προςάγματα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς ἐντολάς του. ὁ δὲ Ιακὼβ τῆς πρακτικῆς καὶ ἀσκητικῆς σοφίας ἦτον διδάσκαλος, ἐπειδὴ ἔδωσε τοῦ λόγου του εἰς κόπους καὶ ἱδρῶτας ἡμέρας καὶ νυκτός. Διὰ τοῦτο τούτους τοὺς τρεῖς μόνον Προπάτορας προςάττεται ὁ Μωϋσῆς νὰ ἐνθυμίσῃ τῶν Εβραίων.

Ση-

Σημεῖον γ. κοινὸν πρὸς τὸν Φαραὼ καὶ πρὸς τοὺς Ἑβραίους.

ΑΛλὰ ἀνίσως μὲ τοῦτα δὲν σοῦ θέλουσι πιστεύσει, θέλουσι καταπειθῆ καὶ μὲ τοῦτα τὰ τρία σημάδια, ὁποῦ ἀκόμι σοῦ θέλω δείξει νὰ τοὺς κάμης. Ῥῆξαι, λέγει, τὴν ῥάβδον σου εἰς τὴν γῆν. καὶ ὁ Μωϋσῆς ῥίχνωντάς την, εὐθὺς τὸ ἄψυχον ξύλον ἐμψυχώθη μὲ πνοὴν; καὶ ἔγινεν ὄφις, καὶ δράκων μέγας. Καὶ διατὶ ὄφις; ἐπειδὴ ὁ ὄφις εἶναι βασιλεὺς εἰς ὅλα τὰ ἄποδα καὶ ἑρπετὰ, καθὼς ὁ λέων εἰς τὰ τετράποδα, καὶ ὁ ἀετὸς εἰς τὰ πετεινὰ καὶ πτερωτά. Βλέπωντας δὲ ὁ Μωϋσῆς τοιοῦτο φοβερὸν πρᾶγμα, ἄρχισε νὰ φεύγη, φοβούμενος τὸν δράκοντα. Ὁ δὲ Θεὸς τὸν κράζει νὰ στραφῆ. γύρισαι λέγει, καὶ πίασαι τὸν ὄφιν ἐκ τῆς οὐρᾶς. Στραφεὶς δὲ ὁ Μωϋσῆς, Θεοῦ προστάξαντος, ἔρριξε τὸν φόβον, καὶ ἔλαβε τόλμαν. καὶ λαβὼν τὸν δράκοντα ἐκ τῆς οὐρᾶς, εὐθὺς ὁ δράκων, μηδὲν βλάψας τὸν Μωϋσῆν, ἀλλὰ ἐκτανύσας ἑαυτὸν, ἀπέψυξε, καὶ ἀπέβαλε τὸ εἶδος τοῦ ὄφεως, γινόμενος πάλιν ξύλον, ὡς καὶ πρότερον, κατ' ἀθρόαν μεταβολὴν, παρὰ τοὺς κανόνας τῆς φύσεως.

Σημεῖον δ.

ΠΑ'λιν λέγει ὁ Θεός. βάλε τὸ χέρι σου εἰς τὸν κόλπον σου, καὶ πάλιν εὔγαλέ το. καὶ ἔγινε μὲ τοῦτο, τὸ χέρι τοῦ Μωϋσέως ὅλον λεπρὸν, ὁποῦ αὐτός του ὁ Μωϋσῆς τὸ ἐσυχάνθη. Ὁ δὲ Θεὸς τοῦ λέγει. βάλε πάλιν τὸ χέρι σου εἰς τὸν κόλπον σου, καὶ πάλιν εὔγαλέ το. καὶ μὲ τοῦτο πάλιν τὸ χέρι του ἐκαθαρίθη, καὶ ἔγινεν ὡς πρότερον. Ἀλλὰ τοῦτο τὸ σημάδι φαίνεται νὰ ἦτον πρὸς μόνον τὸν Μωϋσῆν δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἀμφίβαλεν ὁ Μωϋσῆς μὲ τὸν νοῦν του, πῶς, καὶ μὲ τί τρόπον εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφήσουσιν οἱ Ἑβραῖοι τὰ ἀκάθαρτα ἤθη, ὁποῦ ἔμαθαν εἰς τὴν Αἴγυπτον τόσους χρόνους. Διὰ τοῦτο θέλωντας ὁ Θεὸς νὰ τοῦ δείξη, πῶς ἀφ' οὗ εὔγουσιν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἤγουν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, δύναται εὐθὺς ὁ Θεὸς νὰ τὸν καθαρίση, διὰ τοῦτο τοῦ δείχνει τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς λεπρωθείσης χειρὸς, ὁποῦ πάλιν εὐθὺς, εὐγαίνωντάς την ἀπὸ τὸν κόλπον του, ἐκαθαρίθη. Καὶ ὁ μὲν κόλπος τοῦ Μωϋσέως ἐδήλου τὴν Αἴγυπτον, ἢ τὴν ἁμαρτίαν, ἐκεῖ μέσα ὁποῦ τὸ χέρι τοῦ Μωϋσέως ἐλεπρώθη, τὸ δὲ χέρι του δηλοῖ τοὺς Ἑβραίους, ἢ ἁπλῶς καθε ἁμαρτωλὸν, ὁποῦ εὐθὺς νὰ ἀφίση τὴν ἁμαρτίαν, ὁ Θεὸς τὸν καθαρίζει.

ε. Σημεῖον, πρὸς τοὺς Ἑβραίους καὶ αὐτό.

ΑΛλὰ τὰ μὲν δύο τοῦτα σημεῖα ἔδειξεν ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσῆ νὰ ἰδῆ γινόμενα, τοῦτο δὲ τὸ ὕστερον τοῦ ἐπαρήγγειλε νὰ τὸ κάμη εἰς τὴν

Αἴγυπτον, πρὸς μόνην πίστωσιν τῶν Ἑβραίων. εἶναι δὲ τοιοῦτο. Σύρε, λέγει, εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐὰν οἱ Ἑβραῖοι δὲν σὲ πιστεύσουσιν, ἔπαρέ τους εἰς τὸ ποτάμι, καὶ ἔπαρε ἀπὸ τὸ ποτάμι νερὸν, καὶ χύσετο ἔξω εἰς τὴν γῆν, καὶ νὰ γένῃ αἷμα ὅσον πέσῃ εἰς τὴν γῆν. Καὶ πῶς ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἔδειξε καὶ τοῦτο τὸ σημεῖον γινόμενον εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ; Διότι ἦτον βεβαιωμένος ὁ Μωϋσῆς ἀπὸ τὰ ἄλλα δύο σημεῖα, τοῦ ὄφεως ἀπὸ τὸ ῥαβδὶ, καὶ τῆς εὐθὺς λέπρας, καὶ τῆς εὐθὺς καθάρσεως τῆς χειρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐπίστευεν ἀπὸ τὰ δύο τοῦτα πῶς ἀναμφιβόλως θέλει γένει καὶ τὸ ἄλλο, ἤγουν τὸ ἐκχυνόμενον ὕδωρ νὰ μεταστραφῇ εἰς αἷμα.

Ὅπως πάλιν ὁ Μωϋσῆς φοβεῖται νὰ ἐπιχειρισθῇ τοιαύτην προστασίαν, καὶ ὅπως πάλιν τὴν ἀποδέχεται.

ΜΕ' τοῦτα ὅλα πάλιν φοβεῖται ὁ Μωϋσῆς νὰ ἐπιχειρισθῇ τὴν προστασίαν, καὶ κυβέρνησιν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, καὶ νὰ ἀντιλέγῃ μὲ τοιοῦτον ἰσχυρὸν Βασιλέα, τὸν Φαραὼ, διὰ τοῦτο παραιτεῖ αὐτὸς τὸ ἐπιχείρημα. Πλὴν ἀγάπα νὰ γένῃ τὸ τοιοῦτον ἔργον, ἤγουν ἡ ἐλευθερία τῶν Ἑβραίων, διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ στείλῃ ἄλλον νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ, προφασιζόμενος τοῦ λόγου του πῶς εἶναι βραδύγλωσσος. ὅθεν ἔλεγε, δέομαι Κύριε, προχείρισαι ἄλλον δυνάμενον, ὃν ἀποστελεῖς. Ἐξόδ. κ δ'. Ὁ δὲ Θεὸς ἂν καὶ νὰ ἀποδέχεται τὴν εὐλάβειαν τοῦ Προφήτου, ἀλλ' ὅμως ἐλέγχει τὸν θυμωθείς. Ἰδοὺ, λέγει, ὁ ἀδελφός σου ὁ Ἀαρὼν, ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Αἴγυπτον. σύρε λοιπὸν, καὶ μὴν ἀμφιβάλῃς περὶ τούτου, διότι ἐγὼ σοῦ θέλω δώσει φωνὴν καὶ λόγον. ἢ δὲν ἠξεύρεις, πῶς ἐγὼ εἶμαι, ὁποῦ δίδω φωνὴν καὶ γλῶσσαν τῶν ἀνθρώπων; Ὅμως ἂν κάνῃ χρεία εἰς τοῦτο τὸ ἔργον, θέλει σὲ ὑπηρετήσει ἡ γλῶσσα Ἀαρὼν τοῦ ἀδελφοῦ σου, νὰ σαφηνίζῃ εἰς τὸν λαὸν τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα. καὶ ἐσὺ μὲν νὰ γίνεσαι δικός μου δραγουμάνος εἰς τὸν Ἀαρὼν, ὁ δὲ Ἀαρὼν δικός σου δραγουμάνος πρὸς τὸν λαόν. Ταῦτα ἐκ Θεοῦ ἀκούσας καὶ διδαχθεὶς ὁ Μωϋσῆς, καὶ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ἐναντιεῖται, Θεοῦ προστάσσοντος, εὐθὺς ἐσηκώθη μετὰ γυναικὸς καὶ τέκνων, καὶ ἤρχετο τὴν στράταν, τὴν πρὸς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ δὲ Θεὸς ἐν ὁράματι λέγει τοῦ Ἀαρὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον, νὰ εὔγῃ ἔξω εἰς τὴν ἔρημον νὰ συναπαντήσῃ Μωϋσῆν τὸν ἀδελφόν του. καὶ ὁ Μωϋσῆς τοῦ εἶπεν, ὅσα ὁ Θεὸς τοῦ εἶπεν εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ. Εἰσελθόντες δὲ ὁμοῦ εἰς τὴν χώραν, ἐσυνάξαν τοὺς πρώτους τῶν Ἑβραίων, καὶ ἐδιηγήθησάν τους, ὅτι ὁ Θεὸς ἔστειλεν αὐτὸν τὸν Μωϋσῆ, νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ μὲ ὅλον τους τὸ γένος ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Καὶ διὰ σημάδι, καθὼς ὁ Θεὸς τὸν ἐπρόσταξεν, ἔρριψεν ἔμπροσθέν τους τὸ ῥαβδί του, καὶ ἔγινεν ὄφις, καὶ πάλιν τὸν ἐπίασεν ἐκ τῆς οὐρᾶς, καὶ ἔγινε ῥαβδὶ ὡς καὶ πρότερον. Ἔπειτα τοὺς ἔφερεν εἰς τὸ ποτάμι, καὶ πέρνοντας νερὸν, τὸ ἔχυσεν ἔξω εἰς τὴν γῆν,

καὶ εὐθὺς ἔγινεν αἷμα, λέγωντάς των, ὅτι ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, Ἀβραὰμ, Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακὼβ, μὲ ἔστειλε νὰ σᾶς εἰπῶ, πῶς θέλει νὰ σᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν πικρὰν τυραννίδα τοῦ Φαραώ. καὶ διὰ σημάδια νὰ πιστεύσετε, μοῦ εἶπε νὰ κάμω ταῦτα ὁποῦ ἴδατε. ὁ δὲ λαὸς ἐπίστευσε, καὶ ἐπροσκυνήσε λέγοντες. ἀληθῶς ὁ Θεὸς ὥρισε νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ. Ἦν δὲ τότε Βασιλεὺς Αἰγύπτου, ὄνομα Πετισαώνιος ὁ καὶ Φαραώ.

Περὶ τοῦ πῶς ἦλθον Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν, καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἑβραίων πρὸς τὸν Βασιλέα Φαραώ.

ΤΗ͂, δὲ ἐπαύριον ἐσυνάθροισεν ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν τοὺς πρώτους τῶν Ἑβραίων πάλιν, καὶ ἦλθον πρὸς Φαραὼ λέγοντες. Ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου τῶν Ἑβραίων, ὦ Βασιλεῦ, προστάσσει νὰ τοὺς ἀφίσῃς, νὰ εὔγωσιν ἔξω εἰς τὴν ἔρημον, μακρὰν τριῶν ἡμερῶν δρόμον, νὰ τοῦ κάμουσι θυσίαις, ὅτι ἀφ' οὗ ἐσκλαβώθησαν ἐδῶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, δὲν τοῦ ἔκαμαν παντελῶς θυσίαν. Ὁ Φαραὼ, διδαγμένος ἄνωθεν ἐκ προγόνων τὴν ἀσέβειαν, καὶ νὰ μὴ προσκυνῇ Θεὸν ἀόρατον, παρὰ τὰ βλεπόμενα κτίσματα. ἐπειδὴ οἱ Αἰγύπτιοι, ὡς εἴπωμεν ἐπροσκυνοῦσαν διὰ Θεοὺς ζῶα ἄλογα ἀπὸ κάθε γένος ζώου. Ἀπὸ μὲν τῶν ζώων τῆς γῆς, ἐπροσκυνοῦσαν τὸν λέοντα, ἀπὸ δὲ τὰ ζῶα τοῦ νεροῦ, ἐπροσκυνοῦσαν τὸν λεγόμενον κροκόδειλον. ἀπὸ δὲ τὰ πετούμενα, τὸν ἰκτῖνον, καὶ ἶβιν τὴν ὀφιοφάγιον. Εἶχον δὲ καὶ ἄλλον μέγιστον Θεὸν, τὸν λεγόμενον Ἄπιν ἢ Ὄσιριν, ὁ ὁποῖος ἦτον ἕνα βόδι, ὁποῦ ἐδιάλεγαν, νὰ ἔχῃ ἐπάνω του πολλὰ μπαλώματα ἄσπρα, καὶ τὸ μέτωπόν του νὰ εἶναι ὅλον ἄσπρον. Καὶ ἀφ' οὗ τοῦτο ἤθελε ψοφίσῃ, εἴχασιν ἄλλο ἕτοιμον, ὅμοιον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον εἴχασι διαλεγμένον πρὸ καιροῦ ἀπὸ ὅλα τὰ μικρὰ μοσχάρια τῆς Αἰγύπτου, καὶ τὸ ἔθρεφαν εἰς τὸ σπῆτι, νὰ τὸ κάμουσι Θεὸν, ἀφ' οὗ ψοφήσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ οὕτω κατὰ διαδοχὴν εἶχον πάντοτε ἕνα βόδι μαῦρον καὶ ἄσπρον διὰ Θεόν. τοῦ ὁποίου εἴχασι καὶ ἕνα βωμὸν μέγιστον, ἱερὸν τοῦ Ἄπιδος λεγόμενον, εἰς τὴν παλαιὰν Μέμφιν, χώραν πρώτην τῆς Αἰγύπτου. Τοιούτους γοῦν Θεοὺς ἔχοντες οἱ Αἰγύπτιοι καὶ ὁ Φαραὼ, τοὺς ὁποίους ἔβλεπαν καθημερινῶς, ἄλλον Θεὸν δὲν ἐλογίζοντο παντελῶς ἀόρατον. Διὰ τοῦτο λέγει ὁ Φαραὼ πρὸς τὸν Μωϋσῆν, καὶ ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Θεὸς, ὁποῦ σὲ ἔστειλε, νὰ τοῦ ἀκούσω καὶ νὰ κάμω τὸ θέλημά του; καὶ τί σημεῖον μοῦ δείχνεις νὰ σοῦ πιστεύσω, πῶς αὐτὸς εἶναι Θεός; λέγει ὁ Μωϋσῆς. τοῦτο τὰ ῥαβδὶ μοῦ ἔδωσε διὰ σημάδι, ὅτι μὲ τοῦτο τὸ ῥαβδὶ θέλεις γνωρίσει τὴν δύναμιν ἐκείνην τοῦ Θεοῦ. Καὶ εὐθὺς ἔῤῥηξε τὸ ῥαβδὶ ἔμπροσθεν τοῦ Φαραὼ, καὶ ἔγινε δράκων μέγας. Ἔκραξεν ὁ Φαραὼ τοὺς μάγους του, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦσαν δύο οἱ πλέον ἐξάκουστοι εἰς τὰς μαγείας, Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς. Ἔῤῥηξαν

γοῦν καὶ αὐτοὶ τὰ ῥαβδία των, καὶ ἔγιναν καὶ αὐτὰ ὀφίδια, καὶ ἦλθον τριγύρου εἰς τὸ ὀφίδιον ὁποῦ ἔκαμεν ὁ Μωϋσῆς, ἀλλὰ ἐκεῖνος ὁ τοῦ Μωϋσέως ὄφις, ἐστράφη καὶ ἔφαγε τὰ ῥαβδία τῶν μάγων ὁποῦ ἦτον ὀφίδια. δείχνοντας μὲ τοῦτο, πῶς ἡ ῥάβδος τοῦ Μωϋσέως ἐνεργεῖ ἀπὸ δύναμιν τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὴν δύναμιν καταργεῖται πᾶσα ἐνέργεια σατανικὴ τῶν μάγων. Ὅμως ὁ Θεὸς βλέποντας τὴν ἀμετανόητον γνώμην τοῦ Φαραὼ, ἐσκλήρωνε μᾶλλον τὴν καρδίαν του, νὰ μὴν ἀφίσῃ τὸν λαὸν νὰ εὔγῃ ἔξω, διὰ νὰ πάθῃ πολλὰ κακὰ ἀπὸ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, καθὼς εἶπε τοῦ Μωϋσέως, ὅτι θέλει σκληρύνει τὴν καρδίαν τοῦ Φαραὼ, νὰ κρατῇ τοὺς Ἑβραίους, διὰ νὰ τοῦ δώσῃ μεγάλας καὶ φοβερὰς τιμωρείας, ὅσον νὰ τὸν ἀφίσῃ· καὶ ἀφ᾽ οὗ τὸν ἀφίσῃ, πάλιν νὰ τοῦ δώσῃ σκληρὰν καρδίαν, νὰ τὸν καταδράμῃ, καὶ τότε νὰ τὸν ἀφανίσῃ τελείως. Ἀλλ᾽ ὅμως εἶπεν ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσέως νὰ εἰπῇ τῶν Ἑβραίων, νὰ πάρουσιν ἀπὸ φίλους καὶ γειτόνους των φορέματα καὶ στολίσματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, εἰς τρόπον δανεικοῦ, νὰ τὰ στρέψουσι πάλιν, ἀφ᾽ οὗ γυρίσουσιν ἀπὸ τὴν θυσίαν. τῇ δὲ ἀληθείᾳ, νὰ τοὺς τὰ πάρουσι τελείως, καὶ πλέον νὰ μὴν τὰ στρέψουσιν, ἀλλὰ νὰ φύγουσι μὲ ταῦτα. Τὸ δὲ αἴτιον τοῦ τοιούτου δόλου καὶ πανουργίας παρακάτω θέλομεν τὸ εἰπεῖ.

Ὅτι ὁ Μωϋσῆς ἐβλήθη εἰς φυλακὴν ὑπὸ τοῦ Φαραὼ, καὶ ἠνοίχθη ἡ φυλακὴ τὴν νύκτα, καὶ ἐβγῆκεν ὁ Μωϋσῆς.

ΚΑὶ ταῦτα μὲν ἡ θεία Γραφή. ὁ δὲ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, εἰς τὸν πρῶτον λόγον τῶν Στρωματέων, λέγει, πῶς ὁ Ἀρτάπανος ὁ ἐθνικὸς, εἰς τὸ βιβλίον του ὁποῦ γράφει περὶ Ἰουδαίων, ἱστορεῖ τὸν Μωϋσέα νὰ τὸν ἔβαλεν ὁ Φαραὼ εἰς τὴν φυλακὴν, διότι τοῦ ἐζήτα νὰ ἀφίσῃ τοὺς Ἑβραίους. καὶ τὴν νύκτα ἄνοιξεν ἡ φυλακὴ ὑπὸ θείας δυνάμεως, καὶ ἐβγῆκεν ὁ Μωϋσῆς, καὶ ἦλθεν εὐθὺς εἰς τὸ Βασιλικὸν παλάτιον, καὶ ηὗρε τὸν Βασιλέα Φαραὼ ὁποῦ ἐκοιμᾶτο, καὶ τὸν ἐξύπνησε. Καὶ ὁ Φαραὼ γενόμενος ἔντρομος ἐθαύμαζε. καὶ τότε νὰ εἶπε τοῦ Μωϋσῆ, νὰ τοῦ εἰπῇ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὁποῦ τὸν ἔστειλε. καὶ ὁ Μωϋσῆς, κύπτωντας τὸ κεφάλι του εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ Βασιλέως, τοῦ εἶπε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ κρυφίως. Καὶ εὐθὺς ὁ Φαραὼ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἄφωνος, καὶ σχεδὸν ὡς νεκρός. καὶ ὁ Μωϋσῆς λαμβάνωντάς τον ἐκ τὸ χέρι, τὸν ἐσύκωσε καὶ ἀνάζησεν. Ἀλλὰ ὡς φαίνεται, καὶ ταῦτα παθὼν ὁ Βασιλεὺς, μᾶλλον ἐσκληρύνετο. διὸ καὶ πάλιν ὁ Μωϋσῆς προστάττεται ὑπὸ Θεοῦ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν Φαραὼ μετὰ Ἀαρών.

Ἀρχὴ τῶν δέκα πληγῶν. Ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς πρώτης, ἤτοι τοῦ ποταμοῦ στραφέντος εἰς αἷμα.

ἜΡχεται λοιπὸν ὁ Μωϋσῆς μετὰ Ἀαρὼν τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς τὸν Φαραὼ, πρὸς τὸν ὁποῖον διαλέγονται παῤῥησιαστικώτερον. Ἄφες, λέγουσι, τὸν λαὸν, νὰ εὔγουσι νὰ θυσιάσουσιν, εἰδὲ μὴ, θέλει σοῦ ἔλθῃ μεγάλη πληγή. Ὁ δὲ Φαραὼ, τὸν μὲν Μωϋσῆ δὲν ἐκακοποίησε, τάχα διὰ τὸ ὅραμα τῆς νυκτὸς, ὁποῦ ἔπαθεν ἀπ' αὐτὸν, τὸν δὲ λαὸν νὰ ἀφίσῃ δὲν ἤθελε. Λέγει λοιπὸν ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσέως, εἰπὲ Ἀαρὼν τοῦ ἀδελφοῦ σου νὰ πάρῃ τὸ ῥαβδὶ, ὁποῦ σοῦ ἔδειξα καὶ ἔγινεν ὄφις, καὶ ἂς βαρέσῃ μὲ τ' αὐτὸ εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ εἰς ὅλα τὰ νερὰ τῆς Αἰγύπτου. Καὶ εὐθὺς τὸ ποτάμι, καὶ ὅλα τὰ νερὰ ἔγιναν αἷμα ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἐψόφησαν τὰ ψάρια, καὶ τὰ νερὰ ἐβρώμησαν, καὶ μήτε ἄνθρωπος, μήτε ζῶον ἐδύνετο νὰ πίῃ νερόν. Οἱ δὲ Ἑβραῖοι καὶ τὰ ζῶα αὐτῶν ἔπινον ἐκ τοῦ ποταμοῦ, καὶ δὲν πῶς ἐφαίνετο αἷμα, ἀλλὰ νερὸν ὡς καὶ πρότερον. Διότι ὡς καθὼς τὸ πρῶτον ὁ Μωϋσῆς ὅσον νερὸν ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ ποτάμι, ἐγίνετο αἷμα, τὸ δὲ λοιπὸν ἔμενε πάλιν νερὸν, οὕτως ἔκαμε καὶ τὸ δεύτερον, ὅλον τὸ ἐναντίον, ὅσον νερὸν ἔπερναν οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τὸ ποτάμι, ἀφ' οὗ καὶ ἔγινεν αἷμα, ἐγίνετο νερὸν καὶ ἔπινον, τὸ δὲ λοιπὸν ἔμενε πάλιν αἷμα. καὶ ἦτονε τὸ πρῶτον σημεῖον τοῦ δευτέρου. Δέεται δὲ ὁ Φαραὼ τοῦ Μωϋσέως νὰ ἀποκαταστήσῃ πάλιν τὰ νερὰ εἰς τὴν προτέραν φύσιν. καὶ οὕτως ἔγινε, καὶ ἔπιον πάλιν καὶ ζῶα καὶ ἄνθρωποι. Ἀλλὰ καὶ μὲ τοῦτο πάλιν ὁ Φαραὼ ἐσκληρύνετο, καὶ δὲν ἄφησε τοὺς Ἑβραίους, καθὼς ἔταξε τοῦ Μωϋσέως.

Δευτέρα πληγὴ τῶν βατράχων.

Ἐξόδ. ζʹ.

ΔΙὰ τοῦτο πάλιν λέγει ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσέως. εἰπὲ Ἀαρὼν τοῦ ἀδελφοῦ σου νὰ πάρῃ τὴν θαυματουργὸν ἐκείνην ῥάβδον νὰ βαρέσῃ τὸ ποτάμι καὶ τὰ νερὰ, νὰ ἀναβάσῃ ἐκεῖθεν ὅλους τοὺς βατράχους, νὰ εὔγουν εἰς τὴν γῆν. Καὶ οὕτως εὐγῆκαν ὅλοι οἱ βάτραχοι ἀπὸ τὸ ποτάμι, καὶ ἀπὸ τὰς λίμνας, καὶ ἀπὸ τὰ πηγάδια, καὶ ἐσκέπασαν ὅλον τὸν τόπον, καὶ ἔδιδαν πολλὴν πείραξιν ὅλων τῶν Αἰγυπτίων. εἰς δὲ τὴν κατοικίαν τῶν Ἑβραίων ὁποῦ ἐκατοίκουν, ὁποῦ ἐλέγετο Γεσὲμ, ὥσπερ διωκόμενοι οἱ βάτραχοι δὲν ἤρχοντο. Πάλιν δέεται ὁ Φαραὼ, καὶ πάλιν ὁ Μωϋσῆς θεραπεύει καὶ τὴν δευτέραν ταύτην πληγήν. Καὶ δὴ ἐψόφησαν ὅλοι οἱ βάτραχοι εἰς τὰ ὀσπήτια, καὶ εἰς ταῖς ῥούγαις, καὶ εἰς τὰ παζάρια. ὥστε ὁποῦ ἐβρώμησεν ὅλος ὁ τόπος, καὶ τοὺς εὔγαναν ἔξω σωροὺς σωροὺς, καὶ ὅλος ὁ τόπος ἐβρώμησεν ἔξω. Καὶ πάλιν ὁ Φαραὼ σκληρυνόμενος, δὲν ἄφησε τὸν λαόν. Ἔδωσε δὲ ὁ Θεὸς

τὰς δύο πρώτας πληγὰς ταύτας τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ τὰ νερὰ, διότι οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τὰ νερὰ ἐσέβοντο σχεδὸν ὡς Θεὸν, ἐπειδὴ αὐτὰ ἔλεγον νὰ εἶναι ἀρχὴ τῶν ἄλλων πραγμάτων. Ταύτας δὲ τὰς δύο πληγὰς ἔδωσε διὰ μέσου τοῦ Ἀαρὼν, λέγοντος τοῦ Μωϋσέως.

Τρίτη πληγὴ, ἡ τῶν κωνώπων.

ΤΗν δὲ τρίτην πληγὴν ἔδωσεν ὁ Θεὸς τοῦ Φαραὼ, ὄχι ἀπὸ τὰ νερὰ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν γῆν, μήτε διὰ μέσου τοῦ Ἀαρὼν, ἀλλὰ διὰ τοῦ Μωϋσέως. διότι, ὡς καθὼς τοῦ εἶπεν ὁ Θεὸς, ἐκτύπησε μὲ τὴν ῥάβδον τὴν γῆν, καὶ ἐγεννήθησαν πλῆθος κωνώπων. ὥστε ὅπου μήτε ἄνθρωποι, μήτε ζῶα εἶχον ἀνάπαυσιν οὔτε ἡμέραν, οὔτε νύκτα. Τότε οἱ Μάντεις τῶν Αἰγυπτίων, καίπερ ἀσεβεῖς ὄντες, ἀλλ' ὅμως, ἄκοντες καὶ μὴ βουλόμενοι, ὡμολόγησαν λέγοντες, δάκτυλος Θεοῦ ἐστὶ τοῦτο. ἤγουν, τοῦτο εἶναι μία μικρὰ καὶ ὀλίγη δύναμις τοῦ Θεοῦ τῶν Ἑβραίων. Καὶ ἐὰν τὴν μικρὰν δύναμιν τοῦ Θεοῦ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ὑποφέρωμεν, τί θέλομεν πάθη ὑπὸ τῆς μεγάλης αὐτοῦ δυνάμεως; διότι ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ ἀποστείλη λέοντας καὶ παρδάλεις, ἢ καὶ ἄλλα θηρία βλαπτικὰ, νὰ βλάψουσι τοὺς Αἰγυπτίους. Ἀλλὰ τοῦτο τὸ κάνουσιν οἱ Βασιλεῖς καὶ οἱ στρατηγοὶ πρὸς τοὺς ἐχθρούς των, ἄνθρωποι ὄντες, ἤγουν βάλλουσι δυνατοὺς πολεμιστὰς νὰ νικήσουν τοὺς ἐχθρούς των. ὁ δὲ Θεὸς κάνει ὅλον τὸ ἐναντίον, μὲ μικρὰ καὶ ἀδύνατα πράγματα βλάπτει τοὺς ἀσεβεῖς, καὶ ἁμαρτωλοὺς. Τί γὰρ ἄλλο ἀδύνατον εἶναι ἀπὸ τοὺς βατράχους, καὶ τί ἄλλο μικρότερον εἶναι ἀπὸ τὰ κωνώπια; ἀλλ' ὅμως μὲ ταῦτα ἐπολέμει τὸν σκληροκάρδιον Φαραὼ, διὰ νὰ γνωρίση πῶς ὅλη ἡ δύναμις τῆς βασιλείας του μήτε μὲ βατράχους, καὶ κωνώπια δὲν δύναται νὰ παλαίση, ὅταν ὁ Θεὸς, δὲν θέλει. Ὅθεν τρέχει δεόμενος πάλιν πρὸς τὸν Μωϋσῆν, καὶ δι' εὐχῆς ὁ Μωϋσῆς ἀφανίζει τὰ κωνώπια. καὶ πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν σκληρότητα μένει ὁ Φαραὼ κρατοῦντας τοὺς Ἑβραίους. Ἐξόδ. ζ'.

Πληγὴ τετάρτη τῆς κυνόμυιας.

ΚΑὶ πάλιν ὁ Θεὸς πέμπει τετάρτην πληγὴν καὶ τιμωρίαν, μυίας μεγάλας, ὅπου κεντρώνοντας ζῶα καὶ ἀνθρώπους ἀπέθνησκαν. καὶ εἰς ὀλίγον ἦλθεν ἡ Αἴγυπτος ἀπὸ τὸ κακὸν ἐτοῦτο νὰ ἐξολοθρευθῇ. εἰς δὲ τὸν τόπον, ἔνθα ἐκατοικοῦσαν οἱ Ἑβραῖοι, δὲν ἦτον καθόλου τοιαύτη μυῖα, διὰ νὰ δείξη ὁ Θεὸς πῶς τοὺς Φαραωνίτας μόνον ὀργίζεται, τοὺς δὲ Ἑβραίους ἀγαπᾷ. καὶ πῶς εἰς τοὺς μεγάλους κινδύνους δύναται νὰ φυ- Ἐξόδ. η'.

λάξῃ τὸν δίκαιον, τὸν δὲ ἀσεβῆ νὰ ἀπολέσῃ. Τοῦτο τὸ πρᾶγμα πολὺν φόβον ἔδωσε τοῦ Φαραώ. καὶ δὴ ἐγύρισεν ἡ γνώμη του ὀλίγον τίποτε, καὶ ἔκραξε τὸν Μωϋσῆ, καὶ τοῦ εἶπεν. ἂς κάμωσιν οἱ Ἑβραῖοι θυσίας τοῦ Θεοῦ των, πλὴν ἐδῶ εἰς τὴν χώραν, διότι ἔξω δὲν τοὺς ἀφίνω νὰ εὔγωσιν. Ὁ δὲ Μωϋσῆς τοῦ ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν ἠμποροῦσι νὰ κάμουσι θυσίαν μέσα εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅτι εἶναι τόπος ὁποῦ θυσιάζονται θυσίαι ἄλλων Θεῶν. διὰ τοῦτο ζητοῦσι νὰ εὔγωσιν ἔξω, μακρὰν εἰς τὴν ἔρημον, νὰ κάμουσι θυσίαν κατὰ μόνας των. Καὶ ὁ Φαραώ, παρακάλεσαι, λέγει, τὸν Θεόν σου νὰ χαθῇ ἡ μυῖα, καὶ εὐγᾶτε νὰ κάμετε τὰς θυσίας σας, ἀλλ' ὅμως νὰ μὴν ὑπάγετε πολλὰ μακράν. Ὁ δὲ Μωϋσῆς λέγει πρὸς Φαραώ. ἐγὼ μὲν ὑπάγω νὰ παρακαλέσω νὰ χαθῇ ἡ μυῖα, σὺ δέ, ὦ Φαραώ, μὴ θελήσῃς πάλιν νὰ μᾶς γελάσῃς νὰ μὴν ἀφίσῃς τὸν λαόν. Καὶ ὁ μὲν Μωϋσῆς ἦλθε καὶ ἐπαρακάλεσε τὸν Θεόν, καὶ ὁ Θεὸς ἠφάνισε τὰς μυῖας, ὁ δὲ Φαραὼ ἔγινε καὶ λίθου σκληρότερος ὑπὸ τῆς ἀπιστίας του, καὶ δὲν ἄφηκε τὸν λαόν. Λέγεται δὲ αὐτὴ ἡ μυῖα, εἰς τὴν Γραφήν, κυνόμυια, ἤγουν σκυλόμυια. ἢ διότι ἔτρωγε καὶ ἐθανάτωνε τοὺς ἀνθρώπους ὡσὰν τὸ λυσσάρικον σκυλί, ἢ διότι ἦτον ξαδιάντροπη, ὡσὰν τὸ σκυλί, ὁποῦ τὸ διώχνεις, καὶ φεύγει, καὶ πάλιν εὐθὺς στρέφεται.
Φίλ. Ἰουδ. Ἀλλὰ ταῦτα Φίλων ὁ Ἰουδαῖος λέγει.

Πληγὴ, ε'. χεὶρ Κυρίου, ἢ θάνατος τῶν ζώων.

Ἐξόδ. θ'. ΤΟ'τε ὁ Θεὸς λέγει τοῦ Μωϋσέως. σύρε εἰς τὸν Φαραώ, καὶ εἰπέ του νὰ ἀφίσῃ τὸν λαόν, εἰδὲ μή, χεὶρ Κυρίου θέλει ἔλθῃ εἰς ὅλα τὰ ζῶα τῆς Αἰγύπτου νὰ ψοφήσουσιν. ἤγουν, ὄχι πλέον θέλει τὸν παιδεύσει ὁ Θεὸς μὲ κωνώπια καὶ κυνόμυιαν, ἀλλὰ θέλει βάλει τὸ χέριτου ὅλον, καὶ ὄχι τὸν δάκτυλόν του, καθὼς εἰς τὴν τρίτην πληγὴν τῶν κωνώπων ἔλεγον οἱ Μάντεις, τουτέστι βαρυτέρα πληγή. Καὶ οὕτως ἔγινεν ἐψόφησαν ὅλα τὰ ζῶα τῶν Αἰγυπτίων, τὰ δὲ τῶν Ἑβραίων ἔπαθον οὐδὲν κακόν. Ὁ δὲ Φαραώ, βλέποντας ὅτι ἐψόφησαν ὅλα τὰ ζῶα τῶν Αἰγυπτίων, τὰ δὲ τῶν Ἑβραίων δὲν ἐψόφησαν, ὄχι μόνον δὲν ἐμετανόησεν, ἀλλὰ μᾶλλον ὠργίζετο εἰς τοὺς Ἑβραίους, καὶ δὲν τοὺς ἄφηνε.

Πληγὴ, ϛ'. Τῆς αἰθάλης

Ἐξόδ. η'. ΔΙὸ πάλιν λέγει ὁ Θεὸς πρὸς Μωϋσῆ καὶ Ἀαρών. ἐπάρετε καὶ οἱ δύο σας στάκτην ἀπὸ καμίνι, καὶ ἂς τὴν σκορπίζῃ ὁ Μωϋσῆς μόνος ἔμπροσθεν τοῦ Φαραώ, καὶ τῶν Ἀρχόντων αὐτοῦ, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ. Καὶ ὅπου ἔπιπτεν ἡ στάκτη εἰς τὰς σάρκας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων, ἔκανε φούσκαις

ὡσὰν καψίματα κόκκινα ὡσὰν ἀπὸ φωτίαν. ἀλλὰ καὶ μὲ τοῦτο δὲν ἄφησε πάλιν τοὺς Ἑβραίους ὁ Φαραώ. Πρέπει δὲ νὰ ἠξεύρωμεν, ὅτι πάντοτε ἡ ὕστερη πληγὴ ἦτον βαρυτέρα ἀπὸ τὴν πρώτην. καὶ τὸ γνωρίζομεν ἀπὸ τοῦτο, ὅτι τὰς μὲν δύο πρώτας πληγάς, τὸ νὰ γενῇ τὸ νερὸν αἷμα, καὶ τὸ νὰ εὔγωσιν ἀπὸ τὰ νερὰ ὅλοι οἱ βαθρακοί, τὰς ἔκαμαν ὁμοίως μὲ ταῖς μαγείαις των καὶ οἱ Μάγοι τοῦ Φαραώ, ὡς ἐλαφροτέρας πληγάς. τὰς δὲ δύο ἑτέρας, τοὺς κώνωπας καὶ τὴν κυνόμυιαν, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κάμωσι. διὰ τοῦτο ἔλεγον, δάκτυλος Θεοῦ ἐστὶ τοῦτο. Πλὴν τόσον μόνον ἴσχυσαν αἱ μαγεῖαί τως, ὅσον ἐφυλάχθησαν αὐτοὶ ἀπὸ ταύτας. ἀπὸ δὲ τὴν πέμπτην, ὅπου ἦτον χεὶρ Κυρίου, καὶ θάνατος εἰς τὰ ζῶα, αὐτοὶ μὲν ἐφυλάχθησαν, τὰ δὲ ζῶά των καὶ αὐτῶν ὁμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων ἐψόφησαν. τὴν δὲ ἕκτην πληγὴν τῆς καυτερῆς αἰθάλης δὲν ἐδυνήθησαν νὰ φύγωσιν, ἀλλὰ ἔπαθον καὶ αὐτοὶ εἰς τὰς σάρκας των τὰ ὅμοια μὲ τοὺς ἄλλους. Διὰ τοῦτο λέγει ἡ θεία Γραφή, πῶς οἱ Μάγοι τοῦ Φαραὼ δὲν ἐδυνηθήκασι πλέον νὰ σταθοῦσιν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Μωϋσέως, διὰ τὰ καψίματα ὅπου καὶ αὐτοὶ εἴχασιν εἰς τὰς σάρκας. Καὶ τοῦτο εἶναι ἴδιον τῆς μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ, πρῶτον μὲ ἐλαφρὰς τιμωρίας νὰ φοβερίζῃ τὸν ἁμαρτωλόν, ἔπειτα μὲ βαρυτέρας, καὶ πάλιν μὲ σκληροτέρας, ὕστερον δὲ μὲ παντελῆ ἀφανισμόν. καθὼς εἰς τὸ ὕστερον τοῦτον ἔκαμεν εἰς τὸν Φαραώ, βυθίσας αὐτὸν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.

Πληγή, ζ'. Τῆς χαλάζης, ἐν ᾗ καὶ περὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως.

ΜΕλλοντες νὰ εἴπωμεν διὰ ταύτην τὴν ἑβδόμην πληγὴν τῆς χαλάζης, διὰ νὰ δείξωμεν πῶς εἶναι πρᾶγμα ἀσυνήθιστον τὸ χιόνι καὶ ἡ χάλαζα εἰς τὴν Αἴγυπτον, κάνει χρεία νὰ εἴπωμεν πρῶτον περὶ τῆς θέσεως τῆς Αἰγύπτου, ἤτοι εἰς ποῖον κλίμα εὑρίσκεται, καὶ διατὶ δὲν χειμάζει ἐκεῖνα τὰ μέρη. Ἐπειδὴ δὲ φαίνεται πρᾶγμα παράδοξον, εἰς τόπον ὅπου δὲν χειμάζει, νὰ γίνεται τόση καρποφορία, διὰ τοῦτο θέλομεν εἰπῆ τὸν τρόπον, πῶς ποτίζεται ὁ τόπος ἐκεῖνος, καὶ ὅτι ποτίζεται ἀπὸ τὸν Νεῖλον τὸν ποταμόν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Νεῖλος ὁ ποταμὸς πληθαίνει, ὄχι τὸν χειμῶνα κατὰ τοὺς ἄλλους ποταμούς, ἀλλὰ τὸ καλοκαῖρι, ὃ καὶ δοκεῖ θαυμάσιον εἰς ἐκείνους ὅπου δὲν ἠξεύρουσι τὰς αἰτίας, διὰ τοῦτο θέλομεν εἰπῆ καὶ τὴν αἰτίαν, διατὶ ἀναβαίνει τὸ καλοκαῖρι, καὶ ὄχι τὸν χειμῶνα, λέγοντες καὶ μερικὰς γνώμας τῶν παλαιῶν εἰς τοῦτο. Πλὴν θέλομεν τὰ εἰπῆ, ὅσον δυνάμεθεν σύντομα, διὰ νὰ μὴ μακραίνωμεν ἀπὸ τὸ προκείμενόν μας πολλά.

Περὶ τῆς θέσεως τῆς Αἰγύπτου, καὶ περὶ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νείλου.

ΟΤι μὲν ἡ βροχὴ αἴτιον ἔχει τὴν κίνησιν τοῦ Ἡλίου, πανταχοῦ συμφωνοῦσιν οἱ Σοφοί. ὅτι δηλαδὴ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου, πίπτουσαι πλαγίως εἰς διάβροχον γῆν, σύρνουσιν ἀπάνω ἀπὸ τὴν γῆν ὑγραῖς ἀναθυμιάσες. ταῖς ὁποίαις ἀναθυμιάσες ἀναβάζοντάς ταις εἰς τὸν δεύτερον τόπον τοῦ ἀέρος, (ἐπειδὴ ἕως ἐκεῖ φθάνει ἡ ἀντανάκλασις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων) καὶ χωριζόμενον ἐκεῖθεν τὸ θερμὸν ὁποῦ ταῖς ἔσυρεν ἀπάνω, καὶ ἀφίνοντάς ταις ἐκεῖ, ψυχραίνονται εἰς τὸν ψυχρὸν ἐκεῖνον ἀέρα, καὶ συμμαζωνόμεναι, γίνονται σύννεφα, τὰ ὁποῖα εἶναι μὲν πεπυκνωμένου ἀέρος, καὶ τότε ἐξ ἀέρος μεταβάλλονται εἰς ὕδωρ. Ἀφ' οὗ δὲ μεταβληθῶσιν εἰς ὕδωρ, πίπτουσι κάτω, ἐπειδὴ τὸ νερὸν δὲν ἠμπορεῖ, ὡς βαρὺ πρᾶγμα ὁποῦ εἶναι, νὰ στέκεται ἀπάνω. Ἀλλὰ καὶ ἡ χάλαζα ἀπὸ τοιαύτην αἰτίαν γίνεται, ἤγουν ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ Ἡλίου, ὁποῦ πίπτουσιν εἰς τὴν γῆν πλαγίως. ἂν καλὰ καὶ ὄχι εἰς τὸν ἴδιον τόπον τοῦ ἀέρος ὁποῦ γίνεται καὶ ἡ βροχὴ, ἀλλὰ παρακάτω, στενοχωρέμενον τὸ ψυχρὸν ὑπὸ τῆς ἄνω θερμότητος εἰς τὸ κάτω. Διὰ τοῦτο τὸν χειμῶνα χάλαζα δὲν πίπτει, ἐπειδὴ τὸ θερμὸν εἶναι ὀλίγον εἰς τὸν δεύτερον τόπον τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ μάλιστα τὴν ἄνοιξιν, καὶ τὸ φθινόπωρον, πολλάκις καὶ τὸ καλοκαῖρι. Πίπτουσι δὲ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου πλαγίως, ἀπέχοντας ὁ Ἥλιος μακρὰν ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὡσὰν τὸν χειμῶνα ὁποῦ ἀπέχει μακρὰν ἀπὸ λόγου μας. ἐπειδὴ καταβαίνει πρὸς τὸ νότειον μέρος, καὶ διὰ τοῦτο τότε γίνονται αἱ βροχαὶ καὶ οἱ χειμῶνες πρὸς ἡμᾶς. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄλλοι ἂς διηγοῦνται πλατύτερον, ὅσοι καταγίνονται εἰς τὰ τοιαῦτα, ἐπειδὴ ἡμεῖς τόσον μόνον εἴπαμεν, ὅπου νὰ δείξωμεν τὴν θέσιν τῆς Αἰγύπτου, ἤτοι τοῦ Μισηρίου. Ὅτι δὲ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου πλαγιάζουσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον, φανερὸν εἶναι, διότι ἡ Αἴγυπτος εἶναι πλησίον τῆς Αἰθιοπίας, ὅπου εἶναι οἱ μαῦροι Ἀράπιδες. Εἰς τῆς ὁποίας Αἰθιοπίας τὸ ἄνω μέρος σιμὰ, εἶναι ἡ διακεκαυμένη λεγομένη ζώνη, ἐκεῖ ὁποῦ πάντοτε ὁ Ἥλιος εἶναι ἀπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ἀνθρώπων, ὄχι πλαγία, καθὼς εἰς τὴν Ῥούμελην, καὶ εἰς τοὺς πλέον ἀνωτέρω τόπους, ἀλλὰ ἴσα. Διὸ καὶ λέγουσιν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐκείνου εἶναι ἄσκιοι, ἤγουν, ὅταν στέκωνται, ἢ περιπατοῦσι τὸ μεσημέρι, ἴσκιον δὲν κάμνει τὸ κορμί τως, διὰ τὸ νὰ πίπτῃ, ὡς εἴπομεν, ἡ ἀκτὶς τοῦ Ἡλίου ἴσα, καὶ ὄχι πλαγία ἀπάνω εἰς τὸ κεφάλι τως. Συμβαίνει ἀπὸ τοιαύτην αἰτίαν νὰ καίῃ ἐκεῖ ὁ Ἥλιος πολλὴν θερμότητα πάντοτε, καὶ νὰ εἶναι ὁ τόπος ἐκεῖνος ὡσὰν καϊμένος, καὶ διὰ τοῦτο νὰ λέγεται καὶ διακεκαυμένη ζώνη.

Ὄντας λοιπὸν ὁ τόπος ἐκεῖνος ξηρὸς, ὡσὰν καμμένος, καὶ παντελῶς νὰ μὴν ἔχῃ ὑγρότητα, δὲν σηκώνονται ἐκεῖθεν ὑγραῖς ἀναθυμίασες νὰ κάμῃ σύνεφα καὶ βροχήν. ἀλλὰ ἔξω ἀπὸ τοῦτο, ὁ τόπος τοῦ Μισηρίου εἶναι φυσικὰ τόπος ἀμμώδης καὶ κατάξηρος, ὡς τὸ ἠξεύρουσιν ὅσοι ἐπῆγαν ἐκεῖ. Καὶ ἀπὸ τοῦτα συμβαίνει, μήτε εἰς τὴν Αἴγυπτον βροχὴ νὰ μὴν πίπτῃ, πλὴν ὀλίγον τίποτε τὸν χειμῶνα, καὶ καμίαν φορὰν καὶ καθόλου, διὰ τὸ νὰ εἶναι δηλονότι σιμὰ εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην, καὶ διὰ τὸ νὰ εἶναι καὶ ἀπὸ λόγου του τόπος ἀμμώδης. Καὶ ὅσον ἀναβαίνει τινὰς ἀπάνω ἀπὸ τὸ Μισῆρι, πρὸς νότον παγαινάμενος, καὶ πλησιάζωντας αὐτῆς τῆς διακεκαυμένης ζώνης, εὑρίσκει περισσότερην κάψιν καὶ ξηρότητα. Εἶναι λοιπὸν θαῦμα, πῶς ὁ Νεῖλος ὁ ποταμὸς, ὁποῦ κατεβαίνει ἴσα ἀπὸ τὸ νότειον μέρος τὸ κατάξηρον ἐκεῖνο καὶ ἄνυδρον, κάνει τόσην πλημμύραν, καὶ κατεβάζει τὸ καλοκαῖρι τόσα πολλὰ νερὰ, τὸν δὲ χειμῶνα ὀλιγώτερα. Διὰ τὸ ὁποῖον οἱ παλαιοὶ ἀποροῦσαν εἰς τοῦτο. ὅθεν καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ εὕρουσι τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν τούτου τοῦ πράγματος, λέγοντες, ἄλλος ἄλλην αἰτίαν, καὶ ἄλλος ἄλλην. ἐπειδὴ μηδένας ἀπὸ τούτους εἶδε τὰς ἀρχὰς, ἤγουν τὰς φλέβας του, πόθεν γεννᾶται, καὶ ἀπὸ ποίους τόπους καταβαίνει, καὶ περνᾶ τὴν κάτω Αἰθιοπίαν, καὶ ἔρχεται εἰς Αἴγυπτον.

Γνῶμαι τῶν παλαιῶν περὶ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νείλου, τὰς ὁποίας γράφει ὁ Πλούταρχος.

ΠΟλλοὶ, ὄχι μόνον λέγουσι πολλὰς αἰτίας περὶ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νείλου, ἀλλὰ καὶ διαφόρους. αἱ ὁποῖαι εἰς ἄλλο δὲν συμφωνοῦσι, παρὰ εἰς τὸ νὰ ψεύδονται πάντες ὁμοίως, ἐπειδὴ μία μόνη εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νείλου. Καὶ ὁ μὲν Ἡρόδοτος πρῶτον ἀναφέρει τὰς γνώμας τῶν πρὸ αὐτοῦ, ἔπειτα ἐλέγχωντάς τας ὡς ψευδεῖς, γράφει αὐτὸς τὴν ἐδικήν του γνώμην. Ὁ δὲ Στράβων ὁ Γεωγράφος ἐλέγχει τὸν Ἡρόδοτον ὡς φλυαροῦντα εἰς τοῦτο, καὶ μηδὲν ἀληθὲς λέγοντα. Ἀλλὰ ἡμεῖς τούτους ὅλους ἀφίνοντες, φέρομεν εἰς τὸ μέσον τὸν Πλούταρχον ὡς ὑστερώτερον τούτων ἁπάντων, καὶ πολλῶν γνώμας παλαιῶν περὶ τούτου γράφονται. Πρώτην γνώμην λοιπὸν περὶ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νείλου, λέγει ὁ Πλούταρχος, τοῦ Θαλοῦ, παλαιοῦ καὶ ἀρχαίου Φιλοσόφου, καὶ ἑνὸς ὄντος τῶν ἑπτὰ Σοφῶν ὡς λέγουσιν. οὗτος λοιπὸν λέγει. οἱ ἐτήσιοι, ἤγουν τὰ βορίσματα, ὁποῦ φυσοῦσιν Ἰούνιον, Ἰούλιον, καὶ Αὔγουστον, νὰ εἶναι αἰτία νὰ πλημμυρῇ ὁ Νεῖλος. διότι φυσῶντας ἀπεμπρὸς, ἐμποδίζουσι τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ νὰ μὴ χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν. Τούτην τὴν γνώμην ἔχει καὶ ὁ Φίλων ὁ Ἰουδαῖος, ἄνθρωπος Ἑβραῖος μὲν τὸ γένος, ἄκρος δὲ εἰς τὴν ἑλληνικὴν σοφίαν.

Ἡρόδοτος. Στράβων. Θαλῆς. Φίλων Ἰουδαῖος.

φίαν. λέγει γὰρ καὶ αὐτὸς τὰ ὅμοια μὲ τὸν Θαλῆν εἰς τὸν πρῶτον λόγον
ὁποῦ γράφει περὶ Μωϋσέως. ἀλλ᾽ ὅμως ταύτην τὴν γνώμην ἀποδεί-
χνουσιν αὐτὰ τὰ πράγματα πῶς δὲν εἶναι ἀληθής. Διότι, ἂν ἦτον ἀλή-
θεια πῶς ἀπὸ τὰ βορέσματα ἐμποδίζεται καὶ δὲν τρέχει τὸ νερὸν, καὶ διὰ
τοῦτο πληθαίνει, ἔπρεπεν, ὅταν δὲν φυσοῦσι βορέσματα, νὰ μὴν πληθαί-
νῃ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν γίνεται ποτέ. ἢ ἔπρεπε τὰ βορέσματα νὰ ἐμποδίζουσι
καὶ ἄλλους ποταμοὺς τῆς Μπαρμπαρείας νὰ μὴν τρέχουσι τὸ καλοκαῖρι, ἀλλὰ
νὰ ἀναβαίνουσιν ὀπίσω, ὥσπερ καὶ τὸν Νεῖλον, ἀλλὰ μήτε τοῦτο δὲν γίνε-
Εὐθυμένης. ται. Ἄλλος δὲ πάλιν Φιλόσοφος, τὸ ὄνομά του, Εὐθυμένης, Μασσαλιώ-
της τὸ γένος, λέγει, πῶς ἀπὸ τὴν ἔξω θάλασσαν, τὴν λεγομένην μέγαν
Ὠκεανὸν, νὰ πληθαίνῃ ὁ Νεῖλος, ὅταν πληθαίνῃ καὶ ἡ θάλασσα, καὶ
πῶς αὐτὴ ἡ θάλασσα νὰ εἶναι γλυκεῖα, ὅμως καὶ ταῦτα ὅλα εἶναι ψέμματα. οὔτε
Ἀναξαγόρας. γὰρ ὁ Νεῖλος γεννᾶται ἀπὸ τὴν μεγάλην θάλασσαν, οὔτε ἡ θάλασσα αὐτὴ
εἶναι, γλυκεῖα, ἀλλὰ ἁλμυρὰ ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας θαλάσσας. οὔτε πληθαί-
νει καὶ ὀλιγοστεύει αὐτὴ ἡ θάλασσα κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον. Ὁ δὲ Ἀναξαγόρας
λέγει, πῶς εἶναι χιόνι πολὺ ἐκεῖ, καὶ λυώνεται τὸ καλοκαῖρι ἀπὸ τὴν κά-
Δημόκριτος. ψιν, καὶ ἀπὸ τοῦτο αὐξαίνει ὁ Νεῖλος. ἀλλὰ μήτε τοῦτο ἀλήθεια δὲν εἶναι,
διότι παντελῶς εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη χιόνι δὲν πίπτει. Ὁ δὲ Δημόκριτος
λέγει, πῶς ἀπὸ τὰ χιόνια ὁποῦ λυώνονται εἰς τὰ βορεινὰ μέρη, φέρουσι τὰ
βορέσματα σύννεφα ἀπ᾽ ἐκεῖ εἰς τὰ μέρη τῆς Αἰθιοπίας, καὶ γίνονται βροχαὶ
Ἡρόδοτος. ἐκεῖ, καὶ ἀπὸ τοῦτο νὰ αὐξαίνῃ ὁ Νεῖλος. πρᾶγμα καὶ τοῦτο καταγέλαστον.
Αὐτὸς δὲ ὁ Ἡρόδοτος λέγει, πῶς ἴσον εἶναι τὸ νερὸν τοῦ Νείλου καὶ τὸν
χειμῶνα καὶ τὸ καλοκαῖρι. ἀλλὰ τὸν χειμῶνα, διὰ τὸ νὰ εἶναι ἐκεῖ σιμὰ
ὁ Ἥλιος, τὸ ἐξατμίζει, καὶ γίνεται ὀλίγον, τὸ δὲ καλοκαῖρι, ὁποῦ ἀνα-
βαίνει ὁ Ἥλιος ἀπάνω πρὸς ἡμᾶς, δὲν τὸ ἐξατμίζει, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι πο-
Ἔφορος. λύ. οὔτε τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, διότι δὲν ἔχει τόσην δύναμιν ὁ Ἥλιος νὰ
ἐξατμίζῃ τόσον πλῆθος νεροῦ. Ἔφορος δέ τις Γεωγράφος λέγει, πῶς ὅλη
ἡ Αἴγυπτος τὸ καλοκαῖρι κάμει ἀνάδοσιν ὑγρὰν, καὶ ἀπὸ τοῦτο νὰ ἀναβαίνῃ
ὁ ποταμὸς, τοῦτο ἂς τὸ πιστεύσῃ ὅποιος θέλει. Καὶ ὅτι ἀληθῶς πρὸ τοῦ
νὰ ἀρχίζῃ τὸ ποτάμι νὰ ἀναβαίνῃ, νὰ ἀναδίδῃ κάποιαν ὑγρασίαν ἡ γῆ τῆς
Αἰγύπτου, φανερὸν εἶναι, καὶ γνωρισμένον ἀπὸ πολλοὺς. γίνεται δὲ τοῦτο,
ἀρχίζωντας ἀπὸ τὰς δέκα τοῦ Ἰουνίου μηνὸς, καὶ τὸ λέγουν οἱ ἐκεῖσε Ἄραβες,
Νόκτα. πλὴν αὐτὴ ἡ ἀνάδοσις καὶ ὑγρασία εἶναι πολλὰ ὀλίγη, ὥστε νὰ δώ-
Εὔδοξος σῃ τοῦ ποταμοῦ τόσην αὔξησιν. Κάποιος δὲ Εὔδοξος λέγει, πῶς ἤκουσεν
ἀπὸ τοὺς Ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων, ἤγουν τοὺς σοφοὺς, (τοὺς γὰρ σοφοὺς, Ἱερεῖς
ἔλεγον οἱ Αἰγύπτιοι) πῶς νὰ αὐξαίνῃ ὁ Νεῖλος ἀπὸ βροχαῖς ὁποῦ γίνονται
τότε εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, διότι, ὅταν εἶναι ἐδῶ καλοκαῖρι, εἶναι ἐκεῖ χει-
μῶνας, καὶ τούτη ἡ γνώμη εἶναι τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀληθεστέρα.

Ἀληθὴς αἰτία τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νείλου κατὰ τοὺς Ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων, καὶ καθὼς καὶ οἱ νεώτεροι λέγουσι.

Ἀλλὰ ὅτι ἀπὸ βροχαῖς χειμῶνος γίνεται ἡ ἀνάβασις τοῦ Νείλου, καθὼς οἱ Ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων ἔλεγον, καὶ καθὼς οἱ νεώτεροι βεβαιώνουσιν, ἀληθὲς εἶναι. τίς δὲ εἶναι ἡ αἰτία, τὸ καλοκαῖρι νὰ γίνουνται ἐκεῖ βροχαῖς, θέλομεν εἰπεῖ ἐν συντομίᾳ. αἱ φλέβες, ὁποῦ γεννᾶται ὁ Νεῖλος ὁ ποταμὸς, εἶναι δύο μεγάλαι λίμναι εἰς τὴν ἔξω Χαμπεσίαν, εἰς ἕνα γένος ὁποῦ λέγονται Ἀβυσσίνοι. Εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον παγαίνουσι μὲ καράβια ἀπ᾽ ἔξω ἀπὸ τὸ Προτογάλον, γυρίζοντες πρὸς νότον, ἔπειτα πρὸς ἀνατολάς. Ἀλλὰ διὰ ξηρᾶς δὲν ἠμπορεῖ τινὰς νὰ παγαίνῃ διὰ τὴν δυσκολίαν καὶ ἐρημίαν καὶ μάκρος καὶ πολλὴν θερμότητα τοῦ Ἡλίου. ἐπειδὴ ἀναβαίνωντας ἀπὸ τὴν κάτω Χαμπεσίαν, νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ, εὑρίσκεις εἰς τὸ μέσον τὴν διακεκαυμένην ζώνην, ἁπλωμένην ὡσὰν μίαν φασκίαν ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν. καὶ ἀπ᾽ ἐκεῖ καὶ ἐκεῖθεν εἶναι τὸ ἄλλο Ἡμισφαίριον τῆς γῆς, ὁποῦ ἀντικρύζει μὲ τοῦτο τὸ Ἡμισφαίριον ὁποῦ κατοικοῦμεν ἡμεῖς. Τοῦτα τὰ δύο Ἡμισφαίρια, ἤγουν, αἱ δύο Οἰκουμέναις, ἡ ἐδικήμας καὶ ἐκείνη, ἔχουσιν ἐναντία τὰ πράγματα καὶ τοὺς καιροὺς ἀλλήλων. Ὅταν εἶναι ἐδῶ εἰς ἡμᾶς χειμῶνας, ἐκεῖ εἶναι καλοκαῖρι. καὶ ὅταν εἰς ἡμᾶς εἶναι καλοκαῖρι, ἐκεῖ εἶναι χειμῶνας. Καὶ εἰς τοῦτο εἶναι ἡ αἰτία ὁ δρόμος τοῦ Ἡλίου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον γίνεται πᾶσα ἐναλλαγὴ καιροῦ. διότι, ὅταν τὸν Ὀκτώβριον, Νοέμβριον, Δεκέμβριον, καὶ Ἰαννουάριον καταβαίνῃ πρὸς ἐκεῖνο τὸ Ἡμισφαίριον, καὶ ἔρχεται νὰ περιπατῇ ἀπὸ πάνωτων, καίει ἐκεῖ (ὄντας σιμὰ) καῦμα καὶ καλοκαῖρι, καὶ εἰς ἡμᾶς ὄντας μακρὰν, ψύχαν καὶ χειμῶνα. Καὶ πάλιν τὸν Μάϊον, Ἰούνιον, Ἰούλιον, καὶ Αὔγουστον, ὅταν ἀναβαίνῃ πρὸς ἡμᾶς, καὶ περιπατῇ ἀπὸ πάνωμας, κάνει ἐδῶ καῦμα, καὶ καλοκαῖρι, καὶ εἰς ἐκείνους χειμῶνα καὶ βροχαῖς. καὶ ἔχωντας λοιπὸν ἀπ᾽ ἐκεῖ ὁ Νεῖλος τὴν ἀρχὴν, αὐξάνει ἀπὸ ταῖς βροχαῖς ἐκείναις. Τοῦτο ἐγνωρίσθη καθαρώτερον ἀπ᾽ ἐδῶ καὶ ὀλίγους χρόνους. ἀφ᾽ οὗ ἄρχισαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ξεθαρρεύοντες, ταξιδεύουσι τὴν ἔξω θάλασσαν τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ ζερβὰ, ἀφ᾽ οὗ εὔγῃς τὸ στενὸν τῆς Γιβλιτέρας. διότι, ἀπ᾽ ἐκεῖ πλέωντας, καὶ ἀφίνωντας ὅλον ζερβὰ τὴν στερεὰν, καταντaίνεις ἕως μέσα εἰς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, ἤγουν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. ἡ ὁποία εἶναι πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Μισιρίου, μακρὰν ὡς τεσσάρων ἡμερῶν δρόμον. Αὐτὸ τὸ ταξίδι κάνουσιν οἱ ἄνθρωποι τῆς Λουσιτανίας, τοῦ νῦν λεγομένου Πορτογάλου. οἱ ὁποῖοι, ἐρχόμενοι ἀπ᾽ ἔξω ἀπὸ τὴν μεγάλην θάλασσαν, ἔρχονται εἰς πολλὰ παραθαλάσσια μέρη τῆς ἄνω Χαμπεσίας, καὶ ἐγνώρισαν πολλὰ πράγματα. Καὶ αὐτοὶ ἱστοροῦσι καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Νείλου, πῶς εἶναι

εἰς τὴν ἄλλην Οἰκουμένην, ἤγουν εἰς τὸ ἄλλο Ἡμισφαίριον, ἀπὸ δύο μεγάλαις λίμναις, ὡς εἴπομεν. ἀπὸ ταῖς ὁποίαις ἀναβάζει ὁ Ἥλιος πολλὰ συννέφα, καὶ κάνει βροχαῖς, καὶ σεβαίνουν εἰς τὸν Νεῖλον τὰ νερὰ καὶ αὐξαίνει. Ἀρχίζουσι δὲ αἱ βροχαὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἀπὸ τὸν Ἰούλιον μῆνα. καὶ φαίνεται μὲ φυσικὸν λογαριασμὸν ἀπὸ τοῦτο νὰ γίνεται καὶ ἡ λεγομένη, Νόκτα, ὁποῦ εἴπαμεν ὄπισθεν. διότι ἡ Αἴγυπτος πλησιάζει ὀλίγον τοῦ μέρους ἐκείνου, καὶ ἐνδέχεται, ὑγραινόμενος ὁ ἐκεῖσε ἀὴρ, νὰ φθάνῃ ὀλίγον καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ νὰ ρίχνῃ αὐτὴν τὴν ὑγρασίαν, τὴν καὶ Νόκταν λεγομένην, ὡς εἴπομεν. Ἀλλὰ, ταῦτα, ὄχι ἀκαίρως, ἀλλὰ διὰ νὰ δείξωμεν πῶς φυσικὰ ἡ θέσις τῆς Αἰγύπτου δὲν ζητᾷ νὰ κάμνῃ βροχαῖς, μήτε χιόνι, μήτε χαλάζι. ἀλλὰ διὰ νὰ τρέχῃ εἰς αὐτὴν τὸ ποτάμι, εἶναι ἐκεῖ ὁ Κόσμος μὲ πολλὴν καρποφορίαν. Ἀλλ' ὅμως ὁ Θεὸς, διὰ νὰ δώσῃ φόβον πολὺν τοῦ Φαραὼ, μὲ πρᾶγμα ὁποῦ ποτὲ οἱ Αἰγύπτιοι δὲν εἴδασι, τοῦ δίδει ἑβδόμην πληγὴν τὴν χάλαζαν, διὰ νὰ δείξῃ πῶς αὐτὸς εἶναι Θεὸς ὁποῦ ἔδωσε τὴν φύσιν καὶ τὴν τάξιν εἰς τὰ στοιχεῖα, καὶ αὐτὸς τὰ κυβερνᾷ, καὶ αὐτὸς μεταβάλλει ταῖς φύσεις τῶν πραγμάτων ὅτε βούλεται, καὶ ὡς βούλεται.

Περὶ τῆς χαλάζης αὐτῆς.

ΜΕτὰ γοῦν ταῖς προλαβούσαις ἓξ πληγαῖς, καὶ τὴν σκληρογνωμοσύνην τοῦ Φαραὼ, λέγει πάλιν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Μωϋσῆν. εὔγα τὸ ταχὺ νὰ συναπαντήσῃς τὸν Φαραὼ, νὰ τοῦ εἰπῇς νὰ ἀφήσῃ τὸν λαὸν, εἰδὲ μὴ, θέλω τοῦ δώσει πολλὰ καὶ μεγάλα κακά. Διότι ἀπὸ τὸ πρῶτον δὲν τὸν ἀφάνισα, διὰ νὰ δείξω εἰς αὐτὸν τὴν μεγάλην μου δύναμιν, νὰ εἶναι μνημόσυνον εἰς ταῖς μετέπειτα γενεαῖς, καὶ νὰ γνωρίσῃ πῶς ἄλλος Θεὸς ἀπὸ τ' ἐμένα δὲν εἶναι. Θέλω βρέξει λοιπὸν χάλαζαν, νὰ φθείρῃ καὶ νὰ σκοτώνῃ ὅποιον εὕρῃ ἔξω, ἀνθρώπους καὶ ζῶα. Λοιπὸν πρόσαξαι, ὅποιος θέλει νὰ γλυτώσῃ τὰ ζῶά του, ἂς τὰ φυλάξῃ εἰς τὸ σπήτι. καὶ δὴ κατεβαίνει τέτοια χάλαζα, ὁποῦ ὄχι μόνον ὅσα ζῶα καὶ ἀνθρώπους εὗρεν ἔξω, ὅλα τὰ ἀπέκτεινεν, ἀλλὰ καὶ γεννήματα καὶ δένδρα, ὅλα τὰ ἐκατάφθειρεν. Ἔπιπτε δὲ αὐτὴ ἡ χάλαζα μὲ βρονταῖς καὶ ἀστραπαῖς, καὶ φωναῖς ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν, καὶ μὲ φωτίαν, ὥστε ὁποῦ ἔδιδε μεγάλον φόβον καὶ τρόμον εἰς ὅλους. Ὥστε ὁποῦ ἔκραξεν ὁ Φαραὼ πάλιν τὸν Μωϋσῆ, λέγοντας, ἥμαρτον. δίκαιος ὁ Θεὸς, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ λαός μου ἀσεβεῖς. Παρακάλεσαι λοιπὸν τὸν Θεὸν, νὰ παύσῃ ἡ τοσαύτη φοβερὰ καταδίκη. Καὶ ὁ μὲν Μωϋσῆς δεηθεὶς τοῦ Θεοῦ, ἔπαυσε τὸ κακὸν τῆς χαλάζης, ὁ δὲ Φαραὼ ἔμεινε σιδήρου ψυχῆς σκληρότερος.

Πληγὴ, ή. Τῆς ἀκρίδος.

Διὸ ϗ πάλιν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Μωϋσῆν λέγει. ἐγὼ σκληρώνω τὴν ἀσεβῆ ϗ ἀμετανόητον καρδίαν τοῦ Φαραὼ νὰ μὴν ἀφίνῃ τὸν λαὸν, διὰ νὰ δείξω εἰς αὐτὸν μεγάλα καὶ φοβερὰ σημεῖα, νὰ τὰ διηγοῦνται ὕστερα τὰ παιδία σας τῶν παιδίων τως. διὰ τοῦτο σύρε πάλιν εἰς αὐτὸν, ϗ εἰπέτον. ἕως πότε δὲν μὲ ἐντρέπεται, νὰ ἀφήσῃ τὸν λαόν μου νὰ εὔγῃ νὰ μοῦ κάμῃ θυσίαν; Ἀνίσως λοιπὸν καὶ τώρα δὲν τὸν ἀφήσῃ, θέλω στείλει αὔριον τόσην ἀκρίδα, ὅσον νὰ σκεπάσῃ ὅλην τὴν γῆν νὰ μὴ φαίνεται. πρᾶγμα ὁποῦ δὲν ἴδασι μήτε οἱ πάπποι τως, οὐδὲ οἱ προπάπποι τως, οὐδὲ ἀφ' οὗ ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ θέλει καταφάγῃ ὅσα ἄφησεν ἡ χάλαζα. Ἐλθὼν δὲ ὁ Μωϋσῆς μετὰ Ἀαρὼν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ϗ εἰπὼν ταῦτα τῷ Φαραὼ, εὐγῆκεν εὐθὺς ἔξω. οἱ δὲ Ἄρχοντες τοῦ παλατίου τοῦ Φαραὼ εἶποι πρὸς αὐτόν. ἕως πότε κρατεῖς τὸ γένος τοῦτο, ϗ δὲν τοὺς ἀφίνεις νὰ εὔγουσι νὰ θυσιάσουσι τῷ Θεῷ αὐτῶν; ἢ θέλεις παντελῶς νὰ ἐξολοθρευθῇ ἡ Βασιλεία σου, ϗ ἡμεῖς; ϗ δὴ μὲ τὰ λόγια ταῦτα ἔστειλαν ϗ ἐγύρισαν ὀπίσω τὸν Μωϋσῆν ϗ τὸν Ἀαρὼν, ϗ λέγει τως. ποῖοι εἶναι ὁποῦ θέλουσι νὰ εὔγουσι νὰ θυσιάσουσιν; Ὁ δὲ Μωϋσῆς λέγει, ὅλος ὁ λαὸς, γέροντες ϗ νέοι, σὺν γυναιξὶ ϗ τέκνοις, ϗ μὲ ζῶα, ϗ μὲ πᾶσαν ἄλλην ἀποσκευήν. Ὁ δὲ Φαραὼ λέγει, κακὸν λογισμὸν ἔχετε. οἱ ἄνδρες μόνον νὰ εὐγοῦσι, ϗ αἱ γυναῖκες ϗ τὰ παιδία, ϗ ἡ ἄλλη ἀποσκευὴ ἂς στέκουνται ἐδῶ. Ὁ δὲ Μωϋσῆς εὐγῆκεν ἔξω σκανδαλισμένος, ἢ διώχνοντές τον οἱ Ἄρχοντες, ἐπειδὴ δὲν ἔστεργε, καθὼς ἔλεγεν ὁ Βασιλεύς. Λέγει δὲ ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσέως, ἅπλωσε τὸ χέρι σου εἰς τὴν γῆν ὅλην τῆς Αἰγύπτου νὰ εὔγῃ ἀκρίδα. ϗ ἁπλώνωντας ὁ Μωϋσῆς τὸ χέρι του, ἐφύσησεν ὁ Θεὸς ἄνεμον δυνατὸν, ϗ ἔπεσε τόση ἀκρίδα, ὁποῦ δὲν ἄφησε μήτε ξύλον χλωρὸν ὁποῦ δὲν τὸ ἔφαγε. Τότε ὁ Φαραὼ ἔδραμε, ϗ ἔκραξε τὸν Μωϋσῆν λέγωντάς του. ἥμαρτον ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ σας ϗ εἰς ἐσᾶς, παρακαλέσατε νὰ φύγῃ ἡ ἀκρίδα. ϗ παρακαλῶντας ὁ Μωϋσῆς, ἐσηκώθη δυνατὸς ἄνεμος, ϗ ἐπῆρε τὴν ἀκρίδα, ϗ φέρωντας τὴν ἔπνιξεν εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, δρόμον μακρὸν τεσσάρων ἡμερῶν. ὁ δὲ Φαραὼ πάλιν δὲν ἐμεταμελήθη νὰ ἀφήσῃ τὸν λαὸν, καθὼς ἔταξε τοῦ Μωϋσέως.

Πληγὴ ἐννάτη τοῦ ψηλαφητοῦ σκότους.

Ἔρχεταί του λοιπὸν ἐννάτη πληγὴ ὑπὸ Μωϋσέως, διὰ προστάγματος τοῦ Θεοῦ, ἕνα σκότος βαθύτατον, ψηλαφητὸν, ἤγουν ὁποῦ ἐπιάνετον ἐκεῖνο τὸ σκότος μὲ τὸ χέρι, καὶ ἐκράτησεν ἡμέρας τρεῖς, καὶ τινὰς ἀπὸ τὸ σπήτι του δὲν εὐγῆκεν. ὁποῦ δὲ ἐκατοικοῦσαν οἱ Ἑβραῖοι ἦτον φῶς, ϗ ἔβλεπον. Τότε Ἐξόδ. ι.

ὁ Φαραὼ λέγει τοῦ Μωϋσέως. σύρετε νὰ λατρεύσετε τὸν Θεῷ ὅλοι σας, πλὴν τὰ ζῶά σας ἂς μείνωσιν ἐδῶ. Λέγει ὁ Μωϋσῆς, ἐσὺ νὰ μᾶς δώσῃς ἀπὸ λόγου σου νὰ κάμωμεν θυσίας, ϗ ὅλα τὰ δικάμας νὰ πάρωμεν, διότι ἀπὸ ταῦτα θέλομεν νὰ κάμωμεν τὰς θυσίας μας. Τότε ὁ Φαραὼ ὠργίσθη μᾶλλον, ϗ δὲν τοὺς ἄφινεν, ἀλλὰ ϗ τὸν Μωϋσῆν μετὰ θυμοῦ ἀπεδίωξε. σύρε λέγει καὶ πλέον μὴν ἔλθῃς νὰ ἰδῇς τὸ πρόσωπόν μου, ϗ ἂν ἔλθῃς ἄλλην μίαν φορὰν, θέλω σὲ θανατώσει. Ὁ δὲ Μωϋσῆς εἶπεν, ἔτζι νὰ γένῃ, τὸ πρόσωπόν σου πλέον νὰ μὴν τὸ ἰδῶ. Τότε λέγει ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσέως, ἀκόμι μίαν πληγὴν μεγάλην θέλω νὰ δώσω εἰς τὸν Φαραὼ, ϗ τότε νὰ ἀφίσῃ τὸν λαόν. ἀλλὰ ἐσὺ παράγγειλε τῶν Ἑβραίων ϗ τῶν γυναικῶν των νὰ δανεισῶσιν ἀπὸ τοὺς γειτόνους ϗ φίλους των τὰ σολίδια των τὰ χρυσᾶ ϗ τὰ ἀργυρᾶ, ὅσα δύνονται νὰ πάρουσι. Καὶ ὁ Θεὸς ἔνδυσεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν Φαραωνιτῶν, ϗ τοὺς ἔδωσαν ὅσα τοὺς ἐζήτησαν. καὶ σχεδὸν ἐπήρασιν ὅλα τὰ χρυσᾶ ϗ ἀργυρᾶ σολίσματα τῶν Αἰγυπτίων, ὅταν ἔφυγον οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, μετὰ τρόπου δολεροῦ ϗ ἀπατηλοῦ, καθὼς ὁ Θεὸς ἐπρόσαξεν. Ἀλλὰ πῶς ὁ Θεὸς ὁποῦ προστάσσει εἰς τὸν νόμον νὰ ἀπέχωμεν ἀπὸ κλεψίαν ϗ ἀδικίαν, προστάσσει τώρα τοὺς Ἑβραίους νὰ κλέψουσι ϗ νὰ ἀδικήσουσι τοὺς Φαραωνίτας, τὸ νὰ πάρουσι τὰ μαλαματικὰ ϗ ἀσιμικά των νὰ φύγωσι; Τοῦτο, λέγομεν, δὲν εἶναι ἀδικία, μάλιστα μεγάλη δικαιοσύνη. διότι οἱ Ἑβραῖοι, τὸ πρῶτον ὁποῦ ἐκατέβηκαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἰωσὴφ, τοὺς ἐδέχθησαν οἱ Αἰγύπτιοι ϗ ὁ Φαραὼ, ὡς φίλους καὶ ξένους, ϗ τοὺς ἔδωσαν καὶ τόπον τὴν Γεσὲμ νὰ κατοικοῦσιν. ὕστερον δὲ φθονῶντας τὸ πλῆθός των, τοὺς ἔκαμαν σκλάβους των. Καὶ χωρὶς νὰ ἀδικήσωσι τίποτε οἱ Ἑβραῖοι τοὺς Φαραωνίτας, οἱ Ἑβραῖοι αὐτοὶ ἀδικοῦντο πολλὰ ἀπὸ τοὺς Φαραωνίτας. διότι τοὺς ἔβαλαν ϗ τοὺς ἐδούλευσαν λάσπην ϗ πλίνθους νὰ τοὺς κτίζουσι κάστρη ϗ χώραις, ὄχι μόνον χωρὶς πληρωμὴν, ἀλλὰ ϗ μὲ πολλὴν βίαν καὶ δαρμοὺς, ϗ πολλὴν κακοποίησιν. Λοιπὸν ἦτον δίκαιον νὰ γένουσι δύο πράγματα, οἱ μὲν Ἑβραῖοι νὰ πληρωθοῦσι τὸν κόπον τους ὁποῦ τόσους χρόνους τοὺς ἐδούλευσαν, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι νὰ λυπηθοῦσι, χάνοντας τὰ ἀσιμικὰ ϗ μαλαματικά των, ἐπειδὴ ἐλύπησαν ϗ ἔθλιψαν ἐκείνους ὁποῦ κακὸν δὲν τοὺς ἔκαμαν. Καὶ τοῦτο εἶναι νόμος Βασιλικὸς ϗ πολεμικὸς, νὰ ζημιώνεται ὁ ἀδικήσας τὸν μηδὲν ἀδικήσαντα. διὰ τοῦτο ὁ δίκαιος Βασιλεὺς ϗ Θεὸς, θέλωντας νὰ ἐξισάσῃ τὰ πράγματα, τοὺς μὲν Ἑβραίους, λέγω, πληρώνει τὸν κόπον τους μὲ τοιοῦτον τρόπον, τοὺς δὲ Αἰγυπτίους ἐλύπησε, διότι ἐλύπησαν τοὺς Ἑβραίους, ὁποῦ αὐτοὶ οἱ Ἑβραῖοι τοὺς Αἰγυπτίους ποτὲ δὲν ἐλύπησαν. Ὅσοι λοιπὸν ἀδικοῦνται ἀπὸ τοὺς μεγαλητέρους των μὲ βίαν ϗ δυναστείαν, ἂς ἔχωσιν ὑπομονὴν, διότι, ἂν καλὰ ϗ νὰ μακροθυμῇ ὁ Θεὸς, ἀλλ᾽ ὅμως μὲ καιρὸν ἐξισάζει τὰ πράγματα, καθὼς ϗ εἰς τοὺς Ἑβραίους ϗ εἰς τὸν Φαραὼ ἔκαμεν. Ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Πάσχα, καὶ περὶ τῆς ι. Πληγῆς.

Εἶπε λοιπὸν ὁ Θεὸς πάλιν τοῦ Μωϋσῆ. τοῦτος ὁ μῆνας εἶναι πρῶτος Ἐξόδ. μῆνας τοῦ χρόνου εἰς τοὺς λόγους σας. (ἦτον δὲ ὁ μάρτιος) καὶ εἰς ταῖς ιά. δέκα τούτου τοῦ μηνὸς ἂς πάρῃ κάθε σπῆτι ἕνα πρόβατον νὰ τὸ φυλάξωσιν ἕως εἰς ταῖς δεκατέσσαρας τοῦ μηνὸς, καὶ νὰ τὸ σφάξουσιν ἀφ' ἑσπέρας νὰ τὸ φάγουσιν ὀπτὸν ὅλον. καὶ ἀπὸ τὸ αἷμά του νὰ ἀλείψωσι ταῖς πόρταις των ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι ἄνω καὶ κάτω καὶ εἰς τὰ πλάγια. διότι τὴν νύκτα ἐκείνην θέλω νὰ δώσω θάνατον εἰς ὅλα τὰ πρωτογέννητα παιδία τῶν Αἰγυπτίων, τόσον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὡσὰν καὶ εἰς τὰ ζῶα. Καὶ περνῶντας ἐκείνη ἡ θανατηφόρος δύναμις, ὅπου φονεύει τὰ παιδία τῶν Αἰγυπτίων, βλέποντας τὸ αἷμα τοῦ προβάτου εἰς ταῖς πόρταις τῶν Ἑβραίων, δὲν θέλει ἔμβη μέσα νὰ τοὺς κάμῃ κακὸν εἰς τὰ παιδία των. Καὶ ἀπὸ τὴν βραδυνὴν ἐκείνην ὅπου θέλουσι σφάξει τὸ πρόβατον, πλέον ψωμὶ ἀναβατὸν νὰ μὴ φάγουσιν, ἀλλὰ μόνον ἄζυμα. καὶ οἱ μὲν Ἑβραῖοι ἔκαμαν οὕτω, καθὼς τοὺς εἶπεν ὁ Μωϋσῆς. Εἰς δὲ τὰ σπήτια τῶν Αἰγυπτίων εὑρέθησαν τὴν νύκτα ἐκείνην ὅλα τὰ πρωτογέννητα παιδία τῶν Αἰγυπτίων ἀοράτως ἀποθαμένα, καὶ πρωτογέννητά των ζῶα ὅλα. εἰς δὲ τὰ σπήτια τῶν Ἑβραίων δὲν ἔγινε μηδὲ τοιοῦτον, διὰ τὸ αἷμα τοῦ προβάτου ὅπου ἦτον εἰς ταῖς πόρταις των διὰ σημάδι, καθὼς ὁ Θεὸς εἶπεν. Ἐξύπνησε δὲ ὁ Φαραὼ τὴν νύκτα, καὶ οἱ Ἄρχοντες καὶ ὁ λαὸς ὅλος, καὶ ἔγινε μεγάλος θρῆνος καὶ κλαυθμὸς εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον. διότι δὲν ἦτον σπῆτι ὅπου νὰ μὴν ἦτον νεκρὸς νὰ τὸν κλαίουσι. Τότε ὁ Φαραὼ ἔκραξε τὴν νύκτα ἐκείνην τὸν Μωϋσῆν. ἔπαρε, λέγει, τὸν λαόν σου μὲ ταῖς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία των καὶ ὅλα σας τὰ ζῶα, καὶ εὐγᾶτε ἔξω νὰ ἑορτάσετε, καὶ νὰ κάμετε θυσίαν ὡς βούλεσθε, καὶ εὐλογήσατέ με καὶ ἐμένα. Καὶ εὐθὺς μὲ πρόσαγμα Βασιλικὸν ὅλοι οἱ Αἰγύπτιοι ἐβίαζον καὶ ἀνάγκαζον τοὺς Ἑβραίους νὰ εὔγωσιν ἔξω τὸ συντομώτερον, καὶ δὲν τοὺς ἄφησαν νὰ ἐψήσουσι κἂν τὴν ζύμην ὅπου ἐζύμωσαν, ἀλλὰ τὴν ἐπῆραν ἄψητον εἰς τὰ μανδήλιά των, καὶ ἔφυγον.

Διατὶ δέκα πληγαὶ ἐδόθησαν τῷ Φαραὼ, καὶ μήτε περισσότεραι, μήτε ὀλιγώτεραι; καὶ διατὶ τοιαῦται διάφοροι.

Διατὶ δὲ δὲν ἐδόθησαν τοῦ Φαραὼ ἢ περισσότεραι ἢ ὀλιγώτεραι, ἀλλὰ δέκα πληγαὶ, καὶ διατὶ τοιαῦται διάφοροι, ἄλλος ἂν εἴη λόγος μακρότερος, πλὴν καὶ ἡμεῖς ὀλίγα ἂς εἴπωμεν κατὰ τὸ παρόν. Οἱ μὲν οὖν Βασιλεῖς καὶ μεγάλοι Ἀφεντάδες μὲ ἄλλους τρόπους τιμωρειῶν καὶ βασανιστηρίων τιμωροῦσι καὶ παιδεύουσι τοὺς πταίσας, ὁ δὲ Θεὸς μὲ ἄλλον τρόπον παιδεύει τοὺς ἁ-

μαρτω-

μαρτωλοὺς καὶ ἀσεβεῖς. μὲ τὰ στοιχεῖα δηλαδὴ τοῦ Κόσμου, ἢ μὲ τὴν γῆν, καίωντας ἀκαρπίαν, ἢ μὲ τὸ νερὸν, καίωντας κατακλυσμοὺς, ἢ μὲ τὸν ἀέρα, πέμπωντας θανατικὰ, (ἐπειδὴ τὰ θανατικὰ ἄλλο δὲν εἶναι, παρὰ φθορὰ τοῦ ἀέρος,) ἢ μὲ τὸ πῦρ, καίωντας κάστρη καὶ χώραις. Α'λλὰ εἰς τοῦτον τὸν Φαραὼ δὲν ἔδωσε τιμωρίας καὶ πληγὰς ἀπὸ ἕνα στοιχεῖον μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ τέσσαρα, ἢ νὰ εἰπῶ καλλίτερα, ὅλα τὰ κτίσματα ἁρμάτωσεν εἰς πόλεμον ἐναντίον τοῦ ἀσεβοῦς καὶ ἀμετανοήτου Φαραὼ, κατὰ τὸν λόγον τοῦ
Σολ. „ Σολομῶντος ὁποῦ λέγει. Συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ Κόσμος, ἐπὶ τοὺς πα„ ράφρονας. καὶ ἀπὸ μὲν τὴν γῆν τοῦ ἔδωσε γ'. καὶ δ'. καὶ η'. πληγὴν, κώνωπας, μύγας, καὶ ἀκρίδας. ἀπὸ δὲ τὸ νερὸν, τὰς δύο πρώτας, τὸν ποταμὸν ὁποῦ ἔγινεν αἷμα, καὶ τοὺς βατράχους ἀπὸ τὰ ἴδια νερά. ἀπὸ δὲ τὸν ἀέρα, τὴν ς'. καὶ ζ'. καὶ θ'. τὰς φλυτάνας, δηλαδὴ τὰς καυστερὰς, τὴν χάλαζαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐσυνέδραμε καὶ φωτία, καὶ τὸ ψηλαφητὸν σκότος. Διὰ μέσον δὲ τῆς λογικῆς φύσεως τῶν Δαιμόνων ἐνήργησε τὸν ὄλεθρον καὶ τὸν θάνατον τὸν ἐν τῇ ε'. πληγῇ τῶν ζώων, καὶ τὸν ἐν τῇ ι'. καὶ τελευταίᾳ θάνατον τῶν πρωτοτόκων.
Ἑ'βρ. ά. Διότι, εἰς μὲν τοὺς Α'γίους, ὁ Θεὸς πέμπει ὑπουργοὺς Α'γίους Α'γγέλους καθὼς λέγει ὁ Παῦλος. Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν. εἰς δὲ τοὺς ἁμαρτωλοὺς
Ψαλμ. οζ'. πέμπει Δαίμονας τιμωροὺς, καθὼς λέγει καὶ ὁ Δαβὶδ, Ε'ξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ θλίψιν, ἀποστολὴν δι' Α'γγέλων πονηρῶν, τουτέστι διὰ τῶν Δαιμόνων. Δέκα πληγὰς δὲ καὶ ὄχι περισσότεραις, ἢ ὀλιγώτεραις ἔδωσε τοῦ Φαραὼ, διότι ὁ δέκατος ἀριθμὸς εἶναι τέλειος ἀριθμός. καὶ μὲ τοῦτον τὸν δέκατον καὶ τέλειον ἀριθμὸν ὁ Θεὸς ἐτιμώρησε τὸν τελείως ἀσεβήσαντα Φαραώ. Λέγει δὲ καὶ ὁ Γεώργιος ὁ Κεδρηνὸς, ὅτι εἰς ἕνα βιβλίον Ε'βραϊκὸν, ὁποῦ λέγεται, Λεπτὴ Γένεσις, εὑρίσκεται γεγραμμένον, πῶς δέκα μῆνες ὁ Φαραὼ ἐφόνευε τὰ παιδία τὰ ἀρσενικὰ τῶν Ε'βραίων, ῥίπτωντάς τα εἰς τὸ ποτάμι, ἕως ὅτου ἐγεννήθη ὁ Μωϋσῆς, καὶ τὸν ἐπῆρεν ἡ Φαρμοῦθι ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραώ. διὰ τοῦτο καὶ δέκα πληγαῖς τοῦ ἔδωσεν εἰς δέκα μῆνες, τὸν μὲν Ι'ούνιον, τὴν ά. πληγὴν, τὸν δὲ Ι'ούλιον, τὴν β'. τὸν δὲ Αὔγουστον, τὴν γ'. τὸν δὲ Σεπτέμβριον, τὴν δ'. τὸν Ο'κτώβριον, τὴν ε'. τὸν Νοέμβριον, τὴν ς'. τὸν Δεκέμβριον, τὴν ζ'. τὸν Γαννουάριον, τὴν η'. τὸν Φεβρουάριον, τὴν θ'. καὶ τὸν Μάρτιον, ὅτε καὶ τὸ Πάσχα ἔθυσαν, τὴν δεκάτην καὶ τελευταίαν, ὅτε καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ο'πως ἠλευθερώθησαν οἱ Ε'βραῖοι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ε'Βγῆκαν λοιπὸν ὅλοι οἱ Ε'βραῖοι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μὲ ὅλα τως τὰ ὑπάρχοντα, καὶ μὲ πολλὺν πλοῦτον ὁποῦ ἐπήρασιν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους.

Ἠκολούθησαν τους δὲ καὶ λαὸς πολὺς ἀπὸ τοὺς Φαραωνίτας, ὅσοι ἐπίστευσαν εἰς τὰ μεγάλα καὶ φοβερὰ σημεῖα, ὁποῦ εἴδασι. καὶ μάλιστα, ὡς λέγουν, ὅσοι ἦσαν σύμμικτοι, ἤγουν ὅσοι ἦσαν γεννημένοι ἀπὸ πατέρα Ἑβραῖον, καὶ γυναῖκα Αἰγυπτίαν, διότι ἀκολούθουν τὴν πατρικὴν πίστιν. Εἴχασι δὲ τοῦτοι ὅλοι ὁδηγὸν καὶ ἀρχηγὸν καὶ ἡγεμόνα τὸν Μωϋσῆν. ὁ ὁποῖος ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν δύο ἐξουσίαις, ὅταν εἶδε τὸν Θεὸν ἐν τῇ βάτῳ εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ. τὸ μὲν, νὰ εἶναι ὁδηγὸς καὶ ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ τῶν Ἑβραίων, τὸ δὲ
„ νὰ ἔχῃ ἐπάνω εἰς τὸν Φαραὼ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ὡς Θεός. Ἰδοὺ, λέ-
„ γει, τέθεικά σε Θεὸν Φαραώ. Ἔκαμαν δὲ οἱ Ἑβραῖοι σκλάβοι εἰς τὴν Αἴγυπτον χρόνους τετρακοσίους τριάκοντα, κατὰ τὴν Ἱστορίαν τῆς θείας Γραφῆς. κατὰ δὲ τὴν Ἱστορίαν τῶν ἄλλωνῶν Ἱστορικῶν, δὲν ἔκαμαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρὰ ἑκατὸν τριάντα χρόνους. Καὶ εἰς τοῦτο δὲν εἶναι καμμία ἐναντιότης. διότι ἡ θεία Γραφὴ μετρᾷ τοὺς χρόνους, ἀφ' οὗ ἡ προφητεία ἐπροφήτευσε, πῶς μέλλει νὰ σταθοῦσι σκλάβοι οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐπροφητεύθη δὲ τοῦτο ἀπὸ τὸν ἴδιον Θεὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἀβραὰμ, ὅπου ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε. Πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς ἔτη τετρακόσια. Οἱ δὲ ἄλλοι Ἱστορικοὶ γράφουσιν ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Ἰακὼβ, ὁποῦ ἐκατέβη αὐτὸς καὶ ὅλη του ἡ φαμελία εἰς τὴν Αἴγυπτον. καὶ ἀφοντότε, ἕως τὸν καιρὸν ὁποῦ τοὺς ἐλευθέρωσεν ὁ Μωϋσῆς, ἀριθμοῦνται χρόνοι ρλ'. Ὅταν δὲ ὁ Ἰακὼβ, καὶ ἡ φαμελία του ὅλοι ἐκατέβησαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἦσαν ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι, γυναῖκες καὶ ἄνδρες, ὡς λέγει ἡ θεία Γραφὴ, ψυχαὶ ἑβδομήκοντα πέντε. Ὅταν δὲ τοὺς εὔγαλεν ἐκεῖθεν ὁ Μωϋσῆς, μετὰ ἑκατὸν τριάντα χρόνους, τοὺς ἐμέτρησε, καὶ εὗρε, χωρὶς τοὺς γέροντας, καὶ τὰ παιδία, καὶ ταῖς γυναῖκας, ἄνδρας πολεμιστὰς, χιλιάδας ἑξακοσίας, χωρὶς πάλιν τὰ ἀρσενικὰ παιδία, ὁποῦ ὁ Φαραὼ ἔπνιξεν εἰς τὸν ποταμόν. διότι ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωσε νὰ αὐξάνουσι. καθὼς ἔταξε τοῦ Ἀβραὰμ, νὰ γένουσιν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.

Γενεσ. ιέ.

Γενεσ. ιγ'. καὶ ιέ.

Περὶ τῆς ὁδοῦ ὁποῦ ἤφερεν ὁ Μωϋσῆς τοὺς Ἑβραίους, Ὅτι δὲν ἦτον δρόμος καθολικὸς, ἀλλὰ ἀνοδία.

Μέλλωντας λοιπὸν ὁ Μωϋσῆς νὰ φέρῃ τοὺς Ἑβραίους εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, ἵνα τοὺς δώσῃ ἐκεῖ τὸν Θεόγραφον Νόμον, λέγει ἡ θεία Γραφὴ, πῶς δὲν τοὺς ἔφερεν ἀπὸ τὸν καθολικὸν δρόμον, ὁποῦ ἐλέγετο τότε Φιλισιείμ, καὶ τώρα λέγεται Φιλμπεΐζι. Εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ Μισίρι, ὡς ἡμέρας δρόμον Χώρα μὲ νερὰ τοῦ ποταμοῦ, καὶ μὲ περιβόλια. καὶ ὅσοι θέλουσι νὰ σέβουσι μέσα εἰς τὴν ἔρημον, ἐκεῖ κάνουσι πρῶτον κονάκι, διὰ νὰ ἑτοιμασθοῦσιν ἐκεῖθεν, καὶ νὰ πάρουσι καὶ νερὸν διὰ τὸν δρόμον. Ἐκεῖ κονέβει καὶ τῶν Καλογήρων τὸ καραβάνι, ὁποῦ παγαίνει εἰς τὸ Μοναστήριον, ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ. ἐκεῖ

Ἐξόδ. ιγ'.

κουρσεύουσι καὶ οἱ Χαντζίδες τοῦ Κιαμπέ. Α'λλὰ ὁ Μωϋσῆς δὲν ἔφερε, λέγω, τοὺς Ε'βραίους ἀπ' ἐκεῖ, ἀπὸ τὸ Φιλμπεΐζι αὐτὸ, ἀλλὰ τοὺς ἔφερεν ἀπὸ ἄλλον δρόμον δυσκολώτερον, καὶ ἀνυδρότερον τῆς ἐρήμου. Καὶ τοῦτο διὰ δύο αἰτίας, τὸ μὲν, ἵνα νομίσῃ ὁ Φαραὼ πῶς ἔχασαν τὸν δρόμον, καὶ μὲ τοῦτο νὰ πλανηθῇ νὰ τοὺς καταδράμῃ, τὸ δὲ, ἵνα μὴ, ἰδόντες οἱ Ε'βραῖοι τὸν Φαραὼ καὶ τὸ στράτευμά του πῶς τοὺς καταβρέχουσι νὰ τοὺς φονεύσουσι, φοβηθῶσι καὶ στραφῶσιν ὀπίσω εἰς Αἴγυπτον. διὰ τοῦτο λοιπὸν δὲν τοὺς ἔφερεν ἀπὸ τὸν καθολικὸν δρόμον, ἀλλὰ ἀπὸ ἔρημον καὶ χαϊμένον δρόμον. Ο' δὲ Θεὸς, τὴν μὲν νύκτα τοὺς ἐφώτιζεν εἰς τὸν δρόμον μὲ ἕνα στύλον πύρινον, ὁ ὁποῖος ἐπάγαινεν ἐμπροσθὰς ἀπὸ τὸν λαὸν, καὶ τοὺς ἔδειχνε δρόμον νὰ περιπατοῦσι. τὴν δὲ ἡμέραν, τοὺς ἐσκέπαζε μὲ ἕνα σύννεφον, νὰ μὴν τοὺς καυματίζῃ ὁ Ἥλιος, νὰ ὀλιγοθυμοῦσι, καὶ μάλιστα αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία. Αὐτὸς δὲ ὁ στύλος τοῦ πυρὸς καὶ ἡ νεφέλη, ἦτον Α'γγελος ἐκ Θεοῦ, καθὼς παρακάτω θέλομεν εἰπεῖ.

Ο'πως ὁ Φαραὼ ἐβγῆκε διώκωντας τοὺς Ε'βραίους, καὶ ὅπως κατεποντίσθη ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

Ω'Σ δὲ ἔφθασαν οἱ Ε'βραῖοι εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν σιμὰ, ὁ Θεὸς ἔσπειρε λογισμὸν ἀπωλείας εἰς τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ εἰς τὸν λαὸν του. καὶ οἱ μὲν Αἰγύπτιοι ἐβόησαν πρὸς Φαραὼ λέγοντες. ἔφυγον οἱ Εβραῖοι, καὶ ὅλους μᾶς ἐκούρσευσαν, ἐπειδὴ τοὺς ἐδώσαμεν ὅλα τὰ στολίδιά μας χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ. ἀλλὰ καὶ ἡ Βασιλεία σου, ἂν τοὺς ἀφίσῃς νὰ φύγουσι, θέλεις χάσει τὴν πολλὴν δούλευσιν ὁποῦ σὲ ἔκαναν. Ο' δὲ, ταῦτα ἀκούσας, ὠργίσθη πολλὰ, καὶ συνάξας ὅλον του τὸ στράτευμα ἱππικὸν, καὶ πεζικὸν μὲ ἑξακόσια ἁμάξια, ἔτρεχεν ὀπίσω τους νὰ τοὺς φθάσῃ. ὁ δὲ Θεὸς εἶπε τοῦ Μωϋσέως νὰ φέρῃ τὸν λαὸν τῶν Ε'βραίων πλησίον τῆς θαλάσσης ἐρυθρᾶς. Ω'ς δὲ ἔφθασαν ὁ Φαραὼ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς ἑσπέραν, καὶ ἴδασί τους οἱ Ε'βραῖοι τρεχάμενους ὀπίσω μετὰ βαρείας δυνάμεως, ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. Καὶ πρὸς τὸν Μωϋσῆ γογγύζοντες ἄρχησαν νὰ λέγουν, ὀνειδίζοντές τον, ὡς πλάνον καὶ ἀπατεῶνα, πῶς τοὺς ἐγέλασε, καὶ εὔγαλέ τους ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, νὰ τοὺς φονεύσουσιν οἱ Φαραωνῖται εἰς τὴν ἔρημον. Δια νὰ μὴν εἶναι τάχα, λέγουν, μνήματα νὰ ταφοῦμεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, μᾶς εὔγαλες ἔξω εἰς τὴν ἔρημον νὰ μᾶς θανατώσῃς μὲ πικρὸν θάνατον; ἢ δὲν ἦτον καλλίτερον νὰ ἤμεθεν σκλάβοι, καὶ νὰ ἔχωμεν τὴν ζωὴν, ἢ νὰ ἤμεθεν ἐλεύθεροι καὶ ἀπεθαμμένοι; ἢ τί ἄλλο παντεχαίνομεν αὔριον τὸ ταχὺ, παρὰ πικρὸν θάνατον καὶ ἡμεῖς, καὶ αἱ γυναῖκες, καὶ τὰ τέκνα μας, ἐπειδὴ νὰ φύγωμεν δὲν ἠμποροῦμεν, ἔχοντες ὀπίσω τοὺς ἐχθρούς μας, καὶ ἀπεμπρὸς τούτην τὴν θάλασσαν; Ω' καὶ τί ἐγελαθήκαμεν, ἀκούοντες τὰ ἀπατηλά σου λόγια. Καὶ οἱ μὲν γογγύζουν καὶ

ἀγα-

ἀχάριςοι Ἑβραῖοι τοσαύτας ὑβρισίας ἔλεγον τῷ Μωϋσῆ. ὁ δὲ πρᾳότατος Μωϋσῆς γενναίως ὑπέφερε τὰς ὕβρεις των. τοῦτο μόνον ἐλυπεῖτο, πῶς οὕτω ταχέως ἀλησμόνησαν τὰ μεγάλα καὶ φοβερὰ θαύματα ὁποῦ εἴδασιν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Πλὴν παρηγορῶντας τοὺς ἔλεγε, μὴ φοβεῖσθε. διότι τώρα εἶναι καιρὸς νὰ δείξῃ ὁ Θεὸς μεγαλήτερον θαῦμα ἀπ' ἐκεῖνα, ὁποῦ εἴδετε εἰς τὴν Αἴγυπτον. καὶ τὸ μέγα τοῦτο καὶ φοβερὸν ςράτευμα τοῦ Φαραὼ, ὁποῦ εἴδετε, αὔριον δὲν θέλετε τὸ ἰδεῖ πλέον. καὶ εὐθὺς γίνεται μέγα τι τεράςιον καὶ θαυμαςὸν ἔργον. ὁ Ἄγγελος (λέγει ἡ θεία Γραφὴ,) ὁποῦ ὑπήγαινεν ἔμπροσθεν, καὶ ἐφαίνετον ὡς ςύλος πυρὸς, (ἐπειδὴ ὄμματι ἀνθρώπου καθαρῶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἰδῇ τὴν ἄϋλον φύσιν τοῦ Ἀγγέλου) αὐτὸς, λέγει, ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ λαοῦ τῶν Ἑβραίων, καὶ ἦλθε καὶ ἐςάθη ἐξόπισθεν. ὁμοίως καὶ ὁ ςύλος τῆς νεφέλης. καὶ ἦσαν ὅλην τὴν νύκτα ἀναμέσον τοῦ λαοῦ τῶν Ἑβραίων, καὶ ἀναμέσον τοῦ φωσάτου τοῦ Φαραὼ, καὶ τοὺς ἐχώριζε νὰ μὴν πέσωσι τὴν νύκτα ἐπάνω εἰς τοὺς Ἑβραίους. Γίνεται καὶ ἄλλο ἔργον θαυμάσιον εἰς τοὺς Αἰγυπτίους πρὸς φύλαξιν καὶ σωτηρίαν τῶν Ἑβραίων. Ἦτον ἡ νύκτα ὁλόφωτος ἀπὸ τὸ φεγγάρι, ἐπειδὴ ἦσαν ὕςερα δύο ἢ τρεῖς ἡμέραις, ἀφ' οὗ ἔφαγον τὸ Πάσχα οἱ Ἑβραῖοι, ὁποῦ τὸ φεγγάρι τότε εἶχε δεκατέσσαρας ἡμέρας. Ὅμως ἔπεσε τὴν νύκτα ἐκείνην εἰς τὸ ςράτευμα τοῦ Φαραὼ ἕνα μεγάλον καὶ βαθὺ σκότος, ὅσον ὁποῦ ἕνας τὸν ἄλλον δὲν ἔβλεπαν, εἰς δὲ τοὺς Ἑβραίους ἐφώτιζε καθαρὰ ἡ σελήνη. ὁ Μωϋσῆς ἐςέκε σιωπῶν, μόνον μὲ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἐφώναζε προσευχόμενος εἰς τὸν Θεόν. Ὅθεν τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Θεὸς, λέγων, τί βοᾷς πρός με; εἰπὲ τῶν Ἑβραίων νὰ σηκωθοῦσι νὰ φορτώσουσι τὰ ζῶά τους, καὶ ἂς ἔλθουν εἰς τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. καὶ ἐσὺ ἔπαρε τὴν ἱερὰν ἐκείνην καὶ θαυματουργὸν ῥάβδον, μὲ τὴν ὁποίαν ἕως τώρα ἔκαμνες τὰ μεγάλα καὶ φοβερὰ θαύματα, μὲ τὴν ὁποίαν ἔπληξες τὸν Φαραὼ καὶ τὴν Αἴγυπτον. καὶ μὲ ταύτην κτύπησαι καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ θέλει φοβηθῇ νὰ σχισθῇ εἰς τὸ μέσον, νὰ κάμῃ δρόμον, νὰ περάσουσιν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὸ ἀντίπεραν τῆς θαλάσσης. εἰς δὲ τὸν Φαραὼ νὰ δείξω τὴν μεγάλην δόξαν καὶ δύναμίν μου, ἵνα πιςεύσωσιν ὁ λαὸς οὗτος. Καὶ οὕτω κτυπῶντας ὁ Μωϋσῆς, εὐθὺς τὸ ἄψυχον ςοιχεῖον ἐγνώρισε τὸ πρόςαγμα τοῦ ποιητοῦ της Θεοῦ, καὶ ἐσχίσθη εἰς τὸ μέσον, καὶ ἔκαμε δρόμον διὰ ξηρᾶς, τὸ δὲ νερὸν ἐςάθη ἀπὸ ἕνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὡσὰν τεῖχος. Ἐφύσησε καὶ ἄνεμος νότος δυνατὸς, καὶ ἐκράτει τὰ νερὰ νὰ μὴ σμίξουσιν. ὥςε ὁποῦ ὅλος ὁ λαὸς τῶν Ἑβραίων ἐπέρασεν, ὅσον νὰ ξημερώσῃ, τὸ ἀντίπεραν τῆς θαλάσσης. εἶναι δὲ αὐτὴ ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα κόλφος ςενὸς, ὡς δεκαπέντε, ἢ καὶ εἴκοσι μίλια. Λέγουσι τινὲς, (τὸ ὁποῖον λέγει καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόςομος) πῶς δώδεκα σχίσματα, καὶ δώδεκα δρόμοι ἔγιναν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ τὰς δώδεκα Φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. ὅμως ἢ οὕτως, ἢ οὕτως, ἡ θεία Γραφὴ καθαρῶς λέγει, πῶς μὲ τὴν ῥάβδον του ὁ Μωϋσῆς ἔσχισε τὴν θάλασσαν,

καὶ ἐπέρασαν οἱ Ἑβραῖοι. Τὸ δὲ ταχὺ, ἀφ' ὃ ἐξημέρωσεν, ἁρματώθησαν οἱ Φαραωνῖται μὲ προθυμίαν μεγάλην, θαῤῥοῦντες, νὰ ἔχουσι τοὺς Ἑβραίους ἀποκλεισμένους μὲ τὴν θάλασσαν, καὶ νὰ μὴν ἔχουσι τὸ, ποῦ νὰ φύγουσιν. ὅμως τοὺς μὲν Ἑβραίους ἔβλεπον ἀπὸ μακρὰν καὶ ἔτρεχαν εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, τὴν δὲ θάλασσαν σχισμένην μὲ δρόμον πολλύ. ὅθεν σκληρύνει πάλιν ὁ Θεὸς τὴν καρδίαν Φαραὼ, νὰ τοὺς διώκουσιν εἰς τὸν δρόμον ἐκεῖνον τῆς θαλάσσης. Ἀλλὰ ὅταν οἱ Φαραωνῖται ἐμβήθησαν ὅλοι μέσα εἰς τὸν δρόμον ἐκεῖνον τοῦ νεροῦ, οἱ Ἑβραῖοι ὅλοι ἦσαν περασμένοι εἰς τὸ ἀντίπεραν. καὶ δὴ λοιπὸν στρέφεται ὁ Μωϋσῆς μὲ τὴν ῥάβδον του, καὶ κτυπᾷ δεύτερον τὴν θάλασσαν, καὶ σμίγουσι τὰ νερὰ, καὶ ἐκάλυψαν ὅλον τὸ στράτευμα τοῦ Φαραώ. καὶ οὕτω καταποντισθέντες, ἀπεπνίγησαν ἅπαντες. Καὶ τοῦτο ἦτον μία ἐκδίκησις δικαία τοῦ Θεοῦ διὰ τὰ παιδία τῶν Ἑβραίων, ὅπου οἱ Αἰγύπτιοι ἔπνιγον εἰς τὸν ποταμόν. μάλιστα δὲ λέγουσι τινὲς, πῶς διὰ τὸ ἕνα παιδὶ τῶν Ἑβραίων, νὰ ἐπνίγησαν χίλιοι Αἰγύπτιοι.

Περὶ τῆς Μωϋσέως ᾠδῆς.

ΤΟιαύτην λαμπροτάτην νίκην τῶν ἐχθρῶν βλέπων ὁ Μωϋσῆς, (ἦτον γὰρ ἀληθῶς μεγάλη καὶ λαμπρὰ νίκη) χωρὶς πόλεμον καὶ αἱματοχυσίαν, ἀλλ' ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ νὰ ἴδουσι τοὺς ἐχθρούς των ὑπὸ θείας δυνάμεως τεθανατωμένους, ἄρχισε νὰ χαίρεται πνευματικῶς. καὶ ὅλος ὁ λαὸς φοβηθέντες τὸ παράδοξον, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ δὲ Μωϋσῆς, σκιρτῶν καὶ ἀγαλλόμενος ὁμοῦ μετὰ τῆς λοιπῆς γερουσίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἔψαλε τὴν νικητήριον ἐκείνην ᾠδήν. Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασαι, ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔῤῥιψεν εἰς θάλασσαν. Ἡ δὲ Μαριὰμ, ἡ Μωϋσέως ἀδελφὴ, πέρνουσα τὸ τύμπανον εἰς τὰ χέρια της, καὶ αἱ λοιπαὶ γυναῖκες τῶν Ἑβραίων μαζί της ἐχόρευον. καὶ ἡ Μαριὰμ πρώτη εἰς ὅλας, κρούουσα καὶ παίζουσα τὸ τύμπανον, ἔψαλον ὁμοῦ ὅλαι, τὸ, Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασαι. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ Αἰγύπτιοι ἐπνίγησαν, τοὺς ἐῤῥήξεν ὕστερον τὸ κῦμα ἔξω, καὶ τοὺς ἔκδυαν οἱ Ἑβραῖοι. καὶ τὰ φορέματα καὶ ἅρματά των ἔπερναν, τοὺς δὲ νεκροὺς γυμνοὺς ἐμάζωναν σωροὺς σωρούς. καὶ ὕστερον ἐσχίσθη ἡ γῆ καὶ τοὺς κατέπιε, κατὰ τὸ εἰρημένον. Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου, καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς γῆ. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Γεωργικὸς Κεδρηνὸς ὁ Γεώργιος. ἡμεῖς δὲ μικρὸν παρεκβάντες, ὀλίγα τινὰ περὶ τούτου τοῦ θαύματος εἴπωμεν πρὸς τοὺς τὴν Γραφὴν συκοφαντοῦντας.

Ὅτι τὸ θαῦμα τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἐστὶν ἀληθές.

ΚΑὶ ὅτι μὲν τὸ θαῦμα τοῦτο ἐστὶν ἀληθὲς, οὐδένας ἀπιστεῖ τῶν τῇ θείᾳ Γραφῇ πειθομένων. Ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶναι τινὲς, ὅπου θαυμάζουσι

μᾶλλον τὰ ἑλληνικὰ ἢ τὰ Χριστιανικὰ, καὶ θέλουσιν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν Ἱστοριῶν νὰ βεβαιώσουσι τὴν Ἱστορίαν τῆς θείας Γραφῆς, διὰ τοῦτο μὴ εὑρίσκοντες τοῦτο τὸ θαῦμα τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης εἰς τὰς παλαιὰς Ἱστορίας τῶν Ἑλλήνων, τολμοῦσι νὰ λέγουσι πῶς δὲν εἶναι ἀληθινόν. ὅθεν δεῖν ἐγνωμεν πρὸς αὐτοὺς ἀποκρίνασθαι ὀλίγον τι. Διὸ καὶ λέγομεν πρῶτον, ὅτι μὲν οἱ Ἕλληνες εἶχον μεγάλην ἔχθραν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, διότι καὶ πολλὰ τὰ νόμιμα τῆς πίστεως τῶν Ἑβραίων ἦσαν παρηλλαγμένα ἀπὸ τὰ νόμιμα τῶν Ἑλλήνων. καὶ τὸ περισσότερον, διότι οἱ Ἑβραῖοι εἶχον νόμον ἐκ Θεοῦ ἀπαράβατον, τὸ νὰ μὴν σμίγουσι παντελῶς μὲ τὰ ἄλλα ἔθνη, τοῦτο τοῦ Θεοῦ προστάξαντος, διὰ νὰ μὴν εἰδωλολατροῦσιν. ὅθεν καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἔλεγον τοὺς Ἑβραίους μισανθρώπους, καὶ ὄχι φιλανθρώπους. Διὰ τοιαύτην οὖν αἰτίαν, τῶν Ἑλλήνων οἱ Ἱστορικοὶ, ἐθελοκακοῦντες πρὸς τοὺς Ἑβραίους, δὲν διηγοῦνται τὰ θαύματα ὅπου ἐγίνηκαν εἰς αὐτοὺς, ὡς τάχα μὴ πιστεύοντές τα νὰ ἐγίνηκαν οὕτως, ὡς ἡ θεία Γραφὴ τὰ διηγεῖται. Δεύτερον λέγομεν, μηδένα ἄλλο βιβλίον, ἀπ' ὅσα ἡμεῖς ἠκούσαμεν καὶ ἴδαμεν, δὲν εὑρίσκεται προτήτερον τῆς θείας Γραφῆς. ἀλλὰ ὅσα βιβλία καὶ ἂν εὑρίσκονται ἑλληνικὰ, ὅλα εἶναι ὑστερώτερα πολλοὺς χρόνους ἀπὸ τὴν Πεντάβιβλον τοῦ Μωϋσέως. καὶ τὸ αἴτιον, διότι, ὡς καθὼς εὑρίσκομεν εἰς τὰς Ἱστορίας, τὰ πρῶτα γράμματα, ὁποῦ ἐφανήσαν εἰς τὸν Κόσμον, ἦσαν αὐτὰ ὅπου ὁ Μωϋσῆς ἐδίδαξε τοὺς Ἑβραίους. Καὶ ἂν καλὰ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι νὰ ἦσαν σοφοὶ ἄνθρωποι, καὶ πρῶτοι σοφοὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀπὸ ταύτους νὰ ἐδιδάχθη τὴν σοφίαν ὁ Μωϋσῆς, ἀλλ' ὅμως τὴν σοφίαν οἱ Αἰγύπτιοι τῷ τότε καιρῷ τὴν ἐμάθαιναν καὶ τὴν ἐδίδασκον, ὄχι μὲ γράμματα, ἀλλὰ μόνης δι' ἀκοῆς, καὶ μὲ τὰ λεγόμενα ἱερογλυφικά. Ἀπὸ δὲ τοὺς Ἑβραίους, ἀφ' οὗ ἦλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἔμαθον γράμματα οἱ Φοίνικες, ὡς γείτονες τῶν Ἑβραίων εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. ἡ γὰρ Φοινίκη εἶναι, τὸ νῦν λεγόμενον, Παρασάμι, τὸ ὁποῖον εἶναι τόπος παραθαλάσσιος τῆς Ἱερουσαλήμ. Πάντες δὲ οἱ Ἕλληνες μαρτυροῦσι, πῶς τὰ γράμματα τὰ ἐδιδάχθησαν ἀπὸ τοὺς Φοίνικας. Τὸν δὲ τρόπον ὅπου ἀπὸ τοὺς Φοίνικας οἱ Ἕλληνες, καὶ πρῶτον οἱ Ἀθηναῖοι ἔμαθον τὰ γράμματα, τὸ διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος εἰς τὸ ε. βιβλίον τῶν Ἱστορικῶν. ὁ ὁποῖος λέγει, πῶς τὰ γράμματα τῶν Φοινίκων ἔμαθον πρῶτον οἱ Ἀθηναῖοι, ὕστερον δὲ ἔκαμαν καὶ δικά τους ἑλληνικὰ οἱ Ἕλληνες. ἀπὸ τοὺς ὁποίους Ἕλληνας πρῶτος ὁ Παλαμίδης εὗρε τὰ πρῶτα ἑλληνικὰ γράμματα. ὁ δὲ Παλαμίδης ἦτον εἰς τὸν καιρὸν τῆς Τρωάδος. καὶ ὁ Μωϋσῆς, ὡς λέγει Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, καὶ ἄλλοι, ἦτον προτήτερος ἀπὸ τὸν πόλεμον τῆς Τροίας περίπου ἀπὸ τοὺς ἑξακοσίους χρόνους. Συνάγεται λοιπὸν, προτήτερον βιβλίον νὰ εἶναι ἡ Πεντάβιβλος τοῦ Μωϋσέως ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα βιβλία ὅπου εὑρίσκονται. Πῶς λοιπὸν οἱ Ἕλληνες οἱ Ἱστορικοὶ πράγματα ἀρχαῖα καὶ παλαιὰ ἤθελαν γράψῃ ἔτζι καθαρὰ ὡς ἔγιναν, καὶ μάλιστα ὅπου ἡ θεία Γραφὴ ἀκόμι δὲν ἦτον μεταγλωττισμένη εἰς τὸ Ἡρόδοτος.

ἑλληνικὸν νὰ τὴν διαβάζουσιν οἱ Ἕλληνες, ἐπειδὴ ὕστερον ἐμεταγλωττίσθη εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, ἢ Φιλαδέλφου, συνεργοῦντος εἰς τὴν ἑρμηνείαν Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, ὡς λέγει Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, εἰς τὸν πρῶτον λόγον τῶν Στρωματέων. Ἀλλὰ κἂν καί τινες Ἱστορικοὶ τῶν Ἑλλήνων, ἢ ἐξ ἀκοῆς δεξάμενοι τὰ τῶν Ἑβραίων γεγονότα πράγματα, ἢ καὶ ἀναγινώσκοντες ὕστερον μεταγλωττισθεῖσαν τὴν θείαν Γραφὴν, διηγοῦνται τὰ κατὰ τὸν Μωϋσῆ γενόμενα τότε, πῶς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἐπῆρε τοὺς Ἑβραίους, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν δὲ διάβασιν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἐὰν δὲν διηγοῦνται, δὲν εἶναι θαυμαστὸν, ὅπου γε οὐδὲ τὰ ἄλλα θαύματα ὅπου ὁ Μωϋσῆς ἔκαμε δὲν διηγοῦνται, διὰ ἔχθραν πρὸς τοὺς Ἑβραίους ὅπου ἔχουσιν, ὡς

Στράβ. εἴπομεν. Ὁ μὲν γὰρ Στράβων ὁ Γεωγράφος, εἰς τὸ ις΄. βιβλίον τῶν γεωγραφικῶν του, ἐπαινεῖ κατὰ πολλὰ τὸν Μωϋσῆ, λέγοντάς τον σοφὸν ἄνθρωπον, καὶ Ἱερέα τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀληθῶς θεοσεβῆ. Ἐπειδὴ, ὡς λέγει αὐτὸς ὁ Στράβων, διὰ τὸ νὰ μὴ στέργῃ αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς τὰ σεβάσματα καὶ τὴν πολυθεΐαν τῶν Αἰγυπτίων, διότι ἐπροσκυνοῦσαν ζῶα ἄλογα διὰ Θεοὺς, διὰ τοῦτο ἐδίδαξε πολὺν λαὸν, νὰ μὴ πιστεύουσι διὰ Θεοὺς τοιαῦτα πράγματα, ἀλλὰ ἕνα καὶ μόνον Θεὸν ἀόρατον, ποιητὴν Οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ πάντων τῶν ὄντων. καὶ οὕτως ἐπῆρε μὲ τὴν τοιαύτην του διδαχὴν πολὺ πλῆθος λαοῦ, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Στράβων περὶ Μωϋσέως λέγει, ἐπαινῶντας πολλὰ τὸν Μωϋσῆ, πῶς ἐδίδαξε μοναρχίαν Θεοῦ. κατηγορεῖ δὲ τοὺς Ἑβραίους, πῶς ὕστερον ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν, εὑρήκασιν αὐτοὶ ἄλλα περιτρήματα, περιτομὴν δηλαδὴ, καὶ τῶν κρεάτων τῶν χοιρείων τὴν ἀποχὴν καὶ ἄλλα. Τῆς δὲ ἐρυθρᾶς θαλάσσης τὴν διάβασιν οὐ δὲ τὴν ἀναφέρει ποσῶς, οὐδὲ ἄλλο κανένα θαῦμα τοῦ Μωϋσέως. καὶ εἶναι φανερὸν ὁ Στράβων πῶς νὰ ἐχθρεύετο τοὺς Ἑβραίους, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς κατηγορεῖ πῶς αὐτοὶ ἔγραψαν πολλὰ εἰς τὴν θείαν Γραφὴν ὕστερον, τὰ ὁποῖα ὁ Μωϋσῆς δὲν τὰ ἔγραψεν. ὅθεν ἐνδέχεται καὶ τὰ θαύματα νὰ ἐνόμιζε πῶς οἱ Ἑβραῖοι ὕστερον νὰ τὰ ἔγραψαν. Τοιαύτην γοῦν γνώμην ἐνδέχεται νὰ εἶχον καὶ οἱ ἄλλοι Ἱστορικοὶ τῶν Ἑλλήνων, διὰ τοῦτο τὰ θαύματα τῆς θείας Γραφῆς, καὶ τὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης δὲν διηγοῦνται, ἢ καὶ τυχὸν διὰ τὴν παλαιότητα. Πλὴν αὐτὸς ὁ Στράβων εἰς τὸ αὐτὸ βιβλίον διηγεῖται ἕνα θαῦμα παρόμοιον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τὸ ὁποῖον λέγει πῶς ἐγίνηκεν εἰς τὴν Πτολεμαΐδα, τὸ νῦν λεγόμενον Ἄκρι, εἰς τὸ Παρασάμι. Ὅμως λέγω, ἢ ἐθελοκακῶν, δὲν λέγει πῶς εἰς τοὺς Ἑβραίους ἐγίνηκεν, ἀλλὰ εἰς τοὺς Πτολεμαεῖς, ὅταν ἐπολέμουν πρὸς Σαρπηδόνα στρατηγὸν, ἢ διὰ τὸ νὰ εἶναι δύο Πτολεμαΐδες, ἐλανθάσθη ὁ Στράβων. διότι ἦτον καὶ ἄλλη Πτολεμαῒς εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, καθὼς ἱστορεῖ ὁ Ἀρριανὸς εἰς τὸν περίπλουν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Λέγει δὲ ὁ Στράβων οὕτως. (ἱστορεῖται δὲ παράδοξον πρᾶγμα, ὅπου σὰν αὐτὸ ὀλίγα, ἢ καὶ καθόλου ἐγίνηκαν.) Ὅταν ἐπολεμοῦσαν οἱ Πτολεμαεῖς

μὲ τὸν Σαρπηδόνα τὸν στρατηγὸν, εἰς τὴν μεταξὺ Τύρου ϗ Πτολεμαΐδος θά-
λασσαν, διέβηκεν ἔξω ἡ θάλασσα ϗ ἔπνιξε τοὺς φεύγοντας. ϗ ἄλλους μὲν ἔσυ-
ρε μέσα εἰς τὸ πέλαγος ϗ τοὺς ἔφθειρεν, ἄλλους ἐκράτησεν εἰς τὰ λακώματα
καὶ ἀπέθαναν. καὶ ἀφ᾽ οὗ πάλιν ἡ θάλασσα ἐσύρθη μέσα εἰς τὸν τόπον της,
ἐξεσκέπασε τὰ νεκρὰ σώματα καὶ ἐφάνησαν. Τοῦτο λέγω λοιπὸν, διὰ τὸ νὰ
εἶναι ἀρχαῖον ϗ παλαιὸν διήγημα, καὶ ἔχοντές το οἱ ἄνθρωποι κατὰ διαδοχὴν
ἐξ ἀκοῆς μόνον, διὰ τοῦτο ϗ ὁ Στράβων τὸ διηγᾶται συγκεχυσμένον, καὶ μήτε
τὸν τόπον ἀκριβῶς λέγει ὁποῦ ἐγίννηκε τοῦτο τὸ πρᾶγμα, μήτε τὰ πρόσωπα.
Πλὴν ἐκεῖ σιμὰ λέγει πῶς ἐγίννηκε, διότι ϗ ἡ μία Πτολεμαΐς, ἡ κατὰ τὴν
Τύρον, σιμὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης εἶναι. ἐπειδὴ ἀντικρύζει ὁ κόλπος μὲ
τὴν Φοινίκην, ὁποῦ ἡ Τύρος ϗ ἡ Πτολεμαΐς, διότι εἶναι ὡς τεσσάρων ἡμε-
ρῶν δρόμος, νὰ σμίξῃ ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα μὲ τὴν ἄσπρην. διὰ τοῦτο ϗ πολ-
λοὶ Βασιλεῖς, ϗ μάλιστα ὁ Σέσωστρις, ἠθέλησαν νὰ ταῖς σμίξουσιν. Ἀκό-
μι ϗ ἡ ἄλλη Πτολεμαΐς, ἡ ἐν αὐτῇ τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, πλησίον τοῦ τό-
που εὑρίσκεται, ὁποῦ ὁ Φαραὼ ἐκατεποντίσθη. Ἀλλὰ ϗ ἐπειδὴ αἱ Ἱστορίαι
τῆς παλαιᾶς Διαθήκης δὲν ἦσαν ἀκόμι μεταγλωττισμέναι εἰς τὸ Ἑλληνι-
κὸν, διὰ τοῦτο εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀπλωμέναι αἱ Ἱστορίαι τῶν Ἑβραίων δὲν ἦ-
σαν, ϗ οὕτως ἐλάνθανον τοὺς πολλούς. Πλὴν ἡμῖν τοῖς Χριστιανοῖς τῇ θείᾳ
Γραφῇ πειθομένοις, ὀλίγος λόγος πρὸς τοὺς ἐναντιουμένους ἐκείνῃ. Ἀλλ᾽ ἐπὶ
τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν, νὰ δείξωμεν πόσα δυσκολέματα ϗ στενοχω-
ρίαις πραγμάτων εὗρον εἰς τὴν ἔρημον οἱ Ἑβραῖοι, ὅσον νὰ ἔλθουν εἰς τὸ
Ὄρος τὸ Σινᾶ, ϗ εἰς ὅλα ὁ Θεὸς ἐθαυματούργει.

Περὶ τῆς Μερρᾶς, ϗ τῶν πικρῶν ὑδάτων.

Ἀφ᾽ οὗ λοιπὸν διὰ ξηρᾶς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν διαπεράσαντες οἱ Ἑ- Ἐξόδ.
βραῖοι, ἀφίνοντες ὀπίσω τους τὸν Φαραὼ ϗ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν στρατιὰν ιέ.
καταχαλασμένην, ἐπεριπάτουν τὴν ἔρημον, φθάσαντες εἰς τόπον λεγόμενον
Σοὺρ, τὸ νῦν λεγόμενον Σούτουρ. Εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὰ λεγόμενα νερὰ τοῦ
Μωϋσέως, ὁποῦ καὶ ἐπέρασαν, ὡς μιᾶς ἡμέρας δρόμος. ἀπ᾽ ἐκεῖ περι-
πατοῦσιν ἄλλαις δύο ἡμέραις χωρὶς νερόν. Διψᾷ πολλὰ ὁ λαὸς, ἀλλ᾽ ὅμως,
ὡς ἀχάριστος, δὲν θυμᾶται τὰ πρότερον θαύματα τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ παρακα-
λέσῃ μὲ δάκρυα νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ ὁ Θεὸς νὰ εὕρουσιν νερὸν, ἀλλὰ πάλιν γογ-
γυσμὸς πολὺς, ϗ βαρεῖαι ὕβρεις πρὸς τὸν Μωϋσῆν. Πλάνε, λέγοντες, ϗ
ἀπατεὼν, ἡμᾶς δὲν λυπᾶσαι, καὶ τὰ μικρὰ τοῦτα βρέφη δὲν ἐσπλαγχνί-
σθης, ἀλλὰ τὰ ἔφερες εἰς τοιαύτην ἔρημον ἄνυδρον ϗ ἀγεώργητον, ὁποῦ, οὔτε
φαγὶ εἶναι, οὔτε ποτὸν, ϗ τώρα ὅλοι μας ἀποψύχομεν ἀπὸ τὴν δίψαν; καὶ
δὲν ἠξεύρεις ὅτι εἰς ὅλα τὰ κακὰ δύναται νὰ ὑπομονεθῇ ὁ ἄνθρωπος, εἰς
δὲ πεῖναν καὶ δίψαν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀντιστέκεται; διότι τὰ δύο πράγματα
αὐτὰ ὑστεροῦσι τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἔρχονται δὲ εἰς ἕνα τόπον ὁποῦ λέ-

γεται Μερρά. ἐκεῖ καὶ μέχει τῆς σήμερον βρέχει ὀλίγον νερὸν ἀπὸ μίαν λίμνην μικρὰν ὁπῶ εἶναι ἐκεῖ, ἀλλ' ὅμως εἶναι τόσον πικρὰ τὰ νερὰ ἐκεῖνα, ὁπῶ μήτε καὶ ἄκρα τῇ γλώσσῃ νὰ τὰ γευθῇ τινὰς δὲν δύναται. Τρέχουσι λοιπὸν οἱ Ἑβραῖοι μετὰ χαρᾶς μεγάλης νὰ δροσίσουσι τὸ πολύπως καῦμα, καὶ τὴν ἄμετρον δίψαν. καὶ γευσάμενοι τῆς πικρότητος, μᾶλλον ἢ πρότερον ἐλυπήθησαν, καὶ γογγυσμὸς πάλιν κατὰ Μωϋσέως, τοῦ προτέρου βαρύτερος. Τί πιώμεθα, λέγοντες; τουτέστιν, ἐὰν αὐτὴ ὅλη ἡ ἔρημος γῆ, ὁπῶ μᾶς ἤφερες, ὡς βλέπομεν, ἔχει ὀλίγα νερὰ, καὶ νὰ εἶναι καὶ ἔτζι πικρὰ, εἰπέ μας ἐσὺ ὦ Μωϋσῆ, τί πιώμεθα, τί νὰ πίνωμεν ἐδῶ ὁπῶ μᾶς ἔφερες; ὁ δὲ Μωϋσῆς ἐβόησε πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδειξε ξύλον τι, καὶ βάλλωντάς το εἰς τὰ

Φίλων Ἰουδ. νερὰ εὐθὺς ἐγλυκάνθησαν. Τοῦτο τὸ ξύλον λέγει ὁ Φίλων ὁ Ἰουδαῖος, πῶς ἢ νὰ εἶχεν ἐκ φύσεως τοιαύτην δύναμιν, νὰ γλυκαίνῃ τὰ πικρὰ, ἢ τότε μόνον ὁ Θεὸς θαυματουργῶν, τοῦ ἔδωσε τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν, ὅσον νὰ θαραπεύσῃ μόνον τὴν χρείαν τοῦ λαοῦ, ὃ καὶ ἀληθέστερον. Ἔπιε λοιπὸν ὁ ἀγνώμων καὶ ἀχάριστος ἐκεῖνος λαὸς, καὶ ἐπῆραν καὶ εἰς τὰ ἀγγεῖά τους. καὶ πάλιν τὸ νερὸν μετεστράφη εἰς τὴν προτέραν ποιότητα τῆς πικρότητος, εἰς ἣν καὶ νῦν ὁρᾶται, νομίζω διὰ πίστωσιν τοῦ θαύματος εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. διότι ἂν ἤθελε μείνῃ καὶ ἕως τὴν σήμερον γλυκὺ, τινὰς δὲν ἐπίστευε πῶς πρότερον ἦτον πικρόν.

Περὶ τῶν δώδεκα πηγῶν.

Ἐξόδ. ιέ. ἘΚεῖθεν δὲ ἔρχονται εἰς τόπον λεγόμενον Αἰλείμ, τὸν ὁποῖον σήμερον οἱ Ἄραβες λέγουσι, Τούρ. καὶ οἱ Πατέρες οἱ ἐκεῖσε ἐνασκούμενοι, καὶ οἱ ἐν τῷ Σιναίῳ ἁγίῳ ὄρει ὄντες, τὸ λέγουν, Ῥαϊθώ. Ἐκεῖ εὑρήκασι τὰς δώδεκα πηγὰς τῶν ὑδάτων, ὁπῶ καὶ ἕως τὴν σήμερον εὑρίσκονται, καὶ τὰς ἑβδομήκοντα στελέχους τῶν φοινίκων, ἤγουν ἑβδομήντα φυλαδέλαις τοῦ κουρμᾶ.

Φίλων Ἰουδ. σημεῖον, αἱ δώδεκα πηγαὶ, ὡς λέγει Φίλων ὁ Ἰουδαῖος, τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, οἱ δὲ Ἑβδομήντα κουρμάδες, τῶν ἑβδομήκοντα ψυχῶν, ὁπῶ ἐκατέβησαν μετὰ Ἰακὼβ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὡς δὲ οἱ ἡμέτεροι Πατέρες ἐξηγήσαντο, αἱ δώδεκα πηγαὶ ἐπροσήμαινον τοὺς δώδεκα Μαθητὰς τοῦ Σωτῆρος, τὰ δὲ ἑβδομήκοντα φυτὰ, σημεῖον τῶν ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων. Πλὴν καὶ αἱ δύο ἐξήγησες καλαὶ εἶναι, καὶ ἀποδεκτέαι. ἡ μὲν γὰρ πρώτη ἐσήμαινε πρᾶγμα περασμένον, ἡ δὲ ὑστέρα ἐξήγησις λέγει, πῶς ἐσήμαινε πρᾶγμα ὁπῶ ἔμελλε νὰ γένῃ, ἤγουν τοὺς Ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ, τοὺς ΙΒ'. καὶ τοὺς Ο'.

Περὶ τοῦ Μάννα καὶ τῆς Ὀρτυγομήτρας.

Ἐξόδ. ιϛ'. ἈΠὸ δὲ τῆς Ῥαϊθοῦ ἔρχονται εἰς τόπον λεγόμενον, Σὶν, ὅ ἐστιν ἀναμέσον Αἰλείμ, τῆς λεγομένης Ῥαϊθώ, καὶ ἀναμέσον Σινᾶ. Τοῦτος ὁ τό-

πος, τὸ Σὶν, λέγεται τὴν σήμερον ὑπὸ τῶν Ἀράβων, Σελέ. ἔχει δὲ ὀλίγον νερὸν τρεχάμενον. εἶναι ἀπ' ἐκεῖ, ἕως τὴν σήμερον, δρόμος τῶν πατέρων, εἰς τὴν Ῥαϊθὼ παγαινάμενοι. Ἀλλὰ ἐδῶ εἴχασι μὲν τὸ νερὸν εἰς ἀρκετὴν θεραπείαν τῆς χρείας, τὰ δὲ ἄλλα τροφήματα ὠλιγόστεψαν, ὅσα εἴχασι μαζίπως ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. διότι εἶχον ἕνα μῆνα ὁποῦ ἐβγήκασιν ἐκεῖθεν. Ἄρχησε νὰ τοὺς στενοχωρῇ ἡ κακὴ δέσποινα καὶ τυραννοῦσα κοιλία, ἡ ὁποία τὸν ἄνθρωπον βιάζει νὰ κάμῃ πολλάκις καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ δὲν θέλει. Καὶ δὴ πάλιν γογγυσμὸς, καὶ κατὰ Μωϋσέως ὀνειδισμοί. διότι δὲν τοὺς ἐτάραττε τὸ παρὸν κακὸν τῆς πείνας, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλλον. διότι ἔβλεπον τόπον ἔρημον, καὶ γῆν ἀγεώργητον καὶ ἄσπορον, καὶ μάκρος τόπου πολὺ τοιοῦτο, κατάξηρον πάντοτε ὑπὸ τῆς πολλῆς, (ὡς εἴπομεν) θερμότητος τοῦ Ἡλίου, ὁποῦ μήτε χώρα, μήτε κάστρον ἦτον τριγύρου, νὰ εὕρουσιν ἐκ τῶν ἀναγκαίων πρὸς διατροφὴν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα τόσον λαοῦ πλῆθος. Διὸ καὶ ἔλεγον πρὸς Μωϋσῆν. τί καλοσύνη εἶναι τοῦτη ὁποῦ ἔλεγες νὰ μᾶς κάμῃς; δὲν ἦτον καλλήτερα τῆς Αἰγύπτου τὰ παζάρια, τὰ παχέα κρέατα, καὶ τὰ ἄλλα φαγία, καὶ νὰ ἤμεθεν καὶ σκλάβοι, παρὰ νὰ ἐλευθερωθοῦμεν πρὸς καιρὸν, καὶ νὰ ἔλθωμεν εἰς τοιοῦτον τόπον, νὰ διαφθαρθοῦμεν ἀπὸ τὴν πεῖναν; Ὁ δὲ Μωϋσῆς μακροθύμως πάντα ὑπέφερε, μηδὲν ὀργιζόμενος, μόνον λυπούμενος εἰς τὴν ἀπιστίαν τους. πῶς εὐθὺς λησμονοῦσι τὰς εὐεργεσίας, καὶ τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ ὁποῦ ἔχει εἰς τούτους. Καὶ δὴ λοιπὸν ἐπέρασεν ἐκείνη ἡ ἡμέρα, καὶ τὸ ταχὺ, ἀφ' οὗ ἐξημέρωσε, βλέπουσι καὶ ἦτον τριγύρου εἰς ὅλαις τους ταῖς τένταις, στιβασμένον κάποιον εἶδος, ὡσὰν κεχρὶ, καὶ ἄσπρον ὡσὰν χιόνι. καὶ μὴ ἠξεύροντάς το οἱ Ἑβραῖοι, τὸ ἐλάμβανον εἰς τὰς χεῖράς τους, καὶ δείχνοντάς το ἕνας τὸν ἄλλον, ἔλεγον, Μάν, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ, τί εἶναι τοῦτο; καὶ ἀπὸ τότε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὠνομάσθη Μάννα. Λέγει τους ὁ Μωϋσῆς, τοῦτο εἶναι τροφὴ ἄσπορος καὶ ἀγεώργητος ὁποῦ σᾶς ἔδωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸν Οὐρανόν. διότι οἱ ἄνθρωποι, διὰ νὰ κάμουσι τροφὴν, χρειάζονται πρῶτον γῆν καλὴν, βροχὰς, βόας, ἄροτρα, κόπον, σπείροντες καὶ γεωργοῦντες. καὶ πολλάκις ἀστοχοῦν τὰ γεωργήματα, καὶ οἱ κόποι τους ἔρχονται εἰς μάτην. ὁ δὲ Θεὸς, ὅταν θέλει νὰ θρέψῃ τὸν ἄνθρωπον, ἀπὸ τὰ τοιαῦτα δὲν χρειάζεται. διότι χωρὶς αὐτὰ ὅλα ἔθρεψε τὸν Ἀδὰμ εἰς τὸν Παράδεισον. Ἰδοὺ λοιπὸν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἄφησε νὰ κοπιάζουσι, καὶ νὰ δουλεύουσι τὴν γῆν νὰ τρέφωνται. ἀλλὰ ἐσᾶς σήμερον τρέφει μὲ τροφὴν ἀγεώργητον, διὰ νὰ πιστεύσετε πῶς αὐτὸς χωρὶς γεωργίαν ἔθρεψε καὶ τὸν Ἀδὰμ εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ διὰ νὰ πιστεύσετε, πῶς ὁ Θεὸς ποικιλοτρόπως δύναται νὰ θρέψῃ τὸν ἄνθρωπον. Εἰς τὸν ἄλλον ὅλον Κόσμον βρέχει ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν, καὶ ποτίζει τὴν γῆν, νὰ γεωργοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, εἰς δὲ τὴν Αἴγυπτον βρέχει ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ποτίζει αὐτὴν τὴν γῆν, νὰ γίνεται ἡ τόση καρποφορία. διότι, ἡ ἀνάβασις τοῦ ποταμοῦ ὁποῦ χύνει τόσον νερὸν ἔξω, καὶ ποτίζει ὅλην τὴν Αἴγυπτον, τί ἄλλο εἶναι, παρὰ μία

βροχὴ ἀπὸ τὴν γῆν; Ἴδε λοιπὸν καὶ εἰς τοὺς λόγους σας ὁποῦ δίδει ἄλλην τροφὴν κατ' ἄλλον τρόπον, ἤγουν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν ἑτοίμην, καὶ χωρὶς κόπον. Τοῦτο τὸ Μάννα τοὺς ἐπρόσαξεν ὁ Θεὸς νὰ ἔχουσιν εἰς τροφὴν, ὄχι τρόπῳ πλεονεξίας, ἀλλὰ τόσον νὰ πέρνουσι καθε ταχὺ, ὅσον νὰ φάγωσιν ἐκείνην τὴν ἡμέραν. καὶ ἂν τινὰς ὑπὸ πλεονεξίας κινούμενος, ἔπερνε περισσότερον, τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔκανε σκώληκας καὶ ἐβρώμιζε. Καὶ τοῦτο τὸ ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ δύο αἰτίας. πρῶτον μὲν, νὰ μὴν τὸ μαζώνουσιν οἱ δυνατοὶ, καὶ οἱ ἀδύνατοι νὰ ὑστεροῦνται, (διότι μὲ τοῦτο ἀκολοῦθα νὰ τὸ πωλοῦσιν ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐδύνοντο καὶ τὸ ἐμάζωναν ἐκείνων ὁποῦ δὲν ἐδύνοντο.) τὸ δὲ, ἵνα μὴ μεριμνῶσι περὶ τὴν αὔριον. Διὰ τοῦτο τόσον ὅσον ἐμάζωνεν ὁ δυνατὸς, τόσον καὶ ὁ ἀδύνατος, ἤγουν, Γομὸρ, μέτρον, ὁποῦ εἶναι τριανταδύο ἥμισυ οὐγγίαι. πάρεξ μόνον τὴν παρασκευὴν ἐμάζωναν τὸ διπλὸν, διὰ νὰ ἔχωσι καὶ τὸ σάββατον, ἐπειδὴ ἦτον τότε ἀργία. Τοῦτο τὸ Μάννα τὸ ἔτριβαν ὡς ἀλεῦρι, καὶ τὸ ἔψηναν, καὶ τὸ ἔτρωγαν. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐτύχενε νὰ ἔχουσι καὶ ἄρτυμα τῆς τροφῆς ταύτης, ἐπρόσαξεν αὐτὸς ὁ Θεὸς τὴν ὀρτυγομήτραν, ἤγουν ὀρτύκια πλῆθος πολὺ, καὶ ἐξαπετοῦσαν καθε βράδυ εἰς ταῖς τένταις των, ὥσπερ νὰ τὰ εἶχαν ἡμερωμένα, καὶ ἀπὸ ταῦτα ἐλάμβανε καθ' ἕνας, ὅσον τοῦ ἐχρειάζετο. Καὶ αὐτὴ ἡ τροφὴ ἐκράτησεν εἰς αὐτοὺς χρόνους τεσσαράκοντα, ὥστε ὁποῦ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν ἔρημον, καὶ ἦλθον εἰς τὰ μέρη τῆς Φοινίκης διὰ νὰ ἔλθουν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ εὗρον καρπὸν τῆς γῆς καὶ ἔφαγον. Τότε λέγει ἡ θεία Γραφὴ, ὅτι ἐξέλιπε τὸ Μάννα, ἤγουν ἐχάθη τὸ Μάννα, καὶ πλέον δὲν ἔπιπτεν ἀπὸ τὸν Οὐρανόν. Ὅμως ὁ Μωϋσῆς, ὑπὸ Θεοῦ προσαχθεὶς, εἶπε τῶν Ἑβραίων, νὰ πάρουσιν ἕνα γομὰρ Μάννα, νὰ τὸ βάλουσιν εἰς μίαν στάμνον χρυσὴν, νὰ τὸ φυλάττουσιν, εἰς τὰς μετέπειτα γενεὰς, διὰ σημεῖον, πῶς μὲ τοῦτο τοὺς ἔθρεψεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἔρημον, χρόνους τεσσαράκοντα. Διατί δὲ τὸ ταχὺ μὲν ἔβρεχε τὸ Μάννα, καὶ τὸ βράδυ τὴν Ὀρτυγομήτραν, καὶ τί ἐπροσήμαινεν ἡ στάμνος ἐκείνη τοῦ Μάννα; μετὰ ταῦτα θέλομεν τὸ εἰπεῖ, ὅταν λέγωμεν τὰ περὶ τῆς Μωσαϊκῆς Ἱερωσύνης.

Περὶ τῆς πέτρας, τῆς διὰ τῆς ῥάβδου ὕδωρ βλυσάσης.

Σηκώνονται δὲ ἐκεῖθεν ἀπὸ τὸ Σὶν, τὸ λεγόμενον Σελὲ, καὶ ἄφησαν τὰ νερὰ ἐκεῖνα, καὶ ἦλθον πλησίον τοῦ Ὄρους Σινᾶ, ὡς μισὸν κονάκι, εἰς τὸν τόπον ὁποῦ ἡ θεία Γραφὴ λέγει Ῥαφιεὶμ, καὶ σήμερον τὸ λέγουν οἱ Ἄραβες Ῥάαπ. Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τόπον νερὸν δὲν ἦτον. οἱ δὲ Ἑβραῖοι πάλιν μὲ ὕβρεις μεγάλας ὠνείδιζαν καὶ ἐβίαζαν τὸν Μωϋσῆ λέγοντες, δός μας νερὸν νὰ πίωμεν. Καὶ ὄχι μόνον τὸν Μωϋσὴν ὠνείδιζαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Θεὸν βλασφήμους φωνὰς ἔπεμπον, λέγοντες. εἶναι Θεὸς εἰς ἡμᾶς, ἢ ὄχι; Ὁ δὲ Μωϋσῆς λέγει πρὸς τὸν Θεόν. δὲν ἠξεύρω πλέον τί νὰ κάμω εἰς τὸν λαὸν τοῦτον, μέλλει νὰ μὲ λιθοβολήσουσιν. Ὁ δὲ Θεὸς τοῦ λέγει. ὕπαγε ἐσὺ

ἐμπροσθὰ μὲ τοὺς γέροντας, καὶ ὁ λαὸς ἂς ἀκολουθῇ. Ἔλα εἰς τὸ ὄρος τοῦ Χωρὴβ, καὶ ἔπαρε καὶ τὴν ῥάβδον τὴν θαυματουργὸν, καὶ ἐγὼ παγαίνω ἐκεῖ εἰς τὴν πέτραν προτήτερα ἀπὸ λόγου σου, καὶ βάρεσον τὴν πέτραν μὲ τὴν ῥάβδον, καὶ θέλει τρέξει νερὸν πολὺ νὰ πίῃ ὁ λαός. Καὶ ὁ Μωϋσῆς ἔκαμεν οὕτω. καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ Χωρὴβ, καὶ κτυπῶντας τὴν πέτραν ὅπου ὁ Θεὸς τοῦ εἶπεν, ἔτρεξαν ἐξ αὐτῆς βρύσες καὶ ποτάμια. καὶ ὁ Μωϋσῆς ὠνόμασε τὸν τόπον τὸ Ῥαφιεὶμ, ἤτοι τὸ Ῥάαπ, πειρασμὸν καὶ λοιδορίαν. διότι ἐκεῖ ἐπείραξαν, καὶ ἐλοιδόρησαν οἱ Ἑβραῖοι τὸν Θεόν. Λέγουσι τινὲς, πῶς αὐτὴν τὴν πέτραν τὴν ἔσυρναν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὸ ἁμάξι, διὰ νὰ ἔχουσι πάντοτε μὲ τοῦ λόγου των τὸ νερόν. Καὶ τοῦτο δὲν τὸ εὑρίσκουσι γεγραμμένον εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς θείας Γραφῆς, εἰμὴ μόνον ἀπὸ τὸ ῥητὸν τοῦ Παύλου, ὅπου εἰς τὴν ά. πρὸς Κορινθίους λέγει. Ἔπινον ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας. Ἀλλὰ τὸ, ἀκολουθούσης, ἔχει ἄλλην ἐξήγησιν. διότι δὲν λέγει ὁ Παῦλος, πῶς ἡ πέτρα, ὅπου ἐβάρεσε μὲ τὴ ῥάβδον ὁ Μωϋσῆς, αὐτὴ ἀκολούθα, ἀλλὰ ἡ πνευματικὴ πέτρα. πνευματικὴν δὲ πέτραν λέγει τὸν Χριστὸν, ὁ ὁποῖος νοερῶς ἀκολούθα εἰς ὅλας τὰς χρείας τῶν Ἑβραίων. ἔτζι λέγουσιν οἱ Ἐξηγηταὶ τῶν Ἐπιστολῶν. Λέγουσι πῶς τὸ νερὸν ἐκεῖνο νὰ ἦτον γλυκὺ ὡς μέλι, καθὼς λέγει καὶ ὁ Δαμασκηνὸς Ἰωάννης, Χολὴν μὲν οἱ ἐκ πέτρας τὸ μέλι θηλάσαντες.

Ὅτι τὸν Μωϋσῆ καὶ τὸν Ἀαρὼν, διὰ τὸ νερὸν τῆς ἄλλης πέτρας, δὲν ἠξίωσεν ὁ Θεὸς νὰ ἰδοῦσι τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἴπαμεν, καθὼς εὑρίσκονται γεγραμμένα εἰς τὸ βιβλίον τῆς Ἐξόδου, ἐν Κεφ. ιζ΄. εἰς δὲ τὸ βιβλίον τῶν Ἀριθμῶν Κεφ. κ΄. λέγει, πῶς ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἀαρὼν νὰ ἐκτύπησαν καὶ ἄλλην πέτραν, εἰς τόπον ὅπου λέγεται Κάδης, καὶ ἐπότισαν διψῶντα πάλιν καὶ γογγύζοντα τὸν λαόν. εἶναι δὲ ἡ Κάδης τόπος, ἔνθα ἀπέθανεν ἡ Μαριάμ. Ἀλλὰ ταύτην τὴν πέτραν τὴν ἐκτύπησαν μετὰ θυμοῦ, λέγοντες πρὸς τὸν λαόν. μήνα δυνόμεθεν ἀπὸ τούτην τὴν πέτραν νὰ σᾶς δώσωμεν νερόν; καὶ φαίνεται ἀπὸ τὰ λόγια τοῦτα, πῶς δὲν ἐπίστευσαν εἰς τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ ὅπου τοὺς εἶπεν, ὅτι νὰ βαρέσουσι τὴν πέτραν, καὶ νὰ εὐγάλῃ νερόν. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τοὺς εἶπεν. ἐπειδὴ δὲν ἐπιστεύσετε πῶς ἡ πέτρα θέλει εὐγάλει νερὸν, διὰ τοῦτο δὲν θέλετε ἔλθει εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ἤτοι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ὠνόμασε δὲ ὁ Θεὸς καὶ τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο, ὕδωρ τῆς ἀντιλογίας. Ὅθεν ὁ μὲν Ἀαρὼν ἀπέθανεν ὕστερα σαράντα χρόνους, ἀφ᾽ οὗ ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καὶ τὸν ἔθαψεν ὁ Μωϋσῆς εἰς ἕνα βουνὸν τῆς ἐρήμου, ὅπου λέγεται Ὢρ. Ἦτον δὲ χρόνων ρκγ΄. Τὸν δὲ Μωϋσῆν ἀνέβασεν ὁ Θεὸς ἀπάνω εἰς μίαν ὑψηλὴν κορυφὴν ἑνὸς βουνοῦ, ὅπου λέγεται Ναβαὺ, ἢ Ἀμβρεὶμ, εἰς τὴν γῆν Μωὰβ κειμένην, ἀντίκρυ τῆς Ἱεριχῶ. καὶ ἀπ᾽ ἐκεῖ τοῦ ἔδειξε τὴν Ἱερου-

σαλὴμ καὶ ὅλην τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, καὶ τότε ἀπέθανεν. ἦτον δὲ χρόνων ρκ΄. Λέγεται δὲ, ὅτι ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ ἐνταφίασε τὸ σῶμα τοῦ Προφήτου Μωϋσέως. ὁ δὲ Διάβολος, βλέπων τὴν τόσην τιμὴν, ἐφθόνησε, καὶ ἔκαμε λογοθέσιον μὲ τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαὴλ, φέρον ἔγκλημα τοῦ Μωϋσέως, πῶς ἐφόνευσε τὸν Αἰγύπτιον, καὶ ἤθελε νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν τόπον τῶν ἁμαρτωλῶν. Ὁ δὲ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ τὸν ἀπέκρουσε, λέγωντάς του, καθὼς ὁ Ἰούδας λέγει εἰς τὴν ἐπιστολήν του. Ἐπιτιμήσαι σοι Κύριος, Διάβολε. Καὶ ἂν ὁ Διάβολος λοιπὸν ἐδικαιολογεῖτο διὰ τὸν Μωϋσῆ, πῶς εἶναι δικός του, τί νὰ λέγωμεν ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὴν ὥραν τοῦ θανάτου μας; τί λογοθέσιον θέλει σήσει ὁ Διάβολος διὰ τοῦ λόγου μας; Ἐνταφιάζει ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ τὸ σῶμα Μωϋσέως, διὰ νὰ τὸ κρύψῃ ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους. διὰ τοῦτο λέγει ἡ θεία Γραφὴ, πῶς οὐδεὶς δὲν εἶδε τὸν τόπον ὅπου ἐτάφη ὁ

Ἰώσηππος. Μωϋσῆς. λέγει δὲ ὁ Ἰώσηππος, ὅτι ἐγίννηκε συννέφον καὶ σκότος εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἵνα μὴ ἴδῃ τινὰς τὸ σῶμα τοῦ Μωϋσέως, ποῦ θάπτεται. Ἐκρυψέτο δὲ ὁ Θεὸς ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, ἵνα μὴ τὸ θεοποιήσωσιν, ἐπειδὴ ἦσαν εὔκολοι εἰς τὸ νὰ κάνουσι Θεοὺς νὰ προσκυνοῦσιν. Ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ θανάτου Μωϋσέως καὶ Ἀαρὼν εἴπομεν, διὰ νὰ δείξωμεν πῶς τὸ ὕδωρ τῆς ἀντιλογίας ἦτον αἴτιον νὰ μὴν ἔλθουσιν εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας. διὸ πάλιν ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου μετ᾽ Ἀμαλὴκ καὶ τῶν Ἑβραίων.

Ἐξόδ. ιζ΄. Ἐπεὶ δὲ παραδόξως ἐκ Θεοῦ ἔλαβον οἱ Ἑβραῖοι πάντα τὰ ἐπιτήδεια πρὸς διατροφὴν, τὸ Μάννα, τὴν Ὀρτυγομήτραν, τὸ ἐκ πέτρας ὕδωρ, καὶ ἔμελλον νὰ κατοικήσουσιν ἐκεῖ τριγύρου εἰς αὐτὸ τὸ ἁγιώτατον ὄρος τοῦ Θεοῦ, τὸ Σινᾶ, λέγω, κάποιος Αὐθέντης, ὁποῦ ἐκατατυραννεῖ τοὺς τόπους ἐκείνους, λεγόμενος Ἀμαλὴκ, ἐσυκώθη ἐναντιούμενος αὐτοῖς μὲ πόλεμον. Ὁ δὲ Μωϋσῆς ψηφίζει στρατηγὸν τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς αὐτὸν τὸν Ἀμαλὴκ, τὸν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ναυῆ, λέγωντάς του, διάλεξαι ὅσους ἄνδρας δυνατοὺς θέλεις, νὰ εὔγῃς αὔριον νὰ πολεμήσῃς μὲ τὸν Ἀμαλήκ. Καὶ ἀφ᾽ οὗ ἐξημέρωσεν, ἐβγῆκεν ὁ Μωϋσῆς, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ βουνὸν μὲ τὸν Ἀαρὼν καὶ τὸν Ὢρ. ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐβγῆκεν εἰς ἀπάντησιν τοῦ Ἀμαλήκ. Καὶ γενομένου πολέμου δυνατοῦ, ὁ Μωϋσῆς ἔστεκεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ προσευχόμενος, ἔχων τὰς χεῖρας ἁπλωμένας εἰς τὸν Οὐρανόν. Καὶ ὅσην ὥραν εἶχε τὰ χέρια του ὁ Μωϋσῆς ἁπλωμένα ὑψηλὰ, ἐνικοῦσαν οἱ Ἑβραῖοι τὸν Ἀμαλήκ. ὅταν δὲ ἐκατέβαζε κάτω τὰ χέρια του, ἐνίκα ὁ Ἀμαλὴκ τοὺς Ἑβραίους. Βλέποντες δὲ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὁ Ἀαρὼν, καὶ ὁ Ὢρ, βάλλουσι μίαν πέτραν, καὶ ἐκάθισεν ὁ Μωϋσῆς, ὁ δὲ Ἀαρὼν ἐστάθη ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, καὶ ὁ Ὢρ ἀπὸ τὸ ἄλλο, καὶ

ἐβάσαζαν τὰ χέρια τȣ ὑψηλά. καὶ ἔτω τὰ ἐκράτησαν ὑψηλὰ, βασάζοντάς τα ἕως τὸ βράδυ, ὅσον ὁπȣ̃ ὁ Ι'ησȣ̃ς τȣ̃ Ναυὴ ἐνίκησε, κ̕ ἐφόνδσεν ὅλȣς τοὺς Α'μαληκίτας, κ̕ τȣ̀ς ἐξωλόθρδσε παντελῶς. Η' δὲ αἰτία, ὁπȣ̃ ὁ Α'μαλὴκ δὲν ἤθελε νὰ ἀφίσῃ τȣ̀ς Ε'βραίȣς νὰ κατοικήσȣσιν ἐκεῖ, ἀλλὰ τȣ̀ς ἐπολέμησεν, ὥστε ὁπȣ̃ τὸν ἐνίκησαν, ἦτον τοιαύτη. Ο' Ι'σαὰκ, ὁ ὑιὸς Α'βραὰμ, ἔκαμε δύο ὑιȣ̀ς, τὸν Ι'ακὼβ κ̕ τὸν Η'σαῦ. Η'τον πρῶτος ὁ Η'σαῦ, κ̕ ὁ Ι'ακὼβ ὕστερος ἀδελφός. ἀλλ' ὅμως ἔγινε πρῶτος ὁ Ι'ακὼβ, διότι ὁ Η'σαῦ θελημάτικῶς τȣ̃ ἐπώλησε τὰ πρωτοτόκιά τȣ διὰ κομάτι ψωμὶ, κ̕ ὀλίγην φακκὴν μαγερεμένην, ὅσον ὁπȣ̃ ἔφαγε μόνον. Βλέπε δὲ ταῦτα πλατύτερον εἰς τὴν θείαν Γραφὴν, εἰς τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως ἐν Κεφ. κέ. Ε'πῆρε δὲ αὐτὸς ὁ Ι'ακὼβ καὶ τὰς εὐλογίας τȣ̃ Η'σαῦ μετὰ δόλȣ, καὶ κατεστήθη τελείως πρῶτος, κ̕ Αὐθέντης τȣ̃ Η'σαῦ, κ̕ τȣ̃ γένȣς τȣ. καὶ ταῦτα ἐν τῷ κζ'. Κεφ. εἶχε δὲ ἀπὸ τȣ̃το πάντοτε ὀργὴν κ̕ μῖσος πρὸς τὸν Ι'ακὼβ ὁ Η'σαῦ, καὶ τὸ γένος τȣ̃ Η'σαῦ πάντοτε ἐχθρεύετο τὸ γένος τȣ̃ Ι'ακώβ. Τȣ̃τος γȣ̃ν ὁ Α'μαλὴκ, ὡς ἔκγονος ὁπȣ̃ ἦτον τȣ̃ Η'σαῦ, ἐχθρεύετο τȣ̀ς Ε'βραίȣς ὄντας ἀπὸ τὸ γένος τȣ̃ Ι'ακώβ. Πῶς δὲ κατάγεται ἀπὸ τὸν Η'σαῦ ὁ Α'μαλὴκ, φαίνεται εἰς τὴν Γένεσιν ἐν Κεφ. λς'. ὁ Η'σαῦ γεννᾷ τὸν Ε'λιφὰς, κ̕ ἄλλȣς δύο ὑιȣ̀ς. ὁ δὲ Ε'λιφὰς ἔκαμεν ἑπτὰ ὑιȣ̀ς, Θαιμὰν, Ω'μὸρ, Σωφὰρ, Κενὲζ, Κορὲ, Γοθὼμ, κ̕ τὸν Α'μαλήκ. Τȣ̃τοι οἱ ἑπτὰ ἐδιαμερίσθήκασι τὴν ἔρημον τῆς Ι'δȣμαίας, ἕως ὄρȣς Σινᾶ, καὶ τὴν ἔκαμαν ἑπτὰ Αὐθεντίας, καὶ ἐκατοίκησε καθ' ἕνας μὲ τὸ γένος τȣ εἰς ἕνα τόπον. Τȣ̃τος δὲ ὁ Α'μαλὴκ ἐκατοίκησεν εἰς τὴν ἔρημον Σινᾶ. κ̕ ὅσοι ἀπὸ τὸ γένος τȣ ἐλάμβανον τὴν Αὐθεντίαν τȣ̃ τόπȣ, ὠνομάζοντο μὲ τȣ̃το τὸ ὄνομα, Α'μαλὴκ, ὡσὰν κ̕ τȣ̀ς Βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτȣ, ὁπȣ̃ ὅλοι ἐλέγοντο Φαραὼ, κ̕ ὕστερα Πτολεμαῖοι ἀπὸ ἑνὸς τȣ̃ πρώτȣ ἔτω λεγομένȣ. Ο' γȣ̃ν Α'μαλὴκ τȣ̃τος, ὁπȣ̃ ἦτον εἰς τὸν καιρὸν, ὅταν οἱ Ε'βραῖοι ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον τέτην, ὡς ἐχθρὸς τῶν Ε'βραίων, διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν, βλέποντας τὸ τόσον πλῆθος τῶν Ε'βραίων, ἐφοβήθη νὰ μὴν τὸν διώξȣσιν ἐκεῖθεν, κ̕ κυριεύσȣσι τȣ̀ς τόπȣς τȣ, ὡσὰν ὁπȣ̃ εἶχον αὐτοὶ τὰ πρωτεῖα, ὡς ἀπόγονοι τȣ̃ Ι'ακὼβ, πρωτοτόκȣ ὑιȣ̃ γενομένȣ τȣ̃ Ι'σαὰκ, διὰ τὴν ἀκρασίαν κ̕ ἀμέλειαν τȣ̃ Η'σαῦ. Τȣ̃τα τὰ ἑπτὰ γένη ἐξωλόθρευσαν οἱ Ε'βραῖοι, ὅσον νὰ ἔλθȣσιν εἰς τὴν Ι'ερȣσαλήμ. Γενέσ. κέ.

Περὶ τȣ̃ νόμȣ τȣ̃ δοθέντος ἐν τῷ Α'γίῳ ὄρει Σινᾷ τῷ Θεόπτῃ Μωϋσῇ.

Ταῦτα μὲν δὴ κ̕ τοιαῦτα, ὅσα διὰ Μωϋσέως τȣ̃ θεόπτȣ καὶ ἀρχηγȣ̃ τῶν Ε'βραίων ὁ Θεὸς ἐθαυματέργησεν, ἐλευθερώνοντάς τȣς ἀπὸ τὰς χεῖρας τȣ̃ Φαραὼ, κ̕ φέροντάς τȣς εἰς τὸ ἁγιώτατον τȣ̃το ὄρος τὸ Σινᾶ. τὰ δὲ ὅσα εἰς αὐτὸ ἐθαυματέργησε, κ̕ ὅσα ἐνομοθέτησε, νȣ̃ς ἀνθρώπινος ἀδυνατεῖ

νὰ τὰ ἐρευνήσῃ. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ τὸ ἀληθὲς, ὅποιος θέλει νὰ σαφηνίσῃ τὸ νόημα τοῦ καθ' ἑνὸς τῶν ἐκεῖ ὑπὸ Θεοῦ πραχθέντων, καὶ λαληθέντων, νοῦ καὶ ψυχῆς καθαρότητα χρειάζεται νὰ ἔχῃ, ὡσὰν αὐτὸν τὸν Μωϋσῆ. γλῶσσαν δὲ καὶ βίου ὀρθότητα, ὡς τὸν Ἀαρών. Πλὴν τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα ὀλίγων καὶ πάνυ σμικρῶν λόγων θέλομεν εἰπεῖ.

Ὅτι οἱ παλαιοὶ Ἅγιοι, οἱ πρὸ τοῦ Μωϋσέως, νόμον δὲν ἐχρειάζοντο.

ΟΙ μὲν οὖν παλαιοὶ Ἅγιοι, οἱ περὶ τοῦ Μωϋσέως, ἔχοντες καθαρὰν τὴν διάνοιαν, ἐφωτίζοντο ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος εἰς τὰ θελήματα τοῦ Θεοῦ, ἔχοντες αὐτὸν τὸν ἴδιον Θεὸν, Διδάσκαλον, καὶ συνομιλοῦντα μετ' αὐτούς. διὰ τοῦτο δὲν ἐχρειάζοντο μήτε νόμον ἄλλον, μήτε γράμματα νὰ τοὺς διδάσκουσιν, ἔχοντες τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν Παῦλον, γραμμένον εἰς τὰς καρδίας των. Τοιοῦτος ἦτον ὁ Νῶε, ὁ Ἄβραάμ, ὁ Ἰσαάκ, ὁ Ἰακώβ, καὶ αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἀμέλειαν ἔκλιναν εἰς ἄλλας ἀτόπους ἐπιθυμίας, ἀλησμονῶντες νὰ κάμουσιν ὅσα τὸν Θεὸν ἄρεσαν, ἐχρειάσθη (νὰ εἰπῶ ἔτζι) ὁ ἀνενδεὴς Θεὸς νὰ δώσῃ νόμον γραπτὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τὸν ὁποῖον ἀναγινώσκοντες (γεγραμμένον εἶτα) νὰ μὴν ἀστοχοῦσιν ὅσα πρέπει νὰ κάμῃ ὁ ἄνθρωπος, διὰ νὰ εἶναι πάντοτε μὲ τὸν Θεὸν φιλιωμένος. Εἰπεῖν ἤθελε τινὰς καθαρώτερον. πῶς ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ κάμῃ σύβασιν καὶ συμφωνίαις μὲ τοὺς ἀνθρώπους; ποῖα πράγματα πρέπει νὰ φυλάγουσι; καὶ ἀπὸ ποῖα πράγματα νὰ ἀπέχουσιν, ἂν θέλουσι νὰ ἔχουσι φιλίαν καὶ ἀγάπην μὲ τοῦ λόγου του;

Ὅτι ὁ Μωϋσῆς ἔγινε μεσίτης τότε Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους.

ΕΙ'ς τὸ νὰ γένουσι δὲ αἱ τοιαῦται συμφωνίαι, γίνεται μεσίτης καὶ συμβιβαστὴς ὁ σοφώτατος καὶ συνετώτατος καὶ ἁγιώτατος οὗτος Προφήτης ὁ Μωϋσῆς. Ἄνθρωπος μὲν, διὰ νὰ γένῃ μεσίτης ἀνθρώπων, ὑπὲρ ἄνθρωπον δὲ εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ εἰς τὴν καθαρότητα, διὰ νὰ γένῃ καὶ μεσίτης πρὸς τὸν Θεόν. καὶ τοιοῦτος, ὥστε νὰ μιλῇ στόμα κατὰ στόμα μὲ τὸν Θεὸν, καὶ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Καὶ καθὼς αὐτὸς ὁ ἴδιος Θεὸς λέγει εἰς τὸ ιβ'. Κεφ. τῶν Ἀριθμῶν, ὅταν ὁ Ἀαρὼν καὶ ἡ Μαριὰμ οἱ ἀδελφοί του
„ τὸν ὠνείδισαν διὰ τὴν γυναῖκα τὴν Αἰθιόπισσαν. Ἀκούσατε τῶν λό-
„ γων μου. ἐὰν γένηται Προφήτης ὑμῶν Κυρίῳ ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθή-
„ σομαι, καὶ ἐν ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ. οὐχ οὕτως ὁ θεράπων μου Μωϋσῆς
„ ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστι. στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ ἐν εἴδει,
„ καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων, καὶ τὴν δόξαν Κυρίου εἶδε. Τοιοῦτος, λέγω, κα-

θαρὸς, τοιοῦτος ἅγιος, καὶ ἁγνὸς ἦτον ὁ Μωϋσῆς, καὶ ὑπὸ Θεοῦ μαρτυρημένος, διὰ τοῦτο καὶ εἰς τοιοῦτον ἔργον ἐψηφίσθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ὅτι τόπος ἐκλελεγμένος ὑπὸ Θεοῦ εἶναι τὸ Ἅγιον ὄρος τὸ Σινᾶ.

Ἀλλὰ οἱ μὲν Βασιλεῖς τῆς Γῆς, καὶ Αὐθένται τοῦ Κόσμου τούτου, εἰς τὸ νὰ κάμουσι καὶ νὰ γράψουσι συμφωνίαις ἀγάπης μὲ τοὺς ἐχθρούς τους, διορίζουσι, καὶ ἑτοιμάζουσι παλάτια ὡραῖα καὶ εὐρύχωρα, διὰ νὰ συνέρχωνται ἐκεῖ νὰ κοινολογοῦσι τοὺς συμβιβασμοὺς των καὶ τὰς συμφωνίας ὁποῦ θέλουσι νὰ γράψουσιν. Ὁ δὲ τῶν πάντων Βασιλεὺς Θεὸς, τοῦ ὁποίου, κατὰ τὸ λόγιον, ὁ Οὐρανὸς εἶναι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ, διὰ νὰ γράψῃ τὰς τοιαύτας συμφωνίας μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἐδιάλεξε τοῦτο τὸ ἁγιώτατον ὄρος, τὸ ὁποῖον ἔκαμε σπίτι καὶ παλάτιόν του, μὲ τὸ νὰ φανῇ εἰς αὐτὸ, καὶ νὰ δώσῃ τούτων τὴν ἔγγραφον συμφωνίαν, τὸν Νόμον, λέγω, τῶν δέκα ἐντολῶν. καὶ μὲ τὴν χάριν καὶ ἁγιότητα ὁποῦ εἰς αὐτὸ τότε ἔδωσεν, ἡγίασε, καὶ ἐκαθάρισε καὶ τὰ λοιπὰ ἄλλα βουνὰ, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπάνω τοὺς Δαίμονας οἱ ἄνθρωποι ἐθυσίαζαν. Εἶναι λοιπὸν διὰ τοῦτο, καὶ λέγεται τὸ ἁγιώτατον τοῦτο ὄρος, ὄρος τοῦ Θεοῦ, σπίτι καὶ κατοικία τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ. ἐπειδὴ εἰς αὐτὸ μὲ τοὺς Ἑβραίους „ συνευρέθη, καθὼς ὁ Δαβὶδ ψάλλων λέγει. Κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σιναῒν ἐν τῷ ἁγίῳ. Καὶ πόσον τὸ ἐτίμησε καὶ ἐδόξασε τοῦτο τὸ ὄρος αὐτὸς ὁ Θεὸς, ὥστε ὁποῦ ὄχι μόνον θέλει νὰ λέγεται σπίτι δικόν του, καὶ ὄρος δικόν του, καθὼς λέγει, τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ Χωρὴβ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐξαιρέτως νὰ λέγεται Θεὸς τοῦ ὄρους τούτου. Καὶ καθὼς λέγεται Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ Θεὸς Ἰακὼβ, ὄχι πῶς δὲν εἶναι Θεὸς καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ διατὶ εἰς αὐτοὺς ἐγνωρίσθη καθαρώτερον, καὶ εἰς αὐτοὺς ἀπεκάλυψε τὰ μεγάλα του μυστήρια, οὕτω θέλει καὶ ἀγαπᾷ νὰ λέγεται καὶ Θεὸς τοῦ ὄρους Σινᾶ. ὄχι πῶς δὲν εἶναι Θεὸς καὶ τῶν λοιπῶν βουνῶν, καὶ τῆς γῆς, καὶ τοῦ Κόσμου παντὸς, ἀλλ' ὅτι εἰς αὐτὸ ἔδειξε, καὶ ἔκαμε μεγάλα καὶ φοβερὰ, περνῶντας τὴν ἔρημον νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτὸ, καθὼς εἰς ἄλλον πάλιν ψαλμὸν ὁ Δαβὶδ λέγει. Ἐν „ τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆ ἐσείσθη. Ἀλλὰ πῶς λέγεται ὁ Θεὸς, „ Θεὸς τούτου τοῦ ἁγίου ὄρους, μάρτυς ἀψευδὴς αὐτὸς ὁ Δαβίδ. Καὶ γὰρ οἱ „ Οὐρανοὶ, λέγει, ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ Σινᾶ.

Ὅτι μεγάλως ἐτίμησε, καὶ ἐδόξασεν ὁ Θεὸς τοῦτο τὸ Ὄρος.

Διὰ νὰ δείξῃ ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσέως εἰς πόσην τιμὴν καὶ ἀξίαν τὸν ἀνέβασε, τοῦ λέγει εἰς τὸ ζ'. Κεφ. τῆς Ἐξόδου. Ἰδοὺ δέδωκά σε Θεὸν Ἐξόδ. ζ'.

„ Φα-

„ Φαραώ, καὶ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἔσεται σου Προφήτης. Τοῦτο διὰ νὰ τὸ βε-
βαιώσῃ ὁ Θεὸς καὶ εἰς τὸν Φαραὼ καὶ εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ τὸ γνωρίσουσι, πολ-
λὰ φοβερὰ καὶ μεγάλα κακὰ ἔδωσε δύναμιν τοῦ Μωϋσέως νὰ κάμῃ εἰς τὸν
Φαραώ, διὰ τῆς ῥάβδου καὶ μόνης ἐκείνης τῆς θαυματουργοῦ. Διὰ νὰ δείξῃ πό-
σην ἀγάπην εἶχεν εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, πόσην δύναμιν καὶ ἀνδρείαν
τοῦ ἔδωσε νὰ ἐξωλοθρεύσῃ ἑπτὰ Βασιλείας, ὅσον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν γῆν τῆς
Ἐπαγγελίας. ἤγουν, τὴν Βασιλείαν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ
Ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Γεργεσέων, καὶ Εὐαίων, καὶ Γεβουσαίων, κα-
Ἐξόδ. γ΄. θὼς φαίνεται, καὶ τοῦ ἔταξεν αὐτὸς ὁ Θεὸς εἰς τὸ γ΄. Κεφ. τῆς Ἐξόδου, καὶ ἀλ-
λαχοῦ. Ἀλλὰ διὰ νὰ δείξῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ὁποῦ ἐτίμησε καὶ ἐδόξα-
σε τοῦτο τὸ Θεοτίμητον καὶ Θεοδόξαστον ἅγιον ὄρος τὸ Σινᾶ, μεγάλα καὶ φοβερὰ
σημεῖα ἔδειξεν εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ τὸ γνωρίσουσι, καὶ μὲ μεγάλους φοβερισ-
μοὺς τοὺς φοβερίζει, διὰ νὰ τὸ τιμοῦσι καὶ νὰ τὸ εὐλαβοῦνται ὡς ἅγιον. Πρῶ-
τον μὲν μὲ τὰ φοβερὰ πράγματα ὁποῦ ἔδειχνε τοῦ λαοῦ νὰ βλέπῃ ἐπάνω εἰς
αὐτό. δεύτερον ἀπὸ τὴν στάσιν καὶ τὴν τάξιν τῶν ἀναβαινόντων, καὶ τῶν εὑρι-
σκομένων τριγύρου εἰς αὐτό. Καὶ ὅτι μὲν τὸ ἡγίασε καὶ τὸ ἐχώρισεν ὁ Θεὸς
ἀπὸ τὰ ἄλλα βουνά, φαίνεται εἰς τὸ ιθ΄. Κεφ. τῆς Ἐξόδου, ὅταν ὁ Θεὸς ἔ-
Ἐξόδ. ιθ΄. „ λεγε τοῦ Μωϋσέως. Ἀφόρισαι τὸ ὄρος, καὶ ἁγίασαι αὐτό. Ὅτι δὲ καὶ
διὰ πίστιν τῶν Ἑβραίων, πῶς τὸ ἡγίασε καὶ τὸ ἐχώρισεν ἀπὸ ἄλλα βουνά,
διὰ νὰ καταβαίνῃ αὐτὸς εἰς αὐτὸ μόνον, φαίνεται εἰς τὸ αὐτὸ Κεφ. ἀπὸ τὰ
Ἐξόδ. ιθ΄. „ φοβερὰ καὶ τρομερὰ σημεῖα, ὁποῦ ἔδειξεν ἐπάνω εἰς αὐτό, ὄχι ἅπαξ, ἀλ-
„ λὰ πολλάκις. Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ (ἤγουν ἀφ᾽ οὗ ἐκαθάρισε καὶ
ἡγίασε τὸν λαόν) γενηθέντος πρὸς ὄρθρον. καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ ἀστρα-
„ παί, καὶ νεφέλη γνοφώδης ἐπ᾽ ὄρους Σινᾶ. φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἤχει μέ-
„ γα, καὶ ἐφοβήθη πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ πάλιν λέγει εἰς
„ τὸ αὐτό. τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ ἐκαπνίζετο ὅλον, διὰ τὸ καταβεβηκέναι ἐπ᾽ αὐ-
„ τὸ τὸν Θεὸν ἐν πυρί, καὶ ἀνέβαινεν ὁ καπνὸς ὡσεὶ καπνὸς καμίνου, καὶ ἐ-
„ ξέστη πᾶς ὁ λαός. Ὅτι δὲ καὶ τὴν τάξιν καὶ τὴν στάσιν τῶν ἀναβαινόντων
εἰς αὐτὸ ἐμοίρασεν ὁ Θεός, καὶ τὴν καθαρότητα τοῦ καθ᾽ ἑνός, φαίνεται καὶ
αὐτὸ εἰς τὸ ἴδιον Κεφ. καὶ εἰς τὸ κδ΄. Τὴν μὲν γὰρ πρώτην στάσιν εἶχε μόνος
ὁ Μωϋσῆς, ὅτι αὐτὸς μόνος ἀναβαίνωντας εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, καὶ
σεβαίνωντας μέσα εἰς τὸ σύννεφον ἐσυνομίλει μὲ τὸν Θεόν. τὴν δὲ δευτέραν
τάξιν εἶχεν ὁ Ἀαρών, στεκάμενος ἀπ᾽ ἔξω ἀπὸ τὸ σύννεφον. τὴν δὲ τρίτην
τάξιν ὁ Ναδάβ, καὶ Ἀβιούδ, ἀναβαίνοντες εἰς τὸ βουνὸν μὲ τοὺς ἄλλους Ἱε-
ρεῖς, καθαρισμένοι ὄντες πρότερον. ἀλλὰ ὄχι εἰς τὴν κορυφὴν ἐπάνω, ἀλ-
λὰ κάπωθεν πρὸς τὸ μέσον, βλέποντες καὶ ἀκούοντες μόνον ταῖς φωτίαις, ταῖς
λαμπάδες, καὶ ἀστραπαῖς, καὶ ταῖς φωναῖς. Ὁ δὲ λοιπὸς λαός, εἶχε τετάρ-
την τάξιν, νὰ στέκεται κάτω παντελῶς, καὶ ἀπὸ τὸ βουνὸν μακρόθεν, μὴ
τολμῶντας κἂν νὰ ἐγγίσῃ τοῦ βουνοῦ, φοβερίζοντας ὁ Θεός, θάνατον εἶναι

τὴν τιμωρίαν, ὅποιος ἐγγίξῃ εἰς τὸ βουνὸν, κᾂντε ἄνθρωπος εἶναι, κᾂν-
„ τε ζῶον. λέγει γὰρ οὕτως, εἰς τὸ αὐτὸ ιθ΄. Κεφ. τῆς Ἐξόδου. Πᾶς ὁ
„ ἁψάμενος τοῦ ὄρους θανάτῳ τελευτήσει. οὐχ ἅψεται αὐτοῦ χείρ. ἐν γὰρ
„ λίθοις λιθοβοληθήσεται, βολίδι κατατοξευθήσεται. ἐάντε κτῆνος, ἐάν-
„ τε ἄνθρωπος, οὐ ζήσεται. θέλει νὰ εἰπῇ ἔτζι. ὅποιος ἐγγίξῃ τοῦ
„ βουνοῦ, κᾂντε ζῶον κᾂντε ἄνθρωπος, νὰ θανατώνεται, ἢ λιθοβολῶντάς
„ τον, ἢ σαγιττεύοντάς τον.

Περὶ τοῦ τόπου, ἔνθα ἐλάλει ὁ Θεὸς τῷ Μωϋσῇ. καὶ ὅτι δύο φοραῖς ἔλαβε τὰς πλάκας τοῦ Νόμου ὁ Μωϋσῆς.

Ἐπάνω εἰς τοῦτο τὸ ὄρος, πρῶτον μὲν διὰ ζώσης φωνῆς παρέδωσεν ὁ Θεὸς τὸν Νόμον εἰς τὸν Μωϋσῆ, καθὼς φαίνεται εἰς τὸ κ. Κεφ. τῆς Ἐξόδου, διὰ νὰ κατέβῃ νὰ εἰπῇ πρῶτον εἰς τὸν λαὸν ὅσα προστάσσει ὁ Θεὸς, ἐὰν τὰ στέργουσι, νὰ τὰ γράψῃ εἰς τὰς πλάκας. καὶ ἀφ᾽ οὗ ὁ Μωϋσῆς τὰ ἤκουσε, καὶ καταβαίνωντας ἀπὸ τὸ βουνὸν, καὶ φθάνωντας εἰς τὸν λαὸν, τὰ ἀνήγ- Ἐξόδ. κ΄.
„ γειλε. τότε ὅλος ὁ λαὸς ἀπεκρίθη μιᾷ φωνῇ λέγοντες. Πάντας τοὺς λόγους
„ οὓς ἐλάλησε Κύριος ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα. Ἔτζι γράφει εἰς τὸ κδ΄. τῆς Ἐξόδου. Καὶ διὰ σημεῖον, καθὼς λέγει εἰς τὸ αὐτὸ Κεφ. πῶς ὁ Θεὸς ἐκατέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐλάλησε μὲ τὸν Μωϋσῆ, λέγει πρὸς αὐτὸν τὸν Μωϋσῆν ὁ Θεὸς, νὰ ἀναβάσῃ εἰς τὸ ὄρος τὸν Ναδὰβ, καὶ τὸν Ἀβιοὺδ, καὶ ἑβδομήκοντα γέροντας ἀπὸ τοὺς προεστοὺς τοῦ λαοῦ, νὰ ἰδοῦσι τὸν τόπον, ἔνθα ἐλά- Ἐξόδ. κδ΄.
„ λει τὰ λόγια τοῦτα ὁ Θεός. Καὶ εἶδον λέγει τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ὁ Θεὸς τοῦ
„ Ἰσραὴλ, καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ὡσεὶ ἔργον πλίνθου σαπφείρου,
„ καὶ ὥσπερ εἶδος στερεώματος τοῦ Οὐρανοῦ τῇ καθαρότητι. Ἀφ᾽ οὗ δὲ ὁ λαὸς ἔστερξε καὶ ὑπεσχέθη νὰ φυλάττῃ τὸν Νόμον καὶ τὰς συμφωνίας ταύτας, τότε, ὁ καλὸς μεσίτης ὁ Μωϋσῆς τὰ ἔλαβε καὶ γραμμένα μὲ τὸν δάκτυλον τοῦ Θεοῦ ἀπ᾽ αὐτὸν τὸν ἴδιον Θεὸν, καθὼς γράφει εἰς τὸ τέλος τοῦ λα΄. Κεφ. τῆς Ἐξόδου. Εἰς δὲ τὸ Λευϊτικὸν γράφει, πῶς ὁ λαὸς, διὰ νὰ ἀργήσῃ ὁ Μωϋσῆς νὰ κατέβῃ ἀπὸ τὸ βουνὸν, εἰδωλολάτρησαν, χύνοντες εἰς τὸ χωνὶ τὰ μαλαματικά τους, καὶ γινόμενα ὡσὰν εἶδος μοσχαρίου. τὸ ὁποῖον τὸ ἐσχημάτισεν οὕτως ὁ Διάβολος, διὰ νὰ δείξῃ τῶν Ἑβραίων, πῶς τὸ βόϊδι, ὁποῦ οἱ Αἰγύπτιοι Θεὸν σέβονται καὶ προσκυνοῦσιν, εἶναι θεὸς ἀληθινός. ὁ δὲ Θεὸς ἀπὸ τὸ βουνὸν λέγει τὸν Μωϋσῆ. σύρε γλήγωρα. κατάβα ἐκ τοῦ ὄρους, διότι ὁ λαὸς εἰδωλολάτρησε. καὶ ἐθυμώθη πολλὰ ὁ Θεὸς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Μωϋσῆν. ἄφησέ με νὰ τοὺς συντρίψω καὶ νὰ τοὺς ἀφανίσω ἀπὸ τὸν Κόσμον. Ὁ δὲ Μωϋσῆς Ἐξόδ. λα΄. λβ΄.
„ ἐπαρεκάλεσε τὸν Θεὸν μὲ δέησιν λέγωντας. Παῦσαι τῆς ὀργῆς τοῦ θυμοῦ Ἐξόδ.
„ σου, καὶ ἵλεως γενοῦ ἐπὶ τῇ κακίᾳ τοῦ λαοῦ σου, μνησθεὶς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ λγ΄.

,, καὶ Ἰακὼβ τῶν σῶν οἰκετῶν. Καταβαίνωντας δὲ ἀπὸ τὸ ὄρος, τὸν μὲν Θεὸν
δὲν ἄφησε νὰ συντρίψῃ τὸν λαὸν, αὐτὸς δὲ ἐσύντριψε τὰς δύο πλάκας τοῦ
Νόμου, ὁποῦ ἔφερεν ἀπὸ τὸν Θεὸν, βλέποντας πῶς διὰ τὴν ἀσέβειάν τους
ἄξιοι δὲν εἶναι νὰ δεχθοῦσι Νόμον Θεοῦ. Τότε ἐπρόσαξε τοὺς Λευίτας να ἁρ-
ματωθοῦσιν, ὡς Ἱερεῖς, νὰ κάμουσιν ἐκδίκησιν, καὶ οὕτω νὰ καταπραΰνουσι
τὸν θυμὸν τοῦ Θεοῦ. ἡ δὲ ἐκδίκησις ἦτον φόνος, καὶ αἱματοχυσία. Ἐφονεύθη-
σαν δὲ ἄνδρες χιλιάδες τρεῖς, καὶ οὕτως ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἐσύντριψεν ὅλους. Τὸν
δὲ χρυσοῦν μόσχον ὁποῦ ἐχώνευσαν καὶ ἐπροσκυνήσαν, πρῶτον μὲν τὸν ἔκαυσεν
Δευτερ. θ'. ὁ Μωϋσῆς, ὕστερον δὲ τὸν ἔξιψε καὶ τὸν ἔκαμεν ὡσὰν ἄμμον ψιλὸν, καὶ τὸν
ἐσκόρπισε πανταχοῦ. Τότε πάλιν ὁ Θεὸς ἐκ δευτέρου τὸν ἔκραξεν εἰς τὸ βου-
Ἐξόδ. λδ'. νὸν, καὶ τοῦ ἔδωσε δεύτερον τὸν Νόμον, γραμμένον εἰς ἄλλαις πλάκες. Ἐπάνω
ἀκόμι εἰς τοῦτο τὸ ὄρος ἐδίδαξεν ὁ Θεὸς αὐτὸν τὸν Μωϋσῆ τὴν κατασκευὴν
τῆς Σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τῆς Κιβωτοῦ τῆς Διαθήκης, δείχνωντάς του ἐκεῖ
ἐπάνω τὸν τύπον, καὶ τὸ σχῆμα ὀφθαλμοφανῶς, πῶς, καὶ πόσην, καὶ ἀπὸ τί
Ἐξόδ. κε'. κϛ'. κζ'. ,, ὕλην νὰ τὴν κατασκευάσῃ. Καὶ ποιήσεις μοι, λέγει, κατὰ πάντα ὅσα σοι
,, δεικνύω ἐν τῷ ὄρει, τὸ παράδειγμα τῆς Σκηνῆς, καὶ τὸ παράδειγμα πάν-
,, των τῶν σκευῶν αὐτῆς οὕτω μοι ποιήσεις. Καὶ πάλιν. Ὅρα ποιήσεις κατὰ
,, τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει. τὴν ὁποίαν, καθὼς ὁ Θεὸς ἐ-
κεῖ ἐπάνω του ἔδειξεν, ἔτζι τὴν ἐκατασκεύασεν εἰς μῆκος καὶ πλάτος. Ἀρ-
χιτέκτων ὄντας ὁ Βεσελεὴλ, διὰ Πνεύματος Ἁγίου.

Διατὶ ὁ Μωϋσῆς, εὐθὺς ἀφ' οὗ ἔλαβε τὸν Νόμον, δὲν ἔφερε τοὺς Ἑβραίους εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἀλλὰ ὕστερον μετὰ τεσσαράκοντα χρόνους;

Ἀριθ. ιγ'. ΕἼπομεν καὶ πρότερον, ὅτι ἀπὸ τὸ Σινᾶ ἕως εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ εἶναι ἡ-
μέραι ιβ'. ἀλλ' ὅμως φαίνεται εἰς τὴν θείαν Γραφὴν, πῶς ἔκαμαν
τεσσαράκοντα χρόνους νὰ ἔλθουν ἐκεῖ. Ζητοῦμεν δὲ τὸ αἴτιον, καὶ τοῦτο εἶναι ἡ
κακία καὶ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τῶν Ἑβραίων. διότι, μισευάμενοι ἀπὸ τὸ ὄρος τὸ
Σινᾶ, καὶ φθάσαντες εἰς τόπον λεγόμενον Φαραὼ, ἐπρόσαξεν ὁ Θεὸς τὸν
Μωϋσῆ νὰ στείλῃ κατασκόπους εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, τοὺς δώδεκα
Ἀρχηγοὺς τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, νὰ κατασκοπεύσουσι, καὶ νὰ ἰδοῦσι τὸν
τόπον, ταῖς Χώραις, καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ποταποὶ, καὶ πόσοι εἶναι. Καὶ οὗτοι,
ἀφ' οὗ ἐπῆγαν καὶ ἐγύρισαν, ἔφεραν εἰς τὸν Μωϋσῆ, καὶ ἔδειξαν ἀπὸ τὰ ὀπω-
ρικὰ τοῦ τόπου ἐκείνου λέγοντές του, πῶς ἡ γῆ, καὶ ὁ τόπος εἶναι πολλὰ καλὸς,
ἀλλὰ τὰ Κάστρη εἶναι πολλὰ δυνατὰ, καὶ οἱ ἄνθρωποι πολὺ πλῆθος καὶ ἀν-
δρεῖοι. καὶ μὲ τὰ λόγια τοῦτα ἔκαμαν τὸν λαὸν καὶ ἐδειλίασε, καὶ δὲν ἤθελον
νὰ ὑπάγουν ἔμπροσθα, ἀλλὰ ἤθελον νὰ γυρίσουσι πάλιν εἰς τὴν Αἴγυ-
πτον. Δύο δὲ μόνον ἀπ' αὐτοὺς, Χάλεφ, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Φυλῆς Ἰούδα, καὶ

Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, Ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς Ἐφραίμ, ἐσυμβούλευαν τὸν λαὸν νὰ
μὴ γυρίσουσιν ὀπίσω, ἀλλὰ νὰ ἔλθουν ἐμπρὸς νὰ σέβουν εἰς τὰ Ἱερουσά-
λυμα, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τοὺς δώσει δύναμιν, νὰ κληρονομήσουσιν ὅλον τὸν
τόπον. Οἱ δὲ λοιποὶ δέκα Ἀρχηγοὶ ἐναντιοῦντο, καὶ ἔλεγον νὰ γυρίσουσιν, Ἀριθ.
ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι εἶναι πολλοὶ καὶ δυνατοί, καὶ δὲν θέλουσι δυνηθῆ ιδʹ.
νὰ σταθοῦσιν ἔμπροσθέν τους, διότι φαίνονται εἰς αὐτούς, ὡς ἀκρίδες. καὶ ἔτ-
ζι, ἔγινε διχοστασία, καὶ ταραχὴ εἰς τὸν λαὸν μὲ πολὺν κλαυθμὸν καὶ
δάκρυα. Ὅθεν ὁ Θεὸς τοὺς ἐκατηράθη, τινὰς ἀπὸ ταύτους ὅλους νὰ μὴν
ἰδῆ τὴν Ἱερουσαλήμ, μόνον τὰ παιδία των, καὶ ὁ Χάλεφ αὐτός, καὶ ὁ Ἰη-
σοῦς τοῦ Ναυῆ. Ὅθεν ὁ Μωϋσῆς τοὺς ἐγύρισεν ὀπίσω πάλιν κατὰ τὴν
ἐρυθρὰν θάλασσαν, πλὴν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, περιζυγυρίζωντας τὴν
ἔρημον χρόνους μʹ. ὅσον ὅπου ἀπέθαναν ὅλοι ἐκεῖνοι ὅπου δὲν ἤθελον νὰ
ὑπάγουν, ἀλλὰ ἔλεγον νὰ γυρίσουσιν ὀπίσω, καὶ ἔμειναν τὰ παιδία τους.
Καὶ εἰς μὲν τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, πρῶτον ἔκαμαν χρόνον ἕνα, ὅσον νὰ κατα-
σκευασθῆ καὶ ἡ Σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, καὶ νὰ
διδαχθοῦσι καὶ τὴν τάξιν τῆς ἱερατείας, καὶ τῶν θυσιῶν. Ἀπ' ἐκεῖ φαίνε-
ται εἰς τὴν θείαν Γραφήν, πῶς δὲν ἐπεριπάτησαν ἕνα ἴσιον δρόμον,
μήτε γλήγορον, ἀλλὰ ἐπήγαιναν ἐμπρός, καὶ πάλιν ἐγύριζαν ὀπίσω πρὸς
τὸ Σίναιον ὄρος, στεκάμενοι εἰς κάθε τόπον ὅπου νὰ ἐκόνευαν καιρὸν πε-
ρισσόν. Καὶ οὕτω μὲ τὴν πολυκαιρίαν ταύτην, οἱ μὲν γέροντες καὶ παλαιοὶ
εἰς τὴν κακίαν ἀπέθανον πάντες εἰς τὴν ἔρημον, τὰ δὲ παιδία τους ἐδι-
δάχθησαν ἀκριβῶς τὸν Θεόσδοτον Νόμον. Καὶ αὐτοὶ μόνοι ἔλαβον τὴν
γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ἀπὸ δὲ τοὺς γέροντας, μηδένας δὲν εἶδε τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ, πάρεξ ὁ Χάλεφ καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ. Ἀλλὰ μήτε ὁ Μωϋ-
σῆς, μήτε ὁ Ἀαρών, οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, ἠξιώθησαν, ὡς καὶ προαπά-
νω εἴπομεν, νὰ ἰδοῦσι τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας διὰ τὸ ὕδωρ τῆς ἀντι-
λογίας. Ἀλλὰ ὁ μὲν Ἀαρών, οὔτε ἦλθεν εἰς αὐτήν, οὔτε μακρόθεν τὴν
εἶδεν, ὁ δὲ Μωϋσῆς ἦλθεν ἕως τὸ ἀντίπεραν τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, ἐπὶ
„ πρόσωπον τῆς Ἱεριχῶ, καὶ ἐκεῖ τοῦ εἶπεν ὁ Θεός, Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄ-
„ ρος, καὶ ἴδε τὴν γῆν Χαναάν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ
„ τελεύτα ἐν τῷ ὄρει, διότι ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ, ὃν τρόπον ἀπέθανε καὶ
„ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν Ὢρ τῷ ὄρει, ὅτι ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου
„ ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς ἀντιλογίας. λοιπὸν ἀπέναντι ὄψει τὴν γῆν, καὶ ἐ-
„ κεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ. Εἶδε μόνον λοιπὸν καὶ ὁ Μωϋσῆς μακρόθεν τὴν
γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ὁ δὲ Ἀαρὼν οὐδὲ κἂν μακρόθεν νὰ τὴν ἰδῆ δὲν
ἠξιώθη, πλὴν ἠξιώθη ἐντίμου ταφῆς, ὡς εἴπομεν, ἐν αὐτῷ τῷ ὄρει
Ὢρ. τὸ δὲ βουνόν, ὅπου ἐτάφη ὁ Μωϋσῆς, λέγεται Ἀβιάρ, καὶ ὄρος
Ναβαῦ. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς πολυχρονίου διατριβῆς τῶν Ἑβραίων τοιαύτη
φαίνεται αἰτία. τὸ μέν, ἵνα ἀποθάνωσιν ὅλοι ὅπου ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν Αἰ-

γυπτον, τὸ δὲ, ἵνα διδαχθῶσι τὰ παιδία των μὲ ζωὴν ἀφρόντιστον τὸν Νόν τοῦ Θεοῦ. Καὶ τοῦτο φανερὰ τὸ λέγει αὐτὸς ὁ Θεὸς εἰς τὸ η. τοῦ Δευτερονομίου, ὅτι, δηλαδὴ, διατοῦτο τοὺς ἐκράτησεν εἰς τὴν ἔρημον χρόνους τεσσαράκοντα, διὰ νὰ τοὺς παιδεύσῃ τὸν Νόμον του καὶ τὰς ἐντολάς του. καὶ τοῦτο χωρὶς φροντίδα ἐνδυμάτων, ἢ ὑποδημάτων.

Διατὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐδίδασκε τόσους χρόνους ὁ Μωϋσῆς τοὺς Εʹβραίους τὸν Νόμον, καὶ ὄχι εἰς ἄλλον τόπον οἰκούμενον, ὅπου νὰ ἦσαν Κάστρη καὶ Χώραις.

ΔΙατὶ δὲ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ὄχι εἰς ἄλλον τόπον, ὅπου νὰ ἦσαν Κάστρη καὶ Χώραις; διότι οἱ μαθηταὶ, ὁποῦ θέλουν νὰ μάθωσιν ὑψηλὰ καὶ θεῖα μαθήματα, τρία πράγματα χρειάζονται. πολυκαιρίαν, τόπον ἥσυχον, καὶ ζωὴν ἀφρόντιστον. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς πολυκαιρίας φθάσαντες ἤδη εἴπομεν. διὰ δὲ τόπον ἥσυχον, πρὸς τὸ νὰ παιδευθῇ τινὰς Νόμον Θεοῦ, καὶ θεῖα μαθήματα, ποῖος ἄλλος τόπος εἶνει ἁρμοδιώτερος πρὸς ἡσυχίαν ἀπὸ τὴν ἔρημον; καὶ μάλιστα τοιαύτη ἔρημος βαθυπέτη, καὶ εὐρυχωροπέτη; διὰ τοῦτο φαίνεταί μου καὶ ὅσοι ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Ἁγίους ἠθέλησαν μὲ καθαρότητα νοὸς νὰ εὐαρεστήσουσι τῷ Θεῷ, καὶ νὰ μάθουσιν ἐντολὰς καὶ Νόμους θείους εἰς ἀκρίβειαν, τὰς ἐρήμους ἐγύρευον. ὧν πρῶτος ἦν, ὥς φασιν, ὁ Μελχισεδὲκ ὁ Ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου. Μετὰ τοῦτον, δεύτερος, Ἠλίας ὁ Θεσβίτης, τοῦ ὁποίου μιμητὴς ἔγινεν ὁ μέγας Πρόδρομος. τοὺς ὁποίους ζηλώσαντες Παφνούτιος, Παῦλος ὁ Θηβαῖος, Ἀντώνιος ὁ μέγας, ἐκαταπεισαν πολλοὺς μὲ τὴν ἀρετήν τους νὰ ἀφίσουσι τὰ Κάστρη, νὰ μακραίνουσι καὶ νὰ φυγαδεύωνται, κατὰ τὸν Δαβὶδ, εἰς τὴν ἤρημον. Ὠκονόμησε δὲ ὁ Θεὸς εἰς αὐτοὺς μίαν ζωὴν καταπολλὰ ἀφρόντιστον, τροφὴν, τὸ μάννα ἀπὸ τὸν Οὐρανόν. ποτὸν, ὕδωρ τὸ ἐκ πέτρας. ἄρτυμα τῆς τροφῆς, τὴν ὀρτυγομήτραν. ὥστε ὁποῦ καμμίαν φροντίδα διὰ τὴν τροφήν τους δὲν εἶχασιν, ἀλλὰ μήτε διὰ νὰ κάμωσι φορέματα, ἢ ὑποδήματα. ἐπειδὴ καθὼς λέγει εἰς τὸ κθ. τοῦ Δευτερονομίου, ὅσον καιρὸν ἔκαμαν εἰς τὴν ἔρημον αὐτὴν, δὲν ἐχρειάσθησαν νὰ κάμωσι μήτε φορέματα ἄλλα, μήτε ὑποδήματα, διότι αὐτὰ ὁποῦ εἴχασιν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον παντελῶς δὲν ἐφθάρθησαν, μήτε ἐπαλαιώθησαν.

Δευτερ. κθ.

Διὰ τοῦτο, ἀνίσως καὶ τινὰς τὸ ἁγιώτατον ἐκεῖνο Ὄρος ἤθελε τὸ εἰπῇ σχολεῖον καὶ σπουδαστήριον τοῦ Θεοῦ, δὲν ἤθελε σφάλῃ. Σχολεῖον πολὺ σεμνότερον καὶ τιμιώτερον τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος, καὶ τῆς ἐν Ἀθήναις παλαιᾶς Στοᾶς, καὶ τῆς Ἀριστοτέλους περιπατητικῆς σχολῆς. Σχολεῖον τοῦτο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πολλὰ ἄλλα σχολεῖα ἐδανείσθησαν ἀλη-

θινὴν Φιλοσοφίαν, ὡσὰν ὁ Σόλων ὁ Νομοθέτης τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὁ Πλάτων ὕστερον. Σχολεῖον τοῦτο, εἰς τοῦ ὁποίου τὰ μαθήματα, ὅποιος ἐσπούδασεν, ἔφθασεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἀληθινῆς ἐπιστήμης, ὁποῦ εἶναι τὸ νὰ γνωρίσῃ τινὰς τὸν Θεόν. Ἡ δὲ ἐκεῖσε ἀφρόντιστος ζωὴ ἐξεταζομένη, εὑρίσκεται νὰ εἶναι μία ζωὴ, καὶ μία διαγωγὴ παραπλήσιος τῆς πρώτης καὶ ἀρχαίας διαγωγῆς τοῦ Ἀδὰμ εἰς τὸν Παράδεισον. Δὲν ἐγεώργει ὁ Ἀδὰμ εἰς τὸν Παράδεισον, ἀλλὰ μήτε οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ. Δὲν ἔσπερνεν ἐκεῖνος, ἀλλὰ μήτε οἱ Ἑβραῖοι τότε. Τροφὴν χωρὶς κόπον ὁ Ἀδὰμ εἶχεν ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ Παραδείσῳ, (ὅ,τι λογῆς καὶ ἂν ἦτον ἡ τροφὴ ἐκείνη ἢ αἰσθητὴ, ἢ πνευματικὴ) τροφὴν εἶχον καὶ οἱ Ἑβραῖοι, χωρὶς κανένα κόπον ἀπὸ τὸν ἀέρα τὸ Μάννα καὶ τὴν Ὀρτυγομήτραν. Ἐνδύματα ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα εἰς τὸν Παράδεισον δὲν ἐχρειάσθηκασιν, ἐπειδὴ ἦσαν, ὡς λέγει, γυμνοὶ καὶ οὐκ ᾐσχύνοντο. Ἀλλὰ μήτε οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν ἔρημον ἐνδύματα δὲν ἐχρειάσθησαν, ἐπειδὴ, ὡς εἴπαμεν, τὰ φορέματά των δὲν ἐπαλαιώθησαν. καὶ εἶχασι, λέγω, μίαν διαγωγὴν παραπλησίως τῆς ἀρχαίας τοῦ Παραδείσου. Εἶναι λοιπὸν καὶ λέγεται αὐτὸ τὸ ἅγιον Ὄρος Σχολεῖον τοῦ Θεοῦ, ἄλλος τὶς Παράδεισος νοητὸς, οἶκος καὶ τόπος τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ. Καὶ ἀνίσως ὁ Κάρμηλος τοῦ Ἠλιοῦ καυχᾶται εἰς τὴν ἁγιότητα, ἐπειδὴ εἰς αὐτὸ ἐκατοίκησε καὶ ἐδίδαξεν ὁ Ἠλίας, πολλῷ μᾶλλον ἁγιώτερον λέγεται καὶ εἶναι τὸ ἁγιώνυμον ὄρος τὸ Σινᾶ, διότι εἰς αὐτὸ ἐκατοίκησε, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸς ὁ ἴδιος Θεός. Καὶ ἂν ὁ Κάρμηλος Ἠλιοῦ ἐπαινεῖται, πῶς μὲ φωτίαν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν ἐκατέκαυσε εἰς τοὺς Πεντηκοντάρχους τοῦ Ἀχαάβ, πλέον πρέπει νὰ ἐπαινεῖται τοῦτο, ἐπειδὴ πρότερον τοῦτο κατέφθειρε πολλῷ πλείονας παρανομήσαντας, καὶ μάλιστα τοὺς περὶ τὸν Δαθὰν καὶ Ἀβειρών. Ἂν καυχᾶται ἡ ἔρημος τοῦ Ἰορδάνου, πῶς εἶχε φωνὴν βοῶντα τὸν Πρόδρομον, μὲ πλέα δίκαιον τρόπον θέλει καυχᾶται τὸ Σίναιον ὄρος, πῶς ἐδέχετο αὐτὸν τὸν Θεὸν καὶ Δεσπότην τοῦ Προδρόμου εἰς τὴν κορυφήν του μὲ φωναῖς καὶ βρονταῖς, καὶ μὲ ἀστραπαῖς καὶ σάλπιγγες. Ἂν ἡ ἔρημος τοῦ Ἰορδάνου θαυμάζεται, διότι ἐκεῖ πρῶτον ἐκηρύχθη μετάνοια, πλέον πρέπει νὰ θαυμάζεται τὸ Σίναιον ὄρος, διότι εἰς αὐτὸ πρῶτον ἐκηρύχθη Θεοσέβεια, καὶ κατηργήθη πολυθεΐα καὶ ἀσέβεια. διότι ἡ μὲν ἔρημος τοῦ Ἰορδάνου κήρυκα τῆς μετανοίας εἶχε τὸν Πρόδρομον, τὸ δὲ Σίναιον ὄρος κήρυκα τῆς Θεοσεβείας εἶχεν αὐτὸν τὸν Θεόν. Ἀλλὰ τί νὰ εἰπῶ πρὸς ἐκείνους, ὁποῦ, μοχθηρίᾳ τῆς πονηρᾶς των ψυχῆς, κινοῦνται ἐμπαίζοντες, νὰ κατηγοροῦσι τὸν ἅγιον ἐκεῖνον τόπον, λέγοντάς τον, ὄχι τόπον Θεοῦ, καθὼς εἶναι καὶ λέγεται, ἀλλὰ τόπον τοῦ Βεελφεγὼρ, διὰ τὴν ἐν αὐτῷ γενομένην τότε τῶν Ἑβραίων παράβασιν, Ἂς κατηγοροῦσιν οἱ τοιοῦτοι καὶ τὸν ἅγιον καὶ θεοφύτευτον Παράδεισον, διότι ἐκεῖ πρῶτον ὁ ἄνθρωπος ἐπαρέβη τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἢ διατὶ ἐκεῖ ὁ Θεὸς

ἐκαταράθη τὸν ἄνθρωπον μὲ δέκα μεγάλαις κατάραις. ἢ ἂς ὑβρίζουσι καὶ τὴν ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν ἁγίαν ἐκείνην γῆν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ πανταχόθεν τῆς γῆς τρέχουσιν οἱ εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ νὰ τὴν προσκυνήσουσι, διὰ τὸν ἅγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον, καὶ τὴν ἁγίαν Βηθλεὲμ, καὶ τὴν ἁγίαν Ἀνάληψιν. Ἂς ὑβρίζουσι, λέγω, καὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς, διότι ἐκεῖ ἐπράχθη ὁ τοῦ Χριστοῦ ἄδικος θάνατος. Ἀλλὰ δὲν κατηγορεῖται ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἔγινε τὸ κακὸν, ἀλλὰ ὁ τρόπος μόνον ἐκεῖνος, ὅπου τὸ κακὸν αὐτὸ ἔκαμεν, ἐπειδὴ οὐχ ὁ τόπος, ἀλλ᾽ ὁ τρόπος. Καὶ οἱ μὲν ἅγιοι τόποι, ἅγιοι εἰσὶ καὶ λέγονται, οἱ δὲ κακοὶ τρόποι τῶν ἀνθρώπων, ὅπου καὶ ἂν κατοικοῦσι, διαβάλλονται. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον ἀφέντες τοὺς κατηγόρους καὶ ὑβριστὰς νὰ εἶναι ὕβρις καὶ κατηγορία τοῦ ἑαυτοῦ των.

Ὅτι ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως εἶναι καὶ ἀρχαιότερος καὶ κυριώτερος. καὶ διαίρεσις τούτου, καὶ μερικὴ ἀλληγορία τῆς Μωσαϊκῆς Ἱερωσύνης, καὶ τῶν αὐτῆς θυσιῶν.

Ἀλλὰ ἐπειδὴ εἴπαμεν, εἰς ὅσον ἐδυνήθημεν, πάντα τὰ κατὰ τὸν Μωϋσέα ἐν συντομίᾳ πολλῇ, ὅτι τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα δι᾽ αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἀπετέλεσε, καὶ ὅτι ἀρχηγὸς ὑπὸ Θεοῦ ἐψηφίσθη εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν, καὶ Νομοθέτης ἄριστος, λείπεται νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τοῦ Νόμου αὐτοῦ, ποταπὸς ἦτον, καὶ εἰς τίνα πράγματα ἐκαταγίνετο, καὶ τί ἐδήλουσαν τὰ πράγματα ἐκεῖνα. καὶ τότε νὰ δώσωμεν τέλος πάντων τῶν Μωσαϊκῶν πραγμάτων, διὰ νὰ διηγηθοῦμεν, τίς μετὰ τὸν Μωϋσέα ἐκατοίκησεν ὕστερον εἰς αὐτὸ τὸ Ἁγιώτατον ὄρος, καὶ ποταπαὶ ἄλλαι Θεοφάνειαι εἰς αὐτὸ ἐφάνησαν, πρὸ τῆς ἐνσάρκου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρουσίας. Καὶ τότε νὰ ἀρχήσωμεν τὴν διήγησίν μας. πῶς ἐξ ἀρχῆς εἰς αὐτὸ Ἀσκηταὶ ἐκατοίκησαν, καὶ ὑπὸ τίνος αἰτίας ὕστερον ἐκτίσθη τὸ περικαλλὲς καὶ βασιλικὸν ἱερὸν ἐκεῖνο Μοναστήριον, καὶ τὰ μετὰ ταῦτα εἰς αὐτὸ συμβάντα. καὶ πῶς πάντοτε θείᾳ δυνάμει καὶ κυβερνήσει ἐφυλάχθη, καὶ φυλάττεται.

Φαίνεται λοιπὸν πῶς ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως νὰ ἦτον προτήτερος Νόμος ἀπὸ τοὺς Νόμους τοὺς γραφέντας παλαίποτε ὑπό τε Ἑλλήνων καὶ Βαρβάρων. ἐπειδὴ καὶ ὁ Νομοθέτης οὗτος, ὁ Μωϋσῆς, προτήτερος εὑρίσκεται νὰ ἦτον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους Νομοθέτας, ὅσους αἱ παλαιαὶ Ἱστορίαι μᾶς διηγοῦνται. Τὸ ὁποῖον θέλομεν ἀποδείξει πρῶτον. ἔπειτα νὰ δείξωμεν, πῶς ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος εἶναι κυριώτερος, καθολικώτερος, καὶ ἁγιώτερος ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς Νόμους τῶν ἄλλων Νομοθετῶν. ὕστερον δὲ θέλομεν εἰπεῖ, καὶ εἰς πόσα διαιρεῖται ἡ νομοθεσία τοῦ Μωϋσέως. Νόμοι λοιπὸν, καὶ Νομοθέται πολλοὶ εὑρίσκονται εἰς τὰς Ἱστορίας. διότι ἀφ᾽ οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐσύστησαν Πόλεις καὶ πολιτείας, καὶ κατέστησαν Ἄρχοντας καὶ ἀρχο-

μένους,

μόνες, καὶ ἔγιναν ἐξουσιασαὶ καὶ ἐξουσιαζόμενοι, καὶ ἔθηκαν κριτήρια καὶ κριτὰς, ἐχρειάθηκαν καὶ Νόμους εἰς σύστασιν τῆς πολιτείας του κάθε Ἔθνος. (νομίζω τοῦτοι ὅλοι νὰ ἔπαξαν τοιαῦτα πράγματα, κατὰ μίμησιν τῶν Ἐβραίων) Εὑρίσκονται δὲ πολλοὶ καὶ διάφοροι Νομοθέται εἰς τοὺς Ἕλληνας. Λυκοῦργος, Νομοθέτης Λακεδαιμονίων. Μίνως, καὶ Ῥαδάμανθυς, Νομοθέται ἄριστοι τῆς Κρητῶν πολιτείας. Δράκων τὶς λεγόμενος, καὶ ἄλλος Σόλων, ἄνθρωπος σοφώτατος, Νομοθέται τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἄλλοι πλεῖστοι, ὧν εἷς καὶ Πλάτων ὁ σοφώτατος, ὁ ὁποῖος φαίνεται νὰ ἔγραψε Νόμους Θεοσεβεστέρους ἀπὸ ὅλους. Καὶ διὰ τοῦτο πολλοὶ ἀποδείχνουσι. πῶς πολλὰ πράγματα νὰ ἐδιδάχθη ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, καὶ ἀπὸ τὴν θείαν Γραφὴν, ὅταν ἦλθεν εἰς τὰ μέρη τῆς Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης, χάριν Ἱστορίας. Ἀλλ᾽ ὅμως ἀπὸ τούτους ὅλους, πρῶτος ὁποῦ ἔκαμε Νόμους καὶ κριτήρια εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἦτον (ὡς λέγουσιν οἱ Ἱστορικοὶ) κάποιος Φορωνεὺς τὸ ὄνομά του. Τοῦτος δὲ ὁ Φορωνεὺς ἦτον υἱὸς τοῦ Ἰνάχου. ὁ δὲ Ἴναχος ἦτον σύγχρονος τοῦ Μωϋσέως, καθὼς λέγει Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς εἰς τὸν πρῶτον λόγον τῶν Στρωματέων. Εἶναι λοιπὸν ὁ Μωϋσῆς προτήτερος ἀπὸ τὸν Φορωνέα τὸν πρῶτον τῶν Ἑλλήνων Νομοθέτην, καὶ ἀκολούθως πρῶτος Νόμος ὁ Μωσαϊκὸς, ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὅλους Νόμους ὁποῦ νὰ ἐγράφησαν. Πῶς δὲ εἶναι κυριώτερος καὶ καθολικώτερος Νόμος ὁ Μωσαϊκὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους τῶν Ἐθνικῶν Νόμους ἀπόδειξιν δὲν χρειάζεται, ὁμιλῶντας τινὰς πρὸς ἄνδρας εὐσεβεῖς. διότι ἀπὸ τοῦτο καθαρῶς γνωρίζεται ἐπειδὴ οἱ Νόμοι τῶν Ἐθνικῶν, καλὰ καὶ νὰ ἐγράφησαν ἀπὸ σο-
„ φοὺς ἄνδρας, ἀλλ᾽ ὅμως ἄνθρωποι ὄντες, ἐνδέχεται καὶ νὰ ἔσφαλαν, ἐπει-
„ δὴ λογισμοὶ ἀνθρώπων δειλοὶ, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι αὐτῶν. Ἀλλὰ ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος εἶναι μὲν καὶ Θεόγραφος, εἶναι δὲ καὶ Θεοδίδακτος. σὺ δὲ ἐννόησον, πόσον τὸ μεταξὺ διάφορον ἀνθρωπίνου Νόμου, καὶ θείου Νόμου. Καὶ οἱ μὲν Νόμοι τῶν Ἐθνικῶν ἐλέγοντο Νόμοι πολιτικοὶ δι᾽ αἰτίαν τοιαύτην. διότι πᾶσα πολιτεία καὶ κάθε γένος εἶχε Νόμους ἰδικούς του, διὸ καὶ οὕτως ὠνομάζοντο Νόμοι πολιτείας Λακεδαιμονίων, Νόμοι πολιτείας Ἀθηναίων, Νόμοι Βασιλείας Ῥωμαίων. Καὶ τόσον τοῦτοι οἱ Νόμοι διάφοροι ἀναμεταξύ των, ὥστε ὁποῦ τῆς μιᾶς πολιτείας τοὺς Νόμους ἡ ἄλλη πολιτεία παντάπασι δὲν τοὺς ἐδέχετο, μήτε ἐκεῖνη μὲ ταύτους. διότι κάθε Νομοθέτης, ἔκανε Νόμους πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας του. Ὁ δὲ Θεὸς ἔκαμε Νόμους πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον ὅλων τῶν ἀνθρώπων. διὰ τοῦτο τὴν δύναμιν καὶ τὴν κυριότητα τοῦ Θεϊκοῦ τούτου Νόμου ἀπὸ τοῦτο ἠμπορεῖ τινὰς νὰ τὸ γνωρίσῃ, φέρωντας εἰς τὸ μέσον τοὺς Νομοθέτας τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοὺς Νόμους τοὺς ἐκ Θεοῦ δοθέντας. Διότι οἱ Νομοθέται τῶν Ἑλλήνων μόλις ἐκατάπεισαν τοὺς ἀνθρώπους μόνον τῆς πολιτείας των νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτοὺς τοὺς Νόμους των, τὰς δὲ ἄλλας πολιτείας τὰς πλησιοχώρους ποσῶς δὲν

ἐδυνήθησαν νὰ φέρωσιν εἰς ὑποταγὴν τῶν νομοθετηθέντων πραγμάτων ὑπ' αὐτῶν. ὁ δὲ Μωσαϊκὸς Νόμος στέργεται καὶ ἀναγινώσκεται ἀπὸ κάθε Ἔθνος, καὶ ὡς σεβάσμιος καὶ ἅγιος εὐλαβείας μεγίστης ἀξιοῦται. Καὶ οἱ μὲν Νόμοι τοῦ Μίνωος εἰς τοὺς Κρητικοὺς μόνον ἴσχυον, εἰς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἄχρηστοι παντάπασιν ἦσαν. Ἀλλὰ μήτε οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν Ἀθηναίων, μήτε οἱ Ἀθηναῖοι τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς Νόμους ἐδέχοντο. μήτε οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς τῶν Ἑλλήνων, μήτε οἱ Ἕλληνες τῶν Ῥωμαίων, εἰμήπου ὕστερον ὅπου οἱ Ῥωμαῖοι ἔγιναν Μονάρχαι, ὅπου ἀνάγκασαν ὅλους νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς Νόμους των, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς καιρόν. Ὁ δὲ Θεῖος Νόμος τοῦτος ἀσπάζεται καὶ τιμᾶται καὶ ὑπὸ πάντων τούτων, καὶ εἰς ἄλλας Ἐθναρχίας, μακρὰν πολλὰ ἀπὸ τούτους, καὶ ἁπαξαπλῶς εἰς κάθε γένος Χριστιανῶν τοῦτος ὁ Νόμος βασιλεύει. καὶ τὸ παραδοξότερον καὶ θαυμασιώτερον, ὅπου ὄχι μὲ δύναμιν ἁρμάτων, ἀλλὰ μὲ δύναμιν θείαν, οὔτε μὲ στρατεύματα πολεμικὰ, ἀλλὰ μὲ δώδεκα μόνον ἄνδρας, τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους λέγω, ἔκαμεν ὁ Νομοθέτης Θεὸς ὅλα τὰ Ἔθνη νὰ ἀποδεχθοῦσι τοῦτον τὸν Νόμον, ὡς ὁδηγὸν καὶ διδάσκαλον τοῦ Εὐαγγελικοῦ. καὶ καθὼς ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς
Γαλ. γ'. Γαλάτας, Ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν. εὐθὺς γοῦν ὅσοι ἐπίστευσαν εἰς τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα, καὶ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον ἐδέχθησαν, καὶ τὸν Δεκάλογον ἀσπάζονται, ὡσὰν ὅπου τὸ Εὐαγγέλιον τὸν βεβαιώνει.

Εἰς πόσα μέρη διαιρεῖται ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος.

Διαιρεῖται δὲ ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος, κατὰ τὰς πρεπούσας διαιρέσεις τοῦ καθολικοῦ Νόμου, εἰς δύο. εἰς τὸ προτρεπτικὸν, καὶ τὸ ἀποτρεπτικόν.
Ἐξόδ. κ'. Καὶ προτρεπτικὸν μέρος μὲν τοῦ Νόμου λέγεται ἐκεῖνο, ὁποῦ προστάσσει τὰ νὰ κάμουσιν οἱ ἄνθρωποι οἱ νομοθετούμενοι· ὡσὰν ὅταν λέγει ὁ Θεὸς,
„ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μη-
„ τέρα σου. Ἀποτρεπτικὸν δὲ μέρος εἶναι ἐκεῖνο ὅπου εἰς αὐτὴν τὴν Δεκά-
„ λογον τῶν ἐντολῶν λέγει. Οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυ-
„ ρήσεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου, ἢ τὸν ἀγρὸν, ἢ
τὴν οἰκίαν. Σοφία δὲ καὶ ἐπιστήμη τοῦ Νόμου εἶναι, νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ διασαφηνίζῃ τὰ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα πράγματα. Τοῦτο ἀκριβῶς φαίνεται εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Μωϋσέως, ἐπειδὴ πρῶτον ἀρχίζει ἀπὸ Θεολογίας.
„ Ἄκουε, λέγει, Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεός σου, Κύριος εἷς ἐστιν, οὐκ ἔσον-
„ ταί σοι Θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ. καὶ διὰ τοῦτο ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν
„ σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου.

Τί τὸ ἐξαίρετον τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου.

Ἀλλὰ εἰς ταῦτα ἴσως νὰ συμφωνοῦσιν οἱ Νόμοι τῶν Ἐθνικῶν μὲ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον, ἐπειδὴ καὶ ἐκ τῶν Ἐθνικῶν τινὲς Νόμους ἔθεσαν σέβεσθαι, πρῶτον τὸν Θεὸν, ἢ τοὺς Θεοὺς, κατὰ τὴν πολύθεον αὐτῶν γνώμην. ὁ μὲν γὰρ Πυθαγόρας λέγει, Πρῶτον τίμα τοὺς ἀθανάτους Θεούς. ἀκολούθως καὶ Πλάτων εἰς τοὺς Νόμους του διδάσκει πολλαχοῦ Θεοσέβειαν, καὶ τοῦτο ἀρχὴν τοῦ Νόμου εἶναι θέλει. καὶ Ἰσοκράτης ὁ Ἀθηναῖος Ῥήτωρ, πρὸς Δημόνικον γράφων παραινετικὸν λόγον, ἔλεγε, Πρῶτον σέβου τὸν Θεόν. Ὁ δὲ Μωσαϊκὸς Νόμος φαίνεται νὰ ἔχῃ τέσσαρα πράγματα ἐξαίρετα, τὰ ὁποῖα οἱ ἄλλοι Νόμοι τῶν Ἐθνικῶν δὲν ἔχουσι. Πρῶτον νομοθετεῖ εἰς πλάτος περὶ Ἱερωσύνης. δεύτερον περὶ Θυσιῶν. τρίτον δείχνει μὲ πόσην τιμὴν ἐτίμησεν αὐτὸς ὁ Θεὸς τὸ ἀξίωμα τῆς παλαιᾶς Ἱερωσύνης, καὶ μὲ πόσην τιμὴν πρέπει νὰ τιμᾶται ὁ Ἱερεὺς ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν κοσμικῶν. τέταρτον φαίνεται εἰς αὐτὴν τὴν νομοθεσίαν ἡ χάρις τῆς προφητείας, ὁποῦ ὅσα ἐκεῖ νομοθετοῦνται, ὅλα προεικόνιζον τὴν Εὐαγγελικὴν νομοθεσίαν. Ἡ Ἱερωσύνη ἐκείνη ἐσήμαινε τὴν Ἱερωσύνην τοῦ Χριστοῦ. αἱ θυσίαι ἐκεῖναι, τὸν θάνατον, καὶ τὴν ἀληθινὴν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἅγιον αὐτοῦ Σῶμα, καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ Αἷμα. Ἐὰν δὲ καὶ τὰς θυσίας ἐκείνας ὁ Θεὸς νὰ μὴν τὰς ἤθελε, μ' ὅλον τοῦτο, συγκαταβαίνωντας πρὸς τὴν Ἰουδαϊκὴν ἀσθένειαν, ἐνομοθέτησε νὰ γίνωνται πρὸς καιρόν. Πλὴν, διὰ νὰ μὴ γίνωνται εἰς μάτην, ἐνομοθέτησεν, ἐκ ποίων ζώων, καὶ μὲ τί τρόπον νὰ γίνουνται, διὰ νὰ εἶναι θυσίαι ὁμοῦ, καὶ τύποι τῶν μελλόντων. Καὶ τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς θείας Προνοίας ἀείποτε, νὰ μετασχηματίζῃ τὸ μὴ καλὸν, εἰς καλόν. Ὅσον μὲν γὰρ πῶς ἦτον θυσίαι, ζώων σφαγαὶ, καὶ ἐκχύσεις αἱμάτων, δὲν ἦσαν καλαὶ, εἰμὴ πρὸς καιρὸν, διὸ καὶ κατηργήθησαν. Ὅσον δὲ πῶς ἦτον τύποι καὶ προφητεῖαι τῶν μελλόντων, καλαὶ καὶ δι' ἀπόδεκτοι ἐφάνησαν ὑπὸ τῆς τὰ πάντα καλῶς κυβερνώσης θείας Προνοίας.

Πυθαγόρας. Πλάτων. Ἰσοκράτης.

Περὶ τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως. ὃς εὕρηται τῶν Ἀριθμῶν. Κεφ. λέ.

Καὶ ὅτι μὲν ὁ μέγας Ἱερεὺς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος, ἀφ' οὗ ἀποθάνῃ, λέγει εἰς τοὺς Ἀριθμοὺς, νὰ ἐπαναστρέφῃ ὁ ἐξόριστος φονεὺς ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, καὶ νὰ ἔρχεται εἰς τὴν Πατρίδα του, ἐπροσήμαινε τὸν μέγαν Ἀρχιερέα τὸν Χριστὸν, φανερὸν εἶναι. διότι ἀφ' οὗ αὐτὸς ἀπέθανεν, ὁ ἐξόριστος ἄνθρωπος ἐπανέστρεψεν εἰς τὴν Πατρίδα του τὴν ἀρχαίαν, εἰς τὸν Παράδεισον λέγω. κρεμάμενος γὰρ εἰς τὸν Σταυρὸν, καὶ μέλλων νὰ ἀποθάνῃ, εὐθὺς ἐκάλεσε τὸν λῃστὴν εἰς τὸν Παράδεισον. σήμερον, λέγει, μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ.

περὶ

Περὶ τῆς θυσίας αὐτῦ τῦ μεγάλυ Ἱερέως, ἣν ἅπαξ τῦ ἐνιαυτῦ ἔφερεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. εὕρηται Λευϊτικῦ. Κεφ. ιβ΄.

Ἡ Δὲ θυσία, ὁπῦ μίαν φορὰν τὸν χρόνον ἔφερνεν αὐτὸς ὁ Ἀρχιερεὺς εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, τί ἄλλο ἐσήμαινε, παρὰ αὐτὸν τὸν Χριςὸν, καθὼς τὸ ἐξήγησεν ὁ Παῦλος εἰς τὸ θ΄. τῆς πρὸς Ἑβραίυς; ὁπῦ αὐτὸς ὁ Χριςὸς μίαν φορὰν μόνην εἰς ὅλην τυ τὴν ζωὴν, (ὁ ὁποῖος λέγεται ςέφανος ἐνιαυτῦ) ἔφερε θυσίαν, ὄχι ἀλόγυ ζώυ σφαγὴν, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν τυ ἀνθρωπίνην σάρκα ἐσφαγμένην εἰς τὸν Σταυρόν. τὴν ὁποίαν θυσίαν ἐπρόσφερε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ἤγουν εἰς αὐτὸν τὸν Οὐρανόν. Ἀλλὰ ταύτην τὴν θυσίαν καθαρώτερον τὴν φανερώνει τὸ ἐν τῷ Πάσχα τῷ Ἰυδαϊκῷ ὃ ἐθύετο, ἀρνίον, ὡς καθὼς εἰς τὸ ιβ΄. τῆς Ἐξόδυ φαίνεται, τῦ ὁποίυ τὴν ἐξήγησιν φανερὰν καὶ πληρεςάτην κάνει ὁ Ναζιανζηνὸς Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐν τῷ εἰς τὸ Πάσχα λόγῳ.

Ἐξόδ. ιβ΄. Γρηγ. Ναζ.

Δύο ὀρνίθια πρὸς κάθαρσιν λεπρῦ λαμβανόμενα. Λευϊτικῦ. ιδ΄.

Λευϊτ. ιδ΄.

Τὰ δὲ δύο ὀρνίθια ἐκεῖνα, ὁπῦ ἐλάμβανεν ὁ Ἱερεὺς εἰς τὸ νὰ καθαρίσῃ τὸν λεπρὸν, ὁπῦ λέγει, τὸ μὲν ἕνα ὀρνίθιον νὰ σφάζῃ, καὶ τὸ αἷμά τυ νὰ μαζώνῃ εἰς ἀγγεῖον, καὶ εἰς αὐτὸ νὰ βρέχῃ μόνον τὸ ἄλλο πυλὶ ζωντανὸν, καὶ νὰ τὸ ἀφίνῃ νὰ φεύγῃ, καὶ μὲ τοιαύτην θυσίαν νὰ καθαρίζῃ τὸν λεπρὸν ἀπὸ τὴν λέπραν τυ, ἄλλο δὲν ἐπροτύπωναν, παρὰ τὰς δύο φύσεις τῦ Χριςῦ, τὴν Θεότητα καὶ τὴν ἀνθρωπότητα. εἰς τὸ πάθος τῦ ὁποίυ, ἡ μὲν Θεότης, ὡς Θεότης, ἔμεινεν ἀπαθὴς, ἡ δὲ ἀνθρωπότης ἐσφάγη, εἰς τὸ νὰ καθαρισθῇ λεπρὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν λέπραν τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας. Ἐκεῖνο δὲ ὁπῦ λέγει, ὅτι εἰς τὸ αἷμα τῦ ἐσφαγμένυ ὀρνιθίυ νὰ βάφῃ τὸ ἄλλο τὸ ζωντανὸν, σημαίνει τὸ ἀχώριςον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς Θεότητος, καὶ ὅτι ἡ Θεότης ἔγινεν ὑπόςασις τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἐβάςασε τὴν σάρκα εἰς τῦ λόγυ της. τὴν ὁποίαν σάρκα ἐδήλει τὸ αἷμα ὁπῦ ἐβάςασε τὸ ζωντανὸν ὀρνίθιον καὶ ἔφυγεν. ἤγουν ὅτι ἡ Θεότης ἐβάςασε τὴν παθῦσαν σάρκα, καὶ τὴν ἀνέβασεν εἰς τὸν Οὐρανὸν, μὴ χωρισθεῖσα παντελῶς ἀπὸ τὴν σάρκα, μήτε εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν τῦ πάθυς. Βλέπεις μὲ τί μυςήρια ἐγίνοντο οἱ τρόποι τῶν θυσιῶν εἰς τὰς Ἑβραίυς, καὶ διατὶ ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε τότε νὰ γίνωνται; ἰδὲ ὁπῦ μὲ τὴν θυσίαν τύτων τῶν δύο ὀρνιθίων ἐσήμαινεν ὅλον τὸ Μυςήριον τῆς ἐνσάρκυ Οἰκονομίας.

Περὶ τῦ χαλκῦ ὄφεως, ὅτι τύπος ἦτον τῆς ἀποτελεσματικῆς ἐνεργείας τῦ θανάτυ τῦ Υἱῦ τῦ Θεῦ τρανώτερος.

ΚΑὶ ὅτι μὲν ὁ μέγας Ἀρχιερεὺς τὸν Χριςὸν ἐδήλυ, ἡ δὲ τύτυ θυσία, ὁπῦ μίαν φορὰν τὸν χρόνον ἐπρόσφερεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ἐσήμαινε τὸν θάνατόν τυ, καὶ ὅτι τὰ δύο ὀρνίθια ἦσαν τύπος τῶν δύο του φύσεων, τῆς ἀνθρωπίνης καὶ παθητῆς, καὶ τῆς θείας καὶ ἀπαθῦς. ἀκόμι καὶ τὴν ἀχώριςον ἕνωσιν τύπων τῶν δύο φύσεων, ἐφανερώσασί μας τὸ καθαρῶς τὰ προειρημένα. Τὸν δὲ σκοπὸν καὶ τὸ τέλος, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸν τρόπον τῦ Σταυρικῦ τυ θανάτυ ὁ χαλκῦς ὄφις εἰς αὐτὴν τὴν ἔρημον προεζωγράφισε. τὸν ὁποῖον ἡ θεία Γραφὴ διηγεῖται εἰς τὸ κά. τῶν Ἀριθμῶν, ἐκεῖ ὁπῦ λέγει, ὅτι ὁ λαὸς τῶν Ἑβραίων ὠλιγοψύχησαν, καὶ ἐγόγγυζον εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν Μωϋσῆν. ὅθεν ὁ Θεὸς τῶν ἔςειλεν ὀφίδια πολλὰ καὶ φαρμακερὰ, καὶ τρώγοντάς τυς ἀπέθνησκαν. Μετανοοῦντες δὲ καὶ κλαίοντες τὴν ἁμαρτίαν των, ἐπρόςαξεν ὁ Θεὸς τὸν Μωϋσῆ, καὶ ἔκαμεν ἕνα ὄφιν χαλκωματένιον. καὶ ἀναβάλλωντάς τον ἁπλωμένον εἰς μάκρος ἐπάνω εἰς ἕνα ξύλον ςαυρωτὸν, τὸν ἔςησεν ἔμπροσθεν εἰς τὴν πόρταν τῆς Σκηνῆς τῦ μαρτυρίυ. καὶ ὅποιον ἤθελε φάγῃ τὸ ὀφίδιον, ὑπάγαινε, καὶ μόνον βλέποντας τὸν χαλκοῦν ὄφιν ἐπάνω εἰς τὸ ξύλον, εὐθὺς ἐθεραπεύετο, καὶ δὲν ἀπέθνησκε. Τύτυ τῦ πράγματος, ὁ μὲν χαλκῦς ὄφις, ἐσήμαινε τὸν Χριςὸν, τὸ δὲ ςαυρωτὸν ξύλον, τὸν Σταυρὸν τῦ Χριςῦ. ὁ δὲ ἄψυχος χαλκῦς, τὴν νέκρωσιν τῦ Χριςῦ. οἱ δαγκαμένοι ἀπὸ τὰ ὀφίδια, ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι δαγκαμένοι ἀπὸ τὸν ὄφιν εἰς τὸν Παράδεισον, καθὼς ἡ Γένεσις λέγει εἰς τὸ γ. κεφ. Ἀλλὰ τὴν τύτυ ἀκριβεςέραν ἐξήγησιν θέλει τὴν εὕρει ὁ βυλόμενος, εἰς τὸν ἱερὸν Χρυσόςομον, εἰς τὸν λόγον ὁπῦ κάνει εἰς τὸν χαλκοῦν ὄφιν. Πῶς δὲ ὁ ὄφις τῦτος ὁ χαλκῦς ἦτον τύπος τῦ Σταυρικῦ θανάτυ τῦ Χριςῦ, ἄλλος δὲν θέλει τὸ μαρτυρήσει καλλίτερα ἀπ᾽ αὐτὸν τὸν Χριςόν. ὁ ὁποῖος λέγει εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, κεφ. γ. Ὡς καθὼς ὁ Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἀριθμ. κά.

Χρυσ.

Ἰωαν. γ.

Ὅτι τὰ ἐν τῇ Μωσαϊκῇ Ἱερωσύνῃ ἐπροσήμαινον τὰ τῆς νέας Ἱερωσύνης τῦ Χριςῦ.

ΟὍτι μὲν οὖν αἱ ἐν αὐτῷ τῷ ἁγιωνύμῳ Σιναίῳ ὄρει νομοθετηθεῖσαι θυσίαι τὴν ἀληθινὴν θυσίαν τοῦ Χριςῦ ἐπροφήτευον, ἐδείξαμεν μὲ πολλὴν συντομίαν. ὅτι δὲ καὶ οἱ τρόποι, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν θυσιῶν, καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν Ἱερέων ἐκείνων, τὴν ἐκλογὴν τῆς Εὐαγγελικῆς Ἱερωσύνης ἐσήμαινον, καὶ τὺς τρόπυς καὶ τὴν ἐξυσίαν καὶ ἐπίσκεψιν αὐτῆς, θέλυσι τὸ

φανε-

φανερώσει τοῦτα ὁποῦ ἐδῶ θέλομεν εἰπεῖ. Προστάσσει ὁ Θεὸς εἰς τὸ ς'. κεφ.
Λευΐτ. τοῦ Λευϊτικοῦ, ὅτι τὰ ξύλα ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον νὰ μὴ λείψουσι, καὶ ἡ φωτία
ς'. ποτὲ νὰ μὴ σβέσῃ, διὰ νὰ πέρνουσιν, (ὡς νομίζω) πάντοτε ἀπ' ἐκείνην τὴν
Λευΐτ. φωτίαν νὰ θυμιάζουσιν οἱ Ἱερεῖς. ὅμως λέγει εἰς τὸ δέκατον τοῦ αὐτοῦ Λευϊ-
ι'. τικοῦ. πῶς ὁ Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, Ἱερεῖς καὶ υἱοὶ τοῦ Ἀαρὼν, θέλοντες νὰ θυ-
μιάσουσι μίαν ἡμέραν, ἔφεραν εἰς τὰ θυμιατήριά τους ἀπὸ ξένην φωτίαν, καὶ
εὐθὺς ἀπέθαναν. Τί μᾶς φανερώνει μὲ τοῦτο; ὅτι οἱ Ἱερεῖς δὲν πρέπει νὰ
φέρουσιν ἔργα ἔξωθεν, ἤγουν κοσμικὰ εἰς τὸ Θυσιαστήριον. ἀλλὰ μήτε ἔχου-
σιν ἐξουσίαν νὰ κάμουσιν, ἢ νὰ συγχωρήσουσιν, ὅτι τῶν φανῇ, ἀλλὰ ἐκεῖνα
μόνον νὰ κάνουσι καὶ νὰ συγχωροῦσιν, ὅσα ἡ θεία Γραφὴ καὶ οἱ Νόμοι
τῶν Ἱερῶν Συνόδων τοὺς προστάσσουσι.

Ὅτι τὸ ἔχει νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, ἔχει νὰ διορίζῃ καιροὺς τῶν μετανοούντων ὁ Ἱερεὺς, εἰς τὴν παλαιὰν Διαθήκην προετυπώθη.

Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἱερωσύνης ὁποῦ ἔχει, εἰς τὸ νὰ ἐρευνᾷ
καὶ νὰ ἐξετάζῃ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ, καὶ κατὰ τὸ ἁμάρτημα νὰ δίδῃ καὶ
τὸν κανόνα τῆς μετανοίας, αἰνιγματωδῶς εὑρίσκεται εἰς τὸ ιγ'. τοῦ αὐτοῦ
Λευϊτικοῦ. ἐκεῖ ὁποῦ λέγει, ὅτι ὁ Ἱερεὺς νὰ ἐξετάζῃ ἀκριβῶς τὴν λέπραν
Λευΐτ. τοῦ λεπροῦ, καὶ κατὰ τὴν λέπραν νὰ κάνῃ καὶ τὴν θυσίαν νὰ τὸν καθαρίζῃ.
ιγ'. Ἡ δὲ λέπρα πολλαχοῦ εἰς τὴν θείαν Γραφὴν σημαίνει τὴν ἁμαρτίαν.
διότι τὸ χέρι τοῦ Μωϋσέως ὁποῦ ἐλεπρώθη, ὡς εἴπομεν ἀπάνω, τὸν
μολυσμὸν καὶ τὰς ἁμαρτίας ἐδήλει τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον.
τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἐκαθάρισεν, εὐγάλωντάς τους ἐκεῖθεν. εἰς τὸ ὁποῖον,
ὡς φαίνεται, ἀμφίβαλεν ὁ Μωϋσῆς, εἰ τάχα θέλει δυνηθῇ ὁ λαὸς νὰ
καθαρισθῇ ἀπὸ τὰς Αἰγυπτιακὰς ἀκαθαρσίας ὁποῦ ἐσυνήθισε. διὰ τοῦτο ὁ
Θεὸς τοῦ ἔδειξε τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς λέπρας, πῶς δύναται νὰ τὴν καθαρίσῃ.
Ὅτι δὲ ἡ λέπρα σημαίνει τὴν ἁμαρτίαν, φαίνεται καθαρώτερον εἰς τὸ
ιβ'. κεφ'. τῶν Ἀριθμῶν. διότι ὅταν ἡ Μαριὰμ, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μωϋ-
Ἀριθ. σέως, ὀνειδίζουσα αὐτὸν μὲ μεγάλην ἀναισχυντίαν διὰ τὴν γυναῖκα τὴν
ιβ'. Αἰθιόπισσαν, θέλωντας ὁ Θεὸς νὰ δείξῃ πῶς ἡ Μαριὰμ ἥμαρτεν, ἐλέγ-
χουσα τοιοῦτον μέγαν Προφήτην, καὶ ἐκλεκτὸν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἔκαμεν εὐθὺς
καὶ ἐλεπρώθη. διδάσκωντάς μας μὲ τοῦτο ὁ Θεὸς, πῶς οἱ κοσμικοὶ, ὅσον καὶ
ἂν εἶναι μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ, δὲν ἠμποροῦσι διὰ κανένα τρόπον νὰ ὀνειδίσουσι
καὶ νὰ κατακρίνουσι κανένα Ἱερέα, εἰδὲ μὴ τοὺς ἔρχεται λέπρα ψυχικὴ, ἤ-
γουν ἁμαρτία μεγάλη. Θέλωντας λοιπὸν, λέγει, νὰ καθαρίσῃ ὁ Ἱερεὺς
Λευΐτ. τὸν λεπρὸν, ἔκανε θυσίας διὰ αὐτὸν, ἔπειτα τὸν εὔγαζεν ἔξω ἀπὸ τὴν
ιγ'. παρεμβολὴν, χωριστὰ καὶ μακρὰν ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἑπτὰ ἡμέρας, παντελῶς

με

μὲ κανένα νὰ μὴ σμίγῃ. καὶ εἰ μὲν ἐκαθαρίζετον εἰς τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, τὸν ἔφερνε πάλιν εἰς τοὺς ἄλλους ὁμοῦ, εἰ δὲ μή, τὸν ἄφιναν ἄλλας ἑπτὰ ἡμέρας. Δηλοῖ δὲ μὲ τοῦτο, ὅτι ὁ πνευματικὸς Πατὴρ τοῦ λεπροῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ, ἔξω ἀπὸ τὴν σκληραγωγίαν ὅπου τὸν κανονίζει νὰ κάμῃ, νηστείαν δηλαδή, προσευχήν, ἀγρυπνίαν, ἐλεημοσύνην, τὰ ὁποῖα λέγονται θυσίαι εἰς τὸν Θεὸν πνευματικαί, τὸν χωρίζει καὶ ἀπὸ τὴν θείαν κοινωνίαν, εἰς καιρὸν διωρισμένον, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἁμαρτήματος, δίδωντάς του τὸν τόπον τῆς μετανοίας. Τόπους δὲ μετανοίας, παλαιὰ ἡ Ἐκκλησία μας εἶχε τρεῖς, τὸν σιυιστάμενον, τὸν ἐπακροώμενον, καὶ τὸν προσκλαίοντα. Ἀλλὰ ταῦτα λέγοντες, θέλομεν φανῇ τάχα νὰ ἐβγήκαμεν ἔξω τοῦ προκειμένου σκοποῦ. ἀλλ᾽ ὅμως τοῦτα ὅλα συμβάλλουσιν εἰς τὸ νὰ δείξωμεν τὴν ἁγιότητα ἐκείνου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, μὲ τὸ νὰ δείξωμεν πόσα μεγάλα καὶ φοβερὰ μυστήρια τῆς νέας Διαθήκης ἐπροζωγραφήθησαν, καὶ ἐπροτυπώθησαν εἰς αὐτό. διδάσκοντος ταῦτα εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ. Καὶ νὰ δείξωμεν, πῶς ὁ νοητὸς Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης ὁ Χριστός, μέλλοντας νὰ ἀνατείλῃ καὶ νὰ φανῇ εἰς τὸν Κόσμον μὲ τὴν ἐνανθρώπησίν του, προτήτερα ἔστειλε τὰς ἀκτῖνάς του τὰς μυστικὰς ἐπάνω εἰς τὸ ἁγιώτατον τοῦτο ὄρος. καὶ πρεπόντως. διότι καὶ ὁ αἰσθητὸς καὶ βλεπόμενος οὗτος Ἥλιος, πρὸ τοῦ νὰ φανῇ ἀνατέλλωντας εἰς τὴν Ἀνατολήν, φαίνονται προτήτερα αἱ ἀκτῖνές του ἐπάνω εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν βουνῶν. Τοιουτοτρόπως γοῦν καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος λέγεται Ἥλιος δικαιοσύνης, ἔπεμψε προτήτερα τὰς ἀκτῖνας τῶν Μυστηρίων τῆς ἐνανθρωπήσεώς του ἐπάνω εἰς τὴν ἁγίαν κορυφὴν τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ. καὶ δὲν εἶναι μηδένα μυστήριον, ἀπὸ ὅσα κρατεῖ καὶ φυλάττει ἡ Ἐκκλησία μας, ὅπου νὰ μὴν ἐτυπώθῃ πρότερον εἰς αὐτὸ τὸ Θεοβάδιστον καὶ Θεοδόξαστον Ὄρος.

Τόποι τῶν μετανοῶν.

Ὅτι οἱ Ἱερεῖς εἶναι ὑπὸ Θεοῦ καλεσμένοι εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἱερωσύνης, καὶ τὸ ἔργον τῶν Ἱερέων κοσμικὸς δὲν δύναται νὰ τὸ κάμῃ.

ΕἸς τὴν νέαν Διαθήκην δὲν ἱερατεύει, ἀλλὰ ὅποιος χειροτονηθῇ ὑπὸ τῆς θείας Χάριτος, διὰ μέσου τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ Ἀρχιερέως. ἀχειροτόνητος δὲ ἄνθρωπος μηδένα ἔργον ἱερατικὸν δὲν δύναται νὰ κάμῃ. προετυπώθη καὶ τοῦτο εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ. Φαίνεται τόπε πῶς ὁ Θεὸς μόνον τὸν Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱούς του, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν του, καὶ καθεξῆς ἐχειροτόνησε νὰ εἶναι Ἱερεῖς τῆς νομικῆς λατρείας. Ἀλλὰ λέγει εἰς τὸ βιβλίον τῶν Ἀριθμῶν, πῶς κάποιος, Κορὲ τὸ ὄνομά του, ἔχωντας καὶ συμβοηθοὺς κάποιους Ἄρχοντας μεγάλους, τὸν Δαθάν, καὶ Ἀβειρών, ὄντες ἀπὸ ἕνα γένος μὲ τὸν Ἀαρών, ἤγουν ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευΐ, ὑπερηφανευόμε-

Ἀριθ. ιϛ΄.

νοι

νοι καὶ ἀλαζονευόμενοι κατὰ τοῦ Α'αρὼν, ἤθελαν νὰ ἱερατεύουσι καὶ αὐτοὶ, φθονῶντες εἰς τὴν τιμὴν τοῦ Α'αρὼν καὶ τῶν υἱῶν του, πῶς τάχα ἀπὸ ἕνα γένος, τὸ τοῦ Λευῒ, ὄντες ὅλοι της, αὐτὸν μόνον τὸν Α'αρὼν, ὡς ἀδελφόν του ὁ Μωϋσῆς τὸν ἠξίωσε τοιαύτης τιμῆς, νομίζοντας ὁ ταλαίπωρος, πῶς εἰς τοῦτο νὰ ἔκαμεν ὁ Μωϋσῆς φιλοπροσωπίαν. Παρακαλῶντάς τους δὲ ὁ Μωϋσῆς νὰ παύσουσιν ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἄτακτον ὁρμὴν, καὶ νὰ μὴν ἐπιχειρισθοῦσιν εἰς πρᾶγμα, ὁποῦ ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἐκάλεσεν, αὐτοὶ μᾶλλον ἐφιλονείκουν, ὥστε ἐπιχείρησαν νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Σκηνὴν διακόσιοι πεντήκοντα ἀπὸ τὴν συντροφίαν αὐτοῦ τοῦ Κορὲ, συμφωνισμένοι ὅλοι εἰς τοῦτο, φέροντας καθ' ἕνας τὸ θυμιατήριόν του. Ο'θεν ὀργισθεὶς ὁ Θεὸς, ἔρριψε φωτίαν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τοὺς ἐκατέκαυσεν ὅλους, ἔμπροσθεν εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. τοὺς δὲ ταλαιπώρους ἐκείνους Α'ρχοντας, τὸν Δαθὰν, λέγω, καὶ τὸν Α'βειρὼν, ὁποῦ μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀρχοντίας καὶ τοῦ πλούτου των ἐπιχειρίσθησαν νὰ διακρίνουσι τὰ πράγματα τὰ ἐκκλησιαστικὰ τῆς Ι'ερωσύνης, δὲν τοὺς ἐκατέκαυσεν, ὥσπερ τοὺς μετὰ τοῦ Κορὲ διακοσίους πεντήκοντα, ἀλλὰ μὲ ἄλλην μεγαλητέραν καταδίκην τοὺς ἠφάνισεν ὁ Θεὸς, ἐκεῖ ὁποῦ ἦσαν κονευμένοι εἰς ταῖς τένταις των, μὲ γυναῖκες καὶ παιδία, καὶ ζῶά των, καὶ μὲ πᾶσαν τὴν ἄλλην τους ἀποσκευήν. ἐσχίσθη ἡ γῆ καὶ τοὺς ἐκατάπιε μὲ ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα. Ε'λαβε δὲ πάντα τὸν λαὸν φόβος καὶ τρόμος, καὶ ἔφευγον, ἵνα μὴ τοὺς καταπίῃ καὶ αὐτοὺς ἡ γῆ. καὶ ἀφοντότε εἶχον μεγάλον φόβον καὶ εὐλάβειαν εἰς τοὺς Ι'ερεῖς τοὺς ἀπὸ Θεοῦ ψηφισθέντας, ἤτοι τὸν Α'αρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ.

Περὶ τῆς ῥάβδου Α'αρὼν τῆς βλαστησάσης.

Ο' Δὲ Θεὸς, διὰ νὰ δείξῃ καθαρώτερον εἰς τὸν λαὸν, ποταπὴ εἶναι ἡ χάρις τῆς Ι'ερωσύνης, καὶ ὅτι ὁ Ι'ερεὺς ἔχει ἐξαίρετον ἀξίωμα

Α'ριθμ. ιζ'. ἀπὸ τοὺς κοσμικοὺς, ἐπρόσταξε τὸν Μωϋσῆ νὰ εἴπῃ εἰς ταῖς δώδεκα φυλαῖς τοῦ Ι'σραὴλ, νὰ φέρῃ πᾶσα φυλὴ μίαν ῥάβδον, καὶ νὰ φέρουσι καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Λευῒ τὴν ῥάβδον τους, ὡς καὶ ταῖς ἄλλαις φυλαῖς. ἀλλὰ νὰ μὴ γράψουσιν εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα τοῦ Λευῒ, ἀλλὰ τὸ ὄνομα τοῦ Α'αρών. Καὶ αὐταῖς ταῖς δώδεκα ῥάβδους νὰ βάλλωσι μέσα εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου τὸ βράδυ, νὰ σταθῶσιν ὅλην τὴν νύκτα, καὶ τὸ ταχὺ νὰ ταῖς εὐγάλουσιν ἔξω. καὶ τῆς φυλῆς, τῆς ὁποίας ἡ ῥάβδος θέλει βλαστήσει, ἐκείνη ἡ φυλὴ νὰ ἱερατεύῃ. Εὑρέθη δὲ ἡ ῥάβδος τοῦ Α'αρὼν μὲ βλαστάρι καὶ μὲ ἄνθος, καὶ καρπὸν καρύδου. Τότε λέγει ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσέως. λάβε τὴν ῥάβδον τοῦ Α'αρὼν τὴν βλαστήσασαν, καὶ βάλλε την εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, νὰ στέκεται εἰς ἐνθύμησιν καὶ μαρτυρίαν, νὰ μὴ γογγύζουσι πλέον οἱ λοιποὶ κατὰ τῶν υἱῶν Α'αρών.

Ὅτι ὁ Ἱερεὺς πρέπει νὰ εἶναι τέλειος.

ΔΙδάσκει ἡ Ἁγία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἐκ τῶν Ἀποστόλων λαβοῦσα τὰς ἀφορμάς, ἐκεῖνος ὁποῦ μέλλει νὰ γένῃ Ἱερεὺς, νὰ εἶναι τέλειος εἰς τὰς ψυχικὰς αἰσθήσεις. Τοῦτο τὸ ἐπροσήμαινεν ὁ ἐν τῷ Σιναίῳ ὄρει δοθεὶς Νόμος, εἰς τὸ κά. Κεφ. τοῦ Λευϊτικοῦ, λέγωντας ἐκεῖ ὁ Θεός. ὅτι, ὅποιος ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἀαρὼν ἤθελεν ἔχῃ κολόβωμα εἰς τὸ κορμί του, ἢ εἰς τὸ ὀμμάτι, ἢ εἰς τὸ χέρι, ἢ εἰς τὸ ποδάρι, ἢ εἰς ἄλλο μέρος τοῦ σώματος, νὰ μὴ γίνεται Ἱερεὺς, μήτε νὰ προσφέρῃ Θυσίαν εἰς τὸ Θυσιαστήριον. Λευΐτ. κά.

Περὶ τῶν ἀκαθάρτων, ὅτι οὐ φάγονται ἐκ τῶν Ἁγίων.

ΝΟμοθετεῖ ὁ Παῦλος εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην, εἰς τὸ ιά. Κεφ. τῆς ά. πρὸς Κορινθίους, ὁ ἀνάξιος νὰ μὴν μεταλαμβάνῃ τὰ ἄχραντα Μυστήρια, τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐπροσημαίνετο εἰς τὴν παλαιὰν Ἱερωσύνην, τὴν τυπωθεῖσαν ἐν τῷ αὐτῷ Ἁγίῳ Ὄρει, ἐκεῖ ὁποῦ λέγει, εἰς τὸ κβ'. τοῦ Λευϊτικοῦ, Ἀκάθαρτος ἐκ τῶν Ἁγίων οὐ φάγεται. Κορινθ. ά.

Ὢ καὶ μὲ τί ἀκτῖνες τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐλαμπρύνθη ἐκεῖνο τὸ Ἁγιώτατον Ὄρος. Βέβαια εἶναι αὐτὸ τὸ ὄρος μία εἰκόνα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἐζωγράφισεν ὅλα του τὰ Μυστήρια. καὶ ὅποιος μόνον μὲ τὸν νοῦν να φαντασθῇ αὐτὸ τὸ ὄρος, εὐθὺς ζωγραφίζει εἰς τὸν νοῦν του ὅλα τὰ Μυστήρια τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Διότι ὅλα ὅσα ἐκεῖ εἰς αὐτὸ ἐνομοθετήθησαν, ὅλα ἦσαν καὶ προφητεῖαι τῆς Εὐαγγελικῆς Οἰκονομίας. καὶ ὅσα ἔγιναν ἐκεῖ, ἢ κατὰ θείαν βούλησιν, ἢ κατὰ θείαν συγκατάβασιν, ὅλα ἔλαβον τέλος εἰς τὴν Ἐνανθρώπησιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἔχω εἰς τοῦτο μάρτυρα ἀναντίρρητον τὸν ἱερὸν Χρυσόσο- Λευΐτ. κβ'.

» μον λέγοντα. Πάντα ὅσα ἐν τῇ παλαιᾷ λατρείᾳ γεγένηνται, εἰς τὸν
» Σωτῆρα τὴν ἀνακεφαλαίωσιν φέρει εἴτε Προφητεία, εἴτε Ἱερωσύνη, εἴ-
» τε Βασιλεία, εἴτε Ναὸς, εἴτε Θυσιαστήριον, εἴτε καταπέτασμα, εἴτε
» κιβωτὸς, εἴτε ἱλαστήρια, εἴτε μάννα, εἴτε ῥάβδος, εἴτε στάμνος, πάν-
» τα εἰς αὐτὸν τὴν ἀναφορὰν ἔχει. καὶ πάλιν. Αἱ μὲν οὖν Θυσίαι, οὐκ
» ἦσαν ἀρεσταὶ τῷ Θεῷ, οὐδὲ κατὰ γνώμην γινόμεναι, ἀλλὰ κατὰ συγχώρη-
» σιν, καὶ γενόμεναι ἐπέθηκε τύπον κατ᾽ εἰκόνα τῆς μελλούσης Οἰκονομίας
» Χριστοῦ, ἵνα κἂν μὴ δι᾽ ἑαυτὰς ὦσι δεκταὶ, κἂν γοῦν διὰ τὴν εἰκόνα
» ὦσιν εὐπρόσδεκτοι, καὶ τίθησι διὰ πάντων εἰκόνα Χριστοῦ. Θέλει νὰ εἰ-
» πῇ ἔτζι. ὅτι αἱ Νομικαὶ θυσίαι, καὶ αἱ σφαγαὶ τῶν ἀλόγων ζώων

Χρυσ. ἐν τῷ εἰς τὸν Ἀγ. Ἀκάκιον. λόγῳ.

δὲν ἄρεσαν τὸν Θεὸν νὰ γίνωνται, ἐπειδὴ ἦσαν συνήθειαις Ἐθνικαῖς, ὁποῦ ἔκαναν θυσιάζοντες τὰ Εἴδωλα. Ὅμως, λέγει, εἰς αὐτὰς τὰς θυσίας, (ὡς καθὼς καὶ ἡμεῖς παραπάνω εἴπαμεν, ἐντεῦθεν διδαχθέντες) ὁ Θεὸς ἐζωγράφισε τὴν Εἰκόνα τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Μονογενοῦς, ἂν ἴσως καὶ αἱ θυσίαι ἀπὸ λόγου των νὰ μὴν εἶναι καλαὶ, ἀλλὰ κἂν διότι ἦσαν τύποι καὶ εἰκόνες τῶν μελλόντων πραγμάτων, νὰ ἔχουσι τὸ σεβάσμιον καὶ αἰδέσιμον. διὰ τοῦτο εἰς ὅλα ἐκεῖνα ἔβαλε τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὄχι μόνον εἰς τὰς θυσίας τὰς ἐν τῷ Ἁγίῳ τούτῳ ὄρει γινομένας θεωρεῖ τινὰς αὐτὸν τὸν Χριστὸν ἐνανθρωπήσαντα, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα σχεδὸν, ὅσα ἐκεῖ ἐγίνησαν, θεωρεῖ τίποτε ἀπὸ τὰ γινόμενα ὕστερον Μυστήρια εἰς τὴν Ἔνσαρκον Οἰκονομίαν. καὶ ὅσα ἐκεῖ ἐλαλήθησαν, ὅλα ἦσαν πράγματα μυστηριώδη, καὶ μερικαῖς τινες προφητεῖαι τῶν μελλόντων.

Περὶ τῶν ὀπισθίων τοῦ Θεοῦ, τί ἐσήμαινον, καὶ ἕτερα τινά.

Ἐξόδ. λγ΄. ΕΥρίσκεται ἐν τριακοστῷ τρίτῳ Κεφ. τῆς Ἐξόδου, καὶ ζητᾷ ὁ Μωϋσῆς τοῦ Θεοῦ τὸ πρόσωπον νὰ ἴδῃ, ὁ δὲ Θεὸς τοῦ λέγει, ὅτι εἶναι „ ἀδύνατον. Οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ, λέγει, ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζή„ σεται, ἀλλὰ θέλεις ἰδεῖ τὰ ὀπίσθιά μου. Ταῦτα τὰ ὀπίσθια ὁ μὲν „ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος λέγει νὰ εἶναι τὰ κτίσματα, ὡς ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄκτιστον τοῦ Θεοῦ φύσιν, καὶ ὡς ἀπὸ τῶν κτισμάτων γνωρίζομεν τὸν Κτίστην. (Γρηγόρ. Θεολόγ.) Ἄλλοι δὲ ὀπίσθια λέγουσι τὴν Σάρκωσιν τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ, τὴν ὁποίαν εἶδεν ὕστερον ὁ Μωϋσῆς ἐν τῷ ὄρει Θαβώρ. Προφητικὸν ἦτονε ἀκόμι καὶ τοῦτο, τὸ, νὰ δεχθῇ ὁ Μωϋσῆς τὰς πλάκας τοῦ Νόμου δύο φοραῖς. διότι αἱ δύο πρῶται πλάκαι, ὁποῦ ἐσυντρίφθον, ἐδηλοῦσαν τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, τῆς ὁποίας τὰ παρατηρήματα, καὶ αἱ πρόσκαιραι ἐκεῖναι θυσίαι συνετρίβησαν καὶ ἔπαυσαν. αἱ δὲ δεύτεραι πλάκες ἐδηλοῦσαν τὴν Νέαν Διαθήκην, ἤγουν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Ἡ βάτος ἐκείνη ἡ καιομένη καὶ μὴ φλεγομένη, τὴν μήτραν τῆς Παρθένου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκατοίκησε τὸ πῦρ τῆς Θεότητος, καὶ δὲν τὴν ἐκατάφλεξεν. Ἡ ῥάβδος τοῦ Ἀαρὼν, τὴν Λευϊτικὴν φυλήν. ὁ βλαστός της, τὴν Παρθένον. τὸ ἄνθος, τὴν παρθενίαν της. ὁ καρπὸς, ἤγουν τὸ καρύδι, τὸν Χριστόν. διότι τὸ καρύδι, ὡς λέγουν, εἶναι καρυβαρικόν, καὶ γεννᾷ ὕπνον, καὶ δηλοῖ τοῦτο τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ. Τὸ καρύδι ἀκόμι ἂν δὲν τὸ τζακίσῃς, δὲν ἠμπορεῖς νὰ φάγῃς τὸν καρπόν του. οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς δὲν μᾶς ἤθελε δώσῃ τὸν καρπὸν τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἂν δὲν ἤθελε δαρθῇ, καὶ νὰ αἱματωθῇ, καὶ νὰ καρφωθῇ, καὶ νὰ σφαγῇ ἡ ἁγία του ἐκείνη Σάρξ. Ἡ τράπεζα, ἡ κιβωτὸς, τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον, ἡ στάμνος, ὅλα τοῦτα προει-

κόνιζαν τὴν Παρθενόν. Οἱ ἄρτοι τῆς τραπέζης, αἱ πλάκες τῆς κιβωτοῦ, οἱ ἄνθρακες τοῦ θυμιατηρίου, τὸ μάννα τῆς στάμνου, ὅλα πάλιν ταῦτα ἐσήμαινον τὸν Χριστόν. Ἡ ἑπτάφωτος λυχνία, τὰ ἑπτὰ χαρίσματα τοῦ παναγίου Πνεύματος, ὁποῦ οὐσιωδῶς ἐκατοίκησεν εἰς αὐτὸν τὸν Χριστὸν, καθὼς λέγει εἰς τὸ ιά. ὁ Ἡσαΐας, καὶ ἐπαναπαύσεται ἐπ᾽ αὐτὸν πνεύματα σοφίας, πνεύματα συνέσεως, πνεύματα βουλῆς, πνεύματα ἰσχύος, πνεύματα γνώσεως, πνεύματα εὐσεβείας, πνεύματα φόβου Θεοῦ, καὶ ταῦτα κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, τῆς θείας φύσεως εἰσαγούσης ταῦτα, τῇ ἀῤῥήτῳ αὐτῆς πρὸς τὴν σάρκα ἑνώσει. Ὅταν δὲ ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ Ὄρος ἁπλώνοντας τὰς χεῖράς του ὑψηλὰ, ἐνίκουν οἱ Ἑβραῖοι τὸν Ἀμαλὴκ, τί ἄλλο μᾶς ἐπρομηνοῦσε, παρὰ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, μὲ τὸ ὁποῖον νικᾶται, καὶ καταργεῖται ὁ Διάβολος;

Ἀριθμ. ύ.

Ἡσαΐ. ιά.

Ταῦτα λοιπὸν, λέγων, ὀλίγα ἐκ πολλῶν ἐδιηγησάμεθα, διὰ νὰ γνωρίσῃ καθ᾽ ἕνας πῶς τὸ Ἁγιώτατον ἐκεῖνο ὄρος τὸ Σινᾶ, ἂν καλὰ καὶ νὰ εἶναι κρυμμένον εἰς βαθυτάτους ἐρήμους, ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὸ ἔκαμε φανερὸν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, μὲ τὸ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ τὸν παγκόσμιον τῶν δέκα ἐντολῶν Νόμον, καὶ μὲ τὸ νὰ δείξῃ πρότερον εἰς αὐτὸ τυπικῶς ὅλα του τὰ Ἅγια μυστήρια. Ὅθεν καὶ τὸ ἡγίασε, καὶ Ἅγιον ὀνομάζεται. καὶ μαρτυρεῖ ὁ Δαβὶδ λέγων, Κύριος ἐν αὐτοῖς, ἐν Σιναῒ ἐν τῷ Ἁγίῳ. Ἅγιον, διὰ τὸ νὰ κατέβῃ εἰς αὐτὸ ὁ Ἅγιος Θεός. Ἅγιον, διὰ τὸ νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸ Ἅγιος Ἁγίου Θεοῦ Νόμος. Ἅγιον, διότι, ὡς εἴπομεν, εἰς αὐτὸ ἐπροζωγραφήθησαν τὰ Ἅγια τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Σαρκώσεως Μυστήρια. Ἅγιον, διότι τόσον ἡγίασε, καὶ ἐδόξασε τὸ πρόσωπον τοῦ Μωϋσέως, ὥστε ὁποῦ ἀπὸ τὴν λάμψιν οἱ Ἑβραῖοι δὲν ἐδύναντο νὰ σταθῶσιν ἔμπροσθέν του, διὰ τοῦτο ἐχρειάζετο νὰ ἔχῃ κάλυμμα εἰς τὸ πρόσωπον, ὅταν ὡμίλει μὲ ταύτους. Τοῦτο ὁ Θεὸς ἡγίασε, Προφῆται ἐσεβάθησαν, Βασιλεῖς ἐτίμησαν, Αὐθεντάδες ἐπλούτισαν, καὶ ἅπαν γένος Χριστιανῶν ἕως τὴν σήμερον, εἰς αὐτὸ προστρέχει χάριν προσκυνήσεως, ἵνα λάβῃ ἐξ αὐτοῦ εὐλογίαν.

ΧΩΡΟΓΡΑΦΙ΄Α.

Εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι γραμμένος ὅλος ὁ τόπος ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου καὶ ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ἐρήμου Ὄρους Σινᾶ, ἕως αὐτὴν τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ἤτοι τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν ὁποίαν ἐμεταγράψαμεν ἀπὸ μίαν φραγγικὴν Γεωγραφίαν νεωστὶ τυπωθεῖσαν εἰς τὸ Παρίζι. Φαίνεται δὲ εἰς ταύτην, πόθεν ἐβγῆκαν οἱ Ἑβραῖοι, καὶ πόθεν ἐπέρασαν, καὶ ποῦ ἐστάθησαν, καὶ πόσα Κονάκια ἔκαμαν εἰς τεσσαράκοντα χρόνους, ἕως ὅπου ἦλθον, καὶ ἐπέρασαν τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, καὶ ἐσ[illegible]ησαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τί συνέβη νὰ γένῃ εἰς ἕνα καὶ ἄλλο Κονάκι. Ἀκόμι φαίνεται εἰς αὐτὴν τὴν Χωρογραφίαν ὅλη ἡ γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, μεμερισμένη εἰς τὰς δώδεκα Φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ, καθὼς τὴν ἐμέρισεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ. Ἐστρώσαμεν δὲ τὴν Χωρογραφίαν εἰς μίαν πλάκα, σημειώσαντες μὲ μίαν γραμμὴν τὸν δρόμον τῶν Ἑβραίων ἀπ᾽ Αἰγύπτου ἕως τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁμοῦ μὲ τὰ Κονάκια τοῦ δρόμου. εἰς δὲ ἄλλην πλάκα τὴν ἀντικρύζουσαν, ἐγράψαμεν τὰ ὀνόματα τῶν τόπων ὅπου ἐκόνεβαν, καὶ μερικὰ τινὰ ὅπου συνέβησαν εἰς τινὰς τόπους εἰς τὸν δρόμον. Ἔχομεν δὲ σημειωμένα καὶ τὰ κεφάλαια τῆς Θείας Γραφῆς, ὅπου διηγεῖται τὸ καθ᾽ ἕνα ὅπου συντόμως ἐσημειώσαμεν. Εἶναι οἱ τόποι, καὶ ἡ ἑρμηνεία εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην πλάκα, σημειωμένοι μὲ ψηφία Ἑλληνικά, διὰ νὰ τὰ εὑρίσκῃ εὔκολα καθ᾽ ἕνας. Τοῦτον λοιπὸν τὸν δρόμον, τὸν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ ἕως τὴν Ἱερουσαλήμ, ἦτον δυνατὸν νὰ τὸν περάσουσιν ὁ Μωϋσῆς μὲ τοὺς Ἑβραίους εἰς ὀλίγας ἡμέρας, ὅμως ἔκαμαν χρόνους τεσσαράκοντα, διὰ τὴν αἰτίαν ὅπου θέλομεν εἰπεῖ ἔμπροσθεν εἰς τὴν πλάκα. τὴν ὁποίαν αἰτίαν πλατύτερον διηγεῖται ἡ Θεία Γραφὴ εἰς τὸ Βιβλίον καὶ κεφάλαιον ὅπου ἐσημειώσαμεν.

Σταθμοί, ἤγουν Κονάκια, τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἀφ' οὗ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἕως ὅτου ἦλθον εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ἤτοι τὴν Ἰερουσαλήμ.

Σταθμ. ά. ΜΕτὰ τὰς δέκα τοῦ Φαραὼ πληγὰς, ἀφ' οὗ τοὺς ἐδόθη ἄδεια νὰ εὔγουν, ἐσυνάχθησαν ἅπαντες εἰς Ῥαμεσσῆ. Ἐξόδ. ιβ'.

β'. Ἐκεῖθεν ἦλθον εἰς Σωκχὼθ, καὶ ἐκεῖ ἔψησαν τὰ ἄζυμα, καὶ ἔστησαν καὶ πρῶτον τὰς τέντας, ὅθεν καὶ ὁ τόπος ὠνομάσθη. Σακχὼθ γὰρ Ἑβραϊκῶς λέγει τὰς τέντας. Ἐξόδ. ιβ'.

γ'. Εἰς τὸ Ὀθὼμ καὶ Βουθάν. ἀπ' ἐδῶ ἄρχησεν ὁ στύλος τοῦ πυρὸς καὶ ἡ νεφέλη. Ἐξόδ. ιγ'. Ἀριθ. λγ'.

Εἰς στόμα Εἰρώθ. ἐδῶ τοὺς ἔφθασαν οἱ Αἰγύπτιοι. Ἐξόδ. ιγ'.

δ'. Ἀπ' ἐδῶ περνῶντες τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἦλθον εἰς Μεῤῥὰν, ὅπου ἦσαν τὰ πικρὰ ὕδατα ὅπου ἐγλύκανεν ὁ Μωϋσῆς. Ἐξόδ. ιέ.

έ. Εἰς τὸ Ἐλείμ, ἔνθα αἱ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων. Ἐξόδ. ιέ.

ς'. Ἐκεῖθεν ἦλθον πλησίον τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, ἤτοι εἰς Ῥαϊθών. Ἀριθ. λγ'.

ζ'. Εἰς τὴν ἔρημον Σίν, ὅπου πρῶτον ἔφαγον τὸ Μάννα. Ἐξόδ. ις'.

ή. Εἰς Ῥαφακά. Ἀριθ. λγ'.

θ'. Εἰς Αἰλοῦς. Ἀριθ. λγ'.

ί. Εἰς Ῥαφιδίν. ἐνταῦθα ἔγινεν ὁ πόλεμος μετὰ Ἀμαλὴκ, ὅπου καὶ ἐδίψησεν ὁ λαὸς, καὶ ἐγόγγυζον. καὶ ὁ Θεὸς εἶπε τοῦ Μωϋσῆ, νὰ πάγῃ ἔμπροσθα εἰς τὸ Χωρὴβ νὰ κτυπήσῃ τὴν πέτραν, νὰ εὔγῃ νερόν. Ἐξόδ. ιζ'.

ιά. Εἰς τοῦτον τὸν τόπον ἐβγῆκε καὶ προϋπάντησεν ὁ Ἰοθὼρ τὸν Μωϋσῆν, ὡς γαμβρόν του, ὅταν καὶ τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ καταστήσῃ Κριτὰς τοῦ λαοῦ, νὰ μὴν ἔχῃ τὴν φροντίδα μόνος του. Ἐξόδ. ιή.

ιβ'. Καὶ εἰς τὸν τρίτον μῆνα, ἀφ' οὗ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἦλθον εἰς τὸ Ὄρος τὸ Σινᾶ, καὶ ἔλαβον τὸν Νόμον. Ἐξόδ. ιθ'.

ιγ'. Ἐστάθησαν ἐκεῖ χρόνον ἕνα, παρὰ ιγ'. ἡμέρας. Ἀριθ. ί.

Ὅτι τὸν ἐρχόμενον χρόνον εἰς τὸν δεύτερον Μῆνα εἰς τὰς κ'. τοῦ Μηνὸς ἐσυκώθησαν ἐκεῖθεν. κ'.

ιδ'. Ἦλθον εἰς τόπον τὸν ὁποῖον ὠνόμασαν Μνήματα τῆς ἐπιθυμίας. ὠνομάσθη δὲ ὁ τόπος οὕτος Μνήματα ἐπιθυμίας, δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἀφ' οὗ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ Ὄρος τὸ Σινᾶ, ἐχάθη τὸ Μάννα, δοκιμάζοντάς τους ὁ Θεὸς, καὶ αὐτοὶ ἐγόγγυζον μὲ μεγάλας βλασφημίας. ὅθεν ὁ Θεὸς τοὺς ὠργίσθη, διότι ἐπεθύμησαν τὰ φαγητὰ τῆς Αἰγύ-

πτυ. διὰ τοῦτο ἐθανατώθησαν πολλοὶ ἀπὸ Θεϊκὴν ὀργὴν, καὶ ἐτά-
φησαν ἐκεῖ, πλὴν ἔβρεξέ των πάλιν τὸ Μάνα. Ἀριθ. ιά.
ιέ. Ἦλθον ἐκεῖθεν εἰς Σειρὼθ, ἔνθα ἡ Μαριὰμ ἐλεπρώθη, ὅτι ὠνείδι-
σε τὸν ἀδελφόν της τὸν Μωϋσῆ διὰ τὴν Αἰθιόπισσαν. Ἀριθ. ιβ'.
ις'. Ἀπ' ἐδῶ, εἰς τόπον Ῥαθαμὰ λεγόμενον. Ἀριθ. λγ'.
ιζ'. Ἦλθον ἀπ' ἐδῶ εἰς τὴν ἔρημον Φαραώ. καὶ ἀπ' ἐδῶ ἔστειλεν ὁ Μωϋ-
σῆς δώδεκα Ἄρχοντας, ἀπὸ κάθε φυλὴν ἕνα, νὰ ἔλθωσιν εἰς τὰ
Ἱεροσόλυμα νὰ κατασκοπεύσουσι κρυφὰ ὅλην τὴν γῆν ὁποῦ τὴν ἔ-
ταξεν ὁ Θεὸς, νὰ ἰδοῦσι καὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ Κάστρη των, ποτα-
ποὶ εἶναι. Ἦλθον γοῦν ἔτσι οἱ δώδεκα ἕως Ἱεριχὼ, ὅπου καὶ τοὺς ἐ-
γνώρισαν, καὶ ἐγύρευσαν νὰ τοὺς θανατώσουσι, καὶ ἡ Ῥαὰβ ἡ πόρνη
τοὺς ἔκρυψεν. Ἔλειψαν γοῦν κατασκοπεύοντες ἡμέρας τεσσαρά-
κοντα. καὶ στραφέντες, ἔφερον ὀπώρας ἐκ τοῦ τόπου, σῦκα, ῥοΐδια
πολλὰ ὡραῖα, εἰς μαρτυρίαν τῆς καλῆς γῆς ἐκείνης. Ἔφερον δὲ καὶ
ἕνα σταφύλι, τὸ ὁποῖον ἐβάσταζον μὲ ἕνα ξύλον εἰς τοὺς ὤμους των
δύο ἄνδρες ἐξ αὐτῶν, διὰ τὸ νὰ εἶναι πολλὰ μεγάλον. Ὅμως, ἀπὸ
τούτους τοὺς δώδεκα, οἱ δέκα ἔδωσαν μὲ τὰ λόγιά τους φόβον μέγαν
εἰς τὸν λαὸν, λέγοντες. ὅτι οἱ τόποι ἐκεῖνοι ἔχουσιν ἀνθρώπους πολ-
λοὺς, δυνατοὺς καὶ ὑψηλοὺς ὡς Γίγαντας, καὶ ἡμεῖς ἐφαινόμεθεν ἐμ-
προσθέν τους ὡσὰν ἀκρίδες, καὶ ἐὰν ὑπάγωμεν πρὸς αὐτοὺς, μηδένας
ἀπὸ λόγου μας δὲν γλυτώνει. Ὅθεν ὁ λαὸς φοβηθέντες, καὶ ἀστο-
χήσαντες τὰ θαυμάσια ἔργα, ὁποῦ ἴδασι τοῦ Θεοῦ, ἔκλαιον ὅλην
τὴν νύκτα ἐκείνην. τὸ δὲ ταχὺ ἐσυμβουλεύοντο νὰ ἀφήσουσι τὸν
Μωϋσῆ, καὶ νὰ κάμουσιν ἄλλον προεστὸν εἰς τοῦ λόγου τους, νὰ στραφοῦ-
σι πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ εἶναι σκλάβοι. Οἱ δὲ ἄλλοι δύο
Ἄρχοντες, ὁ Χάλεβ ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ
ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἐφραῒμ, ἐστάθησαν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἔσχισαν
τὰ ῥοῦχά τους, φωνάζοντες, καὶ λέγοντες νὰ μὴ γένῃ τοῦτο. Καὶ ὅτι
νὰ μὴ φοβηθοῦσι τοὺς τοιούτους ἄνδρας, ἐὰν καὶ νὰ εἶναι πολλοὶ καὶ δυ-
νατοὶ, διότι δὲν θέλουσι νικήσει τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. ἐπειδὴ ὁ Θεὸς
τοὺς βοηθεῖ, ἐκεῖνος ὁποῦ τὴν ἔταξε νὰ τὴν δώσῃ καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον.
Ὁ δὲ ἀγνώμων καὶ ἄπιστος λαὸς ἐκεῖνος ἐσήκωσαν πέτρας καὶ ξύλα
νὰ λιθάσωσι τοὺς δύο ἐκείνους, Χάλεβ καὶ Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, θέλον-
τες ὅλως δι' ὅλου νὰ στραφῶσιν εἰς Αἴγυπτον. Ὅθεν ὠργίσθη ὁ Θεὸς,
καὶ ἤθελε νὰ τοὺς θανατώσῃ ὅλους ἐκεῖ. ὁ δὲ Μωϋσῆς ἐδεήθη τοῦ Θεοῦ
νὰ μὴ τοὺς θανατώσῃ, καὶ δὲν τοὺς ἐθανάτωσεν. Ὅμως εἶπε τοῦ Μωϋ-
σέως νὰ τοὺς γυρίσῃ ὀπίσω, νὰ τοὺς φέρῃ πάλιν κατὰ τὴν ἐρυθρὰν
θάλασσαν, καὶ νὰ τοὺς κρατῇ ἐκεῖ, ἕως ὅτου νὰ ἀποθάνωσιν ὅλοι ἐκεῖ-
νοι, ὡς ἀγνώμονες ὁποῦ ἐνθυμοῦντο τῆς Αἰγύπτου τὰ φαγητὰ, καὶ

ἐγό-

εγύρισαν νὰ γραφεῦσιν ὀπίσω. διότι μηδενάς ἀπὸ ἐκείνους δεν θέλει ἰδεῖ τὰ Γεροσόλυμα, ειμὴ οἱ δύο ἐκεῖνοι ὀπῦ ἐσυώτυχαν τὸ καλὸν, ἤγουν ὁ Χάλεβ, καὶ ὁ Γησοῦς τῦ Ναυῆ. Καὶ τῦτο ἦτον αιτία νὰ κάμουσιν οἱ Ἑβραῖοι σαράντα χρόνους εἰς τὴν ἔρημον, ἤγουν ὅσον νὰ ἀποθάνουσι καὶ νὰ ἐξολοθρευθοῦσιν ὅσοι ἐβγήκασιν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. ὅθεν τὰ παιδία των μόνον ἦλθον εἰς τὴν Γερουσαλὴμ, αὐτοὶ δὲ ἀπέθανον ὅλοι εἰς τὴν ἔρημον. Ταῦτα εἶναι πλατύτερον εἰς τὸ βιβλίον τῶν Ἀριθμῶν ἐν κεφαλαίῳ. ιγ. καὶ ιδ.

ιή. Ἐγράφησαν λοιπὸν, καὶ ἦλθον εἰς Λιβωνά. Ἀριθ. λγ.

ιθ. Καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ῥεσσάν. Ἀριθ. λγ.

κ. Ἐκεῖθεν εἰς Μακαλάθ. Ἀριθ. λγ.

κά. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς Σαφάρ. Ἀριθ. λγ.

κβ. Εἰς Χαραδάθ. Ἀριθ. λγ.

κγ. Εἰς Μακηδώθ. Ἀριθ. λγ.

κδ. Εἰς Καταάθ. Ἀριθ. λγ.

κέ. Εἰς Ταράθ. Ἀριθ. λγ.

κς. Καὶ πάλιν ἐκεῖθεν εἰς Μαθεκκά. Ἀριθ. λγ.

κζ. Ἐκεῖθεν εἰς Ἀσελμονά. Ἀριθ. λγ.

κή. Καὶ εἰς Μασουρώθ. Ἀριθ. λγ.

κθ. Εἰς Βανακκάν. Ἀριθ. λγ.

λ. Καὶ εἰς ὄρος Γαδδάδ. Ἀριθ. λγ.

λά. Εἰς Ἐτεβαθά. Ἀριθ. λγ.

λβ. Εἰς Ἐβρωνά. Ἀριθ. λγ.

λγ. Καὶ ἐκεῖθεν ἦλθον πάλιν πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, εἰς τόπον λεγόμενον, Γεθσιὼν Γαβέρ. Ἀριθ. λγ.

λδ. Καὶ πάλιν ἐγράφησαν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον Σίν. Ἀριθ. λγ.

λέ. Ἐκεῖθεν ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον Φαράν. αὕτη ἐστὶ Κάδδης. Ἐκεῖ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἡ Μαριὰμ, ἡ ἀδελφὴ Μωϋσέως. Ἐδῶ εἶναι τὸ ὕδωρ τῆς ἀντιλογίας, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Μωϋσῆς εἰς τὴν Γερουσαλὴμ δεν ἦλθεν. Ἀριθ. κ.

λς. Ἦλθον εἰς Ὢρ τὸ ὄρος, εἰς ὃ καὶ ὁ Ἀαρὼν ἀπέθανε καὶ ἐτάφη. Ἀριθ. κ.

Περιπατοῦντες αὐτὸ τὸ ὄρος, πολεμῶντάς τους ὁ Χαναναῖος βασιλεὺς, δεν τοὺς ἄφησε νὰ περάσουσιν ἀπὸ τὸν τόπον του, ὅθεν ἄλλαξαν τὸν δρόμον. Γογγύζει πάλιν ὁ λαὸς, καὶ διὰ τιμωρίαν τοὺς ἔδωσεν ὁ Θεὸς τοὺς ὄφεις, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐθανάτωσαν. ἐδῶ ἐστάθη καὶ ὁ χαλκοῦς ὄφις. Ἀριθ. κά. καὶ λγ.

λζ. Ἐκεῖθεν ἦλθον εἰς Σαλμωνά. Ἀριθ. λγ.

λή. Καὶ εἰς Φινώς. Ἀριθ. λγ.

λθ'. Καὶ εἰς Ὠβώθ. Ἐνταῦθα ἔγινε τὸ τοῦ Μάντεως Βαλαὰμ, καὶ τῆς αὐτοῦ ὄνου θαῦμα, καὶ ἡ εὐλογία τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Ἀριθ. κβ'.
μ'. Καὶ ἐκεῖθεν εἰς Γαὶ, ὅρια Μωάβ. Ἀριθ. λγ'.
Τοῦτος ὁ τόπος λέγεται, καὶ Ἀχαλγαί. Ἀριθ. κά.
μά. Ἦλθον εἰς Δαιβὼν Γάδ. Ἀριθ. λγ'.
μβ'. Καὶ εἰς Γελμὼν Δαιφλαθαίμ. Ἀριθ. λγ'.
μγ'. Ἦλθον εἰς τὰ ὄρη Ἀβαρὶμ, ἀντικρυ Ναβαῦ. Ἀριθ. λγ'.
Εἰς τοῦτο τὸ ὄρος ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς τὸν Μωϋσῆ νὰ ἀνέβη νὰ ἴδῃ τὴν Ἱερουσαλήμ. καὶ ἔτζι βλέποντάς την, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. Δευτ. λβ'. καὶ λδ'.
μδ'. Ἀπ' ἐδῶ ἦλθον πρὸς Δύσιν, εἰς τὴν Μωάβ, στρατηγοῦντος τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, κατέναντι Ἱεριχῶ, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἀνάμεσα Αἰσιμὼθ, ἕως Βελσατζείμ.

Μοναὶ, ἤτοι Κονάκια τοῦ πρώτου χρόνου, ἀπὸ τὸ Ῥαμεσσῆ ἕως τὴν ἔρημον Σὶν, ἤτοι Ὄρος Σινᾶ.

Μοναὶ τοῦ δευτέρου χρόνου ἕως τοῦ τεσσαρακοστοῦ ἐννάτου, ἀπὸ τὰ Μνήματα τῆς ἐπιθυμίας ἕως τὴν ἔρημον Σὶν, τὴν λεγομένην Κάδδης.

Μοναὶ τοῦ τεσσαρακοστοῦ χρόνου, ἀπὸ Ὢρ τοῦ ὄρους ἕως ὁρίων Ἀβαρὶμ, πέραν Ἰορδάνου.

Περὶ τῆς ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει τῷ Σινᾷ ὀπτασίας τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ.

Ἀφ' οὗ δὲ τοὺς Ἑβραίους ἐπῆρεν ὁ Προφήτης οὗτος Μωϋσῆς ἀπὸ τὸ Ὄρος τὸ Σινᾶ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ἤτοι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, δὲν εὑρίσκομεν ἄλλο τίποτες ἱστορημένον εἰς τὴν Θείαν Γραφὴν διὰ τὸ Ἁγιώτατον τοῦτο Ὄρος, εἰ μήπου τὴν θαυμαστὴν καὶ φοβερὰν ὀπτασίαν τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ὁποῦ εἰς αὐτὸ εἶδεν. Οὗτος λοιπὸν ὁ Προφήτης, καθὼς ἡ
γ'. Βασ. ιθ'. τρίτη Βίβλος λέγει τῶν Βασιλειῶν, ἐν κεφ. ιθ'. ἀφ' οὗ διὰ τὴν ἀσέβειαν τοῦ Ἀχαὰβ ἐκράτησε τὴν βροχὴν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν χρόνους τρεῖς, καὶ Μῆνας ἕξ, καὶ ἀφ' οὗ μὲ τὴν θυσίαν του ἤλεγξε τοὺς πεντήκοντα Ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης, καὶ τοὺς ἐκατέσφαξε, δειλιᾷ τοὺς φοβερισμοὺς τῆς Ἰεζάβελ, ἡ ὁποία τοῦ ἐμήνυσε „ λέγουσα. Αὔριον θήσομαι τὴν ψυχήν σου, ὡς ἑνὸς τούτων, καὶ διὰ τοῦτο „ φεύγει. Ἀναλογιζόμενος δὲ εἰς τὸν νοῦν του τὰ ὅσα εἰς τὸ ἅγιον τοῦτο Ὄρος τὸ Σινᾶ ὑπὸ Θεοῦ ἐγίνησαν θαυμάσια τέρατα, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Μωϋσέως,
Ἐξόδ. ζ'. η. θ'. ι. ιά. καὶ ὅτι μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς τότε ἐτιμώρει ὁ Θεὸς τοὺς ἀσεβεῖς, ὡσὰν τὸν Φαραὼ πρῶτον μὲ τὰς δέκα πληγὰς, ὕστερον μὲ τὸν βυθὸν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης· ὡσὰν τὸν Δαθὰν, καὶ τὸν Ἀβειρὼν, τοὺς ὁποίους κατεπόθη ἡ γῆ καὶ κατέπιεν·

ὡσὰν τὴν συναγωγὴν τοῦ Κορὲ, τοὺς ὁποίους ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ πῦρ κατέκαυσε. Ἐξόδ. ιδ'.
Ταῦτα, λέγω, λογιζόμενος ὁ Προφήτης Ἠλίας, ἐθαύμαζεν εἰς τὸν ἑαυτόν Ἀριθ. ιϛ'.
του, πῶς αὐτὸς ὁ Θεὸς δὲν τιμωρεῖ καὶ τὸν Ἀχαὰβ, ὡς ἀσεβῆ καὶ παράνομον, καθὼς καὶ τότε ἐκείνους. Διὰ τοῦτο ἔρχεται πρὸς τοῦτο τὸ ἅγιον Ὄρος, ἀφίνοντας τὸν Κάρμηλον, νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Θεὸν περὶ τούτου, ὡσὰν ὁποῦ εἰς τοῦτο τὸ Ὄρος πολλάκις ἐφάνη τῷ Μωϋσῇ, καὶ ὡσὰν ὁποῦ τοῦτο ἐξαιρέτως λέγεται Ὄρος τοῦ Θεοῦ, τάχα δὲ νὰ εἰπῇ καὶ τὸ παράπονόν του. Καὶ δὴ ἔρχεται εἰς τὸ σπήλαιον, τὸ ὁποῖον εἶναι μὲν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Χωρὴβ, καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὄρους Σινᾶ. Εἰς τοῦτο τὸ σπήλαιον εἶναι τώρα κτισμέναι Ἐκκλησίαι τρεῖς. μία μὲν, εἰς ὄνομα τούτου τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ἑτέρα δὲ, εἰς ὄνομα τοῦ Προφήτου Ἐλισαίου, καὶ ἡ ἄλλη, τῆς Ἁγίας Μαρίνης. Ἐκεῖ γοῦν ἐλθὼν ὁ Προφήτης Ἠλίας, τοῦ λέγει ὁ Θεός. τί σὺ ἐνταῦθα Ἠλιοῦ; τάχα, τί θέ- γ'. Βασ. ιθ'.
λεις ἐδῶ, ὦ Ἠλία; ἀποκρίνεται αὐτὸς μετὰ μεγάλης λύπης, λέγων, Ζη„λῶν ἐζήλωκα Κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, „τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, τοὺς Προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομ„φαίᾳ, καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου λαβεῖν „αὐτήν. Τοῦτα, λέγει, τὰ κακὰ δὲν εἶναι μεγαλήτερα καὶ ἀσεβέστερα, παρὰ ἐκεῖνα ὁποῦ ὁ Φαραὼ, καὶ ὁ Δαθὰν, καὶ ὁ Ἀβειρὼν, καὶ ἡ συναγωγὴ τοῦ Κορὲ ἐδῶ ἔκαμαν; καὶ πῶς εἰς ἐκείνους ἔδωσες εὐθὺς τὴν ἀξίαν τιμωρίαν, καὶ τούτους εἰς τοσαῦτα κακὰ ἀφίνεις ἀτιμωρήτους; μὴ νὰ ἔδειξες τότε μόνον εἰς αὐτοὺς τὴν τιμωρητικήν σου δύναμιν, καὶ ὄχι πλέον θέλεις νὰ τιμωρῇς τοὺς ἀσεβεῖς; Ὁ δὲ Θεὸς, ὡς Πατὴρ φιλόστοργος, διδάσκει τὸν Ἠλίαν, πῶς μὲ πρᾳότητα καὶ μακροθυμίαν μᾶλλον ἀγαπᾷ νὰ κυβερνᾷ τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος, παρὰ μὲ θυμὸν καὶ ὀργὴν, διὰ τοῦτο τοῦ δείχνει μίαν φοβερὰν, λέγω, ὀπτασίαν. εἰς τὴν ὁποίαν ὀπτασίαν τοῦ δείχνει δύο πράγματα, τὴν κραταιὰν δύναμιν ὁποῦ ἔχει, εἰς τὸ νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἀσεβῆ ἄνθρωπον, καὶ τὴν φιλανθρωπότητα καὶ ἡμερότητα ὁποῦ ἔχει εἰς τὸ νὰ δέχεται εὐσπλάγχνως ἁμαρ„τωλοὺς μετανοοῦντας. Λέγει λοιπὸν πρὸς τὸν Προφήτην. Ἐξελεύσῃ αὔ„ριον, καὶ στήσῃ ἐνώπιον Κυρίου ἐν τῷ ὄρει, ἰδοὺ παρελεύσεται Κύριος. ἀδημονεῖς, λέγει, Προφῆτα, καὶ λυπεῖσαι διὰ τοὺς ἀσεβεῖς; εὔγα ἔξω αὔριον, καὶ θέλεις ἰδεῖ ποῦ διαβαίνει ὁ Κύριος, καὶ θέλεις ἰδεῖ ποῦ εὑρίσκεται ὁ Κύριος. ποῦ ἀναπαύεται καλλίτερα, εἰς τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν, ἢ εἰς τὴν μακρο„θυμίαν καὶ ἡμερότητα. Ἰδοὺ πνεῦμα κραταιὸν διαλῦον ὄρη καὶ συντρίβον πέ„τρας. καὶ τοῦτο ἦτον σημεῖον θυμοῦ καὶ ὀργῆς, ὅμως δὲν ἦτον ἐκεῖ ὁ Θεός. „Οὐκ ἐν τῷ πνεύματι Κύριος. καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμός. καὶ τοῦτο ἀπει„λὴ καὶ φόβος, ὅμως μήτε ἐδῶ ὁ Θεὸς δὲν ἦτον. Οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ Κύριος. καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ. καὶ τοῦτο σημεῖον τιμωρίας, πλὴν οὔτε εἰς τοῦτο ὁ Θεὸς δὲν ἦτον, ἤγουν δὲν ἀρέσκεται ὁ Θεὸς, μήτε θέλει ποτὲ, κατὰ τὴν ἰδίαν του φύσιν, νὰ τιμωρήσῃ ἄνθρωπον. Καὶ μετὰ τὸ πῦρ αὔρα λεπτὴ, καὶ

ἐκεῖ Κύριος. αὔρα ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἡμερότης τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς αὐτὴν πάντα εὑρίσκεται ὁ Θεὸς ἕτοιμος, ἐπειδὴ εἶναι φύσει πραῢς καὶ σώζων, οἰκτίρμων καὶ πολυέλεος. Μετὰ δὲ τὴν φοβερὰν ταύτην ὀπτασίαν, πάλιν ὁ Θεὸς τοῦ λέγει. τί στέκεσαι ἐδῶ; καὶ αὐτὸς πάλιν ἀποκρίνεται τὰ ὅμοια τῶν πρώτων. Λέγει του ὁ Θεός. σύρε, γύρισαι ὀπίσω κατὰ τὸν δρόμον τῆς Δαμασκοῦ, νὰ ψηφίσῃς καὶ νὰ χρίσῃς Βασιλεῖς ἄλλους εἰς τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἄλλον Προφήτην ἀντὶ σοῦ, τὸν Ἐλισαιὲ τὸν υἱὸν Σαφάτ. Καὶ ταῦτα μὲν ἐδήλου ἡ ὀπτασία κατὰ τὴν ἁπλῆν ἔννοιαν. κατὰ δὲ βαθυτέραν ἀλληγορίαν, αἱ τέσσαρες αὗται ὀπτασίαι, τὸ πνεῦμα τὸ κραταιὸν, ὁ συσσεισμὸς, τὸ πῦρ, καὶ ἡ λεπτὴ αὔρα ἐφανέρωναν τὰς κατὰ καιροὺς ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ, εἴς τε τοὺς Προφήτας καὶ εἰς τὴν ἔνσαρκον Οἰκονομίαν. Καὶ τὸ μὲν πνεῦμα τὸ κραταιὸν, τὸ διαλύον ὄρη καὶ συντρίβον πέτρας, ἐδήλου τὸν ἐπὶ Νῶε κατακλυσμὸν, καὶ τὴν ἀθρόαν ἐκείνην τῶν πραγμάτων μεταβολήν. ὁ δὲ συσσεισμὸς, τὰ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ Ὄρει
Ψαλ. μ΄. ξς΄. γινόμενα θαυμάσια τέρατα ἐπὶ Μωϋσέως. ἀπὸ τὸν φόβον τῶν ὁποίων πραγμάτων ἡ γῆ ἐτρόμαξε καὶ ἐσείσθη, καθὼς καὶ Δαβὶδ λέγει, „ἐν τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ, γῆ ἐσείσθη. Καὶ πάλιν τὸ πῦρ ἐσήμαινε τὸν καιρὸν τῶν Προφητῶν, καὶ μάλιστα αὐτοῦ τοῦ Ἡλιοῦ, ὁ ὁποῖος ἔκαμνε τὸν Ἰσραὴλ ἐν πυρὶ, καὶ τρεῖς φοραῖς ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν κατέβασε πῦρ. ἡ δὲ φωνὴ τῆς λεπτῆς αὔρας, τὸν καιρὸν τῆς συγκαταβάσεως, τῆς Ἐνσάρκου Οἰκονομίας τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἔγινεν ἄνθρωπος, καὶ συνωμίλησε τοῖς ἀνθρώποις διὰ ζώσης φωνῆς. καὶ μὲ τὴν λεπτὴν αὔραν
Πράξ. β΄. τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καθὼς ὁ ἱερὸς Λουκᾶς ἱστορεῖ εἰς τὰς Πράξεις, ἐφώτισε τοὺς Ἀποστόλους, καὶ αὐτὸν ὅλον τὸν Κόσμον.

ΤΕ͂ΛΟΣ ΤΟΥ͂ ΠΡΩ͂ΤΟΥ ΤΜΗ͂ΜΑΤΟΣ

ΤΜΗ͂ΜΑ ΔΕΥ͂ΤΕΡΟΝ
ΤΗ͂Σ ἹΕΡΑ͂Σ
ἹΣΤΟΡΙ΄ΑΣ.

Ἥτις διηγεῖται περὶ ἀρχαιότητος τῆς τῶν Μοναχῶν τάξεως. ὅτι ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Ἀποστόλων ἄρχησε νὰ φαίνεται αὐτὴ ἡ τάξις τῶν Καλογήρων, καὶ ὅτι εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, προτήτερα χρόνους πολλοὺς ἀπὸ τὴν πρώτην Σύνοδον, ἐκατῴκουν Ἀσκηταί, ἐν ᾧ καὶ οἱ βίοι κατεγράφθησαν τῶν δὶς ἀναιρεθέντων ἐκεῖσε Ἁγίων Πατέρων. Καὶ τίς ὁ πρῶτος κτίτωρ τοῦ ἐκεῖσε Ἱεροῦ καὶ Ἁγίου Μοναστηρίου, καὶ τίς ἡ αἰτία, ὁποῦ ὕστερον ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ Ῥωμαίων Αὐτοκράτορος, εἰς μέγεθος καὶ σχῆμα καὶ κάλλος, ὡς νῦν ὁρᾶται, ᾠκοδομήθη.

Τὸ μὲν δὴ πρῶτον Τμῆμα, πολιοῦχον καὶ οἰκιστὴν τοῦ Ἁγίου καὶ Θεοβαδίστου τούτου Ὄρους, τὸν Μωϋσῆν, τὸν ἐκλεκτὸν τοῦ Θεοῦ, ἀρκετῶς ἀπέδειξε, καὶ πολὺ μᾶλλον τούτου, αὐτὸν τὸν Θεόν, τοῦ ὁποίου καὶ ἐξαιρέτως Ὄρος λέγεται, καθὼς ἀπεδείξαμεν. εἶτα καὶ τὸν Ἠλίαν τὸν Ζηλωτήν, τὸν Θεὸν ζητοῦντα ἐν τούτῳ τῷ ὄρει εὑρεῖν αὐτὸν (ἀπὸ τῆς ἁγίας Γραφῆς λαβόντες τὰς ἀφορμὰς εἴπομεν.) Τὸ δὲ δεύτερον τοῦτο Τμῆμα θέλει διηγηθῇ τὴν ἀρχαιότητα τῆς Μοναχικῆς τάξεως, καὶ πότε εἰς τὸ Σίναιον ὄρος τὴν ἀρχὴν οἱ Ἀσκηταὶ κατῴκησαν, τὸ ὁποῖον θέλει ἀποδείξει ὁ βίος τῶν ἐκεῖσε τὸ πρῶτον ἀναιρεθέντων Ἁγίων Πατέρων. ἔπειτα περὶ τῶν κτιτόρων τοῦ Ἁγίου ἐκείνου Μοναστηρίου θέλομεν εἰπεῖ, καὶ τίς ἦτον ἡ αἰτία ὁποῦ ἐκτίσθη.

Πόθεν ἤρξατο αὕτη ἡ τάξις τῶν Μοναχῶν.

Ἡ Μὲν οὖν τάξις αὕτη τῶν Μοναχῶν δὲν ἄρχησεν ἀπὸ τὸ πρῶτον νὰ καταστάθῃ εἰς τὴν κατάστασιν ὁποῦ ὕστερον ἦλθεν, ἀλλά, καθὼς λέγει

ὁ Εἰ-

Εὐσέβ. ὁ Εὐσέβιος ὁ τοῦ Παμφίλου, ἀπὸ ἀκτημοσύνην ἄρχησε τὸ πρῶτον. διότι ὡς
Πράξ. φαίνεται εἰς τὰς Πράξεις τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων, ὅσοι ἐπίστευον εἰς τὸ κήρυγ-
δ'. μα τὸ Ἀποστολικὸν, εἴχασι τὰ ὑπάρχοντά των κοινά. Καὶ ὅσοι εἴχασι
πράγματα, τὰ ἐπωλοῦσαν, καὶ ἔφεραν τὴν τιμὴν τοῦ πωληθέντος πράγμα-
τος εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἀποστόλων, καὶ αὐτοὶ τὰ ἐμοίραζαν εἰς ἐκείνους ὁποῦ ἦ-
σαν πτωχοὶ, καὶ δὲν εἴχασι. πλὴν τόσον τοὺς ἔδιδαν, ὅσον εἶχε χρείαν μόνον
πρὸς τροφὴν καὶ ἐνδύματα. καὶ ἔτζι ἐκεῖνοι ὁποῦ εἴχασι, τὰ ἐμοίραζαν μετ'
„ ἐκείνους ὁποῦ δὲν εἴχασι. Καὶ ἦν, λέγει, πάντα τοῖς πᾶσι κοινά. καὶ
τινὰς δὲν ἔλεγε πῶς ἔχει τίποτε δικόν του, καὶ οὕτως ἦσαν πάντες ἀκτήμονες.
Πράξ. Ἄς τὸ ἰδῇ ὅποιος θέλει εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων κεφ. δ'. Καὶ μετ'
δ'. ὀλίγον ἀπὸ τὴν ἀκτημοσύνην ἠγάπησαν καὶ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Κόσμου, καὶ
ἐχώριζαν, συντροφίαις συντροφίαις, καὶ εἴτι καὶ ἂν εἴχασι μοιράζοντές το εἰς τοὺς
δικούς των. καὶ μένοντες ἀκτήμονες παντελῶς, εὔγαιναν ἔξω ἀπὸ ταῖς Χώραις,
καὶ χωριζόμενοι ἀπὸ τὴν συντροφίαν τῶν πολλῶν, ἐκατοικοῦσαν κατὰ μόνας, ἐν
ἡσυχίᾳ, σχολάζοντες μὲ νηστείαν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει. Τοῦτο τὸ μαρ-
Φίλων τυρεῖ, ὄχι ἄνθρωπος Χριστιανὸς, ἀλλὰ ἕνας Ἑβραῖος, Φίλων τὸ ὄνομά του,
Ἰουδ. τὸν ὁποῖον καὶ ἄλλοτε ἀναφέραμεν. ἄνθρωπος, λέγω, Ἑβραῖος, ἀλλὰ
Φιλόσοφος εἰς ἄκρον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Φιλοσοφίαν, καὶ μιμητὴς ὡς οὐδεὶς
ἄλλος, τοῦ Πλάτωνος εἰς τὴν γλυκυτάτην φράσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης,
καὶ εἰς τινα δόγματα Φιλοσοφικά. ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔγινε παροιμία εἰς τοὺς
Ἕλληνας, ὅτι, ἢ Πλάτων Φιλωνίζει, ἢ Φίλων Πλατωνίζει. Τοῦτον τὸν
Φίλωνα, λέγει ὁ Εὐσέβιος, ὅτι νὰ ἦτον εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων. μά-
λιστα φέρεται καὶ λόγος, πῶς εἰς τὸν καιρὸν Κλαυδίου τοῦ Καίσαρος, νὰ
ἦλθεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ νὰ ἐσυνωμίλησε πολλὰ μὲ τὸν Ἅγιον Πέτρον,
ὁ ὁποῖος τότε ἐκεῖ ἐκήρυττε. καὶ ἀπὸ τὸν Πέτρον, νὰ ἤκουσε, πῶς ἔχει μα-
θητὴν τὸν Μάρκον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, (ἦτον δὲ ὁ Φίλων τὸ γένος Ἀ-
λεξανδρεύς) καὶ ὅτι ὁ Μάρκος αὐτὸς νὰ ἔχῃ ἐκεῖ πολλοὺς μαθητάς. Διὸ,
καὶ ἀφ' οὗ ἀπὸ τὴν Ῥώμην ὁ Φίλων ἦλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐζήτησε νὰ
ἰδῇ τὴν πολιτείαν τῶν πιστῶν μαθητῶν τοῦ Μάρκου, καὶ ἦλθε καὶ εὕρηκε πλῆ-
θος πολὺ ἀναχωρητῶν, ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐπάνωθεν τῆς λίμνης,
λεγομένης Μαρείαν. Αὐτὴ ἡ λίμνη λέγεται σήμερον Μαντεία εἰς τὴν
Ἀραβικὴν γλῶσσαν, ὁποῦ εἶναι σιμὰ εἰς τὰ Ποκέρια, τὸ πάλαι λε-
γόμενον Κάνωβον τῆς Ἀλεξανδρείας. Καὶ ἐθαύμασε καὶ ἐυλαβήθη ὁ Φί-
λων τὴν πολιτείαν καὶ τὰς ἀρετὰς τούτων τῶν Ἀναχωρητῶν, ὥστε ὁποῦ τῶν κάνει
μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἐγκώμια, εἰς τὸν λόγον ὁποῦ κάνει περὶ τοῦ θεωρητικοῦ
βίου. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡμεῖς ἐν συντόμῳ, διὰ νὰ δείξωμεν πῶς τὸ τάγμα
τῶν Μοναχῶν ἄρχησεν εὐθὺς ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων. καὶ ὅστις θέ-
λει νὰ βεβαιωθῇ τὸ πρᾶγμα καθαρώτερον, ἃς διαβάσῃ αὐτὸν τὸν λόγον τοῦ
Φίλωνος νὰ εὕρῃ τὴν ἀλήθειαν, ὁ ὁποῖος, ὡς εἴπομεν, ἦτον εἰς τὸν καιρὸν

τῶν Ἀποσόλων. Καὶ νομίζω αὐτὸν τὸν λόγον ὁποῦ ἔγραψε, καὶ τὸν ἐπιγράφει, περὶ τοῦ θεωρητικοῦ βίου, ἄλλην ὑπόθεσιν δὲν εἶχε νὰ γράψῃ, παρὰ νὰ ἐπαινέσῃ τὴν ζωὴν τούτων τῶν Ἀναχωρητῶν, ἐπειδὴ ὅλος ὁ λόγος ἄλλο δὲν διαλαμβάνει, παρὰ ἐγκώμια καὶ ἐπαίνους τούτων. ὅτι τὸ ἔργον τους ἄλλο δὲν ἦτον, παρὰ προσευχὴ ἀκατάπαυστος, καὶ ἀνάγνωσις τῆς Θείας Γραφῆς καὶ τῶν Προφητικῶν Βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἀλληγοροῦσαν (ὡς λέγει αὐτὸς ὁ Φίλων) μὲ κάποια ἄλλα Βιβλία δικά των. ἐπειδὴ τὰ παλαιὰ Βιβλία, λέγει, τῶν Προφητῶν, αὐτὰ λογίζονται ὡς σημεῖα ἀλλωνῶν πραγμάτων κρυφῶν. Βιβλία δὲ, ὁ Φίλων λέγει, δικά τους ἐκείνων, τὸ κατὰ Ματθαῖον καὶ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον, τὰ ὁποῖα τότε εἶχον οἱ Ἀλεξανδρεῖς, ἴσως καί τινας ἐπισολὰς τοῦ μακαρίου Παύλου, καὶ μάλιστα τὴν πρὸς Ἑβραίους, ἔτζι γροικᾷ ὁ Εὐσέβιος τὰ λόγια τοῦτα τοῦ Φίλωνος. Ἡ δὲ τροφή των, λέγει, ἦτον ψωμὶ μόνον καὶ νερόν. καὶ τοῦτο ἀπὸ νύκτα εἰς νύκτα. διότι κρασὶ ποσῶς δὲν ἔπιναν, μήτε κρέατα, ὅσα εἶχασιν αἷμα, ἀλλὰ τὰ πάντα ἄναιμα. Ἀκριβὴς μαρτυρία τούτη τοῦ Φίλωνος διὰ κάποιους ἀκρατεῖς καὶ λαιμάργους, οἱ ὁποῖοι συκοφαντοῦσι τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τοὺς Ἁγίους Πατέρας, πῶς αὐτοὶ ὕστερον ἔβαλαν ταῖς νηστείας εἰς τοὺς Χριστιανούς. Εἰς τὸ ὁποῖον φαίνεται οἱ Ἅγιοι Πατέρες νὰ ἔκαμαν, ὄχι νηστείαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ νὰ ἐδιώρισαν μόνον καιροὺς τῆς νηστείας. ἐπειδὴ ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία, ἡ ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Ἀποσόλων, πάντοτε εἶχε τὴν συνήθειαν τῆς νηστείας, καὶ ἐνήστευον κάθε καιρόν. μήτε νὰ ἔκοψαν αὐτοὶ τὰ διάφορα φαγία καὶ τὰ κρέατα, ἀλλὰ νὰ ἐσυγχώρησαν μερικὰ φαγία νὰ τρώγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς ταῖς νηστευσίμους ἡμέρας, ἤγουν ὄσπρια καὶ λάχανα μαγειρεμένα. ἐπειδὴ, ὡς μαρτυρεῖ τοῦτος ὁ Ἑβραῖος, τὸ παλαιὸν δὲν ἐκατέλυον τὴν νηστείαν εἰς ἄλλο φαγὶ, παρὰ εἰς ψωμὶ καὶ νερὸν, καὶ τοῦτο κάθε βράδυ. Τὸ αὐτὸ μαρτυ-
" ρεῖ καὶ ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνειος Κύπρου, καὶ ἄλλοι περισσοί, τὸ εἶδος τῆς νη-
" στείας, λέγοντες, ἄρτῳ καὶ ὕδατι χαρακτηρίζεται. ἀλλὰ ταῦτα εἴπομεν παρεκβατικώτερον. Ἄρχισε λοιπὸν τὸ τάγμα, λέγω, τοῦτο τῆς Μοναδικῆς πολιτείας ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Ἀποσόλων, πρῶτον ἀπὸ ἀκτημοσύνην, ὡς φαίνεται εἰς ταῖς Πράξεις, καθὼς εἴπαμεν, καὶ ὕστερον ὀλίγον ἄρχισαν καὶ τὴν ἀναχώρησιν τῆς συνδροφίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγύρευαν χωριστὰ καὶ κατὰ μόνας νὰ ἡσυχάζουσιν, ὡς λέγει πάλιν οὗτος ὁ Φίλων ὁ Ἰουδαῖος, πλὴν δὲν ἐπήγαιναν πολὺ μακρὰν ἀπὸ ταῖς Χώραις. Ὕστερον δὲ αὐξαίνοντας ὁ πόθος τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ γυρεύοντες περισσοτέραν ἡσυχίαν οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι, καὶ μακραίνοντες κατὰ μικρὸν ἀπὸ συνδροφίαν ἀνθρώπων, ἐξεμάκρυναν παντελῶς ἀπὸ τοῦ Κόσμου, φθάνοντες τὰ βαθύτερα τῆς ἐρήμου. Ἐτόλμησε δὲ τοῦτο πρῶτος, ὡς λέγουσι, Παῦλος ὁ Θηβαῖος. τούτου μιμητὴς ἔγινεν ὁ μέγας Ἀντώνιος, Παχώμιός τε, καὶ Ὀνούφριος. Ἔχοντες δὲ καθ' ἕνας ἀπὸ τούτους πολλοὺς μαθητὰς τῆς ἐρημιτικῆς ἀσκή-

Περὶ νηστείας τῶν ἀρχαίων ὅρα καλ.

Ἐπιφάνειος.

σεως,

σεως, ἔγιναν πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου, καὶ τὸ λόγιον, Εὑρίσκομεν δὲ τούτους τοὺς ὁσίους πρώτους Ἐρημίτας προτήτερα ἀπὸ τὴν πρώτην Σύνοδον, οἱ ὁποῖοι ἐκατώκουν τὴν ἔρημον, ὁποῦ εὑρίσκεται εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀναμεταξὺ τοῦ Νείλου τοῦ ποταμοῦ, καὶ τοῦ κόλπου τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Εἰς δὲ τὸ ἀντίπεραν μέρος τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, εἰς τὴν ἔρημον, τὴν λεγομένην Ῥαϊθῶ, καὶ ἀκόμι εἰς τὴν πλέον ἐσωτέραν, τὴν καὶ τὸ Ἅγιον τοῦτο ὄρος τὸ Σινᾶ, δὲν εὑρίσκομεν ποῖοι Ἀσκηταὶ νὰ ἦσαν οἱ πρῶτοι ὁποῦ ἐκατοίκησαν. ἐπειδὴ, ὡς φαίνεται, διὰ τὸ νὰ εἶναι αὐτη ἡ ἔρημος πολλὰ μακρὰν ἀπὸ τὸν Κόσμον, ἔμειναν ἀνισόρητοι, καὶ ἀφανέρωτοι οἱ πρῶτον τὴν ἔρημον ταύτην οἰκήσαντες Ἀσκηταί. Μόνον τοῦτο εὑρίσκομεν, ὅτι εἰς τὸν καιρρὸν τοῦ ἐν Ἁγίοις Πέτρου Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἱερομάρτυρος, ὁ ὁποῖος ἦτον προτήτερα ἀπὸ τὴν πρώτην Σύνοδον εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας Πατριάρχης, νὰ ἦσαν πολλοὶ Ἀσκηταὶ, καὶ εἰς τὴν Ῥαϊθῶ, καὶ εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος. Ἐπειδὴ εἰς τὸν καιρὸν τούτου τοῦ μακαρίου Πέτρου, ἐπατήθησαν καὶ ἐφονεύθησαν ὑπὸ λῃστῶν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ οἱ ἐν Ῥαϊθῶ, καὶ οἱ ἐν τῷ Σινᾶ ὄρει Ἀββάδες, καθὼς γράφει κάποιος Ἀμμώνιος Ἀλεξανδρεὺς, ὁ ὁποῖος εὑρέθη ἐκεῖ τότε παρὼν, χάριν προσκυνήσεως τοῦ Ἁγίου τόπου, καὶ εὐλογίας τῶν ἐκεῖσε Ἀββάδων. Τοῦτοι λέγω οἱ Ἀσκηταὶ δὲν ἐκατοικοῦσαν ὅλοι εἰς ἕνα τόπον· ἀλλὰ μακρὰν, καὶ χωριστὰ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον. μόνον κάθε Κυριακὴν ἐσυναθροίζοντο εἰς τὸ λεγόμενον Κυριακὸν, διὰ νὰ μεταλάβωσι τὰ ἄχραντα Μυστήρια. Κυριακὰ δὲ ἔλεγον, μικρὰ κτισίματα, εἰς σχῆμα πύργου, μὲ μάνδραν τριγύρου, ἔχωντας εἰς αὐτὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν. εἰς αὐτὸ δὲ ὀλίγοι ἐκατώκουν μὲ τὸν Ἡγούμενον καὶ τὸν Ἱερομόναχον, ὁποῦ τὴν ἐλειτούργει, ἢ τάχα ὁ αὐτὸς Ἱερεὺς νὰ ἦτον καὶ Ἡγούμενος. Ἐφονεύσαν δὲ τοὺς ἐν τῷ Σινᾶ ὄρει οἱ τὰ μέρη ἐκεῖνα περιπατοῦντες Ἄραβες, Ἰσμαηλῖται τὸ γένος. Οὗτοι ἐξ ἀρχῆς, καὶ μέχρι τῆς σήμερον κατοικοῦσιν αὐτὰς τὰς ἐρήμους, ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς Αἰγύπτου ἕως τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ νὰ γυρίσῃ πρὸς νότον ἕως τὸ Κιαμπέ. καὶ ποτὲ εἰς ἕνα τόπον δὲν κατοικοῦσιν, ἀλλὰ περιπατοῦσιν ὅλην τὴν ἔρημον, τρέφοντας ὀλίγα ζῶα ὁποῦ ἔχουσιν. Ἡ δὲ τάξις καὶ πολιτεία των εἶναι, τὸ νὰ συνάζεται μία συντροφία ἀπὸ ἕνα τόπον, νὰ πατῇ καὶ νὰ διαγυμίζῃ εἰς ἄλλον τόπον ἄλλην συντροφίαν, ἐπειδὴ τὴν ἔρημον ὅλην ἔχουσι παλαιόθεν μερισμένην, καὶ αὐτοὶ διαμερισμένοι εἰς γένη καὶ φυλάς· καὶ κάθε φυλὴ ἔχει ἕνα ἀρχηγὸν, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ σέβουσιν, εἰς τὸ νὰ τοῦ ὑποτάσσωνται. Ἔτυχε δὲ τότε νὰ ἀποθάνῃ ὁ ἀρχηγὸς μιᾶς φυλῆς, ὁποῦ ἐκατοίκα πλησίον πως τοῦ Ἁγίου Ὄρους αὐτοῦ. ὅθεν αὐτοὶ ἀπαντήσαντες ἔδραμον εἰς τοὺς Ἀσκητὰς τοὺς ἐκεῖσε, νομίζοντες νὰ εὕρουσι τίποτε εἰς αὐτοὺς, καὶ ἔπω τοὺς ἐφόνευσαν. οἱ δὲ ἐν τῇ Ῥαϊθῶ φονευθέντες, ἐφονεύθησαν ἀπὸ ἄλλο γένος Αἰθιοπικὸν,

λεγόμενον Βλέμμυες. τούτους ἀναφέρει καὶ Στράβων ὁ Γεωγράφος εἰς τὸ ιζ΄. Βιβλίον τῶν Γεωγραφικῶν του. Οὗτοι κατοικοῦσι τὸ Νότειον μέρος τῆς Αἰγύπτου, καὶ τὴν λεγομένην Σιήνην, Χώραν μεγάλην, κειμένην εἰς τὴν ἄκρην τοῦ Νείλου τοῦ ποταμοῦ, καὶ εἶναι σύνορα Αἰγύπτου καὶ Αἰθιοπίας, ἤγουν τῆς νῦν λεγομένης Χαμπασίας. Τούτους λέγει ὁ Στράβων, πῶς εἶναι γένος ἀδύνατον εἰς πόλεμον, μόνον εἰς τὸ νὰ πατήσῃ, καὶ νὰ ἁρπάξῃ εἶναι πολλὰ πρόθυμον. ἀπὸ τούτους εὑρίσκονται τὴν σήμερον πολλοὶ εἰς τὸ Μισύρι, καὶ τοὺς λέγουν, Μπαραμπαράδες. Τοῦτοι λοιπὸν οἱ Βλέμμυοι, περνῶντες τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἦλθον, καὶ ἐφόνευσαν τοὺς ἐν Ῥαϊθῷ Ἀββάδας. τῶν ὁποίων τὸν βίον καὶ τὸν θάνατον διηγεῖται καθαρώτερον ὁ προῤῥηθεὶς Ἀμμώνιος. τὸν ὁποῖον ἡμεῖς πεζεύσαντες ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ κατεστρώσαμεν εἰς τὸ παρὸν Συνταγμάτιον. διότι ἁρμόζει κατεπολλὰ εἰς τὴν Ἱστορίαν ταύτην νὰ εὑρίσκεται, ἐπειδὴ εἶναι μέρος τῆς διηγήσεως.

Βίος καὶ πολιτεία τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ῥαϊθῷ ἀναιρεθέντων Ἁγίων Πατέρων, συγγραφεὶς παρὰ Ἀμμωνίου Μοναχοῦ.

ΚΑθεζόμενος ποτὲ εἰς τὸ κελλίον μου, πλησίον τῆς Ἀλεξανδρείας, εἰς τόπον λεγόμενον Κάνωβον, μοῦ ἦλθε λογισμὸς νὰ ὑπάγω εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. πρῶτον μὲν, διότι δὲν ὑπόφερα πλέον νὰ βλέπω τὰ κακὰ ὅπου οἱ ὑπηρέται τοῦ ἀσεβοῦς Διοκλητιανοῦ ἔκαναν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι χωρὶς Ποιμένα, ἐπειδὴ ὁ Ἁγιώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Πέτρος ἔφευγε καὶ ἐκρύπτετον ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ζητούμενος ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν. Ἅμα δὲ καὶ ἐπεθύμουν νὰ ἰδῶ καὶ νὰ προσκυνήσω τοὺς Ἁγίους τόπους, τὸν Ἅγιον Τάφον, τὴν Ἁγίαν Ἀνάστασιν, καὶ ὅλους τοὺς σεβασμίους τόπους· εἰς τοὺς ὁποίους περιπατῶν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐθαυματούργει τὰ μεγάλα Μυστήρια. Καὶ δὴ φθάσας εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ προσκυνήσας τοὺς Ἁγίους τόπους, εὐφράνθην τῷ πνεύματι. καὶ παραμείνας ἐκεῖ ἱκανὰς ἡμέρας, ἵνα ἀπολαύσω περισσότερον τοὺς Ἁγίους τόπους, καθὼς ἐπεθύμουν, ἔβαλα κατὰ νοῦν νὰ ἰδῶ καὶ τὸ ἅγιον Ὄρος τὸ Σινᾶ, ἵνα προσκυνήσω καὶ ἐκεῖ. Εὑρίσκωντας δὲ καὶ ἄλλην συνοδίαν φιλοχρίστων ἀνθρώπων, ἐσυντροφιάσθηκα μὲ ταύτους, καὶ ἤλθομεν διὰ τῆς ἐρήμου εἰς αὐτὸ, διὰ δώδεκα ἡμερῶν. καὶ προσκυνῶντας κἀκεῖ τοὺς Ἁγίους τόπους, ἔμεινα ἐν αὐτῷ μερικὰς ἡμέρας πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἐναρέτων καὶ Ἁγίων ἀνδρῶν, τῶν ἐκεῖσε ἐνασκουμένων, ἐρχόμενος συχνάκις πρὸς τὰ κελλία αὐτῶν, ὠφελείας χάριν. διότι ὅλην τὴν ἑβδομάδα καθέζονται εἰς τὰ κελλία των, καθ᾽ ἕνας χωριστὰ, καὶ μόνον τὸ σάββατον βράδυ συναθροίζονται εἰς τὸ Κυριακὸν, καὶ ψάλλουν ὁμοῦ τὴν ἀγρυπνίαν τῆς Κυριακῆς. καὶ τὸ ταχὺ εἰς τὴν Λειτουργίαν μεταλαμβάνον-

τες τὰ ἄχραντα Μυστήρια, ἀναχωρεῖ ἕκαστος εἰς τὸ κελλίον του. Εἶχασι δὲ τὸ εἶδος Ἀγγελικὸν, καὶ ζωὴν ὑπὲρ ἄνθρωπον, τὴν ὄψιν χλωμοὶ, καὶ τὰς σάρκας ξηρὰς, καὶ συχνὰς ἀπὸ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν, καὶ παρ' ὀλίγον ἦσαν ὡς ἄσαρκοι. διότι δὲν τοὺς εὑρίσκετο παντελῶς τίποτε, ἀπὸ ὅσα ὁ ἄνθρωπος τρέφεται, μήτε ψωμὶ, μήτε λάδι, μήτε κρασὶ, πάρεξ ὀλίγα φοινίκια, τὰ κοινῶς λεγόμενα, κουρμάδες, μὲ τὰ ὁποῖα ἐνεδυνάμωναν τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος. μόνον δὲ διὰ τοὺς ξένους καὶ Ποσκυνητάδες εὑρίσκετο εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ἡγουμένου ὀλίγον παξιμάδι. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπῆγα, δὲν ἐπέρασαν πολλαῖς ἡμέραις, καὶ ἐπλάκωσαν τὸν τόπον πλῆθος πολὺ Σαρακηνῶν, ἐπειδὴ ἀπέθανεν ὁ Ἀρχηγός των. καὶ ὅσους εὑρήκασι τριγύρου εἰς τὰ Ἀσκητήρια, τοὺς ἐφόνευσαν. ὅσοι δὲ ἐγροίκησαν ταῖς φωναῖς καὶ τὴν ταραχὴν, ἔδραμον καὶ ἐφυλάχθησαν εἰς τὸν πύργον μαζὶ μὲ τὸν Ἡγούμενον, τὸ ὄνομά του Δουλᾶς, τοῦ ὄντος ὡς ἀληθῶς δούλου τοῦ Θεοῦ. Διότι ὡς ἄλλος οὐδεὶς εἶχε πολλὴν πραότητα καὶ μακροθυμίαν, ὅθεν καὶ τινὲς τὸν ἔκραζον νέον Μωϋσῆν. Οἱ γοῦν Σαρακηνοὶ, καταδραμόντες τοὺς τριγύρου τοῦ Ἁγίου Ὄρους τόπους, τὸν λεγόμενον Θραμβῆ, καὶ Χωρῆ, καὶ Κοδὰρ, ὅσους εὗρον ἐκεῖ ὁσίους Ἀσκητὰς ἐφόνευσαν. Ἔφθασαν δὲ καὶ ὅπου ἤμεθεν καὶ ἡμεῖς, καὶ εἰμὴ ὁ Θεὸς ἐθαυματούργησε παράδοξον θαῦμα, ἤθελον μᾶς φονεύσῃ καὶ ἡμᾶς ἅπαντας. Ἀλλ' ὅμως ἀναβαίνοντες τὸ ὄρος, νὰ ἔλθουν ὅπου ἤμεθε, καὶ φθάσαντες πλησίον, ἀνάψε φωτία εἰς ὅλην τοῦ ὄρους τὴν κορυφὴν, καὶ ἐσκεπάσθη τὸ ὄρος μὲ καπνὸν πολὺν, καὶ ἡ φλόγα ἀνέβαινεν ἕως τὸν Οὐρανόν. Βλέποντες δὲ ἡμεῖς τὸ φοβερὸν τοῦτο καὶ παράδοξον πρᾶγμα, ἐπέσαμεν τρομασμένοι εἰς τὴν γῆν, προσκυνήσαντες τῷ Κυρίῳ, παρακαλοῦντες νὰ μὴ μᾶς βλάψῃ ἡ φλόγα τοῦ πυρός. Τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἔκαμε τοὺς Βαρβάρους νὰ φοβηθοῦσι πολλά. Καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔφυγον τρέχοντες ἅπαντες, οἱ τινὲς ἀπ' αὐτοὺς ἄφησαν καὶ τὰ ἅρματά τους εἰς τὴν γῆν ἐρριμμένα. ἄλλοι πάλιν μήτε τὰ καμήλιά των ἐφρόντισαν νὰ πάρουσιν, ἀλλὰ τὰ ἄφησαν φεύγοντες, ὥσπερ διωκόμενοι ὑπὸ τοῦ πυρός. Ταῦτα βλέποντες ἡμεῖς, εὐχαρίστως ἐδοξάσαμεν τὸν Θεὸν, ὁποῦ εἰς τέλος δὲν παραβλέπει τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφυγον οἱ Βάρβαροι, κατελθόντες ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ πύργου, καὶ ἐλθόντες εἰς τὰ Ἀσκητήρια τῶν Πατέρων, καὶ εὑρόντες τὰ τίμια αὐτῶν σώματα αἱματωμένα καὶ νεκρὰ κείμενα εἰς γῆν ἐρριμμένα, δάκρυα πολλὰ μετεχέαμεν, ψηλαφοῦντες τὰς ἁγίας ἐκείνας σάρκας, καὶ ἐρευνῶντες ἑκάστου τὰς πληγὰς, εἰς ποῖον μέρος τοῦ κορμίου καθ' ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τὴν πληγὴν ἔλαβε. καὶ ἐὰν τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀκόμι ζωντανοὶ, εἰ μὲν εἶναι διὰ ὑγείαν, νὰ τοὺς περιποιηθοῦμεν, ὡς δυνάμεθα. Εὕρομεν δὲ ἀπεθαμμένους τριανταοκτὼ, οἱ ὁποῖοι εἶχασι τὰς πληγὰς εἰς διαφόρους τόπους τοῦ σώματος. τὸν δὲ τρόπον τοῦ θανάτου των δὲν ἦτον τινὰς νὰ μᾶς διηγηθῇ,

ἐπειδὴ

ἐπειδὴ πάντες ἐφονεύθησαν. Ἀπὸ τοὺς ὁποίους εὕρομεν εἰς τὴν σκήτην Θραμβὴ, δώδεκα μόνον ὁμοῦ, τοὺς δὲ λοιποὺς ἔνθεν κᾀκεῖθεν ἐῤῥιμμένους εἰς διαφόρους τόπους, μακρὰν ἕνα ἀπὸ τὸν ἄλλον. κάποιος δὲ Ἡσαΐας τοὔνομα, καὶ ἕτερος, Σάββας λεγόμενος, ἦσαν λαβωμένοι, ἀλλ᾽ ὅμως ἀκόμι ἀνέπνεον. Εὐθὺς οὖν ἡμεῖς ἐνταφιάσαντες μετὰ θρήνου, καὶ κλαυθμοῦ τοὺς ἀποθανόντας, ἐφροντίζομεν διὰ τοὺς ἔτι ζῶντας, Σάββαν, λέγω, καὶ Ἡσαΐαν, ἴσως καὶ ζήσουσιν. Ἀλλὰ ποῖος ἦτον οὕτω σκληρὸς καὶ μὲ πέτρινην καρδίαν, ὁποῦ νὰ μὴ λυπηθῇ καὶ νὰ κλαύσῃ, βλέπων τοὺς ὁσίους ἐκείνους καὶ Ἱεροπρεπεῖς γέροντας, τὰ Ἀγγελοειδῆ πρόσωπα, χαμαὶ εἰς γῆν ἐῤῥιμμένους, καὶ ὡς πρόβατα ὑπὸ ἀγρίων λύκων διασπαραχθέντα; καὶ ἄλλος μὲν νὰ ἔχῃ τὴν κεφαλὴν κρεμαμένην ἐκ τοῦ λαιμοῦ μὲ ὀλίγον δέρμα, ἄλλος δὲ νὰ εἶναι χωρισμένος ἀπὸ τὸ μέσον εἰς δύο, ἄλλος ἀπὸ τὴν δυνατὴν πληγὴν τῆς κεφαλῆς νὰ ἔχῃ ἔξω κρεμαμένους τοὺς βολβοὺς τῶν ὀμματίων του, καὶ ἄλλος μὲν νὰ ἔχῃ κομμένα τὰ χέρια, καὶ ἄλλος τὰ ποδάρια, καὶ ὅλοι ὡς ξύλα ἄψυχα, καὶ σχεδὸν νὰ μὴ γνωρίζωνται, ποῖος εἶναι ὁ ἕνας, καὶ ποῖος εἶναι ὁ ἄλλος, κολοβωμένα ὅλοι ἔχοντες τὰ μέλη τοῦ σώματος. Ἀπὸ δὲ τοὺς δύο τοὺς ζῶντας, ὁ μὲν Ἡσαΐας, τὴν ἄλλην ἡμέραν πρὸς ἑσπέραν, ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ, ὁ δὲ Σάββας εἶχεν ἐλπίδας ζωῆς, διότι δὲν εἶχε πληγὴν κινδυνεύουσαν εἰς θάνατον. ἀλλ᾽ ὅμως ἐλυπεῖτο καὶ ἔκλαιε, πῶς δὲν τὸν ἠξίωσεν ὁ Θεὸς νὰ συναποθάνῃ καὶ νὰ συναριθμηθῇ μὲ τοὺς λοιποὺς ἐκείνους Ὁσιομάρτυρας. Ἀλλοίμονον λέγωντας εἰς ἐμένα τὸν ταλαίπωρον, ὁποῦ ὑστερήθηκα τοῦ δρόμου τοῦ πρὸς τὸν Παράδεισον, ἐκεῖ ὁποῦ ἔδραμον οἱ Συνασκηταί μου, ὁποῦ ἔφθασα κοπιάζωντας ἕως τὴν ἑνδεκάτην μόνην ὥραν, καὶ εἰς τὴν δωδεκάτην δὲν ἔφθασα. ἀλλοίμονον εἰς ἐμένα, ὁποῦ ἔφθασα καὶ εἶδα τὸν λιμένα, καὶ εἰς αὐτὸν δὲν ἐσέβηκα νὰ φυλαχθῶ, ὁποῦ εἶδα τὴν πόρταν τῆς Βασιλείας, καὶ τὸν Βασιλέα δὲν εἶδα. Καὶ ταῦτα μὲν ἔλεγεν ἀποδυρόμενος ἑαυτὸν, πρὸς δὲ τὸν Θεὸν εὐχόμενος ἔλεγε. Κύριε Θεὲ παντοκράτορ, ὁ τὸν Μονογενῆ σου Υἱὸν πέμψας εἰς τὸν Κόσμον διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, μὴ με χωρίσῃς ἀπὸ τοὺς ἀποθανόντας ἁγίους Πατέρας, ἀλλὰ κάμε νὰ τελειωθῇ μὲ τοὺ λόγου μου ὁ τεσσαρακοστὸς ἀριθμὸς τῶν δούλων σου. ἀποφάσισαι νὰ γένῃ οὕτω Θεέ μου, ὅτι ἀπὸ κοιλίας μητρός μου ἐσένα ἠγάπησα, καὶ ἐσένα ἠκολούθησα ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ἀκάθαρτος. Καὶ ταῦτα λέγων, παρέδωκε καὶ αὐτὸς τὴν μακαρίαν καὶ ἁγίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀγωνισάμενος τὸν καλὸν ἀγῶνα, ὕστερα τρεῖς ἡμέρας, ἀφ᾽ οὗ οἱ ἄλλοι ἐτελειώθησαν. Εὑρισκόμενοι δὲ ἀκόμι εἰς λύπην μεγάλην διὰ τοὺς Ἁγίους, καὶ τοὺς στεναγμοὺς ἐν τῇ καρδίᾳ ἔχοντες, καὶ τὰ δάκρυα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς φέροντες, ἦλθεν ἕνας Ἰσμαηλίτης λέγωντάς μας, ὅτι οἱ Ἀσκηταὶ ὁποῦ ἐκατοίκουν τὴν ἔρημον τῆς Ῥαϊθὼ πάντες ἐφονεύθησαν

ὑπὸ τῶν Μαύρων τῶν λεγομένων Βλεμμύων. Ἦτον δὲ μακρὰν ἀπὸ λόγου μας ὁ τόπος οὗτος τῆς Ῥαϊθῶ, ἡμερῶν τριῶν διάστημα, εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ὅπου εἶναι αἱ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ τὰ ἑβδομήκοντα στελέχη τῶν φοινίκων. Ἐρωτήσαντες δὲ ἡμεῖς τὸν ἄνθρωπον νὰ μᾶς εἰπῇ, πῶς, καὶ πόσοι ἐθανατώθησαν, ἔλεγε, πῶς δὲν ἠξεύρει, ὅτι δὲν εἶδεν, ἀλλὰ μόνον ἤκουσεν, ὅτι οἱ ἐν τῇ Ῥαϊθῷ Μοναχοὶ πάντες ἐσφάγησαν, καὶ ἠκούσθη ὁ λόγος πανταχοῦ. καὶ πάλιν ἦλθον ἄλλοι λέγοντες καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτά. Ἀδημονούντων δὲ ἡμῶν περὶ τοῦ ἀκουσθέντος, καὶ μὴ δυνάμενοι καταμαθεῖν τὸ ἀληθές, εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἦλθεν ἀπ' ἐκεῖ ἕνας Ἀσκητὴς διὰ νὰ μείνῃ εἰς τὸ Ἅγιον ὄρος τὸ Σινᾶ, ἐπειδὴ ἡ ἔρημος τῆς Ῥαϊθοῦ, καὶ τὰ ἐκεῖσε Ἀσκητήρια νὰ ἐκαταπατήθησαν ὑπὸ τῶν Βλεμμύων. Τοῦτο μαθὼν ὁ ὅσιος Βουλᾶς, ὁ Ἡγούμενος, ἐπροσκάλεσε τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν ἐδεξιώθη, ἐρωτῶντάς τον νὰ μάθῃ καθαρῶς τὴν συμφορὰν ὅπου ἐπανέβη τῶν Ἁγίων ἐκείνων Πατέρων, καὶ μὲ τί τρόπον αὐτὸς ἐσώθη ἀπὸ τὸν φόνον τῶν Βαρβάρων. Ἀκόμι ἠρώτα τὸν βίον, καὶ τὰ ἀρετὰς τῶν μακαρίων ἐκείνων Ἀνδρῶν, διὰ νὰ μάθῃ τάχα, μὲ ποίους ἱδρῶτας ἀσκητικοὺς ἐσυγκέρασαν καὶ ἔσμιξαν τὰ μαρτυρικά των ἐκεῖνα αἵματα.

Βίος καὶ Μαρτύριον τῶν ἐν τῇ Ῥαϊθῷ Ἀββάδων.

Ὁ Δὲ Μοναχὸς ἄρχισε νὰ διηγᾶται λέγωντας. Ἀπὸ λόγου μου Τίμιε Πάτερ, ὀλίγον τίποτε θέλεις μάθῃ περὶ ἀρετῶν καὶ ἀσκητικῶν ἀγώνων καὶ ἱδρώτων τῶν Ἁγίων ἐκείνων Πατέρων, διότι ἔχω καιρὸν ὀλίγον ὅπου ἐκατοίκησα μαζίτων, εἴκοσι χρόνους καὶ μόνον, διότι ἦσαν ἄλλοι ὅπου ἐκατοίκησαν εἰς τὸν τόπον, τεσσαράκοντα, καὶ πεντήκοντα, καὶ ἑξήκοντα χρόνους. πλὴν ὅλος ὁ τόπος εἶναι κάμπος ἴσος, τὸ μάκρος του πολύ, ἁπλωμένον πρὸς τὸ Νότειον μέρος, εἰς μακρὸν καὶ πολὺ διάστημα, τὸ δὲ πλάτος εἶναι ὡς δέκα μίλια. καὶ ἀπὸ μὲν τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς ἔχει ὡσὰν ἕνα τεῖχος ὑψηλὸν τὰ βουνὰ τοῦτα, ὅπου καὶ ἀπ' ἐδῶ φαίνονται, τὰ ὁποῖα, εἰς ἀνθρώπους ὅπου δὲν τὰ ἠξεύρουσι, φαίνονται νὰ εἶναι ἄγρια καὶ ἀπάτητα. ἀπὸ δὲ τὸ Δυτικὸν μέρος ἔχει τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἡ ὁποία εἶναι κόλφος, καὶ ἔρχεται ἀπὸ τὴν ἔξω μεγάλην θάλασσαν. ὀλίγον δὲ διάστημα ἀπὸ τὴν θάλασσαν εἶναι ἕνα βουνόν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εὐγαίνουσιν αἱ δώδεκα πηγαί, καὶ ποτίζουσι πλῆθος πολὺ φοινίκων. Εἰς τοῦτο δὴ τὸ βουνὸν ἐκατοίκουν πολλοὶ Ἀσκηταί, κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. ἔχοντες τὸ Κυριακόν, ἔνθα συναθροίζονται τὴν Κυριακήν, ὄχι εἰς αὐτὸ τὸ ὄρος, ἀλλὰ σιμὰ εἰς αὐτό. Ἄνδρες μὲν κατοικοῦντες εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ τὴν πολιτείαν ἔχοντες ἀληθῶς οὐράνιον, τὴν δὲ ψυχήν, ὡς Ἄγγελοι·

τοὺς ὁποίους καὶ ἐμιμοῦντο, καταφρονοῦντες τοὺς ἑαυτούς των, καὶ τὴν σάρκα ὡς ἐχθρὸν λογιζόμενοι, ὄχι μὲ μίαν, ἀλλὰ μὲ ὅλαις ταῖς ἀρεταῖς στολισμένοι. Τῶν ὁποίων καθ' ἑνὸς χωριστὰ τοὺς ἄθλους καὶ τὰ ἀγωνίσματα, τοὺς ἀσκητικοὺς κόπους, τὰ παλαίσματα, καὶ τοὺς ἐκ τοῦ Διαβόλου πειρασμοὺς οὓς ὑπέμειναν, δὲν δύναμαι, ὦ ἀγαπητοί, νὰ διηγηθῶ μὲ τούτην μου τὴν γλῶσσαν διὰ τὸ πλῆθος. πλὴν ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τοῦ ἑνὸς, ὁποῦ θέλω διηγηθῆ, θέλετε γνωρίσει καὶ τοὺς ἄλλους, ποταποὶ ἦσαν, ἐπειδὴ ἡ ὁμοιότης τοῦ τρόπου κάνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ συναγελάζωνται ὁμοῦ εἰς ἕνα τόπον.

Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Μωϋσέως.

Ἦτον ἐκεῖ κάποιος Ἀσκητὴς, τὸ ὄνομα Μωϋσῆς, ὁ ὁποῖος μικρόθεν ἔγινε Μοναχός. καὶ ἦτον ἐκεῖ ἀσκητεύων χρόνους ἑβδομήκοντα τρεῖς, διότι ἦτον ἀπ' ἐκεῖ σιμὰ, ἀπὸ τὴν Χώραν λεγομένην Φαρὰν, εὑρισκόμενος εἰς ἕνα σπήλαιον, ὄχι πολλὰ μακρὰν ἀπὸ τὸ Κυριακὸν, ὤντας ἀληθῶς δεύτερος Ἠλίας. διότι ὅσα καὶ αὐτὸς ἐζήτει ἀπὸ τὸν Θεὸν, εὐθὺς τὰ ἐλάμβανε. καὶ πολλὰς ἰατρείας ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ μέσου του, δίδωντάς του καὶ ἐξουσίαν νὰ διώκῃ Δαίμονας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ δὴ σχεδὸν, μὲ τὰ θαύματα ὁποῦ ἔκαμεν, εὐλαβηθέντες ὅλοι οἱ Ἰσμαηλῖται ὁποῦ ἦσαν τριγύρω τοῦ Φαρὰν, ἦλθον, καὶ πιστεύσαντες τοὺς ἔκαμε Χριστιανοὺς, τοὺς ὁποίους φέρνοντας εἰς τὸ Κυριακὸν, τοὺς ἔδιδε τὸ ἅγιον Βάπτισμα. Οὗτος λοιπὸν ὁ ὅσιος Μωϋσῆς, ἀφ' οὗ ἔγινε Μοναχὸς, ψωμὶ δὲν ἔφαγεν, οἱ δὲ ἄλλοι ἔτρωγαν. διότι οἱ ἄνθρωποι οἱ πλησιόχωροι, τῆς Φαρὰν, καὶ τῆς Ῥαϊθῶ, φέροντες σιτάρι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, τοὺς ἔδιδαν πάντοτε ὀλίγον ψωμὶ, καὶ ἠγόραζον τὰ ἐργόχειρα τῆς τέχνης των, ἐτρέφοντο δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς φοίνικας. Τοῦ δὲ μακαρίου τούτου Μωϋσέως ἡ τροφὴ ἦτον ὀλίγα μόνον φοινίκια, καὶ τὸ ποτὸν νερὸν, καὶ τὸ φόρεμά του, ἀπὸ τὰ μαλλία τοῦ κουρμᾶ. Ἠγάπα δὲ καὶ πολλὰ τὴν ἡσυχίαν παρὰ ἄλλον κανένα. ἐδέχετο δὲ μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ ἀγάπην ἐκεῖνον ὁποῦ πρὸς αὐτὸν ὑπήγαινε, διὰ ἐρώτησιν λογισμοῦ καὶ ψυχικῆς ὠφελείας χάριν. ἐκοιμᾶτο δὲ ὕστερον μόνον, ἀφ' οὗ ἤθελε τελειώσῃ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ὄρθρου, τὴν δὲ λοιπὴν νύκτα ἔστεκεν ἄγρυπνος εἰς προσευχήν. Τὴν δὲ Ἁγίαν καὶ μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ἐκλείετο μέσα εἰς τὸ κελλίον του, καὶ παντελῶς δὲν ἄνοιγε τὴν πόρταν ἕως τὴν μεγάλην Πέμπτην, μὴ ἔχων εἰς τὸ κελλίον του εἰμὴ μόνον εἴκοσι φοίνικας, καὶ ἕνα κανάτι νερόν. ἀπὸ τὰ ὁποῖα πολλάκις μερικὰ του ἀπέμειναν καὶ δὲν τὰ ἔτρωγε, καὶ τὰ εὕρισκαν, ἀφ' οὗ ἄνοιγε τὸ κελλίον του τὴν μεγάλην Πέμπτην. τοῦτο μοῦ τὸ ἐδιηγήθη ὁ ὑποτακτικός του. Τούτην δὲ τὴν περασμένην Ἁγίαν Τεσσαρακοστὴν ἐδαιμονίσθη κάποιος Ἄρχοντας πρῶτος τοῦ Ἔθνους, ὀνόματι Βεδιανός. τὸν ὁποῖον φέροντες ἀπὸ τὴν Φαρὰν νὰ τὸν ἰατρεύσῃ ὁ Ὅσιος, ἀφ' οὗ ἐζύγωσεν εἰς τὸ κελλίον

τοῦ γέροντος, ὡς ἕνα στάδιον, τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν γῆν τὸ Δαιμόνιον, καὶ φωνάζοντας φωνὴν μεγάλην, εἶπεν. Ὢ βία, μήτε κἂν ὀλίγην ὥραν ἐδυνήθηκα νὰ ἐμποδίσω τοῦτον τὸν Κακόγηρον ἀπὸ τὸν κανόνα του. καὶ παρευθὺς ἐβγῆκε καὶ ἠλευθερώθη ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλοι πολλοὶ ἀξιωθέντες τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος. Ἔχω καὶ ἄλλα πολλὰ νὰ εἰπῶ περὶ τούτου τοῦ ὁσίου Ἀνδρὸς, ὅμως σιωπῶ ταῦτα διὰ τὸ πλῆθος. Οὗτος εἶχε καὶ μαθητὴν, ὀνόματι Ψώην, ὅστις ἦτον ἀπὸ τὴν Θηβαΐδα, καὶ ἔμεινε μετ' αὐτοῦ χρόνους τεσσαράκοντα, δὲν ἐβγαίνωντας παντελῶς ἀπὸ τὸν κανόνα τοῦ Γέροντος, ἀλλὰ ἦτον ἄλλος Μωϋσῆς εἰς ὅλας του τὰς ἀρετὰς, καὶ εἰς ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσεν ἀπ' αὐτόν. εἰς τοῦ ὁποίου Ψώη τὴν ὑποταγὴν ἐστάθηκα ἐγὼ τὸ πρῶτον, ἀλλὰ διὰ τὴν πολλὴν σκληραγωγίαν του ἐχώρισα ἀπὸ ταῦτον, μὴ δυνάμενος, ὁ ἀμελὴς ἐγὼ καὶ ῥάθυμος, νὰ ὑποφέρω τοὺς πολλοὺς κόπους τῆς ἀσκήσεώς του, καὶ τὴν ὑπομονὴν καὶ κακουχίαν τοῦ σώματος ὅπου ἔκανε. ἐτελειώθη δὲ καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων τῶν φονευθέντων ὑπὸ τῶν Βλεμμύων. Ἀλλὰ ἂν θέλω νὰ εἰπῶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν Ἀνδρῶν τούτων τοὺς βίους καὶ τὰ κατορθώματα, θέλω διηγηθῇ μεγαλήτερα καὶ ὑψηλότερα κατορθώματα. ἀλλ' ὅμως ὅλα διὰ τὸ στενὸν τοῦ καιροῦ τὰ ἀφίνω, καὶ θέλω διηγηθῇ ἕνα καὶ μόνον ἔργον ἑνὸς Ἀνδρὸς ἀπὸ ταύτους, φοβερὸν καὶ παράδοξον, τὸ ὁποῖον νὰ σιωπηθῇ δὲν εἶναι δίκαιον.

Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Ἰωσήφ.

Κάποιος Ἰωσὴφ, τὸ γένος Ἀϊλήσιος, ἐκατοίκα μακρὰν ἀπὸ τὸ νερὸν, ὡς δύο μίλια, εἰς τὸν κάμπον, κτίζωντας μὲ τὰ ἴδιά του χέρια τὴν κατοικίαν ὅπου ἐκατοίκα. ἄνθρωπος ὅσιος, Ἅγιος, καὶ εἰς πάντα τέλειος, καὶ χάριτος Θεοῦ πεπληρωμένος, ὡς τριάντα χρόνους ἔχων εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον. Πρὸς τοῦτον τὸν Ὅσιον γέροντα ἦλθε ποτὲ ἕνας ἀδελφὸς νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τοὺς λογισμοὺς του χάριν ὠφελείας. καὶ κρούωντας τὴν θύραν, δὲν τοῦ ἀπεκρίθη ὁ Γέρων· παρακύπτωντας δὲ ὁ ἀδελφὸς ἀπὸ μικρὰν θυρίδα, βλέπει μέσα τὸν Ὅσιον, στεκάμενον εἰς προσευχήν. ἦτον δὲ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς ὁλολαμπὴς ὡς φλόγα πυρός. Ἔντρομος δὲ γενόμενος ὁ ἀδελφὸς, ἐστράφη ὀπίσω, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἐλύθησαν τὰ μέλη του, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ὡσὰν νεκρὸς, ἕως μίαν ὥραν. ἔπειτα ἐσυκώθη καὶ ἐκάθησεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρταν. Ὁ δὲ Ἅγιος, ἐκστατικὸς ὢν ἐν τῇ προσευχῇ δὲν ἐγνώρισε τὸ πρᾶγμα. καὶ περνῶντας ἕως πέντε ὥραις, παρακύπτει πάλιν ἀπὸ τῆς θυρίδος, καὶ βλέπει τὸν Ἅγιον ὡς ἄνθρωπον, καὶ ἀνοίγωντάς του τὴν πόρταν, τὸν ἔκραξε μέσα. Καὶ καθίσαντες ὁμοῦ, ἠρώτησεν αὐτὸν, πότε ἦλθε. καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ λέγει. ἔχω τέσσαρας, ἢ καὶ πέντε ὥρας ὅπου ἦλθα, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ σοῦ δώσω πείραξιν, δὲν ἔκρουσα τὴν πόρταν, εἰ μὴ τώρα. Ἐγνώρισε δὲ ὁ

Γέρων,

Γέρων, πῶς ὁ ἀδελφὸς τὸν εἶδε τοιοῦτον, ὁλολαμπῆ. καὶ πρὸς μὲν τὸν ἀδελφὸν δὲν εἶπε τίποτε παντελῶς, μόνον εἰς ὅσα τὸν ἐρώτησε τοῦ ἔδωσεν ἀρκετὴν ἀπόκρισιν. θεραπεύσας δὲ καὶ ὠφελήσας αὐτοῦ τὸν λογισμὸν, τὸν ἀπέστειλεν ἐν εἰρήνῃ. αὐτὸς δὲ πλέον δὲν ἐφάνη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, φεύγων τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων. Ὕστερον δὲ ἔρχεται ὁ Ἀββᾶς Γελάσιος ὁ μαθητής του, καὶ δὲν τὸν εὑρίσκει. ζητήσας δὲ ἐπιμελῶς, καὶ μὴ εὑρίσκοντάς τον, ἔμεινεν αὐτὸς εἰς τὸ κελλίον του, λυπούμενος πολλὰ διὰ τὸν Γέροντα. Ὕστερον δὲ, εἰς ἓξ χρόνους, ὥρᾳ θ΄. τῆς ἡμέρας, ἀκούει ὁ Γελάσιος, καὶ κάποιος ἔκρουσε τὴν πόρταν, καὶ εὐγένωντας νὰ ἰδῇ, βλέπει τὸν Γέροντα καὶ ἔσεκεν ἔξω, καὶ ἐξεστάθη, νομίζωντας νὰ μὴν εἶναι φάντασμα δαιμονικόν. Πλὴν ποσῶς δὲν ἐταράχθη, ἀλλὰ λέγει πρὸς τὸν Γέροντα, ποίησον εὐχὴν, Πάτερ Ἅγιε. Καὶ κάνωντας εὐχὴν ὁ Γέρων, τὸν ἐδέχθη ὁ Γελάσιος μετὰ χαρᾶς, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους. ὁ δὲ Γέρων λέγει πρὸς τὸν Γελάσιον. καλὰ ἔκαμες, Τέκνον, καὶ ἐζήτησας πρῶτον τὴν εὐχὴν, διότι αἱ παγίδες τοῦ Διαβόλου εἶναι πολλαῖς. Ὁ δὲ Γελάσιος λέγει τῷ Γέροντι. πῶς σὲ ἐφάνη, τίμιε Πάτερ, νὰ χωρισθῇς ἀπὸ τὴν συνοδίαν σου, καὶ ἐμένα νὰ ἀφίσῃς ὀρφανὸν, καὶ ἤμουν εἰς μεγάλην λύπην διὰ τοῦ λόγου σου; Ὁ δὲ γέρων λέγει. τὸ μὲν αἴτιον ὁποῦ δὲν ἐφαινόμουν εἰς τοῦ λόγου σας, ὁ Θεὸς τὸ γινώσκει. ἀλλ᾽ ὅμως ἕως τὴν σήμερον δὲν ἔλειψα ἀπὸ τοῦτον τὸν τόπον, ὅτε ἀπέρασε καμμία Κυριακὴ, ὁποῦ νὰ μὴ μεταλάβω μαζὶ μὲ τοῦ λόγου σας τὰ Ἄχραντα Μυστήρια. Τότε ὁ ἀδελφὸς ἐπληροφορήθη πῶς πάντοτε ἦτον ὁ Ὅσιος παρὼν μὲ τοῦ λόγου των, ἀλλὰ δὲν τὸν ἔβλεπαν. καὶ ἐθαύμασε, πῶς ἦτον μαζί τους καὶ δὲν ἐφαίνετον. Ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν Γέροντα. καὶ τώρα πῶς ἐφάνης εἰς ἡμᾶς, καὶ διὰ τίνα αἰτίαν; ὁ δὲ Γέρων λέγει. ὅτι σήμερον, Τέκνον, πορεύομαι πρὸς τὸν Κύριον, χωριζόμενος ἀπὸ τοῦτο τὸ ταπεινὸν κορμί. καὶ ἐπειδὴ μέλλει νὰ τὸ ἀφίσω εἰς τὴν γῆν, ἐφάνηκα, καὶ τὸ ἔφερα πρὸς τοῦ λόγου σου νὰ τὸ ἐνταφιάσῃς ὅπως σὲ ἀρέσῃ, καὶ νὰ ἀποδώσῃς τὴν γῆν εἰς τὴν γῆν, ὡς ἐδικόν της πρᾶγμα. Καὶ συνομιλοῦντες πολλὰ μὲ τὸν Ἀδελφὸν περὶ ψυχῆς, καὶ τῆς μελλούσης Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ἁπλώνωντας τὰ χέρια καὶ τὰ ποδάρια του, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ, παραδίδωντας τὴν τιμίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Εὐθὺς δὲ ὁ ἀδελφὸς Γελάσιος ἔδραμε καὶ ἔκραξε πάντας ἡμᾶς, καὶ ἤλθομεν μετὰ βαΐων καὶ ψαλμῳδιῶν, καὶ ἐφέραμεν τὸ τίμιον ἐκεῖνο λείψανον εἰς τὸ Κυριακὸν, ἔχον τὸ πρόσωπον λαμπρὸν ὑπὲρ τὸν Ἥλιον, καὶ τὸ ἐθάψαμεν εἰς τὸ Κοιμητήριον τῶν Πατέρων. Ἀλλὰ ἀρκεῖ, Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί, ἀπὸ τούτους μόνον νὰ μάθετε, ποταποὶ ἦσαν οἱ λοιποὶ Ἅγιοι Πατέρες. τῶν ὁποίων, ὡς εἴπομεν, τὰ κατορθώματα καὶ τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας εἶναι πάρεργον νὰ διηγοῦμαι, ἐπειδὴ μὲ καταναγκάζει ὁ καιρὸς νὰ διηγηθῶ τὰ περὶ τῶν Βαρβάρων. Τοῦτο βλέπω καὶ τὴν ἁγιωσύνην σας καὶ ποθεῖτε πλέον.

Περὶ τῶν Βλεμμύων, καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἐν Ῥαϊθῷ Ἀββάδων.

ΟΙ μὲν οὖν Ἅγιοι Πατέρες, τοιοῦτοι ὄντες τὴν ἀρετὴν πάντες, ὡς ἠκούσατε, πολιτευόμενοι μὲ πολλὴν ἀκτημοσύνην καὶ πτωχείαν, διὰ τὸν Θεὸν ὑπομένοντες μὲ ἀνδρείαν ψυχῆς πολλὰς θλίψεις καὶ στενοχωρείας, ἔχοντες ἕνα καὶ μόνον ἐπίμονον ἔργον τὴν προσευχὴν, καὶ λατρεύοντες ἡμέρας καὶ νυκτὸς Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ. ἦσαν δὲ ὅλοι τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα τρεῖς. Τὴν δὲ μεγάλην αὐτῶν ἄσκησιν, ἔξω παντὸς μέτρου οὖσαν, τίς διηγήσεται; μόνος γὰρ ὁ Θεὸς τὴν ἠξεύρει, ὁποῦ ἀντιμετρεῖ ἑνὸς ἑκάστου καὶ τὴν δικαίαν ἀμοιβὴν, καθὼς αὐτὸς γνωρίζει.

Τοιουτοτρόπως οὖν διερισκόμενοι οἱ ὅσιοι οὗτοι Πατέρες, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν περνῶντες ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Αἰθιοπίας τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν μὲ ἕνα βαρκάκι τρεῖς ἄνθρωποι, ἦλθον πρὸς ἡμᾶς λέγοντες, ὅτι οἱ Βλέμμυοι ἦλθον εἰς ἕνα λιμένα, καὶ εὗρον ἕνα καράβι, ὁποῦ ἐπάγαινεν εἰς τὸ Συβεῖσι. (τοῦτο ἐλέγετο παλαιὰ Ἀρσινόη) λέγοντες τῶν ναυτῶν νὰ τοὺς πάρουσι καὶ αὐτοὺς ὅπου ὑπάγουν. Οἱ δὲ ναῦται τοὺς ἔταξαν νὰ τοὺς πάρουσιν, ἀλλὰ τὴν νύκτα ἐφύσησεν ἄνεμος ἐπιτήδειος τοῦ καραβίου, καὶ ἔκαμαν ἄρμενα, ἀφίνοντες ἔξω τοὺς Βλεμμύους. πλὴν ἔχουν γνώμην νὰ εὕρουσιν ἄλλο καράβι νὰ περάσουσιν. εἶναι δὲ ὡσεὶ τριακόσιοι, καὶ δὴ λοιπὸν φυλαχθῆτε, μὴν ἔλθουν ἔξαφνα καὶ σᾶς φονεύσουσιν. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡμεῖς, ἐβάλαμεν βίγλαις εἰς τὴν θάλασσαν, ὅταν τοὺς ἴδουσι νὰ μᾶς δώσουσι λόγον. προσευχόμενοι δὲ, ἐπαρακαλέσαμεν τὸν Θεὸν νὰ κάμῃ εἴτι φαίνεται τῆς θείας αὐτοῦ Προνοίας, καὶ εἶναι διὰ ψυχικήν μας ὠφέλειαν. καὶ τὴν ἄλλην νύκτα βλέπομεν ἄλλο καράβι, εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν οἱ Βλέμμυοι. Οἱ δὲ κοσμικοὶ ἄνδρες τοῦ χωρίου τῆς Ῥαϊθοῦ ἡτοιμάσθησαν νὰ σταθοῦσιν εἰς πόλεμον, νὰ μὴ σκλαβωθοῦσιν ἡ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία των, καὶ χάσωσι καὶ τὰ καμήλιά των. Ἐμαζώχθησαν λοιπὸν ἄνδρες διὰ πόλεμον, ὡς διακόσιοι· ἡμεῖς δὲ ἐδράμαμεν καὶ ἐφυλάχθημεν εἰς τὸ Κυριακὸν, ὅτι ἦτον περιτειχισμένον ὡς ὀργυίας δύο τὸ ὕψος. καὶ οἱ Βλέμμυοι τὴν νύκτα ἐκείνην ἔφθασαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, πλησίον τῶν δώδεκα πηγῶν, καὶ ἐκεῖ ἐστάθησαν τὴν νύκτα ἐκείνην. τὸ δὲ ταχὺ εὔγαλαν ἔξω ἀπὸ τὸ καράβι ὅλους τοὺς ναύτας δεμένους εἰς τὴν γῆν, ἀφίνοντες εἰς τὸ καράβι ἕνα μόνον ναύτην νὰ τὸ φυλάττῃ, καὶ ἕνα ἀπὸ τοὺς συντρόφους τους νὰ φυλάττῃ τὸν ναύτην νὰ μὴ φύγῃ. Αὐτοὶ δὲ οἱ Βάρβαροι ἐρχόμενοι ἔνθα αἱ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων, τοὺς ἀπάντησαν οἱ Ῥαϊθιῶται Χριστιανοὶ, καὶ Φαρανῖται, ἔνθα καὶ δυνατὸν πόλεμον ἔδωσαν, μὲ τόξα καὶ σαΐτταις, ὥστε ὁποῦ αἱ σαΐται ὡς βροχὴ ἔπιπτον. Ὄντες δὲ οἱ Βλέμμυοι περισσότεροι, ἐνίκησαν τοὺς ἐδικούς μας, καὶ ἐφόνευσαν ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἑκατὸν

εἰκοσιεπτά. οἱ δὲ λοιποὶ, οἱ μὲν ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος, ἄλλοι μέσα εἰς τὰς κρημάδες, καὶ καθ' ἕνας, ὅπως ἠδυνήθη, ἐγλύτωσε τὴν ζωὴν μόνην. Λαβόντες δὲ οἱ Βάρβαροι πολλὴν αἰχμαλωσίαν, τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδία ἄφησαν αὐτοῦ εἰς τὰς δώδεκα πηγὰς, αὐτοὶ δὲ ὥρμησαν πρὸς ἡμᾶς ἐξαγριωμένοι ὡς λέοντες, θυμοῦ καὶ φόνου γέμοντες. Νομίζοντες δὲ οἱ ἀπάνθρωποι, ὅτι τὰ χρήματα, καὶ τὰ λοιπὰ πράγματα τῶν Ῥαϊθιωτῶν καὶ Φαρανιτῶν νὰ εἶναι κρυμμένα εἰς τὸν ἐδικόν μας πύργον, ἐτριγύριζαν ὅλον τὸ Κυριακὸν μὲ ἀτάκτους καὶ ἀγρίας φωνάς. Ἀκούοντες δὲ ἡμεῖς, μᾶς ἔλαβε φόβος καὶ τρόμος. τί γὰρ ἄλλο ἠλπίζαμεν, εἰμὴ φόνον καὶ θάνατον; διότι ἄλλος τρόπος νὰ γλυτώσωμεν δὲν ἦτον. ὑψώνοντες δὲ εἰς Οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ τὰ ὀμμάτια μὲ δάκρυα εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ ἀπὸ καρδίας στενάζοντες, τὸν Θεὸν ἐπαρακαλοῦμεν. Καὶ ἰδοὺ εὐθὺς, ὡσὰν νὰ ἤθελεν ἔλθῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν, κάποια χάρις ἐνδυναμοῦσα ἡμᾶς, ἐπῆρεν ἀπὸ ὅλους μας τὸν φόβον καὶ τὴν δειλίαν τοῦ θανάτου, καὶ ἐβλέποντο ἅπαντες ἱλαροὶ καὶ πρόθυμοι. καὶ ἄλλοι μὲν ἐχαίροντο τὸν χωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὴν σάρκα, ἐλευθερίαν λογιζόμενοι. ἄλλοι πάλιν μὲ λόγια παρηγορητικὰ ἐνεδυνάμωναν τοὺς ὀλιγοψύχους, τί θέλει νὰ γένῃ, λέγοντες, ἂν ὁ Θεὸς ἠθέλησε σήμερον ὅλους συντροφιασμένους νὰ μᾶς καλέσῃ εἰς τὴν Οὐράνιόν του χαράν; Τοῦτο εἶναι παρὰ πόνον, ὁπόταν τὸν ἕνα νὰ ἤθελε καλέσῃ, καὶ τὸν ἄλλον νὰ ἀφίσῃ ἀκόμι εἰς τὴν ταλαίπωρον ταύτην ζωήν. Ἂν ἡ θεία του φιλανθρωπία ἠθέλησεν ὅλους ὁμοῦ εἰς ἕνα καιρὸν νὰ μᾶς βγάλῃ ἀπὸ τοὺς κόπους καὶ μόχθους τῆς σαρκὸς, καὶ νὰ μᾶς δώσῃ ὅλων νῶν ὁμοῦ, ἂν ἔχωμεν νὰ λάβωμεν τίποτε μισθὸν, δὲν πρέπει μὲ προθυμίαν νὰ τρέχωμεν; ἀλλὰ καὶ τί ἄλλη καλοτυχία θέλει εἶσαι εἰς ἡμᾶς, ὡς ἂν νὰ εἶναι τὸ τέλος τῆς ζωῆς μας δρόμος μαρτυρικός; Τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα οἱ μὲν ἔλεγον, οἱ δὲ, τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω, Ἀδελφοὶ, ἀπεκρίνοντο. καὶ οὕτω πάντες ἐν μιᾷ φωνῇ ἐκράξαμεν τὸ, Κύριε ἐλέησον. Ὕστερος δὲ πάντων ὁ ἡμέτερος Πατὴρ, Παῦλος ὀνόματι, τὸ γένος ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον ἔχων, τὸν νῦν λεγόμενον Μωρέαν, ἐκ Χώρας Παλαιᾶς Πάτρας, σταθεὶς εἰς τὸ μέσον, ἡμῶν πάντων σιωπώντων, ἄρχισε νὰ λέγῃ πρὸς ἡμᾶς ταῦτα.

Λόγοι Παραινετικοὶ τοῦ Ἀββᾶ Παύλου, τοῦ Ἡγουμένου, πρὸς πᾶσαν τὴν Ἀδελφότητα.

Ὅλοι μας ἡμεῖς, Πατέρες καὶ Ἀδελφοὶ, ἠξεύρετε πῶς ἐσυναχθήκαμεν εἰς τοῦτον τὸν τόπον διὰ τὸν Κύριον, διὰ νὰ εὐαρεστήσωμεν τὸ θεῖον αὐτοῦ θέλημα, καὶ δὲν ἐπροτιμήσαμεν μηδένα πρᾶγμα ἄλλο, ἀπὸ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ. καὶ μακρυνάντες ἀπὸ τῶν τοῦ Κόσμου φροντίδων τῶν φθαρτῶν καὶ ματαίων, ἐκατοικήσαμεν εἰς τοιαύτην ἔρημον σκληρὰν καὶ ἄνυδρον

μηδὲ μίαν παραμυθίαν ἔχουσαν, ἄλλον σκοπὸν οὐκ ἔχοντες, παρὰ πότε νὰ μᾶς καλέσῃ ὁ Θεός, νὰ μᾶς δώσῃ τὰ οὐράνια αὐτοῦ ἀγαθά. καὶ τὸν αὐχένα μας ἐκλίναμεν εἰς τὸν Ζυγὸν αὐτοῦ τὸν χρηστὸν καὶ ἐλαφρόν, διὰ νὰ μὴν ἐξουσιάζωμεν πλέον ἡμεῖς τοῦ λόγου μας, ἀλλὰ αὐτὸς νὰ μᾶς κυβερνήσῃ κατὰ τὸ αὐτοῦ Ἅγιον θέλημα, διὰ τοῦτο καὶ παλαίποτε ἀπεθάνομεν τῷ Κόσμῳ καὶ τῇ σαρκί. Καὶ δὴ λοιπὸν μηδένα πρᾶγμα, Ἀδελφοί, δὲν θέλει γένῃ εἰς ἡμᾶς, μὴ θέλοντος τοῦ Θεοῦ. ἐὰν εἶναι θέλημά του νὰ φονευθοῦμεν, θέλει μᾶς συναριθμήσει μὲ τοὺς χορὺς τῶν Μαρτύρων. Ἐνθυμᾶσθε, Ἀδελφοί, πῶς πολλάκις ἐμακαρίζαμεν τοὺς Ἁγίους Μάρτυρας, ὅτι διὰ πρόσκαιρον πόνον ἀπόλαυσαν τὴν παντοτεινὴν ζωὴν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, νῦν ἡμέρα σωτηρίας ἡ ἡμέρα αὕτη. ἡ ὁποία πάντοτε εἰς ἡμᾶς θέλει εἶσαι μία καὶ ἀνέσπερος, ἐπειδὴ ἑσπέραν καὶ νύκτα δὲν θέλομεν ἰδεῖ πλέον, ἔχοντες πάντοτε εἰς ἡμᾶς λάμποντα τὸν νοητὸν Ἥλιον τὸν Χριστόν. Λοιπὸν τινὰς μὴ δειλιάσῃ διὰ τὸν ὀλίγον πόνον τῆς σαρκός, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς πάντοτε ὡς ἐχθρὸν καὶ ἐπίβουλον τῆς ψυχῆς ἐταλαιπωρήσαμεν μὲ νηστείαις, καὶ ταῖς ἄλλαις κακουχίαις. Μὴ φανῶμεν σήμερον φιλόσαρκοι, ὅπουγε εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴν ἤμεθεν μισόσαρκοι καὶ πνευματικοί, διότι μικρὸς θέλει εἶσαι ὁ πόνος, καὶ μεγάλη ἡ ἀπόλαυσις, ὀλίγος ὁ κόπος, ἀλλὰ πολὺς ὁ μισθός. ἡ σάρκα πάσχει, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ χαίρεται, μάλιστα καὶ αὐτὴ ἡ σάρκα ἐν τῇ ἀναστάσει θέλει δοξασθῇ ὁμοῦ μὲ τὴν ψυχήν, ζῶσα ἐν ἀφθαρσίᾳ καὶ ἀθανασίᾳ καὶ χαρᾷ διηνεκεῖ. Ταῦτα λέγοντος τοῦ ὁσίου ἡμῶν Πατρός, πάντες ἡμεῖς κλίναντες τὰς κεφαλάς, εἴπομεν ἐν ἑνὶ στόματι. Οὕτω καθὼς εἶπας, τίμιε Πάτερ, ἂς γένῃ οὕτω νὰ κάμωμεν. τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν; ποτήριον θανάτου, καὶ σωτηρίας ἂς λάβωμεν σήμερον, ἐπικαλούμενοι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Τότε στρέφεται κατὰ Ἀνατολὰς ὁ Ἁγιώτατος Ποιμὴν ἐκεῖνος!, καὶ τοῦ Ἀρχιποιμένος Χριστοῦ μαθητής, ὁ θεῖος, λέγω, Παῦλος, καὶ συκώνοντας εἰς Οὐρανὸν τὰς χεῖρας, ἔλεγεν εὐχόμενος.

Ἐξόδιος Εὐχὴ τοῦ Ἡγουμένου, καὶ φωνὴ ἀοράτως ἀκουσθεῖσα.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος Ἅγιος καὶ παντοδύναμος, ἡ ἐλπὶς καὶ βοήθεια πάντων ἡμῶν, μὴν ἀλησμονήσῃς τοὺς δούλους σου, ἀλλὰ ἐνθυμήσου τὴν ἀσθένειαν καὶ ὀλιγοψυχίαν τῆς σαρκός, ὁ σάρκα δι' ἡμᾶς ἐνδυσάμενος. καὶ ἐνδυνάμωσόν μας εἰς τὴν ὥραν ταύτην τῆς ἀνάγκης, διότι σὺ αὐτὸς εἶπας, ὅτι τὸ πνεῦμα ἀείποτε εἶναι πρόθυμον, ἀλλὰ ἡ σάρκα εἶναι δειλὴ καὶ ἀσθενής. καὶ κάμε μας προθύμους εἰς τὸν θάνα-

τον, καὶ δέξαι τὰ αἰτήματα ἡμῶν ὡς θυσίαν ἀρεστήν σου, καὶ κατάταξον τὰ πνεύματα ἡμῶν ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, ὅτι σὺ εἶ ἡ ζωή, καὶ ἡ χαρά, καὶ ἡ ἀπόλαυσις τῶν ἡμετέρων ψυχῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, ἅμα τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ σου Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἡμῶν δὲ ἀποκειναμένων τό, ἀμήν, ἐγίνηκε πρᾶγμα φοβερὸν νὰ τὸ εἰπῇ τινάς, καὶ φοβερώτερον νὰ τὸ ἀκούσῃ. Ἠκούσθη μία φωνὴ ἀοράτως ἐκ τοῦ Ἁγίου Θυσιαστηρίου, λέγουσα. Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἀκούσαντες, καὶ γνωρίσαντες ἐξ αὐτῆς τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου μας, καὶ ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην μᾶς καλεῖ ὁ Κύριος, διελύθησαν ἡμῶν τὰ μέλη, δειλιασάσης τῆς σαρκός, κατὰ τὸν Νόμον τῆς φύσεως. ἅπαντες δὲ ἔντρομοι γενόμενοι, ὅλοι εἴχαμεν τὸ πρόσωπον εἰς τὸν Οὐρανόν, ἐκεῖθεν ἰσχὺν καὶ δύναμιν ἀπεκδεχόμενοι. Ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐν ἡμῖν ἐλέγετο καὶ ἐγίνετο, οἱ Βάρβαροι πολλάκις δοκιμάσαντες νὰ σέβουν ἀπὸ τὴν πόρταν, καὶ μὴ δυνάμενοι, ἔστησαν ξύλα μακρά, καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ τὸ τεῖχος τινὲς ἐξ αὐτῶν. Ἀνοίξαντες δὲ τὴν πόρταν, ἐσέβησαν καὶ οἱ λοιποί, βαστάζοντες γυμνὰ τὰ σπαθία εἰς τὸ χέρι, ὅλως ἐξαγριωμένοι καὶ ἐκ τοῦ σχήματος καὶ ἐκ τῆς ὁρμῆς. Καὶ πρῶτον μὲν ἕνα ἀδελφὸν καθήμενον εὑρόντες ἔσωθεν τῆς πύλης, ὀνόματι Γερεμίαν, ἔλαβον. ἐρωτοῦντες δὲ αὐτὸν μὲ Δραγουμάνον ὁποῦ εἶχον μαζί των, τοῦ ἔλεγον, δεῖξαί μας τὸν Αὐθέντην σου ποῖος εἶναι. Αὐτὸς δὲ μὲ μεγαλοψυχίαν μὴ φοβηθεὶς αὐτοὺς καθόλου, καίπερ μὲ γυμνὰ σπαθία ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἱσταμένους, ἀπεκρίθη μὲ τόλμαν πολλὴν λέγωντάς τους. δὲν σᾶς φοβοῦμαι τίποτε, μαγαρισμένοι ἄνθρωποι, καὶ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ, οὔτε σᾶς δείχνω ἐκεῖνον ὁποῦ γυρεύετε, καλὰ καὶ νὰ εἶναι ἐδῶ μέσα. Ἐθαύμασαν δὲ οἱ Βάρβαροι τὴν μεγαλοψυχίαν τοῦ ἀνδρὸς ὅτι οὔτε κἂν ὀλίγον ἐδειλίασεν αὐτούς, ἀλλὰ μάλιστα καὶ τοὺς ὕβρισε. καὶ δὴ πιάνοντάς τον, ἔδησαν αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ στήνοντάς τον εἰς τὸ μέσον τους γυμνόν, τὸν ἐσαΐτευον, ὥστε ὁποῦ δὲν ἀπόμεινεν εἰς τὸ μαρτυρικὸν ἐκεῖνο κορμὶ τόπος γερός. Τοιουτοτρόπως ἐκεῖνος ἀθλήσας καὶ ἀγωνισάμενος μὲ πολλὴν ἀνδρείαν, ἐνίκησεν εἰς τέλος τὸν Διάβολον, μὴ δειλανδρήσας τὸ καθόλου. καὶ πρῶτος ἀποθανών, ἔλαβε καὶ πρῶτος τὸν στέφανον τῆς καλῆς μαρτυρίας, καὶ ἔγινεν ἀρχὴ καὶ καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς λοιπούς. Ταῦτα ἰδὼν ὁ μακάριος Παῦλος, παρευθὺς εὐγῆκεν εἰς τὸ μέσον φωνάζωντας. ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ὁποῦ γυρεύετε, δείχνωντας ὁμοῦ μὲ τὸ δάκτυλόν του αὐτὸς ἑαυτόν, καὶ οὕτω παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς τοὺς Βαρβάρους ὁ τοῦ Χριστοῦ δοῦλος Παῦλος μὴ δειλιάσας, μήτε βάλλωντας εἰς τὸν νοῦν του καθόλου τὰς πληγὰς καὶ τὰς τιμωρίας, ὁποῦ πρὸ τοῦ θανάτου ἔμελλε νὰ λάβῃ ἀπὸ ταύτας. Ὅθεν λαβόντες αὐτὸν ἐκεῖνοι, πρῶτον μὲν μὲ λόγια ἥμερα καὶ ταπει-

νὰ ἄρχησαν καὶ τὸν ἐρωτοῦσαν. εἰπέ μας, λέγοντες, τὴν ἀλήθειαν. ποῦ ἔχεις κρυμμένα τὰ ἄσπρα σου; Ὁ δὲ Ὅσιος μὲ μαλακὰ λόγια καὶ μὲ πραότητα, καθὼς εἶχε συνήθειαν πάντοτε νὰ συντυχαίνη, τοὺς λέγει. πιστεύσατέ μου, τέκνα, ὅτι εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν δὲν ἀπόκτησα ἄλλο, παρὰ τοῦτα τὰ παλαιὰ καὶ τρίχινα ράσα ὁποῦ μὲ βλέπετε καὶ φορῶ. καὶ ἅμα λέγων, ἐκράτει καὶ ἔδειχνε μὲ τὸ χέρι του τὸ ράσον του. Ὡς δὲ ὁ Ὅσιος ἠρνεῖτο, μηδὲν ἔχειν λέγων, τὴν συνήθη ἀπανθρωπίαν καὶ ἀγριότητα οἱ Βάρβαροι δείχνοντες, κρατοῦντες πέτρας εἰς τὰ χέρια, τὸν ἐκτυποῦσαν μὲ ταύταις εἰς τὸν τράχηλον, καὶ μὲ ταῖς σαΐταις τὸν ἐκεντοῦσαν εἰς ὅλον τὸ κορμί, καὶ εἰς τὸ πρόσωπον λέγοντες, φέρε μας τὰ ἄσπρα σου. Ἀφ' οὗ δὲ πολλὴν ὥραν ἔδειρον καὶ ἐβασάνιζον, κτυπῶντας καὶ ἀναμπαίζοντάς τον, μηδὲν εὑρίσκοντες εἰς αὐτόν, ὕστερον ἕνας ἀπὸ ταύτους συκώνωντας τὸ σπαθί, καὶ κτυπῶντάς τον μέσον εἰς τὴν κεφα[λὴν] τόσον βαρέα, ὥστε ὁποῦ τὸ σπαθὶ ἐκατέβη ἕως τὸν τράχηλον τοῦ Ὁσίου, καὶ ἔ[π]εσεν ἡ Ἁγία ἐκείνη κεφαλή, χωρισθεῖσα εἰς δύο, τὸ ἕνα μέρος εἰς τὸν ἕ[να] ὦμον, καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὸν ἄλλον. ἔπειτα καὶ ἄλλας πληγὰς δίδοντάς του, ὡς ἔφθανε καθ' ἕνας, τὸν ἔρριψαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ προμνημονευθέντος καὶ προφονευθέντος Ὁσίου Ἱερεμίου. Ἔγινε δὲ ὁ πρῶτος τῆς Ἀδελφότητος δεύτερος Ἀθλητής, ἀλλὰ πρῶτος πάντων εἰς τὴν πρὸς θάνατον προθυμίαν. Ἐγὼ δὲ ὁ ἐλεεινός, βλέπων τοιοῦτον πικρὸν καὶ ἀπάνθρωπον θάνατον, τά,τε αἵματα, καὶ τὰ σπλάγχνα τῶν Ἁγίων ἀσπλάγχνως εἰς τὴν γῆν ἐκχυμένα, ἐδειλίασα ὑπὸ μικροψυχίας, καὶ ἐγύρευα τόπον φεύγωντας νὰ γλυτώσω τὴν ζωήν. Ἦτον δὲ ἐκεῖ, σιμὰ εἰς μίαν γωνίαν, βέργαις ὀλίγαις τοῦ κυρμᾶ μὲ φύλλα, τὰ ὁποῖα εἶχον διὰ ἐργόχειρον. καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἔστεκαν τριγύρου τοῦ μακαρίου Παύλου, φεύγωντας ἐγὼ ἐκρύφθηκα ὑποκάτω εἰς αὐταῖς ταῖς βέργαις, βάλλωντας εἰς τὸν νοῦν μου, ὅτι τὸ ἕνα βέβαια ἀπὸ τὰ δύο θέλει γένει. εἰ μὲν καὶ γλυτώσω ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Βαρβάρων, θέλω μείνει ὕστερον νὰ διηγοῦμαι τὸν θάνατον τὸν μαρτυρικὸν τῶν Ὁσίων, εἰδὲ μὴ γένη οὕτως, ἀλλὰ θέλουν μὲ εὕρει, δίδω καὶ ἐγὼ τοῦτο τὸ μακάριον τέλος, συναριθμηθεὶς μετὰ τῆς συνοδίας μου. Οἱ μὲν οὖν Βάρβαροι, ἀφίνοντες τοὺς δύο ἔξω φονευμένους, ὅλοι ὁμοῦ ἔδραμον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀλαλάζοντες μὲ μεγάλας φωνάς. καὶ παίζοντες τὰ σπαθία εἰς τὸν ἀέρα, ἄρχισαν καθ' ἕνας νὰ φονεύῃ ὁποῖον εὕρισκεν ἔμπροσθέν του ἀπὸ τοὺς Πατέρας, βαρῶντας μὲ τὸ σπαθὶ ὅπως ἔτυχε. διότι ἄλλον ἐβαροῦσαν εἰς τὸ κεφάλι, ἄλλου ἔμπηγαν τὸ σπαθὶ εἰς τὴν κοιλίαν του, καὶ σύροντές το εἰς τὸ κάτω, ἔσχιζαν τὴν κοιλίαν του, καὶ ἔχυναν εἰς τὴν γῆν τὰ ἐγκατά του. Ἄλλος δὲ πάλιν ἀπὸ ταῖς πλάταις ἄλλου ἔμπηγε τὸ σπαθί, ὅσον ὁποῦ περνῶντας ἀπὸ τὴν καρδίαν, εὔγαινεν ἔμπροσθεν, καὶ πρὸ τοῦ νὰ τὸ σύρῃ ὀπίσω, ἔπιπτε θανατωμένος ὁ Ἅγιος.

Ταῦτα δὲ διηγούμενος ὁ Ἀδελφός, ἔκλαιε τόσον πικρά, ὅσον ὁποῦ μὲ

τὰ δάκρυα ἔβρεχε τὸν ἑαυτόν του. Λέγων δὲ οὗτος ταῦτα ςενάζων καὶ δακρύων, ὅλους μας ἐκίνησε πρὸς θρῆνον καὶ κλαυθμὸν καὶ ὀδυρμόν. ὑπὸ δὲ τοῦ πολλοῦ θρήνου καὶ τῶν δακρύων, μήτε ἡμεῖς πλέον ἠμποροῦμεν νὰ ἐρωτοῦμεν, μήτε αὐτὸς νὰ ἀποκρίνεται. Ἐπέρασε λοιπὸν ὥρα πολλὴ, καὶ μόλις παυσάμενοι τῶν δακρύων, πάλιν ὁ Ἀδελφὸς ἄρχισε νὰ λέγῃ. πῶς νὰ διηγηθῶ καὶ νὰ εἰπῶ ὅσα κακὰ ἴδασι τοῦτά μου τὰ ταλαίπωρα ὀμμάτια, καὶ τοὺς ἀδίκους τῶν Ὁσίων θανάτους;

Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Ἀδὰμ, καὶ τοῦ ὑποτακτικοῦ, καὶ συγγενοῦς αὐτοῦ, Σεργίου τοῦ Νέου.

Ἦτον ἐκεῖ ἕνας Ἀσκητὴς, τὸ ὄνομά του Ἀδὰμ, ἔχωντας μαζί του καὶ ἕνα ὑποτακτικὸν καὶ συγγενῆ του, τὸ ὄνομά του Σέργιον Νέον, ὡς δεκαπέντε χρόνων. τὸν ὁποῖον ὁ γέρων ἀνάθρεψεν ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας, διδάσκωντάς τον ἐκ βρέφους τῆς Ἀσκητικῆς διαγωγῆς τὴν σκληραγωγίαν, καὶ τὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ πόλεμον. Καὶ δὴ ἀπὸ νεότητος ἔγινε δυνατὸς πολεμιστὴς ἐναντίον τοῦ πονηροῦ Διαβόλου. καὶ ὡς καθὼς ἕνας ςρατιώτης, ὅπου νὰ μάθῃ ἀπὸ μικρὸς τὰς τέχνας τοῦ πολέμου, γίνεται φοβερὸς εἰς τοὺς ἐχθροὺς, ἢ ὡσὰν ἕνα μικρὸν δένδρον, ὅπου ἀπὸ μικρὸν νὰ εὕρῃ καλὸν γεωργὸν νὰ τὸ ἐπιμελῆται συχνὰ, εἰς ὀλίγον καιρὸν αὐξαίνει καὶ γίνεται καρποφόρον, τοιοῦτος ἦτον ὁ νέος Σέργιος, διδασκόμενος καὶ ἐπιμελούμενος ὑπὸ τοῦ συγγενοῦς γέροντος τοῦ Ἀδὰμ, φοβερὸς εἰς τοὺς Δαίμονας, καὶ κατάκαρπος μὲ ταῖς πνευματικαῖς ἀρεταῖς, ὡς τὸ Δαβιτικὸν ἐκεῖνο δένδρον, τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων.

Τοῦτον οὖν ἰδόντες οἱ Βάρβαροι, νέον τὴν ἡλικίαν, καὶ πνευματικὸν κάλλος ἀςράπτοντα, ἐλυπήθησαν τάχα νὰ τὸν φονεύσουσιν, ἀλλὰ ἤθελον νὰ τὸν πάρωσι μαζί τους σκλάβον. Καὶ δὴ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς, πιάνωντάς τον ἀπὸ τὸ χέρι, τὸν ἔσυρνεν ἔξω. ὁ δὲ νέος ἄρχισε νὰ κλαίῃ διπλὴν συμφοράν. τὸ μὲν, ὅτι ὑςερεῖται τοῦ Μαρτυρικοῦ ἐκείνου θανάτου τῶν Συνασκητάδων του, τὸ δὲ, ὅτι ζῶν, μέλλει νὰ συνοικῇ μὲ ἀγρίους ἀνθρώπους καὶ ἀσεβεῖς. Τί μηχανᾶται; ἐπειδὴ νὰ συντύχῃ τὴν γλῶσσαί των δὲν ἤξευρεν, ἀντιςέκεται ἀνδρειωμένα, καὶ σύρνωντάς τον ἔξω ὁ Βάρβαρος, αὐτὸς ἀντέβαινε μὲ τὰ ποδάριά του καὶ ἔσυρνεν ὀπίσω τοῦ λόγου του, φωνάζωντας δυνατὰ μὲ δάκρυα, καὶ τάχα ζητῶν θεληματικῶς τὸν θάνατον, παρὰ τὴν ζωήν. βλέπωντας δὲ πῶς μὲ τοῦτο δὲν κάνει τίποτα, σοφίζεται σόφισμα ἐπαινετὸν καὶ λόγου ἄξιον. Διὰ νὰ τοὺς κάμῃ λοιπὸν νὰ τὸν ὀργισθοῦσι, καὶ νὰ κακίσουσι νὰ τὸν φονεύσουσιν, (ὢ ἀνδρείας ψυχῆς καὶ γηραλαίου φρονήματος ἐν ἡλικίᾳ παιδικῇ) ἁπλώνει τὸ χέρι του μὲ προθυμίαν πολλὴν, καὶ πέρνει τὸ σπαθὶ,

ἑνὸς ἀπ' ἐκεῖνος ὁποῦ ἦτον ἐκεῖ σιμὰ, καὶ κτυπᾷ μὲ ταῦτο ἕναν ἀπὸ τοὺς Βαρβάρους εἰς τὴν πλάτην, καὶ δὴ οὐκ ἀπέτυχε τοῦ ποθουμένου. Θυμωθέντες γὰρ εἰς τοῦτο οἱ Βάρβαροι, ἔδραμον ὅλοι ἐπάνω του, καὶ κατέκοψαν τὰ μέλη του εἰς λεπτὰ κομμάτια. Ὁ δὲ ἰδὼν αὐτοὺς, ὁρμῶντας κατεπάνω του, ἄλλο δὲν ἐπρόφθασε νὰ εἴπῃ, παρὰ, εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς, ὅστις παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν. καὶ οὕτως εἰπὼν ἐτελειώθη.

Ταῦτα ὅλα βλέποντας ἐγὼ ἀπ' ἐκεῖ ὅπου ἤμουν κρυμμένος, ἐπαρακάλουν τὸν Θεὸν νὰ μὲ σκεπάσῃ τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ χειρὶ, καὶ νὰ μὲ κρύψῃ ἀπὸ τὰ ὀμμάτια τῶν Βαρβάρων, νὰ μείνω κἂν πρὸς ἐνταφιασμὸν τῶν μακαρίων ἐκείνων λειψάνων, καὶ νὰ διηγοῦμαι καὶ τὴν μαρτυρικὴν αὐτὴν τελευτήν. Ἐσφάγησαν δὲ οἱ περισσότεροι τῶν Ἁγίων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. ἐκεῖ γὰρ ἵσαντο προσδεχόμενοι, καὶ τὸ μακάριον τέλος τῆς σφαγῆς, ὡς πρόβατα ἐκδεχόμενοι. Ἐγέμισε δὲ ὅλον τὸ ἔδαφος τῆς Ἐκκλησίας αἵματα καὶ λείψανα Μαρτυρικά. Καὶ τοῦτο μόνον τὸ καλὸν ἔκαμαν οἱ Βάρβαροι, πῶς ἐστόλισαν τὴν Ἐκκλησίαν ἐκείνην μὲ τοιαῦτα Μαρτύρων λείψανα καὶ αἵματα. ἴσως τοῦτο πραγματευόμενοι, καὶ στοχαζόμενοι καὶ οἱ Ἅγιοι, νὰ θυσιασθοῦσι μέσα εἰς τὸ Θυσιαστήριον, καὶ ἐκεῖ ὁποῦ ὁ Ποιμὴν ὁ Χριστὸς καθ' ἑκάστην θυσιάζεται, ἐκεῖ νὰ θυσιασθοῦσι καὶ τὰ πρόβατά του.

Ἀφ' οὗ δὲ πάντας ἀπέκτειναν, ἐγύρευαν ὅλον τὸν τόπον, νὰ εὕρουσι τάχα πράγματα κρυμμένα. ἤλπιζον γὰρ οἱ κατάρατοι, πῶς νὰ εἶναι ἐκεῖ κρυμμένα στάμενα, καὶ ἄλλα πράγματα, μὴν ἠξεύροντας οἱ ταλαίπωροι, πῶς τοιοῦτοι ἄνδρες ἄλλο τίποτες δὲν εἶχον εἰς τὴν γῆν, παρὰ τὰ κορμία, ἐπειδὴ δὲν ἐσπούδαζαν νὰ ἔχουν θησαυρὸν εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ εἰς τὸν Οὐρανὸν, ἔνθα κατὰ τὸν Παῦλον καὶ τὸ πολίτευμα εἶχον. Ἐγὼ δὲ ἤμουν, κείμενος μὲν ζωντανὸς, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ φόβου ὡς νεκρός. διότι βλέποντας τὸ πολὺ γύρευμα ὁποῦ ἐκάμασιν, ἔλεγον μὲ τὸν νοῦν μου, πῶς θέλουν μὲ εὕρῃ καὶ ἐμένα. καὶ οὕτως ἀπὸ ταῖς βέργαις ὑποκάτω ἐστοχάζομουν πότε νὰ ἔλθουν πρὸς τοῦ λόγου μου, παρακαλῶντας ὅμως καὶ τὸν Θεὸν, ἂν εἶναι ἀρεστόν του νὰ μὲ φυλάξῃ. Καὶ δὴ ἦλθον τινὲς ἐξ αὐτῶν σιμὰ, καὶ ὡς εἶδον βέργαις σωριασμέναις ἐκεῖ καὶ ξύλα, δὲν ἅπλωσαν παντελῶς, ἀλλὰ ἐστράφησαν ὀπίσω, τοῦ Θεοῦ τοῦτο, ἀδελφοὶ, οἰκονομήσαντος, διὰ τὴν μικροψυχίαν μου, νὰ τιμωρηθῶ μὲ τόσον φόβον. διότι κατὰ ἀλήθειαν ἐκεῖνοι οἱ Μακάριοι μίαν καὶ μόνην φορὰν ἀπέθανον, ἀλλὰ ἐγὼ καὶ ἕως τώρα ἀκόμι εἰς τὸν τράχηλόν μου φαντάζομαι τὸ σπαθί. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐγύρεψαν ὅλον τὸν τόπον καὶ μηδὲν εὑρόντες, ἐγύρισαν πάλιν ὀπίσω εἰς τὰς δώδεκα πηγὰς, ὅπου ἄφησαν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία τῶν Ῥαϊθιωτῶν, ὁποῦ ἐπῆραν διὰ σκλάβους. εὑρήκασι δὲ τὸ καράβι ἐρριμμένον καὶ τζακισμένον ἔξω εἰς τὴν γῆν. διότι ὁ Χριστιανὸς, ὁποῦ ἄφησαν μέσα νὰ τὸ φυλάττῃ,

ἐξύ

ἐφύλαξε τὸν σωύξοφον τῶν Βλεμμύων ὅπου ἄφησαν μαζίτε, ὅσον ὁποῦ ἐκοιμήθη. κὴ τότε τὸν μὲν βάρβαρον ἐφόνευσε, τὰ δὲ σχοινία τοῦ καραβίου ἔκοψε, καὶ ἡ θάλασσα τὸ ἔρριψεν εἰς τὸ βράχος. αὐτὸς δὲ κολυμβῶν, ἔφυγεν εἰς τὴν γῆν. κὴ ἐκεῖθεν εἰς τὸ βουνόν. Οἱ δὲ Βάρβαροι, ἀπελπίσαντες ἑαυτοὺς, μὴ ἔχοντες πῶς νὰ σραφοῦσιν εἰς τὸν τόπον τους, θυμωθέντες, ἔσφαξαν ὅλους τοὺς σκλάβους γυναῖκας κὴ παιδία. ἀπέκει ἔβαλον φωτίαν εἰς τοὺς Κουρμάδες, κὴ ἔκαψαν πολλούς.

Φόνος καὶ ἀπώλεια τῶν Βλεμμύων.

Η'Κούσθη δὲ τὸ κακὸν ὁποῦ ἔκαμαν οἱ Βλέμμυοι εἰς τὴν Ῥαϊθώ, κὴ συναθροίζονται ἀπὸ τοὺς Φαρὰν Ι'σμαηλῖται, ἄνδρες τοξόται ἐκλεκτοὶ ἑξακόσιοι, κὴ ἔρχονται εἰς πόλεμον. Καὶ φθάνοντας πρὸς αὐτοὺς, ἐπολέμησαν δυνατὰ ἀπὸ τὸ ταχὺ ἕως τὸ δειλινὸν, διότι οἱ Βλέμμυοι παντελῶς ἀπελπίσθησαν, μηδὲ μίαν βοήθειαν ἔχοντες, μήτε ἁρμάτων, μήτε φυγῆς. Διὸ ποσῶς δὲν ἐματασάθησαν ἀπὸ τοὺς τόπους των, ἕως οὗ πολεμοῦντες, ὅλοι ἐφονεύθησαν, διὰ τὸ νὰ εἶναι ὀλίγοι πρὸς τοὺς Φαρανίτας, κὴ οὕτω πάντες ἀπώλοντο. Ἐφονεύθησαν δὲ κὴ ἀπὸ τοὺς Φαρανίτας, ἄνδρες ἑβδομήκοντα τέσσαρες, χωρὶς ὅσους ἐλαβώθησαν.

Τότε κὴ ἐγὼ ἔβγηκα ἔξω ἀπὸ τὴν κρυφὴν, κὴ ἐλθὼν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐσοχάζομαι κὴ ἐψηλάφουν τὰ κορμία τῶν Ἁγίων, εἰς ποῖον μέρος τοῦ κορμίου τὴν πληγὴν ἕκασος ἔλαβεν. εὕρηκα δὲ ζωντανοὺς μόνους τρεῖς, Δόμνον, Ἀνδρέαν, κὴ Ὠρείωνα. ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ὁ μὲν Δόμνος, ἔχων τὴν πληγὴν εἰς τὴν πλευρὰν θανατερὴν, ἐκείτετο μὲ πολλοὺς πόνους, ὁ ἀοίδιμος. ὁ δὲ Ἀνδρέας εἶχε μὲν πολλὰς πληγὰς εἰς ὅλον τὸ κορμὶ, ἀλλ' ὅμως δὲν ἦτον πρὸς θάνατον, ὅθεν κὴ ἔζησεν ὕσερον. τὸν δὲ Ὠρείωνα παντελῶς τὸ σπαθὶ δὲν τὸν ἔγγιξεν, ὅτι σουβλίζωντάς τον ὁ Βάρβαρος, δὲν τὸν ἔγγιξε τὸ σπαθὶ καθόλου εἰς τὴν σάρκα, ἀλλὰ ξυπῶντας μόνον τὸ ῥάσον, ἐπέρασεν εἰς τὸ ἄλλο μέρος. κὴ αὐτὸς μὲν ἔπεσεν ἐκ τοῦ φόβου, ὡς νεκρὸς, ἐπάνω εἰς τὰ αἵματα τῶν ἄλλων Ἁγίων Πατέρων, ὁ δὲ Βάρβαρος ἐνόμισεν ὅτι ἀπέθανε, καὶ οὕτω τὸν ἄφησεν ἐκεῖ αὐτὸν, κὴ ἦλθεν εἰς ἄλλον. Οἱ δὲ Φαρανῖται, ἀφ' οὗ τελείως ἔφθειραν τοὺς Βλεμμύους, ἐτράφησαν, καὶ ἔθαψαν ἐκείνους ὁποῦ ἐφονεύθησαν, Ῥαϊθιώτας κὴ Φαρανίτας ὁμοῦ, κὴ τὰς γυναῖκας κὴ τὰ παιδία ὁποῦ ὕσερον ἐφόνευσαν, κλαύσαντες ἐπ' αὐτοὺς κλαυθμὸν μέγαν. Τὰ δὲ πτώματα τῶν Βλεμμύων ἄφηκαν ἄταφα, εἰς τροφὴν θηρίων ἀγρίων κὴ πετεινῶν τοῦ Οὐρανοῦ. εἶτα ἦλθον πρὸς ἡμᾶς μετὰ Ὀβεδιανοῦ τοῦ Ἄρχοντος αὐτῶν, τὸν ὁποῖον εἴπαμεν, πῶς ὁ Ἀββᾶς Μωϋσῆς τὸν ἔκαμε Χριστιανὸν, κὴ ἄρχισαν νὰ θάπτουσι τὰ λείψανα τῶν Ἁγίων Πατέρων. ὑπορραίνοντες ποταμὸν δακρύων εἰς τὰ τίμια αὐτῶν αἵματα, κὴ

κατασπαζόμενοι τῶν λειψάνων τὰς πληγάς, θαυμάζοντες καὶ ἐκπληττόμενοι τὴν ἀσπλαγχνίαν καὶ θηριώδη γνώμην τῶν Βαρβάρων, ὁποῦ εἰς τοιούτους πράους καὶ ἀκάκους ἀνθρώπους ἔκαμαν. Ἦτον γὰρ ἀληθῶς ἐλεεινὸν θέαμα, καὶ θρήνου καὶ κλαυθμοῦ ἄξιον, νὰ βλέπῃ τινὰς τὴν Ἁγίαν ἐκείνην μάνδραν τοῦ Χριστοῦ, νὰ διασπαραχθῇ οὕτως ἔξαφνα, ὡς ὑπὸ ἀγρίων λύκων, καὶ νὰ ἔχουσι τοιαύτας ἀσπλάγχνους πληγὰς εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος ἕκαστος. διότι ἄλλος εἶχε τὴν πληγὴν ἀπὸ τὴν πλάτην καὶ εὔγαινεν ἔμπροσθεν ἕως τὸν ὀμφαλὸν, ἄλλος ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς ἕως τοῦ τραχήλου. καὶ ἄλλος μὲν ἦτον χωρισμένος ἀπὸ τὴν μέσην εἰς δύο, ἄλλος δὲ, τὰ μὲν ἥμισυ σπλάγχνα εἶχεν ἐῤῥιμμένα ἐν τῇ γῇ, τὰ δὲ ἥμισυ ἀκόμι ἔνδον εἰς τὸ κορμὶ, καὶ ἄλλος ἄλλην εἶχε πληγὴν εἰς ἄλλο μέρος τοῦ κορμίου. Ἄνθρωποι μὲ κορμὶ, ἀλλ' ὡς ἄσαρκοι ἐν τῇ γῇ εὑρισκόμενοι σωματικῶς, τὸν δὲ Οὐρανὸν φανταζόμενοι πάντοτε μὲ τὴν ψυχὴν καὶ μὲ τὸν νοῦν. οἱ ὁποῖοι μηδέποτε φροντίδα σαρκὸς δὲν εἴχασιν, ἀλλὰ πάντοτε κατὰ τὸν Παῦλον τὴν νέκρωσιν τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ σώματι περιέφερον. συγκακοπαθοῦντες τῷ Χριστῷ δι' ὅλης αὐτῶν τῆς ζωῆς, ἵνα γένωνται αὐτοῦ καὶ συγκληρονόμοι. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς τους ἐβάσαζον καὶ τὰ μαρτυρικὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ, καὶ οὕτως εἰς Οὐρανοὺς νικηταὶ καὶ τροπαιοῦχοι ἔφθασαν, συγκαταριθμηθέντες μετὰ Μαρτύρων καὶ Ὁσίων, βαστάζοντες διπλοῦς στεφάνους, τὸν τῆς ἀθλήσεως, καὶ τὸν τῆς ἀσκήσεως. διὸ ἐγὼ ταλανίζω ἐμαυτὸν, ὅτι διὰ τὴν μικροψυχίαν μου κρυβηθεὶς, ὑστερήθην τοιαύτης Ἱερᾶς καὶ μακαρίας συνοδίας, ἀνάξιος φανεὶς τοῦ θείου ἐκείνου χοροῦ.

Ἐνταφιασμὸς τῶν Ἀββάδων, καὶ ὅπως εἶχον ἔθος ἐνταφιάζειν.

ΣΥνάξαντες οὖν τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα εἰς ἕνα τόπον, ὁ μὲν φιλόχριστος Ὀβεδιανὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Φαρανῖται ἔφερον φορέματα πολυτελῆ εἰς τιμὴν τῶν Ἁγίων. οἱ δὲ εὑρεθέντες ἐκεῖ, κατὰ τὴν συνήθειαν ὁποῦ ἔχουν νὰ ἐνταφιάζουσιν, ἐπῆραν εἰς τὰς χεῖράς των κλάδους τρυφερὰς τῶν φοινίκων, καὶ ἐσυνώδευσαν τὰ τίμια λείψανα, μετὰ ψαλμῳδιῶν καὶ θυμιαμάτων, ἕως ὅτου τὰ ἐφέραμεν καὶ τὰ ἐθάψαμεν ὅλα ὁμοῦ εἰς ἕνα τόπον, καταντικρὺ τοῦ Κάστρου, τὸν ἀριθμὸν τριάκοντα ἐννέα. διότι ὁ Δόμνος, ὁ ὁποῖος ἦτον ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἀκόμι δὲν ἦτον ἀπεθαμμένος. ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ φέροντες τὸν ἐθάψαμεν χωριστὰ εἰς ἄλλον τόπον, σιμὰ εἰς αὐτοὺς, διὰ νὰ μὴν ἀνοίξωμεν τὸν τάφον τῶν Ἁγίων. Ἐτελειώθησαν δὲ οὗτοι ἅπαντες, Μηνὸς Ἰαννουαρίου δεκάτῃ τετάρτῃ. Καὶ ὁ μὲν Ἀββᾶς Ἀνδρέας καὶ ὁ Ὠρίων ἔμειναν πάλιν ἐκεῖ, πλὴν ἔχοντες διπλοῦν λογισμὸν, ἢ νὰ σταθῶσιν ἐκεῖ τελείως, ἢ ὄχι. Ἐγὼ δὲ, μὴ δυνάμε-

νος νὰ ὑποφέρω τὴν ἐρήμωσιν τοῦ τόπου, μήτε νὰ εἰρηνεύσω τὸν λογισμὸν, ἢ νὰ παύσω τὰ δάκρυα καὶ τοὺς στεναγμοὺς, ἐνθυμούμενος τῶν μακαρίων ἐκείνων Ἀνδρῶν, καὶ τὴν Ἀγγελομίμητον ἐκείνων διαγωγὴν, ἦλθα πρὸς τὴν Ἁγιωσύνην σας. καὶ μάλιστα ὅπου ὁ φιλόχριστος Ὀβεδιανὸς πολλὰ μὲ ἐπαρακάλεσε νὰ μείνω ἐκεῖ, τάσσοντάς μου νὰ μὲ σοχάζεται εἰς τὰς χρείας μου. ἀλλ' ὅμως δὲν μὲ ἐκατάπεισε, διὰ τὰς αἰτίας ὅπου εἶπον. παρακαλῶ λοιπὸν τὴν ἁγιωσύνην σας, νὰ μὲ διηγηθῆτε καὶ αὐτοὶ τὰ συμβάντα εἰς τοὺς λόγους τοὺς ἐδικοὺς σας. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐδιηγήθημεν, πῶς καὶ οἱ ἐν ἐκείνῳ τῷ Ἁγίῳ ὄρει Ὅσιοι Πατέρες ἐφονεύθησαν, ἄρχισε πάλιν ἐπὶ πολλὴν ὥραν δεύτερος κλαυθμὸς καὶ θρῆνος, καὶ ἄλλοι δακρύων ποταμοί. παυσάμενοι δὲ τοῦ κλαυθμοῦ καὶ τῶν δακρύων, ἐλογιζόμεθα τὰς ἡμέρας ὅπου ἐφονεύθησαν ἐκεῖνοι, οἱ ἐν Ῥαϊθῷ, καὶ οἱ ἡμέτεροι οἱ ἐν τῷ Ἁγίῳ ὄρει τῷ Σιναίῳ. Ἐθαυμάζομεν δὲ καὶ ὡς ἐκ Θεοῦ Μυστήριον τὸ πρᾶγμα ἐκρίνομεν. ὅτι τὴν αὐτὴν καὶ μίαν ἡμέραν ὅπου ἐφονεύθησαν οἱ ἐν Ῥαϊθῷ, ἐφονεύθησαν καὶ οἱ ἐν τῷ Σιναίῳ ὄρει. ἐκεῖνοι μὲν ὑπὸ τῶν Βλεμμύων, οὗτοι δὲ ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν. καὶ ὅτι ὅσοι ἐσφάγησαν ἐκεῖ εἰς Ῥαϊθὼ, τόσοι καὶ ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει, καὶ ὅτι ἕνας ἔζησεν ὕστερον, καὶ μετ' ὀλίγον ἀπέθανεν ἐκεῖ, ὁ Δόμνος δηλαδή. Ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Σίναιον ὄρος ἕνας ἔζησε, καὶ ὕστερον ἀπέθανεν, ὁ Σάββας δηλονότι. Τότε ἐσηκώθη ὁ Ἀββᾶς Δουλᾶς, ὁ καὶ Προεστὼς τῆς Σκήτεως, καὶ σταθεὶς εἰς τὸ μέσον πάντων ἡμῶν, τάδε εἶπε.

Παραμυθία καὶ παραίνεσις τοῦ Ἀββᾶ Δουλᾶ, καὶ Ἡγουμένου Σιναΐου Ὄρους.

Ἐκεῖνοι μὲν, ὦ Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ, διὰ τὸ νὰ εἶναι ἄξιοι δοῦλοι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ τὸν ἐδούλευσαν ὁλοψύχως, μηδένα ἄλλο πρᾶγμα προτιμήσαντες ἀπὸ τὴν ἀγάπην του, ἀλλὰ μὲ ὑπομονὴν βαστάσαντες τὸν ζυγὸν αὐτοῦ τὸν Χρηστὸν, καὶ τὸ ἐλαφρὸν αὐτοῦ φορτίον, καὶ ἀκολουθήσαντες ὀπίσω αὐτοῦ μὲ πολλὴν προθυμίαν, διὰ τοῦτο τοὺς ἠξίωσεν εἰς τὴν ἐν Χριστῷ ὑποταγὴν, νὰ λάβουσι καὶ τὴν μαρτυρικὴν σφαγὴν, καὶ μὲ τὰ ἀσκητικὰ ἱδρώματα, νὰ συγκεράσουσι τὰ μαρτυρικὰ αἵματα. διὰ νὰ τοὺς στήσῃ εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ, μεταξὺ Μαρτύρων καὶ Ὁσίων. μετὰ μὲν τῶν Μαρτύρων, νὰ ἀπολαμβάνουσι τοὺς μισθοὺς τῶν μαρτυρικῶν ἀλγηδόνων. μετὰ δὲ τῶν Ὁσίων, νὰ τρυγῶσι τοὺς καρποὺς τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων. καὶ τώρα αὐτοὶ μὲν ἐν Οὐρανοῖς χαίρονται μετὰ Ἀγγέλων, πανηγυρίζουσι μετὰ Μαρτύρων, χορεύουσι μετὰ Ὁσίων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν πρωτοτόκων τῶν ἀπογεγραμμένων ἐν Οὐρανοῖς. Ἡμεῖς δὲ, Ἀδελφοὶ, ἂς κάμωμεν προσευχὴν πρὸς τὸν Κύριον, νὰ τὸν παρακαλέσωμεν νὰ κυβερνήσῃ τὴν παροῦσαν ἡμῶν ταύτην ζωὴν, τὴν ταλαίπωρον καὶ ἐπώδυνον, βάλλοντάς μεσί-

πας πρὸς αὐτὸν καὶ πρεσβευτὰς τοὺς Ἁγίους τούτους Ὁσιομάρτυρας. οἱ ὁποῖοι βέβαια, φιλάδελφοι ἐν τῇ γῇ ὄντες, πολλῷ μᾶλλον θέλουσιν εἶσαι εἰς τὸν Οὐρανὸν, νὰ μὴ μᾶς ἀστοχήσουσιν ὡς ἀδελφῶν καὶ συνασκητῶν τους, ἀλλὰ θέλουσι παρακαλεῖ πάντοτε τὸν Θεὸν διὰ λόγου μας νὰ μᾶς φυλάττῃ ἀπὸ ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθρούς. μήτε νὰ ἀφίσῃ ταύτην αὐτῶν τὴν ἐπίγειον κατοικίαν, καὶ τὸ Ἅγιον τοῦτο καὶ Θεοβάδιστον Ὄρος, ἔρημον ἀπὸ κατοίκησιν Ἀδελφῶν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Πατὴρ, καὶ πλείονα τούτων λόγια παραμυθητικὰ, ἐπαρηγόρησεν ὅλωνῶν τὰς καρδίας μὲ τὴν γλυκυτάτην χάριν τῆς γλώσσης του. Τότε ἐγὼ ὁ ταπεινὸς Ἀμμώνιος σὺν Θεῷ ὁδηγῷ, συνταξάμενος τοῖς Ἁγίοις ἐκείνοις Πατράσιν, ὑπέστρεψα εἰς τὰ μέρη τῆς Αἰγύπτου. ἀλλὰ δὲν ἦλθα εἰς τὴν προτέραν μου κατοικίαν, εἰς τὸν Κάνωβον, ἀλλὰ σιμὰ εἰς τὴν Μέμφιν, τὸ νῦν λεγόμενον Χάερ, ἢ Μισῆρι, εἰς ἕνα μικρὸν κατοίκημα. καὶ γράψας εἰς χαρτὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦτο τῶν Ἁγίων Ἀββάδων, τῶν καὶ ἐν Σινᾶ, καὶ ἐν Ῥαϊθῷ ἀναιρεθέντων, ἀνεγίνωσκον αὐτὸ συχνάκις, εὐφραινόμενος εἰς τοὺς ἀγῶνάς τους, καὶ εἰς τὸ μακάριον αὐτῶν τέλος, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. ᾧ πρέπει κράτος, δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἀμμώνιος οὕτως διηγεῖται περὶ τῶν Ἀσκητῶν τοῦ τότε καιροῦ, καὶ τῶν παθημάτων ὁποῦ τότε εἰς αὐτοὺς συνέβησαν. τὰ ὁποῖα, ὡς γράφει, ἔγιναν, κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ τοῦ ἀσεβοῦς Βασιλέως, καὶ διώκτου τῶν Χριστιανῶν, ὅτε καὶ ὁ Ἱερώτατος Πέτρος ὁ Ἱερομάρτυς ἐπατριάρχευεν Ἀλεξανδρείας. Διὰ τοῦ ὁποίου Διοκλητιανοῦ τὸν πικρὸν διωγμὸν λυπούμενος οὗτος ὁ Ἀμμώνιος, ἐσηκώθη, ὡς λέγει, ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος. Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐκεῖ, προσκυνήσεως χάριν, ἔγινεν ἡ ἀναίρεσις τούτων τῶν Ὁσίων Πατέρων ἔντε τῷ Ἁγίῳ Ὄρει Σινᾶ, καὶ ἐν τῇ Ῥαϊθῷ. Ὁ δὲ Διοκλητιανὸς ἀνηγορεύθη Βασιλεὺς ἀπὸ Χριστοῦ ἔτη διακόσια ὀγδοήκοντα ὀκτώ. ὁ δὲ Ἁγιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Πέτρος ἐμαρτύρησεν εἰς τοὺς ἐννέα χρόνους τῆς Βασιλείας Διοκλητιανοῦ, ὡς λέγει Εὐσέβιος ὁ τοῦ Παμφίλου εἰς τὸ τέλος τοῦ ἑβδόμου Βιβλίου. Ὁ γοῦν Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς τὴν Βασιλείαν κακῶς παραιτησάμενοι, καὶ ὡς οὐκ ἤθελον, ἔστησαν Βασιλέα τῶν Δυτικῶν μερῶν, Κωνστάντιον, τὸν γαμβρὸν Μαξιμιανοῦ. Ὁ δὲ Γαλέριος ἐλθὼν εἰς Ἰταλίαν ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, βίᾳ τὴν ἐξουσίαν ἁρπάσας τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἀρχῆς, ἔκαμε δύο Καίσαρας, εἰς μὲν τὴν Ἀνατολὴν τὸν Υἱόν του Μαξιμιανὸν, τὸν δὲ Σεβῆρον εἰς τὴν Ἰταλίαν. οἱ στρατιῶται δὲ ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν Ῥώμην, ἔκαμον Βασιλέα Ῥωμαίων, Μαξέντιον, τὸν Υἱὸν Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἑρκουλίου, περίπου τὰ τριακόσια ἔτη ἀπὸ Χριστοῦ. Ἐλθὼν δὲ οὗτος εἰς Ἀλεξάνδρειαν, πολλὰ κακὰ ἔκαμεν εἰς τοὺς Χριστιανούς. καὶ δὴ ἔστειλεν ὁρισμὸν εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον, ὅσοι εὑρίσκονται, νὰ φέρουσιν εἰς μίαν ἡμέραν διωρισμένην, ὁποῦ αὐτὸς ἐδιώρισεν ἀπὸ εἴτι ζῶα δύνα-

ται καθ᾽ ἔτος, νὰ κάμῃ μεγάλην ἑορτὴν καὶ θυσίαν τῶν Εἰδώλων. Συνδραμόντων δὲ πανταχόθεν λαοῦ πλῆθος πολύ, ὁ μὲν βόας εἰς θυσίαν φέρων, ὁ δὲ πρόβατα, καὶ ἄλλος ὀρνίθια, ἄλλος δὲ ἄλλο τι, ὡς ἐδύνετο καθ᾽ ἕνας, ἐγίνετο θυσία μεγάλη τῶν Εἰδώλων, πολλῶν σφαττομένων ζώων, καὶ αἱμάτων ποταμηδὸν ἐκχεομένων, καθημένου τοῦ Βασιλέως Μαξεντίου μεγαλοπρεπῶς ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ· καὶ στοχαζόμενος τοῦ καθ᾽ ἑνὸς τὴν θυσίαν, ποταπὴ ἦτον, ἐχαίρετον ὁ τρισάθλιος εἰς τὴν χαρὰν τῶν Δαιμόνων. Τότε μία Κόρη ὡραιοτάτη, Κώνσαντος τινὸς Βασιλέως Θυγάτηρ, τοῦ βασιλεύσαντος τῆς Ἀφρικῆς προτήτερα ἀπὸ τὸν Μαξέντιον, Σοφὴ εἰς πᾶσαν παίδευσιν γραμμάτων, καὶ Χριστιανὴ τὴν Πίστιν, τὸ ὄνομα Αἰκατερίνα, μὴ ὑποφέρουσα τὴν ἀσέβειαν τοῦ Μαξεντίου, καὶ τοῦ τοσούτου λαοῦ τὴν ἀπώλειαν, ἦλθε θεληματικῶς, καὶ παρρησιασαμένη, ἤλεγξε κατὰ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως τὴν περὶ τοὺς ματαίους Θεοὺς πλάνην, καὶ μὲ πολλαῖς μαρτυρίαις Ποιητῶν καὶ Φιλοσόφων, ἐνώπιον πεντήκοντα Ῥητόρων, ἀπόδειξε τοὺς Θεοὺς τῶν Ἑλλήνων, πῶς εἶναι οὐδετίποτες. Ἐπὶ τούτῳ αἰσχυνθεὶς ὁ Μαξέντιος, ὕστερα μετὰ πολλὰς τιμωρίας, ἀπεκεφάλισε τὴν Μάρτυρα. Λέγει δὲ ὁ βίος της, ὁποῦ γράφει ὁ Μεταφραστής, πῶς μετὰ τὴν μακαρίαν αὐτῆς ἀποκεφάλισιν, ἐφάνησαν δύο Ἄγγελοι, καὶ ἐπῆρασι τὸ τίμιον καὶ Ἅγιον αὐτῆς Λείψανον, καὶ τὸ ἔφεραν εἰς τὴν ἔρημον, εἰς αὐτὸ τὸ Ὄρος Σινᾶ. Ἦτον δὲ ἐκεῖ τιμώμενον καὶ φυλαττόμενον ὑπὸ τῶν ἐκεῖσε Ὁσίων Ἀσκητῶν, ἕως ὅτου ἐκτίσθη τὸ Μοναστήριον ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Βασιλέως, ὡς καθὼς παρακάτω θέλομεν εἰπεῖ. καὶ τότε τὸ ἐκατέβασαν εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ εὑρίσκεται ἕως τὴν σήμερον, μύρον βρύον διηνεκῶς.

Περὶ τοῦ Πύργου, ὁποῦ ἡ Ἁγία Ἑλένη ἔκτισεν εἰς τὴν Ἁγίαν Βάτον.

ΟΣα ἕως ὧδε εἴπομεν τοῦ Ἁγιωτάτου ἐκείνου Ὄρους, τὰ μὲν εὑρίσκονται πλατύτερον εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, τὰ δέ, ἀπὸ βίους Ἁγίων ἐσυνάξαμεν. Τοῦτο δὲ ὁποῦ τώρα θέλομεν νὰ εἰποῦμεν, ἐγγράφως βέβαια δὲν τὸ ηὕραμεν. λόγος δέ ἐστιν ἄνωθεν ἀπὸ παλαιοὺς Πατέρας, φθάσας καὶ εἰς ἡμᾶς. Ὅτι, ἀφ᾽ οὗ ὁ μέγας Κωνσαντῖνος τὴν μητέρα του τὴν Ἁγίαν Ἑλένην εἰς Ἱεροσόλυμα ἔστειλεν, εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Δεσποτικοῦ Σταυροῦ, ἐπειδὴ ἔλαβεν ἔξοδον καὶ πλοῦτον πολὺν ἀπὸ τὸν Βασιλέα καὶ Υἱόν της τὸν μέγαν Κωνσαντῖνον, διὰ νὰ κτίσῃ Ἐκκλησίαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐστάθη ἐκεῖ πολὺν καιρόν, ὡς ἱστορεῖ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου, καὶ ἄλλοι. Λέγουσι δέ, ὅτι αὐτὴ αὐτή της νὰ ἦλθε καὶ εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος χάριν προσκυνήσεως τοῦ Ἁγίου Τόπου. ἐπειδή, καθὼς καὶ ὁ Ἀμμώνιος πρότερον ἔλεγεν, ὅσοι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὑπήγαινον εἰς προσκύνησιν τῆς Ἁγίας Γῆς ἐκείνης, ἐστρέφοντο καὶ εἰς τὸ

Σί-

Σίναιον Ὄρος διὰ νὰ κάμῃ τέλειον τὸ προσκύνημά των. καὶ ὅπως ἐρωτήσασα, καὶ μαθοῦσα τὴν πρὸ ὀλίγων χρόνων γινομένην καταδρομὴν τῶν Βαρβάρων, καὶ τοὺς φονευθέντας Ἁγίους ἐκείνους ἄνδρας, σπλαγχνισθεῖσα καὶ λυπηθεῖσα τὴν συμφορὰν τῶν Ὁσίων, ἔκτισεν ἕνα πύργον μὲ Ἐκκλησίαν μέσα εἰς ὄνομα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, πλησίον τοῦ τόπου, ἔνθα εἶδεν ὁ Μωϋσῆς τὴν Βάτον καιομένην, καὶ μὴ φλεγομένην. ὅπου εἶναι καὶ τὸ πηγάδι, τὸ λεγόμενον τοῦ Μωϋσέως, ἔνθα εὗρε τὰς κόρας Ἰοθὼρ τοῦ Πενθεροῦ αὐτοῦ ποτίζοντας τὰ πρόβατά τους. Ἄλλοι λέγουσι, πῶς αὐτὴ ἐκεῖ ἡ Ἁγία Ἐλένη νὰ μὴν ὑπῆγεν, ἀλλὰ μαθόντες οἱ ἐκεῖσε Ἀσκηταί, τὴν σπουδὴν καὶ προθυμίαν ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, εἰς τὸ νὰ κτίζῃ Ἐκκλησίας, ἔκαμαν πρὸς αὐτὴν ἀναφορὰν διηγούμενοι τὰ κακὰ ὁποῦ ἔπαθον ἀπὸ τοὺς Βαρβάρους, διὰ τὸ νὰ μὴν ἔχουσι καταφύγιον εἰς τοιούτους καιροὺς νὰ φυλάττωνται, καὶ οὕτως ἔστειλεν ἡ μακαρία Ἐλένη, καὶ ἔκτισεν αὐτὸν τὸν πύργον. Πλὴν καὶ οὕτω δεχθῇ τινὰς τὸν λόγον, ἡ Ἁγία Ἐλένη εὑρίσκεται πρῶτος κτίτωρ τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Ὄρους Σινᾶ, ἐὰν καὶ ὕστερον ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς τὸ αὔξησεν εἰς σχῆμα, καὶ μέγεθος, καὶ κάλλος, καθὼς τὴν σήμερον φαίνεται. τοῦ ὁποίου τὴν αἰτίαν τῆς ἀνακαινίσεως, καὶ τῆς Βασιλικῆς ἐπὶ τοῦτο προθυμίας, παρακάτω θέλομεν εἰπεῖ, ἀφ᾽ οὗ διηγηθοῦμεν καὶ τὴν δευτέραν ἀναίρεσιν τῶν Ἀββάδων, τὴν ὁποίαν γράφει ὁ Ὅσιος Νεῖλος, ὁ Ἔπαρχος, ἀσκητεύων καὶ αὐτὸς τότε ἐκεῖ μετὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Θεοδούλου.

Περὶ τοῦ χρόνου, πότε ἐφονεύθησαν τὸ δεύτερον οἱ Ἀββάδες ἐν αὐτῷ τῷ Σιναίῳ Ὄρει.

ΚΑὶ ὅτι μὲν καὶ δεύτερον ἐφονεύθησαν ὑπὸ Βαρβάρων οἱ ἐκεῖσε Ὅσιοι καὶ Ἅγιοι Ἀσκηταί, καθαρῶς τὸ διηγεῖται ὁ Ὅσιος Νεῖλος ὁ Ἀσκητής, Ἔπαρχος Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ὁποῖος ἦτον τότε ἐκεῖ παρὼν χρόνους πολλούς, ἀσκητεύων ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει μετὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Θεοδούλου. ἀμφιβάλλεται δὲ τὸ πρᾶγμα, εἰς ὁποῖον καιρὸν νὰ ἔγινε. Στοχαζόμενοι δὲ ἡμεῖς, εὑρίσκομεν πῶς νὰ ἔγινε προτήτερα, παρὰ νὰ κτισθῇ τὸ Μοναστήριον· διότι ὁ Ὅσιος τοῦτος Νεῖλος, εἰς τὸν λόγον ἐκεῖνον ὁποῦ γράφει διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, δὲν ἀναφέρει καθόλου πῶς νὰ ἦτον ἐκεῖ Μοναστήριον, ἀλλὰ μόνον μία Ἐκκλησία εἰς τὴν Ἁγίαν Βάτον, καὶ μερικοὶ Πατέρες, οἱ δὲ λοιποὶ ἦσαν, ἄλλος ἀλλαχοῦ χωριστά, ἐπάνω εἰς τὸ βουνὸν καὶ εἰς τὰ τριγύρου λαγγάδια. Ἀλλὰ καὶ ὁ λογαριασμὸς δὲν τὸ δίδει, νὰ ἦτον τότε ἐκεῖ Μοναστήριον, διότι ἂν ἤθελεν ἦσαι, ἤθελαν φυλαχθῇ εἰς αὐτό. ἐπειδὴ εἶναι, ὡς Κάστρον στερεὸν καὶ ἀπάτητον, καὶ δὲν τοὺς ἤθελαν φονεύσῃ. εὑρίσκεται δὲ καὶ εἰς τὸν Χρονογράφον τὸν Ἀραβικόν, ὅτι αὐτὴ ἡ αἰτία τῶν Βαρβάρων, ὁποῦ ἐπάτησαν δύο φοραῖς τὸν τόπον, ἀνάγκασε τοὺς Πατέρας ἐκείνους νὰ ὑπάγουσι πρὸς τὴν Βασι-

λέα

λέα Γουστινιανὸν, ζητοῦντες νὰ τοὺς κτίσῃ Κάστρον εἰς κατοικίαν. Καὶ καλὰ καὶ νὰ λέγῃ τὸ συναξάριον τοῦ Ἁγίου Νείλου τούτου, πῶς νὰ ἦτον εἰς τὴν Πόλιν Ἔπαρχος, εἰς τὸν καιρὸν τῆς Βασιλείας Μαυρικίου, ὁ ὁποῖος ἦτον ὕστερος πολὺ ἀπὸ τὸν Ἰουστινιανὸν, ὁποῦ ἔκτισε τὸ Μοναστήριον, καὶ διὰ τοῦτο νὰ φαίνεται, πῶς ὁ Νεῖλος ὕστερος ἀπὸ τὸ Μοναστήριον νὰ ἦτον, ἀλλὰ ἐγὼ τοῦ Νείλου μάλιστα πιστεύω, ὁποῦ δὲν ἀναφέρει καθόλου εἰς τὸν καιρόν του νὰ ἦτον Μοναστήριον ἐκεῖ. μάλιστα ὁποῦ καὶ ὁ Ἀραβικὸς Χρονογράφος λέγει, πῶς ὕστερα ἀπὸ τὴν δευτέραν ἀναίρεσιν τῶν Ἀββάδων, νὰ ἐκτίσθη τὸ Μοναστήριον. Γράφει δὲ οὗτος ὁ Νεῖλος, ὡς σοφώτατος ἄνθρωπος ὁποῦ ἦτον, λόγον κατὰ πολλὰ εὐφραδέστατον, καὶ σχήμασι Ῥητορικοῖς κεκοσμημένον. Καταγίνεται δὲ περισσότερον εἰς τὴν περὶ τῆς τοῦ Υἱοῦ Θεοδούλου αἰχμαλωσίας διήγησιν. ὃν πολλὰ πρότερον θρηνήσας, νομίζοντάς τον διὰ ἀπεθαμμένον, ὕστερον καὶ τὴν περὶ τῶν Πατέρων διήγησιν ἀρχίζει. Ἔρχεται δὲ, μεσιτεύων καλῶς εἰς τοὺς περὶ Προνοίας λόγους, ἀποκλαιόμενος πρῶτον περὶ τῶν ἐπαγομένων πειρασμῶν τοῖς δικαίοις, εἶτα πραέσι λόγοις καταγλυκαίνει τὸ πρόβλημα. Μετεγλωττίσθη δὲ παρ' ἡμῶν ὁ λόγος οὗτος, ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ καλλωπισμοῦ, εἰς τὴν πεζὴν ταύτην καὶ ἁπαλὴν φράσιν, διὰ νὰ γροικᾶται ἀπὸ κάθε ἄνθρωπον. κατεστρώθη δὲ οὗτος ἐν τῇ παρούσῃ Ἱστορίᾳ, ὡς μὴ ἀλλότριος τῆς διηγήσεως, ἀλλὰ καὶ μέρος αὐτῆς ὤν, ὥσαν καὶ τὸν πρότερον τὸν τοῦ Ἀμμωνίου.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Νείλου τοῦ Ἐπάρχου, λόγος, περὶ τῆς ἀναιρέσεως τῶν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει Σινᾶ Ἀββάδων, καὶ περὶ τοῦ Υἱοῦ Θεοδούλου.

Ἀφόντις ἦλθον οἱ Βάρβαροι, καὶ ἐφόνευσαν τοὺς Ἀσκητὰς, φεύγοντας ἐγὼ, καὶ περιπατῶντας ἔνθεν κἀκεῖθεν, ἦλθον εἰς τὴν Φαράν. καί τινες ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ἀνθρώπους, ἀκούοντές με νὰ ἐπαινῶ τὴν ἐρημικὴν ζωὴν, ἄρχιζαν καὶ αὐτοὶ νὰ λέγουσι τὰ αὐτὰ, καὶ νὰ ἐπαινοῦσι περισσοτέρως τὴν ἀσκητικὴν διαγωγὴν τῆς ἐρήμου, λέγοντες. πῶς εἶναι ζωὴ εἰρηνικὴ καὶ ἀτάραχος ἡ τῶν Μοναχῶν, καὶ ἔξω ἀπὸ κάθε κοσμικὴν σύγχυσιν. καὶ ὅτι δύναται καταμόνας νὰ φιλοσοφῇ καθαρῶς, καὶ ἐξετάζοντας μὲ τὸν νοῦν τοῦ Κόσμου τὰ πράγματα τὰ μάταια, εὐκόλως τὰ μισεῖ καὶ φεύγει ἀπὸ ταῦτα. Αὐξάνει δὲ μᾶλλον μὲ τὴν ἡσυχίαν τὴν ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς. καὶ μὲ τοῦτο κατὰ μικρὸν προκόπτοντας εἰς τὸ ἔμπροσθεν, φθάνει καὶ γνωρίζει αὐτὸν τὸν Θεόν. ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ἐσχάτη μακαριότης τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μεγαλήτερον ἐπιθυμητὸν πρᾶγμα, ἀπὸ ὅσα ὁ ἄνθρωπος ἠμπορεῖ νὰ ἐπιθυμήσῃ, καθὼς ὅλοι οἱ Ἅγιοι Πατέρες λέγουσι καὶ ὁμολογοῦσιν. Ἐγὼ δὲ ἀκούων ταῦτα, τοὺς ἐσοχάζουμεν συχνὰ, ἔχων μεγάλην καὶ ἀνυπόφορον λύπην ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ τὸ πρόσωπον σκυθρωπὸν, διὰ τὰ κακὰ ὁποῦ ἐσυνέβησαν εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἀπὸ

τὸ σχῆμα τὸ λυπηρὸν τοῦ προσώπου, καθ᾽ ἕνας ἐμπόρει νὰ γνωρίσῃ τὴν μεγάλην ἐκείνην συμφοράν. Βλέποντές με λοιπὸν ἐκεῖνοι τοιοῦτον, καὶ ἔχοντες ἀκόμι λόγια περισσὰ νὰ εἰποῦσι διὰ τὴν Μοναδικὴν ζωὴν, ἄφησαν ταῦτα, καὶ ἦλθον τριγύρου εἰς ἐμένα. καὶ σιωπήσαντες ὀλίγον, ἄρχησαν νὰ μὲ ἐρωτοῦσι μὲ λυπηρὸν πρόσωπον τὴν αἰτίαν τῆς λύπης καὶ τῶν δακρύων μου. Ἐκείνων δὲ ἐρωτώντων, ἐμένα τὰ δάκρυα δὲν μὲ ἔπαυαν. διότι μοῦ ἐφαίνετον εἰς τὸν λογισμὸν, πῶς ἔβλεπα ἔμπροσθέν μου τὰς πληγὰς καὶ τοὺς φόνους τῶν μακαρίων Πατέρων, καὶ τοὺς Βαρβάρους ἐποπάνω τους ἐξαγριωμένους. διὸ βλέποντάς με ἐκεῖνοι τοιοῦτον, ἄρχησαν πάλιν νὰ μὲ ἐρωτοῦσι μὴν νὰ σὲ ἔκαμαν Γέροντά μου τὰ λόγιά μας καὶ σοῦ ἦλθαν τόσα δάκρυα; ἢ τάχα κλαίεις καὶ θρηνεῖς τὰ λόγιά μας, πῶς εἶναι πλανεμένα; ἢ ἴσως νὰ ἐκατάλαβες ἀπὸ τὰ λόγιά μας, πῶς συντυχαίνομεν ψέματα; διότι τὰ δάκρυά σου τὰ πολλὰ, καὶ τὸ λυπημένον πρόσωπον σὲ μαρτυρεῖ νὰ ἔχῃς μεγάλην λύπην ἐν τῇ καρδίᾳ. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν τοιαῦτα ἔλεγον πρὸς ἐμὲ, ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔλεγον. Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες, τί νὰ σᾶς εἰπῶ πρῶτον, καὶ τί νὰ ἀποκρεθῶ ὕστερον; ὅπου γε ὑπὸ τῆς πολλῆς λύπης ἐσκοτίσθη μου ὁ λογισμὸς καὶ ἡ διάνοια.

Ἀρχὴ τῆς διηγήσεως.

ΚΑὶ ἐγὼ, καθὼς μὲ βλέπετε, μιᾶς γνώμης εἶμαι μὲ τοὺς λόγους σας. καὶ ἠξεύροντας τὸ καλὸν καὶ τὴν ὠφέλειαν ὅπου δίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ ἐρημικὴ ζωὴ, τὴν ἀγάπησα ἀπὸ καιρὸν πολλὴν, καὶ διὰ τὸν πολλὴν πόθον καὶ τὴν ἀγάπην, ὅπου εἶχα εἰς αὐτὴν, ἄφησα εἴτι καὶ ἂν εἶχα, σπίτι, Πατρίδα, συγγενεῖς, φίλους, ἐδικοὺς, καὶ ὅλα μου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ ἔγινα Καλόγηρος ἐρημίτης. ὅμως αὐτὴ ἡ Καλογερικὴ ἦτον αἰτία καὶ ἀφορμὴ νὰ χάσω τὸν παμφίλτατον καὶ ἠγαπημένον μου υἱὸν, καὶ τώρα ἔμεινα ἔρημος ἀπὸ πᾶσαν παρηγορίαν. διὰ τοῦτο δὲν μὲ ἀφίνει ἡ λύπη καὶ τὸ πάθος τοῦ υἱοῦ μου νὰ τὴν ἐπαινῶ. διότι τὸ πολύ μου τοῦτο πάθος ἐνίκησε τὴν ἀγάπην ὅπου εἶχα εἰς αὐτήν. Ἀλλὰ φεῦ τῆς μωρίας καὶ ἀγνωσίας μου. ἄρχησα νὰ φιλοσοφῶ, καὶ ἄφησα τὸν θρῆνον τοῦ παιδός μου, καὶ εὕρηκεν ἄδειαν ὁ λογισμὸς, ὅπου ἀκόμι δὲν ἐκαταδέχθη νὰ λογιάζῃ ἄλλο, παρὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὸν θάνατον τοῦ γλυκυτάτου μου υἱοῦ Θεοδούλου. διότι ἀκατάπαυστα ἔχω εἰς τὸν λογισμόν μου τὸν χαρακτῆρά του, ὁ ὁποῖος μὲ κάνει πᾶσαν ὥραν νὰ φαντάζωμαι μὲ τί λογῆς θάνατον τὸν ἐθανάτωσαν. Καὶ φαίνεταί μου νὰ γροικῶ εἰς τὰ αὐτία μου τὴν λυπηρὰν καὶ πικραμένην του φωνὴν, καὶ νὰ τὸν βλέπω ἔμπροσθά μου κυλιόμενον, ἐσφαγμένον, καὶ αἱματωμένον. καὶ φαντάζομαι μὲ τὸν νοῦν τὰ ὅσα ἤθελα ἰδῆ, ἂν ἤμουν παρὼν, ὁπόταν τὸν ἐφόνευαν. Οἴμοι Τέκνον ἐμὸν, κἂν ζῇς, κἂν ἀπέθανες. ὦ τῆς πικροτάτης σκλαβίας ὅπου ὑποφέρεις, ἂν ἕως τώρα ζῇς. ὦ τῆς ἀτάφου ταφῆς, ἂν σὲ ἐφόνευσεν ἡ βαρβαρικὴ μάχαιρα. Τί πρᾶγμα νὰ θρηνήσω τῆς σκλαβίας σου; τί πρᾶγμα νὰ δακρύσω τοῦ θανάτου σου; διό-

Θρῆνος περὶ Θεοδούλου.

τι, ἂν ζῇς καὶ εἶσαι σκλάβος (τὸ ὁποῖον εἶναι πρᾶγμα ἄπιστον. διότι τὰ χέρια τῶν Βαρβάρων, ὁποῦ σὲ ἐσκλάβωσαν, πάντα εἶναι εἰς φόνον ἕτοιμα, κυλισμένα ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, καὶ διψοῦσιν ἀείποτε νὰ μεθύσουσιν ἀπὸ ἀνθρώπινα αἵματα,) ἄραγε εἰς πόσα κακὰ νὰ εὑρίσκεσαι; Ἔχεις βέβαια δαρμοὺς καθημερινούς. ἔχεις ἔργα καὶ ὑπηρεσίαις βαρύταταις χωρὶς εὐσπλαγχνίαν. ἔχεις φοβερισμούς, ἔργα βαρέα ὑπὲρ τὴν σὴν δύναμιν. ἔχεις φύλακας, ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖς νὰ φύγῃς. ὅθεν καὶ ἡ ἐλευθερία σου εἶναι πρᾶγμα ἀνέλπιστον, καὶ τὸ περισσότερον, ἔχεις καθημερινὸν φόβον τοῦ θανάτου, βλέποντας γυμνὸν τὸ σπαθὶ καθ' ἡμέραν ἐπάνω σου. ἐπειδὴ ἄλλο δὲν ἔχει εἰς τὸ χέρι, παρὰ σπαθὶ γυμνόν, ὅταν ὁ Βάρβαρος θυμωθῇ. Διότι μήτε σχοινί, μήτε ῥαβδὶ εἰς τὸ νὰ δείρῃ χρειάζεται, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μικρά, καὶ εἰς τὰ μεγάλα πταισίματα μίαν παίδευσιν δίδει μόνον, τὸν πικρότατον θάνατον. καὶ κάμμίαν φοράν, καὶ χωρὶς πταίσιμον, θανατώνει τὸν ἄνθρωπον, ἢ ὅταν μεθύσῃ, ἢ ὅταν θέλει νὰ παίξῃ. Ἐὰν δὲ καὶ ἐθανάτωσάν σε οἱ Βάρβαροι, ἄραγε, εἰς ποῖον μέρος τοῦ κορμίου ἔλαβες τὴν πληγήν; πῶς ἐτάραζες κυλιόμενος εἰς τὰ αἵματα; πῶς ἐλάκτιζες μὲ τὰ ποδάρια, τὸν χορὸν τοῦ θανάτου ὀρχούμενος; πῶς, καὶ μὲ τί ἐλεεινὰ σχήματα ἐπαρακάλεις τὸν φονευτήν σου, νὰ κάμῃ ἔλεος εἰς τοὺς λόγους σου, καὶ νὰ μαλακώσῃ τὴν σκληρὰν καὶ ἀπάνθρωπόν του γνώμην, ἐπειδὴ τὴν γλῶσσαν μήτε σὺ ἐκείνου, μήτε ἐκεῖνος ἐσένα δὲν ἠξεύρετε; διότι ὁπόταν ἠξεύρει τινὰς τὴν γλῶσσαν, μὲ λόγια γλυκὰ καὶ εὔμορφα παρακαλεῖ νὰ ἡμερώσῃ τοῦ κακοῦ ἀνθρώπου τὴν ἀγριότητα. Ποῖος τόπος νὰ ἐδέχθη τὸ λείψανόν σου; ποῖα θηρία νὰ ἐξεσχίσασι τὰ μέλη σου; ὢ καὶ πόσα ὄρνεα νὰ ἐχόρτασαν ἀπὸ ταῖς σάρκες σου. ἄραγε τὸ Φεγγάρι, ἢ ὁ Ἥλιος νὰ εἶδε τὰ ἐντόσθια τῆς γαστρός σου; Καὶ ἀφ' οὗ τὰ θηρία ἐχόρτασαν, ποῖον μέλος τοῦ κορμίου σου τάχα τοὺς ἀπέμεινεν, ἢ σάρκα, ἢ κόκκαλον, διὰ τὴν σκληρότητα; καὶ τώρα τὸ δέρνει ὁ Ἥλιος, ἐπεὶ διὰ τὴν ἐρημίαν τοῦ τόπου ἔμεινεν ἄταφον; Ἐὰν τινὰς μοῦ ἔφερε τίποτες ἀπὸ τὰ μέλη σου, ἢ ἐκεῖ εἰς τὸν τόπον ὁποῦ ἔπεσε νὰ μὲ ὑπάγαινεν, ἤθελε λάβῃ παραμικρὴν παρηγορίαν τοῦ πάθους, καὶ ἄνεσιν. διότι μοῦ ἐφαίνετο, μιλῶντας μὲ ἐκεῖνο τὸ μικρότατον λείψανον, σὰν νὰ τὸν ἔβλεπα ἐκεῖνον ζωντανὸν καὶ νὰ τοῦ ἐσωντύχαινα. Διότι ὅσοι ὀλιγώτερον εἰς ταῖς συμφοραῖς δυστυχοῦσι, λαμβάνουσιν εἰς τὰ κακὰ παραμικρὴν ἄνεσιν. ἤγουν ἐὰν τινὲς βλέπωσι τοὺς δικούς των, ὅταν ἀποθνήσκουσι, καὶ παραστέκονται εἰς τὴν ἀρρωστίαν των, παρηγορᾶται μικρὸν ἡ καρδία των. καὶ παραστέκοντάς τους, ὅταν ψυχομαχοῦσι, καὶ ἀκούοντάς τους νὰ παραγγέλλουσι τὰ ὕστερά των λόγια, πάντα θυμοῦνται εἰς τὴν καρδίαν τους. Ἀκόμι καὶ ἀκολουθῶντάς τους εἰς τὸ μνῆμα, καὶ βλέποντες ποῦ τοὺς θάπτουσι, καὶ τὸ ὕστερον σημάδι τοῦ τάφου βλέποντες. τὰ ὁποῖα τοῦτα δίδουσι τοῦ λυπουμένου μεγάλην παρηγορίαν, καὶ ἡ πρὸς τὸν τάφον ἀκολούθησις, καὶ ἡ συντροφία τῶν συγγενῶν καὶ φίλων τοῦ ἐξελαφρώνουσι τὴν πίκραν.

Ἐγὼ δὲ μὲ τί ἀπὸ τοῦτα ὅλα νὰ παρηγορήσω τὸ πάθος, ὁποῦ δὲν ἠξεύρω, Υἱέ μου, μὲ τί λογῆς θάνατον ἀπέθανες; οὐδὲ ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου τὸν νεκρὸν τί λογῆς ἐφαίνετο; διότι τοὺς χαρακτῆρας τῶν πραγμάτων, ὁποῦ ἡ ὅρασις δὲν τοὺς ἔδωσε τῆς μνήμης, τούτων τὸ εἶδός των εἶναι ἀκατάστατον. διότι πολλῶν λογιῶν ἡ διάνοια τὸ φαντάζεται, καὶ μὲ ταῖς συχναῖς ἀλλαξίαις τῶν φαντασμάτων, γελᾶται καὶ ἀπατᾶται ὁ ἄνθρωπος. ὢ καὶ τί κακὸν ὁποῦ εἶναι ἡ ἀφανέρωτη συμφορά. Τί νὰ δακρύσω πρῶτον, καὶ τί νὰ κλαύσω δὲν ἠξεύρω. νεκρὸν νὰ σὲ κλαύσω Υἱέ μου, ἢ ζῶντα καὶ δεδεμένον; ἢ ὅλως δι' ὅλου πεφονευμένον, σκλαβωμένον, ἢ ἐσφαγμένον; Ὁ σκλαβωμένος πάντων κλίνει τὴν κεφαλὴν εἰς πᾶσαν τιμωρίαν καὶ παίδευσιν. διότι εἰς τὴν γνώμην τοῦ Ἀφεντός του στέκεται εἴτι θέλει νὰ τὸν κάμῃ, ἢ ζωὴν νὰ τοῦ δώσῃ, ἢ θάνατον. Ὢ υἱέ μου, ὁποῦ ἕως τώρα ἐξ ἀρχῆς εἰς ὅλα τὰ πράγματα τῆς ἐρήμου ἤμασθεν σύντροφοι, καὶ τώρα πῶς μοναχός σου ἀπολαμβάνεις τῆς σκλαβίας τὰ κακά; ἐσυντρόφευές με εἰς τοῦτό μου τὸ μακρὺν ταξίδι, ἀπέλαυσες καὶ ἐσὺ μετ' ἐμένα τῆς ξενιτείας τὴν ταλαιπωρίαν, τὴν κακοπάθειαν τῆς ἐρήμου. ἐμιμήθης τοῦ Ἰσαὰκ τὴν ὑπακοήν, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὸν Πατέρα του τὸν Ἀβραάμ, καὶ πῶς τώρα τὴν μεγάλην ταύτην συμφορὰν χωρὶς ἐμένα ὑπέμεινας, καὶ πάσχεις μοναχός σου τῆς αἰχμαλωσίας τὰ κακά; Διατί ἔκαμαν εἰς ἐμένα φιλανθρωπίαν οἱ Βάρβαροι καὶ δὲν μὲ ἐφόνευσαν; διατί τοῦ φονέως τὸ χέρι δὲν μοῦ ἔδωσε θάνατον νὰ μὲ συναριθμήσῃ μὲ τοὺς ἄλλους φονευμένους; Ἀλλὰ ἐσπλαγχνισθήκασί με τάχα καὶ δὲν μὲ ἐφόνευσαν, διὰ νὰ ἰδῶ ἄλλα μεγαλήτερα κακά. ἐφθόνησέ μου ἡ Τύχη τὴν ἐλευθερίαν τὴν σύντομον, καὶ διὰ τοῦτο μοῦ ἔδωσε τὸν ἐδικόν σου θρῆνον καὶ τὰ δάκρυα. ἀλλὰ ταῦτα ὅλα μὲ καίει καὶ τὰ λέγω ἡ περισσή μου λύπη καὶ τὸ πάθος τὸ ἀπαράμιλλον. Ἔπειτα εἶπον πρὸς ἐκείνους. ἐπειδὴ σᾶς βλέπω συμπαθεῖς πρὸς τοὺς λόγους μου, καὶ φαίνεσθε νὰ εἶσθε καὶ ἐσεῖς ὡς ἐμένα λυπημένοι, ὁποῦ ἔπαθα τὰ τόσα κακά, καθὼς σᾶς φανερώνει ἡ ἀκρόασις ὁποῦ δίδεται, καὶ ὁ θρῆνος καὶ τὰ δάκρυα ὁποῦ χύνετε, ὅλα μου τὰ πάντα νὰ σᾶς διηγηθῶ, καθὼς εἶναι ἀπ' ἀρχῆς.

Τὰ κατὰ τὸν Ὅσιον τοῦτον Νεῖλον, καὶ ὅπως ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον.

Ἐγὼ λοιπὸν ὁ ταλαίπωρος, ὦ Ἀδελφοί, ἔκαμα δύο παιδία. τὸ ἕνα εἶναι τοῦτο, ὁποῦ μοῦ δίδει τοῦτον τὸν σφοδρότατον κλαυθμόν, τὸ δὲ ἕτερον ἀνέμεινε μὲ τὴν Μητέρα του. διότι, ἀφότις ἐκάμαμεν τοῦτα τὰ δύο παιδία, δὲν ἐκοιμήθημεν πλέον ὁμοῦ, ὅτι ἐκείναμεν εἰς τὸν λογισμὸν καὶ οἱ δύο μας λέγοντες, φθάνουσί μας τοῦτα τὰ δύο παιδία, καὶ διὰ νὰ μὴν χαθῇ τὸ γένος μας, καὶ διὰ νὰ μᾶς γηροβοσκήσουσιν. Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ ἀείποτε εἶχον πόθον καὶ ἐπιθυμίαν νὰ ἔλθω εἰς τοὺς Ἁγίους τούτους τόπους, καὶ μὲ τὸν λογισμὸν

τοῦτον τῆς ἡσυχίας ἐσυκώθηκα, μηδενὸς ἄλλου λογισμοῦ εἰς τοῦτο ἐμποδίζοντός με. διότι ὁπόταν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀγαπήσῃ ἕνα καλὸν, ὅλα τὰ ἄλλα, εἴτι καὶ ἂν εἶναι, τὰ παραιτεῖ, καὶ ὅλως δι᾽ ὅλου τρέχει πρὸς τὸ ποθούμενον, καὶ μήτε μόχθος μήτε κόπος τοῦ ἀποκόπτει τὴν ὁρμήν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ ἀγάπη τῆς ἡσυχίας μὲ ἐπρόσταζε νὰ ἀποδημήσω, καὶ τυραννικῶς (νὰ εἰπῶ ἔτζι) μὲ ἐβίαζε, μιᾷ τῶν ἡμερῶν λαμβάνωντας τὰ δύο παιδία ἐκ τῶν χειρῶν, (ἦσαν γὰρ τότε ἀκόμι βρέφη μικρὰ) τὰ ἔφερα ἔμπροσθεν τῆς Μητρός των, καὶ τὸ μὲν ἕνα τῆς ἐπαρέδωσα εἰς τὰς χεῖράς της, τὸ δὲ ἕτερον τοῦτο, ἐκράτησα πρὸς τοῦ λόγου μου. ἔπειτα τῆς ἀπεκάλυψα ὃν εἶχον σκοπὸν πρόπαλαι, λέγωντάς της. ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ μεταστρέψῃ τινὰς τοῦτόν μου τὸν λογισμόν. καὶ αὐτὸ τὸ ἐβεβαίωνα μὲ ἀποφασιστικὸν λόγον. Αὐτὴ λοιπὸν ὁποῦ καὶ πρότερον ἦτον παιδευμένη νὰ μὴν ἐναντιῆται τοῦ λόγου μου, τότε μάλιστα βλέπουσα τὸ πρόσωπόν μου, πῶς δὲν ἦτον νὰ δυσκολευθῶ, μήτε μὲ καμίαν παρακάλεσιν, δὲν ὑποφέρουσα τὸ ἀνέλπιστον τοῦτο πρᾶγμα, μήτε ἠμποροῦσα νὰ κρατήσῃ πλέον τὰ δάκρυα, ἔστερξε, καὶ μὴ θέλουσα τὸν μισεμόν μου. καὶ νὰ χωρισθοῦμεν ζῶντες, ὄχι μὲ ἰδίαν της προαίρεσιν, ἀλλὰ μὲ βίαν καὶ ἀνάγκην. διότι ἔβλεπε πῶς ἐγὼ τοῦτο τὸ ἀποφάσισα ἀπαραιτήτως. Λογιζομένη δὲ τὸν πόνον τοῦ χωρισμοῦ, ἀστόχησε τὴν ἐδικήν της λύπην, καὶ ἐστοχάζετο τοῦτο μόνον, τὸ πῶς νὰ μήμε πικράνῃ ἐμένα εἰς τὸν ὕστερόν μας χωρισμόν. ἐκεῖνε δὲ ὅτι νὰ νικηθῇ εἰς τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἂν θέλῃ νὰ νικήσῃ, δὲν δύνεται. Καὶ ἰξεύρετε, ὅσαι μου ἀκούετε, τί πρᾶγμα εἶναι ὁ χωρισμὸς, εἰς ἐκείνους ὁποῦ μὲ νόμιμον γάμον ἐσμίξασι, καὶ ἐγένηκασι μία σάρκα κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ Οἰκονομίαν τὴν ἄρρητον. διότι, ὥσπερ μάχαιρα κόπτουσα μέλη ἀνθρώπινα, οὕτως εἶναι καὶ εἰς τοιοῦτον χωρισμὸν ὁ πόνος βαρύτατος. ἐγὼ δὲ ὅταν εἶδα τὴν δύναμιν τοῦ πόθου, ὅτι ἐνίκησε τὴν πολυχρόνιον ἐκείνην ἔσμιξιν, καὶ ἠδυνήθηκε νὰ τὴν χωρίσῃ, ἐθαύμασα κατὰ πολλά. διότι ἐστοχαζόμουν πόση εἶναι ἡ δύναμις αὐτῆς τῆς ἐπιθυμίας τοῦ καλοῦ, ὁποῦ τὰ ἄλυτα τοῦ γάμου δεσμὰ ἔλυσε, τὰ ὁποῖα χωρὶς πόνον δὲν τὰ λύει παρὰ ὁ θάνατος. Διότι ἡ ἀναισθησία τοῦ θανάτου δὲν δίδει πίκραν καμμίαν εἰς τὸν ἀποθαμένον, ἡ δὲ αἴσθησις εἰς τοὺς ζῶντας δίδει μεγάλην τὴν ὀδύνην καὶ ἀνυπόφορον. διότι φαντάζει καὶ ἐνθυμίζει τὸν ἄνθρωπον τὴν συναναστροφὴν καὶ διάθεσιν καὶ ἀγάπην φυσικήν. διὰ τὴν ἐπιθυμίαν ὁποῦ εἶχα εἰς ἄλλο καλὸν μεγαλήτερον, σπουδάζωντας καὶ τρέχωντας μὲ τὸν λογισμὸν εἰς τὴν ἀναχώρησιν. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ ἐπιθυμία τοῦ καλοῦ μὲ ἔκαμε καὶ ἀγάπησα τὴν ἡσυχίαν τῆς Μοναδικῆς ζωῆς. καὶ αὐτὴ ὁδηγοῦσα, μὲ ἔφερεν εἰς τὴν ποθουμένην ἔρημον, εἰς τὴν ὁποίαν μὲ ἄφησε καὶ ἀπόλαυσα μερικὸν καιρὸν μεγάλην χαρὰν καὶ εὐφροσύνην πνευματικὴν, καὶ ψυχικὴν τὴν γλυκύτητα. ὁμοῦ δὲ καὶ γαλήνην καὶ ἠρεμίαν πολλὴν, τρέχωντας τὸν δρόμον τῆς ἀσκήσεως χωρὶς κανένα ἐμπόδιον.

Περὶ τοῦ φόνου τῶν Ἁγίων Ἀββάδων, ἐν ᾧ καὶ περὶ Προνοίας.

ΟΜως δὲν ἠξεύρω, πόθεν, καὶ πῶς ἔπνευσεν ἐκεῖνος ὁ σφοδρότατος ἄνεμος, καὶ μὲ τοιαύτην μεγάλην ζάλην καὶ ταραχὴν διετάραξε τὰ πλουσιώτατα καράβια, τῶν Ἁγίων Ἀσκητῶν, λέγω, τὰ σώματα, ἂν καλὰ καὶ εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης νὰ μὴν τὰ ἐβύθισε. διότι ἐσυνέτριψέ τα μόνον, ἀλλὰ ποσῶς δὲν τὰ ἐζημίωσε. Διότι ὅλον τὸ φόρτωμα τῆς πραγματείας τὸ ἐγλύτωσαν, τουτέστι τὰ καλὰ ἔργα, καὶ τὰς ἀρετὰς τὰς ἐσυνάξαν ὡς καλοὶ κυβερνῆται, καὶ πέρνοντάς τα μὲ τοῦ λόγου των, ἐγύρισαν τὸ τιμόνι ἀπὸ τὴν θάλασσαν τῆς κοσμικῆς ζωῆς, καὶ ὥρμησαν πρὸς τὸν Οὐρανόν. καὶ τὰ μὲν σανίδια τὰ σκορπισμένα τῶν καραβίων, τουτέστι τὰ νεκρὰ καὶ φορεμένα των κορμία, ἄφησαν μόνον τῶν Κουρσάρων, αὐτοὶ δὲ ἐφυλάχθησαν ψυχικῶς μέσα εἰς τὸν λιμένα τοῦ Θεοῦ, τὸν γαληνὸν καὶ ἀτάραχον.

Ἀκούσαντες δὲ ἐκεῖνοι τοὺς λόγους τούτους, πάλιν ἠρώτησάν με λέγοντες· Καὶ τίς ἦτονε ὁ τρόπος, Ἀδελφέ, ὁποῦ ἐφονεύθησαν οἱ Ἅγιοι Πατέρες; καὶ πῶς ὁ Θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν νὰ παραδοθοῦσιν ἐπαραχώρησεν, ἐκεῖνοι, ὁποῦ μὲ καθαρὰν πολιτείαν ἀεὶ τὸν ἐδούλευον; τάχα ἡ δύναμις τῆς τοῦ Θεοῦ Προνοίας ἄργησε, καὶ εἰς τὸ τοιοῦτον ἔργον παντελῶς ἐσιώπησε; καὶ μήτε τὴν ἐπέλευσιν τῶν Βαρβάρων ἐκώλυσε, μήτε ἀοράτως τοὺς ἀναισχύντους καὶ ἀπανθρώπους ἄνδρας ἐκείνους ἐφόνευσε; Πῶς δὲν ἐξήρανε τὰ παράνομα χέρια ἐκεῖνα ὁποῦ ἐσηκώθησαν ἐπάνω εἰς τὰ Ἅγια σώματα ἐκεῖνα; καθὼς ἔγινε πολλαῖς φοραῖς εἰς τοὺς παλαιοὺς Ἁγίους, ὥσπερ διηγοῦνται αἱ Θεῖαι Γραφαί; Λέγει γὰρ ἡ Θεία Γραφή, ὅτι ὁπότε ἦλθαν οἱ Βαβυλώνιοι νὰ πολεμήσουσιν ἀδίκως τὸν Βασιλέα Ἐζεκίαν, ὄχι μόνον δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τὸν βλάψουσιν αὐτὸν καὶ τὴν Χώραν του, ἀλλὰ καὶ χωρὶς πόλεμον ἐφονεύθησαν οἱ περισσότεροι. (Βασ. δ'. ιθ'.) διότι μιᾷ νυκτὶ πάντες μὲν σῶοι ἐκοιμήθησαν, οἱ δὲ περισσότεροι τὸ ταχὺ ἀπεθαμμένοι εὑρέθησαν, καὶ οἱ εὑρεθέντες ζωντανοὶ ἦσαν ὀλιγώτεροι. διότι ἐμέτρησαν τοὺς ἀπεθαμμένους, καὶ ἦσαν χιλιάδες ὀγδοήκοντα πέντε. Καὶ πῶς ἐφονεύθησαν, ἢ ποῖος τοὺς ἐφόνευσε, τινὰς δὲν τὸ ἤξευρεν. ὅτι ἐν μιᾷ νυκτὶ, μὲ ἑνὸς Ἀγγέλου ἔργον, ἐγίνηκεν ὁ τοσοῦτος φόνος χωρὶς καμίαν ταραχὴν, ἢ βοὴν πολέμου, ἀλλὰ ἐκείτοντο ὅλοι χαμαὶ ἀπεθαμμένοι ὡσὰν νὰ ἐκοιμοῦντο. καὶ μὴ ἔχοντες πληγὴν μηδεμίαν, ἐκείτοντο ἄψυχοι, καὶ ἦσαν ἀληθῶς ἀπεθαμμένοι. σημεῖον δὲ θανάτου εἰς αὐτοὺς δὲν ἐφαίνετο. Καὶ ἦτον πρᾶγμα νὰ ἀπορήσῃ τινάς· (δ'. Βασ. ε'.) διότι ἔγγιζαν καθ' ἕνας νὰ ἐξυπνήσῃ τὸν σύντροφόν του, καὶ ἐκεῖνος ποσῶς δὲν ἐσάλευεν. ἐσυντύχαινέ του, καὶ δὲν ἀποκρίνετον. ἐγύριζε τὸ κορμί του, καὶ πληγωμένον δὲν ἦτονε. ἐπίανε τὴν μύτην του, ἂν ἀναπνέει, καὶ

ἦτον

ἦτον ὅλως δι' ὅλου ἀπονενεκρωμένος. ἕως ὅτου ὁ Ἥλιος ἐφώτισε, καὶ τότε καθαρῶς τὴν συμφοράν των ἐγνώρισαν. διότι ἡ ὄψις τῶν νεκρῶν σωμάτων τοῦ θανάτου καθαρῶς ἔδειχνε. Καὶ πάλιν οἱ Ἀσύριοι, ὁποῦ ἦλθον κατεπάνω τοῦ Προφήτου Ἐλισαίου ζητοῦντες νὰ τὸν θανατώσουσι, τί ἔ- Γεν. ιθ'.
παθον; οἱ δὲ Σοδομῖται, ὁποῦ ἔδραμον εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Λὼτ κατὰ τῶν Ἀγγέλων, ἀοράτως δὲν ἐτιμωρήθησαν, καὶ εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνων ὁποῦ ἐδίωκον, ἐπαρεδόθησαν, γέλως καὶ ἐμπαιγμὸς γενόμενοι; καὶ τοῦτο διατί ἄλλο τέλος, παρὰ διατὶ ἠβουλήθησαν, νὰ ἀδικήσουσι τοὺς Ἁγίους. Διὰ τοῦτο ἐκεῖνοι ὁποῦ τὸν Προφήτην Ἐλισαῖον ἐγύρευον ὑπὸ Θεοῦ ἐτυφλώθησαν, καὶ ψηλαφοῦντες καὶ γυρεύοντες τὴν πόρταν ὑπάγαιναν. οἱ δὲ Σοδομῖται δὲν ἤξευραν ποῦ ὑπάγουν, καὶ τῶν ἐφαίνετο τάχα πῶς εἶναι σιμά τους ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐγύρευαν, ἀλλὰ νὰ τοὺς πιάσουσι δὲν ἐδύνοντο. Ὁ δὲ τοσοῦτος λαὸς τῶν πολεμίων ᾐχμαλωτίθη χωρὶς πόλεμον καὶ ἅρματα, περιπατοῦντες τυφλοὶ, ὅσον νὰ πάγουν νὰ κρημνισθοῦσιν εἰς κρημνοὺς, καὶ βάραθρα, ἐὰν ὁ Προφήτης δὲν τοὺς ἤθελε σπλαγχνισθῇ νὰ τῶν δώσῃ πάλιν τὸ φῶς τους, νὰ δυνηθοῦσι νὰ εὕρουσι τὴν στράταν, παγαίνοντες εἰς τοὺς τόπους των. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἄλλος τὶς Προφήτης ἔλεγχε τὴν παρανομίαν τοῦ ἀσεβοῦς Βασιλέως Ἱεροβοάμ, ἐπειδὴ ὁ Ἱεροβοὰμ ὑπὸ ἀλόγου γ'. Βασ.
θυμοῦ κινούμενος, πρὸς τὸ κακοποιῆσαι τὸν Προφήτην, τὸ χέρι του ἅπλω- ιγ'.
σεν. ἔμεινε δὲ ἔτου τὸ χέρι του παντελῶς ἁπλωμένον, καὶ ἀκίνητον, κατὰ θείαν νεῦσιν καὶ βούλησιν, ὡσὰν νὰ ἦτον χέρι Εἰδώλου ἀψύχου, καὶ ὄχι ἀνθρώπου ζῶντος. ὄχι διὰ ἄλλο τέλος, παρὰ διὰ νὰ μὴ πάθῃ κακὸν τοῦ Προφήτου τὸ σῶμα. Πῶς οὖν οἱ ἄρτι θανατωθέντες, ἀπέθανον ἀβοήθητοι, καὶ ἡ γνώμη τῶν μιαιφόνων ἐκείνων ὅτι ἤθελεν ἔκαμεν εὔκολα, δὲν εὑρίσκοντας εἰς τοῦτο κανένα ἐμπόδιον;

Ὥσπερ ἀπαίτησις πρὸς τὰ εἰρημένα.

ΕΓὼ δὲ πάλιν πρὸς ταῦτα ἀποκρίθηκα. Τί κάνει χρεία νὰ διηγούμεθεν λόγους τῆς Θείας Προνοίας, ἢ τίς εἶναι ἄξιος νὰ καταλάβῃ τοῦ Θεοῦ τὰ ἀπόρρητα κρίματα, καὶ νὰ φανερώσῃ τὸν τρόπον τῆς τοῦ Θεοῦ δικαίας Οἰκονομίας, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπαραχώρησε νὰ γένῃ τὸ τοσοῦτον κακόν; διότι ἀδυνατεῖ νοῦς ἀνθρώπινος νὰ ἐξετάζῃ τοιαῦτα πράγματα, καὶ νικημένος μὲ τὸ ἄπορον τῆς ἀκαταληψίας, κρημνίζεται. διότι δὲν θέλει εὕρει αἰτίαν εὔλογον εἰς τοῦτα τὰ γινόμενα κακά. διότι πολλαῖς καὶ ἄλλαις φοραῖς, πολλὰ τοιαῦτα ἐγίνηκαν, καὶ οἱ κακοὶ ἄνθρωποι ἔκαμαν ἐκεῖνο ὁποῦ ἤθελον, τῆς τοῦ Θεοῦ δικαιοκρισίας τότε σιωπώσης, καὶ μὴ διδούσης τὴν πρέπουσαν ἐκδίκησιν, ἐπειδὴ εἶναι καιρὸς κρίσεως ὁπόταν τὰ τοιαῦτα ἀσεβήματα θέλουσιν ἐξετασθῇ. Πῶς τὸν Ἄβελ, τὸν ὁποῖον διὰ εὐσεβῆ ἄνθρωπον ὁ Θεὸς μαρτυρεῖ, ὁ Κάϊν τὸν

ἐφόνευσε διὰ τὸν φθόνον του; αὐτὸς πρῶτος λυπήσας τοὺς Γονεῖς του, ὁποῦ ἀκόμι νεκρὸν δὲν ἴδασιν, οὔτε παντελῶς ἀκόμι, ὁ θάνατος τὸ τί εἶναι, δὲν ἤξευραν; Πῶς λοιπὸν οὗτος τότε δὲν ἐτιμωρήθη; ὁποῦ τὸν Θεὸν ἐσκανδάλισε μὲ πρῶτον φόνον ὁποῦ ἐτόλμησε; καὶ εἰς τὴν νεότητα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὁπόταν τὸ γένος ὀλίγοι ὄντες, αὐτὸς μὲ τὸν φόνον ὀλιγώτερον τὸ ἐκατέστησε; καὶ μήτε ὡς Ἀδελφὸν τὸν Ἄβελ δὲν ἐσπλαγχνίσθηκεν, ὁποῦ αὐτὸν μόνον εἶχε σύντροφον εἰς τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν γέννησιν, ὁποῦ εἰς τοσοῦτον πλάτος τῆς γῆς ἔρημον, ἔμελλον οἱ Γονεῖς του συνοδίαν νὰ τὸν ἔχουσι, καὶ εἰς τὴν μοναξίαν τους νὰ τοὺς παρηγορεῖ; Πῶς ἡ παράνομος Γεζάβελ τὸν Ναβουθαὶ νὰ λιθοβολήσουν ἐπρόσταξε, διατὶ τὸ ἀμπέλι του δὲν τῆς ἔδωσε; Πῶς δὲ καὶ μὲ ἕνα σπαθὶ τοῦ Δωὴλ τριακόσιοι ἑξήκοντα Ἱερεῖς ἐφονεύθησαν; ἢ πῶς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀναρίθμητα πλήθη ἀνδρῶν δικαίων ἐχαλάσθησαν, τοὺς ὁποίους ἔφαγον θηρία τῆς γῆς καὶ τοῦ Οὐρανοῦ ὄρνεα, νεκρὰ ἁπλωμένα εὑρισκοντάς τα εἰς τὸν

Ψαλμ. οή.

κάμπον; καθὼς ὁ Δαβὶδ κλαίει τὸν θρῆνόν τους. Ἔθεντο, λέγει, τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ Οὐρανοῦ, τοῖς θηρίοις τῆς γῆς τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου. ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡσεὶ ὕδωρ κύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων. Πῶς καὶ οἱ Προφῆται, καὶ οἱ Ἀπόστολοι μὲ βίαιον ἀπέθανον θάνατον, ὑπὸ χειρῶν ἀνόμων ἀνδρῶν, πριονισμένοι, ἐσφαγμένοι, λιθοβολισμένοι; οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον μηδένα ἔργον ἄξιον θανάτου δὲν ἔκαμαν, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἐκείνους ὁποῦ τοὺς ἐθανάτωσαν, εὐηργέτησαν;

Ἐξόδ. α.

Ἀφίνω νὰ εἰπῶ διὰ ἄκακα βρέφη, ὁποῦ τὰ μὲν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Φαραὼ, εἰς τὸν ποταμὸν ἀπεπνίγησαν, τὰ δὲ ὑπὸ Ἡρώδου ἀσεβῶς ἐφονεύθησαν.

Ματθ. β.

καὶ πρὶν νὰ ἀπολαύσουν τὴν γλυκύτητα καθόλου τῆς παρούσης ζωῆς, ἐγεύθησαν ὀδυνηρὸν λυπηρὸν καὶ πικρότατον θάνατον, διὰ νὰ μὴν ἀναστραφῇ κρυφίως ὁ ὑποπτευόμενος Βασιλεὺς, ὁ Χριστὸς δηλαδή. Καὶ εἰς τοῦτα ὅλα ὁ δίκαιος Κριτὴς ἡσύχαζε μακροθύμως, καὶ δὲν ἐμπόδιζε παντελῶς τὴν αὐθάδειαν ἐκείνων τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. διότι μίαν ἡμέραν μόνην τῆς Κρίσεως ἐδιώρισε νὰ ἀνταποδώσῃ ἑκάστῳ καθὰ ἔπραξε. καὶ διὰ τοῦτο ἕως τώρα μακροθυμεῖ. διότι τοὺς παραβάτας τῶν θείων Νόμων φυλάττει νὰ παιδεύσῃ ἀξίως εἰς ἐκεῖνον τὸν καιρόν. Ἀλλὰ τοῦτα δὲν εἶναι ἁρμόδια τοῦ παρόντος καιροῦ, μήτε τῆς ἐμῆς δυνάμεως εἶναι νὰ τὰ λέγω, ὡς καὶ παραπάνω εἴπομεν. τὰ ὁποῖα χρειάζονται καὶ καιρὸν πολὺν, καὶ γνῶσιν ἀρκετὴν, πρὸς ἐξήγησιν καθαρὰν τῆς τοῦ Θεοῦ δικαιοκρισίας. Ἀλλὰ θέλω εἰπεῖ ἐκεῖνο ὁποῦ τὸ πάθος μου μὲ ἀναγκάζει νὰ εἰπῶ. καὶ τάχα θέλω ἐλαφρωθῇ, ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὴν πολλὴν ἡμῶν ὀδύνην. διότι δὲν δύνομαι νὰ ἐνθυμοῦμαι τὸ ἔργον ὁποῦ εἶδα. Δὲν ἤξευρω πῶς νὰ ὑπομείνω τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, ὁποῦ μήτε νὰ τὸ ἐνθυμοῦμαι δὲν δύνομαι εὔκολα. παρ' ὀλίγον ἐχθρεύομαι καὶ τὰ ὀμμάτιά μου, τὰ ὁποῖα εἶναι αἰτία νὰ ἔχω εἰς τὴν φαντασίαν μου τοὺς τύπους τῶν τοιούτων κακῶν. πρὸς ὁποίους

τόπους βιαζόμενος νὰ στοχάζωμαι μὲ τὸν νοῦν, ἔχω τὸ πάθος καὶ πλήττει με παντοτεινὰ, εἰς μὲν τὴν νύκτα μὲ τὰ ὄνειρα, εἰς δὲ τὴν ἡμέραν μὲ τοὺς λογισμούς. διότι μήτε κοιμώμενον δὲν μὲ ἀφίνει ἡ φροντίδα, οὔτε κἂν νὰ κοιμηθῶ χωρὶς μέριμναν, ἀλλὰ καὶ τότε κάποια φαντασία μὲ παράττει τῶν γινομένων πραγμάτων, καὶ δείχνει μου τὰ σχήματα καὶ τὰς μορφὰς νεοσφαγῆ, καὶ απαράττοντα. καὶ ὡσὰν νὰ ἦτον νέον τὸ πάθος, ἔτζι μοῦ τὸ ξανακαινουργώνει. Ἀναγκαῖον εἶναι λοιπὸν, τοῦ καιροῦ διδόντος ἄδειαν, νὰ διηγηθοῦμεν πρότερον τὸν βίον τῶν Ἁγίων ὁποῦ κατοικοῦσιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ νὰ εἰποῦμεν καὶ τὴν ζωὴν τῶν Βαρβάρων Ἀράβων ἐκείνων, τῶν φονευσάντων αὐτοὺς, διὰ νὰ τρέχῃ ὁ λόγος κατὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἀκολούθησιν, δὲν ἀφίνοντας μηδένα πρᾶγμα ἀπὸ ὅσα κάμνει χρεία νὰ μάθῃ καθ᾽ ἕνας ὁποῦ ἀγαπᾷ νὰ ἀκούσῃ καταλεπτῶς ταύτην τὴν διήγησιν.

Περὶ τῆς Βαρβάρου διαγωγῆς τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκείνῃ οἰκούντων Ἀράβων.

ΤΟῦτο τὸ Ἔθνος λοιπὸν τῶν εἰρημένων Ἀράβων περιτριγυρίζει ὅλην τὴν ἔρημον, τὴν ἀπὸ Ἀραβίας, ἕως τὴν Αἴγυπτον φθάνουσαν, καὶ θάλασσαν ἐρυθρὰν, καὶ Ἰορδάνην ποταμὸν, δὲν ἰξεύροντες μήτε μανθάνοντες καμμίαν τέχνην. μήτε γεωργοῦσι, μήτε σπείρουσιν, ἀλλὰ μόνον ἡ τροφήτους καὶ ἡ ζωήτους εἶναι τὸ σπαθὶ καὶ τὸ μαχαίριτων. διότι ἢ ἄγρια ζῶα τῆς ἐρήμου κυνηγοῦσι, καὶ τρέφονται ἀπὸ τὰ κρέατα τούτων, ἢ παραφυλάττουσι τοὺς δρόμους φονεύοντες τοὺς ὁδοιπόρους, καὶ μὲ τοῦτο περνοῦσι τὴν ἀναγκαίαν χρείαν τῆς ζωῆς των. Ὁπόταν δὲ μὴ εὑρίσκουσι μήτε ἄλογα ζῶα ἄγρια νὰ κυνηγοῦσι, μήτε ἀνθρώπους νὰ φονεύουν καὶ νὰ ἐκδύουσι, σφάζουσι τὰ καμήλιά των καὶ τρώγουντα. καὶ καθόλου ζοῦσι ζωὴν, ὡσὰν θηρία ἄγρια. σφάζουσι δὲ ταῦτα, ὄχι πωλοῦντες ἐκ τοῦ κρέατος ἀλλήλων τους, ἀλλὰ κάθε Γενεὰ, ἢ κάθε Φαμελία σφάζει μόνον διὰ τοῦ λόγου τους, καὶ ζεστένοντές το ὀλίγον εἰς τὴν φωτίαν, ὅσον νὰ ἀχαμνίσῃ ὀλίγον, καὶ νὰ μασᾶται εὐκόλως, τὸ τρώγουν οὕτως, ὥσπερ νὰ ἦτον σκυλία. Δὲν ἰξεύρουν Θεὸν, οὔτε νοητὸν, οὔτε Εἴδωλον. μόνον τὸ Ἄστρον ὁποῦ λέγεται Αὐγερινὸς προσκυνοῦσι, καὶ θυσίαν τοῦ κάμνουσιν, ὅταν ἀνατέλῃ, τὰ πλέα καλλίτερα κουρσεύματα ὁποῦ νὰ φέρουσιν, ὅταν ἔλθουσιν ἀπὸ τὸ κοῦρσος, ὁποῦ νὰ εἶναι διὰ σφάξιμον. Σπουδάζουσι δὲ καλλιώτερα νὰ τοῦ θυσιάζουσι παιδία νέα καὶ εὔμορφα, ὁποῦ νὰ πιάσουσι σκλαβόπουλα, τὰ ὁποῖα θυσιάζουσιν ἐπάνω εἰς ἕνα σωρὸν πέτραις, τὴν αὐγὴν, ὅταν τὸ Ἄστρον ἀνατέλλει, σφάζοντές τα ἀνελεήμονα.

Καὶ τοῦτο εἶναι, ὦ φίλοι, ὁποῦ μὲ συγχίζει καὶ μὲ καίει νὰ πονῶ περισσότερον, μήπως ἡ νεότης τοῦ Υἱοῦ μου, καὶ εὐμορφία τοῦ προσώπου του, θέλει τῶν φανῇ πρὸς σφαγὴν καὶ θυσίαν τοῦ Ἄστρου ἁρμόδιον. μήποτε τὸ κορμὶ τῆς κα-

θαρᾶς καὶ ἀδόλου ἐκείνης ψυχῆς, θέλει γένῃ θυσία τοῖς ἀκαθάρτοις δαίμοσιν, ὑπὲρ τῶν ἀσεβῶν καὶ ἀκαθάρτων ἐκείνων Βαρβάρων. διὰ τοὺς ὁποίους δαίμονας ἀσπλάγχνως, καὶ ἀνελεημόνως σφάζουσι τὰ παιδία ἐκεῖνα ὅπου νὰ τοὺς τύχωσι, δὲν ἔχοντες μηδὲ μίαν εἰς αὐτὰ λύπησιν, κἂν παρακαλοῦσι, κἂν δακρύωσι, κἂν κλαίωσιν. Ἐὰν δὲ μὴ εὕρωσι Παιδίον νὰ θυσιάσουσιν, ὅταν γυρίσουσιν ἀπὸ τὸ κοῦρσος, φέρνουσι μίαν καμήλαν ἄσπρην, καὶ τὴν γονατίζουσιν εἰς τὴν γῆν, καὶ αὐτοὶ ὅλοι γυρίζουσι τρεῖς φοραῖς τριγύρου της. εἶναι δὲ ἕνας πρῶτος τοῦ χοροῦ καὶ τῆς ψαλμῳδίας ὅπου ψάλλουσι τοῦ Ἄστρου, ἢ ὁ πρῶτος τοῦ Ἔθνους, ἂν τύχῃ παρὼν, ἢ ὁ πλέον γέροντας ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς. πρὸς δὲ τὸ τέλος τῆς τρίτης γύρας, ἀκόμι ἔχοντες εἰς τὸ στόμα τὴν ψαλμῳδίαν, εὐγάζωντας τὸ σπαθὶ, αὐτὸς ὁ πρῶτος τοῦ χοροῦ, τὴν κτυπᾷ εἰς τὸν λαιμὸν, καὶ εὐθὺς μὲ σπουδὴν πρῶτος αὐτὸς ῥουφεῖ ἀπὸ τὸ αἷμά της, ἔπειτα καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ, τρέχοντες μὲ μαχαίρια, κόπτει καθ' ἕνας καὶ πέρνει κομμάτι. ὁ μὲν κόπτει ἀπὸ τὴν οὐρὰν κομμάτι μὲ ταῖς τρίχαις, ἄλλος ἀπὸ τὸν μηρὸν, καὶ ἄλλος ἀπὸ ἄλλο μέρος, ὅποιον τύχῃ, κόπτει κομμάτι, ἕως νὰ τὸ διαμερίσουσι, καὶ νὰ τὸ πάρουσιν ὅλον, καὶ αὐτὰ τὰ μεγάλα καὶ σκληρὰ κόκκαλα, διὰ νὰ μὴν εὕρῃ τίποτες ἀπὸ ταῦτα καθόλου, ἀνατέλλωντας ὁ Ἥλιος. ἀλλὰ καὶ νεῦρα καὶ κόκκαλα ὅλα τὰ κατακόπτουσιν, ἕως νὰ εὕρουσι καὶ τὸν ἔσωθεν ἐμμυαλόν. Καὶ τοῦτη εἶναι ἡ διαγωγὴ, καὶ πολιτεία, καὶ ἡ πίστις, καὶ ὁ νόμος τῶν Βαρβάρων ἐκείνων, καὶ τοιαύτην ζωὴν ζοῦσιν εἰς ἐκείνην τὴν ἔρημον, ἀλλάσσοντες συχνὰ τὰς κατοικίας των, ἀπὸ τόπον εἰς τόπον. στέκονται δὲ μόνον ἱκανὰς ἡμέρας ὅπου ἂν εὕρωσι χόρτον, ἢ ἄλλην βοσκὴν ξηρὰν, καὶ νερὸν διὰ τὰ ζῶά τους.

Περὶ τῆς διαγωγῆς τῶν τότε ἐκεῖ εὑρισκομένων Ἀσκητῶν. ἀφ' ἧς συνάγεται μὴ εἶναι τότε τὸ Μοναστήριον κτισμένον.

ΟΙ δὲ τὴν Μοναδικὴν καὶ ἡσυχαστικὴν ζωὴν μετερχόμενοι, ἐδιάλεξαν ὀλίγους τινὰς τόπους τῆς ἐρήμου εἰς κατοικίαν ἑαυτῶν, ὅπου εὑρίσκετο νερὸν, ἵνα ἔχωσι μὲ τοῦτο νὰ κυβερνοῦσι τὴν ἀναγκαίαν χρείαν τοῦ σώματος. καὶ ἄλλοι μὲν ἀπὸ ταύτους στήσαντες καλύβας μικρὰς, ἄλλοι δὲ κατοικοῦντες εἰς τρύπαις καὶ σπήλαια, ζῶσι τοιουτοτρόπως τὴν ἀρετὴν ἐργαζόμενοι. Ὀλίγοι δὲ ἀπὸ ταύτους ἔχουσι τροφὴν ἀπὸ καρπὸν γῆς, ὅσοι μὲ κόπον καὶ ἐπιμέλειαν γεωργοῦσι τὴν ἀγεώργητον ἐκείνην γῆν, καὶ τὴν ἀναγκάζουσι μὲ βίαν νὰ κάμῃ καρπόν. οἱ ὁποῖοι μὲ κάποια σκαλιστήρια, εὑρίσκοντες ὀλίγην γῆν παχεῖαν, σκάπτοντες, σπέρνουσιν ὀλίγον γέννημα, καὶ ποτίζοντές το, μετὰ μεγάλης βίας ἔχουσι τὴν τροφὴν ἐξ αὐτῆς. ἀλλὰ ὄχι χορταστικά, ἀλλὰ ὀλίγην καὶ μεμετρημένην. Οἱ δὲ περισσότεροι μὲ χορτάρια μόνον καὶ βλαστάρια τρέφονται, ἀγαπῶντες ἁπλὴν τράπεζαν, καὶ κατὰ πολλὰ ἄτεχνον, χωρὶς

μα-

μαγερέματα καὶ μυρωδίας, ἀφήσαντες παντελῶς φροντίδα φούρνου καὶ μαγειρείου, διὰ νὰ μὴν περνᾷ ὁ καιρὸς καὶ ἡ ὥρα εἰς τὴν φροντίδα τῆς κοιλίας, καὶ νὰ ἀργοῦσιν ἀπὸ τὸ ἔργον τῆς προσευχῆς καὶ τῆς δεήσεως. καὶ ἵνα μὴ σκοτίζηται ὁ λογισμὸς ἀπὸ τὰ πολύλογα καὶ πολυποίκιλα φαγητὰ, ἀλλὰ νὰ καθαρεύῃ εἰς συνομιλίαν μὲ τὸν Θεόν. μήτε νὰ κολακεύουσι τὴν κοιλίαν μὲ γλυκέα φαγία καὶ νόσιμα. διότι οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι δὲν ἀρνήθησαν μόνον τὰ γλυκέα φαγία καὶ νόσιμα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὀλιγότητα πάντοτε σπουδάζουσι, τόσον μόνον ἀπὸ τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν λαμβάνοντες, ὅσον μόνον εἰς τὸ νὰ ζοῦσι, καὶ νὰ μὴν ἀποθαίνουσι βιαίῳ θανάτῳ, πρὸ τῆς ἀνάγκης τοῦ σώματος τῆς φυσικῆς, καὶ νὰ ὑστερηθοῦσι τοὺς μισθοὺς τῶν κόπων τῆς παρούσης ζωῆς. Διὰ τοῦτο λοιπὸν, οἱ μὲν αὐτῶν τρώγουσι μόνον πᾶσαν Κυριακὴν, τὰς λοιπὰς ἓξ ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος καθόλου μηδὲν τρώγοντες. ἄλλοι δὲ μεσιτεύοντες τὸν καιρὸν, δύο φοραῖς τὴν ἑβδομάδα λαμβάνουσι τροφὴν, καὶ ἄλλοι πάλιν, καθε δύο ἡμέρας. καὶ τοῦτοι ὅλοι, διὰ τὴν σπουδὴν ὁποῦ ἔχουσιν εἰς τὴν ἐγκράτειαν, δεικνύουσι μόνον τὴν τροφὴν, πῶς τάχα ἀγαποῦσι νὰ μὴν χρειάζωνται καμίαν σωματικὴν χρείαν, καὶ παρ' ὀλίγον μιμοῦνται τοὺς ἀσωμάτους Ἀγγέλους. Ὑποτάσσονται ὅμως εἰς τοὺς νόμους τῆς φυσικῆς ἀνάγκης, καὶ συγκαταβαίνουσιν εἰς τὴν χρείαν τοῦ σώματος, πλὴν ὀψέποτε καὶ μόλις, ὅταν χροικήσωσι τὴν δυναμένους νὰ ἀπόστασιν εἰς τοὺς μεγάλους κόπους τῆς ἀρετῆς. Εἰς αὐτοὺς ἀργύριον παντελῶς δὲν εὑρίσκεται, οὔτε κἂν τὸ ἤκουσαν ποταπὸν εἶναι. ἐπειδὴ μήτε νὰ πωλήσωσιν ἠξεύρωσι, μήτε νὰ ἀγοράσωσι. διότι καθ' ἕνας δίδει τοῦ ἄλλου εἴ τι τὸν χρειάζεται δωρεὰν, χωρὶς νὰ πληρωθῇ, περνώντας καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦτον, ὁμοίως χωρὶς πληρωμὴν, ἐκεῖνο ὁποῦ δὲν ἔχει. Τὰ δὲ ἀντιδιδόμενα καὶ λαμβανόμενα παρ' ἀλλήλων εἶναι λάχανα, καὶ καρπὸς δένδρων, ἢ καὶ ὀλίγος ἄρτος. δείχνοντας μὲ τοῦτα σημεῖον τῆς ἀγάπης, καὶ τὴν πλουσίαν γνώμην εἰς τὰ μικρὰ τοῦτα δωρήματα φανερώνουσι πλουσίως. Ἀλλὰ οὔτε φθόνος εὑρίσκεται εἰς αὐτοὺς τὸ καθόλου, ὁ ὁποῖος ἔχει συνήθειαν νὰ ἀκολουθῇ εἰς τὰ καλὰ τῶν ἀνθρώπων ἔργα. οὔτε βασκαίνει ὁ εἰς μικρὰν ἀρετὴν εὑρισκόμενος, ἐκεῖνον ὁποῦ διαλάμπει εἰς μεγάλα κατορθώματα. ὡς καθὼς οὐδὲ τοῦτος εἰς ἐκεῖνον ὑπερηφανεύεται, καὶ ἀλαζονεύεται διὰ τὰς μεγάλας του ἀρετάς. διότι ἐκεῖνος ὁποῦ ἔχει μεγαλήτερην ἀρετὴν, δὲν λογιάζωντας πῶς ἀπὸ λόγου του νὰ τὴν ἐκατώρθωσεν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν καὶ βοήθειαν, ἠμπορεῖ νὰ ταπεινώνῃ τοῦ λόγου του, καταπείθωντας τὸν ἑαυτόν του, πῶς αὐτὸς ἀπὸ λόγου του τὸ καλὸν δὲν τὸ ἔκαμεν, ἀλλὰ εἶναι ὄργανον τῆς ἐνεργούσης ἐν αὐτῷ Θείας Χάριτος. ὁ δὲ πάλιν μὴ φθάνων εἰς τὰ τέλεια τῆς ἀρετῆς ἀγωνίσματα, ἴσως διὰ σωματικὴν ἀσθένειαν, καὶ μὴ βουλόμενος, ἐταπεινώνετο, λογιζόμενος πῶς ἔχει τὸ ὑστέρημα τοῦτο, ὄχι ἀπὸ ἀσθένειαν τῆς φύσεώς του, ἀλλὰ ἀπὸ ἀμέλειαν τῆς γνώμης του. Τοιουτοτρόπως δὲ, ἄλλος

ἄλ-

ἄλλου, καὶ ὅλοι ὁλοιῶν εἶναι μετειώτεροι, σπουδάζοντες νὰ ἔχουσι τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρετῆς, ὄχι εἰς τὸ φρόνημα, ἀλλὰ εἰς τὸ περίσσευμα τοῦ καλοῦ. Διὰ τοῦτο γὰρ ἔφυγον ἀπὸ τὸν Κόσμον, καὶ κατοικοῦσι τὴν ἔρημον, νὰ δείχνουσι τὰ κατορθώματά τους, ὄχι τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐλπίζουσι νὰ λάβουσι καὶ τοῦ κόπου τὸν μισθόν. Διότι, τὸ νὰ δείχνῃ τινὰς εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ κατὰ Θεὸν ἔργα του, χάνει καὶ τὴν προθυμίαν του, ὁμοῦ δὲ καὶ τὸν μισθόν. τὴν μὲν γὰρ προθυμίαν του ἀποκόπτει μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν, τὸν δὲ μισθὸν ὀλιγοστεύει μὲ τοὺς ἐπαίνους τῶν ἀνθρώπων. διότι, ὅποιος ζητᾷ δόξαν ἀνθρωπίνην καὶ ἔπαινον διὰ τὰς ἀρετάς του, ὡς μισθόν, χάνει τὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινὸν μισθόν, νικηθεὶς ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην δόξαν, καὶ διὰ τοῦτο τῆς ἀληθινῆς δόξης στερούμενος. Κατοικοῦσι δὲ ὄχι πλησίον ἕνας τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ ὀλίγον μακρὰν χωρισμένοι, ὡς δύο μίλια ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον ἀπέχοντας. ὄχι διὰ μῖσος, (πῶς γὰρ οἱ ἀγαπητικῶς οὕτω διακείμενοι, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν;) ἀλλὰ διὰ νὰ διδάσκουσι τὰ ἤθη των μὲ ἡσυχίαν καθὼς ἀρέσει τὸν Θεόν· τὸ ὁποῖον νὰ τὸ κατορθώσῃ τινὰς μὲ σύγχυσιν καὶ ὄχλον ἀνθρώπων, εἶναι δύσκολον, ἢ παντελῶς ἀδύνατον. Τὰς δὲ Κυριακὰς ἔρχονται εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, καὶ κάθε ἑβδομάδα, ἀλλήλους θεωροῦσι καὶ ἀσπάζονται, ἵνα μὴ ὁ παντελὴς χωρισμὸς μὲ τὴν πολυκαιρίαν, διακόψῃ τὸν σύνδεσμον τῆς ἀγάπης καὶ ὁμονοίας, καὶ τοὺς κάμῃ νὰ ἀλησμονήσουσι τὸν δίκαιον τῆς συναναστροφῆς τρόπον. διότι ἡ πολυχρόνιος μοναξία κάνει τὸ ἦθος τοῦ ἀνθρώπου ἄγριον καὶ ἀφιλίωτον, καὶ κάνει τὸν ἄνθρωπον νὰ ξεμάθῃ τὴν συναναστρεπτικὴν καὶ συντροφιασμένην ἀγάπην. Κοινωνοῦσι γοῦν ἐκεῖ τὰ Ἄχραντα Μυστήρια, καὶ φιλεύονται ἀλλήλους των μὲ λόγια ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια, καὶ παρακινοῦσιν ἕνας τὸν ἄλλον μὲ ἠθικαῖς διδασκαλίαις. διότι τοῦτα χρειάζεται περισσότερον ἡ ἐνάρετος ζωὴ πρὸς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας· φανερώνοντας εἰς τὸ μέσον τὰς μηχανὰς καὶ τέχνας τῶν ἀντιπάλων Δαιμόνων, ἵνα μὴ νικηθῇ τινὰς, ἀγνοῶντας τὴν τέχνην τοῦ πολέμου των. διότι εἰς ἐκείνους ὁποῦ τὰ χρώματα καὶ οἱ χαρακτῆρες τῶν πραγμάτων δὲν εὑρίσκονται, εἰς τούτους ἀργεῖ ἡ ἐνέργεια τῆς ἁμαρτίας. Ὅλος δὲ ὁ πόλεμος εἶναι εἰς τὸν λογισμόν. εἰς τὸν ὁποῖον λογισμὸν ταῖς περισσότεραις φοραῖς γίνεται ὁ θάνατος κρυφίως, εἰς ἀνθρώπους ὁποῦ νὰ βλέπουσι τὰ ἔξω πράγματα τοῦ Κόσμου, ὁπόταν κρυφίως ἡ προαίρεσις κλίνῃ εἰς τὸ κακόν. Διὰ τοῦτο τοὺς ἀρχαρίους καὶ ἀπαιδεύτους καθοδηγοῦσι πρὸς τοὺς ἀγῶνας οἱ προπεπαιδευμένοι καλῶς, καὶ νὰ στέκωνται μὲ ἐγκράτειαν εἰς τὸ πάθος τῆς γαστριμαργίας τοὺς συμβουλεύουσι δυνατά. διότι ἐκεῖνος ὁποῦ νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν βρωμάτων, εὔκολα νικᾶται εἰς τὸ ὑπογάστριον πάθος. διότι, μὲ τὸ νὰ νικηθῇ ἀπὸ τὸ μικρὸν, προξενεῖ μεγάλον πτῶμα τοῦ λόγου του. Καὶ τοιαῦτα μὲν νουθετοῦσι, καὶ διδάσκουσι τοὺς νέους οἱ Γέροντες, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν

τῆς ἀσκήσεως ἔμαθον τὰ τοιαῦτα. οἱ δὲ τελειώτεροι διδάσκουσιν ἀλλήλους, νὰ ἀπέχουσιν ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν μακρὰν, ὥσπερ ὁ ναύτης φεύγει μακρὰν ἀπὸ ταῖς ξέραις, σεβαίνωντας εἰς τὸν λιμιῶνα. Ἐπειδὴ πολλοὶ, ἀφ' οὗ περάσουσι μεγάλαις φουρτούναις, καὶ ὑψηλὰ κύματα, σιμὰ εἰς τὸν λιμιῶνα ἐτζακίσθησαν. καὶ πολλοὶ, ἀφ' οὗ ἐνίκησαν τοὺς δυνατοὺς τοῦ Διαβόλου πολέμους, ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν ἐχάθησαν. καὶ ἢ θαῤῥοῦντες εἰς τὰς ἀρετάς των, ἢ καὶ τῶν μικροτέρων καταφρονοῦντες, ἔπεσον εἰς κρημνὸν δακρύων πολλῶν ἄξιον. καὶ γὰρ ἡ κενοδοξία ἀποστερεῖ τὸν μισθὸν τοῦ κόπου τοῦ πνευματικοῦ, τὴν ἐργασίαν τῶν κοπιώντων τοιαῦτα ἀνωφελῆ. Ἡ δὲ ὑπερηφάνεια, ὄχι μόνον ζημιώνει τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ μέγα κίνδυνον τοῦ προξενεῖ. διότι ἀθετεῖ τὸν Θεὸν, τὸν συνεργὸν τοῦ καλοῦ, καὶ ἀναφέρει εἰς τοῦ λόγου της τὴν δύναμιν τῶν κατορθωμάτων. οὕτως οὖν λέγει ὁ Προφήτης περὶ τούτων. ὁ συνάγων τοὺς μισθοὺς, συνήγαγεν εἰς ἀπόδεσμον τετρυπημένον, ὅπου βαλλομένους καὶ ἤδη ἐκρέοντας, οὐ χονίζοντας ἐν τῷ ἀποδέσμῳ, ἀλλ' ὀξέως τὸν δεσμὸν παραξέχοντας. τοιαύτη γὰρ ἡ κενοδοξία συνάγουσαν ἔχει τῷ κέρδει καὶ τὴν ἀπώλειαν, ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ τὸ γινόμενον ἀφανίζουσα. ὁ δέ γε Παροιμιαστὴς περὶ τῶν ἄλλων, Κύριος, φησὶν, ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ἐχθρὸν ἀποκαθιστῶν δυσμενῆ τὸν ἠθετημένον τοῖς ἀθετήσασι. Διὰ τοῦτο οἱ πολῖται καὶ οἰκήτορες τῆς ἐρημίας ἐκείνης, ἔχοντες ἀείποτε εἰς τὸν νοῦν τους τὸν Μωϋσῆ καὶ τὸν Ἠλίαν, ἐσπούδαζον νὰ μιμοῦνται τὴν ἀρετήν τους, καὶ τὴν ταπείνωσίν τους, κρίνοντες εἰς τὸν ἑαυτόν τους νὰ εἶναι δίκαιον, νὰ παιδεύωνται τὰ ἔργα ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων τὸν τόπον κατοικοῦσιν. Οὔτε γὰρ ὁ Μωϋσῆς ἐκενοδόξησε ποτὲ εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐξουσίας ὁποῦ ἀπὸ τὸν Θεὸν ἔλαβεν, οὔτε ὁ Ἠλίας ὑπερηφανεύθη εἰς τὴν θαυμαστήν του θυσίαν, τὴν ὁποίαν πῦρ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ κατελθὸν κατέκαυσεν, ἀλλὰ ἔμειναν πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ταπεινώσεως κατάστασιν. μήτε εἰς τὰς μεταβολὰς τῶν θαυμαστῶν πραγμάτων, ὁποῦ ἔκαναν, ὁ λογισμός τους ποτὲ δὲν ἐμεταβάλθη εἰς ὑπερηφάνειαν. Εἰς ταύτην τὴν ἔρημον φεύγωντας ὁ Μωϋσῆς ἀπὸ τὴν ἐπιβουλὴν τοῦ Φαραὼ, καὶ φυλάττωντας τὰ πρόβατα Ἰοθὼρ τοῦ Πενθεροῦ του, κατηξιώθη νὰ ἰδῇ τὴν θαυμαστὴν τῆς βάτου ὀπτασίαν, μανθάνωντας τὴν φρυγανώδη τῆς βάτου φύσιν, νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν φωτίαν δυνατωτέρα, βλέπωντας χλωρὸν κλαδὶ νὰ ἀνθῇ μέσα εἰς τὴν φωτίαν. Εἰς τοῦτο τὸ Ὄρος ἐγίνηκεν ὑπὸ Θεοῦ Νομοθέτης, τότε μὲν τοῦ γένους μόνον τῶν Ἑβραίων, τώρα δὲ παντὸς γένους ἀνθρώπων, φθάνωντας ἡ χάρις εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος κατὰ τὴν συγγένειαν τῆς, τοῦ Μωϋσέως φύσεως. διότι οἱ Νόμοι αὐτοὶ τοῦ Μωϋσέως, ὄντες πρότερον κρυμμένοι ὑπὸ τὸν μόδιον, καὶ ὕστερον βαλμένοι εἰς τὴν λυχνίαν, εἰς ὅλον τὸν Κόσμον ἔλαμψαν.

Καὶ ὁ Ἠλίας, ὁ ἔνδοξος Προφήτης, φεύγωντας τὴν Ἰεζάβελ ἦλθεν

ἐδῶ,

ἐδῶ, καὶ ὑπνώσας εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐξυπνηθεὶς, εὗρε τὸ ψωμὶ τὸν ἀλοείτην, ἤγουν τὸν ἀπὸ τὴν σύκαλην ἄρτον. καὶ τὸ κανάτι τὸ νερὸν εἰς τὸ προσκέφαλόν του, τὰ ὁποῖα Ἄγγελος Θεοῦ τοῦ ἤφερε διὰ τροφὴν καὶ δύναμιν τῆς μακρᾶς του ὁδοιπορίας. Εἰς τοῦτο τὸ σπήλαιον ἐκατοίκησεν ἐνδεδυμένος μὲ τὴν μηλωτὴν, ἤγουν μὲ τὴν γοῦναν, ἀπὸ δέρματα προβάτων, μιμούμενος τοὺς δερματίνους χιτῶνας τῶν Προπατόρων Ἀδὰμ, καὶ Εὔας. καὶ ἐδῶ εἶδε τὸν Θεὸν ἐν αὔρᾳ λεπτῇ, καὶ φωνὴν ἤκουσε προστάσσοντάς τον τὰ θεῖα θελήματα. Τοῦτο δὲ εἶναι ὕστερον καὶ πρῶτον σημεῖον τῆς ὑπομονῆς τῶν Ἀσκητῶν τούτων, νὰ τὸ γνωρίσῃ τινὰς καθαρῶς. Ἐκείνην τὴν ἔρημον εἰς ὅλην τους τὴν ζωὴν κατοικοῦσιν. τὴν ὁποίαν περνῶντες μόνον οἱ Ἑβραῖοι, ἐγόγγυσαν, καὶ τρεφόμενοι μὲ Οὐράνιον τράπεζαν καὶ μὲ Θεϊκὴν τροφὴν τοῦ Μάννα, εὐθὺς ἀχαριστοῦντες τὴν τράπεζαν ὕβριζον. Ἐκεῖνοι δὲν ὑπόφεραν νὰ στέκωνται σαράντα ἡμέρας χωρὶς προεστόν. οὐδὲ μένοντες αὐτεξούσιοι, (μὴ ἔχοντες τὸν Ἐξουσιάζοντα) δὲν ἐγνώθησαν νὰ κυβερνηθοῦσι μοναχοί τους μὲ τὴν αὐτεξούσιον ἐλευθερίαν τους. ἀλλὰ εὐθὺς, ἔχοντες πολλὴν ἄδειαν, ἀπέστησαν ἀπὸ Θεοῦ, καὶ ἔδραμον πρὸς ἀσέβειαν. Ἀλλὰ τοῦτοι τὸν χρόνον τῆς ζωῆς των φιλοσοφοῦσι τὴν ἄσκησιν μὲ τὴν ἐρημίαν, καὶ ὑστερούμενοι τῶν ἀναγκαίων βρωμάτων καὶ ἐνδυμάτων, ἁποῖτους γίνονται εἰς τοῦ λόγου τους Διδάσκαλοι τῆς Εὐσεβείας.

Περὶ τῆς ἀναιρέσεως τῶν Ἀββάδων.

Ἀλλὰ τίς ἡ χρεία νὰ λέγῃ τινὰς πολλά; Τοιουτοτρόπως διευρισκόμενοι ὄντες οἱ Ὅσιοι, καὶ τὸν Θεὸν οὕτω θεραπεύοντες καὶ λατρεύοντες, ἔξαφνα, αὐγὴ πολλὴ, ἀφ' οὗ ἐτελειώθη ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὄρθρου μίαν νύκτα, ὡσὰν μία μεγάλη ταραχὴ, ἔφθασε τῶν Βαρβάρων τὸ πλῆθος, καὶ ἔπεσον ἐπάνω εἰς τοὺς Θεοσεβεῖς τούτους ἄνδρας οἱ ἄνομοι. ἔτυχα δὲ καὶ ἐγὼ τότε ἐκεῖ μαζὶ μὲ τὸ παιδί μου, διότι ἐκατέβηκα ἀπὸ τὸ βουνὸν νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς Ἀδελφοὺς ὁποῦ ἐκατοικοῦσαν εἰς τὴν Ἁγίαν Βάτον, ἔχωντας τοιαύτην συνήθειαν νὰ κάνω, ἀπὸ πολλὴν καιρόν. Παρευθὺς δὲ τρέχοντες μέσα, ὡσὰν λυσασμένα σκυλία, ἐφώναζον γεμίζοντες τὸν ἀέρα μὲ φωναῖς ἀγρίαις, καὶ ἀτάκταις. ἄρχιζαν δὲ νὰ ἁρπάζουσιν ὅτι καθ' ἕνας εὕρισκεν, ἀπ' ἐκεῖνα ὁποῦ οἱ Πατέρες εἶχον διὰ νὰ τραφοῦσι τὸν χειμῶνα. διότι ξηραίνουσι, τὸ καλοκαῖρι, ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῶν δένδρων, φοινίκων δηλαδὴ καὶ ἑτέρων, ὅσα διὰ φαγὶ εἶναι χρήσιμα, καὶ νὰ μὴν χαλῶνται, καὶ μὲ ταῦτα δίδουσι μικρὰν ἄνεσιν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως. Ἐπρόσταξαν δὲ ἡμᾶς τοὺς ἰδίους νὰ τὰ συνάξωμεν βγάλοντάς τα ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. ἔπειτα ἐκδύοντες τὰ ὑποκάμισά μας, μᾶς ἔστησαν γυμνοὺς καὶ πέζιν ἡμᾶς τοὺς γέροντας, διὰ νὰ μᾶς σφάξουσιν. ἔπειτα σαθοῦντες τε-

γύρου μας μὲ θυμὸν πολὺν, πυρώδη καὶ φονικὰ τὰ ὀμμάτια ἔχοντες, καὶ βλέποντες μὲ βλέμμα λοξὸν, πρῶτον προσάττουσι τὸν Ἱερομόναχον τοῦ Ἁγίου ἐκείνου τόπου νὰ ἁπλώσῃ τὸν τράχηλον. ἔπειτα δύο ἀπὸ ταύτους εὐγάλοντες τὰ σπαθία τους, ὁ μὲν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τοῦ Ἁγίου, ὁ δὲ ἀπὸ τὸ ἄλλο σεκάμενοι, τὰ ἔμπηξαν ἀπὸ ταῖς πλάταις. Ὁ δὲ μακάριος ἐκεῖνος Γέρων, οὔτε ἀπὸ τὸν πόνον ἐγόγγυσεν, οὔτε καθόλου τὸ πρόσωπόν του δὲν ἔστρεψεν, οὔτε ἔδειξε σχῆμα πῶς νὰ ἐπόνεσεν, εἰμὴ κάνωντας τὸν Σταυρόν του, τὸ, εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς, μὲ ἥσυχον ψυθιρισμὸν τοῦ στόματος ἔλεγε. καὶ τὸ μὲν σπαθὶ τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τὴν πλάτην ἀνέβη ἐπάνω ἕως τὸ μάγουλον καὶ εἰς τὸ αὐτὶ, τοῦ δὲ ἄλλου ὄπισθεν ἀπὸ τὸν ὦμον ἕως ἔμπροσθα εἰς τὸ βυζὶ ἔφθασε. Καὶ ἔτζι ὁ Ἅγιος ἄνδρας ἐκεῖνος σκοτωθεὶς, ἔπεσε μὲ σχῆμα εὔμορφον, τὴν ἀσχημοσύνην τῆς γυμνότητος περικαλύψας μὲ ἐπιτηδειότητα. χάρις δὲ Θεία περιέσκεπε τὸ Ἅγιον ἐκεῖνο σῶμα, καὶ ἔκρυπτε τὴν ἀσχημοσύνην του. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον σύμβαμα, προφθάσας ἀφ᾽ ἑσπέρας ὁ μακάριος, μᾶς τὸ ἐπροφήτευσε καὶ μὲ ἔργα καὶ μὲ λόγια. διότι ἐφίλεψε τοὺς παρευρεθέντας μὲ φαγὶ περισσότερον, παρὰ τὸ συνηθισμένον του, λέγωντας. ποῖος ἠξεύρει ἂν ζήσωμεν νὰ καθίσωμεν πάλιν ὁμοῦ εἰς ἕνα φαγὶ, καὶ μίαν τράπεζαν; Ὕστερα ἀπὸ τοῦτον φονεύουσι καὶ τὸν συγκελιώτην του, γέροντα ὄντα καὶ αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ἀσκήσεως πολλὰ ταλαιπωρημένον, ἔπειτα καὶ τὸν ὑπηρέτην τους. Ὁ δὲ τρόπος ὁποῦ τὸν ἐφόνευσαν ἦτον τοιοῦτος. Ἐπρόσαξέ τον ἕνας ἀπὸ τοὺς Βαρβάρους νὰ μαζώξῃ κάποια φοινίκια ξηρὰ, ὁποῦ ἐχύθησαν, εὐγάλωντάς τα ἔξω. αὐτὸς δὲ, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοῦτο, πῶς μὲ προθυμίαν πολλὴν κάνει τὸ θέλημά του, εὐθὺς ἐκάθησε, καὶ ἁπλώνωντας τὰ χέριά του τὰ ἐμάζωνε, δείχνωντας προθυμίαν τάχα νὰ τὸν λυπηθῇ, καὶ νὰ τοῦ χαρίσῃ τὴν ζωήν. Ἀλλὰ δὲν τὸν ὠφέλησε τίποτε ἡ προθυμία του, οὐδὲ ἐδυνήθη μὲ τοῦτο νὰ καταμαλάξῃ τὴν σκληρότητα τοῦ Βαρβάρου. διότι ἄλλος ἔστεκεν ὀπίσω του καὶ ἔσυρνε κρυφὰ τὸ σπαθὶ ἀπὸ τὸ θηράκι. ὁ δὲ Μοναχὸς ἐγύρισεν ὀλίγον ὀπίσω τὸ πρόσωπον, ἢ διατὶ ἐσχοίκησε τὸ σπαθὶ ὁποῦ τὸ ἔσυρνεν, ἢ καὶ ἀλλοτρόπως φοβούμενος τὸν θάνατον. Ὁ δὲ ἄλλος, ὁποῦ ἔστεκεν ἔμπροσθέν του, μὲ φωνὴν δυνατὴν καὶ βλέμμα ἄγριον τὸν ἐφοβέρισε, καὶ ὁ ἄλλος ἐκάρφωσεν ἀπὸ τὸν λαιμὸν τὸ σπαθὶ, ἀπὸ τὴν λεγομένην κατακλεῖδα, καὶ ἀπέρασεν ἀπὸ τὸν ὑπατικὸν κρεμαστῆρα, ἔμπροσθα εἰς τὸν θώρακα. Εὐθὺς δὲ, πρὶν νὰ σύρῃ ὀπίσω τὸ σπαθὶ ὁ Βάρβαρος, αὐτὸς ἔπεσε νεκρός. καὶ ἢ ἀπὸ τὸν φόβον του, ἢ καὶ ἀπὸ τὴν βαρεῖαν πληγὴν, δὲν ἐγνώρισε καθόλου τὸν θάνατον, ἀλλὰ ἐξελθοῦσα ταχέως ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα τοῦ σώματος, ἠλευθερώθη ἀπὸ τὰ δεσμὰ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα μὲ βίαν χωρίζεται, ἐπειδὴ μὲ δυνατὰ δεσμὰ τοῦ Κτίστου ἐδέθηκε.

Ὅπως ἐγλύτωσεν οὗτος ὁ Νεῖλος, ὁ δὲ Υἱός του ἐσκλαβώθη.

ΗΜᾶς δὲ τοὺς ἄλλους ἀπεδίωξαν, κάνοντές μας σχῆμα μὲ τὸ χέρι νὰ φεύγωμεν, καὶ δὲν ἠξεύρω πόθεν εἰς τοῦτο ἐκινήθησαν. ἦσαν δὲ ἀκόμι γυμνὰ καὶ αἱματωμένα τὰ σπαθία εἰς τὰ χέρια τους. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι Ἀσκηταὶ, οἱ παρόντες, ἔφευγον ἀπὸ τὰ λακκώματα. σπουδάζοντες νὰ ἀνέβουσιν εἰς τὸ βουνόν. διότι ἐνόμιζον πῶς τὸ βουνὸν νὰ μὴ πατηθῇ ἀπὸ τοὺς Βαρβάρους, ἐπειδὴ εἰς αὐτὸ πολλάκις ὁ Θεὸς ἐστάθη, καὶ ἐλάλησε μὲ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν. ἐγὼ δὲ ἔμεινα ἄφωνος, δὲν ἠξεύροντας τί νὰ κάμω. διότι δεμένος ὤντας ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τοῦ παιδίου, νὰ παγαίνω καὶ νὰ τὸ ἀφήσω δὲν ἐδυνάμουν, οὔτε ἀγάπουν νὰ γλυτώσω μόνος ἐγὼ, δεμένος ὤντας μὲ τὰ δυνατὰ δεσμὰ τῆς φύσεως, ἕως ὅτου, τὸ παιδὶ κάνοντάς μου νεῦμα μὲ τὸ ὀμμάτι νὰ παγαίνω, μετὰ βίας μὲ ἐκατάπεισεν. Ἀλλὰ τὰ μὲν ποδάρια παγαίνοντας ἔμπροσθα, δὲν ἠξεύρω πῶς καὶ ὅλον τὸ κορμὶ ἠκολούθει, ἡ δὲ καρδία μου νὰ παγαίνῃ δὲν ἤθελεν, ἀλλὰ συχνὰ ἐγύριζε τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ παιδὶ, καὶ τὰ ὀμμάτια παντελῶς πρὸς τοῦ λόγου της νὰ κρατῇ δὲν ἐδυνέτον. οὔτε τὸν δρόμον τὸν ἔμπροσθεν ἐστοχάζονταν, ἀλλὰ εἰς τὴν ὄπισθεν μὲ πολλὴν λύπην ἐστρέφοντο. Ἀνέβαινα λοιπὸν καὶ ἐγὼ εἰς τὸ βουνὸν ἀκολουθῶντας τοὺς ἄλλους, ἀπὸ ψηλὰ δὲ ἐθεώρουν τὸ τρισάθλιον Παιδὶ ποῦ τὸ ἔσυρναν. Αὐτὸ δὲ φανερὰ νὰ φανῇ δὲν ἐδυνέτον, ἀλλ' ὅμως κρυφὰ ἀπὸ τοὺς Βαρβάρους ἐγύριζε, καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐστοχάζετο. διότι τοιοῦτος εἶναι ὁ δεσμὸς τῆς φύσεως, καὶ δὲν διαλύεται μὲ τὸν χωρισμὸν τῶν σωμάτων, ἀλλὰ αὐξαίνει περισσότερον. Καὶ τοῦτο βλέπομεν νὰ γίνεται καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἄλογα ζῶα. διότι καὶ τὸ μοσχάρι χωρίζοντάς το ἀπὸ τὴν μητέρα, μυκᾶται λυπηρὰ καὶ συχνὰ, καὶ στοχαζομένη αὐτὸ μὲ τὸ σχῆμα τῶν ὀμματίων της, φανερώνει τὸν πόνον της. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλογον, ὁπόταν τινὰς τὸ χωρίσῃ ἀπὸ τὸ συντρόφιν του, δὲν ἔχοντας λόγον νὰ συντύχῃ, μὲ τὸν χρεμετισμὸν φανερώνει τὸ πάθος του, μὲ τὸ νὰ κράζῃ συχνὰ τὸν φίλον του. Δὲν ἠξεύρω λοιπὸν πῶς ἐδυνήθηκα νὰ ἀνέβω εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, ἂν καλὰ καὶ ὁ λογισμός μου μετ' ἔμενα νὰ μὴν ἀνέβαινεν. ἤθελον ὅμως καὶ ἀπ' ἐκεῖ νὰ ἰδῶ τὸ Παιδίον μου, ἀλλὰ δὲν ἐδυνάμουν διὰ τὸ μάκρος τοῦ τόπου. Ἔμεινα λοιπὸν εἰς μεγάλην ἀπορίαν, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν συνωμίλουν μυστικῶς περὶ τῶν συμβάντων πραγμάτων. καὶ τὸν μὲν Υἱόν μου ἔκλαιον διὰ τὴν σκλαβίαν, τοὺς δὲ φονευθέντας Ἁγίους ἐθρήνουν θερμῶς, λέγων οὕτως.

Λόγοι, πρὸς τὴν Θείαν ἀναφερόμενοι Πρόνοιαν, ἐν σχήματι θρήνου.

Ὦ Μακάριοι καὶ τρισμακάριοι, ποῦ εἶναι τώρα οἱ κόποι τῆς ἐγκρατείας σας; ποῦ οἱ ἀγῶνες τῆς ὑπομονῆς σας; ποῦ τάχα νὰ ἐλάβετε τὸν τῶν πολλῶν σας ἀγώνων μισθόν; Τούταις ἡ δωρεαῖς ἐφυλάττοντο διὰ λόγου σας, διὰ τὴν μεγάλην σας ἄθλησιν; τάχα νὰ μὴν εἶναι ἀνωφελὴς ὁ δρόμος τῆς Δικαιοσύνης; τάχα νὰ μὴν εἶναι εἰς μάτην οἱ κόποι τῆς Ἀρετῆς, καὶ διὰ τοῦτο, μέλλοντες νὰ φονευθῆτε, ἡ Θεία Πρόνοια δὲν σᾶς ἐβοήθησεν, οὔτε ἐμπόδισε τὸ δίκαιον τοὺς φονευτὰς, ἀλλὰ ἐκυρίευσε χέει παράνομον Ἁγίων ἀνδρῶν σώματα, καὶ καυχᾶται ἡ πονηρία πῶς νὰ ἐνίκησε τὴν εὐσέβειαν, ὑπερηφανευομένη πῶς κατεξοπώθη ἡ ἀλήθεια; Πῶς δὲν ἄναψε πάλιν τὴν φλόγα ἡ Βάτος; πῶς δὲν ἐκατάκαυσε προσερχομένους τοὺς ἀσεβεῖς; πῶς δὲν ἐσχίσθη καὶ τώρα ἡ γῆ νὰ τοὺς καταπίῃ, ὥσπερ ἕνα καιρὸν ἐκατάπιε τὰς τέντας, καὶ τὴν συγγένειαν, καὶ ἅμα πᾶσαν τὴν συναγωγὴν τοῦ Κορέ; Πῶς ἐσιώπησαν οἱ παράδοξοι ἐκεῖνοι φοβερισμοὶ τοῦ Ἁγίου Σιναίου Ὄρους; πῶς μὲ κτύπους βροντῶν, καὶ μὲ συγνεφίαν γνόφου, καὶ φωτιαῖς ἀστραπῶν ἀμέτρηταις, δὲν ἐφοβέρισε τοὺς παρανόμους αὐτοὺς, ὡς καὶ τὸ παλαιὸν, ἀλλὰ ἤργησεν ἡ βοηθοῦσα τοῦ Θεοῦ δύναμις, καὶ οὔτε τοὺς ἀδίκους φονευτὰς μὲ ἀστραπαῖς κατέκαυσεν, οὔτε τοὺς ἀδίκως φονευθέντας μὲ κραταιὰν χεῖρα διεφύλαξεν, ἵνα ἴδωσι καὶ οὗτοι τοιαῦτα θαύματα, νὰ γνωρίσουν τῆς ἐξουσίας τοῦ Θεοῦ τὴν ἄμαχον δύναμιν; ἀλλὰ ἔπεσον εἰς αὐτὴν τὴν Βάτον, καὶ εἰς τὸ τῆς Νομοθεσίας Ὄρος, ὡσὰν θυσιασμένα ζῶα ἄλογα, ἀβοήθητοι οἱ εὐσεβεῖς; Ποῦ εἶναι ἡ δύναμις ὁποῦ ἐκαταπόντισε καὶ ἐβύθισε τοὺς Αἰγυπτίους; ποῦ ἡ δύναμις ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔρριψε χάλαζαν μεγάλην σὰν πέτρας, καὶ ἐφόνευσε τοὺς ἀλλοφύλους, ὅταν ἐπολέμουν τὸν Ἰσραὴλ, δίδοντες νίκην χωρὶς κόπον καὶ ἅρματα εἰς τὸν ἐδικόν του λαὸν ὁ Θεός; Καὶ πάλιν ἄλλην φορὰν, ὅταν ἔβαλεν ἔκστασιν εἰς ἐκείνους ὁποῦ ἦλθον νὰ πολεμήσουσι τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ φονεύοντες ἀλλήλους των δὲν τὸ ἤξευραν, μήτε ἐγνώριζον οἱ τάλανες πῶς φονεύουσι τοὺς συντρόφους των; Ποῦ τάχα πόρα ἔκρυψε τὴν δύναμιν τῆς βοηθείας του καὶ δὲν ἐσκέπασε νὰ κρύψῃ καὶ τούτους τοὺς Ἁγίους, ἀλλὰ τῶν ἀγρίων λεόντων τὸν θυμὸν ἐχαλίνωσεν εἰς τὸν Δανιὴλ τὸν Προφήτην, καὶ τὴν ἄμαχον δύναμιν τοῦ πυρὸς εἰς τοὺς Ἁγίους τρεῖς Παῖδας, δείχνωντας τὴν πολλήν της εὐσέβειαν; Τούτων δὲ τὴν ἀρετὴν, πῶς τὴν ἔκαμεν ἀμφίβολον, ἀφίνωντάς τους γυμνοὺς πάσης βοηθείας, καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ λογίζωνται πῶς εἶναι ἀνάξιοι θείας κηδεμονίας;

Ὥσπερ ἀπάντησις πρὸς τοὺς ἀνωτέρω λόγους.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἡ πολλὴ ἀθυμία καὶ λύπη μὲ ἔκαμε νὰ τὰ λέγω, καὶ ἔξω τοῦ πρέποντος μὲ εὔγαλε, πλὴν συγγνώμη τῷ πάθει, ὅτι πολλάκις κάμει τὸν ἄνθρωπον τὸν λυπημένον νὰ συντυχαίνῃ ἐκεῖνα ὁποῦ αὐτὸν τὸν ἴδιον δὲν ἀρέσουσιν, ἔσωντας νὰ νικᾶται ἀπὸ τὸ μέγεθος τῶν πειρασμῶν. ἐπειδὴ πολλάκις ἡ Θεία βοήθεια καὶ δικαίους ἄνδρας ἀφήσειν ἀβοηθήτους, παραδίδοντάς τους εἰς τιμωρίας ποικίλων βασάνων, καὶ θάνατον ἄδικον, διὰ νὰ φανερωθῇ ἡ δοκιμὴ τῆς ἀνδρείας των, καὶ ἡ Πίστις των νὰ ἀναλάμψῃ ὡς μέγας πυρσὸς, μὴ ὀλιγοστεύοντας ἕως θανάτου τὴν παῤῥησίαν των, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς πολλὰς τιμωρίας ὁποῦ ὑπέμειναν νὰ φανερώσουσι τὴν μανίαν τῶν Τυράννων, ὡς μάταιον. Ἐπειδὴ καὶ οἱ λοιποὶ τοῦτοι Ἅγιοι, ὁποῦ τώρα ἐδῶ ὑπέμειναν, παντελῶς ἀπὸ τὴν ἔρημον τούτην νὰ ἀναχωρήσουσι, δὲν θέλουσι, προτιμῶντες τὸν θάνατον, παρὰ νὰ συναναστρέφωνται εἰς τὰς Χώρας ὁμοῦ καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους. τὴν ὁποίαν γνώμην αὐτὴν εἶχον καὶ οἱ φονευθέντες, θέλοντες νὰ ἀποθάνουσι μᾶλλον εἰς τούτην τὴν ἔρημον, παρὰ νὰ ὑπομένουσι τὴν κακίαν, ὁποῦ εἰς τὰ κοσμικὰ πολιτεύεται. ὅτι ἐγνώριζαν πῶς ἀπὸ τὸν σωματικὸν θάνατον ὁ ψυχικὸς εἶναι χειρότερος, καὶ ἐπικινδυνότερος ὁ τῆς ἁμαρτίας θάνατος, παρὰ τῆς σφαγῆς. διότι ὁ διὰ ξίφους θάνατος ὀλίγον ἔχει τὸν πόνον καὶ πρόσκαιρον, ὁ δὲ ψυχικὸς τὴν τιμωρίαν ἔχει αἰώνιον, καὶ μηδέποτε παυομένην. καὶ ταῦτα μὲν ἐγὼ ἔλεγον.

Περὶ τῶν λοιπῶν, τῶν ἀναιρεθέντων ὑπὸ τῶν Βαρβάρων.

ΟἹ δὲ Βάρβαροι, φονεύσαντες καὶ ἄλλους πολλοὺς εἰς τὴν ἔρημον, καὶ λαβόντες πολλὰ κουρσεύματα, ἐπεριπάτησαν πολλὴν στράταν, καὶ ἐξεμάκρυναν. Ἀφ᾽ οὗ δὲ ἔκλινεν ἡ ἡμέρα, εὑρίσκοντες καὶ ἡμεῖς ἄδειαν, ἐκατέβημεν ἀπὸ τὸ βουνὸν διὰ νὰ θάψωμεν τὰ νεκρὰ τῶν Ἁγίων σώματα. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους εὕρομεν ὑπὸ πολλῆς πρότερον ἀπεθαμμένους, ὁ δὲ Ἅγιος Θεόδουλος ἀκόμι ἀνάπνεε, καὶ ὀλίγα ἐσυντύχαινε. Καθήσαντες οὖν ἡμεῖς εἰς τὸν γῦρον του, καὶ θρηνοῦντες εἰς τὰ συμβάντα κακὰ, ἐπεράσαμεν οὕτως ὅλην τὴν νύκτα, παρηγορῶντάς μας ὁ Γέρων, καὶ λέγοντας, νὰ μὴν παραξενιζώμεθεν εἰς ταῦτα τὰ κακὰ, διότι τοῦτο παλαιόποτε εἶναι συνήθεια τοῦ Σατανᾶ, νὰ ζητᾷ ἀπὸ τὸν Θεὸν ἄδειαν, νὰ πειράζῃ τοὺς Δικαίους. Πόσους, λέγει, ἐθανάτωσεν ἀπὸ τὴν φαμελίαν τοῦ Ἰὼβ, ἄλλους μὲ φωτίαν, ἄλλους μὲ σπαθὶ, καὶ ἄλλους κρημνίζοντας τὸ σπίτι, καὶ πλακώνοντάς τους; ἀλλὰ μὴ σᾶς παράξῃ ὁ λογισμὸς εἰς ταῦτα ὁποῦ ἔγιναν. διότι ἰξεύρει ὁ ἀγωνοθέτης Θεὸς κατὰ τίνα εὔλογον αἰτίαν παραδίδει τοὺς ἀθλη-

τὰς εἰς τοὺς ἐχθροὺς, δίδοντας ἀμοιβὰς πλουσίας, καὶ δωρεὰς εἰς ἐκείνους ὅπου μὲ εὐχάριστον γνώμην δέχονται τὰς πληγάς. Καὶ τοιαύτας ἀμοιβὰς ὡσὰν ἐκείνας τοῦ δικαίου Ἰώβ. ὁ ὁποῖος ἔλαβεν, ὅλα διπλᾶ ἐκεῖνα ὅπου ἐφαίνησαν πῶς νὰ ἔχασε, μάλιστα πολλῷ πλέον περισσότερα χωρὶς καμίαν σύγκρισιν. Ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ταῦτα ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς ἐκείνων ὁποῦ ἀγωνίζονται διὰ τὴν ἀγάπην του, καὶ μὲ τὰ παλαίσματα τῆς Εὐσεβείας ἐνδόξως τὴν ζωήν τους ἐστεφανώσασι. διότι τοῦτο εἶναι πρέπον εἰς τὸν Θεὸν τὸν μεγαλόδωρον, νὰ περισσεύῃ μὲ ταῖς πλερωμαῖς του τοὺς κόπους, καὶ μὲ τὰ πλούσια στέφανα ὅπου δίδει, νὰ νικᾷ τοὺς ἀγῶνας, καὶ νὰ δίδῃ εἰς τοὺς ἀγωνιστάς του ἐκεῖνα ὅπου δὲν ἐλπίζουσιν, οὐδὲ τὰ διδόμενα δῶρα νὰ ἀπαντέχαιναν ποτὲ ἐκεῖνοι ὅπου τὰ λαμβάνουσιν, ἵνα ἀποδώσῃ καὶ ταῖς χρεωστουμένας πλερωμάς, καὶ αἱ πλερωμαὶ αὗται νὰ εἶναι καὶ χάριτες, ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς κόπους πολλὰ περισσεύουσι. Λέγωντας δὲ ταῦτα, καταφιλῶν ἠσπάζετο τοὺς παρόντας, ἕως ὅπου εἶχε δύναμιν νὰ κινᾷ τὴν γλῶσσαν καὶ νὰ μιλῇ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελειώθη, τὸν ἐνταφιάσαμεν μὲ πολλὰ δάκρυα, ὁμοῦ μὲ τοὺς λοιπούς, καὶ μόλις ἀπὸ τὸ πολὺ σκοτάδι ἠδυνήθηκα νὰ ἔλθω πρὸς τοὺς λόγους σας. Αὐτοὶ δὲ ὅπου ἐφονεύθησαν, οἱ μὲν δύο, Παῦλος ἐλέγοντο καὶ Ἰωάννης. ὁ δὲ Γέρων, ὁ καὶ Ἱερομόναχος, ἐλέγετο Θεόδουλος. Ἀπέθανον δὲ ἑπτὰ ἡμέρας ὕστερα ἀπὸ τὰ Θεοφάνεια, ὅπου εἶναι Ἰαννουαρίου ιγ'. διότι βέβαια εἰς εὐσεβεῖς ἄνδρας δίκαιον εἶναι νὰ ἠξεύρουσι καὶ καιροὺς καὶ ὀνόματα, θέλοντας νὰ συγκοινωνοῦσι μὲ ταῖς γνώμαις τῶν Ἁγίων. Ἐφονεύθησαν δὲ καὶ ἄλλοι πολλοί, πολλοὺς χρόνους προτήτερα, τῶν ὁποίων τὴν μνήμην ἑορτάζουσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁμοῦ, διὰ τὸ μάκρος τοῦ δρόμου ἐκείνων ὅπου εἰς τὴν Ἑορτήν τους πανταχόθεν ἔρχονται.

Περὶ τοῦ φυγόντος δούλου ἀπὸ τοὺς Βαρβάρους. ἐν ᾧ καὶ σαφέστερόν τι περὶ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Νείλου ἀγγέλλεται, καὶ περὶ τῶν κατὰ τὴν ὁδὸν φονευθέντων.

Συνομιλούντων δὲ ἡμῶν περὶ τούτων, ἦλθε λόγος, πῶς κάποιος ἀπ' ἐκείνους ὅπου ἐπῆραν οἱ Βάρβαροι, ἔφυγε καὶ ἦλθεν ὀπίσω, κἂν εἰς ὀλίγον ἦλθε καὶ πρὸς ἡμᾶς, ἔχωντας ἀκόμι εἰς τὴν ὄψιν του τὰ σημάδια τοῦ φόβου. καὶ μὴ δυνάμενος ἀκόμι νὰ καταπαύσῃ τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ ὥσπερ νὰ τὸν ἐδίωκον ἀκόμι φεύγοντα, καὶ ὡς ἀπὸ πολλοῦ δρόμου τρέχωντας, ἀνάσαινεν, ὡσὰν νὰ ἦτον σιμὰ νὰ τὸν φθάσουσιν ἐκεῖνοι ὅπου τὸν ἐδίωκαν. Ἐρωτῶντές τον δὲ ἡμεῖς, τό, πῶς ἔφυγεν; Ἐμένα, λέγει, καὶ τὸν Υἱόν σου τὸν Θεόδουλον, συνομιλοῦντες

χθὲς τὸ βράδυ εἰς τὸν δεῖπνον, ἔταξαν νὰ μᾶς θυσιάσουσι τοῦ ἄστρου τὴν αὐγήν. καὶ ἔστησαν καὶ τὸν βωμὸν, καὶ ξύλα ἔφεραν, μὴν ἠξεύροντες ἡμεῖς διὰ τίνα αἰτίαν τὰ κάνουσιν ἐκεῖνα. Κάποιος δὲ ἀπὸ τοὺς ἄλλους σκλάβους ὁποῦ ἐγνοίκα τὴν γλῶσσαν τους, μοῦ τὸ εἶπεν ἐμμύα κρυφά. ἐγὼ δὲ πάλιν ἐφανέρωσα εἰς τὸν Υἱόν σου ταύτην τὴν πονηρὰν τῶν Βαρβάρων βουλήν. καὶ ὅτι, ἂν δὲν φύγωμεν, τὸ ταχὺ ὁ Ἥλιος ἀνατέλλωντας, δὲν μᾶς θέλει εὕρει ζωντανούς. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ἐφοβήθη νὰ μὴν τὸν φθάσουσι φεύγοντα, λέγωντας, ὅπου καὶ ἂν εἶναι τινὰς, τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ θέλει νὰ γένη, ἐὰν καὶ νὰ εἶναι κρυμμένος εἰς βάραθρα. Ἐγὼ δὲ, ἀφ᾽ οὗ δυνατὰ ἐσκοτείνιασε, καὶ οἱ Βάρβαροι, μεθυσμένοι ὄντες, ἀποκοιμήθησαν βαρέα, πρῶτον μὲν ἐσύρνουμουν κάτω εἰς τὴν γῆν, ἵνα μὴ περιπατοῦντας ὀρθῶς, φαίνεται ἡ σκιὰ τοῦ κορμίου μου εἰς τὸ σκοτάδι, καὶ μὲ γνοικήση τινὰς, ἂν εἶναι ἔξυπνος. ἔπειτα μακραίνωντας ἀπὸ ταύτους ὀλίγον, ὀρθὸς ἐσυκώθηκα, καὶ ἄρχησα νὰ τρέχω πρὸς τὰ ὧδε, ὡσὰν νὰ εἶχα πτερὰ, ἀπὸ τὸν φόβον μου, νομίζωντας, ἢ νὰ γλυτώσω μὲ τὴν φυγὴν τὴν σφαγὴν, ὁποῦ ἅπαξ ἀπὸ ταύτους ἀποφασίσθηκεν, ἢ ἐὰν με καταδράμωσι καὶ μὲ φθάσωσιν, ἄλλο περισσότερον δὲν θέλουσι μοῦ κάμει, παρὰ νὰ μὲ σφάξουσι, καθὼς ἐβουλεύθησαν. Ἐπροέκρινα δὲ τὸ ἄδηλον τοῦ ἐλπιζομένου καλοῦ, ἀπὸ τὸ φανερὸν καὶ ὁμολογούμενον κακόν. διότι πρέπον μοῦ ἐφάνη νὰ φύγω ἀπὸ τὸν κίνδυνον ἐκεῖνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κανένας ἄλλος τρόπος νὰ γλυτώσω δὲν ἦτονε, ἂν ἔστεκα ἐκεῖ. διὰ τοῦτο ὅλον τὸ θάῤῥος τῆς σωτηρίας μου τὸ ἔδωσα εἰς τὴν βοήθειαν τῶν ποδαρίων μου. διότι ἠξεύρω πολλοὺς ὁποῦ ἐγλύτωσαν μὲ τὰ ποδάρια τους καλλίτερα, παρὰ μὲ μυρίους ἄλλους βοηθούς. Καὶ ἰδοὺ δὲν ἔσφαλε ποσῶς ἡ γνώμη μου, ἀλλὰ μὲ τὰ ποδάριά μου, εἰς τὰ ὁποῖα ὕστερα ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐπιστεύθηκα, παρ᾽ ἐλπίδα ἐγλύτωσα, καὶ ἦλθα πρὸς τοὺς λόγους σας, ὥς με βλέπετε, χωρὶς νὰ πάθω τίποτε κακόν. Ἀλλ᾽ ὅμως ὁ φόβος τῆς σκληρότητος τῶν Βαρβάρων εἰς τὰ ὀμμάτιά μου ἀκόμι φαίνεται, καὶ ὁ νοῦς μου ἀκόμι ταράττεται πρὸς τὰ παράνομά τους ἔργα καὶ βέβηλα, φρίττων καὶ τρέμων εἰς τὰ πράγματα ὁποῦ ἐτόλμησαν καὶ ἔκαμαν. διότι τὸν ἐδικόν μου Αὐθέντην, καὶ τὸν Στρατηγὸν, ἀφ᾽ οὗ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πολιτείας μας, ὁποῦ μᾶς ἐστείλατε, ἐκάμαμεν, καὶ γυρίζοντες ὀπίσω πρὸς τοὺς λόγους σας, μᾶς ἐπίασαν εἰς τὴν στράταν ὁποῦ ἐρχόμεσθεν, καὶ μᾶς ἐπῆραν εἰς τοὺς λόγους τους μὲ εἴτι ἄρα καὶ ἂν εἴχαμεν μαζί μας. καὶ τὸν μὲν Στρατηγὸν ἐπειδὴ μὲ τοὺς δούλους του ἀντιστάθηκεν εἰς πόλεμον, κομάτια τοὺς ἐκατάκοψαν. τὸν δὲ ἐδικόν μου Αὐθέντην μὲ τὸ παιδίον του, τὸ ὁποῖον ἠξεύρετε πῶς μικρὸν παλικάρι ἦτονε, μᾶς ἐπήρασιν ἀκολουθῶντάς τους. Καταβαίνωντας δὲ χαμηλὰ ὁ Ἥλιος πρὸς τὸ βασίλευμα, ἐκόνεψαν ὅπου τοὺς εὗρε τὸ δειλινόν. δειπνοῦντες δὲ ἀπὸ τὰ φαγία ὁποῦ μᾶς ἐπῆρασι μεγαλοπρεπῶς, ἔκραξαν καὶ τὸν Αὐθέντην μου μὲ τὸ παιδί του εἰς τὸν δεῖπνόν τους, καὶ νὰ στέκηται θαῤῥετὸς, καὶ νὰ μὴν φοβᾶται

καθά-

καθόλου τὸν ἔλεγον, διότι σῶος καὶ ὑγιὴς μὲ τὸ παιδὶ θέλει ὑπάγει εἰς τὸ σπήτι του. διότι φθάνει ὅσα σοῦ ἐπήραμεν νὰ ἐξαγορασθῇς καὶ ἐσὺ καὶ τὸ παιδίον σου. καὶ εἰς ὀλίγον ἄρχησαν τάχα νὰ δείχνουσι πῶς θέλουν νὰ τὸν ἀφήσουσι, λέγοντές του νὰ σηκωθῇ νὰ παγαίνῃ εἰς τὸν δρόμον, καὶ νὰ πάρῃ καὶ ψωμὶ καὶ νερὸν διὰ τὸν δρόμον ὅσον χρειάζεται. Ἀλλὰ τοῦτο ὅλον ἦτον δόλος καὶ ἀπάτη, γελῶντές τον μὲ τὸ ψωμὶ καὶ νερὸν τοῦ δρόμου, πῶς τάχα τὴν ζωὴν τοῦ ἐχάρησαν, καὶ ἵνα φανῇ ὁ βαρβαρικὸς δόλος καὶ ἡ ἀπάτη πῶς εἶναι δίχως σπλαγχνία. Στέλνουσι δὲ μαζί τους καὶ δύο νέους ἀπὸ τὴν συντροφίαν των, τάχα διὰ νὰ τοὺς συνοδεύσουσι παρεμπροσθά, νὰ μὴν ἔχουσι φόβον τινά. τοὺς ὁποίους κρυφὰ ἐπαρήγγειλαν, ἀφοῦ μακρύνουσιν ὀλίγον, νὰ τοὺς φονεύσουσι. καὶ οὕτως αὐτοὶ ὁποῦ τοὺς ἐσυντρόφευαν, τάχα ὡς φύλακες, ἂν τοὺς ἀπαντήσουσιν ἄλλοι κλέπται νὰ τοὺς γλυτώσουσι, τοῦτοι οἱ ἴδιοι ἀνέλπιστα τοὺς ἐφόνευσαν. φονεύουσι δὲ πρότερον τὸ παιδὶ ἔμπροσθα τοῦ Πατρὸς, διὰ νὰ τοῦ δώσουσι διπλὸν τὸν πόνον καὶ τὴν ὀδύνην πρῶτον μὲν μὲ τοῦ παιδίου τὸν θάνατον, καὶ δεύτερον μὲ τὸν ἐδικόν του. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ παιδίον ἐφόνευσαν, εὐθὺς καὶ τὸν Πατέρα μὲ πολλαῖς πληγαῖς ἐθανάτωσαν, φωνάζοντα καὶ κλαίοντα τὴν ἐπιβουλὴν καὶ τὴν ἀπιστίαν των, μὲ φωναῖς δυναταῖς καὶ ἐλεειναῖς. διότι ἤκουε τοῦ παιδίου, ὁποῦ ἐκλαυθμύριζε πικρῶς, τοῦ δὲ Πατρὸς ὁποῦ ἐφώναζε δυνατὰ, ὥστε ὁποῦ ἠμπόρει τινὰς νὰ μετρᾷ ταῖς πληγαῖς τῶν σπαθίων ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ ταῖς φωναῖς ὁποῦ ἔβαζαν. Καὶ οὗτος μὲν ἐγελάσθη μὲ τὰ καλά των ταξίματα, λαβὼν οὕτω πικρότατον θάνατον. διότι ἔπρεπε νὰ βλέπῃ τοὺς ἄλλους τί ἔπαθον πρότερον, καὶ νὰ καρτερῇ καὶ αὐτὸς νὰ πάθῃ τὰ ὅμοια. Καὶ ἐὰν καὶ νὰ μὴν ἦτον τρόπος νὰ γλυτώσῃ καὶ αὐτὸς, ἀλλὰ κἂν ἠξεύροντάς το προτήτερον, ἤθελε τὸν δεχθῇ μὲ ὑπομονὴν καὶ πόνον ὀλιγώτερον. διότι τὸ κακὸν, ὁποῦ ἔρχεται ἔξαφνα, πολλὰ θορυβεῖ καὶ ταράττει τὸν ἄνθρωπον, ἐκεῖνο δὲ ὁποῦ προτήτερα τὸ καρτερεῖ τινὰς, εὑρίσκωντας, ὅταν ἔλθῃ, τὸν λογισμὸν προδιατρεπισμένον, φαίνεται ἐλαφρότερον. διότι, ὄντας προμελετημένον, δὲν παραξενίζει τὸν προητοιμασμένον εἰς τοῦτο ἄνθρωπον. Διότι τὸ βράδυ εἰς τὸν δεῖπνον, ὅταν αὐτὸν ἐχαιρετοῦσαν μὲ τὰ ποτήρια, καὶ τὸν ἐδεξιώνονταν, θέλοντες εἰς τὸ τραπέζι νὰ παίξουσι τὸ παιγνίδι, ὁποῦ εἰς αὐτοὺς εἶναι συνηθισμένον καὶ ἀγαπητὸν, (τοῦτο δὲ εἶναι φόνος, καὶ ἀνθρώπου σφαγὴ πρὸς χαρὰν ἐδικήν των καὶ ξεφάντωμα) πέμπουσιν ἑνὸς ἀπὸ τῶν δούλων του νὰ πίῃ ἕνα ποτήρι κρασί. ἐπειδὴ δὲ ὀλίγην ὥραν προτήτερα ἔσφαξαν ἄλλον ἕνα, βλέπωντας τοῦτος ὁ ἄλλος, καὶ καρτερῶντας καὶ αὐτὸς τὰ ὅμοια, ἔλαβε μὲν τὸ ποτήριον τὸ κρασὶ, ἀναγκαζόμενος στανικῶς καὶ φοβούμενος, ἀλλὰ νὰ τὸ πίῃ δὲν ἐδύνετο, διότι ἡ ὄρεξίς του ἐχάθη ἀπὸ τὸν φόβον του. ὅθεν καὶ πίνωντάς το, ἐφαίνετο πῶς ἀναγκαζόμενος τὸ πίνει, ἐπειδὴ μετὰ βίας μεγάλης τὸ ἐκατάπινεν, ὅτι δὲν ἐκατέβαινεν ἥσυχα τὸ ποτὸν εἰς τὸν λαιμὸν, ἀλλὰ ἐγέμιζε τὸ στόμα του,

κ̀ τὸν λάρυγγα, ἔπειτα ἐκατέβαινε κάτω μὲ μεγάλον βρυχισμὸν, ὡσὰν νερὸν, ὅταν κρημνίζεται ἀπὸ ψηλά. Ὀψὲ δέποτε κ̀ μόλις πίνωντας αὐτὸς τὸ κρασὶ, πέμπουσιν ἐκεῖνοι τὸν φονέα νὰ τὸν σφάξῃ. Ἦτον δὲ ἕνα νέον παιδὶ, διότι τῶν τοιούτων παιδίων δίδουσιν εἰς τὰς τραπέζας νὰ σφάζουσι τοὺς σκλάβους διὰ ἱὰ συνηθοῦσι παιδιόθεν εἰς τὰς σφαγὰς κ̀ τὰ αἵματα. ὁ δὲ νέος οὗτος, μεθυσμένος ὤντας, ἐπῆγε σπουδαίως νὰ τελειώσῃ τοιοῦτον ἔργον ἀπάνθρωπον, καὶ γελῶντας ἔδειχνε πῶς ἔχει εἰς τοῦτο μεγαλωτάτην χαράν. Ἐλθὼν δὲ καὶ σαθεὶς ἐπάνωθεν τοῦ τοῦ πτωχοῦ καθημένου, πρῶτον μὲν κατεβάζωντας τὸ σπαθὶ, τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸν τράχηλον, κ̀ κόπτωντάς τον ὀλίγον, (διὰ τὴν σκληρότητα τῶν κοκάλων τοῦ λαιμοῦ, τὰ ὁποῖα λέγονται σπονδύλοι) εὐθὺς πάλιν ἐκεῖθεν ἐσύκωσε τὸ σπαθὶ, κ̀ ὁ μὲν ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, αὐτὸς δὲ πάλιν ἔμπηξε τὸ σπαθὶ εἰς τὴν πλευράν του ἐκεῖ ὅπου ἐκείτετον. ἔπειτα πάλιν κατεβάζωντάς το, τὸν βαρεῖ δυνατώτερα εἰς τὸν λαιμὸν, ὅπου κ̀ πρότερον. Ὑποςρέφων δὲ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐκάθητο, ἐχαίρετο, παίζωντας τὸ σπαθὶ ψηλὰ εἰς τὸν ἀέρα. ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν πολὺν πόνον ἐσπάρασσεν εἰς τὴν γῆν ὥραν πολλὴν, καὶ βοΐζωντας ἐκυλίετο εἰς τὰ αἵματα, καὶ τέλος ἐσυμμαζώχθη, κλίνωντας τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ σῆθος, καὶ ἀνεβάζωντας τοὺς πόδας εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ θέλωντας τάχα συςρεφόμενος νὰ συκωθῇ, ἔπεσεν εἰς τὴν φωτίαν ὅπου ἦτον σιμὰ ἀναμμένη μὲ πολλὰ κάρβουνα. ξοικῶντας δὲ περισσότερον πόνον ἀπὸ τὴν φωτίαν, ἐσπάρασσε χέρια καὶ ποδάρια μὲ ἀνάγκην πολλὴν, ὡσὰν τὸ ψάρι, συκώνωντας συχνὰ τὸ μέρος τοῦ κορμίου ὅπου ἡ φωτία ἔκαιε. μὴ δυνάμενος δὲ πλέον νὰ βοηθήσῃ τοῦ λόγου του, τρέχοντα δὲ κ̀ πολλὰ τὰ αἵματα, ὀλιγοςεύοντες δὲ κ̀ ἡ δύναμες, ἀπάλυσε κ̀ ἀπέθανεν εἰς τὴν φωτίαν, πέρνωντας δύο τιμωρίας, σπαθὶ, κ̀ φωτίαν.

Περὶ τινῶν ἄλλων Ἀναχωρητῶν φονευθέντων εἰς διαφόρους τόπους.

ΚΑὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἀφ' οὗ τὰ κατὰ ταῦτα ἔκαμαν οἱ ἀλιτήριοι, περιπατοῦντες ὡς εἰς τὴν ἔρημον, ὄχι ἴσον δρόμον, ἀλλὰ πεπλανημένον, καὶ διὰ τὴν ςενοχωρίαν, ποτὲ μὲν ὧδε, ποτὲ δὲ ἐκεῖθεν περιτρέχοντες, καὶ τριγυρίζοντες βουνὰ δυσκολοπεριπάτητα, καὶ φαράγγια περνῶντες ἀπέρατα, βλέπομεν ἀπὸ μακρὰν ἕνα τόπον ἴσον μὲ πρασινάδα, καὶ ἐκεῖ ἔκοιναν διὰ τὸ χορτάρι νὰ κονέψουσιν, ἢ τάχα νὰ μένουν κατοικοῦσιν ἐκεῖ καίτινες Μοναχοὶ νομίζοντες, ἔβαλον ἐκεῖ τὸν σκοπὸν τους. καὶ δὴ λοιπὸν ἐγύρισαν πρὸς ἐκεῖ, ὡς εἰς λιμιῶνα τὰς καμήλους των. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὸν τόπον, εὗρον ἅπαντα ὅσα ἐλογίαζαν, δὲν λείποντας μηδενὰ ἀπὸ ὅσα μὲ τὴν ἐλπίδα ἐφαντάζοντο. διότι ἦτον κ̀ νερὸν

ἐκεῖ ὡραιότατον, ὄχι μόνον τερπνὸν εἰς τὸ νὰ τὸ ἰδῇ τινὰς, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον τερπνότερον εἰς τὸ νὰ πίνεται· ἦτον δὲ καὶ χορτάρι ἐπιτήδειον εἰς βοσκὴν τῶν ζώων. Ἐξεφόρτωσαν γοῦν ἐκεῖ, καὶ τὰς μὲν καμήλους αὐτῶν ἄφησαν λυτὰς νὰ βόσκωνται, αὐτοὶ δὲ ἔδραμον εἰς τὸ νερὸν, πλυνόμενοι, πίνοντες, γαργαρίζοντες, καὶ περιπλύοντες τὸ στόμα, καὶ πλέον δὲν ἤξευραν τί νὰ τὸ κάμουν τοιοῦτο νερὸν εὐμορφότατον. Χορεύοντες γοῦν τριγύρου, καὶ πηδῶντες ἀπὸ τὴν χαρὰν, καὶ τραγῳδοῦντες, ὥσπερ τὴν βρύσιν ἐπαινοῦντες, βλέπουσι κάτω τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ ὡσὰν σημάδι σπητίου μικροῦ, καὶ εὐθὺς εἰς αὐτὸ μετὰ σπουδῆς τρέχουσι, φιλονεικοῦντες ποῖος νὰ περάσῃ τὸν ἄλλον εἰς πηλάλημα, καὶ νὰ φθάσῃ ἐκεῖ γληγορήτερα. Φθάσαντες δὲ, εὗρον, καὶ ἦτον σπήλαιον, κτισμένον ἀπεμπρὸς μὲ ὀλίγαις πέτραις, ἵνα μὴ ὄντας οὔπω ξέφραγον, καὶ σεβαίνουσι μέσα τὰ θηρία, ἔπειτα τρέχοντας μέσα ὀλίγοι (διότι πολλοὺς δὲν ἐχώρει, εὐγάλουσιν ἔξω ἕναν ἄνθρωπον σεμνὸν καὶ ἱεροπρεπῆ τό,τε εἶδος καὶ τὴν κατάστασιν. καὶ σύροντες τὸν ἔφερναν, χωρὶς νὰ ταραχθῇ, ἢ νὰ φοβηθῇ, ἢ νὰ ἀλλάξῃ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου του, δὲν δείχνωντας μηδεμίαν δειλίαν ἢ σκυθρωπότητα. Καὶ καθίζοντάς τον ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, μὴ ἔχοντες μαζί τους τὰ σπαθία των, τὸν ἐλιθοβόλησαν οἱ μιαροὶ, θανατώνοντές τον μὲ ταῖς πέτραις, φωνάζοντες, γελῶντες, καὶ παίζοντες. Ἔπειτα παγαίνοντες ὀλίγον ἐμπροσθὰ, ἐπίασαν ἄλλον νέον, χλωμὸν, συγνὸν, δείχνωντας ἀπὸ τὸ πρόσωπον τὰ φανερὰ σημάδια τῆς πολλῆς του ἐγκρατείας. καὶ τοῦτον ὁμοίως λιθοβολῶντες, ἀπέκτειναν. Πολλὰ εὐχαρισάτον εἰς αὐτοὺς, ὅτι εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἀρετὴν, τὸν ἐλευθερώνασιν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς παρούσης ζωῆς. διότι ἔλεγε, πῶς κατὰ πολλὰ ἐφοβεῖτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, νὰ μὴν μεταβαλθῇ ἡ γνώμη του ἀπὸ τὸ καλὸν, ἢ καὶ ἀπὸ ἄλλην ἐξωτερικὴν βίαν ἢ ἀνάγκην, νὰ ἀλλάξῃ ἡ βεβαία μου εἰς τὸ καλὸν προαίρεσις, καὶ νὰ μὲ καταπείσῃ, ἢ νὰ μὲ κάμῃ βίᾳ καὶ δυναστείᾳ νὰ εὔγω ἀπὸ ταὺς συνθήκας ὁποῦ μὲ τὸν Θεὸν ἐσυμφώνησα.

Ὑπομονὴ καὶ ἀνδρεία ψυχῆς ἑνὸς μικροῦ καὶ νέου Μοναχοῦ.

Ἀπ' ἐκεῖ περιπατοῦντες ὀλίγον, βλέπουσιν ἕνα τόπον καὶ ἐπρασίνιζε μὲ δένδρα πολλὰ, καὶ εὐθὺς οἱ Βάρβαροι πρὸς αὐτὸν μὲ πολλὴν σπουδὴν ἔτρεχον. φθάνοντες δὲ ἐκεῖ, εὑρήκασι μικρούτζικα κατοικίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀσκήτευεν ἕνα παιδὶ μικρὸν, τοῦ ὁποίου τὴν μεγαλοψυχίαν καὶ ἀνδρείαν καὶ αὐτοὶ οἱ Βάρβαροι ἐθαύμασαν, διότι τοῦ ἔλεγαν νὰ τοὺς δείξῃ ἄλλα κελλία Ἀσκητῶν, ὅσα ἤξευρει, καὶ νὰ τὸν ἀφήσουσιν αὐτὸν νὰ μὴ τὸν θανατώσουσιν. Τὸ δὲ παιδίον ἔλεγεν, ὅτι ἤξευρει

καὶ ἄλλα κελλία, ἀλλὰ δὲν τὰ προδίδει εἰς θάνατον. ἔλεγόν του νὰ βγάλῃ τὸ ὑποκάμισον, καὶ δὲν ἤθελε. νὰ ἔυγῃ ἔξω τὸν ἔκραζαν, καὶ δὲν ἀκοῦε. Ἔλεγε δὲ τοῦτο, ὅτι δὲν εἶναι γνώμη ἀνδρεία καὶ σαθερὰ, ὅταν βιάζουσι τινὰ, νὰ κάνῃ ὅ,τι τὸν λέγουσι, διότι τῶν Ἀσκητάδων, λέγει, πρέπει νὰ εἶναι μεγαλόψυχοι, καὶ πρεπόντως δὲν εἶναι ἔτζι εὔκολα νὰ παραδίδουσι τοῦ λόγου των, ἢ μὲ φόβον, ἢ μὲ ἀπειλὴν, ἐὰν τὸ πρᾶγμα νὰ προξενῇ καὶ μέγαν τὸν κίνδυνον. διότι, νὰ συνηθίσῃ τινὰς νὰ νικᾶται εἰς μικρὰ πράγματα, εὔκολα καὶ εἰς μεγάλα τινὰ θέλει νικηθῇ. καὶ ὁπόταν ἡ δειλία ἀπὸ τὸ πρῶτον κυριεύσῃ τὸν ἄνθρωπον, τὸν διδάσκει νὰ καταφρονᾷ καὶ τὰ μεγάλα καλὰ, καὶ τέλος νὰ προδίδῃ καὶ αὐτὴν τὴν Εὐσέβειαν, ὁπόταν ὁ φόβος τῶν πειρασμῶν εὕρῃ τὴν γνώμην τούτου συνηθισμένην εἰς τὸ νὰ φοβεῖται καὶ νὰ δειλιᾷ. Ἔλεγε δὲ, ὅτι ἐὰν ἔτζι εὔκολα προδώσω τὴν ἐλευθερίαν τοῦ αὐτεξουσίου μου, ἐὰν μοῦ τύχῃ νὰ μὲ φοβερίζουσι μὲ τιμωρίαις καὶ δαρμοὺς, πῶς δὲν ἤθελα δράμῃ εὐκόλως πρὸς τὴν ἀσέβειαν, ἔχωντας τοιαύτην συνήθειαν νὰ φεύγω τὰς τιμωρίας, καὶ νὰ καταφρονῶ τὴν σωτηρίαν μου; ὅθεν κάμετε, εἴτι θέλετε, διότι ἐκεῖνο ὁποῦ ἀπὸ λόγου μου ζητᾶτε, δὲν τὸ ἔχετε, ἐπειδὴ μήτε τοὺς τόπους ὁποῦ οἱ Ἀσκηταὶ κατοικοῦσιν (ἐὰν καὶ νὰ τοὺς ἠξεύρω) δὲν σᾶς τοὺς δείχνω, μήτε ἔξω βγαίνω τῆς πόρτας τοῦ κελλίου μου, ὡς μοῦ λέγετε, μήτε τὸ ἱμάτιόν μου ἐκδύνομαι. τὸ μὲν, διὰ νὰ γνωρίσῃ καθ᾽ ἕνας πῶς εἶμαι τῆς προαιρέσεώς μου κύριος, καὶ τὸ κορμί μου δὲν θέλω δώσει νὰ τὸ ἰδῇ τινὰς γυμνὸν, ὁποῦ γε ἕως τώρα μήτε τὰ ἐδικά μου ὀμμάτια γυμνὸν δὲν τὸ ἴδασιν. Ἀφ᾽ οὗ δὲ μὲ φονεύσετε καὶ ἀποθάνω, καὶ δὲν χρεωστῶ πλέον τίποτε, ἂς κάμῃ καθ᾽ ἕνας εἰς αὐτὸ εἴτι βούλεται. διότι τότε ἡ κατηγορία εἰς τοῦ λόγου μου δὲν εἶναι, ἀλλὰ εἰς τὴν ἐδικήν σας ἀπανθρωπότητα. Ἐδῶ μέσα λοιπὸν νὰ ἀποθάνω, καὶ δὲν θέλω κάμει τίποτε ἔξω τῆς γνώμης μου, καὶ νὰ παραδώσω τοῦ λόγου μου, ὡς ἀνδράποδον. κάλλιον δὲ μοῦ εἶναι νὰ φονευθῶ ἐδῶ ὁποῦ ἠγωνίζουμουν, καὶ νὰ μοῦ γένῃ τάφος ἡ κατοικία μου. καὶ αὐτὴ ὁποῦ πρότερον τοὺς ἐμοὺς ἱδρῶτας ἐδέχετον, αὐτὴ νὰ δεχθῇ καὶ τώρα τὰ ἐμὰ αἵματα. Δὲν ὑποφέροντες δὲ οἱ ἀλιτήριοι τὸ πεπαρρησιασμένον τῆς γνώμης του, ἀλλὰ ὁρμήσαντες μὲ βίαν πρὸς τὴν ἀνδρείαν τῆς ψυχῆς του, ἔδωσάν του τόσας πληγὰς, ὅσας ἠδύνατο νὰ δεχθῇ ἐκεῖνο τὸ κορμί. διότι, θέλωντας καθ᾽ ἕνας ἀπὸ πάντας νὰ βγάλῃ τὸν θυμόν του εἰς αὐτὸ, δὲν ἐλογίαζε νὰ εἶναι ἀρκεταὶ αἱ σφαγαὶ ὁποῦ τοῦ ἔδωσεν ὁ ἄλλος προτήτερα, ἀνίσως καὶ αὐτὸς δὲν ἤθελε καρφώσῃ μὲ τὸ ἴδιόν του χέρι τὸ σπαθί του, καὶ μὲ τοῦτο νὰ χορτάσῃ τὴν κακήν του ὄρεξιν. Οἱ περισσότεροι γοῦν ἀπὸ πάντας τὸν ἐκατακεντοῦσαν νεκρὸν μὲ τὰ σπαθία των, καὶ οὕτως ἐμίσευαν θυμωμένοι ἀκόμι ὄντες, πῶς τὸ κορμὶ ἐκεῖνο δὲν ἐδύνετο νὰ λάβῃ καὶ ἄλλας πολλὰς τιμωρίας, ὅσας αὐτοὶ νὰ τοῦ δώσουν εἴχασιν ὄρεξιν.

Περὶ τριῶν ἑτέρων φονευθέντων κατὰ τὴν ὁδὸν, καὶ περὶ δύο ἄλλων κελλίων, ἐν οἷς τοὺς οἰκοῦντας ἐφόνευσαν.

ΜΕτὰ ταῦτα ἀπαντήσαντες τρεῖς ἄνδρας, ὁποῦ ἤρχοντο εἰς τὸν δρόμον, καὶ εὐθὺς, ὡς τοὺς εἶδον ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμον ἐπάνω τους, καὶ ὄντες ἀκόμι θυμωμένοι ἀπὸ τὸ παιδὶ, ἐτελείωσαν εἰς αὐτοὺς τὸ ἐπίλοιπον τοῦ θυμοῦ των. διότι, ὡς καθὼς τὸ σκυλὶ τὸ λαγωνικὸν, ὁπόταν τοῦ φύγῃ ὁ λαγωὸς, καὶ εὕρῃ εὐθὺς ἄλλον, τρέχει εἰς αὐτὸν μὲ θυμὸν περισσότερον, οὕτως ἔκαμαν καὶ αὐτοὶ εἰς ἐκείνους τοὺς τρεῖς ὁποῦ ἴδασι. τρέχοντες γὰρ πρὸς αὐτοὺς, ἐξεγύμνωσαν τὰ σπαθία πρὶν νὰ φθάσουσι, καὶ ἦλθον εἰς αὐτοὺς μὲ τόσην ἀγριότητα, σὰν νὰ ἤθελαν εὕρῃ ἐκεῖνο ὁποῦ ἔχασαν, οὕτω δὲ καὶ αὐτοὺς ἀσπλάγχνως ἐφόνευσαν. Ἀλλὰ πρὸ τοῦ νὰ βάλλουσι τὰ σπαθία εἰς τὰ θηκάρια, ἔχοντές τα δὲ ἀκόμι μὲ ζεστὰ καὶ ἀχνίζοντα αἵματα μεμολυσμένα, βλέπουσιν εἰς τὸν τόπον ὁποῦ ὑπάγουν, δύο κελλία Ἀσκητῶν, ὄχι εἰς ἕνα μέρος καὶ τὰ δύο εὑρισκόμενα, ἀλλὰ τὸ μὲν ἕνα κατὰ τὸ μέρος τοῦ δρόμου τὸ δεξιὸν, τὸ δὲ ἄλλο κατὰ τὸ ἀριστερόν. ἦτον δὲ τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο μακρὰν, ὡς τριάκοντα στάδια. Ἡμεῖς δὲ εὑρέθημεν τότε περιπατοῦντες εἰς τὸ μέσον τους, λείποντες ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὡς δεκαπέντε στάδια, ὡς ἀπὸ τὸ κέντρον γραμμαὶ, ἐκπίπτουσιν εἰς τὴν περιφέρειαν. Ἐμοιράσθησαν γοῦν, καὶ πρὸς καθ' ἕνα οἱ ἡμίσεις ἔτρεχον, ὅσα εἶχον κουρσεύματα ξεφορτώνοντες, καὶ ἀφίνοντές τα μὲ τὰ ζῶα εἰς τὸν τόπον ὅπου εὑρέθημεν. Καὶ εἰς μὲν τὸ Μοναστήριον, ὁποῦ ἦτον πρὸς τὸ Νότειον μέρος, δὲν ἠξεύρομεν πόσους καὶ τίνας ἐφόνευσαν. ἐκεῖνος δὲ ὁποῦ ἐκατοίκα εἰς ἐκεῖνο, ὁποῦ ἦτον πρὸς τὸ Βόρειον, ἀφ' οὗ οἱ Βάρβαροι ἐκεῖ ἐπλησίασαν, ἄκουσεν ἐκεῖνος τὸν κτύπον τῶν σαϊτῶν ἀπὸ τὸν πολὺν δρόμον ὁποῦ ἔτρεχον, καὶ ἄρχισε νὰ φεύγῃ, αὐτοὶ δὲ μὲ τὰς σαΐτας τοξεύοντές τον, τὸν ἔρριξαν. εὑρίσκοντάς τον δὲ, ἀφ' οὗ ἔφθασαν ἐπίστομα κείμενον, δὲν τὸν ἄφησαν νὰ ἀποθάνῃ μὲ τ' ἐκείναις ταῖς λαβωματιαῖς τῶν σαϊτῶν, ὁποῦ ἦσαν βέβαια ἀρκεταὶ πρὸς θάνατον, ἀλλὰ ἀναπνέοντα ἀκόμι καὶ ψυχορραγοῦντα, τὸν ἐγύρισαν ἀνάσκελα, καὶ εὐθὺς τὸν ἔσχισαν ἀπὸ τὸ ὑπογάστρον ἕως ἐπάνω εἰς τὸν στόμαχον. τὰ δὲ σπλάγχνα τοῦ ἔξω ὡς ἐφανήσαν, καὶ χυθέντα ἔξω ἀπὸ τὰς παγίδας των, τὰ ἀνακάτωσαν μὲ τὰ κοντάρια των, ὥστε ὁποῦ καὶ αὐτὰ πρὶν νὰ μισέψωσι τὰ ἐκατάσχισαν.

Περὶ τοῦ ὀνείρου, ὁποῦ εἶδεν ὁ Νεῖλος διὰ τὸν Υἱόν του.

ΑΦ' οὗ δὲ ταῦτα ἔπραξαν οἱ Βάρβαροι, τὴν ἐρχομένην ἐκείνην νύκτα ἐγὼ, ὡς καθὼς σᾶς εἶπα, ἔφυγα. ὁ δὲ Υἱός σου, ἀναμένοντας ἐκεῖ, δὲν ἠξεύρω τί ἔπαθε. διότι τότε τὸν ἄφησα ζωντανὸν, ἀλλ' ὅμως ἐλ-

πίδα

πίδα ζωῆς δὲν εἶχε, διότι ἐψυθίριζαν νὰ τὸν θανατώσουσιν. Α'κούοντας δὲ ἐγὼ ταῦτα, καὶ ἔχωντας ἀκόμι τὸ ὄνειρον εἰς τὴν φαντασίαν μου, διότι εἶδα εἰς τὸν ὕπνον μου, καὶ ἀνέγνωθα μίαν γραφὴν, τὴν ὁποίαν τάχα κάποιος φίλος καὶ γνώριμος μοῦ ἔφερεν. ἡ ὁποία πρὸ τοῦ νὰ τὴν ἀνοίξω διπλωμένην, ἀπέξω εἰς τὴν ἐπανωγραφὴν ἔγραφεν ἔτζι. Εἰς τὸν κατὰ Θεὸν Δεσπότην μου, καὶ Πατέρα, ἀπὸ ἐμένα τὸν Μακάριον Θεόδουλον. Ποταπὴν καρδίαν μοῦ ἔπρεπε νὰ ἔχω, Α'δελφοί, ἂν εἶχα ἀκόμι καρδίαν εἰς τοὺς λόγους μου; ἐκατακόπτετον ἡ καρδία μου, ἀνασπῶντανε τὰ σπλάγχνα μου, ἐλύθη ὅλη μου ἡ δυνάμις, ἔσταξαν ἀπὸ τὸ κορμί μου οἱ ἵδρωτες, καὶ ὅλα μου τὰ μέλη ἔτρεμαν, ἀφ᾽ οὗ τὰ λόγια ἐκεῖνα ἤκουσα, καὶ ὡμοίαζαν μὲ τὸ ὄνειρον. διότι, ὡς καθὼς ἐκεῖνος ἔλεγε, καμίαν πλέον ἀμφιβολίαν δὲν εἶχε τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ χωρὶς κανένα ἄλλον τρόπον, ἀποφασισμένον τὸ παιδὶ ἦτον εἰς θάνατον, καθὼς καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὸ πρῶτον ὑπόπτευα. ὑπὸ γὰρ δύο μαρτυριῶν εἶχε τὸ βέβαιον, ἀπὸ τὸ νυκτερινόν μου ὄνειρον, καὶ ἀπὸ τὰ λόγια ὁποῦ ἔλεγεν ἐκεῖνος, ὁποῦ ἀπὸ τοὺς Βαρβάρους φεύγοντας ἐγλύτωσε. Τί λοιπὸν ἀπ᾽ ἐκεῖ εἰς ἐμένα ἔγινεν; ἐχάθη καὶ ἡ σιωπυχία παντελῶς τῆς φωνῆς μου, καὶ πλέον μήτε νὰ κλαίω, μήτε νὰ θρηνῶ ἐδυνούμουν, ἀλλὰ μόνον εἰς αὐτὸν ὁποῦ ταῦτα τὰ λόγια ἔλεγε, σιωπηλὸς ἐσοχάζουμουν.

Εὐχαριστήριοι λόγοι τῆς Γυναικὸς, ἧς ἦτον Παιδὶ ἐκεῖνο ὁποῦ ἐφόνευσαν.

Ο'ΥΤ'ως οὖν ἐγὼ ἐξεστηκὼς διακείμενος, μία Γυναῖκα ἐλθοῦσα μὲ ἐπαρηγόρησε, διότι αὐτῆς τῆς Γυναικὸς ἦτον παιδὶ ἐκεῖνο ὁποῦ οἱ Βάρβαροι ἀσπλάγχνως, καὶ μετὰ πλείστου θυμοῦ, ὡς εἶπον, ἐφόνευσαν. Καὶ γὰρ, ἀφ᾽ οὗ ἔμαθεν ἐκείνη, πῶς τὸ παιδί της μεγαλοψύχως καὶ ἀνδρείως ἀντιστεκάμενον πρὸς τοὺς Βαρβάρους, ἀπέθανεν, ἔδειξε καὶ αὐτὴ μὲ τὸ ἔργον, πῶς ἦτον τοιούτου παιδὸς Μήτηρ γνησία καὶ ἀληθής. διότι παρευθὺς, ὡς τὸ πρᾶγμα καλῶς ἐκατάλαβεν, ἄλλαξεν ὅλην τὴν φορεσίαν της, καὶ ἐφόρεσεν ἄλλα λαμπρὰ καὶ ὡραῖα φορέματα, καὶ μὲ ὅλον τὸ σχῆμα φαιδροτέρα καὶ χαρουμένη ἐφαίνετο. σηκώνοντας δὲ τὰ χέρια της εἰς τὸν Οὐρανὸν, τοιαύτας εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρα ἀνέπεμπεν. Εἰς ἐσένα, λέγει, Δέσποτα τῶν ἁπάντων ἐπαράδωκα τὸ παιδί μου. καὶ ἠξεύρω πῶς καὶ τώρα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα καλὰ ἐφυλάχθηκεν. εἰς τὸ θάρρος σου ἔδωσα τὸ παιδάκι μου, καὶ ἐφυλάχθηκέ μου σῶον ἐπ᾽ ἀληθείας καὶ ἄβλαβον. διότι ποσῶς εἰς τὸν νοῦν μου δὲν βάλλω, τὸ πῶς μου ἀπέθανεν, ἀλλὰ πῶς τὴν ψυχὴν διεφύλαξεν ἀναμάρτητον, καὶ τὸ πνεῦμα καθαρὸν εἰς τὰς σὰς ἀχράντους χεῖρας παρέδωκεν. Ε'γὼ μετρῶ τὰς σφαγὰς διὰ μεγάλας δωρεὰς, ἐγὼ λογίζομαι τὰς πληγὰς διὰ στέφανα πολυτελῆ. Μα-

καιρία ἡ ὥρα, ὦ Τέκνον μου, νὰ ἤθελε χωρίσῃ τὸ κορμί σου καὶ ἄλλαις πληγαῖς, διὰ νὰ ἀπολαύσῃς καὶ περισσοτέρους τοὺς μισθούς. μὲ τοῦτο ἐπλέρωσες καὶ ἐμένα, ὅπου εἰς τὴν κοιλίαν μου σὲ ἐβάσταξα. μὲ τοῦτο μοῦ ἐπλέρωσες τοὺς πόνους ὅπου σὲ ἐγέννησα. μὲ τοῦτο μοῦ ἔκαμες τὴν ἀνταμοιβὴν εἰς τὸ γάλα ὅπου σὲ ἐβύζασα. Τί δὴ λοιπὸν, νὰ μὴν μοιράσωμεν καὶ τὰ ἄθλα ὁμοῦ; διότι ὁ κόπος κοινὸς εἶναι καὶ τῆς δύσμας. Ἐσὺ ἀγωνίσθηκες τὸν καλὸν ἀγῶνα, καὶ ἐγὼ ἀπολαμβάνω τὴν χαρὰν τοῦ ἀγῶνός σου. ἐσὺ ἤθλησας, καὶ ἐγὼ εὐφραίνομαι εἰς τὴν ἄθλησιν. ἐσὺ ἀντιστάθης πρὸς τὸν θυμὸν τὸν βαρβαρικὸν, καὶ ἐγὼ ἀντιπαλαίω πρὸς τὸν πόνον τὸν φυσικόν. ἐσὺ τὸν θάνατον κατεφρόνησας, καὶ ἐγὼ τὰ σπλάγχνα ἐκαταπόνεσα. ἐσὺ ὑπόφερες ἀνδρείως τὸν πόνον τῆς σφαγῆς, καὶ ἐγὼ σπαρασσόμενα μου τὰ σπλάγχνα κρατῶ μὲ ὑπομονήν. Ἴσα καὶ ὅμοια εἶναι τὰ ἐδικά σου μὲ τὰ ἐδικά μου, καὶ ὄχι ὀλιγώτερα. Ἐσὺ νικᾷς μὲ τὴν πικρίαν τοῦ πόνου, ἐγὼ νικῶ μὲ τὸ μάκρος τοῦ χρόνου. διότι ἂν καλὰ καὶ ὁ ἐδικός σου πόνος νὰ ἦτον πολὺς καὶ πικρότερος, ἀλλὰ μίαν καὶ μόνην ὥραν βέβαια ἦτον ὁ σὸς θάνατος. Ἐγὼ δὲ μακροτέραν ἔχω τὴν ὀδύνην, ἀλλ᾽ ὅμως πράως ὑποφέρω εὐχαριστοῦσα, διότι εἶμαι πληροφορημένη νὰ ζῇς εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἀθάνατον ζωήν. πιστεύω δὲ, πῶς εἰς ὀλίγον καιρὸν νὰ μὲ ἔχῃς καὶ ἐμένα ἐκεῖ νὰ μὲ γηροκομίσῃς, ὁπόταν τοῦτο τὸ ὀστράκινον σκεῦος τοῦ σώματός μου θέλει ῥαγίσει, μὲ ὁποῖον δήποτε τρόπον, καὶ νὰ ἔλθω πρὸς τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον. Καλότυχη ἐγὼ Μήτηρ. διότι τοιοῦτον Μάρτυρα εἰς τὸν Θεὸν ἐπαράδωσα. καλότυχη πάλιν ἐγώ. διότι θαῤῥετὰ τοῦ λοιποῦ καυχῶμαι, πῶς ἔφθασες καὶ εὑρίσκεσαι εἰς τὴν συντροφίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τρυφᾷς τὴν ἀτελεύτητον τρυφήν. Ταῦτα ἐγὼ, λεγούσης τῆς Γυναικὸς ἐκείνης ἀκούσας, ἐκοκκίνησε τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ἐδοκίμαζα νὰ τὸ κρύψω, διότι οὕτω παρὰ τὸ πρέπον ἐμικροψύχησα εἰς τὸ πάθος τοῦ Παιδίου μου. καὶ ἐπεὶ μία γυναῖκα μὲ ἐνίκησεν εἰς τὴν ὑπομονὴν, καὶ εἰς τὴν ἀνδρείαν τῆς ψυχῆς, ἄρχισα νὰ ἐντρέπωμαι τοὺς παρόντας ἀνθρώπους. ἔπειτα τὴν μὲν γυναῖκα ἐθαύμαζον, τὸν ἐμαυτόν μου δὲ ἐκατάκρινα, καὶ ὡς πληγὰς εἰς τὸ πρόσωπον ἐλογιζόμην τὰ λόγια τῆς ἀνδρείας ἐκείνης γυναικὸς, καὶ τὴν σωφροσύνην ἐκείνης ἔκρινα μεγάλην ἐδικήν μου ἀγνωσίαν. διότι νομίζωντας ὅτι μὲ δίκαιον τρόπον παραπονοῦμαι πρὸς τὸν Θεὸν, τότε καλῶς ἐγνώρισα πῶς ἁμαρτάνω. διότι μὲ τὸ παράδειγμα τῆς Γυναικὸς ἔμαθα, πῶς κάθε λογῆς συμφορὰν δύναται νὰ ὑπομείνῃ ὁ ἄνθρωπος εὐγνωμόνως καὶ εὐχαρίστως.

Ὅπως ἔκαμαν βυλλὴν οἱ Φαρανῖται καὶ στέλνουσιν Ἀποκρισαρίους πρὸς τὸν Βασιλέα τῶν Βαρβάρων, ὑπὲρ τῶν φονευθέντων.

Οἱ δὲ κατοικοῦντες τὴν Πόλιν Φαρὰν, ἀφ' οὗ τοῦτο ἔμαθον, ἐσυμβουλεύθησαν περὶ τούτου, καὶ εἶπον νὰ μὴ σιωπήσωσι τοιοῦτο τόλμημα, ἀλλὰ νὰ τὸ ἀναφέρουσι πρὸς τὸν Βασιλέα τῶν Βαρβάρων. Καὶ δὴ πέμπουσι πρὸς αὐτὸν δύο ἀπὸ τοὺς καλουμένους βουλευτὰς, ἐγκαλοῦντες τὸν Βασιλέα πῶς ἀθέτησε τὰς συμφωνίας τῆς ἀγάπης ὁποῦ ἀναμεταξύ τους ἔκαμαν. Οἱ δὲ ἀποσταλέντες εἶναι ἄνθρωποι νέοι ὄχι πολλὰ, ἀλλὰ μισήλικες, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦσαν εἰς τοιαύτας χρείας. Οἱ ὁποῖοι δὲν πέρνουσι μαζί τους τίποτες ἄλλο, παρὰ δοξάρια, καὶ σαΐταις, καὶ κοντάρια, καὶ πυροβολικά. διότι ταῦτα μόνον τοὺς χρειάζονται εἰς τὸν δρόμον νὰ ζήσουσι. αἱ μὲν σαΐται καὶ τὰ κοντάρια, διὰ νὰ κυνηγήσουσι κρέας ζώων ἀγρίων. τὰ δὲ πυροβολικὰ, διὰ νὰ τὸ ἑψήσουσι. διότι ξύλα καὶ φρύγανα εἰς κάθε τόπον εὑρίσκουσι. διότι δὲν τὰ κόπτει τινὰς εἰς τὴν ἔρημον τὰ κλαδία καὶ δένδρα ὁποῦ φυτρώνουσιν. Εὑγαίνοντες δὲ ἐκεῖνοι καὶ παγαίνοντες, ἡμεῖς εὑγήκαμεν νὰ συνάξωμεν τὰ νεκρὰ λείψανα τῶν φονευθέντων. ἐλθόντες δὲ, εὕρομεν αὐτοὺς πέντε ἡμέρας ἀποθαμμένους, μὴ παθόντες τίποτε ἀπὸ ὅσα ἀκολουθεῖ νὰ πάθῃ κορμὶ νεκρὸν πολυήμερον, μήτε βρωμεσμένα, μήτε φαγωμένα, ἢ ἀπὸ ὄρνεα, ἢ ἀπὸ ἄλλα ἄγρια θηρία, ὁποῦ βλάπτουσιν εἰς τὴν ἔρημον ὅπου εὕρωσι νεκρὰ σώματα. Ἔλεγε δὲ καὶ ὁ δοῦλος τοῦ Μάγδονος, ὁποῦ ἔφυγεν ἀπὸ τοὺς Βαρβάρους, (Μάγδονα γὰρ ἔλεγον τὸν Αὐθέντην τὸν βουλευτὴν, τὸν ὁποῖον μὲ τὸ παιδί του εἴπομεν πῶς οἱ Βάρβαροι ἐφόνευσαν) πῶς τόσαις ἡμέραις ἔχουσιν ὁποῦ ἐφονεύθησαν, ἤγουν πέντε ἡμέρας, ὡς καὶ ἡμεῖς εἴπομεν παραπάνω.

Ὀνόματα τῶν Ἀββάδων, ὁποῦ ὕστερον εὑρέθησαν φονευμένοι. καὶ τόποι, εἰς τοὺς ὁποίους εὑρέθησαν καὶ τοὺς ἔθαψαν.

Εὕρομεν δὲ ἐν μὲν τῇ Βηθραμβῇ Πρόκλον φονευμένον, εἰς δὲ τὴν Γέθ, Ὑπάτιον. Ἰσαὰκ δὲ ἐν τῇ μονῇ Σαλαὴμ. Μακάριον δὲ καὶ Μάρκον ἔξω εἰς τὴν ἔρημον φονευμένους. Βενιαμὶν δὲ εἰς τὴν ἔξω Ἀχιλείμ. Εὐσέβιον δὲ εἰς Θωλᾶ, καὶ Ἠλίαν ἐν Ἀζῆ. καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δύο ηὕραμεν τὸν ἕναν ἀκόμι ζωντανὸν καὶ ἀναπνέοντα, ἔχοντα δὲ πολλὰς σφαγὰς, τὸν ὁποῖον σηκώνοντες, ἐφέραμεν εἰς ἕνα κελλίον. Ἐλθόντες δὲ καὶ θάψαντες τοὺς ἄλλους, ἐστράφημεν πάλιν εἰς αὐτὸν, καὶ πλέον, ζωντανὸν δὲν τὸν ἐφθάσαμεν, ἀλλὰ τὸν ηὕραμεν, ὅπου εἶχε τὴν στάμνον μὲ νερὸν, καὶ

ἦτον ἀπεθαμμένος. διότι, ὡς φαίνεται, ἀπὸ ταῖς πολλαῖς πληγαῖς ἐδίψει-
σε, καὶ ἀφ' οὗ ἔπιε νερὸν, ἔπεσεν ἐπίσωμα, καὶ οὕτω κείμενος ἐβγῆκεν ἡ ψυχή-
του, καὶ ἐτελεύτησεν. Ἐνταφιάσαντες λοιπὸν καὶ τοῦτον μὲ τοὺς ἄλλους, ἐβ-
γήκαμεν ἔξω νὰ καθήσωμεν, καρτερῶντες, τίνα ἀπόκρισιν νὰ δώσῃ ὁ
Βασιλεὺς τῶν Βαρβάρων. Εἰσεβαίνοντες δὲ ἡμεῖς εἰς τὴν Φαραὼ, ἰδοὺ ἔφ-
θασαν καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι, φέροντες γράμματα ἀπὸ ταῦτον. τὰ ὁποῖα τὴν
μὲν εἰρήνην ἐβεβαίωναν, τοὺς δὲ ἀδικηθέντας παρὰ τῶν Βαρβάρων ἔκρα-
ζαν νὰ ὑπάγουν εἰς αὐτὸν, καὶ μάλιστα τοὺς συγγενεῖς τῶν σκλάβων, ὅπου
ἦσαν ἀκόμι ζωντανοί. Ἐὰν δὲ καὶ τινὰς θέλει ἐκδίκησιν τινὰ διὰ τοὺς φονευ-
θέντας, ἕτοιμος εἶναι, ἔλεγε, νὰ δώσῃ τοὺς πταίσας εἰς τιμωρίαν, καὶ
παίδευσιν. ἔταξε δὲ νὰ δώσῃ ὀπίσω καὶ εἴτι ἐκούρσευαν, καὶ ἐπῆραν ἀπὸ καθ'
ἕνα. διότι δὲν ἤθελε παντελῶς νὰ χαλάσῃ τὰς συμφωνίας τῆς ἀγάπης,
διὰ κάποιαν τινὰ ὠφέλειαν ὅπου ἀπ' αὐτοὺς εἶχε. καὶ γὰρ ἤξευρε πῶς ἔχει
μεγάλον κέρδος ἔχοντας συναναστροφὴν καὶ ἀγάπην μὲ ταύτους. ὅτι εἰς τὴν
ἀνάγκην τῆς χρείας του ἐφαίνοντο πῶς τὸν ἐβοηθοῦσαν ἀπὸ εἴτι ἄλλο τῶν
ἐχρείστο. Καὶ δὴ, ἑτοιμάσαντες δωρεὰς καὶ χαρίσματα, καὶ Ἀποκρισα-
ρίους ψηφίσαντες νὰ ὑπάγουσι νὰ ξανακαινουργιώσουσι τὴν ἀγάπην, ὅπου
ποτὲ ἐχάλασαν, τοὺς εὔγαλαν τὴν ἄλλην ἡμέραν, καὶ τούς ἔστειλαν τὴν
καὶ μεθαύριον αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς, νὰ ὑπάγωμεν τάχα μὲ ἐλπίδες
καλαῖς. Περιπατοῦντες δὲ ἡμέρας ὀκτὼ, (διότι δώδεκα ἡμερῶν δρόμος
ἦτον, ὅσον νὰ φθάσωμεν ὅπου ἦτον ἐκεῖνος) δὲν εἴχαμεν νερὸν
πλέον, καὶ μεγάλη ἀνάγκη μᾶς ἦλθεν ἀπὸ τὴν δίψαν. καὶ τόσην, ὅσην
ἄλλο δὲν ἐλπίζομεν, παρὰ θάνατον, ὁ ὁποῖος ἀκολουθεῖ πάντοτε ἐκεῖ,
ὅπου τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς λείπουσιν. Ἔλεγον ὅμως ἐκεῖνοι ὅπου ἤξευραν
τὸν δρόμον, πῶς ἐκεῖ σιμὰ νὰ εἶναι βρύσις, καὶ τοῦτο ἐπαρηγόρει πολλοὺς
ὅπου παντελῶς ἀπὸ τὴν δίψαν ἀπόκαμαν, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν ἐλπίδα τοῦ
μέλλοντος, τὸ παρὸν κακὸν ἐθεράπευον. Ἔτρεχον λοιπὸν πολλοὶ, ἐμπρο-
θὰ ἀπὸ τὴν συντροφίαν, νὰ φθάσουσι σπουδάζοντες τὸ ποθούμενον, πο-
θοῦντες νὰ πίουσι μὲ ἄδειαν νὰ χορτάσουσιν. ὅθεν ἄλλος ἀλλαχόσε περι-
πατοῦντας, ὅπου καθ' ἕνας νὰ ἐπιτύχῃ τὸ νερὸν ἤλπιζεν, ἔπειτα καὶ μὲ τὰ
ὀμμάτια τριγύρου στοχαζόμενοι, ἀπὸ μακρὰν μὲ τὸ βλέμμα τὸν τόπον ἐγύ-
ρευαν, ἔχοντας τὸ ὀμμάτι ὡς λύχνον, καὶ γυρεύοντες τὸ κρυπτόμενον.
ὑπάγαινα δὲ καὶ ἐγὼ ἡσύχως, περιπατῶν, καὶ ἀκολουθῶν ἐκείνων ὅπου ἐμ-
προσθὰ ἔτρεχον. Εἰπεῖν θέλει τινὰς, πῶς διὰ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ γη-
ρατείου δὲν ἐδυνάμουν νὰ φθάνω τοὺς πλέον δυνατωτέρους μου. ἀλλὰ ἐγὼ
μᾶλλον λέγω, διὰ τὴν τιμίαν κατάστασιν τοῦ σχήματος, νὰ μὴν τὸ κατα-
φρονῶ, μὲ δρόμον ἄτακτον τρέχωντας, διότι ἀκόμι ἐδυνάμουν, ἐπειδὴ ἡ
ἀνάγκη με ἔκανε πρόθυμον εἰς ὁρμὴν, καὶ παρὰ τὴν δύναμιν. Ἔτυχε δὲ
νὰ εἶναι ἡ βρύσις κατὰ πρόσωπον τοῦ δρόμου μου, ἦτον δὲ κρυμμένη μέσα εἰς

μίαν ῥάχιν. Ἐγὼ δὲ ἀφίνωντας τοὺς ἄλλους νὰ τρέχουν, οἱ μὲν πρὸς τὸ ἕνα μέρος, οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄλλο, ἐπεριπάτουν, εἰς τὸ μέσον, εἰς ὁποῖον μέρος εὑρεθῇ τὸ νερὸν, νὰ εἶμαι σιμώτερα, στοχαζόμενος νὰ μὴν εὑρίσκωμαι πολλὰ μακράν. προβαίνωντας δὲ ὀλίγον, ἀφ' οὗ ἐπέρασα τῆς ῥάχης τὸ ὄπισθεν, εἶδα καὶ τὴν βρύσιν, εἶδα δὲ καὶ Βαρβάρους περισκορπισμένους εἰς αὐτὴν πολλούς. καὶ πέφτοντας ἐπάνω εἰς τοὺς ἐχθροὺς τούτους, οὔτε μὲ τὸ ἐξαφνικὸν τοῦτο πρᾶγμα ἐταράχθηκα, οὔτε πολλὰ ἐφοβήθηκα, ἀλλὰ πέφτωντας εἰς φόβον καὶ χαρὰν ὁμοῦ σύμμικτον, ἐπαρηγόρουν τὸν ἑαυτόν μου εἰς τὸ τοιοῦτον εὕρεμα. διότι ἔλεγον, ἂν εὕρω εἰς αὐτοὺς τὸν Υἱόν μου, θέλω γένη σκλάβος, νὰ δουλεύω μαζί του μὲ προθυμίαν, διότι βλέπωντάς τον μόνον, τὸ βάρος τῆς σκλαβίας ἐλαφρὸν μοῦ ἐφαίνετο. ἢ κἂν θέλουν μὲ φονεύσει, νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὴν μεγάλην ἀνάγκην καὶ λύπην μου. Ἀλλὰ τοῦτοι ἰδόντες με, εὐθὺς δρομαῖοι πρὸς ἐμὲ ἔφθασαν, καὶ εὑρίσκοντάς με ὥσπερ ἐξεστηκότα, καὶ στεκάμενον ἥσυχον, μὲ ἐτράβιζαν μὲ πολλὴν ἀγριότητα. οἱ δὲ λοιποὶ, ὅπου μαζί μου ὄντες, ἐγύρευον τὸ νερὸν, ἰδόντες τοὺς βαρβάρους, πρὸ τοῦ νὰ ἰδοῦσιν ἐκείνους οἱ Βάρβαροι, εὐθὺς κρυφὰ ὀπίσω ἐγύρισαν, συρόμενοι εἰς τὴν γῆν, ὡσὰν τὰ ὀφίδια, καὶ τὴν φυγὴν τεχνικώτως ὑποκλέπτοντες. Ἐγὼ δὲ, ἐὰν καὶ δεμένον νὰ μὲ ἔσυρναν καὶ δερόμενον, (διότι τί κακὸν δὲν μὲ ἔκαμαν;) ἀλλὰ οὐδὲν ἀπὸ ταῦτα εἰς τὸν νοῦν μου δὲν ἔβαλλα, ἀλλὰ ὅλος μου ὁ λογισμὸς ἦτον διὰ τὸ Παιδὶ νὰ στοχάζωμαι, καὶ ἐκεῖνο μόνον μὲ τὰ ὀμμάτιά μου ἐστοχαζόμουν νὰ ἰδῶ, περιστρέφων τὸ βλέμμα ἔνθεν κἀκεῖθεν, εἴπου τὸ ποθούμενον νὰ ἰδῶ. Δὲν ἀπέρασε λοιπὸν ὥρα πολλὴ, γινομένων τούτων εἰς ἐμὲ, καὶ ἰδοὺ ἔφθασαν οἱ πολεμισταὶ τῆς ἡμετέρας συντροφίας, καὶ φανέντες ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχιν ὑψηλὰ, ἔδωσεν εἰς τοὺς Βαρβάρους πολλὴν φόβον, καὶ ταραχήν. διότι, ἀφ' οὗ μὲ ἀλαλαγμὸν ἔδωσαν σημάδι πῶς κατεπάνω τους ἔρχονται, τινὰς πλέον ἀπ' αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον δὲν ἔμεινεν, ἀλλὰ εὐθὺς ἔμεινε γυμνὸς, ὅπου τὸ πρότερον ἦτον γεμάτος ἀνθρώπους. διότι καθ' ἕνας ἀπὸ ταύτους νὰ γλυτώσῃ ἐσπούδαζε, καὶ τίποτε μαζί του νὰ πάρῃ ποσῶς δὲν ἐδύνετο. ἀλλὰ τόσος φόβος ἅπαντας ἔλαβεν αὐτοὺς ἔξαφνα ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους, ὅταν ἐφάνησαν, ὥστε ὅπου μήτε εἰς τὸ ὄπισθεν νὰ γυρίσουσι νὰ ἰδοῦσι δὲν ἐστάθησαν, φοβούμενοι νὰ μὴν τοὺς φθάσουσιν οἱ διώκοντες, λογιάζοντες, ὅτι πάντοτε τοὺς διώκουσι, καὶ μὲ γυμνὰ σπαθία τοὺς δέρνουσι, καὶ πολλοὺς ἀπ' αὐτοὺς νὰ ἐφόνευσαν. νομίζοντες, ὅτι τὴν ταραχὴν, ὅπου αὐτοὶ ἀτοί τους φεύγοντες κάνουσιν, οἱ ἐχθροί τους νὰ τὴν κάνουσι διώκοντες. Ἀφ' οὗ δὲ πολὺ διάστημα φεύγοντες δρομαίως ἐμάκρυναν, καὶ ἔχοντες ἄδειαν ἐστράφησαν ὀπίσω, καὶ εἶδαν τοὺς διώκοντας, τότε ηὗραν καιρὸν καὶ ἀνάσαναν. διότι ὁ φόβος πάντοτε λογιάζει νὰ εἶναι τὰ πράγματα τὰ φοβερὰ μεγαλήτερα, παρὰ ὅπου εἶναι ὡς ἂν νὰ τὰ αὔξανεν ἡ δειλία νὰ τὰ κάνῃ περισσό-

τερα ἀπὸ ὅσα εἶναι. Ἐκεῖνοι λοιπὸν οὕτως ἔφυγον μόνοι, ἀφίνοντας εἰς τὸν τόπον ὅλην τους τὴν ἀποσκευὴν καὶ τὰ πράγματα. οἱ δὲ συντρόφοι μας, ἀφ' οὗ διώκοντές τους ἐστράφησαν, ἐπῆρασι πολλὰ πράγματα ἀπ' ἐκεῖνα ὅπου οἱ κλέπται ἐκεῖνοι ἄφησαν, καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας ἐκεῖ ἐστάθημεν, ἔπειτα τὴν ἄλλην ἡμέραν πάλιν τὸν δρόμον ἀρχήσαμεν. Περιπατοῦντες δὲ ἡμέρας τέσσαρας, ἤλθομεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦτον αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς τῶν Βαρβάρων, τὸ ὄνομά του Ἀμανή. καὶ δὴ λέγοντές του πῶς ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Ἀποκρισάριοι, τοὺς ἔκραξαν νὰ τὸν ἀνταμώσουσι. Φέροντες δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ δωρήματα, τοὺς ἀπεκρίθη μὲ ἀγάπην καὶ καλοσύνην. καὶ σιμά του τοὺς ἔδωσε τόπον νὰ καθίσουσι, καὶ μὲ ἄλλαις τιμαῖς τοὺς ἐδεξιώθηκεν, ἕως ὅτου ἠρεύνησαν ἀκριβῶς, καὶ ἐφανερώθησαν οἱ αἴτιοι τοῦ σκανδάλου καὶ τοῦ κακοῦ. Και αὐτοὶ μὲν ὀλίγον καιρὸν ταῦτα ἐξέταζαν, ἐμένα δὲ μὲ ἐκτυποῦσαν μεγάλοι πόνοι εἰς τὴν καρδίαν, καὶ ἤμουν φοβισμένος πάντοτε, τί λόγον νὰ μοῦ φέρουσιν ἀπ' ἐκεῖ διὰ τὸν Υἱόν μου· καὶ κάθε κτύπον, ἢ ψιθυρισμὸν ὅπου νὰ ἤκουον, μοῦ ἐφαίνετο διὰ τοῦτον νὰ λέγουσι· καὶ πάντοτε τὰ αὐτία μου ἐκαρτεροῦσαν νὰ ἀκούσω τίποτε. καὶ μεγάλην προσοχὴν εἶχεν ὁ νοῦς μου εἰς τὰ ἀκούσματα, στοχαζόμενος, τίνα λόγον νὰ μάθῃ, ζωὴν τάχα τοῦ παιδὸς, ἢ πικρότατον θάνατον. Ὡς ἦλθον δὲ οἱ ἀποκρισάριοι πρὸς ἡμᾶς ὄχι τόσον χαρούμενοι, ἀπὸ τὴν ὀλίγην τους σκυθρωπότητα, εὐθὺς ἐκατάλαβα πικρὸν μαντάτον διὰ τοῦ λόγου μου. διότι τὸ σχῆμα τοῦ προσώπου των, προτήτερα ἀπὸ τὴν γλῶσσαν, τὸ πρᾶγμα ἐδιηγεῖτο. διὰ τοῦτο εὐθὺς πρὸς αὐτοὺς εἶπον ἐγώ. Δὲν χρειάζεται νὰ μοῦ εἰποῦτε τίποτε. διότι μὲ λόγια δὲν μὲ θέλετε ἀπατήσει, πῶς εἶναι ζωντανὸς ὁ Υἱός μου, οὐδὲ μὲ πειθανότητες νὰ μὲ καταπείσετε δὲν θέλετε δυνηθῆ, βλέποντας εἰς τὸ πρόσωπόν σας τὸ πάθος τῆς ψυχῆς. διότι τὸ πρόσωπον εἶναι καθαρὰ εἰκόνα τῆς ψυχῆς, καὶ χαρακτηρίζει τὴν ἐσωτέραν αὐτῆς διάθεσιν, ὡσὰν ἕνα καθρέπτην. διότι μήτε ὁ καθρέπτης τὸ σκυθρωπὸν καὶ λυπημένον πρόσωπον δὲν δύναται νὰ τὸ δείξῃ φαιδρὸν καὶ χαρούμενον. Διὰ τοῦτο ξεκαλῶσας, ἢ εἰπέτε μου ἄπλαστον τὴν ἀλήθειαν, ἢ ἰξεύρετε πῶς τὸ πρόσωπόν σας μοῦ τὴν ἐφανέρωσε, καθὼς σᾶς τὸ εἶπα. διότι, τί ὄφελος εἶναι μὲ τὰ λόγια ὀλίγον νὰ μὲ παρηγορήσετε λυπούμενον, καὶ ὕστερον νὰ μὲ πικραίνετε πολλὰ, ὁπόταν γένηται φανερὰ ἡ ἀλήθεια τῆς συμφορᾶς; Αὐτοὶ δὲ διαβεβαιωσάμενοι μὲ ὅρκους πολλοὺς, πῶς ζῇ, καὶ δὲν ἀπέθανεν ὁ Θεόδουλος, ἀλλὰ ἐπωλήθη εἰς κάποιον ἄνθρωπον εἰς τὴν Ἐλλάζαν, μὲ ἐσυμβούλευαν νὰ ὑπάγω εἰς ἐκείνην τὴν Χώραν, ὅτι ἐκεῖ βέβαια τὸν εὑρίσκω. πλὴν μηδὲ μὲ τοῦτο τελείως δὲν ἐθεράπευσαν τὴν λύπην μου. διότι ἐλογίαζα μὲ τὸν νοῦν μου, τί τὸ ὄφελος, ἐὰν ζῇ, καὶ ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὸν μεγάλον φόβον τοῦ θανάτου, καὶ εἶναι πουλημένος σκλάβος, καὶ μετ' ἐμένα νὰ εἶναι δὲν ἠμπορεῖ; διότι ἡ ἀνάγκη

τῆς

τῆς δουλοσύνης ἐμποδίζοντας τὰς ὁρμὰς τῆς προαιρέσεως, δὲν ἀφίνει νὰ ἔχῃ τινὰς τελείαν τὴν χαρὰν τῆς ἐλευθερίας, κρατημένην μὲ ἀλλότριον θέλημα. ὅμως ὕστερον ὑπάγαινα πρὸς τὴν Χώραν αὐτὴν ὁποῦ μοῦ εἶπασι, δίδοντάς μου καὶ δύο ὁδηγοὺς. Παγαινάμενος δὲ εἰς τὸν δρόμον, μᾶς ἀπάντησεν ἕνας νέος ἀγωγιάτης μὲ ζῶα φορτωμένα. οὗτος μὲ εἶδε προτήτερα ὁποῦ ἤμουν καὶ ἐγὼ εἰς τὸν Ἀμανῆ, τὸν πρῶτον τῶν Βαρβάρων, μανθάνοντας ὅλην μου τὴν ὑπόθεσιν, ὁ ὁποῖος ὑπάγοντας εἰς τὴν Ἐλλοῦζαν, καὶ μανθάνοντας τὰ περὶ τοῦ παιδὸς πῶς οἱ Βάρβαροι τὸ ἐσκλάβωσαν καὶ τὸ ἐπούλησαν ἐκεῖ, τοῦ ἀνήγγειλε διὰ τοῦ λόγου μου πῶς περιπατῶ γυρεύοντάς τον, καὶ πέρνοντας ἀπ' ἐκεῖ γράμματα, ἤρχετο φέροντάς μου τα. καὶ βλέποντάς με ἀπὸ μακρὰν, ἤρχετο πρὸς ἐμὲ γελῶντας. Γνωρίσας δὲ καὶ ἐγὼ τὸν ἄνθρωπον, ἤλθαμεν σιμὰ, καὶ μὲ χαρούμενον πρόσωπον μὲ ἐχαιρέτησεν. ἔπειτα γυρίζοντας ὀπίσω εἰς τὴν πλάτην τὸ χέρι του, εὐγάλει ἀπὸ τὴν βελοθήκην, ὁποῦ εἶχε τὰς σαΐτας του, μίαν γραφὴν, καὶ δίδωντάς μου την, μοῦ ἔδιδε καὶ καλὰ μαντάτα, πῶς ζῇ ὁ Υἱός μου. καὶ νὰ χαίρωμαι μοῦ ἔλεγεν, ὅτι ὁ Υἱός μου δὲν εἶναι σκλάβος, ἀλλὰ εἰς ἐλπίδας καλάς. ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁποῦ τὸν ἀγόρασεν, εἶναι Ἱερεὺς τῶν Θεοῦ Μυστηρίων, καὶ τὸ παιδὶ ἄρχισε νὰ σέβῃ εἰς τὸν Ἱερατικὸν βαθμόν. διότι τὸν ἔκαμεν ἕνα ἀπὸ τοὺς νεωκόρους, ἤγουν τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Ναοῦ. καὶ δείχνει εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐλπίδας μεγάλης προκοπῆς. διότι εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐγνώρισαν τὴν ἀρετήν του, καὶ ὅλοι ἀποφάσισαν πῶς νὰ εἶναι καλοῦ τρόπου παιδί. Ἐγὼ δὲ ὡσὰν πτωχὸς ὁποῦ ἤμουν καὶ ἄπορος, μὴ ἔχοντας τίποτε νὰ τὸν φιλοδωρήσω διὰ τὸ καλόν του μαντάτον, τὸν εὐχαρίστησα μὲ λόγια καλὰ, εὐχόμενος νὰ τοῦ δώσῃ ὁ Θεὸς πολλὴν καλοσύνην, ἀφίνοντας εἰς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ κάμῃ τὴν ἀνταμοιβήν. πλὴν μὲ πολλὰ δάκρυα τὸν εὐχαρίστησα, ὡς εἶπον, ἐπειδὴ μοῦ ἄρχισε νὰ διαλύῃ τὴν φαινομένην ἀνιάτρευτον συμφορὰν, καὶ νὰ μοῦ προξενῇ τὴν προτέραν εὐτυχίαν καὶ καλοσύνην ὁποῦ εἶχον, συντροφιασμένος μὲ τὸν Υἱόν μου.

Ὅπως ἦλθεν ὁ Νεῖλος εἰς τὴν Ἐλλοῦζαν Πόλιν, καὶ εὗρε τὸν Υἱόν του.

ΩΣ δὲ ἔφθασα εἰς τὴν Πόλιν, πρῶτον μὲν ἐγύρεψα τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς αἰτίαν τῶν ἀγαθῶν, καὶ εἰς ταύτην ἔκαμα τὴν πρεπουμένην τιμὴν, καταβρέξας μὲ δάκρυα ὅλον τὸ ἔδαφος, καὶ γιμίζοντας θρήνους καὶ φωναῖς τὸν Οἶκον τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖθεν δὲ μὲ ἤφεραν εἰς τὸ σπῆτι ὁποῦ ἦτον τὸ παιδί, προλαβόντες με πολλοὶ καὶ δίδοντες λόγον πῶς ἔφθασα. διότι ἀπὸ τὴν φήμην εὐθὺς μὲ ἐγνώρισαν ἅπαντες, πῶς νὰ εἶμαι ἐγὼ ὁ διαβεβοημένος Πατὴρ τοῦ Παιδίου, ὁποῦ εἰς αὐτοὺς ἐπουλήθηκε, καὶ τινὰς ἀπὸ ταύτους

δὲν ἦτον, ὁπȣ̃ νὰ μὴ δείχνῃ μὲ τὸ σχῆμα πῶς χαίρεται. Καθ᾽ ἕνας δὲ ὡσὰν νὰ ἤθελεν ἰδῇ ἄνθρωπον ἐδικόν τȣ, ὁπȣ̃ νὰ τὸν εἶχε χαμένον, ἔτζι μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον χαρȣ́μενοι, ἔδειχναν μεγάλην συμπάθειαν. Ἀφ᾽ ȣ̃ δὲ σιμὰ εἰς τὴν πόρταν ἐφθάσαμεν, τὸν ἔκραξαν λέγοντες. ἦλθεν ὁ Πατήρ σȣ, κὴ εὔγα χαιρέτατον. Ἰδόντες δὲ ἀλλήλȣς ἐγὼ κὴ αὐτὸς, ȣ̓́τε ἐχάρημεν, ȣ̓́τε ἐθαυμάσαμεν, ἀλλὰ θρήνȣς κὴ κλαυθμȣ̀ς κὴ οἱ δύο ἀρχήσαμεν, τὰ πρόσωπα καὶ τȣ̀ς περὶ τὰ στήθη χιτῶνας μὲ δάκρυα πολλὰ καταβρέχοντες. Καὶ αὐτὸς μὲν ἔβρεχε πρὸς τȣ̀ς λόγȣς μȣ, ἀλλ᾽ ὅμως καλὰ δὲν μὲ ἐγνώριζεν ἀπὸ τὴν ἀπαρξίαν τῆς κεφαλῆς κὴ τῶν φορεμάτων μȣ. πλὴν, ὡς φαίνεται, δὲν ἐπίστευσε τόσον τῶν ὀμματίων τȣ, ὅσον ἐπίστευσε τῶν πολλῶν ὁπȣ̃ τȣ̃ τὸ ἀνήγγειλαν. ὅθεν κὴ ἔβρεχε μὲ χαρὰν, ἁπλώνωντας τὰς χεῖράς τȣ νὰ μὲ ἀγκαλιάσῃ. Ἀλλὰ ἐγὼ, ἐὰν κὴ νὰ ἦτον τριγύρȣ τȣ πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων, ἀλλ᾽ ὅμως εὐθὺς τὸν ἐγνώρισα, ἔχωντας ἀκόμι τȣ̀ς χαρακτῆρας τȣ̃ προσώπȣ τȣ̀ς αὐτȣ̀ς, καὶ ὄντες ἐμένα εἰς τὴν μνήμην μȣ ἐγκεχαραγμένοι ἀκριβῶς. Ἀλλὰ μὴ δυνάμενος νὰ βαστάσω τὴν χαρὰν, ἐλύθησαν μȣ τȣ̃ κορμίȣ ἡ δύναμες, κὴ πίπτωντας ἄφωνος, ἐκείτȣμεν χαμαὶ, νομίζοντες πολλοὶ ὅτι ἀπέθανον. διότι κὴ ἀπὸ τὸ πρῶτον ἤμεν ἀπὸ τὴν λύπην ὡσὰν νεκρὸς, μὴ ἔχωντας ἄλλο εἰς τȣ̀ς λόγȣς μȣ, παρὰ τὴν πνοὴν κὴ τὴν ὅρασιν. Ἀγκαλιάζωντας λοιπὸν καὶ πιάνωντάς με μὲ βίας ὁ Υἱός μȣ, μὲ ἔκαμε νὰ ἔλθω εἰς τὸν ἑαυτόν μȣ, κὴ νὰ γνωρίσω ποῖος εἶμαι, κὴ πȣ̃ εὑρίσκομαι, κὴ ποῖοι εἶναι αὐτοὶ ὁπȣ̃ ἔμπροσθέν μȣ ἔστεκον, κὴ τȣ̀ς ἔβλεπα μὲ τὰ ὀμμάτιά μȣ. Ἀγκαλιάζωντας δὲ καὶ ἐγὼ ἐκεῖνον, ἀσπαζόμενος, θεραπεύων ἀχορτάστως τῆς πολυχρονίȣ ἐπιθυμίας τὸν πόθον. ἔπειτα ἄρχησα νὰ τȣ̃ λέγω, ὅτι ἐγὼ εἶμαι αἴτιος εἰς ὅλα τὰ κακὰ ὁπȣ̃ ἔπαθε. διότι τὸν εὔγαλα ἀπὸ τὴν Πατρίδα τȣ, κὴ τὸν ἔφερα νὰ κατοικήσῃ εἰς τόπȣς ὅπου συχνὰ καταπατȣ̃νται ὑπὸ λῃστῶν καὶ κȣρσεύονται. κὴ καθὼς τȣ̃ ἔλεγον, ȣ̓́τως ἦτον καὶ τὸ ἀληθές. διότι, ὤντας εἰς τὴν Πατρίδα τȣ, ποτὲ δὲν ἔπαθε κακὸν, διότι εἶχεν εἰρήνην πανταχόθεν, κὴ ἀπὸ ἐχθρȣ̀ς φόβον μηδένα δὲν ἐπαντύχαινεν. Ἀλλὰ ἐκεῖνοι, ὁπȣ̃ πιστεύȣσι τὴν Τύχην κὴ τὰ ῥοιζικὰ, ἂς διαρρήγνυνται, λέγοντες, ὅτι ἀναγκαίως παθαίνει ὁ ἄνθρωπος εἴτι τȣ̃ ἔχει γραμμένον ἡ Τύχη τȣ. Ἔπειτα τὸν ἐπαρεκάλȣν νὰ μȣ̃ διηγηθῇ τὰ πάθη, ὁπȣ̃ ὤντας μὲ τȣ̀ς Βαρβάρȣς ἔπαθε. διότι, ἀφ᾽ ȣ̃ περάσῃ τὸ κακὸν, νὰ τὸ διηγῆται τινὰς, δὲν δίδει λύπην. διότι, ὡς καθὼς εὐφραίνει τὸν ἄνθρωπον ἡ ὑγεία ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀῤῥωστίαν, κὴ ἡ ἰατρεία ὕστερα ἀπὸ τὴν πληγὴν, ȣ̓́τω καὶ ἡ διήγησις τῶν προλαβόντων λυπηρῶν πραγμάτων, ἀφ᾽ ȣ̃ περάσȣσι, δίδȣσι μεγάλην χαρὰν νὰ τὰ διηγᾶται τινὰς, κὴ τόσην, ὅσον πόνον εἶχεν, ὅταν εἰς ταῦτα εὑρίσκετο. Καὶ αὐτὸς, ἀπὸ βαθέων στενάξας, κὴ γεμίζωντας τὰ ὀμμάτιά τȣ δάκρυα, εἶπε. τί κέρδος εἶναι, ὦ Πάτερ, νὰ

ἐνθυμᾶται τινὰς τὰ περασμένα κακά; διότι ἐνθυμῶντάς τα τινὰς, ξανακαινουργώνει μὲ τὴν μνήμην τὰ τραύματα. ἢ τάχα δίδει καὶ χαρὰν εἰς τοὺς ἀκούοντας, ἐπειδὴ τινὲς χαίρονται, ἀκούοντες ἀλλότρια κακά. ἐπειδὴ δὲ ἰξεύρω, πῶς δὲν μὲ θέλεις ἀφήσει, παρὰ νὰ σοῦ τὰ διηγηθῶ, ὅτι ποθεῖς νὰ τὰ μάθῃς, ἄκουε λοιπόν. διότι τὸν ἀνέλπιστόν μου γλυτωμὸν θέλεις νὰ κάμῃς ὑπόθεσιν δοξολογίας καὶ εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεὸν, καθὼς ἔχεις συνήθειαν εἰς ὅλα τὰ πράγματα νὰ τὸν εὐχαριστᾷς. Λοιπὸν κάμε ἀνδρεῖον λογισμὸν, ἵνα μὴ ἀκούωντας τοσαῦτα δεινὰ καὶ κακὰ, ὅπου ἔπαθα, θέλουσι ταραχθῇ ὑπὸ τῆς λύπης τὰ σπλάγχνα σου, καὶ θέλεις μὲ κινήσει καὶ ἐμένα πρὸς δάκρυα, καὶ μὲ τὸν θρῆνον νὰ μὲ κάμῃς νὰ μὴ δύνωμαι νὰ συντυχαίνω. ἐπειδὴ πολλάκις ὁ κλαυθμὸς καὶ τὰ δάκρυα ἀποκόπτουσι τὴν φωνὴν καὶ τὸ μίλημα, καὶ δὲν ἀφίνουσι μὲ ἐλευθέραν γλῶτταν νὰ λέγῃ τινὰς ὅσα βούλεται.

Ὅπως ἐγένετο καὶ ἐγλύτωσε τὴν σφαγὴν ὁ Θεόδουλος.

ΤΑ' περισσότερα τοῦ διηγήματος νομίζω, πῶς ἀφ' οὗ ἔφυγεν ὁ δοῦλος τοῦ Μάγδονος, σᾶς τὰ ἐδιηγήθηκε καθαρῶς. λοιπὸν εἶναι βαρὺ καὶ περισσὸν πάλιν ἡμεῖς νὰ τὰ λέγωμεν. εἶναι δὲ ἀναγκαῖον νὰ εἰπῶ ὅσα μετὰ τὴν ἐκείνου φυγὴν ἔγιναν, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα μόνα μὲ προστάττεις νὰ εἰπῶ. Ἐφάνη τῶν Βαρβάρων (ὡς καὶ ἐκεῖνος σᾶς ἀνήγγειλε) νὰ μᾶς σφάξουσι. καὶ ἀφ' ἑσπέρας ἡτοίμασαν πάντα τὰ πρὸς τὴν θυσίαν, τὸ θυσιαστήριον, τὴν μάχαιραν, τὸ κρασὶ μὲ τὴν φιάλην, τὸ λιβάνι. εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ἐμελετοῦσαν (ἂν ὁ Θεὸς δὲν ἔμελλε νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, ὡς καθὼς καὶ τοὺς ἐμπόδισε) νὰ μᾶς θυσιάσουσιν. Ὡς δὲ ἐκεῖνος κρυφὰ ἀπὸ λόγου μου ἔφυγεν, ἔχωντας ἀμφιβολίαν, ἢ θέλουν τὸν καταδράμῃ νὰ τὸν φθάσουσιν, ἢ ὄχι. ἔχωντας δὲ βέβαιον μόνον τὴν ὥραν τοῦ καιροῦ νὰ τὸν γλυτώσῃ, ἐπειδὴ ἀφ' ἑσπέρας ἔφυγε, καὶ εἶχε καιρὸν νὰ φεύγῃ ἕως τὴν αὐγήν. ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ μὴν ἰξεύρουσι ποῖον δρόμον ἐπίασε, δὲν ἔδιδε εὐκολίαν νὰ τὸν διώκουσι. διότι ποῖος ἦτον ἄξιος εἰς τόσον πλάτος τῆς ἐρήμου, νὰ γνωρίσῃ τὴν νύκτα σημάδια δρόμου ἑνὸς ἀνθρώπου; διότι ὅλη εἶναι τραχεῖα καὶ γεμάτη χαράδρας, καὶ δὲν δείχνει τὸ καθόλου ἰχνάρια ποδῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔγινεν, ἐγὼ ἐκείτουμουν εἰς τὴν γῆν ἐπίστομα, ἔχων τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν. τὸν δὲ νοῦν μου, ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν καὶ λύπην μου, εἶχον ἄνω εἰς τὸν Οὐρανόν. διότι εἰς τοιαύταις ὀξυτάταις ἀνάγκαις καὶ θλίψεις μηδένα γήϊνον πρᾶγμα δὲν ἠμπορεῖ νὰ σύρῃ κάτω τὸν νοῦν, καὶ νὰ τὸν κάμῃ νὰ φροντίζῃ καὶ ἕνα ἄλλο πρᾶγμα χρήσιμον, μᾶλλον δὲ σωφρονεῖ τότε καὶ ἀγρυπνεῖ, καὶ διὸ πρὸς τὸν Θεὸν μόνον στοχάζεται, καὶ εἰς αὐτὸν ἔχει ὅλας τὰς ἐλπίδας του, καὶ πρὸς αὐτὸν ἡσύχως καὶ μυστικῶς κατ' ἐμαυτὸν μόνον ἔλεγον.

Εὐχὴ τοῦ Θεοδούλου.

Δέσποτα καὶ Θεὲ πάσης κτίσεως, ὁρατῆς καὶ ἀοράτου, μόνε Δημιουργέ, εἰς τὰς χεῖράς σου ἔχεις τὰς καρδίας πάντων τῶν κτισμάτων σου, καὶ μεταστρέφεις πολλάκις εἰς ἡμερότητα τὴν ἄλογον ὁρμὴν τῶν ἀγρίων ἀνθρώπων. καὶ ὅταν θέλῃς μὲ εὔκολον τρόπον μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς σῆς ἐξουσίας διαφυλάττεις ἐκείνους ὁποῦ προδίδονται εἰς θάνατον. Ἐσὺ ὁποῦ ἡμέρωσας τὸν ἄγριον θυμὸν τῶν λεόντων, καὶ δὲν ἔφαγαν τὸν Προφήτην Δανιὴλ ἐν τῷ λάκκῳ. ὁποῦ ἔσβεσας τὴν δύναμιν τοῦ πυρὸς, καὶ μὲ ψιλὸν μόνον νεῦμα τοὺς Ἁγίους τρεῖς Παῖδας διεφύλαξας, καὶ τὰς τρίχας καὶ τὰς σάρκας τους ἔκαμες ἀπὸ τὴν φωτίαν δυνατωτέρας μὲ τὴν παράδοξον καὶ ἀπόρρητόν σου δύναμιν. Αὐτὸς, Βασιλεῦ Ἅγιε, διαφύλαξον καὶ ἐμένα, ὁποῦ ἄλλην καμίαν ἐλπίδα δὲν ἔχω νὰ ἀπακουμπίσω τὸν παρ' ὀλίγον νεκρόν. καὶ μὴν ἀφήσῃς, Δέσποτα, τὸ αἷμά μου νὰ χυθῇ διὰ τοὺς δαίμονας, μὴ δὲ μὲ τὴν θυσίαν τῶν ἐμῶν σαρκῶν νὰ χαροῦσι τὰ πονηρὰ πνεύματα. Ἰδοὺ ὁποῦ ἡτοίμασαν νὰ μὲ θυσιάσουσι τοῦ Ἄστρου τῆς αὐγῆς, ὅπερ αὐτοὶ λέγουσιν Ἀφροδίτην, τὴν ὁποίαν θεὰν τῆς πορνείας νομίζουσιν. Ἀλλὰ μὴν ἀφήσῃς, Κύριε, τὸ κορμί μου τοῦτο, ὁποῦ ἕως τώρα τὸ ἐφύλαξα καθαρὸν, νὰ γένῃ θυσία τοῦ δαίμονος τῆς πορνείας. Μετάστρεψε δὲ τὴν καρδίαν τῶν ἀληθινῶν τούτων καὶ ἀνημέρων θηρίων πρὸς πρᾳότητα καὶ ἡμερότητα. Ἐσὺ, ὁποῦ ἐμετάβαλες εἰς τὸν καιρὸν τῆς Ἐσθὴρ τὸν ἄγριον θυμὸν τοῦ Ἀσουὴρ, Βασιλέως τῆς Μηδείας, καὶ ἐμετάβαλες τὸν σκληρόν του θυμὸν εἰς ἐλεημοσύνην καὶ συμπάθειαν, διαφύλαξον ψυχὴν, ἡ ὁποία ἐσένα ὑποσχέθηκε νὰ δουλεύῃ. γύρισαι, καὶ δός με τοῦ Πατρός μου καὶ δούλου σου, Υἱὸν ἀμαθῆ τοῦ κακοῦ, καὶ Θεοσεβῆ μόνον ἐπαγγελλόμενον. τοῦτο γὰρ πάλαι ἔταξα εἰς ἐσένα, ὄχι τώρα εἰς τὸν φόβον τοῦ κινδύνου μου, ἵνα μὴ λογισθῇ τὸ πρᾶγμα, ὅτι διὰ τοῦτο μὲ ἐγλύτωσες. διατὶ σοῦ ἔταξα νὰ γένω Καλόγηρος. Ἰδοὺ γὰρ ὁποῦ, προτήτερα παρὰ νὰ μοῦ συμβῇ τούτη ἡ ἀνάγκη, μὲ αὐτοπροαίρετον ἐξουσίαν τοῦ λογισμοῦ μου ἦλθα εἰς τὴν τάξιν τῶν Μοναχῶν προτήτερα. κάμε καθ' ἕνα νὰ γνωρίσῃ, πῶς ἔχωντας τινὰς τὴν ἐλπίδα του εἰς ἐσένα, φυλάττεται καλλήτερα, παρὰ νὰ θαῤῥῇ φεύγωντας μὲ τὰ ποδάριά του. Ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον ὁ σύντροφός μου, ὁποῦ τὴν αὐγὴν ἔμελλε μὲ λόγου μου ὁμοῦ νὰ θυσιασθῇ, καὶ μὲ τὸ νὰ φύγῃ ἐδιεφυλάχθηκεν. Ἐγὼ ἔμεινα καρτερῶντας νὰ γένῃ ὅ,τι θέλεις ἐσὺ, καὶ ἰδοὺ εὑρίσκομαι εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, θαῤῥῶντας εἰς τὴν σὴν βοήθειαν. Ἐκεῖνος ἤλπισεν εἰς τὰ ποδάριά του, ἀλλὰ ἐγὼ εἰς τὴν ἐδικήν σου δύναμιν πιστεύω. λοιπὸν ἡ Θεϊκὴ ἀπαντοχὴ ἂς μὴ γένῃ ἀδυνατωτέρα ἀπὸ τὴν σωματικὴν ἐλπίδα, εἰς τὸ νὰ διαφυλάξῃ τὸν ἄνθρωπον. Ἔχωντας ἐκεῖνος τὴν δυσκολίαν τῆς νυκτὸς ἔφυγε, κρυπτόμενος εἰς τὸ σκοτάδι, καὶ ἐγλύτωσε, καὶ ἂς εἶναι καλά. ἐμένα δὲ, ἰδοὺ ὁ-

ποῦ μὲ ηὗρε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. λοιπὸν μὲ τὴν σοφίαν σου γλύτωσαί με, ἐσὺ ὁποῦ εἰς τοὺς ζῶντας ἀνθρώπους ἐχάρισες τὸ φῶς πρὸς ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν σου. Οὕτω λοιπὸν ὅλην τὴν νύκτα προσευχόμενος, ἦλθεν ἡ αὐγὴ, καὶ ηὗρέ με ἀκόμι ἐξυπνητόν. καὶ συκώνωντας ὀλίγον τὸ κεφάλι μου, βλέπω καὶ ἀνάτελλε τὸ Ἄστρον ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν. Ἐσυκώθηκα γοῦν καὶ ἐγὼ, καὶ ἐκάθησα, δένωντας τὰ χέρια μου εἰς τὰ γόνατά μου. καὶ ἀκουμπίζωντας εἰς αὐτὰ τὸ πρόσωπον, ἔβγαν τὰ δάκρυα εἰς τὸ στῆθός μου. καὶ πάλιν μὲ τὴν καρδίαν ἐφώναζα πρὸς ἐκεῖνον, ὁποῦ δύναται νὰ ἐλευθερώσῃ μὲ τὴν κραταιὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δύναμιν, λέγωντας οὕτως.

Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ Θεοδούλου.

Δέσποτα Θεὲ, δεῖξον καὶ εἰς ἐμένα θαυμαστὰ τὰ ἐλέησου, ἐσὺ ὁποῦ ἔχεις μόνος τὴν ἐξουσίαν ζωῆς καὶ θανάτου, καθὼς ἔκαμες πολλάκις θαύματα εἰς τοὺς παλαιοὺς Ἁγίους, καὶ ἠλευθέρωσές τους ἀπὸ κινδύνους μεγάλους. ἵνα, ἔχοντες ἐκείνους παράδειγμα τῆς σῆς βοηθείας, λάβωμεν καὶ ἡμεῖς παῤῥησίαν νὰ σὲ ἐπικαλούμεθεν. διότι θέλομεν ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὰ κακὰ ὁποῦ εὑρισκόμεθεν. Ἐσὺ ὁποῦ ἐλύτρωσες τὸν Ἰσαὰκ ἀπὸ τὴν σφαγὴν καὶ τὸν θάνατον κειτάμενον ἔμπροσθα εἰς τὸν βωμὸν, καὶ μέλλοντα τὸν Πατέρα του νὰ καρφώσῃ τὸ μαχαίρι εἰς αὐτὸν, ἐσὺ μὲ μίαν φωνὴν τὸν ἐκράτησες. Ἐσὺ ἐγλύτωσες τὸν Ἰωσὴφ ἀπὸ τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν του, καὶ πάλιν, ἀφ' οὗ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐσκλαβώθη, ἐσὺ τὸν ἐλευθέρωσες ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὴν φυλακήν. καὶ θρηνῶντάς τον ὁ Πατέρας του, ὡς χαϊμένον, ἐσὺ τοῦ τὸν ἔδωσες Βασιλεύοντα τῆς Αἰγύπτου ἁπάσης. Ἐσὺ καὶ τὸν Πατέρα του τὸν Ἰακὼβ ὁμοίως τὸν ἐγλύτωσες ἀπὸ μεγάλαις ἀνάγκαις, φθονούμενον ἀπὸ τοῦ Ἀδελφοῦ του τοῦ Ἡσαῦ, φυλάττωντάς τον εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. Ἐσὺ ἐφύλαξες καὶ τὸν Μωϋσῆν εἰς τούτην τὴν ἔρημον, φεύγοντα τὴν Αἰγύπτιον ἐπιβουλὴν καὶ τυραννίδα. Ἐσὺ μὲ τὴν προσευχὴν τῶν Προφητῶν ἐκείνων ἀνέστησας δύο παιδία ἀπεθαμμένα, καὶ τὰ ἔδωσες ζῶντα τῶν Μητέρων τους. Αὐτὸς ἐσὺ εἶσαι, Δέσποτα ἀμετάβλητε, ὁποῦ τότε μὲ τὴν Θεϊκήν σου δύναμιν ἔκαμες ἐκεῖνα τὰ παράδοξα θαύματα. Αὐτὸς ἐπάκουσον καὶ ἐμένα τώρα, καὶ χάρισαί με τοῦ Παιδός μου ζωντανὸν ἐμένα, ὁποῦ ἐσένα μόνον ἔχω καταφυγὴν καὶ βοήθειαν, καὶ λῦσον κλαυθμὸν ἀπαρηγόρητον. καὶ δὸς, πολυύμνητε Βασιλεῦ, εἰς ἡμᾶς ὁποῦ σὲ γνωρίζομεν καὶ σὲ πιστεύομεν, νὰ θαυμάζωμεν καὶ τὴν κραταιὰν δύναμίν σου καὶ ἄμαχον. Εὑρισκόμενος δὲ ἐγὼ εἰς τοιαῦτα λόγια τῆς πρὸς Θεὸν προσευχῆς, συκώνονται οἱ Βάρβαροι ἀπὸ τὸν ὕπνον μὲ πολὺν θόρυβον καὶ ταραχὴν, διότι ὁ καιρὸς καὶ ἡ ὥρα τῆς θυσίας ἀπέρασε, διότι ἦτον εὐγαλμένος ὁ Ἥλιος, καὶ τὸ Ἄστρον πλέον δὲν ἐφαίνετο. καὶ μὴ εὑρίσκοντες τὸν ἄλλον, μήτε ἠξεύροντες τί ἔγινεν, ἐρωτοῦσαν ἐμένα. ἀφ' οὗ δὲ ἐγὼ τοὺς ἀποκρίθηκα, ὅτι δὲν ἠξεύρω τί ἔγινεν τ

ὄντας αὐτοῦ μαζίτους ἥσυχος, οὔτε μὲ ἐφοβέεισαν, οὔτε ἔδειξαν πῶς παντελῶς νὰ ἐκάκισαν. Τότε ἐσυνῆλθε τὸ πνεῦμά μου, καὶ ηὐχαρίστησα τὸν Θεὸν, ὁποῦ δὲν παραβλέπει τὴν προσευχὴν τοῦ ταπεινοῦ. καὶ τότε ἐπῆρα θάῤῥος καὶ ἀφοβίαν, χαρίζωντάς μου καὶ ταῦτα ὁ Θεός. διότι μὲ ἔλεγαν νὰ μιαροφαγήσω, καὶ ἐγὼ ἀντιστέκουμουν. ἔλεγόν μου νὰ παίζω μὲ Γυναῖκας, καὶ δὲν τοὺς ἄκουα. Ὥστε ὁποῦ ἤλθαμεν σιμὰ εἰς Κόσμον καὶ ἀνθρώπους. καὶ τότε δὲν ἠξεύρω τί ἐσυμβουλεύθησαν ἀναμεταξύ τους, καὶ ἔρχονται εἰς ἕνα χωρίον, λεγόμενον Σουβαΐτα, καὶ ἔλεγον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους πῶς μὲ πουλοῦσιν, ἂν θέλῃ τινὰς νὰ μὲ ἀγοράσῃ.

Ὅπως ἐπουλήθη ὁ Θεόδουλος.

ΔΕν ἠμποροῦντες δὲ νὰ μὲ πουλήσουσι, καὶ πολλαῖς φοραῖς γυρίσαντες ἄπρακτοι, διότι δὲν τὴν ἔδιδαν, παρὰ δύο χρυσᾶ φλωρία. τέλος βγάλοντές με ἔξω ἀπὸ τὴν Χώραν, καὶ στένοντές με γυμνὸν, κατὰ τὴν συνήθειάν τους, βάνουσι τὸ σπαθὶ εἰς τὸν λαιμόν μου γυμνὸν, λέγοντες, ὅτι ἂν δὲν μὲ ἀγοράσῃ τινὰς, νὰ μὲ φονεύσουσιν. Ἐγὼ δὲ, ἁπλώνωντας καὶ τὰ δύο μου χέρια, ἐπαρακάλουν τοὺς ἀγορασάδες νὰ δώσουσιν ὅσον γυρεύουν οἱ Βάρβαροι, καὶ νὰ μὴν ἀκριβολογοῦνται νὰ ἀγοράσουσιν αἷμα ἀνθρώπινον, λέγωντάς τους, πῶς καὶ τὴν τιμὴν ὅσην δώσουσι νὰ λάβουσιν ὀγλήγορα, καὶ ἂν θέλῃ ἐκεῖνος ὁποῦ μὲ ἀγοράσῃ νὰ σταθῶ νὰ εἶμαι καὶ σκλάβος του, νὰ τὸν ἔχω αὐθέντην μου καὶ ἀφ' οὗ ἐξαγορασθῶ, ἐπειδὴ τὴν ζωήν μου ἀγόρασε. Καὶ οὕτω κάποιος μὲ ἐλυπήθη παρακαλοῦντα καὶ κλαίοντα, καὶ μετὰ βίας μὲ ἀγόρασε. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ, καθὼς ἔμαθες, ἐξαγοράσθηκα καὶ ἦλθα ἐδῶ, διὰ νὰ σωπαίνω τὰ λόγια, διότι σὲ βλέπω συγχυσμένον, καὶ σιμὰ εἰς τὸ νὰ κλάψῃς, διὰ νὰ μὴν ἀνακατέψω τὴν χαρὰν μὲ τὰ κλαίματα. Ταῦτα ἐγὼ, ὦ Πάτερ μου, ἔπαθα, καὶ παθαίνωντάς τα ἠλευθερώθηκα. ἐσὺ δὲ λοιπὸν πρέπει νὰ δοξάζῃς τὸν Θεὸν διὰ τὴν παράδοξον καὶ ἀνέλπισόν μου ταύτην ἐλευθερίαν. ἐγὼ δὲ εἶπον· ἐσὺ μὲν, ὦ Τέκνον, κακοπαθόντας, μυρίους κινδύνους ἐπέρασες. καὶ πολλοὺς θανάτους ἀντὶ ἑνὸς ἔλαβες, ἂν καλὰ καὶ Θεοῦ βοηθείᾳ ἀπὸ ὅλους ἐγλύτωσες, διότι τόσον εἶναι νὰ καρτερῇ τινὰς θάνατον ἀληθῶς, ὡσὰν καὶ νὰ τὸν ἐλάμβανε, καὶ ἴσως καὶ χειρότερον. διότι αὐτὴ ἡ τομὴ τοῦ θανάτου δὲν δίδει τόσον πόνον, ὅσον πόνον ἔχει τινὰς, ὅταν καρτερῇ αὐτὸν τὸν θάνατον. διότι ὅσον τὸν καρτερεῖ πολὺν καιρὸν, τόσον καὶ ὁ πόνος γίνεται περισσότερος, καὶ καίει ὡς παρόντα τὸν ἐλπιζόμενον. Ἐγὼ δὲ, εἰς τὰς ἡμέρας ἐκείνας ὁποῦ εἶχα τὴν θλίψιν σου, ἄνοιξα τὸ στόμα μου εἰς τὸν Δεσπότην Θεὸν, καὶ τοῦ ἔταξα νὰ κάμω μεγάλας νηστείας, καὶ ἄλλας κακοπαθείας σκληρὰς, ἐὰν καὶ μόνον σὲ ἀπολαύσω ζωντανὸν, καὶ δὴ τὴν ὑπόσχεσιν οὐ παρεῖδεν ὁ Κύριος.

Ὄνειρος ὁποῦ εἶδεν ὁ Νεῖλος διὰ τὸν Υἱόν του, καὶ ἀγνωμοσύνη Θεοδούλου.

Εἶδον λοιπὸν εἰς τὸν ὕπνον μου, καὶ μοῦ ἦλθε μία φωνὴ λέγουσα. ὁ Κύριος νὰ βεβαιώσῃ τὸν λόγον σου. αὐτὸς νὰ βεβαιώσῃ ἐκεῖνο ὁποῦ εὔγαλες ἀπὸ τὸ στόμα σου. καὶ δὴ λοιπόν, ὦ Τέκνον, πρέπει νὰ μὴν ἀθετήσωμεν τὴν ὁμολογίαν ταύτην, μήτε νὰ γελάσωμεν ἐκεῖνον ὁποῦ μὲ θεϊκὴν ἀπόκρισιν ἐβεβαίωσε τὴν ὑπόσχεσίν μου. Τὸ δὲ παιδίον εἶπε. ναί, Πάτερ. ἐπεὶ ὁ Θεὸς τὸ τάξιμόν σου ἐδέχθηκε, καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τέλος καλόν, ἰδοὺ καὶ ἐγὼ ἕτοιμος μὲ προθυμίαν νὰ σὲ βοηθήσω εἰς τὸν κόπον αὐτόν, καὶ νὰ γένω συγκοινωνός σου εἰς τὴν ὑπόθεσιν, καθὼς ἔγινα συγκοινωνὸς καὶ εἰς τὴν χάριν, ὁποῦ σοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεὸς παρακαλῶντάς τον. διότι ἐγὼ ἀπόλαυσα τὴν περισσοτέραν εὐεργεσίαν. ἐπειδὴ ἐσὺ ἐγλύτωσες ἀπὸ τὰ δάκρυα, ἀλλὰ ἐγὼ ἐγλύτωσα ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ μάλιστα ὁποῦ ὅλον τὸ πᾶν διὰ χάριν ἐδικήν σου τὸ ἔκαμεν ὁ Θεός. Διότι, ἀνίσως καὶ τὸ τάξιμον ὁποῦ ὁ Ἰεφθάε ἔκαμε, διὰ νὰ νικήσῃ εἰς τὸν πόλεμον, ἡ θυγατέρα του τὸ ἐπλέρωσε μὲ τὸ ἴδιόν της κορμί, παραδίδοντάς το νὰ γένῃ θυσία, διὰ νὰ μὴν ψευματεύψῃ ὁ Πατήρ της, πῶς ἐγὼ δὲν θέλω γένη πρόθυμος νὰ πληρώσω τὸ Πατρικόν μου χρέος ὁποῦ διὰ λόγου μου ἔγινες χρεώστης; καὶ μάλιστα ὁποῦ τοιοῦτο χρέος, τὸ ἀποδίδω εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἰξεύρει πάλιν νὰ κάμῃ τὴν ἀνταμοιβὴν μὲ ἄλλην δευτέραν χάριν; καὶ τὸ ἀποδιδόμενον χρέος δὲν τὸ λαμβάνει ὡς χρέος, ἀλλ᾽ ὡς δάνειον, καὶ ὁμολογεῖ νὰ χρεωστῇ πάλιν τὴν ἀμοιβήν, διὰ τὴν εὐχάριστον γνώμην τοῦ ὀφειλέτου; ὁ ὁποῖος αὐτὸς πάντοτε δίδει πρῶτον τὰς χάριτας, καὶ πάντοτε δίδει χειρόγραφα, πῶς αὐτὸς χρεωστεῖ τοῖς δανεισταῖς τὰς εὐεργεσίας, καὶ ἀγαπᾷ ὅλως δι᾽ ὅλου νὰ κινῇ τὴν ἀνταπόδοσιν, διὰ νὰ εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ πρῶτος εἰς τὰς χάριτας, καὶ χρεώστης εἰς τὰς ἀνταμοιβάς. Ὅθεν, ὦ Πάτερ, ἔχοντάς με συγχρεωφειλέτην πρόθυμον, ἄρχησε νὰ ἀποδώσωμεν τὸ χρέος μας. καὶ τὴν δύναμίν μας ἰξεύροντάς την ὁ Θεός, βέβαια, κατὰ τὴν δύναμίν μας, θέλει ζητήσει καὶ τὸ χρέος, καὶ περισσότερον κόπον δὲν θέλει γυρέψει ἀπὸ τὴν δύναμίν μας, γνωρίζοντας τὴν ἀσθένειαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἐγὼ δὲ εἶπον μὲ τοιαῦτα λόγια. ὦ Τέκνον, ὑποσχέθηκα καὶ ἐγώ, ἐὰν ἄμποτε μὲ τοιαῦτα λόγια νὰ ἔλθωμεν καὶ εἰς ἔργον, καὶ νὰ φανοῦμεν ὄχι μόνον μὲ τὰ λόγια, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ ἔργα· καὶ ἡ ὑπόσχεσίς μας νὰ λάβῃ τέλος καλόν, καὶ τὸ τάξιμον νὰ ἐνεργήσῃ, καὶ εἰς τοὺς κόπους ὁ μισθὸς νὰ ἀκολουθήσῃ. διότι τοῦτο εἶναι διορισμός, καὶ τέλος παντὸς ἔργου, ὁποῦ νὰ γίνεται κατὰ Θεόν, τὸ νὰ σφραγισθοῦσι, καὶ νὰ τελειωθοῦσι τὰ ἔργα, δηλαδὴ μὲ τοὺς ἀμοιβαῖς, καὶ εἰς τοὺς ἀγῶνας νὰ γένουν μάρτυρες οἱ

σέ-

στέφανοι. ἐπειδὴ τρόπῳ τινὶ τὰ δόκιμα καὶ καλὰ ἔργα δὲν δείχνονται, ἀλλὰ μὲ τοὺς ἀξιοπίστους μισθούς. καὶ ἡ ἄθλησις δὲν βεβαιώνεται, ἀλλὰ μὲ τὰ ἔπαθλα καὶ τὰς δωρεὰς ἀναμφιβόλως.

Ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος, ὁ ἀγοράσας τὸν υἱὸν τοῦ Νείλου Θεόδουλον, ἐχειροτόνησεν Ἱερέα τὸν Νεῖλον καὶ μὴ βουλόμενον.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον. ὁ δὲ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος τῆς Χώρας, δεξιωσάμενος καὶ θεραπεύσας ἡμᾶς πολλὰς ἡμέρας, μᾶς ἀνέπαυσε πολλὰ ἀπὸ τοὺς περασμένους κόπους, καὶ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν. ἐπαρακάλειμας δὲ νὰ ἀναμείνωμεν ἐκεῖ μὲ τοῦ λόγου του, τάσσοντάς μας μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιάν μας, καὶ νὰ μᾶς ἀναπαύσῃ εἰς τὰ πάντα. Ἀλλ᾽ ὅμως, διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς μᾶς κρατεῖ σανικῶς, τάχα ὡς Ἀφέντης τοῦ παιδίου, ἐπειδὴ τὸ ἀγόρασεν ὡς σκλάβον, διὰ τοῦτο πάλιν μᾶς ἔλεγε νὰ κάμωμεν εἴτιμας ἀρέσῃ. Εἰς τοῦτο μόνον ἐμένα ἐβίασε, μὲ τὸ νὰ μὲ χειροτονήσῃ Ἱερέα ἄκοντα καὶ μὴ βουλόμενον. διότι ἐγὼ, βάλλωντας εἰς τὸν νοῦν μου τὸ βάρος τῆς Ἱερωσύνης, ἀδημόνουν καὶ ἔκλαιον, διότι ἐγνώριζα πῶς δὲν εἶμαι εἰς τοιαύτην ὑπηρεσίαν ἄξιος, ἡ ὁποία μετὰ βίας ἁρμόζει καὶ εἰς τοὺς Ἁγίους, ὅσον κατὰ λόγον τῆς πολιτείας, διότι καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἁγίους ἐφάνη βαρύ. καὶ ὅταν τοὺς ἔκραζαν εἰς τοιοῦτο λειτούργημα, ὡμολόγουν, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ὑπὲρ τὴν ἐδικήν τους δύναμιν, καὶ ἐναντιοῦντο μὲ τὸν Θεὸν, λέγοντες πολλάκις, πῶς εἶναι ἀνάξιοι, παραιτοῦντες τὴν Χειροτονίαν, τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως αἰτίαν εἶναι λέγοντες. καὶ μάλιστα ἐπιτηδειότεροι καὶ ἀξιώτεροι ὄντες πολὺ τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων ὅλονῶν, εἰς τὸ νὰ λάβουσι τοῦτο τὸ χάρισμα ἡμποροῦντες, ἔχουσι παῤῥησίαν πρὸς τὸν Θεὸν εἰς τὴν θείαν ταύτην Λατρείαν διὰ τὰ καλὰ ἔργα καὶ τὰς ἀρετὰς ὁποῦ ἔκαναν. Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε, πῶς νὰ μοῦ πρέπῃ αὕτη ἡ τιμὴ διὰ τοὺς κόπους μου, καὶ ἐλογίαζε νὰ μοῦ δίδῃ ὡς μισθὸν τοῦτο τὸ ἀξίωμα διὰ τὰς πολλὰς κακοπαθείας καὶ τοὺς ἀγῶνας. Θέλοντες δὲ νὰ μισεύσωμεν, καὶ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὸ κελλίον μας, μᾶς ἔδωσε διὰ τὸν δρόμον εἴτι ἐχρειάζετο, διότι ὁ δρόμος ἦτον πολὺς καὶ μακρύς. ἔπειτα εὐχόμενος τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ νὰ εἶναι συνοδοιπόρος μας, καὶ νὰ μᾶς δίδῃ εἰρήνην τοῦ λοιποῦ, μᾶς ἄφησε, μὴν ὑπερηφανευθεὶς ἀφρόνως, καθὼς ἄλλος ἤθελε κάμῃ, ὡσὰν Κύριος, τάχα πῶς ἀγόρασε ὡς δοῦλον τὸ παιδὶ, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ τὴν συμφοράν μας ἐπαρηγόρησε πολλὰ, φεύγωντας ἀπὸ κενοδοξίαν καὶ τύφον μὲ ταπεινὸν καὶ μέτριον φρόνημα. Ἀλλὰ ἐμένα ὁ λόγος μου ἂς παύσῃ ἐδῶ, ὁποῦ ἔπαυσαν καὶ ἡ πίκραις μου, λαμβανώντας ἀρχὴν, Θεοῦ χάριτι, μετὰ τὴν πολλήν μου ταλαιπωρίαν, τῆς ἐν Χριστῷ φαιδροτέρας ζωῆς. Ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἀπολαῦσαι ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, δυνάμει καὶ ἀγαθότητι τῆς Ἁγίας καὶ ὁμοουσίου Τριάδος. Ἀμήν.

Αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Μέγας Ἰουστινιανὸς ἐκινήθη νὰ κτίσῃ τὸ Μοναστήριον. ἐκ τοῦ Ἀραβικοῦ Χρονογράφου.

Ἀλλὰ ὅσα μὲν ἐσυνέβησαν, καὶ ἔγιναν πρὸ τοῦ νὰ κτισθῇ τὸ Μοναστήριον, εἰς αὐτὸ τὸ Θεοδόξαστον Ὄρος, ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Μωϋσέως, ἕως τῆς ἀναιρέσεως τῶν Ἁγίων Ἀββάδων, ἕως ἐδῶ ἔλαβαν τέλος. Τώρα δὲ θέλομεν ἀρχίσει νὰ εἰποῦμεν τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπαρακινήθη ὁ Μέγας Βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς νὰ κτίσῃ τὸ περίφημον ἐκεῖνο καὶ περικαλλὲς Μοναστήριον. τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται γραμμένον εἰς τὸν Ἀραβικὸν Χρονογράφον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον, δι' Ἑρμηνέως, ἡμεῖς μεταγλωττίσαντες εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν, τὸ γράφομεν ὧδε.

Ἔτους ἀπὸ κτίσεως Κόσμου ϛκγ'. ἀπὸ δὲ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως φκθ'. ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, Ῥωμαίων Αὐτοκράτορος, εἰς τὸν δεύτερον χρόνον τῆς Βασιλείας του, οἱ Ἑβραῖοι, οἱ Σαμαρεῖται, ἐσήκωσαν κεφάλι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἔκαμαν Βασιλέα, κάποιον Ἰουλιανὸν τὸ ὄνομά του, Σαμαρείτην καὶ αὐτὸν, καὶ οὕτως ἔκαμαν πολλὰ κακὰ εἰς τοὺς Χριστιανούς. ἅρπαζαν τὰ Ἱερὰ σκεύη τῶν Ἐκκλησιῶν, αὐτὰς δὲ τὰς Ἐκκλησίας, τὰς μὲν κατέκαυσαν, τὰς δὲ καὶ ἐκ θεμελίων ἐχάλασαν. καὶ τὰ Λείψανα τῶν Ἁγίων, τὰ ὁποῖα εἶχον εἰς μεγάλην τιμὴν οἱ Χριστιανοί, αὐτοὶ τὰ εὔγαζαν ἀπὸ τὰς θήκας ὅπου τὰ εἶχαν, καὶ καταπατοῦντας, καὶ καίοντάς τα, τὰ διεσκόρπιζον εἰς ταῖς ῥούγαις, τοὺς δὲ Χριστιανοὺς ἐπαράδιδαν εἰς μεγάλας τιμωρίας, καὶ ἄλλα μύρια κακὰ ἔκαμαν. ἔδραμον δὲ καὶ εἰς τὰ ἔξω χωρία, καὶ ἔκαμαν τὰ ὅμοια. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν Νεάπολιν, ἡ ὁποία ἀπέχει ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἡμέρας τρεῖς, πηγαίνοντας πρὸς τὴν Δαμασκὸν, κατ' ἀνατολὰς, ἥτις λέγεται σήμερον Ἀράπικα, Νάπλους, ἐφόνευσαν τὸν ἐκεῖσε Ἐπίσκοπον. ἐπίασαν δὲ καί τινας Ἱερεῖς, τοὺς ὁποίους εἰς μέρη κατακόπτοντες πρῶτον, ὕστερα τοὺς ἔψηναν εἰς τὴν φωτίαν, μὲ καὶ ἄλλα Ἁγίων Μαρτύρων Λείψανα, καὶ ἄλλα πάνδεινα κακὰ ἐτόλμησαν καὶ ἔκαμαν οἱ μιαροὶ καὶ ἀνόσιοι. Ὁ δὲ Βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς μανθάνοντας ταῦτα, ἔστειλεν εὐθὺς ὁρισμὸν καὶ δύναμιν, καὶ ἐπίασεν ἐκείνους τοὺς πρώτους, καὶ ἄλλους πολλοὺς, ὅσους ἔκαμαν τὴν ἐπανάστασιν, καὶ τοὺς ἐθανάτωσε. τὸν δὲ Ἰουλιανὸν, ὁποῦ ἔστησαν διὰ βασιλέα τους, ἀπεκεφάλισεν. Ἔκαμε δὲ ἀφοντότε καὶ Νόμον, Ἕλληνες καὶ Ἑβραῖοι, μήτε ὅποιος δὲν εἶναι Χριστιανὸς, νὰ μὴ πολιτεύεται, ἤγουν Ὀφφίκιον μικρὸν, ἢ μέγα νὰ μὴ λαμβάνῃ, μήτε καμίαν ἐξουσίαν νὰ ἔχῃ. μόνοι δὲ οἱ Χριστιανοὶ νὰ ἔχουν τὰς ἐξουσίας καὶ Αὐθεντίας, καὶ τὰ Ὀφφίκια. Ἦτον δὲ τότε εἰς τὴν λεγομένην Σκυθόπολιν Χώραν τῆς Παλαιστίνης κάποιος Ἄρχοντας περίδοξος καὶ πλούσιος, τὸ ὄνομά του Σιλουανός. οὗτος ἔχοντας τοῦ πλούτου τὴν παρρη-

σίαν,

σίαν, ἦτον πάντοτε ἐναντίος τῶν Χριστιανῶν, ὤντας αὐτὸς Σαμαρείτης. Φονεύοντας γοῦν οἱ ἀποσαλεύτες παρὰ τοῦ Βασιλέως τοὺς ἄλλους Σαμαρείτας, τοὺς ἀποστατήσαντας, ἐθανάτωσαν καὶ αὐτὸν τὸν Ἰουλιανὸν εἰς τὴν Σκυθόπολιν, καίοντάς τον ζωντανόν. Εἶχε τοῦτος ὁ Σιλουανὸς κάποιον φίλον, καὶ σύντροφόν του, Ἀρσένιον τὸ ὄνομά του, Ἄρχοντα καὶ αὐτὸν, ἔχοντα ἀξίωμα Ἰλλούστριος. ἦτον δὲ ἄνθρωπος εἰς τὸ νὰ πλάσῃ ψεύματα, καὶ νὰ κρύψῃ τὴν ἀλήθειαν πολλὰ ἐπιτηδειότατος. Οὗτος λοιπὸν, ἀφ' οὗ κακὸς κακῶς ἐτελεύτησεν ὁ Σιλουανὸς, ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ δὲν ἠξεύρω μὲ τί τρόπον εὗρε παῤῥησίαν εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ εἰς τὴν Βασίλισσαν, καὶ οὕτως ἄρχισε νὰ λέγῃ πολλὰ κακὰ διὰ τοὺς Χριστιανοὺς, τοὺς ὄντας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅτι τάχα αὐτοὶ ἦτον αἰτία, καὶ οἱ Σαμαρεῖται ἐσήκωσαν κεφάλι. Ταύτας τὰς διαβολὰς μὴ γνωρίζοντας ὁ Βασιλεὺς, ἀλλὰ πιστεύσας εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἀρσενίου, ἐκινήθη εἰς μεγάλην ὀργὴν καὶ θυμὸν, καὶ ἔμελλε νὰ στείλῃ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Χριστιανοὺς, κατὰ τὰ ἐγκαλεσίματα ὅπου τοὺς ἔκαμεν ὁ Ἀρσένιος.

Ὅτι ὁ Ἅγιος Σάββας ἐπέμφθη δεύτερον παρὰ τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἀποκρισάριος πρὸς τὸν Μέγαν Ἰουστινιανόν.

Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἁγιώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Πέτρος, καὶ φοβούμενος μήτι κακὸν πάθωσιν οἱ Χριστιανοὶ ὑπὸ τῆς διαβολῆς τοῦ Ἀρσενίου, καὶ τῆς τοῦ Βασιλέως ὀργῆς, τρέχει πρὸς τὸν Ἅγιον Σάββαν, καὶ παρακαλεῖτον νὰ ἔλθῃ Ἀποκρισάριος εἰς τὸν Βασιλέα, νὰ μεσιτεύσῃ, νὰ καταπραΰνῃ τὸν θυμόν του, καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ τὰς πικρὰς συκοφαντίας τοῦ Ἀρσενίου. διότι καὶ προτήτερα ὁ Ἅγιος Σάββας ὑπῆγεν Ἀποκρισάριος πρὸς τὸν Βασιλέα Ἀναστάσιον. διότι αὐτὸς ὁ Ἀναστάσιος ὁ Βασιλεὺς ἦτον Αἱρετικὸς, καὶ ἤθελε νὰ ἐξορίσῃ Ἠλίαν τὸν Πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων ἀπὸ τὸν Θρόνον του. διότι δὲν ἤθελε νὰ συμφωνήσῃ μὲ τοὺς Αἱρετικοὺς καὶ ὁμόφρονάς του δυσσεβῶς. Ἀποσταλεὶς οὖν παρὰ τοῦ Πατριάρχου Ἠλία ὁ Ἅγιος Σάββας πρὸς τὸν Βασιλέα μετὰ καὶ ἄλλων Ἀσκητῶν ἐρημιτῶν, καὶ ἐμφανισθέντες τῷ Βασιλεῖ, καὶ εὐλαβηθεὶς τὴν ἀρετὴν καὶ κατάστασιν πνευματικὴν τοῦ Ἁγίου Σάββα, ἔκαμε διαλλαγὴν ὁ Βασιλεὺς μὲ τὸν Πατριάρχην Ἠλίαν, καὶ ὄχι μόνον ἀπὸ τὸν Θρόνον δὲν τὸν ἐξώρισεν, ἀλλὰ καὶ γράμματα ἔδωσε τοῦ Ἁγίου Σάββα, βεβαιώνωντας αὐτὸν τὸν Πατριάρχην εἰς τὸν Θρόνον του ἀδιάσειστον, καὶ ἀπείρακτον ἐφ' ὅρου ζωῆς του. Διότι, ἐὰν καὶ νὰ ἦτον Αἱρετικὸς, ἀλλὰ τελείως ηὐλαβήθη τὸν Ἅγιον Σάββαν, καὶ τοὺς ἄλλους ἐρημίτας Μοναχούς. Οὗτος ὁ Ἠλίας ἄφησε διάδοχον τοῦ Ἁγίου Θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, Ἰωάννην τινὰ, ἄνδρα ἐνάρετον. ὁ δὲ Ἰωάννης, τοῦ-

τον τὸν Πέτρον ὁποῦ εἴπαμεν. Οὗτος οὖν ὁ Πατριάρχης Πέτρος, ἰξεύροντας πῶς ὁ Ἅγιος Σάββας, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Πατριάρχου Ἠλία, ἐπῆγεν εἰς αὐτὸν τὸν Βασιλέα τὸν Ἀναστάσιον, καὶ εὗρε παρρησίαν εἰς τὰ Βασίλεια, ὥστε ὁποῦ Βασιλέα καὶ Πατριάρχην ἐφιλίωσεν, ἠθέλησε καὶ οὗτος νὰ τὸν στείλῃ δεύτερον εἰς τὸν Μέγαν Ἰουστινιανὸν διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν. Ὁ γοῦν μακάριος Σάββας μὴ ὀκνήσας τὸ καθόλου, ἀλλὰ ὑπακούσας εἰς τὸ παράκλημα τοῦ Πατριάρχου, σπλαγχνισθεὶς δὲ καὶ τοὺς Χριστιανοὺς νὰ μὴ πάθωσι κακὸν ἀδίκως, συκοφαντούμενοι πρὸς τὸν Βασιλέα, ἔρχεται μετὰ πάσης προθυμίας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν δεύτερον. Ὁ δὲ Μέγας Ἰουστινιανὸς ἔχων περισσὴν εὐλάβειαν εἰς τὸ τάγμα τῶν Μοναχῶν, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς Ἐρημίτας, ἀκούσας ὅτι ὁ Ἅγιος Σάββας ἔρχεται, (ἐγνώριζε γὰρ αὐτὸν, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Ἀναστασίου) ἔστειλε, καὶ τὸν ἔφερε μέσα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ μεγάλην παρρησίαν. καὶ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, ἐσυκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον καὶ τὸν ὑποδέχθη, ἀσπαζόμενος καὶ φιλῶν τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἁγίου. Ἔμεινε γοῦν ὁ Ἅγιος Σάββας πολλὰς ἡμέρας, συνευρισκόμενος μὲ τὸν Βασιλέα συχνάκις, καὶ πολλὰ περὶ πολλῶν πραγμάτων διαλεγόμενοι. εὐλαβήθη περισσῶς τὸν Ἅγιον, ὥστε ὁποῦ μανθάνωντας παρ᾽ αὐτοῦ τὴν αἰτίαν καταλεπτῶς τῆς ἀποστασίας τῶν Σαμαρειτῶν, τοὺς μὲν Χριστιανοὺς τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις ἄφησεν ἀτιμωρήτους, ὡς μηδὲν ἔχοντας πταίσιμον, τοὺς δὲ Ἑβραίους ἐξώρισεν ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλήμ. Ἔκαμε δὲ καὶ Νόμον εἰς τοὺς Ἑβραίους, νὰ μὴν ἔχουσι πλέον μέσα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ Συναγωγὴν, μήτε εἰς τὰ πέριξ. καὶ ὅταν ἀποθαίνουσι, νὰ μὴν κληρονομῇ ἕνας τὸν ἄλλον, διὰ νὰ μὴν αὐξάνῃ ὁ πλοῦτός των, νὰ διώκωνται νὰ συκώνουσι κεφάλι. ἀκόμι καὶ εἴτις ἀπ᾽ αὐτοὺς κινήσῃ ἀποστασίαν, ἢ σκάνδαλον, νὰ ἀποκεφαλίζεται. Τὰ τοιαῦτα προστάγματα καὶ Βασιλικοὺς Νόμους παρὼν καὶ ἀκούσας ὁ προρρηθεὶς Ἀρσένιος, ὁ κατήγορος τῶν Χριστιανῶν, ἐφοβήθη περισσῶς τὴν τότε ὀργὴν τοῦ Βασιλέως, ἴσως καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ βάλλων εἰς τὸν νοῦν του, ἐπροσέπεσεν εἰς τὸν Ἅγιον Σάββαν, καὶ τὸν ἐβάπτισε, καὶ ἔγινε Χριστιανὸς, Ἑβραῖος ὤντας καὶ αὐτὸς Σαμαρείτης, ὥσπερ καὶ τοὺς ἄλλους.

Ὅπως ὁ Ἅγιος Σάββας ἐπαρακίνησε τὸν Μέγαν Ἰουστινιανὸν νὰ κτίσῃ, καὶ νὰ ἀνακαινίσῃ τὰς Ἐκκλησίας ὁποῦ ἔκαυσαν οἱ Ἑβραῖοι.

Ὁ Γοῦν Βασιλεὺς ἐπαρακάλει τὸν Ἅγιον Σάββαν νὰ τοῦ δώσῃ δωρεὰς, καὶ χαρίσματα, καὶ πλοῦτον, πρὸς διατροφὴν τῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ εὑρισκομένων Μοναχῶν. Ὁ δὲ Ἅγιος Σάββας τὴν ἐλεήμονα γνώμην τοῦ Βασιλέως ἀπεδέξατο μὲν, τὰ δὲ παρ᾽ αὐτοῦ διδόμενα δῶρα οὐκ ἔλαβε. Πανσόφως κατὰ πολλὰ μεταφέρωντας τὴν γνώμην τοῦ Βασιλέως εἰς ἄλλο

πρᾶγμα ἀναγκαιότερον. Ἄφησαι, λέγει, ὦ Βασιλεῦ, μὴ φροντίζῃς διὰ τοὺς ἐδικούς μου Καλογήρους. διότι ἐκεῖνος ὁποῦ εἰς τὴν ἔρημον τεσσαράκοντα χρόνους ἔθρεψε τοσοῦτον πλῆθος λαοῦ τῶν Ἑβραίων, ἐκεῖνος φροντίζει νὰ θρέψῃ καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν ἔρημον. Ἀλλὰ ἡ Βασιλεία σου ἔχεις εἰς ἄλλας ὑποθέσεις μεγαλητέρας, νὰ κάμῃς ἔλεος καὶ εὐσπλαγχνίαν, νὰ ἔχῃς καὶ τὸν μισθὸν ἀξιεπαινετώτερον εἰς τὸν Θεόν. χάρισαι τὰ χαράτζια τῶν πτωχῶν Χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους οἱ Ἑβραῖοι διαρπάζοντας εἰς τὴν ἀποστασίαν τὰ ὑπάρχοντά τους, τοὺς ἔκαμαν πτωχοὺς καὶ πένητας, καὶ δὲν δύνονται νὰ δίδουσι χαράτζι. Ταῦτα λοιπόν, ὦ Βασιλεῦ, χάρισαι πρὸς καιρὸν εἰς τοὺς πτωχούς, ὅσον νὰ δυναμωθοῦσι πάλιν, ὡς καὶ πρότερον, καὶ τότε νὰ δίδουσι πάλιν τὸ δίκαιον τῆς Βασιλείας σου. Ἀνακαίνισαι τὰς Ἐκκλησίας, ὁποῦ οἱ Ἑβραῖοι ἐκατάκαυσαν. κτίσαι Κονάκια, νὰ κονεύουσιν οἱ Προσκυνητάδες ὁποῦ ἔρχονται εἰς προσκύνησιν τοῦ ζωοδόχου καὶ Ἁγίου Τάφου. κάμε Νοσοκομεῖα, νὰ ἐξαρρωσταίνουσιν ὅσοι πτωχοὶ Προσκυνητάδες ἀρρωστήσουσιν ἀπὸ τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ δρόμου. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τὴν ὁποίαν ἄρχισε νὰ κτίσῃ ὁ Ἠλίας ὁ Πατριάρχης, χρειάζεται ἀκόμι πολλὰ πράγματα νὰ τελειωθῇ, καὶ μάλιστα Ἱερὰ σκεύη. Ἀκόμι καὶ τὰ ἐδικάμου Μοναστήρια, μὴ ἔχοντα Κάστρον, νὰ φυλάττωνται οἱ Μοναχοί, ὁποῦ τοὺς καταπατοῦσιν οἱ κλέπται συχνάκις. Ἀλλὰ καὶ οἱ ὄντες εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα Αἱρετικοί, Ἀρειανοί, Νεστοριανοί, καὶ Ὠριγενισταί, πολλὰ συγχύζουσι καὶ ταράττουσι τὰς ἐκεῖ Ἐκκλησίας. Ταῦτα δέ, ὦ Βασιλεῦ, ὅλα χρειάζονται δύναμιν καὶ ἔξοδον βασιλικὴν νὰ ἀποκατασταθοῦσι. καὶ ἐὰν ἡ Βασιλεία σου νεύσῃ, νὰ διορθώσῃς τὰ τοιαῦτα πράγματα, ἐγὼ αὐτὸς γίνομαι πρὸς τὸν Θεὸν ἐγγυητής, νὰ τὰ ἀνταμείψῃ τὸ κράτος σου πλουσιοπαρόχως, καὶ νὰ δώσῃ πάλιν εἰς τὰς χεῖράς σου τὴν Ῥώμην, καὶ τὴν Καρχηδόνα, ἤγουν τὴν Μπαρμπαρίαν, ὅτι τὰ ἐκυρίευσαν τότε οἱ Γότθοι, ἔθνος τοῦτο Σκυθικόν. Τὸ ὁποῖον καὶ γέγονεν. ὅτι δὲν ἐπέρασε πολὺς καιρός, καὶ κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἁγίου, ἡ Ῥώμη, καὶ ὅλη ἡ Ἀφρική, ἤτοι ἡ Μπαρμπαρία, ὑπετάχθη εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἰουστινιανοῦ. αὐτὸς δὲ ὁ Ἰουστινιανός, μετὰ χαρᾶς ἀποδεξάμενος τὸν λόγον τοῦ Ἁγίου, ἔστειλεν εὐθὺς εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Παλαιστίνης γράμματα, γράφων εἰς τοὺς Ἀφεντάδες τῶν μερῶν ἐκείνων, νὰ γενῇ εἴτι ἄρα ἐζήτησεν ὁ Ἅγιος. Ἔγραψε δὲ καὶ εἰς τινας Ἀρχιερεῖς, πρός τε τὸν Ἀντώνιον, Ἐπίσκοπον τοῦ Ἀσκάλωνος, καὶ πρὸς Ζαχαρίαν Τοπέλης νὰ ἰδοῦσι τὰ χωρία τῆς Παλαιστίνης, ὁποῦ ἐκατάκαυσαν οἱ Ἑβραῖοι, καὶ νὰ τῶν ἐλαφρώσουσι τὰ χαράτζια κατὰ τὴν δύναμίν τους. καὶ ὅσαις Ἐκκλησίαις ἐχάλασαν καὶ ἔκαυσαν, νὰ πάρουσιν ἀπὸ τὰ πράγματα τῶν αὐτῶν Σαμαρειτῶν νὰ ταῖς ἀνακαινίσουσι. καὶ ἂν δὲν φθάνουσιν ἐκεῖνα, νὰ ἐξοδιάσουσι καὶ ἀπὸ τὰ Βασιλικὰ σάμβρα νὰ ταῖς κτίσουσιν. ἀκόμι νὰ κτίσουσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἕνα Νοσοκομεῖον, καὶ ἕνα ἄλλο Ξενοδοχεῖον διὰ τοὺς Προσκυνητάδες. Ἐπρόσταξε δὲ

νὰ

να δίδουσιν εις αυτά, κάθε χρόνον, διά ζοφίλι των αθενών και ξένων, και την
άλλην αυτών θεραπείαν, χίλια οκτακόσια πενήντα φλωρία. και να τελειώ
σουσι, και να εγκοσμήσουσι και την Εʼκκλησίαν της Παναγίας, και να κάμουσι
και ένα Κάστρον, σιμά εις την Λαύραν του Αʼγίου Σάββα, διά φύλαξιν των
Μοναχών. Καὶ τούτο είναι αυτό το Μοναστήριον του Αʼγίου Σάββα, όπου και
έως την σήμερον ευρίσκεται, το οποίον είναι έξω από την Ιʼερουσαλήμ, μα-
κρυά μίλια δώδεκα. τα γαρ άλλα Μοναστήρια, όπου ο Αʼγιος Σάββας έστ-
ησε, εχάλασαν, διά το να είναι ατείχιστα, από τας συχνάς επιδρο-
μάς και αιχμαλωσίας των Αʼγαρηνών. ακόμι να εξορίσουσιν εκείθεν και τας
Αιρέσεις όπου είπαμεν παραπάνω. Ταύτα τοίνυν τα γράμματα φέρων ο Αʼ-
γιος Σάββας παρά του Βασιλέως, ήλθεν εις την Παλαιστίνην, και δίδοντάς
τα των Εʼπισκόπων, έκαμαν οι Εʼπίσκοποι, καθώς ο Βασιλεύς επρόσαξε,
και εχάρισαν τα χαράτζια. Εἰς μεν την Παλαιστίνην όλην εχάρισαν δώδε-
κα κεντηνάρια χρυσάφι από τα χαράτζιά των. είναι δε το κεντηνάριον εκα-
τον λίτραις, η δε λίτρα είναι ογδοήντα τρία φλωρία. Εἰς δε την Σκυθό-
πολιν εχάρισαν ένα κεντηνάριον μόνον. διότι εις αυτήν δεν έκαμαν οι Εʼ-
βραίοι τόσον κακόν, όσον έκαμαν εις την Παλαιστίνην. Εʼκτισαν δε και το
Νοσοκομείον, και το Ξενοδοχείον, και τον Ναόν της Υʼπεραγίας Θεοτόκου. ακό-
μι και τας άλλας Εʼκκλησίας, όσας εχάλασαν οι Εʼβραίοι. Αʼλλά ταύτα,
όπου είπομεν έως εδώ, ευρήκαμεν εις τον βίον του Αʼγίου Σάβα. ο οποίος
βίος διαλαμβάνει, πώς ο Προκόπιος ο Καισαρεύς, ο Ιʼστορικός, εις το πέμ
πτον Βιβλίον της Ιʼστορίας του, διαλαμβάνει καθαρώτερον περί της οικοδομής,
και της εξόδου, και της ευμορφίας των κτισμάτων αυτών όπου έκτισαν τότε εις
την Ιʼερουσαλήμ δι᾽ εξόδου Βασιλικής, τούτε Νοσοκομείου δηλαδή, και του Ξε-
νοδοχείου, και της Εʼκκλησίας της Υʼπεραγίας Θεοτόκου. Τα δε όσα γράφο
μεν απ᾽ εδώ και εκείθεν, τα ευγάλαμεν από τον Αʼραβικόν Χρονογράφον, ο
οποίος και αυτός διηγείται απαραλλάκτως την επανάστασιν των Εʼβραίων, και
πάντα τα κατά τον Αʼγιον Σάββαν, ότι δηλαδή ήλθεν εις τον Βασιλέα, και
εζήτησεν απ᾽ αυτόν όλα τα άνω γεγραμμένα. και ότι έκτισε το Νοσοκομείον
και Ξενοδοχείον, και τας άλλας όλας Εʼκκλησίας, έτι δε και αυτήν την της
Θεοτόκου. Πλην τα κατά την Εʼκκλησίαν αυτήν της Θεοτόκου διαλαμβάνει
σαφέστερον και ακριβέστερον ο Αʼραβικός Χρονογράφος. διότι λέγει, ότι αυτή
η Εκκλησία είναι η Αʼγία Βηθλεέμ, και ότι ο Μέγας ούτος Ιʼουστινιανός ε-
πρόσαξε να γένη πολλά ωραιοτάτη, ώστε όπου άλλη ωσάν αυτήν να μην είναι
εις την Ιʼερουσαλήμ. και ότι, αφ᾽ ου την ετελείωσαν, εζήτησεν ο Βασιλεύς
να του δείξουσι το σχήμα της Εʼκκλησίας με χαρτί καμωμένον να το ιδή,
και την είδε, και ποσώς δεν την άρεσε. διότι ήτον σκοτεινή, και μήτε ήτον ά-
ξια να λέγεται κτίσιμον Βασιλικόν. και επί τούτο οργισθείς, απεκεφάλισε
τον Αʼρχοντα όπου έστειλε να την κτίση.

Κεντη-
ναριου
σταθ-
μός.

Προκό-
πιος Ιʼ-
στορικός
γράφει
περί
Ιʼουστι-
νιανού.

Οʼ῞πως

Ὅπως οἱ ἐν τῷ Σινᾶ Ὄρει ἀσκηταὶ ἦλθον εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς τὸν Μέγαν Ἰουστινιανόν, καὶ τοῦ ἐζήτησαν νὰ τοὺς κτίσῃ ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον Κάστρον, νὰ φυλάττωνται.

ΤΑ' μὲν δὴ περὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἕως ὧδε μενάτω. διότι περισσότερα νὰ εἴπωμεν δὲν χρειάζεται. ταῦτα δὲ μόνον εἴπαμεν, διὰ νὰ δείξωμεν, πόθεν ἦτον ἡ ἀρχὴ νὰ κτισθῇ τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ὄρους Σινᾶ. Εἴπαμεν καὶ παραπάνω, πῶς οἱ Προσκυνητάδες ὁποῦ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὑπάγαιναν, ἤρχοντο καὶ εἰς τὸν Ἅγιον τόπον τοῦ Ἁγίου Σιναίου ὄρους διὰ νὰ προσκυνήσουσι καὶ ἐκεῖ τὴν Ἁγίαν ἐκείνην κορυφὴν τοῦ Ὄρους, ἔνθα ὁ Θεὸς τῷ Μωϋσῇ τὰς Θεογράφους τοῦ Νόμου Πλάκας ἔδωσε. νὰ προσκυνήσουσι καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῦ Βουνοῦ, ἔνθα ἐν τῇ βάτῳ ὁ Θεὸς ἐφάνη αὐτῷ τῷ Μωϋσῇ. ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν μέσην τοῦ Ὄρους, ἔνθα ἐφάνη εἰς τὸν Προφήτην Ἠλίαν. Διότι, θέλωντας ὁ Θεὸς νὰ δείξῃ πῶς ὅλον τὸ Ὄρος τὸ ἡγίασε, πρῶτον μὲν ἐφάνη εἰς τοὺς πρόποδάς του ἐν τῇ Βάτῳ, ὕστερον πολλάκις εἰς τὴν κορυφήν του, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὸ μέσον του, φανεὶς τῷ Θεσβίτῃ Ἠλίᾳ, ἵνα ἀπὸ τῶν τριῶν τόπων μερῶν, ποδῶν λέγω, κορυφῆς, καὶ μέσης, δείξῃ καθαρῶς, πῶς ὅλον τὸ ἡγίασε, καὶ ὅλον εἶναι κατοικία ἐδική του, καὶ διὰ τοῦτο εἰς διάφορα τούτου μέρη φαίνεται. Ἤρχοντο λοιπὸν ἀπὸ παλαιόθεν προσκυνοῦντες καὶ εἰς τοῦτο οἱ Χριστιανοὶ ἅπαντες, ὅσοι καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὑπάγαιναν, διὰ νὰ προσκυνήσουσιν ὅλους τοὺς σεβασμίους τόπους, θέλοντες νὰ εἶναι τέλειοι Προσκυνηταί, νομίζοντες νὰ μὴν εἶναι τέλειον τὸ προσκύνημά τους, ἐὰν δὲν ἔλθωσι καὶ εἰς τὴν Ἁγίαν γῆν τοῦ Σιναίου Ὄρους νὰ προσκυνήσωσι. Μεταξὺ γοῦν ὁποῦ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ προστάγματος καὶ ἐξόδου τοῦ Μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἀνεκαινίζοντο καὶ ἐκτίζοντο Ἐκκλησίαι, Μοναστήρια, Νοσοκομεῖα, καὶ Ξενοδοχεῖα, καὶ ἄλλο δὲν ἐσπουδάζετον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, παρὰ κτίσματα Ἐκκλησιῶν καὶ Μοναστηρίων, καὶ πάντες ἐφήμιζον καὶ ἐπολυχρόνιζαν τὸν Βασιλέα, θαυμάζοντες τὴν περισσὴν εὐλάβειαν καὶ πόθον ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ τοιαῦτα Θεάρεστα ἔργα, ἤρχοντο καὶ Προσκυνηταὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, χάριν προσκυνήσεως, ὡς εἴπομεν, καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἁγίου τόπου. Βλέποντες δὲ τοὺς Μοναχοὺς νὰ εἶναι διακεχωρισμένοι ἔνθεν κἀκεῖθεν, ἔχοντες τὰς κατοικίας τους μακρὰν ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον, καὶ μὴν ἔχοντες ἄλλο κτίσιμον, παρὰ τὸν πύργον ὁποῦ εἴπαμεν, πῶς ἡ Ἁγία Ἑλένη ἔκτισεν εἰς τὴν Ἁγίαν Βάτον, τοὺς ἐσπλαγχνίζοντο, μάλιστα ὁποῦ τοὺς ἔβλεπαν νὰ στέκωνται πάντοτε φοβισμένοι ἀπὸ τὸν φόβον τῶν κλεπτῶν. ἐπειδὴ τοὺς ἐπάτησαν καὶ τοὺς ἐφόνευσαν δύο φοραῖς προτήτερα. Ταῦτα ὅλα βλέποντες εἰς αὐτοὺς οἱ φιλόχριστοι ἐκεῖνοι Προσκυνηταί, ὁποῦ ἤρχοντο ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, τοὺς ἐσυμβού-

λευον

λοῦν νὰ μίαν ὀκνέψουσι νὰ ὑπάγουσι τινὲς ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, πρὸς τὸν Μέγαν Ἰουστινιανὸν, νὰ τοῦ ζητήσουσι νὰ τοὺς κτίσῃ Κάστρον, βεβαιώνοντάς τους ὁμοῦ πῶς δὲν θέλει παραβλέψει ὁ Βασιλεὺς τὸ ζήτημά τους, ὅτι εἶναι πολλὰ εὐλαβὴς εἰς τὸ τάγμα τῶν Μοναχῶν, καὶ καταπολλὰ πρόθυμος εἰς τὸ νὰ κτίζῃ Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια. καὶ ὅτι καὶ ὁ Ἅγιος Σάββας, ὑπῆγε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀπὸ ὅσα τὸν ἐζήτησε μηδένα δὲν ἀθέτησεν, ἀλλὰ ὅλα διὰ Βασιλικῶν γραμμάτων ἐπρόσαξε νὰ γίνουσι, καθὼς ὁ Ἅγιος ἐζήτησε. Καὶ ἰδοὺ ὁποῦ τώρα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἄλλον ἔργον δὲν ἔχουν οἱ ἐκεῖσε ἄνθρωποι, παρὰ νὰ κτίζουσι τὰς Ἐκκλησίας, ὁποῦ οἱ Ἑβραῖοι ἐχάλασαν. ἀλλὰ δὴ καὶ Νοσοκομεῖα, καὶ Ξενοδοχεῖα ἐπρόσαξε καὶ κτίζονται, καὶ πολλὰ σιτηρέσια εἰς αὐτὰ ἔδωσε. Κτίζει δὲ καὶ εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Ἁγίου Σάββα ἕνα Κάστρον, νὰ εἶναι εἰς φύλαξιν τῶν ἐκεῖσε Μοναχῶν. Ταῦτα παρὰ τῶν φιλοχρίστων ἀνδρῶν ἐκείνων, ἀκούσαντες οἱ Ἀσκηταὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους Σινᾶ, ἐσυμβουλεύθησαν ἀναμεταξύ των νὰ κάμουν περὶ τούτου ἀναφορὰν εἰς τὸν Βασιλέα. Καὶ δὴ ψηφίσαντες τινὰς τῶν πρώτων ἐξ αὐτῶν, τοὺς ἔστειλαν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα. κατελθόντες δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ εὑρίσκοντες καράβι, ἐσέβησαν, καὶ ἦλθον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀφ' οὗ δὲ πρὸς τὸν Βασιλέα ἐφανήσαν, λέγοντες ὅτι εἶναι ἀπὸ τὴν ἔρημον τοῦ Ὄρους Σινᾶ, ἐθαύμασεν ὁ Βασιλεὺς, πῶς δύνονται καὶ κατοικοῦσιν εἰς τοιαύτην βαθυτάτην καὶ σκληρὰν ἔρημον. Τότε ἐπρόσαξεν ὁ Βασιλεὺς νὰ εἰποῦσι τὸ αἴτιον τοῦ ἐρχομοῦ τους εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς αὐτόν. Οἱ δὲ, χρείαν μεγάλην ἔχοντες, ὦ Βασιλεῦ, ἤλθομεν προσκυνῆσαι τὸ κράτεισου. διότι τὴν χρείαν μας ἄλλος, μετὰ Θεὸν, νὰ τὴν τελειώσῃ, δὲν δύναται, παρὰ ἡ Βασιλεία σου. Τίς εἶναι ἡ χρείασας, ὦ Πατέρες, ἀπεκρίθη ὁ Βασιλεύς; Οἱ δὲ εἶπον. ὁ μὲν τόπος, ὦ Βασιλεῦ, ὁποῦ κατοικοῦμεν, εἶναι Ἅγιος, καὶ ἐκ Θεοῦ δεδοξασμένος, ὡς καθὼς ἡ θεία Γραφὴ μαρτυρεῖ. εἶναι δὲ καὶ ἐπιτήδειος πρὸς ἀναχώρησιν ἀνθρώπων, ὁποῦ ὁλοψύχως ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀρνηθοῦσι τὰς ταραχὰς τῆς τρικυμίας τοῦ Κόσμου, καὶ νὰ θελήσουσι κατὰ μόνας νὰ σχολάζουσι τῷ Θεῷ. διότι εἶναι ἔρημος, καὶ μακρὰν ἀπὸ κατοικίαν ἀνθρώπων. Τοῦτο δὲ μόνον μᾶς θορυβεῖ πῶς κάμμίαν φορὰν ἔρχονται ἀπὸ ἄλλην ἔρημον, τὴν πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἢ τὴν κατ' Αἴγυπτον, ἄνθρωποι βάρβαροι καὶ ἄγριοι, νομίζοντες νὰ εὕρουσιν εἰς ἡμᾶς σάμψα, ἢ ἄλλα τινὰ πράγματα. καὶ οὕτως ἔχομεν ἀπὸ τούτους καθημερινὸν φόβον. ὅθεν καὶ κρυβόμεθεν εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰ λακκώματα, μὴ δυνάμενοι νὰ περιπατοῦμεν παρρησίᾳ. διότι, εἰ μὲν εἶναι οἱ Βάρβαροι ἀπὸ τοὺς πλησιοχώρους, πειράζουσι παίρνοντές μας ἐκείνην τὴν πενιχρὰν τροφὴν ὁποῦ μᾶς εὑρίσκεται πρὸς παραμυθίαν μικρὰν τῆς ζωῆς μας, καὶ πολλάκις, εὑρίσκοντάς μας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, σεβαίνουσι μέσα, καὶ ἁρπάζουσί μας καὶ αὐτὰς τὰς προσφορὰς τῆς προθέσεως. Εἰ δὲ καὶ ἔλθουν ἄλλοι περιαστοὶ μακρόθεν, ἔρχονται ὡσὰν κλέπται καὶ λησταὶ νὰ ἁρ-

πάξουσι καὶ νὰ φονεύσουσιν ὅσους εὕρουσιν, εἴτε ἀπ' ἐμᾶς τοὺς Καλογήρους, εἴτε ἀπὸ τοὺς ἄλλους βαρβάρους ὁποῦ εὑρίσκονται εἰς τὰ πέριξ τῆς ἐδικῆς μας ἐρήμου. Ὅλη γὰρ ἡ ἔρημος ἡ ἀπὸ Αἰγύπτου, ἕως εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἡ μέσα πρὸς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, κατοικεῖται ὑπὸ Ἀράβων ἀγρίων, καὶ κλεπτῶν. ἔχοντες ἀείποτε τοιαύτην συνήθειαν, ἡ μία φυλὴ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, νὰ συκώνεται νὰ ἔρχεται εἰς ἄλλο μέρος, νὰ πατῇ ἄλλην φυλήν, νὰ τὴν κουρσεύῃ. καὶ πολλάκις γένονται καὶ εἰς πόλεμον, καὶ γίνουνται φόνοι πολλοὶ ἀναμεταξύ των. Τοιαύτην λοιπὸν ἔχοντες συνήθειαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, ἐσυνέβη ἕως τώρα νὰ ἐπατήθη τρεῖς φοραῖς αὐτὴ ἡ ἐδική μας ἔρημος. καὶ γὰρ εἶναι χρόνοι πολλοί, ὡς ἀκούομεν, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἁγιωτάτου Πέτρου Ἀλεξανδρείας Πατριάρχου, ὁποῦ ἕνα γένος, ὁποῦ λέγονται Βλέμμυες, κατοικοῦντες τὸ ἄνω μέρος τῆς Αἰγύπτου, ἐπέρασαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ ἦλθον καὶ ἐπάτησαν τὴν Σκήτην τῶν Πατέρων ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν Ῥαϊθώ, καὶ τοὺς ἐφόνευσαν ὅλους ὁμοῦ, καί τινας Χριστιανοὺς ὀλίγους ὁποῦ ἐκατοικοῦσαν ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥαϊθὼ εἰς τὸ παραθαλάσσιον. Ἐσυνέβη δὲ τὴν ἰδίαν ἡμέραν, ἄλλοι πάλιν Ἄραβες Ἰσμαηλῖται, νὰ πατήσουσι καὶ τὴν ἄλλην Σκήτην τὴν ἐδικήν μας, τὴν ἐν τῷ Σιναίῳ Ὄρει, καὶ νὰ φονεύσουσι καὶ ἐκεῖ πολλούς. Ἀλλὰ καὶ τώρα, εἰς τοὺς ἐδικούς μας χρόνους, ἦλθον καὶ τρίτον ἄλλο πάλιν γένος τῶν αὐτῶν Ἰσμαηλιτῶν, καὶ ἔκαμαν εἰς τοὺς Ἀββάδες πλείονα καὶ χειρότερα ἀπὸ τὰ πρῶτα. Ἐπεὶ γοῦν λοιπόν, ὦ βασιλεῦ, ἡ Θεία Πρόνοια εἰς τοῦτο σὲ ἐξαπέστειλεν, εἰς τὸ νὰ ἀνακαινίζῃς ἐκ βάθρων Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια, καθὼς ἐμάθομεν, καὶ κάνει ἡ βασιλεία σου εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τιμῶντας τοὺς Ἁγίους τόπους μὲ ἱερὰ κτισίματα καὶ ἀφιερώματα, τὸ ὁποῖον εἶναι σημεῖον τῆς πολλῆς εὐλαβείας τοῦ κράτους σου. Διὰ τοῦτο δεόμεθα, καὶ παρακαλοῦμεν τὴν βασιλείαν σου νὰ στείλῃς καὶ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος τὸ Σινᾶ νὰ κτίσῃς ἕνα Κάστρον, εἰς φύλαξιν τῶν ἐκεῖσε Ἀσκητῶν, νὰ μὴν τοὺς φονεύουσιν οἱ κλέπται. διότι μὲ τοῦτο οὐ μόνον καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς μετέπειτα πάντας Μοναχοὺς θέλεις γλυτώσει ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ τὴν ζωήν μας θέλεις διατηρήσει ἀπείραστον, ἀλλὰ καὶ δόξαν μεγίστην θέλεις προξενήσει τοῦ κράτους σου, τιμῶντας τοιουτοτρόπως καὶ τὸν Ἅγιον καὶ Θεοβάδιστον ἐκεῖνον τόπον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς ἐχάρη, ὅτι καὶ ἀπὸ τὴν ἐσωτέραν ἔρημον εἶδε νὰ ἔλθουσιν Ἀσκηταὶ νὰ τὸν εὐλογήσουσι, τὸ ὁποῖον ἐνόμιζε πρᾶγμα τιμιώτερον, ἀπὸ μεγάλον θησαυρόν. Καὶ δὴ ἐπρόσαξεν εὐθὺς νὰ γράψουσι γράμματα μὲ βασιλικαῖς ὑπογραφαῖς πρὸς τὸν Αὐθέντην τῆς Αἰγύπτου, προστάσσοντάς τον νὰ στείλῃ νὰ κτίσῃ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ τὸ Σίναιον Ὄρος Μοναστήριον, ὡς Κάστρον, μὲ τειχιὰ στερεὰ καὶ ὑψηλά, ὁποῦ νὰ μὴ ἔχῃ κανένα φόβον ἀπὸ ἐχθρούς. ἡ δὲ ἔξοδος τοῦ κτισίματος νὰ γίνεται ἀπὸ τὸν Βασιλικὸν θησαυρόν, τὸν ἀπὸ Αἰγύπτου

ἐρχόμενον εἰς τὰ Βασίλεια. καὶ παντελῶς πλεῖον νὰ μὴ λυπηθῇ εἰς τὴν τοιαύτην οἰκοδομὴν τοῦ Μοναστηρίου, ἀλλὰ νὰ ἐξοδιάσῃ ὅσον χρειάζεται, εἰς τὸ νὰ γένῃ εὔμορφον καὶ στερεόν. Ταῦτα τὰ γράμματα παρὰ τοῦ βασιλέως λαβόντες οἱ Ἀσκηταὶ, τὸν μὲν βασιλέα ηὐλόγησαν καὶ εὐχαρίστησαν, εὐχόμενοι αὐτοῦ στερέωσιν τῆς βασιλείας, καὶ νίκην κατ' ἐχθρῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων, καὶ μετὰ τὴν ἐπίγειον βασιλείαν καὶ τὴν τῆς Οὐρανίου ἀπόλαυσιν. Ἦλθον εἰς Αἴγυπτον, ἔχοντες μαζί τους καὶ ἕνα Ἄρχοντα, νὰ εἶναι ἐπιστάτης ἐπάνω εἰς τοῦτο τὸ ἔργον, καὶ ἕνα Πρωτομάστορα, ἀπεσταλμένοι καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸν βασιλέα. Διδόντες δὲ τὰ γράμματα τὰ βασιλικὰ εἰς τὸν τῆς Αἰγύπτου Ἄρχοντα, καὶ καθαρώτερον διηγούμενοι τὴν σπουδὴν τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅπου ἔχει εἰς τοῦτο τὸ ἔργον, εὐθὺς αὐτὸς, μηδὲν ἀμελήσας, ἔστειλεν εἴτι ἄρα καὶ ἂν ἐχρειάζετο, νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἔργον νὰ γίνεται. Ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον δὲ οἱ ἀποσταλέντες παρὰ τοῦ βασιλέως, πρῶτον μὲν ἐζήτησαν τόπον ἐπιτήδειον νὰ κτίσουσι τὸ Μοναστήριον, ὅπου νὰ μὴ ἔχῃ φόβον νὰ πατηθῇ. πλὴν τόπον ἁπλῶς δὲν ἐγύρευον, ἀλλὰ νὰ εἶναι τόπος, ὅπου νὰ ἔχῃ τίποτες ἐπίσημον ὀνομασίαν, καὶ νὰ εἶναι τίμιος καὶ σεβάσμιος ἐξ Ἁγιότητος, διὰ νὰ ἔχῃ καὶ τὸ εἰς τὸν τοιοῦτον τόπον κτισθὲν Μοναστήριον ἐκ τοῦ τόπου τὸ σεβάσμιον καὶ τὴν Ἁγιότητα. Ἐπειδὴ δὲ (ὡς καθὼς καὶ παραπάνω εἴπαμεν) τρεῖς τόποι ἐξαιρέτως εἶναι ἐκεῖ Ἅγιοι, ὅ,τε τόπος τῆς Ἁγίας Βάτου, κάτω ἀπὸ τὸ βουνὸν εὑρισκόμενος, καὶ ὁ τόπος, ἔνθα ὁ Μωϋσῆς πολλαῖς φοραῖς συνελάλησε μὲ τὸν Θεὸν, δεξάμενος παρ' αὐτοῦ τὰς δύο πλάκας τοῦ Νόμου, εἶναι δὲ τοῦτος ὁ τόπος ἐπάνω εἰς τὸ ἀκρότατον τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. ἀκόμι καὶ κατὰ τὸ μέσον τοῦ βουνοῦ, ἔνθα ὕστερον ὁ Προφήτης Ἠλίας ἐκατοίκησεν εἰς τὸ σπήλαιον, ἰδὼν καὶ αὐτὸς τὸν Θεὸν, κατὰ τὸν τρόπον ὅπου ἠμπορεῖ ἄνθρωπος θνητῆς φύσεως νὰ ἰδῇ Θεὸν τὸν ἀόρατον. Ὄντες λοιπὸν τοῦτοι οἱ τρεῖς Ἅγιοι τόποι ἐκεῖ διακεχωρισμένοι, μακρὰν ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον, γίνεται σκέψις καὶ συμβουλὴ μεταξὺ τῶν Ἀσκητῶν καὶ τῶν Βασιλικῶν ἀνθρώπων, εἰς ποῖον τόπον ἀπὸ τοὺς τοὺς τρεῖς νὰ κτισθῇ τὸ Μοναστήριον, ὅπου νὰ ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ δύο πράγματα, τὸ στερεὸν, καὶ ἀκαταπάτητον, καὶ τὸ σεβάσμιον καὶ τὴν Ἁγιότητα ἐκ τοῦ τόπου. Καὶ οἱ μὲν βασιλικοὶ ἔδωσαν γνώμην, ὅτι μήτε στερεώτερον, μήτε Ἁγιώτερον ἠμπορεῖ νὰ γένῃ καὶ νὰ εἶναι, ὡσὰν ἐπάνω εἰς τὴν Ἁγίαν κορυφήν. καὶ γὰρ, ἀπὸ τοὺς τρεῖς Ἁγίους τόπους, ἁγιώτερον ἔκριναν τὴν Ἁγίαν κορυφήν. διότι δὲν ἐφάνη ἐκεῖ ὁ Θεὸς μίαν μόνην φορὰν, ὡσὰν εἰς τὴν Ἁγίαν Βάτον, καὶ εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ἀλλὰ πολλάκις, καὶ μὲ φοβερὰ πράγματα, ἀστραπὰς, βροντὰς, φωνὰς, καὶ λαμπάδας, καὶ σάλπιγγας. καὶ τὸ περισσότερον ὅπου καὶ τὰ λόγια τοῦ Νόμου τῶν δέκα Ἐντολῶν, ὅπου ἀναμφιβόλως πιστεύονται πῶς νὰ εἶναι λόγια Θεοῦ, ἐκεῖ ἐπάνω ἐδόθησαν τρεῖς φοραῖς. πρῶτον, μιλῶντάς τα ὁ Θεὸς

μὲ τὸ σόμα εἰς τὸν Μωϋσῆ, νὰ τὰ εἰπῆ πρὸς τὸν λαὸν ὁ Μωϋσῆς, ἐὰν τὰ σέργουσι πρῶτον, καὶ μετέπειτα νὰ τὰ γράψη. ἔπειτα ἐχάραξαν εἰς τὰς δύο πρώτας πλάκας, ὁποῦ ὁ Μωϋσῆς ἐσύντριψε, διὰ τὴν κακίαν καὶ ἀσέβειαν τῶν Ἑβραίων, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἐχάραξαν εἰς δευτέρας πλάκας. Καὶ δὴ μὲ τοιαῦτα λόγια ἀληθῶς ἐνίκα ἡ γνώμη τῶν βασιλικῶν, ὅσον εἰς τὸ πρέπον τῆς ἐν τῇ Ἁγίᾳ κορυφῇ Ἁγιότητος, καὶ εἰς τὸ σερεὸν καὶ ἀκαταπάτητον τοῦ τόπου. ἔλεγον γὰρ καὶ τοῦτο. ὅτι ἐπάνω εἰς κορυφὴν βουνοῦ νὰ κτισθῇ Κάσρον, ποῦ ἀλλοῦ δύναται νὰ εἶναι σερεώτερον; Οἱ δὲ Ἀσκηταὶ, καὶ ταῦτα μὲν ἐβεβαίωναν ὡς ἀληθῆ λεγόμενα, ἀλλ᾽ ὅμως εὕρισκον κάποιαν δυσκολίαν, ὁποῦ δὲν ἦτονε τὸ ἔργον τέλειον. τὸ μὲν, διὰ τὴν ἀνυδρίαν τοῦ τόπου, ἐπειδὴ καὶ εἰς τοὺς κάμπους ἐκεῖ εἶναι τὰ νερὰ σπάνια καὶ ὀλίγα, πόσῳ μᾶλλον εἰς τοιοῦτ' ὑψηλοῦ βουνοῦ κορυφὴν ἤθελεν εὑρεθῆ νερόν; τὸ δὲ, ὅτι εἶναι καὶ δύσκολος ἡ ἀνάβασις τοῦ βουνοῦ, νὰ ἀναβαίνουσιν ἐπάνω τὰ πρὸς τὴν χρείαν τῶν Μοναχῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐσυμβούλευαν νὰ μὴ κτισθῇ ἐκεῖ τὸ Μοναστήριον. Οἱ δὲ βασιλικοὶ ἄνθρωποι εἶπον, ὅτι καὶ ἡμεῖς χωρὶς νερὸν Μοναστήριον δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κτίσωμεν, ἀλλὰ καὶ τὸν δρόμον τοῦ βουνοῦ εἶναι χρεία νὰ καθαρίσωμεν, νὰ ἀναβαίνουσι καὶ νὰ καταβαίνουσιν οἱ ἄνθρωποι. διὸ πρῶτον μὲν κάνει χρεία αὐτὸν τὸν δρόμον νὰ καθαρίσωμεν, ἔπειτα νὰ κάμωμεν καὶ σέρναις πολλαῖς, νὰ μαζώνεται νερὸν βρόχινον, νὰ κτίζωμεν μὲ αὐτό. καὶ ἀφ᾽ οὗ τελειωθῇ τὸ Μοναστήριον, μένουσιν αὗται αἱ σέρναι, νὰ πορδίεθε. καὶ θέλομεν κτίσει καὶ ἄλλην μέσα εἰς τὸ Μοναστήριον, νὰ κλείεται μέσα, νὰ τὴν ἔχετε ὁπόταν θέλετε. Οἱ δὲ Ἀσκηταὶ πρὸς ταῦτα πάλιν εἶπον, ὅλα ὅσα εἴπατε, Ἄρχοντες, φρονίμως καὶ ἐπιτηδείως τὰ εἴπατε, καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ γένουσιν, ἀλλὰ χρειάζεται νὰ σοχασοῦμεν, ἂν σερεωθοῦσι καὶ μέχρι τέλους. Τὰς μὲν γὰρ ἔξω σέρνας, ὁποῦ λέγετε νὰ κάμετε, ὄντες τοῦ Κάσρου, κάθε καιρὸν ταῖς χαλοῦσιν οἱ κλέπται, ὡς ἐχθροί. ἐκείνην δὲ, ὁποῦ λέγετε νὰ κτίσετε μέσα εἰς τὸ Κάσρον, ἔρχεται καιρὸς ὁποῦ παντελῶς νὰ ξηραίνεται. διότι ἐδῶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον κάθε χρόνον δὲν βρέχει, ἀλλὰ περνᾷ καὶ ἕνας, καὶ δύο, πολλάκις καὶ τρεῖς χρόνοι νὰ βρέξῃ. Λοιπὸν σοχασθῆτε, ὡς φρόνιμοι, νὰ μὴ γένῃ τὸ ἔργον ἄχρηστον καὶ ἀνωφελὲς, καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς θέλει χάσει τὴν ἐξοδὸν του, ἡ δὲ Αὐθεντίας σας τοὺς κόπους σας, καὶ ἡμεῖς οἱ πτωχοὶ πάλιν νὰ μείνωμεν εἰς τοὺς προτέρους φόβους, καὶ κινδύνους.

Ὅπως ἐφάνη τόπος ἐπιτήδειος νὰ κτισθῇ τὸ Μοναστήριον ὁ τόπος τῆς Ἁγίας Βάτου διὰ τὸ ἴσον τοῦ τόπου, καὶ διὰ τὸ νερόν.

Ταῦτα δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα συνδιασκεψάμενοι ἐφ᾽ ἡμέρας ἱκανὰς, ἐφάνη τόπος ἁρμοδιώτερος νὰ κτισθῇ τὸ Μοναστήριον κάτω ἀπὸ τὸ βουνὸν, ὅπου ὁ

Μωϋσῆς εἶδε τὴν βάτον, ὡς τόπος ἶσος, ἔχων δὲ τὸ νερὸν, τὸ λεγόμε-
νον πηγάδιον τοῦ Μωϋσέως. Ἔλεγον δὲ οἱ Πατέρες, ὅτι ὁ τόπος ἐκεῖ-
νος νὰ μὴ διαφέρῃ τίποτε εἰς τὴν Ἁγιότητα ἀπὸ τὸν τόπον τῆς Ἁγίας
κορυφῆς. ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἁγίαν βάτον ἐφάνη ὁ Θεὸς τῷ Μωϋσῇ, ὡς
καὶ ἐν τῇ Ἁγίᾳ κορυφῇ. Μάλιστα ὅτι καὶ πρῶτον ἐφάνη ἐκεῖ, καὶ ὅτι εἰς
τὴν βάτον ἐφανέρωσε τὰ πλέον μεγαλήτερα Μυστήριά του ὁ Θεός. ἤγουν
τὸ Μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅταν αὐτὸς ὁ Θεὸς τοῦ λόγου του τρεῖς
Ἐξ. γ'. „ φοραῖς Θεὸν ὠνόμασε, λέγων πρὸς τὸν Μωϋσῆν. Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς
„ Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. διότι ἦτον δυνατὸν
νὰ εἰπῇ. Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ, ἀλλὰ μὲ
τὸ νὰ εἰπῇ τρεῖς φοραῖς Θεὸς, Θεὸς, Θεὸς, ἄλλο δὲν θέλει νὰ φανερώ-
σῃ, παρὰ τὸ Μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἀλλὰ καὶ τὸ Μυστήριον τῆς
Ἐνσάρκου Οἰκονομίας ἐκεῖ τρανῶς ἐφανερώθη ἀπὸ τὰ λόγια ἐκεῖνα ὁποῦ
„ ὁ Ἄγγελος εἶπε πρὸς τὸν Μωϋσῆν, Ἐγώ εἰμι ὁ Θεός. διότι πρῶτον
„ λέγει ἡ Γραφὴ πῶς ἐφάνη εἰς τὸν Μωϋσῆν ἕνας Ἄγγελος, ἔπειτα
„ αὐτὸς ὁ Ἄγγελος λέγει, Ἐγώ εἰμι ὁ Θεός. Σημάδι λοιπὸν πῶς δὲν
ἦτον Ἄγγελος ἀπὸ τοὺς κτιστοὺς Ἀγγέλους, τὰ λειτουργικὰ πνεύματα, ἀλλὰ
„ αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Προφήτης λέγει, ὅτι καλεῖται
Ἐβ. β'. „ τῆς μεγάλης βουλῆς Ἄγγελος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Βάτος τί ἄλλο προει-
κόνιζε, παρὰ τὴν Θεοτόκον Μαρίαν; Ταῦτα λοιπὸν ἔπεισαν τοὺς Βασιλι-
κοὺς ἐκείνους ἄνδρας νὰ θεμελιώσουσι τὸ Μοναστήριον εἰς τὸν τόπον ὁποῦ εὑ-
ρίσκεται, ἤγουν ἔνθα ἡ Βάτος καιομένη ἐφάνη τῷ Μωϋσῇ, ὁποῦ καὶ ὁ
πύργος, ὁ ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἑλένης κτισθεὶς, εὑρίσκεται. Ἦτον δὲ ἐπά-
νω εἰς αὐτὸν τὸν τόπον Ἐκκλησία μικρὴ, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴν τὴν ἔκτι-
σεν ἡ Ἁγία Ἑλένη, ὡς φαίνεται νὰ εἶναι τὸ κτίσιμον βασιλικόν. πλὴν
δὲν τὴν ἐχάλασαν παντελῶς αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ τὴν ἄφησαν
καὶ εὑρίσκεται ὀπίσω κολλητὴ μὲ τὸ Ἅγιον Βῆμα τοῦ Καθολικοῦ. Ἀλλὰ
περὶ μὲν τοῦ σχήματος καὶ θέσεως τοῦ Μοναστηρίου, καὶ τῆς περικαλλοῦς καὶ ὡ-
ραιοτάτης Ἐκκλησίας, καὶ τοῦ μεγέθους αὐτῆς, ὕστερον θέλομεν διηγηθεῖ.

Ὅτι δὲν ἄρεσε τοῦ Βασιλέως ἡ τοποθεσία τοῦ Μοναστηρίου, διατὶ δὲν τοῦ τὸ ἐπαράδωσαν καλῶς. καὶ διὰ τοῦτο ἀπεκεφάλισε τὸν Ἐπιστάτην τοῦ ἔργου ἀδίκως.

Ἀλλὰ τὸ μὲν Μοναστήριον οὕτως εἰς καλὸν καὶ ἐπιτήδειον τόπον ἐθεμελιώθη καὶ ἐκτίσθη, ὡς φαίνεται ἕως τὴν σήμερον, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ πατηθῇ. ὅμως ὁ πάντοτε εἰς τὰ καλὰ φθονῶν Διάβολος ἐσυνήργησε νὰ γένῃ τοιοῦτον τὶ σύμβαμα. Ἐζήτησεν ὁ βασιλεὺς νὰ ἰδῇ γεγραμμένον εἰς χαρτὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν τοποθεσίαν τοῦ Μοναστηρίου, καὶ οὕτως ἔγραψαν

καὶ

καὶ τοῦ τὸ ἔστειλαν. βλέποντάς το δὲ νὰ εἶναι ἀνάμεσα εἰς δύο βουνὰ κτισμένον, τοῦ ἐφάνη ὅτι τὰ βουνὰ αὐτὰ νὰ εἶναι σιμὰ εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ νὰ τὸ ἔχουσιν ἀποκάτω, ὅσον νὰ δύνωνται οἱ ἐχθροὶ νὰ τὸ πολεμοῦσι μὲ ταῖς πέτραις. καὶ οὕτως ὀργισθεὶς, πέμψας, ἔφερε τὸν Ἄρχοντα ὁποῦ εἶχεν Ἐπίσκοπόν του εἰς τοῦτο τὸ ἔργον, καὶ τὸν ἐρώτησε διὰ τίνα αἰτίαν νὰ τὸ κτίσῃ εἰς τοιοῦτον τόπον, νὰ ἔχῃ δηλαδὴ τὸ βουνὸν ἀποπάνωθεν; ὁ δὲ εἶπε διὰ τὰς αἰτίας, ὁποῦ καὶ ἄνωθεν ἐγράψαμεν. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε. λοιπὸν βάλε νὰ χαλάσουσι τὸ βουνὸν ὁποῦ εἶναι πλέον σιμώτερον, ἤγουν τὸ Βορεινὸν, τὸ λεγόμενον τῆς Ἁγίας Ἐπιστήμης. Ὁ δὲ ταλαίπωρος Ἄρχοντας ἐκεῖνος τοῦ εἶπε. πολυχρονημένε βασιλεῦ, ὁ θησαυρὸς ὅλος τῆς βασιλείας σου δὲν θέλει φθάσει νὰ χαλάσῃς τοιοῦτο βουνόν. Τότε ὁ βασιλεὺς μᾶλλον ὠργίσθη εἰς τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Ἄρχοντος, καὶ τὸν ἀπεκεφάλισεν εὐθύς. καὶ οὕτως ἀδίκως ἀπέθανεν ὁ Ἄρχοντας ἐκεῖνος, μὲ τὸ νὰ μὴν ἰξεύρῃ νὰ θεραπεύσῃ τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως μὲ ἕνα λόγον. ὅτι, ἂν τοῦ ἤθελε ἀναστήσῃ καθαρῶς τὸ πρᾶγμα, λέγοντάς του τὴν ἀλήθειαν, ὅτι τὸ βουνὸν εἶναι τόσον μακρὰν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ὥστε ὁποῦ κάμμίαν πείραξιν δὲν ἔχει, ὡς καὶ τώρα φαίνεται, δὲν ἤθελε θανατωθῇ ἔτζι ἀδίκως.

Ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἔστειλεν εἰς τὸ Μοναστήριον ἀνθρώπους νὰ τὸ φυλάττουσι, καὶ νὰ κατοικήσουσιν εἰς τὸν τόπον, νὰ εἶναι πάντοτε ὡς σκλάβοι.

Ὁ Μὲν οὖν βασιλεὺς, ἔχων μεγάλην φροντίδα καὶ σπουδὴν νὰ φυλάξῃ τοὺς Ἁγίους ἐκείνους Πατέρας ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν βαρβάρων, καὶ νομίζωντας ὅτι τὸ Μοναστήριον νὰ ἔχῃ πείραξιν ἀπ᾽ ἔξω ἀπὸ τὸ βουνὸν, ὡς εἴπαμεν, ἔστειλε καὶ ἔφερον ἀπὸ τὴν μαύρην θάλασσαν ἑκατὸν φαμελίας ἀνδρῶν μὲ τὰς γυναῖκας καὶ παιδία τους, καὶ οὕτω τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸν Αὐθέντην τῆς Αἰγύπτου. καὶ νὰ εὐγάλῃ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἄλλας ἑκατὸν φαμελίας, νὰ γένουσι διακόσιαι, καὶ νὰ ταῖς στείλῃ ἐπάνω εἰς τὸ Μοναστήριον, νὰ τῶν κάμῃ ἐκεῖ σιμὰ δύο χωρία νὰ κατοικήσουσι, νὰ εἶναι εἰς φύλαξιν καὶ ὑπηρεσίαν τοῦ Μοναστηρίου καὶ τῶν Πατέρων, καὶ νὰ λογίζωνται καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ παιδία τους σκλάβοι τοῦ Μοναστηρίου αἰωνίως. Καὶ οὕτως τοὺς ἐκατοίκησαν ὀπίσω ἀπὸ τὸ βουνὸν αὐτὸ τῆς Ἁγίας Ἐπιστήμης, μακρὰν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον ὡς ὀκτὼ μίλια τόπον. καὶ ἀπὸ τὸ γένος αὐτῶν εἶναι οἱ σημερινοὶ σκλάβοι τοῦ Μοναστηρίου, καλὰ καὶ νὰ ἐτούρκευσαν, ὡς θέλομεν εἰπεῖ παρεμπρός. Διὰ δὲ τροφὴν καὶ παντοτεινὸν σιτηρέσιον τοῦ, τε Μοναστηρίου, καὶ αὐτῶν τῶν σκλάβων, ἔκαμε νὰ πέρνουσιν ἀπὸ τὴν σκάλαν τοῦ Μισηρίου, ἀπὸ καθ᾽ ἕνα μόδι καρπὸν μίαν

σκαί. Τοῦτο τὸ ἐβεβαίωσεν ὕστερον ὁ Μωάμεθ εἰς τὴν διαθήκην του, νὰ τὸ πέρνουσιν οἱ Πατέρες, καθὼς παρεμπροσθὰ θέλομεν τὸ εἰπεῖ. καὶ ἔτοι μὲν οἱ σκλάβοι ἕως τὴν σήμερον τρέφονται ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ ὑπηρετοῦσιν ὅμως εἰς κάθε ὑπηρεσίαν ὅπου νὰ τοὺς κράξουσιν οἱ Πατέρες.

Σχῆμα καὶ μέγεθος τοῦ Μοναστηρίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Καθολικοῦ, καὶ χρόνος, καθ' ὃν ἐκτίσθη. καὶ περὶ τῶν ἄλλων Παρεκκλησιδίων τῶν ἐντὸς καὶ ἔξω τοῦ Καθολικοῦ, καὶ τῶν κατὰ μέρος πάντων ἐν αὐτῷ.

ΤΟ' δὲ Μοναστήριον εἶναι μὲν κτισμένον εἰς σχῆμα, ὄχι ἀκριβῶς τετράγωνον, ἀλλὰ ἔχον ὀξυτέρας τὰς δύο γωνίας, τήν τε Βορεινὴν, καὶ Ἀνατολικὴν, καὶ τὴν Δυσικὴν, καὶ Νοτικήν. Ἔχει δὲ τὸ Καθολικὸν καὶ τὴν Ἁγίαν Βάτον, ὄχι εἰς τὸ μέσον τοῦ Μοναστηρίου, ἀλλὰ πλαγιώτερον, ἤγουν πρὸς τὴν Βορεινὴν καὶ Ἀνατολικὴν γωνίαν. διότι ὁ τόπος δὲν ἔδιδε χέρι νὰ σύρουσι τὰ τειχία παρέξω, νὰ μείνῃ εἰς τὸ μέσον ἡ Ἐκκλησία. διὰ τοῦτο λέγω εἶναι πρὸς τὸ Βόρειον καὶ Ἀνατολικὸν πλάγιον. ἐγγίζει δὲ μάλιστα τοῦ Βορείου τείχους πρὸς τὴν τούτου ἄνω γωνίαν. διότι τὸ μὲν Βῆμα τῆς Ἐκκλησίας βλέπει πρὸς τὴν γωνίαν ἐκείνην. ἐκεῖ γάρ ἐστιν ἡ μέση τοῦ Ἡλίου Ἀνατολὴ, ἤγουν ἡ κατὰ τὸν Μάρτιον γινομένη. Ἡ δὲ μεγάλη πόρτα βλέπει πρὸς τὴν ἄλλην γωνίαν τὴν Δυσικὴν καὶ Νότιον, πλὴν ἀπέχει διάστημα τόπου πολὺ ἀπὸ ταύτην. Εἶναι δὲ τὸ μάκρος τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας μετρημένον ἀπὸ τὴν κόγχην τοῦ Ἁγίου Βήματος, ὅπου τὸ Ἱερὸν Σύνθρονον, ἕως τὴν ἔξω πόρταν τοῦ Νάρθηκος, ὀργυιαὶ δεκοκτὼ, τὸ δὲ πλάτος, ὀργυιαὶ δέκα. Ὅμως τὸ πόσον πλάτος μερίζεται εἰς τρία, ἐπειδὴ ἔχει δύο στάσες κολώναις, μίαν ἀπὸ κάθε μέρος. εἶναι δὲ ὅλαι αὗται αἱ κολῶναι δεκατέσσαρες, ἑπτὰ εἰς κάθε μέρος. τὸ δὲ μέσον τούτων τῶν κολωνῶν εἶναι ὁ λεγόμενος χορὸς, ἔνθα ἡ καθημερούσιος Ἀκολουθία γίνεται. εἶναι δὲ ὅλαι πέτριναις μονόλιθοι, τὸ ὕψος αὐτῶν ὀργυιαὶ τρεῖς. Ἀναμεταξὺ δὲ τῶν κολωνῶν ἵστανται τὰ στασίδια τῶν χορῶν, τὸ δὲ ὄπισθεν τῶν στασιδίων εἶναι τὰ ὄπισθεν τῶν χορῶν. Ἐπάνω δὲ εἰς τὰς κολώνας εἶναι χωρισμέναι ἀπὸ κάθε μέρος ἑπτὰ μεγάλαι καμάραι. ἐπάνω δὲ ἀπὸ τὰς καμάρας τοῖχοι ὅπου βαστοῦσι τὴν στέγην, τὴν μεσινὴν τῆς Ἐκκλησίας. ὅτι δὲν εἶναι θόλος, ἀλλὰ ὄρθιος μὲν τὸ σχῆμα ἡ στέγη ὡς θόλας, πλὴν μὲ ξύλα. καὶ ξύλα, ὄχι τὰ τυχόντα, ἀλλὰ ὅλα κυπαρισσένια γλυπτὰ καὶ ἡρμοσμένα μὲ Τέχνην ἐπιτηδειοτάτην. τὴν ὁποίαν στέγην βλέποντας τινὰς, ὄχι μόνον τὴν Τέχνην της θαυμάζει, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος τῶν ξύλων, καὶ τὸ μάκρος της. ἡ ὁποία, οὕτω θαυμαστῶς κα-

Μέρος τῆς Ἐκκλησίας.

πεσκελασμένη, δείχνει καθαρῶς, ὅτι νὰ εἶναι ἔργον Βασιλικῆς χειρός. εἶναι δὲ καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς τῆς μέσης στέγης ἀπὸ τὴν γῆν ἕως ἄνω ὀργυῖαι δέκα. Ὁ μὲν οὖν Νάρθηξ ἔχει μίαν πόρταν, τὴν μεγάλην τὴν πρὸς Δυσμὰς βλέπουσαν, καὶ ἄλλην μικρὴν Βορεινὴν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς τῆς μικρῆς πόρτας εἶναι τὸ πηγάδι, λεγόμενον τοῦ Μωϋσέως. Ἔχομεν γὰρ ἐκ παραδόσεως, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ νερὸν, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ πρῶτον ἐγνωρίσθη ὁ Μωϋσῆς μὲ τὰς θυγατέρας τοῦ Ἰοθὼρ, ὅταν τοὺς ἐπότισε τὰ πρόβατά τους. τὸ δὲ Καθολικὸν ἔχει πόρτας τρεῖς, τὴν μέσην, τὴν μεγάλην, καὶ ἄλλαις δύο μικραῖς, μίαν ἀπὸ κάθε μέρος. Καὶ ἀπὸ μὲν τὴν μεγάλην μόνος ὁ Ἀρχιερεὺς ἔρχεται, ὄχι καθημερινῶς, ἀλλὰ τὰς ἐπισήμους μόνον καὶ ἑορτασίμους ἡμέρας, ὅταν τὸν φέρουσι μετὰ παῤῥησίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν οἱ Ἱερεῖς, καὶ οἱ Διάκονοι μετὰ λαμπάδων, ψάλλοντες ὁμοῦ κατὰ τὴν τάξιν τῶν Ἀρχιερέων. ἀπὸ δὲ τὰς δύο τὰς μικρὰς εἰσεβαίνουσι καθημερινῶς οἱ Ἀδελφοὶ ἅπαντες. ὁ δὲ δρόμος τῶν δύο τούτων πορτῶν ἔρχεται ὄπισθεν ἀπὸ τοὺς χορούς. Ἔχει δὲ ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ Παρεκκλήσια ἐννέα, τρία ἀπὸ τὸ Βορεινὸν μέρος, τρία ἀπὸ τὸ Νότιον, καὶ τρία ὄπισθεν τοῦ Βήματος. Ἀπὸ δὲ τὰ τρία ταῦτα τοῦ Βήματος, τὸ μεσιακὸν εἶναι, ὡς εἴπομεν, ἡ Ἁγία Βάτος. τὸ δὲ Νότιον εἶναι, ὅπου εὑρίσκονται θαμμένα τὰ Λείψανα τῶν ἀναιρεθέντων ἐκεῖσε Ἁγίων Ἀββάδων. τῶν ὁποίων τὴν μνήμην ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζει Ἰαννουαρίου, ιδ΄. τότε γὰρ ἐτελειώθησαν, ὡς λέγει ὁ βίος τους. Λέγεται αὐτὸ τὸ Παρεκκλήσιον, τῶν Ἁγίων Πατέρων. τὸ δὲ ἄλλο, ὁποῦ εἶναι ἀπὸ τὸ Βόρειον μέρος, λέγεται τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου. ἡ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τούτων Ἁγία Βάτος ἔχει δύο πόρτας, μίαν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας, καὶ ἄλλην ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον. Εἶναι δὲ τὸ μάκρος τῆς Ἁγίας Βάτου ὀργυῖαι τρεῖς, τὸ δὲ πλάτος ὀργυῖαι τρεῖς ἀπὸ τὴν κόγχην τοῦ Βήματος μετρούμενον. τὸ δὲ ὕψος ὀργυῖαι δύο. διότι δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ τὴν ἀφήσουσι νὰ εἶναι ὑψηλὴ, καθὼς τὸ πρῶτον ἦτον, ἀλλὰ τὴν ἐχαμήλωσαν, διὰ νὰ ἀνοίξουσι τὸ παράθυρον τοῦ Βήματος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὸ δῶμα αὐτῆς τῆς Ἁγίας Βάτου. ἔκαμαν δὲ τὴν στέγην της ἴσιαν, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον Ντεβάνι. Καὶ ἡ μὲν κόγχη τοῦ Βήματος ἄνωθεν εἶναι ὅλη μὲ τὸ ψηφίον, ἡ δὲ Ἁγία Τράπεζα μαρμαρένη, ἐπάνω εἰς τέσσαρας μικρὰς κολώνας κειμένη, καὶ αἱ κολῶναι αὗται στέκονται ἐπάνω εἰς ἄλλην πλάκα μαρμάρου κειμένην εἰς τὴν γῆν. Ἐκεῖ εἶναι ὁ ἴδιος καὶ καθολικὸς τόπος ὅπου ἦτον ἡ Βάτος. τὸ δὲ ἔδαφος αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὅλον ἐστρωμένον μὲ πλάκια, ὅτι τινὰς δὲν σεβαίνει ἐκεῖ ὑποδεμένος. ἀλλὰ ξυπολύεται ἀπέξω πρῶτον, καὶ τότε σεβαίνει. τὸ μὲν, διὰ τὴν Ἁγιότητα τοῦ τόπου, τὸ δὲ, καὶ νὰ φυλάττουσι τὴν τάξιν, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋ-

Πηγάδι τοῦ Μωϋσέως Ἐξοδ. β΄.

Περὶ τῶν ἐν τῷ Καθολικῷ Παρεκκλησιῶν.

Περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Βάτου.

„ σέως νὰ κάμῃ ἐκεῖ, ἤγουν Λῦσον τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ „ τόπος ἐν ᾧ σὺ ἕστηκας γῆ Ἁγία ἐστί. Αὕτη γοῦν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Βάτου, διὰ τὸ νὰ εἶναι ὀλίγον τὸ μάκρος της, τὸ ἀπὸ Ἀνατολὰς εἰς Δυσμὰς, (διότι φαίνεται, ὡς καθὼς τὴν ἐχαμήλωσαν, ἔτζι καὶ νὰ τὴν ἐκόντευσαν, διὰ νὰ κάμουσι τὸ Βῆμα τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας.) δὲν ἔχει, λέγω, Τέμπλον. ἀλλὰ ὅταν λειτουργοῦσι, κλείουσι, καὶ χωρίζουσιν ὡσὰν Ἅγιον βῆμα μὲ μίαν μεγάλην ποδίαν, ἀπὸ ἕνα μέρος ἕως τὸ ἄλλο, ὡσὰν καταπέτασμα. κρέμονται εἰς αὐτὴν κανδήλια ἀσημένια δεκαπέντε. Εἰς δὲ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν ἀποκάτω κρέμονται κανδήλια τρία, καὶ αὐτὰ ἀργυρᾶ, ὅμως εἶναι αὐτὰ ἀκοίμητα. Τὰ δὲ ἕτερα ἓξ Παρεκκλήσια, τὰ μὲν τοῦ βορείου μέρους, τὸ πρῶτον, εὐγαίνοντας ἔξω ἀπὸ τὸ Βῆμα, ἀπὸ τὴν βορεινὴν πύλην τοῦ Βήματος, δεξιὰ, εἶναι Παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἀντύπα. δεύτερον τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ τρίτον τῆς Ἁγίας Μαρίνης. Ἀπὸ δὲ τὸ Νότιον μέρος, ἐξερχόμενοι τῆς Νοτίου πύλης τοῦ βήματος, εἶναι πρῶτον Παρεκκλήσιον τῆς Ἁγίας Ἄννης, δεύτερον Συμεὼν τοῦ Στυλίτου, καὶ τρίτον τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων.

Περὶ τῶν κατὰ μέρος εὑρισκομένων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῇ μεγάλῃ τοῦ Καθολικοῦ Εἰκόνων καὶ κανδήλων, καὶ ἄλλων τιμῶν.

Περὶ τοῦ βήματος.

ΤΟ' δὲ Καθολικὸν ἔχει ἔνδον τοιοῦτον ἐγκοσμιμόν. Πρῶτον τὸ μὲν Ἅγιον βῆμα εἶναι καὶ πολλὰ ὡραιότατον ἀπὸ ὅσα ἄλλα ἡμεῖς εἴδαμεν. διότι πρῶτον μὲν εἶναι εὐρύχωρον, ἔπειτα δέχεται ἔξωθεν φῶς περισσόν. οἱ τοῖχοί του ὅλοι γύρωθεν, ἕως ἐπάνω εἰς τὸ ψηφίον, εἶναι μὲ ὀρθομαρμάρωσιν. ἡ δὲ τοιαύτη ὀρθομαρμάρωσις δὲν εὑρίσκεται εἰς ἄλλον τόπον, ὅτι εἶναι κατεσκευασμένη μὲ Τέχνην θαυμαστήν. εἶναι γὰρ τὰ μάρμαρα διάλευκα, καὶ μὲ κάποιαις φλέβαις μαύραις ὡσὰν κύματα. Ὁ δὲ Τεχνίτης, ὁ ταῦτα στήσας, ἥρμοσε μὲ πολλὴν ἐπιτηδειότητα τὰς φλέβας τοῦ ἑνὸς μαρμάρου μὲ τὸ ἄλλον, ὥστε ὁποῦ φαίνεται νὰ εἶναι ὅλον ἕνα μάρμαρον αὐτοφυές. Γύρωθεν δὲ ἀπὸ τὸ ἔδαφος εἶναι βαθμίδες τρεῖς ἐκ λευκῶν μαρμάρων, καὶ αὗται φθάνουσαι ἕως τοῦ Ἱεροῦ Συνθρόνου. Ἐπάνω δὲ εἰς τὸ Ἱερὸν Σύνθρονον, μαρμαρένιον ὂν καὶ αὐτὸ, εἶναι βαλμένον τὸ Ἱερὸν Ἀρτοφόριον, πολλὰ ὡραιότατον, μὲ ζωγραφίας διάχρυσον, ἔχον ἐν αὐτῷ τὸν Ἅγιον Ἄρτον.

Περὶ τοῦ Ἱεροῦ Συνθρόνου.

διότι τὸ Ἱερὸν Σύνθρονον εἶναι κλεισμένον, νὰ μὴ καθίσῃ τινὰς Ἀρχιερεὺς εἰς αὐτὸ διὰ τὴν αἰτίαν ὁποῦ παρεμπρὸς θέλομεν εἰπεῖ. Ἀνάπτει γοῦν πάντοτε ἔμπροσθεν εἰς αὐτὸ κανδήλιον ἀκοίμητον, διὰ τὴν τιμὴν τοῦ Δεσποτικοῦ Σώματος, καὶ Αἵματος, τοῦ ἐν αὐτῷ. Ἄνωθεν δὲ ἡ κόγχη τοῦ Βήματος, ἡ κα-

μαροειδὴς, εἶναι μετὰ ψηφίου ἱστορία πολλὰ παλαιά. Εἶναι δὲ ἱστορισμένη ἡ Ἑορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως. ὅτι εἰς ὄνομα ταύτης τῆς Ἑορτῆς ὠνόμασαν τὴν Ἐκκλησίαν. καὶ ταύτην τὴν Ἑορτὴν ἑορτάζουσι μᾶλλον πάντων, ὡς ἰδίαν τοῦ Μοναστηρίου. Γύροθεν ταύτης τῆς Ἑορτῆς εἶναι ἱστορισμέναι αἱ κεφαλαὶ μόνον ἕως τοῦ στήθους τῶν δώδεκα Ἀποστόλων. ὑποκάτωθεν δὲ ὁμοίως οἱ δώδεκα Προφῆται. εἰς δὲ τὸ ἄνω μέρος τῆς κόγχης εἶναι παραθύριον μέγιστον. Καὶ ἀπὸ μὲν τὸ Βόρειον μέρος τοῦ αὐτοῦ παραθυρίου εἶναι μετὰ ψηφίου καὶ αὐτὸς ἱστορισμένος ὁ Προφήτης Μωϋσῆς, διαλεγόμενος μὲ τὸν Θεὸν ἐν τῇ Βάτῳ. ἀπὸ δὲ τὸ Νότιον μέρος ὁ αὐτὸς Μωϋσῆς δεχόμενος τὸν Νόμον. ταῦτα ὅλα μετὰ ψηφίου. Κρέμαται δὲ καὶ ἔμπροσθεν τῆς Μεταμορφώσεως κανδήλα ἀργυρᾶ, ἀκοίμητος καὶ αὐτή. τὸ δὲ ἔδαφος ὅλον τοῦ Βήματος εἶναι μαρμαρόστρωτον. Ἡ δὲ Ἁγία Τράπεζα μαρμαρένη καὶ αὐτὴ, ἐπάνω εἰς τέσσαρας λεπτὰς μαρμαρένιας κολώνας. αἱ δὲ κολῶναι στέκουσιν ἐπάνω εἰς μίαν μεγάλην πλάκα μαρμαρένιαν, ἀπὸ κάτω εἰς τὴν ὁποίαν πλάκαν εἶναι τὰ Μαρτυρικὰ Λείψανα τοῦ ἐνθρονισμοῦ. ἄνωθεν δὲ τῆς Ἁγίας Τραπέζης κρέμαται ὁ Οὐρανὸς ἐκ χρυσοϋφάντου πέπλου. βορεινὰ τῆς Ἁγίας Τραπέζης εἶναι κατὰ τὴν τάξιν, ἡ Ἁγία πρόθεσις.

Περὶ τοῦ Λειψάνου τῆς Ἁγίας.

Πρὸς δὲ τὸ Νότιον μέρος τοῦ Βήματος εἶναι ἡ μαρμαρένη θήκη, ἔνθα φυλάττεται ἀσφαλῶς τὸ παρθενικὸν καὶ Μαρτυρικὸν Ἅγιον Λείψανον τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, εὐωδίαν ἀμείβον καὶ γλυκυτάτην ἀποπνέον. κρέμανται ἐπάνω εἰς αὐτὸ κανδῆλαι πέντε ἀργυραῖ. καὶ ἑτέρα μικρὰ ἐκ παχυπέτου γλυπτοῦ κρυστάλλου, πάνυ ὡραίου καὶ πολλῆς τιμῆς ἀξία. αὕτη δὲ καίεται ἀκοίμητος εἰς τιμὴν τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου. τὸ δὲ ἔδαφος, τὸ ἀναμεταξὺ τῶν χορῶν, εἶναι ὅλον μαρμαρόστρωτον μὲ ποικίλην Τέχνην μαρμαροδεμάτων ἀπὸ διάφορα μάρμαρα.

Περὶ τοῦ Τέμπλου καὶ τῶν Εἰκόνων.

Τὸ Τέμπλον δὲν εἶναι παλαιὸν, ἀλλὰ καινούργιον, τὸ ὁποῖον ἦλθεν ἀπὸ τὴν Κρήτην. εἶναι ὅλον διάγλυπτον, πάνυ ὡραῖον καὶ ὑψηλὸν, ἀπὸ τὴν γῆν φθάνον ἕως ἐπάνω εἰς τὰς κολώνας. Ἵστανται δὲ ἐν αὐτῷ Εἰκόνες μεγάλαις εἰς μῆκος τελείου ἀνδρός. Τέχνη ἐπισήμου καὶ σοφοῦ Ζωγράφου, ἀφ' ἑαυτοῦ τους κηρύττουσαι τὴν θαυμαστὴν τοῦ Ζωγράφου ἐκείνου χεῖρα ὁποῦ τὰς ἐζωγράφισεν. ἦν δὲ οὗτος τοὔνομα Ἱερεμίας Κρητικὸς τὸ γένος, Σιναΐτης τὸ ἐπάγγελμα, Ἱερομόναχος καὶ Πνευματικὸς ἐνάρετος. τοῦ ὁποίου ἡ Τέχνη τῆς Ζωγραφίας ὑπὸ πάντων θαυμάζεται, ὡς ἀξία νὰ συγκρίνεται μὲ τὰς ζωγραφίας τῶν δοκίμων παλαιῶν Εἰκονογράφων, τοὺς ὁποίους αὐτὸς, ὡς ἄλλος οὐδεὶς, ἐμιμήθη, ἀναλογία καὶ Τέχνη τῶν γεγραμμένων τῆς ζωγραφικῆς Ἐπιστήμης. Καὶ τῶν μὲν Εἰκόνων τούτων, πρώτη εἶναι ἡ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐπὶ θρόνου καθημένου, ὡς Βασιλεὺς, καὶ Ἀρχιερεύς. δευτέρα δὲ, ἡ τῆς Θεομήτορος Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἐπὶ θρόνου καὶ αὐτὴ καθημένη. Γύροθεν δὲ τοῦ θρόνου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἶναι οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταὶ, Ἰωάν-

νης, Λουκᾶς Ματθαῖος, καὶ Μάρκος. γύρωθεν τοῦ θρόνου τῆς Θεοτόκου ὁμοίως τέσσαρες Προφῆται, Δαβίδ, Σολομῶν, Ἠσαΐας, καὶ Δανιὴλ, μὲ τίτλους γεγραμμένους, προφητεύοντας τὸ τῆς Παρθένου Μυστήριον. Ἵστανται δὲ αὗται αἱ δύο Εἰκόνες, κατὰ τὴν τάξιν, παρ᾽ ἑκάτερα τὰ μέρη τῆς ὡραίας πύλης. ἡ μὲν τοῦ Σωτῆρος δεξιόθεν ἀπὸ τὸ Νότιον μέρος, ἡ δὲ τῆς Θεοτόκου ἀπὸ τὸ Βόρειον μέρος, ὅπερ καὶ ἀριστερὸν λέγεται τοῖς εἰσερχομένοις ἐν τῷ Ναῷ. Εἰς δὲ τὸ πλάγιον τῆς Δεσποτικῆς Εἰκόνος, πρὸς Νότον, ἵσταται ἡ πανθαύμαστος καὶ ὡραιοτάτη Εἰκὼν τῆς πανσόφου καὶ Ἁγίας Αἰκατερίνης μὲ στέμμα, καὶ διάδημα Βασιλικὸν, ὡς Θυγάτηρ τῷ γένει Βασιλέως, καὶ ὡς ὄντως Νύμφη καὶ ἀληθὴς Βασίλισσα τοῦ Νυμφίου καὶ Βασιλέως Χριστοῦ. Εἶναι αὕτη ἡ Εἰκὼν μετὰ πλείστης ἐπιμελείας ἱστορισμένη, παρὰ τὰς λοιπὰς, ὅθεν καὶ περισσεύει τὰς ἄλλας τῇ ὡραιότητι. Ἔπειτα εἶναι ἡ Νοτικὴ πύλη τοῦ Βήματος. εἰς δὲ τὸ πλάγιον τῆς αὐτῆς πύλης, πρὸς Νότον κατὰ τὸν τοῖχον, ἵσταται ἡ Εἰκὼν τοῦ μεγάλου Νικολάου. ἀπὸ δὲ τὸ πλάγιον τῆς Θεομητορικῆς Εἰκόνος, εἰς τὸ ἄλλο μέρος τὸ Βόρειον, εἶναι ἡ Εἰκὼν τοῦ Προδρόμου. Ἔπειτα εἶναι πάλιν ἡ ἄλλη πύλη ἡ Βορεινὴ, καὶ εἰς τὸ ἄλλο πλάγιον τῆς Βορεινῆς πύλης ὁ Ἀρχιστράτηγος Μιχαήλ. Ἄνωθεν δὲ τῶν Εἰκόνων εἶναι κατὰ τάξιν αἱ Δεσποτικαὶ ἑορταί. ἄνωθεν δὲ τῶν Δεσποτικῶν Ἑορτῶν, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ Τέμπλου, ἵσταται Σταυρὸς πανθαύμαστος καὶ περικαλλὴς, γλυπτὸς καὶ διάχρυσος, ὑψηλὸς ὡς ὀργυὰς τρεῖς, μέσον ἔχων κρυμμένον ἐπὶ Σταυροῦ τὸν Χριστόν. Τέχνη τοῦ αὐτοῦ Ζωγράφου. παρ᾽ ἑκάτερα δὲ τοῦ Σταυροῦ τὰ μέρη ἵσταται ἡ Μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ὁ Θεολόγος Ἰωάννης, κατὰ τὴν Εὐαγγελικὴν παράδοσιν. Εἶναι δὲ καὶ ἕτεραι πολλαὶ Εἰκόνες μικραὶ καὶ μεγάλαι, αἱ μὲν εἰς τοὺς τοίχους τοῦ Καθολικοῦ, αἱ δὲ εἰς τὴν Ἁγίαν Βάτον κρεμάμεναι, ἐξόχως δὲ εἶναι εἰς τὰς δώδεκα κολώνας, ὅπου εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ Τέμπλον. (διότι αἱ δύο εἶναι ἀπομέσα ἀπὸ τὸ Τέμπλον.) δώδεκα Εἰκόνες, καὶ λέγονται Δωδεκάμηνον. διότι ἔχουσιν ὅλου τοῦ χρόνου τοὺς Ἁγίους, κάθε μία Εἰκόνα ἑνὸς μηνὸς Ἁγίους. εἶναι δὲ εἰς τὸ μάκρος κάθε μία, ὡς δύο πήχεις. Ὑποκάτωθεν δὲ τῶν Εἰκόνων τόπον εἶναι σκαμμέναις ἡ κολώναις. καὶ πάλιν κλεισμέναις μὲ πόρταις μαρμαρέναις καὶ μετὰ μολύβδου. ἔχει δὲ μέσα εἰς αὐτὰς μερίδας Ἁγίων Λειψάνων, κατὰ τὸν Μῆνα καὶ τὰς ἄνω Εἰκόνας, ἑορταζομένων. ἀνάπτουσι δὲ καὶ κανδῆλαι ἀργυραῖ, εἰς μὲν τὸ Τέμπλον δέκα, ἓξ εἰς τὰς ἓξ μεγάλας Εἰκόνας, τρεῖς εἰς τὰς τρεῖς πύλας τοῦ Βήματος, καὶ μία ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν. Εἰς δὲ τὰς δώδεκα Εἰκόνας τῶν δώδεκα Μηνῶν ἕτεραι δώδεκα. ἀναμεταξὺ τῶν κολωνῶν εἰς κάθε μίαν καμάραν, μία κανδῆλα. ἀναμεταξὺ δὲ τῶν δύο πρώτων κολωνῶν κρέμανται κανδῆλαι μεγάλαι ἀργυραῖ πέντε. αἱ δύο ἀπὸ ταύτας εἶναι ἀκοίμηται, ἡ μία διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος τὴν ἐν τῷ Τέμπλῳ, ἡ δὲ ἄλλη διὰ τὴν Εἰκόνα

τῆς Θεομήτορος. αὗται ὅλαι αἱ εἰς τὰς κολώνας κανδῆλαι κρέμανται ἀπὸ τὴν σέγην ἄνωθεν μὲ ἅλυσες παφυλαίνιαις. Ἀνάπτονται δὲ αὗται πᾶσαι εἰς τὰς ἐπισήμους ἡμέρας, Κυριακὰς δηλονότι καὶ Ἑορτάς. αἱ δὲ τοῦ Τέμπλου ἀνάπτονται καθ' ἡμέραν. ὁμοίως καὶ κατὰ τὸν Μωϋσῆ ὅπου ἔχει τῆς Εἰκόνος. Εἶναι καὶ ἑτέρα Εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, εἰς τὸ πλάγιον τῆς Βορεινῆς πύλης, λεγομένη Εἰκὼν τοῦ Κανδηλάπτου. ἀνάπτει καὶ εἰς αὐτὴν κανδήλα διὰ κάποιον θαῦμα ὅπου ἔκαμεν αὐτὴ ἡ Εἰκὼν εἰς ἕνα Κανδηλάπτην, τὸ ὁποῖον θέλομεν εἰπεῖ παρεμπρός. Εἶναι καὶ ἑτέρα Εἰκὼν τῆς Ὑπαπαντῆς ἔσωθεν τῆς μεγάλης πόρτας τοῦ Καθολικοῦ. ἀνάπτει καὶ εἰς αὐτὴν κανδήλα δι' αἰτίαν τοιαύτην. Τὴν Ἑορτὴν ταύτην τῆς Ὑπαπαντῆς, ὡς λέγουν, τὴν ἐθέσπισε νὰ ψάλλεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὁ Μέγας οὗτος Βασιλεὺς Ἰουστινιανός. καὶ πρῶτον μὲν τὴν ἐπαράδωσε νὰ ψάλλεται εἰς τὴν Βασιλεύουσαν τῶν Πόλεων, ἔπειτα καὶ ἔξωθεν εἰς τὰς ἀπ' αὐτοῦ κτισθείσας Ἐκκλησίας, καὶ Μοναστήρια. Ὅθεν, ὡς φαίνεται, ἀπὸ τὴν τοιαύτην αἰτίαν παρέλαβον καὶ οἱ Σιναῗται, νὰ ἑορτάζουσι μὲ μεγάλην ἀγρυπνίαν ταύτην τὴν Ἑορτὴν, καὶ νὰ ἔχουσι καὶ τὴν Εἰκόνα ταύτην μετὰ κανδήλας ἔμπροσθεν νὰ ἀνάπτῃ καθημερινῶς, τιμῶντες ταύτην διὰ τὴν τοῦ ἰδίου Κτήτορος Θεσμοθεσίαν. Ἄνωθεν δὲ τῆς μεγάλης πόρτας εἶναι εἰς πανὶ μεγάλον ἱστορισμένη ἡ Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ. κρέμεται καὶ ἐκεῖ κανδήλα ἀναπτομένη καθ' ἡμέραν. Εἶναι καὶ ἕτεραι κανδῆλαι εἰς ἄλλους τόπους τοῦ Καθολικοῦ, καὶ εἰς τὰ ἐν αὐτῷ Παρεκκλήσια, ὥστε ποσοῦνται ἅπασαι αἱ ἐν τῷ Καθολικῷ καὶ ἐν τοῖς Παρεκκλησίοις κανδῆλαι ὑπὲρ τὰς ἑβδομήκοντα. ἀπὸ ταῖς ὁποίαις εἶναι καιόμεναι ἀκοίμηται ὀκτώ. Εἶναι δὲ καὶ ἓξ μεγάλα μανουάλια παφυλαίνια ἔμπροσθεν τῶν ἓξ Εἰκόνων τοῦ Τέμπλου, καὶ ἕτερα δύο ἐν τῇ Ἁγίᾳ Βάτῳ, καὶ εἰς τοὺς Ἁγίους Πατέρας ἕτερα δύο. ὁμοίως καὶ εἰς τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον δύο. εἰς δὲ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν τοῦ Μεγάλου Βήματος εἶναι δύο ἕτερα μανουάλια, πλὴν αὐτὰ εἶναι ἀργυρᾶ. Κρέμανται καὶ ἀπὸ τὴν σέγην τῆς μέσης Ἐκκλησίας ἀπὸ τοὺς χοροὺς ἕως εἰς τὴν μεγάλην πόρταν πολυέλαιοι πέντε. ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ ἕνας εἶναι πολλὰ μεγάλος καὶ ὡραιότατος, ὥστε ὅπου ὁ κύκλος τῆς περιφερείας του γεμίζει σχεδὸν τὸ πλάτος τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς δὲ τὸν χορὸν τῶν Ἱερομονάχων ἵστανται δύο Ἀναλόγια, πράγματα πολλῆς τιμῆς ἄξια. ὅτι εἶναι κατεσκευασμένα ἐκ ῥίζης μαργάρου, τοῦ κοινῶς λεγομένου Σεντεφίου, καὶ ἀπὸ κόκκαλον χελώνης Ἰνδικῆς, ὅπερ κοινότερον ὀνομάζουσι Μπαγά. Εἶναι καὶ ἕτερον μικρὸν τοῦ Ψαλτηρίου, καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγνώσεων, ὅπου γίνονται εἰς τὸ μέσον τοῦ Ναοῦ. ἐξόχως τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, γινομένης ὅταν λειτουργεῖ ὁ Ἱεροδιάκων. εἶναι καὶ αὐτὸ τῆς αὐτῆς κατασκευῆς, πλὴν διαφέρει κατὰ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἄλλα δύο τὰ μεγάλα, καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν λεπτότητα. Εἶναι ταῦτα Τέχνη ἑνὸς Καλογήρου, Πορφυρίου τοὔνομα, τὸ

Περὶ τῆς Ὑπαπαντῆς.

γένος

γενὸς Ἀθηναῖος. ἦτον δὲ οὗτος τοῦ Μοναστηρίου Καλόγηρος, καὶ Γέρων δόκιμος τῆς Συνάξεως. Εἰς δὲ τὸν δεξιὸν χορὸν, κατὰ τὸ μέσον τοῦ Ναοῦ, ἵσταται ὁ Ἀρχιερατικὸς Θρόνος γλυπτὸς ἀπὸ ξύλα κάρυινα, ἔχων εἰς τὰ δύο πλάγια δύο μεγάλους ἀετοὺς γλυπτοὺς, κυκλοφερῶς στρέπτοντας τοὺς τραχήλους καὶ τὰς κεφαλάς τους εἰς τὰ στήθη τους. ἄνω δὲ ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ἀρχιερέως εἶναι κουμπὲς, καὶ αὐτὸς γλυπτὸς, ὡς δῆθεν βασταζόμενος ὑπὸ δύο Ἀγγέλων καὶ αὐτῶν γλυπτῶν. εἶναι δὲ καὶ τέχνῃ καὶ σχήματι κατὰ πολλὰ ὡραιότατος. διότι κατ' ἀλήθειαν μηδένα πρᾶγμα δὲν εὑρίσκεται μέσα εἰς αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου νὰ μὴν εἶναι ἀνάλογος, καὶ ἁρμόδιος στολισμὸς τοιούτου ὡραιοτάτου καὶ περικαλλεστάτου Ναοῦ. καὶ καθ' ἕνα ἀπὸ ταῦτα φαίνεται ὡς μέρος εὑρισκόμενον εἰς τὴν ὁλότητά του, τὸ ὁποῖον, ἂν λείψῃ, δείχνει ἄσχημον τὸ ὅλον. Τὸ δὲ σχῆμα τῆς Ἐκκλησίας ἔξωθεν εἶναι πυραμοειδὲς, ἔχον τὸ μέσον, τὸ ὑπὸ τῶν κολωνῶν βασταζόμενον, ὑψηλότερον, τὰ δὲ πλάγια χαμηλότερα. ἔχει δὲ αὐτὸ τὸ μέσον τὸ ὑψηλὸν παραθύρια ἀπὸ τὰ δύο μέρη δεκατέσσαρα, ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὰ δύο πλάγια τὰ χαμηλὰ, ἄλλα δεκατέσσαρα, καὶ ἔνδον τοῦ Βήματος δύο, καὶ ἕνα ἐπάνω ἀπὸ τὴν μεγάλην πόρταν. γίνονται ὅλα τριάντα ἕνα. Ἐκ τούτων τῶν παραθυρίων πέμπεται μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν φῶς πολύ. τὸ ὁποῖον τὴν κάνει λαμπροτέραν καὶ ὡραιοτέραν, καὶ ὡς ἕνα ἄλλον ἐπίγειον Οὐρανὸν, ἀστράπτοντα μὲ τὸν ποικίλον καὶ διάφορον στολισμὸν ὅπου ἔχει. Τὴν δὲ τάξιν καὶ εὐκοσμίαν τῆς καθημερινῆς ἐν αὐτῇ γινομένης Ἀκολουθίας καὶ Ἱερατείας, καὶ μάλιστα ὅταν ὁ Ἀρχιερεὺς λειτουργῇ, ποῖος, ἔχωντας σώας τὰς φρένας, νὰ τὴν ἀκούσῃ καὶ νὰ ἰδῇ, καὶ νὰ μὴν εἰπῇ, ὅτι κατ' ἀλήθειαν ἡ ἐπίγειος Ἱεραρχία μιμεῖται τὴν Οὐράνιον, καὶ Ἀγγελικήν; ἢ βλέπωντας τοιοῦτον περικαλλέστατον Ναὸν μὲ τοιαύτην Ἀγγελικὴν κατάστασιν, εὑρισκόμενον εἰς τοιαύτην σκληρὰν καὶ βαθυτάτην ἔρημον, περιτειχισμένην καθεκάστην τὴν μονὴν ταύτην ὑπὸ ἀνημέρων καὶ ἀγρίων ἀνθρώπων, νὰ μὴν εἰπῇ, ὅτι κατ' ἀλήθειαν εὑρίσκεται ἕνα εὐθαλέστατον κρίνον ἐν μέσῳ πολλῶν ἀκανθῶν; Καὶ μάλιστα ἐρχόμενος διὰ τῆς ἐρήμου, καὶ περιπατῶντας τόσων ἡμερῶν δρόμον πετρώδη καὶ σκληρὸν, ἀοίκητον παντελῶς καὶ ἄνυδρον, ἔπειτα εὑρίσκωντας τοιοῦτον Μοναστήριον μὲ τοιαύτην περικαλλεστάτην Ἐκκλησίαν, δὲν ἤθελεν εἰπῇ, ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ σκότος τοῦ Ἅδου, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ φῶς τοῦ Παραδείσου; Δίδει γὰρ ἀληθῶς καὶ ὁ τόπος οὗτος, ἀφ' ἑαυτοῦ θεωρούμενος, εἰς ἀνθρώπους εὐλαβεῖς ἄμετρον κατάνυξιν. Ἀλλὰ καὶ τὸ Μοναστήριον, καὶ ἡ Ἐκκλησία αὕτη, μόνον νὰ σέβῃ τινὰς μέσα, ἀπορεῖ ὁ νοῦς του, λογιάζωντας, εἰς τί τόπον εὑρίσκεται τοιοῦτος πολύτιμος θησαυρός. ξενίζει γὰρ τῷ ὄντι καὶ νοῦν καὶ διάνοιαν, καὶ καθ' ἕνα κάνει νὰ ἀστοχήσῃ τοὺς κόπους καὶ τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ δρόμου. καὶ ταῦτα μὲν καὶ τοσαῦτα περὶ

τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Τὸ δὲ Μοναστήριον γυρίζει τριγύρου, ὀργυίας διακοσίας, τὸ κάθε τεῖχος ὀργυίας ἔχων πενῆντα. τὰ δὲ κελλία τῶν Πατέρων εἶναι σχεδὸν ἅπαντα κατὰ τὸ Νότιον μέρος τοῦ Μοναστηρίου, καὶ μέρος πρὸς τὸ Ἀνατολικόν. εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο μέρη Δυσικὸν καὶ Βορεινὸν, κελλία μὲν εὑρίσκονται ὀλίγα. Εἶναι δὲ, πρὸς μὲν τὸ Δυσικὸν μέρος, ἡ πόρτα τοῦ Μοναστηρίου. ἔσωθεν δὲ τῆς πόρτας, μαγαζία διὰ τοὺς καρποὺς, ὅπου φέρουσιν ἐξ Αἰγύπτου τὰ καραβάνια, διὰ τροφὴν τῶν Πατέρων καὶ τῶν Ἀράβων. κάτωθεν δὲ πρὸς Βορρᾶν παραμάμενοι, εἶναι κελλία, ὅπου κάθεται ὁ Οἰκονόμος μὲ ὀκτὼ, ἢ δέκα ἄλλους Ἀδελφοὺς πρὸς κυβέρνησιν τῶν Ἀράβων. Ἐκεῖ εἶναι καὶ τὰ κελλία τῶν δύο πορταρίων, ἄνω εἰς τὸ ἄκρον τοῦ τειχίου, ἵνα φυλάττωσιν ἐκεῖθεν τὴν πόρταν. πολλάκις γὰρ σκανδαλιζόμενοι οἱ Ἄραβες, ἀνάπτουσι φωτίαν εἰς τὴν ἔξω πόρταν τῆς λεγομένης μάνδρας, νὰ τὴν κάψουσιν, οἱ δὲ Πατέρες ἔχουσι τέχνην ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ τειχεῖον, καὶ χύνοντες νερὸν, φθάνει ἕως ἐκεῖ κάτω, καὶ σβεύνει τὴν φωτίαν. Γυρίζοντας δὲ τὴν Δυσικὴν καὶ Βορεινὴν ἀγκώνην, εὐθὺς εἶναι μαγειρεῖον, ὅπου μαγειρεύουσι χωριστὰ διὰ τοὺς Ἄραβας. ἔπειτα εἶναι ἄνω εἰς τὸ τεῖχος ἡ πόρτα, λεγομένη Ἀραβι-βῶς Τουβάρα, ὅπου θέλει νὰ εἰπῇ, Κρεμαστόν. διότι ἀπ' ἐκεῖ μὲ σχοινίον κρεμνῶσι καθημερινῶς τὸ φαγὶ τῶν Ἀράβων. ἐπειδὴ κάθε καιρὸν, μήτε ὅταν θέλουσιν αὐτοὶ οἱ Ἄραβες δὲν σεβαίνουσι μέσα, ἀλλὰ κατὰ διωρισμένους καιρούς. καὶ πάλιν ὄχι ὅλοι, ἀλλὰ τινὲς μόνον ἀπὸ τοὺς πρώτους. ὅτι, ἂν ἐσέβαιναν καθημερινῶς μέσα ὅσοι θέλουσι, δὲν ἐδύνετο τὸ Μοναστήριον νὰ στέκεται. Ἐκεῖθεν ἀπὸ τὴν Τουβάραν εἶναι δύο ἄλλα κελλία, καὶ ἀπὸ κάτωθεν ἄλλα, ἔνθα εἴπομεν. πρότερον εἶναι τὸ πηγάδι τοῦ Μωϋσέως. Εἰς δὲ τὴν Ἀνατολικὴν ἀγκώνην, ὄπισθεν τοῦ Βήματος τῆς Ἁγίας Βάτου, καὶ τοῦ Καθολικοῦ, εἶναι ὅλα τὰ χρειώδη, καὶ ἀναγκαῖα τὰ πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ ζῆν τοὺς Πατέρας, ἤγουν, ὁ ἀλογόμυλος, ὁ φοῦρνος, ἡ μέση, ἤγουν τὸ δοχεῖον, τὸ μαγειρεῖον, καὶ ἡ τράπεζα. διότι τελειώνοντες τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Ὡρῶν, ἢ τοῦ Ἑσπερινοῦ, ἢ τυχὸν καὶ τῆς Λειτουργίας, εἶναι μία μικρὴ πόρτα ὄπισθεν τοῦ Βήματος, εἰς τὸ Παρεκκλήσιον, ὅπου εἴπομεν τοῦ Ἁγίου Γιακώβου, καὶ ἐκεῖθεν ἐξερχόμενοι, ἔρχονται εἰς τὴν τράπεζαν. Εὑρίσκονται δὲ καὶ ἀναμεταξὺ τῶν κελλίων, εἰς διαφόρους τόπους, δεκαπέντε Παρεκκλήσια. εἰς μὲν τὴν Δυσικὴν γωνίαν, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ταξιάρχου Μιχαήλ. ταύτην ἔκτισεν ἕνας Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, τοὔνομα Ἰωακείμ. Οὗτος ἦτον εἰς τὸν καιρὸν ὅπου ἐπάρθη τὸ Μισήρι ἀπὸ τοὺς Τζερκέζους. καὶ διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν πραγμάτων, ἀφίνε πολλάκις τὸν θρόνον του, καὶ ἀνέβαινεν εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ ἡσύχαζεν. οὗτος, λέγουσιν, εἶναι ὅπου ἔπιε τὸ φαρμάκι καὶ δὲν ἐβλάβη. ἀλλὰ περὶ τούτου θέλομεν εἰπεῖ παρεμπρός. Ἔπειτα ἀπὸ ταύτην, κατὰ τὸ Νότιον

„ ἰσάριθμοι Ὅσιοι Πατέρες ἐνθάδε κατάκεινται, ὧν ἡ εὐφροσύνη,
„ ἡ Βάτος ἡ ἀληθινὴ ὑπάρχει. δι' ὧν ὁ Θεὸς σῶσον ἡμᾶς.

Ἀπὸ γοῦν τὴν Ἐπιγραφὴν ταύτην φαίνεται, ὅτι Δώδεκα μόνον Λείψανα τῶν Ἁγίων Ἀββάδων, νὰ εὑρίσκωνται ἐκεῖ τεθαμμένα.

Γράμματα, τὰ εἰς τὴν Κόγχην τῆς Ἁγίας Βάτου.

Εἰς δὲ τὴν Κόγχην τοῦ Βήματος τῆς Ἁγίας Βάτου εἶναι γραμμένα ταῦτα μετὰ ψηφίου.

„ Ἐτελειώθη τὸ παρὸν ἔργον ἐν ἡμέραις Σολομῶντος τοῦ Ἐπισκόπου.

Γράμματα, τὰ ὑποκάτωθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης τῆς Ἁγίας Βάτου.

Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ δούλου σου ταπεινοῦ Γαβριὴλ Ὠρυψάου, πάπα καὶ Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Ἁγίου Ὄρους Σινᾶ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Βάτῳ. Ἀμήν.

Γράμματα, τὰ εἰς τὴν Βορεινὴν πόρταν τῆς Ἁγίας Βάτου.

Ἡ Δὲ πύλη τῆς Ἁγίας Βάτου, ἡ Βορεινή, εἶναι ἐγκοσμημένη ὅλη ἀπὸ κόκκαλα ἐλεφάντινα. εἶναι δὲ δύο φύλλα, καὶ εἰς μὲν τὸ ἕνα φύλλον ἔχει ἱστορισμένα τὰ κατὰ τὸν Μωϋσῆ γενόμενα, τουτέστι τὴν Βάτον, τὸν Νόμον, τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, καὶ ἄλλα τινα, καὶ ταῦτα ὅλα μὲ κόκκαλα ἐλεφάντινα. καὶ γύροθεν εἰς τὰς Ἱστορίας Γράμματα διὰ στίχων, πλὴν εἶναι εἰς τόπους, μερικὰ διεφθαρμένα τῷ χρόνῳ. Καὶ πρῶτον μὲν ἔχει τὸν Μωϋσῆ ποιμαίνοντα τὰ πρόβατα. γύροθεν δὲ ἔχει Γράμματα μὲ λευκὰ κόκκαλα φυτευτά, λέγοντα οὕτως.

„ Μωσῆς ἐρήμοις Σινᾶ ἐνδιατρίβων.
„ νέμων τε ποίμνην θείας ἤκουσε βοῆς.
„ λείπει . . . . . . ἐξελοῦ τὸν λαόν μου,
„ ἐκ χειρὸς δεινοῦ Φαραὼ Αἰγυπτίου.

Καὶ ὑποκάτω ἔχει τὸν Μωϋσῆν ὁρῶντα τὴν Βάτον μὲ γράμματα ὁμοίως γύροθεν.

„ Ὁ ὢν, ὁ ἴων Θεός τε, καὶ ἀεὶ μένων,
„ κεκαυμένην ἐν πυρὶ ἀφλέκτῳ Βάτῳ.
„ ὤφθη τε Μωσεῖ ἐν Σιναῒ τῷ Ὄρει.
„ αὐδὴν δ' ἀκούσας τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς Βάτου,
„ ποδῶν ἔλυσεν ὑπόδημα ἐν τρόμῳ.

Ἔπειτα ἔχει τὸν αὐτὸν Μωϋσῆ διαπερῶντα τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ Θαλάσσῃ. γύρωθεν δὲ ἔχει Γράμματα τάδε.

„ Μωσῆς θαλάσσῃ ἴχνεσι τοῖς ἀβρόχοις
„ λαὸν καθωδήγησεν . . . . λείπει, . . .
„ σωθέντα ἐκ δουλείας τῶν Αἰγυπτίων,
„ χειρὶ κραταιᾷ τοῦ Θεοῦ καὶ Δεσπότου.

Ἔπειτα ἔχει τὸν αὐτὸν Μωϋσῆ δεχόμενον τὸν Νόμον ἐκ χειρὸς Κυρίου, καὶ Γράμματα τάδε.

„ Μωσῆς ὁ θειότατος εἰσελθὼν γνόφον,
„ εἴληφεν ἐκ Θεοῖο χειρὸς τὸν Νόμον.

Καὶ πάλιν τὸν αὐτὸν συντρίβοντα τὰς πλάκας, καὶ Γράμματα τάδε.

„ Μωσῆς θυμωθεὶς Ἰσραὴλ ἀγνωσίαν,
„ πλάκας συνετρίψατο τὰς Θεογράφους.

Καὶ παρακάτω ἔχει τὸν αὐτὸν Μωϋσῆν, ὡς εἰς τὴν ὀπὴν τῆς πέτρας, βλέποντα δὲ τὸν Χριστὸν ἐκεῖθεν ὡς βρέφος, δηλώσης οἶμαι τῆς Ἱστορίας τὰ Θεοῦ ὀπίσθια τὴν Σάρκωσιν εἶναι. τὰ δὲ γύρωθεν Γράμματα ἦσαν χαλασμένα. ἀνεγνώσθησαν δὲ ταῦτα μόνον.

„ Μωσῆς ὀπῇ τῆς πέτρας ἔκρυψε φόβῳ.

Καὶ κάτω ἀπὸ ὅλα ἔχει τὸν Ἀαρὼν μὲ τοὺς Ἑβραίους, χωνεύοντας τὸν Μόσχον. ἔχει δὲ καὶ Γράμματα τάδε, πλὴν διεφθαρμένα.

„ Ἐνώτια τὰ χρυσᾶ περ Ἀαρὼν λαβὼν, τεῦξεν
„ Ἰσραηλίταις τὸν Μόσχον . . . . λείπει . . . .
„ χωνευτὸν, ἄψυχον, σέβει βρέτας.

Εἰς δὲ τὸ ἕτερον φύλλον τῆς πόρτας ἔχει πάντα τὰ κατὰ τὴν Μεταμόρφωσιν γινόμενα ὑπὸ Χριστοῦ. Ἔσμιξε δὲ ὁ Ζωγράφος τὰ τῆς Νομοθεσίας, καὶ τὰ τῆς Μεταμορφώσεως ὁμοῦ, διότι συμφωνοῦσιν ἐκεῖνα μετὰ τύπων. καὶ πρῶτον ἔχει τὸν Χριστὸν διδάσκοντα τοὺς Μαθητὰς, πρὸ τῆς Μεταμορφώσεως, τὰ κατὰ τὴν Μεταμόρφωσιν. γύρωθεν δὲ ἔχει Γράμματα τάδε.

„ Χριστὸς Μαθηταῖς πρὸς χορὸν τρανῶς ἔφη.
„ εἰσίτινες τῶν ὧδε νῦν ἑστηκότων,
„ οἵτινες οὐ γεύσονται ἕως θανάτου.
„ ἴδωσιν ἂν τὴν Θεοῦ σκηπτουχίαν.

Ἔπειτα τὸν Χριστὸν διαλεγόμενον μετὰ τῶν τριῶν Μαθητῶν, καὶ Γράμματα τάδε.

„ Λαβὼν ὁ Χριστὸς προκρίτους Ἀποστόλων.
„ τῶν δ' ἄραντες ὄμματα, οὐδένα ἴδον,
„ εἰμὴ Ἰησοῦν Δεσπότην Χριστὸν μόνον.

Ἔπειτα

Εʹπειτα ἔχει τὸ θαῦμα τῶν πέντε ἄρτων, καὶ Γράμματα τάδε.

„ Ἄρτον χορηγῶν εὐλογίαν ἀφθόνως,
„ πεινῶσιν ὄχλοις Χριστὸς, ὡς εὐεργέτης.
„ χερσὶ Μαθητῶν, Φιλίππου, καὶ Ἀνδρέου.

Κάτω δὲ ἀπὸ ταῦτα ἔχει αὐτὴν τὴν Μεταμόρφωσιν , καὶ Γράμματα τάδε.

„ Χριστὸν βλέποντες ἐν Θαβωρείῳ Ὄρει
„ οἱ τῶν Προφητῶν καὶ Μαθητῶν ἀκρότης,
„ λάμψαντα αὐγαῖς Πατρὸς ἀνάρχου κύδους,
„ ἐξεπλάγησαν, καὶ ἐδόξασαν φόβῳ.

Καὶ πάλιν ἀποκάτω τὸν Χριστὸν μετὰ Μωϋσέως καὶ Ἡλιοῦ, καὶ τῶν τριῶν Μαθητῶν, καὶ Γράμματα γύρωθεν τάδε.

„ Ἤγειρε Χριστὸς τοὺς Μαθητὰς ἐκ φόβου,
„ τὸν Πέτρον, Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην.

Καὶ πάλιν ἕτερα Γράμματα διὰ τοὺς Προφήτας λέγοντα οὕτως.

„ Πλήρωμα ὄντως τῶν Προφητῶν καὶ Νόμου.
„ θέλων ὁ Χριστὸς Μωσέα καὶ Ἡλίαν
„ ἐξ Οὐρανοῦ ἤνεγκεν ἐκ νεκυάδων,
„ ἄνεισιν αὐτοὺς εἰς Θαβώριον Ὄρος.

Εʹπειτα τὸν Πέτρον ἀνεβάζωντας μὲ τὸ ἀγγιστρον τὸ ὀψάριον, εἰς τὸ ὁποῖον εὗρε τὸν στατῆρα . τὰ δὲ γύρωθεν Γράμματα εἶναι διεφθαρμένα, γνωρίζονται δὲ ταῦτα μόνον ἀπὸ τὰ πολλά.

„ Χριστὸς Σίμωνος ἐμ . . . . ὢν εἰς σκάφος.
„ τῶν μεγίστων ἰχθύων . . . .

Εἰς δὲ τὸ μέσον τοῦ Πρώτου φύλλου, ἔνθα ἦσαν τὰ κατὰ τὸν Μωσέα, εἶναι ταῦτα τὰ Γράμματα διὰ Στίχων μὲ Κόκκαλα καὶ αὐτὰ φυτευτά.

„ Ἐπὶ Ἰὼβ δὴ πανσόφου Ἐπισκόπου.
„ κατεσκευάσθη τὸ παρὸν φαιδρὸν ἔργον.

Εἰς δὲ τὸ ἕτερον φύλλον, εἰς τὸ μέσον τούτου εἶναι ταῦτα.

„ Μέμνησο, Χριστὲ, τῶν καρποφορησάντων.
„ οἴκτειρον, Χριστὲ, τοὺς ἐνθάδε οἰκοῦντας.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν τῇ πύλῃ τῇ τε μιᾷ καὶ τῇ ἄλλῃ μὲ κόκκαλα πάντα, ὡς εἴπομεν.

Γράμματα, τὰ ἐν τῷ Λάρμακι.

ΕἸς δὲ τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ Βήματος, κατὰ τὸν δρόμον ὅπου σεβαίνει εἰς τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον , εἶναι μέσα εἰς τὸν τοῖχον ἕνας τάφος, ἔχει δὲ ἐπάνω Γράμματα τάδε.

Περὶ τῶν Παρεκκλησιῶν, ὁποῦ εἶναι ἐπάνω εἰς τὸ Βουνόν.

ΤΕλειώσαντες, ὡς ἐν συντόμῳ, ὅλα ὅσα εὑρίσκονται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν Μοναστήριον, ἐρχόμεθα νὰ εἰποῦμεν καὶ διὰ τὰ νερὰ τοῦ Μοναστηρίου, πόθεν ἔχουσι τὴν ἀρχήν. Αὐτὸ μὲν τοῦ Μωϋσέως τὸ πηγάδι, ὁποῦ εἴπαμεν, δὲν ἔχει νερὸν ἐδικόν του, μήτε φλέβαν ἐδικήν του, ἀλλὰ κατεβαίνει ἀπὸ τὸ βουνὸν, καὶ μαζώνεται ἐκεῖ. ἔχουσί το γοῦν τεθαμμένον οἱ Πατέρες ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ δὲν φαίνεται ἀπ᾽ ἔξω. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλο πηγάδιον μέσα εἰς τὸ Μοναστήριον, λεγόμενον τῆς Ἁγίας Βάτου, ὅτι εἶναι ὄπισθεν εἰς τὸ Βῆμα τῆς Ἁγίας Βάτου εἰς τὸ Ζυμοπαρεῖον, καὶ ἀπ᾽ αὐτὸ δουλεύονται οἱ Διακονητάδες, Φουρνάρης, Κελλάρης, καὶ Τραπεζάρης. κατεβαίνει δὲ καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὸ Βουνὸν, θαμμένον ἀπ᾽ ἔξω ὑπὸ τὴν γῆν.

Τὰ δὲ Παρεκκλήσια, ὁποῦ εἶναι ἐπάνω, εἶναι πρῶτον ἡ Ἐκκλησία τοῦ Σωτῆρος, ἡ ὁποία εἶναι εἰς τὸ ἄκρον τῆς κορυφῆς τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐκείνου, ἔνθα ὁ Μωϋσῆς ἔλαβε τὸν Νόμον. Ἔχει δὲ αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία ἐκ πλαγίου, ἀπ᾽ ἔξω ἀπὸ τὸ Βόρειον μέρος, τὴν πέτραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκρύβη ὁ Μωϋσῆς, ὅταν ἐγύρευεν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τὸν ἰδῇ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε. Ἐξόδ. λγ΄.
» Θήσω σε εἰς ὀπὴν τῆς Πέτρας, καὶ τότε ὄψει τὰ ὀπίσω μου, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεταί σοι. οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται. Φαίνεται δὲ ἕως τὴν σήμερον ἕνα σημεῖον εἰς αὐτὴν τὴν πέτραν θαύματος ἄξιον, ὅτι εἶναι μέσα εἰς αὐτὴν, ὡς τύπωμα ἀνθρωπίνου κορμίου λακωτὸν ἀπὸ τὸ ἄνω μέρος, νὰ σέβουσιν εἰς αὐτὸ ἀνθρώπου πλάταις. Φαίνεται δὲ ἐκεῖθεν καὶ ἄλλο θαυμασιώτερον, πλὴν εἰς καθαροὺς ἀνθρώπους. ἐὰν τινὰς σταθῇ ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν ταύτην ἕως ἑσπέρας, ὅταν ὁ Ἥλιος βασιλεύει, βλέπει ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν, ὄχι τοῦ βουνοῦ, ἀλλὰ τοῦ ἰσκίου του, ἕνα φῶς, ὡσὰν ἐκεῖνο ὁποῦ λέγει ἡ Θεία Γραφὴ πῶς ἐφαίνετο εἰς αὐτὴν τὴν κορυφὴν, ὅταν ἐκατέβαινεν εἰς αὐτὸ μετὰ δόξης καὶ πυρὸς καὶ γνόφου ὁ Θεὸς, καὶ ἐλάλει μὲ τὸν Μωϋσῆν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐγὼ φείττω νὰ τὸ γράψω, διότι ὡς ἀπόκρυφόν τι τὸ εἴχασιν οἱ Πατέρες οἱ Ἁγιώτατοι ἐκεῖνοι. Εἶναι ἐκεῖ ἐπάνω καὶ στέρνα μὲ νερὸν ὀλίγον, κάτω ἀπὸ τὴν κορυφὴν πρὸς Δυσμάς. καταβαίνοντες δὴ ἐκεῖθεν, εὑρίσκομεν τὸ σπήλαιον τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ὁποῦ εἶδε τὴν φοβερὰν ὀπτασίαν, τὴν ὁποίαν ἡ Βίβλος ἡ τρίτη τῶν βασιλειῶν λέγει, καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ πρῶτον Τμῆμα ἐγράψαμεν. ἐκεῖ εἶναι τρεῖς Ἐκκλησίαι, μία τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ἄλλη τοῦ Προφήτου Ἐλισσαίου, καὶ ἄλλη τῆς Ἁγίας Μαρίνης. εἶναι ἐκεῖ ὀλίγος τόπος ἴσωμα, καὶ πηγάδιον μὲ ὀλίγον νερόν. ἀπὸ δὲ τὰς Ἐκκλη-

Τρίτη Βασιλ. κεφ. θ΄.

σίας ταύτας, πρὸς Δυσμάς, εἶναι τὸ σπήλαιον τοῦ Ἁγίου Στεφάνου. περὶ
τούτου ὕστερον θέλομεν εἰπεῖ. Πρὸς Βοῤῥᾶν δὲ ἐρχόμενοι, εὑρίσκομεν ἕ-
τερον σπήλαιον, ὅπου δύο Βασιλικοὶ ἄνθρωποι ἀσκητεύοντες ἐκατοίκησαν.
ὕστερον λέγομεν καὶ περὶ τούτων. Ἀπὸ δὲ τὸ σπήλαιον τοῦτο ὀλίγον κα-
ταβαίνοντες, καὶ ἐρχόμενοι κατ' ἀνατολάς, εὑρίσκεται ὀλίγος τόπος ἴσω-
μα, καὶ πηγάδι μὲ νερὸν, καὶ τρία κελλία ἐκεῖ θολικὰ, λεγόμενα
κελλία τοῦ Γρηγορίου, ὅτι τὰ ἔκτισε κάποιος Γρηγόριος, καὶ ἐκαθίζε-
το εἰς αὐτὰ ἀναχωρητικῶς. Ἀπὸ τὰ κελλία ταῦτα, κατὰ ἀνατολάς,
ὡσεὶ λίθου βολὴν, εἶναι ἑτέρα Ἐκκλησία τοῦ Προδρόμου. καὶ ἀπ' ἐ-
κεῖ βλέπεις κάτω ὅλον τὸ Μοναστήριον, ὥστε δύναται τινὰς ἀπ' ἐκεῖ νὰ
μετρήσῃ καὶ τὰ κελλία. Ἐκεῖθεν δὲ πάλιν πρὸς Βοῤῥᾶν παγαίνωντας,
εἶναι ἄλλη Ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Ἄννης, καὶ παρέκει ἄλλη τῆς Ἁγίας
Ζώνης λεγομένη. Ἐκεῖθεν δὲ, πρὸς Δυσμὰς καὶ Νότον γυρίζοντες, εἶ-
ναι Ἐκκλησία ἑτέρα τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος. ἐκεῖ εἶναι λίμνη μὲ νε-
ρὸν, ὅπου μαζώνεται ὅταν βρέξῃ. εἶναι καὶ ὀλίγοι λεῦκοι γύρωθεν τῆς
λίμνης. Ἀλλὰ αὐταὶ ὅλαι αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ Βουνοῦ δὲν εἶναι μονα-
χαῖς Ἐκκλησίαις, ἀλλὰ φαίνονται νὰ ἐκατοικοῦσαν εἰς αὐτὰς καὶ ἀνα-
χωρηταὶ Ἀσκητάδες. διότι εὑρίσκονται εἰς καθεμίαν ἀπὸ ταύτας κά-
ποια κελλία, πλὴν κατὰ τὸ παρὸν χαλασμένα. καὶ ὁμοιάζει, ὅτι πρό-
τερον νὰ μὴν εἶχασι πειρασμοὺς ἀπὸ τοὺς Ἄραβας, διὰ τοῦτο ἐκατοί-
κουν ἀφυλάκτως εἰς τὰ βουνὰ, ἢ τάχα αὐτὰ τὰ καθίσματα καὶ νὰ ἦ-
σαν, πρὸ τοῦ νὰ κτισθῇ τὸ Μοναστήριον. καὶ ἀφ' οὗ ἐκτίσθη τὸ Μοναστή-
ριον, νὰ ἐμαζώχθησαν ὅλοι εἰς αὐτὸ διὰ καλλιτέραν φύλαξιν. Φαί-
νονται δὲ καὶ σπήλαια ἕτερα Ἀσκητῶν εἰς διαφόρους τόπους τοῦ Βουνοῦ, καὶ
εἰς τὴν Ἁγίαν Κορυφὴν, καὶ εἰς τὸ ἄλλο ἐπίλοιπον Βουνὸν, ὅπου εἶ-
παμεν Χωρήβ. ἡ δὲ θέσις τοῦ Βουνοῦ εἶναι κατὰ μάκρος πρὸς Δύσιν
καὶ Ἀνατολήν. Εἰς δὲ τὸ Ἀνατολικὸν μέρος εἶναι ἡ Κορυφὴ ὅπου λέ-
γεται Σινᾶ, καὶ Ἁγία Κορυφὴ, ἔνθα ὁ Νόμος ἐδόθη. Φαίνεται δὲ
Ἐξόδ. κδ'. ὅτι ὁ Ἀαρὼν, καὶ ὁ Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ οἱ ἑβδομήκοντα Πρεσ-
βύτεροι, ὅπου προσάσσει ὁ Θεὸς τὸν Μωϋσῆ νὰ τοὺς πάρῃ μαζί του νὰ ἀ-
νέβῃ εἰς τὸ Ὄρος, ὅτι ἕως αὐτὸ τὸ κάτω Βουνὸν νὰ ἀνέβησαν, ὅπου
εἶναι αὐτὰ τὰ Παρεκκλήσια. Διότι, ἐπειδὴ διὰ ἄλλο δὲν τοὺς ἤθελεν
ὁ Θεὸς, παρὰ νὰ στέκωνται μακρόθεν, ὡς μάρτυρες, νὰ ἀκούουσι τὰς
φωνὰς, καὶ νὰ βλέπουσι ταῖς φωτίαις. ἄλλος τόπος δὲν εἶναι νὰ ἤτο-
νε νὰ φαίνεται ἡ Κορυφὴ αὕτη ἡ Ἁγία, πάρεξ ἀπ' αὐτοῦ, ὅπου εἶναι
αὐτὰ τὰ Παρεκκλήσια. Λέγει γὰρ ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Μωϋσῆν. Ἀνά-
„ βηθι πρὸς τὸν Κύριον σὺ, καὶ Ἀαρὼν, καὶ Ναδὰβ, καὶ Ἀβιοὺδ, καὶ ἑβ-
„ δομήκοντα τῶν Πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, καὶ προσκυνήσουσι μακρόθεν
„ τῷ Κυρίῳ. καὶ ἐγγιεῖ Μωϋσῆς μόνος πρὸς τὸν Θεὸν, αὐτοὶ δὲ οὐκ

„ ἐγγιοῦσιν. Ἔπειτα λέγει ὑποκάτω, ὅτι ἀνέβησαν, κὶ εἶδον τὸν τό-
„ πον οὗ εἱστήκει ἐκεῖ Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς πό-
„ δας αὐτοῦ ὡσεὶ ἔργον πλίνθου σαπφείρου, καὶ ὥσπερ εἶδος στερεώματος
„ τοῦ Οὐρανοῦ τῇ καθαρότητι. Εἶναι τὸ μὲν κάτω βουνὸν ἄλλου χρώματος, ὥσπερ κὶ τὰ ἄλλα Βουνὰ λευκοκόκκινα δηλαδή. ἡ δὲ Ἁγία αὕτη Κορυφὴ φαίνεται μακρόθεν ὡς περικεκαπνισμένη. τὸ δὲ ὅλον Βουνὸν εἶναι μοναχὸν, δὲν ἐσμίγοντας μὲ ἄλλο ἀπὸ ὅσα εἶναι τριγύρου του. γυρίζει δὲ ὁ γύρος του, ὡς δεκαπέντε μίλια. Εἶναι δὲ κατὰ πολλὰ δύσβατον, δὲν ἠμπορῶντας νὰ ἀνέβῃ τινὰς, πάρεξ ἀπὸ δύο τόπους, ἢ καὶ τρεῖς, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἐκεῖ μὲ πολλὴν κόπον κὶ δυσκολίαν. ὅθεν ἡ ἀνάβασις ὁποῦ ἀναβαίνουσιν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, εὐθὺς εὐγαίνωντας ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ εὐγαίνωντας πρὸς Νότον ὀλίγον, εὑρίσκεις νὰ εἶναι ἡ ἀνάβασις μὲ σκαλία πέτρινα, ἕως ἐπάνω εἰς τὴν Ἁγίαν Κορυφήν. ἀφ' οὗ γὰρ ἀρχίσῃς τὴν σκάλαν, ἕως τὴν λεγομένην Βρύσιν τοῦ Τζαγγάρη, εἶναι σκαλία πεντακόσια. Ταύτην τὴν Βρύσιν διὰ εὐχῆς εὔγαλεν ἕνας τζαγγάρης, Καλόγηρος Ἀσκητὴς, ὅθεν καὶ ἕως τὴν σήμερον λέγεται Βρύσις τοῦ τζαγγάρη. Ἀπὸ δὲ τὴν Βρύσιν ταύτην, ἀναβαίνωντας ἄλλα χίλια σκαλία, εὑρίσκεις δεξιὰ Ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας, τοῦ Οἰκονόμου λεγομένης. τὴν δὲ αἰτίαν, διὰ τί λέγεται οὕτως, θέλομεν εἰπεῖ παρεμπροσθά. Ἀπὸ δὲ τὸ Παρεκκλήσιον τοῦτο, ἕως τὸν Ἅγιον Ἠλίαν, ὁποῦ καὶ πρότερον εἴπαμεν, εἶναι σκαλία πεντακόσια. καὶ ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ἠλίαν, ἕως τὴν Ἁγίαν Κορυφὴν, σκαλία χίλια ἑκατόν. γίνονται ὅλα σκαλία χιλιάδες τρεῖς καὶ ἐπέκεινα. Ἀλλὰ εἶναι χρεία καὶ τοῦτο νὰ μὴ μείνῃ ἀνιστόρητον, διὰ νὰ μάθῃ τινὰς εἰς πόσην εὐλάβειαν εἴχασιν οἱ παλαιοὶ Πατέρες τὸν Ἅγιον ἐκεῖνον τόπον τῆς Ἁγίας Κορυφῆς. Ἀναβαίνωντας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὴν, τὴν λεγομένην Παναγίαν τοῦ Οἰκονόμου, εὑρίσκεις εἰς τὴν σκάλαν μίαν πόρταν κτισμένην μὲ πέτραις πελεκηταῖς εἰς σχῆμα καμάρας, χαμηλὴν καὶ στενὴν, ὅσον νὰ περάσῃ ἕνας ἄνθρωπος μόνος. καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀναβαίνωντας κὶ φθάνωντας μικρὸν ὀλίγον νὰ εὕγῃς εἰς τὸ ἴσωμα, ἔνθα τὸ σπήλαιον τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, εἶναι ἄλλη μία πόρτα κατὰ πάντα ὁμοία τῆς πρώτης. οἱ δὲ τόποι, ὁποῦ ἐκτίσθησαν αὗται αἱ δύο πόρται ἦσαν κατὰ πολλὰ στενοὶ, καὶ ἀπ' ἔξω ἀπὸ ταῖς πόρταις κρημνώδεις πέτραι, ὥστε τινὰς ἀλλαχόθεν νὰ περάσῃ δὲν δύναται. τίς δὲ ἡ χρεία τούτων τῶν πορτῶν; ἀκριβῶς λέγειν οὐκ ἔχω. πλὴν λέγω ἐκεῖνο ὁποῦ ἐκ παραδόσεως ἤκουσα. ὅτι ἐκεῖ ἐκάθοντο δύο Ἀδελφοὶ φυλάττοντες τὸν δρόμον νὰ μὴν ἀνέβῃ τινὰς, ἐὰν πρῶτον δὲν ἐξομολογεῖτο, κὶ νὰ λάβῃ γράμματα ἀπὸ τὸν Προεστῶτα τοῦ Μοναστηρίου.

Περὶ τῆς Βρύσεως τοῦ Τζαγγάρη.

Περὶ τῶν δύο πορτῶν τῶν εἰς τὴν σκάλαν.

Περὶ τῶν γύρωθεν Μονυδρίων.

Περὶ τῶ Κοιμητηρίου.

Εἶναι δὲ καὶ τριγύρου τοῦ Βουνοῦ ἕτερα μικρὰ Μοναστήρια (ὡς τὰ λεγόμενα καθίσματα) πέντε. καὶ πρῶτον μὲν εἶναι ἕνα, ἐκεῖνο ὁποῦ εἶναι ἔμπροσθεν εἰς τὸ λεγόμενον Καθολικὸν Μοναστήριον, ἤτοι τὸ Μεγάλον. Αὐτὸ εἶναι περιβόλιον, (ὅσον εἰς τοιοῦτον τόπον ξηρὸν καὶ ἄνυδρον) πολλὰ ὡραιότατον μὲ κλήματα, μὲ συκαῖς, μὲ μυγδαλαῖς, καὶ ῥοδιαῖς περισσαῖς, περιτειχισμένον ὅλον τὸ γύροθεν. Μέσα εἰς αὐτὸ εἶναι τῶν Πατέρων τὸ Κοιμητήριον. εἶναι δύο θόλοι κτισμένοι ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ εἰς μὲν τὸν ἕνα θόλον ἐνταφιάζουσι τοὺς τελευτήσαντας Μοναχοὺς, εἰς δὲ τὸν ἄλλον τοὺς Ἱερομονάχους. Ἐπάνω δὲ εἰς τὸ Κοιμητήριον εἶναι Ἐκκλησία τῆς Παναγίας, καὶ ἐκ πλαγίου τῆς Ἐκκλησίας πῦργος ὑψηλὸς, εἰς τὸν ὁποῖον κάθεται ὁ Ἀδελφὸς, ὁ γεωργῶν καὶ σκάπτων τὸ περιβόλιον. κάτωθεν δὲ ἀπὸ τὸ περιβόλιον αὐτὸ εἶναι μία βρύσις, λεγομένη τοῦ Κατῆ. Ἐρχόμενοι δὲ πρὸς Δυσμὰς ἀπ' ἐκεῖ, ὅσον μισὸν μίλιον ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, εὑρίσκεται μέσα εἰς τὸν δρόμον μία πέτρα μεγίστη ὀλίγον φαινομένη ἐπάνω ἀπὸ τὴν γῆν. ἔχει δὲ αὐτὴ ἡ πέτρα σκαμμένα Γράμματα μεγάλα, τὰ ὁποῖα τινὰς νὰ ἀναγνώσῃ εἰς τοὺς καιρούς μας, οὔτε εἰς τοὺς Πατέρας μας, δὲν ἐδυνήθη. διότι οὔτε Ῥωμαϊκὰ εἶναι, οὔτε Ἑλληνικὰ, οὔτε Ἀράπικα, ἢ Τούρκικα, ἢ Ἑβραϊκά. ἐπειδὴ πολλοὶ τὰ εἶδαν, καὶ Τοῦρκοι, καὶ Φράγγοι Προσκυνηταὶ, ὁποῦ καὶ γράμματα Ἑβραϊκὰ ἤξευραν, ἀλλὰ τινὰς δὲν ἤξευρε τί λέγουν.

Περὶ τῆς πέτρας, ἐν ᾗ ἔκρυψεν ὁ Προφήτης Ἱερεμίας τὰ σκεύη.

Ὅθεν τινὲς ἐνόμισαν νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ πέτρα, εἰς τὴν ὁποίαν ὑποκάτω ἔκρυψεν ὁ Προφήτης Ἱερεμίας τὰ σκεύη τὰ Ἱερὰ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ, καθὼς διαλαμβάνει τὸ Συναξάριόν του, ἀναγινωσκόμενον τῇ πρώτῃ Μαΐου. διότι, ἀφίνωντας ὀπίσω αὐτὴν τὴν πέτραν, εὐγαίνει ὁ δρόμος ἔξω εἰς τόπον εὐρύχωρον, καὶ πλατὺν, καὶ πολὺν, καὶ ἐκεῖ λέγουσι πῶς νὰ ἐστάθη ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου.

Περὶ τῆς Παναγίας τῶ Νταούτη.

Αὐτὸν δὲ τὸν κάμπον, ἀφ' οὗ εὔγῃς ἔξω, ἀφίνωντάς τον δεξιὰ, καὶ περιπατῶντας τὰ πρόποδα τοῦ Βουνοῦ, ἔχωντας τὸ Βουνὸν ἐξ ἀριστερῶν, ἐρχόμενοι πρὸς Νότον, εὑρίσκομεν ἄλλο Μοναστήριον μικρὸν καὶ αὐτὸ, μὲ περιβόλιον καὶ ὀλίγον νερὸν μὲ στέρναν. λέγεται καὶ αὐτὸ ἡ Παναγία τοῦ Νταούτη, τουτέστι τοῦ Δαβίδ. ἦτον γὰρ κατοικία καὶ οἰκοδομὴ παλαιοῦ τινος Μοναχοῦ, Δαβὶδ τὸ ὄνομά του, καὶ ἀπ' ἐκείνου ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν.

Περὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

Ἀπὸ δὲ τὸ Μοναστήριον τοῦτο τοῦ Νταούτη, ἐρχόμενοι πρὸς Νότον, ἔχοντες τὸ βουνὸν τοῦτο τὸ Χωρὴβ πάντοτε ἐξ ἀριστερῶν, εἰσεβαίνομεν εἰς τόπον στενωπὸν ἀνάμεσα εἰς δύο βουνά, τοῦτο τὸ Χωρὴβ, καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἀντίκρυτου. καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἄλλο τὸ ἀντίκρυ, εἶναι ἕτερον Μονύδριον τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων μὲ νερὸν καὶ περιβόλιον. Παγαίνοντες δὲ, ὡς εἴπομεν, πρὸς Νότον διὰ τοῦ στενωποῦ

ἐκεί-

ἐκείνου τόπου, ἀνάμεσα τῶν δύο βουνῶν, εὑρίσκομεν τὴν πέτραν ὁποῦ ἐβάρεσε μὲ τὴν ῥάβδον ὁ Μωϋσῆς, καὶ εὔγαλε νερὸν, καὶ ἐπότισε διψῶντα τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ παγαίνωντας πάλιν πρὸς Νότον, ἔχων πάντοτε ἐξ ἀριστερῶν τὸ Ὄρος, εὑρίσκεται ὁ ἐλαιῶνας τοῦ Μοναστηρίου. εἰς δὲ τὴν ἀρχὴν τούτου εἶναι μικράτις Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου, καὶ παρεμπρὸς εἶναι τὸ ἄλλο Μονήδριον, τὸ λεγόμενον τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων. Ἔχει καὶ αὐτὸ περιβόλιον καὶ νερὸν, ὡς καὶ τὰ λοιπά. ἔχει δὲ καὶ τὸν ἐλαιῶνα, ὁ ὁποῖος ποτίζεται μὲ νερὸν ὀλίγον ὁποῦ τρέχει ἐκεῖ εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ μὲ ἄλλο ὁποῦ εἶναι παρέκει. Τὰ ὁποῖα νερὰ, διὰ τὸ νὰ εἶναι ὀλίγα, ἔχουσι στέρναις καὶ τὰ μαζώνουσι, καὶ ποτίζουσι τὰ δένδρα καὶ τὸν ἐλαιῶνα, ὅλον τὸν χρόνον, καὶ ἔχουσιν ἀπὸ ταύτας ὅσον διὰ τὴν τράπεζαν τῶν Πατέρων. πλὴν, ἂν βρέξῃ νὰ ποτισθοῦσι καὶ μὲ βροχὴν, μία ἢ δύο φοραῖς, καὶ ὄχι περισσότερον, τότε καρπίζουσιν, ὄχι μόνον διὰ τὴν τράπεζαν, νὰ φάγωσιν ἐλαίας, ἀλλὰ νὰ κάμουσι καὶ λάδι. ἀλλὰ ὅταν δὲν βρέξῃ, (τὸ ὁποῖον πολλάκις συμβαίνει) δὲν καρπίζουσι παντελῶς, μήτε διὰ τὴν τράπεζαν, μήτε διὰ λάδι, μάλιστα καὶ περισσαῖς ξηραίνονται. διότι καὶ τὰ νερὰ ὁποῦ ταῖς ποτίζουσιν ὀλιγοστεύουσιν ἀπὸ τῆς ἀνομβρείας. Οὕτω πάσχουσι καὶ τὰ ἄλλα περιβόλια, ὁποῦ εἴπαμεν. διότι καὶ αὐτὰ μὲ στέρνας ποτίζονται διὰ τὴν ὀλιγότητα τοῦ νεροῦ. Εἶναι ταῦτα ὅλα τὰ περιβόλια περιτειχισμένα, καὶ τὰ Μονήδρια, μὲ κελλία ὑψηλὰ ὡς πύργοι, καὶ μὲ σιδηρόπορταις. διὰ νὰ μὴ πειράζωνται οἱ εἰς αὐτὰ ὄντες Ἀδελφοὶ ὑπὸ τῶν Ἀράβων. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ τέσσαρα Μονήδρια εἶναι τὸ γύρον τοῦ Ὄρους Σινᾶ, ἢ Χωρήβ. εἰς δὲ τὸ ἕτερον Βουνὸν, τὸ πρὸς Δυσμὰς, ὄπισθεν τοῦ βουνοῦ ὀλίγον πρὸς Νότον προβαίνοντες, εἶναι καὶ ἕτερον Μονήδριον τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, ὅμοιον κατὰ πάντα μὲ τὰ προειρημένα τέσσαρα, μὲ περιβόλιον περιτειχισμένον, μὲ κελλία καὶ πύργον, καὶ νερὸν μὲ στέρναν, πλὴν περισσότερον μακρὰν ἀπὸ τὰ ἄλλα. Παρακάτω πρὸς Βορρᾶν, ὡς δύο μίλια, εἶναι τὸ σπήλαιον Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, εἰς τὸ ὁποῖον ἡσύχαζε. μακρὰν, τὰ Μονήδρια ταῦτα ἀπὸ τὸ Καθολικὸν, τὸ μὲν τοῦ Νταούτη, μίλια τρία. τὸ δὲ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, μίλια τέσσαρα. τὸ δὲ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα, μίλια ἑπτά. τοσαῦτα καὶ τὸ τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων. Ταῦτα τὸν μὲν χειμῶνα φυλάττουσι καὶ τὰ ἐπιμελοῦνται οἱ σκλάβοι. εἰς δὲ τὸν καιρὸν τῶν ὀπωρῶν προστάσσουσιν, εἰς καθ' ἕκαστον, ἕναν, ἢ δύο Ἀδελφοὺς καὶ τὰ φυλάττουσιν. αἱ δὲ τούτων ὀπῶραι εἶναι, μῆλα, ἀπίδια, δαμάσκηνα, βερύκοκα, σῦκα, σταφύλια, μύγδαλα. εἶναι καὶ εἴς τινα ἀπὸ ταῦτα ἀπὸ δύο, ἢ τρεῖς νεραντζαῖς, καὶ ἔχουν ἀπὸ ταύταις τὸν χειμῶνα ὅσον διὰ τὴν τράπεζαν. Αὐτὴν καὶ μόνην τὴν καρποφορίαν ἔχουσιν οἱ ἐκεῖσε εὑρισκόμενοι Πατέρες, πλὴν καὶ ταύτην, ὄχι εἰς κόρον καὶ πλησμονὴν, ἀλλὰ ὅσον νὰ μοιράσουσιν εἰς τὴν τράπεζαν, δύο ἢ τρεῖς φοραῖς, ἀπὸ κάθε ὀπώραν. Τὰ δὲ ἅπαντα ἄλλα αὐτῶν

Περὶ τῆς πέτρας, τῆς βλυσάσης τὸ ὕδωρ.

Περὶ τοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου.

Περὶ τῶν Ἁγίων μ'. Μαρτύρων.

Περὶ τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων.

τροφήματα καὶ χρεῖαι, ἔρχονται ἀπὸ τὸ Μισήριον μὲ ἀγώγια καμήλων Ἀραβικῶν, ἤγουν σιτάρι, κουκία, φακὴ, ῥεβύθια, καὶ λάδι. ταῦτα γὰρ καὶ μόνα ἔχουσι τροφὴν δι' ὅλου τοῦ χρόνου. Γάλα, τυρὶ χλωρὸν, ἢ μιζύθραις, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν εἰς πλῆθος ἄλλα Μοναστήρια, εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον μήτε ὀνομάζονται. Εἰς δὲ τὰς ἐπισήμους Δεσποτικὰς Ἑορτὰς, καὶ Μνήμας Ἁγίων, καταλύουσιν εἰς ὀψάρια ξηρὰ, ὁποῦ τὰ ἔρχονται ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Κήπους λαχάνων, καὶ χλωρῶν χορταρίων μήτε ἐν ὀνείρῳ τὰ βλέπουσι. Κρασὶ τόσον μόνον εὑρίσκεται, ὅσον διὰ τὸ νάμα τῆς Λειτουργίας· ἀντὶ δὲ κρασίου κεράσματος, δίδουσιν ἀπὸ ὀλίγον ῥακὶ εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ τοῦτο βγαλμένον ἀπὸ τὸν κουρμὰν, ἤτοι τοὺς φοίνικας. διότι εἰς τὴν λεγομένην Ῥαϊθὼ, μακρὰν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον τριῶν ἡμερῶν δρόμον, ἔχουσι περιβόλιον, ὅλον κουρμάδες, καὶ τρυγῶσιν αὐτοὺς εἰς τὸν καιρόν. καὶ τούτους ἔχουσι διὰ φαγὶ εἰς τὰς Τεσσαρακοστὰς, καὶ ἄλλας νηστίμους ἡμέρας. καὶ ἀπὸ τούτους καίνουσι καὶ ῥακὶ, καὶ ξύδι διὰ τὴν τράπεζαν. Καὶ οὕτω μὲ πολλὴν στενοχωρίαν περνοῦσι τὴν ζωήν τους.

Περὶ τῶν ἄλλων Βουνῶν, τῶν γύρωθεν τοῦ Σιναίου Ὄρους.

Περὶ τοῦ Βουνοῦ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, καὶ τοῦ ταύτης Ἁγίου Λειψάνου.

Ἀλλὰ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενόν μας, νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τὰ ἄλλα Βουνὰ τὰ τρία, τὰ ὄντα γύρωθεν τοῦ Ἁγίου Ὄρους Σινᾶ. Ὄπισθεν δὲ τοῦ Ἁγίου Σιναίου Ὄρους, πρὸς Δυσμὰς, εἶναι μία ὑψηλὴ κορυφὴ καὶ δυσανάβατος, καὶ ἐπάνω εἰς τὸ ἄκρον αὐτῆς τῆς κορυφῆς ἐκρύπτετο τὸ Λείψανον τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης χρόνους διακοσίους, πρὸ τοῦ νὰ κτισθῇ τὸ Μοναστήριον, ὑπὸ μόνων τῶν Ἀσκητῶν γινωσκόμενον καὶ τιμώμενον. Τοσαῦτα γὰρ ἔτη καταριθμοῦνται ἀπὸ τὸν καιρὸν Μαξεντίου τοῦ Βασιλέως, τοῦ μαρτυρήσαντος τὴν Ἁγίαν, ἕως τὸν καιρὸν τοῦ Μεγάλου Ἰουστινιανοῦ τοῦ κτίσαντος τὸ Μοναστήριον, ὁπότε καὶ τὸ Ἅγιον τοῦτο Λείψανον μετεκομίσθη ἀπὸ τὴν κορυφὴν τούτου τοῦ Βουνοῦ, καὶ κατετέθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Καθολικοῦ, ἔνθα καὶ μέχρι τῆς σήμερον ὁρᾶται καὶ προσκυνεῖται, ἄμετρα εὐωδιάζον. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ σιωπηθῇ τὸ θαῦμα, ὁποῦ μέχρι καὶ τώρα φαίνεται ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν αὐτὴν, ὅπου τὸ Λείψανον τῆς Ἁγίας, ὡς εἴπομεν, ἐκρύπτετον.

Περὶ τῆς σχηματισθείσης πέτρας, ὡς ἀνθρώπινον σῶμα.

Εἶναι ὅλη ἡ κορυφὴ ἐκείνου τοῦ Βουνοῦ μία πέτρα μονόλιθος, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἦτον κρυπτόμενον τὸ Λείψανον. ἀφ' οὗ δὲ τὸ ἐπῆραν ἀπ' ἐκεῖ, (ὢ τοῦ θαύματος, θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ὁ δοξάζων τοὺς Ἁγίους του μὲ σημεῖα καὶ τέρατα) ἡ πέτρα ἐκείνη ἐφούσκωσεν, ὡσὰν ζυμάρι, καὶ ἔκαμεν ἕνα σχῆμα ἑνὸς κορμίου γυναικὸς μὲ τὰ ἐνδύματά της, κειμένη ὑπτία ὡσεὶ νεκρός. Τοῦτο τὸ πρᾶγμα νὰ τὸ συκοφαντήσῃ τινὰς, καὶ νὰ εἰπῇ πῶς εἶναι Τέχνη χειρὸς ἀνθρώπου, ἤγουν πλάσμα, καὶ ὄχι θαῦμα, δὲν ἠμπορεῖ. διότι τὸν ἐλέγχει ἡ πέτρα, ἐκ φύσεως οὖσα σκληρὰ καὶ δυνατὴ τόσον, ὁποῦ πολλοὶ Προσκυνη-

ταί,

καὶ, Ῥωμαῖοι, καὶ Φράγγοι δοκιμάζουσι μὲ σφυρία νὰ κόψουσι κομάτι, διὰ εὐλάβειαν, καὶ δὲν δύνανται. Ἀλλ' ἔσω καὶ ταῦτα ὡς ἐστὶ. καὶ ὁ μὲν εὐλαβὴς καὶ πιστὸς πιστευέτω, ὁ δὲ ἀπειθὴς καὶ σκληρὸς ἀπιστείτω. Πρὸς δὲ τὸ Νότιον μέρος τοῦ Μοναστηρίου εἶναι μία μικρὰ καὶ χαμηλὴ ῥάχη, ἡ ὁποία λέγεται Βουνὸν τοῦ Προφήτου Μωϋσέως. εἰς ταύτην τὴν ῥάχην ἔστεκε φυλάττων τὰ πρόβατα Ἰοθὼρ τοῦ πενθεροῦ του, ὅταν εἶδε τὴν Βάτον κάτω καιομένην καὶ μὴ φλεγομένην. ,, ὅτε καὶ εἶπε. Καταβὰς ὄψομαι ,, τὸ ὅραμα τὸ μέγα τοῦτο, τί ὅτι οὐ καίεται ἡ βάτος; Πρὸς δὲ Ἀνατολὰς τοῦ Μοναστηρίου εἶναι ἕτερον Βουνὸν, τῆς Ἁγίας Ἐπιστήμης λεγόμενον. ἐπάνω εἰς τοῦτο ἀσκήτευον Γαλακτίων καὶ Ἐπιστήμη οἱ Μάρτυρες. Λέγει δὲ διὰ τὸ Βουνὸν τοῦτο ὁ βίος τῶν Ἁγίων τούτων, ὅτι ἦτον ἐκεῖ, παλαιὰ, Μοναστήριον, ὡς λέγουσι, Γυναικῶν. καὶ ἀκόμι φαίνονται τὰ κελλία κρημνισμένα. Τοῦτο τὸ Βουνὸν εἶναι, ὅπου ὁ Ἰουστινιανὸς ὁ Βασιλεὺς ἔλεγε νὰ χαλάσῃ, νομίζωντας νὰ δίδῃ πείραξιν τοῦ Μοναστηρίου. ὅμως εἶναι Θεοῦ βοηθείᾳ τὸ Μοναστήριον ἀπείραντον ἀπ' ἐκεῖ. διότι δὲν εἶναι πολλὰ σιμά. Ὄπισθεν τούτου τοῦ Βουνοῦ, πρὸς Ἀνατολὰς, ἔκαμαν καὶ τὰ δύο Χωρία, ὅπου ἐκατοίκησαν τὸ πρῶτον οἱ σκλάβοι, καὶ τώρα φαίνονται χαλασμένα. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν κατὰ τὸ Μοναστήριον τῶν, τε ἔσω καὶ τῶν ἔξω.

Περὶ τοῦ Βουνοῦ τοῦ Προφήτου Μωϋσέως.

Περὶ τῶν κατὰ τὴν Ῥαϊθὼ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν αὐτῇ.

Ἡ Μὲν οὖν Ῥαϊθὼ αὐτὴ ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου πολλάκις εἴπομεν, ὅτι εἰς τὴν Θείαν Γραφὴν λέγεται Ἐλείμ, οἱ Ἄραβες δὲ τὸ λέγουν σήμερον Τόρ. Ἐδῶ ἦσαν τὰ ἑβδομήκοντα στελέχη τῶν φοινίκων, καὶ αἱ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων. καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ποτὲ ἦσαν ἑβδομήκοντα μόνα στελέχη φοινίκων, τώρα εἶναι πλῆθος πολὺ, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ περιβόλιον τῶν Πατέρων. Αἱ δὲ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων εὑρίσκονται ἕως τὴν σήμερον, καὶ ἀπ' αὐταῖς ποτίζεται τὸ περιβόλιον, πλὴν δὲν εἶναι νερὸν πότιμον. μάλιστα δύο βρύσες ἀπὸ ταύταις εἶναι θερμαὶ, καὶ εἰς τὴν μίαν ἐπάνω ἔκτισαν μικρὸν θόλον, καὶ τὴν ἔκαμαν ὡσὰν λουτρὸν, καὶ πλύνονται ἐκεῖ πολλοὶ Τοῦρκοι, ἐρχόμενοι ἀπὸ τὸν Κιαμπέ. εἶναι ἔξω εἰς τὸν τεῖχον τοῦ περιβολίου. Εἶναι, μακρὰν ὀλίγον ἀπὸ τὸ περιβόλιον αὐτὸ, τὸ Μοναστήριον τοῦ Προδρόμου, ὅπερ ἔκτισεν, ὡς εἴπομεν, ὁ Ἰουστινιανὸς, πλὴν τώρα χαλασμένον. ἔχει νερὸν πολὺ πότιμον, καὶ γλυκὺ, καὶ ἀπ' αὐτὸ πίνουσιν οἱ Πατέρες, ὅπου εἶναι εἰς τὸ περιβόλιον. Εἶναι δὲ ἐκεῖ, σιμὰ εἰς τὸ παραθαλάσσιον, καὶ Κάστρον μὲ Ἀγὰν, καὶ φύλακας, ἐξουσιαζόμενοι ὑπὸ τοῦ Μπασιᾶ τοῦ Μισηρίου. Εἶναι καὶ Χωρίον ἐκεῖ πλησίον Χριστιανῶν Ἀράβων, καὶ Μετόχιον τοῦ Μοναστηρίου μὲ Ἐκκλησίαν. Κάποθεν δὲ ἀπὸ τὸ περιβόλιον, ὡς πέντε μιλίων διάστημα, εἶναι τόπος λεγόμενος Μπουσοῦ-

Περὶ τῶν σημαν-

δρων τῶν εἰς τὰ Μπασόγερα.

γερα. ἐκεῖ φαίνονται πολλὰ σπήλαια, καὶ πολλαὶ κατοικίαι παλαιῶν Ἀσκητάδων, εἰς τὸ παραθαλάσσιον τῆς Ἐρυθρᾶς λεγομένης Θαλάσσης. Ἐκεῖ ἕως τῆς σήμερον ἀκούονται, ὡσὰν σήμανδρα Ἐκκλησίας εἰς ταῖς διωρισμέναις ὥραις τῆς Ἀκολουθίας τῆς Ἑορτῆς, Ἑσπερινὸν δηλαδὴ, Ὄρθρον, καὶ Λειτουργίαν. καὶ αὐτὰ τὰ ἤκουσαν πολλοὶ, καὶ τὰ ἀκούουσιν ἕως τὴν σήμερον. Ταῦτα τινὲς φυσικώτερον ἐκλαμβάνοντές τα, εἶπον νὰ εἶναι σύμβαμα τοῦ τόπου, ἢ βρασμὸς τῆς θαλάσσης, ἢ κτύπος ἀνέμου ὑπὸ στενωποῦ τόπου βίᾳ ἐξερχομένου. Ταῦτα δὲ λέγουσι, διότι αὐτοί τους δὲν ἤκουσαν τὸ πρᾶγμα ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον, ἀλλὰ τὸ ἤκουσαν ἄλλων διηγουμένων. Ἡμεῖς δὲ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον, διὰ τοῦτο καὶ μόνον τὰ ἠκούσαμεν καθαρῶς, αὐτήκοοι γενόμενοι τοῦ πράγματος, καὶ ἐγνωρίσαμεν καλῶς, πῶς δὲν εἶναι πρᾶγμα φυσικὸν, ἢ κτύπος θαλάσσης, ἢ ἀνέμου πνοὴ, ἀλλ' ἐπερόντι ὑπὲρ φύσιν. τὸ τί δὲ εἶναι καθαρῶς, νὰ εἰπῶ δὲν ἠξεύρω. πλὴν, ὡς ἤκουσα, οὕτω γράφω, διότι κρίνω κατ' ἐμαυτὸν, ὅτι ἀδικεῖται πολλὰ ἡ ἀλήθεια σιωπημένη, ὥσπερ καὶ τῷ ψεύδει καλυπτομένη. Τινὲς ἐνόμισαν, νὰ εἶναι ἐκεῖ Μοναστήριον ὑπὸ Θεοῦ κρυπτόμενον, τοῦτο δὲ ἐγὼ οὐκ ἔχω βεβαιῶσαι. Καὶ ταῦτα περὶ τῆς ἐν Ῥαϊθῷ.

Περὶ τῆς τάξεως τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Μοναστηρίου.

ΠΑ'λιν ἐπαναστρέφω ἀπὸ τὴν Ῥαϊθὼ εἰς τὸ Μοναστήριον διηγήσασθαι καὶ περὶ τῆς τάξεως τῆς Ἀκολουθίας αὐτοῦ. Φυλάττει γοῦν ἀπαραλλάκτως τὸ παλαιὸν Τυπικὸν, ὅπερ ἡ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία κρατεῖ. ὅπερ πρῶτος ὁ ἐν Ἁγίοις Σάββας ὁ προρρηθεὶς ἐτύπωσε, καὶ ἐπαρέδωκεν εἰς τὰ Μοναστήριά του, εἰς τὴν Παλαιστίνην. τὸ ὁποῖον ὁ μέγας Δαμασκηνὸς εἰς αὐτὸ τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Σάββα μετερρύθμισε, προσθέτοντας εἰς αὐτὸ τοὺς Κανόνας καὶ Ἰδιόμελα, ἅπερ αὐτὸς ἔγραψε, καὶ ὁ Κοσμᾶς. καὶ πάλιν ὕστερον οἱ ἐν τῇ Μονῇ τῶν Στουδίτων Θεόδωρος, καὶ Θεοφάνης, οἱ γραπτοί. ἔτι δὲ καὶ Ἰωσὴφ ὁ Ὑμνογράφος πληρέστερον ἀπετέλεσαν, ὡς φαίνεται καὶ εἶναι τὴν σήμερον, βάλλοντες καὶ αὐτοὶ εἰς αὐτὸ, (ἀδείᾳ Συνόδου Οἰκουμενικῆς) τὰ αὐτῶν πάνσοφα μελῳδήματα. τὸ ὁποῖον οὐκ ἔτι Σάββα, ἢ Δαμασκηνοῦ Τυπικὸν λέγεται, ἀλλὰ Τυπικὸν τῶν Στουδίτων, ὡς ἔν τινι παλαιῷ ἀντιγράφῳ εὕρομεν. τοῦτο τοίνυν κρατεῖ καὶ τὸ μεγαλώνυμον Μοναστήριον τοῦ Σιναίου Ὄρους. Λειτουργοῦσι δὲ, τὴν μὲν Κυριακὴν, πάντοτε δύο Ἱερομόναχοι, εἷς μὲν ἐν τῷ Καθολικῷ, καὶ ἕτερος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Κορυφῇ. τὸ δὲ Σάββατον ἕτεροι δύο, εἷς μὲν εἰς τὴν Ἁγίαν Βάτον, καὶ ἕτερος ἔξω εἰς τὸ Κοιμητήριον τῶν Πατέρων μετὰ κολύβων. Φυλάττουσι γὰρ καὶ τοῦτο ἀπαράλλακτον, νὰ ἔχουσι πᾶσαν Παρασκευὴν τὸ βράδυ κόλυβα, νὰ ψάλλουσι τὸν νεκρώσιμον Κανόνα, καὶ τὴν

πι-

τάξιν τοῦ Τυπικοῦ. καὶ νὰ μνημονεύουσι τοὺς Ἀδελφοὺς τῆς Ἁγίας Μονῆς. Ἀδελφοὺς δὲ λέγουσιν, ὄχι μόνον τοὺς Καλογήρους, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἐγράφησαν κοσμικοὶ εἰς τὸ Βραβεῖον νὰ εἶναι Ἀδελφοί. Τὰς δὲ λοιπὰς πέντε ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος κάνουσι τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ Ὄρθρου εἰς τὸ Καθολικόν. τὴν δὲ Λειτουργίαν κάνουσιν εἰς τὰ Παρεκκλήσια, ἀρχίζοντες κατὰ τάξιν ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλον, ὅσον νὰ τὰ λειτουργήσουσιν ὅλα. καὶ πάλιν ἀρχίζουσιν, ἔχοντες πάντοτε μαζὶ καὶ τὴν πρόθεσιν ὁποῦ ἐγράφησαν οἱ Χριστιανοί, τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκουσιν οἱ Διάκονοι, καὶ ὁ Ἱερεὺς εὐγάζει τὰς μερίδας. Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας ὁποῦ γίνεται Ἐννάτη, ἡ μὲν Λειτουργία γίνεται εἰς τὴν ὥραντης κατὰ τὴν τάξιν, αἱ δὲ Ὧραι ἀναγινώσκονται ὕστερον εἰς τὸ Καθολικόν, Ἐννάτης τελουμένης. Ὅταν δὲ τύχῃ Ἑορτή, ἢ μνήμη Ἁγίου τινός, ὁποῦ νὰ εἶναι οἶκός του εὐκτήριος, εἰς κανένα ἀπὸ τὰ Παρεκκλήσια, Ὁ μὲν Ἑσπερινός, καὶ ἡ Λιτή, καὶ ἡ Ἀρτοκλασία γίνεται εἰς τὸ Παρεκκλήσιον, ὁ δὲ Ὄρθρος εἰς τὸ Καθολικόν. καὶ ἡ Λειτουργία πάλιν εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου. Ἐὰν δὲ τύχῃ Σάββατον, ἢ Κυριακὴν ἡ τοιαύτη Ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου, συμβαίνει νὰ γίνωνται Λειτουργίαι τρεῖς, δύο αἱ διατεταγμέναι. ἐὰν μὲν Σάββατον, ἔν τε τῇ Ἁγίᾳ Βάτῳ, καὶ ἐν τῷ Κοιμητηρίῳ ἔξω. ἐὰν δὲ Κυριακή, εἰς τὸ Καθολικόν, καὶ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Κορυφῇ, καὶ ἑτέρα εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ ἑορταζομένου Ἁγίου. Πλὴν αὐτὴ γίνεται ταχύτερον, διὰ νὰ γένῃ ἡ καθολικὴ Σύναξις τῶν Ἀδελφῶν εἰς τὸ Καθολικὸν ἀπαραλλάκτως εἰς τὴν διατεταγμένην ὥραν.

Ὅπως ὁ Ἰουστινιανὸς ἐτίμησε τὸ Μοναστήριον εἰς Ἐπισκοπήν, καὶ μετὰ ταῦτα τὸν ἐκεῖ Ἐπίσκοπον διὰ Χρυσοβούλλου τὸν ἔκαμεν Ἀρχιεπίσκοπον.

ΚΑὶ ὁ μὲν Βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς οὕτω διαπράξας πάντα τὰ κατὰ τὸ Ἅγιον, καὶ Θεοβάδιστον Ὄρος τὸ Σίναιον, καὶ τελειώσας τὸ περικαλλὲς καὶ Βασιλικὸν ἐκεῖνο Μοναστήριον, τὸ ἐτίμησεν εἰς Ἐπισκοπήν, θεσπίσας τὸν αὐτὸν Ἐπίσκοπον εἶναι καὶ Ἡγούμενον. διότι πρότερον δὲν εὑρίσκομεν νὰ ἦτον Ἐπίσκοπος Σινᾶ, ἀλλὰ μήτε Ἡγούμενος ἁπλῶς, μὴ ὄντας ἀκόμη Μοναστήριον. Εἶχον δὲ μόνον ἕνα Ἱερομόναχον γέροντα, ὁποῦ τοὺς ἐλειτούργει πᾶσαν Κυριακήν, ὅταν ἐσυνάζοντο εἰς τὸ Καθολικόν, καὶ αὐτὸν ἐνόμιζον καὶ πρῶτον τῆς Σκήτεως, διὰ τὸ ἀξίωμα καὶ χάριν τῆς Ἱερωσύνης. Ἀφ' οὗ δὲ ἔγινε τὸ Μοναστήριον, καὶ ἐσυνάχθησαν ὅλοι εἰς μίαν κατοικίαν ὁμοῦ, καὶ ἐκλείοντο εἰς μίαν περιοχὴν τοῦ Κάστρου, ἐχρειάσθησαν νὰ καταστήσουσι καὶ Ἡγούμενον τῆς Μονῆς ὅλης. Τοῦτον λοιπὸν τὸν Ἡγούμενον, ὁ Μέγας οὗτος Βασιλεὺς ἐθέσπισε νὰ λαμβάνῃ χειροτονίαν Ἐπισκόπου, καὶ νὰ εἶναι ὁμοῦ Ἡγούμενος καὶ Ἐπίσκοπος νὰ ἔχῃ καὶ τὰ δύο ταῦτα Ἀξιώματα. καὶ πρεπόντως,

διὰ νὰ σώζωνται εἰς ἕνα Ὑποκείμενον, τὸ τοῦ Ἡγουμένου, δύο Ἀξιώματα, Ἡγεμονίας, καὶ Ἱεραρχίας. καὶ νὰ ἔχῃ εἰς τοὺς λόγους τοῦ τὸ ἐκτύπωμα τῶν δύο Προφητῶν Μωϋσέως καὶ Ἀαρὼν, τῶν ὁποίων καὶ τῆς καθέδρας διάδοχος ἔγινε. Καὶ κατὰ μὲν τὸν τῆς Ἡγεμονίας λόγον, ἤγουν ὡς Ἡγούμενος, νὰ φέρῃ ἐκτύπωμα τοῦ Μωϋσέως, ὁποῦ ἦτον Ἡγούμενος τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, καὶ ὁδηγὸς ἀπλανέστατος. κατὰ δὲ τὸν τῆς Ἱεραρχίας, ἤγουν ὡς Ἐπίσκοπος, νὰ εἶναι ἐκτύπωμα τοῦ Νομικοῦ Ἀρχιερέως τοῦ Ἀαρών. καὶ τοῦτο δικαίως, ἐπειδὴ τοῦτος ὁ Βασιλεὺς Θεόθεν κινηθεὶς, ἔκτισε καὶ ἐκατεσκεύασεν, ὡς ἄλλος Βεσελεὴλ, ἄλλην Ἱερὰν σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, τὸ περικαλλὲς ἐκεῖνο Μοναστήριον, κατὰ πολλὰ σεμνότερον καὶ τιμιώτερον τῆς παλαιᾶς ἐκείνης Σκηνῆς, ὁποῦ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἐστάθη. Καθὸ μὲν ἐκείνη εἶχεν εἰς τοὺς λόγους της τοὺς τύπους, τοῦτο δὲ ἔχει τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ἐκτύπωμα. Καὶ καθὸ ἐκείνη ἔδειχνε ἀφ᾿ ἑαυτοῦ της, πῶς μέλλει νὰ εἶναι πρόσκαιρος, ἐπειδὴ ἦτον ἕνα σπίτι μὲ ξύλα μόνον καὶ πανία κατεσκευασμένη, τοῦτο δὲ μὲ θεμέλια ἀρραγέστατα. καὶ καθὸ ἐκείνη ἐκινεῖτο καὶ ἐφέρετον ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, τοῦτο δὲ μένει καὶ θέλει μένει, Θεοῦ βοηθείᾳ, στερεὸν, καὶ ἀμετακίνητον. ἀλλὰ καὶ τὸ μεγαλήτερον. ἐκείνη εἶχε Θυσίας, καὶ σφαγὰς, καὶ αἵματα ζώων ἀλόγων, εἰς τοῦτο δὲ τελεῖται ἡ Ἀληθινὴ καὶ Κοσμοσωτήριος Θυσία τῆς Ἁγίας Σαρκὸς, καὶ Αἵματος τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κατὰ τοῦτο λοιπὸν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἐν αὐτῷ καὶ τὸ τῆς ἀληθείας ἐπισφράγισμα, τὸν Ἱεράρχην, λέγω, καὶ Ἱεροτελεστὴν τῆς ἀληθοῦς ταύτης Σκηνῆς, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ καθαρωτάτης καὶ ἀμώμου Θυσίας τὸν Ἀρχιθύτην, ἐκτύπωμα ἀληθινὸν ἔχοντα τοῦ παλαιοῦ Ἀρχιερέως τοῦ Ἀαρὼν, διὰ νὰ μὴν λείπῃ ἀπὸ τὴν νέαν ταύτην Σκηνὴν μηδένα ἐκτύπωμα ἀπὸ ὅλους τοὺς τύπους ὁποῦ εἶχεν ἡ παλαιὰ ἐκείνη Σκηνή. Καὶ μὲ τοιοῦτον τρόπον εἰς τὸν αὐτὸν τόπον καὶ εἰς τὸ αὐτὸ Ὄρος, ὁποῦ ἐφάνησαν τὸ πρῶτον αἱ Σκιαὶ καὶ οἱ Τύποι, εἰς τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον τόπον, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον Ὄρος νὰ λάμψουσι πληρέστερον καὶ καθαρώτερον αἱ ἀλήθειαι τῶν πραγμάτων, καὶ τὰ ἐκτυπώματα. Διὰ τοιοῦτον γοῦν σκοπὸν, καὶ πρὸς τοιοῦτο τέλος στοχαζόμενος ὁ συνετώτατος ἐκεῖνος Βασιλεὺς, δὲν ἠθέλησεν, ὅτι ὁ προεστὼς τοῦ Μοναστηρίου ἐκείνου νὰ εἶναι ἁπλῶς Ἡγούμενος, ἀλλὰ καὶ Ἀρχιερεὺς ὁμοῦ. Ἀποδεξάμενοι δὲ τὸν φιλευσεβῆ τοῦτον σκοπὸν τοῦ Αὐτοκράτορος οἱ τότε τῆς Συνόδου Πατέρες, καὶ θαυμάσαντες τὴν τοῦτου ἀγχίνοιαν ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ θεῖα πράγματα, ἠθέλησαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ λόγου τους νὰ αὐξήσουσιν ἀκόμι τὴν τιμὴν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ τοιούτου Ἀρχιερέως, τοῦ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐν τῷ Ὄρει Σινᾶ θεσπισθέντος· καὶ δὴ βουλεύονται νὰ κάμουν ἀναφορὰν εἰς τὸν Βασιλέα, νὰ τοῦ χαρίσῃ τὴν τιμὴν τῶν ὑπερτίμων, καὶ νὰ τὸν κάμῃ Ἀρχιεπίσκοπον. Ἦσαν δὲ τότε μόνοι δύο Ἀρχιεπίσκοποι, ὁ Ὠχρίδος πρῶτος, καὶ δεύτερος ὁ Κύπρου. Ὁ μὲν Ὠχρίδος ὑπ᾿ αὐτοῦ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τιμηθεὶς εἰς τὸ τοιοῦτον Ἀξίωμα, διὰ

τὸ νὰ εἶναι τὴν Ὠχρίδα Πατρίδα του. ὅθεν καὶ πρώτην Ἰουστινιανὴν ταύτην ὠνόμασεν. ἡ δὲ τῆς Κύπρου ἐτιμήθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐβεβαιώθη δὲ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. διότι αὐτοῦ εἰς τὴν Κύπρον εὑρέθη τὸ κατὰ Μάρκον Ἅγιον Εὐαγγέλιον, εἰς τὸ Λείψανον τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Βαρνάβα, ἤγουν τὸ ἰδιόχειρον αὐτοῦ τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἱστορία εὕρηται εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, Ἰουνίου ια. καὶ ἀλλαχοῦ, ὅθεν καὶ δευτέρα Ἰουστινιανὴ λέγεται. τὸν δὲ Ἀρχιεπίσκοπον Ὄρους Σινᾶ νὰ κάμουν τρίτον ἀπὸ τοὺς δύο τούτους. Ἔκαμαν δὲ τὴν τοιαύτην ἀναφορὰν, μεσιτεύοντος πρὸς τὸν Βασιλέα ἑνὸς Μητροπολίτου Πτολεμαΐδος. εἶναι δὲ αὕτη ἡ Πτολεμαῒς Χώρα παραθαλάσσιος τῆς Φοινίκης, τοῦ νῦν λεγομένου Παρασαμίου. ἡ δὲ Πτολεμαῒς αὕτη λέγεται τώρα Ἄκρη. Ἀποδεξάμενος οὖν ὁ Βασιλεὺς τὴν τοιαύτην μεσιτείαν τοῦ Πτολεμαΐδος, ὄχι μόνον διὰ τὴν παράκλησιν ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν, ἀλλὰ τὸ περισσότερον, ὅτι τοῦ ἐφάνη τὸ πρᾶγμα νὰ εἶναι πρέπον, καὶ κατὰ πολλὰ ἁρμόδιον, ἐχάρη, διότι ἀπὸ τὴν τοιαύτην τιμὴν, ὁποῦ θέλει δώσει εἰς τὸ Ἁγιώτατον ἐκεῖνο Ὄρος, θέλει τιμηθῇ αὐτὸς περισσότερον, καθὼς διαλαμβάνει καὶ τὸ Χρυσόβουλον, ὁποῦ περὶ τούτου ἔδωσεν. ὅπερ ἐπὶ λέξεως φησὶν οὕτως.

Βαρνάβα. Συναξ.

Νεαρὰ τοῦ Μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Ὄρους Σινᾶ, Ἀρχιεπίσκοπον καὶ ὑπέρτιμον, καὶ τρίτον τῶν δύο εἶναι ἀξιοῦσα.

Εἰ δὲ καὶ ἀνδράσι τοῖς περιδεξίοις εἰς ὑπηρεσίαν Βασιλέων, Ἀρχόντων καταστρατηγῆσαι, ἢ Πόλεων διοικήσεις ἐγχειρισθῆναι, ἢ λαοὺς ὁδηγῆσαι, ἢ καὶ ἄλλ' ἄττα τοιαῦτα πράττειν δεδομένοις, τῷ κράτει τῆς Ῥωμαίων Ἀρχῆς φαινόμενα χρήσιμα, τιμὴν ἐπιμετρεῖ τὴν προσήκουσαν. τῶν δ' ὑπηκόων ὅσοι ἀγνώμονες εἰσηγούμενοι, δίκαιοι ἂν εἶεν τὰ τῆς ὑποθήκης τούτων βλέπειν τὸ πέρας ἐπιδεχόμενα, ἀνδράσι σεμνοῖς, καὶ βίῳ καὶ τρόπῳ Θεῷ πλησιάζουσιν, οὐχ ὅσα τῶν κατὰ τὰ ἐκτὸς συντεινόντων, ἀλλὰ κρείττω καὶ εἰς ψυχὴν αὐτὴν παραπέμποντα τὴν ὠφέλειαν. Μᾶλλον δὲ καὶ τοῦτο κἀκεῖνο περιποιούμενα τούτοις, ἐκ τῆς ἄνωθεν δεξιᾶς προβαλλομένοις τοῖς Αὐτοκράτορσι, πῶς οὐκ ἂν εἴη τῶν καθηκόντων ἐπικλινὲς ὠτίον βραβεύειν, καὶ εἰς τέλος ἄγειν, ἅπερ αἰτήσαιντο; Εἰ δὲ καὶ ἄλλως τῇ δεήσει τιμᾶται τὸ εὔλογον, οὐχ ὅπως διὰ τὴν τούτων παράκλησιν, ἀλλ' ἤδη καὶ καθ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἀξίως ἔχει γενέσθαι, τηνικαῦτα μᾶλλον καὶ ταῖς αἰτήσεσι τούτων ἐπαινετέον τοὺς Ἄνακτας, καὶ παρεκτέον ἅπερ ἐθέλοιεν, ἵν' εἶεν οὐ μόνον αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ, κατὰ τὸ εἰκὸς, χαριζόμενοι. Τοῦτο καὶ ἄρτι τῇ Βασιλείᾳ μου πάρεστιν ἰδεῖν ἐκτελούμενον, δωρουμένῃ τοῖς

ἐν τῷ Ὄρει Σινᾶ τιμὴν τὴν ὑπέρτιμον. Τοῦτο μὲν δι᾽ ἱκεσίαν, ἣν ἐποιήσατο πρὸς ἐμὲ ὁ Πτωλεμαΐδος Ἐπίσκοπος, ὁ Ἱερώτατος, καὶ ὑπέρτιμος. οὐ γὰρ ἐκεῖνα ὅλως ἄξιον, μὴ πειθηνίους δοῦναι τούτῳ τὰς ἀκοὰς εὔλογα αἰτουμένῳ, καὶ ἃ μὴ τετελεσμένα, τῷ δικαίῳ τὴν ζημίαν ἂν προεξένησαν. Τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἄλλως ἡγεῖσθαι, τὸ τοιοῦτον Ὄρος αἰδέσιμον καὶ τιμῆς ἁπάσης ἐπαπολαύειν δίκαιον ὄν, καὶ νομίζειν μᾶλλον τιμᾶσθαι τὴν Βασιλείαν μου ἐκ τῆς πρὸς τοῦτο τιμῆς, ἐπεὶ καὶ δοξάζειν οἶδε Θεὸς τοὺς τοῦτον δοξάζοντας. Ὄρος γὰρ τοῦτο ὑπερηρμένον τῶν καθ᾽ ἡμᾶς. Ὄρος θεῖον, κατὰ τὸν Ἀββακοὺμ, δασὺ καὶ κατάσκιον ταῖς τῶν ἀρετῶν ἐργασίαις, καὶ ἀρεταῖς παντοίαις κατάκοσμον. Εἰ δὲ καὶ Ἁγιάσματος τόπον καλέσαι τις βούλεται, καὶ οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακὼβ, προσφυὲς μὲν τὸ πρᾶγμα, καὶ τῆς ἀληθείας ἄκρως ἐχόμενον, κἄν τις θεωρείη, τίς θεωρείη, πλήρης ὁ Θεῖος Οἶκος οὗτος δόξης πολλῆς. πλὴν ἔσαι κἂν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις καιροῖς μέρος δόξης ἀπονενεμημένον τούτῳ παρὰ τῆς Βασιλείας μου. οὕτω καὶ ἣν εἶχε πάλαι ἴδοι τις ἂν ἐπὶ τὸ μεῖζον, κατὰ τὸν Προφήτην προκόπτουσαν. Ταῦτα γοῦν τὸ παρὸν τῆς Βασιλείας μου Πρόσαγμα βούλεται. τιμᾷ γὰρ ἡ Βασιλεία μου τὸν κατὰ καιροὺς ἐν τῷ Σινᾶ προεστησόμενον, τῷ ὑπερτίμων τῷ ἀξιώματι. καὶ διορίζεται συναριθμεῖσθαι τρίτος τοῖς οὕτω τετιμημένοις ἐν ἅπασι, καὶ συντιμᾶσθαι ἐν ταῖς προόδοις, καθέδραις, στάσεσί τε καὶ συνελεύσεσιν. ἀμφιέννυσθαι δὲ καὶ ἄμφια, ὁποῖα καὶ τῶν Ἀρχιερέων, ὁπόσοι τὴν τοιαύτην τιμὴν ἐκ τῶν ἔκαθε χρόνων καὶ νῦν ἔλαβον. τ᾽ ἄλλα τε πάντα ὅσα τούτοις, καὶ τούτῳ προσέσαι κατὰ μηδὲν ἐλαττούμενα. Ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐγεγόνει καὶ ὁ παρὼν Ὁρισμὸς τῆς Βασιλείας μου, κατὰ μῆνα Ἰούλιον. Ἰνδικτιῶνος ιδ΄. εἶχε δὲ καὶ δι᾽ ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς θείας καὶ Βασιλικῆς τὸ σημεῖον.

Καὶ αὕτη μὲν ἡ δοθεῖσα Νεαρὰ, ἤτοι τὸ Χρυσόβουλον, καθὼς τότε ἐγράφη καὶ ἐδόθη, ἐμετεγλωττίσθη ὕστερον εἰς πεζὴν φράσιν, διὰ νὰ γροικᾶται ἀπὸ καθ᾽ ἕναν. ἔχει δὲ καὶ τὸ μεταγλώττισμα οὕτως.

Μεταγλώττισμα, ἤτοι ἐξήγησις τοῦ ἄνωθεν Χρυσοβούλλου.

ΑʼΝίσως καὶ εἰς ἀνθρώπους ἐπιτηδείους, ὁποῦ νὰ ἐτάχθησαν ὑπηρέται Βασιλέων, ἢ Ἀρχόντων νὰ στρατηγήσουσιν, ἢ νὰ τῶν ἐδόθησαν κυβέρνησες Πόλεων, ἢ νὰ ὁδηγήσουσι Λαοὺς, ἢ καὶ ἄλλα παρόμοια νὰ τῶν ἐδόθη νὰ κάμουσι, τὰ ὁποῖα νὰ φαίνωνται ὠφέλιμα εἰς τὴν δύναμιν τῆς Βασιλείας τῶν Ῥωμαίων, τοὺς μερεῖ τὴν πρεπουμένην τιμήν. καὶ ὅσοι ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους μας μὲ εὐγνωμοσύνην μας παρακινοῦσιν εἰς τι πρᾶγμα καλὸν, καὶ μᾶς συμβουλεύουσι, δίκαιον ἔχουσι τὴν συμβουλήν τους ἐκείνην νὰ

τὴν ἰδοῦσι νὰ ἔλθῃ νὰ λάβῃ τέλος, ἤγουν νὰ τελειωθῇ. πόσῳ μᾶλλον, ὁπόταν ἄνθρωποι σεμνοί, κατὰ τὴν ζωὴν καὶ κατὰ τὰ ἔργα τους, μᾶς συμβουλεύουσιν εἰς πράγματα, ὁποῦ ὄχι μόνον βοηθοῦσιν εἰς τὰ ἐξωτερικὰ καὶ ἀνθρώπινα, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον εἰς τὴν ψυχὴν πέμπουσι τὴν ὠφέλειαν; μάλιστα δὲ ὁπόταν οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι φροντίζουσι καὶ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο, ἤγουν νὰ ὠφελήσουσι μὲ τὴν συμβουλήν τους καὶ ψυχικῶς καὶ σωματικῶς, προβάλλοντες καὶ δίδοντες τὰ τοιαῦτα καλὰ εἰς τοὺς Αὐτοκράτορας μὲ ταῖς προσευχάς τους ἀπὸ τὴν ἄνωθεν δεξιὰν τοῦ Θεοῦ, πῶς δὲν ἤθελεν ἦσαι πρέπον καὶ δίκαιον νὰ τοὺς δίδουσιν αὐτίον ὑπήκοον, καὶ νὰ φέρουσιν εἰς τέλος ἐκεῖνα ὁποῦ τοὺς ἤθελαν ζητήσῃ. Ἐὰν δὲ καὶ ἄλλῳ τρόπῳ μὲ τὴν ζήτησίν τους ὅμως ἤθελε τιμᾶσθαι καὶ τὸ δίκαιον, ἤγουν θέλουν ζητᾶ δίκαια πράγματα, ὄχι μόνον τὸ λοιπὸν διὰ τὴν παρακάλεσίν τους, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ νὰ εἶναι δίκαιον νὰ γένῃ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, τότε καὶ περισσότερον εἰς τὰ ζητήματά τους νὰ εἶναι ἐπαινεμένοι οἱ Βασιλεῖς, καὶ νὰ τοὺς δίδουσιν ἐκεῖνα ὁποῦ θέλουσι, διὰ νὰ εὑρίσκωνται πῶς χαρίζουσι, κατὰ πῶς εἶναι τὸ δίκαιον, ὄχι μόνον τουτωνῶν, ἤγουν ἐκείνων τῶν καλῶν ἀνθρώπων ὁποῦ τὸ ἐζήτησαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ δικαίου. Τοῦτο καὶ τώρα εἶναι νὰ ἰδῇ καθ' ἕνας εἰς τὴν Βασιλείαν μου τελειωμένον, ἡ ὁποία χαρίζει τοῦ Προεστῶτος Ὄρους Σινᾶ τιμὴν τὴν ὑπέρτιμον. τὸ μὲν διὰ τὴν παρακάλεσιν ὁποῦ ἔκαμεν εἰς ἐμένα ὁ Πτολεμαΐδος Μητροπολίτης, ὁ Ἱερώτατος καὶ ὑπέρτιμος. διατὶ δὲν ἔκρινα παντελῶς νὰ εἶναι ἄξιον νὰ μὴν τοῦ δώσω αὐτία ὑπήκοα εἰς τὰ νόμιμα πράγματα ὁποῦ μοῦ ζητᾶ, τὰ ὁποῖα ἂν δὲν τελειωθοῦσι, θέλουσι προξενήσει ζημίαν τῆς Δικαιοσύνης. τὸ δὲ, καὶ κατ' ἄλλον τρόπον, ἔσωντας καὶ νὰ λογίζεται ἐκεῖνο τὸ Ὄρος αἰδέσιμον καὶ ἄξιον νὰ ἀπολαύσῃ παντοίαν τιμήν. Εἰς τὸ ὁποῖον νομίζω πλέον περισσότερον νὰ τιμᾶται ἡ Βασιλεία μου ἀπὸ τὴν τιμὴν ὁποῦ θέλω δώσει εἰς ἐκεῖνο τὸ Ὄρος, ἐπειδὴ ἠξεύρει ὁ Θεὸς νὰ δοξάζῃ ἐκείνους ὁποῦ τὸν δοξάζουσι. διότι Ὄρος εἶναι τοῦτο πλέον ὑψωμένον ἀπὸ τὰ ἐδικά μας, Ὄρος Θεῖον, καὶ κατὰ πῶς λέγει ὁ Ἀββακοὺμ δασὺ καὶ κατάσκιον μὲ ταῖς ἐργασίαις τῆς ἀρετῆς, καὶ μὲ πολυποικίλαις ἀρεταῖς στολισμένον. Εἰδὲ καὶ θελήσει τινὰς νὰ τὸ ἰδῇ καθαρώτερον, γεμάτον εἶναι τὸ σπῆτι τοῦτο δόξης πολλῆς. ὅμως ἂς εἶναι καὶ εἰς τούτους τοὺς ὑστέρους καιροὺς τοῦτο, μέρος δόξης, δοσμένον ἀπὸ τὴν Βασιλείαν μου. Τοιουτοτρόπως δὲ καὶ ἐκείνην τὴν δόξαν ὁποῦ εἶχε παλαιά, θέλει τὴν ἰδεῖ τινὰς νὰ προκόπτῃ, κατὰ πῶς λέγει ὁ Προφήτης, εἰς τὸ μεγαλήτερον. Ταῦτα λοιπὸν βούλεται ὁ παρὼν Ὁρισμὸς τῆς Βασιλείας μου. τιμᾶ γὰρ ἡ Βασιλεία μου ἐκεῖνον ὁποῦ θέλει εἶσαι κατὰ καιροὺς Προεστὼς εἰς τὸ Ὄρος τὸ Σινᾶ μὲ τὸ ἀξίωμα τῶν Ὑπερτίμων. καὶ ὁρίζει νὰ συναριθμεῖται τρίτος εἰς ἐκείνους ὁποῦ εἶναι τοιουτοτρόπως τιμημένοι, εἰς ὅλα. καὶ νὰ συντιμᾶται εἰς δρόμους, καθέδρας, στάσεις, καὶ συνόδους.

νόδους. καὶ νὰ ἐνδύεται ἐνδύματα, ὁποῖα καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς, ὅσοι τὴν τοιαύτην τιμὴν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς χρόνους καὶ τώρα ἀπολαύσασι. Τί τὰ ἄλλα; ὅσα ἐκεῖνοι ἔχουσι, νὰ τὰ ἔχῃ καὶ αὐτός, κατὰ μηδένα τρόπον μηδενὸς ὑστερούμενος, ὅτι εἰς τοῦτο ἔγινεν ὁ παρὼν Ὁρισμὸς τῆς Βασιλείας μου.

Περὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ αὐτοδεσποτείας τοῦ Μοναστηρίου, καὶ ὅτι ὁ ἐν αὐτῷ Ἀρχιεπίσκοπος δὲν ἐξουσιάζει εἰς αὐτὸ ὡς Ἀρχιερεύς, ἀλλ᾽ ὡς Ἡγούμενος. καὶ ὅτι τὸν ψηφίζει ἡ Ἀδελφότης, καὶ Κοινότης τοῦ Μοναστηρίου.

ΚΑΙ περὶ μὲν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ ἀξιώματος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ταῦτα· περὶ δὲ τοῦ Μοναστηρίου δὲ τῆς ἐλευθερίας, καὶ αὐτοδεσποτείας αὐτοῦ ταῦτα ἔχομεν λέγειν. Ἐπὶ Ἀναστασίου Πατριάρχου Θεουπόλεως τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας, ἐπὶ τῆς Βασιλείας τότε τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἔτος ἀπὸ κτίσεως Κόσμου ςμβ΄. ὅτε τὰ Ἱεροσόλυμα τοῦτος ὁ Βασιλεὺς ἐθέσπισε νὰ εἶναι Πατριαρχεῖον (διότι ἦτον δεσμευμένος ὅλως δι᾽ ὅλου νὰ τιμήσῃ παντοίοις τρόποις τοὺς Ἁγίους τόπους) ἔγινε Σύνοδος Οἰκουμενική, συνελθόντων τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Ἀλεξανδρείας, καὶ τοῦ Ἀντιοχείας, κατὰ Μῆνα Αὔγουστον, Ἰνδικτ. ιγ΄. Ἐθέσπισε δὲ Βασιλικῇ θεσμοθεσίᾳ τὸν Αἰλίας, ἤτοι τὸν Ἱεροσολύμων, νὰ εἶναι Πατριάρχης, ἔπειτα ἐσκέφθησαν νὰ τοῦ δώσουν καὶ Ἐπαρχίας εἰς τὴν ἐκείνου Σύνοδον νὰ ἔχῃ. Καὶ δὴ ἔδωσέ του ὁ Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τὰς ὑποτεταγμένας αὐτῷ Ἐπαρχίας, τὴν Βόστραν τῆς Ἀραβίας, καὶ τὴν Πέτραν. αὗται δὲ αἱ δύο ἦσαν Μητροπόλεις. ἔδωσέ του δὲ καὶ Ἐπισκοπὰς ἕξ, τὴν Γάζαν, τὴν Ἀσκάλωνα, τὴν Ἐλευθερούπολιν, τὴν Φαρρὰν, τὴν Αἰλίας, καὶ τὸ Σινᾶ Ὄρος. ἔθησαν δὲ σύνορα τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Ἔδωσε δὲ καὶ ὁ Ἀντιοχείας Μητροπόλεις δύο, τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, καὶ τὴν Σκυθούπολιν. ἐπῆρε δὲ καὶ ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν τῆς Τύρου, ἡ ὁποία τὴν σήμερον λέγεται Ἀσοὺρ, μίαν Ἐπισκοπὴν, τὴν Πορφυρόπολιν, καὶ τοῦ τὴν ἔδωσεν. Ἔβαλαν δὲ σύνορα τὸν ποταμὸν, τὸν ἀναμεταξὺ Πτολεμαΐδος, ἤγουν τοῦ Ἄκρη, καὶ τοῦ Καρμηλίου Ὄρους, τοῦ νῦν λεγομένου Γαίφα. Ἀκόμι ἐπῆρε καὶ ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν Βόστραν τῆς Αὐσίτιδος τέσαρας Ἐπισκοπάς, καὶ τὰς ἔδωσε, τὴν Γαδήρων, τὴν Καπετωλιάδος, τὴν Ἀβίλης, καὶ τὴν Γάβαν, καὶ ἔβαλαν σύνορα τὴν Αὐσίτιδα, Χώραν τοῦ Ἰώβ. Ὁ δὲ Βασιλεὺς Ἰουστινιανός, διὰ νὰ φυλάξῃ τὸ Μοναστήριον ἐλεύθερον καὶ αὐτοδέσποτον εἰς τὴν Βασιλικὴν ἐλευθερίαν ὅπου τοῦ ἔδωσε, καὶ ἵνα μὴ ἐξουσιάζῃ τινὰς εἰς αὐτό, ὥρισε μετὰ τῆς ἱερᾶς ἐκείνης Συνόδου, καὶ ἐκλείσθη τὸ ἱερὸν Σύνθρονον τῆς Ἐκκλησίας

τοῦ Μοναςηρίου, καὶ ἕως τὴν σήμερον εἶναι κλεισμένον, διὰ νὰ μὴ λογίζεται τὸ Μοναςήριον θρόνος Ἐπισκοπῆς. ὅπως μὴ ἔχωντας ἐκεῖ θρόνον, μήτε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος νὰ τὸ δείζῃ ὡς Ἀρχιερεὺς, ἀλλὰ ὡς Ἡγούμενος, μήτε ὁ Πατριάρχης, ὁποῦ τὸν χειροτονεῖ, νὰ ἔχῃ εἰς αὐτὸ καμμίαν ἐξουσίαν. Ὅθεν καὶ ὁ γνήσιος Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Σινᾶ Ὄρους, ὄντας κλεισμένον τὸ ἱερὸν Σύνθρονον, δὲν καθίζει εἰς αὐτό. οὐ γὰρ χειροτονᾶται Ἐπίσκοπος τοῦ Μοναςηρίου, ἀλλὰ τοῦ Σινᾶ Ὄρους, ἤτοι τοῦ Βουνοῦ καὶ τῆς πέτρας. διὰ δὲ τὸ νὰ εἶναι ἔρημος ὁ τόπος, νὰ ἔχῃ τὴν κατοικίαν του εἰς τὸ Μοναςήριον, καὶ νὰ εἶναι Ἡγούμενος εἰς αὐτό. Ὅθεν οἱ μὲν Πατέρες τοῦ Μοναςηρίου τὸν ψηφίζουσιν, ὡς Ἡγούμενόν τους, ἀπὸ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων νὰ λαμβάνῃ τὴν χειροτονίαν. λέγει γὰρ ἐν τῷ πακ-
„ τικῷ τῆς Συνόδου ἐκείνης. Θεσπίζομεν τὸν αὐτὸν Ἐπίσκοπον εἶναι καὶ
„ Ἡγούμενον. ὥςε ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι ἐνδεὴς τοῦ κατοικεῖν ἐν τῷ Μονα-
„ ςηρίῳ, διὰ τὴν ἐρημίαν τοῦ τόπου, ὡς εἴπομεν. τὸ δὲ Μοναςήριον δὲν εἶναι ἐνδεὲς νὰ ἔχῃ Ἀρχιερέα Ἡγούμενον, ὡς μήτε τὰ λοιπὰ Μοναςήρια, διὰ τοῦτο δὲν τοῦ ἐδόθη ἐξουσία εἰς αὐτὸ, ὡς Ἀρχιερέως, ἀλλ' ὡς Ἡγουμένου. Ὅθεν λοιπὸν ἐκλέγεται νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα ἕνας, ἴδιος Ἀδελφὸς τοῦ Μοναςηρίου, καὶ ὄχι ξένος, ἢ Κοινοβιάτης, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, καὶ ὄχι ἰδιόρυθμος. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἄλλο δὲν διαφέρει ἀπὸ Ἡγούμενον, εἰ μὴ τῷ τῆς Ἀρχιερωσύνης Ἀξιώματι. Ταῦτα μὲν διαλαμβάνει καὶ τὸ πρακτικὸν τῆς Συνόδου τῆς γενομένης τότε. τὰ ὁποῖα ὅλα ἐβεβαιώθησαν ὕςερον εἰς τοὺς καιροὺς τῶν Πατέρων μας μὲ σιγγιλιώδη γράμματα Συνοδικὰ καὶ Πατριαρχικὰ, καθὼς ὕςερον θέλομεν εἰπεῖ, ὅταν λέγωμεν περὶ τῶν ὕςερον συμβάντων.

Θάνατος Ἰουςινιανοῦ Βασιλέως, καὶ περὶ τῆς λεγομένης αὐτοῦ Αἱρέσεως.

Ἔκτισε δὲ ὁ Ἰουςινιανὸς τὰ τείχη μόνον τοῦ Μοναςηρίου γύρωθεν ὑψηλὰ καὶ ςερεὰ, ὡς φαίνονται, δείχνοντας, ἀφ' ἑαυτοῦ τους νὰ εἶναι Βασιλικῆς χειρὸς ἔργον. ἔτι δὲ καὶ τὴν θαυμαςὴν καὶ περικαλλεςάτην ἐκείνην Ἐκκλησίαν, θαύματος ὄντως ἀξίαν εἴςτε τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος αὐτῆς. ἔκτισε καὶ μερικὰς καμάρας κελλίων, τὰ δὲ κελλία ἐκτίσθησαν ὕςερον. Εἰς γὰρ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἔμελλε νὰ κτίσῃ τὰ κελλία, ἐμποδίσθησαν οἱ Μάςοροι, κτίζοντας τὰ δύο Χωρία νὰ κατοικήσουσιν οἱ σκλάβοι, ὁποῦ ἔςειλε διὰ ὑπηρεσίαν καὶ φύλαξιν τοῦ Μοναςηρίου. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ, γηραιὸς ὢν, ἀπέθανε, χρόνων ὑπάρχων ὀγδοήκοντα τεσσάρων. Ὅταν γὰρ ἐβασίλευσεν, ἦτον χρόνων τεσσαράκοντα πέντε. ἐβασίλευσε δὲ καὶ χρόνους τριάκοντα ὀκτὼ, μῆνας ἑπτὰ, ἡμέρας δεκαπέντε.

Ἦτον

Ἦτον δὲ καὶ πολλὰ δικαιότατος καὶ εὐσεβής, εὐλαβὴς εἰς τὰ Θεῖα, φιλότιμος καὶ μεγαλοπρεπὴς εἰς τὸ νὰ κτίζῃ Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια. εὐθὺς γὰρ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Βασιλείας του ἐδίωξεν ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Αἱρετικοὺς ἀπὸ ὅλην τὴν Βασιλείαν του. Εὑρὼν δὲ καί τινας Ἄρχοντας τοῦ Παλατίου ὄντας εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου, τὰ μὲν ὑπάρχοντά τους καὶ τὸν πλοῦτόν τους ἔκαμεν Αὐθεντικά, αὐτοὺς δὲ μεγάλως ἐπαίδευσε, καὶ οὕτως ἔκαμε νὰ τὸν φοβηθοῦσιν ὅλοι. Ἔκαμε καὶ θεσμόν, ὅτι μόνοι οἱ Ὀρθόδοξοι νὰ πολιτεύωνται, ἤγουν νὰ ἔχουσιν Ὀφφίκια, καὶ ἐξουσίας Ἀρχόντων. τοιουτοτρόπως ἦτον διάπυρος ζηλωτὴς τῆς Πίστεως, καὶ τῆς Εὐσεβείας. Ἦτον δὲ καὶ μία Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Σεργίου καὶ Βάκχου, κολλητὴ μὲ τὸ Βασιλικὸν Παλάτιον, πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης. καὶ ἄλλη Ἐκκλησία ἐδική του τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων σιμὰ εἰς ταύτην. Ταύτας τὰς δύο Ἐκκλησίας ἔκαμεν ἕνα Μοναστήριον εὐθὺς, ὅταν ἐστέφθη Βασιλεὺς, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Μοναστήριον ἀφιέρωσεν ὅλα του τὰ ὑποστατικὰ, ὅσα εἶχε πρὸ τοῦ νὰ γένῃ Βασιλεύς. καὶ εἰς αὐτὸ ἔβαλε Καλογήρους νὰ κατοικοῦσιν, ἄνδρας σεμνοὺς, καὶ εὐλαβεῖς. Οὗτος εὐθὺς, ἐν ἀρχῇ τῆς Βασιλείας του, ἔδειξε πολλὴν φιλοτιμίαν καὶ σπουδὴν εἰς τὸ νὰ κτίζῃ Ἐκκλησίας, καὶ Μοναστήρια. Οὗτος ἔκτισε καὶ τὸν περιβόητον, καὶ περικαλλῆ, καὶ μέγιστον Ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας, ἀμίμητον εἰς τὸ μέγεθος καὶ κάλλος, καὶ εἰς ἅπασαν ἄλλην Ἐκκλησιαστικὴν κοσμιότητα καὶ καλλονήν. Ἔκτισε καὶ ἄλλας πολλὰς Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια, καὶ αὐτὸ δὴ τὸ ῥηθὲν Ἅγιον Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ὄρους Σινᾶ. Λέγουσι δὲ, ὅτι ἔκτισεν Ἐκκλησίας τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τοῦ χρόνου ὅλου. Ζήσας οὖν τὸν ἅπαντα χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ Θεαρέστως καὶ Θεοφιλῶς, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ᾽ αὐτὸν Βασιλέων, συγκροτήσας τε καὶ τὴν Ἁγίαν Οἰκουμενικὴν πέμπτην Σύνοδον, καὶ ἐναντίος γενόμενος πάσης Αἱρέσεως, καὶ τὴν Ὀρθοδοξίαν πανταχοῦ διακρατούων, καὶ εὐσεβῶς κατὰ τῶν Αἱρετικῶν ἀντιπαραταττόμενος, εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὡς λέγουσιν, ἔπεσεν εἰς τὴν

Περὶ φθαρτοῦ, καὶ ἀφθάρτου.

Αἵρεσιν, τὴν περὶ φθαρτοῦ καὶ ἀφθάρτου. Αὕτη δὲ ἡ Αἵρεσις ἐδογμάτιζε δυσσεβῶς τὸν Χριστὸν νὰ εἶχε πρὸ τῆς Ἀναστάσεως σάρκα ἄφθαρτον. τὸ ὁποῖον δόγμα, ὡς ἀσεβὲς, ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία οὐκ ἐδέξατο. διότι ὁ Χριστὸς, πρὸ τοῦ νὰ ἀναστηθῇ, εἶχε σάρκα φθαρτὴν καὶ παθητὴν χωρὶς ἁμαρτίαν, ἐπειδὴ ἐπείνασε, καὶ ἐδίψησε, καὶ ἐκοπίασε, καὶ ἐκοιμήθη, καὶ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα ἀδιάβλητα πάθη εἶχεν ἀληθῶς, καὶ ὄχι κατὰ φαντασίαν. ἦν γὰρ ἀληθῶς ἄνθρωπος, καὶ ἀληθῶς Θεὸς ἐν δύο φύσεσι γνωριζόμενος. Μετὰ δὲ τὴν Ἀνάστασιν ἡ φθαρτὴ καὶ παθητὴ ἐκείνη σὰρξ ἔγινεν ἀπαθὴς καὶ ἄφθαρτος. εἰ γὰρ καὶ ἔφαγε μετὰ τὴν Ἀνάστασιν, ἀλλ᾽ οὐ κατὰ χρείαν, ἀλλὰ πρὸς πίστωσιν τῆς Ἀνασ-

σεως.

σεως. Εἰς τοῦτο γοῦν τὸ δόγμα λέγουσιν, ὅτι ἔκλινε καὶ ὁ φιλόθεος καὶ φιλευσεβὴς οὗτος Βασιλεὺς εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. φαίνεται δὲ νὰ ἐξηπατήθη ὡς ἄνθρωπος ὑπὸ τῶν φρεναπάτων Αἱρετικῶν. οἱ ὁποῖοι ἔχουσι συνήθειαν νὰ ὑποκλέπτουσι τὰς ἀκαιρεωτέρας ψυχὰς, καὶ μάλιστα σπουδάζουσι νὰ σύρουσι πρὸς τὴν γνώμην τους Βασιλεῖς καὶ Ἐξουσιαστὰς, ὅπως μὲ τὴν δύναμιν ἐκείνων νὰ τελειώνουσιν αὐτοὶ τὸ ἴδιον θέλημα. Οὕτως ἔκαμαν καὶ οἱ Ἀρειανοὶ ἕνα καιρὸν, ὑποκλέψαντες μὲ δόλον τὴν γνώμην Κωνσταντίου τοῦ Βασιλέως, Υἱοῦ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. τοῦ ὁποίου τὴν Θεολό.
ἀπολογίαν ὥσπερ Κριτὴς ἀδέκαστος κάνει ὁ Ἱερὸς Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, β'.
καὶ σχεδὸν ἀθωώνει τον, καὶ συναριθμεῖ τον εἰς τὴν τάξιν τῶν Εὐσεβῶν, Στηλι-
εἰς τὸν δεύτερον κατὰ Ἰουλιανοῦ στηλιτευτικὸν λόγον, λέγωντας οὕτως. ὅτι, τευ.
ἐὰν καὶ νὰ ἐφάνη πῶς ἦτον ἐναντίος τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως, ἀλλὰ τὸ ἔγκλημα ἐδικόν του δὲν ἦτον, ἀλλὰ τῶν κακῶν καὶ πονηρῶν συμβούλων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐδίδασκαν τὰ Αἱρετικὰ Δόγματα, ὡς Ὀρθόδοξα καὶ εὐσεβῆ. καὶ νὰ ὑπερμαχῇ εἰς ταῦτα τὸν ἐκαταπειθαν, μεταστρέφοντες τὸν ζῆλον τοῦ ἀνδρὸς, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν Πίστιν, εἰς ζῆλον καὶ ὑπερασπισμὸν κακίστης Αἱρέσεως. Μάλιστα δὲ λέγει εἰς τὸν αὐτὸν Λόγον, ὅτι, ὅταν τούτου τοῦ Βασιλέως τὸ λείψανον ἔφεραν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, ὅπου ἀπέθανεν, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀκούασιν ἐπάνω εἰς τὸ Λείψανόν του ὑμνῳδίας Ἀγγελικὰς ἀοράτως. Τί θαυμαστὸν εἶναι λοιπὸν, ἐὰν καὶ οὗτος ὁ μέγας, καὶ φιλευσεβὴς Βασιλεὺς, ὁ Ἰουστινιανὸς λέγω, διὰ τὸν πολὺν ζῆλον καὶ θερμότητας τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως ὁποῦ εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν εἶχε, νὰ ἠπατήθη ὕστερον ὑπὸ τῶν Αἱρετικῶν, διδάσκοντές τον τὸ τοιοῦτον Αἱρετικὸν Δόγμα, ὡς ὀρθόδοξον; καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸς νὰ μὴν ἔχῃ τὸ ἔγκλημα, σιμὰ εἰς τὸν Θεὸν, ἀλλὰ ἐκεῖνοι ὁποῦ τὸν ἔσυραν εἰς τοιούτους Αἱρετικοὺς λογισμοὺς, ἐπειδὴ διὰ ζῆλον εὐσεβείας ἠγωνίζετο. πλὴν, ἢ οὕτως, ἢ ἄλλως, ὁποῦ τὸ πρᾶγμα ἀμφίβολον, νικάτω ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν Θεολόγον Γρηγόριον. Ἐγὼ δὲ τοῦτο ἰξεύρω ἐκ τῶν Ἱστοριῶν, αἱ ὁποῖαι καθαρῶς ἀποφαίνονται, ὅτι οὗτος ὁ Βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς, καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ Ἰουστῖνος, ὁ θεῖός του, ἐκ Θείας ἀποκαλύψεως ἐμαρτυρήθησαν, πῶς θεία ψήφῳ καὶ οἱ δύο ἔλαβαν τὴν Βασιλείαν, ὄχι ἁπλῶς, ἀλλὰ διὰ τοῦτο, νὰ ὑπηρετήσωσι, λέγω, τὸ τῆς θείας προνοίας θέλημα. Λέγει γὰρ ὁ Κεδρηνὸς, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ἀναστάσιος, ὁποῦ ἦτον Βασιλεὺς προτήτερος ἀπὸ τούτους τοὺς δύο, εὗρε κάποιους ἀπὸ τοὺς Ἄρχοντάς του, ἐπιβούλους τῆς Βασιλείας του, τοὺς ὁποίους ἔβαλεν εἰς φυλακὴν νὰ τοὺς θανατώσῃ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦσαν καὶ οὗτοι οἱ δύο, Ἰουστῖνος, καὶ ὁ Ὀπτα-
Ἰουστινιανὸς οὗτος. Ὅμως οὗτοι οἱ δύο φαίνεται πῶς ἀδίκως νὰ ἐσυκοφαντήθη- σία
σαν. διότι, ὡς λέγει ἡ Ἱστορία, ἐφάνη τὴν νύκτα εἰς τὸν ὕπνον τοῦ Ἀναστα- περὶ
σίου ἕνας φοβερὸς ἄνθρωπος λέγωντάς του. Ὦ Βασιλεῦ, ὅλους τοὺς ἄλλους ἐπι- Ἰουστι-
βούλους σου σοῦ συγχωρεῖ ὁ Θεὸς νὰ φονεύσῃς, τὸν δὲ Ἰουστῖνον καὶ Ἰουστινιανὸν οὐ- νιανοῦ.

δαμῶς, διότι, ἐὰν καὶ νὰ θελήσῃς νὰ τοὺς κάμῃς κακὸν, δὲν θέλεις δυνηθῇ. Λέγει πρὸς ταῦτα ὁ Βασιλεύς. ἀλλὰ ἔχουσι μεγάλον ἔγκλημα. διότι εἶναι ἐπίβουλοι τῆς Βασιλείας μου. Ὁ δὲ φοβερὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος τοῦ λέγει· μηδαμῶς μὴ τοὺς ἀδικήσῃς, διότι εἶναι σκεύη χωρητικὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Προνοίας τοῦ Θεοῦ, καὶ μέλλουσι καθ᾽ ἕνας ἀπὸ τούτους νὰ ὑπηρετήσουσι τὸν Θεὸν εἰς τὸν καιρόν τους, ὃ καὶ ἐγένετο. ὑπηρέτησε γὰρ ὁ Ἰουστινιανὸς οὗτος τὸν Θεὸν, κτίζωντας τόσας Ἐκκλησίας καὶ Πτωχοτροφεῖα, καὶ Μοναστήρια. Ἔχομεν δὲ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Τραϊανοῦ τοῦ Βασιλέως, δείχνοντας ἀκριβῶς τὸ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ ἄπειρον πέλαγος.

Τραϊανός.

Ἐὰν λοιπὸν ὁ Τραϊανὸς, ἀσεβὴς καὶ εἰδωλολάτρης ὄντας, καὶ ὄχι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐχθρὸς καὶ διώκτης τῆς Πίστεως τοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ καὶ πολλοὺς Χριστιανοὺς ἀπέδειξε Μάρτυρας, θανατόνωντάς τους μαρτυρικῷ θανάτῳ, ἐσώθη ὅμως μὲ τὴν παράκλησιν τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, Πάπα Ῥώμης, πόσῳ μᾶλλον οὗτος, Χριστιανὸς ὢν, καὶ μὲ τόσας Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια ὁποῦ ἔκτισε, δὲν θέλει σωθῆ μὲ τὰς ἀναιμάκτους Θυσίας, καὶ μὲ τὰς προσευχὰς καὶ δεήσεις, ὁποῦ ἐγίνηκαν, καὶ γίνονται εἰς αὐτά; Φαίνεταί μου νὰ ἔχουσιν ἰσχὺν καὶ δύναμιν αἱ τοσαῦται ἀναίμακτοι Θυσίαι καὶ αἱ τοσαῦται δεήσεις ὁποῦ ἐγίνηκαν, καὶ γίνονται εἰς τὰς Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια ὁποῦ ἔκτισε νὰ ἑλκύσωσι τὸν ἔλεον τοῦ Θεοῦ. Πλὴν ταῦτα λέγομεν οὐκ ἀποφασιστικῶς, ἀλλὰ στοχαστικῶς. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου; ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; Τοσαῦτα δὲ εἴπομεν, ὅτι πάντοτε εἰς τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος ἀποβλέπομεν, ὧν ἐπιτύχοιμεν καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Ἀμήν.

ΤΜΗ͂ΜΑ ΤΡΙ͂ΤΟΝ.

ΤΗ͂Σ Ι῾ΕΡΑ͂Σ Ι῾ΣΤΟΡΙ͂ΑΣ.

Εἰς τοῦτο τὸ τρίτον τμῆμα τῆς Ἱστορίας περιέχει τοὺς μεγάλους κινδύνους ὁποῦ ἐπανέβησαν τούτου τοῦ Ἁγίου Μοναστηρίου, καὶ μερικὰ θαύματα, ὁποῦ εἰς αὐτὸ κατὰ καιροὺς ἔγιναν.

Περὶ τοῦ τάγματος τούτου τῶν Μοναχῶν εἴπομεν καὶ πρότερον, ὅτι νὰ ἄρχισεν εὐθὺς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, καὶ ὅτι ἄρχισε πρῶτον ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀλεξανδρείας. καὶ ὅτι πρῶτον οἱ τοῦ τοιούτου τάγματος ἐφευρεταὶ ἄφηναν τὰ σπήτιά τους καὶ συγγενεῖς τους, γονεῖς τε καὶ τέκνα, καὶ ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα, καὶ ἐκατοίκουν ἔξω ἀπὸ τὰς Χώρας, ἡσυχάζοντες κατὰ μόνας, ἓν ἔργον ἔχοντες μόνον, τὴν Προσευχὴν, μετ᾽ ἐγκρατείας καὶ νηστείας. Ὕστερον δὲ πρῶτος Παῦλος ὁ Θηβαῖος ἐμάκρυνεν εἰς βαθυτάτην ἔρημον, πολλὴν μακρὰν ἀπὸ τὸν Κόσμον, δείχνωντας οὗτος πρῶτος τὴν ἀληθῶς ἀναχωρητικὴν καὶ ἐρημιτικὴν ζωήν. Τοῦτον εὑρὼν ὁ μέγας Ἀντώνιος, καὶ τὴν αὐτοῦ διαγωγὴν ὑπερθαυμάσας, μιμητὴς ἐγένετο τῆς ἐκείνου ζωῆς, κατοικήσας καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἔρημον. Γενόμενος δὲ ὁ μέγας Ἀντώνιος διαβόητος καὶ ἐξάκουστος εἰς ὅλους, τὸ μὲν διὰ τὴν ἀρετήν του, τὸ δὲ καὶ διὰ τὸ νὰ εἶναι διδακτικὸς πρὸς πάντας, διὰ τοῦτο ἔτρεχον πρὸς αὐτὸν πολλοὶ διδασκόμενοι τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ πολιτείαν. Ἔκτοτε γοῦν ὅλη ἡ ἔρημος ἐγέμισεν Ἐρημίτας Ἀσκητὰς, ἥτε Λυβία, ἡ λεγομένη Βαρβαεία, τάτε ἔξω ἔρημα τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ αὐτὴ ἡ κατὰ τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, καὶ ἡ τοῦ Σιναίου Ὄρους ἔρημος, τὴν

Παῦλος ὁ Θηβαῖος.

Ἀντώνιος ὁ Μέγας.

ὁποίαν οἱ βίοι τῶν Ὁσίων Ἀσκητῶν ἐσωτέραν ἔρημον λέγουσιν. Ἐκτίσθησαν δὲ κατὰ μικρὸν μὲ τὸ πολὺ τοῦ χρόνου διάστημα, καὶ πάμπολλα Μοναστήρια. Λέγουσι δὲ ὅτι εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ νὰ ἦσαν μόνον τριακόσια Μοναστήρια. εἰς δὲ τὰ περίχωρα τοῦ Νείλου ποταμοῦ περισσότερα, καὶ ἔξω τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τὸ λεγόμενον ὄρος τῆς Νιτρίας, καὶ εἰς τὴν Λυβίην ὁμοίως. Ἔτρεχον δὲ πανταχόθεν εἰς αὐτὰ ἀπό τε τῆς Ῥώμης, καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἤτοι τὴν Ῥούμελην, καὶ ἐγίνοντο Μοναχοὶ εἰς αὐτά. Καὶ διὰ νὰ εἴπωμεν τὸ ἀληθές, ὡς μανθάνομεν ἀπὸ τοὺς βίους τῶν Πατέρων, ἄλλος τόπος δὲν ἦτον τότε ὅπου νὰ ἔχῃ Μοναστήρια καὶ Ἀσκητάδες, πάρεξ οἱ τόποι αὐτοί. τὰ δὲ Μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐκτίσθησαν ὕστερον, ἀφ' οὗ οὗτοι οἱ τόποι ἐκαταπατήθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ τὰ Μοναστήρια ταῦτα ἄρχισαν νὰ ἐρημώνωνται. Διότι, ὥστε ὅπου ἡ Βασιλεία τῶν Ῥωμαίων ὥριζε τὰ μέρη τοῦτα, ἐστέκοντο καὶ τὰ Μοναστήρια. ἀφ' οὗ δὲ τοὺς τόπους ἐκυρίευσαν οἱ Τοῦρκοι, μὴ δυνάμενα τὰ Μοναστήρια νὰ στέκωνται, ἔφευγον ἐκεῖθεν οἱ Μοναχοί, καὶ ἤρχοντο ἄλλοι εἰς τὰ μέρη τῆς Ῥούμελης, καὶ ἔκτιζαν Μοναστήρια, καὶ ἄλλοι εἰς τὰ Μέρη τῆς Ἀνατολῆς. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ τῆς Ἀνατολῆς Μοναστήρια, καταπατηθέντα καὶ αὐτὰ ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἀφίνοντάς τα, ἐπέρνουσαν οἱ Μοναχοὶ εἰς τὴν Ῥούμελην, καὶ ἔκτοτε ἄρχισαν τὰ Μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους νὰ γίνωνται. Ἔμειναν δὲ ὀλίγα τινὰ μόνον Μοναστήρια εἰς τὰ μέρη τῆς Αἰγύπτου, τὰ ὁποῖα ἐβάστασαν οἱ Κόπται. διότι αὐτοὶ ἐπαράδοσαν τὸ Μισήρι εἰς τοὺς Τούρκους, διώκοντες ἐκεῖθεν τοὺς Ῥωμαίους, κατὰ πῶς θέλομεν εἰπεῖ πλατύτερον εἰς τὸ τέταρτον Τμῆμα, ὅπου γράφομεν τοὺς διαδόχους τοῦ Μωάμεθ. Ἀπὸ τὰ ὁποῖα ταῦτα Μοναστήρια, καὶ ἕως τὴν σήμερον, οἱ Κόπται κρατοῦσιν, ἤγουν αὐτὸ τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, εὑρισκόμενον ἔξω ἀπὸ τὸ Μισήρι εἰς τὴν ἔρημον, μακρὰν ἡμερῶν τριῶν διάστημα, καὶ τὸ τοῦ Ἀββᾶ Μακαρίου, εὑρισκόμενον εἰς τὸ Ὄρος τῆς Νιτρίας κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἕτερον τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, μέσα εἰς τὸ παλαιὸν Μισήρι, καὶ ἄλλα περισσά. Εἰς δὲ τοὺς Ὀρθοδόξους δὲν ἔμειναν, εἰμήπου τὰ τρία ταῦτα· ἕνα τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, εὑρισκόμενον εἰς τὸ κατὰ τὴν Αἴγυπτον μέρος τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, ὅπου ὁ Φαραὼ ἔφθασε τὸν Μωϋσῆ τὴν νύκτα μὲ τοὺς Ἑβραίους, τὸν ὁποῖον τόπον ἡ Θεία Γραφὴ λέγει Βεελσεπφών. καὶ ἄλλο τοῦ Προδρόμου εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης τῆς πρὸς τὸ Σίναιον Ὄρος, τὸν ὁποῖον τόπον ἡ Θεία Γραφὴ λέγει Ἐλείμ, καὶ τώρα λέγεται Ῥαϊθώ, καὶ ἀράπικα λέγεται Τοὺρ, ὅπου ἦσαν αἱ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ οἱ ἑβδομήκοντα στέλεχοι τῶν φοινίκων, καθὼς καὶ εἰς τὸ δεύτερον Τμῆμα εἴπαμεν. Ἔμεινεν ἀκόμι τρίτον εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους καὶ αὐτὸ τὸ Σίναιον Ὄρος, καὶ ταῦτα μὲ τὸ νὰ εἶναι μακρὰν εἰς τὴν ἔρημον. Ἀλλ' ὅμως ὕστερον τὸ μὲν τοῦ Ἁγίου Ἀθα-

νασίου,

νασίου, καὶ τὸ τοῦ Προδρόμου ἐρημώθησαν. ἐκινδιώδευσε δὲ καὶ αὐτὸ τὸ Σίναιον Ὄρος πολλάκις ἀπὸ πολλοὺς καὶ διαφόρους πειρασμοὺς, ὁποῦ τοῦ ἐπανέβησαν κατὰ καιροὺς, τοὺς ὁποίους ἔρχομαι τώρα νὰ διηγηθῶ, διὰ νὰ γνωρίσῃ καθ' ἕνας, ὅτι τὸ Ἅγιον τοῦτο Μοναστήριον δύναμις ἀνθρωπίνη δὲν τὸ φυλάττει, ἀλλὰ ἡ τοῦ Θεοῦ Πρόνοια τὸ περισκέπει, ὡς τόπον καὶ κατοικίαν ἐδικήν του.

Περὶ τοῦ Μέλεκ Ντάχαρ Βασιλέως τοῦ Μισκρίου.

ΕΙ'ς τοὺς τριακοσίους ὀγδοήκοντα ἓξ χρόνους, ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Μωάμεθ, ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ Παλαιστίνην κάποιος λεγόμενος Χάκεμ Ἀμπεϊλλε, καὶ Μέλεκ Ντάχαρ. Εὐθὺς γοῦν ὁποῦ ἐβασίλευσεν ἀποστάτησεν ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Μωάμεθ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸς ἄλλην πίστιν καὶ Αἵρεσιν, τὴν λεγομένην τῶν Τρούσιδων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους καὶ ἕως τὴν σήμερον εὑρίσκονται εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ Ἀλέπι. Περὶ δὲ ταύτης τῆς Αἱρέσεως θέλομεν εἰπεῖ παρεμπρὸς εἰς τὸ τέταρτον Τμῆμα, ὅπου καταλέγομεν τοῦτον τὸν Χάκεμ Ἀμπεϊλλε μὲ τοὺς διαδόχους τοῦ Μωάμεθ.

Οὗτος ἦτον, ὡς λέγουν, ἀπὸ Μητέρα Χριστιανήν, καὶ Πατέρα Τοῦρκον. ἦτον δὲ ἄνθρωπος Μάγος, ἀλλὰ ἦτον καὶ ἀκατάστατος εἰς τὴν γνώμην. καὶ ὡς μὲν Μάγος ἔκανε πολλὰς τερατείας, ἐξαπατῶντας καὶ πλανῶντας πολλούς. ὡς δὲ ἀκατάστατος ἔκανε πολλὰς ἀκαταστασίας, καὶ ποτὲ εἰς μίαν γνώμην, ἢ εἰς μίαν βουλὴν τινὰς δὲν τὸν εὕρισκεν. Εὐθὺς οὖν, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Βασιλείας του, ἔδειξε μεγάλην ταπείνωσιν καὶ ἄσκησιν, πλὴν ὅλα πλαστὰ καὶ ψεύτικα, καὶ ὅσον μόνον διὰ νὰ πλανᾷ τοὺς πολλοὺς τὰ ἔκανε. Τὰ φορέματά του λοιπὸν ἦσαν μαῦρα. ἂν καμίαν φορὰν ἐκαβαλίκευεν, ὄχι εἰς ἄλογον, ἀλλὰ εἰς γαϊδοῦριον, ἔβγαινεν εἰς μακρὰς ἐρήμους, καὶ ἐσέκετο πολλὰς ἡμέρας ὑποκρινόμενος, ὅτι τὸ κάνει διὰ προσευχὴν καὶ νηστείαν. Τὸ δὲ ὅλον ἦτον εἰς πλάνην καὶ ἀπάτην τῶν ἀνθρώπων. εἰς τοὺς ὁποίους κατὰ μικρὸν ἐφημίσθη, ὅτι νὰ εἶναι Θεὸς, ἀποστατήσας παντελῶς καὶ ἀρνησάμενος τὴν Θρησκείαν καὶ πίστιν τοῦ Μωάμεθ, στήσας τὴν ἰδίαν Αἵρεσιν τῶν Τρούσιδων, τοὺς καὶ Κουτζέρους λεγομένους. εἰς τὴν ὁποίαν Αἵρεσιν ἔσυρε καὶ πολλοὺς Μανιχαίους. Εἰς δὲ τὸ νὰ κηρυχθῇ Θεὸς, ηὗρε συνεργὸν κάποιον ἄνθρωπον πανοῦργον Μανιχαῖον· ὁ ὁποῖος ἦλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τὴν Βηρυτὸν, τὸ νῦν λεγόμενον Βερούτι. τοῦτον ἐσυμβίβασε νὰ τὸν κηρύττῃ πῶς εἶναι Θεός. Ἔλαβε τὴν Τύρον, τὸ νῦν λεγόμενον Ἀσὲρ, μὲ πόλεμον. ἠγάπα γὰρ τοὺς πολέμους κατὰ πολλά. Ἔκαμεν ὁρισμὸν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ μὴ φαίνεται παντελῶς Σταυρὸς εἰς αὐτούς. ὕστερον δὲ μετὰ τρεῖς Μῆνας ἔκαμεν ἄλλον ὁρισμὸν, ὅτι οἱ αὐτοὶ Χριστιανοὶ νὰ βαστάζουσιν εἰς τὸ στῆθός τους ἕνα Σταυρὸν καθ' ἕνας, νὰ εἶναι μίαν πιθαμήν. καὶ ὁποῖος δὲν τὸν βαστᾷ, νὰ τὸν ἀποκεφαλίζῃ. καὶ εἰς ἕνα Μῆνα πάλιν ὕστερον ὥρισε νὰ εἶναι αὐτὸς

ὁ Σταυρὸς μίαν πῆχιν. ὥρισε καὶ τοὺς Ἑβραίους νὰ βαστάζουν κομποσχοίνια ξύλινα χοντρὰ κρεμασμένα εἰς τὸν λαιμόν τους. ἔπειτα ὥρισε τοὺς Χριστιανοὺς νὰ περιπατοῦν ἀξύριστοι. Ἔκαμε νὰ εἶναι τὰ παζάρια πάντοτε ἀνοικτὰ καὶ τὰ ἐργαστήρια, καὶ νὰ γίνεται πραγματεία ἴσα τὴν νύκτα, ὡσὰν καὶ τὴν ἡμέραν. Ἐχάλασε τὰ καπηλεῖα, καὶ ἔχυσε τὸ κρασί, κάνοντας ὁρισμὸν παντελῶς κρασὶ νὰ μὴν ἀκούεται, καὶ ἐχάθη παντελῶς ἀπὸ ὅλην τὴν Βασιλείαν του, ὥστε ὁποῦ οἱ Χριστιανοί, μήτε διὰ Λειτουργίαν δὲν εὕρισκαν, καὶ ἐλειτούργουν μὲ τὸ νερὸν μόνον, καὶ εἰς τόπον κρασίου ἔβαναν εἰς τὸ Ποτήριον κομματάκι κλῆμα. Ὅμως τοῦτο ἐγίνετον εἰς τοὺς Νεστοριανοὺς τοὺς Αἱρετικούς. Ὀρθόδοξοι γάρ, ἢ παντελῶς, ἢ πολλὰ ὀλίγοι εὑρίσκοντο εἰς τὸ Μισῆρι. ὅτι οἱ Νεστοριανοί, οἱ λεγόμενοι Κόπται, εἶχασι τότε μεγάλην παῤῥησίαν, ἐπειδὴ αὐτοὶ ἐπαρέδωσαν εἰς τοὺς Τούρκους τὸ Μισῆρι, τὸ πρῶτον, καὶ οὕτως ἔλαβον ἐξουσίαν, καὶ ἐδίωξαν ἐκεῖθεν τοὺς Ὀρθοδόξους. Ἔδωκεν ἔπειτα οὗτος ὁ Βασιλεὺς Μέλεκ Ντάχαρ ὁρισμὸν εἰς Χριστιανοὺς καὶ Ἑβραίους, νὰ ζώνουνται μαῦρα ζωνάρια, καὶ εἰς τὸ κεφάλι νὰ ἔχουν μαῦρα φακιόλια. ὅτι οἱ Χριστιανοὶ τοῦ τότε καιροῦ, ὅσοι ἦσαν εἰς τὴν Ἀραπίαν, ἐφόρουν ἄσπρους ψιλοὺς τζαλμάδες, τοὺς ὁποίους ἀκόμι φοροῦν εἰς Δαμασκὸν, καὶ Τρίπολιν. Ἀφοντότε γοῦν ἄφησαν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ τοὺς ἄσπρους, καὶ φοροῦν γαρανίους, καὶ ἐκεῖθεν ὕστερον ὅλη ἡ Ῥούμελη. ἔπειτα ἔκαμε νὰ γράφουσιν εἰς τοὺς τοίχους ἀπέξω εἰς ταῖς ῥούγαις, καὶ εἰς τὰ παζάρια νὰ ἀναθεματίσουν τοὺς μαθητὰς τοῦ Μωάμεθ τὸν Ἀμπομπέκαρ, τὸν Οὔμαρ, τὸν Ὀτμάν, καὶ τὸν Μαυΐαν. ὥρισε μήτε μποζὰ νὰ πίνουσι, μήτε ὀψάριον ὁποῦ νὰ ἔχῃ λέπιν νὰ τρώγουν. Ἐφόνευε τὴν νύκτα κρυφὰ τοὺς φίλους του, καὶ ὅλους τοὺς γέροντας, καὶ τοὺς πρώτους τοῦ φουσάτου του. Ἔκοψεν ὅλα τὰ σκυλία τοῦ Μισηρίου, καὶ δὲν ἄφησε, πάρεξ μόνον τὰ λαγωνικά. ἔπειτα ἐχάλασε τὸν ἀναθεματισμὸν ὁποῦ ἔκαμε κατὰ τῶν διαδόχων τοῦ Μωάμεθ. Κάποιος δὲ Γαζῆς, Μονσοὺρ τὸ ὄνομά του, τὸν ἔκαμε νὰ πίνῃ τὸ κρασί. καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ὥρισε νὰ μὴ πουλῆται, μήτε κρασί, μήτε λάδι, μήτε μέλι. Ἔκαναν οἱ Χριστιανοὶ δύο μεγάλας Ἑορτὰς παῤῥησίᾳ, μὲ Ἱερεῖς φορεμένους, μὲ Σταυρούς, καὶ φωταγωγίας, περιπατοῦντες ἔξω εἰς τὴν Χώραν, μίαν τῶν Βαΐων, καὶ ἄλλην τοῦ Ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων. τὸν ὁποῖον Μέγαν Ἁγιασμὸν ἐκατέβαιναν μετὰ παῤῥησίας, καὶ τὸν ἔκαναν εἰς τὸν Νεῖλον τὸν ποταμόν. ὅθεν Παῤῥησία τῶν δύο Ἑορτῶν. ὅμως, αὐτὸς φθονήσας, ὥρισε πλέον νὰ μὴν γίνουνται αἱ τοιαῦται Ἑορταὶ παῤῥησίᾳ. Ἔκαμε καὶ ἄλλα πολλὰ πράγματα παρόμοια Δαιμονιάρικα καὶ ἀκατάστατα, τὰ ὁποῖα νὰ τὰ γράψωμεν, κλίνουσι μᾶλλον εἰς φλυαρίαν, ἢ εἰς Ἱστορίαν. διὰ τοῦτο θέλομεν εἰπεῖ τοῦτο μόνον, πῶς ἐλύσσαξεν ὕστερον κατὰ τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν Χριστιανῶν, καὶ κατὰ τῶν Μοναστηρίων, καὶ Ἀρχιερέων, καὶ Καλογήρων.

Αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Μέλεκ Νπάχαρ ἔκαμε κακὰ πολλὰ εἰς τὰς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὰ Μοναστήρια τῶν Χριστιανῶν.

ΟΥ῟τος λοιπὸν, ὡς καθὼς εἴπομεν, ὄντας ἀπὸ Μητέρα Χριστιανὴν, φαίνεται νὰ ἐσοχάζετο μὲ ἡμερώτερον ὀμμάτι τοὺς Χριστιανοὺς, παρὰ ἄλλο γένος. καὶ δὴ λοιπὸν ἕνα καιρὸν ἔχοντας πόλεμον μετὰ τὰ μέρη τῆς Συρίας, ἐπίασε σκλάβον ἑνὸς Αὐθεντὸς παιδὶ νέον. τὸ ὁποῖον, διὰ νὰ εἶναι Χριστιανοῦ υἱὸς, τὸ ἔστειλεν εἰς φύλαξιν τοῦ τότε Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, νὰ τοῦ τὸ παραδώσῃ, ὅταν γυρίσῃ ἀπὸ τὸ σεφέρι. Ὁ γοῦν Πατὴρ τοῦ παιδίου, μαθὼν ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Πατριάρχου τὸ παιδίον του, ἔστειλε πρὸς αὐτὸν δεόμενος μετὰ δακρύων, ἂν εἶναι δυνατόν του νὰ κάμῃ τρόπον νὰ μὴ παραδώσῃ τὸν υἱόν του εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνου τοῦ ἀσεβοῦς, ὅταν ὑποστρέψῃ. ἐὰν δὲ τὸν ἐφιλοδώρησε καὶ τίποτε σάμενα, οὐκ οἶδα. Ὁ γοῦν Πατριάρχης, εἴτε τὸ ὁμόφυλον καὶ ὁμόπιστον αἰδεσθεὶς, εἴτε καὶ δώροις καμφθεὶς, εἴτε ἀμφοτέρωθεν πεισθεὶς, ἀπέλυσε τὸν παῖδα, στέλλοντάς τον εἰς τὸν Πατέρα του. Ἀλλ᾽ ὅμως τὸ τοιοῦτον πρᾶγμα δὲν ἐκρύφθη, ἀλλὰ ἐφανερώθη, καὶ ὄχι μόνον, ἀλλὰ καὶ μεγάλης ζημίας καὶ φθορᾶς ἔγινε πρόξενον. διότι ὑπαγαίνοντας τὸ παιδὶ πρὸς τὸν Πατέρα του, ὑπάντησεν εἰς τὸν δρόμον, ὑποστρέφοντα ἀπὸ τὸν πόλεμον, τὸν Μέλεκ Νπάχαρ, καὶ πάλιν ἐκατάντησεν εἰς χεῖρας τοῦ ἀσεβοῦς. καὶ αὐτὸς γνωρίζοντας τὸν νέον, ἐθαύμασε διαλογιζόμενος τὸν τρόπον μὲ τίνα ἔφυγεν. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, τὸ μὲν παιδίον ἔκρυψε, τὸν δὲ Πατριάρχην ἔκραξε, λέγοντάς του. ποῦ εἶναι τὸ παιδίον ὁποῦ εἰς φύλαξιν σοῦ ἔστειλα τὸν ὁδεῖνα καιρόν; Καὶ ὁ Πατριάρχης τοῦ εἶπεν, ὅτι ἀπέθανε. καὶ αὐτὸς μὲ περισσοτέραν σπουδὴν τὸ ἐζήτει λέγοντας, δὲν πιστεύω ὅτι ἀπέθανεν, ἀλλὰ τὸ ἔχεις καὶ τὸ κρύβεις. Καὶ ὁ Πατριάρχης βλέπων τὸν θυμὸν τοῦ Βασιλέως αὐξανόμενον, φοβηθεὶς, ἄρχισε μεθ᾽ ὅρκων μεγάλων νὰ ὀμνύῃ, βουλόμενος μὲ τοὺς ὅρκους νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ἀπέθανεν ἀληθῶς τὸ παιδίον. Ὁ δὲ Μέλεκ Νπάχαρ λέγει. δὲν πιστεύω τοὺς ὅρκους σου, ἐὰν δὲν λειτουργήσῃς μὲ ὅλον σου τὸν Κλῆρον, καὶ νὰ κάμετε ὅλοι σας ὅρκον εἰς τὴν Κοινωνίαν σας, καὶ εἰς τὸ Ἅγιόν σας Ποτήριον. Τότε ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος Πατριάρχης, μὴν ἰξεύροντας τὸν δόλον, καὶ ὅτι αὐτὸς ἔχει μαζί του τὸ παιδίον, ἔκρινεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, διὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀσεβοῦς, νὰ πέσῃ μᾶλλον εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ εἶναι εὔσπλαγχνος, καὶ νὰ κάμῃ ὅρκον, διὰ νὰ γλυτώσῃ πολλὰς ψυχὰς, καὶ τὴν ἐδικήν του ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἐλειτούργησεν οὖν, καὶ μετὰ τὴν Λειτουργίαν, παρόντος καὶ αὐτοῦ τοῦ Μέλεκ Νπάχαρ, ἔστησεν εἰς τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν τὰ ἄχραντα Μυστήρια,

καὶ ἔκαμεν αὐτὸς πρῶτος ὅρκον καὶ οἱ Συλλειτουργοί του ὅλοι, ἔπειτα καὶ ὅλοι του οἱ Καλόγηροι. Τότε ὁ Μέλεκ Ντάχαρ ἔφερε τὸ παιδίον εἰς τὸ μέσον, καὶ τὸ ἔδειξε τοῦ Πατριάρχου, καὶ τῶν λοιπῶν, ὅσοι περὶ τούτου ἔκαμαν ὅρκον, ὅτι ἀπέθανεν. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ τοιοῦτο πρᾶγμα ἔγινε, καὶ ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐλέγχθησαν, ὄχι μόνον ψεῦται, ἀλλὰ καὶ ἐπίορκοι, καὶ ἐμπαῖκται τῆς Πίστεώς τους, τίς νὰ διηγηθῇ τὰ ὅσα κακὰ ἔκαμεν ὁ ἀλιτήριος εἰς Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς, καὶ Καλογήρους, εἰς Μοναστήρια, καὶ Ἐκκλησίας; ἄναψε παντελῶς ὁ θυμός του, ἐξαγρίεψεν, ἐξεθηριώθη, δαιμονιάρης ἔγινε. Καὶ πρῶτον μὲν ἔκοψεν αὐτὸν τὸν Πατριάρχην, τοὺς δὲ λοιποὺς του Καλογήρους ἔδειρε, καὶ ἔκοψε τὰς γλῶσσάς τους. ἔπειτα ἐχάλασε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Τάφου, τὸν Ἅγιον Γολγοθᾶ, καὶ τὰ ἐξαγέμισεν ἁρπάζωντας ἐξ αὐτῶν ὅλα τὰ ἱερὰ σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ. Ἐχάλασε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, καὶ ἕνα Μοναστήριον Καλογραίδικον, καὶ τὰ εἰσοδήματά τους ἔκαμεν Αὐθεντικά. Τὸν Ἅγιον Τάφον ἔκαμεν Ἱπποστάσιον, καὶ λέγουσιν, ὅτι ἐστάθη ἔρημος χρόνους ἑβδομήντα. Ἐκεῖθεν ἄρχισε τὸν δρόμον του νὰ ἔρχεται εἰς τὸ Μισῆρι, καὶ ὅσας Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια εὕρηκεν εἰς τὸν δρόμον, ὅλα τὰ ἐχάλασεν ἐκ θεμελίων· καὶ τῶν Καλογήρων τὰς γλῶσσας ἔκοπτε μόνον, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐθανάτωνε, μόνον τοὺς ἄφηνε νὰ παγαίνουσιν ὅπου θέλουσιν. ἦλθε δὲ καὶ εἰς τὸ Μισῆρι. Ὁ δὲ Πατριάρχης, ὁ τότε Ἀλεξανδρείας, ἦτον θεῖός του, ἀδελφὸς τῆς Μητρός του, Διονύσιος τὸ ὄνομά του. ὁ ὁποῖος εὑρίσκετον εἰς τὸ Ταμιάθι. Ἔστειλε γοῦν εὐθὺς ἐκεῖ καὶ τὸν ἀπεκεφάλισεν. Ἐχάλασε δὲ καὶ τὴν Περίφημον Ἐκκλησίαν τοῦ Ταμιαθίου, ἡ ὁποία ἦτον εἰς ὄνομα τῆς Θεοτόκου, σκάπτοντας τὰ μνημεῖα τῶν Χριστιανῶν, ὅπου ἦσαν εἰς αὐτήν, καὶ ῥίχνωντας ἔξω εἰς τὰ ῥοῦγας τὰ κόκκαλά τους. Εὑρίσκεται ἕνα Βουνὸν ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ Μισῆρι, κατὰ τὸ Νότιον μέρος, λεγόμενον Μουκαττάμ, καὶ ἐκεῖ ἦτον Μοναστήριον περίφημον τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου. ἔστειλε γοῦν καὶ ἐχάλασέ το καὶ αὐτό, καὶ ἄλλα πάμπολλα Μοναστήρια καὶ Ἐκκλησίας ἐχάλασε, καὶ ἔπερνε τὰ εἰσοδήματά τους. κόπτωντας τὰς γλῶσσας τῶν Καλογήρων ὅπου τοὺς εὕρισκε, καὶ ἄλλα πάμπολλα κακὰ ἔκαμε. καὶ ἦν μέγα τὸ δεινόν, κλαυθμὸς πολὺς καὶ ὀδυρμός, θρῆνοι, καὶ κραυγαὶ περισσότεραι, παρὰ τῆς ἐν Βηθλεὲμ Βρεφοκτονίας τοῦ Ἡρώδου, καὶ πολλὰ αἵματα Ἁγίων Ἀνδρῶν ἀδίκως ἐχύνοντο.

Τότε ἔστειλεν ἕναν Ἀράπην ἐρημίτην μὲ δύναμιν ἀνθρώπων περισσήν, καὶ ἐβγῆκεν εἰς τὴν κατὰ τὸ Σίναιον Ὄρος ἔρημον, νὰ χαλάσῃ καὶ τὰ ἐκεῖσε εὑρισκόμενα Μοναστήρια, τὸ ὄνομά του Ἰμπνὲ Γαγιάτην. Ἦλθε
Ἐξ. λγ'. καὶ Ἀριθ. λγ'. γοῦν εἰς τὸ κατὰ τὴν Αἴγυπτον μέρος τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, ὅπου ὁ Μωϋσῆς ἔσχισε τὴν Θάλασσαν, καὶ ἐπέρασε διὰ ξηρᾶς τοὺς Ἑβραίους. τοῦτον τὸν τόπον τὸν λέγει ἡ Θεία Γραφή, στόμα Εἰρώθ. Ἐκεῖ ἦτον ἕνα Μονα-

στήριον, εἰς ὄνομα τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, κτισμένον δι' ἐξόδου τοῦ Μεγά-
λου Ἰουστινιανοῦ. ἐχάλασέ το τοῦτο πρῶτον αὐτὸς ὁ Ἰμπνὲ Γαγιάτης. φαί-
νονται δὲ ἕως τὴν σήμερον τὰ θεμέλια τῶν τειχίων, κελλίων, καὶ Ἐκ-
κλησιῶν. Εἶτα ἦλθεν εἰς τὸ Σουβεΐζι, καὶ ἐχάλασε καὶ ἐκεῖ ἕτερον Μοναστή-
ριον, ἐπ' ὀνόματι λεγόμενον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. φαίνονται καὶ αὐτοῦ τὰ
τειχία ἕως τὴν σήμερον ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν Χώραν. λέγεται καὶ τώρα ἀρα-
βικῶς Ντὲρ Κοῦζομ. τὸ γὰρ Μοναστήριον, Ντὲρ, ἀραβικῶς λέγεται. Ἐχά-
λασεν εἰς τὸ αὐτὸ Σουβεΐζι καὶ μίαν μεγάλην καὶ ὡραίαν Ἐκκλησίαν
τῆς Παναγίας, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἦλθεν εἰς τὴν Ῥαϊθώ, τόπον ἄλλον ἀντίπεραν Ἐξ. ιέ.
τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης. τοῦτον δὲ τὸν τόπον τὸν λέγει ἡ Θεία Γραφὴ
Ἐλείμ, ὅπου ἦσαν αἱ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ οἱ ἑβδομήκοντα στέλε-
χοι τῶν φοινίκων. Ἐκεῖ ἦτον ἕτερον Μοναστήριον, κτίσιμον καὶ αὐτὸ τοῦ
Μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου. εἰς τοῦτο τοῦ Μοναστηρίου
τὸν Ἡγούμενον ἔγραψε, καὶ ἔστειλεν Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος, ὁ Ἡγού-
μενος τοῦ Σινᾶ Ὄρους, τὸ πανθαύμαστόν του Βιβλίον ὅπου ὠνόμασε Κλίμακα.
ἦτον, γὰρ εἰς αὐτὸ μάνδρα ἀξιολόγων καὶ ἐναρέτων Ἀνδρῶν. ἐχάλασέ το
ὅμως καὶ αὐτό, ὡς καθὼς τὴν σήμερον φαίνεται, αὐτὸς ὁ Ἰμπνὲ Γαγιάτης,
προστάξει τοῦ Βασιλέως Μέλεκ Νπάχαρ. Ἔπειτα ἐκεῖθεν ὥρμησε νὰ
ἔλθη καὶ εἰς τὸ Ἁγιώτατον τοῦτο Μοναστήριον τοῦ Σιναίου Ὄρους, νὰ τὸ χαλάση
καὶ αὐτὸ ὡς καὶ τὰ λοιπά. Ὁ δὲ Θεὸς ὁ μετασκευάζων τὰ πάντα, ὡς
βούλεται, καὶ διασκεδάζων βουλὰς Ἐθνῶν, καὶ ἀθετῶν γνώμας ἀνθρώ-
πων πονηράς, ᾠκονόμησε μὲ τοιοῦτον τρόπον νὰ διαφυλάξη παραδόξως, καὶ
παρ' ἐλπίδα τοῦτο τὸ Ἅγιον Μοναστήριον νὰ μὴν ἀφανισθῆ ἀπὸ τὴν κα-
κὴν βουλὴν τοῦ νέου Φαραώ, τοῦ Μέλεκ Νπάχαρ, λέγω. Εὑρέθη λοιπὸν τὸν
καιρὸν ἐκεῖνον εἰς αὐτὸ τὸ Μοναστήριον ἕνας Καλόγηρος, τοῦ ὁποίου Πα-
τρίδα ἦτον ἡ Αἴγυπτος. ἦτον δὲ ἀπὸ γένος εὐγενικόν, καὶ κατὰ πολλὰ φρό-
νιμος, τὸ ὄνομά του Σολομὼν Ἰμπνὲ Μπραΐμ. Οὗτος, λέγω, μαθὼν
προτήτερα τὴν φθορὰν, καὶ τὸν ἀφανισμὸν ὅπου ὁ Μέλεκ Νπάχαρ ἔκαμεν
εἰς τοὺς Καλογήρους καὶ εἰς τὰ Μοναστήρια, τὸ μὲν πρῶτον ἐνόμιζεν, ὅτι
τὸ Μοναστήριον τοῦτο ἴσως νὰ μὴν ἔλθη εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀσεβοῦς Μέλεκ
Νπάχαρ, διὰ τὸ νὰ εἶναι εἰς μακρὴν ἔρημον, καὶ οὕτως ἐπαρηγόρει πάντοτε
τοὺς ὁσίους Πατέρας νὰ ἔχουν ἐλπίδας καλὰς εἰς τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἤκου-
σεν, ὅτι ἔστειλε τὸν Ἰμπνὲ Γαγιάτην, καὶ ἔρχεται καταπάνω τους, καὶ ἐχά-
λασε τὰ τοῦ Σουβεΐζιου καὶ Ῥαϊθοῦ Μοναστήρια, ἦλθεν εἰς ἀπορίαν μεγά-
λην καὶ φόβον. ὅμως πάλιν ἔστεκε μὲ θάρρος πῶς ἀπός του ὁ Μέλεκ Νπά-
χαρ δὲν ἦλθεν, ἀλλὰ ἔστειλεν ἕνα ἄνθρωπον ἐρημίτην καὶ βάρβαρον, ὁ
ὁποῖος εὔκολα ἡμερώνει μὲ δωρεαῖς. Ὅθεν ἐσυνάξεν ἅπασαν τὴν Ἀδελ-
φότητα, καὶ μὲ τὴν γνώμην καὶ βουλὴν ὁλονῶν ἐβγῆκε καὶ τὸν προϋπάντησε
μὲ ἄλλους δύο τρεῖς γέροντας, μιᾶς ἡμέρας δρόμον, πρὸ τοῦ νὰ φθάση

εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ τὸν ἐπροσκύνησε μὲ φαγητὰ περισσὰ τῶν ἀνθρώπων του καὶ τῶν ἀλόγων του. Ἔνευσεν οὖν ὁ Θεὸς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Βαρβάρου, καὶ τὸν ἐδέχθη μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον, ἐρωτῶντάς τον, τί θέλει. Ἄρχησε γοῦν ὁ φρόνιμος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, μὲ λόγια γλυκὰ καὶ ταπεινὰ νὰ λέγῃ πρὸς τὸν Γαγιάτην. ἡμεῖς, Αὐθέντα, οἱ Καλόγηροι, ὁποῦ εὑρισκόμεθεν εἰς αὐτὸ τὸ Μοναστήριον, ἤλθομεν νὰ σὲ προσκυνήσωμεν, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἠθέλησε καὶ ἐπαράδωσε τὴν ζωήν μας εἰς τὰ ἐδικά σου χέρια. ὅμως τοῦτο ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἔκαμε διὰ ἄλλο τέλος, παρὰ νὰ σὲ δοκιμάσῃ, ἂν ἔχῃς γνώμην συμπαθῆ καὶ εὔσπλαγχνον νὰ γλυτώσῃς μὲ τὴν εὐσπλαγχνίαν σου τοῦτο τὸ σπῆτι, ὁποῦ λέγεται καὶ εἶναι Οἶκος Θεοῦ. τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὁ Θεὸς δύναται νὰ τὸ γλυτώσῃ καὶ μὲ ἄλλον τρόπον, ὡς Παντοδύναμος, ὅμως ζητὰ ἀπὸ τοὺς λόγους σου ταύτην τὴν χάριν, πῶς ἀπὸ τὸ χέρι σου ἐπέρασε, καὶ μὲ τὴν ἰδίαν σου προαίρεσιν τὸ ἐγλύτωσες, καὶ τὴν καλωσύνην τούτην δὲν θέλει σοῦ τὴν ἀφήσει ὁ Θεὸς ἀπλήρωτην. διότι ἂν ἐσὺ μὲ τὴν προαίρεσίν σου θέλεις γλυτώσει ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς μὲ τὴν προαίρεσίν μας θέλομεν σοῦ δώσει ὅλον τὸν βίον τοῦ Μοναστηρίου, ὅσον νὰ χορτάσῃ ἡ καρδία σου. διότι ἂν χαλάσῃς τὸ Μοναστήριον, τείχους, καὶ κελλία, τί κέρδος θέλεις ἔχει; Ὁ δὲ Γαγιάτης λέγει. πῶς εἶναι τοῦτο δυνατὸν νὰ τὸ κάμω, ὁποῦ ἐγὼ ἔταξα τοῦ Βασιλέως νὰ τὸ χαλάσω καὶ τοῦτο; Ὁ δὲ Σολομὼν τοῦ λέγει. ἐσὺ εἶσαι ἕνας πρῶτος, εἰς ὅλην τούτην τὴν ἔρημον, καὶ ὅλοι οἱ ἐρημῖται Ἄραβες σὲ φοβοῦνται, καὶ σοῦ ὑποτάσσονται ὡσὰν ἑνὸς Βασιλέως. εἰπὲ λοιπὸν τοῦ Μέλεκ Νπάχαρ, ὅτι τὸ ἐχάλασες, καὶ ἐκεῖνοι οἱ πτωχοὶ ὁποῦ ἐκατοίκουν εἰς αὐτὸ, ἐρημῖται ὄντες, δὲν τοὺς εὑρέθη τίποτε παντελῶς, καὶ ποῖος ἀπὸ τὴν συντροφίαν σου θέλει τοῦ εἰπεῖ τὸ ἐναντίον, νὰ σὲ ἐγκαλέσῃ; μάλιστα ὁποῦ τοῦτο τὸ Μοναστήριον δὲν εἶναι παντελῶς ἀκουσμένον εἰς αὐτὸν, μὲ τὸ νὰ εἶναι πολλὰ μακρὰν εἰς τὴν ἔρημον; Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν λόγια, καὶ ἄλλα περισσότερα, ὁ συνετὸς καὶ φρόνιμος ἐκεῖνος Καλόγηρος, ὁ Σολομὼν, ἐκατέπεισε τὸν Γαγιάτην, καὶ δὲν ἦλθε παντελῶς εἰς τὸ Μοναστήριον, καλὰ καὶ νὰ τὸ ἤξευρε προτήτερα, ὡς ἐρημίτης, καὶ ἀναθρεμμένος εἰς αὐτὸν τὸν τόπον. Ἐστάθη γοῦν ἐκεῖ, ὅπου ὁ Καλόγηρος τὸν προϋπάντησεν. ὁ δὲ Καλόγηρος ἔστειλεν ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ ἐσύναξαν ὅλα τὰ σκεύη τοῦ Μοναστηρίου, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, καὶ φέροντάς τα, τοῦ τὰ ἐπαράδωσαν ὅλα εἰς χεῖράς του, καὶ ἐστράφη ὀπίσω. καὶ οὕτως ἠλευθερώθη τὸ Μοναστήριον, καὶ δὲν ἐχαλάσθη ὡς καὶ τὰ λοιπὰ, Θεοῦ ὁδηγίᾳ. Καὶ ταῦτα μὲν εὑρίσκονται γραμμένα πλατύτερον εἰς τὸ Ἀραβικόν.

Ὅπως ἠπατήθη τὸ Μοναστήριον ὑπὸ φυσάτυ στρατιωτικῦ ἀπ' Αἰγύπτυ ἐλθόντος. Εὕρηται δὲ ἐν αὐτῇ ἡ Ἱστορία ἐντίμῳ Συναξαριστῇ Ἀραβικῷ παλαιῷ, ἐξ ὗ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν τὸ ἁπλῦν μετεγράφη.

ΕΙ'ναι τὸ γένος τῶν Ἐρημίτων τέτων Ἀράβων, ὄχι μόνον πλῆθος πολύ, καὶ σχεδὸν ἀμέτρητον, ἀλλὰ καὶ κατὰ πολλὰ δυνατὸν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ταῖς περισσότεραις φοραῖς ἀποστατίζουν τῆς Βασιλείας. Καὶ ὄχι μόνον παλαιά, ἀλλὰ καὶ ἕως τὴν σήμερον, ἡ Βασιλεία χρειάζεται νὰ ἔχῃ τὴν ἀγάπην τως, καὶ μὲ πολλαῖς δωρεαῖς, καὶ χαρίσματα καὶ πληρωμαῖς τὲς ἔχει φίλυς ἡ Βασιλεία, διὰ νὰ μὴν κρατοῦν τὲς δρόμυς τῆς ἐρήμυ, καὶ μάλιστα τῦ Κιαμπέ. Εἰς τὲς αψά. χρόνυς λοιπὸν, ἀπὸ Χριστῦ Γεννήσεως, (καθὼς φαίνεται γεγραμμένον εἰς ἕνα Ἀραβικὸν Συναξαριστὴν) δὲν ἠξεύρω τί σκάνδαλον ἐσυνέβη ἀναμεταξὺ τέτων τῶν ἐρημίτων Ἀράβων, καὶ τῦ Βασιλέως τῆς Αἰγύπτυ, ὅθεν ἐβγῆκε πολὺ πλῆθος φυσάτυ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον διώκοντες τέτυς. Ἔφθασαν γοῦν καὶ ἦλθον διώκοντάς τυς ἕως εἰς τῦτο τὸ Μοναστήριον. Ἰδόντες δὲ μέσα εἰς τὰ Βουνὰ τοιῦτον περιτειχισμὸν Μοναστηρίου, ὡς Κάστρον, ἐθαύμασαν. Οἱ γοῦν Πατέρες ἐβγῆκαν εὐθὺς ἔξω καὶ τὲς ἐδέχθησαν μὲ ταπείνωσιν. ὁ δὲ Πρῶτος τῦ φυσάτου τὲς εἶπε νὰ μὴ φοβῦνται, πλὴν εἶχεν εἰς τὴν καρδίαν τυ δόλον. Ἐζήτησε γῦν νὰ σέβῃ μέσα εἰς τὸ Μοναστήριον μὲ μερικὲς ἀπὸ τὸ φυσάτον τυ. οἱ δὲ Πατέρες, θέλοντες καὶ μὴ θέλοντες, ἄνοιξαν τυ ταῖς πόρταις καὶ ἐσέβησαν ὅσοι αὐτὸς ἤθελεν. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν Ἁγίαν Βάτον, ἔλαβον εὑρόντες ἐκεῖ τὸν Κανδηλάπτην. τὸν ὁποῖον ποτὲ μὲν μὲ λόγια γλυκᾶ, ποτὲ δὲ μὲ φοβερισμὲς ἐξέταζον νὰ τὲς δείξῃ τὸν θησαυρὸν τῦ Μοναστηρίυ, Ὁ δὲ Κανδηλάπτης ἀρνέμενος λέγωντας, ὅτι δὲν ἠξεύρει τίποτες, εὔγαλεν ἕνας τὸ σπαθίτυ, καὶ ἔκοψε τὴν δεξιάν τυ χεῖρα ἀπὸ τὸν ὦμον. ἔπειτα ἄρχησαν καὶ τοὺς λοιποὺς Καλογήρους, ὅσους εὕρισκον, μὲ δαρμοὺς καὶ ἄλλας πικρὰς τιμωρίας νὰ τὲς ἐξετάζυν, πῦ ἔχυν κρυμμένον τὸν θησαυρὸν τῦ Μοναστηρίυ. Ἦτον δὲ τότε Ἀρχιεπίσκοπος τῦ Μοναστηρίυ ἕνας ἐνάρετος καὶ Ἅγιος ἄνθρωπος, Ἰωάννης τὸ ὄνομα, Ἀθηναῖος τὸ γένος. Οὗτος βλέπων τὰ ἴδια πρόβατα τιμωρέμενα, καὶ ἀδίκως πάσχοντα, ἐμιμήθη τὴν φωνὴν τῦ Ἀρχιποίμενος καὶ Διδασκάλου του Χριστῦ, ὁποῦ » λέγει, Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβά» των. Ἦλθε λοιπὸν ἀκάλεστος, καὶ ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τυς, μὲ θαρσαλαίαν φωνὴν λέγωντας. τί θέλετε ἀπὸ ταύτυς ὁπῦ δὲν ἠξεύρυσι τίποτες; ἐγὼ εἶμαι Προεστὼς εἰς τέτυς ὅλυς, καὶ ἂν ἔχῃ τὸ Μοναστήριον θη- Θάνατος Ἰωάννυ τῦ Ἐπισκόπυ.

σαυρὸν, ἐγὼ τὸν ἰξεύρω. λοιπὸν ἀπ' ἐμένα γυρεύετέ τον. καὶ ἄφετε τούτους. Τότε οἱ ἀνιλεεῖς ἐκεῖνοι καὶ ἀπάνθρωποι, ἀφόντες ὅλους τοὺς ἄλλους, ἔδραμον ὡς ἄγριοι λύκοι εἰς τὸ κατ' ἀλήθειαν πρόβατον τοῦ Χριστοῦ. καὶ δὴ λαβόντες αὐτὸν, τὸν ἔδησαν ἀπὸ τοὺς πόδας μὲ σχοινία, καὶ τὸν ἔσυραν τριγύρου μέσα ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, λακτίζοντες ὁμοῦ, καὶ ἀνηλεῶς δέροντες αὐτὸν, ἵνα δείξῃ αὐτοῖς τοὺς θησαυρούς. μὴ ἔχων δὲ ὅ,τι καὶ ὑποδείξῃ αὐτοῖς, (διότι, ὡς εἴπομεν, πρὸ χρόνων οὐκ ὀλίγων, ὅσα καὶ ἂν εἶχε τὸ Μοναστήριον, τὰ ἔλαβεν ὁ Γαγιάτης) ἔμεινε συρόμενος καὶ δερόμενος, ἕως ὁποῦ πλέον νὰ συντύχῃ δὲν ἐδύνετο. καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐτελείωσε τὸν καλὸν αὐτοῦ ἀγῶνα τῆς ἀθλήσεως καὶ τῆς ἀσκήσεως, κοιμηθεὶς καὶ ἀναπαυσάμενος ἐν Κυρίῳ. Εἶχεν εἰς τὸ Μοναστήριον χρόνους πενήντα τρεῖς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔκαμεν εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν χρόνους εἴκοσι. γέγονε δὲ τὸ τέλος τῆς ἀθλήσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ Φεβρουαρίου Μηνός. Εὕρηται δὲ, ὡς εἴπομεν, εἰς τὸν Ἀραβικὸν Συναξαριστὴν συντεταγμένος, νὰ ἑορτάζεται τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ εἰς τὸν Κατάλογον τῶν Ἁγίων. Οἱ γοῦν Τοῦρκοι, οἱ Αἰγύπτιοι, ἔσκαψαν τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὰ Παρεκκλήσια τοῦ Καθολικοῦ, ζητοῦντες θησαυρὸν κεκρυμμένον. ἔσκαψαν ὅλην τὴν Ἁγίαν Βάτον, καὶ εὗγαλαν ὑποκάτω ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν τρία λαρνακίδια μαρμαρένια, γεμάτα κομμάτια Ἅγια Λείψανα διαφόρων Μαρτύρων. καὶ ταῦτα, ὡς φαίνεται, ἦτον ὁ ἐνθρονιασμὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ἔσκαψαν εἰς τοὺς Ἁγίους Πατέρας, εἰς τὸ βῆμα τοῦ Καθολικοῦ, καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς ἄλλους τόπους. ἀπὸ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἕως τὴν σήμερον φαίνονται τὰ μάρμαρα συντριμμένα. Ἔκαμεν ὅμως τὴν νύκτα ἐκείνην ἐππὰ μεγάλους καὶ φοβεροὺς σεισμοὺς, καὶ φοβηθέντες οἱ Βάρβαροι ἔφυγον εὐθὺς, καὶ πλέον τίποτε δὲν ἐζήτησαν.

Περὶ τῶν γενομένων μεγάλων σεισμῶν εἰς τὸ αὐτὸ Μοναστήριον.

Κατὰ τὸ αψιβ' ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ Γεννήσεως, Ἀπριλλίου τριακοστῇ, ἡμέρᾳ δευτέρᾳ, βασιλεύοντος τοῦ Ἠλίου, ἔγινε σεισμὸς μικρὸς, ἐπέρασε ἔπρος καὶ τὸ μεσονύκτιον. ξημερώνοντας δὲ ἡ τρίτη, καὶ τοῦ Μαΐου Μηνὸς ἡ πρώτη, ἔγινε μέγας καὶ φοβερὸς ἕτερος σεισμὸς, ὥστε ὁποῦ ἐκ τῆς βροντῆς καὶ ταραχῆς τῶν Βουνῶν καὶ τῶν πετρῶν, ὁποῦ ἀπὸ τὰ Βουνὰ ἐκρημνίζοντο, ἐφαίνετον ὅτι ὁ Κόσμος ὅλος μέλλει νὰ καταποντισθῇ. ἐκρημνίσθησαν δὲ τὰ Βορεινὰ καὶ Ἀνατολικὰ τειχία τοῦ Μοναστηρίου, καὶ οἱ ἐκεῖσε δύο μεγάλοι πῦργοι. καὶ τὰ κελλία, μερικὰ μὲν ἐκρημνίσθησαν παντελῶς, μερικῶν δὲ μόνα τὰ σεγώματα ἔπεσον. καὶ οἱ σεισμοὶ παντελῶς δὲν ἔπαυαν, ἀλλὰ ὁ ἕνας δὲν ἔπαυε, καὶ ὁ ἄλλος ἄρχιζεν. Ὅθεν, φοβηθέντες οἱ Καλόγηροι, ἔφυ-

γαν εἰς τὴν κρεβατίναν ἔξω, ὅπου εἶναι τὸ Κοιμητήριον, κλαίοντες καὶ ὀδυρόμενοι, καὶ φοβούμενοι τὴν παντελῆ ἐρήμωσιν τοῦ Μοναστηρίου. ὅτι τόσον ἐχάλασαν τὰ τειχία, ὅσον ὁποῦ ζῶον φορτωμένον ἠδύνατο νὰ σέβῃ μέσα. Ἔφθασαν δὲ καί τινες Ἀράπιδες, καὶ ἤθελαν νὰ σέβουν μέσα νὰ τὸ διαγουμίσουσιν, ὡς πρᾶγμα ἐρημωμένον. Οἱ δὲ Καλόγηροι δὲν τοὺς ἄφησαν, λέγοντες, ὥστε ὁποῦ ἡμεῖς νὰ εὑρισκώμεθεν ἐδῶ, δὲν εἶναι τὸ αὐτί μας ἔρημον, μήτε ἔχετε δίκαιον νὰ σεβῆτε μέσα νὰ τὸ διαγουμίσετε. μία συμφορὰ ἦλθεν ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἐχάλασε μερικόν. δόξα τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. εἰ μὲν καὶ δυνηθοῦμεν νὰ τὸ κτίσωμεν πάλιν, ἤδη καλὸν, εἰδὲ καὶ δὲν δυνηθοῦμεν, καὶ φύγωμεν, καὶ τὸ ἀφήσωμεν, κάμετε εἰς αὐτὸ ὡς θέλετε. Οἱ δὲ Ἄραβες, ἐὰν καὶ νὰ εἶναι βάρβαροι καὶ ἄνθρωποι ἐρημῖται, ἀλλ᾽ ὅμως ἀγαποῦσι καὶ τὸ δίκαιον. καὶ ἐὰν δὲν εἶχασιν ἔργον τους, καὶ διὰ συνήθειάν τους ἀρχαίαν τὸ νὰ πολεμᾷ ἕνα Γένος τὸ ἄλλο, καὶ νὰ διαρπάζουσι τὰ ὑπάρχοντα ἡ μία Γενεὰ τῆς ἄλλης μὲ αἵματα καὶ φόνους, αὐτοὶ ἤθελαν ἦσαι εἰς ταῖς κρίσες τους οἱ πλέον δικαιότεροι ἄνθρωποι, καὶ μάλιστα ὁποῦ μήτε γράμματα ἔχουσι, μήτε Κριτήρια, μήτε Κριτάδες, ἀλλὰ εἰς τὰς κρίσεις τους κάνουσι Κριτὴν ὅποιον θέλουσιν οἱ δικαζόμενοι, ἤγουν στήνουσιν αἱρετοὺς Κριτάς. Ἐκαταπείθησαν ὅμως τότε ἐκεῖνοι οἱ Ἄραβες, καὶ δὲν ἐπάτησαν τὸ Μοναστήριον, ἀλλὰ ἐστάθησαν ἔξω μὲ τοὺς Καλογήρους, συλλυπούμενοι καὶ αὐτοὶ μὲ ταύτους εἰς τὴν συμφοράν τους. Εἰς δὲ τὰς ἓξ ἡμέρας, ἀφ᾽ οὗ οἱ σεισμοὶ ἄρχισαν, βλέπουσιν ἀντίπερα τοῦ Μοναστηρίου εἰς τὸν λεγόμενον Κάμπον καὶ ἤρχοντο εἰς τὸν δρόμον φορτωμένα καμήλια, καὶ ἄνθρωποι, οἱ μὲν καβαλάροι, οἱ δὲ λοιποὶ πεζοί. Ἐπρόσδραμαν δὲ καὶ τοὺς ἐπρουπάντησαν μὲ μεγάλην χαράν. Βλέπουσι γοῦν καμήλια φορτωμένα μὲ διάφορα φαγία καὶ τροφήματα καὶ ἑπτὰ Χριστιανοὺς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν Μαστόροι Κτιστάδες. Λέγουσίν τους. πόθεν ἔρχεσθε, καὶ τί γυρεύετε; Καὶ αὐτοὶ εἶπον, ὁ Μητροπολίτης κὺρ Γαβριὴλ, ὁ Σουπακίου, μᾶς ἔστειλε μὲ ἔξοδον νὰ κτίσωμεν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Κορυφῆς. Τοῦτος γὰρ ὁ Μητροπολίτης ἦλθε προτήτερα εἰς αὐτὸ τὸ Μοναστήριον προσκυνήσεως χάριν, καὶ ἰδὼν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Κορυφῆς, ὅτι ἦτον πρὸ καιροῦ χαλασμένη καὶ αὐτὴ ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς, ἀφ᾽ οὗ ἐστράφη εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του, ἔστειλεν ἔξοδον καὶ ἀνθρώπους νὰ τὴν ἀνακαινίσῃ εἰς μνημόσυνόν του. τὸ δὲ Σουπάκιον τοῦτο εἶναι εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Ἱεροσολύμων. εἶναι δὲ Μητρόπολις, καὶ τὴν σήμερον λέγεται Πέτρα. Οἱ γοῦν Μοναχοὶ, ὡς ἤκουσαν ὅτι εἶναι ἔξοδος τοῦ Μητροπολίτου, καὶ Μαστόροι Κτιστάδες, εἶπον πρὸς αὐτούς. ἐσᾶς, Ἀδελφοὶ καὶ Παιδία, δὲν σᾶς ἔστειλε νὰ εὑρεθῆτε ἐδῶ τούτην τὴν ὥραν ὁ Ἅγιος ἐκεῖνος Ἀρχιερεὺς, ἀλλὰ αὐτὸς ὁ Θεὸς, ὁ ὁποῖος τὸν ἐφώτισε νὰ κινηθῇ εἰς τοιοῦτον ἔργον, ὄχι νὰ κτίσῃ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ Μοναστήριον, τὸ ὁποῖον βλέπετε πῶς ἔγινεν, ὁποῦ κινδυνεύει νὰ ἐρημωθῇ. καὶ ἐὰν τοῦτο ἐρημωθῇ, τί ὄφελος ἔχει ὁ Ἁγιώτατος

ἐκεῖνος Μητροπολίτης ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Κορυφῆς, ὅπου καὶ αὐ-
τὴ ἐρημώνεται εὐθύς; Λοιπὸν κάλλιον εἶναι, μὲ ταύτην τὴν ἔξοδον ὅπου
ἔστειλε, νὰ κτισθῇ τὸ Μοναστήριον, νὰ περικλεισθῇ, ἵνα μὴ διαγουμισθῇ ὡς
ἐρημωμένον ἀπὸ τοὺς Ἀράπιδες, παρὰ νὰ κτισθῇ μία μοναχὴ Ἐκκλησία εἰς
τὸ Βουνόν. Ὑπήκουσαν γοῦν οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι Μαστόροι εἰς τὰ λόγια τῶν Πα-
τέρων, καὶ ἄφησαν τὸ νὰ κτίσουσι τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀνεκαίνισαν τὰ τειχία
καὶ τὰ κελλία καὶ τοὺς πύργους τοῦ Μοναστηρίου, καθὼς τὴν σήμερον φαίνονται.
Οἱ δὲ Ἄραβες πολλὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν τῶν ἔκαμαν μὲ τὸν κόπον καὶ
δουλευσίν τους, ὅσον ὅπου ἐκτίσθη, φιλανθρωπευόμενοι πάνυ καλῶς. Ἔγρα-
ψαν δὲ εἰς τὸν Ἀραβικὸν Συναξαριστὴν τοῦ Μοναστηρίου ταῦτα, εἰς μνήμην
ἀθάνατον, τάξαντες νὰ κάνουσιν ἀγρυπνίαν ἀφ' ἑσπέρας τὴν πρώτην τοῦ
Μαΐου μετὰ νηστείας καὶ δεήσεως, καὶ τὴν ἡμέραν ὅπου νὰ ἑορτάζουσι, τὸ μὲν, διὰ
τὸν σεισμόν, τὸ δέ, καὶ διὰ τὴν ἄφατον τοῦ Θεοῦ προμήθειαν, ὅπου καὶ τότε εἰς
αὐτοὺς παραδόξως ἔδειξεν, ἀποστείλας ἐγκαίρως τοὺς Μαστόρους.

Περὶ τοῦ θαύματος τοῦ βλύσαντος ἐλαίου, ὅπερ ἐποίησεν ὁ Ὅσιος Γεώργιος ὁ Ἀρσελαΐτης ἐν αὐτῷ τῷ Μοναστηρίῳ.

ΤΟ θαῦμα τοῦ ἀναβρύσαντος ἐλαίου δι' εὐχῆς τοῦ Ὁσίου Πατρὸς Γεωρ-
γίου, τοῦ λεγομένου Ἀρσελαΐτου, πρόπαλαι καὶ ἐξαρχῆς εἶναι δια-
βεβαιωμένον καὶ εἰς πολλὰ Ἀραβικὰ Βιβλία γεγραμμένον. ἀλλὰ καὶ ὁ
τόπος, ὅπου ἀνάβρυσεν, ἕως τὴν σήμερον μαρτυρεῖ, ὅτι τὸ χῶμα τοῦ
τόπου ἐκείνου μυρίζει ἀπὸ λάδι. γέγονεν ὅμως οὕτως. Ὁ μέγας οὗτος
Πατὴρ Γεώργιος ἦτον εἰς ὅλους τοὺς Ἀσκητὰς τῆς ἐρήμου, τῆς κατὰ τὸ Σί-
ναιον Ὄρος, διαβόητος, καὶ ἐξάκουστος εἰς ἀρετὴν καὶ ἁγιότητα. Τοῦτον
μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος, ἄνδρα Ἅγιον καὶ ἐνάρετον εἰς
τὸ Βιβλίον του, εἰς τὸν, κζ΄. Λόγον, ὅτι ἦσαν σύγχρονοι, καὶ ἑνὸς και-
ροῦ ἐρημικὰ βλαστήματα. Οὗτος λοιπὸν ὁ Ὅσιος εἶχε συνήθειαν νὰ εὐ-
γαίνῃ ἀπὸ τὸ Μοναστήριόν του νὰ ἔρχεται νὰ ἐπισκέπτεται τὰ ἐρημικὰ
Μοναστήρια τὰ πλησιόχωρά του, καὶ τοὺς Ἀσκητάς, ὡς Πνευματικὸς Πα-
τήρ, καὶ ἱκανὸς νὰ ὠφελήσῃ ψυχὰς πολλῶν ἔργῳ καὶ λόγῳ. Ἦλθε γοῦν
καὶ εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Σιναίου Ὄρους μίαν τῶν ἡμερῶν, καὶ ἐρω-
τήσας κατὰ τὴν συνήθειάν του τοὺς Πατέρας, πῶς διάγουσιν, ἀπεκρίθησαν
λέγοντες. ὅτι δι' εὐχῶν σου ἁγίων, Πάτερ Ἅγιε, τοῦτο μόνον μᾶς λυπεῖ,
ὅτι ἐσβέσθη ἡ φωταγωγία τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχωμεν λά-
δι διὰ τὰς κανδήλας. Ὁ δὲ λέγει πρὸς αὐτούς. δὲν τυχαίνει, Πατέ-
ρες καὶ Ἀδελφοί, νὰ λυπῆσθε διὰ πρᾶγμα, ὅπου σιμὰ εἰς τὴν δύνα-
μιν τοῦ Θεοῦ εἶναι ὀλίγον τίποτε νὰ σᾶς τὸ δώσῃ παραδόξως. ἢ δὲν
ἐνθυμᾶσθε πόσον λαὸν τῶν Ἑβραίων παραδόξως ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ τεσσα-

ράκοντ-

ράκοντα χρόνους εἰς τούτην τὴν ἔρημον πλουσιοπαρόχως ἔθρεψε; Ταῦτα καὶ πλείονα τούτων εἰπὼν, καὶ νουθετήσας αὐτοὺς ὁ Ἅγιος, καὶ εἰς τὴν πρὸς Θεὸν ἐλπίδα πάντοτε καταφεύγειν διδάξας, ἐσέβη μέσα εἰς ἕνα κελλίον, εἰς τὸ ὁποῖον, ὡς λέγουν, εἶχασι πάντοτε τὸ λάδι διὰ φύλαξιν. καὶ σέκωντας ὀλίγην ὥραν εἰς προσευχὴν, ὢ τοῦ θαύματος, ἔκαμε νὰ εὔγῃ μία βρύσις ἀπὸ τὴν γῆν μὲ λάδι, ἡ ὁποία τόσον ἐκράτησεν, ὅσον ἐποῦ εἶχασι χρείαν οἱ Πατέρες. Εἰς τοῦτον τὸν τόπον, διὰ μνήμην τοῦ θαύματος τούτου, ἔκτισαν μίαν Ἐκκλησίαν, εἰς ὄνομα τῆς Θεοτόκου, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. εἶναι δὲ εἰς τὸ Τέμπλον τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας μία Εἰκὼν μικρὴ τῆς Θεοτόκου, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἡ ὁποία Εἰκὼν φαίνεται μερικαῖς ἡμέραις ἱδρωμένη. ἀνάπτει γοῦν ἐκεῖ πάντοτε κανδήλιον ἀκοίμητον. Τοῦτο τοῦ ὁσίου Γεωργίου τὸ Μοναστήριον φαίνεται ἕως τὴν σήμερον, πλὴν ἐρημωμένον. ἦτον δὲ μικρὸν καθισματάκι, εἰς τριῶν μόνον, ἢ τεσσάρων Ἀδελφῶν κατοικίαν. ἔχει δὲ νερὸν πολὺ τρεχάμενον, ὁποῦ εἰς ἄλλον τόπον τῆς ἀνύδρου καὶ ξηρᾶς ταύτης ἐρήμου εἶναι δύσκολον τόσον νερὸν νὰ εὑρεθῇ. Λέγεται δὲ ὁ τόπος τὴν σήμερον ὑπὸ τῶν Ἀράβων Ῥαμάχαν. ἀπέχει ἀπὸ τὸ Μοναστήριον μισῆς ἡμέρας δρόμον. εὑρίσκεται κατὰ τὸ Ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Μοναστηρίου. Ἔχουσιν ἐκεῖ οἱ Ἀράπιδες περιβόλια, φοινίκια, καὶ ἀμπέλια, τὰ ὁποῖα ποτίζουσι μὲ τὸ νερὸν ἐκεῖνο. κάμνουσι δὲ σαφύλλια πολλὰ ὡραιότατα. πλὴν ὀλίγα, ὅτι δὲν εἶναι τόπος πολὺς νὰ γεωργεῖται, καὶ νὰ ποτίζεται, ἀλλὰ τρέχει τὸ νερὸν εἰς ἕνα φάραγγα πετρώδη, καὶ χάνεται.

Περὶ τῶν Ἀρμενίων.

Ἔβαλαν ἕνα καιρὸν βουλὴν οἱ Ἀρμένιοι νὰ πιάσουσιν αὐτὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ νὰ διώξουσιν ἐκεῖθεν τοὺς Καλογήρους. Ἦλθον λοιπὸν κάποιοι ἀπὸ ταύτους λέγοντες, ὅτι ἦλθον χάριν προσκυνήσεως. αὐτοὶ δὲ ἦλθον νὰ κατασκοπεύσουσι πρῶτον τὸν τόπον, καὶ νὰ φιλιώσουσι καὶ τοὺς Ἀράπιδες τοῦ τόπου. Οἱ γοῦν Πατέρες, μὴ γνωρίσαντες τὸν δόλον καὶ τὴν πανουργίαν τους, τοὺς ἐδέχθησαν ἐν ἁπλότητι καρδίας καὶ μὲ ἀγάπην, ἐὰν καὶ νὰ ἦσαν καὶ Αἱρετικοί. Ἀνέβησαν γοῦν εἰς τὴν Ἁγίαν Κορυφὴν, καὶ χωρὶς εἴδησιν καὶ βουλὴν τῶν Πατέρων ἐλειτούργησαν ἐκεῖ ἐπάνω. Εἰς δὲ τὸν καιρὸν τῆς Λειτουργίας, ὅταν ἔψαλλαν τὸν Τρισάγιον, ἔβλεπε καθ᾽ ἕνας ἀπὸ ταύτους τῶν ἀλλωνῶν του συντρόφων τὰ ῥαβδία, ὁποῦ εἰς τὰ χέριά τους ἐβάσταζον, καὶ ἀνάπτασι φωτίαν, ὡσὰν λαμπάδες, τὸ δὲ ἐδικόν του καθ᾽ ἕνας δὲν ἔβλεπε. πλὴν δὲν ἐκαίοντο. Ἀφ᾽ οὗ δὲ ἐτελείωσαν τὴν Λειτουργίαν τους, εὐγένοντες ἔξω, ὅλοι φοβισμένοι, ἄρχησαν ἕνας εἰς τὸν ἄλλον νὰ διηγοῦνται τὸ τί εἶδεν, ὅτι καθ᾽ ἕνας ἐλογίαζε πῶς μοναχός του νὰ εἶδε τὸ τοιοῦτο τεράσιον.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐγνώρισαν πῶς ὅλοι τὸ εἶδαν, καὶ εἰς ὅλους ἔγινεν ὁμοίως, καλὰ καὶ καθ' ἕνας εἰς τοῦ λόγου του νὰ μόνω τὸ ἔβλεπε, τότε σοχάζουνται καὶ βλέπουν ὅλα τὰ ῥαβδία τους καὶ ἦτον μαῦρα ὡς δαυλοὶ περικεκαυμένοι. Τοῦτο λοιπὸν τὸ σημεῖον τοὺς ἔδειξεν ἐκεῖ ὁ Θεὸς, δείχνωντάς τους, ὅτι δὲν εἶναι θέλημά του νὰ κατοικήσουσιν ἐκεῖ, ἵνα μὴ κατακαυθῶσι. Τοῦτο καὶ αὐτοὶ γνωρίσαντες, ἐμίσευσαν εὐθὺς, καὶ πλέον δὲν ἐζήτησαν νὰ σραφοῦσι.

Θαῦμα ὁποῦ ἡ Παναγία ἔκαμεν, ὅταν οἱ Πατέρες διὰ πολλὴν χρείαν τῶν προφημάτων ἤθελαν νὰ ἀφήσουσι τὸ Μοναστήριον νὰ φύγουσι.

ΤΟῦτο τὸ Μοναστήριον, πρῶτον μὲν ὡς εἴπομεν, ὅταν ἐκτίσθη, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Βασιλέα Ἰουστινιανὸν ὁρισμὸν νὰ ἔχῃ τὸ σιτηρέσιόν του, καὶ τὴν τροφὴν ἀπὸ τὸ Κουμέρκιον τοῦ Μισηρίου. δὲν ἀπέρασεν ὅμως καιρὸς πολὺς, καὶ ἐφάνη ὁ Μωάμεθ. ὁ ὁποῖος τοὺς ἐβεβαίωσε καὶ αὐτὸς τὸ αὐτὸν εἰσόδημα, νὰ τὸ ἔχουσιν ἀπὸ τὸ αὐτὸ Κουμέρκιον τοῦ Μισηρίου, καθὼς διαλαμβάνει εἰς τὴν Διαθήκην, ὁποῦ ἔδωσε τῶν Πατέρων, τὴν ὁποίαν θέλομεν γράψει εἰς τὸ τέταρτον Τμῆμα. Ἀλλ' ὅμως ἡ πολλαῖς μεταβολαῖς καὶ ἀλλαξίαις τῶν κατὰ καιροὺς Σουλτάνων τοῦ Μισηρίου, ἔκοψαν τὸ τοιοῦτον εἰσόδημα. ἢ τάχα καὶ αὐτοὶ οἱ Πατέρες θεληματικῶς τὸ ἄφησαν. διότι ἀπόκτησαν Μετόχια καὶ τόπους πολλοὺς εἰς τὴν Δαμασκὸν, καὶ Τρίπολιν, καὶ εἰς τὴν Γάζαν ἀπὸ ψυχικὰ τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν. Ἤρχοντο λοιπὸν ἀπὸ τὴν Γάζαν μὲ Καραβάνια τῶν καμήλων ὅλα τὰ χρειώδη πράγματα τοῦ Μοναστηρίου πρὸς καιρόν. ὅμως ἀπὸ τοὺς πολλοὺς πολέμους καὶ ταῖς πολυαρχίαις καὶ τὰ πολλὰ κεφάλια, ὁποῦ ἐσυκώνουνταν καὶ ἐκεῖ συχνὰ, ἐκλείοντο οἱ δρόμοι, καὶ δὲν ἐδύνοντο οἱ Οἰκονόμοι τῶν ἐκεῖ πραγμάτων, καὶ ἄλλοι Πατέρες, νὰ σείλουσι τίποτες εἰς τὸ Μοναστήριον. Ἄρχισαν δὲ νὰ χάνουνται κατὰ μικρὸν καὶ μερικοὶ τόποι καὶ εἰσοδήματα, ὁποῦ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη τῆς Ἀραβίας εἶχε τὸ Μοναστήριον, καὶ τοῦτο ἦτον ἀφορμὴ πρώτη νὰ περάσουσιν οἱ Σιναῗται Πατέρες νὰ ἔλθουν εἰς τοὺς Ῥωμαίους Χριστιανοὺς ζητοῦντες ἐλεημοσύνην. Καὶ καθὼς εὑρίσκονται εἰς παλαιὰ Χρυσόβουλα τοῦ Πάππα τῆς Ῥώμης, ὁποῦ βεβαιώνει πολλὰς ἐλεημοσύνας τοῦ Μοναστηρίου τούτου εἰς τὴν Πόλιν, εἰς τὸ Κουμέρκιον τοῦ Γαλατᾶ, εἶχασι νὰ πέρνουσι τόσον χρυσάφι καὶ εἰς τὴν Κύπρον ὁμοίως, καὶ εἰς τὴν Κρήτην. Φαίνεται εἰς τὰ ἀφιερώματα τῆς Κρήτης, ὅταν εἰς τοὺς ας'. χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ, ἔλαβε τὴν Κρήτην ἡ Ἐκλαμπροτάτη, καὶ Γαληνοτάτη Αὐθεντία τῶν Βενετίκων, νὰ εὑρέθη εἰς τὴν Κρήτην ἕνας Ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ Ὄρους, ὀνόματι Συμεών. εἰς τοῦ ὁποίου τὸν καιρὸν οἱ Ἄρχοντες οἱ Κρητικοὶ ἀφιέρωσαν πολλὰ πράγματα εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, εὐλαβεύμενοι τὴν Ἀρετὴν καὶ

Ὅτι Συμεὼν ὁ Ἀρχιεπίσκο

Ἁγιωτάτου. Οὗτος ὁ Συμεὼν, ἀφ' οὗ, λέγω, ἔλαβον οἱ Βενέτικοι τὴν Κρήτην. ὑπῆγεν εἰς τὴν Βενετίαν, καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὸ Σενάτον, καὶ τοῦ ἐβεβαίωσαν ὅλους τοὺς ὁρισμοὺς ὁποῦ εἴχασιν εἰς τὴν Κρήτην ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν. Λοιπὸν ἀπὸ τὰς ἀνωμαλίας καὶ ἀκαταστασίας, καὶ ταραχὰς, καὶ πολέμους ὁποῦ ἐγίνοντο εἰς τὰ μέρη τῆς Γάζης, καὶ Τριπόλεως, καὶ Δαμασκοῦ, ἐκλείσθησαν οἱ δρόμοι ἕνα καιρὸν, καὶ Καραβάνι μὲ τροφὰς νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Μοναστήριον δὲν ἐδύνετον. ὅθεν ἦλθαν οἱ Πατέρες εἰς μεγάλην περίστασιν καὶ στενοχωρίαν, καὶ συναχθέντες ἔκαμαν βουλὴν, καὶ ἀποφάσισαν νὰ κλείσουσι τὸ Μοναστήριον, καὶ νὰ ὑπάγουσιν ἄλλος ἀλλαχοῦ, νὰ σταθοῦσι μικρὸν καιρὸν, ὅσον νὰ εἰρηνεύσῃ ὁ Κόσμος νὰ ἀνοίξουν οἱ δρόμοι, νὰ ἔλθῃ Καραβάνι. Εἴχασι δὲ περισσότερον πειρασμὸν καὶ ἐνόχλησιν ἀπὸ τοὺς περιάστους φύλους, ὁποῦ δὲν τοὺς ἄφιναν νυκτὸς καὶ ἡμέρας νὰ ἀναπαυθοῦσιν. Ἀφ' οὗ ἐστάθησαν εἰς τοιαύτην βουλὴν, καὶ ἡτοιμάσθησαν νὰ φύγωσιν, ἀνέβησαν μετὰ λύπης πολλῆς καὶ πολλῶν δακρύων νὰ προσκυνήσουσι, καὶ νὰ λειτουργήσουσιν εἰς τὴν Ἁγίαν Κορυφὴν, καὶ ἀφ' οὗ κατέβουσιν ἐκεῖθεν νὰ κλείσουσι καὶ νὰ παγαίνουσιν. Ἀνέβησαν δὲ ἡ Συνοδία ὅλη ἔμπροσθα, ὁ δὲ Οἰκονόμος τοῦ Μοναστηρίου ἀνάμεινεν ὕστερος, ἴσως διὰ τινα χρείαν ἄλλην, ἢ ὑπηρεσίαν. Ὅταν οὖν ἦσαν ὑποκάτω τῆς Ἁγίας Κορυφῆς οἱ Πατέρες ὅλοι, ὁ Οἰκονόμος μόνος ἦτον ἀναβασμένος τὴν σκάλαν τοῦ Βουνοῦ ὡς ἕνα μίλιον, μακρὰν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον. Ἀλλ' ὢ τῆς ἀφάτου προμηθείας, καὶ μεγάλης προνοίας τῆς μακαρίας καὶ Ἁγίας Παρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας, ἡ ὁποία, πρὸ τοῦ νὰ γένῃ τὸ ἔργον ἐπρονόησε, καὶ δὲν ἄφησε νὰ γένῃ, ἤγουν νὰ ἀναμείνῃ ὁ Θεῖος καὶ Ἅγιος Ναὸς αὐτῆς, ἤτοι ἡ Ἁγία Βάτος, ἄψαλτος καὶ ἀφωταγώγητος. Οἱ μὲν γὰρ Πατέρες ἑτοιμάζοντο νὰ μισέψουν, μὴ ἔχοντες ἐλπίδα πόθεν νὰ τραφοῦσιν. ἡ δὲ ἐλπὶς τῶν ἀπηλπισμένων, καὶ Δέσποινα τῶν ἀπάντων, ἀνελπίστως ἔφερε Καραβάνι μὲ τροφήματα, τὸ ὁποῖον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔμελλε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ Μοναστήριον μὴν ἰξεύροντας τίποτε παντελῶς οἱ Πατέρες. Ἡ γοῦν πανάχραντος Δέσποινα, διὰ νὰ κάμῃ νὰ γνωρίσουσιν οἱ Πατέρες, ὅτι τὸ ἔργον εἶναι ἐδικόν της, καὶ αὐτὴ εἶναι Κυβερνήτρια καὶ φροντίστρια ἐκείνου τοῦ Μοναστηρίου, φαίνεται τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ στιγμὴν, μὲ σχῆμα Γυναικὸς (μὲ Βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας) καὶ εἰς τοὺς Πατέρας ὑποκάτω τῆς Ἁγίας Κορυφῆς, καὶ εἰς τὸν Οἰκονόμον κάτω ὁποῦ εἴπαμεν. καὶ δὴ χαιρετίζοντάς τους Ἀράβικα, ὡς μία τῶν τοῦ τόπου γυναικῶν, τοὺς ἐρώτησε ποῦ ὑπάγουσιν ὅλοι ὁμοῦ, καὶ τί τὸ αἴτιον, ὅλοι νὰ ἀνέβουν εἰς τὴν Ἁγίαν Κορυφήν; Οἱ δὲ καταλεπτῶς εἶπον αὐτῆς πᾶσαν τὴν αἰτίαν, καὶ τὸν σκοπόν τους, ὅτι μέλλει νὰ μισέψουν, μὴ ἔχοντες πλέον τροφήματα. Καὶ αὐτὴ τοὺς λέγει. σύρετε ἐπάνω λειτουργήσατε, ὅσον νὰ κατεβῆτε, εὑρίσκετε καὶ τὸ Καραβάνι εἰς τὸ Μοναστήριον.

πῶς ὑπῆγεν, εἰς Κρήτην, καὶ Βενετίαν

Καὶ αὐτοὶ ποσῶς δὲν ἐπίστευσαν, μάλιστα ὡς φλυαρίαν τὸν λόγον ἐνόμισαν. ἀνέβησαν ὅμως εἰς οὐδὲν τὸ καθόλου τὸν λόγον τῆς Γυναικὸς λογισάμενοι. ἔφθασε γοῦν καὶ ὁ Οἰκονόμος. ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσαν τὴν θείαν Μυσταγωγίαν, ἐβγῆκαν καὶ ἐκάθησαν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Συνομιλοῦντες λοιπὸν ἀλλήλους των, ἀνάφεραν τοῦ Οἰκονόμου τὰ περὶ τῆς Γυναικὸς, καὶ τὰ λόγια ὁποῦ τοὺς εἶπεν. ὁ δὲ Οἰκονόμος λέγει. αὐτὴ ἡ Γυναῖκα μὲ ἀπάντησε καὶ ἐμένα, καὶ μοῦ εἶπε τὰ αὐτὰ, ὅτι ἤκουσε πῶς σήμερον ἔρχεται Καραβάνι. μάλιστα καὶ διὰ τοὺς ψύλλους μοῦ εἶπε νὰ μὴν ἐνοχλούμεθεν, ὅτι εἶναι καιρός των νὰ χαθοῦσιν. Ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ Πατέρες καὶ τοῦ Οἰκονόμου λέγοντος τὰ αὐτὰ, ἠρώτησαν, πότε, καὶ ποῦ τὸν ἀπάντησεν; Ὡς δὲ εἶπεν αὐτοῖς τὴν ὥραν καὶ τὸν τόπον, ἐγνώρισαν ὅτι τὴν αὐτὴν ὥραν ὁποῦ ἐμίλησε μὲ τοὺς Πατέρας, ἐμίλησε καὶ μὲ τὸν Οἰκονόμον. Ἔμειναν οὖν ὡς ἐξεστηκοὶ θαυμάζοντες, ὅτι τὸ διάστημα εἶναι πολλὰ μακρὸν, ὡς ἕνα μισὺ μίλιον, πλὴν δὲν ἐπίστευσαν ὅτι τῆς Γυναικὸς τὰ λόγια νὰ εἶναι ἀληθινά. Καταβαίνοντες ὅμως, καὶ φθάνοντες εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὁ Οἰκονόμος ἔλεγε πῶς τὴν Γυναῖκα ἀπάντησε, καὶ δείχνωντάς τους τὸν τόπον, γυρίζουσι καὶ βλέπουσι κάτω εἰς τὸ Μοναστήριον (ὅτι φαίνεται ἀπ' ἐκεῖ) καὶ ἀνθρώπους ἀπ' ἔξω, καὶ καμήλια, ὁποῦ ἄλλα ἐξεφόρτωναν, καὶ ἄλλα ἀκόμι τὸν δρόμον ἤρχοντο. Ἐθαύμασαν γοῦν περισσότερον ὄχι μόνον εἰς τὰ λόγια τῆς Γυναικὸς, ἀλλὰ περισσότερον ὁποῦ εἴχασι λόγον καὶ γράμματα, πῶς Καραβάνι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τοὺς στείλουσιν. Ἔφθασαν γοῦν εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ ἐρωτοῦντες τοὺς Ἀγωγιάτας, ποῖος τοὺς ἔστειλεν, εἶπον, ὅτι μία γυναῖκα Ἀρχόντισσα μὲ ἕνα Γεροντάκι Ἐπίτροπόν της, μᾶς ἐφόρτωσεν, οἱ ὁποῖοι ἦλθαν καὶ μαζί μας διὰ νὰ προσκυνήσουσι τούτους τοὺς Ἁγίους τόπους, ὡς ἔλεγον. ἔφεραν δὲ καὶ τοῦτο τὸ Καραβάνι εἰς ἐσᾶς διὰ ἐλεημοσύνην. Οἱ δὲ Μοναχοὶ εἶπον. ποῦ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι; καὶ οἱ Ἀγωγιάται εἶπον. ἀφ' οὗ ὁ Πορτάρης ἄνοιξε τὴν πόρταν, εὐθὺς ἐκεῖνοι ἐσέβησαν πρῶτοι μέσα. Ἐρωτήσαντες δὲ τὸν Πορτάρην, εἶπεν, ὅτι τοιούτους ἀνθρώπους δὲν εἶδεν, ἀλλὰ μήτε ἄλλον τινὰ δὲν ἄφησε νὰ σέβῃ μέσα, ὅτι ἐκαρτέρει πρῶτον νὰ ἔλθῃ ὁ Οἰκονόμος ἀπὸ ἐπάνω. εἰσεβαίνοντες δὲ μέσα, ἐγύρευαν τὰ κελλία, καὶ τὸ Μοναστήριον νὰ εὕρουν τοὺς τοιούτους Προσκυνητάς. Τότε, μὴ εὑρόντες τους, ἐγνώρισαν, ὅτι τὸ ἔργον καὶ ἡ εὐεργεσία νὰ ἦτον τῆς Θεοτόκου, καὶ τοῦ Προφήτου Μωϋσέως, καὶ εὐχαρίστησαν αὐτοὺς, ἀναπέμποντες δόξαν τῷ παντοδυνάμῳ Θεῷ, καὶ τῇ παναχράντῳ αὐτοῦ Μητρὶ, καὶ τῷ θεράποντι αὐτοῦ Μωϋσῇ. Ἔκτοτε λοιπὸν καὶ οἱ ψύλλοι ἐχάθησαν ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ περίχωρα τοῦ Ἁγίου Βουνοῦ ἐκείνου. εἰς γὰρ τὴν ἐπίλοιπον ἔρημον, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ῥαϊθοῦ εὑρίσκονται πλῆθος πολύ. Καὶ εἰς μὲν τὸν τόπον, ὁποῦ ἐφάνη ἡ Παναγία τοῦ Οἰκονόμου, ἔκτισεν ὁ αὐτὸς εὐλαβὴς Οἰκονόμος Ἐκκλη-

σίαν, εἰς ὄνομα τῆς Θεοτόκου. ἡ ὁποία καὶ μέχρι τῆς σήμερον, ἡ Παναγία τοῦ Οἰκονόμου λέγεται. Εἰς δὲ τὸν τόπον, ὅπου ἐφάνη τῶν Πατέρων, ὑποκάτω τῆς Ἁγίας Κορυφῆς, διατὶ νὰ μὴν εἶναι τόπος νὰ κτισθῇ Ἐκκλησία, ἔσκαψαν τὴν ἐκεῖ ὄρθιον εὑρισκομένην, κατὰ Ἀνατολὰς πέτραν, καὶ ἔκαμαν ὡς μίαν θυρίδα, καὶ ἔστησαν μέσα μίαν Εἰκόνα μικρὴν τῆς Θεοτόκου νὰ προσκυνοῦσιν ὅσοι περνοῦσιν, εἰς μνήμην τοῦ θαύματος, καὶ δόξαν τῆς Θεοτόκου. καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἐκείνην, ἕως τὴν σήμερον, οἱ Ἀράπιδες τὴν λέγουν εἰς τὴν γλῶσσαν τους, Δαμανὲ, καὶ θέλει νὰ εἰπῇ Ῥωμαϊκὰ, Ἐγγυήτεια.

Περὶ τῆς Ἁγίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου.

Λέγειν καὶ γράφειν προθυμηθέντες περὶ τῶν συμβάντων δυσχερῶν τοῦ Ἁγίου Μοναστηρίου τοῦ Θεοβαδίστου καὶ Ἁγίου Ὄρους Σινᾶ, ἀναγκαῖον ἐνόμισα συγκαταριθμῆσαι τοῖς λεγομένοις καί τινα θαύματα, γινόμενα εἰς αὐτὸ, οὐκ ἐλάττονος ὄντα θαύματος τῶν προειρημένων. ἀκόμι καὶ περί τινων ἀνδρῶν Ἁγίων καὶ ἐναρέτων, βιωσάντων καὶ ἀσκησάντων ἐν αὐτῷ.

Φέρεται τοιγαροῦν ἀρχαῖος λόγος, ὅτι ἡ πάναγνος Παρθένος καὶ Θεοτόκος Μαρία, μετὰ τὴν Ἁγίαν αὐτῆς Κοίμησιν, νὰ ὑπάντησε, μετὰ νεφελῶν ἀνερχομένη διὰ τοῦ ἀέρος εἰς τὸν Οὐρανὸν, τὸν Ἅγιον Θωμᾶν τὸν Ἀπόστολον, καὶ νὰ τοῦ ἔδωσε τὴν Ἁγίαν της Ζώνην, εἰς μαρτύριον τῆς Ἁγίας αὐτῆς Μεταστάσεως. καὶ τοῦτο δύναται κάθε πιστὸς ἄνθρωπος νὰ τὸ βεβαιωθῇ ἀπὸ πολλὰ πράγματα. Καὶ πρῶτον μὲν, ὅτι ἡ Ἱστορία οὕτω διαλαμβάνει, τὴν ὁποίαν διηγεῖται καὶ ὁ Θεσσαλονικεὺς Δαμασκηνὸς ὁ Ὑποδιάκονος, ὁ καὶ Στουδίτης λεγόμενος, εἰς τὸν Λόγον ὅπου κάνει εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. δεύτερον, ὅτι καί τινες παλαιοὶ Εἰκονογράφοι, ζωγραφίζοντες τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, καὶ ζωγραφίζοντες αὐτὴν ὑπὸ Ἀγγέλων φερομένην, καὶ εἰς Οὐρανοὺς ἀνερχομένην, ζωγραφίζουσι καὶ τὸν Ἅγιον αὐτὸν Ἀπόστολον Θωμᾶν ὑπὸ νεφέλης βασταζόμενον, καὶ ὑπαντῶντα τὴν Θεοτόκον. ἡ ὁποία ἔχει ἁπλωμένον τὸ χέρι κρατῶντας τὴν Ἁγίαν αὐτῆς Ζώνην, καὶ δίδωντάς την τοῦ Ἀποστόλου τούτου. Ἀλλὰ καὶ ὁ λογαριασμὸς καταπείθει. Διότι, ποῦ ἤθελεν εὑρεθῇ αὕτη ἡ Ἁγία Ζώνη, ἂν αὐτή της δὲν τὴν ἤθελε δώσῃ; ὅπου τὸ Συναξάριον τῆς Κοιμήσεώς της λέγει, πῶς, ὅταν οἱ Ἀπόστολοι ἄνοιξαν τὸν τάφον της, μόνην τὴν Σινδόνα, ἤγουν τὴν Ἁγίαν της Αἰθῆτα εὑρήκασιν. αὕτη γὰρ ἡ Ἁγία Ἐσθὴς, ἤτοι ἡ Σινδὼν μετὰ τῆς Ἁγίας Ζώνης ἐφέρθη ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ Ἀρκαδίου Βασιλέως, Υἱοῦ τοῦ Θεοδοσίου. Ἀμφιβάλλεται ὅμως, πότε τὴν ἔδωσεν ἡ Παναγία τὴν Ζώνην της τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ. ὅταν ἀπὸ τὴν Χαμπεσίαν ὑπὸ νεφέλης, ὡς καὶ τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους, βασταζόμενος ἤρχετον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἢ ἀφ' οὗ ἐγύριζε λυπούμενος πῶς δὲν ἠξιώθη νὰ ἰδῇ

μήτε ζωντανὴν μήτε ἀπεθαμμένην τὴν Μητέρα τοῦ Διδασκάλου του. Ἐὰν λοιπὸν καὶ ὁ Δαμασκηνὸς νὰ λέγῃ, ὅτι, πρὸ τοῦ ἀνοίξουσι τὸν τάφον της, νὰ τὴν ὑπαύτησεν αὐτός, καὶ νὰ τοῦ ἔδωσε τὴν Ἁγίαν της Ζώνην, ἀλλ᾽ ὅμως ὁ λογαριασμὸς δὲν καταπείθει. διότι, ἂν αὐτὸς ὑπηύτησε τὴν Παναγίαν, καὶ διὰ σημεῖον τῆς Ἁγίας αὐτῆς Μεταστάσεως τοῦ ἔδωσε τὴν Ζώνην της, τίς ἡ αἰτία νὰ παραπονᾶται καὶ νὰ κλαίῃ, (καθὼς ὁ αὐτὸς Δαμασκηνὸς λέγει) καὶ νὰ γυρεύῃ νὰ ἀνοίξωσι τὸν τάφον νὰ τὴν ἰδῇ, κἂν ἀπεθαμμένην, ἐπειδὴ ζωντανὴν δὲν ἐπρόφθασε νὰ τὴν ἰδῇ; Καὶ ἂν τινὰς εἰπῇ, ὅτι τοῦτο ἔκαμε διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὴν Μετάστασίν της, δείχνωντας τὸν τάφον μὴ ἔχοντα μέσα τὸ καθαρὸν ἐκεῖνο Κορμὶ τῆς Παρθένου, ἀλλὰ μήτε οὗτος ὁ λόγος δὲν καταπείθει. διότι ἔπρεπε πρῶτον νὰ εἰπῇ ἔτζι. Ἐγὼ μὲν, ὦ Ἀδελφοὶ καὶ Συναπόστολοι, ἐρχόμενος ὑπὸ θείας δυνάμεως νὰ φθάσω εἰς τὴν κηδείαν τῆς Παρθένου, τὴν ὑπηύτησα ἀνερχομένην εἰς Οὐρανοὺς, καὶ διὰ σημεῖον, ἰδοὺ ὁποῦ μοῦ ἔδωσε καὶ τὴν Ἁγίαν της Ζώνην. καὶ δὴ λοιπὸν ἀνοίξατε καὶ τὸν τάφον της, νὰ ἰδῆτε, ὅτι δὲν εἶναι ἐκεῖ τὸ Ἅγιόν της Κορμί. Ὅμως δὲν εἶπεν ἔτζι, ἀλλὰ ἐλυπεῖτο καὶ ἔκλαιε πῶς δὲν τὴν εἶδε, καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ λοιποὶ Μαθηταὶ τοῦ ἄνοιξαν τὸν τάφον διὰ νὰ τὴν ἰδῇ, καὶ νὰ τὴν ἀσπασθῇ κἂν ἀπεθαμμένην. Λοιπὸν δὲν τὴν ἀπαύτησε, πρὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν τάφον της εἰς Γεθσημανῆ, ἀλλὰ ὑποστρέφωντας λυπούμενος πῶς δὲν τὴν εἶδε, τοῦ ὑπηύτησεν, ὡς λόγος ἀρχαῖος, ἐπάνω εἰς τοῦτο τὸ Ἅγιον Ὄρος τὸ Σινᾶ, διὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ. ὅτι, ἐπειδὴ ζωντανὴν δὲν τὴν ἔφθασε, μήτε εἰς τὸν τάφον δὲν εὑρέθη, διὰ τοῦτο τοῦ ἐφάνη μετὰ τὴν Κοίμησίν της ζωντανὴ βέβαια, ἀλλὰ ὑπὸ Ἀγγελικῆς δυνάμεως δορυφορουμένη εἰς τὸν ἀέρα, καὶ εἰς Οὐρανοὺς ἀνερχομένη. καὶ διὰ πίστιν καὶ βεβαίωσιν τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων, τοῦ ἔδωσε νὰ τοὺς δείξῃ καὶ τὴν Ἁγίαν της Ζώνην. τὸ μὲν λέγω, νὰ πισωθοῦσι καὶ αὐτοὶ ὅτι τὴν εἶδε καὶ ὁ ἀπολειφθεὶς Μαθητὴς ὁ Θωμᾶς, τὸ δὲ, καὶ ὅτι τὴν εἶδε μετὰ δόξης Ἀγγελικῆς εἰς Οὐρανοὺς ἀνερχομένην. Φαίνεται δὲ, ὅτι τὴν αὐτὴν Ζώνην, ἀφ᾽ οὗ τὴν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τῆς Παρθένου ὁ Θωμᾶς, νὰ τὴν ἔστειλεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ πισωθοῦσι τὸ ἀληθὲς οἱ Ἀπόστολοι, καὶ ἔκτοτε νὰ εὑρίσκετο ἐκεῖ φυλαττομένη μετὰ τῆς Ἁγίας Ἐσθῆτος, ἕως ὅτου ὁ ῥηθεὶς Βασιλεὺς Ἀρκάδιος ἐκεῖθεν περνωντάς την, τὴν ἔφερεν, ὡς εἴπομεν, εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὁ δὲ τόπος, ὁποῦ ταύτην ὑπήντησεν, ὡς εἴπομεν, εἶναι εἰς τὸ ἄκρον τὸ πρὸς Βοῤῥᾶν τούτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Τοῦτος δὲ ὁ λόγος ᾄδεται ἐξ ἀρχῆς κατὰ παράδοσιν τῶν παλαιῶν Ἁγίων Πατέρων τῶν ἐκεῖσε ἀσκησάντων, οἱ ὁποῖοι εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ἔκτισαν καὶ Ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου, ὁπῶς Ἁγία Ζώνη λεγομένη ἕως τὴν σήμερον. Εὑρίσκεται γοῦν ἀληθῶς τοῦτο τὸ Ἅγιον Ὄρος μέσον τοῦ δρόμου τοῦ ἀπὸ Αἰθιοπίας, εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐρχο-

μένου.

μθύε. τὸ ὁποῖον ἀκριβέστερον μαρτύριον τοῦ πράγματος εἶναι, ὅτι ὑποστρέφοντος τοῦ Θωμᾶ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐρχομένου πάλιν εἰς Αἰθιοπίαν, ὅπου ἐπάχθη νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον, τὸν ὑπηύτησαν εἰς τὸ Σινᾶ Ὄρος, καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν Ζώνην της ἡ Θεοτόκος.

Περὶ τῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐπιδημησάντων Ἁγίων ἀνδρῶν εἰς τὸ Ἅγιον τοῦτο Ὄρος, ἢ καὶ ἀσκησάντων ἐν αὐτῷ.

ΝΑ' λέγῃ τινὰς καὶ νὰ γράφῃ τοὺς θαυμαστοὺς καὶ Ἁγίους ἄνδρας, ὅπου ἐσάθησαν εἰς τοῦτο τὸ Ἅγιον Ὄρος, πρὸ τοῦ νὰ κτισθῇ τὸ ἱερὸν τοῦτο καὶ σεβάσμιον Μοναστήριον, καὶ ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκτίσθη, βέβαια θέλει πέσει εἰς μέγα ἔγκλημα, ὅτι ἐπιχειρεῖ τοῖς ἀδυνάτοις. διότι εὐκολώτερον εἶναι νὰ μετρήσῃ τινὰς τὴν ψάμμον τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ ἄστρα τοῦ Οὐρανοῦ, τολμῶ εἰπεῖν, παρὰ νὰ καταριθμήσῃ τοὺς Ἁγίους Ἀσκητὰς καὶ Μάρτυρας, ὅπου εἰς τοῦτο ἐκατοίκησαν, ὅσοι τε παλαιοὶ καὶ ὅσοι νέοι, ὅσοι κατωνομασμένοι, καὶ ὅσοι ἀκατωνόμαστοι. πλὴν ἐκ πολλῶν θέλομεν εἰπεῖ ὀλίγους, καὶ ὅσους ἡ μνήμη μας παραστήσει.

Περὶ τοῦ Ἁγίου Γαλακτίωνος, καὶ τῆς Ἁγίας Ἐπιστήμης.

ΠΡὶ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ διωγμοῦ, ἔφευγαν πολλοὶ τὸν διωγμὸν καὶ τὴν ἀπειλὴν τῶν Τυράννων, καὶ ἀθέων Εἰδωλολατρῶν, καὶ ἤρχοντο εἰς τοῦτο τὸ Ὄρος, καὶ ἐνδύοντο τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα. ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ὁ Ἅγιος Μάρτυς Γαλακτίων, καὶ Ἐπιστήμη. Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Ἔμμεσαν, ἦτον δὲ Ἑλλήνων Χριστιανῶν Υἱὸς, ἡ δὲ ἡ Μήτηρ αὐτοῦ στεῖρα. ὡδηγήθη δὲ εἰς τὴν εἰς Χριστὸν Πίστιν ὑπό τινος Μοναχοῦ, τοὔνομα Ὀνουφρίου. ὅτε δὲ ἐδέξατο τὸ Βάπτισμα, ἔλαβε καὶ χάρισμα ἐκ Θεοῦ, καὶ ἔκαμεν Υἱὸν τὸν Γαλακτίωνα. ὄνομα δὲ ταύτης Λευκίππη. αὕτη τὸν ἴδιον ἄνδρα καὶ Πατέρα τοῦ Γαλακτίωνος νουθετήσασα, τῆς πλάνης τῶν Εἰδώλων ἀπέστησε, καὶ Χριστιανὸν ἐποίησεν. ὄνομα δὲ καὶ τούτου Κλειτοφῶν. Γεννήσαντες δὲ τὸν Γαλακτίωνα τοῦτον, τὸν ἔβαλαν εἰς γραμμάτων μάθησιν. Δόκιμος δὲ γινόμενος εἰς πᾶσαν Ἐπιστήμην γραμμάτων, τὸν ὑπάνδρευσαν μὲ μίαν Ἀρχοντοποῦλαν, Ἐπιστήμην ὀνόματι. ἦν δὲ τότε χρονῶν εἰκοσιπέντε ὁ Γαλακτίων, ἡ δὲ Ἐπιστήμη ἐσέβετο τὰ Εἴδωλα. Ποιήσας οὖν αὐτὴν Χριστιανὴν ὁ Γαλακτίων, πρὸ τοῦ νὰ συνευρεθῇ μετ' αὐτῆς, συνεφώνησαν ἀμφότεροι νὰ περάσουσι τὴν ζωήν τους ἐν παρθενίᾳ. τοῦ δὲ διωγμοῦ ἐπικρατήσαντος, καὶ πανταχοῦ οἱ Χριστιανοὶ ἐξεταζόμενοι καὶ τιμωρούμενοι καὶ θανατούμενοι, ὁ Ἅγιος Γαλακτίων ἐκατέπεισε τὴν Ἁγίαν Ἐπιστήμην νὰ φύγουσι, καὶ νὰ ἔλθουν τὴν εἰς τὴν ἔρημον, νὰ γινώ-

σι Μοναχοί. καὶ δὴ λοιπὸν ἔφθασαν εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος. Ἦτον δὲ ἐκεῖ εἰς τὸ ἀντίκρυ Βουνὸν τοῦ Ὄρους Σινᾶ, τὸ, πρὸς Βοῤῥᾶν, Μοναστήριον καιδίων γυναικῶν, μακρόθεν δὲ τὸ τῶν ἀνδρῶν, ὀλίγων τότε ὄντων ἐκεῖ. διότι ἀκόμι τὸ Μοναστήριον δὲν ἦτον κτισμένον. Ἔβαλεν οὖν τὴν Ἁγίαν Ἐπιστήμην εἰς τὸ τῶν γυναικῶν Μοναστήριον, τὴν ὁποίαν ἀφοντότε δὲν ἠθέλησεν εἰς πρόσωπον νὰ ἴδῃ, ἕως εἰς τὸν καιρὸν ὁποῦ ἐμαρτύρησαν καὶ οἱ δύο τους. αὐτὸς δὲ ἐσέβη εἰς τὸ τῶν ἀνδρῶν Μοναστήριον, ἐνδεικνύμενοι καὶ οἱ δύο πᾶσαν ἄσκησιν καὶ σκληραγωγίαν. Ἐκαταδόθησαν οὖν τοῦτοι ὅλοι οἱ Ἀσκηταὶ εἰς κάποιον Ἄρχοντα, Οὖρσον λεγόμενον, ὅτι σέβονται τὸν Χριστόν. πέμψας λοιπὸν ἀνθρώπους νὰ τοὺς πιάσουσιν, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἔφυγον, ἐκρατήθη δὲ μόνος ὁ Γαλακτίων. Σύροντές τον δεδεμένον οἱ ὑπηρέται τοῦ Ἄρχοντος, τὸν εἶδεν ἀπὸ τὸ Βουνὸν ἐπάνω ἡ Ἁγία Ἐπιστήμη, καὶ δραμοῦσα ἠκολούθει αὐτῷ, ἐπιθυμοῦσα νὰ συναποθάνῃ μὲ λόγου του, ὃ καὶ ἐγένετο. Ἐλθόντες τὸ λοιπὸν, καὶ σταθέντες ἔμπροσθεν τοῦ Ἄρχοντος, καὶ ἐρωτώμενοι, ὁ Ἅγιος Γαλακτίων ἀπεκρίνατο Θεολογικῶς, ὡς ἄνθρωπος Φιλόσοφος καὶ Γραμματισμένος. ὅθεν, μὲ πολλαῖς τιμωρίαις πρότερον βασανισθέντες, ὕστερον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον τὸν στέφανον τῆς Μαρτυρίας. Τούτους ἑορτάζει ἡ Ἁγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία, Νοεμβρίου εἰς τὰς πέντε. Τὸ δὲ Βουνὸν ἐκεῖνο, ὁποῦ ἡ Ἁγία ἐκατοίκει μετὰ τῶν ἄλλων Ἀσκητειῶν, λέγεται, ἕως τὴν σήμερον, Βουνὸν τῆς Ἁγίας Ἐπιστήμης, λαβὸν τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς Ἁγίας. Εἶναι δὲ ἔμπροσθεν τοῦ Μοναστηρίου. φαίνονται δὲ ἀκόμι τὰ κελλία καὶ ἡ Ἐκκλησία τῶν αὐτῶν Ἀσκητειῶν ἐπάνω εἰς τὸ Βουνόν.

Περὶ τοῦ Ἁγίου Ἰουλιανοῦ, τοῦ ἐν τῷ Εὐφράτῃ.

Εἰς τοῦτο τὸ Ἁγιώτατον Βουνὸν τοῦ Ὄρους Σινᾶ ἦλθε καὶ ὁ θαυμαστὸς καὶ διαβόητος ἐκεῖνος Ἀσκητὴς, καὶ ὅσιος Ἰουλιανὸς, ὁ ὁποῖος ἀσκήτευεν εἰς τὰ Βουνὰ τοῦ Ποταμοῦ Εὐφράτου. Καὶ διὰ τὴν πολλὴν κατάνυξιν καὶ εὐλάβειαν ὁποῦ ἔλαβεν εἰς τοῦτον τὸν Ἅγιον τόπον, θέλωντας νὰ ἀφίσῃ ἐδῶ σημεῖον τῆς καλῆς αὐτοῦ εὐλαβείας, ἔφερε Μαστόρους καὶ ἔξοδον ἀρκετὴν, καὶ ἔκτισε τὴν Ἐκκλησίαν τὴν παλαιὰν εἰς τὴν Ἁγίαν Κορυφὴν, πλησίον τῆς πέτρας ὁποῦ ὁ Μωϋσῆς ἐκρύβη, ὅτε εἶδε τὰ ὀπίσθια τοῦ Θεοῦ. Τοῦτον ἑορτάζει ἡ Ἁγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία, Ὀκτωβ. ιη. καθὼς διαλαμβάνει τὸ Συναξάριόν του ἀναγινωσκόμενον τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ.

Περὶ τῶν δύο Ἁγίων Ἀναστασίων.

Διαβοήτους καὶ θαυμασίους Ἄνδρας γνωρίζει καὶ φημίζει ἡ Ἁγία τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία τοὺς δύο Ἁγίους Ἀναστασίους, ὁποῦ ἔγιναν Ἡγέμονοι εἰς τοῦτο τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἐξ οὗ καὶ Σιναῗται ἐπονομάζονται. ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ

σίας

ἕνας εἶναι παλαιὸς, καὶ τῆς Ἐκκλησίας Διδάσκαλος. διότι ἔγραψε καὶ ἄφησε πολλὰ Βιβλία εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας, τὰ ὁποῖα καὶ ἕως τὴν σήμερον εὑρίσκονται. περιέχουσι δὲ θαυμαστὰς ἐξηγήσεις εἰς τὴν Θείαν Γραφὴν, καὶ ἑτέρους Λόγους εἰς διαφόρους ὑποθέσεις. Οὗτος, ὕστερον διὰ τὴν πολλὴν του Ἁγιότητα καὶ τὴν ὑψηλήν του Διδασκαλίαν, δὲν ἔμεινε μέχρι τέλους εἰς αὐτὴν τὴν ἔρημον, ἵνα μὴ κρύπτηται ὁ Λύχνος ὑπὸ τὸν μόδιον. ἀλλὰ ὁδηγίᾳ Πνεύματος Ἁγίου ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ Κλήρου τῶν Ἀντιοχέων, καὶ ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας, καὶ οὕτως ὁ λύχνος ἐτέθη ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ ἔλαμψεν εἰς τὸν Κόσμον ἅπαντα. Ὁ δὲ ἄλλος εἶναι νεώτερος, εἰς τὸν καιρὸν Νικολάου τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, πρὸς τὸν ὁποῖον γράφει ὁ αὐτὸς Πατριάρχης Νικόλαος τὰ Κεφάλαια τὰ διὰ στίχων, ὁποῦ εὑρίσκονται εἰς τὸ Τυπικὸν τῆς Ἐκκλησίας, περὶ Διαίτης τῶν Μοναχῶν.

Περὶ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος.

ΠΕρὶ δὲ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος περιττὸν εἶναι νὰ γράφωμεν. διότι αὐτὸς ἀτός του ἔκαμε τὸν ἑαυτόν του ἔγγραπτον εἰς ὅλην τὴν Οἰκουμένην μὲ τὸ θαυμαστόν του Βιβλίον ὁποῦ ἔγραψε, περὶ Ἀσκητικῆς καὶ θαυμασίας Διαγωγῆς τῶν Μοναχῶν. τὸ ὁποῖον ἔγραψεν εἰς τριάκοντα Κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ὠνόμασε βαθμοὺς καὶ ἀναβάσεις, ἤγουν σκαλία. διὰ τοῦτο καὶ ὅλον τὸ Βιβλίον τὸ ὠνόμασε Κλίμακα, ἤγουν σκάλαν. Δείχνει γὰρ κατ᾽ ἀλήθειαν, μὲ τὰ τριάκοντα ἐκεῖνα σκαλία τῆς σκάλας ἐκείνης, τριάκοντα μεγάλας καὶ θαυμαστὰς Ἀρετὰς, τὰς ὁποίας ὅποιος δυνηθῇ νὰ τὰς κατορθώσῃ μὲ ἀκρίβειαν, καθὼς ἐκεῖνος γράφει, δὲν τὸν θέλει ἐμποδίσει βέβαια μηδένα πρᾶγμα νὰ μὴν φθάσῃ νὰ ἀνέβῃ εἰς τὴν διαγωγὴν ἐκείνην καὶ ἀπλουστάτην ζωὴν τῶν μακαρίων Ἀγγέλων. Τούτου τὴν μνήμην τελεῖ ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία δύο φοραῖς τὸν χρόνον, μίαν εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Μαρτίου Μηνὸς, καὶ ἄλλην τῇ τετάρτῃ Κυριακῇ τῆς Ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, διὰ τὸ νὰ ἀναγινώσκεται τὸ Βιβλίον του ὅλην τὴν Ἁγίαν Τεσσαρακοστὴν, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τυπικοῦ. Τοῦτος ἔγινεν Ἡγούμενος εἰς τοῦτο τὸ Μοναστήριον. εἶχεν ὅμως καὶ τὸ σπήλαιον τῆς ἀναχωρήσεώς του μακρὰν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ὡς ἕξη μίλια, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἕως τὴν σήμερον, καθὼς καὶ πρότερον εἴπομεν.

Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Ἡσυχίου τοῦ Χωρηβίτου, τοῦ πρότερον ἀμελοῦς, καὶ μετὰ ταῦτα μετανοήσαντος, καὶ μετὰ θάνατον μὴ εὑρεθέντος.

ἊΝ τινὰς βέβαια, κατ᾽ ἀκρίβειαν ἐρευνώντας τὰ ὀνόματα καὶ τοὺς βίους τῶν Ὁσίων Ἀσκητῶν, ὁποῦ εἰς τοῦτο τὸ Ἁγιώτατον Ὄρος ἐκατοίκησαν, δουλεύσαντες ὁλοψύχως τῷ Θεῷ, θέλει εὕρει εἰς τοὺς βίους τῶν Πατέρων πλῆθος

πολὺ Ἀσκητῶν παλαιῶν Σιναϊτῶν, ὡς καθὼς καὶ τὰ τούτων Ἀσκητικὰ σπήλαια ἕως τὴν σήμερον, εἰς διαφόρους τόπους τούτου τοῦ Βουνοῦ φαίνονται, ἀκόμι καὶ εἰς τὰ ἄλλα Βουνὰ ὁποῦ εἶναι τριγύρου εἰς αὐτό. Ὅμως, ἡμεῖς φεύγοντες τὴν πολυλογίαν, καὶ τὴν συντομίαν ζητοῦντες, θέλομεν εἰπεῖ ἕνα μόνον, ἢ δύο ἀπὸ τούτους, ὁποῦ διηγεῖται ὁ πανόσιος οὗτος Πατὴρ εἰς τὸ Ἀσκητικόν του Βιβλίον. Οὗτος λοιπὸν ὁ Ἱερὸς Ἰωάννης, ὁ τῆς Κλίμακος, λέγω, εἰς τὸν ἕκτον βαθμὸν, τὸν ὁποῖον ἐπιγράφει, περὶ Μνήμης θανάτου, φέρει εἰς παράδειγμα τῆς μνήμης τοῦ θανάτου κάποιον θαυμαστὸν Ἄνδρα, τὸ ὄνομά του Ἡσύχιον, τὸν ὁποῖον ἐπονομάζει Χωρηβίτην, διότι ἐκατοίκα ἐπάνω εἰς τοῦτο τὸ Ὄρος τὸ Χωρὴβ, τὸ καὶ Σινᾶ λεγόμενον. Λέγει λοιπὸν, ὅτι τοῦτος ὁ Ἡσύχιος ἦτον εἰς τὴν ζωήν του πολλὰ ἀμελὴς, καὶ ὀκνηρὸς εἰς τὴν ἀρετὴν, μὴ ἔχοντας καμίαν φροντίδα διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. ἀσθένησεν ὅμως ἀσθένειαν εἰς θάνατον, καὶ εὐθὺς ἔδραμαν ὅλοι οἱ Ἀσκηταὶ τοῦ Ὄρους, καὶ τὸν ἐπαράστεκαν. αὐτὸς δὲ ἔγινεν εἰς ἔκστασιν μεγάλην, καὶ πάλιν ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ εὐθὺς ἐπαρακάλεσε τοὺς Ἀδελφοὺς νὰ παγαίνουσιν ἀπ' ἐκεῖ νὰ τὸν ἀφίσουσιν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνοι ἐμίσεψαν, αὐτὸς ἔκτισε τὴν πόρταν τοῦ κελλίου του, καὶ ἔμεινε μέσα μόνος, χρόνους δώδεκα, δὲν τρώγοντας ἄλλο, πάρεξ ψωμὶ καὶ νερὸν, καὶ λογιζόμενος εἰς τὸν νοῦν του ἐκεῖνα ὁποῦ εἶδεν εἰς τὴν ἔκστασίν του, ἔχυνεν ἀπὸ τὰ ὀμμάτιά του ποταμοὺς δακρύων, ἔχοντας δὲ τοιοῦτον λογισμὸν, ποτὲ δὲν ἄλλαξε τὸ ἦθος τοῦ προσώπου του. μήτε ἐσυντύχενε, μήτε ἔδειχνε πρόσωπον θρηνοῦντος, ἢ κλέοντος, μόνον, τὸ δάκρυον κινούμενον ἀπὸ τοὺς ἔνδοθεν σιωπαστοὺς καὶ ἀλαλήτους θρήνους τῆς καρδίας του ἔβρεχε συχνῶς. Ὅταν οὖν ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἄνοιξαν τὴν πόρταν τοῦ κελλίου του, καὶ ἐσέβουσαν μέσα οἱ συνασκηταί του, καὶ ἐρωτῶντάς τον νὰ τοὺς εἰπῇ τίποτε λόγον ψυχικῆς ὠφελείας, δὲν ἄκουσαν ἄλλο ἀπὸ τὸ στόμα του, παρὰ τὸν λόγον τοῦτον. Συγχωρήσατέ μου Ἀδελφοί. οὐδένας ἄνθρωπος, ὁποῦ νὰ γνωρίσῃ ποταπὴ εἶναι ἡ μνήμη τοῦ θανάτου, δύναται νὰ ἁμαρτήσῃ. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀπέθανεν, ἔφεραν καὶ τὸν ἔθαψαν εἰς τὸ Κοιμητήριον τούτου τοῦ Μοναστηρίου, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἄνοιξαν πάλιν τὸ Κοιμητήριον, καὶ δὲν εὑρέθη τὰ Λείψανόν του, καὶ ἐθαύμασαν, πῶς ὁ Θεὸς τοιουτοτρόπως ἐδόξασε καὶ ἐτίμησεν ἐκεῖνον τὸν ἀμελῆ Μοναχὸν διὰ τὴν μετάνοιάν του, ὥστε ὁποῦ νὰ εἶναι καὶ εἰς παράδειγμα καλὸν τῶν μετανοούντων. Τοῦτο, λέγω, τὸ διηγεῖται αὐτὸς ὁ Κλῖμαξ Ἰωάννης, ὄχι πῶς τὸ ἤκουσεν, ἀλλ' ὅτι ἦτον καὶ αὐτὸς παρών.

Περὶ ἑτέρου Μοναχοῦ ἀνωνύμου ἐν τῷ Θωλᾷ καθεζομένου, καὶ ὑπὸ τῆς τοῦ θανάτου μνήμης ἐξισταμένου, καὶ ὡς νεκροῦ γινομένου.

ΤΟ'πος εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, πρὸς δύσιν Ἡλίου, ὡς πέντε μίλια, ὁ ὁποῖος καὶ ἕως τὴν σήμερον Θωλᾶς ὀνομάζεται. Ἐκεῖ ἐκα-

τῴκουν πολλοὶ Ἡσυχασταὶ, καθὼς ἀκόμι τὰ κελλία καὶ αἱ κατοικίαι τους φαίνονται. ἔχει γὰρ ὁ τόπος νερὰ μέτρια μὲν, περισσότερα δὲ, παρὰ ἄλλον τόπον, ἀπὸ τοὺς πέριξ τόπους τοῦ Μοναστηρίου. Ἐδῶ ἐκάθετο ἡσυχάζων καὶ οὗτος ὁ ὡς ἀληθῶς Ἡσυχαστὴς Ἰωάννης, ὁ τῆς Κλίμακος, πρὸ τοῦ νὰ τὸν στήσουσιν Ἡγούμενον τοῦ Μοναστηρίου. Λέγει λοιπὸν, ὁ αὐτὸς εἰς τὸν αὐτόν του ἕκτον Λόγον, περί τινος Μοναχοῦ, ὁποῦ ἡσύχαζεν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ Θωλᾶ, ὅτι τόσον ἦτον ἡ διάνοια καὶ ὁ νοῦς του βαπτισμένος εἰς τὴν μνήμην τοῦ θανάτου, ὁποῦ ἄλλο τίποτε δὲν ἐλογίαζε μήτε ἐφαντάζετο, μήτε ἐφρόντιζε, παρὰ τὸν θάνατον. καὶ τόσον ἦλθεν εἰς αὐτὴν τὴν ἔννοιαν τοῦ θανάτου, ὁποῦ πολλάκις ἔπιπτεν ἄφωνος ὡς νεκρὸς, καὶ τὸν ἐσήκωναν βαστακτὸν, καὶ τὸν ἔφερναν εἰς τὸ κελλίον του.

Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Στεφάνου.

Ὁ Αὐτὸς ἱερὸς Ἀνὴρ ὁ τῆς Κλίμακος, εἰς τὸν ἕβδομον Λόγον, τὸν ὁποῖον ἐπιγράφει, Περὶ τοῦ χαροποιοῦ πένθους, διηγεῖται περί τινος ἄλλου θαυμαστοῦ Ἀσκητοῦ, τοὔνομα Στεφάνου, λέγωντας οὕτω. Κάποιος Στέφανος Μοναχὸς, ὁποῦ ἐκατοίκα ἐδῶ εἰς τὸ Ὄρος τὸ Σινᾶ, ἀγαπῶντας πολλὰ τὸν ἐρημικὸν καὶ ἡσυχαστικὸν βίον, ἔχωντας πολλοὺς χρόνους εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἀσκήσεως, στολισμένος μὲ πολλαῖς χάριτες τῆς Ἀρετῆς, ἐξόχως μὲ νηστείαν καὶ δάκρυον, εἶχε τὸ κελλίον του εἰς τὴν κατάβασιν τοῦ Ὄρους, ὅπου τὸ σπήλαιον τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ἤγουν ὑποκάτω τῆς Ἁγίας Κορυφῆς. Οὗτος, λέγει, ἐπιθυμῶντας ἄλλην στενωτέραν καὶ σκληροτέραν ζωὴν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Ὄρος τὸ Σινᾶ, καὶ ἦλθε μακρὰν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ὡς ἑβδομήκοντα μίλια, εἰς ἕνα τόπον, ὀνομαζόμενον Σίδης, σκληρὸν καὶ ὑστερημένον ἀπὸ κάθε πρᾶγμα, καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους ἀπέραστον. ὥστε ὁποῦ ὁ ἀοίδιμος οὗτος Γέρων πολλαῖς ἡμέραις ἔκανε νὰ γευθῇ τίποτε τροφήν. Κάμνωντας ἐκεῖ λοιπὸν καιρὸν περισσὸν μὲ σκληραγωγίαν καὶ στενωτάτην ζωὴν, ἐθυμήθη πάλιν πρὸς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ Ἅγιον τοῦτο Ὄρος, εἰς τὴν προτέραν του κατοικίαν. Εἶχε δὲ καὶ δύο Μαθητάδες ἀπὸ Ἱεροσόλυμα πολλὰ εὐλαβεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐφύλαττον αὐτὸ τὸ κελλίον του τῆς Ἁγίας Κορυφῆς, ὅσον καιρὸν αὐτὸς ἐκεῖθεν ἔλειπεν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἦλθεν, ἠσθένησεν ἀρρωστίαν μεγάλην, μὲ τὴν ὁποίαν ἀρρωστίαν καὶ ἐτελείωσεν. ὅμως, προτήτερα μίαν ἡμέραν παρὰ νὰ ἀποθάνῃ, ἔγινεν ἐξεστηκὼς, καὶ ἔχωντας τὰ ὀμμάτιά του ἀνοικτὰ, ἐστοχάζετο εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μέρη τῆς κλίνης του, καὶ ὡσὰν νὰ τὸν ἐξέταζαν νὰ δώσῃ λογαριασμὸν εἰς τὰ ἔργα τῆς ζωῆς του, ἔτζι ἀποκρίνετο. Ἡμεῖς δὲ, λέγει, ὁποῦ τὸν ἐπαραστέκαμεν, ἠκούαμεν τὰ λόγιά του, ὅμως δὲν ἐβλέπαμεν μὲ ποῖον συντυχαίνει. ἔλεγε δὲ καμίαν φορὰν, ὡς ἐρωτώμενος καὶ ἀποκρινόμενος. ἔτζι εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐνήστευσα τόσους χρόνους. καὶ ἄλλην φορὰν ἔλεγεν· ὄχι κατὰ ἀλήθειαν ψεύδεσθε, τοῦτο δὲν τὸ ἔκαμα. ἔπειτα

πά-

πάλιν ἔλεγε. ναὶ ἀληθῶς, τοῦτο τὸ ἔκαμα, ναί, ἀλλὰ ἔκλαυσα, καὶ ὑπηρέτησα. καὶ ἄλλην φορὰν ἔλεγε. κατ᾽ ἀλήθειαν ἀδίκως μὲ συκοφαντεῖτε, καὶ μὲ κατηγορεῖτε. καὶ πάλιν εἰς κάποια τινὰ ἔλεγε. ναὶ ἀληθῶς δὲν ἔχω εἰς τοῦτο τί νὰ εἰπῶ, ὅμως ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν ὁποῦ εἶναι Ἐλεήμων. Καὶ ἦσαν, λέγει ὁ τῆς Κλίμακος Ἰωάννης, ταῦτα τὰ λόγια, ἕνα θέαμα φρικτὸν καὶ φοβερὸν, καὶ ἕνα Κριτήριον ἀθεώρητον, μὴ ἔχον καμίαν συγχώρησιν. ὅμως τὸ φοβερώτερον ἦτον, πῶς τὸν ἐκατηγοροῦσαν πράγματα ὁποῦ δὲν εἶχε καμωμένα. Θαυμάζει ἔπειτα πῶς ὁ τοιοῦτος Ἀσκητὴς, ὁποῦ τόσους χρόνους εἶχεν εἰς τὴν ἡσυχίαν μὲ τόσους κόπους καὶ νηστείας καὶ δάκρυα, ἔμενεν ἀναπολόγητος εἰς κάποια πταισίματα, ὁποῦ τὸν ἐξέταζαν, καὶ ἔλεγε, ναί, εἰς τοῦτο δὲν ἔχω τί νὰ εἰπῶ. καὶ μάλιστα, λέγει, ὁποῦ ἠξιώθη τοιούτου χαρίσματος αὐτὸς ὁ Στέφανος, νὰ ἡμερώνῃ τὰ ἄγρια θηρία. διότι κάποιοι Μοναχοὶ τοῦ ἐδιηγήθησαν κατ᾽ ἀλήθειαν πῶς νὰ ἡμέρωσε, καὶ ἔθρεφεν ἕνα λεοντόπαρδον. ὁ ὁποῖος καθ᾽ ἡμέραν ὑπήγαινε καὶ τὸν εὕρισκεν εἰς τὸ κελλίον του, καὶ ἐδίδε του φαγί, καὶ ἔτρωγε, καὶ πάλιν ἀνεχώρει, καὶ ὑπήγαινεν εἰς τὰ βουνὰ τῆς ἐρήμου.

Ταῦτα καὶ ἄλλα περισσότερα διηγεῖται οὗτος ὁ Ἱερὸς Ἰωάννης, ὁ τῆς Κλίμακος, εἰς τὸ Βιβλίον του, περὶ τῶν Ἁγίων Ἀσκητῶν, ὁποῦ εἰς τοὺς καιροὺς τοὺς ἐδικούς του ἡσύχαζον εἰς αὐτὸ τὸ Ἁγιώτατον Ὄρος. πλὴν ἡμεῖς τούτους μόνον ἐδῶ ἐσημειώσαμεν, διὰ νὰ καταλάβῃ τινὰς ἀπὸ τούτους, ποταποὶ ἦσαν καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ μὲ τίνας καθαρωτάτας ψυχὰς ἐξ ἀρχῆς τοῦτος ὁ Ἅγιος τόπος ἐλαμπρύνετο. Ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσῃ τινὰς πῶς καὶ ὕστερα ἀπὸ τούτους, καὶ ἕως τοὺς καθ᾽ ἡμᾶς χρόνους εὑρέθησαν ἄνδρες παραπλήσιοι τῆς Ἀρετῆς ἐκείνων, θέλομεν γράψει ἀκόμι ἕνα, ἢ δύο διηγήματα, περί τινων μεταγενεστέρων Ἀσκητῶν, ἐνταῦθα καλῶς βιωσάντων. τῶν ὁποίων τὰ Λείψανα μαρτυροῦσιν ἀκριβῶς τὴν Ἁγιότητά τους, εὑρισκόμενα ἕως τὴν σήμερον εἰς τὸ Κοιμητήριον.

Περὶ τῶν δύο ἀγενείων Ἀδελφῶν, τῶν ἀπὸ τοῦ πολέμου ὑποστρεφόντων, καὶ γενομένων Μοναχῶν.

ΤΟύτων τῶν δύο νέων, καὶ Ἀδελφῶν κατὰ σάρκα, τὸν χρόνον καὶ τὸ ἔτος ὁποῦ εἰς τοῦτο τὸ Μοναστήριον ἦλθον καὶ ἐμόνασαν, δὲν ἔχομεν ἀκριβῶς νὰ εἴπωμεν, μήτε τὴν Πατρίδα καὶ γένος τους. διότι ἐκεῖνοι ὁποῦ ἀρνοῦνται διὰ τὸν Θεὸν τὴν σαρκικὴν συγγένειαν, καὶ τὴν ἐπίγειόν τους Πατρίδα, καὶ γυρεύουσιν ὁλοψύχως τὴν Οὐράνιον Πατρίδα, κρύπτουσι καὶ συγγενεῖς καὶ Πατρίδα, μηδὲν λέγοντες ἐκ ποίας Χώρας εἶναι, καὶ ἐκ ποίων γονέων, καθὼς καὶ ὁ προρρηθεὶς Ἰωάννης, ὁ τῆς Κλίμακος ἔκαμε. τοῦ ὁποίου τινὰς τὸ γένος καὶ τὴν Πατρίδα δὲν ἐγνώρισαν. Ὅμως λόγος ἀρχαῖος εἶναι, ἄνωθεν ἐκ Πατέρων εἰς ἡμᾶς φθάσας, ὅτι οὗτοι οἱ δύο νέοι νὰ ἦσαν Ἀδελφοὶ κατὰ σάρ-

κα, καὶ ὅτι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον. ποῦ δὲ ἦτον τοῦτος ὁ πόλεμος δὲν ἐμάθομεν. διότι συχνοὶ καὶ διάφοροι πόλεμοι ἔγιναν εἰς ταῦτα τὰ μέρη ὕστερα ἀπὸ τὸν Μωάμεθ, καθὼς παρεμπρὸς θέλομεν εἰπεῖ, καὶ ἄλλοτε εἴπαμεν. καὶ ὅτι γυρίζοντες ἀπὸ τὸν πόλεμον, ἔμειναν ἐδῶ, καὶ ἔγιναν Μοναχοί. Ὁ δὲ τρόπος καὶ ἡ ἀρχή, ὁποῦ ἐπαρακινήθησαν νὰ μείνουσι, καὶ νὰ γένουσι Μοναχοί, εἶναι τοῦτος, ὡς ὁ λόγος εἰς ἡμᾶς κατὰ διαδοχὴν ἔφθασεν. Οὗτοι λοιπὸν ἦσαν ὑποστρέφοντες ἀπὸ τὸν πόλεμον. ἐλθόντες δὲ εἰς τὸ Μοναστήριον, τοὺς ἐδέχθησαν ὅ,τε Προεστὼς τοῦ Μοναστηρίου, καὶ οἱ Πατέρες φιλοφρόνως, ἀναπαύσαντες αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ κόπου τῆς ὁδοῦ καὶ τοῦ πολέμου. Μίαν γοῦν τῶν ἡμερῶν τοὺς ἐπῆρεν ὁ Προεστὼς ἔξω ἀπὸ τὸ Μοναστήριον εἰς τὸ περιβολάκι, ὁποῦ εἶναι ἔμπροσθεν εἰς τὴν πόρταν, ὅπου εἶναι καὶ τὸ Κοιμητήριον τῶν Πατέρων. ἦτον δὲ καιρὸς τῶν σύκων. Ἕνας γοῦν ἀπὸ τοὺς δύο ἅπλωσε τὸ χέρι του νὰ πάρῃ ἕνα σῦκον ἀπὸ τὴν συκέαν νὰ φάγῃ, ὁ δὲ Προεστὼς τοῦ λέγει, νὰ μὴ τὸ πάρῃ, ὅτι εἶναι ἐπιτίμιον μέγα. ὁ δὲ νέος, ὡσὰν ἄνθρωπος κοσμικός, ἐθαύμασε, λέγωντας. τί εἶναι, Πάτερ, τοῦτο τὸ μέγα ἐπιτίμιον; Ἄρχησε λοιπὸν ἐκεῖνος νὰ διηγεῖται εἰς τοὺς νέους τὴν τάξιν καὶ τὸν κανόνα τοῦ Μοναστηρίου, ὅτι δὲν ἔχουσιν ἄδειαν ποτὲ ἔξω ἀπὸ τὴν τράπεζαν νὰ φάγουν τίποτες, ἀλλὰ καὶ μέγα ἐπιτίμιον εἶναι, νὰ μὴ κόψῃ τινὰς μηδὲ μίαν ὀπώραν, εἰμὴ ποῦ ὁ Κηπουρὸς ὁποῦ τὰ γεωργεῖ. Ἀκούοντες οὖν οἱ νέοι, ἠρώτων καὶ ἐξέταζον ἀκριβῶς ὅλαις ταῖς τάξαις, καὶ τοὺς κανόνας τοῦ Μοναστηρίου. Ὡς δὲ πάντα καταλεπτῶς διηγήσατο αὐτοῖς ὁ Προεστώς, ὑπερθαυμάσαντες οἱ νέοι κατενύγησαν λέγοντες, ἐτούτη κατὰ ἀλήθειαν εἶναι ἡ ἀληθῶς μακαρία ζωή. Καὶ δὴ λοιπὸν ἀποταξάμενοι Πατρίδα, γονέος, καὶ ὕπαρξιν, καὶ πάντα τὰ ἐν Κόσμῳ, ἔμειναν, καὶ ἔγιναν Ἀσκηταὶ δοκιμώτατοι. δὲν ἐστάθησαν ὅμως εἰς τὸ Μοναστήριον, ἀλλὰ ἀνέβησαν εἰς τὸ Βουνόν, εἰς ἕνα σπήλαιον μιᾶς ἄκρης κορυφῆς τοῦ Ὄρους, μακρὰν κάποθεν ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Κορυφήν, πρὸς Βορρᾶν ἄνεμον, ὡς ἕνα μίλιον. Τὰ δὲ τούτων λείψανα εὑρίσκονται τὴν σήμερον εἰς τὸ Κοιμητήριον, εἰς ἕνα τόπον χωριστά. εἶναι δὲ ἀκόμι ἐνδεδυμένα μὲ τὰ σιδηροποκάμισα, διότι ἀφοντότε δὲν τὰ ἔρρηξαν ἀπὸ πάνω τους.

Περὶ τοῦ Νικάνδρου τοῦ Νέου Ἀσκητοῦ, καὶ τοῦ Γέροντος τοῦ Παπᾶ Ἰγνατίου.

Ἐφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν καιρόν μας, μέσα εἰς τοῦτο τὸ Μοναστήριον Ἄνδρας ἐναρέτους, καὶ βίου καθαροῦ, τῶν ὁποίων τὰ Λείψανα εἰς τὸ Κοιμητήριον μέσα μαρτυροῦσι, πῶς νὰ εὑρίσκουνται τὴν σήμερον εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. ὡσὰν εἶναι κάποιου Πνευματικοῦ Λείψανον, Παπᾶ Σεραπίωνος λεγομένου, ἐκ Δαμασκοῦ, καὶ ἑτέρου Γέροντος, Ματθαίου λεγομένου, ἀπὸ τὴν Κόρινθον τῆς Πελοποννήσου, ἐκ Χώρας λεγομένης, παλαιόθεν μὲν Συκιονία, τώρα δέ, Βασιλικά. Οὗτος εἶχε πολλὴν ἀκτημοσύνην καὶ νηστείαν. οὐδὲ γὰρ εἶχεν εἰς τὸ κελ-

λίον

λίου του ἄλλο τίποτες, εἰμὴ ὅσα ἐφόρει ἐπάνω του. ἦτον ὅμως τῆς Συνάξεως Γέροντας. ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦτον, ἐφ' ὅσον καιρὸν ἡμεῖς τὸν ἐγνωρίσαμεν, ψωμὶ καὶ νερόν. Ἀλλ' ὅμως τούτους, καὶ ἄλλους ὅσοι ἦσαν, τοὺς ἐπερίσσευσαν οἱ δύο οὗτοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἄρχησα νὰ εἰπῶ. Ἦτον κάποιος Γερομόναχος Κρητικὸς, ἐκ Ῥυθύμνης εἰς τοῦτο τὸ Μοναστήριον ἀπὸ νεότητός του, τοὔνομα Ἰγνάτιος. οὗτος ἀπόκτησεν ὑποτακτικὸν ἕνα ἀπὸ τὸ Καστελόρυτον, ὀνόματι Νίκανδρον. Οὗτοι ἐπιθυμοῦντες νὰ ἰδοῦσι καὶ τὰ ἡσυχαστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τοῦ καὶ Ἄθωνος λεγομένου, ὑπῆγαν ἐκεῖ, καὶ ἐστάθησαν χρόνους πέντε, καὶ πάλιν ὑπέστρεψαν εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦτο τοῦ Ὄρους Σινᾶ, ὅπου τὸ πρῶτον ἀπετάξαντο, (μείζονα ταύτης ἡσυχίαν εὑρεῖν μὴ δυνάμενοι) καὶ ἐνταῦθα ἐτελείωσαν τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς αὐτῶν. Ἦτον δὲ κατ' ἀλήθειαν καὶ ὁ Πνευματικὸς Ἰγνάτιος δοκιμώτατος καὶ ἐνάρετος, ἔχων ἀκτημοσύνην ἄκραν, καὶ ἐγκράτειαν, καὶ ἀκατάπαυστον ἔργον ἔχων τὴν προσευχήν. Πολλῷ δὲ μᾶλλον τῷ μέτρῳ τὸν ἐπερίσσευσεν ὁ ὑποτακτικὸς Νίκανδρος. διότι εἰς περισσοτέραν ἐγκράτειαν ἔδωσεν ἐκεῖνος τὸν ἑαυτόν του, καὶ εἰς ἀνυπόστολον καὶ ἄοκνον ὑποταγὴν τοῦ Γέροντός του, καὶ σχεδὸν εἰπεῖν, ἔφθασεν, ὡς ἐδόκει, εἰς τελείαν ἀπάθειαν. οὐδέποτε γὰρ ἐφάνη, ἢ χαιρόμενος, ἢ λυπούμενος, ἀλλὰ πάντοτε ἐστέκετο εἰς ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ ἦθος, πρὸς πάντα λόγον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀπόκρισιν ἔχων, τὸ, εὐλόγησον Πάτερ, βάλλων ἀείποτε τοῖς πᾶσι καὶ μετάνοιαν. Ἐκοιμήθη δὲ ὁ Νίκανδρος, προτήτερα ἀπὸ τὸν Πνευματικόν του, ἕνα χρόνον, καὶ μικρόν τι πρός. εἰς γὰρ τὸν χρόνον ἄνοιξαν οἱ Πατέρες τὸ Κοιμητήριον νὰ βάλουν ἄλλον Ἀδελφὸν, καὶ εὐθὺς ὁ τούτου Πνευματικὸς ἐσέβη μέσα νὰ ἰδῇ τὸ Λείψανόν του, καὶ τὸ εὗρε σῶον καὶ ἀκέραιον, ἔχον τὸ χρῶμα ὡς κρόκκον, καὶ βρύον μύρα ὡς ἀληθῶς. Σχίσας οὖν τὸ πάλιον ὅπου τὸν εἴχασι σαβανωμένον, καὶ ἰδὼν, καὶ ἐναγκαλισάμενος, καὶ ἀσπασάμενος αὐτὸν, εὐγῆκεν ἔξω ὑπογελῶν μικρόν τι, ἔχων καὶ εἰς τὰ ὀμμάτια τρέχον ὀλίγον δάκρυον. εἶπε δὲ τοῦτο μόνον, εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, ὅτι ζῶντά με ἔτι ἐπληροφόρησας. Ἔζησε δὲ, ἀφ' οὗ τὸν εἶδεν, ἡμέρας μόνον τεσσαράκοντα, καὶ ἐτελειώθη καὶ αὐτὸς ἐν Κυρίῳ, πληροφορηθεὶς, ὅτι ὁ ὑποτακτικός του ἐκέρδησε τοὺς κόπους τῆς ὑπομονῆς του, καθὼς ἔδειχνε τὸ Λείψανόν του. Ταῦτα ἐκ πολλῶν περὶ τῶν κατὰ καιροὺς βιωσάντων ἐνταῦθα Ὁσίων Ἀνδρῶν. Ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ τῶν συμβάντων πειρασμῶν τῇ Μονῇ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου εἴπομεν, ἂς εἴπωμεν τώρα καὶ περὶ τῶν συμβάντων σκανδάλων.

Περὶ τῶν συμβάντων σκανδάλων ὑπὸ τῶν Πατριαρχῶν, τοῦ, τε Ἱεροσολύμων καὶ Ἀλεξανδρείας, ἑκάστου βουλομένου τούτων ἐξουσιάζειν τὸ Μοναστήριον.

ΤΟῦτο τοίνυν τὸ ἱερὸν καὶ σεβάσμιον Μοναστήριον, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν εἶχε πειρασμοὺς καὶ ταραχὰς καὶ κινδύνους, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ προσώπων

Ἐκ-

Ἐκκλησιαστικῶν, λέγω, καὶ Πατριαρχῶν. καὶ γὰρ πολλοὶ τῶν μεταγενεστέρων Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, ἀγνοοῦντες τὴν τιμήν, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ μέγας ἐκεῖνος Ἰουστινιανὸς ὁ Βασιλεὺς τὸ ἐτίμησε, καὶ μὴ ἠξεύροντες τὰ Προνόμια ὁποῦ τοῦ ἔδωσε, καὶ τὴν Νεαρὰν τῆς αὐτελευθερίας του, τὴν ὁποίαν ἐγράψαμεν ὄπισθεν, ἠθέλησαν νὰ μεταστρέψουσι τὴν ἐλευθερίαν του ταύτην, εἰς τοσαύτην δουλοσύνην, καὶ νὰ τὸ ὑποτάξουν εἰς τὴν ἐξουσίαν τους, καὶ εἰς τὸ θέλημά τους. Καὶ δὴ λοιπὸν ἀπὸ τὰ τοιαῦτα σκάνδαλα τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, ἐπαραίτησαν οἱ Μοναχοὶ τοῦ Μοναστηρίου τὸ νὰ κάνουσιν Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ ἔκαναν μόνον Ἡγούμενον ἕναν Ἱερομόναχον. Βουλόμενοι γὰρ πάντοτε οἱ τῆς Ἀλεξανδρείας Πατριάρχαι νὰ τὸ βάλουν εἰς τὴν ἐξουσίαν τους, μὴ ἠξεύροντες, ὡς εἴπαμεν, ὅτι εἶναι παντελεύθερον, εὕρισκαν δικαιολόγημα, ὅτι νὰ εὑρίσκεται τὸ Μοναστήριον εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἐπαρχίας τους, καὶ διὰ τοῦτο δικαίως πρέπει νὰ ἔχουν εἰς αὐτὸ πᾶσαν ἐξουσίαν. ὅμως καὶ εἰς τοῦτο πολλὰ ἐλανθάνοντο, ἐπειδὴ δὲν φθάνουσιν ἕως ἐκεῖ τὰ ὅρια τῆς Ἐπαρχίας τους, ἀλλὰ εὑρίσκεται τὸ Μοναστήριον ἔσω τῶν ὁρίων τῶν Ἱεροσολύμων, καθὼς καὶ πρότερον ἐγράψαμεν. Ὅμως, πρὸ τοῦ νὰ φανερωθοῦσιν, ἥ,τε Νεαρὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὁποῦ τὸ κάνει αὐτελεύθερον, καὶ τὸ Τακτικὸν τῆς Συνόδου, ὁποῦ τὸ βάλλει νὰ εἶναι εἰς τὰ ὅρια τῶν Ἱεροσολύμων, διεμερίζετο τὸ Μοναστήριον ὑπὸ τῶν δύο τούτων Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, λέγωντας καθ' ἕνας ἀπὸ τούτους, ὅτι εἶναι εἰς τὰ ὅριά του, καὶ καθ' ἕνας ἀπὸ τούτους ἤθελε νὰ χειροτονᾷ τὸν ἐκεῖ Ἀρχιεπίσκοπον, καὶ νὰ τὸν ὁρίζῃ, καὶ ἁπλῶς ὅλον τὸ Μοναστήριον νὰ ἐξουσιάζῃ. Ἄφησαν λοιπὸν, καὶ πλέον, ὡς εἴπομεν, Ἀρχιεπίσκοπον δὲν ἔκαναν, ἀλλὰ Ἡγούμενον, ὡς καὶ τὰ ἄλλα Μοναστήρια, ἴσως καὶ παύσουσιν αἱ ταραχαὶ καὶ τὰ σκάνδαλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τῶν δύο τούτων Πατριαρχῶν σκάνδαλα, ἐκινδύνευσε τελείως νὰ ἐρημωθῇ, καὶ νὰ ἀφανισθῇ. Ὅμως μηδὲ μὲ τοῦτο δὲν ἔπαυσαν τὰ σκάνδαλα. διότι τελείως δὲν ἔλαβαν πληροφορίαν, εἰς τίνος Πατριάρχου ὅρια νὰ εὑρίσκεται τὸ Μοναστήριον. Ὅθεν, μὴ ἔχον τὸ Μοναστήριον ἐδικόν του Ἀρχιερέα ὡς καὶ πρότερον, τινὲς μὲν τῶν Ἱερομονάχων ἐχειροτονοῦντο ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρείας, τινὲς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἱεροσολύμων. ὅμως τοῦτο ἦτον ὁ ἔσχατος κίνδυνος τῆς ἐρημώσεως καὶ ἀφανισμοῦ τοῦ Μοναστηρίου. διότι, ὅσους ἐχειροτόνει ὁ Ἀλεξανδρείας τοὺς ἐκάθηρεν ὁ Ἱεροσολύμων. καὶ ἀνάπαλιν, ὅσους ἐχειροτόνει ὁ Ἱεροσολύμων, τοὺς ἐκάθηρεν ὁ Ἀλεξανδρείας. Ὥστε ὁποῦ, μὴ δυνάμενοι πλέον οἱ τοῦ τότε καιροῦ ὁσιώτατοι Πατέρες νὰ ὑποφέρουσι τὴν ἀγρίαν καὶ ἄλογον ταύτην ὁρμὴν τῶν δύο τούτων Πατριαρχῶν, κινουμένην κατὰ τοῦ Μοναστηρίου, καὶ τέλειον ἀφανισμὸν προξενοῦσαν, ὥρμησαν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Κριτήριον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ δὴ ἐλθόντες εἰς Κωνσταντινούπολιν, δύο ἐξ αὐτῶν, ὁ εἷς Ἰωσὴφ τοὔνομα, Ἱερομόναχος τὸ ἀξίωμα, ὁ δεύτερος Μωϋσῆς, καὶ γέροντας τῆς Συνάξεως, ἄνδρες οὗτοι καὶ οἱ δύο φρόνιμοι καὶ πρακτικοί. Εἶχον δὲ τότε

εἰς τὴν Κωνςαντινούπολιν καὶ ἕνα φίλον Κληρικὸν, Ἱέραξ λεγόμενος. ὁ ὁποῖος ἦτον εἰς τὸ Ὀφφίκιον τοῦ Μεγάλου Ῥήτορος, ἀνὴρ καὶ ἔτος εὐλαβὴς καὶ ἐλλόγιμος. ὁ ὁποῖος εἰς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν πολλὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν ἔκαμε τοῦ Μοναςηρίου, ὡς φαίνονται αἱ γραφαὶ ὁποῦ ἔςελλεν εἰς τὸ Μοναςήριον. Οὗτοι γοῦν οἱ ῥηθέντες Πατέρες, παρασταντες τῇ Ἱερᾷ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, ἐπὶ Ἱερεμίου τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου, παρόντων τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ τῶν λοιπῶν δύο Πατριαρχῶν, τοῦ,τε Ἰωακεὶμ Ἀντιοχείας, καὶ Γερμανοῦ Ἱεροσολύμων, καὶ Τιμοθέου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, συνεδριαζόντων καὶ ἄλλων πολλῶν Ἀρχιερέων, ἐζήτησαν πρῶτον μὲν, ἵνα ἔλθῃ εἰς μέσον τὸ Συνοδικὸν ὁποῦ ἔλαβεν ὁ κὺρ Γερμανὸς Ἱεροσολύμων εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ κὺρ Διονυσίου Κωνςαντινουπόλεως. τὸ ὁποῖον ἐβεβαίωσεν ἀπὸ παλαιοὺς Κώδικας, ὅτι τὸ Σίναιον Ὄρος εἶναι εἰς τὰ ὅρια τοῦ Ἱεροσολύμων. Ἔπειτα ἐζήτησαν, ἵνα ἀκυρωθῇ, καὶ ἀφανισθῇ τὸ κακῶς καὶ παραλόγως γενόμενον Συνοδικὸν γράμμα, ὥςε νὰ μὴ γίνεται πλέον Ἐπίσκοπος εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, ἀλλὰ Ἡγούμενος. Τοῦτο τὸ οὐδετιποτένιον Συνοδικὸν ἔγινεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, διὰ ἔτους ζ,ξέ. Ἰνδικ. ιέ. γέγονε δὲ ὑπὸ τριῶν Πατριαρχῶν, Ἰωακεὶμ Ἀλεξανδρείας, Ἰωακεὶμ Ἀντιοχείας, καὶ Γερμανοῦ Ἱεροσολύμων.

Περὶ τοῦ κακῶς καὶ παραλόγως γενομένου Συνοδικοῦ Γράμματος, ἵνα μηκέτι γίνεται Ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, ἀλλὰ Ἡγούμενος, καὶ ὅτι τοῦτο ἦτον τέχνη τοῦ Ἀλεξανδρείας.

Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι συνέβησαν σκάνδαλα πολλὰ τοῦ Μοναςηρίου ὑπὸ τῶν δύο Πατριαρχῶν, Ἀλεξανδρείας, καὶ Ἱεροσολύμων, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶναι φανερὸν τὸ πρᾶγμα εἰς τίνος ὅρια εὑρίσκεται τὸ Μοναςήριον, καὶ ὅτι πάντοτε ὁ Ἀλεξανδρείας ἐζήτει νὰ χειροτονῇ καὶ νὰ ἐξουσιάζῃ εἰς αὐτὸ ὡς πλησιόχωρος, καὶ γείτονας. καὶ ὡσὰν ὁποῦ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του περισσότερον οἱ Σιναῗται εὑρίσκοντο, ἔχοντες ἐκεῖ καὶ Μετόχιον, καὶ ἄλλα εἰσοδήματα. Ἀφ᾽ οὗ δὲ ὁ κὺρ Γερμανὸς, ὁ Ἱεροσολύμων, ἐλθὼν εἰς Κωνςαντινούπολιν, ζητῶν συνοδικῶς τὰ ὁροθέσιά του, καὶ εὑρὼν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Κώδικας, ὅτι τὸ Σίναιον Ὄρος ἐδόθη εἰς τὰ ὅριά του, καὶ ἔλαβε Γράμμα Συνοδικὸν περὶ τούτου, εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Κὺρ Διονυσίου Κωνςαντινουπόλεως Πατριάρχου, ὡς προειρήκαμεν, ἐςράφη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἔςειλε γοῦν εἰς τὸν κὺρ Ἰωακεὶμ τὸν Ἀλεξανδρείας νὰ βεβαιώσῃ τὸ Συνοδικὸν ἐκεῖνο μὲ ἰδιόχειρόν του γράμμα, ὅτι δὲν ἔχει παντελῶς νὰ ἐξουσιάζῃ εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, ἐπειδὴ νὰ μὴν εἶναι εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του, κατὰ τὴν διασάφησιν τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου Κώδικος, καὶ κατὰ

τὴν Οἰκουμενικὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν. Ὁ γοῦν Ἀλεξανδρείας Ἰωακείμ, βιαζόμενος ὑπὸ τῆς ἀληθείας, εἴτε βουλόμενος, εἴτε καὶ μὴ βουλόμενος, ἔδωσεν ἰδιόχειρόν του γράμμα, ὅτι τὸ Σίναιον Ὄρος ἀληθῶς εἶναι ὑποκείμενον εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ Ἱεροσολύμων. Ὅμως καὶ ἀφ' οὗ ἔδωσε τὸ γράμμα, πάλιν ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ μέρος τι μὲ τοὺς Σιναΐτας. ὅθεν καὶ συχνὰ συνανεστρέφετο μετ' αὐτῶν, καὶ μὲ πλαστὸν ἦθος ὑποκρίνετο, ὅτι νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς τοῦ Μοναστηρίου. λέγοντας οὕτως, ὅσον νὰ δυνηθῇ πάλιν μὲ καιρὸν νὰ χωρέσῃ ἐξουσιαστικῶς εἰς τὸ Μοναστήριον. Ἦτον δὲ οὗτος ὁ Ἰωακείμ, ὡς λέγουσιν, ἄνθρωπος Καλογηρικός, καὶ Ἐνάρετος, ἀλλ' ὅμως τὸ φιλότιμον νικᾷ πολλάκις καὶ τοὺς Ἐναρέτους. ἔζησεν ὅμως, ὡς φαίνεται, Πατριαρχεύων περίττου ἀπὸ τοὺς πενήντα χρόνους. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔδωσε τὸ ἰδιόχειρόν του εἰς τὸν Ἱεροσολύμων, ὅτι τὸ Σίναιον Ὄρος δὲν εἶναι εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του, ἐπέρασαν χρόνοι ἐγγύς που τριάκοντα, καὶ συνέβη νὰ εἶναι Ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος κάποιος Μακάριος, Κύπριος τὸ γένος, ἄνθρωπος μὴ ἔχων εἰς τοὺς λόγους του μηδεμίαν κατάστασιν Καλογηρικήν. ὅθεν παντελῶς εἰς τὸ Μοναστήριον δὲν ἠγάπα νὰ καθέζεται, μόνον εὑρίσκετο εἰς τὴν Αἴγυπτον, μηδεμίαν φροντίδα ἔχων διὰ τὸ Μοναστήριον. ἀλλὰ καὶ τὸ περισσότερον δὲν ἐσυναυλίζετο εἰς τὸ ἐκεῖ Μετόχιον μὲ τοὺς Καλογήρους του, ἀλλὰ μὲ κοσμικοὺς φίλους του ἐσυναναστρέφετο. ὥστε ὅπου παντελῶς τὸ Μοναστήριον ἦτον ὡς χηρευάμενον ἀπὸ Προεστῶτα, καὶ οἱ Καλόγηροι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα Ποιμένα. ὅθεν συνέβη ἐκ τούτου νὰ χαλάσουσι πολλαῖς τάξες τοῦ Μοναστηρίου, καὶ αὐτὴ ἡ Κοινοβιακὴ τάξις. Ὅθεν οἱ Πρόκριτοι καὶ οἱ Γέροντες τοῦ Μοναστηρίου, βλέποντες τὸ τοσοῦτον κακὸν, καὶ μὴ ὑποφέροντες τὴν ἀκυβερνησίαν καὶ ἀκαταστασίαν τῶν Πραγμάτων, ἔκραξαν τοὺς Δύο Πατριάρχας, τοὺς καὶ προρρηθέντας, τὸν κὺρ Ἰωακεὶμ Ἀντιοχείας, καὶ κὺρ Γερμανὸν Ἱεροσολύμων, καὶ ἦλθον εἰς Αἴγυπτον, εὑρόντες ἐκεῖ καὶ τὸν κὺρ Ἰωακεὶμ Ἀλεξανδρείας, καὶ τὸν καλὸν Ἐπίσκοπον τὸν Μακάριον. Ἦλθον γοῦν ἀπ' Αἰγύπτου ὅλοι οὗτοι ἐπάνω εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Σινᾶ, φέροντες μαζί τους καὶ τὸν Μακάριον νὰ τὸν ἀποκαταστήσουσιν εἰς τὸν θρόνον του νὰ κυβερνᾷ τὸ Μοναστήριον. ὅμως ὁ Μακάριος ἐνθυμούμενος τοὺς φίλους του εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐγέλασε τοὺς τρεῖς Πατριάρχας τούτους, καὶ φεύγοντας ἀπὸ τὸν δρόμον ἐστράφη πάλιν ὀπίσω. Τότε ὁ Ἀλεξανδρείας εὗρε καιρὸν νὰ συμβουλεύσῃ τοὺς Πατέρας, ὅτι δὲν εἶναι συμφέρον τοῦ Μοναστηρίου νὰ ἔχουσιν Ἀρχιεπίσκοπον, ἀλλὰ νὰ κάμουν Ἡγούμενον, ὡς καὶ τὰ ἄλλα Μοναστήρια. Τοῦτο δὲ τὸ ἔκανε μὲ τέχνην, ἵνα μὴ ἔχοντες Ἀρχιερέα, νὰ τῶν γράφῃ αὐτὸς τὰ Συστατικά τους Γράμματα, ὅπου θέλουν νὰ ὑπάγουν, ἢ εἰς Μετόχιά τους, ἢ εἰς Αὐθεντάδες, ἢ εἰς Βασιλεῖς Χριστιανούς. διὰ νὰ εἶναι πάντοτε ἐνδεεῖς εἰς τοὺς λόγους του, καὶ οὕτω νὰ τοὺς ὑποτάξῃ μὲ ἄλλον τρόπον πανουργότερον. Τὸ

ὁποῖον

ὁποῖον καὶ ἐκινδύνευσε νὰ χαθῇ. διότι γράφοντάς τους αὐτὸς τὰ Συστατικά τους Γράμματα πανταχοῦ, εἰς ὀλίγον καιρὸν παρ' ὀλίγον δὲν τοὺς ἐδέχοντο πουποτες, ἐὰν δὲν εἶχον γράμματα τοῦ Ἀλεξανδρείας. διὰ τοῦτο λοιπὸν τοὺς ἐσυμβούλευε νὰ μὴν ἔχουν Ἐπίσκοπον, ἀλλὰ Ἡγούμενον. καὶ δὴ τοὺς ἐκατάπεισε μὲ τὰ λόγιά του, καὶ ἔκαμαν Συνοδικὸν Γράμμα οἱ τρεῖς οὗτοι Πατριάρχαι νὰ μὴ κάνουσι πλέον Ἐπίσκοπον, ἀλλὰ Ἡγούμενον. Ἔγινε γοῦν τὸ Οἰκουμενικὸν Συνοδικὸν τοῦ κατὰ Διονυσίου, ὁποῦ ἔλαβεν ὁ κὺρ Γερμανὸς, ὅτι τὸ Σινᾶ Ὄρος εἶναι εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του, καθὼς δηλοῖ καὶ τὸ ἰδιόχειρον τοῦ Ἀλεξανδρείας περίπου τὸ ζ, λζ'. ἔτος. τὸ γὰρ ἰδιόχειρον τοῦ Ἀλεξανδρείας ἐγράφη κατὰ ζ, λη. Ἰνδικ. γ'. τὸ δὲ Συνοδικὸν τῶν τριῶν Πατριαρχῶν τὸ νὰ μὴ γίνεται Ἐπίσκοπος πλέον εἰς τὸ Μοναστήριον, ἐγένετο κατὰ τὸ ζ, ξέ. ἔτος Ἰνδικ. ιέ. ὡς εἴπομεν. Τοῦτο γοῦν τὸ παράλογον Συνοδικὸν ἐζήτησαν, καὶ ἐκύρωσαν οἱ ἐπὶ τῆς Συνόδου ἐλθόντες Πατέρες, ἐπὶ Ἱερεμίου τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου, καὶ ἐβεβαίωσαν τὸ Μοναστήριον νὰ ἔχῃ Ἀρχιεπίσκοπον, καὶ νὰ χειροτονεῖται ὑπὸ τοῦ Ἱεροσολύμων, πλὴν ἀδωροδοκήτως. καὶ ὁ Χειροτονούμενος νὰ εἶναι Καλόγηρος τοῦ Μοναστηρίου, καὶ νὰ τὸν ψηφίζῃ ἡ Κοινότης τῶν Ἀδελφῶν. Πρὸς τούτοις ἐζήτησαν καὶ ἐβεβαίωσαν τὴν αὐτοδεσποτείαν καὶ ἐλευθερίαν τοῦ Μοναστηρίου ὡς βασιλικὸν καὶ ἀρχαῖον δῶρον. γέγονε δὲ τοῦτο τὸ Συνοδικὸν ἐπὶ Ἱερεμίου Πατριάρχου, ὡς εἴπομεν, συμπαρόντων, καὶ τῶν ἄλλων δύο Πατριαρχῶν, τοῦ, τε Ἀντιοχείας κὺρ Ἰωακεὶμ, καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων κὺρ Γερμανοῦ, ἐν ἔτει ζ, πγ'. κατὰ μῆνα Ἰούλιον Ἰνδικ. γ'.

Ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἐλώφησαν οἱ μετὰ τὸν Ἰωακεὶμ Πατριάρχαι τοῦ αὐτοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας νὰ μὴ κάμῃ καθ' ἕνας εἰς τὸν καιρόν του τίποτε ταραχὴν καὶ σκάνδαλον εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦτο. Εὐθὺς γὰρ μετὰ τὸν προρρηθέντα Ἰωακεὶμ Πατριαρχεύει Σίλβεστρος. οὗτος ἐζήτει πάντοτε παρὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου, ἵνα ἀποφασίσῃ Συνοδικῶς μὴ δέχεσθαι ὑπό τινος τοὺς Σιναΐτας, ἐὰν μὴ ἔχωσι παρ' αὐτοῦ γράμματα, βουλόμενος καὶ αὐτὸς νὰ καταδουλώσῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Μοναστηρίου μὲ τοῦτο. καὶ πολλὰ σκάνδαλα ἔκαμε τοῦ Μοναστηρίου. Τέλος ἐσυκώθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Πόλιν δεύτερον νὰ εὐγάλῃ Συνοδικὰ κατὰ τοῦ Μοναστηρίου, καὶ δὲν ἔφθασεν, ἀλλὰ φθάνωντας εἰς τὴν Λίνδον ἐτελεύτησεν. Ὕστερα ἀπὸ τοῦτον γίνεται ὁ Μελέτιος, σοφὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ οὗτος, ὅταν ἀπέθανεν ὁ Ἀναστάσιος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μοναστηρίου, ἠθέλησε νὰ περάσῃ ἡ ψῆφός του νὰ κάμουσιν Ἀρχιεπίσκοπον κάποιον φίλον του Παΐσιον, καὶ διὰ τὴν ἀφορμὴν τούτην πῶς δὲν τὸν ἔκαμαν, καὶ ἔκαμαν τὸν κὺρ Λαυρέντιον, ἔβαλε πεῖσμα, (ἀνάξιον τῆς καλῆς φήμης ὁποῦ εἶχε καὶ δὲν ἤθελε νὰ συλλειτουργήσῃ μὲ τὸν αὐτὸν Λαυρέντιον, εὑρίσκωντάς του ἐγκλήματα τινὰ, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ὕστερον ἐσυγχώρησε μὲ πολλὴν εὐκολίαν, δείχνωντας μὲ τοῦτο, πῶς τὸ ὅλον δὲν ἦτον ἔγκλημα, ἀλλὰ πεῖσμα. Μετὰ τὸν Μελέτιον ἔγινεν ὁ Κύ-

ριλ-

ειλλος, γεμάτος ὅλος δόξης κενῆς καὶ ἀπάτης, ἄνθρωπος ὁποῦ διὰ τὸ πεῖσμά του ἀποδίωχεν εἰς ἕνα μέρος τὸν Χριστιανισμὸν, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον, οὐδὲν λογιάζωντας Νόμους Συνοδικοὺς καὶ Κανόνας. διότι ὅλως δι᾽ ὅλου ἦτον ποτισμένος εἰς τὴν Αἵρεσιν τῶν Καλβίνων, ὡς ἔδειξαν τὰ Καλβινικὰ Κεφάλαια ὁποῦ ἔγραψεν. οὗτος γοῦν, ὅσα κακὰ ἔκαμεν εἰς τοῦτο τὸ Μοναστήριον, εἶναι μικρὰ καὶ ὀλίγα, συγκρίνωντάς τα τινὰς μὲ τὰ κακὰ ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἀφ᾽ οὗ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἔγινε Κωνσταντινουπόλεως. Ὅταν γοῦν οὗτος ἔγινε Κωνσταντινουπόλεως, ἐχειροτόνησεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὸν Γεράσιμον, καὶ ὁ Γεράσιμος τὸν Μητροφάνην. μετὰ τὸν Μητροφάνην ἔγινεν ὁ Νικηφόρος. Τοῦτοι οἱ τρεῖς ἐστάθησαν καιρὸν ὀλίγον, ἦσαν ὅμως μὲ τὸ Μοναστήριον εἰρηνικοί. Ὕστερον μετὰ τὸν Νικηφόρον ἔγινεν ὁ Ἰωαννίκιος, ἐκ πατέρων Κυπρίων ἕλκων τὸ γένος ἄνωθεν. γεννᾶται ὅμως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ τρέφεται ἐκεῖ, σπουδάσας Γραμματικὴν παρὰ Κυρίλλῳ τῷ Καλβινολουτέρῳ. εἶτα ἐλθὼν εἰς Κρήτην, ἐσπούδασε πᾶσαν κυκλοπαιδείαν. ἐκεῖθεν εἰς Ῥώμην, ὅπου χρόνον πολὺν δὲν ἐστάθη. φωραθεὶς γὰρ ἐκ τῆς φαμηλίας εἶναι Κυρίλλου, κακῶς πάσχειν ἔμελλεν. ὅθεν μὲ στολὴν γυναικείαν ἐκεῖθεν ἔφυγεν. Παραλιπὼν οὖν ἐγὼ τὰ ἐν μέσῳ πάμπολλα ὄντα, ὅπως ἐφέρθη καὶ αὐτὸς μὲ τὸ Μοναστήριον, λέξων ἔρχομαι. Ἀφ᾽ οὗ δὲ καὶ αὐτὸς Πατριάρχης ἐγένετο Ἀλεξανδρείας, τὰ ὅσα κακὰ καὶ αὐτὸς ἔκαμεν εἰς τὸ Μοναστήριον, τοῖς πᾶσιν ὄντα καταδῆλα, σιωπῶ, τοῖς δὲ μετέπειτα παραδοῦναι οὐ βούλομαι. Πλὴν τοῦτό γε μόνον εἰπεῖν ἔχω τ᾽ Ἀνδρός. εὐσεβὴς εἶναι τὰ πάντα ἐδόκει, καὶ πάνυ ὀρθόδοξος ὡς ἐδείκνυτο. ὤντας δὲ πεισματάρης καὶ φιλόδοξος, τὰ πλεῖστα ἐμπαθῶς διέπραττε, νικώμενος ὑπὸ τοῦ πείσματος καὶ τῆς φιλοδοξίας. ἔβαλε γὰρ πεῖσμα ἵνα χαλάσῃ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ Μετόχιον τοῦ Μοναστηρίου, οὐκ ἐπ᾽ ἄλλῃ τινὶ αἰτίᾳ, εἰμὴ μόνον, ἵνα μὴ λειτουργῶσιν ἐκεῖ οἱ Σιναῖται, καὶ ζημιοῦται τῆς προσόδου ὁ Θρόνος, καίπερ πάντῃ ἀζημίως τοῦ Θρόνου ἐλειτούργουν οἱ Σιναῖται. καὶ γὰρ κλείοντες τὰς πύλας τοῦ Μετοχίου ἐλειτούργουν. τὸ δὲ ὅλον ἦτονε, ἵνα διώξῃ παντελῶς ἐκεῖθεν τοὺς Σιναΐτας, καὶ γένηται αὐτὸς ἐγκρατὴς τῶν πραγμάτων καὶ Σκευῶν ἱερῶν, καὶ εἰσοδημάτων. Μὴ δυνάμενος δὲ τοῦτο ἄλλως κατορθῶσαι, ἐμισθώσατο μάρτυρας Τούρκους, κινῶντας αὐτὸς ὁ Λογιώτατος καὶ μακαριώτατος ἀγωγὴν, ἐνώπιον τοῦ Κριτοῦ τῶν Τούρκων, πῶς τὸ Μετόχιον τῶν Σιναϊτῶν ἦτον Μετζίτι. καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ πολυκαιρίαν ἐδαφίσθη, καὶ δὲν ἐγνωρίζετο, τὸ ἔκαμαν οἱ Καλόγηροι Ἐκκλησίαν, κράζων οὗτος ἐνώπιον τοῦ Κριτοῦ, καὶ συκώνωντας τὰ δύο χέρια ἔλεγεν. Ἐγώ εἶμαι, Χριστιανὸς, καὶ Πατριάρχης τους, καὶ δὲν τὸ στέργω τοῦτο, καὶ ἡ Αὐθεντίας σας οἱ Μουσουλμάνοι, πῶς τὸ στέργετε; Ἀλλὰ ὁ Κριτὴς, ἐὰν καὶ νὰ τὸ εἶχε προσυμβιβασμένον, ὅμως ὡς φρόνιμος ἐγνώρισε, καὶ εἶπε νὰ συμβασοῦσιν ἀναμεταξύ τους. ἀλλὰ ἐκεῖνος, διὰ νὰ δώσῃ τότε καιρὸν,

ἐσιώπησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἄλλαξεν ὁ Κρητὴς, ὄχι πλέον φανερῶς, ἀλλὰ κρυφίως ἐτελείωσε τὴν δουλείαν του καὶ τὸ πεῖσμά του, καὶ ἔδωσε καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὅλον τὸ Μετόχιον μὲ ταῖς ἀξιοθαύμασαις κατοικίαις του, καὶ τὸ ἔκαμαν Μετζίτι. θέλωντας δὲ νὰ μὴ σβύσῃ καὶ τὴν δόξαν του, (φιλόδοξος ὢν ὡς εἴπομεν,) ἔγραψε πανταχοῦ εἰς πᾶσαν Πόλιν καὶ Χώραν, εἰς ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Ἄρχοντας, καὶ ὅπου εἶχε φίλους, γράφων, καὶ ἀφορίζων ἑαυτὸν μὲ βαρυτάταις κατάραις, ὅτι δὲν ἔχει εἴδησιν εἰς τὸ κακὸν ἐκεῖνο. Ἀλλὰ ἐφανερώθη τὸ πρᾶγμα καθαρά. διότι κάπου ἐπίασαν οἱ Σιναῗται γράμματα ἰδιόχειρά του, ὁποῦ ἔγραφεν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ἔστελνε Φετφάδες νὰ τοῦ εὐγάλουσιν ὁρισμὸν, λέγωντας οὕτως αὐτολεξὶ πρὸς τοὺς ἐδικούς του. ὅτι ἔκαμαν εἰς τὸν ὁρισμὸν πολλὰς ἐξόδους, καὶ ὅτι ὁ Ὁρισμὸς δὲν ἦτον διὰ κτίσιμον Ἐκκλησίας, καὶ νὰ γένῃ ἔξοδος πολλή, μόνον ἦτον διὰ χάλασμα. καὶ αὐτὸ προθύμως τὸ δίδουσιν, ὅτι συντείνει εἰς τὸ σέβας τους. ταῦτα ἐκεῖνος ἔγραφεν. Ἠκούσθη δὲ εἰς πάντας, ὅτι ἦτον τὸ ἔργον ὅλον ἐδικόν του. Ἡμεῖς ὅμως ἐν καθαρῷ συνειδότι ἀποκρινόμεθαν οὕτως ἀφιλοπροσώπως καὶ ἀπαθῶς. ὅτι, ἐὰν οἱ Σιναῗται ἐλειτούργουσαν διὰ κέρδος ἐδικόν τους, καὶ ζημίαν τοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας, ἔχουσι νὰ δώσουσι λόγον εἰς τὸν Θεὸν, ἂν δὲν ἦτον ὁ σκοπός τους, παρὰ διὰ μόνον τὸν Ἁγιασμὸν τοῦ Μοναστηρίου τῆς Λειτουργίας. εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ Σιναῗται ἐζήτουν νὰ λειτουργοῦσι διὰ τοῦ λόγου τους μόνον, καὶ ὄχι νὰ Ἐκκλησιάζουσι λαὸν, καὶ νὰ ζημιώνουσι τὸν Πατριάρχην, καὶ αὐτὸς τοὺς ἔκαμε τόσον κακὸν, βέβαια ὁ Θεὸς δὲν θέλει τὸ παρασιωπήσει. Ἔγινε δὲ μετὰ τοῦτον τὸν Ἰωαννίκιον ὁ νῦν Κὺρ Παΐσιος ἄνθρωπος εἰρηνικός. εἰς τοῦ ὁποίου τὴν Χειροτονίαν, καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ὄρους Σινᾶ Ἰωάσαφ ἐσυνέδραμε, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, καὶ μὲ πᾶσαν ἄλλην προθυμίαν, ὅτι ἦτον κρυφός φίλος του, ὅταν ἦτον Ἱερομόναχος.

Περὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων τοῦ Μοναστηρίου.

ΑΛλ' ἡμεῖς, διὰ νὰ δείξωμεν, ὅτι ἐξ ἀρχῆς τοῦτο τὸ Μοναστήριον ἦτον Ἀρχιεπισκοπή, καθὼς ἐτιμήθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, καὶ ἔκτοτε, καὶ μέχρι τοῦ νῦν οἱ Ἡγούμενοι τούτου τοῦ Μοναστηρίου ἦσαν Ἀρχιεπίσκοποι, θέλομεν γράψει ἐδῶ ὅσους Ἀρχιεπισκόπους εὕρομεν τοῦ Μοναστηρίου, ἢ εἰς ὑπογραφὰς παλαιῶν Βιβλίων, ἢ εἰς μερικοὺς ὁρισμοὺς τῶν τῆς Αἰγύπτου Σουλτάνων, ὁποῦ ἔδιδαν κατὰ καιροὺς εἰς τὸ Μοναστήριον, διὰ νὰ γνωρίσῃ καθ' ἕνας, ὅτι σφαλερῶς καὶ παρὰ Κανόνας, ἔκαμε νὰ μὴ γίνεται πλέον εἰς αὐτὸ Ἀρχιεπίσκοπος, ἀλλὰ Ἡγούμενος.

Ἔτος ἀπὸ Ἀδὰμ, ς,ψοζ΄, ἀπὸ δὲ Χριςοῦ. 869.

Εὑρίσκεται ἐν Βιβλίῳ παλαιῷ Ἀραβικῷ Μάρκος Ἀρχιεπίσκοπος. Μάρκος.

Ἀκόμι 1091, ἀπὸ Χριςοῦ.

Εἰς ἄλλο Βιβλίον Ἀραβικὸν εὑρίσκεται Ἰωάννης Ἀρχιεπίσκοπος. οὗτος εἶναι ὁ Ἀθιωπαῖος, ὁποῦ εἴπομεν ὄπισθεν, πῶς ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ὑπὲρ τοῦ Ποιμνίου του, ὡς Μάρτυς. καὶ ὅτι οἱ τῆς Μονῆς Πατέρες ἔβαλαν αὐτὸν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν Ἁγίων. Ἰωάννης ὁ Ἀθιωπαῖος.

Ἔτος κατὰ τὸ Τούρκικον, 508, ἀπὸ δὲ Χριςοῦ, 1103.

Εὑρίσκεται εἰς ἕναν ὁρισμὸν τοῦ Σουλτὰν Ἔμερ Ἐλμουμνὴ, νὰ ἦτον Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μοναςηρίου Ζαχαρίας. Ζαχαρίας.

Ἔτος Τούρκικον, 538. ἀπὸ δὲ Χριςοῦ, 1133.

Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ αὐτοῦ Σουλτάνου ἦτον Ἀρχιεπίσκοπος Γεώργιος. Γεώργιος.

Ἔτος Τούρκικον, 551. ἀπὸ δὲ Χριςοῦ, 1146.

Εἰς ἕναν ἄλλον ὁρισμὸν τοῦ Σουλτὰν Καὴμ Ἴμπνες Ῥεηλὰ, ἦτον Ἀρχιεπίσκοπος Γαβριήλ. οὗτος ἦτον σοφὸς εἰς τὰ Ἀραβικὰ γράμματα. ἔγραψε καὶ σύνταγμα ἐδικόν του, Κατήχησες, καὶ σώζονται εἰς τὸ Μοναςήριον. Γαβριήλ.

Ἔτος ἀπὸ Ἀδὰμ, ς,χοβ΄. ἀπὸ δὲ Χριςοῦ. 1164.

Εἰς παλαιὸν Βιβλίον, Ἰωάννης ἕτερος Ἀρχιεπίσκοπος γράφει μίαν γραφὴν Ἀραβικὴν, καὶ τὴν ςέλλει πρὸς τοὺς ἐν Ῥαϊθῷ Πατέρας. Ἰωάννης.

Ἔτος ἀπὸ Ἀδὰμ, ς,ψιά. ἀπὸ δὲ Χριςοῦ, 1203.

Ἦτον Συμεὼν Ἀρχιεπίσκοπος. οὗτος ἔζησεν ἕως τοὺς, 1258. Οὗτος ὑπῆγεν εἰς τὴν Κρήτην, καὶ εἰς τὸν καιρόν του οἱ Ἄρχοντες οἱ Κρητικοὶ ἔδωσαν πολλὰ ὑποςατικὰ, καὶ ἔγινε τὸ ἐκεῖσε Μετόχιον. καὶ εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ὥρισαν οἱ Βενέτικοι τὴν Κρήτην. καὶ αὐτὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν Βενετίαν, καὶ οἱ Βενέτικοι τὸν ἐδέχθησαν εὐλαβῶς, καὶ τοῦ ἔδωσαν τοὺς ὁρισμοὺς ὁποῦ εἶχε τὸ Μετόχιον τῆς Κρήτης. Συμεὼν. Σημειῶσαι.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ς,ψλά. ἀπὸ δὲ Χριςοῦ, 1223.

Ἦτον Ἀρχιεπίσκοπος Εὐθύμιος. Εὐθύμ.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ς,ψλβ΄. ἀπὸ δὲ Χριςοῦ, 1224.

Ἦτον Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος. Μακάρ.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ς,ψλς΄. ἀπὸ δὲ Χριςοῦ, 1228.

Ἦτον Γερμανὸς Ἀρχιεπίσκοπος. Γερμαν.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ς,ψμζ΄. ἀπὸ δὲ Χριςοῦ, 1239.

Ἦτον Ἀρχιεπίσκοπος Ὄρους Σινᾶ Θεοδόσιος. Θεοδόσ.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ς,ψνς΄. ἀπὸ δὲ Χριςοῦ, 1248.

Εὕρηται πάλιν ἐν παλαιῷ Ἀραβικῷ Βιβλίῳ Μακάριος ἕτερος. Μακάρ.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ς,ψξς΄. ἀπὸ δὲ Χριςοῦ, 1258.

Ἦτον πάλιν Συμεὼν. φασὶ δὲ εἶναι τὸν αὐτὸν τῷ προτέρῳ, ὅμως φαίνεται νὰ ἔκαμε παραίτησιν, καὶ εὐγῆκεν ἔξω διὰ ἐλεημοσύνην. Συμεών.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ϛ, ψογʹ. ἀπὸ δὲ Χριςȣ͂, 1265.

Ἰαάν. Ἕτερος Ἰωάννης.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ϛ, ψϟηʹ. ἀπὸ δὲ Χριςȣ͂, 1290.

Ἀρσέν. Εὑρίσκεται νὰ ἦτον Ἀρσένιος Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ϛ, ωιδʹ. ἀπὸ δὲ Χριςȣ͂, 1306.

Συμεών. Ἕτερος πάλιν Συμεὼν Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἔτος Τȣρκικον, 815. ἀπὸ δὲ Χριςȣ͂, 1327.

Δωρόθ. Εἰς ἕνα ὁρισμὸν τȣ͂ Σȣλτὰν Μȣεγιανδὴ εὑρίσκεται Δωρόθεος.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ϛ, ωμάʹ. ἀπὸ δὲ Χριςȣ͂, 1333.

Γερμαν. Ἦτον Ἀρχιεπίσκοπος Γερμανός.

Ἀπὸ Ἀδὰμ, ϛ, ωξϛʹ. ἀπὸ δὲ Χριςȣ͂, 1358.

Μάρκος. Εἰς ἄλλο παλαιὸν Βιβλίον εὑρίσκεται Μάρκος Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἰώβ. Ἀθανάσ. Σάβ. Ἀβρά. Γαβρ. Μιχ. Σιλȣ. Κύριλ. Εὑρίσκονται καὶ ἄλλοι ἀλλαχȣ͂ καταγεγραμμένοι, ὅμως χωρὶς νὰ εἶναι γραμμένον τὸ ἔτος τῆς ζωῆς τȣς. Εἰς μὲν δὲ τὴν πόρταν τῆς Ἁγίας Βάτȣ εὑρίσκεται γεγραμμένον, ὅτι ἔγινεν ἐπὶ Ἰὼβ πανσόφȣ Ἐπισκόπȣ. καὶ εἰς ἕνα παλαιὸν Βιβλίον Ἀραβικὸν, Ἀθανάσιος Ἐπίσκοπος, καὶ εἰς ἄλλο Σάββας, καὶ Ἀβράμιος εἰς ἄλλο. καὶ εἰς ἄλλο Γαβριὴλ, καὶ πάλιν Μιχαὴλ, καὶ Σιλȣανὸς, καὶ Κύριλλος εἰς ἄλλα.

Περὶ τῶν ἐν τῇ καθ᾽ ἡμᾶς γενεᾷ Ἀρχιεπισκόπων.

Μακάρ. ὁ κακός. ΑΦ᾽ ȣ͂ λοιπὸν ἔγινε τὸ Συνοδικὸν, νὰ μὴ κάνȣσι πλέον οἱ Πατέρες Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὸ Μοναςήριον, ἀλλὰ Ἡγȣ́μενον, ὅπε καὶ τὸν Μακάριον τελείως διώξαντες ἐκάθηραν, ἐπέρασαν χρόνοι, ιηʹ. καὶ ἔκαναν Ἡγȣ́μενον. Ὅμως βλέποντες ὅτι τὸ κακὸν προβαίνει εἰς χειρότερον, ἐχάλασαν, ὡς εἴπομεν, τὸ κακῶς κειθὲν καὶ κυρωθὲν ἐκεῖνο Συνοδικὸν, καὶ ἔγινεν ἄλλο τὸ ὑπὸ Ἱερεμίȣ. καὶ εὐθὺς τὸν αὐτὸν

Εὐγένι. χρόνον ἐχειροτόνησαν Ἀρχιεπίσκοπον τὸν κὺρ Εὐγένιον, τὸν ὁποῖον εἶχον πρότερον Ἡγȣ́μενον. καὶ ἔζησεν, ἀφ᾽ ȣ͂ ἐχειροτονήθη, χρόνȣς, ιζʹ.

Ἀνασά. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τȣ́τȣ ἐχειροτονήθη Ἀναςάσιος. ἔζησε καὶ αὐτὸς χρόνȣς, ηʹ.

Λαυρέντιος. Μετὰ τὸν Ἀναςάσιον ὁ κὺρ Λαυρέντιος. ἔζησε χρόνȣς, κδʹ.

Ἰωάσ. Τȣ́τȣ θανόντος, ἐχειροτονήθη ὁ κὺρ Ἰωάσαφ ὁ Ῥόδιος, ἐν ἔτει αχιζʹ, εἰς τὰς λʹ. τȣ͂ Σεπτεμβρίȣ μηνὸς, ἡμέρᾳ δʹ. καὶ ἀρχιεράτευσε χρόνȣς μʹ.

Νεκτάριος. Μετ᾽ ἐκεῖνον ἐψήφισαν Ἀρχιεπίσκοπον τὸν κὺρ Νεκτάριον τὸν συγγράψαντα τὴν παρȣ͂σαν Ἱεροκοσμικὴν ἱςορίαν, ὅςις ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἱερȣσαλὴμ τȣ́τȣ ἕνεκα. ὅμως οἱ Ἁγιοταφῖται ἐχειροτόνησαν αὐτὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων.

Ἀνανίας. Καὶ γέγονεν Ἀρχιεπίσκοπος ὁ κὺρ Ἀνανίας ὁ Βυζάντιος, ἀρχιεράτευσε δὲ χρόνȣς ιʹ. καὶ ἐποίησε παραίτησιν.

Καὶ

Καὶ ἐχειροτονήθη Ἀρχιεπίσκοπος ὁ κὺρ Ἰωαννίκιος ὁ Πελοποννήσιος, καὶ ἀρχιεράτευσε χρόνους λέ. *Ἰωαννίκιος.*

Μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ κὺρ Ἰωαννικίου τούτου, ἀρχιεράτευσεν ὁ κὺρ Κοσμᾶς ὁ Βυζάντιος χρόνον ἕνα, καὶ ποιήσας παραίτησιν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐγένετο Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, καὶ Ἀλεξανδρείας ὕστερον. *Κοσμᾶς.*

Καὶ ἐψηφίσθη ὁ κὺρ Ἀθανάσιος, ὁ ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Βερροίας. ἐχειροτονήθη δὲ εἰς τοὺς αψή. Ἰαννουαρίου ς'. καὶ ἀρχιεράτευσε χρόνους β'. καὶ ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ ὁ ἀοίδιμος. *Ἀθανάσιος.*

Μετὰ τοῦτον ἐψηφίσθη ὁ κὺρ Ἰωαννίκιος ὁ Λέσβιος, καὶ ἐχειροτονήθη εἰς τοὺς αψκ'. Ὀκτωβρίου ιά. ἔζησε δὲ χρόνους ζ'. καὶ ἀνεπαύθη. *Ἰωαννίκιος.*

Μετὰ τὸν κὺρ Ἰωαννίκιον ἐψηφίσθη ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἡγούμενος τοῦ Μοναστηριακοῦ Μετοχίου τοῦ Τιμίου Προδρόμου, κὺρ Νικηφόρος Μαρθάλης ὁ Γλυκὺς ἐπονομαζόμενος ὁ ἐκ Χάνδακος τῆς Κρήτης, καὶ ἐχειροτονήθη εἰς τοὺς αψκθ'. Ὀκτωβρίου ις'. ἀρχιεράτευσε δὲ χρόνους κ'. καὶ ἐποίησε παραίτησιν, καὶ ἀπελθὼν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἀνεπαύθη, μετεκομίσθησαν δὲ τούτου τὰ λείψανα εἰς τὸ Μοναστήριον. *Νικηφόρος.*

Μετὰ τοῦτον ἐψηφίσθη ὁ Ἀρχιμανδρίτης κὺρ Κωνστάντιος, ὁ ἀπὸ πατρὸς μὲν Κρής, ἀπὸ μητρὸς δὲ Βυζάντιος, ὅτε ἀφίκετο ἀπὸ τῆς Μοσχοβίας. ἐχειροτονήθη δὲ εἰς τοὺς αψμή. τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων, καὶ Ἀρχιεράτευσε χρόνους δέκα. Εἶτα ἐποίησε παραίτησιν, καὶ ἀπερχόμενος εἰς τὴν βασιλεύουσαν, ἀνεπαύθη καθ' ὁδόν. Μετεκομίσθησαν δὲ καὶ τούτου τὰ λείψανα εἰς τὸ Μοναστήριον. *Κωνστάντιος.*

Μετὰ δὲ τὸν κὺρ Κωνστάντιον ἐψηφίσθη ὁ νῦν κὺρ Κύριλλος ὁ ἐκ Χάνδακος τῆς Κρήτης, διευρισκόμενος ἐν Σμύρνῃ, καὶ ἐκεῖθεν ἀπελθὼν εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν, ἐχειροτονήθη εἰς τοὺς αψνθ'. Ὀκτωβρίου ιζ'. *Κύριλλος.*

Περὶ τιμίων ἄλλων σπουδαίων Ἀνδρῶν Σιναϊτῶν.

Ἐστάθησαν εἰς τοῦτο τὸ Ἅγιον Μοναστήριον καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους Ἄνδρες σοφοὶ καὶ ἐπιστήμονες. εἰς γὰρ τὸν καιρὸν τῶν Παλαιολόγων ἦτον εἰς αὐτὸ ἕνας Ἱερομόναχος, τοὔνομα Ἀθανάσιος, ὄχι μόνον διαβόητος εἰς ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς σοφίαν, καὶ μάθησιν. Οὗτος διὰ τὴν ἀρετήν του ἐχρημάτισε Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. πρὸς τοῦτον ἔγραψεν ὁ Σοφὸς Παχυμέρης τὴν Παράφρασιν ὅπου κάνει εἰς τὸν Μέγαν Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην, καθὼς δηλοῖ τὸ Προοίμιον τοῦ Βιβλίου ἐκείνου.

Εἰς δὲ τὸν καιρὸν Γενναδίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ὁποίου οἱ Τοῦρκοι ἔλαβον τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἦτον εἰς τοῦτο

τὸ Μοναστήριον δύο Ἱερομόναχοι σοφοὶ καὶ σπουδαῖοι εἰς Ἀρετὴν, καὶ γραμμάτων μάθησιν, Μάξιμος, καὶ Ἰωακεὶμ, ὁ πρότερον ὢν Ἁγιοταφίτης. Οὗτοι ἔστειλαν κάποιους Μοναχοὺς τοῦ Μοναστηρίου, ὡς πρέσβεις πρὸς αὐτὸν τὸν κὺρ Γεννάδιον μὲ ἐπιστολάς τους, νὰ ἐρωτήσουν περὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τους τοῦ Ὄρους Σινᾶ, ὅτι προλαβὼν ἔκαμε παραίτησιν. ἀκόμι νὰ ἐρωτήσουσι καὶ περὶ ἄλλων τινῶν ἀναγκαίων Ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Ἀποκρίνεται δὲ ὁ αὐτὸς Γεννάδιος μὲ μίαν του ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Μάξιμον, καὶ κοινῶς πρὸς ὅλους τοὺς Πατέρας, χωριστὰ δὲ εἰς ἄλλην ἐπιστολὴν ἀποκρίνεται πρὸς μόνον τὸν Ἰωακείμ. Σώζονται δὲ τὰ ἰδιόχειρα Γράμματα τοῦ αὐτοῦ Σχολαρίου μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὸ Μετόχιον τὸ ἐν Αἰγύπτῳ. Ἀλλ' ἡμεῖς ἀφέντες τὴν πρὸς τὸν Ἰωακεὶμ ἐπιστολὴν, γράφομεν μόνον ὧδε τὴν πρὸς τὸν Μάξιμον, καὶ τοὺς λοιποὺς Πατέρας, ὡς ἀναγκαῖα ὄντα πρὸς πάντας τὰ ἐν αὐτῇ περιεχόμενα ζητήματα.

ἘΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ.

Κὺρ Γενναδίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Σχολαρίου, πρὸς τὸν τιμιώτατον ἐν Μοναχοῖς κὺρ Μάξιμον, καὶ πρὸς τοὺς ἐν Σινᾷ Ὄρει Ἱερομονάχους, καὶ Μοναχούς.

Τῷ τιμιωτάτῳ ἐν Μοναχοῖς κὺρ Μαξίμῳ τῷ κατὰ Κόσμον Σοφιανῷ, καὶ πᾶσι τοῖς ἀσκουμένοις ἐν τῇ Ἁγίᾳ Μονῇ τοῦ Σινᾶ ὁσιωτάτοις Ἱερομονάχοις.

Τιμιώτατε ἐν Μοναχοῖς, καὶ ἐμοὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ποθεινότατε, χαίρειν, καὶ ἔλεος, καὶ εἰρήνην ἐπευχόμεθά σοι ἀπὸ Θεοῦ Παντοκράτορος. Αἱ γραφαὶ τῆς σῆς εὐλαβείας ἦλθον εἰς ἡμᾶς πρῶτον ἀνεῳγμέναι. καὶ παρ' ἡμῶν ἐπέμφθησαν πρὸς τὸν τιμιώτατον κὺρ Ἰωάννην. ἀπ' αὐτῶν οὖν, καὶ ἀπὸ τοῦ τιμιωτάτου Γέροντος κὺρ Ἰωακείμ, καὶ τοῦ Καλογήρου αὐτοῦ Γρηγορίου τῶν Σιναϊτῶν, ἐμάθομεν περὶ τῆς ὑγείας σου καὶ εὐφράνθημεν. Ὡς δὲ ἐσαφήνισαν ἡμῖν οἱ Μοναχοὶ περὶ τῶν αὐτόθι σκανδάλων, σφόδρα ἐλυπήθημεν. ὅτι ὁ τῆς ἀληθείας πολέμιος Δαίμων ἐξεῦρε προφάσεις καὶ ὑπουργούς, ἵνα διασαλεύσῃ καὶ ἀνατρέψῃ τὴν Ἁγίαν Μονὴν τοῦ Σιναίου. ἥτις, οὐ μόνον ἐστὶ λιμὴν τῶν ἐνασκουμένων αὐτῇ Μοναχῶν. ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἐν τοῖς μέρεσιν αὐτῆς Χριστιανῶν λιμὴν καὶ ψυχαγωγία τῶν ἐπιχωριαζόντων Χριστιανῶν, εἰς προσκύνησιν καὶ μνήμην τῆς παλαιᾶς Ὁσιότητος τοῦ Ἁγίου Τόπου, καὶ δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμέτερον καύχημα. Εὑρέθημεν οὖν καὶ ἀσθενοῦντες ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, καθὼς καὶ θέλεις μάθει ἀπὸ τῶν Μοναχῶν, ἀλλὰ πλέον τῆς ἀσθενείας ἐλύπησεν ἡμᾶς ἡ ὑπόθεσις αὕτη. Διὰ

τοῦτο,

τοῦτο, ζήλῳ ἱερῷ κινηθέντες, ἠναγκάσαμεν τοὺς εὐλαβεῖς Μοναχοὺς τούτους, ἵνα ὑποστρέψωσι, καὶ συντόμως, καὶ πλατύτερον μὲν μέλλετε μαθεῖν παρ᾽ αὐτῶν. Διὰ πλείονα δὲ πληροφορίαν καὶ πίστιν καθαρωτέραν, γράφομεν δι᾽ ὀλίγων, καὶ ἐν φράσει ἁπλουστέρᾳ, ἵνα πάντες οἱ αὐτόθι, δυνηθῶσι ταῦτα κατανοῆσαι, καὶ εἰρηνευθῶσι πάντων αἱ ψυχαὶ εἰς δόξαν Θεοῦ.

Πρῶτον οὖν γινώσκετε πάντες οἱ ἐνασκούμενοι τῇ Ἁγίᾳ Μονῇ τοῦ Σιναίου, εὐλαβέστατοι καὶ ὁσιώτατοι Ἱερομόναχοι, ὅτι ἡ τῆς Ἀρχιερωσύνης παραίτησις παντὸς Ἐπισκόπου οὐδὲν τελειοῦται, εἰ μὴ ἔτι ἀπέλθῃ εἰς τὴν χειροτονήσασαν αὐτὸν Ἐκκλησίαν, καὶ εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον αὐτοῦ, ἢ Πατριάρχην, καὶ εἴπῃ τὰς αἰτίας, καὶ λάβῃ τὴν ἄδειαν τῆς παραιτήσεως, καὶ ἄλλος ἀποκατασταθῇ εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ. καὶ γὰρ πολλοὶ παρῃτήσαντο, ἀλλὰ οὐκ ἀφῆκεν αὐτοὺς ὁ Πατριάρχης αὐτῶν, καὶ ἡ Ἐκκλησία, καὶ πάλιν ἦσαν Ἐπίσκοποι, καὶ τὸ ἐνεργεῖν εἶχον. Εἰ οὖν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος τοῦ Σιναίου, συμβουλευθεὶς, ἢ ὁρισθεὶς παρὰ τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, κρατεῖ καὶ νῦν τὴν προστασίαν τῆς Μονῆς καὶ τὴν Ἀρχιερωσύνην, μὴ σκανδαλίζεσθε διὰ τοῦτο, ἀλλὰ δέχεσθε αὐτὸν μετὰ πάσης πληροφορίας. διότι ὁ μὴ δεχόμενος αὐτὸν, ὑπὸ τῷ κρίματι ἔσται τῶν σχισματικῶν καὶ σκανδαλοποιῶν.

Δεύτερον. ὁ Ἀρχιερεὺς, ἢ ὁ Ἐπίσκοπος ὀφείλει λειτουργεῖν μετὰ Διακόνου ἐν τῇ Μητροπόλει, καὶ ἐν τῇ συνάξει τοῦ κοσμικοῦ πλήθους διὰ τὴν εὐταξίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν σεμνότητα τῆς Ἀρχιερωσύνης. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ κελλίῳ, καὶ ἐν Παρακκλησίῳ δύναται λειτουργῆσαι καὶ ἁγιάσαι μετὰ Φελώνης καὶ Ὠμοφορίου, ὑπηρετοῦντος ἑνὸς Μοναχοῦ. ἡ γὰρ Ἱερωσύνη τοῦ Διακόνου ἐκ τῆς τοῦ Ἱερέως, ἤτοι Ἀρχιερέως κρέμαται, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναται ὁ Διάκονος λειτουργῆσαι μόνος. ἡ δὲ Ἱερωσύνη τοῦ Ἀρχιερέως οὐ κρέμαται ἐκ τῆς Ἱερωσύνης τοῦ Διακόνου, καὶ διὰ τοῦτο δύναται λειτουργεῖν χωρὶς Διακόνου. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς Ἱερεύς ἐστι, πλὴν ἄρχων Ἱερέων, ὡς καὶ αὐτὸ δηλοῖ τὸ ὄνομα. Εἰ οὖν ὁ Ἱερεὺς δύναται λειτουργεῖν χωρὶς Διακόνου, πολλῷ μᾶλλον ὁ Ἀρχιερεύς. Οὕτως ἐλειτούργουν οἱ τῆς μακαρίας μνήμης παναγιώτατοι Πατριάρχαι, ὁ κὺρ Εὐθύμιος, καὶ ὁ κὺρ Ματθαῖος, καὶ οἱ ἄλλοι ἐπάνω τῶν Κατηχουμένων τοῦ Πατριαρχείου, ἐν τῷ Παρακκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Θεοφυλάκτου, σύνεγγυς τοῦ κελλίου αὐτῶν. ἀλλὰ ἐν τῇ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἑορτασίμως ἐλειτούργουν μετὰ τῆς τάξεως ὅλης. Τόσον οὖν δύναται ἵνα λειτουργήσῃ αὐτόθι Ἐπίσκοπος μόνος, ὅσον ἐν τῷ Ἁγίῳ Θεοφυλάκτῳ οἱ Ἅγιοι Πατριάρχαι ἐκεῖνοι. διότι οὐκ ἔνι αὐτόθι Πόλις, οὐ δὲ Κόσμος, οὐ δὲ λαὸς κοσμικὸς, ἀλλὰ ἔρημος, καὶ Μοναστήριον, καὶ Μοναχοί. εἶτα ἐξ ἀνάγκης, καὶ Νόμου μετάθεσις γίνεται. Ἐὰν οὖν μὴ εὑρίσκεται Διάκονος, διὰ τοῦτο, ἵνα ἀπομείνῃ ὁ Ἁγιασμὸς τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τῶν Μοναχῶν τῶν μελλόντων ἁγιάζεσθαι δι᾽ αὐτῶν; οὐχί. Ἡμεῖς δὲ διακρίνομεν καὶ πλέον, ὅτι ὁ Ἁγιώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ἐὰν μὴ ἔχῃ

Διά-

Διάκονον ἐν τῇ μεγάλῃ Ἑορτῇ, μὴ ἀπομείνῃ ἡ Λειτουργία αὐτοῦ, καὶ ὁ
Ἁγιασμὸς τῶν Χριστιανῶν τῶν προσκυνητῶν, καὶ ἡ τάξις καὶ ἡ συνήθεια.
Ἀλλὰ ἔνι δυνατὸν ἵνα γένηται οὕτως, ἵνα ἐνδύνηται τὰς Ἱερὰς στολὰς ὁ
Πατριάρχης ἐντὸς τοῦ Βήματος, καὶ ἵσταται ἐν τῷ τόπῳ τῆς Ἁγίας Τρα-
πέζης, καὶ ἐὰν ὦσι καὶ πλείους Ἱερεῖς, ἵστανται ἐντός, εἰς δὲ προσκομί-
σας, ἵνα ποιήσῃ τὴν Εἴσοδον τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ παραδιδῶν αὐτὸ τῷ
Πατριάρχῃ. καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ Εἰσόδῳ ὁ αὐτὸς πάλιν Ἱερεὺς μόνος ποιεῖ
Εἴσοδον μετὰ τῶν Ἁγίων, καὶ παραδιδῶν αὐτὰ τῷ Πατριάρχῃ. Καὶ οὕτως
γίνεται ἡ ἱερὰ Λειτουργία, εἶτα ὁ Πατριάρχης ἁγιάζει τὸν λαόν, καθὼς
ἐστι συνήθεια, ἡ χρεία. Τὸ αὐτὸ καὶ πᾶς Μητροπολίτης καὶ Ἐπίσκοπος.
ὅτι ἀπαραίτητος ἡ ἀνάγκη τῆς Λειτουργίας, κἂν Διάκονος οὐχ εὑρίσκεται.

Περὶ τοῦ Ἐπισκόπου τοῦ ἀπὸ Πόσνας. Καὶ ἐποίησαν ἐκεῖ πολλοὺς ἀ-
πὸ Κουνδουγέρων εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Οὕτω καὶ
αὐτὸς ἐφιλοτιμήσατο, ἵνα τὸν Αὐθέντην Χερτζέκαν ἐν ἄλλῳ μέρει τῆς
Πόσνας, καὶ ὅσους δυνηθῇ ἐκεῖ ποιήσῃ Χριστιανοὺς ὀρθοδόξους εἰς τὴν Ἐκ-
κλησίαν ἡμῶν. (εἴθε ἵνα ἐποίουν τοῦτο καὶ τῶν ἡμετέρων τινές, ἀλλὰ ποῦ
ζῆλος τοιοῦτος;) Ποιεῖ οὖν ἐκεῖ, ὡς μανθάνομεν, καὶ πολλὴν ὠφέλειαν. ὁ
δὲ Αὐθέντης ἐκεῖνος φανερῶς μὲν οὐδὲν χωρίζεται τελείως τῶν Κουνδουγέ-
ρων, διὰ τὸν περὶ τῆς ἀρχῆς φόβον. καὶ οἰκονομίᾳ χρώμενος, ἵνα διὰ τοῦ
τοιούτου καλύμματος, ἑλκύσῃ τοὺς ἄλλους, τῇ συνεργίᾳ τοῦ Ἐπισκόπου. Ἔ-
στι δὲ τῇ διαθέσει Χριστιανός, ἀπὸ ὀλίγου καιροῦ. διὰ τοῦτο πέμπει εἰς
τοὺς Χριστιανοὺς ἐλεημοσύνας. εἰ δὲ μὴ ἦν Χριστιανός, οὐκ ἔμελλε ῥίπτειν
ματαίως τὰ χρήματα αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο, τὸν Ἐπίσκοπον ἐὰν μνημονεύσητε
ποτέ, οὐ βλάπτεσθε. ἔνι γὰρ Ὀρθόδοξος, καὶ χειροτονία ὀρθοδόξου, τοῦ γνη-
σίου Πατριάρχου τοῦ τόπου αὐτοῦ. Ἀρκεῖ, ὅτι οὐκ ἔσται ποτὲ χρεία ἵνα λει-
τουργήσῃ ἐν τῇ Μονῇ. εἰδὲ συμβῇ ἵνα ἀπότε τῶν καιρῶν φανῇ διπλοῦς
καὶ ὑποκρινόμενος, οὐδὲ τότε ὀφείλετε λυπεῖσθαι, ὡς ἐξαπατηθέντες. ὁ μὲν
γὰρ Κύριος ἡμῶν εἶπεν. ὅτι ὁ δεχόμενος Προφήτην εἰς ὄνομα Προφήτου,
καὶ τὰ ἑξῆς. ὁ δὲ μακάριος Ἰωάννης. πᾶν Πνεῦμα, ὃ ὁμολογεῖ Κύριον
Ἰησοῦν Χριστόν, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι. Διὰ τοῦτο ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία τὴν ὁ-
μολογίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνει, καὶ ἀρκεῖται. τὰς δὲ τῶν ἀνθρώπων
διανοίας καὶ τὰ μέλλοντα οὐδεὶς οἶδεν, εἰμὴ ὁ Θεὸς μόνος. Καὶ ἐὰν φέρῃ
ἐλεημοσύνην ἐκ τοῦ Αὐθέντου ἐκείνου, δέχεσθε αὐτήν, καὶ μάλιστα διὰ ὠφέ-
λειαν ἐκείνου, ἵνα συγκρατῆται ἐν τῷ Χριστιανισμῷ. Μὴ μνημονεύετε δὲ
αὐτοῦ τοῦ Αὐθέντου ἐν τῇ Λειτουργίᾳ φανερῶς. διότι ἀκμὴν σκεπάζετε τὸν
Χριστιανισμόν. Ἐν δὲ τῇ εὐχαριστίᾳ τῆς τραπέζης ὑμῶν, παρόντος τοῦ Ἐ-
πισκόπου, εἰ θέλετε εὔχεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς διαφυλάξαι
τὴν ζωὴν τοῦ Αὐθέντου Χερτζέκα, καὶ τάξαι αὐτὸν μετὰ τῶν γνησίων τῆς
Ἐκκλησίας Υἱῶν, τελειωθέντων ἐν τῇ εὐσεβεῖ πίστει αὐτοῦ, καὶ εἰπεῖν,

Κύ-

Κύριε ἐλέησον ὑπὲρ αὐτοῦ ὁμοφώνως, οὐδὲν κωλύει. οἱ γὰρ εὐλαβεῖς καὶ φιλάνθρωποι Ἀσκηταί, ἐν ταῖς παραστάσεσιν αὐτῶν, εὔχονται ὑπὲρ παντὸς τοῦ πλάσματος τοῦ Θεοῦ, ἵνα, εἰ δυνατόν, πάντες ἐλεηθῶσι διορθωθέντες.

Ἐπεὶ δὲ ἠρώτησαν οἱ Μοναχοί, εἰ ἔνι συγκεχωρημένον ἵνα διδῶτε τοῖς Ἀρμενίοις τὴν Παναγίαν τοῖς Προσκυνηταῖς. Ἡμεῖς λέγομεν, ἵνα διδῶτε αὐτοῖς καὶ τὸ ἀντίδωρον. Χριστιανοὶ γάρ εἰσι, καὶ διὰ τοῦτο ἔρχονται ἐκ τοσούτων διαστημάτων εἰς προσκύνησιν τοῦ Δεσποτικοῦ Τάφου. Εἰ γοῦν καὶ ἐσχισμένοι εἰσὶν ἀφ᾽ ἡμῶν διά τινα ζητήματα τῆς Πίστεως, καὶ εἰσὶν Ἑτερόδοξοι, ἀλλά, ὡς Χριστιανοί, μετὰ Πίστεως καὶ εὐλαβείας ζητοῦσι τὸν ἁγιασμὸν ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν διδόναι. τὸ γάρ, μὴ δότε τὰ Ἅγια τοῖς κυσί, καὶ τὰ ἑξῆς, περὶ τῶν ἀπίστων νοεῖται, ἤγουν Ἰουδαίων, καὶ Σαρακηνῶν, καὶ Μανιχαίων, καὶ ἄλλων, οἵτινες προσποιοῦνται τὸν Χριστιανισμόν, μὴ ὄντες Χριστιανοί. διὸ καὶ ἐπάγει, μήποτε ἐπιστραφέντες καταπατήσωσιν αὐτά, καὶ ῥήξωσιν ὑμᾶς. κύνες οὖν εἰσὶ καὶ χοῖροι οἱ καταπατοῦντες. οἱ δὲ μετὰ Πίστεως καὶ εὐλαβείας ζητοῦντες τὰ Ἅγια, καὶ προσλαμβάνοντες, οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι. Ἀκούετε δὲ καὶ τοῦ Κυρίου εἰπόντος, ὅτι ὁ μὴ ὢν καθ᾽ ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστι, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλλω ἔξω. τὸ μέγα Μυστήριον τῆς Κοινωνίας μόνον μὴ δίδοτε αὐτοῖς. Εἰ δέ τις ἀπ᾽ αὐτῶν βουληθῇ προσμεῖναι αὐτόθι ἢ νοσήσας, ἀρνήσηται μὲν τὴν πατρικὴν δόξαν, ὁμολογήσῃ δὲ τὴν δόξαν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀξιώσατε αὐτὸν καὶ τῆς τοιαύτης Κοινωνίας. Τοῦτό ἐστιν ἡ συνήθεια τῆς Καθολικῆς τῶν Χριστιανῶν Ἐκκλησίας. διὸ καὶ οἱ Ἁγιώτατοι Πατριάρχαι, ὅτε ἐλειτούργουν ἑορτασίμως, τοὺς ἐρχομένους Ἀρμενίους, μετὰ πάσης εὐλαβείας εἰς τὴν Λειτουργίαν, οὔτε ἐδίωκον, ἀλλὰ καὶ ἀπερχομένους μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων, καὶ προσκυνοῦντας καὶ ἀσπαζομένους τὴν Πατριαρχικὴν χεῖρα, καὶ εὐλογοῦν, καὶ ἐδίδουν αὐτοῖς τὸ Ἀντίδωρον. ὡς γὰρ Μαθηταὶ τοῦ Σωτῆρος, οὐκ ἐξέβαλλον ἔξω τοὺς εἰς αὐτὸν ἐρχομένους. Ἀρκετὸν οὖν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐ ζητεῖτε, οὐδὲ λαμβάνετε Ἁγιασμὸν παρ᾽ αὐτῶν, διότι εἰσὶν Ἑτερόδοξοι, καὶ κεχωρισμένοι. Ἀλλ᾽ ἐὰν ζητῶσιν αὐτοὶ τὸν Ἁγιασμὸν ἀφ᾽ ὑμῶν, ὀφείλετε μὴ ἀποπέμπειν αὐτούς, ὡς προείπομεν.

Ἐὰν ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων διὰ χρημάτων γίνεται, ἢ γινόμενος διὰ χρημάτων οἰκονομεῖ τοὺς Αὐθέντας τοῦ τόπου, μὴ σκανδαλίζεσθε. ἐν γὰρ τοῖς μέρεσιν ἡμῶν, τούτοις τοῖς τρόποις κτᾶται ἡ Ἀρχιερωσύνη, ἀρξαμένου τοῦ κακοῦ τούτου ἀπὸ χρόνων πεντήκοντα, καὶ ἔλαττον. Καὶ αὐτόθι μὲν ἑτερόπιστοι οἱ λαμβάνοντες τὰ χρήματα, καὶ οἱ διδόντες, ἐξ ἀνάγκης διδόασι. διότι οὐ δέχεται ἄλλως γενέσθαι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ συγχωρεῖ τοῦτον, καὶ ἡ γνῶσις τῶν διακριτικῶν. Τὸ δὲ ἐνταῦθα γινόμενον ἐστὶ μέγα ἁμάρτημα. διότι Χριστιανοί εἰσι καὶ οἱ πωλοῦντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες. Καίτοι μετὰ τὴν δικαίαν παίδευσιν τοῦ Θεοῦ, πόσα ἐαυ-

δάσαμεν στῆσαι τὸ κακὸν τοῦτο; ἐδώκαμεν γὰρ καὶ παράδειγμα τὸν ἡμέτερον
βίον καὶ τρόπον. οὔτε γὰρ ἐχειροτονήσαμεν τινὰ λαβόντες ἀπ' αὐτοῦ. ἀλλὰ
καὶ πολλοὺς ἐποιήσαμεν Ἀρχιερεῖς μετὰ ἐξόδων ἡμετέρων, ἐπειδὴ ἦσαν αἰχ-
μάλωτοι, ἀλλοτρόπως δὲ χρήσιμοι καὶ ἀναγκαῖοι. ἀλλὰ οὐδὲ οὕτως ἰσχύσα-
μεν στῆσαι τὸ κακόν. Καὶ ὅμως οὐδὲ ἀποκαλύπτομεν τὰ πάθη τῶν Ἐκ-
κλησιαστικῶν Ποιμένων ἡμεῖς, γινώσκοντες αὐτοὶ, καὶ εἰδότες τὴν ἀκρί-
βειαν τῶν Ἱερῶν Κανόνων. ἀλλὰ μᾶλλον καὶ συγκαλύπτομεν αὐτὰ, ἵνα μὴ
γένηται σκάνδαλον ἐν ταῖς ψυχαῖς τοῦ λαοῦ. ἵνα μὴ ἡ κατάγνωσις τῶν
Ποιμένων, ἐκβάλλῃ αὐτοὺς εἰς καταφρόνησιν, εἶτα εἰς ἀμφιβολίαν περὶ
τῆς Πίστεως, εἶτα εἰς παντελῆ ἀπιστίαν, καὶ ἡμεῖς ἐνεχόμεθα τῷ κρίμα-
τι, καὶ πληρωθῇ ἐφ' ἡμῖν τὸ, Μὴ ἔσο ἐπὶ πολὺ δίκαιος, ἵνα μὴ ἀ-
σεβήσῃς. πρὸς γὰρ τοὺς καιροὺς κρίνουσι πάντες οἱ Νομοθέται καὶ Δικασταί.
Οἴδαμεν δὲ, ὅτι οἱ μὲν παραβαίνοντες ἑκουσίως τοὺς Κανόνας Ἀρχιερεῖς,
ἐνέχονται τῷ κρίματι τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ Χριστιανικὸς λαὸς ἔχει τὸν μισθὸν
τῆς ἑαυτοῦ εὐλαβείας ἀκέραιον ἐκ τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν οὖν ταῦτα ὑπομένωμεν,
καὶ συγκαλύπτωμεν αὐτὰ, ἔνθα εἰσὶν ἑκούσια τῶν ποιούντων, ἐπεὶ οὐ δυ-
νάμεθα διορθῶσαι, πολλῷ μᾶλλον αὐτόθι, ὅπου ἔνι καὶ ἄγνοια πλείων,
καὶ συνήθεια πολυχρόνιος, καὶ ἀνάγκη ἀπαραίτητος. Τὸ αὐτὸ λέγομεν καὶ
διὰ ἄλλας τινὰς Κανονικὰς παραβάσεις, ἵνα μὴ σκανδαλίζησθε, ἀλλὰ τὸ
μὲν κρίμα τῆς παραβάσεως ἀφίεται εἰς αὐτοὺς, ἐὰν παραβαίνωσιν ἑκου-
σίως. οἱ γὰρ διὰ ἄγνοιαν, ἢ ἀνάγκην τῶν καιρῶν ἀπαραίτητον, καὶ αὐτοὶ
συγγνώμης εἰσὶν ἄξιοι παρὰ τῷ Θεῷ. Ὑμεῖς δὲ τηρεῖτε τὴν ὑποταγὴν
καὶ τὴν ἕνωσιν, ἀποβλέποντες πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. πλη-
ροφοροῦμεν γὰρ ἡμᾶς ἐν Κυρίῳ, Ὅτι, ὅστις ἐν τοῖς καιροῖς τούτοις φιλο-
νεικεῖ στῆσαι τὴν ἀκρίβειαν ἐν ταῖς συνηθείαις τῆς Ἐκκλησίας ὑμῶν καὶ
ταῖς πράξεσιν, ἣν εἶχεν ἐν τῇ τῶν Χριστιανῶν ἐλευθερίᾳ, πολέμιός ἐστι
τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶτα καὶ ἀδυνάτοις ἐπιχειρεῖ. καὶ ὅστις συγκαταβαίνει ὀ-
λίγον, ἵνα διαφυλάξῃ τὸ πᾶν, Ἀποστολικὴν ἔχει προαίρεσιν, καὶ οὕτω κρι-
νεῖ αὐτὸν ὁ Θεός. πληροφοροῦμεν δὲ ἡμᾶς καὶ ἄλλο τι καθολικώτερον ὡς
ἀπὸ Θεοῦ, τοῦ φωτίζοντος τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας. Γινώσκετε τοίνυν,
ὅτι ἡ λεπτολογία τῆς εὐταξίας ἐν τοῖς Μυστηρίοις τῆς Ἐκκλησίας, καὶ
ἐν τῇ Ἀρχιερωσύνῃ, καὶ ταῖς Θυσίαις, καὶ ταῖς ψαλμῳδίαις, καὶ ταῖς
Ἑορταῖς, καὶ τῇ Μοναχικῇ Πολιτείᾳ, καὶ πᾶσιν ἁπλῶς, οὐκ ἦν ἀπ' ἀρ-
χῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλ' ὕστερον γέγονεν. ἤρξατο γὰρ ἀπὸ τοῦ καιροῦ τοῦ
Μεγάλου Βασιλέως Κωνσταντίνου, ἐξ ὅτου αἱ Οἰκουμενικαὶ ἤρξαντο Συνό-
δοι. ἡ δὲ σοφία καὶ ἐπιμέλεια τῶν ἐπιτρόπων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐλευθε-
ρία καὶ παρρησία τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ χρόνου προβαίνοντος, τὴν τοιαύτην
λεπτολογίαν ἐπλήρωσε. Πρὸ δὲ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, χρόνοις τρια-
κοσίοις καὶ ὀκτὼ καὶ δέκα, ἀπὸ τῆς Οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἁπλό-

Σημείωσον διάκρισιν Πνευματικοῦ Ἀνδρός.

Ὅρα καὶ ταῦτα καλῶς.

τητα

τητα εἶχεν ἐν πᾶσιν ὁ Χριστιανισμὸς, καὶ οὐ ποικιλίαν τοσαύτην. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ ἁπλότητι εἶχεν ὁ ἡμέτερος Ἰησοῦς πλείονα καρπὸν ἐκ τῶν ἀνθρώπων. ἀπέθνησκον γὰρ διὰ τὸ τοῦ Ἰησοῦ ὄνομα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν πάσῃ τῇ Οἰκουμένῃ ἑκατοντάδες, καὶ χιλιάδες, καὶ μυριάδες ἀνθρώπων ὑπὲρ ἄνθρωπον, καὶ προέκοπτε καθ' ἑκάστην ὁ Χριστιανισμὸς διὰ τὰ αἵματα τῶν ἀλεπτολογήτων Χριστιανῶν, καὶ ὁ Οὐράνιος τόπος ἐπληροῦτο τῶν ἀπὸ γῆς Ἀγγέλων. ὁμοῦ τε γὰρ ἐβαπτίζοντο οἱ πλείους, καὶ ἀπῆγον εἰς τὸ Μαρτύριον, ἢ αὐτόκλητοι, ἢ ὑπὸ ἄλλων προδιδόμενοι. Καὶ νῦν ὁ Χριστιανισμὸς ὅμοιός ἐστι τῷ πρὸ τοῦ Κωνσταντίνου. οὔτε γὰρ Βασιλείαν ἔχομεν νῦν, οὔτε Ἐκκλησίαν ἐλευθέραν, οὔτε παῤῥησίαν, ὡς οὐδὲ τότε. ἡ δὲ λεπτολογία, τότε μὲν, οὔπω ἦν εὑρημένη, νῦν δὲ ἔνι μὲν ἐν τοῖς Βιβλίοις, ἀλλὰ ὁ διδάσκων οὐδεὶς, οὔτε ὁ διδασκόμενος, καὶ ἡ προαίρεσις τῶν γινωσκόντων ψυχρά. Ὅταν δὲ ὑπάρχῃ ἡ προαίρεσις καὶ ἡ γνῶσις, οὐ δύναται τηρεῖν διὰ τὰς τῶν χρόνων ἀνάγκας, ἅστινας προεῖπεν ὁ Κύριος ἡμῶν, ὅτι ἔσονται οὕτω βίαιοι, ὥστε, εἰ δυνατὸν, τοὺς ἐκλεκτοὺς πλανηθήσεσθαι, τὸν δὲ ὑπομένοντα μέχρι τέλους σωθήσεσθαι. Ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο δεῖ ἀθυμεῖν ἡμᾶς καὶ ἀπογινώσκειν, ἢ διότι οὐχ εὑρίσκομεν νῦν τὴν λεπτολογουμένην ἀκρίβειαν παράττεσθαι, καὶ ἄλλους παράττειν, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ, ὅτι ἐν τοσαύτῃ ἰδιωτείᾳ καὶ παχύτητι, μένει ὁ Χριστιανισμὸς ἐν πολλοῖς μέρεσι τῆς γῆς, καὶ πολλοῖς γένεσι, καὶ γλώσσαις πολλαῖς. Καὶ ταῦτα ἐν πειρασμοῖς ὑπὸ ἀπίστων τοσούτοις, καὶ ὅμως τὸ πλῆθος τῶν πειρασμῶν οὐ ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους κλονεῖσθαι περὶ τὴν Πίστιν, ἀλλὰ καὶ ἕτοιμοί εἰσιν ἀποθνήσκειν, ὅταν δεήσῃ. Τίς τολμήσει εἰπεῖν αὐτοὺς μὴ εἶναι μάρτυρας τῇ προαιρέσει; τίς ζητήσει ἀπ' αὐτῶν ἄλλην ἀκρίβειαν καὶ λεπτολογίαν, ἣν ὁ καιρὸς οὐ δίδωσιν; οἱ Χριστιανοὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει μαρτυροῦσι διὰ τὴν Ἰησοῦ Πίστιν καθ' ἑκάστην, καὶ ὑπομένουσι θλίψεις ἀνεκδιηγήτους. καὶ ἡμεῖς ἐξουθενήσομεν τινὰς, ἢ λυπησόμεθα, ὅτι ἐπελάθοντο τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἀντὶ τοῦ ἑβδόμου τυχὸν, ἀνέγνωσαν τὸ ἔνατον; ἢ ἔψαλλον ἦχον τῆς Ὀκτωήχου, καὶ ἀντὶ τοῦ πρώτου τὸν δεύτερον, ἢ τὰ τοιαῦτα; Διὰ τοῦτο, ὡς εἴπομεν, πάντα τηρεῖτε, καὶ ποιεῖτε μετ' ἀγαθῆς κρίσεως, καὶ σκάνδαλα μὴ γινέσθω ἐν ὑμῖν τοῖς Μοναχοῖς καὶ Ἱερωμένοις, ἵνα μὴ γένηται τοῦτο βλάβει καὶ ἐμποδισμὸς τῷ ζήλῳ τῶν κοσμικῶν Χριστιανῶν, καὶ τῇ εὐλαβείᾳ αὐτῶν τῇ πρὸς ὑμᾶς. Καὶ διὰ τοιαύτας αἰτίας, μήτε τοῦ Ἐπισκόπου χωρίζεσθε, μήτε τοῦ Πατριάρχου τὴν οἰκονομίαν κρίνετε, ἣν ἀναγκάζουσιν οἱ καιροί. καὶ ἐπιμελεῖσθε τῆς συστάσεως τῆς Ἁγίας Μονῆς· διότι, ὡς προείπομεν, τιμή ἐστιν αὕτη τῶν Χριστιανῶν, καὶ δόξα, καὶ καύχημα, δεόμενοι τοῦ Κυρίου, ἵνα ἐλεήσῃ καὶ ἡμᾶς, καὶ τοὺς ἄλλους αὐτόθι Χριστιανούς. Καὶ μὴ αὐξηνθῶσιν οἱ πειρασμοὶ, οἱ παρὰ τῶν ἀπίστων,

ἐν

ἐν δὲ τῇ αὐξήσει τῶν πειρασμῶν αὐξιωθῇ τῇ χάριτι αὐτοῦ καὶ ἡ ὑπομονὴ ὑμῶν καὶ ἡ καρτερία. Καὶ πρὸς τοῦτο ἀεὶ παρασκευάζεσθε σὺν ὁμονοίᾳ, καὶ ἀγάπῃ, καὶ τηρεῖτε ἕκαστος τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ καὶ τὴν τάξιν, ἣν παρελάβομεν ἐκ Θεοῦ. Καὶ ὁ τηρῶν τὸν μὴ τηροῦντα διορθούτω, εἰ δύναται, καὶ μὴ κρινέτω.

Τοὺς δὲ Ἐπισκόπους ὑμῶν, ὡς εἴρηται, ἐπιτηρεῖτε μόνον, ἵνα ὦσιν Ὀρθόδοξοι, καὶ μὴ διδάσκωσι δόγματα ἐναντίον τῆς ὀρθῆς Πίστεως, μήτε τοῖς Αἱρετικοῖς, ἢ ἀπεσχισμένοις συλλειτουργῶσι. Τὰ δὲ ἄλλα, ἢ τῆς ἀγνοίας αὐτῶν εἰσί, καὶ τῆς τοῦ καιροῦ κακίας, καὶ εἰσὶ συγγνωστοί, ἢ τῆς προαιρέσεως αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ μόνοι ἀπολογήσονται τῷ Θεῷ. ὑμεῖς δὲ τὸν πρὸς μισθὸν τῆς πρὸς αὐτοὺς ὑποταγῆς, διὰ τὴν πρὸς Θεὸν εὐλάβειαν, ἀκεραίαν ἕξετε. Ὡς γὰρ προείπομεν, στρατεύεται καὶ νῦν ὁ Χριστιανισμὸς, ὡς πρότερον, καὶ ἐν τῇ στρατείᾳ τὴν λεπτολογίαν, οὔτε ὁ Στρατηγὸς ἡμῶν Ἰησοῦς ἀπαιτεῖ, οὔτε οἱ τὰ τοῦ Ἰησοῦ φρονοῦντες. οὔτε δυνατόν ἐστι νῦν, ἢ γινώσκεσθαι, ἢ τηρεῖσθαι, καὶ τῶν μωρῶν καὶ ὑπερηφάνων καὶ σκανδαλοποιῶν τοὺς λόγους ἀπέχεσθαι. καὶ εἴτις ἔξωθεν ἐλθὼν ξένος, τοιοῦτός ἐστι, τουτέστι σκανδαλίζων, ἐλαύνετε αὐτόν. Ἐὰν ταῦτα τηρεῖτε, καὶ τὰ τῆς Ἁγίας Μονῆς πάντα καλῶς εἰς δόξαν Θεοῦ προχωρήσουσιν, ὑποχωρήσαντος τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἀνθρωπίνης σωτηρίας. καὶ ἡμεῖς ὑπισχνούμεθα ὑμῖν βεβαίως ὑπὸ Θεοῦ τὴν σωτηρίαν ὑμῶν, ἣν ζητοῦντες, τὴν ὁσιότητα τοῦ Ἁγίου Τόπου αὐτοῦ προσελάβεσθε. Ταῦτα διὰ τῆς σῆς εὐλαβείας δηλοποιοῦμεν, καὶ τοῖς Μοναχοῖς πᾶσι, τοῖς Υἱοῖς ἐν Χριστῷ καὶ Ἀδελφοῖς ἡμῶν. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ ἔλεος εἴη μετὰ τῆς σῆς τιμιότητος, καὶ μετὰ τῶν Ἀδελφῶν πάντων. Ἀξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς ἀφοσιώσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν ἣν ἔχομεν πρὸς τὸν Ἅγιον αὐτοῦ τόπον. Ἀμὴν, Ἀμὴν, Ἀμήν.

Ὁ Δοῦλος τῶν Τέκνων τοῦ Θεοῦ, ὁ ταπεινὸς Γεννάδιος.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ
ΤΗΣ ΚΟΣΜΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

Ἥτις περιέχει σύντομον ἀπαρίθμησιν ὅλων τῶν Βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, ἀρχίζουσα ἀπὸ τὸν Μιῶα, πρῶτον Βασιλέα τῆς Αἰγύπτου, καθὼς ἱστορεῖ ὁ Ἡρόδοτος, καὶ τελειώνουσα ἕως τῆς Βασιλείας τοῦ Σουλτὰν Σελὴμ, Υἱοῦ τοῦ Σουλτὰν Μπαγιαζίτη, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὸ Μισίρι ἀπὸ τοὺς Τζερκέζους.

Τελειώσαντες οὖν τὸ τρίτον Τμῆμα τῆς Ἱστορίας μας, τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει ὅσα κατὰ διαφόρους καιροὺς γεγόνασιν εἰς τὸ Ἅγιον καὶ Θεοβάδιστον Ὄρος τοῦτο τὸ Σινᾶ, ἕως τὰς ἰδικάς μας ἡμέρας, κάνομεν ἄλλην ἀρχὴν Τμήματος τοῦ τετάρτου τούτου, εἰς τὸ ὁποῖον θέλομεν κάμει μίαν σύντομον ἀπαρίθμησιν ὅλων τῶν Βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὸν Μιῶα, τὸν ὁποῖον οἱ Αἰγύπτιοι, καθὼς ἱστορεῖ ὁ Ἡρόδοτος, λέγουσι νὰ ἦτον πρῶτος τῆς Αἰγύπτου Βασιλεύς. καὶ θέλομεν τελειώσει ἕως τὴν Βασιλείαν τοῦ Σουλτὰν Σελὴμ, Υἱοῦ τοῦ Σουλτὰν Μπαγιαζίτη, ὁ ὁποῖος μετὰ πολέμων μεγάλων καὶ πολλῶν ἐπῆρε τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τοὺς Τζερκέζους, καὶ ἕως τὴν σήμερον εὑρίσκεται ὑποκάτω εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων Βασιλέων. Σκοπὸς δὲ τοῦ λόγου μας εἶναι, νὰ δείξῃ, ὅτι τὸ Θεοφρούρητον ἐκεῖνο καὶ Ἅγιον Μοναστήριον φυλάττεται ὑπὸ Θεοῦ, καὶ ὄχι ὑπὸ ἀνθρώπων. ὅπουγε εἰς τοσαύτας τῶν πραγμάτων ἀνωμαλίας, καὶ εἰς τόσον κακὸν, ὅπου αἱ ἐκεῖσε Ἐκκλησίαι, καὶ οἱ ἐν ὅλῃ τῇ Αἰγύπτῳ, καὶ Παλαιστίνῃ, καὶ Συρίᾳ, καὶ Ἀραβίᾳ ἔπαθον, ἀφ' οὗ ἡ Πίστις τῶν Χριστιανῶν ἄρχισε νὰ πολεμῆται καὶ νὰ διώκε-

τι, τοῦτο μόνον ἔμεινεν ἀκαταπάτητον. καὶ Θεοῦ βοηθείᾳ φυλαττόμενον ἕως τὴν σήμερον, καὶ μηδένα κακὸν δὲν ἔπαθεν ἀπὸ τοὺς τοῦ Μωάμεθ διαδόχους, οἱ ὁποῖοι πολλὰ ἄλλα Μοναστήρια καὶ Ἐκκλησίας ἐρήμωσαν, καὶ τελείως ἠφάνισαν. Μᾶλλον, ἐὰν τινὰς ἀκριβῶς στοχασθῇ, τιμῶντας ὁ Μωάμεθ τὸ Μοναστήριον τοῦτο μὲ τὴν Διαθήκην ὁποῦ εἰς αὐτὸ ἔδωσε, (τὴν ὁποίαν θέλομεν γράψει Ῥωμαϊκά, ὅταν ἔλθωμεν νὰ διηγηθοῦμεν τὰ κατὰ τὸν Μωάμεθ) ἐστερεώθη τὸ Τάγμα τῶν Μοναχῶν εἰς τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἁπλῶς πάντες οἱ Χριστιανοὶ μὲ ταύτην τὴν Διαθήκην πολλὰ ὠφελήθησαν. Ἔγινε λοιπὸν τοῦτο τὸ Μοναστήριον μία κοινὴ ὠφέλεια εἰς ὅλον τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν, τῶν εὑρισκομένων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Τουρκῶν, ὅτι εἰς αὐτὴν διαλαμβάνει πολλὰ πράγματα, εἰς ἀνάπαυσιν ὄχι μόνον τῶν Καλογήρων, ἀλλὰ ἁπλῶς περὶ πάντων τῶν Χριστιανῶν.

Ἀρχὴ τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν τῆς Αἰγύπτου Βασιλέων.

ΕἊν λοιπὸν καὶ ἄλλοι τινὲς Ἱστορικοὶ τῶν Ἑλλήνων νὰ ἱστοροῦσι καὶ ἄλλους Βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου ἀρχαίους καὶ παλαιοὺς, ἀλλὰ ἡμεῖς, ὅσους εὕρομεν εἰς τὸν Ἱστορικὸν Ἡρόδοτον, ἐκείνους μόνον θέλομεν καταγράψει εἰς τὸ παρὸν Τμῆμα, ἀφίνοντες κατὰ τὸ παρὸν τὴν ἀψευδέστατον καὶ ἀληθῆ Ἱστορίαν τῆς Ἁγίας καὶ Θεοπνεύστου Γραφῆς, ὡς παλαιὰν καὶ ἀρχαίαν. πρὸς τὴν ὁποίαν οἱ τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικοὶ Ἱστορικοὶ μηδὲ μίαν συμφωνίαν δὲν ἔχουσιν εἰς τε τὴν Χρονολογίαν, καὶ εἰς τοὺς Βασιλεῖς. διότι τοῦτο τὸ ὄνομα τὸ, Φαραὼ, (μὲ τὸ ὁποῖον ὄνομα, κατὰ τὴν Θείαν Γραφὴν, ὅλοι οἱ Βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου ὠνομάζοντο) μηδένας παλαιὸς Ἱστορικὸς Ἕλλην δὲν τὸ ὀνομάζει. Λοιπὸν αὐτὸς ὁ Ἡρόδοτος, εἰς τὸ δεύτερον Βιβλίον τῶν Ἱστοριῶν του, τὸ ὁποῖον ὀνομάζει Εὐτέρπη, ἱστορεῖ, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἔλεγον, ὅτι πρῶτος Βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου νὰ ἦτον ὁ Μηνῶ.

Βασιλεία τοῦ Μηνὸς, πρώτου Βασιλέως τῆς Αἰγύπτου.

ΤΟῦτον τὸν Μηνᾶ λέγουσιν, ὅτι ἐδυνήθη καὶ ἐγύρισε τὸ πολὺ ῥεῦμα ἐκείνου τοῦ μεγάλου Ποταμοῦ τοῦ Νείλου ἀπὸ τὸν τόπον ὁποῦ ἔβρεχε, καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου τὴν σήμερον τρέχει. διότι, ὡς λέγουσι, πρότερον ἔτρεχε σιμὰ εἰς τὰ λεγόμενα Λυβικὰ ὄρη. τοῦτα εἶναι, ὁποῦ φαίνονται κείμενα εἰς τὸ Δυσικὸν μέρος τοῦ ποταμοῦ, ἀπὸ τὸ νῦν λεγόμενον Μισῆρι, καὶ εἶναι βουνὰ ἀμμώδη. Τοῦτο δὲ τὸ ἔκαμεν ὁ Μηνῶ, διὰ νὰ τρέχῃ ἀνάμεσα εἰς ταῦτα τὰ Λυβικὰ ὄρη, καὶ εἰς τὰ ἄλλα τὰ Ἀνατολικὰ τοῦ ποταμοῦ, ἵνα ποτίζῃ τὴν μεταξὺ γῆν ὅλην, τρέχωντας εἰς τὸ μέσον αὐτῆς. Ταῦτα δὲ τὰ πρὸς Ἀνατολὴν τοῦ Νείλου ὄρη λέγονται ὄρη Ἀραβικὰ ὁμοῦ. μέρος δὲ τούτων λέγεται ὄρος Ἀλαβάστρινον, καὶ ἄλλο

μέρος πάλιν ὄρος Ἡρωϊκȣ̃ λίθȣ. διότι ἀπὸ τȣ̃το τὸ βουνὸν ἔκοπταν τὰς πέτρας οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἔκαναν τὰ Ἡρῶα, ἤγουν τὰ Τεμένη καὶ τȣ̀ς Βωμȣ̀ς. ἀπὸ τὸ ὁποῖον βουνὸν εἶναι κ̀ αἱ πέτραι, ὁπȣ̃ ἐκτίσθησαν αἱ Πυραμίδες, τὰ νῦν λεγόμενα βουνὰ τȣ̃ Φαραώ. Εἰς δὲ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὁπȣ πρότερον ὁ Νεῖλος ἔτρεχεν, ἔκτισεν αὐτὸς ὁ Μὴν τὴν μεγαλόπολιν καὶ περιβόητον ἐκείνην Χώραν τὴν Μέμφιν. Εὑρίσκεται λοιπὸν ἡ Μέμφις αὕτη νὰ ἦτον εἰς τὸ Δυσικὸν μέρος τȣ̃ ποταμȣ̃, καὶ ὄχι ὥστινες λέγȣσι, πῶς εἶναι τὸ λεγόμενον παλαιὸν Μισῆρι. ἐνδέχεται δὲ μᾶλλον νὰ εἶναι ἕνας τόπος, ὁπȣ τώρα τὸ λέγȣσι Φιȣ̃μι. εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι Χωρία πολλὰ τὴν σήμερον. γίνονται δὲ ἐκεῖ ὀπωρικὰ πολλά, μάλιστα σταφύλια κ̀ σῦκα. εὑρίσκεται ὁ τόπος ȣ̃τος ἐπάνω ἀπὸ τὸ Μισῆρι μακρὰν δρόμον ἡμερῶν τριῶν. Ταύτην τὴν Μέμφιν αὐτὸς ὁ Μὴν τὴν ἐτριγύρισεν ὁλόγυρα μὲ νερὸν τȣ̃ ποταμȣ̃ σκάπτωντας γύροθεν χανδάκια βαθέα, ἔχωντας ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν μέρος αὐτὸ τὸ ποτάμι. Λέγει δὲ αὐτὸς ὁ Ἡρόδοτος, ὅτι ἀκόμι εἰς τὸν καιρὸν τȣ ἔφθασε, κ̀ οἱ Βασιλεῖς τῶν Περσῶν, ἀφ' ȣ̃ ἐκυρίευσαν τὴν Αἴγυπτον, κάθε χρόνον, ὅταν ἀνέβαινεν ὁ Νεῖλος, ἔβαλαν ἀνθρώπȣς κ̀ ἐφύλαγαν τὸν τόπον ἐκεῖ, ὁπȣ ἔστρεψεν ὁ Μὴν τὸ ποτάμι, νὰ μὴ γυρίσῃ πάλιν ἀπ' ἐκεῖ. διότι εἶχε κίνδυνον ἡ Μέμφις νὰ μὴ τὴν πνίξῃ. ὅθεν, ῥίχνοντες κάθε χρόνον χώματα πολλά, τὸν ἔκαμαν νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ γυρίσῃ ἐκεῖθεν. Εἰς τȣ̃τȣ τȣ̃ Βασιλέως τὸν καιρὸν λέγȣσι, πῶς ὅλη ἡ κάτω Αἴγυπτος νὰ ἦτον μία λίμνη σκεπασμένη μὲ τὰ νερά, κ̀ ἡ Ἐρυθρὰ Θάλασσα νὰ ἔσμιγε μὲ τὴν ἄσπρην. τὸ δὲ στενὸν τῆς Ἀγγλιτέρας νὰ ἦτον κλεισμένον, κ̀ ὕστερον νὰ ἄνοιξε. καὶ ἀφ' ȣ̃ τȣ̃το τὸ στενὸν ἄνοιξε, νὰ ἐχύθη θάλασσα πολλὴ εἰς τὴν ἔξω μεγάλην θάλασσαν, κ̀ τότε νὰ ἐξηράνθη ἡ λίμνη αὕτη. κ̀ ἡ μὲν Αἴγυπτος ἔγινεν, ὡς φαίνεται τώρα, γῆ ξηρά, ἡ δὲ Ἐρυθρὰ Θάλασσα ἐχωρίσθη ἀπὸ τὴν Ἄσπρην. Ἄλλοι δὲ πάλιν λέγȣσιν, ὅτι ὁ ποταμὸς κατεβάζωντας κάθε χρόνον ὕλην πολλήν, ἐγέμιζε τὴν λίμνην ταύτην κατὰ μικρὸν κ̀ ἔτως ἔγινε γῆ στερεά. Ταῦτα μὲν λέγει ὁ Ἡρόδοτος, κ̀ ἄλλοι ὕστερα ἀπὸ τȣ̃τον, πλὴν ὡς τὰ πιστεύῃ ὅποιος θέλει.

Ὅθεν ἔκοπταν τὰς πέτρας τῶν Πυραμίδων.

Ἡ Μέμφις, νῦν Φιȣ̃μι λέγεται.

Ἡ Ἐρυθρὰ Θάλασσα ἔσμιγε μὲ τὴν ἄσπρην.

Ὅτι, μετὰ τὴν Βασιλείαν τȣ̃ Μηνὸς, ἄδηλα πράγματα διηγȣ̃νται οἱ Αἰγύπτιοι, πλῆθος Βασιλέων ἄπιστον Αἰγύπτȣ, λέγοντες.

ΜΕτὰ τὸν Μῆνα τȣ̃τον, ἔλεγον οἱ Αἰγύπτιοι, πῶς νὰ ἐβασίλευσαν εἰς τὴν Αἴγυπτον τριακόσιοι τριάκοντα Βασιλεῖς. πλὴν μήτε χρόνȣς τῆς Βασιλείας αὐτῶν λέγȣσι, πόσȣς δηλαδὴ χρόνȣς καθ' ἕνας ἀπὸ ταύτȣς ἐβασίλευσε, μήτε ἔργα τȣ́των ἐδεῖχνασι, μήτε ὀνόματα τȣ́των ἔλεγον.

Καὶ φαίνεται νὰ εἶναι ὁ λόγος πλάσμα μᾶλλον καὶ μῦθος, ἢ ἀλήθεια· διότι οἱ Αἰγύπτιοι ἐκαυχῶντο νὰ εἶναι ἀρχαιότεροι πάντων ἀνθρώπων πολλὰς χιλιάδας χρόνων. καὶ μὴ ἔχοντες χρόνων τοσούτων ἀληθινὰ σημεῖα νὰ βεβαιώσουσι τὸ πρᾶγμα, ἤθελαν νὰ τὸ βεβαιώσουσι μὲ μύθους καὶ πλάσματα.

Περὶ τῆς Γυναικὸς Νιτόκρεως Βασιλίσσης, καὶ Βασιλέως Μοίριδος.

Α'Πὸ τούτους τοὺς βασιλεῖς ἔγινε καὶ μία Γυναῖκα Βασίλισσα Αἰγύπτου. καὶ ταύτης μόνον οἱ Αἰγύπτιοι τ' ὄνομα, καὶ πράξεις τινὰς ἐπιφημίζουσιν. ὠνομάζετο μὲν γάρ, ὡς λέγουσι Νιτόκρεως. Ταύτης ὁ Α'δελφὸς ἐβασίλευε πρῶτον Αἰγύπτου, ἐφόνευσαν δὲ αὐτὸν οἱ Αἰγύπτιοι. διάτινα δὲ αἰτίαν οὐ λέγουσι, πλὴν ὅτι παρέδωσαν τὴν Βασιλείαν εἰς ταύτην τὴν Νιτόκρεων τὴν Α'δελφὴν αὐτοῦ. ἡ ὁποία, ἀφ' οὗ τῆς Βασιλείας ἐγένετο Κυρία, ἐρευνήσας ἀκριβῶς, εὗρε τοὺς αἰτίους τοῦ φόνου τοῦ Α'δελφοῦ της, τοὺς ὁποίους ὅλους τοὺς ἐφόνευσεν. Υ'στερον δὲ φοβηθεῖσα νὰ μὴ φονευθῇ καὶ αὐτὴ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, διὰ τοὺς πολλοὺς φόνους ὁποῦ ἔκαμεν, ἔπεσε θεληματικῶς μέσα εἰς ἕνα σπίτι, ὁποῦ ἦτον γεμάτον στάκτη, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν. Υ'στερον δὲ ἀπὸ τοὺς τριακοσίους Βασιλεῖς, λέγουσι, πῶς ἐβασίλευσε τῆς Αἰγύπτου κάποιοις Μοῖρις. Οὗτος ἔσκαψε μίαν μεγάλην λίμνην, καὶ εἰς τὸ μέσον της ἔκτισε μεγάλας Πυραμίδας, ἀλλὰ καὶ μέχρι τούτου ἄδηλά τινα διηγοῦνται οἱ Αἰγύπτιοι. Νιτό-κρεως, καὶ Μοῖρις.

Βασιλεία Σεσώστριδος.

ΜΕτὰ τὸν Μοῖριν βασιλεύει Σέσωστρις. τούτου δὲ ἔργα πολλὰ ἱστοροῦσιν. Οὗτος ἐκυρίευσε μὲ πόλεμον πολλοὺς τόπους ἐκ τῶν τριῶν μερῶν τοῦ Κόσμου, Α'σίας, Λυβίας, καὶ Εὐρώπης. καὶ πρῶτον μὲν ἔκαμε μεγάλην Α'ρμάδαν εἰς τὴν Ε'ρυθρὰν Θάλασσαν, καὶ ἀνέβη ἕως ἐπάνω, ὅπου τελειώνωντας ὁ κόρφος, εἶναι στενός, καὶ πλησιάζει ἡ Αἰθιοπία μὲ τὴν Εὐδαίμονα Α'ραβίαν. ἐκεῖ γοῦν ὁ Σέσωστρις πολεμῶν, ἐχάλασε πολλὰ Κάστρη καὶ Χώρας, καὶ τελείως τὰ ἐρήμωσεν. Ε'πειτα ἐπροφήτευσαν τὸν οἱ Μάντεις του, πῶς δὲν τὸν συμφέρει νὰ παγαίνῃ παρεμπρός, ἀλλὰ νὰ στραφῇ ὀπίσω. ὅθεν ἐστράτευσε διὰ ξηρᾶς μὲ φουσάτον πολὺ εἰς τὴν Α'σίαν, τὴν νῦν λεγομένην Α'νατολήν. ἔφθασε δὲ καὶ ἕως ἐπάνω εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, καὶ Μιγγρελίαν, καὶ Τζερκεζίαν, καὶ ἐπάτησε καὶ ἐκυρίευσε τόπους πολλούς. Ε'κεῖθεν δὲ ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Α'νατολὴν εἰς τὴν Δύσιν, εἰς τὴν Ταταρίαν, καὶ κάτω εἰς τὴν Θράκην. ἔλαβε καὶ ἐκεῖ τόπους πολλούς. ἐστράφη δὲ πάλιν εἰς τὴν Μιγγρελίαν. καὶ Τζερκεζίαν. Α'δεται λόγος παλαιὸς ἀπὸ Σέσω-στρις.

τοῦτο, ὅτι οἱ Κολχεῖς, ἤτοι οἱ Τζερκέζοι νὰ εἶναι ἀπὸ τὸ γένος τῶν Αἰγυπτίων, τοὺς ὁποίους τότε ὁ Σέσωστρις ἄφησεν ἐκεῖ. καὶ φαίνεταί μου, ὅτι ὕστερον οἱ Τζερκέζοι μὲ δίκαιον τρόπον νὰ ἐκυρίευσαν τὴν Αἴγυπτον, ὡς ἀρχαίαν καὶ παλαιάν τους Πατρίδα.

Βασιλεία Φέρωνος, Υἱοῦ Σεσώστριδος.

Φέρων.

ΤΟῦ δὲ Σεσώστριδος ἀποθανόντος, ἔλαβε τὴν βασιλείαν τῆς Αἰγύπτου Φέρων ὁ Υἱὸς αὐτοῦ. Οὗτος ἐτυφλώθη ἀπὸ αἰτίαν τοιαύτην. ὁ Νεῖλος ὁ ποταμὸς ἐκατέβασεν ἕνα καιρὸν πολὺ νερὸν, ἕως δέκα καὶ ὀκτὼ πήχες μεγάλαις. ἔπειτα ἐφύσησεν ἄνεμος δυνατὸς, ὥστε τὸ νερὸν καὶ ὁ ἄνεμος ἐδίδε τόσον φόβον, ὡς καταποντισμὸν δοκεῖν εἶναι. Αὐτὸς δὲ ὁ Φέρων, πέρνωντας ἕνα κοντάρι εἰς τὸ χέρι, καὶ καβαλικεύωντας, ἔβρεχε μέσα εἰς τὰ νερὰ ὡς δαιμονισμένος, ἀπὸ δὲ τὸν πολὺν κονιορτὸν ἐτυφλώθη. ἔκαμε δὲ τυφλὸς χρόνους δέκα, καὶ εἰς τοὺς ἕνδεκα παραδόξως ἀνέβλεψε, μὲ κάποιαν ἰατρείαν γελοιώδη. Ἐμαντεύθη, λέγουσι, καὶ τὸ Μαντεῖον τοῦ εἶπεν, ὅτι ἐὰν νίψῃ τὰ ὀμμάτιά του μὲ οὖρον γυναικὸς καθαρᾶς, ὁποῦ νὰ μὴν ἐξεύρῃ ἄλλον ἄνδρα, παρὰ τὸν νόμιμόν της, θέλει ἀναβλέψει. Ἄρχησε γοῦν πρῶτον ἀπὸ τὴν γυναῖκά του, καὶ οὕτως ἐδοκίμασε πολλῶν γυναικῶν οὖρον, καὶ δὲν εὗρε θεραπείαν. ὕστερον δὲ, νιπτόμενος μὲ μιᾶς γυναικὸς οὖρον, ἀνάβλεψεν. ὅθεν ταύτην μὲν, ὡς καθαρὰν ἀπὸ ἐπιμιξίαν ἑτέρου ἀνδρὸς, ἔλαβεν εἰς γυναῖκα, ἀφ' οὗ ἀνάβλεψε. Τὴν δὲ προτέραν του γυναῖκα τὴν Βασίλισσαν ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας, τῶν ὁποίων τὴν ἰατρείαν ἐδοκίμασε καὶ δὲν ὠφελήθη, ἔφερεν ὅλας καὶ τὰς ἔκλεισεν εἰς μίαν Χώραν, λεγομένην τότε Ἐρυθρὰ Βῶλος. ἔπειτα ἔβαλε φωτίαν καὶ ἔκαυσε τὸ Κάστρον, καὶ αὐτάς. Εἰς δὲ σημεῖον τῆς ἑαυτοῦ θεραπείας, ἔστησεν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἡλίου δύο μεγάλας Κολώνας μονολιθίνους, τὸ ὕψος τους πήχες ἑκατὸν, καὶ τὸ πάχος πήχες ὀκτώ.

Βασιλεία Πρωτέως.

Πρωτεύς.

ΜΕτὰ τὸν Φέρωνα βασιλεύει ὁ Πρωτεύς. εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἔγινε καὶ ὁ πόλεμος τῆς Τροίας. Ὁ γὰρ Ἀλέξανδρος, ἀφ' οὗ ἅρπαξε τὴν Ἑλένην, φεύγων ἐξωρίσθη, καὶ ἦλθε μὲ τὸ κάτεργόν του καὶ μὲ τὴν Ἑλένην, καὶ ἐσέβη εἰς τὸ Κανωβικὸν στόμα τοῦ Νείλου ἀπ' ἔξω, ἤτοι εἰς τὰ Ποκάρια. οἱ δὲ συντρόφοι του τὸν ἐκατάδωσαν διὰ κακὸν καὶ ἀδικητὴν ἄνθρωπον. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Βασιλεὺς Πρωτεὺς, ἔστειλε καὶ τὸν ἐπῆρεν ὁμοῦ μὲ τὴν Ἑλένην. καὶ τὴν μὲν Ἑλένην, καὶ τὸν πλοῦτόν της ὅλον ἔβαλεν εἰς φύλαξιν, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον θέλωντας νὰ φονεύσῃ, δὲν ἐδυνήθη. διότι προλαβὼν ὁ Ἀλέξανδρος, ὡς πανοῦργος, ἐσέβη εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἡρακλέους. ἦτον δὲ τοῦτος ὁ Ναὸς, Ἱερὸν ἄ-

συλον.

συλον. Εἶχον δὲ Νόμοι οἱ Αἰγύπτιοι. ὅποιος πταίσῃ, ἢ ἱφουσῦς σέβη εἰς αὐτὸ, νὰ μίω τῦ κάνουσι κακὸν, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος τῦ πταίσματός τυ. Ἐδίωξέ τον ὅμως κενόν. ἡ δὲ Ἑλένη ἔμεινε εἰς Αἴγυπτον σωφρόνως τηρεμβύη ἀπὸ τῦ Πρωτέως, ὡς Βασίλισσα. Ὁ δὲ Μενέλαος ζητῶντάς τίω ἀπὸ τὺς Τρωαδίτας νὰ τίω δώσυσιν, ἐκίνησε κατ' αὐτῶν ὁ Μενέλαος τὸν φοβερὸν ἐκεῖνον, καὶ μέγαν πόλεμον, καὶ τὺς ἔκαμε τὰ τόσα κακὰ, ὅσον ὁπῦ τελείως ἐχάλασε τίω Βασιλείαν τυς, καὶ τὰς γυναῖκάς τυς ἔκαμε σκλάβας τυ.

Βασιλεία Ῥαψιμήτυ.

Μετὰ δὲ τὸν Πρωτέα βασιλεύει τῆς Αἰγύπτυ Ῥαψίνητος ὁ υἱός τυ. Ἕως τὰς ἡμέρας τύτυ τῦ Βασιλέως ἦτον ἡ Αἴγυπτος εἰς μεγάλίω εὐδαιμονίαν. διότι ὁ λαὸς ἦτον ἐλεύθερος, καὶ κρίσες δικαίαις ἐγίνοντο εἰς ὅλυς ἴσα. Ῥαψίνητος.

Βασιλεία Χέοπος.

Χέοψ δὲ βασιλεύσας Αἰγύπτυ, εἰς πολλίω κακίαν μετεστράφη τὰ πράγματα. ἐδύλωσε γὰρ ἔτος καὶ ἐτυράννησε τὺς Αἰγυπτίυς. ἔκλεισέ τυς τὰ Ἱερὰ, καὶ τὺς Βωμύς τυς, νὰ μὴ θυσιάζυσι, μήτε νὰ ἑορτάζυσι διὰ νὰ μίω ἀσχολῶνται εἰς Ἑορτὰς καὶ Θυσίας, ἀλλὰ ὅλως διόλυ νὰ εἶναι εἰς τὰ ἔργα καὶ ὑπηρεσίας τῦ Βασιλέως. διότι ὅλως διόλυ τὺς ἐκαπάτησεν ὡς δύλυς τυ. Εἶχε δὲ πάντοτε ἑκατὸν χιλιάδας ἀνθρώπυς τεταγμβύυς, νὰ σύρνυσι πέτρας, ἀπὸ τὰ κατὰ τίω Ἐρυθραὶ Θάλασσαν, βουνὰ, τὰ λεγόμβυα Ὄρη Ἡρωϊκὰ, νὰ κτίζη τὰς λεγομβύας Πυραμίδας, καὶ ἄλλα πολλὰ κτισίματα εἰς τίω Αἴγυπτον. Ταύτας τὰς ἑκατὸν χιλιάδας τὺς ἀνθρώπυς, τὺς ἄλλασσε κάθε τρεῖς μῆνες, καὶ ἔβαζεν ἄλλυς. αἱ δὲ πέτραι ὁπῦ ἔφερναν, εἶχασι μέτρος νὰ εἶναι ἡ μικρότερη τριάντα πόδας. Ἔκαμε δὲ ἐξόχως τὰς μεγάλας Πυραμίδας ὁπῦ τίω σήμερον φαίνονται, τὰς ὁποίας ἔκτιζε χρόνυς εἴκοσι. εἶναι δὲ εἰς τὰ θεμέλια τετράγωνοι, τὸ κάθε πρόσωπον ἔχον μάκρος πήχες μεγάλαις διακοσίας ἑβδομήντα, τὸ δὲ ὕψος ὀλίγον τι ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ πλάτος τυς. αἱ δὲ διακόσιαι μεγάλαι πήχαις γίνονται ὀργύαι ἑκατὸν εἴκοσι. Ταύτας τὰς Πυραμίδας μετρῦσι νὰ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἑπτὰ Θαύματα τῆς Οἰκυμβύης. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλαι ἀλλαχῦ Πυραμίδες μικραὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, τὰς ὁποίας τινὲς λέγυσι νὰ ἦσαν τάφοι τῶν Βασιλέων, τινὲς δὲ, ὅτι νὰ ἦσαν Ἀποθῆκαι. Τὸ δ' ἀληθὲς, εἶναι δεῖγμα τῆς ματαίας δόξης τῶν κτισάντων. καὶ γὰρ εἰς τοιαύτίω κακίαν ἦλθε τῦτος ὁ Χέοψ, ὥστε ἐξοδιάζωντας ὅλον τὸν πλῦτον τῆς Βασιλείας τυ εἰς τοιαῦτα ὑπερήφανα καὶ μάταια κτισίματα, καὶ μὴ ἔχωντας νὰ ἐξοδιάζῃ, ἔβαλε τίω Θυγατέρα τυ εἰς ἕνα ασπήτιον,

τίου, ὅποιος θέλει νὰ παγαίνη εἰς ταύτην, μὲ μισθὸν αἰσχροῦ ἔργου. Ἐπενόησε δὲ αὐτὴ νὰ ἀφίση τίποτες ἔργον καὶ δικόν της, μνήμης ἕνεκεν ἑαυτῆς· καὶ δὴ ἀπὸ καθ' ἕναν, ὅσοι ἐπῆγαν εἰς αὐτήν, ἐζήτα μίαν πέτραν μεγάλην, καὶ ἀπὸ τοὺς τοιούτους λίθους, ἔκτισε καὶ αὐτὴ μίαν Πυραμίδα μικρήν, ἐκείνην ὁποῦ στέκεται ἀνάμεσα εἰς τὰς τρεῖς, ἔμπροσθεν τῆς μεγάλης. ἐβασίλευσε δὲ ὁ Χέοψ χρόνους πενήντα. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελεύτησεν, ἔλαβε τὴν

Χεφρήν. Βασιλείαν ὁ Ἀδελφὸς αὐτοῦ Χεφρήν. ἐκάκωσε καὶ οὗτος τοὺς Αἰγυπτίους, καθὼς ὁ Ἀδελφός του. Ἔκτισε καὶ αὐτὸς μίαν Πυραμίδα ὀλίγον μικροτέραν ἀπὸ τὴν τοῦ Ἀδελφοῦ του. ἔζησε καὶ οὗτος χρόνους πενήντα ἓξ εἰς τὴν Βασιλείαν. Ἀριθμοῦνται χρόνοι ἑκατὸν ἕξ, ὁποῦ ἡ Αἴγυπτος ἦτον εἰς μεγάλην δούλωσιν ἀπὸ τούτους τοὺς δύο κακοὺς Βασιλεῖς. ὅθεν οἱ Αἰγύπτιοι δὲν τοὺς ὠνόμαζαν παντελῶς διὰ τὰ κακὰ ὁποῦ τοὺς ἔκαμαν, οὐδὲ ἔλεγον πῶς

Φιλιτίων. αὐτοὶ ἔκτισαν τὰς Πυραμίδας, ἀλλὰ τὰς ὠνόμαζαν Πυραμίδας τοῦ Φιλιτίωνος. Ἦτον δὲ οὗτος ὁ Φιλιτίων, ποιμήν, βόσκωντας πρόβατα εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐκτίσθησαν αἱ Πυραμίδες.

Μυκερῖνος. Μετὰ τὸν Χεφρῆνα, βασιλεύει Αἰγύπτου Μυκερῖνος, ἄνθρωπος πρᾶος καὶ ἀγαθός. ἦτον δὲ Υἱὸς τοῦ Χέοπος, Ἀνεψιὸς δὲ τοῦ Χεφρῆνος. Δὲν ἐμιμήθη δὲ παντελῶς τὴν τυραννίδα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Θείου του, ἀλλὰ ἔδωσε τοῦ λαοῦ μεγάλην ἄνεσιν, καὶ τὰ Ἱερὰ τῶν Αἰγυπτίων, ὅσα ἦσαν κλεισμένα τὰ ἄνοιξε, καὶ θυσίας ἔδωσεν ἄδειαν, καὶ Ἑορτὰς, ὡς καὶ πρότερον, νὰ κάνουσιν. Ἦτον δὲ καὶ εἰς τὰς κρίσεις τοῦ λαοῦ δικαιότατος, καὶ πολλάκις ἐδίδεν ἀπὸ λόγου του, καὶ ἐξίσαζε τοὺς δικαζομένους, διὰ νὰ μὴ γογγύζουσιν εἰς τὴν κρίσιν του. Οὗτος εἶχε Θυγατέρα μονογενῆ πολλὰ ἠγαπημένην, καὶ ἀπέθανεν. Ἀπὸ δὲ τὴν πολλὴν ἀγάπην ὁποῦ εἶχεν εἰς αὐτὴν δὲν τὴν ἔθαψεν εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ ἔκαμε ἕνα βόδιον ξύλινον, καὶ τὸ ἐχρύσωσεν ἀπ' ἔξω ὅλον, καὶ εἰς αὐτὸ μέσα τὴν ἔθαψε, καὶ ἄφησέ το νὰ στέκεται ἔξω ἀπὸ τὸ Ἱερὸν, θυμιάζοντάς το συχνὰ μὲ φωταγωγίας. Εἶπον δὲ αὐτοῦ οἱ Μάντεις, πῶς μέλλει νὰ ζήση μόνον ἓξ χρόνους, καὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ νὰ ἀποθάνη. Αὐτὸς δὲ κακίσας εἰς τὸ Μαντεῖον εἶπεν· ὁ μὲν Πατήρ μου καὶ ὁ θεῖος μου, ὁποῦ ἔκαμαν μεγάλα κακὰ εἰς Θεοὺς καὶ εἰς ἀνθρώπους, ἔζησαν πενήντα χρόνους, καὶ ἐγὼ ὁποῦ ἐλευθέρωσα τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τὴν τυραννίδα ἐκείνων, νὰ ζήσω τόσον ὀλίγον; Καὶ τὸ Μαντεῖον τοῦ ἀποκρίθη. ὅτι οὕτως εἶναι ἀποφασισμένον, ὅτι ἡ Αἴγυπτος νὰ τυραννεῖται, καὶ νὰ κακοποιεῖται χρόνους ἑκατὸν πενήντα. καὶ τοῦτο τὸ ἐγνώρισαν οἱ πρὸ σοῦ Βασιλεῖς ἀλλὰ ἐσὺ δὲν τὸ ἐγνώρισες. ὅμως ἐτελεύτησεν οὕτω καὶ αὐτός.

Ἄσυχις. Ὕστερα ἀπὸ τὸν Μυκερῖνον, ἐβασίλευσεν Ἄσυχις. Εἰς τὸν καιρὸν τούτου ἦτον πολλὴ σπάνις χρημάτων εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ὅποιος ἤθελε νὰ λάβη ἄσπρα δανεικὰ, ἔβανεν ἀμανάτι τὸ λείψανον τοῦ Πατρός του.) Νό-

μος

μος τοῦτο γινόμενος εἰς τοὺς Αἰγυπτίους τότε) καὶ ὅποιος ἔδιδε τὸ δάνειον, καὶ ἔπερνε διὰ ἀμανάτι τὸν νεκρὸν, ὤειζεν ἀκόμι καὶ τὸν τάφον τοῦ νεκροῦ. Ἔκαμαν καὶ ἄλλον Νόμον. ὅποιος δὲν ἤθελε πληρώσῃ τὸ χρέος του, νὰ λάβῃ πάλιν τὸ ἀμανάτι του, ἤγουν τὸν νεκρὸν καὶ τὸν πατρικόν του τάφον, καὶ ὅταν ἀπέθνησκε, δὲν τὸν ἔθαπταν. Οὗτος ὁ Ἄσυχις, μιμούμενος τοὺς παλαιοὺς Βασιλεῖς, ἔκτισε μίαν Πυραμίδα μὲ τοῦβλα, θαυμασιωτέραν τῶν ἐκ τῶν λίθων. Ἀποθανόντος καὶ τοῦ Ἀσύχιος, ἐβασίλευσεν ἕνας Τυφλὸς, τὸ ὄνομά του Ἄνυσις. Εἰς τούτου τὰς ἡμέρας ἐκυρίευσαν οἱ Αἰθίοπες, ἤγουν οἱ Χαμπέσιδες, τὴν Αἴγυπτον χρόνους πεντήκοντα. Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων βασιλεύων ἐν Αἰγύπτῳ, δὲν ἐτιμώρησε ποτὲ μηδένα κατάδικον, ἀλλὰ ὅποιος ἤθελε κάμῃ τίποτες πταίσιμον, ἢ μικρὸν, ἢ μέγα, τὸν ἔβανε καὶ ἔφερνε τόσον χῶμα εἰς τὴν Χώραν του, νὰ ψηλώνῃ ἀπὸ τὰ νερά. καὶ οὕτως ὅλαι αἱ Χώραι, καὶ τὰ Χωρία, ὄντα καὶ πρότερον ὑψηλὰ, ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Σεσώσειδος τοῦ Βασιλέως, ἀπὸ τὰ χώματα ὁποῦ ἔσκαπταν, καὶ ἔκαναν τὰς λίμνας, τότε περισσότερον ἔγιναν ὑψηλότεραι. καὶ διὰ τοῦτο ἕως τώρα ὅλα τὰ Χωρία καὶ αἱ Χώραι τῆς Αἰγύπτου εὑρίσκονται ἐπάνω εἰς βράχαις, καὶ δὲν τὰ κατακλύει, ὅταν πλημμυρεῖ ὁ ποταμὸς, καὶ ποτίζει τοὺς κάμπους. Μετὰ δὲ τὸ βασιλεῦσαι τὸν Αἰθίοπα πεντήκοντα χρόνους εἰς Αἴγυπτον, ἔφυγε, μηδενὸς διώκοντος, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ πρότερά του Βασίλεια, εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. Καὶ πάλιν βασιλεύει ὁ τυφλὸς. ἦτον γὰρ ἔτι ζῶν, καὶ κρυπτόμενος, καὶ τρεφόμενος κρυφὰ ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους, μέσα εἰς τὰς λίμνας, εἰς ἕνα νησὶ μικρὸν, τὸ ὁποῖον φέροντες καὶ ῥίχνοντες στάκτην οἱ Αἰγύπτιοι, τοῦ τὸ ἔκαμαν εἰς κατοικίαν.

Ἄνυσις ὁ τυφλός.

Αἰθίοπες βασιλεύουσι τῆς Αἰγύπτου.

Πάλιν ὁ Τυφλός.

Βασιλεύει δὲ ἀποθανόντος τοῦ Τυφλοῦ, Σεθὼν, Ἱερεὺς τοῦ Ἡφαίστου. Τούτου δὲ ἀποθανόντος, ἡ Αἴγυπτος ἐμερίσθη εἰς μοίρας δώδεκα, καὶ ἔγιναν δώδεκα Βασιλεῖς, οἱ ὁποῖοι εἴχασιν ἀναμεταξύ τους μεγάλην ὁμόνοιαν, καὶ συμφωνίας καὶ νόμους ἔκαμαν, νὰ εἶναι πάντοτε ἠγαπημένοι καὶ φιλιωμένοι, καὶ νὰ μὴ ζητήσῃ ποτὲ νὰ πλεονεκτήσῃ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ ἁρπαγὴν, ἢ μὲ ἄλλην ἀδικίαν. Ἔκαμαν δὲ καὶ συμπενθερίας ἀναμεταξύ τους. διὰ καλλιτέραν στερέωσιν τῆς φιλίας καὶ ἀγάπης. καὶ διὰ σημεῖον τῆς ὁμονοίας ὁποῦ εἴχασιν, ἔκτισαν τὸν θαυμαστὸν καὶ ἀξιοδιήγητον Λαβύρινθον, ἐπάνωθεν ὀλίγον τῆς λίμνης, ὁποῦ τότε ἐλέγετο Μοίρις, νῦν δὲ Νιτρεία. Αὕτη εἶναι ἐπάνωθεν τῆς Ἀλεξανδρείας. αὕτη ἡ λίμνη λέγεται τώρα Νιτρεία, διατὶ γεννᾷ τὸ νίτρον, ἤγουν τὸ λεγόμενον λατρῶνι. Τοῦτο τὸ λατρῶνι ἔχει τὸ εἶδος ὡσὰν τὸ ἁλάτι τῆς Βλαχίας. τὸ μεταχειρίζονται οἱ Αἰγύπτιοι τὴν σήμερον εἰς ὅλα τὰ φαγία ὁποῦ πωλοῦσιν ἑψημένα εἰς τὸ παζάρι, καὶ εἰς κρέατα, καὶ ὄσπρεια, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ψωμί. διότι τὸ κρέας τὸ γερόντειον, καὶ τὸ ὄσπρειον τὸ κακόψητον, αὐτὸ τὰ καίει, καὶ γίνονται μὲ ὀλίγην φωτίαν καλόψητα, καὶ τὸ ψωμὶ καίει καὶ φουσκώνει. Τοιαύτην ἐνέργειαν ἔχει τὸ εἶδος τοῦτο, ὥστε δια-

Σεθὼν Ἱερεύς.

Λαβύρινθος.

Περὶ τῆς λίμνης.

Νιτρίας.

Περὶ τοῦ Λατρωνίου.

λύει συνεψόμενον ὅλα τὰ σκληρὰ, διὰ τοῦτο βλάβει καὶ ὅσους τὸ τρώγουσι. καὶ ἀπὸ τοῦτο συμβαίνει οἱ περισσότεροι Ἄραβες τοῦ Μισηρίου, ὅσοι τρέφονται ἀπὸ τὰ φαγία τοῦ παζαρίου, νὰ εἶναι βλαμμένοι ἀπὸ σπάσματα φοβερὰ καὶ ὑπέρογκα.

Ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι τὰ περισσότερα λέγουσι μύθους.

Ταῦτα μὲν ὁ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, ἀκούσας, ὡς λέγει παρὰ τῶν Αἰγυπτίων. πλὴν φαίνονται, οἱ Αἰγύπτιοι τὰ μὲν συμβάντα ἐν Αἰγύπτῳ πάντα μὴ διηγούμενοι, ἄλλα δέ τινα ξένα καὶ ἀλλόκοτα διηγοῦνται, τὰ ὁποῖα εἶναι μᾶλλον μῦθοι, ἢ ἀλήθεια. Ὅσα γὰρ ἡ Θεία Γραφὴ διηγεῖται περὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ γινομένων, τὰ ὁποῖα καὶ ἡμεῖς μὲ συντομίαν εἰς τὸ πρῶτον Τμῆμα ἐδιηγηθήκαμεν, αὐτοὶ παντελῶς δὲν τὰ ἱστοροῦσιν. ἤγουν τὴν Βασιλείαν τῶν Βασιλέων, οἱ ὁποῖοι ὅλοι μὲ ἕνα ὄνομα, Φαραὼ ἐλέγοντο. μήτε τὰ γινόμενα κατὰ τὸν Ἰωσὴφ τὸν Πάγκαλον, μεγάλα ὄντα καὶ ἄξια διηγήσεως. τὸν ἑπταέτειον λιμὸν δηλαδή. τὰ τοῦ Φαραὼ ἐνύπνια. τὴν διάλυσιν τούτων. τὴν ἐξουσίαν καὶ μεγαλειότητα ὁποῦ ἔλαβεν ὁ αὐτὸς Ἰωσήφ. τὴν κατάβασιν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον. τὴν αὔξησίν τους. τὴν κακουχίαν ὁποῦ τοὺς ἔκαμεν ὁ Φαραὼ τοῦ Μωϋσῆ, τὴν ἔξοδον, καὶ ἐλευθερίαν τῶν Ἑβραίων. τὴν καταβύθισιν τῶν Φαραωνιτῶν εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ τὰ ἄλλα ὅλα, ὅσα ἡ Θεία Γραφὴ κατ ἐκτάδην καὶ ἐξηπλωμένως διηγεῖται. Ταῦτα ὅλα, λέγω, παντελῶς οἱ Αἰγύπτιοι δὲν τὰ ἐδιηγοῦνται, ὡς ἀρχαῖα καὶ ἀληθινὰ πράγματα. διότι (ὡς νομίζω) ἦτον ὀνειδισμὸς καὶ καταφρόνεσίς τους. Διηγοῦνται δὲ ἄλλα τινα, τὰ ὁποῖα λέγουσι νὰ ἔγιναν παλαιὰ πολλοὺς χρόνους. διότι, ὡς καθὼς καὶ εἰς τὸν λόγον τοῦ Πλάτωνος ὁποῦ λέγεται Τίμαιος εὑρίσκεται, οἱ Αἰγύπτιοι μέσα εἰς τοὺς πολλοὺς μύθους ὁποῦ πλάττουσι, λέγουσι καὶ τοῦτο, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Κατακλυσμοῦ, (τὸν ὁποῖον καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες ὁμολογοῦσιν) ὅλος ὁ ἄλλος Κόσμος νὰ ἐκατακλύσθη, ἔξω ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. διότι, ὡς λέγουσιν, εὑρισκομένη ὑψηλά, δὲν τὴν ἔφθασεν ὁ Κατακλυσμός. ὅθεν καὶ σώζονται εἰς τὴν Αἴγυπτον πολλὰ παλαιὰ πράγματα, καὶ διηγήματα, τὰ ὁποῖα εἰς ἄλλον Κόσμον νὰ μὴν εἶναι. Τὸ δὲ μέγιστον αὐτῶν πλάσμα καὶ μυθολόγημα εἶναι. ὅταν ἱστοροῦσι δεκαπέντε χιλιάδων χρόνων Θεοὺς, καὶ Βασιλεῖς, τὰ ὁποῖα ὄχι ἁπλῶς μῦθοι εἶναι, ἀλλὰ καὶ γελοιώδεις μῦθοι. Ἔχοντες οὖν οἱ Αἰγύπτιοι τοιούτους μύθους εἰς τὰς χρονολίας τους, ἐνδέχεται, ὅσα ἀπὸ τούτους ἕως τώρα ἤκουσε καὶ ἔγραψεν ὁ Ἡρόδοτος, μήτε ὅλα νὰ εἶναι ψεύματα, μήτε ὅλα ἀληθινά. Καὶ αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρόδοτος εἰς πολλὰ πράγματα τοὺς εὑρίσκει ψεύστας, καὶ φανερὰ λέγει, ὅτι ἐκεῖνος ὅσα ἤκουσε, καὶ τοῦ ἔλεγαν οἱ Αἰγύπτιοι, τόσα ἔγραψεν. ἀλλ᾽ ὅμως δὲν ἀναγκάζει, λέγει, μηδένα ἄνθρωπον, ἢ νὰ τὰ πιστεύσῃ, ἢ νὰ μὴν τὰ πιστεύσῃ. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, μέλλοντες τῶν Αἰγυπτιακῶν πραγμάτων καὶ Βασιλέων σύντομον ἀπαρίθμησιν νὰ κάμωμεν, πρέ-

Πλάτων Τίμαιος.

πον

που μου ἐφάνη νὰ χωρίσωμεν ὅσα εἶναι μεμιγμένα μὲ μύθους, ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ φαίνονται ἀπὸ πολλοὺς νὰ εἶναι ἀλήθειαις. Οὗτοι γοῦν οἱ δώδεκα Βασιλεῖς ἐβασίλευσαν εἰς Αἴγυπτον εἰρηνικῶς καὶ ἀταράχως. καὶ φαίνεται τὸ πρᾶγμα νὰ εἶναι ἀλήθεια. διατὶ ἄλλα πολλὰ σημάδια, καὶ διὰ τὸν Λαβύρινθον, ὁποῦ κοινῶς ὁμοφωνοῦντες καὶ οἱ δώδεκα ἔκτισαν, σημεῖον τῆς αὐτῶν φιλίας καὶ ὁμονοίας. ὁ ὁποῖος Λαβύρινθος καὶ ἕως τὴν σήμερον φαίνεται, ἀλλὰ χαλασμένος πολλά. πλὴν ἔλεγον πῶς νὰ ἦτον πρᾶγμα ἀξιοθέατον, καὶ θαυμασιώτερον ἀπὸ τὰς Πυραμίδας, καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ μεγάλα τῆς Οἰκουμένης Θεάματα. διότι εἶχε δώδεκα αὐλαῖς σκεπασμέναις καὶ περιτειχισμέναις ὁμοῦ ὅλαις ἔξωθεν μὲ ἕνα τεῖχον παχύτατον. εἰς δὲ τὰς δώδεκα ταύτας αὐλὰς ἦσαν κατοικίαι ὑπόγαιαι, καὶ ἀνώγαιαι τρεῖς χιλιάδες. Ὅμως ἂς ἦτον, ὅπως ἦτον.

Ἐντεῦθεν ἄρχονται οἱ κατάδηλοι Βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου.

ἜΠαυσε δὲ τὴν δώδεκα βασίλειον ταύτην ἐξουσίαν Ψαμμίτειχός τις, εἷς ὢν καὶ αὐτὸς Βασιλεὺς ἀπὸ τοὺς δώδεκα. διότι ἐσυκώθη ἐπάνω εἰς τοὺς λοιποὺς μὲ πόλεμον, καὶ νικῶντας τοὺς ἕνδεκα, ἔγινε μόνος του Βασιλεὺς, καὶ οὕτως ἡ Αἴγυπτος πάλιν ἐκαταστήθη μία Βασιλεία. Τοῦτον τὸν Ψαμμιτείχου ἐβοήθησαν εἰς τὸ νὰ λάβῃ τὴν Βασιλείαν, Ἕλληνες ἄνθρωποι, οἱ λεγόμενοι Κάρες, καὶ Ἴωνες. Καρία δὲ, καὶ Ἰωνία εἶναι τόπος τῆς Ἀνατολῆς παραθαλάσσια ἀπὸ τὴν Ῥόδον καὶ ἐπάνω, ἕως Μιτυλήνην, περιέχων καὶ τὴν Ἔφεσον. Οὗτοι λοιπὸν ἐκατέβησαν μὲ πλεύμενα ξύλα εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἁρματωμένοι διὰ νὰ κουρσεύσουσι. τοὺς ὁποίους φιλιώνωντας ὁ Ψαμμίτειχος, τοὺς ἔλαβε συμβοηθοὺς, καὶ ἐβασίλευσεν ὅλης τῆς Αἰγύπτου. ἔπειτα διὰ φιλίαν καὶ ἀγάπην τῶν ἔδωσε τόπον νὰ κατοικήσουσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀνάμεσα τοῦ ποταμοῦ ὁποῦ βρέχει εἰς τὸ Πηλούσιον, ἤτοι εἰς τὸ Ταμιάθι. καὶ τόσον ἠγάπησε τοὺς Ἕλληνας, ὥστε ἔβαλε καὶ παιδία τῶν Αἰγυπτίων νὰ μανθάνουσιν εἰς αὐτοὺς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Καὶ ἔκτοτε ἄρχισεν ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα νὰ πολιτεύεται εἰς τὴν Αἴγυπτον, διὰ νὰ γίνεται συναναστροφὴ Ἑλλήνων καὶ Ἀράβων, νὰ πραγματεύωνται ἐρχόμενοι εἰς τὴν Αἴγυπτον οἱ Ἕλληνες. Ἦτον δὲ οὗτος ὁ Ψαμμίτειχος εἰς τοὺς γ,σοη. χρόνους ἀπὸ κτίσεως Κόσμου, ὅτε καὶ ὁ Μανασσῆς ἐβασίλευεν εἰς τοὺς Ἑβραίους. ἔζησε δὲ εἰς τὴν Βασιλείαν ὁ Ψαμμίτειχος χρόνους πεντηκοντατέσσαρας. οὗτος ἐπολέμει εἰς τὴν Συρίαν χρόνους εἰκοσιεννέα τὴν Ἄζωτον Χώραν, ὅτι ἦτον δυνατή. ὅμως τὴν ἐπῆρε.

Ψαμμίτειχος. πρῶτος.

Κάρες, καὶ Ἴωνες τίες εἰσίν.

Πότε ἤρξαντο οἱ Ἕλληνες. ἐπιχωριάζειν ἐν Αἰγύπτῳ.

Βασιλεία Νεκώ.

ΤΟύτου ἀποθανόντος δέχεται τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ Νεκὼς ὁ Υἱός του Οὗτος ἔσκαψε νὰ ῥήξῃ ἕνα αὐλάκι νερὸν τοῦ Νείλου εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασ-

Νεκώς. Αὐλάκι.

τοῦ Νείλου ἐρχόμενον εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν.

λασσαν. Εἶναι τὸ μάκρος τοῦ διαστήματος, ὁποῦ ἤθελε νὰ φέρῃ τὸ αὐλάκι αὐτό, ἡμερῶν δρόμος τεσσάρων. ὁ δὲ τόπος, ὁποῦ τὸ ἄρχισε, φαίνεται ἀκόμι ἐπάνω ἀπὸ τὸ Μισῆρι. ἔσκαπτε δὲ κατὰ μάκρος, ἀπὸ τὴν Δύσιν πρὸς Ἀνατολὴν πηγαινάμενος, ἕως ὁποῦ ἔφθασεν εἰς τὸ βουνὸν ὁποῦ λέγεται Κλίμαξ. τὴν σήμερον τὸ λέγουν οἱ Ἄραβες...... καὶ ἐκεῖθεν ἀπὸ ἕνα σχίσμα τούτου τοῦ βουνοῦ τὸ ἔρριξε πρὸς Νότον, ὅτι δὲν ἐδίδε χέρι ἄλλοθεν. τὸ δὲ πλάτος καὶ βάθος τοῦ αὐλακίου ἦτον, ὅσον νὰ περνᾷ μεγάλη τζέρμα φορτωμένη. Λέγουσι δέ, ὅτι σκαπτομένου τοῦ αὐλακίου τούτου, ἀπέθαναν ἄνδρες Αἰγυπτίων δώδεκα μυριάδες, ὁποῦ εἶναι χιλιάδες ἑκατὸν εἴκοσιν. Ὅμως δὲν τὸ ἐτελείωσεν ὁ Νεκῶς, ἀλλὰ ὁ Δαρεῖος, ὁ Βασιλεὺς τῆς Περσίας, ὅταν ἐβασίλευσεν ὕστερα τῆς Αἰγύπτου. διότι ἔτζι εἶπε τὸ Μαντεῖον τοῦ Νεκῶ, ὅτι τὸ αὐλάκι δὲν τὸ θέλει τελειώσει αὐτός, ἀλλὰ ὁ Βάρβαρος. ἔζησε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Βασιλείαν χρόνους ιϛ΄. ἐβασίλευσε δὲ ἔτος ἀπὸ κτίσεως Κόσμου. γ,τλβ΄.

Βασιλεία Ψάμμιος, Υἱοῦ Νεκῶ.

Ψάμμις. Πότε ἤρξαντο αἱ Ὀλυμπιάδες.

ΚΑὶ τούτου ἀποθανόντος, ἔλαβε τὴν Βασιλείαν Ψάμμις, ὁ Υἱὸς αὐτοῦ, ἔτος ἀπὸ κτίσεως Κόσμου γ,τμη΄. Εἰς τὸν καιρὸν τούτου ἔστησαν οἱ Πελοποννήσιοι τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα. καὶ ἀφόντε τότες ἄρχησαν νὰ μετροῦσι τὰς λεγομένας Ὀλυμπιάδας. εἶναι δὲ μία Ὀλυμπιὰς χρόνοι τέσσαρες. Ἄλλοι δὲ λέγουσι, πῶς εἰς τὸν καιρὸν τῆς Βασιλείας Σαοὺλ ἐστάθη πρῶτος τοῦτος ὁ ἀγῶνας τὰ Ὀλύμπια. ἄλλοι δὲ πάλιν, εἰς τὸν καιρὸν τῆς Βασιλείας Ἰωάς. πλήν, ὅπως ἔχει, περὶ τούτου ὀλίγος ἡμῖν λόγος.

Βασιλεία Ἀπρίου, Υἱοῦ Ψάμμιος.

ἘΒασίλευσε δὲ Ψάμμις χρόνους μόνον ἕξ, καὶ πολεμῶν τοὺς Αἰθίοπας ἐτελεύτησε. διαδέχεται δὲ τὴν Βασιλείαν ὁ Υἱὸς αὐτοῦ Ἀπρίης, ὅστις ἦτον πολεμικὸς ἄνθρωπος. Ἔκαμε δὲ πόλεμον εἰς τὴν Τύρον καὶ εἰς τὴν Σιδόνα. Τύρος δὲ εἶναι τὸ νῦν λεγόμενον Ἀσοὺρ, Χώρα εἰς τὸ Παρασάμι εὑρισκομένη. Ἔστειλε δὲ καὶ φουσάτον εἰς τὴν Μπαρμπαρίαν νὰ πολεμήσῃ τὴν Κυρήνην. Κυρήνη δὲ ἐλέγετο παλαιὰ ὁ τόπος τῆς Μπαρμπαρίας, ὁποῦ ἀντικρύζει μὲ τὸ Νησὶ τῆς Κρήτης κατὰ μάκρος. ὅμως ἐνικήθη τὸ φουσάτον τοῦ Ἀπρίου, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐφονεύθησαν. Ὅθεν, κακίσαντες οἱ διασωθέντες ἀπὸ τὸν πόλεμον, ἀποστάτησαν ἀπὸ τὸν Ἀπρίην. ὁ δὲ Ἀπρίης ἔστειλεν ἕναν Ἄρχοντα νὰ τοὺς εἰρηνεύσῃ, τὸ ὄνομά του, Ἄμασις. καὶ πηγαινάμενος ὁ Ἄμασις εἰς τὸ φουσάτον, ἄρχισε νὰ τοὺς συντυχαίνῃ λόγια εἰρηνικά, καὶ αὐτοὶ τὸν ἔστεψαν Βασιλέα, ἀποστατήσαντες τελείως ἀπὸ τὸν Ἀπρίην.

Ταῦτα

Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἀπρίης, ἔστειλεν ἄλλον ἄρχοντα ἐπιτήδειον, τὸ ὄνομά του, Πατάρβημις, παραγγείλωντάς του νὰ φέρῃ τὸν Ἄμασιν ζωντανὸν πρὸς αὐτόν. Ὡς δὲ ὑπῆγεν ὁ Πατάρβημις, ἐπροσκάλει τὸν Ἄμασιν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν Βασιλέα. αὐτὸς δὲ τοῦ ἀπηκρίθη οὕτω. ναὶ, ἔτζι ἔχω σκοπὸν νὰ ἔλθω πρὸς αὐτὸν, καὶ νὰ τοῦ φέρω καὶ ἄλλους. Καὶ οὕτως εὐθὺς μὲ τὸ φουσάτον ὥρμησε καταπάνω του. καὶ πολεμήσαντες οἱ δύο Βασιλεῖς, ἐπίασεν ὁ Ἄμασις τὸν Ἀπρίην ζωντανὸν, καὶ φέρωντάς τον εἰς τὰ Βασίλεια, δὲν τοῦ ἔκαμε τίποτες κακὸν, μάλιστα τὸν ἔτρεφε βασιλικῶς, μόνον πῶς τὸν ὑστέρησε τῆς Βασιλείας, καὶ τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς τιμῆς. Ὕστερον δὲ οἱ Αἰγύπτιοι ὠνείδισαν τὸν Ἄμασιν, πῶς τρέφει τὸν ἐχθρόν του. τότε τὸν ἐπαράδωσεν εἰς τὰς χεῖράς τους, νὰ τὸν κάμουσιν ὅπως θέλουσι, καὶ αὐτοὶ τὸν ἔπνιξαν. ἐβασίλευσε δὲ ὁ Ἀπρίης χρόνους εἴκοσι πέντε.

Βασιλεία Ἀμάσιδος.

Ἔτους ἀπὸ κτίσεως Κόσμου, γτοθ΄. ἔλαβε τὴν Βασιλείαν οὗτος ὁ Ἄμασις. Ἄμασις
καὶ διὰ νὰ εἶναι γένος ταπεινὸν καὶ μικρὸν δὲν τὸν ἐτιμοῦσαν, μήτε καλῶς τὸν ὑποτάσσοντο οἱ Αἰγύπτιοι. ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς σοφίζεται σόφισμα τοιοῦτον. Σόφισμα Ἀμάσιδος.
Εἶχε μὲν εἰς τὸ Παλάτιόν του καὶ ἄλλα πολλὰ σκεύη τίμια χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, εἶχε δὲ καὶ μίαν λεκάνην μεγάλην χρυσῆν, εἰς τὴν ὁποίαν, πρὸ τοῦ νὰ καθίσῃ εἰς τὸ τραπέζι, ἔπλυνε τὰ ποδάριά του αὐτὸς, καὶ ὅσοι ἐκάθησαν μὲ ταὐτὸν εἰς τὸ τραπέζι. Αὐτὴν οὖν τὴν χρυσῆν λεκάνην ἔδωσεν ὁ Ἄμασις ἑνὸς χρυσοχοῦ, καὶ τὴν ἐχάλασε, καὶ μὲ τὸ χρυσάφι ἐκεῖνο, ἔκαμεν ἕνα εἴδωλον ἐπιτηδειότατον ἑνὸς Θεοῦ, καὶ αὐτὸ ἔστησεν εἰς τόπον χωριστὸν ἐντίμως. Οἱ οὖν Αἰγύπτιοι βλέποντες τὸ χρυσὸν εἴδωλον, τὸ ἐσέβοντο, καὶ τὸ ἐπροσκυνοῦσαν. Ὁ δὲ Ἄμασις τοὺς λέγει. βλέπετε αὐτὸ τὸ χρυσὸν Εἴδωλον; αὐτὸ εἶναι ἡ χρυσῆ λεκάνη, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπλύναμεν τὰ ποδάριά μας, καὶ ἐξερνούσαμεν, καὶ ἐκατουροῦσαμεν εἰς ταύτην. ἀλλὰ τώρα, διατὶ ἔγινεν Εἴδωλον Θεοῦ, τὸ σέβεσθε καὶ τὸ τιμᾶτε. Τοιουτοτρόπως καὶ ἐγὼ πρότερον ὤντας μικρὸς καὶ πτωχὸς, δικαίως ἤμουν καταφρονεμένος. τώρα δὲ ὅπου ἦλθα εἰς τοιοῦτο μέγα ἀξίωμα τῆς Βασιλείας, θέλω ὅλοι νὰ μὲ τιμᾶτε, καὶ νὰ μοῦ ὑποτάσσεσθε ὡς Βασιλέως. καὶ οὕτω τοὺς ἔκαμε νὰ τοῦ ὑποτάσσωνται εἰς τὰ πάντα. Οὗτος εἶχε τοιαύτην συνήθειαν, ἀπὸ τὸ ταχὺ ἕως τὸ γεῦμα ἐστοχάζετο, καὶ ἔκανεν ὅτι ἦτον πρὸς σύστασιν καὶ κυβέρνησιν τῆς Βασιλείας. ἀπὸ δὲ τὸ γεῦμα ἕως τὸ βράδυ ἐκάθητον εἰς φαγία καὶ ποτὰ καὶ παιγνίδια, νὰ παίζῃ καὶ νὰ γελᾷ μὲ τοὺς ἀνθρώπους του εἰς τὸ Παλάτιόν του. καὶ γὰρ ἦτον ἄνθρωπος μετοριστὴς κατὰ πολλά. Οἱ δὲ φίλοι του τὸν ἐνουθέτησαν, νὰ στέκεται πάντα πρὸς ὅλους μὲ σοβαρὸν καὶ σεμνὸν ἦθος, ὡς Βασιλεύς. αὐτὸς δὲ τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι τὸ δοξάρι δὲν πρέπει νὰ τὸ ἔχῃ τινὰς πάντοτε κορδωμένον, ἵνα μὴ τζακιστῇ. Ἔκαμε δὲ πολλὰ καὶ θαυμαστὰ, καὶ ἀξιοδιήγητα κτισίματα μὲ πέτραις παμ-

μεγέ-

μεγέθεις. τὸ δὲ θαυμασιώτερον καὶ ἀξιοδιηγητότερόν του ἔργον, εἶναι τοῦτο. εἰς τὸν λεγόμενον μικρὸν Καταῤῥάκτην τοῦ Νείλου τοῦ ποταμοῦ, ὅπου ὁ ποταμὸς κρημνίζεται ἀπὸ ἕνα βουνὸν, εἰς τὰ σύνορα Αἰγύπτου, καὶ Αἰθιοπίας, (ἐκεῖ σχίζεται ὁ ποταμὸς, καὶ πάλιν σμίγει, καὶ κάνει ἕνα μεγάλον Νησὶ εἰς τὸ μέσον, καὶ αὐτὸ τὸ Νησὶ ἐλέγετο παλαιὰ, Νῆσος Ἐλεφαντίνη, καὶ Χώρα μεγάλη εἰς τὸ Νησὶ, καὶ ἐλέγετο καὶ αὐτὴ πόλις Ἐλεφαντίνη) ἀπὸ τὸ βουνὸν ἐκεῖνο ἔφερεν ὁ Ἄμασις πέτραις μεγάλαις, καὶ ἔκαμεν Ἀγάλματα μεγάλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι ἄξια διηγήσεως ταῦτα.

Εἴδωλα μέγιστα Ἀμάσιδος.

Ἔκαμεν ἕνα Εἴδωλον μεγάλον μονόλιθον, κειτάμενον ὕπτιον, μάκρος ἔχοντα, ἑβδομηνταπέντε πόδας· εἰς δὲ τὰ πλάγια αὐτοῦ ἔκαμε καὶ ἔστεκαν ἄλλα δύο Εἴδωλα, εἴκοσι πόδας τὸ μάκρος τοῦ καθ' ἑνός. Ἀλλὰ μήτε τοῦτα ἀκόμι θαυμαστὰ δὲν εἶναι ὅσον εἶναι ἕνα σπίτι ὁποῦ ἔκαμε μονόλιθον, καὶ αὐτὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην.

Μονόλιθος οἶκος Ἀμάσιδος.

τὸ ὁποῖον ἦτον ἀπ' ἔξω τὸ μάκρος του εἰκοσιμία πήχεις μεγάλαις, καὶ τὸ πλάτος του δεκατέσσαρες, τὸ δὲ ὕψος, ὀκτώ. ἀπὸ μέσα δὲ τὸ μάκρος του ἦτον πήχες μεγάλαις δεκαοκτὼ, καὶ μία μικρὴ, τὸ δὲ πλάτος δώδεκα, καὶ τὸ ὕψος πέντε. καὶ αὐτὸ τὸ μονόλιθον σπῆτι, τὸ ἔσυρεν ἀπὸ τὴν Ἐλεφαντίνην, καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὴν Μέμφιν εἰς τρεῖς χρόνους. οἱ δὲ κυβερνῆται καὶ ἐπιστάται, νὰ τὸ φέρουσιν, ἦσαν δύο χιλιάδες ἄνθρωποι.

Εὐδαιμονία. Αἰγύπτου.

Εἰς τοῦτου τὸν καιρὸν εὐτύχησε μεγάλως ἡ Αἴγυπτος. εἶχε γὰρ Χώρας κατοικουμένας εἴκοσι χιλιάδες.

Νόμος δίκαιος Ἀμάσιδος.

ἔκαμε δὲ καὶ Νόμον ὁ Ἄμασις, κάθε χρόνον νὰ ἀποδείχνῃ μὲ λογαριασμὸν καθ' ἕνας τὸ εἰσόδημά του, πόθεν του ἔρχεται, καὶ ζωοτροφεῖται, ἀνίσως καὶ καθ' ἕνας τρέφεται ἀπὸ κόπον του, καὶ μὴ ἀπό τινος ἄλλης κακῆς ἐργασίας, ἢ ἀδικίας, ἢ κλεψίας.

Σόλων, Νόμον λαβὼν παρ' Αἰγυπτί.

Τοῦτον τὸν Νόμον, ὡς δίκαιον καὶ καλὸν, τὸν ἐπῆρεν ὁ Σόλων, ὁ Νομοθέτης τῶν Ἀθηναίων, ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ τὸν ἔγραψεν εἰς τοὺς Νόμους αὐτῶν τῶν Ἀθηναίων, ὁποῦ αὐτὸς ὁ Σόλων τῶν ἔγραψεν. Ἠγάπα δὲ ὁ Ἄμασις πολλὰ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἔστειλεν ἀναθήματα εἰς τοὺς Βωμοὺς καὶ Ναούς τους. εἰς μὲν τὸν Ναὸν τῆς Ἥρας, ὁποῦ ἦτον ἀξιοθέατος, εἰς τὴν Σάμον, ἔστειλε τὰς Εἰκόνας του.

Ἥρας Ἱερὸν ἐν Λίνδῳ.

εἰς δὲ τὸ Ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς, ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν Λίνδον, ἔστειλε δύο Ἀγάλματα λίθινα. Τοῦτον τὸ Ναὸν τὸν ἔκτισαν αἱ Θυγατέρες τοῦ Δαναοῦ, φεύγουσαι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καὶ πιάνουσαι πρώτην γῆν εἰς τὴν Λίνδον.

Κύπρον ὁ πρῶτος Βασιλεύσας.

Οὗτος ὁ Ἄμασις εἶναι ὁ πρῶτος Βασιλεὺς ὁποῦ ὑπόταξε τὴν Κύπρον, καὶ τὴν ἔβαλεν εἰς τὸ χαράτζι. Καὶ ἕως μὲν τούτου τοῦ Βασιλέως οἱ Αἰγύπτιοι Βασιλεῖς ἐβασίλευον εἰς τὴν Αἴγυπτον. ἀπὸ δὲ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀμάσιδος τοῦ Ψαμμηνίτου, ἔλαβον τὴν Βασιλείαν αὐτῶν οἱ Πέρσαι, καταδουλώσαντες τὴν Αἴγυπτον ἕως τὸν καιρὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος, ὡς δηλώσομεν.

Αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Περσῶν Βασιλεὺς Καμβύσης κατέδραμε πολεμήσας, καὶ δουλώσας τὴν Αἴγυπτον

Ἄξιον δὲ εἶναι νὰ διηγηθοῦμεν καὶ τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Αἴγυπτος ἐδουλώθη εἰς τοὺς Πέρσας. Καμβύσης ὁ τῶν Περσῶν Βασιλεὺς ἐζήτησε τοῦ Ἀμάσιδος νὰ τοῦ στείλη τὴν θυγατέρα του εἰς Γυναῖκα. τοῦτο δὲ ὅλον ἦτον συμβουλὴ ἑνὸς Ἰατροῦ Αἰγυπτίου, ὁποῦ ἦτον σιμὰ εἰς τὸν Βασιλέα Καμβύσην. Ὁ γὰρ πρὸ τοῦ Καμβύσου Κῦρος Βασιλεὺς Περσῶν, ἔχωντας τὰ ὀμμάτια βλαμμένα ἀπὸ πόνους, ἐζήτησε τοῦ Ἀμάσιδος Αἰγύπτιον Ἰατρὸν δόκιμον νὰ τοῦ στείλη νὰ τὸν ἰατρεύσῃ. ὁ δὲ Ἄμασις, φοβούμενος τὸν Κῦρον, ἐπῆρε βίᾳ καὶ δυναστείᾳ τοῦτον τὸν Ἰατρὸν, καὶ χωρίζωντάς τον, μὴ θέλοντα, ἀπὸ γυναῖκα καὶ παιδία του, τὸν ἔστειλε τοῦ Κύρου. καὶ ἀφοντόπες ἔμεινεν ἐκεῖ, μὴ συγχωρούμενος νὰ γυρίσῃ ὀπίσω εἰς τὸ σπῆτί του. Ἐχθρευόμενος οὖν διὰ τοῦτο ὁ Ἰατρὸς τὸν Ἄμασιν, ἐσυμβούλευε τὸν Καμβύσην νὰ τοῦ γυρέψῃ τὴν Θυγατέρα του, ἐπαινῶντάς την πῶς εἶναι κατὰ πολλὰ ὡραία. Τοῦτο δὲ τὸ ἔκαμεν ὁ Ἰατρὸς ἐκεῖνος δολίως καὶ πανούργως, ὅτι ἤξευρε πῶς ὁ Ἄμασις δὲν τὴν στέλλει, καὶ οὕτω νὰ κινηθῇ σκάνδαλον καὶ πόλεμος, καθὼς καὶ ἐγένετο. Ὁ γοῦν Ἄμασις, ἠξεύρωντας πῶς ὁ Καμβύσης, δὲν ζητᾷ τὴν Θυγατέρα του, διὰ Γυναῖκα Νόμιμον, ἀλλὰ διὰ παλλακήν, δὲν ἤθελε νὰ τὴν δώσῃ. ἄλλως δὲ καὶ ἐφοβεῖτο τὸν Καμβύσην. Τί γοῦν μηχανᾶται; στολίζει μὲ βασιλικὰ φορέματα τὴν Θυγατέρα τοῦ Ἀπρίου, τοῦ πρὸ αὐτοῦ Βασιλέως, καὶ τοῦ τὴν στέλλει, λέγωντάς του, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ Θυγατέρα του. ἐδέχθην την γοῦν ὁ Βασιλεὺς Καμβύσης χαρούμενος, μὴ κατανοήσας τὸ πρᾶγμα. Περνῶντας γοῦν ὁ καιρὸς, καὶ κράζωντας τὴν Γυναῖκα πολλάκις ὁ Καμβύσης ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός της τοῦ Ἀμάσιδος, νομίζωντας νὰ εἶναι ἀληθῶς τούτου Θυγάτηρ, ἀπεκρίθη μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἡ Γυνὴ, λέγουσα. τί με κράζεις συχνὰ, ὦ Βασιλεῦ, Θυγατέρα τοῦ Ἀμάσιδος, ὁποῦ Θυγατέρα ἐκείνου δὲν εἶμαι, ἀλλὰ τοῦ Ἀπρίου, τοῦ ὁποίου τὴν Βασιλείαν αὐτὸς ἀδίκως ἥρπασε; Ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμβύσης, καὶ μὴ ὑποφέρων τὴν ἀπάτην καὶ τὸν δόλον τοῦ Ἀμάσιδος, εὐθὺς ἡτοιμάσθη πρὸς πόλεμον καταπάνω του. καὶ τοῦτο ἦτον ἡ αἰτία νὰ χαλασθῇ τοιαύτη τῶν Αἰγυπτίων Βασιλεία, διὰ μίαν Γυναῖκα. Ὁ γοῦν Καμβύσης ὁρμήσας πρὸς Ἄμασιν μετὰ βαρείας δυνάμεως, φεύγει ἀπὸ τὸν Ἄμασιν κάποιος, Ἀλικαρνασσεὺς, τὸ ὄνομά του Φάνης, καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν Καμβύσην τὸν ὁποῖον εὗρεν εἰς τὸν δρόμον, μακρὰν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἡμέρας δώδεκα. ἦτον δὲ πολλὰ λυπημένος, ὅτι εὗρε τὸν τόπον ἔρημον, καὶ χωρὶς νερὰ ἀπ' ἐκεῖ ἕως τὴν Αἴγυπτον. Ὁ δὲ Φάνης αὐτὸς τὸν ἐσυμβούλευσε καὶ ἄλλα πολλὰ τὰ κατὰ τὸν Ἄμασιν. ἐσυμβούλευσέ τον δὲ καὶ τοῦτο, νὰ κάμῃ φιλίαν πρῶτον μὲ τὸν Βασιλέα τῶν Ἀράβων τῆς

Φάνης ἀποσταλεῖ ἀπὸ τὸν Ἄμασιν καὶ γίνεται δε-

ἐρήμου

ξιὸς σύμβυλος καὶ ὁδηγὸς τῶν Περσῶν.

ἐρήμυ ἐκείνης, κ᾽ ἐκεῖνος θέλει τῦ δώσει βοήθειαν εἰς τὸν δρόμον ἀπὸ νερόν. Καὶ ἔτω σέλλωντας, ἔκαμαν συμφωνίας μεθ᾽ ὅρκων, κ᾽ τῦ ἔδωσεν ὁ Βασιλεὺς αὐτὸς τῶν Ἀράβων μεγάλην βοήθειαν. διότι ἔκαμαν ἀσκία μεγάλα, ἀπὸ δερμάτια καμήλων, καὶ γεμίζωντας νερὸν, καὶ φορτώνωντάς τα εἰς τὰ ζωντανὰ καμήλια, τὰ ἔσειλεν ἔμπροσθα εἰς τὸν δρόμον, καὶ προϋπαντῦσαν τὸν Καμβύσην μὲ τὸ στράτευμα, ἕως ὁπῦ τὺς ἔφερον εἰς τὴν Σερβωνίτην Λίμνην τῦ Ταμιαθίυ. ἡ ὁποία Λίμνη τώρα λέγεται.. .. Τοιαύτην συμβυλὴν ἔκαμεν ὁ Φαύης πρὸς τὸν Καμβύσην, κ᾽ τοιαύτην βοήθειαν τῦ ἔκαμεν ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἀράβων, κατὰ τὺς ὅρκυς ὁπῦ ἔκαμε. καὶ κατ᾽ ἀλήθειαν, ἐὰν αὐτὸς δὲν τοῦ ἔδιδε βοήθειαν εἰς τὸν δρόμον ἀπὸ νερὸν, δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον. διότι ἄλλος δρόμος δὲν εἶναι παρὰ ἐῦτος, νὰ ἔλθῃ τινὰς εἰς τὸ Μισῆρι ἀπὸ τὴν Παλαισίνην. ὁ ὁποῖος εἶναι ὅλος ἄνυδρος χωρὶς νερὰ, ὡς εἴπομεν. Ὁ δὲ ὅρκος, ὁπῦ τότε οἱ Ἄραβες ἔκαναν, ἦτον τοιῦτος. ἔβαναν ἑπτὰ πέτραις εἰς τὴν γῆν, ἔπειτα ἔστεκαν ἐπάνωθεν ἐκεῖνοι ὁπῦ ἔκαναν τὺς ὅρκυς, κ᾽ εἰς τὸ μέσοντυς ἔστεκεν ἄλλος ἄνθρωπος ἔχων εἰς τὸ χέριτυ κομάτι πέτραν φτενὴν καὶ κοπτερὴν, σὰν μαχαῖρι, καὶ μὲ ταύτην τὴν πέτραν ἔκοπτε τὸ χέρι τυς ὀλίγον τὶ, ὅσον νὰ αἱματώσῃ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν παλάμην πρὸς τὴν ψύχαν τῦ μεγάλυ δακτύλυ. ἔπειτα ἔκοπτε κομάτι ἀπὸ τῦ καθενὸς τὸ φόρεμα, καὶ τὰ ἔβρεχεν ὁμῦ ὅλα εἰς τὸ αἷμα ὅλωνῶν. Καὶ ἀφ᾽ ὗ τὸ ἐμάζωνε, καὶ ἔβρεχε τὰ πανία ἐκεῖνα, ἄλειφε μὲ τῦτο τὰς ἑπτὰ πέτρας ὁπῦ εἶχαν ἔμπροσθέν τυς, ἐπικαλέμενοι τὸν Διόνυσον καὶ τὴν Ἀφροδίτην. κ᾽ τὸν μὲν Διόνυσον ἔλεγον, Οὐροπάλτ, τὴν δὲ Ἀφροδίτην, Ἀλιλάτ. κ᾽ τῦτος ὁ ὅρκος εἶναι εἰς αὐτὺς στερεὸς καὶ ἀχάλασος, ὅταν ὀμνύυσι, κ᾽ δίδυσι πίστιν φιλίας, κ᾽ ἀγάπης. Οὕτω λοιπὸν ἐσέβη ὁ Καμβύσης εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τὸ Πηλυσιακὸν σόμα τῦ Νείλυ, ἤτοι τὸ Ταμιάθι. Ὁ δὲ Ἄμασις ἐτελεύτησε, πρὸ τῦ νὰ ἔλθῃ ὁ Καμβύσης εἰς τὰ ὄρια τῆς Αἰγύπτυ, καὶ μηδενὰ κακὸν δὲν εἶδεν. Ἐβασίλευσε δὲ ὁ Υἱὸς αὐτῦ Ψαμμηνίτος ἀντ᾽ αὐτῦ. ὁ ὁποῖος συνάξας ἅπαντα τὰ Αἰγυπτιακὰ στρατεύματα, ἐκατέβη εἰς τὸ Ταμιάθι, καρτερῶντας τὸν Καμβύσην. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ὕβριζον μεγάλως τὸν Φαύην, ὅτι ἔγινεν ὁδηγὸς τῶν Περσῶν, κ᾽ τὺς ἔφερεν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Καὶ δὴ, ἀφ᾽ ὗ ἦλθον καὶ ἐσάθησαν ἀντίκρυς τὰ δύο φυσάτα, πρὸ τῦ νὰ κάμυσι σημεῖον νὰ ἀρχίσῃ ἡ παράταξις τῦ πολέμυ, οἱ Αἰγύπτιοι ἔφεραν τὰ παιδία τῦτυ τῦ Φαύη, καὶ τὰ ἔσφαξαν ἔμπροσθα εἰς ὅλυς, βλέπωντάς τα κ᾽ αὐτὸς ὁ Φαύης. Ἔπειτα ἔδωσαν πόλεμον, κ᾽ ἐνικήθησαν οἱ Αἰγύπτιοι, κ᾽ ἦλθον φεύγοντες ἄνω εἰς τὴν Μέμφιν, κ᾽ ἐκεῖ ἐσάθησαν. πλὴν ἔπεσον πολλοὶ καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κ᾽ τὸ ἄλλο. Διηγεῖται

Ὅρκος τῶν Ἀράβων.

γεῖται

γεῖται δὲ ὁ Ἡρόδοτος πρᾶγμα ἀξιοδιήγητον ὁποῦ εἶδεν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν, ὁποῦ ἔγινεν ὁ πόλεμος. Ἦτον λέγει τὰ κρανία τὰ ξηρὰ ἀκόμι τῶν φονευθέντων χωρεισὰ τῶν Περσῶν ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων. καὶ τὰ μὲν τῶν Περσῶν ἦσαν τόσον ἀχαμνὰ, ὁποῦ εὔκολα τινὰς τὰ ἐσυντριβε, τὰ δὲ τῶν Αἰγυπτίων καὶ μὲ τὴν πέτραν βαρῶντάς τα δὲν ἐτζακίζοντο. αἴτιον δὲ εἶναι τοῦτο, ὅτι, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι ἀντιμάχονται θερμοτέραις ἀεὶ ταῖς ἀκτῖσι τοῦ Ἡλίου, ἐξυρισμένας ἔχοντες τὰς κεφαλάς. ἐξ οὗ δῆτα συμβαίνει νὰ παχυνέται τὸ κόκκαλον τῆς κεφαλῆς τους, ὅθεν καὶ ὀλίγους Αἰγυπτίους βλέπει τινὰς φαλακρούς. οἱ δέγε Πέρσαι φυλάττουσιν ἀκριβῶς τὰς κεφαλάς τους ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ Ἡλίου, καλύπτοντές ταις πάντοτε μὲ πίλους, καὶ τιάρας, ἤγουν σκιάδια, ὥσπερ τὴν σήμερον οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὴν Φραγγίαν.

Κεφαλαὶ Αἰγυπτίων δυναταί.

Φαλακροὶ οἱ Αἰγύπτιοι δὲν εἶναι.

Ὅπως ἀνέβη εἰς τὴν Μέμφιν ὁ Καμβύσης. καὶ ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν Ψαμμιώνιτον, καὶ ἔλαβε τὴν Αἴγυπτον.

ΟΙ μὲν οὖν Αἰγύπτιοι, ὡς εἴπομεν, ἀτάκτως, καὶ διεσκορπισμένοι φυγόντες ἀπὸ τὸν κατὰ τὸ Μιάθιον πόλεμον, ἐμαζώχθησαν ὕστερον εἰς τὴν Μέμφιν. Ὁ δὲ Καμβύσης στέλλει ἕνα κάτεργον Μυτιληναῖκον, ὁποῦ εὗρεν εἰς τὸ Ταμιάθι, μὲ ἕνα Πρέσβυν Πέρσην, καὶ ἀναβαίνοντας τὸν ποταμὸν, ἦλθεν εἰς Μέμφιν, καὶ ἐζήτα τοὺς Αἰγυπτίους νὰ προσκυνήσουσι χωρὶς πόλεμον. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι, βλέποντες τὸ κάτεργον ὁποῦ ἔφθασεν εἰς τὴν ἄκρην τοῦ ποταμοῦ, ἔδραμον ἔξω ἀπὸ τὰ τειχία, καὶ τὸ μὲν κάτεργον διέφθειραν, τοὺς δὲ ἀνθρώπους κατέκοψαν ὡς πρόβατα, κρεμάσαντες τὰ κρέατά τους ἐπάνω εἰς τὰ τείχη τοῦ Κάστρου. Ἀναβὰς δὲ ὁ Καμβύσης μετὰ ταῦτα εἰς Μέμφιν, τὴν ἐπεριεκύκλωσε, καὶ εἰς δέκα ἡμέραις, πολεμῶντάς την, τὴν ἐπῆρε. καὶ ἐπίασε σκλάβους ὅλους τοὺς ἐν αὐτῇ σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, καὶ αὐτὸν δὴ τὸν Βασιλέα Ψαμμιώνιτον, ὁ ὁποῖος ἐβασίλευσε μόνον μῆνας ἕξ, ὁ δὲ τούτου Πατὴρ ἐβασίλευσε χρόνους τριανταξεῖς. Παρέλαβε δὲ ὁ Καμβύσης τὴν Αἴγυπτον, ἔτος ἀπὸ κτίσεως Κόσμου, γ,υλέ. ἡ δὲ ἄλλη ἅπασα Λυβίη, ἤγουν ἡ Μπαρμπαρία, μαθόντες τὰ γινόμενα ὑπὸ Καμβύσου εἰς Αἴγυπτον, ἔστειλαν μὲ δῶρα καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν, καὶ ἔταξαν νὰ τοῦ δίδουσι τέλος, ἤτοι χαράτζιον. Ὁ δὲ Καμβύσης, ἀφ' οὗ ἐβασίλευσεν Αἰγύπτου, καὶ ἐκάθησεν εἰς τὰ Βασίλεια, ἔβγαλε καὶ ἐκάθισεν ἔξω εἰς τὸν δρόμον τὸν τρισάθλιον Ψαμμιώνιτον, ὁμοῦ καὶ μὲ ἄλλους σκλάβους τοὺς πρώτους τῆς Αἰγύπτου. Ἔπειτα θέλωντας νὰ δοκιμάσῃ τὴν μεγαλοψυχίαν τοῦ Ψαμμιωνίτου, ἔστειλε τὴν θυγατέρα του νὰ περάσῃ ἀπεμπροσθά του φορεμένη σκλάβας φορεσίαν, ὁμοῦ μὲ ἄλλα κορίτζια τῶν πρώτων τῆς Αἰγύπτου, φορεμένα καὶ αὐτὰ σὰν σκλάβαις, καὶ νὰ ἔλθουν εἰς τὸ

Ψαμμηνίτου μεγαλοψυχία.

ποτάμι νὰ πάρουν νερόν. Αἱ μὲν οὖν κόραι, ὡς διέβηκαν καὶ ἔφθασαν ὅπου ἐκάθοντο οἱ Πατέρες τους, ἐβόησαν ἅπασαι ὁμοῦ φωνὴν δρυμεῖαν μετὰ κλαυθμοῦ καὶ δακρύων, ὁμοίως καὶ οἱ τούτων Πατέρες. Ὁ δὲ Ψαμμηνίτος, κλίνας κάτω τὸ πρόσωπον, οὔτε εἶδεν, οὔτε ἐλάλησεν, οὔτε κἂν ἐστέναξε. Μετὰ ταῦτα ὁ Καμβύσης ἀπεφάσισε μὲ τοὺς Κριτάς του νὰ φονεύσουσι διὰ τοὺς Μυτιληναίους ὁποῦ οἱ Αἰγύπτιοι ἐφόνευσαν, ἀντὶ ἑνὸς Μυτιληναίου, δέκα Αἰγυπτίους ἀπὸ τοὺς πρώτους. καὶ δή, ὄντες οἱ Μυτιληναῖοι διακόσιοι, ἔκλεξαν δύο χιλιάδες νέους Ἀρχοντόπουλα νὰ τοὺς φονεύσουσι, πρῶτος εἰς ὅλους τούτους, ὁ Υἱὸς τοῦ Ψαμμηνίτου. Ὅταν γοῦν ἔμελλον νὰ τοὺς φέρουν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἐπρόσταξε νὰ βγάλουν πάλιν τοὺς Πατέρας τους ἔξω, νὰ τοὺς βλέπουν. καὶ δὴ τοὺς ἐπέρασαν ὅλους ἀπεμπροσθά τους, δεμένους τὸν τράχηλον μὲ σχοινίον, καὶ εἰς τὸ στόμα ἔχοντες σαλιβάρια, ὡς ἄλογα. Ἔκλαυσαν γοῦν καὶ τότε πάντες πλέον, ἢ πρότερον, τοιοῦτον θέαμα ἐλεεινὸν βλέποντες, νέους εὐγενικοὺς καὶ ὡραίους νὰ τοὺς σύρνουσιν ὡς πρόβατα εἰς τὴν σφαγήν, ὧν πρῶτος ἦν ὁ τοῦ Βασιλέως Υἱός, μάλιστα δὲ πατέρες ὄντες οἱ θεωροῦντες τοὺς ἰδίους υἱοὺς πρὸς θάνατον φερομένους. Ὁ δὲ Ψαμμηνίτος, πάντων κλαιόντων, αὐτὸς μόνος οὐκ ἔκλαυσεν, ἀλλὰ ἔκαμεν, ὡς καὶ πρότερον, ὅτε εἶδε τὴν θυγατέρα του καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ποτάμι νὰ φέρῃ νερὸν ὡς δούλη. Περνῶντες δὲ οὗτοι οἱ κατάδικοι, ἔτυχε νὰ περάσῃ ἕνας γέρων πτωχὸς ζητῶντας ἐλεημοσύνην. καὶ οὗτος πρότερον ἦτον Ἄρχων πλούσιος, φίλος καὶ ὁμοτράπεζος τοῦ Ψαμμηνίτου. Τοῦτον δὲ ἰδὼν ὁ Ψαμμηνίτος, ὁποῦ μήτε ἰδὼν τὴν θυγατέρα του τόσον καταφρονεμένην, ἐστέναξε, μήτε βλέπων τὸν Υἱόν του συρόμενον εἰς θάνατον, ἔκλαυσεν, εἰς τοῦτον ὅμως τὸν φίλον του, βλέποντας τὴν τόσην του δυστυχίαν, καὶ ἐνθυμούμενος τὴν προτέραν του εὐτυχίαν, ἔκλαυσε δυνατά, δέρνωντας τὴν κεφαλήν του, καὶ λέγωντας πρὸς αὐτόν. ἀλλοίμονον, ταλαίπωρε πῶς ἐκαταστήθης; Ἔστεκον γοῦν τρεῖς φύλακες, καὶ τὸν ἐφύλαγον τί λέγει καὶ τί κάμνει, βλέποντες τὴν θυγατέρα του καὶ τὸν υἱόν του, διὰ νὰ τὰ λέγουσι τοῦ Καμβύση. Ὡς δὲ τοῦ εἶπαν, ὅτι εἰς τὰ παιδία του πῶς δὲν ἔκλαυσεν, εἰς δὲ τὸν φίλον του τὸν πτωχὸν ἔκλαυσε δυνατά, τοῦ ἐμήνυσεν ὁ Καμβύσης, ἐρωτῶντάς τον τὴν αἰτίαν. Αὐτὸς δὲ τοῦ ἀπεκρίθη λέγων. ὦ Καμβύση, υἱὲ τοῦ Κύρου, ἡ ἐδική μου συμφορὰ καὶ τὰ πάθημά μου εἶναι τόσον μεγάλα, ὁποῦ δάκρυα δὲν ἔχω τόσον ἀρκετά, ὅσον χρειάζεται νὰ κλαύσω. τούτου δὲ τοῦ φίλου μου ἡ συμφορά, ὁποῦ εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν τοῦ γήρους του ἐδυστύχησε μεγάλως, εἶναι ἀξία δακρύων, καὶ διὰ τοῦτο ἔκλαυσα. Ἐπαίνεσε δὲ ὁ Καμβύσης τὴν ἀπόκρισιν, καὶ εἶπεν, ὅτι ἀληθῶς εἶπεν ὁ Ψαμμηνίτος. διότι εἰς τὰς μεγάλας λύπας ξηραίνονται αἱ πηγαὶ τῶν δακρύων. ἐπρόσταξε δὲ τότε

ὁ Καμ-

ὁ Καμβύσης νὰ δράμουσι νὰ γλυτώσουσι τὸν Υἱόν του ἀπὸ τὸν θάνατον, ὅμως ἦλθον καὶ τὸν εὗρον θανατωμένον. διότι αὐτὸν πρῶτον ἐθανάτωσαν, τὸν δὲ Ψαμμιώτιον αὐτὸν ἐπῆρε μαζί του εἰς τὸ Παλάτιόν του, καὶ τὸν ἔθρεφε βασιλικῶς. καὶ τάχα ἤθελε τοῦ δώσῃ καὶ τὴν Αἴγυπτον νὰ τὴν ὁρίζῃ ἐπιτροπικῶς, ἐὰν δὲν εἶχεν ὑποψίαν εἰς αὐτὸν νὰ μὴν ἀποστατήσῃ τὴν Αἴγυπτον, νὰ βασιλεύσῃ πάλιν μόνος του. Ἀπὸ μὲν οὖν τοῦ Ψαμμιώτου ὑστέρου Βασιλέως Αἰγυπτίων, ἕως τοῦ Ψαμμητείχου, ἀριθμοῦνται χρόνοι ἑκατὸν τριανταπέντε, Βασιλεῖς δὲ ἕξ. ἔπειτα ὑποτάχθη ἡ Βασιλεία αὕτη εἰς τοὺς Πέρσας λαμβάνοντας ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν τὴν τῶν Περσῶν Βασιλείαν, ὕστερον μετὰ διακοσίους χρόνους. Βασιλεῖς δὲ γεγόνασι Περσῶν, ἀπὸ τοῦ Καμβύση ἕως Ἀλεξάνδρου, ἐννέα. καὶ οὗτοι πάντες εἶχον τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν ὑποταγήν τους, ὡς εἴπομεν καὶ ἀνωτέρω.

Βασιλεῖς Περσῶν οἱ ὁρίσαντες τὴν Αἴγυπτον.

Καὶ πρῶτος ὁ Καμβύσης. ἔζησεν ἔτη, η. εἰς τὴν Βασιλείαν.

γ,ωμγ΄. Κόσμ.	Βασιλεύει	Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπου. ἔζησεν	ἔτη, λϛ΄.
γ,υοθ΄.	Βασιλεύει	Ξέρξης.	ἔτη, κα΄.
γ,φ΄.	Βασιλεύει	Ἀρταξέρξης,	ἔτη, μδ΄.
γ,φμδ΄.	Βασιλεύει	Δαρεῖος β΄. ὁ Νόθος.	ἔτη, ιθ΄.
γ,φξγ΄.	Βασιλεύει	Ἀρταξέρξης ὁ μέγας.	ἔτη, λϛ΄.
γ,φϟθ΄.	Βασιλεύει	Ὦχος.	ἔτη, κϛ΄.
γ,χκε΄.	Βασιλεύει	Ἄρσης.	ἔτη, δ΄.
γ,χκθ΄.	Βασιλεύει	Δαρεῖος ὁ Ὕστερος.	ἔτη, ϛ΄.

Ἔλαβε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος τὴν Βασιλείαν Περσῶν, νικήσας τοῦτον τὸν ὕστερον Δαρεῖον, ἔτος ἀπὸ κτίσεως Κόσμου, γ,χλδ΄. Ἔζησε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἀφ᾽ οὗ ἔλαβε τὴν Βασιλείαν ταύτην, χρόνους δεκατρεῖς. καὶ ἐμερίσθη ἡ Βασιλεία του ὅλη εἰς πολλὰς Ἀρχάς, καὶ ἔγιναν πολλοὶ Βασιλεῖς. τοὺς ὁποίους αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἀποθνήσκων, καὶ κάνοντας διαθήκην, ἐδιάταξεν εἰς ποῖον τόπον καθ᾽ ἕνας νὰ βασιλεύσῃ. Ἦσαν δὲ τοῦτοι ὅλοι φίλοι του, καὶ συνδρομοί του εἰς τὸν πόλεμον. ἀπὸ τούτους ἦτον ἕνας καὶ ὁ Πτολεμαῖος, ὁ λεγόμενος τοῦ Λάγου. τούτου ἔδωσε τὴν Αἴγυπτον νὰ βασιλεύῃ, καὶ ἔστησε τὰ Βασίλεια εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἔκτισε, καὶ τὴν ὠνόμασεν οὕτως, ἀπὸ τὸ ὄνομά του, Ἀλεξάνδρειαν.

Περὶ

Περὶ τοῦ Παλαιοῦ ἔτους, ὅτι οὐ τὸ αὐτὸ παρὰ πᾶσι.

Κάνει χρεία ὅμως νὰ ἰξεύρωμεν πῶς τὸ παλαιὸν ἔτος, τὸ ἀπὸ κτίσεως Κόσμου εἶναι διάφορον. διότι ὅλοι μὲν ἀσυμφωνοῦσιν εἰς αὐτό. οἱ γὰρ Ἑβραῖοι ἄλλως τὸ μετροῦσι, καὶ οἱ Λατῖνοι ἄλλως, καὶ ἡμεῖς οἱ Γραικοὶ ἄλλως. Οἱ μὲν γὰρ Λατῖνοι τὰ ἀπὸ κτίσεως Κόσμου ἔτη ἕως Χριστοῦ, ἀριθμοῦσι γ,φξγ΄. ἡμεῖς δὲ οἱ Γραικοὶ ἀριθμοῦμεν ἔτη ἀπὸ κτίσεως Κόσμου ἕως Χριστοῦ, ε,φϛ΄. Εὑρίσκεται λοιπὸν τὸ τῶν Λατίνων παλαιὸν ἔτος ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ ἐδικόν μας α φ μ γ΄. Τὰς γοῦν Βασιλείας τῶν Αἰγυπτίων Βασιλέων ἐγράψαμεν κατὰ τὸ ἔτος ὁποῦ μετροῦσιν οἱ Λατῖνοι, τὸ δὲ ἔτος τῶν Πτολεμαίων γράφομεν ἐδῶ κατὰ τὸ ἔτος ὁποῦ μετροῦμεν ἡμεῖς οἱ Γραικοί. Εἴτις οὖν θέλει νὰ εὕρῃ καὶ τὸ ἔτος τῶν πάλαι τῆς Αἰγύπτου Βασιλέων, ἂς προσθέσῃ εἰς τὸ ἔτος τῶν Λατίνων τὰ α φ μ γ΄. καὶ ἂς τὰ συμμάρῃ, καὶ εὑρήσει τὸ ἔτος ὁποῦ γράφομεν ἡμεῖς οἱ Γραικοί.

Βασιλεία τῶν Πτολεμαίων Βασιλέων τῆς Αἰγύπτου.

Ἔτους ἀπὸ Κόσμου, κατὰ μὲν τοὺς Λατίνους γ,χμα΄. κατὰ δὲ τοὺς Γραικοὺς ἡμᾶς ε,ρπγ΄. Μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον βασιλεύει τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου Πτολεμαῖος ὁ Λάγου. ἔτος ἔζησε χρόνους εἰς τὴν Βασιλείαν, κή.

Πτολεμ. ὁ Λάγου.

Φιλάδ.

Μετὰ τοῦτον βασιλεύει ὁ Υἱός του, Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος λεγόμενος, ἔτος ἀπὸ κτίσεως Κόσμου κατὰ Γραικοὺς ε,σια΄. ἔτος ἐμεταγλώττισε τὴν Θείαν Γραφὴν ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν εἰς τὸ Ἑλληνικόν. ἔζησεν ἔτη, λή.

Εὐεργέτης.

Μετὰ τοῦτον βασιλεύει ὁ Υἱός του, Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης καλούμενος. Εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἦτον ὁ Ἰησοῦς τοῦ Σειράχ. βασιλεύει καὶ ἔτος ἔτη, κϛ΄.

Φιλοπάτωρ.

Ἔπειτα ὁ Υἱὸς αὐτοῦ, Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ λεγόμενος. Οὗτος, αἰχμαλωτίσας τοὺς Ἑβραίους μὲ πόλεμον, τοὺς ἔφερεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ σκλάβους εἰς τὴν Αἴγυπτον. Θαυματουργεῖ δὲ κἀνταῦθα ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων. διότι τοῦτος ὁ Φιλοπάτωρ ἐπότισε κρασὶ τοὺς πεντακοσίους ἐλέφαντας ὁποῦ εἶχεν, ἔπειτα τοὺς ἄφησε μεθυσμένους καταπάνω τῶν Ἑβραίων νὰ τοὺς διασπαράξωσιν. οἱ δὲ ἐλέφαντες, μεθυσμένοι ὄντες, ἔδραμον ὡς λυσσασμένοι πρὸς τοὺς στρατιώτας τοῦ Πτολεμαίου, καὶ τοὺς ἐξέσχισαν. Τότε, θαυμάσας καὶ φοβηθεὶς ὁ Βασιλεὺς Πτολεμαῖος, ἠλευθέρωσε τοὺς Ἑβραίους. Ταῦτα ὁ Κεδρηνὸς λέγει. ἔζησε δὲ καὶ ἔτος εἰς τὴν Βασιλείαν ἔτη, ιζ΄.

Ἔπειτα βασιλεύει ὁ Υἱός του, Πτολεμαῖος ὁ Ἐπιφανής, ἔτη κδʹ.

> Ἐπιφαν. Φιλομήτωρ.

Εἶτα ὁ τούτου Υἱός, Πτολεμαῖος ὁ Φιλομήτωρ. εἰς τὸν καιρὸν τούτου ὁ Ἀντίοχος ἐθανάτωσε τοὺς ἑπτὰ Μακκαβαίους. ἔζησε καὶ οὗτος χρόνους λέ.

Μετὰ τοῦτον, Πτολεμαῖος ὁ δεύτερος Εὐεργέτης, ἔτη κθʹ. ἦν δὲ Ἀδελφὸς τοῦ Φιλομήτορος.

> Εὐεργέτης, βʹ. ὁ Φοῦσκ.

Ἔπειτα Πτολεμαῖος ὁ Φοῦσκος, οὕτω λεγόμενος, διὰ τὸ εἶναι ἐξογκωμένον τὸ σῶμα. ὁ δὲ Στράβων λέγει, ὅτι ἕνας καὶ ὁ αὐτὸς εἶναι ὁ δεύτερος Εὐεργέτης, λεγόμενος καὶ Φοῦσκος. ἐβασίλευσεν ὅμως καὶ οὗτος χρόνους ιζʹ. μῆνας, ςʹ.

> Ἀλεξᾶς.

Εἶτα Ἀλεξᾶς ὁ Πτολεμαῖος χρόνους, ιʹ.

> Αὐλητής

Ἔπειτα Πτολεμαῖος, ὁ δεύτερος Σωτήρ, Υἱὸς τοῦ δευτέρου Εὐεργέτου, βασιλεύει ἔτη, κθʹ. Τοῦτον φασὶν Αὐλητὴν εἶναι, καὶ ἀσελγῆ, καὶ ἀνάξιον τῆς Βασιλείας. Ἀπὸ τούτους ὅλους τοὺς Πτολεμαίους, οἱ δύο μόνον ἦσαν Βασιλεῖς καλοί, καὶ χρήσιμοι. ἀπὸ δὲ τοῦ τρίτου, καὶ καθεξῆς, ὅλοι ἦσαν ἀνάξιοι τῆς Βασιλείας. πλέον χειρότεροι δὲ ἦσαν ὁ τέταρτος, καὶ ὁ ἕβδομος, καὶ πολλῷ πλέον χειρότερος τοῦτος ὁ ὕστερος, ὁ Αὐλητὴς λεγόμενος. διότι ὑπερφύσιν ἠγάπησε νὰ μανθάνῃ νὰ παίζῃ τοὺς αὐλούς, ἤγουν τὴν κοινῶς λεγομένην φλογέραν. ὅθεν οἱ Ἀλεξανδρεῖς τὸν ἐδίωξαν ἀπὸ τὴν Βασιλείαν. Εἶχε δὲ δύο παιδία ἀρσενικὰ μικρά, καὶ μίαν θυγατέρα μεγάλην, Κλεοπάτραν. καὶ διώξαντες τὸν Αὐλητήν, ἔστησαν τὴν Κλεοπάτραν Βασίλισσαν τῆς Αἰγύπτου.

> Κλεοπάτρα

Αὕτη γοῦν λαβοῦσα τὴν Βασιλείαν τοῦ Πατρός της, ἔστειλεν ἀπὸ τὴν Συρίαν, καὶ ἔφερε κάποιον φαυλόβιον ἄνθρωπον· ὁ ὁποῖος ἐφήμιζε τὸν ἑαυτόν του νὰ εἶναι ἀπὸ γένος τῶν Βασιλέων τῆς Συρίας. καὶ αὐτὸν ἔλαβε διὰ ἄνδρα της. Ὕστερα, ἀφ᾽ οὗ τὸν ἐγνώρισεν ὅτι εἶναι χωρικὸς καὶ ἀπαίδευτος, τὸν ἐδίωξεν. ἔπειτα τῆς ἔφεραν κάποιον ἄλλον, Ἀρχέλαον τοὔνομα, λέγοντα καὶ αὐτὸν ἐκ γένους εἶναι Βασιλικοῦ, πλὴν ψευδῶς. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ καιρῷ ὁ Αὐλητὴς ἦλθεν εἰς τὴν Ῥώμην πρὸς τὸν Βασιλέα Πομπήϊον τὸν Μάγνον. διὰ συνδρομῆς δὲ καὶ βοηθείας τούτου ἀποκατεστήθη πάλιν εἰς τὴν Βασιλείαν του, καὶ φονεύει τὴν θυγατέρα του καὶ τὸν Ἀρχέλαον τὸν ἄνδρα της. ἐβασίλευσεν ὅμως ἡ Κλεοπάτρα χρόνους ή. ὁ δὲ Αὐλητής, τὸ δεύτερον, ὀλίγον καιρὸν ἔζησε Βασιλεύς, καὶ ἀπέθανεν.

> ὁ Αὐλητής, τὸ δεύτερον.

Ἔπειτα, ὡς λέγει ὁ Στράβων, ἐβασίλευσεν ἄλλη θυγατέρα τοῦ Αὐλητοῦ μετὰ τοῦ Ἀδελφοῦ της, Κλεοπάτρα καὶ αὐτὴ λεγομένη. ἡ ὁποία ἔφυγε μὲ τὸν Ἀδελφόν της αὐτὸν εἰς τὴν Συρίαν. Φονευθέντος δὲ Πομπηΐου τοῦ Μάγνου εἰς τὸ Πηλούσιον, ἦλθεν ὁ Καῖσαρ, καὶ ἐφόνευσε τὸ παιδί, καὶ τὴν Κλεοπάτραν ἐκάλεσεν ἀπὸ τὴν Συρίαν, καὶ τὴν ἀποκατάστησε νὰ βασιλεύῃ μὲ τὸ ἄλλο παιδὶ τὸν Ἀδελφόν της, πολλὰ μικρὸν ὄντα. Μετὰ ταῦτα τὴν ἔλαβεν ὁ Ἀντώνιος εἰς γυναῖκα, καὶ παιδία ἐξ αὐτῆς ἔκαμεν.

μεν. Ὕστερον δὲ ἐλθὼν ὁ Αὔγουστος Καῖσαρ ἔλαβε τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἔκτοτε ὑπετάχθη πᾶσα ἡ Αἴγυπτος εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων. καὶ ταῦτα μὲν ὁ Στράβων.

Διονύσιος ὁ νέος Κλεοπάτρα, β'.

Ὁ δὲ Γεώργιος ὁ Κεδρηνὸς λέγει, ὅτι μετὰ τὸ βασιλεῦσαι τὴν Κλεοπάτραν χρόνους ὀκτὼ, ἐβασίλευσεν ὁ νέος Διονύσιος χρόνους, λ'.

Ἀποθανὼν δὲ οὗτος, εἶχε θυγατέρα Κλεοπάτραν λεγομένην, καὶ ἔλαβε τὴν Βασιλείαν τοῦ Πατρός της, καὶ ἐβασίλευσε μαζὶ μὲ τὸν Ἀδελφόν της τὸν Πτολεμαῖον χρόνους ιη. ἔπειτα φονεύει τὸν Ἀδελφόν της, καὶ βασιλεύει μόνη χρόνους τέσσαρας. ὥστε συνάγεται καὶ ἀπὸ τοὺς δύο τούτους, ὅτι δύο Κλεοπάτραι ἐβασίλευσαν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ Αἴγυπτον. Εἰς δὲ τὸν καιρὸν τῆς ὑστέρας Κλεοπάτρας ἔπαυσεν ἡ Βασιλεία τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ὑπετάχθη, ὡς εἴπομεν, ἡ Βασιλεία εἰς τοὺς Καίσαρας τῆς Ῥώμης, τῆς τε Παλαιᾶς, καὶ τῆς Νέας, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, λέγω, ἕως τὸν καιρὸν τῆς Βασιλείας Ἡρακλείου τοῦ Ῥωμαίων Αὐτοκράτορος. Ἀφ' οὗ γὰρ οὗτος ὁ Βασιλεὺς ἀπέθανεν, ἄρχησε, νὰ ταπεινώνεται ἡ Βασιλεία τῶν Ῥωμαίων, καὶ νὰ αὐξάνη ἡ ἐξουσία τῶν Ἰσμαηλιτῶν διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Μωάμεθ. καὶ ἀφοντότες ἄρχησαν τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα κακὰ εἰς τὰ μέρη Συρίας, Παλαιστίνης, Ἱεροσολύμων, καὶ αὐτῆς τῆς Αἰγύπτου. ὅθεν καὶ συχνῶς πολεμούμενοι οἱ τὰ μέρη ταῦτα οἰκοῦντες Χριστιανοί, ὠλιγόστεψαν πολλὰ, παρὰ εἰς ἄλλον τόπον, καὶ πολλὰ Κάστρη καὶ Χώραις ἐρημώθησαν. Ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐσυνέβη, καὶ ἡ Αἴγυπτος νὰ μὴν ἔχη τὴν σήμερον τόσα Κάστρη καὶ Χώραις, ὅσας εἶχεν, ὅταν ἦτον Βασιλεία ἀφ' ἑαυτοῦ της κυριευομένη. Ἐὰν γὰρ καὶ τὴν σήμερον νὰ εἶναι τόπος καρποφόρος καὶ πλουσιώτατος, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τόπος, ἀλλ' ὅμως παλαιᾶ ἦτον πολὺ πλέον πλουσιώτερος, πολυανθρωπότερος, παρὰ ὁποῦ εἶναι τώρα.

Σύντομος περιγραφὴ τῆς Αἰθιοπίας, ἐξ ὅλης τῆς Λυβίας, εἰς τὴν ὁποίαν Λυβίαν φαίνεται μὰ εὑρίσκεται τὸ περισσότερον μέρος τῆς Αἰγύπτου, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, καὶ νέους Γεωγράφους.

ΜΕλλοντες νὰ διηγηθοῦμεν τὰ πολλὰ κακὰ, ὁποῦ εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀραβίας, Αἰγύπτου, Ἱεροσολύμων, καὶ Δαμασκοῦ, ἐσυνέβησαν εἰς τὰς Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια τῶν Χριστιανῶν, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, τῆς ὁποίας τοὺς παλαιοὺς Βασιλεῖς ἕως τώρα ἱστορήσαμεν, ἀναγκαῖον μοῦ ἐφάνη νὰ κάμωμεν μίαν σύντομον περιγραφὴν τῆς ὅλης Λυβίης, διὰ νὰ δείξωμεν εἰς ποῖον μέρος ταύτης εὑρίσκεται ἡ Αἴγυπτος. μὲ τὸ ὁποῖον θέλομεν δείξει τὴν δυστυχίαν τούτου τοῦ τόπου, καὶ τὴν μεγαλειότητα τῆς Βασιλείας ὁποῦ εἶχε παλαιᾶ. καὶ ὅτι τώρα δὲν εἶναι κα-

θῶς τότε ἦτον εὐδαιμονεστάτη κὴ εὐτυχεστάτη, ἀλλὰ πολλὰ ταπεινοτέρα διὰ τὰς συχνὰς ἐπαναστάσεις ὁπȣ͂ ἔγιναν εἰς αὐτὴν.

Περιγραφὴ τῆς ὅλης Λυβίης, καὶ Αἰθιοπίας.

Ἡ Μὲν ȣ͂ν Λυβίη πᾶσα σχεδὸν κὴ ἡ ταύτης περίμετρος τειγυρίζεται ὑπὸ τριῶν θαλασσῶν, τῆς τε καθ᾽ ἡμᾶς λεγομένης Α᾽ σπρης Θαλάσσης, καὶ τῆς ἔξω θαλάσσης τȣ͂ λεγομένȣ Μεγάλȣ Ω᾽κεανȣ͂, καὶ τρίτης, τȣ͂ Α᾽ραβικȣ͂ Κόλπȣ, ὅστις καὶ Θάλασσα Ε᾽ρυθρὰ λέγεται. διότι, εὐγαίνωντας ἔξω τὸ στενὸν τῆς Α᾽γγλιτέρας μὲ καράβι, κὴ πλέωντας ὅλον τὸ ζερβὸν μέρος, ἠμπορεῖς νὰ γυρίσης νὰ ἔλθης ἕως μέσα εἰς τὸν Κόρφον τῆς Ε᾽ρυθρᾶς Θαλάσσης, νὰ γυρίσης ἕνα γῦρον διὰ θαλάσσης ὅλην τὴν Λυβίην. ἡ ὁποία εἶναι ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ τρία μέρη τȣ͂ Κόσμȣ, Εὐρώπην, Α᾽σίαν, κὴ αὐτὴν τὴν Λυβίην. Ο῎μως πάντα λέγω τȣ͂ μέρȣς ἡ περίμετρος καὶ ὁ γῦρος εἶναι ὅλος θάλασσα πλεύσιμος, πλὴν ὀλίγον ὁπȣ͂ σμίγει μὲ τὴν Α᾽σίαν γῆν, ὅσον τεσσάρων, ἢ πέντε ἡμερῶν δρόμον, ἀπὸ τὸ λεγόμενον Ταμιάθι, ἕως τὴν ἄκρην τῆς Ε᾽ρυθρᾶς Θαλάσσης, τὸ νῦν λεγόμενον Σȣβεήσιον. Α᾽πὸ μὲν τὸ Βόρειον μέρος ἔχει ἀπὸ τὸ Ρ῾αχίτι, ἕως τὸ στενὸν τῆς Α᾽γγλιτέρας, παραθαλάσσιον τῆς Α᾽σπρης λεγομένης Θαλάσσης, τὴν Μπαρμπαρίαν. ἔξω δὲ ἀπὸ τὸ στενὸν, ἀπὸ τὸ Δυτικὸν μέρος, γυρίζωντας ζερβὰ, ἔχει τὸν Μέγαν Ω᾽κεανὸν, ἤγȣν τὴν Μεγάλην Θάλασσαν, νὰ ἀναβαίνης πρὸς Νότον. Ε᾽͂πειτα νὰ γυρίσης κατὰ Α᾽νατολὰς, κὴ ἐκεῖθεν πρὸς Βορρᾶν, ἕως νὰ σέβης εἰς τὸν Κόρφον τῆς Ε᾽ρυθρᾶς Θαλάσσης, νὰ κατέβης εἰς τὸ Σȣβεήσιον, ὁπȣ͂ εἴπαμεν. κὴ ἀπέχει ἀπὸ τὴν Α᾽σπρην Θάλασσαν δρόμον ἡμερῶν πέντε.

Περὶ τȣ͂ μέτρȣ τῆς Λυβίης κατὰ μῆκος καὶ πλάτος.

Ε῏Ιναι δὲ τὸ μάκρος τῆς Λυβίης, κατ᾽ εὐθεῖαν γραμμὴν, Βορρᾶν καὶ Νότον μετρȣμένη, μίλια πέντε χιλιάδες κὴ ἑπτακόσια. εὑρίσκεται τȣ͂το φανερᾶ, μετρῶντας τινὰς τὰ κλίματα, εἰς τὰ ὁποῖα διαιρεῖται. τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς εἶναι ἄλλο τόσον. Δὲν εἶναι ὅμως εἰς σχῆμα τετράγωνον, ἀλλὰ πυραμοειδές. διότι δὲν εἶναι ὅλον της τὸ πλάτος ἴσον, ἀλλὰ ὅσον ἁπλώνεται ἀπὸ τὸν Βορρᾶν εἰς τὸν Νότον, τόσον στενεύει, ὅσον νὰ ἔλθη ἔξω εἰς ἕνα Α᾽κρωτήριον στενὸν, ὁπȣ͂ λέγεται Φράγγικα, Κάπος ντὲ Μπόνα Σπεράντζα, ἤγȣν ἀκρωτήριον τῆς καλῆς Ε᾽λπίδος. κὴ ἐκεῖ τελειώνει ἡ Λυβίη, ἤτοι ἡ Αἰθιοπία. ὅτι ἀπ᾽ ἐκεῖθεν εἶναι ἡ Μεγάλη Θάλασσα, ὁ λεγόμενος Ω᾽κεανός.

Περὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁποῦ κατοικοῦσιν εἰς τὴν μέσην τῆς Λυβίης.

ΤΑ᾽ μὲν παραθαλάσσια τῆς ὅλης Λυβίης, τῆς καὶ Χαμπαισίας λεγομένης, εἶναι ἡμερώτερα, παρὰ τοὺς τόπους ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν μέσην, ἤτοι τὴν μεγάλην στερεάν. διότι εἰς αὐτὴν τὴν μέσην κατοικοῦσι γένη πολλὰ καὶ διάφορα μαύρων Ἀράβων, ἄγροικοι ὡς ἄλογα ζῶα, εἰς δὲ μόνην τὴν τιμὴν καὶ πραγματείαν τοῦ χρυσαφιοῦ εἶναι πολλὰ ἐπιτήδειοι. διότι αὐτοὶ ἐβγάζουσιν ἀπὸ τὸν τόπον τους τὸ χρυσάφι. ἀνάμεσα εἰς τοὺς ὁποίους ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους λέγουσι Τρωγλοδύτας. διότι ἀπὸ τὸ πολὺ τοῦ Ἡλίου καῦμα, ὁποῦ εἶναι εἰς τὸν τόπον τους, κάνουσιν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν γῆν τρύπαις, καὶ κατοικοῦσι. τρώγλη γὰρ λέγεται τὸ ὑπὸ τὴν γῆν σπήλαιον. τοῦτοι, λέγω, ὅμως περισσεύουσι τοὺς ἄλλους ὅλους εἰς τὴν σκληρότητα. Τοῦτοι λοιπὸν ὅλοι εἶναι μαῦροι διὰ τὸ πολὺ τοῦ Ἡλίου καῦμα. εἰς τούτους παγαίνει κάθε χρόνον καραβάνι μεγάλον ἀπὸ τὴν Μπαρμπαρίαν, περιπατοῦντες οἱ πραγματευταὶ ἐκεῖνοι μὲ τὰ καμήλια πολλὰς ἡμέρας, ὅσον νὰ φθάσουσιν ἐκεῖ. Εἶναι δὲ ὁ δρόμος ὅλος ἄμμος, βουνά, καὶ νερὸν πολλὰ ἀκριβόν. ἡ πραγματεία δὲ ὁποῦ φέρνουσιν ἀπ᾽ ἐκεῖ τοὺς δίδει κέρδος δεκαπλάσιον, ὅμως μὲ πολὺν κίνδυνον τῆς ζωῆς τους. διότι μερικοὺς καιροὺς συκώνεται δυνατὸς Νότος, καὶ συκώνει τὰ βουνὰ τοῦ ἄμμου ὁλόκληρα, καὶ τὰ φέρνει εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ὅσους ἀνθρώπους, ἢ ζῶα εὕρῃ ἐκεῖ, τὰ σκεπάζει μὲ τὸν ἄμμον, καὶ χάνονται παντελῶς. Εἶναι δὲ ὁ ἄμμος ἐκεῖνος κατὰ πολλὰ ψιλὸς καὶ λεπτός, διὸ καὶ ὁ ἄνεμος τὸν συκώνει εὔκολα.

Περὶ τῶν Πορτογέζων, πῶς ἐκατοίκησαν εἰς τὰ μέρη τῆς Αἰθιοπίας.

ΟΙ μὲν Πορτογέζοι, περνῶντες ἀπὸ τὴν ἔξω Θάλασσαν, καὶ ἐρχόμενοι πρὸς Νότον, (ἀφίνοντες ὀπίσω τὸ βουνὸν ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Μαυριτανίαν, τὸ λεγόμενον παλαιά, Ἄτλαντα, τὸ ὁποῖον τὴν σήμερον λέγουσι Βουνὸν Καθαρόν, ἢ Ἀκρωτήριον Πράσινον) ἤρχοντο μὲ μεγάλαις Ἀρμάδαις ἔμπροσθας, ἕως εἰς ἕνα τόπον, ὁποῦ γυρίζει πρὸς τὸν Λεβάντε ἕνας μεγάλος Κόρφος. εἰς τὸν ὁποῖον Κόρφον ἔμπροσθας εἶναι ἕνα μεγάλον Νησί, καὶ λέγεται Νησὶ τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ τοῦ Ἀποστόλου, τὸ ὁποῖον ἐρημώθη ἕνα καιρὸν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κροκοδείλους, καὶ τὰ ὀφίδια. Τοῦτο λοιπὸν εὑρίσκοντάς το ἔρημον οἱ Πορτογέζοι, τὸ ἐπίασαν καὶ τὸ ἐγεώργησαν, καὶ τὴν σήμερον εἶναι κατὰ πολλὰ καρποφόρον, κατοικοῦντες εἰς αὐτὸ οἱ αὐτοὶ Πορτογέζοι. γίνεται δὲ εἰς αὐτὸ ζάχαρι πολλή. Ἀπ᾽ ἐκεῖ, παγαίνοντες ἔμπροσθας, εὕγαναν ἀνθρώπους πολλοὺς εἰς τὴν

γῆν

γιῶ τὴν παραθαλασσίαν, κατασκοπεύοντες τοὺς τόπους καὶ τοὺς λιμιῶνας τῶν Μαύρων. ἕως καὶ μικρὸν, ἀπὸ χρόνον εἰς χρόνον, ταξιδεύοντες ἐκεῖ μὲ τὰς Ἀρμάδας τους, ἔφθασαν ἕως εἰς τὴν ἄκρην κορυφὴν τῆς Λυβίης ἡ ὁποία λέγεται Κάποντὲ Μπόνα Σπεράντζα, ἤγουν Ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος. Καὶ ὅπως οἱ Πορτογέζοι εἶδον καὶ ἐγνώρισαν ὅλον τὸν γῦρον τὸν παραθαλάσσιον τῆς ὅλης ἔξω Λυβίης, ὁποῦ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Γεωγράφους ἦσαν τόποι ἀγνώριστοι παντελῶς καὶ ἀνιστόρητοι, τώρα δὲ καὶ πολλὰ ἐγνωσμένοι. Ἐλθόντες οὖν οἱ αὐτοὶ, ἕως μέσα εἰς τὸν κόρφον τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, ἔπιασαν τὴν πραγματείαν τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, πλουσιωτάτην οὖσαν. Αὕτη ἡ Εὐδαίμων Ἀραβία λέγεται τώρα Χιντισάν, ὅθεν γίνονται ὅλα τὰ Ἀρωματικά.

Βασιλεῖαι τῶν ἔξω Αἰθιόπων, τῶν λεγομένων Ἀβυσσίνων, καὶ Πρετεγιάννων.

ΑΥ'τὸς ὁ τόπος, τοῦ λεγομένου Κάπο ντὲ Μπόνα Σπεράντζα, περιέχεται ὑπὸ δύο θαλασσῶν τοῦ Ἑσπερίου Ὠκεανοῦ, καὶ τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης. Εἶναι τόπος πολὺς, καὶ καλὸς, καὶ τόσος, ὅσον ὁποῦ εἶναι μοιρασμένος εἰς σαράντα Βασιλείας. καὶ πᾶσα μία Βασιλεία ἀπὸ ταύτας ἀλλάσσει ἀπὸ τὰς ἄλλας εἰς τὰ πάντα, καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν, καὶ εἰς τὰ ἤθη, καὶ εἰς τὴν ὄψιν, καὶ εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου. διότι ἄλλοι εἶναι μαῦροι πολλὰ, ἄλλοι ὀλιγώτερον, καὶ ἄλλοι μεσαῖοι, καὶ ἄλλοι πάλιν ἄλλως. εἶναι ὅμως ὅλοι μαῦροι, καὶ ὅλοι μὲ ἕνα ὄνομα ὀνομάζονται Ἀβυσσῖνοι, καὶ Πρετεγιάννοι.

Περὶ τῆς Βασιλείας τῆς λεγομένης Σήβης.

ἈΝάμεσα εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς Βασιλείας τῶν Ἀβυσσίνων εἶναι μία Βασιλεία, μαῦροι καὶ αὐτοὶ, ἡ ὁποία λέγεται Σήβα. ἡ ὁποία περισσεύει ὅλας τὰς ἄλλας Βασιλείας τῶν Μαύρων εἰς τὴν καλωσύνην καὶ εὐμορφίαν τοῦ τόπου, εἰς τὰ καλὰ ἤθη, καὶ εἰς τὴν εἰρηνικὴν καὶ γαληνιωτάτην Πολιτείαν. ὅτι λέγουσι, πῶς εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Πολιτείας, νὰ εἶναι παρόμοιοι μὲ τοὺς Βενετζιάνους. Οἱ Νόμοι τῆς Πολιτείας κρίνουσιν ἐξίσου τὸν μέγαν καὶ τὸν μικρὸν, τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχόν. Δίδουσιν εἰς τὸν Βασιλέα τους οἱ Ἄρχοντες μεγάλην ὑποταγὴν, καὶ τιμὴν, ὥστε ὁποῦ εἰς ὅλα τους τὰ Κριτήρια καὶ τὰς πράξεις πάντοτε φημίζουσι τὸ ὄνομα τοῦ Βασιλέως. ἐξουσιάζουσιν ὅμως καὶ οἱ Ἄρχοντες εἰς τὰ δημόσια καὶ πολιτικὰ πράγματα, ὡσὰν καὶ τοὺς Ἄρχοντας τοὺς Βενετζιάνους. Ἔχουσι νόμον, τὸν ἄνθρωπον τὸν φονέα, νὰ τὸν παραδίδουσι δεμένον εἰς τὴν συγγενεὰν τοῦ φονευθέντος, νὰ τὸν κάνουσιν ἐκεῖνοι ὅπως θέλουσι. Τοὺς κλέπτας τυφλώνουσι. τοὺς ἀρσενοκοίτας φονεύουσι.

τὰ ἄλλα πταισίματα τὰ κρίνουσι, καθὼς ἀποφασίσουσιν οἱ Νομοκράται, εἰς τῶν ὁποίων τὴν κρίσιν δῶρα ποσῶς δὲν ἀκούονται. Σπέρνουσι, καὶ θερίζουσι τρεῖς φοραῖς τὸν χρόνον, ὥστε ὁποῦ συμβαίνει νὰ ἔχουσι πάντοτε Φθινόπωρον, καὶ διὰ τοῦτο πάντοτε χαίρονται μὲ φαγία καὶ ποτά. Κάθε μῆνα εὑρίσκονται ἐκεῖ σῦκα χλωρά, καὶ πεπόνια, καὶ κουκκία, καὶ ῥεβύθια χλωρά. Εἶναι δὲ Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι λέγουν, ὅτι νὰ ἐδιδάχθησαν τὴν Πίστιν ἀπὸ τὸν Βαρθολομαῖον τὸν Ἀπόστολον, καὶ ἀπὸ τὸν Φίλιππον τὸν Διάκονον, ὁποῦ ἐβάπτισε τὸν Εὐνοῦχον τῆς Βασιλίσσης τῶν Αἰθιόπων, τῆς λεγομένης Κανδάκης, ἡ ὁποία πρώτη ἔλαβε τὴν Πίστιν. Βαπτίζονται δὲ ὡς Χριστιανοί. πλὴν, ὄντες Ἑβραῖοι τὸ πρότερον, κρατοῦσιν ἀκόμι τινὲς ἐξ αὐτῶν τὴν Ἰουδαϊκὴν περιτομήν, οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλ' ὡς λέγουσι, καὶ γυναῖκες. Ἔχουσι καὶ Πατριάρχην, ὁ ὁποῖος ἔχει πολλὰ καὶ πλούσια εἰσοδήματα ἀπὸ τὸν Βασιλέα, διὰ νὰ ἔχῃ νὰ δίδῃ ἐλεημοσύνην πτωχῶν καὶ ἀδυνάτων, καὶ εἰς Μοναστήρια, τὰ ὁποῖα εἶναι πάμπολλα εἰς αὐτὴν τὴν Βασιλείαν. Ἐδόθεν κατὰ τὸ Βόρειον μέρος ἀπὸ ταύτην τὴν Βασιλείαν, εἰς τὸ παραθαλάσσιον τὸ κατὰ τὸ μέρος τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, εἶναι ἄλλη Βασιλεία Ἀράπιδων, πιστεύοντες τὸν Μωάμεθ, ὡς καὶ οἱ παρ' ἡμῖν Τοῦρκοι. Τοῦτοι δὲν ἦσαν ἐκεῖ ἀπὸ τὸ πρῶτον, ἀλλὰ περνῶντες τὸ ἔξω μέρος τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, ὁποῦ στενεύει ὁ Κόρφος, καὶ εἶναι πέραμα ἀπὸ τὸ Χίντι εἰς τὴν Χαμπεσίαν, ἦλθον καὶ ἐκατοίκησαν ἕνα τόπον τῆς Χαμπεσίας ἔρημον, ὄντες πρότερον εἰς τὸ Χίντι κατοικημένοι. καταμικρὸν δὲ περνῶντες καὶ ἄλλοι, αὔξησαν, ὅσον ἐκαταστήθησαν εἰς Βασίλειον πολυάνθρωπον.

Περὶ τῆς Βασιλείας τῶν Γογιανῶν, καὶ περὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Νείλου τοῦ Ποταμοῦ.

Ἀπὸ δὲ τὸ Νότιον μέρος τῆς Βασιλείας Σήβας, εἶναι ἄλλη μία Βασιλεία λεγομένη Γογιανόν. αὕτη στοχάζεται εἰς τὸν Πόλον τὸν Ἀνταρκτικόν. Ἐκεῖ εὑρίσκονται μεγάλα καὶ ὑψηλὰ βουνά, εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι πολλὰ καὶ διάφορα μεγάλα ζῶα, καὶ θηρία βλαπτικά. καὶ εἰς μὲν τὰ ἰσώματα αὐτῶν τῶν βουνῶν εὑρίσκονται πολλοὶ Ἐλέφαντες, καὶ Καμηλοπαρδάλεις. εἰς δὲ τοὺς δυσβάτους τόπους, Λέοντες, Τίγρεις, Πανθῆρες, Ἄρκτοι, καὶ οἱ λεγόμενοι Μονόκεροι, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὸ κέρατον εἶναι τὰ ἀντιφάρμακα, τὰ λεγόμενα Λεονκόρνα. Τοῦτο τὸ ζῶον ποτὲ δὲν πιάνεται, μήτε μὲ καμίαν τέχνην. ἀφ' οὗ γηράσῃ ὅμως, πίπτει τὸ κέρατόν του, καὶ τὸ εὑρίσκουσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὸ ἔχουσι διὰ μεγάλην πραγματείαν, ὅτι εἶναι πολλὰ ὠφέλιμον εἰς τὸ φαρμάκι. Τοῦτο τὸ θαυμαστὸν ἰατρικὸν καὶ θεραπευτικὸν πρᾶγμα δὲν τὸ ἔγραψε τινὰς ἀπὸ τοὺς παλαιούς, εἰμὴ ὁ Αἰλια-

νός. Τοῦτα τὰς Βουνὰ τὰ λέγουσι Βουνὰ τοῦ Φεγγαρίου. ἢ διότι εἶναι πολλὰ ὑψηλὰ, ἢ διότι ἔτζι ὠνομάθησαν ἀπὸ τὸ πρῶτον.

Περὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Νείλου.

ΑΠὸ τοῦτα τὰ Βουνὰ εἶναι αἱ ἀρχαὶ τοῦ Νείλου τοῦ ποταμοῦ. διότι ἀπὸ ταῦτα καταβαίνουσι ποτάμια μικρὰ πολλὰ, τὰ ὁποῖα ὅλα μαζώνονται εἰς ἕνα τόπον, ὁποῦ λέγεται εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀβυσσίνων, Μπὲθ, ἤγουν ἔρημος. Ἀπὸ ταῦτα λοιπὸν τὰ ποτάμια τῶν Βουνῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα περνοῦσιν ἀπὸ τοὺς κάμπους τῆς εἰρημένης Βασιλείας, τῆς Γογιαμ, ποτὲ μὲν σμιγόμενα, ποτὲ δὲ χωριζόμενα, σεβαίνουσιν εἰς μίαν λίμνην ἀπὸ νερὸν γλυκὸν τόσον μεγάλη, ὁποῦ ἄλλη σὰν αὐτὴν εἰς τὸν Κόσμον δὲν εἶναι. διότι εἰς τὸν γύροντης εἶναι τρεῖς μεγάλαις Βασιλείαις. πρὸς μὲν τὸν Βορρᾶν εἶναι αὐτη ἡ Γογιαμος. ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς ἡ Βεχεμέδρα, ἄλλη Βασιλεία μεγάλη. ἀπὸ δὲ τὸ Δυτικὸν μέρος, ἡ λεγομένη Ταμπαῖα. Μέσα εἰς ταύτην τὴν λίμνην εἶναι περισσότερα ἀπὸ εἴκοσι Νησία, μὲ πολλοὺς ἀνθρώπους κατοικημένους εἰς αὐτά. Εἰς κάποια Νησία ἀπὸ ταῦτα εἶναι Μοναστήρια ὡραιότατα, εἰς κατοικίαν Μοναχῶν ἀναχωρητῶν ἀπὸ κοσμικὰς συντροφίας. Ἀπὸ τούτην λοιπὸν τὴν λίμνην εὐγαίνει ὁ Νεῖλος ὁ ποταμός. Ἕτεροι δὲ λέγουσι, πῶς νὰ εἶναι δύο λίμναι, ἀπὸ τὰς ὁποίας εὐγαίνει τοῦτος ὁ ποταμὸς τοῦ Μισηρίου, ὁ Νεῖλος. μία, λέγω, αὐτη ὁποῦ εἴπαμεν, καὶ ἄλλη μία μικρότερη ἀπὸ ταύτην, ἡ ὁποία λέγεται Ζαφλάν. Ἀπὸ ταύτας τὰς δύο λίμνας ἀναβαίνουσιν αἱ βροχαὶ, ὁποῦ κάνουσι τὸν ποταμὸν αὐτὸν νὰ ἀναβαίνη τὸ καλοκαίρι. διότι, ὡς καθὼς εἴπαμεν εἰς τὸ πρῶτον Τμῆμα, ὅταν εἶναι εἰς ἡμᾶς τὸ Καλοκαίρι, εἶναι εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους ὁ Χειμῶνας, κατὰ τὸ ἀνάβασμα καὶ κατάβασμα τοῦ Ἡλίου. Ἐκεῖθεν λοιπὸν, εὐγαίνοντας ὁ Νεῖλος, περνᾷ τὴν Βασιλείαν τῶν Γογιαμων, ἔπειτα ἄλλην Βασιλείαν τῶν Ἀμαρανῶν. Καὶ πρῶτον μὲν ἀρχίζει ἥσυχος καὶ γαληνός. ἔπειτα μετὰ μεγάλης βίας, ὅσον νὰ ἔλθη εἰς τὰ λεγόμενα Ὄρη Αἰθιοπικά. ἐκεῖ δὲ ἐμποδιζόμενος ἀπὸ τὰ βουνὰ νὰ τρέχη τὸν δρόμον του ἴσα, κρημνίζεται ἀπὸ ἕνα ὑψηλὸν βουνὸν μὲ πολλὴν βροντισμὸν καὶ ταραχὴν τοῦ κτύπου, ὁποῦ κάνει τὸ νερὸν, κρημνιζόμενον ἀπὸ τόσον ὑψηλὸν τόπον. καὶ αὐτὸς ὁ τόπος λέγεται ἀπὸ τοὺς Παλαιοὺς Καταρράκται τοῦ Νείλου. Ἄλλοι πάλιν τὸν λέγουσι Καταδούπους. λέγουσιν, ὅτι ὁ κτύπος τοῦ νεροῦ νὰ ἀκούεται τεσσάρων ἡμερῶν δρόμον. Ἀφ' οὗ δὲ κατέβη τὸ βουνὸν, τρέχει πάλιν περισσὸν διάστημα ἡσύχως καὶ γαληνῶς. ἔπειτα σχίζεται εἰς δύο, καὶ περνῶντας πολὺν τόπον ἔτσι χωρισμένα, σμίγει πάλιν, καὶ εἰς τὸ μέσον κάνει ἕνα Νησὶ μεγάλον καὶ ὀνομαστὸν, ὡσὰν τὴν Ἀγγλιτέραν, τὸ ὁποῖον λέγεται ἀπὸ τοὺς Παλαιοὺς Μερόη. Εἰς τὸ Ἀνατολικὸν μέρος τούτου τοῦ Νησίου, ὁποῦ τρέχει τὸ μισὸν ποτάμι, εἶναι ἄλλο μικρὸν βουνὸν, καὶ

Καταρράκται τοῦ Νείλου.

κρημνίζεται καὶ ἀπ᾽ ἐκεῖ τὸ νερόν. λέγεται καὶ ὁ τόπος ἐκεῖνος μικρὸς Καταῤῥάκτης. Τοῦτον μόνον εὗρεν ὁ Πτολεμαῖος. διότι οἱ μεγάλοι Καταῤῥάκται ὕστερον εὑρέθησαν. Εἶναι ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ Νησὶ τὴν Μερόην, τρεῖς Βασιλεῖαι. ἡ μία ἡ μεγαλήτερη πιστεύουσιν, ὡς καὶ οἱ Τοῦρκοι, εἶναι ὅμως μαῦροι Ἀράπιδες. αἱ δὲ ἄλλαι δύο εἶναι Χριστιανοὶ, ἑτερόδοξοι ὅμως. Τοῦτο τὸ Νησὶ ἐλέγετο πρότερον Νῆσος Ἐλεφαντίνη. ὁ δὲ Καμβύσης, Βασιλεὺς τῆς Περσίας, ὁ ὁποῖος ἔλαβε μὲ πόλεμον τὴν Βασιλείαν αὐτὴν τῆς Αἰγύπτου, ἠθέλησε νὰ ἀνέβῃ ἐπάνω νὰ ἱστορήσῃ ὅλον τὸν ποταμὸν, ἕως ποῦ ἠμπορεῖ νὰ ἀνέβῃ τινὰς μὲ πλεύσιμον, καὶ ἔφθασεν ἕως τὸ Νησὶ τοῦτο, εἰς τὸν μικρὸν Καταῤῥάκτην. καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν ἡ ἀδελφή του, λεγομένη Μερόη, καὶ τὴν ἔθαψεν εἰς αὐτὸ τὸ Νησὶ, ὀνομάζωντάς το Μερόη διὰ τὴν ἀγάπην τῆς Ἀδελφῆς του. Ἄλλοι δὲ λέγουσι, πῶς αὐτὴ ἡ Μερόη νὰ ἦτον γυναῖκά του. Ἀπὸ δὲ τὸ Νησὶ αὐτὸ τὴν Μερόην καταβαίνει τὸ ποτάμι ἡσύχως ἕως κάτω εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Ἀλεξανδρείας. πλὴν ἔχωντας δύο βουνὰ, ἀπὸ κάθε πλάγιον ἕνα, τὰ ὁποῖα ὄντα ἐκτεταμένα εἰς μάκρος, ἀπὸ Νότον ἄνεμον εἰς Βοῤῥᾶν, τρέχει εἰς τὸ μέσον τους ἕως τὸ λεγόμενον Κάερ, τὸ ὁποῖον καὶ Μισῆρι λέγεται, δὲν τὸν ἀφίνουσι νὰ κάμῃ μακρὰ καὶ μεγάλα γυρίσματα, εἰμὴ τινὰ στροφίσματα ὀλίγα καὶ μικρά. Τελειώνωντας δὲ ἡ ἄκρη τῶν δύο τούτων βουνῶν, ὀλίγον κάτωθεν ἀπὸ τὸ Κάερος, σχίζεται εἰς δύο ποτάμια, ὅταν νὰ κατέβῃ νὰ χυθῇ εἰς τὴν θάλασσαν. εἶναι ὅμως τὰ δύο ταῦτα βουνὰ παρ᾽ ἑκάτερα τὰ μέρη, ὄχι πολλὰ σιμὰ εἰς τὸ ποτάμι, ἀλλὰ μακρὰν ὡς τρία, ἢ καὶ τέσσαρα μίλια. τὸ ὁποῖον δίδει ἄδειαν, καὶ ἀγάζουσιν ἔξω τὸ ποτάμι μὲ αὐλάκια μεγάλα, ὅταν ἀνέβῃ τὸ νερὸν, καὶ ποτίζουσι τοὺς κάμπους, ὁποῦ ἔχει εἰς τὰ πλάγια. Ἐκεῖ δὲ ὁποῦ σχίζεται τὸ ποτάμι, καὶ κάνει δύο, περικλείει εἰς τὸ μέσον τόπον πολὺν, καὶ κάνει ἕνα μεγάλον Νησὶ, τὸ ὁποῖον οἱ παλαιοὶ Γεωγράφοι ὠνόμασαν Δέλταν, καὶ τόπον Δελτωτὸν τοῦ Νείλου, διότι τὸ σχῆμά του εἶναι, ὡς μία Δέλτα κεφαλιακή. τῆς ὁποίας Δέλτας τὸ κάτω μέρος εἶναι ἡ θάλασσα. τὰ δὲ δύο πλάγια, εἶναι τὰ δύο ταῦτα ποτάμια ὁποῦ σχίζονται. Καὶ αὐτὰ τὰ δύο ποτάμια κάνουσιν, εἰς τὴν θάλασσαν χυνόμενα, δύο στόματα, καὶ τὸ μὲν ἀριστερὸν λέγεται Νείλου στόμα Ἡρακλεωτικὸν, ὕστερον δὲ ὠνομάσθη στόμα Κανωβικὸν, διὰ τὴν Χώραν ὁποῦ εἶναι ἀπέξω, τὴν πάλαι λεγομένην Κάνωβον, τὴν σήμερον λέγεται Ἀποκέεια. Ὅταν γὰρ ἦλθεν ὁ Μενέλαος εἰς τὴν Αἴγυπτον, γυρίζωντας τὴν Ἑλένην, ἐστάθη ἐκεῖ εἰς τὰ Ἀποκέεια μὲ τὰ κάτεργά του, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν ὁ Ποδότας του, λεγόμενος Κάνωβος. καὶ θάπτωντάς τον ἐκεῖ, ἐπωνόμασαν τὸν τόπον Κάνωβον. διότι εἰς τιμὴν τούτου ἔκαμεν ἐκεῖ ὁ Μενέλαος μίαν Χώραν, καὶ ἐκατοίκησεν ἐκεῖ κάποιους ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του, ὅσοι ἦσαν ἀχαμνοί. Ἀπὸ μέσα, ἀπὸ τὸ στόμα τοῦτο τοῦ μέρους, εἶναι Χώρα μεγάλη, πλὴν ἀτείχιστος, καὶ λέγεται Ῥαχίτης, τὸ πάλαι ἐλέγετο Ἱερὸν Ἡ-

ρακλέως.

ρακλέως. Τοῦτο δὲ δέχεται σήμερον μέσα πολλὰ καράβια, καὶ εἶναι σκάλα μεγάλη τοῦ Μισηρίου. τὸ δὲ δεξιὸν λέγεται σόμα Πηλουσιακόν. Τοῦτο εἶναι τὸ Ταμιάθι. ἐλέγετο δὲ Πηλούσιον διὰ τὸν πολλὺν πηλὸν ὁποῦ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν Χώραν. εἶναι καὶ τούτη ἡ Χώρα μεγάλη σκάλα, ὅτι καὶ εἰς τὰ δύο, λέγω, σόματα τοῦτα, τὰ κοινῶς λεγόμενα Μπουγάζια, σεβαίνουσι πολλὰ καράβια. πλὴν τυχαίνει, ὅταν σεβαίνουσι, καὶ ὅταν ἐβγαίνουσι, νὰ εἶναι τελείως εὔκαιρα διὰ τὴν ἄμμον τὴν πολλὴν ὁποῦ σιβάζει ἐκεῖ τὸ ἐρχόμενον κῦμα ἔξωθεν τῆς θαλάσσης. καὶ νὰ φυλάξουσι καὶ καιρὸν γαλήνιον, καὶ νὰ ἔχουσι καὶ Ποδότας Ἄραβους, οἱ ὁποῖοι σέκονται πάντοτε ἐκεῖ διατεταγμένοι ἀπὸ τὴν Βασιλείαν ἐπὶ τοῦτο. Ἔξω ἀπὸ τὰ δύο σόματα τοῦτα, τοῦ Νείλου, ἔχει ἄλλα πέντε σόματα μικρά, εὑρισκόμενα καὶ αὐτὰ μέσα εἰς τὸ αὐτὸ Δέλτα. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Νεῖλος λέγεται ἑπτάσομος, ὅτι ἔχει ἑπτὰ σόματα. πλὴν τὰ δύο μόνον δέχονται τὰ καράβια, τὸ Ταμιάθι, καὶ τὸ Ῥαχίτι. Εἶναι διάσημα ἀπὸ τὸ Ταμιάθι ἕως τὸ Ῥαχίτι, κατὰ τοὺς παλαιοὺς Ἱσορικοὺς, σάδια ατ'. τὰ δὲ ὀκτὼ σάδια, κάνουσι μίλιον, εν'. ὥσε γίνουνται τὰ ἄνωθεν σάδια ατ'. μίλια ρξ'. Ἀπὸ δὲ τὸ Ῥαχίτι ἕως τὴν κορυφὴν τοῦ Δέλτα, μίλα ρκ. καὶ ἀπὸ τὸ Ταμιάθι πάλιν, ἄλλα ρν'. γίνεται οὖν ὅλος ὁ περίμετρος τοῦ Δέλτα τούτου μίλια τ'. Ὅλος γοῦν ὁ τόπος τοῦ Μισηρίου ἦτον παλαιὰ μοιρασμένος εἰς Νομοὺς, ἤγουν Ἐπαρχίας, καὶ κάθε Νομὸς εἶχε τὸν Νομάρχην του μὲ Χώρας περισσάς, πλὴν ὅλοι οἱ Νομάρχαι ὑποτάσσοντο εἰς τὸν Βασιλέα. Εἰς γοῦν τὸ Δέλτα τοῦτο ἦσαν Νομοὶ, ἤτοι Ἐπαρχίαι εἴκοσι. πρὸς δὲ τὸ Δυσικὸν πλάγιον τοῦ ποταμοῦ, ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἕως ἐπάνω εἰς τὴν Μερόην, καὶ ἀπὸ τὸ Ἀνατολικὸν, ἕως εἰς αὐτὴν πάλιν τὴν Μερόην, ἦσαν Νομοὶ, ἤτοι Ἐπαρχίαι τεσσαράκοντα. Κατὰ μέν τινας Ἱσορικοὺς, ὅλοι τῆς Αἰγύπτου οἱ Νομοὶ ἦσαν ἑξήκοντα, κατὰ δέ τινας περισσότεροι. Λέγουσι δέ τινες, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἀμάσιδος, Βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, νὰ εἶχεν ἡ Αἴγυπτος Χώρας μεγάλας μὲ τείχη, ἤγουν κατοικημένας, χιλιάδας εἴκοσι. καὶ ἄλλοι λέγουσιν εἰκοσιπέντε. Ὁ δὲ Διόδωρος ὁ Ἱσορικὸς λέγει, εἰς τὸν καιρόν του νὰ ἦσαν τρεῖς χιλιάδες μόνον. Κάποιος δὲ ἄλλος Ἱσορικὸς Τερτούλιος, λέγει, ὅτι ἠρεύνησε, καὶ εὗρε μόνον τριακοσίας. Ἐνδέχεται ὅμως ὅλοι τοῦτοι νὰ λέγουσιν ἀλήθειαν, ἤγουν τὸ πρῶτον νὰ ἦσαν πολλαὶ, καὶ ὕσερον ὀλίγαι, ὅτι ἐρημώθησαν πολλαὶ, ἀφ' οὗ ἄλλαξαν τὸν τόπον πολλαὶ Βασιλεῖαι. Ἡ δὲ Βασιλεία αὕτη ἦτον κατὰ πολλὰ πλουσία. τῆς ὁποίας τὸν πλοῦτον ἠμπορεῖ τινὰς νὰ τὸν γνωρίσῃ ἀπὸ τοῦτο, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Αὐλητοῦ, ὅταν ἡ Βασιλεία αὕτη ἦτον εἰς ἐσχάτην δυσυχίαν ἀπὸ τοὺς ἀναξίους Βασιλεῖς, εἶχεν εἰσόδημα κάθε χρόνον, καθὼς ὁ Στράβων λέγει, τάλαντα μύρια δισχίλια πεντακόσια. εἶναι δὲ τὸ τάλαντον ὀκάδες εἴκοσι. Ὁ μὲν οὖν τόπος ὅλος τῆς Αἰγύπτου, εἶναι ὅσος ποτίζει ὁ ποταμός. ὅσος δὲ δὲν φθάνει νὰ ποτίζεται εἶναι ἔρημος. ποτίζει δὲ ἀπὸ κάθε πλάγιον, ὡς δύο ἢ καὶ τρία

μίλια τόπον, πλάτος. οὗτος δὲ μόνον ὁ τόπος γεωργεῖται καὶ σπείρεται. ἔχει δὲ καὶ Χωρία, καὶ ἀνθρώπους κατοίκους. Ποτίζεται δὲ τοιουτοτρόπως. Ἔχει συνήθειαν, ἢ νὰ εἰπῶ τοιαύτην φύσιν τοῦτο τὸ ποτάμι, ὅλον τὸν χειμῶνα νὰ στέκεται εἰς τὸν τόπον του. τὸ δὲ καλοκαῖρι ἀπὸ τὰς δέκα, ἢ δεκαπέντε τοῦ Ἰουνίου μηνὸς νὰ ἀρχίζῃ νὰ πληθαίνῃ, καὶ νὰ ἀναβαίνῃ ἕως τὸν Αὔγουστον. καὶ ἔχει μέτρον νὰ ἀνέβῃ εἴκοσι, καὶ εἰκοσιπέντε πήχες μικραῖς, ἀπὸ τὸ συντεταγμένον του νερὸν τοῦ χειμῶνος. Ἀφ' οὗ δὲ φθάσῃ εἰς τὸ μέτρον, ἀνοίγουσι κάποια μεγάλα αὐλάκια, ὁποῦ ἔχουσι παλαιόθεν σκαμμένα εἰς τὰ πλάγιά του, καὶ ἀπ' ἐκεῖνα φέρουσι τὸ νερὸν, καὶ ποτίζει εἰς τοὺς κάμπους ὅλους. Στέκεται δὲ καὶ ποτίζει ἕως ὅλον τὸν Σεπτέμβριον μῆνα, ἔπειτα κατ' ὀλίγον στρέφεται πάλιν εἰς τὸν τόπον του ἀφ' ἑαυτοῦ του. καὶ τότε σπείρουσιν οἱ γεωργοί. καὶ μὲ ὀλίγην βροχὴν ὁποῦ νὰ ῥίξῃ τὸν χειμῶνα, δύο, ἢ τρεῖς φοραῖς, γίνεται ἡ τοσαύτη καρποφορία τοῦ τόπου ἐκείνου. Εὐθὺς δὲ ὁποῦ νὰ κατέβῃ τὸ νερὸν, ἠξεύρουσι τὸν χρόνον ἐκεῖνον, ἢ εὐθηνία γίνεται, ἢ ἀκρίβεια. διότι, ἂν κατέβῃ ὀλίγον νερὸν, ποτίζει τόπον ὀλίγον, καὶ σπέρνουσιν ὀλίγον, καὶ οὕτως ἀκολούθως νὰ γένῃ ἀκρίβεια. πάλιν, ἂν κατέβῃ περισσὸν, πνίγεται ὁ τόπος, καὶ ἀργοῦσι νὰ σπείρουσι, καὶ οὕτω πάλιν γίνεται ἀκρίβεια.

Περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Νείλου.

Τοῦτος ὁ ποταμὸς, καθὼς ὁ Πλούταρχος λέγει, ἔχει πολλὰ ὀνόματα παλαιόθεν. Ἐλέγετο Μέλας, ἐλέγετο καὶ Αἴγυπτος. καὶ ἀπὸ τὸν ποταμὸν ἐλέγετο καὶ ὁ τόπος Αἴγυπτος. Ὕστερον δὲ ὠνομάσθη Νεῖλος ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ὄχι κατὰ τοὺς μύθους ὁποῦ διηγεῖται ὁ Πλούταρχος, ἀλλὰ κατά τινα λόγον ἕτερον. Στοχαζόμενοι γὰρ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τὴν φύσιν τούτου τοῦ ποταμοῦ, ὅτι μίαν φορὰν τὸν χρόνον καταβαίνωντας, κάνει τοιαύτην καρποφορίαν, τοῦ ἔδωσαν ἓν ὄνομα μὲ τόσα στοιχεῖα, ὁποῦ νὰ ψηφίζουσι τὰς τριακοσίας ἡμέρας τοῦ χρόνου ὅλου. ἢ καὶ, κατ' ἐτυμολογίαν, Νεῖλος θέλει νὰ εἰπῇ νέηλυς, ἤγουν νεωστὶ ἐρχόμενος, ἐπειδὴ κάθε χρόνον κατεβαίνει, καὶ ἀνανεώνει τοὺς τόπους. διότι πλακώνωντας τοὺς κάμπους, κάνει μὲ τὴν ὕλην ὁποῦ κατεβάζει, τοὺς τόπους ὅλους καινούργιους. Καὶ τόσον, ὁποῦ παλαιόθεν ἐχάλα, τὰ σύνορα τῶν χωραφίων, καὶ ἔκανε χρεία κάθε χρόνον νὰ μετροῦσι τὴν γῆν, νὰ εὑρίσκῃ καθ' εἷς τὸ χωράφι του. ὅθεν λέγουσιν, ὅτι ἀπ' ἐδῶ νὰ εὑρέθη πρῶτον ἡ Γεωμετρία. Ἡ δὲ Θεία Γραφὴ λέγει τοῦτον τὸν Ποταμὸν Γεών· ὅτι δὲ, λέγει, πῶς εὐγαίνει ἀπὸ τὸν Παράδεισον, ἄλλος ἂν εἴη λόγος, καὶ οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ. Εἶναι τὸ νερὸν τούτου τοῦ Ποταμοῦ, ὡς λέγουσιν οἱ παλαιοὶ, κατὰ πολλὰ θρέφιμον, καὶ ὑγιαίστατον. ὅπου γε ὅλα τὰ ἄλλα ποταμήσια νερὰ εἶναι βλαβερὰ, τοῦτο δὲ μόνον εἶναι ὑγιαίστατον. ὅθεν λέγουσι, ποτάμια ὕδατα πάντα κακὰ, πλὴν τοῦ Νειλῴου. Χώραις δὲ εἰς Αἴγυπτον μεγάλαις καὶ ὀνο-

Ν ν.
Ε ε.
Ι ι.
Λ λ.
Ο ο.
Σ σ.
τξέ.

μασαῖς ἦσαν αὗται, ἡ Ἐλεφαντινούπολις, εἰς τὸν μικρὸν Καταῤῥάκτην εὑρισκομένη, εἰς τὸ νῦν λεγόμενον Ἰμπεΐμ. αἱ ἄνω Θῆβαι, ἥτις καὶ Διονυσούπολις ἐλέγετο, ἡ ὁποία ἦτον εἰς μάκρος στάδια ὀγδοήκοντα, μίλια δέκα. τούτη, ὡς λέγουσί τινες, τὴν σήμερον λέγεται Τζίρζα. εἶναι τώρα Χωρία πολλὰ, καὶ ὄχι Χώρα. Πτολεμαῒς, Χώρα μεγάλη, ἡ θαυμαστὴ καὶ περίφημος Μέμφις, ὅπου καὶ τὰ Βασίλεια τῶν Αἰγυπτίων Βασιλέων. τῆς ὁποίας τὸ κάλλος, τὰς ὡραίας οἰκοδομὰς, καὶ τὴν μεγαλότητα, διὰ θαύματος ἔχουσιν ὅλοι οἱ Ἱστορικοί. Τὴν σήμερον δὲ οὐδὲ τὸν τόπον ὅπου ἦτον δὲν ἠξεύρουσι. καί τινες μὲν λέγουσι, νὰ ἦτον τὸ νῦν λεγόμενον παλαιὸν Μισῆρι. Τοῦτο δὲ τὸ ὑπολαμβάνουσι, διότι φαίνεται νὰ εἶναι Χώρα παλαιὰ τῆς Αἰγύπτου, αὐτὸ τὸ παλαιὸν Μισῆρι. διότι εἰς ταύτην ἦλθεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, Βρέφος μετὰ Μαρίας τῆς Ἁγίας Θεοτόκου καὶ Μητρὸς αὐτοῦ, καὶ μετὰ Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος, φεύγων ἀπὸ τὸν Ἡρώδην. ἐπειδὴ ἕως τὴν σήμερον φαίνεται ἐκεῖ, εἰς μίαν Κόπτικην Ἐκκλησίαν, τόπος, ὅπου οἰκόνεψεν ἡ Παναγία μετὰ τοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκ διαδοχῆς φυλάττουσι μὲ μεγάλην εὐλάβειαν καὶ τιμὴν, καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τὸν προσκυνοῦσιν ἁγιασμοῦ χάριν. Ὅμως τὸ παλαιὸν τοῦτο λεγόμενον Μισῆρι, εὑρίσκεται κείμενον πρὸς τὸ Ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ποταμοῦ, ὅπου καὶ τὸ νέον Μισῆρι, ἤτοι τὸ Κάερος. ἡ δὲ Μέμφις, λέγουσιν οἱ παλαιοὶ Ἱστορικοὶ, ὅπου τὴν ἔφθασαν, καὶ τὴν εἶδον, πῶς ἦτονε εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ πρὸς Δυσμὰς, ὅπου εἶναι καὶ αἱ πολλαὶ Πυραμίδες. καὶ αὐτὸς ὁ τόπος, ὅπου ἦτον ἡ Μέμφις, νὰ λέγεται τὴν σήμερον Φιοῦμι, εἶναι ὡς τριῶν ἡμερῶν δρόμος ἐπάνω ἀπὸ τὸ Κάερος. Γίνονται ἐκεῖ σταφύλια πολλὰ καὶ σῦκα, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἔρχονται καὶ εἰς τὸ Μισῆρι, ὅτι ἐκεῖ δὲν γίνονται. Ἦτον ἀκόμι καὶ ἡ Ἄβυδος, εἰς τὴν ὁποίαν λέγουσι πῶς ἦτον Παλάτια ἀξιοθαύμαστα. Ἦτον δὲ καὶ ἡ θαυμαστὴ Ἀλεξάνδρεια, κτίσιμον περίφημον καὶ λαμπρὸν τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου. Ἀπὸ ταύταις ὅλαις μηδεμία τὴν σήμερον δὲν φαίνεται, ἀλλὰ μήτε ἴχνος μήτε θεμέλιον νὰ γνωρίσῃ τινὰς ποῦ ἦσαν αὗται αἱ Χῶραι, εἰμὴ ἐξ εἰκασμοῦ. μόνη δὲ ἡ Ἀλεξάνδρεια ὅπου στέκεται ἀκόμι ἀπὸ τὰς παλαιὰς Χώρας, περιτειχισμένη μὲν ἀκόμι, ἀλλὰ ἔρημος μέσα ἀπὸ ἀνθρώπους, πλὴν ὀλίγων τινῶν πτωχῶν, ὅπου κατοικοῦσιν εἰς αὐτὴν, καὶ μερικοὶ Φράγγοι, διὰ τὰ φράγγικα καράβια ὅπου φορτώνουσιν ἐκεῖ. Εἶναι δὲ ὀλίγος καιρὸς ὅπου αὕτη ἐρημώθη. Μόνη δὲ Χώρα μεγάλη τὴν σήμερον εὑρίσκεται περιτειχισμένη καὶ πολυάνθρωπος αὐτὸ ὅπου λέγεται Κάερος, ἢ Μισῆρι, ἀπὸ τὸ ὄνομα αὐτῆς τῆς παλαιᾶς καὶ χαλασμένης Χώρας, ὅπου εἶναι ἔξω ἀπὸ τοῦτο, κατὰ τὸ Νότιον μέρος, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο Μέσερ, καὶ τώρα παλαιὸν Μισῆρι. ἀπὸ τοῦτο δὲ καὶ τὸ νῦν Κάερος, ποτὲ μὲν τὸ λέγουσι Κάερος, ποτὲ δὲ Μισῆρι. Γυρίζει τοῦτο ὁ περιτειχισμὸς, ὁμοῦ μὲ τὴν ἄλλην Χώραν τοῦ λεγομένου Μπουλάκου, μίλια τριάντα ἕξ. εἶναι δὲ αὐτὸς ὁ Μπουλάκος ἔμπροσθεν κείμενος τοῦ Καέρου, εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, Χώρα καὶ αὐτὴ μεγάλη.

Καὶ

Καὶ ταύταις ἡ δύο Χώραις δὲν ἐσμίγουσι. διότι, ὅταν ἀνέβη τὸ ποτάμι, λιμιώνει καὶ πελαγίζει τὸ μεταξὺ διάσημα. τὸν δὲ Κτήτορα τούτου τοῦ Καέρου θέλομεν εἰπεῖ εἰς ὀλίγον. Εἶναι καὶ ἄλλαις Χώραις μεγάλαις, ὅμως ἀπεριτείχισαις, ὡσὰν Χωρία. Ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν στόμα τοῦ ποταμοῦ ἀναβαίνωντας, ἤγουν ἀπὸ τὸ Ῥαχίτι, εἶναι εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ ἕνα Νησί, τὸ ὁποῖον παλαιὰ ἐλέγετο Ναθώ, καὶ τώρα, Φοῦγα, καὶ εἰς αὐτὸ εἶναι Χώρα μεγάλη τῆς Σουλτάνας, ἀλλὰ ἀτείχιστος. αὐτὴ λέγουσι νὰ εἶναι ἡ κάτω Θηβαΐς. καὶ αὐτὸ τὸ Ῥαχίτι Χώρα μεγάλη, ἀλλὰ ἀτείχιστος καὶ αὐτή. Ἀπὸ δὲ τὸ δεξιὸν μέρος, τὸ Ταμιάθι, Χώρα πρώτη, καὶ σκάλα ὡσὰν καὶ τὸ Ῥαχίτι, ἀλλὰ ἀτείχιστος. Ἀναβαίνωντας δὲ ἐπάνω, εἶναι ἄλλη Χώρα, Μανσοῦρα λεγομένη, ἀτείχιστος δὲ καὶ αὐτή, καὶ ἄλλαι πολλαὶ παρόμοιαι. Τὴν δὲ παλαιὰν μεγαλοπρέπειαν, καὶ δύναμιν τοῦ πλούτου τῶν παλαιῶν Βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ ἄλλα πολλὰ πράγματα, ὁποῦ γράφουσιν οἱ Ἱστορικοί, ἠμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ καθ' ἕνας, ἤγουν ἀπὸ τὰ μεγάλα καὶ λαμπρότατα ἔργα. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ὅλα τὰ ἄλλα ὑπὸ πολυκαιρίας ἠφανίσθησαν, καὶ νὰ τὰ λέγῃ τινὰς φαίνονται ὡς παραμύθια, διὰ τοῦτο, τοῦτο μόνον ἂς εἶναι δεῖγμα καὶ ἀληθινὴ φανέρωσις τῆς μεγαλοπρεποῦς δυνάμεως ἐκείνων τῶν Βασιλέων ἤτοι αἱ Πυραμίδες, τὰς ὁποίας τὴν σήμερον Βουνὰ Φαραὼ λέγουσι. διότι κατ' ἀλήθειαν ὡς βουνὰ στέκονται ὑψηλά, πλὴν εἶναι τεχνητὰ κτισμένα μὲ πέτραις παμμεγέθεις πελεκηταῖς. Εἶναι δὲ τὴν σήμερον ὀλίγαι ἀπὸ ταύταις, ἀλλὰ τὸν παλαιὸν καιρὸν ἦσαν περισσαί, ἄλλαι μεγάλαι, καὶ ἄλλαι μικραὶ ἀπὸ πολλῶν Βασιλέων οἰκοδομηθεῖσαι. πλὴν δύο ἀπὸ ταύταις εἶναι ἐξαιρέτως μεγάλαι, τὰς ὁποίας ἔκαμεν ὁ Χέοψ Βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ὡς εἴπομεν, ὅτε ἐλέγομεν περὶ τῶν ἀρχαίων τῆς Αἰγύπτου Βασιλέων. Εἶναι δὲ τὸ μῆκος καὶ πλάτος τῶν ποδῶν τῶν Πυραμίδων ἴσον, καὶ τὸ ὕψος ὁμοίως. πλὴν ὅσον ἀναβαίνει, στενεύει, καὶ τελειώνει εἰς μίαν κορυφὴν ὀξυτάτην, ἔχον ἄνω εἰς τὴν κορυφὴν ὀλίγον πλάτωμα. τῶν δὲ δύο τούτων τῶν μεγάλων, ἡ βάσις τῶν ποδῶν τους ἔχει μέτρον ἴσον, ὡς εἴπομεν, τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος ὀργύας ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ ὕψος ὁμοίως ἑκατὸν εἴκοσι. κατὰ τὸ ὁρώμενον τοῦτο σχῆμα. Ταύτας τὰς δύο Πυραμίδας ἀριθμοῦσαν οἱ παλαιοὶ εἰς τὰ ἑπτὰ Θεάματα. Ἀπὸ τὰ ὁποῖα Θεάματα, τὰ μὲν ἄλλα ὑπὸ πολυκαιρίας ἠφανίσθησαν, ὡς ὁ περιβόητος Τάφος τοῦ Μαυσωλοῦ, ὁ Πύργος τῆς Φάρου, ὁ Ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ὁ μέγας Κολοσσὸς τῆς Ῥόδου. τὸν ὁποῖον Κολοσσὸν ἔκαμαν οἱ Ῥόδιται ἕνα καιρὸν ὁποῦ ἦλθον εἰς μεγάλην δύναμιν, καὶ ὥρισαν ὅλην τὴν θάλασσαν. διὰ τοῦτο ἔκαμαν τὸ Εἴδωλον τοῦτο τοῦ Ἡλίου, ὃν ὡς Θεὸν ἐνόμιζον, καὶ τὸ ἔστησαν εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος. Ἦτον δὲ ὅλος ἀπὸ χάλκωμα, τὸν ὁποῖον ἐχάλκωσεν ἕνας Μάσωρας

Ὀργύαις 120

Περὶ τῶν Πυραμίδων. σαφέστερον.

Περὶ τοῦ ἐν Ῥόδῳ Κολοσσοῦ.

Λινα-

Λίδιανὸς, τὸ ὄνομά του Λάχης, τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὑψηλὸν πήχες ὀγδοῦντα, καθὼς λέγει τὸ ἐπίγραμμά του.

Τὸν ἐν Ῥόδῳ Κολοσσὸν, ὀκτάκις δέκα,
Λάχης ἐποίησε, πήχεων, ὁ Λίνδιος.

Τοῦτον τὸν ἔρρηξε κάτω ὁ Μαυΐας, Ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν, ἐλθὼν εἰς Ῥόδον μὲ μεγάλην Ἀρμάδαν. τὸν ὁποῖον ἠγόρασεν ἕνας πραγματευτὴς, καὶ τζακίζωντάς τον, ἐφόρτωσεν ἐννιακόσια καμήλια μὲ τὸ χάλκωμά του. Οὕτως τὰ λοιπὰ ἄλλα Θεάματα ἐφθάρησαν, αὗται δὲ μόναι αἱ Πυραμίδες ἵστέκονται, δεικνύουσαι ἕως τὴν σήμερον τὴν δύναμιν τῶν Αἰγυπτίων Θησαυρῶν, ἢ τάχα καὶ τὸ ὑπερήφανον φρόνημα τῶν Βασιλέων ἐκείνων. οἱ ὁποῖοι πλανεμένοι ὄντες εἰς τὴν ἀσέβειαν, ἤθελον νὰ λογίζωνται ὡς Θεοὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἐσπούδαζον νὰ ἀφίσουσιν εἰς τὴν γῆν ἀθάνατον ἐνθύμησιν. Ἀλλ᾽ ὅμως ἐλέγχει τους ἡ φύσις αὐτὴ, πῶς ἦτον θνητοὶ ἄνθρωποι, καὶ ἀπέθανον, καὶ μάλιστα τὰ ἔργα αὐτὰ τοὺς ἀποδείχνουσι, πῶς ἀπέθανον ὡς ἄνθρωποι, ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα ὑπερήφανα ἔργα καὶ οἰκοδομὰς τὰ ἔκτιζαν διὰ τάφους τους, νὰ θάπτωνται εἰς αὐτούς. Αὗται γοῦν αἱ Πυραμίδες εἶναι κτισμέναις μὲ Μαθηματικὴν Τέχνην. διότι, ὅταν ὁ Ἥλιος, εἰς κάθε καιρὸν, εἶναι εἰς τὸ μεσουράνισμα. καὶ κάνει τὸ μεσημέρι, πέφτοντας αἱ ἀκτῖνές του κατὰ τὴν κορυφὴν τῆς Πυραμίδος, μένουσιν ὁλοτελῶς αἱ Πυραμίδες ἄσκιαι. τὸ ὁποῖον εἰς ἄλλον τόπον δὲν συμβαίνει, παρὰ εἰς τοὺς λεγομένους Ἀσκίους. Κατὰ τὸ μέρος ὅπου εὑρίσκονται αὗται αἱ Πυραμίδες, φαίνεται κάθε χρόνον θαῦμά τι, ἄξιον κατὰ πολλὰ νὰ μὴ σιωπηθῇ, ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ πολλοὺς εἶναι γνωρισμένον καὶ μαρτυρημένον. Εἶναι ἐκεῖ ἕνας τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον κάθε χρόνον ξερνᾷ ἀποκάτω ἡ γῆ λείψανα παλαιὰ ἀνθρώπων, καὶ πάλιν κρύβονται. εὐγαίνουσι δὲ κατὰ διατεταγμένον καιρὸν, καὶ πάλιν κατὰ διατεταγμένον καιρὸν κρύβονται. τῇ γὰρ μεγάλῃ Πέμπτῃ ἑσπέρας εὐγαίνουσι, καὶ τῇ πέμπτῃ τῆς Ἀναλήψεως κρύβονται, καὶ παντελῶς δὲν φαίνονται, ἕως τὸν χρόνον πάλιν τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Λέγουσι καὶ τοῦτο οἱ ἐγχώριοι ἐκεῖσε ἐρημῖται Ἄραβες, ὅτι ἡ Λίμνη ὅπου εἶναι ἐκεῖ σιμὰ νερὸν γλυκὸν ἀπὸ τὸν Νεῖλον, τὴν νύκτα ἐκείνην τῆς μεγάλης Πέμπτης γίνεται αἷμα, ὅσον νὰ ξημερώσῃ. τοῦτο δὲν τὸ εἴδαμεν, ἀλλὰ τὸ ἠκούσαμεν ἀπ᾽ αὐτοὺς τοὺς Ἀράπιδες. Εἶναι καὶ ἄλλος τόπος εἰς τὴν Αἴγυπτον ἄξιος τιμῆς καὶ εὐλαβείας, ὁ ὁποῖος λέγεται Μετερία. διότι ἔχομεν ἐκ παραδόσεως, πῶς καὶ ἐκεῖ νὰ οἰκόνεψεν ἡ Θεοτόκος Μαρία μὲ τὸν Χριστόν. καὶ γὰρ παράδοσις ἀρχαία εἶναι, ὅτι οἱ πάλαι ἐν Αἰγύπτῳ Χριστιανοὶ τρεῖς τόπους ἐφύλαττον σεβασμίους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐστάθη ἡ Παναγία, ὅταν ἦλθε μὲ τὸν Χριστὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἕνας, ὅπου πρὸ ὀλίγου εἴπομεν, καὶ εἶναι εἰς τὸ παλαιὸν Μισῆρι, εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν οἱ Κόπται ἔχουσι τὴν σήμερον. καὶ ἄλλος τοῦτος εἰς τὴν Μετερίαν, καὶ ἄλλος εἰς τὸ Ταμιάθι. πλὴν τοῦτος ἦτον ἐπάνω εἰς τὸ τειχίον τοῦ Κάστρου, εἰς μίαν μικρὴν Ἐκκλησίαν

Περὶ τῶν φαινομένων λειψάνων, κατὰ τὴν μεγάλην Ε΄.

Περὶ τῆς Λίμνης τῆς γινομένης αἷμα.

Περὶ τῆς Μετερίας.

κλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου. Ἀλλὰ ταύτην τὴν ἐχάλασαν, ὅταν ἐχάλασαν διὰ πολέμου οἱ Φράγγοι τὸ Ταμιάθι, καθὼς γράφει Νικήτας ὁ Χωνιάτης ὁ Ἱστορικός. Ἀπὸ γοῦν τὰ τρία ταῦτα προσκυνήματα, τὸ μὲν ἐν τῷ Ταμιαθίῳ ἠφανίσθη, τὸ δὲ εἰς τοὺς Κόππας, λόγος μόνον ᾄδεται, σημεῖον δὲ μηδένα δὲν ἔχει εἰς πίστωσιν. μόνον δὲ τοῦτο, τὸ ἐν τῇ Ματερίᾳ, ἔχει τὸ ἀξιόπιστον ἀπὸ τὴν ἄμετρον εὐωδίαν ὁποῦ χαρικὰ τινὰς ὅταν σέβῃ μέσα τὸ ταχὺ, πρὸ τοῦ νὰ σέβουσι μέσα ἄλλοι πολλοί. Εἶναι ὁ τόπος περιβόλι, καὶ εἰς τὸ περιβόλι ἕνα σπήτιον· καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ σπητίου σεβαίνοντες μέσα, εἶναι ἕνα μάρμαρον μικρὸν κτισμένον εἰς τὸν τοῖχον, διὰ σημεῖον, ὅτι ἐκεῖ ἐκαθέσθη ἡ Θεοτόκος Μαρία, καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ μάρμαρον γεννᾶται ἡ ἄμετρος εὐωδία. Ὀπίσω ἀπὸ τὸ σπήτι αὐτὸ γεννᾶται καὶ Βάλσαμος, ὁ ὁποῖος εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον δὲν γίνεται, μόνον ἐκεῖ. Εἶναι δὲ ὁ Βάλσαμος δάκρυον ξύλου, πρᾶγμα πολύτιμον, καὶ εἰς ὀλίγους εὑρισκόμενον.

Περὶ τοῦ Βαλσάμου.

Περὶ τῶν Βασιλέων τῆς Αἰγύπτου τῶν γενομένων ἀπὸ τοὺς Διαδόχους τοῦ Μωάμεθ, ὕστερα ἀφ' οὗ τὴν ἐπῆραν ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς. καὶ πρῶτον περὶ τοῦ Μωάμεθ.

Διηγησάμενοι τὰ κατὰ τὴν Βαβυλῶνα, καὶ Αἴγυπτον, ὡς ἠδυνήθημεν μὲ συντομίαν, ἐρχόμεθεν νὰ εἴπωμεν περὶ τῶν μετὰ τοὺς Χριστιανοὺς Βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὴν γέννησιν τοῦ Μωάμεθ, ἀρχηγοῦ καὶ διδασκάλου τῆς πίστεως τῶν Τούρκων. Ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς διαδόχους τούτου τοῦ Μωάμεθ ἐδιώχθησαν οἱ Χριστιανοὶ Αὐθένται ἀπὸ ὅλην τὴν Ἀραβίαν καὶ Αἴγυπτον, καὶ ἐβασίλευσαν κατὰ διαδοχὴν εἰς αὐτὴν μὲ πολλοὺς καὶ συχνοὺς πολέμους, ἐξολοθρεύοντες ἐκεῖθεν τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν. Ταῦτα δὲ ὅσα θέλομεν γράψει ἐδῶ, τὰ ἐμεταγλωττίσαμεν ἀπὸ τὸν Ἀραβικὸν Χρονογράφον. ἐὰν δὲ καὶ νὰ εὑρίσκωνται καὶ εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς Χρονογράφους, ἀλλ' ὅμως εὑρίσκονται σποράδην, καὶ συγκεχυμένα. εἰς δὲ τὸν Ἀραβικὸν εὑρίσκονται διηρθρωμένα, καὶ καθαρώτερα, καὶ κατὰ τάξιν ἐστρωμένα.

Σύντομος διήγησις, περὶ τῆς γεννήσεως, καὶ βίου τοῦ Μωάμεθ.

Ἐγὼ τοίνυν ἐξετάζοντας ἀκριβῶς, εὑρίσκω τοῦτον τὸν Μωάμεθ νὰ ἐγεννήθη εὐθὺς ὁποῦ ἐτελειώθη νὰ κτίζεται τοῦτο τὸ Ἅγιον Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ὄρους Σινᾶ. τοῦτο γὰρ ἐκτίσθη, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, περίπου τὸ τέλος τῆς ζωῆς Ἰουστινιανοῦ τοῦ Μεγάλου. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἔλαβε τὴν Βασιλείαν Ἰουστῖνος ὁ Ἀνεψιὸς αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν πρῶτον χρόνον τῆς Βασιλείας του, ἐγεννήθη ὁ Μωάμεθ. ϛ,νζ'. ἀπὸ κτίσεως Κόσμου ἔτη, ἀπὸ

δὲ

δὲ Χριστοῦ φνά. Ἔζησεν εἰς τὴν Βασιλείαν ὁ Ἰουστῖνος χρόνους δεκατρεῖς. εἶτα βασιλεύει Τιβέριος χρόνους τέσσαρας, καὶ ἀπέθανεν. εἶτα Μαυρίκιος χρόνους εἴκοσι, καὶ φονεύεται ὑπὸ Φωκᾶ τοῦ Τυράννου. Βασιλεύει δὲ Φωκᾶς χρόνους ὀκτώ. εἰς δὲ τὸν ἕβδομον χρόνον τῆς Βασιλείας τούτου τοῦ Φωκᾶ ἄρχησεν ὁ Μωάμεθ νὰ κηρύττῃ ταύτην τὴν Πίστιν. ἦτον δὲ χρόνων σαρανταπεσσάρων, ἔτος ἀπὸ κτίσεως Κόσμου ͵ςρα. ἀπὸ δὲ Χριστοῦ γεννήσεως, φγέ. Ἀφ᾿ οὗ δὲ ἄρχησε νὰ κηρύττῃ, ἔζησε χρόνους εἰκοσιτρεῖς. ὁ γὰρ Φωκᾶς ὁ Τύραννος ἔζησεν εἰς τὴν Βασιλείαν χρόνους ὀκτὼ, ὡς εἴπομεν, καὶ βασιλεύει Ἡράκλειος ὁ Βασιλεὺς, καὶ τούτου τῷ εἰκοστῷ πρώτῳ ἔτει ἀπέθανεν ὁ Μωάμεθ. οἱ δὲ χρόνοι τῆς ζωῆς αὐτοῦ ὅλοι εἶναι ἑξήντα ἕξη. Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν, τὴν νῦν λεγομένην Χίντι, ἐκ τῆς περιχώρου ἐρήμου. ὄνομα δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ἀμπτάλα, τῆς δὲ μητρὸς αὐτοῦ Ἀμινέ. ἐγεννήθη δὲ εἰς ἕνα Χωρίον τῆς ἐρήμου ἐκείνης λεγόμενον Μπατλὰ, σιμὰ εἰς τὸ Μεκέ. ἐγεννήθη δὲ ἡμέρᾳ τρίτη Ἀπριλλίου εἰκοσιδύο. ὅταν ἦτον δὲ μηνῶν δύο, ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, ἡ δὲ μήτηρ του ἀπέθανεν, ὅταν ἦτον χρόνων ἕξη. Ἦτον δὲ ἀπὸ γένος ὅπου δὲν ἐπίστευον Θεὸν, μόνον ἐπροσκυνοῦσαν τὸ Ἄστρον τῆς Αὐγῆς, τὸ ὁποῖον οἱ Ἕλληνες ἔλεγον Ἀφροδίτην, καὶ τινὲς τὴν σήμερον τὸ λέγουν Ἡμερινὸν, ἢ, Αὐγερινόν. καὶ αὐτὸ εἶχον διὰ Θεὸν, καὶ τὸ ὠνόμαζαν Ἀκμπάρ. Ὁ γοῦν Μωάμεθ ἦτον ἄνθρωπος πραγματευτὴς, ἀφ᾿ οὗ ἀνεθράφη καὶ ἀνδρεύθη, καὶ ἤρχετον εἰς τὰ μέρη τῆς Αἰγύπτου καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ τὸν τόπον του πραγματευόμενος. ἐφιλιώθη δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἢ καθὼς λέγουσιν ἄλλοι, εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἕνα Καλόγηρον Νεστοριανὸν, τὸ ὄνομά του Παχώμιος, τὸ ἐπινόμι του Μπέκρε. καὶ ἀπ᾿ αὐτὸν ἐρωτῶντας, ἔμαθε τό τι πιστεύουσιν οἱ Χριστιανοί. Ἐστάθη δὲ μὲ τὸν Καλόγηρον χρόνους τρεῖς. ἔπειτα γυριζόμενος εἰς τὴν Πατρίδα του, ἐλέγχωντας τὸ γένος του πῶς εἶναι πλανεμένοι, μὴ ἐξεύροντες Θεὸν, τοὺς ἐδίδασκε λέγωντάς τους, ὅτι ἐγὼ τώρα εὕρηκα Θεὸν νὰ πιστεύωμεν. Αὐτοὶ δὲ ἀπεκρίθησαν, καὶ ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός, καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη, ὁ Θεός, ὁ ποιήσας τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, κατοικᾷ ἐν τῷ Οὐρανῷ, βλέπων ἐκεῖνος τὰ πάντα, καὶ τινὰς δὲν τὸν βλέπει. Καὶ ἐπειδὴ δὲν τὸν ἐξεύρετε πρότερον, δὲν εἴχετε ἁμαρτίαν. τώρα δὲ, ὅπου ἐγὼ σᾶς τὸν ἐδίδαξα, εἰ μὲν καὶ τὸν πιστεύσετε, ἤδη καλόν, εἰδὲ καὶ δὲν τὸν πιστεύσετε, ὑπάγω ὀπίσω καὶ τοῦ τὸ λέγω, καὶ στέλλει φωτίαν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν, καὶ θέλει σᾶς καύσει. Ἐπίστευσε δὲ πρῶτος εἰς τοὺς λόγους καὶ τὴν διδαχὴν τοῦ Μωάμεθ ὁ Ἀμπομπέκερ. εἶχε δὲ τοῦτος μαζί του πέντε ἀνθρώπους, Οὐτμάνην υἱὸς Ἀφάν. Ζμπὲρ υἱὸς Ἀουάμ, Ἀμπτραχμὰν υἱὸς Ὄφ. Σεὴτ υἱὸς Ἀμπαὲ Οὐακὰς, Ἀμπτάλας υἱὸς Ντζεράαχ. μετὰ πέντε ἔτη ἐπίστευσεν Οὔμαρ υἱὸς Χατάπ. ἦσαν δὲ τότε ὅλοι οἱ πιστεύσαντες τριάντα ἐννέα. πιστεύσας δὲ καὶ αὐτὸς ἔγιναν τεσσαράκοντα. Εἰς δὲ τοὺς ἑπτὰ χρόνους τοῦ ἀντιστάθη καὶ ἐναντιώθη εἰς τὸ κήρυγμά του κάποιος ἀπὸ τὴν φυλήν του,

τὸ

τὸ ὄνομά του Ἰμπνεγχέσης μετὰ καὶ ἄλλους πεζιωτάς. καὶ ἔγραψε γράμμα, καὶ τὸ ἔστησεν εἰς τὸν Βωμὸν ὁποῦ εἴχασιν εἰς τὸ Κιαμπὲ, γράφων οὕτως. Ὅσοι εἶναι ἄνθρωποι ἐδικοί του, νὰ μὴ πιστεύωσιν εἰς τὴν διδαχὴν τοῦ Μωάμεθ, καὶ ἴσχυσε καὶ ἐνίκησεν οὕτος, νὰ μὴ πιστεύουσιν οἱ ἄνθρωποι ἄλλην Πίστιν.

Καὶ εἰς τοὺς δέκα χρόνους ἦλθεν ὁ Μωάμεθ εἰς τὸ Μεκὰ μὲ τοὺς ἐδικούς του, καὶ ἔλαβεν εἰς Γυναῖκα τὴν κύρην τοῦ Ἀμπομπέκερ, καὶ ἦν ἐκεῖ διδάσκων τὴν Θρησκείαν ταύτην.

Εἰς δὲ τοὺς δεκατρεῖς χρόνους, ἦλθον λαοὶ πολλοὶ, οἱ λεγόμενοι Χαρέτυδες, τὸν ἀριθμὸν ἑβδομήντα τρεῖς, καὶ μετ' αὐτοὺς δύο γυναῖκες, καὶ ἐπίστευσαν. Ἀπ' αὐτοὺς ἐψήφισε δώδεκα Μαθητὰς, τοὺς ὁποίους ἐχειροτόνησε νὰ εἶναι Προφῆται· καὶ οὗτοι οἱ δώδεκα ἐδίδαξαν εἰς τὸ Κιαμπὲ, καὶ ἐπίστευσαν ὅλοι. καὶ τότε ἐστερεώθη πάλιν τὸ Κιαμπὲ, ἔρημον ὄντας πρότερον, τὸ ὁποῖον ἐρημώθη προτήτερα ἕνα χρόνον ἀπὸ τὸν πόλεμον τοῦ Ἰμπνεγχέση. Τὸ δὲ Ταρίχι, ἤγουν τὸ ἔτος, ὁποῦ ἕως τὴν σήμερον γράφουσιν οἱ Τοῦρκοι, ἀρχίζει ἀπὸ τὸν χρόνον τοῦτον τῆς ἐρημώσεως τοῦ Κιαμπέ. τὸ ὁποῖον Κιαμπὲ ὠνομάσθη τότε Χάγγιαρ, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ, ἔρημος, καὶ ἔτζι τινὲς τῶν ἐκεῖ κατοικούντων τὸ λέγουσιν ἕως τὴν σήμερον.

Περὶ τοῦ ἔτους ὁποῦ γράφουσιν οἱ Τοῦρκοι,

Ὁ δὲ Μωάμεθ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, εἰς τὸ Μεντινὲ, ἡμέρα δευτέρα, Ὀκτωβρίου δεκάτη τετάρτη.

Τῷ γοῦν πρώτῳ ἔτει τῆς ἐρημώσεως τοῦ Μεκὲ, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀμποτάλε, ὁ Ἀλῆς, ἔλαβε τὴν Φατουμὲ εἰς Γυναῖκα, θυγατέρα τοῦ Μωάμεθ. Τῷ δὲ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἐρημώσεως ἦλθον εἰς περισσοτέραν αὔξησιν καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ Θρησκεία τοῦ Μωάμεθ. καὶ γὰρ δύο τινὲς Χριστιανοὶ Ἄρχοντες ἐκ τῶν μερῶν ἐκείνων, ὁ ἕνας, ὄνομα Μπέδρης, καὶ ὁ ἄλλος, Κίπρε, ἐσυνάξαν μερικοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐλθόντες ἐπολέμησαν μετά τινος τῶν Μαθητῶν τοῦ Μωάμεθ, ὀνόματι Γρέση, καὶ τὸν ἐνίκησαν, φονεύσαντες τοὺς ἀνθρώπους του ὅλους. Τοῦτο μαθὼν ὁ Μωάμεθ, ἐπῆρεν ὅσους εἶχε μαζί του, ὄντες τὸν ἀριθμὸν τριακόσιοι δέκα ἐννέα, καὶ συναπαντήσας αὐτοῖς δρομέως ἐπολέμησαν. ἦσαν δὲ οἱ Χριστιανοὶ ἑκατὸν ἐννενήντα, καὶ ἐνικήθησαν, φονευθέντες ἐξ αὐτῶν ἑβδομήντα, ἐκ δὲ τῶν τοῦ Μωάμεθ δεκατέσσαρες μόνοι. Καὶ τοῦτος εἶναι ὁ πρῶτος πόλεμος ὁποῦ ἔκαμε μὲ τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ τοὺς ἐνίκησε Θεοῦ παραχωρήσει. καὶ τοῦτο ἦτον αἰτία νὰ φοβηθοῦσι πολλοὶ, καὶ νὰ προσδράμωσι νὰ προσκυνήσουσιν, ὑποσχόμενοι νὰ τοῦ δίδουσι χαράτζι, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ φυλάττουσι τὴν Πίστιν τους. οἱ ὁποῖοι ἦσαν Πέρσαι Εἰδωλολάτραι, προσκυνοῦντες τὸν Ἥλιον ὡς Θεὸν, καὶ Ἰουδαῖοι, καὶ ἄλλοι πολλοὶ Ἕλληνες. Ἦλθον δὲ καὶ πολλοὶ Χριστιανοὶ ἐκ τῶν μερῶν τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, μὲ τοὺς ὁποίους ἐσυντροφιάθησαν καὶ οἱ ἐν τῷ Σιναίῳ ὄρει Μοναχοὶ μετὰ τῶν Χριστιανῶν τῶν σκλάβων ὁποῦ εἴχασιν ἐκ τοῦ Ἰουσι-

νιανοῦ. Ἦλθε δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ ἕνας Χριστιανὸς Ἄρχοντας, Πατρίκιος τὴν ἀξίαν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Μωάμεθ, τὸν ἐδεξιώθη μεγάλως, καὶ τοῦ ἐπροσκυνώθη. οἱ δὲ Ἀπόστολοι αὐτοῦ τοῦ εἶπον, διατί τοῦ ἐπροσκυνώθης; καὶ αὐτὸς τοὺς εἶπεν, ὅτι καὶ ἐσεῖς πρέπει νὰ τιμᾶτε τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους, ὅτι ἡ Πίστις τους εἶναι δικαία καὶ ἀληθινὴ, καὶ τὰ Βιβλία τους, ὅπου ἀναγινώσκουσιν, εἶναι πεμπάμενα ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ἀπὸ τὸν Θεόν. Τοὺς δὲ Καλογήρους ἠρώτησε, τί γυρεύουσι; καὶ αὐτοὶ ἀπεκρίθησαν. Βλέπομεν καὶ πάντες προστρέχουσι, καὶ κάμουσι συμφωνίαις μὲ τοὺς λόγους σου, νὰ εἶναι ἀπείρακτοι ἀπὸ τὸ γένος σου, καὶ ἤλθομεν καὶ ἡμεῖς ζητοῦντες ἄδειαν, νὰ εὑρισκώμεθεν ἀπείρακτοι εἰς τε τὴν Πίστιν μας καὶ εἰς τὸ Μοναστήριόν μας. Αὐτὸς δὴ ἠρώτησε, ποῦ εἶναι τὸ Μοναστήριόν τους; ὡς δὲ ἔμαθεν, ὅτι εἶναι ἀπὸ τὸ Ὄρος, ὅπου ἐδόθη ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως, τοὺς ἐτίμησε πολλὰ, καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι φόβον μὴν ἔχετε μηδένα, μηδὲ τινὰς θέλει σᾶς πειράξει, ἢ νὰ σᾶς ἀδικήσῃ. διότι ὅποιος σᾶς ἀδικήσει, θέλει τὸν ἀδικήσει ὁ Θεός. Ὅμως ἐγὼ μέλλει νὰ ἔλθω εἰς ἐκεῖνο τὸ Ἅγιον Βουνὸν, καὶ ἐκεῖ θέλω σᾶς δώσει Γράμμα, νὰ μὴ σᾶς πειράζῃ τινὰς αἰωνίως, ἀλλὰ μήτε ὅλον τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν. πλὴν ἀπὸ λόγου σας δὲν θέλω μηδὲ κανένα πρᾶγμα νὰ δίδετε εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι εἶστε προσκυνηταὶ ἐκείνου τοῦ Ἁγίου τόπου. ἀπὸ δὲ τοὺς λοιποὺς Χριστιανοὺς θέλω χαράτζι, καὶ ἂς στέκωνται ἀπείρακτοι εἰς τὴν Πίστιν τους. Οὕτω τοὺς ἔστειλεν ὀπίσω. Καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν, τὸν αὐτὸν χρόνον, ἦλθεν ὁ αὐτὸς Μωάμεθ περιπατοῦντας τὰς ἐκεῖ ἐρήμους, ἕως εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸ Βουνόν. καὶ τὸν τόπον πολλὰ, ὡς Ἅγιον, τὸν ἐτίμησε καὶ εὐλαβήθη. καὶ τοὺς μαθητάς του ἐπρόσταξε νὰ προσκυνήσουν, καὶ νὰ φιλήσουσι τὴν κορυφὴν τοῦ Βουνοῦ, ὡς Ἁγίαν. διότι, λέγει, ὁ Θεὸς ἐδῶ ἐμίλησε μὲ τὸν Μωϋσῆ τὸν Προφήτην χίλια ἕνα λόγια. τοῦτο δὲ ἕως τὴν σήμερον λέγεται ἀνάμεσα εἰς τοὺς πλέον γραμματισμένους Τούρκους. Ἔπειτα ἐκατέβη εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ τὸν ἐδεξιώθησαν πολλὰ ὁ Ἡγούμενος καὶ οἱ Πατέρες, καὶ πολλὰς ἡμέρας ἐστάθη ἐκεῖ. καὶ μάλιστα δείχνουσιν οἱ Ἀράπιδες τοῦ τόπου, μακρὰν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον ὡς μισὸν οἰκονάκι, ἕνα τόπον, καὶ λέγουσιν, ὅτι ἐκεῖ ἐκάθητο, καὶ ἔκεινε. τὸν ὁποῖον τόπον σέβονται αὐτοὶ οἱ Ἄραβες, καὶ ἀσπάζονται, περνῶντες ἐκεῖθεν μετὰ μεγάλης εὐλαβείας. Ἔδωσε γοῦν, εὑρισκόμενος εἰς τὸ Μοναστήριον, Γράμμα, τὴν λεγομένην Διαθήκην αὐτοῦ καὶ συμφωνίαν, ὡς τὴν λέγει αὐτός του. ἡ ὁποία διαλαμβάνει πράγματα ἄξια λόγου, καὶ διὰ τοὺς ἐκεῖ Καλογήρους τοῦ Μοναστηρίου, καὶ τοὺς Χριστιανοὺς ὅλους. Καὶ βέβαια τοῦτο τὸ Γράμμα εἶναι χρεία νὰ λογιάσῃ τινὰς, πῶς ἦτον ὄχι ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἐκ Θεοῦ νὰ γένῃ. διότι νὰ ἔλειπε νὰ μὴ γραφῇ, ὡς ἐγράφη τότε, μήτε Μοναστήριον ἦτον πλέον, μήτε Καλόγηρος. Ἀλλὰ καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἅπαντες μὲ ταῦτο τὸ Γράμμα στέκονται εἰς τὴν Πίστιν τους ἀπείρακτοι καὶ ἀνενόχλητοι. διότι διαλαμβάνει καὶ διὰ ταύτης με-

εικά τινα πράγματα πρὸς ὠφέλειαν καὶ εἰρήνην ἐδικήν τους. Διαιρεῖται δὲ ἡ Διαθήκη αὕτη, μετὰ τὸ προοίμιον καὶ τὴν ἀρχὴν, εἰς Κεφάλαια δέκα ὀκτώ. τὴν ὁποίαν μεταγλωττίσαντες δι' ἑρμηνέως ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν, τὴν γράφομεν, ὡς ἔχει ἐπὶ λέξεως οὕτω.

Διαθήκη τοῦ Μωάμεθ, ὁποῦ ἔδωσεν εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος τῶν ἐκεῖσε τότε Μοναχῶν.

Προοίμιον. ΤΟ' παρὸν γράμμα (ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐστὶ μέγας, καὶ Κυβερνήτης, ὕστερον ἀφ' οὗ ἦλθον πάντες οἱ Προφῆται, διὰ νὰ μὴ μείνῃ μαρτυρία ἀδικίας πρὸς τὸν Θεὸν, διὰ τὰ πρὸς ἀνθρώπους διδόμενα χαρίσματα) ἔγραψεν ὁ Μωάμεθ, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀμπτουλὰχ, καὶ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ, ὁ θεωρὸς καὶ ἐπιμελητὴς τοῦ παντὸς Κόσμου, πρὸς ὅλους τοὺς ἐθνους του, καὶ τῆς Θρησκείας του, ὡς στερεὸν καὶ βέβαιον τάξιμον καὶ ὑπόσχεσιν, διὰ τὴν φυλὴν τῶν Χριστιανῶν, καὶ διὰ τὴν γενεὰν τῶν Ναζωραίων, ὁποῦ καὶ ἂν εὑρίσκονται, σιμὰ, ἢ μακρὰν, εὐγενεῖς νὰ εἶναι, ἢ δυσγενεῖς, ἔνδοξοι, ἢ καὶ ἄδοξοι, λέγων οὕτως.

ά. Ὅποιος ἀπὸ τὸ Ἔθνος μου θέλει χαλάσει τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τὸν ὅρκον, ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν παροῦσαν συμφωνίαν, φθείρει τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀρνεῖται τὸν ὅρκον του, καὶ ἐναντιεῖται εἰς τὸ πρόσταγμά του, ἀντιστέκεται τῆς Πίστεώς του, (μὴ γένοιτο Θεέ) γίνεται ἄξιος τοῦ ἀναθέματος, ἢ Βασιλεὺς νὰ εἶναι ὁ τοιοῦτος, ἢ καὶ πτωχὸς, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ὅστις καὶ ἂν εἶναι.

β'. Λοιπὸν, ὁπόταν τινὰς ἀπὸ τοὺς Μοναχοὺς περιηγητὰς θέλει κατοικήσει εἰς κανένα ὄρος, ἢ κορυφὴν, ἢ σπήλαιον, ἢ χωρίον καὶ τόπον οἰκούμενον, ἢ περιγιάλι, ἢ ἀμμουδιὰ, ἢ εἰς Μοναστήριον, ἢ Ἐκκλησίαν, καὶ οἶκον εὐκτήριον, ἐγὼ εἶμαι ἐν μέσῳ αὐτῶν προστάτης καὶ φύλαξ, αὐτῶν τε, καὶ ὅλων τῶν πραγμάτων τους μὲ τὴν ἰδίαν μου ψυχὴν, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν καὶ προστασίαν μου, καὶ μὲ ὅλον μου τὸ Ἔθνος. διατὶ αὐτοὶ εἶναι μέρος μου, καὶ τιμή μου.

γ'. Ἔτι προστάζω καὶ ἐμποδίζω τοὺς Ἐμίνιδες νὰ μὴ γυρεύουσιν ἀπ' αὐτοὺς χαράτζι, ἢ ἄλλα νέα δοσίματα, ὅτι εἰς αὐτοὺς βία καὶ δυναστεία δὲν γίνεται.

δ'. Τοὺς Κριτάς τους, καὶ Ἡγουμένους τους νὰ μὴ τοὺς ἀλλάσσῃ τινὰς, ἀλλὰ νὰ μένουσιν ἀμετάθετοι.

έ. Τοὺς περιηγητάς τους νὰ μὴ τοὺς ἐμποδίζῃ τινὰς ἀπὸ τὴν περιήγησίν τους.

ς'. Ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα τῶν Ἐκκλησιῶν τους κανένα νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ ἐξοδιασθῇ εἰς κτίσιμον Μετζιτίου, ἢ ἄλλου τινὸς τόπου Μουσουλμανικοῦ.

ζ'. Ὅποιος θέλει κάμει κανένα ἀπὸ τοῦτα ὁποῦ ἀπηγόρευσα, ἂς ἰξεύρῃ βέβαια πῶς ἔλυσε τὸν ὁρισμὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐναντιώθη τοῦ Ἀποστόλου του.

ή. Ἔτι νὰ μὴ πληρώνουσι χαράτζι οἱ Κριταί τους, καὶ Ἡγούμενοί τους, καὶ Μοναχοὶ, καὶ δοῦλοί τους, καὶ Μαθηταί τους, καὶ ἄλλοι τους ὑποτακτικοί. οὔτε νὰ πειράζωνται, ὅτι ἐγὼ εἶμαι προστάτης αὐτῶν, ὁποῦ καὶ ἂν εὑρίσκωνται,

εἰς τὴν γῆν, ἢ εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς Ἀνατολὴν, καὶ Δύσιν, εἰς Ἄρκτον, καὶ Μεσημβρίαν. ἐπειδὴ αὐτοὶ, καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτοὺς, εἶναι χρέος μου, καὶ ὅρκος, καὶ παρακαταθήκη μου.

Καὶ ἀπὸ ἐκείνους, ὁποῦ ἐν ἡσυχίᾳ ἀσκητεύουσιν εἰς τὰ ὄρη, νὰ μὴ πέρνουσι χαράτζι, οὔτε δέκατον διὰ τὰ εἰσοδήματά τους. οὔτε τινὰς Μουσουλμάνος νὰ γίνεται σύντροφος μετ' αὐτοὺς, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἄλλο δὲν ἐργάζονται, μόνον τὰ πρὸς τροφήν. θ΄.

Ὅταν φθάσῃ ἐν εὐθηνίᾳ ὁ καιρὸς τοῦ καρποῦ, νὰ τοὺς δίδουσιν εἰς κάθε ἐρτέπι ἕνα καυχί. ι.

Οὔτε εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου νὰ τοὺς εὐγάζουσι διὰ νὰ εὔγουν εἰς τὸν πόλεμον, οὔτε τότε νὰ τοὺς ζητοῦσι χαράτζι. ια.

Καὶ εἰς ταῦτα μὲν τὰ ἕνδεκα Κεφ. διορίζεται τὰ περὶ τῶν Μοναχῶν, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ ἑπτὰ Κεφ. διορίζει περὶ παντὸς ἄλλου Χριστιανοῦ.

Ἔτι ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς, οἱ ἐντόπιοι καὶ πλούσιοι, ὁποῦ μὲ πλοῦτον πραγματεύονται, καὶ εἶναι ἄξιοι διὰ χαράτζι, νὰ μὴ πληρώνουσιν ἄλλο, παρὰ δώδεκα δραμάς. ιβ΄.

Ἔξω ἀπὸ κεφαλοχάρατζον, ἄλλο νὰ μὴ τοὺς ζητοῦσι, κατὰ τὸ πρόσαγμα τοῦ Θεοῦ ὁποῦ λέγει, Μὴ ἐνοχλῆτε τοὺς σεβομένους τὰ ἐκ Θεοῦ πεμφθέντα Βιβλία, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἀγαθώτερον τοῦ ἀγαθωτέρου τρόπον νὰ τοὺς ἀγαθοποιήσατε, καὶ μάλιστα μὲ τούτους συναναστράφητε. καὶ ἐκείνους ὁποῦ τοὺς πειράζουσιν (ὅποιοι καὶ ἂν εἶναι) νὰ τοὺς ἐμποδίζετε. Βιβλία ἐκ Θεοῦ πεμφ. γροικᾶ διὰ τὸ Εὐαγγ. καὶ τὴν παλαιὰν Γραφήν.

Μία γυναῖκα Χριστιανὴ, ἐὰν ὑπανδρευθῇ μὲ ἕνα Μουσουλμάνον, ὁ Μουσουλμάνος νὰ κάνῃ τὸ θέλημα τῆς γυναικὸς ἐκείνης, καὶ νὰ μὴ τὴν ἐμποδίζῃ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ προσευχήν της, καὶ ταῖς συνηθείαις τῆς Πίστεώς της. ιδ΄.

Τινὰ νὰ μὴ τοὺς ἐμποδίζῃ, εἰς τὸ νὰ ἀνακαινίζουσι ταῖς Ἐκκλησίαις τους. ιε΄

Ὅστις θέλει κάμει τι παρὰ ταύτην τὴν ὑπόσχεσιν, ἢ νὰ πιστεύσῃ τὸ ἐναντίον, γίνεται βέβαια ἀποστάτης τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ Θείκοῦ Ἀποστόλου. ὅτι τοῦτο εἶναι μία βοήθεια εἰς αὐτοὺς κατὰ ταῖς ὑποσχέσεις τους. ις΄.

Καὶ εἰς αὐτοὺς ἐπάνω νὰ μὴ σηκώνῃ τινὰς ἄρματα, μάλιστα οἱ Μουσουλμάνοι δι' αὐτοὺς νὰ πολεμοῦσι. ιζ΄.

Καὶ διὰ τοῦτο προστάζω, οὐδεὶς ἀπὸ τὸ Ἔθνος μου νὰ ἀποκοτήσῃ νὰ κάμῃ τὸ ἐναντίον ταύτης τῆς ὑποσχέσεως, ἕως νὰ ἀφανισθῇ ὁ Κόσμος. ιη΄.

Μάρτυρες.

Ἀλὶς, ὑιὸς τοῦ Ἀμπιταλὶπ.
Ὄμαρ, ὑιὸς τοῦ Χατάβ.
Ἀμπουτελνταρ, ὑιὸς Ἀμπομπέρ.
Ἀββᾶς, ὑιὸς τοῦ Ἀμπτελμουταλίβ.
Ζιβὴρ, ὑιὸς τοῦ Ἀββάμ.
Σαὴτ, ὑιὸς τοῦ Μαάτ.
Θαβὴτ, ὑιὸς τοῦ Νεφίς.
Μπουχανιφὲ, ὑιὸς τοῦ Ἀβίδ,
Μουαδὲμ, ὑιὸς τοῦ Καρσῆ.
Ἀμπτιλάζιμ, ὑιὸς τοῦ Χασαὴν.
Ἀζὶβ, ὑιὸς τοῦ Γιασίν.
Ἀμπομπέκερ, ὑιὸς τοῦ Ἀμπικααφέ.
Ὀτμαὴ, ὑιὸς τοῦ Γάφας.
Ἀμπτουλὰχ, ὑιὸς Μισούτ.
Φαζὲρ, ὑιὸς τοῦ Ἀββᾶς.
Ταλὰτ, ὑιὸς τοῦ Ἀμπτουλάχ.
Σαὰτ, ὑιὸς τοῦ Ἀββάτ.
Ζεὴτ, ὑιὸς τοῦ Θαβίτ.
Χασμὲρ, ὑιὸς τοῦ Ἀβίδ.
Χάτιθ, ὑιὸς τοῦ Θαβίτ.
Ἀμπτουλὰχ, ὑιὸς τοῦ Ὄμερ.

Τὸ παρὸν ἔγραψεν ὁ ὁδηγὸς καὶ διάδοχος Ἀλὶς τοῦ Ἀμπιταλὶπ, βάλλοντας τὸ χέρι του ὁ Προφήτης εἰς τὸ Μεντζῆτι τοῦ Προφήτου (ἐν ᾧ εἴη εἰρήνη) τῷ δευτέρῳ χρόνῳ τῆς φυγῆς, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Μαχαρὲμ Μίωός.

Ταύτην λοιπὸν τὴν Διαθήκην, ὡς φαίνεται, τὴν ἔδωσεν ὁ Μωάμεθ τῷ β΄. χρόνῳ τῆς ἐρημώσεως, ἢ τῆς φυγῆς, (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως, καὶ ἐρήμωσις, καὶ φυγή, τὸ τότε συμβάν) ὅταν ὁ Μωάμεθ δὲν ἦτον φθασμένος εἰς μεγάλην αὔξησιν καὶ ἐξουσίαν. διότι δὲν εἶχεν εἰς τὴν ἐξουσίαν του ἄλλαις χώραις, παρὰ τὸ Μεντινὲ, τὴν Παζίδα του, καὶ τὸ Κιαμπὲ, τὸ ὁποῖον πολεμῶν μὲ τὸν Γκρέση, ἐπῆρε μὲ πόλεμον, καὶ τὸ ἐστερέωσε, καὶ τὸ ἐκατοίκησε μὲ ἀνθρώπους, ὅπου ἦτον ἔρημον ἀπὸ τὸν πόλεμον, καὶ ἀκατοίκητον. Λοιπὸν φαίνεται, ὅτι ἐκ Θείας τινὸς ἀποκαλύψεως νὰ ἐγνώρισεν ὁ Θεοφόρος ἐκεῖνος, καὶ διορατικὸς ἄνθρωπος, ὁ Ἡγούμενος, λέγω, τοῦ Μοναστηρίου, τὴν μέλλουσαν εἶναι ὕστερον αὔξησιν καὶ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν τῆς Θρησκείας τοῦ Μωάμεθ, καὶ ὅτι πολλὰ γένη Χριστιανῶν, (κρίμασιν οἷς οἶδε Θεὸς) θέλει ὑποτάξει. Διὰ τοῦτο, ὑπὸ Θεοῦ ὁδηγηθεὶς καὶ σοφισθεὶς, ἐζήτησε καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦτον τοιαῦτα ζητήματα διά τε τοὺς Καλογήρους, καὶ ἁπλῶς διὰ κάθε Χριστιανόν. ὅτι οἱ μὲν Καλόγηροι νὰ εἶναι παντελεύθεροι, οἱ δὲ Χριστιανοὶ πληρώνοντες τὸ χαράτζι τους, νὰ εἶναι εἰς κάθε πρᾶγμα ἀπείρακτοι, ἕως ὅτου νὰ στέκῃ ὁ Κόσμος. διότι, μὲ τὸ νὰ εἰπῇ, ἕως ὅτου νὰ στέκῃ ὁ Κόσμος, δηλοῖ τὰ μέλλοντα πράγματα, καὶ τὴν μεγάλην ἐξουσίαν τὴν μέλλουσαν, ὅπου ἔμελλε νὰ ἔχῃ αὕτη ἡ Θρησκεία τοῦ Μωάμεθ, ὡς τὸ βλέπομεν τὴν σήμερον. Καὶ κατ' ἀλήθειαν τοῦτο τὸ ἔργον τοῦ Θείου ἀνδρὸς ἐκείνου τοῦ Ἡγουμένου ἐβάστασε, καὶ θέλει βαστάσει τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς πίστεως τοῦ Μωάμεθ, μὲ τὴν συμφωνίαν ὅπου τότε ἔκαμε μὲ τοῦτον. καὶ φαίνεται αὐτὸ τὸ Μοναστήριον νὰ ἔγινε πρόξενον μεγάλης ὠφελείας τῶν Χριστιανῶν, καὶ κοινῶς ἁπάσης τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας μὲ τὴν τοιαύτην, λέγω, Δια-

θήκην. Αὕτη ἡ Διαθήκη ἐφύλαξε, καὶ ἕως τὴν σήμερον Θεοῦ προνοίᾳ, φυλάττει αὐτὸ τὸ Θεοφρούρητον Μοναστήριον μέσα εἰς τοιοῦτον τόπον ἀπὸ πολλοὺς καὶ μεγάλους κινδύνους, μὲ τὸ νὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν ἰδιόχειρον Διαθήκην τοῦ Μωάμεθ, ὅπου τὰ ἄλλα ὅλα ἐκεῖσε Μοναστήρια, τὰ μὲν τελείως ἠφανίσθησαν, καὶ ἐκ θεμελίων ἐφθάρησαν, τὰ δὲ καὶ πρὸς καιρὸν ἐρημώθησαν, ὡς δείξει παρακατιὼν ὁ λόγος. νῦν δὲ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Τῷ δὲ τρίτῳ χρόνῳ τῆς ἐρημώσεως μέγαν πόλεμον ἔστησεν ὁ Μωάμεθ μετὰ τῶν Ἑβραίων, τῶν κατοικούντων εἰς τὰ μέρη τότε τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, τοῦ λεγομένου Χιντίου. καὶ εἰς ἡμέρας δεκαπέντε ἔλαβε τὰ Κάστρη τους, ὅτι ἐπαραδόθησαν ἀτοίτους. καὶ πολλὴν πλοῦτον ἐκεῖθεν ἔλαβεν. ἡ δὲ αἰτία, ὅπου τοὺς Ἑβραίους ἐχθρεύθη, καὶ τοὺς ἐπολέμησεν, ἦτον τοιαύτη. Ἦτον ἕνας Ἑβραῖος πολλὰ πλούσιος καὶ εὐγενής, ὀνόματι Κιάπ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἡ χώρα ὠνομάσθη Κιαμπέ. οὗτος εἶχε γυναῖκα Ἑβραίαν παλλακίδα, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐπῆρεν ὁ Μωάμεθ. ὁ δὲ Ἑβραῖος ἐζήλευε, καὶ ἐμνησικάκει τὸν Μωάμεθ, καὶ ἐπεθύμα νὰ τὸν θανατώσῃ. Ὅθεν πέμψας κρυφίως εἰς τὴν Ἑβραίαν, τῆς ἔταξε μεγάλα δωρήματα, ἐὰν κάμῃ τρόπον νὰ τὸν θανατώσῃ μετὰ δόλου. ἡ δὲ Ἑβραία τὸ ἀπεκάλυψε τοῦ Μωάμεθ. Ὁ δὲ Μωάμεθ ἔκαμε τάχα πῶς τὸ ἐγροίκησεν ἀπὸ ἄλλους, καὶ τὴν ἐδίωξεν ἀπὸ λόγου του. ὅμως μὲ σόφισμα, παραγγέλλοντάς την νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτόν, ὡς διωγμένη ἀπὸ τοῦτον, καὶ νὰ τοῦ δείξῃ πάλιν τὴν προτέραν ἀγάπην, ὥστε νὰ εὕρῃ καιρὸν νὰ θανατώσῃ τὸν Ἑβραῖον. καὶ ἔτζι ἔκαμεν ἡ Ἑβραία εἰς τὸν Κιὰπ ἐκεῖνο, ὅπου τὴν ἐσυμβούλευσεν αὐτὸς νὰ κάμῃ εἰς τὸν Μωάμεθ. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ Ἑβραία ἐφόνευσε τὸν Ἑβραῖον, ἐστράφη πάλιν πρὸς τὸν Μωάμεθ, καὶ ὁ Μωάμεθ τὴν ἐκράτησεν εἰς περισσοτέραν ἀγάπην, παρὰ τὸ πρῶτον. ἀπὸ γοῦν τοιαύτην αἰτίαν ὠργίσθη τοὺς Ἑβραίους ὅλους τοῦ τόπου ἐκείνου, καὶ τῶν ἐπῆρε τὰ Κάστρη τους.

Περὶ τῆς Γυναικ. τῆς Ἑβραίας.

Τῷ ἑβδόμῳ ἔτει ἔστησε τὸν Ἄμβωνα εἰς τὸ Κιαμπὲ νὰ διδάσκῃ, τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὑψηλὸν ἀπὸ τὴν γῆν βαθμίδας δύο.

Τὸν αὐτὸν χρόνον ἄλλη γυναῖκα Ἑβραία φίλαινά του ἔψησεν εἰς τὸν φοῦρνον μίαν κατζίκα παραγεμωσμένην, καὶ ἔφερε νὰ τὸν φιλέψῃ. τὴν ὁποίαν εἶχε φαρμακισμένην νὰ τὸν φαρμακώσῃ, καὶ αὐτὸς τὸ ἀπείκασε, καὶ δὲν τὴν ἔφαγεν.

Ὁ δὲ Γχέσης ἔκαμε φιλίαν μὲ τὸν Μωάμεθ, καὶ ὕστερον τὴν ἀθέτησεν. ὅθεν καὶ ἐν τῷ μεταξὺ πολλοὺς πολέμους ἔκαμε μὲ ταῦτον ὁ Μωάμεθ, καὶ ἔλαβε πάλιν ἀπὸ ταῦτον τὸν τόπον Κιαμπέ, τὸν ὁποῖον ὥριζεν αὐτὸς ὁ Γχέσης ἕως ὅτου εἶχον τὴν φιλίαν. εἶχε δὲ τότε ὁ Μωάμεθ ἄνδρας χιλιάδας δώδεκα.

Τῷ δεκάτῳ ἔτει τῆς ἐρημώσεως ἦλθον πολὺ πλῆθος Ἀράβων, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ αὔξανεν ἡ Θρησκεία αὐτή.

Τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐσυκώθη ἕνας ἄνθρωπος Μαῦρος, καὶ ἐκήρυττε τὸν ἑαυτόν του, ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸς Προφήτης μέγας, καὶ πόλεμον μέγαν ἔστησε μετὰ τοῦ Μωάμεθ, καὶ τρία Κάστρη τοῦ ἐπῆρεν. ὅμως δὲν ἔζησε πολὺν καιρόν, ὅτι τὸν ἐφό-

νησε τὴν νύκτα μετὰ δόλου ἕνας του ἄνθρωπος, τὸ ὄνομά του Φερὲζ, ἐκεῖ ὁποῦ ἐκοιμᾶτο, καὶ πάλιν ὁ Μωάμεθ ἐδυναμώθη.

Θάνατος Μωάμεθ. Τῷ δὲ ἑνδεκάτῳ χρόνῳ τῆς ἐρημώσεως ἀπέθανεν ὁ αὐτὸς Μωάμεθ, ἡμέρα δευτέρα κατὰ Μῆνα Ῥαπέμ. Ἠγάπα δὲ πολλὰ τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν, παρὰ ἄλλο καθένα γένος, καὶ πολλὰ ἐσπούδαζε, νὰ φυλάττωνται ἀπείρακτοι ἐν εἰρήνῃ. ὅθεν καὶ δὲν φαίνεται εἰς ἄλλο γράμμα νὰ βάλλῃ τὸ ἴδιόν του χέρι, παρὰ εἰς αὐτὸ ὁποῦ ἔδωσε τῶν Χριστιανῶν. καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ Διαθήκη ὁποῦ ἐγράψαμεν ὄπισθεν, τὴν ὁποίαν ἔδωσεν εἰς χεῖρας τῶν Καλογήρων τοῦ Ὄρους Σινᾶ δι' ἀσφάλειαν. Ἥτις καὶ ἐφυλάχθη εἰς αὐτοὺς ἕως τὸν καιρὸν τοῦ παλαιοῦ Σουλτὰν Σελίμη, ὁποῦ ἐπῆρε τὸ Μισῆρι, καθὼς θέλομεν εἰπεῖ. ἔζησεν ἔτη ξϛ'.

Σημ. ἐκ τοῦ Κεδρηνοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τούτου τοῦ Μωάμεθ ἐφάνη εἰς τὸν Οὐρανὸν, πρὸς τὸ Νότιον μέρος, μία μεγάλη φωτία. Τοῦτο ἦτον Ἄστρον Κομήτης, λεγόμενος Δοκίτης. ἅπλωνεν ἀπὸ τὸν Νότον ἕως Βορρᾶν. ἐκράτησεν ἡμέρας λ'. ἐδήλει δὲ τὸ κράτος καὶ πλατυσμὸν ταύτης τῆς Θρησκείας, ἥτις ἤρξατο ἀπὸ Νότου, καὶ παρέτεινε κατὰ μῆκος ἕως Βορρᾶν.

Περὶ τῶν Διαδόχων τοῦ Μωάμεθ.

Δεύτερ. Ἀρχηγὸς μετὰ τὸν Μωάμεθ ὁ Ἀμπομπέκερ. Ἄφησε δὲ ὁ Μωάμεθ Διάδοχόν του, δεύτερον ἀπ' αὐτὸν, καὶ πρῶτον ἀπὸ τοὺς Διαδόχους του, τὸν Ἀμπομπέκερ, τοῦ ὁποίου ὑποτάχθησαν εὐθὺς ὅλοι, ὅσοι ἠκολούθησαν τοῦ Μωάμεθ. αὐτὸς δὲ αὔξησε τὸ φουσάτον, καὶ τὸ ἔκαμε χιλιάδας τεσσαράκοντα.

Τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς ἐρημώσεως ὁ Ἀμπομπέκερ ἔγραψε τοῦ Χάλετ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Βελὶτ, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν τῆς Συρίας, τὸ νῦν λεγόμενον Γιαρμπεκὶρ, νὰ τὴν ὑποτάξῃ. καὶ χωρὶς πόλεμον ὅλοι ἐπροσκύνησαν, τάσσοντες νὰ δίδουσι χαράτζι. Ἐπῆρε δὲ καὶ δύο χώραις μὲ πόλεμον, μίαν λεγομένην Ἔμπαρ, καὶ ἄλλην, Ἀῒν Ἐλιαμαύ. τὰ δὲ κουρσεύματα ὁποῦ ἔπερνεν ὁ Χάλετ, τὰ ἔστελλε τοῦ Ἀμπομπέκερ εἰς τὸ Μεντινὲ, ἤγουν Μαζζάμ.

Εἰς τοὺς δεκατρεῖς χρόνους τῆς ἐρημώσεως, αὐτὸς ὁ Ἀμπομπέκερ ἑτοιμάσθη μετὰ βαρείας δυνάμεως ἀπὸ τὸ Μεντινὲ, καὶ ἦλθε νὰ πολεμήσῃ τὴν Δαμασκόν. τὸν δὲ Οὔμαρον ἔστειλεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. τὸν δὲ Γεζὴθ, υἱὸν Ἀπασαφιὰν, μὲ ἄλλους δύο Στρατηγοὺς εἰς τὴν Μπάρκαν, χώραν τῆς Ἀραβίας τῆς ἔξω. καὶ τὸν Χάλετ, υἱὸν τοῦ Σεὴτ, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Ἄσῃ εἰς ἄλλην χώραν τῆς Δαμασκοῦ, λεγομένην Φῆμα, νὰ πολεμήσουσι νὰ ταῖς πάρουσιν. Ὁ γοῦν πρῶτος πόλεμος τούτου τοῦ Ἀμπομπέκερ ἦτον εἰς τὴν Δαμασκὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν τῶν ἐκεῖσε, Αὐθεντὸς ὄντος τῆς χώρας Πατρικίου τινὸς Χριστιανοῦ, τοὔνομα Μαχαιύ. Καὶ δὴ, πολέμου δυνατοῦ γενομένου ἔξω τῆς Δαμασκοῦ, ἔφυγεν ὁ Πατρίκιος, διωκόμενος μετὰ χιλιάδων ἐννέα Χριστιανῶν, καὶ ἐκλείσθη

εἰς

εἰς τὸ Κάστρον τῆς Δαμασκοῦ. Ὁ δὲ Ἀμπομπέκερ ἔλαβε πρώτην χώραν τὴν Πάξαν, σύνορα οὖσαν τῆς Δαμασκοῦ καὶ τῆς Συρίας, καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἀπέθανεν. ὥρισε δὲ χρόνους δύο, μῆνας τρεῖς, ἡμέρας ἐννέα. Ἦτον δὲ χρόνων ἑξήντα τριῶν. ἦτον ἄνθρωπος ὑψηλὸς καὶ ξηρός.

Τῷ αὐτῷ ἔτει ἔγινεν εἰς τὴν Παλαιστίνην σεισμὸς μέγας, καὶ ἐκράτησεν ἡμέρας τριάκοντα, καὶ μετὰ τὸν σεισμὸν ἔγινε θανατικὸν πολύ.

Τῷ αὐτῷ ἔτει ἦλθε τὸ στράτευμα τῶν Τούρκων εἰς τὴν Γάζαν μετὰ Στρατηγοῦ, λεγομένου Οὔμαρ, υἱοῦ τοῦ Ἄση, καὶ ἔλαβον αὐτήν.

Ἐκεῖθεν ἐστράφησαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν Χριστιανῶν, καὶ νικηθέντες οἱ Χριστιανοὶ ἔφυγον καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἔστειλε δὲ γράμμα εἰς τὸν Ἀμπομπέκερ, ὅτι ἔλαβε τὴν Γάζαν, καὶ ἔχει καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀποκλεισμένην, καὶ νὰ τοῦ στείλῃ βοήθειαν νὰ τὴν λάβῃ. Ἀλλ' εὐθὺς ὅπου ἔφθασαν τὰ γράμματα εἰς τὴν Δαμασκὸν, εἰς τὸν Ἀμπομπέκερ, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν Δαμασκὸν ἀποκλεισμένην, ἀπέθανε, καὶ δὲν ἔστειλε βοήθειαν τοῦ Οὐμάρου εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. ὅθεν ὁ Οὔμαρος ἄφησε τὸ νὰ πολιορκῇ τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐσηκώθη καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Δαμασκόν. Θάνατος Ἀμπομπέκερ.

Τῷ αὐτῷ ιγ΄. ἔτει, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὅπου ἀπέθανεν ὁ Ἀμπομπέκερ, ἔστησε τὸ φουσάτον προεστῶτα, καὶ ἀρχηγόντας Οὔμαρον τὸν υἱὸν τοῦ Χατάπ. καὶ ὅταν ἔφθασεν ὁ ἄλλος Οὔμαρος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἄση ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, εὗρε γινόμενον Ἀρχηγὸν εἰς τὸ φουσάτον Οὔμαρον, υἱὸν Χατάπ.

Εὐθὺς οὖν ὡς ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν καὶ προστασίαν τοῦ φουσάτου, ἔστειλε τὸν Ἀμπομπέκερ, υἱὸν τοῦ Μανσοὺρ, μὲ πολὺ φουσάτον εἰς τὰ μέρη τῆς Περσίας, καὶ ἐπολέμησε μετὰ Περσῶν, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖ μίαν Χώραν λεγομένην Φάρες.

Εἰς τοὺς ιδ΄. χρόνους τῆς φυγῆς ἔλαβεν αὐτὸς ὁ Οὔμαρ τὴν Δαμασκὸν, τὴν ὁποίαν ἐπολέμουσαν ἡμέρας ἑκατὸν ἑβδομήντα. ἐσέβησαν δὲ μέσα ἀπὸ τὴν πόρταν τὴν λεγομένην τοῦ Θωμᾶ. Ἦσαν δὲ εἰς τὴν Δαμασκὸν Χριστιανοὶ ἄνδρες πολεμισταὶ χιλιάδες ἑκατὸν εἴκοσιν, οἱ δὲ Τοῦρκοι ἦσαν χιλιάδες τριάκοντα. ὅμως ὅταν θέλει ὁ Θεὸς, εἷς διώκει χιλίους, καὶ δύο μετακινοῦσι μυριάδας, κρίμασιν οἷς αὐτὸς μόνος οἶδεν. Ἐφονεύθησαν δὲ Τοῦρκοι χιλιάδες ἑπτά. τοὺς δὲ φονευθέντας Χριστιανοὺς πλῆθος ὄντας, οὐδεὶς ἠρίθμησεν.

Εἰς τοὺς δεκαπέντε χρόνους, γυριζόμενος ἀπὸ τὴν Περσίαν ὁ Ἀμπομπέκερ, μετὰ τοῦ Χάλετ ἑτέρου Στρατηγοῦ, ἦλθον εἰς τὴν Ἡλιούπολιν, τὴν Πατρίδα τῆς Ἁγίας Βαρβάρας. τοῦτο τὴν σήμερον Ἀραβιστὶ λέγεται Χέμψ. κεῖται πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Δαμασκοῦ, ἀπέχον δρόμον ἡμερῶν τριῶν. τοῦτο περικυκλώσας ὁ Ἀμπομπέκερ τὸ ἔλαβεν. Ἐλθὼν δὲ μετὰ νίκης εἰς τὸν Οὔμαρον, τὸν ἐδέχθη μετὰ τιμῆς μεγάλης, καὶ εὐθὺς τὸν ἔστειλε νὰ πολεμήσῃ ἄλλην Χώραν σιμὰ εἰς τὸ Ἀλέπι, λεγομένην Κενεσρὴ. τὴν ὁποίαν ἐπολέμησε καὶ τὴν ἔλαβεν. ἦτον δὲ ἡ Χώρα Χριστιανῶν, καὶ ὁ πόλεμος κατ' αὐτῶν, πλὴν Νεστοριανῶν.

Τότε αὐτὸς ὁ Οὔμαρ ἔστειλεν ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν Στρατηγοὺς καὶ φουσάτον Περὶ τῆς

Αγίας Ιερουσαλήμ, καὶ τοῦ ζωοδόχου τάφου.

νὰ ὑπάγουν πάλιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. τὴν ὁποίαν ἐτειχύρισαν, καὶ τὴν ἀπόκλεισαν πολὺν καιρόν, ὥστε ὅπου ἐβαρέθησαν ἔσωθεν οἱ ταλαίπωροι Χριστιανοί, καὶ ἐπαρεδόθησαν, προσκυνήσαντες καὶ ὑποσχόμενοι νὰ δίδουσι χαράτζιον. Ἔκτοτε ἐκυριεύθη ὁ ζωοδόχος Τάφος ὑπὸ τῶν Ἰσμαηλιτῶν, τοῦ Θεοῦ παραχωροῦντος διὰ πλῆθος ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ἐκράτησαν δὲ τοῦτον χρόνους πεντακοσίους καὶ ἐπέκεινα. Εἶτα διώξαντες αὐτοὺς οἱ Φράγγοι ἐκεῖθεν, ἔλαβον πάλιν οἱ Χριστιανοὶ αὐτόν, ὅτε καὶ ἔκαμαν Χριστιανὸν Βασιλέα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, κάποιον Κόντε Φρὲ ντὲ Πέλια, ὡς δηλοῖ ἄλλη Ἱστορία. Ἐκράτησαν δὲ τοὺς Ἁγίους τόπους οἱ Χριστιανοὶ χρόνους μόνον ἑκατόν, καὶ μικρὸν πρός τι, καὶ πάλιν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν παρεδόθη εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἀγαρηνῶν. καὶ ἔκτοτε μέχρι τοῦ νῦν κρατεῖται, καὶ κυριεύεται ὑπ' αὐτῶν. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Ὅπως ἐπάρθη ἡ Αἴγυπτος, ἤτοι τὸ Μισῆρι, καὶ περὶ τῆς κακοτροπίας τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Παλαιστίνῃ Ἀράβων.

ΦΑίνονται οἱ Ἄραβες ἀπὸ τὸ πρῶτον νὰ εἶναι σκολιόντι Γένος· ὅθεν καὶ βασιλευόμενοι ὑπὸ τῶν Αὐτοκρατόρων Ῥωμαίων, πολλάκις ἐδοκίμασαν νὰ ἀποστατήσουσι, καὶ νὰ διώξουσιν ἀπὸ τοὺς τόπους τους τοὺς Ῥωμαίους. ὅθεν καὶ ἕνα καιρὸν ἔστειλαν οἱ Αὐτοκράτορες τῶν Ῥωμαίων, καὶ τοὺς ἐδίωξαν ἀπὸ τὰ Κάστρη ὅλα τῆς Ἀραβίας, καὶ εἰς αὐτὰ ἔστειλαν ἄνδρας Ῥωμαίους νὰ κατοικοῦσιν. ἔκτοτε δὲ οἱ Ῥωμαῖοι δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὰ Κάστρη καὶ Χώρας τῆς Ἀραβίας. Καὶ τόσον ἐπολιτεύθησαν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὥστε ὅπου καὶ Σπουδαστήρια Ἑλληνικῶν γραμμάτων Ῥητορικῆς καὶ Φιλοσοφίας ἐκατάστησαν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ εἰς τὴν Βηρυτόν. εἰς τὰ ὁποῖα μεγάλοι ἄνδρες Φιλόσοφοι ἔγιναν. Καὶ πολλοὶ Ἕλληνες Χριστιανοὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἀλλαχόθεν ἤρχοντο καὶ ἐσπούδαζον εἰς αὐτά, ὧν εἷς ἦν καὶ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, καὶ ὁ Ἀδελφὸς αὐτοῦ Καισάριος. καὶ πολλοὶ Ἄραβες Χριστιανοὶ Ἀρχόντων παῖδες ἐδιδάχθησαν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἐξ ὧν καὶ ὁ ἐκ Δαμασκοῦ Ἰωάννης ὁ πάνυ. ἀλλὰ καὶ μὲ τοῦτα ὅλα, πάντοτε οἱ Ἄραβες ἐμελέτων τὴν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀποστασίαν, μὴ θέλοντες νὰ βασιλεύωνται, καὶ νὰ ὁρίζωνται ὑπ' αὐτῶν.

Εἰς γοῦν τὰς ἡμέρας τούτου τοῦ Οὔμαρ, υἱοῦ Χατάπ, καὶ διαδόχου τῆς Ἀρχῆς καὶ Ἐξουσίας τῆς Θρησκείας τοῦ Μωάμεθ, ἀφ' οὗ ἐπολεμήθη καὶ ἐπροσκύνησεν ἡ Ἱερουσαλήμ, εἰς τὸν ἄλλον Οὔμαρον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἄση, ἠθέλησεν, ὡς λέγει ἡ Ἀραβικὴ Ἱστορία, αὐτὸς ὁ Οὔμαρος νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα μὲ τὸ φουσάτον του εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἤγουν εἰς τὸ Μισῆρι νὰ τὸ πολεμήσῃ. Καὶ δή, ἐρχομένου εἰς τὸν δρόμον, τοῦ ἔστειλεν ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν ὁ Οὔμαρ, ὁ υἱὸς Χατάπ, ὁ Ἀρχηγός του, ταχυδρόμον μὲ γράμματα γράφον-

τα ὅπως. Εἰ μὲν καὶ δὲν ἐσέβη ἀκόμι εἰς τὰ σύνορα τοῦ Μισιρίου, νὰ γρα-
φῇ ὀπίσω. εἰδὲ καὶ ἐσέβη, νὰ παγαίνῃ ἔμπροσθα, καὶ νὰ μὴ γραφῇ. Αὐ-
τὸς δὲ ἰδὼν τὸν ταχυδρόμον ἐρχόμενον, ἔστειλε καὶ τὸν ἐρώτησε, τὸ τί γυ-
ρεύει. Ὡς δὲ ἔμαθε τὸ πρᾶγμα, δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ τὸ γράμμα εἰς
χεῖράς του, ἕως ὅτου ἐσέβη εἰς τὰ σύνορα μέσα τοῦ Μισιρίου, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ
πρόφασιν νὰ γραφῇ ὀπίσω. Τότε ὁ στρατηγὸς καὶ Ἀρχηγὸς Οὔμαρος τοῦ ἔ-
στειλεν εἰς βοήθειαν τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν. διότι αὐτὸς ἀπὸ τὰ Ἱεροσό-
λυμα δὲν εἶχε, παρὰ μόνον ἕξη χιλιάδες. καὶ διὰ τοῦτο ὁ υἱὸς τοῦ Χαττὰπ τοῦ
ἐμήνυσε νὰ γραφῇ ὀπίσω, ἠξεύροντας ὅτι ἔχει ὀλίγην δύναμιν. Καὶ ταῦ-
τα μὲν, ὡς ἔφημεν, λέγει ἡ Ἀραβικὴ Ἱστορία. Ἡμεῖς δὲ ἐξ ἄλλης Ἱστο-
ρίας εὕρομεν, ὅτι αὐτοὶ οἱ Ἄραβες ἐθελουσίως ἔκραξαν αὐτὸν τὸν Οὔμαρ
ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα νὰ ἔλθῃ νὰ τοὺς παραδοθοῦσι, καὶ νὰ διώξουσιν ἐκεῖθεν
τοὺς Ῥωμαίους, ὃ καὶ γέγονεν. Οἱ γὰρ Ῥωμαῖοι Βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινου-
πόλεως ὥριζαν ἕως τότε, ὡς εἴπομεν, ὅλα τὰ μέρη αὐτὰ τῆς Ἀραβίας,
ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν, ἤτοι τὴν Βαρβαρίαν, καὶ Ἀλεξάνδρειαν, καὶ πᾶσαν τὴν
Αἴγυπτον, Παλαιστίνην, καὶ Ἱεροσόλυμα, ἕως τὴν Συρίαν, καὶ Ἀρμενίαν.
καὶ ἔστελλαν εἰς αὐτοὺς τοὺς τόπους νὰ ὁρίζουσιν Αὐθεντάδες Ῥωμαίους καὶ Ἄρχον-
τας, οἱ δὲ Ἄραβες ἐφθόνουν, καίπερ Χριστιανοὶ ὄντες, νὰ κυριεύωνται ἀπὸ
τοὺς Ῥωμαίους. Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἦτον πλῆθος πολὺ Ἀράβων Νε-
στοριανῶν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον ὅλην, καὶ εἶχον ἔχ-
θραν πολλὴν μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων. διότι ὁ Βασιλεὺς πάντοτε ἔστελλε Πα-
τριάρχην εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν Ὀρθόδοξον, καὶ αὐτοὶ δὲν τοῦ ἐπείθοντο,
ἀλλὰ πάντοτε ἐγύρευαν νὰ κάμουν Πατριάρχην ἐκ τῆς Αἱρέσεώς τους. Καὶ
μὴ δυνάμενοι νὰ τὸ κατασήσουσι, διὰ τὸ νὰ τοὺς ὁρίζουσιν οἱ Ῥωμαῖοι, λοι-
πὸν ἔκραξαν τοῦτον τὸν Οὔμαρον εἰς βοήθειάν τους, προκρίναντες νὰ τοὺς ὁρίζου-
σιν οἱ Ἰσμαηλῖται, παρὰ οἱ Ῥωμαῖοι Χριστιανοὶ, μόνον ἵνα ἔχωσι Πα-
τριάρχην ἐκ τῆς Αἱρέσεως αὐτῶν, καὶ νὰ λάβουσι καὶ τὰς Ἐκκλησίας τῶν
Ὀρθοδόξων. Εἶναι δὲ καὶ ἕως τὴν σήμερον εἰς τὸ Μισίρι, καὶ ἔξω εἰς τὰ
χωρία τοῦ Μισιρίου πολλοὶ ἀπὸ ταύτους τοὺς Νεστοριανούς. Καὶ ἕως τὴν σή-
μερον αὐτοὶ ἔχουσι τὰς παλαιὰς Ἐκκλησίας τὰς μεγάλας καὶ ὡραιοτέρας μέ-
σα εἰς τὸ παλαιὸν Μισίρι, καὶ ἔξω εἰς τὰ χωρία, μερικὰ Μοναστήρια.
ἔτι καὶ τὸ περίφημον καὶ ἐξάκουσον Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, τὸ ὁ-
ποῖον εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν ἔρημον, ὅπου ὁ μέγας Ἀντώνιος ἀσκήτευεν. Ἀ-
πέχει ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἡμερῶν τριῶν διάστημα. Ἔλαβον γοῦν τότε οἱ Νε-
στοριανοὶ ὁρισμοὺς, νὰ ἔχουσι πᾶσαν ἄδειαν εἰς τὴν Αἵρεσίν τους. μάλιστα
λέγουσί τινες, ὅτι καὶ ὁ Καλόγηρος ὁποῦ ἐδίδαξε τὸν Μωάμεθ νὰ ἦτον Νε-
στοριανός.

Ἦλθε λοιπὸν οὕτως ὁ Οὔμαρος εἰς τὸ Μισίρι, εἰς τοὺς δεκοκτὼ χρόνους
ἀφ' οὗ ἤρξατο κηρύττειν ὁ Μωάμεθ, (τοῦτο γὰρ λέγεται ἔτος τῆς φυγῆς) καὶ

εἰς τοὺς δέκα ἐννέα χρόνους τὸ ἔλαβεν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ὅλοι, ὅσοι ἦσαν εἰς αὐτὸ, ἔφυγον καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. ἐσέβη δὲ πρῶτος εἰς τὴν Χώραν ὁ Μουκουκάζ, ἄνθρωπος ἀνδρεῖος καὶ πολεμιστής. Τοῦτον ἔστειλεν ὁ Οὔμαρος, τοῦ ἑτέρου Οὐμάρου ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν, μὲ τὰς τέσσαρας χιλιάδας εἰς βοήθειαν, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν. ὅθεν ἐσυμφώνησε μὲ τὸν Οὔμαρ τὸν ἀρχηγὸν ὁποῦ τὸν ἔστειλε, καὶ ἔκαμέ τον Αὐθέντην τοῦ Μισηρίου, καὶ νὰ τοῦ δίδῃ χαράτζι ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς τοὺς Νεστοριανοὺς, ἤτοι τοὺς Κόπτας, ἕνα φλωρίον εἰς τὸν κάθε ἄνθρωπον. καὶ ὅποιος φίλος Μουσουλμάνος περάσῃ, νὰ τὸν φιλεύουσιν ἡμέρας τρεῖς. καὶ αὕτη ἡ συμφωνία ἐζητήθη ἀπὸ τοὺς Κόπτας. ὁ δὲ Μουκουκάζ τὴν ἔστειλεν εἰς τὸν Οὔμαρ, καὶ τὴν ἐβεβαίωσε μὲ ὁρισμόν. Τοῦτος ὁ Μουκουκάζ ἔστειλε καὶ ἔκραξεν εὐθὺς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, ὀνόματι Βενιαμὶν, καὶ τοῦ ἔδωσε τὸν Θρόνον, ὅτι ἦτον Νεστοριανὸς Αἱρετικὸς, ἤτοι Κόπτης. τὸν ὁποῖον οἱ Χριστιανοὶ οἱ Ὀρθόδοξοι τὸν εἴχασιν ἐξωρισμένον, προστάξει Βασιλικῇ, χρόνους δέκα. Ἠρίθμησαν δὲ τὸν λαὸν ὅλης τῆς Πολιτείας τῆς Αἰγύπτου, καὶ ηὑρέθησαν ἄνδρες διὰ νὰ δίδουσι χαράτζι μυριάδες δώδεκα, καὶ ἔκαμαν νὰ δίδουσι χαράτζι τόσα φλωρία τὸν κάθε χρόνον.

Ἀφ᾽ οὗ λοιπὸν ἐκατεστήθη εἰς τὴν Αἴγυπτον Αὐθέντης ὁ Μουκουκάζ, ὁ καὶ Κάλφας λεγόμενος, ἠθέλησε μὲ τὸν Οὔμαρ τὸν συστρατηγόν του νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, νὰ πολεμήσουσι καὶ τοὺς ἐκεῖσε Ῥωμαίους, νὰ λάβωσι τὴν Χώραν. ἦτον δὲ ἔτος ἀπὸ τῆς φυγῆς δέκα ἐννέα. Εἴχασι γοῦν ταῖς τένταις τους ἔξω ἀπὸ τὴν Χώραν, ὁποῦ εἶναι σήμερον τὸ καινούριον Μισῆρι, ὅτι τὸ παλαιὸν ἦτον τότε μόνον. Ἦλθον οὖν νὰ σηκώσουσι τὴν τένταν τοῦ Μουκουκάζ, καὶ εὗρον ἐπάνω εἰς αὐτὴν φωλεμένον ἕνα τρυγόνι, ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ μὴ χαλάσουσι τὴν τένταν, ἵνα μὴ χαλάσωσι τὴν φωλεὰν τοῦ τρυγονίου. διότι, λέγει, τοῦτο εἶναι ἕνα καλὸν σημάδι. Ὅθεν, ἀφ᾽ οὗ ἔλαβε τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐστράφη, ἐπεριτείχισεν ὅλον τὸν τόπον, ὁποῦ ἦτον τὸ φουσάτον τεντωμένον, καὶ ἔκαμαν ἐκεῖ τὴν Χώραν, τὸ καινούριον Μισῆρι. καὶ ἀφοντότες ἄρχιζε νὰ ἐρημάνεται τὸ παλαιόν.

Ἦλθον οὖν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τὸν χρόνον ὁποῦ τὴν ἐπολέμει, ἔπεσεν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ σάκτη ἀναμμένη καὶ καυτερὴ, καὶ ἔκαυσε ζῶα πολλά.

Ὁ οὖν Μουκουκάζ, ὁ καὶ Κάλφας, μετὰ τοῦ συστρατηγοῦ Οὐμάρου, ἐλθόντες εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐπολέμησαν μετὰ τῶν Χριστιανῶν. καὶ νικήσαντες οἱ Χριστιανοὶ, ἔλαβον τινὰς ἐκ τῶν Ἰσμαηλιτῶν, ὁμοῦ καὶ τὸν Οὔμαρον, πλὴν δὲν ἐγνώρισαν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ πρῶτος. Φέροντές τους δὲ μέσα εἰς τὴν Χώραν τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τοὺς ἔφεραν ἔμπροσθα εἰς τὸν Αὐθέντην τῆς Χώρας καὶ εἰς τοὺς Ἄρχοντας. Βλέποντες οὖν τὸν Οὔμαρον ὑπὸ θεωρητικὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐκ τοῦ εἴδους φοβερὸν, ἐνόμισαν μὲ τὸν νοῦν τους ὅτι αὐτὸς νὰ εἶναι ὁ πρῶτος, πλὴν δὲν τὸ ἐκράτουσαν διὰ βέβαιον, ὅτι τινὰς δὲν τὸν ἐγνώριζεν ἀπὸ

ταύτους.

ταύτης. Ὅμως ἄρχησαν νὰ τοὺς συντυχαίνουσι λόγια εἰρηνικὰ, ὅτι, τί γυρεύουσι, καὶ κατατρέχουσι Χώρας καὶ τόπους, καὶ ἀνθρώπους, ὅπου καλὸν ἀπὸ ταύτης δὲν ἴδασι ποτέ. καὶ ὅτι διὰ νὰ περιπατοῦσι νὰ ἀδικοῦσι τοὺς Αὐθέντας καὶ Βασιλεῖς τοῦ Κόσμου, ἰδοὺ ὅπου ὁ Θεὸς σᾶς ἔφερεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν σας, καὶ κινδυνεύει ἡ ζωή σας. πλὴν, ἂν θέλετε νὰ γραφῆτε εἰς τοὺς τόπους σας μετ' εἰρήνης, θέλομεν σᾶς χαρίσει τὴν ζωὴν σας. Ὁ δὲ Οὔμαρος ἄρχησε μὲ θάῤῥος νὰ ἀποκρίνεται, ὡς Αὐθέντης, νομίζωντας ὅτι τὸν ἐγνώρισαν λέγωντας, ὅτι ἤλθομεν διὰ νὰ προσκυνήσετε, νὰ γένητε καὶ ἐσεῖς Μουσαλμάνοι, ὅτι ἔτζι εἶναι ἐκ Θεοῦ. Ἀλλὰ ἕνας σκλάβος ἐδικός του, ὅπου ἦτον σιμά του, ἄνθρωπος πανοῦργος καὶ πονηρὸς κατὰ πολλὰ, τὸν ἐγλύτωσε. διότι ἐγροίκα τὰ Ῥωμαΐκα, καὶ ὅσα ἔλεγον οἱ Χριστιανοὶ τὰ ἤκουε. Λέγει λοιπὸν τοῦ Ἀφεντός του, ὅτι ἂν θέλῃ νὰ γλυτώσῃ τὴν ζωὴν, νὰ μὴ σκανδαλισθῇ εἴτι τὸν κάμῃ. καὶ ἐσήκωσε τὸ χέρι του καὶ κτυπᾷ τὸν Αὐθέντην του τὸν Οὔμαρον ἕνα δυνατὸν ῥάπισμα, λέγωντάς του. δὲν σιωπᾷς; τί ἄνθρωπος εἶσαι ἐσὺ, καὶ δίδεις ἀπόκρισιν διὰ τὸν Αὐθέντην σου; ἐσὺ εἶσαι ἕνας σκλάβος. ἡμῶν ὁ Αὐθέντης στέκεται ἔξω, καὶ ἂς τὸν μηνύσουσι τὰ λόγια αὐτὰ, καὶ ἐκεῖνος ἂς κάμῃ εἴτι τὸν φανῇ. Βλέπωντας δὲ τὸ τοιοῦτο καταφρονεμένον πρᾶγμα ὅπου τοῦ ἔκαμαν, ἠπατήθησαν πῶς νὰ μὴν εἶναι αὐτὸς ὁ Αὐθέντης τοῦ φουσάτου τῶν Ἰσμαηλιτῶν, καὶ ἔπως ἄφησάν τους, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὸ φουσάτον, τάχα διὰ ἀποκρισαρίους. ἔμειναν γοῦν ἔξω τῆς Πόλεως ἐνδυναμωθέντες καλλίτερα, καὶ ἐπολέμουν αὐτήν. τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει, πολεμούντων αὐτῶν, ἔῤῥιψε καὶ τὴν καυτερὴν σάκτην.

Ὅρα πανουργίαν σκλάβου.

Λέγουσιν, ὅτι αὐτὸς ὁ Μουκοκάζ νὰ μὴν ἦτον πρότερον ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν Ἰσμαηλιτῶν, ἀλλὰ νὰ ἦτον Χριστιανὸς Κόπτης. καὶ διὰ τὸ νὰ ἔχῃ ἔχθραν μὲ τὸν Ἡράκλειον τὸν Βασιλέα Ῥωμαίων, ἦλθεν ἐθελοντὶ, καὶ ἔγινε Μουσουλμάνος. ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὸ Μισῆρι, καὶ μὲ τὰ λόγιά του ἐκατάπεισε τοὺς λοιποὺς Χριστιανοὺς Κόπτας, νὰ ἀποστατήσουσιν ἀπὸ τὸν Βασιλέα τῶν Ῥωμαίων, καὶ νὰ προσκυνήσουσι τὸν Οὔμαρον διὰ Αὐθέντην τους, καὶ νὰ τοῦ δίδουσι χαράτζι. ὅθεν διὰ τὸ μῖσος ὅπου εἶχεν ὁ μιαρὸς μὲ τοὺς Ῥωμαίους, ἦλθε καὶ ἐπολέμει κατ' αὐτῶν.

Τῷ δὲ εἰκοστῷ ἔτει ἔλαβον τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τὴν ὁποίαν ἐπολέμουν μῆνας δεκατέσσαρας. ἔλαβον δὲ αὐτὴν ἡμέρα Παρασκευῇ. ἐφονεύθησαν δὲ εἰς ἐκεῖνον τὸν πόλεμον Ἰσμαηλῖται χιλιάδες εἰκοσιτρεῖς, τοὺς δὲ Χριστιανοὺς οὐδεὶς ἠρίθμησεν. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, ὅ, τε Πατρίκιος, ὁ τῆς χώρας Αὐθέντης, καὶ οἱ λοιποὶ Ἄρχοντες ἔφυγον μὲ τὰ καράβια, καὶ ἦλθον εἰς τὰ μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Οἱ δὲ Ἰσμαηλῖται ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἦλθον, καὶ ἔλαβον τὴν Μπαρμπαρίαν. Λέγουσιν, ὅτι ἔλαβον ἐκεῖ μίαν Χώραν μεγάλην, ἡ ὁποία εἶχε λουτρὰ χιλιάδες τέσσαρες, ἐργαστήρια χιλιάδες δώδεκα, πε-

ρι-

ειβόλια χιλιάδας έπτὰ, κὴ Εβραίυς διὰ χαράτζι χιλιάδας τέσαρας.

Ταῦτα πάντα δι' ἐπισολῆς ἐδήλωσεν ὁ Αμερ, ὑιὸς τῦ Ασῆ, εἰς τὸν Αμερ, τὸν ὑιὸν τῦ Χαπὰπ, ὄντα ἔτι εἰς τὴν Δαμασκὸν, συμβυλεύοντάς τον κὴ τῦτο, νὰ ἀνοίξῃ τὸ αὐλάκι, ὁπῦ οἱ παλαιοὶ Βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτυ ἔσκαψαν, διὰ νὰ φέρυσι τῦ Νείλυ τὸ νερὸν εἰς τὴν Ερυθρὰν Θάλασσαν. Τῦτο λοιπὸν τῦ ἔλεγε νὰ ἀνοίξῃ, διὰ νὰ σμίξῃ τὸν ποταμὸν μὲ τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ φέρυσιν ἀπὸ τὸν ποταμὸν εἰς τὴν θάλασσαν ζωοτροφήματα εἰς τὸ Μεντινὲ, ἀλλ' ὅμως δὲν τὸ ἐπιχειρίσθησαν. διότι κὴ οἱ παλαιοὶ τῆς Αἰγύπτυ Βασιλεῖς τὸ ἐπιχειρίσθησαν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐσερέωσαν.

Ὅπως ἡ Ἐκκλησία τῦ Ἁγίυ Τάφυ δὲν ἔγινεν Ἰσμαΐδα.

Ὁ δὲ Αμερ, ὑιὸς Χαπὰπ, ὁ καὶ Αρχηγὸς τῶν Ἰσμαηλιτῶν, ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερυσαλὴμ. ὁ δὲ Πατριάρχης μὲ ὅλον τὸν Κλῆρον ἐβγῆκε κὴ τὸν ἐπροσκύνησε, κὴ ὁρισμὸν τῦ ἐζήτησε, κὴ ἔδωσέ τυ, νὰ ἔχυσι τὰς Ἐκκλησίας τυς οἱ Χριστιανοὶ, κὴ τινὰς νὰ μὴ τὺς πειράζῃ. Ἦλθε δὲ τῇ ὥρᾳ τῆς προσευχῆς, καὶ ἐκάθησεν εἰς τὸ μέσον τῆς Ἐκκλησίας τῦ Ἁγίυ Τάφυ. ἐζήτησε δὲ ἀπὸ τὸν Πατριάρχην τόπον ἵνα προσκυνήσῃ. Ὁ δὲ Πατριάρχης τῦ εἶπε νὰ προσκυνήσῃ ἐκεῖ. ὁ δὲ λέγει, ἀλλὰ ἀφ' ὗ ἐγὼ ἀπεθάνω σᾶς πέρνυσιν οἱ Μυσυλμάνοι τὴν Ἐκκλησίαν, κὴ τὴν κάνυσιν Ἰσμαΐδα. Τῦτο δὲ ὅλον ἦτον νεῦσις ἐκ Θεῦ, ὅστις δι' ἀχρείων σκευῶν πολλάκις ἐνεργεῖ μεγάλα τινὰ πράγματα. κὴ ὅπως ἐβγῆκεν ἔξω τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐπροσκύνησεν. Ἔγινε δὲ ὁ τόπος ἐκεῖνος Ἰσμαΐδα, καὶ σέκεται ἕως τὴν σήμερον, πλὴν ἀνεπιμέλητος, καὶ σχεδὸν ἐρημωμένη. διότι, ἀφ' ὗ αὐτὸς ἐπροσκύνησεν, ἄφησεν ἀνάθεμα νὰ μὴ προσκυνῦσιν ἐκεῖ πολλοὶ, ἀλλὰ ἕνας μόνον, κὴ πάλιν ἄλλος, κὴ ἄλλος. ἀλλὰ μήτε νὰ φωνάζυσιν εἰς αὐτήν.

Ἐζήτησεν ὅμως τὸν Πατριάρχην νὰ τῦ δώσῃ μίαν Ἐκκλησίαν νὰ τὴν κάμῃ Ἰσμαΐδα, κὴ ἔδωσέ τυ μίαν παλαιὰν γεμάτην χώματα, κὴ σχεδὸν χαλασμένην, εἰς τὴν ὁποίαν Ἐκκλησίαν μέσα ἦτον ἡ πέτρα τῦ Ἰακώβ. Ἐδέχθη την γῦν μετ' εὐχαριστείας, καὶ ἐπρόσαξε νὰ τὴν καθαρίσυν ἀπὸ τὰ χώματα, καὶ πρῶτος αὐτὸς μὲ τὴν ποδίαν τυ ἔυγαλεν ἐξ αὐτῆς χῶμα.

Ἦλθε δὲ κὴ εἰς τὴν Βηθλεέμ, κὴ ἐσέβη μέσα εἰς τὸ Ἅγιον Σπήλαιον, κὴ ἐπροσκύνησε μόνος τυ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν. ἔπειτα ἔδωσε κὴ εἰς αὐτὴν ὁρισμὸν μὲ ἀνάθεμα, νὰ μὴ τὴν κάμυσιν Ἰσμαΐδα, ἀλλὰ νὰ προσκυνῇ ὅποιος θέλει, κὴ πάντοτε νὰ εἶναι τῶν Χριστιανῶν.

Ἔπειτα ἐστράφη εἰς τὸ Μενδινὲ, εἰς τὺς εἰκοσιτρεῖς χρόνυς τῆς φυγῆς, κὴ ἐκεῖ τὸν ἐφόνευσεν ἕνας Χριστιανὸς μὲ ἕνα χαντζάρι εἰς τὸν μηρόν. Βλέπων δὲ τὸν ἑαυτόν τυ ὅτι ἀποθνήσκει, πρὸ τριῶν ἡμερῶν τῦ θανάτυ τυ, ἔκραξε κάποιον Ὀτμὰν, ὑιὸν τῦ Αφὰν, κὴ τὸν ἄφησε διάδοχόν τυ, παραγγείλας εἰς ὅλυς νὰ τὸν ὑποτάσσωνται, ὡς Αὐθέντην κὴ Αρχηγόν τυς. καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπέθανεν, ἡμέρᾳ τετράδι. ὥρισε χρόνυς δέκα, μῆνας ἕξ, ἡμέρας, ιδ'.

Ἔλαβε

Ε῎λαβε δὲ τὴν Α᾽ρχὴν ὁ Ο᾽τμὰν, τέταρτος Α᾽ρχηγὸς ὑπὸ Μωάμεθ, εἰς τὲς εἰκοσιτρεῖς χρόνες τῆς ἐρημώσεως. Οὗτος ἦν ὑιὸς Α᾽φάν. δ.

Καὶ εἰς τὲς εἰκοσιπέντε χρόνες τῆς ἐρημώσεως, ἄλλαξε τὸν Αὐθέντην τῆς Αἰγύπτε τὸν Α῎μαρ, ὁ ὁποῖος ἔγινε θανόντος τῶ Μεκεκόζατ, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ Αὐθέντην τὸν ἀδελφόν τε τὸν Α᾽μπάλαν, ὑιὸν Σεὴτ, ἀπὸ ἄλλον πατέρα.

Ε᾽ς δὲ τὲς εἴκοσι ἑπτὰ ἔτος ὁ Α᾽μπάλας ἔκαμε πόλεμον μὲ τὸν Αὐθέντην τῆς Α᾽φρικῆς, τὸν ὁποῖον νικήσας ἐφόνευσε, καὶ ἔλαβε τὴν Α᾽φρικὴν μὲ πλῆτον καὶ χρήματα περισσά.

Εἰς τὸ αὐτὸ ἔτος ἔλαβεν ὁ Μαυΐας τὴν Κύπρον, τὴν ὁποίαν ἐπολέμησε μὲ μεγάλην Α᾽ρμάδαν. Οὗτος ὁ Μαυΐας μὲ τὴν αὐτὴν Α᾽ρμάδαν ἔκαμε πολλὰ κακὰ εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Α᾽νατολῆς, καὶ πολλὲς πολέμες ἔκαμε κατὰ τῶν ταλαιπώρων Χριστιανῶν, καὶ πολλὰ Κάστρη καὶ Χώρας ἐκέρσευσε, καὶ ἠχμαλώτισεν. ἐπῆρε δὲ ἀπὸ τὲς Κυπρίες ἐν πρώτοις χαράτζι δύο χρόνων.

Εἰς τὲς τριάντα ἕναν, ἔλαβον οἱ Ι᾽σμαηλῖται ὅλην τὴν Περσίαν. Οἱ γὰρ Πέρσαι ἦσαν ὅλοι πρότερον Εἰδωλολάτραι, προσκυνῶντες τὸν Η῞λιον, ἕως Η᾽ρακλεία Βασιλέως Ρ᾽ωμαίων, καὶ Χοσρόε Βασιλέως Περσίας. τὸν γὰρ Χοσρόην ἐφόνευσεν ὁ ὑιὸς αὐτῶ Συρόης, καὶ λαμβάνει τὴν Βασιλείαν Περσῶν, συνδρομῇ τῶ Η᾽ρακλεία. Α᾽ποθανόντος δὲ τῶ Συρόη βασιλεύει ὁ ὑιὸς αὐτῶ Α᾽δεὴρ μῆνας ἑπτά. τῶτον φονεύει Βαραζᾶς, καὶ βασιλεύει μῆνας ὀκτώ. τῶτον δὲ φονεύεσιν οἱ Πέρσαι, καὶ δίδεσι τὴν Βασιλείαν τῆς Βαρὰμ θυγατρὸς τῶ Χοσρόε. βασιλεύει δὲ καὶ αὐτὴ μῆνας ἑπτά. Υ῞στερον ἀπὸ ταύτην βασιλεύει Ο᾽ρμίσδας. τῶτον διώκεσιν οἱ διάδοχοι τῶ Μωάμεθ, καὶ κυριεύεσι τὴν ἐξάκεστον καὶ ἀρχαίαν, καὶ δυνατὴν ἐκείνην Βασιλείαν τῶν Περσῶν. καὶ ἔκτοτε ἐσπάρθη ἡ Θρησκεία αὕτη τῶ Μωάμεθ εἰς τὲς Πέρσας, καὶ ἕως τῶ νῦν. Ο῞πως οἱ Τῦρκοι ἔλαβον τὴν Περσίαν.

Εἰς τὲς τριανταπέντε ἐζήλευσαν οἱ Τῦρκοι τὸν Ο᾽τμάνην, ὅτι ἠγάπα πολλὰ τὲς ἐδικές καὶ συγγενεῖς τε, καὶ τὲς ἔδιδε τὰς Α᾽θεντίας, καὶ ἔτω τὸν ἐφόνευσαν. τὸν ὁποῖον διώκοντες ἔφυγε, καὶ ἐκλείσθη εἰς ἕνα πῦργον, τὸν ὁποῖον πῦργον ἐπολέμησαν ἔξωθεν ἡμέρας ὀγδοήκοντα. ὕστερον δὲ τὸν ἐχάλασαν, καὶ λαβόντες μετὰ βίας τὸν Ο᾽τμὰν, τὸν ἔσυραν ἔξω. ἁπλώσαντες δὲ αὐτὸν εἰς τὴν γῆν, ἕνας ἀπὸ τὲς στρατιώτας τε τῶ ἔδωσεν ἐννέα κονταριαῖς, καὶ ἔτως ἐτελεύτησεν ἡμέρᾳ τετάρτῃ. Ε῎μεινε δὲ ἄταφος ἕως τὸ σάββατον, καὶ τότε τὸν ἔθαψαν χωρὶς σάβανον, μόνον μὲ τὰ ῥῦχα τὰ αἱματωμένα ὁπῦ ἐφόρει. ὥρισε χρόνες δώδεκα. Η῏τον δὲ γηραιὸς, ὡς ἐτῶν ὀγδοήκοντα. ἦτον καὶ ἄνθρωπος θεωρητικὸς, μακρὸς εἰς τὸ κορμὶ, γένειον ὁλοπόλιον, καὶ μακρὸν καὶ δασύ.

Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας, ἀφ᾽ ὧ τῶτος ἐφονεύθη, ἀποστάτησεν ὁ Α᾽δελφός τε εἰς τὸ Μισῆρι μὲ ὅλην τὴν Μπαρμπαρίαν. Ε῎γινε δὲ σύγχυσις μεγάλη ἀναμεταξὺ τῶ φυσάτε καὶ τῶν πρώτων διὰ τὸ αἷμα τῶ Ο᾽τμάνε, καὶ ἦλθον εἰς πόλεμον, φονευθέντες ὡς ἑπτακόσιοι ἄνδρες.

Ὕστερα ἀπὸ τὸν Ὀτμὰν ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν Ἀλὶς, ὁ υἱὸς τοῦ Τάλεπ, πέμπτος ἀπὸ τοῦ Μωάμεθ. τοῦτον εἶχε ψηφισμένον διὰ διάδοχόν του, ἔτι ζῶν ὁ Ὀτμάνης.

Εἰς τοὺς τριανταοκτὼ ἔτος ὁ Ἀλὶς ὑπέταξε πάλιν καὶ ὥρισε τὸ Μισῆρι, καὶ ἔστειλεν ἐκεῖ Αὐθέντην ἐδικόν του.

Εἰς τοὺς τεσσαράκοντα ἐφονεύθη καὶ ἔτος μὲ δόλον. διότι τέσσαρες ἀπὸ τοὺς συντρόφους του τὸν ἐπάτησαν μίαν νύκτα ἐκεῖ ὅπου ἐπροσκυνοῦσε, καὶ τὸν ἐβάρεσαν μὲ ἕνα σπαθὶ φαρμακισμένον. Ὅμως ἐπίασαν ἐκεῖνον ὅπου τὸν ἐκτύπησε, καὶ τὸν ἔφεραν ἔμπροσθέν του, ὅπου ἐψυχομάχει, καὶ ἔκοψαν τὰ χέριά του καὶ τὰ ποδάριά του, καὶ ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν του, καὶ ἐτύφλωσάν τον μὲ ἕνα καρφὶ πυρωμένον, καὶ ὕστερον τὸν ἔκαυσαν. ὥρισε καὶ τοῦτος ὁ Ἀλὶς χρόνους τέσσαρας, μῆνας ἐννέα.

Μετὰ τοῦτον ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ Χασὰν υἱὸς τούτου τοῦ Ἀλί. τοῦτον δὲ ἐφόνευσαν οἱ Δαμασκηνοί. ὥρισε μόνον μῆνας ἕξ, ἡμέρας πέντε.

Εἰς τοὺς σαράντα ἕνα ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος καὶ δυνατὸς πολεμιστὴς ὁ Μαυΐας, ὅπου εἴπομεν πῶς ἐπῆρε τὴν Κύπρον, Μπασᾶς ὄντας εἰς τὴν Ἀρμάδα τῶν Τούρκων. ἦτον δὲ υἱὸς τοῦ Ἀμπασαφίαν. Οὗτος ἔκαμεν ὑψηλότερον τὸν ἄμβωνα τῆς Διδαχῆς τους, τὸν ὁποῖον, ὡς εἴπομεν πρότερον, ὁ Μωάμεθ τὸν ἔκαμεν εἰς ὕψος δύο βαθμίδας. Ἔστειλε δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον Αὐθέντην, τὸν Ἄμερ, υἱὸν τοῦ Ἄς, καὶ εἰς τοὺς σαρανταπέντε χρόνους ἀπέθανεν ἔτος ὁ Ἄμερ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἔλαβε δὲ τὴν Αὐθεντίαν τῆς Αἰγύπτου ὁ Ἀδελφός του.

Τῷ αὐτῷ ἔτι ὁ Μαυΐας ἔκαμε μέγαν καὶ φοβερὸν πόλεμον κατὰ τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ εἰς τοὺς ἑξῆντα χρόνους ἀπέθανεν εἰς τὴν Δαμασκόν. Ὥρισε χρόνους σαράντα. ἦτον δὲ κατὰ πολλὰ δίκαιος εἰς ταῖς κρίσες του, καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους του, καὶ ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν. καὶ ὅταν ἀπέθανεν ἦτον χρόνων οη. Εἰς τούτας τὰς ἡμέρας, Ἀγάθων ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἔκτισεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τὸν ὁποῖον τελειώνωντας ἀπέθανε. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μαυΐα ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Γεζίδ. Εἰς τούτας τὰς ἡμέρας ἔλαβον οἱ Τοῦρκοι μίαν χώραν μεγάλην τοῦ Μισηρίου, Σκήτην λεγομένην. ἔλαβον ἀκόμι καὶ εἰς τὴν Ἀντζαμίαν μίαν χώραν, λεγομένην Σάμαρ Κεντ. ἔλαβον καὶ δεύτερον τὴν Ἀφρικὴν, ἤγουν τὴν Μπαρμπαρίαν, ἡ ὁποία ἀποστάτησεν εἰς τὸν φόνον τοῦ Ὀτμάν.

Τῷ δὲ ἑξηκοστῷ τρίτῳ ἔτει ἦλθε κάποιος, τὸ ὄνομά του Ἀμπτάλας υἱὸς τοῦ Χάλεδ, ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Γκρέση, ὃν προείπομεν, μὲ ἑπτακοσίους ἄνδρας, καὶ ἐπολέμησε τὸ Μενδινὲ, καὶ τὸ ἐπῆρε, φονεύωντας ὅσους ηὗρεν ἐκεῖ, καὶ ἁρπάζωντας τὰ ὑπάρχοντά τους.

Καὶ εἰς τοὺς ἑξηντατέσσαρες, κάποιος Μουσελέμ, τὸ ἐπονόμι του Ὄκπε, ὕπηγε μὲ περισσὸν λαὸν, καὶ ἐκύκλωσε τὴν χώραν Μεκὲ, καὶ πολεμῶντας

ἀπ.

ἀπ᾿ ἔξω μὲ ταῖς παλαίσραις, ἐκτύπησε μέσα καὶ τὴν Τζαμαγίαν τὴν μεγάλην, ὅπου εἶναι τὸ καθολικὸν καὶ σεβασμιώτερον τῶν Τουρκῶν προσκύνημα. Τέλος ἐπάτησε τὴν χώραν, καὶ βάλλωντας φωτίαν τὴν ἐκατάκαυσεν, ὥστε ὅπου ἔφθασεν ἡ φωτία, καὶ ἔκαυσε καὶ αὐταῖς ταῖς πόρταις τῆς μεγάλης ἐκείνης Τζαμαγίας. ἐχάλασε δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς τοίχους τῆς αὐτῆς Τζαμαγίας δώδεκα ἀράδες πέτραις τριγύρου. ἐκράτησε δὲ ἕως ὁ πόλεμος ἕως τὸν θάνατον τοῦ Γεζὴθ. Οὗτος δὲ ὁ Γεζὴθ, ἀπέθανεν εἰς τὸ Χέμψ, ὃ εἴπομεν Ἡλιούπολιν εἶναι, καὶ πατρίδα τῆς Ἁγίας Βαρβάρας. ἐκεῖθεν δὲ ἔφεραντον ἀπεθαμμένον, καὶ τὸν ἔθαψαν εἰς τὴν Δαμασκὸν, εἰς τὴν λεγομένην μικρὴν πόρταν. ὥρισε καὶ ἕως χρόνους τρεῖς, μῆνας ἐννέα.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Γεζὴθ, ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ υἱός του ὁ Μωάκε. ὥρισε δὲ μόνον ἡμέρας σαρανταπέντε, καὶ ἔκαμε παραίτησιν τῆς Αὐθεντίας ἐθελουσίως καὶ ἀβιάσως.

Ἔλαβε δὲ τὴν Αὐθεντίαν, δέκατος ἀπὸ Μωάμεθ, Ἀμπτουλᾶς, ὁ υἱὸς τοῦ Ζουμπεέρ. ὥρισε δὲ καὶ ἕως μῆνας μόνον τέσσαρας, καὶ ἡμέρας πέντε· ἀπέθανε δὲ φονευθεὶς εἰς τὸν πόλεμον.

Τούτου δὲ ἀποθανόντος, ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν, ἑνδέκατος, Μαρούας, ὁ υἱὸς τοῦ Χοάκμ. Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας τοῦ Ἀμπτουλᾶ, τοῦ πρότερον Αὐθεντὸς, ἀποστάτησαν οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὴν Δαμασκὸν, θέλοντες πάλιν νὰ εἶναι εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ Χριστιανοῦ Βασιλέως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μὴ δίδοντάς τους δὲ δύναμιν, ἢ βοήθειαν ὁ τότε Βασιλεὺς, ἦλθεν ἕως ὁ Μαρούας, εἰς τοὺς ἐξηντατέσσαρες χρόνους ἀπὸ τῆς φυγῆς, καὶ περικυκλώσας τὴν χώραν μετὰ τοῦ φουσάτου του, τὴν ἔλαβε πάλιν. Τοῦτον τὸν ἐφαρμάκωσεν ἡ γυναῖκά του, καὶ ἀπέθανεν. ὥρισε μόνον μῆνας δέκα.

Καὶ τούτου ἀποθανόντος, ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀμπτιμέλεχ, δωδέκατος ἀπὸ Μωάμεθ. Εἶχε δὲ τὸν θρόνον τῆς Αὐθεντίας εἰς τὴν Δαμασκὸν, διὰ τὸ νὰ φοβᾶται νὰ μὴν ἀποστατήσουσι πάλιν οἱ ἐν Δαμασκῷ Χριστιανοί. Οὗτος ἀνακαίνισε τὸ Ἱερὸν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔβαλεν εἰς αὐτὸ μέσα τὴν πέτραν τοῦ Ἰακὼβ, ἡ ὁποία ἦτον, ὡς ἀνωτέρω εἴπαμεν, μέσα εἰς τὴν παλαιὰν Ἐκκλησίαν, ὅπου ὁ τότε Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἔδωσε τοῦ Οὔμαρ, καὶ ἔκαμε Τζαμαγίαν. Οὗτος ἐζήτησε καὶ ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὴν Δαμασκὸν τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν τοῦ Προδρόμου, δίδοντάς τους σάμμα περισσὰ νὰ κτίσουσιν ἄλλην ὅπου ἤθελον. καὶ οἱ Χριστιανοὶ ποσῶς δὲν τὸ ἔστερξαν, καὶ αὐτὸς δὲν τοὺς εἶπε πλέον τίποτες, οὔτε τοὺς ἐβίασεν. Εἰς τοὺς ἑβδομήντα ἕνα χρόνον ἔστειλεν ἕνα Μπασιᾶν, ὀνόματι Χαντζάκην, υἱὸν Ἰωσὴφ, μὲ δύο χιλιάδες λαὸν ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Μεκὲ νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸν Ἀμπτάλα, νὰ τὸν εὐγάλῃ ἐκεῖθεν. καὶ δὴ, φθάνωντας ἐκεῖ ὁ Χαντζάκης, καὶ γενομένου μεγάλου πολέμου, ἐφονεύθη ὁ Ἀμπτάλας. Ὅμως εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἔκαμε πολλὴν σκοτωμὸν καὶ φθορὰν ὁ

Χαντ-

Χαντζάκης εἰς τὸ Μεκέ. διότι ὄχι μόνον ἐχάλασε μὲ ταῖς παλαίστραις τὰ τειχία τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ βάλλωντας φωτίαν μὲ τιάφι καὶ ῥετζίνι, τὴν ἐκατάκαυσεν ὅλην. ἐκράτησε δὲ ὁ πόλεμος μῆνας ἑπτά. ἐπῆρε τὴν χώραν ἡμέρα τρίτη. Λέγουσι δὲ, ὅτι διὰ τὸ πολὺ κακὸν ὁποῦ ἔκαμεν εἰς αὐτὴν τὴν χώραν ὁ Χαντζάκης, εἰσεβαίνωντας ἀπὸ τὸ Μεκὲ εἰς ἕνα καράβι, καὶ ἐρχόμενος ἀπὸ τὸν Κόρφον τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Μισῆρι, ἐπνίγη εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ τὸ κῦμα ὕστερον τὸν εὔγαλεν ἔξω, καὶ τὸν ἔχισαν, καὶ εἶχε διπλὴν καρδίαν καὶ ξερὴν σὰν πέτραν. ἦτον δὲ καὶ τὸ κοντάρι του μακρὺ πήχες δέκα ἐννέα.

Τῷ αὐτῷ ἔτει ὁ Ἀμπτιμέλεχ ἔστειλεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἔκαμεν ἕνα γεφύρι ἐπάνω εἰς τὸ αὐλάκι τοῦ Νείλου τοῦ ποταμοῦ. καὶ ἐπάνω εἰς τὸ γεφύρι ἔκτισε μίαν Σμαΐδα, καὶ εἰς αὐτὴν ἀπ' ἔξω ἔγραψε γράμματα, τὰ ὁποῖα ἔλεγον οὕτως. Ἀμπτιμέλεχ πιστὸς Βασιλεύς. Κτίζωντας δὲ τὴν Σμαΐδα ταύτην, ἔγινεν Ἡλίου ἔκλειψις ἡμέρα δευτέρα, ὅσον ἐφάνησαν καὶ τὰ ἄστρα.

Εἰς δὲ τοὺς ἐξῆντα ἑπτὰ ἐχάραξεν εἰς ὅλαις ταῖς Μονέδαις χρυσαῖς καὶ ἀσημέναις γράμματα Ἀράπικα. διότι τὸ πρῶτον, τὰ μὲν χρυσᾶ εἶχον γράμματα Ῥωμαΐκα, τὰ δὲ ἀσημένια εἶχον Πέρσικα.

Καὶ τότε τὸν Ἀδελφόν του τὸν Ἀμπτιλαζὴζ, ἔκαμεν Αὐθέντην τοῦ Μισηρείου. ὁ δὲ Ἀμπτελαζὴζ, ἀφ' οὗ ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν τοῦ Μισηρείου, ἔκαμε κατάστιχον, καὶ ἔγραψεν ὅλους τοὺς Καλογήρους, ὁποῦ εὑρίσκοντο εἰς τὴν Αὐθεντίαν του, καὶ τοὺς ἐπῆρε χαράτζι ἀπὸ ἕνα φλωρὶ εἰς τὸν καθ' ἕναν. ἦσαν γὰρ καὶ οἱ δύο οὗτοι ἀδελφοὶ καὶ πολλὰ ἐχθροὶ τῶν Χριστιανῶν.

Θαῦμα τῆς Θεοτόκου.

Ὁ δὲ Ἀμπτιμέλεχ ὑπῆγεν εἰς ἕνα Μοναστήριον, εἰς τὰ μέρη τῆς Δαμασκοῦ, καὶ εἰσεβαίνωντας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἶδε τὴν Πάναγνον Παρθένον καὶ Δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον ἱστορισμένην, ἐναγκαλισμένον ὡς βρέφος ἔχουσαν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Θεόν. καὶ βλέπωντάς την, τὴν ἔπτυσε. καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του τὸν Χριστὸν καὶ τὸν ἐφοβέριζε, πῶς νὰ τὸν φονεύσῃ μὲ ἕνα σπαθί. καὶ ὢ τοῦ θαύματος, εὐθὺς ἐγροίκησε μεγάλον πόνον εἰς τὴν παγίδα, ὡσὰν νὰ ἦτον κτυπημένος δυνατὰ μὲ κοντάρι. καὶ ἐξυπνῶντας θερμασμένος, δὲν ἐπέρασεν ἡ νύκτα ἐκείνη, καὶ ἀπέθανε. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τούτου ἔγινε Διάδοχός του, ὁ υἱὸς του. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς εἰς σαράντα ἡμέρας ἀπέθανεν αἰφνιδίῳ θανάτῳ.

Θανόντων δὲ τούτων τῶν δύο, ὥρισεν ὁ ἔγγονας τοῦ Ἀμπτιμέλεχ, υἱὸς τοῦ ἀποθανόντος υἱοῦ του, ὀνόματι Σολειμάν. ἦτον δὲ ὅμοιος τοῦ πατρὸς καὶ πάππου του εἰς τὴν ἀγριότητα, καὶ εἰς τὰς ἀδικίας, καὶ πολλῷ πλέον χειρότερος. Ὥρισε γοῦν νὰ φονεύσουσι τοὺς ῥαγιάδες τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ νὰ ἁρπάζουσι τὰ ὑπάρχοντά τους. καὶ οὕτως ἔδωσεν ἄδειαν καὶ ἐξουσίαν εἰς τὸ φουσσάτον του, ὅποιον ῥαγιὰν θέλουσι νὰ φονεύσουσι, καὶ ὅποιον θέλουσιν, ἂς ἀφίνουσι νὰ ζῇ.

Οὗτος

Οὗτος ἐμάζωξεν ὅλους τοὺς Καλογήρους, καὶ ἔβαλεν εἰς τὸ χέρι καθ' ἑνὸς ἕνα κυρκέλιον σιδηρένιον βουλωμένον μὲ τὴν βοῦλλάν του, καὶ ἐπρόσταξεν, ὁποῖον Καλόγηρον εὕρωσι, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ κυρκέλιον ἐκεῖνο τὸ βουλωμένον, νὰ κόπτουσι τὸ χέρι του. ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς εἰς τοὺς ἑβδομήκοντα ὀκτὼ χρόνους τῆς ἐρημώσεως.

Μετὰ τὸν θάνατον τούτου τοῦ Σολεημὰν, ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ θεῖός του ὁ Βελὴτ, ἕτερος υἱὸς τοῦ Ἀμπτιμέλεχ. τῷ δὲ πρώτῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ Βασιλείας ἐζήτησε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Δαμασκοῦ τὴν περίφημον ἐκείνην καὶ θαυμαστὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Προδρόμου, καὶ ἔδωσέ τους διὰ ταύτην φλωρία χιλιάδας τεσσαράκοντα. οἱ δὲ Χριστιανοὶ δὲν ἤθελον νὰ τὴν δώσουσιν. Ὁ δὲ θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε καὶ τὴν ἐχάλασαν εὐθὺς ἐκ θεμελίων, καὶ ἔκτισε τὴν Σμαΐδαν, ὁποῦ φαίνεται ἕως τὴν σήμερον. εἰς τῆς ὁποίας τὸ κτίσιμον ἐξώδιασε τετρακόσια σεντούκια, ἀπὸ δεκατέσσαρας χιλιάδας φλωρία τὸ κάθε σεντούκιον. Ἡ ὁποία, ὅταν τὴν εἴχασιν οἱ Χριστιανοὶ, εἶχεν ἑξακόσιαις ἅλυσες ἀσημένιαις μὲ ἄλλα τόσα κανδήλια κρεμασμένα εἰς αὐταῖς, τὰ ὁποῖα ὅλα τὰ ἐπῆρεν αὐτὸς ὁ Βελὴτ. — *Ἐκκλησία τοῦ Προδρόμου.*

Καὶ εἰς τοὺς ἐννενήντα χρόνους τῆς ἐρημώσεως, ἔκαμαν Αὐθέντην εἰς τὸ Μισῆρι κάποιον, Κόραν λεγόμενον, υἱὸν τοῦ Σουρέκ. Τοῦτος εἰς τοὺς ἐννενήντα τρεῖς χρόνους ὑπῆγε πολεμῶντας μίαν Ἐπαρχίαν τῆς Μπαρμπαρίας, λεγομένην Ἄιτλον. καὶ ἐκεῖ, ὡς λέγουσιν, εὗρε τὸ τραπέζι, ὁποῦ ἔτρωγεν ὁ Βασιλεὺς Σολομὼν, ὁ υἱὸς τοῦ Προφήτου Δαβίδ. τὸ ὁποῖον ἦτον ἕνα μίγμα ἀπὸ ἀσήμι καὶ χρυσάφι, εἰς δὲ τὸν γῦρον εἶχε τρία στεφάνια ἀπὸ μαργαριτάρι, τὸ πλέον μικρότερον, ὡς ῥεβύθι, καὶ τὸ πλέον μεγαλήτερον, ὡς μικρὰ λεπτόκαρα. Εἰς δὲ τοὺς ἐννενήντα ἕξι ἀπέθανεν ὁ Βελὴτ, καὶ ἐτάφη ἐν Δαμασκῷ, ὥρισε χρόνους ἐννέα καὶ μῆνας ὀκτώ. — *Τράπεζα τοῦ Σολομῶντος.*

Ἔλαβε δὲ τὴν Αὐθεντίαν ὁ Ἀδελφός του, ἕτερος υἱὸς τοῦ Ἀμπτιμέλεχ, ὀνόματι Σολομών. Τοῦτος ἔκτισεν εἰς τὸ Μισῆρι τὴν Κολώναν ὁποῦ μετροῦσι τὸ νερὸν τοῦ Νείλου, ὅταν ἀναβαίνῃ, τὴν ὁποίαν ὠνόμασε Μακιάση.

Εἰς τοὺς ἐννενήντα ὀκτὼ ἐστράτευσεν εἰς τὴν Χαυπαισίαν, καὶ ἐπῆρε τόπον πολύν. καὶ εἰς τοὺς ἐννενήκοντα ἐννέα ἀπέθανεν εἰς τὸ Χαλέπι. ἦτον δὲ ἄνθρωπος ἀνδρεῖος. Λέγουσιν, ὅτι ἔτρωγε φαγὶ τὴν ἡμέραν σαράντα ὀκάδες. ὥρισε δὲ χρόνους δύο, καὶ μῆνας ὀκτώ. — *Φαγὶ ἀνδρὸς ὑπέρμετρον.*

Μετὰ τὸν θάνατον τούτου ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ Ἀμπελαζὴζ ὁ θεῖός του. τὸν ὁποῖον εἴπομεν ἀνωτέρω, πῶς ὁ Πατήρ του τὸν ἔκαμεν Αὐθέντην τοῦ Μισηρίου.

Εἰς δὲ ταῖς ἡμέραις τούτου ἦλθον οἱ Χριστιανοὶ τῆς Δαμασκοῦ, καὶ ἐγύρευαν τὴν Ἐκκλησίαν τους, τὴν τοῦ θείου Προδρόμου. Δείχνωντας καὶ τοὺς ὁρισμοὺς ὁποῦ διὰ ταύτην εἴχασιν ἀπὸ τοὺς προτητέρους Αὐθέντας. Καὶ αὐτὸς ὥρισε νὰ πάρουσι ταῖς τεσσαράκοντα χιλιάδας τὰ φλωρία, ὁποῦ τοὺς — *Περὶ τῆς Ἐκκλησίας αὖθις τοῦ Προδρόμου.*

ἔδιδε τότε ὁ Ἀδελφός του ὁ Ἀμπτιμέλεχ. καὶ αὐτοὶ δὲν ἤθελαν, ἀλλὰ ἐζήτουν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ὁρισμούς τους. Αὐτὸς δὲ δυσωπηθεὶς εἰς τοὺς δυνατοὺς ὁρισμοὺς ὅπου εἴχασιν, ἀποφάσισε νὰ πάρουσι πάλιν τὴν Ἐκκλησίαν τους. οἱ δὲ λοιποὶ Τοῦρκοι ἐναντιώθησαν καὶ πολλὰ εἰς τοῦτο. Ἔγινε δὲ θόρυβος καὶ ταραχὴ πολλή, ὅπου ἦλθον εἰς τόσον νὰ τὸν φονεύσουσιν. Ἰδόντες δὲ οἱ Χριστιανοί, ἐφοβήθησαν, καὶ ἄφησαν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὰ φλωρία. ὅμως ἐζήτησαν καὶ ἔδωσέ τους καὶ διπλότερον ὁρισμόν, ὅτι νὰ μὴ τοὺς πάρουσι πλέον ἄλλην Ἐκκλησίαν, μὲ ἐπιτίμιον μεγάλου ἀναθέματος. Ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν δρόμον πηγαίνοντας εἰς τὸ Χέμεψ. καὶ εἰς τὸν δρόμον τὸν ἔθαψαν εἰς ἕνα Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Συμεών. ὥρισε χρόνους δύο, μῆνας πέντε, καὶ ἡμέρας δεκατέσσαρας. Μοναστήριον δὲ τοῦ Ἁγίου Συμεὼν τὴν σήμερον, ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ τόπου ἐμάθομεν, ὅτι ἐκεῖ δὲν ὀνομάζεται. καὶ ἐνδέχεται, ἢ νὰ τὸ ἔκαμαν Τεκέ, ἢ καὶ νὰ ἐρημώθη παντελῶς, ὡς καὶ ἄλλα.

Σημείωσαι.

Ὕστερα ἀπὸ τοῦτον ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν, δέκατος ἕκτος ἀπὸ Μωάμεθ, ὁ ἀνεψιός του ὁ Γεζήτ, υἱὸς Ἀμπτιμέλεχ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἀπέθανε καὶ αὐτὸς εἰς τοὺς ἑκατὸν πέντε χρόνους. ὥρισε χρόνους τέσσαρας, καὶ ἕνα μῆναν. ἦτον δὲ πόρνος καὶ ἀσελγής, ἀπὸ τὸ ὁποῖον λέγουσιν ὅτι ἀπέθανε νέος. ἦτον γὰρ χρόνων εἴκοσι ἐννέα, ὅτε ἀπέθανε.

Θανόντος καὶ τούτου γίνεται διάδοχος τῆς ἀρχῆς Ἀσάμ, υἱὸς καὶ αὐτὸς Ἀμπτιμέλεχ, δέκατος ἕβδομος. Τοῦτος ἔκαμε καὶ στρατιὰν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. τοὺς δὲ Ἀρχιερεῖς ὅλους, ὅπου ἦσαν εἰς τὴν ἐξουσίαν του, ἔδενε μὲ σιδηρᾶ δεσμά, καὶ τοὺς ἐφυλάκωνε, γυρεύοντάς τους νὰ τοῦ δίδουσι σάμμαρα τόσα, ὅσα δὲν ἐδύναντο. Μετὰ ταῦτα τοὺς εὔγαζεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν νὰ περιπατοῦσι μὲ τὴν ἅλυσον εἰς τὸν λαιμόν, καὶ μὲ φύλακας, νὰ ζητοῦσιν ἐλεημοσύνην νὰ τοῦ δώσουσιν ὅσα τοὺς ἐγύρευε, μὴ ἔχοντας μηδὲ μίαν συμπάθειαν ἢ εὐσπλαγχνίαν εἰς αὐτούς. Ὅθεν διὰ τὰ τοιαῦτα κακὰ ἦλθεν ὀργὴ ἐκ Θεοῦ, καὶ ἔγινεν ἕνας σεισμὸς μέγας καὶ φοβερός, ὥστε ὅπου εἰς μὲν τὴν θάλασσαν ἐκ τοῦ μεγάλου κλύδωνος τοῦ σεισμοῦ πολλὰ καράβια ἐπνίγησαν, εἰς δὲ τὴν γῆν πολλὰ ζῶα ἐκ τῆς ἀμέτρου κινήσεως τῆς γῆς ἐψόφησαν. ἐχάλασαν δὲ καὶ χώραις εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἑξακόσιαις. καὶ ἀφοντότες, ὡς λέγουσιν, ἤρξαντο ἐρημοῦσθαι τὰ τῆς Ἀνατολῆς μέρη. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἀσὰμ τὸ μέγιστον τοῦτο κακόν, καὶ γνοὺς ὅτι εἶναι ὀργὴ ἐκ Θεοῦ, ἄφησε, καὶ πλέον δὲν ἐπείραζε τοὺς Ἀρχιερεῖς.

Τὰ περὶ Ἀρχιερέων κακά, καὶ δικαία ὀργὴ ἐκ Θεοῦ.

Εἰς δὲ τὸ Γεμένι, εἰς τόπον λεγόμενον Νούμπεν, ἦτον ἕνας Βασιλεὺς Χριστιανός, τὸ ὄνομά του Κυριακός. ὁ ὁποῖος, μανθάνοντας τὰ κακὰ ὅπου ὁ Ἀσὰμ ἔκανε περὶ Ἀρχιερέων εἰς τὸ Μισήρι, καὶ εἰς ὅλους του τοὺς τόπους, ἐσύναξε φουσάτον ἀπὸ μαύρους, ὡς ἑκατὸν χιλιάδας, καὶ ἤρχετο κατ' αὐτοῦ νὰ τὸν πολεμήσῃ εἰς τὸ Μισήρι. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ἀσάμ, ἐσύναξεν ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ

Μι-

Μισηρίου. οὗτοι δὲ ἅπαντες ἦσαν Κόπται, ἤτοι Νεσοριανοί. Ἀφ' οὗ γὰρ οἱ Τοῦρκοι ἐκυρίευσαν τὴν Αἴγυπτον, οἱ Κόπται εἶχον ὅλας τὰς Ἐπαρχίας καὶ τὰς Ἐκκλησίας τῆς Αἰγύπτου, ὅτι, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν, αὐτοὶ ἐπαρέδωσαν εἰς τοὺς Ἰσμαηλίτας τοὺς τόπους ὅλους αὐτούς. Τούτους λοιπὸν συνάξας ὁ Ἀσαὺ, τοὺς ἄρχησε μὲ λόγους γλυκοὺς, καὶ σχεδὸν ἔκλινεν εἰς παρακάλεσιν νὰ πάρουσι πλοῦτον καὶ δωρήματα, νὰ εὔγουσι νὰ προϋπαντήσουσι τὸν Κυριακὸν, δίδοντές του τὸν πλοῦτον καὶ τὰ δῶρα, ὡς ἀπὸ μέρους τοῦ Ἀσαὺ, καὶ νὰ τοῦ εἴπουσι νὰ στραφῇ ὀπίσω, ὅτι εἶναι εἰρηνικοὶ ὑπὸ κάτω εἰς τὴν Ἐξουσίαν του, καὶ πείραξιν ποσῶς δὲν ἔχουσι. καὶ οὕτως ἔγινε, καὶ ἐστράφη ὀπίσω ὁ Κυριακός. Εἰς δὲ τοὺς ἑκατὸν εἴκοσι πέντε χρόνους ἀπέθανε καὶ οὗτος ὁ Ἀσαύ. ὥρισε δὲ χρόνους δέκα ἐννέα, μῆνας ἑπτά.

Τὴν δὲ Αὐθεντίαν ἔλαβε Βελὴτ, ὁ υἱὸς Γεζὴθ, καὶ ἀνεψιὸς τούτου τοῦ Ἀσαὺ, καὶ εἰς πέντε μῆνας ἀπέθανεν. ἦτον δὲ χρόνων τεσσαράκοντα. Ἀφ' οὗ δὲ τὸν ἔθαψαν, τὸν εὔγαλαν ἀπὸ τὸν τάφον τὸ φουσάτον, καὶ τὸν ἐσταύρωσαν. διότι εἰς τὸν καιρόν του καθόλου ῥόγαν δὲν τοὺς ἔδωσε.

Γίνεται διάδοχος τῆς Ἀρχῆς ὁ υἱός του, ὀνόματι Ἀβραάμ. Ἦτον δὲ ἄνθρωπος μαλακὸς, καὶ ἀνάξιος νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν, καὶ ἦτον καταφρονεμένος ἀπὸ ὅλους. ὅμως δὲν ἔζησεν, εἰμὴ μόνον ἡμέρας ἑξήκοντα ἐννέα, καὶ εἰς τοῦτο τὸ πρόσωπον ἐτελείωσε καὶ τὸ γένος του.

Γίνεται δὲ Ἀρχηγὸς ἀπὸ ἄλλο γένος λεγόμενον Ἀμπᾶς, ὁ Μεεμέτ, υἱὸς τοῦ Ἀλῆ, υἱοῦ Ἀμπουλᾶ, υἱοῦ Ἀμπᾶ. Οὗτος ἔζησε πολὺν καιρὸν εἰς τὴν Αὐθεντίαν. ἀποθανὼν δὲ, ἄφησεν υἱοὺς δώδεκα. εἰς τοῦτο τὸν καιρὸν πάλιν ἀποστάτησεν ἡ Δαμασκός.

Ἀπὸ τοῦτον ἔλαβε τὴν Ἀρχὴν Ἀμπουλᾶς Σεφάα, πατὴρ τοῦ Ἀμπᾶ. Οὗτος πάλιν ἐπολέμησε τὴν Δαμασκὸν, καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας τὴν ἐπῆρε. καὶ διὰ νὰ μὴν ἔχουσι πλέον οἱ Δαμασκηνοὶ δύναμιν νὰ ἀποστατίζουσιν, ἐχάλασε τὰ τείχη τῆς χώρας ἕως εἰς τὴν γῆν. Καὶ τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἐσέβη εἰς τὴν Δαμασκὸν, ἀπέθανεν ἕνας ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ φουσάτον του, καὶ τὸν ἔθαψαν. αὐτὸς δὲ τὸν ἐξέχωσε, καὶ τοῦ ἔδωσεν οὕτως ἀπεθαμμένου ῥαβδαῖς ἑκατὸν ἑξήκοντα, ὕστερον δὲ τὸν ἔκαυσε.

Καίτινες τὸν ἐρώτησαν, διατὶ τὸ ἔκαμε τοῦτο; καὶ εἶπεν, ὅτι αὐτὸς ἀδίκησε τὸν πατέρα μου, καὶ τοῦ ἔδωσεν ἑξήκοντα ῥαβδαῖς, καὶ ἰδοὺ ὁποῦ ἔκαμα τὴν ἐδίκησιν τοῦ πατρός μου. Τοῦτος ἔκαμε πρῶτος Βεζύρην, νὰ κάθεται σιμά του, καὶ νὰ κρίνῃ ἄλλοτε, ὅταν αὐτὸς δὲν εἶναι παρών. διότι οἱ προτήτεροι Ἀρχηγοὶ τῶν Τουρκῶν Γραμματικοὺς μόνον εἴχασιν, ἔχοντες τοιαύτην τάξιν κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ τοῦ Μωάμεθ. Ἀπέθανε καὶ αὐτὸς εἰς τοὺς ἑκατὸν τριάκοντα χρόνους τῆς ἐρημώσεως. ὥρισε δὲ χρόνους τέσσαρας, καὶ μῆνας τέσσαρας. — Τίς πρῶτος τῶν Τουρκῶν Αὐθεντῶν ἔκαμε Βεζύρην

Εἰς τὰς ἡμέρας τούτου ἀποστάτησε τὸ Μισῆρι, ἤγουν οἱ Κόπται, ἦτον γὰρ πλῆθος πολύ. ὅθεν ὁ Ἀμπουλᾶς ἔστειλε τὸν Βεζύρην του ὁποῦ ἔκαμεν, — Ἀποστασία τοῦ Μισηρίου.

μὲν, ὀνόματι Μαρουὰν, μὲ πλεῖστον στράτευμα, καὶ ἐκατάκαυσεν ὅλον τὸ Μισῆρι, καὶ τοὺς καρποὺς καὶ τὰ γεννήματά τους. Ἔκαμε δὲ πολὺ κακὸν εἰς τὰ Μοναστήρια γυναικεῖα, καὶ ἀνδρεῖα. τὰ μὲν γὰρ τῶν Καλογήρων Μοναστήρια ἐχάλα ἕως ἐδάφους, τοὺς δὲ Καλογήρους πάντας ἐφόνευε. τὰ δὲ γυναικεῖα Μοναστήρια, ἐχάλα μὲν καὶ αὐτὰ, τὰς δὲ Καλογραίας δὲν ἔκοπτεν, ἀλλὰ ταῖς ἔκανε σκλάβαις.

Παρθένος τὶς θάνατον προκρίνασα.

Τότε μία παρθένος σεμνὴ, εἰς τάξιν τῶν Καλογραίδων εὑρισκομένη, ἔκαμεν ἔργον ψυχῆς ἀνδρείας καὶ γενναίου φρονήματος. Ὡς εἶδεν, ὅτι τὴν ἐπαρέδωσεν ὁ Βάρβαρος εἰς ἕνα ὠμὸν καὶ σκληρὸν στρατιώτην, νὰ ἐξυβρίσῃ μὲ ἀσχημοσύνην τὴν παρθενίαν της, αὐτὴ μὲ γνῶσιν τὸν ἠπάτησε, προκρίνασα τὸν ἔντιμον παρὰ Θεῷ θάνατον, ἢ νὰ φθείρῃ τὴν παρθενίαν της. Πίπτει λοιπὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀναισχύντου ἐκείνου ἀνδρὸς, παρακαλῶντας νὰ μὴ τῆς ἐγγίσῃ τὸ καθόλου, καὶ νὰ τοῦ ἑρμηνεύσῃ ἕνα βοτάνι, νὰ μὴ τὸν ἐγγίζῃ μήτε σπαθὶ, μήτε ἄλλο ἅρμα εἰς τὸν πόλεμον. Πείθεται εἰς τοὺς λόγους τῆς παρθένου ὁ Βάρβαρος, καὶ ζητᾷ τὸ βοτάνι παρ' αὐτῆς. Ἡ δὲ λαβοῦσα ὀλίγον ὕδωρ, ἄλειψε τὸν τράχηλόν της λέγουσα. βάρεσέ με τώρα μὲ τὸ σπαθί σου δυνατὰ εἰς τὸν τράχηλον, καὶ θέλεις γνωρίσει πρῶτον εἰς ἐμὲ τὴν δοκιμὴν τοῦ πράγματος. Ὁ δὲ μὲ δύναμιν πολλὴν κατεβάσας τὸ σπαθί του, ἐβάρεσε τὴν κόρην, καὶ ἀπεκεφάλισέ την. τότε ὁ μάταιος ἐγνώρισεν, ὅτι ἠπατήθη. καὶ οὕτως ἡ παρθένος διεφυλάχθη ἀμίαντος.

Ὑπότινος καὶ τίνι τρόπῳ ἐκτίσθη τὸ οὕτω λεγόμενον Μπαγδάτι.

Μετὰ γοῦν τὸν θάνατον τοῦ Ἀμπουλᾶ ἔλαβε τὴν Ἀρχὴν, εἰκοστὸς τρίτος ἀπὸ τοῦ Μωάμεθ, Μανσοὺρ Ἀμποζάφαρ, τουτέστιν υἱὸς τοῦ Ζάφαρ, ἔτος τῆς ἐρημώσεως ἑκατὸν τριάντα ἑπτά. Οὗτος ἔκτισε τὴν χώραν τὴν μέχρι τοῦ νῦν λεγομένην Μπαγδάτι εἰς τὸν πρῶτον χρόνον τῆς Αὐθεντίας του. Ἔσκαψε γοῦν τὸ θεμέλιον, ἀλλὰ δὲν ἄρχισε νὰ κτίζῃ ὥστε ὁποῦ τὸν εἶπαν οἱ Ἀστρονόμοι. ὁ δὲ τόπος ἐκεῖνος ἦτον πρότερον λιβάδι, καὶ εἰς αὐτὸ ἐκατοίκα ἕνας Καλόγηρος τὸ ὄνομά του Μπαγδάτ. οἱ δὲ Ἀστρονόμοι τοῦ εἶπαν νὰ ὀνομάσῃ τὴν χώραν Μπαγδάτι, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Καλογήρου ὁποῦ ἐκατοίκα ἐκεῖ.

Δολοφορία πονηροτάτη.

Εἶχε δὲ ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του ἐχθρὸν μεγαλώτατον, ὁ ὁποῖος ἀποστατήσας ἔφυγεν ἀπὸ τοῦτον. τὸν ὁποῖον πολλὰ ἐφοβεῖτο νὰ μὴ τὸν ἐπιβουλευθῇ εἰς τὴν ζωήν του μετὰ δόλου. ὅθεν πολλάκις ἐδοκίμασε νὰ τὸν πιάσῃ, καὶ δὲν ἐδυνήθη. τέλος ἔστειλε καὶ τὸν ἔκραξε νὰ ἔλθῃ νὰ προσκυνήσῃ, καὶ νὰ τοῦ χαρίσῃ τὸ πταίσιμόν του, δίδωντάς του καὶ πίστιν μεθ' ὅρκου, ὅτι νὰ μὴ βάλλῃ χέρι ποσῶς ἐπάνω εἰς αὐτὸν, μήτε αὐτὸς μήτε ἄλλος τινὰς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του. Ὅμως μὲ ἄλλην κατασκευὴν πανουργοτέραν τὸν ἐθανάτωσε, χωρὶς νὰ βάλλῃ τινὰς χέρι εἰς αὐτὸν, ἢ νὰ τὸν φαρμακώσῃ. ἔκτισεν ἕνα παλάτιον κατὰ πολλὰ ὡραιότατον εἰς τὰ θεμέλια τοῦ ὁποίου δὲν ἔβαλε καθόλου πέτρας, ἀλλὰ ἐστίβασεν ἁλάτι, καὶ ἐπάνω εἰς τὸ ἁλάτι ἔκτισε τοὺς τοίχους. Ἀφ' οὗ δὲ ἦλθεν ἐκεῖνος ὁ ἐχθρός του καὶ ἐπροσκύνησέ τον, τοῦ ἐχάρισεν ἐκεῖνο τὸ παλάτιον, δῶρον τάχα φιλίας, ἐκεῖνο δὲ ἦτον δῶρον δολοφονίας. διότι τὴν νύκτα ὁποῦ αὐτὸς

ἐσέβη

ἐσέβη πρῶτον εἰς αὐτὸ νὰ κοιμηθῇ, ἐκεῖνος εἶχε τέχνην προκατεσκευασμένην, καὶ ἔρρηξεν ἕνα αὐλάκι νερὸν εἰς τὰ θεμέλια, καὶ λυώνοντας τὸ ἀλάτι, ἔπεσε τὸ παλάτιον, καὶ ἐπλάκωσε τὸν τρισάθλιον ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἅπαντας, ὅπου ἦσαν ἐκεῖ.

Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ Μανσοὺρ εἰς τοὺς ἑκατὸν πενῆντα ὀκτὼ χρόνους. ὥρισε δὲ χρόνους εἴκοσι δύο. Ἦτον ἄνθρωπος δολερὸς καὶ ἀκριβὸς, καὶ ἀπὸ τὴν ἀκρίβειάν του ποτὲ ὑποκάμισον καλὸν δὲν ἐφόρεσεν, ἀλλὰ πάντοτε μπαλωμένον. καὶ μίαν ἡμέραν ἦλθεν ἕνας πτωχὸς γυμνὸς, καὶ τοῦ ἐζήτησεν ἕνα ὑποκάμισον νὰ τὸ φορέσῃ διὰ ὄνομα Θεοῦ, καὶ εὔγαλε καὶ τοῦ ἔδωσεν ἐκεῖνο ὅπου ἐφόρει, καὶ τὸ εἴδασι, καὶ εἶχε τρία μεγάλα μπαλώματα. Ἀπὸ δὲ τὴν φιλαργυρίαν του ἔκαμε νὰ πέρνῃ χαράτζι καὶ ἀπὸ τὰ ζῶα, καὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους. ἀπὸ δὲ τὰς ἀδικίας ὅπου ἔγιναν εἰς τὸν καιρόν του, ἔγινεν ἀκρίβεια καὶ πεῖνα μεγάλη τόσον, ὅσον οἱ ἄνθρωποι ἐσκότωναν τὰ σκυλία, καὶ τὰ ἔτρωγαν.

Μετὰ τὸν θάνατόν του ἔγινε διάδοχος τῆς Αὐθεντίας ὁ υἱός του ὁ Μωαμὲτ, Μαχαντὴς λεγόμενος, εἰκοστὸς τέταρτος ἀπὸ Μωάμεθ. ἦτον καὶ τούτος ἀπὸ τὸν πατέρατου ἀκριβώτερος. Εἶχε δὲ πάντοτε βουλωμένους τοὺς Χαζανάδες του. καὶ ὅταν ἀπέθανεν, ἐγύρεψαν εἰς τὸ σπήτιόν του, καὶ δὲν ηὑρήκασι πανὶ νὰ τὸν σαβανώσουσι, μήτε ξυλοκράββατον νὰ τὸν σηκώσουσι, καὶ τὸν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς μίαν ξυλόπορταν. καὶ φέροντες, τὸν ἔθαψαν ὑποκάτω εἰς μίαν καρύαν. ὥρισε καὶ οὗτος χρόνους δέκα.

Ἀποθανόντος τούτου ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν, εἰκοστὸς ἕκτος, ὁ Ἀαρὼν, λεγόμενος τοῦ Ῥεσίτη. ἦτον δὲ μέγας Αὐθέντης, ἀδελφὸς τοῦ Μουσέ. Οὗτος ὑπῆγε μὲ στράτευμα πολὺ, καὶ ἀπὸ τὸ Γκιζαῖρι ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἦλθεν ἕως εἰς τὴν Ῥώμην. καὶ εἰς τοὺς ἑκατὸν ἐννενῆντα ἐπῆγε, καὶ ἐπῆρε πάλιν τὴν Κύπρον, ἡ ὁποία προτήτερα ἀπὸ ἐσάτησεν. ἐσυμφώνησαν δὲ πάλιν νὰ δίδουσι χαράτζιον, πλὴν ἔλαβεν ἐκεῖθεν πολλὴν αἰχμαλωσίαν ἀνθρώπων. Εἰς δὲ τοὺς ἑκατὸν ἐννενῆντα δύο ἀπέθανεν. ὥρισε δὲ χρόνους εἰκοσιτρεῖς. Ἦτον πολλὰ καλὸς ἄνθρωπος, καὶ ἐλεήμων. ἠγαπημένος μὲ ὅλους, μάλιστα μὲ τοὺς Χριστιανοὺς, μὲ τοὺς ὁποίους ἠγάπα πολλὰ νὰ συναναστρέφεται, καὶ νὰ συμποσιάζῃ, καὶ νὰ χαίρεται.

Ἔτος ἀπὸ τῆς ἐρημώσεως ἑκατὸν ἐννενῆντα ἑπτὰ ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ Ἐλεμὶν, ὁ καὶ πατέρας τοῦ Ἀμπουλᾶ, υἱὸς δὲ τοῦ Ῥεχίτ. εἰς δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀποστάτησε τὸ Μπαγδάτι. ἦτον δὲ πρῶτος τῆς ἀποστασίας κάποιος, τὸ ὄνομάτου Ντάχερ. Ἐλθὼν οὖν ἔτος ὁ Ἐλεμὶν εἰς αὐτὸ, πρῶτον ἐτριγύρισε καὶ ἐκύκλωσε τὰ πέριξ χωρία, καὶ τὰ ἔλαβεν. ἦλθε δὲ, καὶ ἐστάθη ὄπισθεν ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ Μπαγδάτι. πολεμῶν δὲ ἔξωθεν μὲ παλαίστραις, μόλις μὲ μεγάλην φθορὰν καὶ πλείστους φόνους ἠδυνήθη καὶ τὸ ἐπῆρε. Τοῦτος δὲ ἦτον

πρῶτος πόλεμος τῶν Τούρκων εἰς τὸ Μπαγδάτι, πλὴν πολλὰ τὸ ἐταπείνωσαν· ὅμως ἐφονεύθη ἐκεῖ ὁ Ἐλεμὶν εἰς τοὺς ἑκατὸν ἐννενήκοντα ἐννέα. ὥρισε χρόνους τρεῖς, καὶ μῆνας τρεῖς. Εἰς τὰς ἡμέρας τούτου ἀπέθανε καὶ Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς, Βασιλεὺς Ῥωμαίων, φονευθεὶς νυκτὸς ὑπὸ τοῦ Τζημισκῆ.

Μετὰ τοῦτον, εἰκοστὸς ὄγδοος, ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν Μααμουὼ, πατέρας τοῦ Ἀμπᾶ, ἀδελφὸς τοῦ Ἐλεμὶν, τὸν ὁποῖον οὗτος ἐφόνευσεν. Οὗτος ἐπολέμησε μετὰ τῶν Ῥωμαίων εἰς τὴν Ἀνατολὴν, καὶ ἐπῆρε πολλὰ κάστρη καὶ χώρας εἰς τὴν Κιλικίαν, τὰ ὁποῖα πρότερον ἀπὸ τοὺς Τούρκους μὲ πόλεμον ἠλευθέρωσε Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς. Ἦλθον δὲ διὰ πεῖσμα τῶν Ῥω-
Περὶ τοῦ μαίων εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔβαλαν φωτίαν εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον. τὸν δὲ
Ἁγίου Ἰωάννην Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ζωντανὸν ἔκαψαν. Ἦτον δὲ τοῦτος ὁ Μαα-
Τάφου καὶ μουὼ ἄνθρωπος σοφὸς εἰς τὴν Ἀστρονομίαν. ὥρισε χρόνους εἴκοσι, καὶ ἀπέθανε.
Ἰωάννου
Τὴν δὲ Αὐθεντίαν τῶν Τούρκων διεδέξατο μετὰ τοῦτον Μετόσεμ Μπιλὰχ,
Πατριάρχου. εἰκοστὸς ἔννατος ἀπὸ Μωάμεθ. Εἰς τοὺς διακοσίους εἰκοσιτρεῖς χρόνους ἔκαμε καὶ τοῦτος φοβεροὺς πολέμους κατὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ πολλὴν αἰχμαλωσίαν καὶ κούρση ἐξ αὐτῶν ἔλαβεν ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς διὰ ξηρᾶς, καὶ διὰ θαλάσσης, ὅτι εἰς τὸν καιρόν του ἔκαμεν Ἀρμάδα δυνατὴν, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν πρὸ αὐτοῦ. ἦτον δὲ ἄνθρωπος ἀνδρεῖος. Λέγουσιν, ὅτι ἐσήκωνε βάρος,
1000 ὡς χίλιαις λίτραις. ὥρισε δὲ χρόνους ὀκτὼ, καὶ ἀπέθανε.

Μετὰ τοῦτον ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἀρχῆς, τριακοστὸς, ὁ Ἐλβάτεκ Μπιλὰχ, εἰς τοὺς διακοσίους εἰκοσιεπτά. Οὗτος διὰ νὰ κάμῃ δύναμιν, ἔφαγε κρέας Λεονταρίου. ὅμως τοῦτο τὸν ἔφερε μᾶλλον εἰς ἀσθένειαν καὶ ἀδυναμίαν πολλὴν, ὅσον εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν. ὥρισε χρόνους πέντε, μῆνας ἐννέα.

Τὴν δὲ Αὐθεντίαν ἔλαβεν Ἐλμετόκελ Ἀλλαλά. Τοῦτο τὸ ὄνομα ἐξηγεῖται, ὁ ἐλπίζων εἰς Θεὸν, ἔστι γὰρ Ἀραβικόν. ἀπὸ τούτου ἄρχισαν καὶ οἱ λοιποὶ νὰ λαμβάνουσιν, ἀφ' οὗ ἔπερναν τὴν Αὐθεντίαν, ὑψηλὰ καὶ μεγάλα ὀνόματα. Οὗτος ἐπεριτείχισε τὸ Ταμιάθι, καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰς τὰ χαλάσματα ὁποῦ εἶχεν. ὥρισε χρόνους δεκατέσσαρας, καὶ ἀπέθανεν.

Ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ Μεσαύσερ Μπιλὰν, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ, στερεωμένος ἐκ Θεοῦ. ἦν δὲ υἱὸς τοῦ ἄνωθεν. Οὗτος ἠσθένησε, καὶ ἔστρωσάν του ἕνα
Ὅρα πεύκι μεγάλον εὔμορφον νὰ πλαγιάσῃ. τὸ δὲ πεύκι εἶχε μὲ τὴν ὑφαντικὴν
προφη- τέχνην ζωγραφισμένον εἰς τὸ μέσον ἕναν ἄνθρωπον καβελλάριον, μὲ κορώναν
τείαν εἰς τὸ κεφάλι, γύρωθεν δὲ εἶχε γράμματα Περσικά. τὰ ὁποῖα βλέπων ὁ
πευκίου. Μεσαύσερ Μπιλὰν, ἔκραξεν ἄνθρωπον Πέρσην νὰ τὰ διαβάσῃ. Ὁ δὲ Πέρσης ἀναγινώσκων αὐτὰ, εὐθὺς ἄλλαξεν ἡ ὄψις τοῦ προσώπου του, καὶ ἐκιτρίνισε. καὶ αὐτὸς τὸν ἐρώτησε νὰ εἰπῇ τί λέγουσι τὰ γράμματα. αὐτὸς δὲ μετὰ φόβου καὶ τρόμου πολλοῦ ἐσιώπα. ὅμως τὸν ἐφοβέρισε νὰ κόψῃ τὴν κεφαλήν του, ἂν δὲ τοῦ εἰπῇ τί λέγουν. Ὁ δὲ Πέρσης λέγει. ταῦτα τὰ γράμματα, ὦ Αὐθέντα, θέλω σοῦ τὰ εἰπεῖ, πλὴν ὄμνυσόν μοι νὰ μή με κακοποιήσῃς ὕστερον. καὶ αὐτὸς

τοῦ

τȣ͂ ὤμοσε. Λέγει γȣ͂ν ὁ Πέρσης. ταῦτα, ὦ Αὐθέντα, λέγȣσιν, ὁ῞ποιος καθίσῃ εἰς τȣ͂το τὸ πεῦκι, δὲν θέλει ζήσει, ἀλλὰ ἓξ μιν͂ας. Αὐτὸς δὲ ἀκȣ́σας, εὐθὺς ἀνεπήδησε. τρέχωντας δὲ νὰ φύγῃ, ἐσκόνταψε, καὶ πεσὼν ἐξέψυξεν. ὥρισε μόνον μιν͂ας ἓξ κατὰ τὴν προφητείαν τȣ͂ πεȣκίȣ. ἦτον δὲ χρόνων πέντε.

Ε῎λαβε δὲ τὴν Αὐθεντίαν ὁ Μεσιλὼ Μπιλὰχ. ὥρισε καὶ ἔτος μῆνας ἐννέα, χρόνȣς β'. ἐφόνευσε δὲ αὐτὸν ὁ ἀνεψιός τȣ εἰς τȣ̀ς διακοσίȣς πενῆντα ἕνα.

Γίνεται Διάδοχος τȣ́τȣ ὁ Μετὲζ Μπιλὰχ. ὥρισε χρόνους τέσαρες, μιν͂ας ἓξ. τȣ͂τον τὸν ἐφόνευσε τὸ φȣσάτον τȣ.

Εἰς τȣ̀ς διακοσίȣς πενῆντα πέντε ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν Μότεδ Μπιλάχ. ὥρισε μιν͂ας ἕνδεκα. ἐφονεύθη δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν Τȣρκῶν. Εἰς τȣ́τȣ τὰς ἡμέρας ἐσύκωσε κεφάλι ἕνας, τὸ ὄνομά τȣ Χαπίπης. ἦτον δὲ Μάγος, ἀδικητὴς, καὶ κακὸς ἄνθρωπος. ἔλεγε δὲ τὸν ἑαυτόν τȣ, ὅτι εἶναι Θεὸς, καὶ ἐκατέβη ἀπὸ τὸν Οὐρανόν. Ε῎πίσευσαν δὲ εἰς αὐτὸν ἄνδρες χιλιάδες δεκοκτὼ, οἱ ὁποῖοι τȣ͂ ἐθυσίαζαν ὡς Θεόν. ἐκράτησεν ἡ Ἀποστασία τȣ χρόνȣς δεκατέσαρες. Ε῎πολέμησε δὲ πολλȣ̀ς Αὐθεντάδες, καὶ ἐπῆρε πολλȣ̀ς τόπȣς καὶ χώρας. ἦλθε γȣ͂ν καὶ εἰς τὰς ἡμέρας τȣ͂ Μότεδη, καὶ ἐπολέμησε μετ' αὐτȣ͂, καὶ πολλȣ̀ς τόπȣς τȣ͂ ἐρήμωσε μὲ μεγάλαις αἱματοχυσίαις. Ἀποστασία τοῦ Χαπίπη.

Θανόντος δὲ τȣ́τȣ τȣ͂ Μότεδη, ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ Μοτίμετ Ἀλλαλά. Οὗτος εὐθὺς ἔδραμε μὲ δύναμιν μεγάλην κατὰ τȣ͂ Μάγου τούτȣ τȣ͂ Χαπίπη. καὶ πολεμήσας μετ' αὐτȣ͂ τὸν ἔλαβε ζωντανὸν, καὶ ἀπεκεφαλισέτον. τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτȣ͂ ἔφερε, καὶ τὴν ἔστησεν εἰς τὴν πόρταν τȣ͂ Κάσρȣ. ἀπέθανε δὲ καὶ τȣ͂τος μὲ θάνατον φυσικὸν εἰς τȣ̀ς διακοσίȣς ἑβδομῆντα ὀκτώ. ὥρισε χρόνȣς εἴκοσι.

Διαδέχεται τὴν Αὐθεντίαν ὁ Μεετουντὶν Μπιλάχ. ὥρισε χρόνȣς ἐννέα. ἀπέθανε δὲ εἰς τὸ Μπαγδὰτ, ὡς λέγȣσιν, ἐκ τῆς πολλῆς πορνείας.

Γίνεται Αὐθέντης ὁ υἱὸς τȣ́τȣ ὁ Μȣκτεφὴς Μπιλάχ. Εἰς τȣ́τȣ τὰς ἡμέρας ἐσυκώθη ἄλλο κεφάλι, κάποιος Χȣσεῆς, καὶ κατερήμωσε πολλὰς χώρας τῆς Δαμασκȣ͂, διότι ἐθανάτωνε τȣ̀ς ἀνθρώπȣς, ὅσȣς εὕρισκεν εἰς τὰς χώρας. ἦλθε δὲ καὶ ἕως τῆς Δαμασκȣ͂, καὶ οἱ Δαμασκηνοὶ τὸν ἐπροσκυνήσαν νὰ τȣ͂ δίδȣσι χαράτζι. Πρὸ δὲ ὀλίγων χρόνων ἀποστάτησε καὶ τὸ Μισῆρι. ὥριζε δὲ εἰς αὐτὸ κάποιος Τότονης. Ε῎στειλε δὲ ὁ Μȣκτεφὴς φȣσάτον, καὶ τὸ ὑπόταξε πάλιν, πλὴν μὲ πόλεμον δυνατὸν, φονευθεὶς ὁ Τότονης, τȣ͂ ὁποίȣ τὸν βίον ἔλαβεν ὁ Μȣκτεφής. ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς εἰς τȣ̀ς διακοσίȣς ἐννενῆντα πέντε. καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀνέβη ὁ Νεῖλος ὁ ποταμὸς ὀργυίας δεκαξεῖς. Ἀποστασία τȣ͂ Χȣσεῆ. Ἀποστασία Μισηρίȣ. Νείλȣ ἀνάβασις ὑπέρμετρος.

Ο῾ δὲ Ἀδελφὸς αὐτȣ͂, ὁ Μȣκτιντὴρ Μπιλὲ, ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν. Εἰς δὲ τȣ̀ς τριακοσίȣς δύο ἦλθον οἱ Μαγριπίδες, καὶ πολεμήσαντες ἔλαβον τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Εἰς δὲ τȣ̀ς τριακοσίȣς δεκατέσαρας ἐπήρασιν οἱ Ρ῾ωμαῖοι τὴν Μάλταν μὲ πλȣ͂τον πολύν. Μαγριπ. ἔλαβον τὴν Ἀλεξάνδρ.

Καὶ εἰς τȣ̀ς τριακοσίȣς δεκαεπτὰ, ἔχων Βεζύρην ἔτος ὁ Μȣκτιντὴρ,

ὠργίσθη κατ' αὐτοῦ, καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ. τοῦτο μαθὼν ὁ Βεζύρης, ὀνόματι Μόνες, ἐπάτησε τὴν νύκτα τὸ Παλάτιον μὲ δώδεκα ἀνθρώπους, καὶ ἔπιασε τὸν Μουκτουντὴρ, καὶ τὸν ἐφυλάκωσεν. ἐπῆρέ του δὲ καὶ φλωρία χιλιάδας ἑξακοσίας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξημέρωσεν, ἐκάθισεν αὐτὸς Αὐθέντης. Ὁ δὲ λαὸς δὲν τὸν ἔστερξε. καὶ δραμόντες κατέκοψαν αὐτὸν, καὶ ἐκάθισαν πάλιν Αὐθέντην τὸν Μουκτουντὴρ. ἐφονεύθη δὲ ἔτος εἰς τὸν πόλεμον εἰς τοὺς τριακοσίους εἴκοσι. ὥρισε χρόνους εἰκοσιτέσσαρας. Εἰς τούτας τὰς ἡμέρας ἐπανέστησαν οἱ Τοῦρκοι, καὶ ἐπάτησαν τὴν Δαμασκὸν, καὶ ἐχάλασαν πολλὰς Ἐκκλησίας, καὶ Μοναστήρια Ἰακωβιτῶν, καὶ Νεστοριανῶν, ἤγουν Κοπτῶν. ἐχάλασαν δὲ καὶ τὸν περίφημον καὶ περικαλλέστατον Ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἡ ὁποία ἦτον τῶν Ὀρθοδόξων. ἔλαβον δὲ ἐξ αὐτῆς πολλὰ πολύτιμα σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ. εἰς τοὺς τριακοσίους δεκατρεῖς ἔκαμαν νὰ παίρνουσι χαράτζι ἀπὸ τοὺς Καλογήρους, καὶ ἀπὸ τοὺς Ἀρχιερεῖς. ἀνεφέραντο δὲ εἰς τὸν Μουκτουντὴρ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Μοναχοὶ, καὶ αὐτὸς ἀποφάσισεν, ὅτι οἱ Καλόγηροι κατὰ τὴν ἐλευθερίαν ὁποῦ ἔχουσιν ἀπὸ τὸν Προφήτην, ἔτζι νὰ εὑρίσκωνται πάντοτε ἐλεύθεροι ἀπὸ κάθε Βασιλικὸν δόσιμον.

Ἐκκλησιῶν καὶ Μοναστηρίων χαλασμός.

Καὶ εἰς τοὺς τριακοσίους εἴκοσι, ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ Κάχερ Μπιλὰχ, ὅ ἐστιν ἀσεβὴς τοῦ Θεοῦ. ἦν δὲ τεσσαρακοστὸς ἀπὸ Μωάμεθ. Εἰς τοὺς τριακοσίους εἰκοσιδύο ἦλθον οἱ Πέρσαι, καὶ ἐκούρσευσαν τὸ Μισῆρι. ἔλαβον δὲ ζῶντα τὸν Κάχερ καὶ ἔβαλάν τον εἰς φυλακήν. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ Πέρσαι ἐστράφησαν εἰς τὴν Περσίαν, ἠλευθέρωσαν τὸν Κάχερ ἀπὸ τὴν φυλακήν. Αὐτὸς δὲ πολλὰ ἐλυπήθη διὰ τὴν πολλὴν ἐκείνην καταφρόνησιν, καὶ δὲν ἤθελε πλέον τὴν Αὐθεντίαν, ἀλλὰ τὴν ἔδωσε τοῦ υἱοῦ του. ὁ δὲ υἱός του τὸν ἐμίσησε πολλὰ, καὶ μήτε κἂν τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν δὲν τοῦ ἐδίδεν, ὥστε ἐκαταστήθη, καὶ ἐπεριπάτει μὲ παλαιὰ καὶ ξεσχισμένα, ζητῶν ἐλεημοσύνην. καὶ οὕτως ἀτίμως ἀπέθανεν.

Διαθήκη τοῦ Προφήτου ὠφέλησε.

Εἰς δὲ τοὺς τριακοσίους εἴκοσι ἐννέα ἔλαβε τὴν Αὐθεντίαν ὁ Ῥάντη Μπιλᾶς, ὅ ἐστιν, ἀρεστὸς τοῦ Θεοῦ. Ἦτον ἄνθρωπος εἰρηνικὸς καὶ πρᾶος. ὅθεν εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν οἱ Τοῦρκοι ἔκαμαν ἀγάπην μετὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ τοὺς ἔδωσαν ὅλαις ταῖς χώραις ὁποῦ τοὺς ἐπῆραν εἰς τὴν Ἀνατολήν. Βλέποντες δὲ οἱ Μπασάδες του, ὅτι εἶναι εἰρηνικὸς καὶ μαλακὸς ἄνθρωπος, ἐκακοτρόπησαν, καὶ ἀποστάτησαν, καὶ διεμέρισαν τοὺς τόπους καὶ ταῖς χώραις εἰς πολλὰς Αὐθεντίας, καὶ δὲν τοῦ ἄφησαν μόνον τὸ Μπαγδάτι. ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς, ὡς λέγουσί τινες, ὑπὸ πολλῆς πορνείας. ὡς δὲ ἄλλοι εἶπον, φαρμακώσαντες αὐτόν. ὥρισε χρόνους ἕξ, μῆνας δέκα.

Ἀποστασία Τούρκων.

Εἰς τοὺς τριακοσίους εἰκοσιοκτὼ ἀπέθανε Σεὴτ, ὁ υἱὸς τοῦ Πατρικίου. ἦτον δὲ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, πλὴν Κόπτης. Εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἔγινε σύγχυσις, καὶ σκάνδαλον μεγάλον ἀναμεταξὺ Κοπτῶν, καὶ Χριστιανῶν ὀρθοδόξων. ὁ δὲ Αὐθέντης τῆς Αἰγύπτου ἐφυλάκωσε πολλοὺς, ἐξ ἑκατέρου μέρους, ζημιώνοντάς τους εἰς σάμψα, τόσον ὁποῦ μὲ τὸ ζυγὶ ἔπερνε τὸ ἀσή-

Σκάνδαλον καὶ ζημία Χριστιανῶν.

μι. Βλέποντες δὲ τὴν τόσην του ἁρπαγὴν, ὁποῦ τοὺς ἔκανεν, ἦλθον κλαίοντες τὴν ἀδικίαν εἰς τὸν Ῥαύτην τὸν πρῶτον, καὶ αὐτὸς ἀπόφασισε νὰ τοὺς τὰ στρέψῃ ὀπίσω. πλὴν οἱ Χριστιανοὶ, διὰ νὰ ἔχωσι τὴν φιλίαν του, ἔδωσάν του ἀπὸ ταῦτα φλωρία χιλιάδας πέντε. Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐπάτησαν οἱ Τοῦρκοι τὸν Ἀσκάλωνα. καὶ οἱ μὲν Χριστιανοὶ ἔφυγον, αὐτοὶ δὲ ἔκαψαν μίαν μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου, λεγομένην Χλωριανήν. τὸ δὲ κάκιστον τῶν Ἑβραίων γένος ἔφερναν τὰ ξύλα, καὶ πρῶτον μὲν τὴν ἐγέμωσαν ἕως ἐπάνω εἰς τὸν θόλον, ἔπειτα ἔβαλαν φωτίαν. Ἐκκλησία τῆς Θεοτόκου καίεται.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Ῥαύτη, ἔγινε διάδοχός του ὁ Μουχτιφὴς Μπιλᾶς ὁ ἀδελφός του. ὥρισε δὲ χρόνους τέσσαρας, καὶ ἔκαμε παραίτησιν θεληματικῶς εἰς τοὺς τριακοσίους τριάκοντα δύο. ἔγινε δὲ τότε πεῖνα μεγάλη ἀπὸ ψωμὶ, μόνον δὲ τὸ κρασὶ ἦτον πλῆθος, ὡς τὸ νερόν.

Καὶ εἰς τοὺς τριακοσσοσίους τριάντα ἕνα χρόνον ἦλθον οἱ Χριστιανοὶ Ῥωμαῖοι ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μετὰ βαρείας δυνάμεως, καὶ ἔλαβον ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ πολλοὺς Τούρκους σκλάβους. Ἔπειτα οἱ Χριστιανοὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους νὰ τοὺς δώσουσι τὸ Ἅγιον Μανδήλιον, καὶ νὰ ἐλευθερώσουσι τοὺς Τούρκους ὁποῦ ἔχουσι σκλάβους. καὶ δὴ λοιπὸν ἔδωσαν οἱ Τοῦρκοι τὸ Ἅγιον Μανδήλιον, καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἠλευθέρωσαν τοὺς Τούρκους. Τοῦτο τὸ Ἅγιον Μανδήλιον ἐφυλάττετο εἰς τὴν Ἔδεσαν ἀπὸ Χριστοῦ ἕως τότε, καὶ τότε μὲ τοιοῦτον τρόπον τὸ ἔλαβον οἱ Χριστιανοὶ, καὶ τὸ ἔφεραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς τὰς ιέ. τοῦ Αὐγούστου. ὅθεν καὶ ἑορτάζεται εἰς τὰς ιϛ΄. τοῦ αὐτοῦ, διὰ τὴν τῆς Κοιμήσεως Ἑορτήν. Περὶ τοῦ Ἁγίου Μανδηλίου.

Ὕστερα, ἀπὸ τὸν Μουχτιφὴν, ἔλαβε τὴν Ἡγεμονίαν, ὁ Μουστέκφη Μπιλὰχ, ὁ τούτου ἀνεψιός. οὗτος εἶχε Βεζύρην, τὸ ὄνομά του Σὲφ Ντόλε, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ σπαθὶ ὅλονῶν. Εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ὥριζεν εἰς τὴν Αἴγυπτον κάποιος, τὸ ὄνομά του Καφοὺρ, εἰς δὲ τὴν Δαμασκὸν καὶ τὸ Ἀλέπι ὁ Ἐχαχὰν Χιώτης. Τοῦτοι δὲ ὅλοι ἀποστάτησαν ἀπὸ τὸν Μουστέκφην, καὶ πλέον δὲν τοῦ ὑποτάσσοντο, καὶ αὐτὸς ἔστειλε τὸν Σὲφ Ντόλε, τὸν Βεζύρην μὲ φουσάτον, καὶ πρῶτον μὲν ἐπῆρε τὸ Ἀλέπι, ἔπειτα τὴν Δαμασκόν. οἱ δὲ Δαμασκηνοὶ ἔγραψαν εἰς τὸ Μισίρι τοῦ Καφοὺρ τὰ γινόμενα, καὶ ὅτι νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειάν τους, διότι θέλει εἶσαι καλὸν ἐδικόν του, ἂν νικηθῇ ὁ Σὲφ Ντόλες. ὁ δὲ Καφοὺρ ὥρμησεν εὐθύς. Μαθὼν δὲ ὁ Σὲφ Ντόλες, ὅτι ὁ Καφοὺρ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν διὰ πόλεμον, εὐγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν καὶ ἐτέντωσεν. ἦλθε δὲ σιμὰ καὶ ὁ Καφοὺρ. ἦτον δὲ ἡμέρα παρασκευὴ, τὴν ὁποίαν οἱ Τοῦρκοι ἑορτάζουσιν ἔχοντες ἀργίαν. Οἱ δὲ Ἀγάδες τοῦ Σὲφ Ντόλε εἶπον, νὰ μὴ πολεμήσωσι τὴν παρασκευὴν, ὅτι εἶναι ἡμέρα χαρᾶς καὶ πανηγύρεως, καὶ οὕτως ἀναπαύοντο. Ὁ δὲ Καφοὺρ μαθὼν τοῦτο, ἔπεσεν ἔξαφνα εἰς αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἐδίωξεν ἕως εἰς τὸ Χάμψ. Ἔφθασαν δὲ ὁ Σὲφ Ντόλες φεύγων, καὶ ὁ Καφοὺρ διώκων, εἰς ἕνα τόπον λεγόμενον Ῥασάν. ἦτον δὲ ὁ τόπος ἀνήφορος, καὶ

ὁ Σὲφ

ὁ Σὲφ Ντόλες, ἀφ' οὗ ἀνέβη τὸ βουνόν, ἐστράφη καὶ ἐπῆρεν ἀπὸ κάποτε τὸν Καφέρ. καὶ οὕτως ἐνικήθη ὁ Καφὲρ διὰ τὴν πολλὴν του στρατύτητα. διότι οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του, στραφέντες μετὰ βίας νὰ φύγουσιν, ἐπλάκωνεν ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ ἔπιπταν εἰς τὸ ποτάμι, καὶ ἐπνίγοντο. ἔλαβε δὲ καὶ σκλάβους ζωντανοὺς ὁ Σὲφ Ντόλες, ὡς τέσσαρας χιλιάδας. Μετὰ ταῦτα ἔγιναν πόλεμοι μεγάλοι καὶ φοβεροὶ ἀναμεταξὺ τούτων τῶν δύο. ὕστερον δὲ ἔκαμαν ἀγάπην, καὶ ἔκαμαν καὶ συμπενθερίαν. ἔκαμε δὲ παραίτησιν ὁ Μουστένφης Μπιλὰ εἰς τοὺς τετρακοσίους τριανταπέντε χρόνους τῆς ἐρημώσεως.

Τὴν δὲ Αὐθεντίαν ἔδωσε τοῦ ἀνεψιοῦ του Μούτιε Λιλά, καὶ εἰς τοὺς τετρακοσίους πενῆντα ἕνα χρόνον ἐπῆρασιν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ Ἀλέπι.

Τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει ὥρισεν εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ Γιόχας ὁ Μαῦρος. οὗτος ἄνοιξε καὶ ἐμεγάλωσε τὴν χώραν, καὶ τὰ τειχία του Μισηρίου, καθὼς τὴν σήμερον φαίνεται, καὶ τὸ ὠνόμασε Κάιρ. Ἔκαμε δὲ παραίτησιν ὁ Μούτιε Λιλά. ὥρισε χρόνους εἴκοσι ἐννέα, καὶ μῆνας τέσσαρας.

Ἔδωσε δὲ τὴν Αὐθεντίαν εἰς τὸν υἱόν του, ὀνόματι Ἐπὰε Αηλὰχ, ὅ ἐστιν ὑπακοὴ τοῦ Θεοῦ. Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας του Πατρός του ἐδυναμώθησαν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ τόσον ἐπαπείνωσαν τοὺς Τούρκους, ὅτι τοὺς ἐπερναν χαράτζι. Εἰς δὲ τοὺς τετρακοσίους ἑβδομῆντα πέντε, οἱ Τοῦρκοι ἐχάλασαν τὰς συμφωνίας, καὶ δὲν ἔδιδαν πλέον τὸ συνηθισμένον καὶ συμφωνισμένον χαράτζι ὁποῦ ἔδιδαν τῶν Ῥωμαίων. ὅθεν ἀπεστάλθη παρὰ τοῦ Βασιλέως Βασιλείου, υἱοῦ Ῥωμανοῦ, Βάρδας ὁ σκληρὸς εἰς τὴν Συρίαν, καὶ ἐπάτησε τὸν τόπον, καὶ τὰ δασήτια του Σὲφ Ντόλε, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν πολὺν πλοῦτον. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Βάρδας ἐστράφη πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ζητῶντας νὰ γένη Βασιλεὺς Ῥωμαίων, εὗρεν, εἰς αὐτὴν τὴν σύγχυσιν τῶν Ῥωμαίων, ἄδειαν ὁ Σὲφ Ντόλες, καὶ ἦλθε καὶ ἐπάτησε τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ διὰ πεῖσμα τῶν Χριστιανῶν Βασιλέων ἐχάλασε τὸ περικαλλέστατον ἐκεῖνο Μοναστήριον του Ἁγίου Συμεών. καὶ τοὺς μὲν Καλογήρους πάντας ἐφόνευσε, τὰ δὲ Ἱερὰ σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἐπῆρε, καὶ τέλεον τὸ ἐρήμωσεν. Ἦτον Μοναστήριον μέγα Κοινόβιον, καὶ Κάστρον δυνατόν. ἐπολεμήθη δὲ ἡμέρας τρεῖς, καὶ εἰς τὰς τέσσαρας ἐπατήθη.

Ὁ Βάρδας σκληρὸς εἰς τὴν Συρίαν.

Τὸ Μοναστήριον του Ἁγίου Συμεὼν ἐχάλασαν οἱ Τοῦρκοι.

Καὶ εἰς τοὺς τετρακοσίους ὀγδοῆντα ἕνα ἀπέθανεν ὁ Ἐπὰε Αηλάχ. ὥρισε χρόνους δέκα ἑπτὰ, καὶ μῆνας ἐννέα. Ἔλαβε δὲ τὴν Αὐθεντίαν ὁ Γκάτερ Μπιλὰχ, ὅ ἐστι δυνατὸς εἰς Θεόν. ὥρισε δὲ χρόνους σαράντα ἕνα, καὶ ἄλλος ἀπὸ τοῦτον δὲν ἐκάθισε περισσοτέρους χρόνους. Εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἔγινεν Αὐθέντης του Μισηρίου ὁ Χάκεμ Ἀμπείλε. ἔγιναν δὲ καὶ πόλεμοι πολλοὶ εἰς τὸν καιρόν του. ἀπέθανε δὲ εἰς τοὺς τετρακοσίους εἴκοσι δύο.

Περὶ δὲ του Χάκεμ Ἀμπείλε, Αὐθέντης του Μισηρίου, εἴπομεν καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν του τρίτου Τμήματος. λέγονται δὲ ξένα τινὰ καὶ τεράστια περὶ αὐτοῦ, καὶ σχεδὸν ἄπιστα. πλὴν, ὡς εὑρίσκεται ἐν τῷ Ἀραβικῷ, οὕτω γράφομεν καὶ ἡμεῖς ταῦτα, ἀλλὰ σωπήμως παῖν. Λέγεται δὲ, ὅτι ἦτον Μάγος

Περὶ του Χάκεμ Ἀμπρίλε.

Ἀστρονόμος, καὶ τόσον ὑψώθη μὲ ταῖς μαγείαις του, ὅσον ἔλεγε καὶ τὸν ἑαυτόν του νὰ εἶναι Θεός, καὶ ὅτι ἐπεριπάτησεν ἐπάνω εἰς τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ, ὡσὰν νὰ ἐπεριπάτει τὴν γῆν. ἔλεγε δὲ, ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ εἶναι ὑπὸ τὴν γῆν κρυμμένος μέγας θησαυρὸς, ὅσον ὁποῦ κρατεῖ τριῶν ἡμερῶν δρόμον εἰς μάκρος, καὶ ὅτι εἰς τὸν θησαυρὸν αὐτὸν πλησίον νὰ τρέχῃ ἕνα ποτάμι ὑδράργυρος. ἤθελε δὲ νὰ τὸν ἀνοίξῃ, ὅμως ἐφοβεῖτο τὸν ποταμὸν, πλὴν ἀποφάσισε νὰ τὸν ἀνοίξῃ. Ἦτον δὲ καὶ μία γυναῖκα, τὸ ὄνομά της Κάερ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ τὸ Μισῆρι ὠνόμασαν Κάερ, ἦτον δὲ καὶ αὐτὴ μάγισσα, καὶ μὲ ταῖς μαγείαις της δὲν τὸν ἄφηνε νὰ ἀνοίξῃ τὸν θησαυρόν. Ὁ δὲ Χάκεμ εἶχεν ἐπάνω εἰς τὴν πόρταν τοῦ Κάσρου στημένον ἕνα Δαιμόνιον, καὶ τοῦ ἔλεγεν ἔτι ἐμάνθανεν. εἶπέ του δὲ καὶ διὰ τὴν γυναῖκα, ὅτι τὸν ἐμποδίζει μὲ ταῖς τέχνας της εἰς τὴν ἄνοιξιν τοῦ θησαυροῦ, ὅθεν τὴν ἐφόνευσεν. Εἶχεν ὅμως αὐτὴ τρεῖς ἀδελφοὺς μάγους καὶ αὐτούς. οὗτοι μαθόντες τὸν τῆς ἀδελφῆς θάνατον, ἦλθον εἰς ἐκδίκησιν αὐτῆς ἐναντίον τοῦ Χάκεμ. Ἐλθὼν δὲ ὁ πρῶτος, ἀνήγγειλε τὸν ἐρχομὸν αὐτοῦ τὸ Δαιμόνιον εἰς τὸν Χάκεμ. ἐφόνευσε γοῦν καὶ αὐτόν. ὁμοίως καὶ τὸν δεύτερον. Ἐλθὼν δὲ καὶ ὁ τρίτος, ὄντας μᾶλλον σοφώτερος εἰς τὰ μαγικὰ, εὐθὺς ἐκατέβασε τοῦ Χάκεμ τὸ Δαιμόνιον ἀπὸ τὴν πόρταν, καὶ ἔστησεν αὐτὸς ἐκεῖ ἕτερον ἐδικόν του. Ἔλεγον δὲ τοῦτον Ἀμπτελαζήζ. καὶ εὐθὺς ἄνοιξε τὸν θησαυρὸν, καὶ εὔγαλεν ἐκεῖθεν μίαν Βασιλικὴν φορεσίαν, καὶ φορένοντάς την μιᾶς σκλάβας του, τὴν εὔγαλε νὰ περιπατῇ εἰς τὸ παζάρι. ἅρπαξάν την λοιπὸν, καὶ τὴν ἤφεραν εἰς τὸν Χάκεμ, καὶ ἐξετάζοντας, ἔμαθε τὸ πρᾶγμα. Κράζει λοιπὸν τὸν Ἀμπτελαζήζ. ὁ δὲ ἐλθὼν ἐφάνη εἰς τὸν Χάκεμ ἔμπροσθὰ ὡσὰν ἕνα βουνόν. ὅθεν, φοβηθεὶς ὁ Χάκεμ, τὸν ἐπερικάλεσε νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν θησαυρὸν νὰ τὸν ἰδῇ, καὶ ἐκεῖ ὁ Ἀμπτελαζὴζ μὲ ταῖς μαγείαις του ἄφησε τὸν Χάκεμ, καὶ πλέον ἐπάνω δὲν εὐγῆκεν. Ἀλλὰ ταῦτα μῦθοι μᾶλλον εἶναι, ἢ ἀλήθεια. Ἔκαμε δὲ ὁ Χάκεμ νόμον, νὰ πέρνουσι διὰ γυναῖκα οἱ ἄνθρωποι καὶ μητέρας, καὶ ἀδελφὰς, καὶ θυγατέρας. ἀκόμι ἔκαμε νόμον, νὰ προσκυνᾷ καθ᾽ ἕνας ἔτι θέλει, καὶ νὰ πιστεύῃ ὅπως θέλει. Ἀπὸ τότε γοῦν, καὶ ἕως τώρα, ἐσυκώθη καὶ κρατεῖ ἡ Αἵρεσις ὁποῦ λέγεται Ντρουζίδες. Τοῦτοι ἀκολουθοῦσι κατὰ πάντα τρόπον τὴν διδαχὴν τούτου τοῦ Χάκεμ, καὶ τοῦτον ἔχουσι διὰ Διδάσκαλόν τους καὶ διὰ Προφήτην τους. Λαμβάνουσιν εἰς γυναῖκας τὰς μητέρας τους, καὶ ἀδελφὰς, καὶ θυγατέρας τους. Ὅς τις ἀπαντήσῃ γυναῖκα νὰ τὴν ἰδῇ εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ νὰ τὴν ἐγγίσῃ εἰς τὸ φόρεμα, ἠμπορεῖ ἀκωλύτως νὰ συνευρεθῇ καὶ μὲ ταύτην. Ὅθεν αἱ γυναῖκες περιπατοῦσι σκεπασμέναι μὲ μαῦρα φορέματα. καὶ ὅταν ἀπαντήσωσιν ἄνδρα, τρέχουσι νὰ πιάσωσι τὸν τοῖχον πρὸ τοῦ νὰ πιάσῃ αὐτὰς ὁ ἄνδρας, καὶ ἔπω δὲν ἠμπορεῖ πλέον ὁ ἄνδρας νὰ τὴν πειράξῃ εἰς μίξιν. ἢ ἂν δὲν εἶναι τοῖχος, πίπτει ἐπὶ πρόσωπον νὰ μὴ τὴν ἰδῇ. Ἔχουσι δύο γέροντας, καὶ αὐτοὶ κατοικοῦσιν ἔξω εἰς ἔρημον τόπον, καὶ τρέχουσιν ὅλοι πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες τοὺς λογισ-

Τὸ Κάερ πόθεν ὠνομάσθη ἔπω.

Νόμοι τοῦ Χάκεμ.

Αἵρεσις τῶν Ντρουζίδων.

μὲς τες ὡς ἐξομολογέμενοι, καὶ αὐτοὶ τὲς δίδεσιν ὀλίγον ψωμὶ μὲ κρασὶ χάριν εὐλογίας. Τῦτο, ὡς νομίζω, ἔχεσι παρὰ τῶν Χριστιανῶν. Μήτε Σμαΐδιν ἔχεσι, μήτε Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ ὅπε εὑρεθῇ καθ' ἕνας, ψάλλει καὶ προσεύχεται. Τρώγεσι τὸ χοίρειον κρέας, πίνεσι κρασὶ, ὡς ἀκώλυτον. Ἀγαπῦσι τὸν Χριστὸν, τὸν δὲ Μωάμεθ ἀποστρέφονται. τὸν Διάβολον εὐλαβοῦνται ὡς κτίσμα Θεῦ, καὶ νὰ τὸν ὑβρίσῃ τινὰς σκανδαλίζονται. Ἀπὸ ταύτην τὴν Αἵρεσιν εἶναι πολλοὶ εἰς τὸ Παρασάμι, Σκήτι, Ἀσὲρ, Βερέτι, Δαμασκὸν, καὶ Τρίπολιν. Ἀπὸ τέτες ἦτον, καὶ ὁ λεγόμενος Μανόγλης ὁ καὶ πρὸ ὀλίγων χρόνων γενόμενος Μπασίας εἰς τὰ μέρη αὐτὰ, ὅστις καὶ ἀποστάτησεν.

Ὤρισε δὲ ἔτος ὁ Χάκεμ, χρόνες σαρανταπέσσαρας. ἦν δὲ τεσσαρακοστὸς ἕκτος ἀπὸ Μωάμεθ. Ἕως τέτε τῦ Χάκεμ φαίνεται ἡ Αἴγυπτος νὰ ἦτον εἰς τὴν ὑποταγὴν τῶν κατὰ καιρὲς ἀμηρευσάντων εἰς τὲς Τέρκες. Ἀπὸ δὲ τέτε διηρέθη ἡ τῶν Τερκῶν Αὐθεντία. καὶ εἰς μὲν τὴν Περσίαν ἦτον ἄλλος Βασιλεὺς, καὶ εἰς τὸ Μπαγδάτι ἄλλος, ὁ τῶν Τερκῶν τέτων Ἀρχηγὸς, ὁ ἀπὸ Μωάμεθ καταγόμενος. εἰς δὲ τὴν Αἴγυπτον ἦτον ἄλλος Αὐθέντης μὴ ὑποτασσόμενος ἄλλε τινός. Ἀλλὰ κατὰ διαδοχὴν, ἀποθανόντος τῦ ἑνὸς, ἐγίνετο ἄλλος. καὶ ἦτον ἡ Αἴγυπτος Βασιλεία αὐθαίρετος. μάλιστα ὥρισε καὶ τὴν Παλαιστίνην, καὶ Συρίαν, καὶ Ἀραβίαν, καὶ ἕως τὸ Μενδινέ. πλὴν ἔγιναν πολλαὶ μεταβολαὶ, καὶ ἀλλαξίαι τῶν πραγμάτων, ἄλλοτε, ἄλλοι ἄλλες τόπες καὶ χώρας πολεμήσαντες καὶ ἁρπάξαντες.

Θνήσκει γοῦν, ὡς εἴπαμεν ὁ Γκάτερ Μπιλὰχ, καὶ λαμβάνει τὴν Αὐθεντίαν, ὁ υἱός τε, Γκάεμ Ἀμπεΐλε λεγόμενος, ὅ ἐστιν ὄρθιος εἰς Θεῦ πρόσαγμα.

Μετὰ ταῦτα ἔλαβε τὴν ἀρχὴν καὶ ἐξεσίαν, τεσσαρακοστὸς ὄγδοος ἀπὸ Μωάμεθ, ὁ Μέκτεδ Μπιλὰχ ἔγγονος τέτε τῦ Γκάεμ. Ἀπέθανεν ἔτος εἰς τὲς τετρακοσίες ἑβδομήκοντα ἑπτά. χρόνες ὥρισε δύο, μῆνας ὀκτώ.

Γίνεται δὲ, τεσσαρακοστὸς ἔννατος ἀπὸ Μωάμεθ, ὁ Μισὰν Μπιλὰχ, υἱὸς τῦ Μέκτεδ. Εἰς τὰς ἡμέρας τέτου, ἤτοι εἰς τὲς τετρακοσίες ἐννενήντα δύο, ἦλθον ὁμοφωνήσαντες οἱ Χριστιανοὶ Αὐθένται, καὶ Βασιλεῖς τῆς Φραγγίας ὅλης, προτροπῇ καὶ παρακλήσει τῦ τότε καιρῦ Πάπα τῆς Ῥώμης, μὲ στράτευμα δυνατὸν διὰ ξηρᾶς, καὶ μετὰ μεγάλης Ἀρμάδας διὰ θαλάσσης εἰς ἐλευθερίαν τῦ Ζωοδόχε Τάφε, ὃν καὶ ἠλευθέρωσαν. καὶ πολλοὺς ἄλλους τόπους ὁμῦ μὲ τὴν Ἁγίαν Ἰερεσαλὴμ, ἤγουν τὴν Τρίπολιν, τὸ Ἄκρι, καὶ ὅλον τὸ Παρασάμι, τὸ πάλαι λεγόμενον Φοινίκην. ἔκαυσαν δὲ τότε πολλὲς Ἑβραίες, ὡς αἰτίες γενομένες πολλῶν καὶ μεγάλων κακῶν εἰς τὲς Χριστιανές. Ἐπήρασιν ἀπὸ τὸ Ἱερὸν καντήλια ἀσημένια σαράντα. ἐζύγιαζε καθ' ἕνα δράμια χιλιάδας ἔξη καὶ ἑξακόσια. ἀκόμι ἕνα Κιβώτιον, ἐβάρει τῦ τόπου ῥότουλα σαράντα,

καὶ

ϗ τοῦτο ἀσημένιον. Πρὸς δὲ τούτοις ϗ κανδήλια χρυσᾶ εἴκοσι. Πολεμοῦντες δὲ τὴν Τρίπολιν μὲ τὸν ἐκεῖσε Αὐθέντην τὸ ὄνομά του, Φάχαρ Μελὲκ, ὅ ἐστιν ἐκλεκτὸς Βασιλεὺς, ἔστειλαν τὴν Τριπολιτῶν βοήθειαν οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τῆς Δαμασκοῦ. πλὴν ϗ μὲ τοῦτο ὅλον ἐπῆραν την οἱ Χριστιανοὶ, καὶ ὅλα τὰ πέριξ, διότι ἐπολέμουν ϗ διὰ ξηρᾶς, ϗ διὰ θαλάσσης. ἔφυγε δὲ ὁ ταύτης Αὐθέντης, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Μισῆρι. Ἀπέθανε δὲ ὁ Μισαὴν Μπιλὰχ εἰς τοὺς πεντακοσίους δώδεκα, ἔτος ἀπὸ κτίσεως Κόσμου ς,χυθ'. μῆνας ια'. ὥρισε χρόνους εἰκοσιπέντε, μῆνας τρεῖς, ἡμέρας ἑπτά.

Ἔγινε τότε διάδοχος, ὁ Ἄμερ Μπιλάχ. πεντηκοστὸς ἀπὸ Μωάμεθ. Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας τούτου ἦλθεν ἕνας ἄνθρωπος Χριστιανὸς πραγματευτὴς ἀπὸ τὸ Τεκρίτ, ἤγουν Γεμπεὶ, ὀνόματι Ταΐπ, υἱὸς Ἰωσήφ. εἶχε δὲ φορτώματα πολλὰ ροῦχα Ἀτζέμικα ϗ Ἰνδικὰ, ϗ ἐξ αὐτῶν ἔφερε δῶρα τοῦ Ἄμερ Μπιλάχ. ὅστος δὲ τὸν ἐδεξιώθη, δίδωντάς του ὀσπήτιον νὰ καθίσῃ ἀπείρακτος, ϗ νὰ πουλήσῃ τὴν πραγματείαν του. Αὐτὸς δὲ ἔμεινε τελείως εἰς τὸν τόπον, ϗ ὑπανδρεύθη ἐκεῖ, πέρνωντας γυναῖκα Χριστιανήν. εἰς δὲ τὸ γῆράς του, ἀποθανούσης τῆς γυναικός του, ἔγινε Καλόγηρος. Ἔκαμε δὲ μετὰ τῆς γυναικός του παιδία τρία, Ἀμπουλφάλν, Ἀμποζαὰρ, Ἀμπολιέσερ. Τοῦτος ὁ Ἀμπολιέσερ ἔκαμεν υἱὸν Γεώργιον, γραμματισμένον, ϗ τοῦτος ἔγραψε τὴν παροῦσαν Ἱστορίαν εἰς τὸ Ἀραβικόν. Γράφει δὲ ταῦτα εἰς πολὺ πλάτος ὡς ἀκριβὴς Ἱστορικὸς, ἡμεῖς δὲ διὰ συντομίαν ταῦτα μόνον ἐγράψαμεν, ἤγουν τὰ ὀνόματα μόνα τῶν ἀπὸ τοῦ Μωάμεθ Ἀρχηγῶν τῶν Τουρκῶν. τελειώνει δὲ ἡ Ἱστορία ἕως τότε τοῦ Ἄμερ Μπιλὰχ, πεντηκοστοῦ ἀπὸ Μωάμεθ. Τοὺς δὲ ἄλλους, τοὺς μετὰ ταῦτα, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν οὕτω κατὰ τάξιν, μήτε εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν χρονικὸν, μήτε εἰς τὸ Ἀραβικὸν, καίπερ πολλοῖς ἐντυχόντες. Καὶ μάλιστα ὅπουγε τοῦτο σκοπός μας δὲν εἶναι νὰ γράψωμεν τοὺς τοῦ Μωάμεθ διαδόχους, ἀλλὰ τοὺς τῆς Αἰγύπτου Αὐθέντας ϗ Βασιλεῖς ἀπ' ἀρχῆς ϗ ἄνωθεν ἕως τῆς σήμερον. Καὶ τοῦτο ὄχι διὰ ἄλλο τέλος, πάρεξ διὰ νὰ ἱστορίσωμεν τὰ ὅσα κακὰ ἔπαθον οἱ τότε Χριστιανοὶ εἰς τούτους τοὺς τόπους. ϗ πόσα Μοναστήρια ϗ Ἐκκλησίαι (Θεοῦ παραχωρήσει) ἠφανίσθησαν τελείως. Σημείωσαι.

Καὶ περὶ μὲν τῶν Αὐθεντῶν τῆς Αἰγύπτου ἕως ὧδε μόνον ἔχομεν λέγειν. ἀπὸ δὲ τοῦ Χάκεμ Μπιλὰχ κατὰ διαδοχὴν ἄλλον δὲν ἔχομεν, ἕως τὸν καιρὸν ὁποῦ οἱ Τζερκέζοι οἱ σκλάβοι ἐπανέστησαν εἰς τοὺς Αὐθεντάδες τους, ϗ αὐτοὶ μὲν σκλάβοι ὄντες, λαβόντες τὴν Βασιλείαν, ἔγιναν Αὐθένται. οἱ δὲ Αὐθένται τους ἔγιναν δοῦλοί τους. Ἔχει δὲ τὰ τῆς Ἱστορίας αὐτῶν οὕτως, ὡς ἐν συντόμῳ.

Περὶ τοῦ πόθεν κατάγονται οἱ Τζερκέζιδες, καὶ πῶς ἐκυρίευσαν τὴν Βασιλείαν τῆς Αἰγύπτου.

ΟΙ Τζερκέζιδες οἱ σκλάβοι, ὁποῦ ἐκυρίευσαν τὴν Αἴγυπτον, ἦσαν σχεδὸν ὅλοι Γέται, καὶ Ζάκχοι, καὶ Βασάριοι, κατοικοῦντες τὸ

Ἀια-

Ἀνατολικὸν μέρος τῆς Μαύρης Θαλάσσης τὸ ἀνώτερον, τὸ πρὸς ἄνεμον Βοῤῥᾶν. μάλιστα δὲ οἱ κατοικοῦντες τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔνθα ὁ ποταμὸς λεγόμενος Κόραξ τὸ πάλαι, νῦν δὲ ..... εἰσεβαίνει εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν. Τοῦτος ὁ τόπος τὴν σήμερον λέγεται Τζερκέζια, ἔχων τὸ ὄνομα ἀπὸ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῷ Τζερκέζους. οὗτος ὁ τόπος βλέπει πρὸς τοὺς Κολχεῖς, τοὺς νῦν λεγομένους Μιγκρέλους. Τοῦτοι λοιπὸν οἱ Τζερκέζοι ἐσκλαβώνοντο μικρὰ παιδία, καὶ πλῆθος πολὺ ἀπὸ τοὺς Μυσοὺς, τοὺς νῦν λεγομένους Βλάχους, οἱ ὁποῖοι κατοικοῦσι πλησίον τοῦ Ντουνάβι ποταμοῦ. ἀκόμι καὶ ἀπὸ τοὺς Ταταροὺς τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ταυρικὴν Χεῤῥόνησον, τὴν νῦν λεγομένην Καφά. ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλα γένη, Λέχους δηλαδὴ, καὶ Ῥοξολάνους. Τούτους ἐπωλοῦσαν Πραγματευτάδων ὁποῦ ἀνέβαιναν εἰς αὐτοὺς ἐξ ἔργου. οἱ δὲ Πραγματευταὶ ἐδιάλεγαν ὅλα τὰ εὐμορφότερα παιδία, καὶ ὅσα ἔδειχναν ἀνδρειωμένα καὶ φρόνιμα, καὶ βάλλοντάς τα εἰς τὰ καράβια, τὰ ἔφερναν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ τὰ ἀνέβαζαν καὶ τὰ ἔφερναν εἰς τὸν Σουλτάνον τοῦ Μισηρίου. καὶ ἐξ αὐτῶν ἠγόραζεν ὁ Σουλτάνος ὅσα τὸν ἄρεσαν, τὰ δὲ λοιπὰ οἱ Ἄρχοντές του. Εἶχασι γοῦν συνήθειαν παλαιὰν οἱ Σουλτάνοι τῆς Αἰγύπτου νὰ βάλλουσι τοὺς σκλάβους τους μικρόθεν εἰς Διδασκάλους, νὰ μανθάνουσι τέχνην ἀρμάτων πολεμικὴν, δοξάρι, κοντάρι, σπαθὶ, καὶ νὰ καβαλικεύουσι, νὰ τρέχουσι, καὶ νὰ πολεμοῦσι μὲ ἄλογα. Ὅσοι δὲ ἐπαιδεύοντο, καὶ ἐπρόκοβαν εἰς τὴν τοιαύτην τέχνην τῆς καβάλας καὶ τῶν ἀρμάτων, τοὺς ἔδιδαν ῥόγαν ὡσὰν στρατιωτῶν. ὅσοι δὲ πάλιν ἔμειναν ὀκνηροὶ, ἀπρόκοποι, καὶ ἄνανδροι, ἔμενον πάλιν σκλάβοι, καὶ ἐδούλευαν τοὺς ἄλλους ὁποῦ ἐπρόκοβαν εἰς τὰ πολεμικὰ, ὅτι αὐτοὶ ἐγίνοντο πλούσιοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς. Διὰ τοῦτο, καθ' ἕνας βλέποντας πῶς ὅλη ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀξία, καὶ ἡ μεγαλειότης εἶναι εἰς τὸ στρατιωτικὸν τάγμα, καὶ εἴτις προκόψῃ εἰς τὰ ἄρματα καὶ εἰς τὴν τέχνην τοῦ πολέμου, ἐκεῖνος ἀποκτίζει τιμὴν καὶ πλοῦτον, ὅλοι ἐφιλονεικοῦσαν καὶ ἐσπούδαζον μὲ πολλὴν προθυμίαν, ποῖος νὰ γένῃ μεγαλήτερος ἀπὸ τὸν ἄλλον. καὶ οὕτω κατὰ μικρὸν, ἀπὸ σκλάβοι πτωχοὶ καὶ γυμνοὶ ὁποῦ ἦσαν τὸ πρῶτον, ἐγίνοντο Ἄρχοντες μεγάλοι. Ἦτον δὲ καὶ πλῆθος πολύ. διότι ὄχι μόνον οἱ Πραγματευτάδες τοὺς ἔφερναν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀποίτους οἱ Αἰγύπτιοι ἀνέβαιναν μὲ καράβια ἐδικά τους, καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐζήτουν θέλημα ἀπὸ τὸν Βασιλέα τῶν Ῥωμαίων νὰ περάσουσιν ἐπάνω εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, διὰ νὰ ἀγοράζωσι σκλάβους. Τέλος πάντων τοῦτοι οἱ σκλάβοι τόσον ὑψώθησαν, καὶ τόσην δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἔλαβον, ὥστε ὁποῦ αὐτοὶ ἔγιναν Αὐθένται, τοὺς δὲ Αὐθέντας τους ἔκαμαν δούλους, λαβόντες αὐτοὶ τὸν τόπον καὶ τὸ Βασίλειον.

Ὅλοι τοῦτοι ἦσαν Χριστιανοί. γενόμενοι δὲ σκλάβοι, ἢ θέλοντες, ἢ μὴ θέλοντες, ἐγίνοντο Τοῦρκοι. Ἀφ' οὗ δὲ ἐγίνοντο Τοῦρκοι, ἠξιώνοντο καὶ τι-

μῆς στρατιωτικῆς. ὅθεν ἀπὸ τοῦτο ἐκράτησε συνήθεια εἰς τὴν Αἴγυπτον, νὰ μὴ γίνεται τινὰς στρατιώτης, ὅπου νὰ εἶναι ἀπὸ πατέρα Τοῦρκον, ἢ Ἑβραῖον γεννημένος, ἀλλὰ ἀπὸ Χριστιανόν. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἀξίωμα δὲν τὸ ἔπερνε ποτὲ τὸ παιδὶ τοῦ Τζερκέζου, διὰ τὸ νὰ εἶναι ἀπὸ Τοῦρκον γεννημένον. ἐκληρονόμα δὲ μόνον τὸ σπίτι του καὶ τὰ ὑπάρχοντά του.

Διὰ γοῦν τὴν τοιαύτην αἰτίαν πολλοὶ κακοποιοὶ ἄνθρωποι, διωγμένοι καὶ φυγάτοι ἀπὸ τῆς Φραγγίας τὰ μέρη, ἤρχοντο εἰς τὸ Μισήρι, καὶ ἐγίνοντο Τοῦρκοι. καὶ ἐὰν ἦσαν ἄνθρωποι ἐπιτήδειοι εἰς τὰ πολεμικὰ ἔργα, ἠξιώνοντο μεγάλης τιμῆς. ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ἕνας Σπανιόλος, ὀνόματι Ταγαριβαρδῖνος, υἱὸς ἑνὸς ναύτου. ὁ ὁποῖος, κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον ἦλθεν εἰς τὸ Μισήρι, καὶ ἔγινε Τοῦρκος. καὶ μὲ τὴν γνῶσιν καὶ φρονιμάδα του, καὶ μὲ ταῖς καλαῖς του συμβουλαῖς, ἠγαπήθη ἀπὸ ὅλους. Ἔγινε δὲ τόσος, ὅτι μοναχός του ἐκυβέρνα ὅλην τὴν Βασιλείαν τοῦ Μισηρίου, δεύτερος ἀπὸ τὸν Σουλτάνον. ἐπέμφθη δὲ ἀπὸ τὸν Καμψὼν Σουλτάνον τοῦ Μισηρίου Ἀποκρισάριος διὰ μεγάλαις ὑποθέσεις εἰς τὸν Σουλτὰν Μπαγιαζίτην, καὶ εἰς τοὺς Βενετίκους. Ἀλλ᾽ ὅμως εἰς τὸ ὕστερον δὲν ἔμεινεν ἀπὸ τὸν Θεὸν ἀτιμώρητος διὰ τὴν ἄρνησιν τῆς Πίστεώς του. οἱ γὰρ λοιποὶ Ἄρχοντες τοῦ Καμψὼν τὸν ἐφθόνησαν, καὶ ἐγκαλοῦντές τον εἰς αὐτόν, ὡς ἐπίβουλον, τὸν ἔρριψεν εἰς μίαν φυλακήν, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν εἰς τὰ δεσμὰ καὶ εἰς τὴν δυσωδίαν.

Περὶ τοῦ Ταγαριβαρδίνου.

Εἶναι λοιπὸν πρᾶγμα ἄξιον νὰ τὸ θαυμάσῃ τινάς, πῶς οἱ σκλάβοι ὑψώθησαν τόσον δυνατά, καὶ ἐκυρίευσαν ὅλην τὴν Βασιλείαν τῆς Αἰγύπτου μὲ τόσον πλοῦτον, ὥστε ὑπέταξαν ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ Συρίαν, καὶ ἔκαμαν δούλους ὅλους τοὺς Αἰγυπτίους καὶ Σύρους. καὶ τόσον τοὺς ἐταπείνωσαν, ὅτι μήτε κἂν ἄρματα δὲν ἐδύνοντο νὰ βαστάξουσι, μήτε ἄλογα νὰ καβαλικεύσουσι, μήτε εἰς καμίαν ἐρώτησιν νὰ τοὺς ἔχουσι. Τόσον δὲ πτωχοὶ ἔγιναν οἱ πλούσιοι πρώην καὶ Ἄρχοντες ἀπὸ τὰ πολλὰ δοσίματα ὅπου ἔδιδαν τῶν Τζερκέζων, ὥστε ὅπου κάποιοι ἔγιναν Πραγματευτάδες, ἄλλοι δὲ Τεχνῖται, καὶ ἄλλοι Γεωργοί. Εἴχασιν οἱ Τζερκέζιδες τόσην ἐξουσίαν καὶ δυναστείαν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, ὅσην ἔχουσιν οἱ Αὐθεντάδες εἰς τοὺς σκλάβους τους. ὅθεν οἱ στρατιῶται ὕβριζαν καὶ τοὺς ἔδερναν καθ᾽ ἑκάστην. ἅρπαζαν χωρὶς φόβον τὸ τίποτέ τους, ἐδυνάστευαν ταῖς γυναῖκες καὶ τὰ παιδία τους φανερὰ χωρὶς καμίαν ἐντροπήν, καὶ κρίσις εἰς αὐτοὺς δὲν ἦτον. Ἦσαν γοῦν οἱ Αἰγύπτιοι σχεδὸν τριακοσίους χρόνους σκλάβοι εἰς τοὺς Τζερκέζους, μὲ τοιαύτας τυραννίδας, ἀπὸ πολλὴν δυστυχίαν τοῦ καιροῦ καὶ τῶν πραγμάτων.

Ἀλλὰ διὰ νὰ διηγηθοῦμεν καταλεπτῶς, πῶς ἐχάσασιν οἱ Αἰγύπτιοι ὄχι μόνον τὴν Βασιλείαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἔγιναν σκλάβοι εἰς τοὺς Τζερκέζους, τοὺς ποτὲ δούλους τους, θέλομεν διηγηθῆ καταλεπτῶς, μὲ πόσαις σύγχυσες καὶ ταραχαῖς, καὶ μεταβολαῖς τῶν πραγμάτων, ἐκαταπατήθη ἐκεῖνο τὸ πλουσιώτατον καὶ δυνατὸν Βασίλειον.

Εἴπομεν καὶ πρότερον, ὅτι ἡ Αἴγυπτος ἦτον μέγα καὶ ἰσχυρὸν Βασίλειον· ἔπειτα εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἀμάσιδος ἐδουλώθη εἰς τοὺς Πέρσας, ἐλθὼν ὁ Καμβύσης Περσῶν Βασιλεὺς ὢν, καὶ λαβὼν τὴν Αἴγυπτον. Ἦτον δὲ εἰς τὴν ὑποταγὴν τῶν Περσῶν, ὥστε ὁποῦ ὁ Ἀλέξανδρος ὁ μέγας, νικήσας κατὰ κράτος τοὺς Πέρσας, ἔλαβε τοὺς τόπους τους. τότε γὰρ ἔλαβε καὶ τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν ἐξουσίαν οὖσαν τῶν Περσῶν, ὅτε καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἔκτισε. Θανόντος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἔλαβε τὴν Αἴγυπτον καὶ Ἀλεξάνδρειαν Πτολεμαῖος ὁ Λάγου. ἐκ τούτου δὲ καὶ οἱ λοιποὶ Πτολεμαῖοι ἐν αὐτῇ ἐβασίλευον ἕως τῆς Κλεοπάτρας. Τούτην τὴν Κλεοπάτραν ἔλαβεν ὁ Ἀντώνιος εἰς γυναῖκα· ἔπειτα ὁ Μονάρχης Αὔγουστος Καῖσαρ ἐλθὼν, ἔλαβε τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τὴν Αἴγυπτον. ἔκτοτε δὲ ὑποτάσσοντο οἱ Αἰγύπτιοι τῶν Ῥωμαίων Αὐτοκρατόρων ἕως τὸν καιρὸν Ἡρακλείου τοῦ Βασιλέως, ὅτε ἐκάλεσαν θεληματικῶς τοὺς Σαρακηνοὺς, καὶ ὑπετάχθησαν εἰς αὐτούς. Ἔκαναν γοῦν (ὡς εἴπομεν ὄπισθεν) οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Σαρακηνῶν Αὐθέντην εἰς τὸ Μισῆρι ὁποιον ἤθελον ἕως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Χάκεμ Ἀμπεῖλε. ὁ ὁποῖος ὡς θεὸς ἐδοξάσθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, καὶ τὴν Αὐθεντίαν εἰς Βασιλείαν ἐκατέστησε. καὶ ἀποστάτησεν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἄλλων Σαρακηνῶν, διδάξας καὶ ἄλλην πίστιν τὴν τῶν Νεουζίδων. Ἔκτοτε γοῦν ἦτον πάλιν Βασίλειον ἡ Αἴγυπτος.

Δὲν ἀπέρασε καιρὸς πολὺς, ἀφ' οὗ ἐστάθη πάλιν Βασίλειον, καὶ ἦλθον οἱ Χριστιανοὶ Αὐθένται τῆς Φραγγίας, εἰς τοὺς ὁποίους ἦτον Ἀρχηγὸς ὁ Γοδιφρέδος, καὶ ἐλευθερώσαντες τὸν Ἅγιον Τάφον, καὶ ἄλλους πολλοὺς τόπους τῆς Ἀραβίας ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς, ἐκράτησαν τοὺς τόπους αὐτοὺς χρόνους ἑκατόν.

Μετὰ τὸν Κόντε Φρὲ, τὸν ὁποῖον λέγουσι καὶ Κόντε Φρὲ ντὲ Πούλια, ἔγινεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα Αὐθέντης ὁ Βαλδουῖνος. μετὰ δὲ τὸν Βαλδουῖνον, Ἀλμερῖγος, Χριστιανὸς Αὐθέντης καὶ αὐτός. Οὗτος γοῦν ὁ Ἀλμερῖγος ἦλθε μὲ πολὺ φουσάτον, πολεμῶντας νὰ πάρῃ τὸ Μισῆρι ἀπὸ τοὺς Τούρκους, Ὁ δὲ Αὐθέντης τοῦ Μισηρίου, δὲν ἠμπορῶντας νὰ ἀντισταθῇ μὲ δύναμιν ἐδικήν του, ἔκραξεν εἰς βοήθειαν τὸν Αὐθέντην τῆς Συρίας, Σαρακόνα λεγόμενον, νὰ τοῦ βοηθήσῃ ὡς φίλος. ὁ δὲ Σαρακόνας εἶχε δύναμιν πολλὴν, ἀλλὰ ὀλίγην πίστιν εἰς τοὺς φίλους του. Ἦλθε γοῦν καὶ ἐβοήθησέ του, καὶ ἐστράφησαν ὁ Ἀλμερῖγος καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἄπρακτοι. ὅμως ἐπάτησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπῆρε τὴν Αὐθεντίαν ὅλην τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐστάθη αὐτὸς Βασιλεύς. Ἐλέγοντο δὲ οἱ πρότερον Αὐθένται καὶ Βασιλεῖς Αἰγύπτου, οἱ ἀπὸ τοῦ Μωάμεθ καταγόμενοι ὅλοι, Καλύφαι, μὲ ἕνα ὄνομα, ὡς καὶ οἱ πάλαι Πτολεμαῖοι τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ οἱ τῆς Ῥώμης Καίσαρες. Ἐκράτησαν δὲ οἱ Καλύφαι ἕως τὸν καιρὸν τούτου τοῦ Σαρακόνος· καὶ πλέον ἐξουσίαν δὲν εἴχασιν, εἰμὴ μόνον, ἀφ' οὗ ἤθελε ψηφισθῇ Βασιλεὺς εἰς τὸ Μισῆρι, αὐτοὶ νὰ τοῦ βάλλουσι τὴν κορώναν εἰς τὸ κεφάλι, ὅ,τι λογῆς ἦτον ἐκείνη ἡ κορώνα. Βασιλεύσας γοῦν ὁ Σαρακόνας εἰς

τὴν Αἴγυπτον, ἀπέθανεν. ἄφησε δὲ διάδοχον τῆς Βασιλείας τὸν υἱόν του Μέλεκ Ντάχαρ Σαλαχαντὴν.

Οὗτος ἔκαμε πολλοὺς πολέμους μὲ τοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλάκις τοὺς ἐνίκησε. καὶ τέλος τοὺς ἐδίωξεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἀπὸ τὴν Συρίαν, καὶ ὥρισεν αὐτοὺς τοὺς τόπους ἐκείνους. καὶ πάλιν τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ οἱ ἐκεῖ ὅλοι Ἅγιοι τόποι ἐκυριεύθησαν ἀπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν. Ἀποθαίνωντας καὶ τοῦτος ὁ Σαλαχαντὴν, ἄφησε τὴν Βασιλείαν εἰς τὸν Ἀδελφόν του. ὁ δὲ Ἀδελφός του ἀποθαίνωντας ἄφησε πολλὰ παιδία. ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὸ γένος πολλὰ παιδία καὶ ἀνεψιοί του ἐβασίλευσαν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἕως τὸν καιρὸν τοῦ Μέλεκ Σάλαχ. ὁ ὁποῖος ἦτον Βασιλεὺς ὕστερος τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀπ᾽ αὐτὸν ἔλαβον τὴν Βασιλείαν οἱ Τζερκέζοι.

Οὗτος γοῦν ὁ Μέλεκ Σάλαχ, κάνωντας πολλοὺς πολέμους μὲ τοὺς Χριστιανοὺς, ἐφονεύθησαν οἱ πλέον ἀνδρειωμένοι καὶ παλαιοὶ πολεμάρχοι τοῦ φουσάτου του. διότι ἔτζι ἦτον ἀναγκαῖον νὰ πάθῃ διὰ τοὺς πολλοὺς πολέμους ὁποῦ ἔκανεν. Ἀναγκάσθη λοιπὸν νὰ καινουργώσῃ τὸ φουσάτον του, νὰ κάμῃ στρατιώτας ἀπὸ τοὺς σκλάβους του ὁποῦ ἀγόραζεν. εἶχε δὲ τότε περισσούς. διότι οἱ Τάρταροι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦλθον ἀπὸ τὴν Κασπίαν Θάλασσαν, καὶ ἐπάτησαν τὴν Ἀρμενίαν, καὶ Ἀσίαν, καὶ νικῶντες μὲ δυνατὸν πόλεμον τὸ γένος τῶν Κωμάνων, οἱ ὁποῖοι πλησιάζουσι τῆς Καππαδοκίας, ἐπῆρασι σκλάβους πολλοὺς, τοὺς ὁποίους φέροντες εἰς Αἴγυπτον, τοὺς ἐπώλησαν διὰ πολλὰ ὀλίγην τιμὴν, τούτου τοῦ Μέλεκ Σάλαχ. Ἀπὸ τοὺς ὁποίους κάνωντας ἕνα ἀρκετὸν φουσάτον, τοὺς ἔφερεν εἰς τὸ Μισῆρι, ὅτι ἦτον εἰς τὴν Συρίαν, καὶ ἔτζι τοὺς εἶχε πάντοτε εἰς τοὺς πολέμους ἰσχυροὺς πολεμιστάς. μὲ τοὺς ὁποίους ὄχι μόνον ἐφύλαττε τὰ σύνορα τῆς Βασιλείας, ἀλλὰ καὶ τὸν Λοδοβῖκον Ῥῆγα τῆς Φράντζας ἀπόκλεισεν εἰς τὸ Ταμιάθι, ὁ ὁποῖος ἦλθεν ἐκεῖ πολεμῶντας, καὶ τὸν ἐπίασε ζωντανόν. Μετὰ ταῦτα, δίδωντάς τους πολὺ θάῤῥος διὰ τὰς λαμπρὰς νίκας, ὁποῦ ἔκαναν εἰς τοὺς πολέμους, ἐπανέστησαν καὶ τὸν ἔκοψαν κομμάτια.

Ἔλαβε δὲ τὴν Αὐθεντίαν καὶ τὸ ἀξίωμα, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Σουλτάνου εὐθὺς ἕνας ἀπ᾽ αὐτοὺς τοὺς Κωμάνους, ὁ πλέον ἀξιώτερος, τὸ ὄνομα Τουρκιμένιος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς, ἀφόντις ἦλθεν εἰς τόσον ὕψος τιμῆς παρ᾽ ἐλπίδα, μὲ πολλὴν ὑπερηφάνειαν ἄρχιζε νὰ καταφρονᾷ τοὺς ἄλλους σκλάβους. αἱ γὰρ παρὰ τὴν ἀξίαν τιμαὶ ὑπεραίρουσι τὸν ἄνθρωπον, καὶ νὰ ἀλησμονᾷ τὴν προτέραν τύχην τὸν κάνουσι. τὸν ἐκατάκοψαν μέσα εἰς τὸ σπήτι ἑνὸς ἄλλου Κωμάνου, σκλάβου καὶ αὐτοῦ, Γότθου λεγομένου. τὸν ὁποῖον Γότθον, εὐθὺς μετὰ τὸν φόνον τοῦ Τουρκιμενίου, βίᾳ καὶ δυναστείᾳ ἅρπασαν, καὶ τὸν ἔκαμαν Σουλτάνον. Οὗτος δὲ ὁ Γότθος ἐπολέμησε μὲ τοὺς Ταρτάρους εἰς τὴν Συρίαν, οἱ ὁποῖοι ἐκατέβησαν ἕως ἐκεῖ, καὶ τοὺς ἐνίκησε κατὰ κράτος, ὅτι ὁ ἀρχηγός τους ὁ Γιαλόνης τοὺς ἄφησε, καὶ ἔφυγεν.

ὅμως καὶ αὐτὸς ὁ Γότθος μὲ τὴν ἰδίαν ἐπιβουλὴν ἀπέθανε, φονευθεὶς ἀπὸ τοὺς σκλάβους.

Τοῦτον, βουλῇ τῶν ἄλλων σκλάβων, ἐφόνευσεν ὁ Βανδοκάδορος, σκλάβος καὶ αὐτὸς, καὶ ἔγινε Σουλτάνος. ἦτον δὲ δυνατὸς, καὶ ἐπιτήδειος εἰς τὰ πολεμικὰ, καὶ μὲ τὴν στρατιωτικὴν του τέχνην καὶ δύναμιν ἐδίωξε τὸν Ρʼήγα τῆς Αʼγγλιτέρας, καὶ τοὺς ἄλλους Χριστιανοὺς Ιʼταλοὺς ἀπὸ τὴν Συρίαν. ὕστερα τὸν ἐφόνευσαν καὶ αὐτὸν μὲ φαρμάκι.

Μετὰ τοῦτον ἔγινε Σουλτάνος ὁ Εʼλπις, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Μέλεχ Στρέφ. καὶ ὁ μὲν Εʼλπις ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς τὴν Τρίπολιν. ὁ δὲ Μέλεχ Στρέφ τὴν Αʼντιόχειαν τῆς Συρίας, καὶ αὐτὴν ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς. καὶ τέλεον οἱ Χριστιανοὶ Αʼυθένται, ἤγουν οἱ Φράγγοι, δὲν ὥριζαν πλέον εἰς τὴν Συρίαν.

Υʼστερα ἀπὸ τούτους ἔγιναν πολλοὶ Σουλτάνοι σκλάβοι εἰς τὸ Μισῆρι, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα μὴ ὄντα ἄξια μνήμης, δὲν τὰ ἐγράψαμεν.

Ηʼμεῖς δὲ ἐρευνῶντες καὶ τὰ τόπων ὀνόματα, εὕρομεν μερικὰ εἰς τοὺς παλαιοὺς ὁρισμοὺς ὁποῦ ἔδιδαν εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Αʼγίου Οʼρους Σινᾶ· διότι ὅλοι ἀκολουθοῦσαν τὴν παλαιὰν ἐκείνην Διαθήκην τοῦ Μωάμεθ, καὶ ἔδιδαν καὶ αὐτοὶ ὁρισμοὺς διαλαμβάνοντες, καὶ βεβαιώνοντες ὅσα ἐκείνη διαλαμβάνει. καὶ ἄλλα περισσότερα, ὅσα ἐζήτουν οἱ κατὰ καιροὺς Αʼγιώτατοι Πατέρες τοῦ Μοναστηρίου πρὸς σύστασιν καὶ εἰρηνικὴν κατάστασιν τοῦ Αʼγίου ἐκείνου Μοναστηρίου. οἱ ὁποῖοι ὅλοι εὑρίσκονται εἰς τὸ ἐν Αἰγύπτῳ τοῦ Μοναστηρίου Μετόχιον ἀσφαλῶς φυλαττόμενοι, εἰς τὸ Σκευοφυλάκιον, εἰ καί τινες ἐξ αὐτῶν νὰ ἐσαθρώθησαν τῷ χρόνῳ.

Κατὰ τὸ Τούρκικον Εʼτος, ὅπερ καὶ φυγῆς, καὶ ἐρημώσεως Εʼτος λέγεται.

Εἰς τοὺς 530 Ηʼτον ὁ Μέλεκ Σάλεχ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον οἱ σκλάβοι ἐπῆρασι τὴν Βασιλείαν. οὗτος ἔδωσεν ὁρισμὸν εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ εὑρίσκεται.

Εἰς τοῦτο τὸν καιρὸν ἦτον Αʼρχιεπίσκοπος Σινᾶ Οʼρους ὁ Ηʼσαΐας, ἢ ὁ Ζαχαρίας.

592 Ηʼτον ὁ Μέλεκ Εʼλμουτέφερ. ἔδωσε καὶ αὐτὸς ὁρισμὸν, καὶ εὑρίσκεται.

627 Οʼ Μέλεκ Κάμλε. εἶναι καὶ αὐτοῦ ὁρισμός. Ηʼτον Εʼπίσκοπος Νεκτάριος.

640 Οʼ Μέλεκ Μανσούρ. εὑρίσκεται ὁρισμὸς εἰς τὸ Μοναστήριον καὶ αὐτοῦ.

641 Οʼ Μέλεκ Σαλαντίν. εἶναι καὶ αὐτοῦ ὁρισμός.

656 Οʼ Μέλεκ Μανσούρ. εἰς τοῦτο τὸν καιρὸν ἦτον Αʼρχιεπίσκοπος Μακάριος.

690 Οʼ Μουτιμὲ Μπκλά. καὶ αὐτὸς ἔδωσεν ὁρισμὸν, καὶ σώζεται.

726 Οʹ Μέλεκ Μουπάφαρ. ὁμοίως καὶ αὐτός.
760 Οʹ Μέλεκ Νασερίν. ὁμοίως ἔδωσεν εἰς τὸ Μοναστήριον ὁρισμόν.
815 Οʹ Μέλεκ Μουεγιαύδε. ἦτον τότε Αʹρχιεπίσκοπος Δωρόθεος.
863 Οʹ Μέλεκ Κάχερ. εἶναι καὶ αὐτοῦ ὁ ὁρισμὸς, ὁποῦ ἔδωκε.
870 Οʹ Μέλεκ Νπάχερ. ὁμοίως καὶ τούτου ὁρισμὸς εὑρίσκεται.
901 Οʹ Σουλτὰν Αʹσάραφης. εἶναι καὶ αὐτοῦ ὁρισμός.

Εἰς δὲ τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους νομίζω, ὅτι δὲν ἦσαν Αʹρχιεπίσκοποι εἰς τὸ Μοναστήριον, ἐπειδὴ εὑρίσκεται εἰς παλαιοὺς Κώδικας τοῦ Μοναστηρίου, ὅτι ἔκαναν Ηʹγουμένους διὰ τὰ σκάνδαλα τῶν Πατριαρχῶν Αʹλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων. Οἱ ὁποῖοι ἐμάλωναν, ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο νὰ ὁρίζῃ εἰς τὸ Μοναστήριον, μὴ ὄντα τότε εἰς τὸ μέσον ἡ Νεαρὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, μήτε τὸ τακτικὸν τοῦ Κώδικος τὸ ὑπὸ τῆς τότε Συνόδου γενόμενον, καθὼς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν. ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Εἰς γοῦν τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ Μοναστηρίου, ὕστερον, ὁποῦ ἔδωσεν ὁρισμὸν εὑρίσκομεν τοῦτον τὸν Σουλτὰν Αʹσάραφην, διότι ὅλοι τοῦτοι οἱ ἄνωθεν, οἱ ἀπὸ τοῦ Μέλεχ Σάλεχ καὶ κάτω, ἦσαν Τζερκέζοι. Εἰς δὲ τὸν 901. χρόνον ἦτον ὁ Αʹσάραφης, ὡς φαίνεται εἰς τὸν ὁρισμὸν ὁποῦ ἔδωσε, καὶ εἰς τοὺς 1020 σιμὰ ἐπῆρεν ὁ Σουλτὰν Σελήμης τὸ Μισῆρι. ὥστε ὁποῦ ὀλίγων Σουλτάνων ὀνόματα λείπουσιν ἀπὸ τὸ παρὸν σύγγραμμα. Εʹτερος δὲ Σουλτάνος τοῦ Μισηρίου, ἐστάθη κάποιος Καὶτβαιος Τζερκέζης, σκλάβος καὶ αὐτὸς, ἦτον ἄνθρωπος πλούσιος, ἀνδρικὸς, καὶ εἰς τὰ πάντα καλώτατος. Εʹδωσε γοῦν τῶν σκλάβων ἄδειαν πολλὴν, καὶ ἐξουσίαν, περισσότερον παρὰ ὁποῦ τοὺς ἔδωσεν ἄλλος Σουλτάνος τῶν πρὸ αὐτοῦ. πλὴν μὲ πολλὴν φύλαξιν, νὰ μὴ κάμουσι καμίαν ἐπιβουλήν. διότι πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἔκαμαν ἐπανάστασιν καταπάνω τοῦ Σουλτάνου, καὶ τῶν καβαλαρίων, λαμβάνοντας ἅρματα, καὶ τρέχοντες ἀπὸ τὰ παζάρια διὰ πόλεμον, ὅτε καὶ μόλις τοὺς ἐκατάπαυσαν.

Οʹ δὲ Καὶτβαιος ἠγάπα τοὺς Βασιλεῖς Χριστιανοὺς τῆς Φραγγίας, καὶ τοὺς ἔστελλε δωρεὰς καὶ χαρίσματα. ἀνάμεσα εἰς ὅλα, τότε ἔστειλε τοῦ Λορέντζου τὲ Μέδιτζι, εἰς τὴν Φιωρέντζαν, μίαν Καμηλοπάρδαλιν ζωντανὴν, θαυμαστὴν εἰς τὸ μέγεθος. Εʹνίκησεν εἰς πόλεμον τὸν Σουλτὰν Μπαγιαζίτην εἰς τὴν Καραμανίαν. ἐδίωξε τοὺς Πέρσας ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν, τὸ νῦν λεγόμενον Γαρμπεκὶρ, ἢ Χεμὶτ, διότι ἦλθον νὰ πατήσουσι νὰ πάρουσι τὴν Συρίαν. Ὑπόταξεν ὅλην τὴν Αʹραβίαν ἕως εἰς τὸ Κιαμπὲ, καὶ εἰς τὸ Χύντι, ἤγουν τὴν Εὐδαίμονα Αʹραβίαν. ἀπόκτησε δὲ ὄνομα νὰ λέγεται Μεγαλώτατος. Εʹβασίλευσε δὲ χρόνους τριανταπέντε, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὸν καιρὸν ὁποῦ οἱ Φραντζέζοι ἐπολέμουν εἰς τὸ Ταῤῥὲ μὲ τοὺς Βενετίκους. Τὸ Γαρμπεκὶρ τὸ λέγουν Χεμίτ.

Αʹφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Καὶτβαιος, ἐσυγχύθη δυνατὰ ἡ Βασιλεία τῆς Αἰγύπτου. διότι δύο σκλάβοι πρώτοι, καὶ ἄξιοι διὰ Βασιλείαν, ἐγύρευαν νὰ λάβουσι τὸ Βασίλειον, Αʹκβαρδῖνος, καὶ Καμών. καὶ οἱ μὲν

ἤθελον τὸν ἕναν, οἱ δὲ τὸν ἄλλον. ὅθεν ἐςασίαςαν οἱ Τζερκέζοι εἰς δύο μέρη. Βλέποντες δὲ ὅτι ἔμελλε νὰ γένῃ ἐμφύλιος πόλεμος, ἐσυμφώνησαν καὶ ἔκαμαν Σουλτάνον τὸν Μαωμὲτ, υἱὸν τοῦ Καΐτβαιου τοῦ ἀποθανόντος Σουλτάνου. Ὁ ὁποῖος βασιλεύωντας χρόνους δύο, ἐπειδὴ Νόμος δὲν ἦτον ἡ Βασιλεία νὰ παγαίνῃ ἀπὸ πατέρα εἰς παιδὶ, ἀλλὰ ἀπὸ σκλάβον εἰς σκλάβον, καθὼς ἄνωθεν εἴπαμεν, διὰ τοῦτο ἕνας Τζερκέζης σκλάβος τὸν ἐφόνευσεν εἰς τὸ τραπέζι, ὁποῦ ἔτρωγεν. Οἱ δὲ λοιποὶ σκλάβοι, κοινῇ γνώμῃ πάντων, ἔκαμαν τὸν ἴδιον φονέα Σουλτάνον, ἐπειδὴ ἐφόνευσεν ἐκεῖνον ὁποῦ δὲν ἦτον Βασιλεὺς κατὰ Νόμον, ἐπειδὴ δὲν ἦτον σκλάβος.

Ἦτον δὲ τότε εἰς τὴν Δαμασκὸν ςαλμένος, Μπασᾶς ἀπὸ τὸν Σουλτάνον, κάποιος Τζαμπαλάτος λεγόμενος. Οὗτος, μαθὼν τὰ ἐν Αἰγύπτῳ γινόμενα, ἦλθεν εὐθὺς μὲ φουσάτον, καὶ φονεύωντας τὸν Τζερκέζην, ἔγινεν αὐτὸς Σουλτάνος.

Ἦτον δὲ οὗτος ἄνθρωπος σκληρὸς καὶ φιλάργυρος. ὅθεν ἐσυκώθησαν οἱ Τζερκέζοι καταπάνω του μὲ ἅρματα, ἔχοντες πρῶτον κάποιον Τομοὺτμπεην. Αὐτὸς δὲ βλέπων τὴν ἐπανάςασιν, ἔδραμε νὰ κρυπτῇ εἰς τὸ Βασιλικὸν παλάτιον, ὅμως ἐπάτησαν καὶ τὸ παλάτιον, καὶ εὑρόντες τον ἐκεῖθεν, ὡς κατάδικον, τὸν εὔγαλαν ἔξω. πλὴν δὲν τὸν ἐφόνευσαν, ἀλλὰ τὸν ἔςειλαν, καὶ τὸν ἐφυλάκωσαν εἰς τὸ Καςέλι τῆς Ἀλεξανδρείας.

Ἔκαμαν δὲ Σουλτάνον τὸν Τομοὺτμπεην αὐτόν. οὗτος ἔςειλε κρυφὰ, καὶ ἐθανάτωσε τὸν Τζαμπαλάτον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἦτον δὲ καὶ οὗτος σκληρότερος, καὶ εἰς τὰ πάντα χειρότερος ἀπὸ τὸν Τζαμπαλάτον. ὅθεν φανερὰ ἔκαμαν οἱ Τζερκέζοι συμβούλιον νὰ τὸν πολεμήσουσι, καὶ νὰ τὸν θανατώσουσιν. Αὐτὸς δὲ γνωρίσας τὸ πρᾶγμα, ἐσέβη εἰς τὸ παλάτιον νὰ φυλαχθῇ, καὶ αὐτοὶ ἐπερικύκλωσαν τὸ παλάτιον. Οὗτος δὲ ἔσκαπτεν ὑποκάτω τῆς γῆς νὰ κάμῃ τόπον νὰ φύγῃ. καὶ ἐκεῖνοι, τζακίζοντες τὰς πόρτας καὶ εἰσεβαίνοντες, τὸν ἐκατάκοψαν ἐκεῖ ὁποῦ ἔσκαπτεν. ἦσαν δὲ οὗτοι ὅλοι φίλοι τοῦ Τζαμπαλάτου. Ἐβασίλευσε μόνον μῆνας ὀκτώ.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν καὶ οὗτος ἐφονεύθη, θέλοντες οἱ Ἄρχοντες καὶ Προεςοὶ νὰ παύσουσι τὰ σκάνδαλα, καὶ τὰς αἱματοχυσίας, ὁποῦ εἰς τέσσαρας χρόνους ἐγίνοντο ἀναμεταξύ τους, ἐκλέξαντες, ἔκαμαν Σουλτάνον τὸν Καμψὼν, λεγόμενον Γαύριον, ὅτι ἦτον πολλὰ καλὸς ἄνθρωπος, πραῢς, δίκαιος, ἀνδρεῖος, καὶ χωρὶς ὑπερηφάνειαν. Αὐτὸς δὲ βλέπωντας τὰς προτέρας ἀκαταςασίας, καὶ αἵματα, καὶ φόνους, καὶ τὴν ἄτακτον ὁρμὴν τῶν Τζερκέζων, ποσῶς δὲν ἔςεργεν, ἀλλὰ ἐναντιεῖτο πολλά. ὅμως ἄκοντα καὶ μὴ βουλόμενον ἅρπαξάν τον οἱ Ἄρχοντες ὅλοι, καὶ βαςακτὸν τὸν ἔφεραν εἰς τὸ παλάτιον. Αὐτὸς δὲ, φωνάζωντας καὶ ἐναντιούμενος, δὲν τὸ ἔςεργε καθόλου, ἀλλὰ ἔλεγεν, ὅτι δὲν εἶναι ἄξιος διὰ τὴν τοιαύτην τιμὴν, μήτε δυνατὸς ἵνα κυβερνήσῃ τὸ Βασίλειον. καὶ τέλος ἄρχισε νὰ κλαίῃ, παρακαλῶντας, καὶ λέγωντας πρὸς τοὺς φί-

λεύς του νὰ τὸν ἀφήσουσιν, ὅτι ἔχει καλλίτερον νὰ ζῆ ὡς μικρὸς ἄνθρωπος καὶ ἰδιώτης, παρὰ νὰ βάλλῃ τὸν ἑαυτόν του εἰς τόσον κίνδυνον τῆς ζωῆς του. Λέγωντας καὶ τοῦτο, ὅτι ἐγὼ ἄσπρα δὲν ἔχω ἕτοιμα νὰ δώσω τὰ συνηθισμένα χαρίσματα τῶν στρατιωτῶν ὁποῦ πέρνουσιν, ὅταν γένη νέος Βασιλεύς. ἀκόμι, ὅτι δὲν δύνομαι νὰ ὑποφέρω ταῖς τόσαις σύγχυσες καὶ ταραχαῖς τῶν σκληρῶν τούτων καὶ ἀγνωμόνων ἀνθρώπων.

Οἱ δὲ Ἄρχοντες τοῦ εἶπον, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐναντιεῦται, καὶ νὰ ἀποδιώχνῃ ἀπὸ λόγου του τοιοῦτο μέγα ἀξίωμα, ὁποῦ ἡ τύχη ἀνέλπιστα καὶ χωρὶς κόπον του ἔφερεν, ἀλλὰ νὰ τὸ δεχθῇ μετὰ χαρᾶς, καὶ νὰ καθίσῃ εἰς τὸν Βασιλικὸν Θρόνον. καὶ μὲ τὴν γνῶσιν καὶ φρονιμάδα του θέλει κυβερνήσει τοῦ καθ' ἑνὸς τὴν γνώμην, νὰ εἶναι ὑπὸ πάντων ἀγαπώμενος, καὶ νὰ καταπραΰνῃ τὰ πράγματα, παιδεύωντας τοὺς ἀπάκτους καὶ ἀξίους παιδεύσεως, καὶ τιμῶντας τοὺς καλοὺς καὶ ἀξίους τιμῆς.

Ταῦτα λέγοντες οἱ Ἄρχοντες, τοῦ ἔκαμαν καὶ ὅρκον, νὰ εἶναι πάντοτε βοηθοί του μὲ λόγον καὶ ἔργον, καὶ μὲ ἄσπρα. Διὰ δὲ τῶν στρατιωτῶν τὰ χαρίσματα νὰ κάμουσιν, ὅτι τινὰς νὰ μὴ γυρέψῃ τίποτες, ὅσον νὰ μαζωχθοῦσιν ὅλα τὰ βασιλικὰ εἰσοδήματα, καὶ τότε νὰ δώσῃ ὅσα θέλει ἀπ' τοῦ. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐκαταπεισαν τὸν Καμψὼν, καὶ ἀναβαίνωντας εἰς τὸν Θρόνον, εὐφημίσθη Βασιλεύς. Ὕστερον δὲ ἐμοίρασε χαρίσματα εἰς τοὺς στρατιώτας ἕνα μιλιόνι χρυσάφι, καὶ μὲ τὴν γνῶσίν του ἐφαίνετον εἰς ὅλους πολλὰ καλὸς ἄνθρωπος. κρυφὰ δὲ, καὶ μὲ ἐπιτηδειότητα, τοὺς κακοὺς ὅλους ἐφαρμάκωσεν, ὁποῦ ἐγύρευαν ταῖς ταραχαῖς καὶ ταῖς σύγχυσες. Καὶ οὕτως εἰς δέκα ἕξ χρόνους ἔφερε τὸ Βασίλειον εἰς τοιαύτην εἰρηνικὴν κατάστασιν, ὥστε μήτε ἀναμεταξύ τους ἦτον σκάνδαλον, μήτε ἔξω παντελῶς πόλεμος δὲν ἠκούετο εἰς τοὺς τόπους τους. Καὶ βέβαια τοῦτος ὁ Καμψὼν ἤθελεν ἦσαι εἰρηνικὸς μέχρι τέλους ζωῆς. ἀλλὰ θέλωντας νὰ δοκιμάσῃ καὶ τὴν τύχην τοῦ πολέμου, χωρὶς καμίαν αἰτίαν, μόνον ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειάν του, ἠθέλησε νὰ κάμῃ πόλεμον μὲ τὸν Σουλτὰν Σελήμην, καὶ οὕτως ἐδυστύχησε, καὶ ἔχασε καὶ ζωὴν καὶ Βασίλειον. Τοιουτοτρόπως ἔπαυσεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἡ Βασιλεία τῶν σκλάβων τῶν Τζερκέζων, καὶ ὥρισαν τὴν Αἴγυπτον οἱ Βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὅπως ἡ Αἴγυπτος ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τοὺς σκλάβους ἐκυριεύετο.

Εἶναι δὲ τοῦτο πρᾶγμα ἄξιον νὰ τὸ θαυμάσῃ τινὰς, στοχαζόμενος ἐξ ἀρχῆς, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι πολλαῖς φοραῖς ἐκυριεύθησαν ἀπὸ τοὺς σκλάβους τους. εὐθὺς γὰρ εὑρίσκομεν ἀπὸ τὴν Θείαν Γραφὴν τὸν Ἰωσὴφ πουλημένον σκλάβον εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅμως ἦλθε καιρὸς ὁποῦ ἔγινε Κύριος καὶ Αὐθέντης πάσης γῆς Αἰγύπτου. Ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας Προφήτης καὶ δημαγωγὸς

τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, ἀπὸ τὸ γένος τῶν σκλάβων ὄντας, ἤγουν τῶν Ἑβραίων, καὶ αὐτοὶ οἱ Ἑβραῖοι, σκλάβοι ὄντες εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, ἠφάνισαν τὴν Βασιλείαν τοῦ Φαραώ, πέρνοντες ὅλον τους τὸν πλοῦτον, καὶ καταποντίζοντάς τους εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, ὕστερα ἀπὸ τὰς μάστιγας τῶν δέκα φοβερῶν ἐκείνων πληγῶν.

Εἰς δὲ τούτους τοὺς ὑστέρους χρόνους αὐτοὶ οἱ Τζερκέζοι, σκλάβοι ἀγορασμένοι ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους ὄντες, ἐπῆραν τὴν Βασιλείαν, καὶ τὴν ἐκράτησαν τριακοσίους χρόνους κυνοῦντας τοὺς Αὐθεντάδες σκλάβους τους.

Ἀλλὰ καὶ ἕως τὴν σήμερον εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἤγουν εἰς τὸ Μισῆρι, οἱ σκλάβοι ὁρίζουσιν. ὅτι ὅλοι οἱ Μπεΐδες, καὶ οἱ Ἐξουσιασταὶ εἶναι σκλάβοι. διότι κάθε Μπεῒς ὑψώνει τοὺς σκλάβους του εἰς τιμαῖς καὶ ἀξιώματα, ὅσον νὰ τοὺς κάμουσι Μπεΐδες. καὶ οὕτω τὸ Ντιβάνι τοῦ Μισηρίου γίνεται ὅλον ἀπὸ Μπεΐδες σκλάβους. Πλὴν εἶναι ἄνθρωποι ἄξιοι, πλούσιοι καὶ περιφανεῖς, καὶ λαμπροὶ εἰς τὸν βίον, δίκαιοι εἰς τὴν κυβέρνησίν τους, φυλάττοντες πάντοτε τὴν Πολιτείαν εἰρηνικὴν μὲ τὴν δυνάμιν τους. Ἔχουσιν ὅμως τοὺς ἐντοπίους Ἀράπιδες τοῦ Μισηρίου, ὡς δούλους νὰ τοὺς δουλεύουσιν, ὅτι οἱ Ἀράπιδες ποτὲ ἀξίωμα δὲν ἔχουσιν, εἰμήπου ἂν γένῃ τινὰς Καδής.

Τέλος τοῦ Δ΄. Τμήματος.

ΤΜΗ͂ΜΑ ΠΕ͂ΜΠΤΟΝ ΤΗ͂Σ ΚΟΣΜΙΚΗ͂Σ ΙʹΣΤΟΡΙ͂ΑΣ.

Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Παύλου Γιοβίου διηγηθέντων, Ἐπισκόπου Νοκέρας, τοῦ Ἰταλοῦ, ἐκ τοῦ ιγʹ. Βιβλίου. ἐν ᾧ περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Σουλτὰν Μπαγιαζίτη τοῦ παλαιοῦ, καὶ ὅπως ὁ ὑιός του ὁ Σουλτὰν Σελήμης ἔλαβε τὴν Βασιλείαν, καὶ πολεμήσας ἔλαβε καὶ τὴν Αἴγυπτον.

Ἔστι δὲ ἡ τοιαύτη Ἱστορία ἐξ ἀρχετύπου τοῦ Ἀραβικοῦ μεταγλωττισμένη εἰς Λατινικὴν γλῶσσαν, καὶ ἐκ τῆς Λατινικῆς εἰς τὸ Φράγγικον. ἀπὸ δὲ τὸ Φράγγικον τώρα εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν παρ' ἡμῶν συντομώτερα.

ἈΦ' οὗ ὁ Σουλτὰν Μπαγιαζὴτ ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς Βενετζάνους τὴν Ναύπακτον, τὴν Μοθώνην, τὴν Κορώνην, καὶ ἄλλους τόπους πολλοὺς, ἔκαμεν ἀγάπην μὲ τούτους, διότι ὁ καιρὸς καὶ τὰ νέα συμβάντα πράγματα εἰς τὴν Ἀνατολὴν τὸν ἀνάγκαζαν νὰ ἀφίσῃ τοὺς πολέμους τῆς Δύσεως, καὶ νὰ γυρείσῃ εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐσυκώθη ἕνας μεγάλος καὶ θαυμασὸς ἄνθρωπος, Τεχὴλ τὸν ὄνομά του, λέγωντας ἑαυτὸν νέον Προφήτην, καὶ ἐσύγχιζε τοὺς τόπους τῆς Ἀνατολῆς, καύωντας μὲ τὰ λόγιά του νὰ τοῦ ἀκολουθοῦσι πολλοί. καὶ τοῦτο ἔδωσε μεγάλην ἀνάπαυσιν καὶ εἰρήνην ἀπὸ τοὺς πολέμους τοῦ Σουλτὰν Μπαγιαζὴτ τῶν Βενετζάνων, καὶ τῶν Οὔγγρων.

Περὶ τοῦ Τεχὴλ τοῦ νέου Προφήτου.

ΟΥ͂τος λοιπὸν ὁ Τεχὴλ ἦτον Πέρσης τὸ γένος, περίφημος καὶ λαμπρὸς ἄνθρωπος, διὰ τὸ νὰ εἶναι ἀπὸ γένος Βασιλικόν. περισσότερον δὲ

φημίσθη καὶ ἐλαμπρύνθη τὸ ὄνομά του, διὰ τὸ νὰ εἶναι καθαροῦ βίου ἄνθρωπος, καὶ πολλὰ γραμματισμένος, καὶ νὰ τὸν λογιάζουσιν ὅλοι ἄνθρωπον εὐσεβῆ εἰς τὴν πίστιν τους. Οὗτος λοιπὸν ἦτον μαθητὴς τοῦ Χαϊωτὰρ Ἀρδεβὴλ τὸ ἐπίκλην, ἄνθρωπος καὶ οὗτος βίου καθαροῦ καὶ γραμματισμένος. τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν ὁ υἱὸς τοῦ Οὐζοὺμ Κασοὺμ, ὁ Γιακοὺμπ, ὁ λεγόμενος Κιὸρ Τζενλὰτ, ὅπου λέγεται, κατὰ τὴν Περσικὴν γλῶσσαν, στραβὸς ἀπὸ τὸ ἕνα ὀμμάτι. Ἀλλὰ φαίνεταί μου νὰ εἴπωμεν πρῶτον ὀλίγα τινὰ περὶ τούτου τοῦ Χαϊωτὰρ, διὰ νὰ μάθωμεν τὴν διαφορὰν τῆς πίστεως τῶν Τούρκων τῆς Περσίας, καὶ τῶν Τούρκων τῶν Ὀτμάνων, καὶ πότε, καὶ πόθεν ἄρχησεν αὐτὴ ἡ διαφορά. Καὶ πῶς τοῦτο ἦτον αἰτία νὰ γένουσι μεγάλοι καὶ φοβεροὶ πόλεμοι εἰς τὴν Ἀνατολὴν, καὶ μόλις τὴν ἐγλύτωσαν οἱ Ὀτμάνοι ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Περσῶν. καὶ τὸ περιεργότερον, ὅτι τοῦτο ἦτον ἀφορμὴ νὰ ὑποτάξουσιν αὐτοὶ οἱ Ὀτμάνοι Βασιλεῖς τὸ μέγα καὶ ἐξάκουστον Βασίλειον τῆς Αἰγύπτου.

Περὶ τοῦ Χαϊωτὰρ, Διδασκάλου τοῦ Τεχὴλ.

Ἦτον τοῦτος ὁ Χαϊωτὰρ ἀνάμεσα εἰς τοὺς Πέρσας ἕνας Αὐθέντης ἄξιος, γνωστικὸς, καὶ μὲ πράξες παρ' ὀλίγον θείαις καὶ θαυμασταῖς. διότι ὅλα τὰ κοσμικὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα οἱ ἄλλοι νομίζουσιν εὐτυχίαις, αὐτὸς τὰ ἐλογίαζε διὰ μεγάλαις δυστυχίαις, καὶ μὲ ταῖς ἀρεταῖς καὶ τὰ ἔργα του ἔκανε νὰ τὸν θαυμάζουσιν ὅλοι. καὶ τόσον ὅπου ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ γυναῖκα ἀπὸ Βασιλικὸν γένος, τὴν θυγατέρα τοῦ Οὐζοὺμ Κασοὺμ, τὴν Μάρθαν. τὴν ὁποίαν Μάρθαν αὐτὸς ὁ Κασοὺμ ἔκαμε μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ Καλογιάννη, Ῥηγὸς τῆς Τραπεζοῦντος, τὴν Δέσποιναν. Ταύτην τὴν θυγατέρα ἔδωσεν ὁ Καλογιάννης τοῦ Οὐζοὺμ Κασοὺμ, εἰς γυναῖκα, μὲ συμφωνίας καὶ ὅρκους, ποτὲ νὰ μὴ τὴν πειράξῃ εἰς τὴν πίστιν, ἀλλὰ νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ σέβεται τὴν πάτριον Θρησκείαν ἀβιάστως. Ὅθεν αὐτὴ ἡ Μάρθα διδαγμένη κρυφίως ἀπὸ τὴν μητέρα της τὴν Δέσποιναν τὴν Πίστιν τῶν Χριστιανῶν, ἐδίδασκε καὶ αὐτὴ τὸν υἱόν της τὸν Ἰσμαὴλ Σοφῆ κρυφίως, τὸν ὁποῖον ἔκαμε μὲ τοῦτον τὸν Χαϊωτάρ. καὶ οὕτως εὐγῆκε φήμη, πῶς ὁ Ἰσμαὴλ Σοφῆς, διδαγμένος ἀπὸ τὴν μητέρα του καὶ ἀπὸ τὴν μάμμην του τὰ τῶν Χριστιανῶν, ἠγάπα κατὰ πολλὰ τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ ποτὲ δὲν τοὺς ὕβρισεν εἰς τὴν Πίστιν τους.

Τοῦτο τὸ συμπενθερεῖον ἔκαμεν ὁ Καλογιάννης ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ Σουλτὰν Μεεμὲτ, διὰ νὰ μὴ τοῦ πάρῃ τοὺς τόπους του, ἔχωντας τὴν βοήθειαν τοῦ Οὐζοὺμ Κασοὺμ, ὡς γαμβροῦ του. Ἀλλὰ δὲν τὸν ὠφέλησε τὸ συμπενθερεῖον ἐκεῖνο τίποτε. διότι ὁ Σουλτὰν Μεεμὲτ τὸν ἐπολέμησε, καὶ διώκωντας τὸν Οὐζοὺμ Κασοὺμ τὸν γαμβρόν του, τὴν μὲν Τραπεζοῦντα ἔλαβεν, αὐτὸν δὲ τὸν Καλογιάννην ἔφερεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν δεσμίον, καὶ βάλλωντάς τον εἰς τὴν φυλακὴν, ἀπέθανεν ἐκεῖ.

Τοῦτον λοιπὸν τὸν Χαϊντὰρ, λέγουσι, πῶς ὁ Οὐζοὺμ Κασοὺμ δὲν τὸν ἔκαμε γαμβρὸν τόσον διὰ τὴν ἀξιότητα τῆς ἀρετῆς του καὶ τῆς σοφίας του, ἀλλ᾽ ὅτι τὸν ἐφοβεῖτο νὰ μὴ κάμῃ ἐπανάστασιν, καὶ τοῦ πάρῃ τὴν Βασιλείαν. Διότι αὐτὸς ὁ Χαϊντὰρ φανερὰ ἐδίδασκεν ἄλλην πίστιν, καὶ πολλοὺς ἐκαταπειθε, καὶ τοῦ ἐπίστευαν, ἔχοντές τον ὡς Προφήτην. καὶ πολλοὶ ἔτρεχον ἀπὸ διαφόρους τόπους τῆς Περσίας, καὶ τῆς Ἀρμενίας, μόνον νὰ τὸν ἰδοῦσι, καὶ νὰ τοῦ ἀκούσουσι. Καὶ τόσην δύναμιν ἀπόκτησεν, ὥστε ὅπου ἂν ἤθελε νὰ συνάξῃ ὅσους ἐγύρισεν ἀπὸ τὴν πίστιν τους, καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ πιστεύσουσιν εἰς τὴν νέαν πίστιν, ὅπου αὐτὸς ἐδίδασκεν, ἤθελε συνάξῃ ἕνα μεγάλον φουσάτον.

Τὰ ὅσα ὁ Χαϊντὰρ ἐδίδασκε.

Πρῶτον λοιπὸν ἐδίδασκεν, ὅτι μηδένας ἀπ᾽ ἐκείνους, ὅπου πιστεύουσι τὸν Μωάμεθ, ὑπάγει εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, ἀνίσως καὶ δὲν ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀλῆ, ὁ ὁποῖος ἦτον Δραγουμάνος, σύντροφος, καὶ γαμβρὸς τοῦ Μωάμεθ. τὴν ὁποίαν διδασκαλίαν καὶ νόμους ἔγραψεν αὐτὸς ὁ Ἀλῆς, διδαγμένος ἀπὸ τὸν Μωάμεθ, καὶ ἄφησεν εἰς τοὺς διαδόχους του. Τοῦτοι οἱ νόμοι τοῦ Ἀλῆ εἶναι κατὰ πολλὰ διάφοροι μὲ τοὺς νόμους ὅπου κρατοῦσιν οἱ Τοῦρκοι τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἀφρικῆς, διότι αὐτοὶ ἔχουσι διὰ διδάσκαλόν τους ἄλλον μαθητὴν τοῦ Μωάμεθ, λεγόμενον Οὔμαρ. καὶ λέγουσιν, ὅτι αὐτὸς νὰ ἐξήγησε, καὶ νὰ ἑρμήνευσε καλλήτερα τὸν νόμον τοῦ Μωάμεθ ἀπὸ τὸν Ἀλῆ. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ διαφορὰ τῶν Τούρκων Περσῶν, καὶ τῶν Τούρκων Ὀτμανῶν, ὅτι ἐκεῖνοι ἔχουσι διδάσκαλον τὸν Ἀλῆ, οὗτοι δὲ τὸν Οὔμαρ.

Θάνατος τοῦ Οὐζοὺμ Κασοὺμ, καὶ Βασιλεία τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Γιακοὺμπ.

Δὲν ἐπέρασε πολὺς καιρὸς ὅπου ἀπέθανεν ὁ Οὐζοὺμ Κασοὺμ, καὶ ἔλαβε τὴν Βασιλείαν ὁ Υἱὸς αὐτοῦ Γιακοὺμπ. εὐθὺς δὲ ἀπὸ τὸ πρῶτον ἄρχισε νὰ φοβᾶται ἀπὸ τὸν γαμβρόν του τὸν Χαϊντὰρ διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς τιμῆς του, καὶ διὰ τὸν πολὺν λαὸν ὅπου τοῦ ἠκολούθησε διδασκόμενος.

Οἱ γοῦν Πέρσαι, εἰς μὲν τὸ κρυφὸν ἐφύλαττον τὸ Βασιλικὸν γένος νὰ μὴν ἀλλάξῃ, εἰς δὲ τὸ φανερὸν ὑποπίαζοντο καὶ ἐπίστευον τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χαϊντάρ. Ὅμως μὲ τὸν λαὸν δὲν ἐσυγκοινωνοῦσαν, μήπως ὁ χοντρὸς λαὸς μὲ τὸ θάῤῥος τῶν μεγάλων κάμουσιν ἐπανάστασιν, καὶ στήσουσι Βασιλέα τὸν Χαϊντὰρ, καὶ οὕτω νὰ φθαρθῇ τὸ παλαιὸν γένος τῶν Βασιλέων τῆς Περσίας. καὶ μάλιστα ὅπου ὁ Γιακοὺμπ, νέος ὄντας Βασιλεὺς, καταστημένην δὲν εἶχεν ἀκόμι τὴν Βασιλείαν. Ὁ δὲ Γιακοὺμπ, βλέποντας τὸν λαὸν ὅλον νὰ προστρέχῃ εἰς τὸν Χαϊντὰρ, καὶ ἔχοντας φό-

βου μεγάλου διὰ τὴν Βασιλείαν, δὲν εὐλαβήθη μήτε τὴν διδασκαλίαν του, μήτε τὴν συγγένειαν, ὁποῦ τὸν εἶχε γαμβρόν, ἀλλὰ ἔστειλεν εἰς τὸ σπίτι του, χωρὶς ἄλλην καμίαν αἰτίαν, καὶ τὸν ἀπεκεφάλισε, καὶ τοὺς ἀκολούθους του ὅλους ἐξώρισε· καὶ οὕτως εὐγῆκεν ὁ φόβος ἀπὸ τὴν καρδίαν του. Ὅμως εἶχεν ὁ Χαϊντὰρ ἕνα παιδὶ μικρόν, τὸ ὄνομά του Ἰσμαήλ, καὶ κάποιος φίλος του τὸ ἔκρυψε. καὶ βάλλωντάς το εἰς ἕνα καλάθι, τὸ εὔγαλεν ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Περσίας, καὶ τὸ ἔφερεν εἰς ἕνα του φίλον, τὸ ὄνομά του Περχάλην, καὶ τὸ ἔκρυψεν. ὅθεν διεφυλάχθη τὸ παιδίον ἀπὸ τὸν φόνον τοῦ θείου του. Οὗτος δὲ ὁ Περχάλης ὥριζε μερικοὺς τόπους ἐπάνω πρὸς τὰ μέρη τῆς Κασπίας Θαλάσσης, τῆς νῦν λεγομένης Μπακοῦ, καὶ τὰ μέρη τῆς Ἰβηρίας τῆς ἄνω.

Περὶ τοῦ Τεχὴλ, Μαθητοῦ τοῦ Χαϊντάρ.

ΑΠὸ δὲ τοὺς μαθητὰς τοῦ Χαϊντὰρ ἦτον ἕνας, τὸ ὄνομά του Τεχήλ, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Κιζελμπάσης, καὶ ἀπ᾽ αὐτὸν οἱ Πέρσαι Κιζελμπάσιδες ὠνομάσθησαν, διὰ τὴν αἰτίαν ὁποῦ θέλομεν εἰπεῖ, ἄνθρωπος καὶ οὗτος καθαροῦ βίου, ὡσὰν καὶ τὸν διδάσκαλόν του, καὶ γραμματισμένος. Φεύγοντας δὲ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ Γιακοὺμπ, ἐπέρασε τὸν Εὐφράτην ποταμόν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν, καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ, τοῦ λεγομένου Ἀντιταύρου. τόπος οὗτος εὐάερος, καὶ καρποφόρος ἀπὸ καρποὺς παντοδαποὺς δένδρων, καὶ κατάῤῥυτος ἀπὸ ποτάμια καὶ βρύσες. Ἐκεῖ λοιπὸν κατοικῶντας, καὶ τρεφόμενος ἐκ τῶν καρπῶν τοῦ βουνοῦ, ἐπέρνα μεγάλην σκληραγωγίαν μὲ πολλὴν ἡσυχίαν, μόνον προσευχόμενος, καὶ στοχαζόμενος τοῦ Θεοῦ τὰ ποιήματα. Καὶ πρῶτον μὲν δὲν ἐφαίνετο ποσῶς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, μήτε τινὰς τὸν ἤξευρεν. ὕστερον δὲ ἐφάνη εἰς κάποιους ἀνθρώπους βοσκούς, οἱ ὁποῖοι βλέποντάς τον, καὶ μανθάνοντας τὴν πολιτείαν του, ἐθαύμασαν τὴν πολλήν του σκληραγωγίαν. Δίδοντάς του γοῦν πράγματα ἀναγκαῖα, τροφήματα δηλαδὴ καὶ ἐνδύματα, δὲν ἔλαβε τίποτες ἀπὸ ταῦτα, λέγωντας, ὅτι νὰ μὴ χρειάζεται τίποτες ἀπὸ ὅσα χρειάζονται οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἔστωντας καὶ ἡ ζωή του νὰ εἶναι ὑπὲρ ἄνθρωπον. Μετὰ ταῦτα, τινὲς ἔχοντες πόθον νὰ τὸν ἴδουσι, τὸν ἔκαμαν καὶ ἐκατέβη εἰς τὰ πλησιόχωρα, καὶ ὡσὰν στανικῶς τὸν ἔφεραν καὶ μέσα εἰς τὰ μεγάλα Κάστρη καὶ Χώραις· καὶ εἰς καιρὸν ὀλίγον ἐφημίσθη διὰ θαυμαστὸς ἄνθρωπος εἰς ὅλον τὸν τόπον σχεδὸν τῆς μικρῆς Ἀρμενίας. Τότε αὐτὸς εὑρίσκωντας καιρόν, ἄλλο δὲν ἔκανε, μόνον ἐδίδασκε τοὺς Νόμους καὶ τὴν νέαν πίστιν τοῦ διδασκάλου του τοῦ Χαϊντάρ. καὶ τόσον μὲ τὰ λόγιά του ἐκατάπειθε τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε ὁποῦ πάντες ἔλεγον, καὶ ἐβεβαίωναν, ὅτι, ἐάν τις δὲν πιστεύει εἰς τὰ λόγιά του, ὑπάγει εἰς τὴν κόλασιν. οὕτω πολλοὺς ἔσυρε πρὸς τοὺς λόγους του.

Διατὶ, καὶ ὅπως οἱ Πέρσαι ὠνομάσθησαν Κιζελμπάσιδες.

Τούτους ὅλους λοιπὸν, ὅσους εἰς αὐτὸν ἐπίστευσαν, διὰ σημεῖον τῆς νέας πίστεως, τοὺς ἐπρόσταξε νὰ φοροῦσι κόκκινον φακιόλιον εἰς τὸ κεφάλι, καὶ ἀπὸ τοῦτο οἱ Πέρσαι ἔλαβον τὴν ὀνομασίαν νὰ λέγωνται Κιζελμπάσιδες.

Περὶ τοῦ Ἰσμαὴλ, Υἱοῦ Χαϊντάρ.

Ἀκόμι καὶ ὁ Ἰσμαὴλ, ὁ υἱὸς τοῦ εἰρημένου Χαϊντὰρ, ἄνθρωπος γενόμενος φρόνιμος, καὶ κατὰ πολλὰ ὡραῖος εἰς τὸ κορμὶ, καὶ εὐγενικὸς εἰς τὰ ἤθη, καὶ ὑψηλὸν καὶ ἐνάρετον βίον μετερχόμενος, ἐκεῖ ὁποῦ ἦτον εἰς τὸν Περχάλην, ἐδίδασκε τοὺς πάντας τοὺς αὐτοὺς νόμους, καὶ τὴν αὐτὴν διδασκαλίαν τοῦ πατρός του. καὶ πάντες θαυμάζοντες τὴν σοφίαν καὶ φρόνησίν του, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐμορφίαν του, τὸν ἐτιμοῦσαν καὶ τὸν εὐλαβοῦντο, παρ' ὀλίγον, ὡσὰν Θεόν. Καὶ τόσον μεγάλον ὄνομα ἀπέκτησεν εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους, ὥστε ὁποῦ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔλαβε μεγάλην δύναμιν· διότι καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μεγάλους τοῦ τόπου ἐκείνου ἐπίστευον εἰς τὴν διδαχήν του, καὶ ἀφίνοντας τὴν παλαιάν τους πίστιν, μὲ ἔργα καὶ λόγια ἐκήρυττον, ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ νὰ εἶναι μόνον διδάσκαλος, καὶ Νομοθέτης τῆς πίστεως τοῦ Μωάμεθ. Ἦτον λοιπὸν πρᾶγμα ἄξιον νὰ τὸ θαυμάσῃ τινὰς, ἕνας ἄνθρωπος νέος τὴν ἡλικίαν κατὰ πολλὰ, νὰ δείχνῃ τοιοῦτο σχῆμα πλαστὸν, πῶς δὲν θέλει τιμαῖς καὶ δόξαις, τὰ ὁποῖα ὅλα κρυφίως τὰ ἐγύρευεν. Ἦτον δὲ ὁ πατήρ του Ἀστρονόμος ἄκρος, καὶ πολλοὶ ἐμαρτύρουν, ὅτι τὸν ἤκουσαν καὶ εἶπεν, ὅταν ἐγεννήθη τὸ παιδίτου τοῦτο, ὁ Ἰσμαὴλ, πῶς ἔχει νὰ γένῃ Προφήτης μέγας, καὶ νὰ στερεώσῃ μίαν πίστιν καινούργιαν, καὶ νὰ ὑποτάξῃ λαὸν πολύν, καὶ τόπον εἰς τὴν Ἀνατολήν. καὶ νὰ δοξασθῇ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὡσὰν τὸν Μωάμεθ, εἰς τὴν διδασκαλίαν, καὶ εἰς τοὺς πολέμους. καὶ τότε ἡ φήμη καὶ ἡ προφητεία ἔκαμεν ὅλους νὰ πιστεύουσι τὸν Ἰσμαὴλ ὡς Προφήτην. Ὕστερον δὲ μὲ θέλημα ὅλονων ἠθέλησε νὰ ὀνομάζεται Ἰσμαὴλ Σοφής. τοῦτο τὸ ὄνομα εἶναι παλαιὸν εἰς τὴν Περσίαν, ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Μάγων, τὸ ὁποῖον εἶχασιν ὡς τίμιον ὄνομα, ὥστε καὶ τοὺς Βασιλεῖς τῶν Περσῶν ἔλεγον Σοφίδες. ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ εἰς τὴν γλῶσσάν τους, Σοφὸς, καὶ Θεοῦ Δραγουμάνος. καὶ οὕτως ὑψώθη μεγάλα. Ἔχωντας δὲ πόθον νὰ λάβῃ τοὺς τόπους τοῦ πατρός του, τοὺς ὁποίους ὁ πάππους του ὁ Οὐζὲμ Κασοὺμ ἔδωσε προῖκα τοῦ πατρός του εἰς τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν, ἔκαμε τρόπον μετὰ δόλου, καὶ ἐφαρμάκωσε τὸν θεῖόν του τὸν Βασιλέα μὲ συνδρομὴν τῆς γυναικός του. Ἔπειτα κάνωντας φουσάτον ἀπὸ ἀνθρώπους ἐκλεκτοὺς τοὺς ἀκολούθους του, καὶ δίδωντάς του καὶ ὁ Περχάλης ἄλλην βοήθειαν, ἐσυκώθη καὶ

ἦλθεν εἰς τὴν Ἀρμενίαν, καὶ ἐπῆρε τοὺς τόπους τοῦ πατρός του, ὄχι τόσον μὲ πόλεμον, ὅσον ἀπὸ τὴν καλήν του φήμην. Συνέβη δὲ ἀπὸ τοιοῦτο πρᾶγμα νὰ αὐξήσῃ ἡ δύναμίς του περισσότερον. διότι ὅσοι ἦσαν εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους διδαγμένοι πρότερον μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ πατρός του τοῦ Χαϊντάρ, καὶ μὴ παῤῥησιαζόμενοι διὰ τὸν φόβον τοῦ Γιακοὺμπ, εὐθὺς τὸν ἐδέχθησαν μετὰ μεγάλης χαρᾶς, καὶ τοῦ ἔταξαν νὰ τοῦ ἀκολουθήσουσιν ὅπου θέλει νὰ ὑπάγῃ νὰ πολεμήσῃ. Καὶ οὕτως ὑπῆγε καὶ ἐπῆρε μίαν χώραν μεγάλην, λεγομένην Σουμακίαν μὲ πόλεμον, κουρσεύοντας καὶ λεηλατεύοντας ὅλα της τὰ περίχωρα. Εʹστησεν ἀπὸ τοῦτο μέγα ὄνομα, τὸ ὁποῖον πολλάκις τοὺς δειλοὺς κάνει ἀνδρείους, καὶ τοὺς ἀνδρείους δειλούς. Τοῦτο ἔκαμε καὶ τὸν Ἰσμαὴλ νὰ ἐπιχειρισθῇ πράγματα ὁποῦ εἰς τὸν νοῦν του προτήτερα δὲν τὰ ἐλογίαζεν. Ἀφ᾽ οὗ λοιπὸν ἔλαβε τὴν Σουμακίαν, ἐσυμβουλεύθη μὲ τοὺς φίλους του, ἄλλο πλέον νὰ μὴ γυρεύσῃ, παρὰ τὸ Βασίλειον τῆς Περσίας. Βλέποντας δὲ τὴν τύχην νὰ τοῦ βοηθᾷ εἰς τὰ πάντα, ἔπερνε θάῤῥος περισσότερον. καὶ δὴ λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὴν Ταῦρον, χώραν πολυάνθρωπον καὶ πλουσίαν, καὶ θρόνον τῆς Βασιλείας τῶν Περσῶν, ἡ ὁποία παλαιὰ ἐλέγετο Τέρβα. Εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὴν Κασπίαν Θάλασσαν τεσσάρων ἡμερῶν δρόμον, ἔχοντας μὲ καλὸν ἄλογον ἐκεῖ ὁποῦ κλείουσιν αἱ σιδηραῖ πόρται, ἀνάμεσα τὰ βουνά, καὶ τὸ στενὸν τῆς θαλάσσης διὰ νὰ μὴ περνοῦσιν οἱ Σκύθαι.

Ὅτι, ὅταν ἀρχίνησαν αὐτὴ ἡ Αἵρεσις τῶν Τουρκῶν εἰς τὴν Περσίαν, ἄρχησε καὶ ἡ Αἵρεσις τοῦ Λουτέρου εἰς τοὺς Χριστιανούς.

Ὁ γοῦν Ἰσμαὴλ Σοφὴς ἐλθὼν εἰς τὴν Περσίαν, ἐκυρίευσεν αὐτήν, καὶ ἅπλωσεν εἰς ὅλα τὰ μέρη ἐκεῖνα ἡ πίστις ὁποῦ πρῶτον ὁ πατήρ του ἐδίδαξεν. ἡ ὁποία ἄρχησεν εἰς τοὺς ,αυϙθʹ. Ὀλίγον τίποτες ὕστερον ἐφάνη καὶ ὁ Λούτερος, σπείροντας τὴν ὀλέθριον καὶ μιαρὰν αὐτοῦ Αἵρεσιν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀλαμανίας. Καὶ εἶναι πρᾶγμα θαύματος ἄξιον, ὅτι τὸν αὐτὸν καιρὸν ὁποῦ εἰς τοὺς Μωαμεθίτας ἐσυκώθη ἡ αἵρεσις τοῦ Χαϊντάρ, τὸν αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς Χριστιανοὺς ἡ αἵρεσις τοῦ Λουτέρου.

Λουτέρου Αἵρεσις πότε ἤρξατο.

Ὅπως ὁ Ἰσμαὴλ Σοφὴς ἐκυρίευσεν ὅλην τὴν Περσίαν.

Ὁ δὲ τρόπος, ὁποῦ ὁ Ἰσμαὴλ Σοφὴς ἐκυρίευσεν οὕτως εὔκολα τὴν Περσίαν, ἦτον τοιοῦτος: Ἀφ᾽ οὗ ἀπέθανεν ὁ Γιακοὺμπ ὁ θεῖός του, ἀφίνοντας δύο παιδία, Ἄλβαντα, καὶ Μορατχμάνον, ἐμάχοντο περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ πατρός τους. Τούτων δὲ μαχομένων, γίνεται εἰς τοὺς Πέρσας

ἐμφύλιος πόλεμος. τινὲς μὲν γὰρ ἐβοήθουν τὸν Ἄλβαντα, τινὲς δὲ τὸν Μορατχμάνον. Ἐνίκησεν ὅμως ὁ Ἄλβαντας, καὶ ἐδίωξε τὸν Ἀδελφόν του τὸν Μορατχμάνον, φονεύοντας πολλοὺς Ἄρχοντας Πέρσας βοηθούς του. εἰς τοιαύτην γοῦν σύγχυσιν ἔφθασε καὶ ὁ Ἰσμαὴλ Σοφής. Συγχυσμένοι δὲ ὄντες οἱ Πέρσαι ἀπὸ τῆς ἀλληλομαχίας τῶν δύο ἀδελφῶν, ἄνοιξαν εὐθὺς τὰς πόρτας τοῦ Κάστρου, καὶ ἐδέχθησαν μετὰ χαρᾶς τὸν Ἰσμαὴλ Σοφήν. Ὁ δὲ Ἄλβαντας τοῦτο ἰδών, ἔφυγε μὲ τινὰς ὀλίγους, καὶ ἦλθε καὶ ἐφυλάχθη εἰς ἕνα Κάστρον λεγόμενον Σκίρρα. Εἰσεβαίνωντας δὲ ὁ Ἰσμαὴλ εἰς τὸ Κάστρον, πρῶτον μὲν ἔκοψε μερικοὺς τῶν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ Ἄλβαντος, ἔπειτα ἐχάλασε τὸν ὡραιότατον τάφον τοῦ Γιακοὺμπ. εἶχον δὲ οἱ Πέρσαι συνήθειαν νὰ κτίζουν πλουσίους τάφους τῶν Βασιλέων τους εἰς πολυχρόνιον ἐνθύμησιν. Ὁ γοῦν Ἰσμαὴλ Σοφής, διὰ νὰ ἀφανίσῃ τὸ μνημόσυνον τοῦ Γιακοὺμπ παντελῶς ἀπὸ τοὺς Πέρσας, ἔκαμε καὶ ἐχάλασε τὸν τάφον του, καὶ διατὶ αὐτὸς ἐφόνευσεν ἀδίκως τὸν πατέρα του, εὔγαλεν ἔξω τὰ κόκκαλά του, καὶ τὰ ἐσκόρπισεν εἰς ὅλην τὴν Χώραν. Ἔπειτα μαθὼν πῶς οἱ δύο ἀδελφοὶ Ἄλβαντας καὶ Μορατχμάνος ἐσυμφώνησαν νὰ ἔλθουσιν ἐπάνω του, ἄνοιξε τὴν παλαιὰν Ἀρματοθήκην τῶν Περσῶν, καὶ ἁρμάτωσε πολὺν λαόν, καὶ εὐγῆκεν ἐρχόμενος πρὸς αὐτούς. Καὶ πρῶτον ὑπαντᾷ τὸν Ἄλβαντα, ἐρχόμενον εἰς τὰ βουνὰ τὰ λεγόμενα Νυμφάδες, σύνορα τῆς Ἀρμενίας καὶ Ἀσυρίας, καὶ εὑρίσκωντάς τον, ὁποῦ εἶχε τοὺς ἀνθρώπους του, καὶ ἔκοπταν τὸν λόγγον νὰ κάμῃ δρόμον νὰ περάσῃ, τὸν ἐπλάκωσε τόσον ἔξαφνα, ὁποῦ δὲν εἶχε καν καιρὸν νὰ ἁρματωθῇ καλά. ὅθεν κατὰ κράτος τὸν ἐνίκησε, κατακόπτωντάς τον εἰς λεπτὰ κομμάτια. Ἔφυγον δὲ καὶ πολλοί, μὴ δυνάμενοι οἱ τοῦ Ἰσμαὴλ νὰ τοὺς διώκουσι διὰ τὸν κόπον τοῦ δρόμου καὶ τὸν ἐξαφνικὸν πόλεμον. ὅθεν ἀναπαύθησαν ἐκεῖ νικηταὶ ἡμέρας τινάς, καὶ εὐθὺς τὰ περίχωρα ἐκεῖνα ὅλα τὸν ἐπροσκύνησαν, καὶ ζοφήματα τοῦ ἔδωσαν, καὶ πᾶσαν ἄλλην βοήθειαν. Ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν Σκίρραν, καὶ ἐπροσκύνησάν τον πάντες. αὐτὸς δὲ ἐδίδασκε τὴν νέαν πίστιν, ὄχι πλέον εἰρηνικῶς, ἀλλὰ ἀναγκαστικῶς, γράφωντας ὁρισμόν, εἴτις δὲν ἀφίσῃ τὴν παλαιὰν πίστιν, καὶ νὰ πιστεύσῃ τὸν νόμον τοῦ Ἀλῆ, νὰ θανατώνεται μὲ πικρὰς τιμωρίας. ὅστις δὲ πάλιν πιστεύσῃ, νὰ λαμβάνῃ μεγάλας τιμὰς καὶ δωρεάς. καὶ οὕτως εἰς ὀλίγον καιρὸν εἰς ὅλους ἐβεβαίωσε τὴν νέαν πίστιν. Καὶ ἀφοῦ τότες ἄρχισεν, ὡς Βασιλεύς, νὰ δίδῃ καὶ λουφάδες πλουσιωτάτους καὶ μεγάλας δωρεάς. ἁρμάτωσε δὲ καὶ τὸ φουσάτον του καλλίτερα μὲ παλαιὰ ἅρματα ὁποῦ εὕρηκεν ἐκεῖ εἰς τὴν Σκίρραν, τὰ ὁποῖα, ὡς λέγουσιν, εἶναι ὅλον ἀπὸ Διμισκί. τὸ ὁποῖον Διμισκὶ γίνεται εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ τὸ χαλκεύουσιν ἀπὸ σίδηρον καὶ ἀτζάλι, μὲ κάποιον νερὸν χορταρίου, ὁποῦ εἰς ἄλλον τόπον δὲν γίνεται. Μετὰ ταῦτα ἔλαβε καὶ τὴν Σάφαν, τὴν πάλαι λεγομένην Σοῦσαν, ἥτις ἦτον Βατιλεία τοῦ Δαρείου. Ἀπ' ἐκεῖ ὥρμησεν εἰς τὴν Ἀσυρίαν νὰ διώξῃ τὸν Μορατχμάνον ἀπὸ τὴν Βαβυλωνίαν. ὁ ὁποῖος βλέπωντας τὸ τί ἔπαθεν ὁ ἀδελφός του, ἔφυγεν

Περὶ τοῦ Δνιμισκίου ὅπως γίνεται.

εἰς

εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς Βασιλείας. οἱ δὲ ἄνθρωποι τῆς Ἀσυρίας ἐδέχθησαν ἀσμασίως τὸν Ἰσμαὴλ. Ἔλαβε δὲ καὶ ἐκεῖ Κάστρη καὶ χώρας μεγάλας, καὶ πάλιν ἐστράφη εἰς τὴν Ἀρμενίαν, καὶ ἐκατάστησε φύλακας, καὶ Κεφαλὰς εἰς τὰ Κάστρη ὅπου ἔλαβεν.

Ἔπειτα ἀνέβη εἰς τὰ μέρη τῆς Κασπίας Θαλάσσης, νὰ ὑποτάξῃ καὶ ἐκεῖ τοὺς Ἀλβανοὺς, Ἴβηρας, καὶ Σκύθας. οἱ ὁποῖοι, ὑποτασσόμενοι πρότερον τῆς Βασιλείας τῶν Περσῶν, τότε διὰ τὰ σκάνδαλα ἀποστατήσαντες, δὲν ἦλθον νὰ προσκυνήσουσι τὸν Ἰσμαήλ. καὶ οὕτως μὲν ἦτον εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα.

Περὶ τοῦ Τεχὴλ, ὅτι ἄρχησε μὰ συνάστη φουσάτον.

Ὁ δὲ Τεχὴλ, ὅπου πρότερον εἴπαμεν, πῶς ἦτον ἐρημίτης, καὶ ἐμίσα δόξαις, καὶ τιμαῖς, τὸν ὁποῖον γανικῶς τὸν ἐκατέβασαν ἀπὸ τὸ βουνὸν, βλέποντας καὶ αὐτὸς πῶς εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀρμενίας, καὶ τῆς μικρᾶς Ἀσίας διδάσκοντας τὴν αὐτὴν νέαν πίστιν, τοῦ ὑποτάσσοντο πολλοί. βλέποντας δὲ καὶ τὸν Ἰσμαὴλ, ὅτι ἀπὸ μικρὸς καὶ ταπεινὸς ἄνθρωπος ἔγινε μέγας Βασιλεὺς μὲ τὴν διδαχὴν ταύτης τῆς πίστεως, ἠθέλησε καὶ αὐτὸς νὰ κάμῃ τὰ ὅμοια. ὅθεν συνάξας καὶ αὐτὸς μεγάλον στράτευμα, ἄρχησε νὰ κουρσεύῃ καὶ νὰ λεηλατῇ εἰς τὴν Ἀνατολὴν τοὺς τόπους τῶν Τουρκῶν, συνάσσοντας κατὰ μικρὸν καὶ φουσάτον περισσότερον.

Ὅπως ἄρχησεν ὁ πόλεμος τοῦ Τεχὴλ μετὰ τῶν Τουρκῶν.

Πρῶτον λοιπὸν ὁ Τεχὴλ ἐσυνάξεν ἕξη χιλιάδας ἀνθρώπους εἰς τὴν χώραν ὅπου λέγεται Τάσκια, κάνοντες ὅλοι ὁμοῦ ὅρκους, ἐὰν οἱ Τοῦρκοι ἔλθουν πρὸς αὐτοὺς μὲ πόλεμον, νὰ πολεμήσουσι διὰ τὴν νέαν πίστιν ὅσον νὰ ἀποθάνουσιν. Ὑπεσχέθησαν δὲ καὶ τοῦ Τεχὴλ, νὰ δώσουσι διὰ λόγου του καὶ διὰ τὴν πίστιν ὅπου τοὺς ἐδίδαξε, καὶ τὰς ψυχάς τους, καὶ τὰ κορμία τους. Ὁ δὲ Τεχὴλ, βλέποντας τοιαύτην ὑποταγὴν καὶ πίστιν, καὶ ὅτι λουφάδες δὲν ἔχει νὰ τοὺς μοιράζῃ, ἐπρόσταξεν, ὅτι ὅποιος δὲν πιστεύσει εἰς τὴν νέαν πίστιν, νὰ ἁρπάζουσι τὰ ὑπάρχοντά του. Τοῦτο δυνατὰ ἐτάραξε τὴν Ἀνατολὴν, καὶ ἔκαμε τοὺς ἀνθρώπους, νὰ φεύγουσι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπὸ τόπον εἰς τόπον. καὶ πολλοὶ ἔδραμαν εἰς μίαν χώραν μεγάλην τῆς Ἀσίας, Ἰκόνιον λεγομένην, καὶ ἐφυλάχθησαν ἐκεῖ. Ὁ δὲ Τεχὴλ ἔκαμεν ἄλλον ὁρισμὸν, ὅποιος πιστεύσει τὴν διδαχήν του νὰ γλυτώνῃ τὰ ὑπάρχοντά του καὶ τὴν ζωήν του. ὅποιος δὲ ἀπειθήσει νὰ χάνῃ καὶ πράγματα καὶ ζωήν. ὅθεν ἔδραμον πολλοὶ ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ θανάτου, καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν. Εἰς δὲ ὀλίγας ἡμέρας τοῦ ἔστειλεν ὁ Ἰσμαὴλ Σοφῆς Ἀποκρισαρίους, λέγοντάς του νὰ μὴν ὀκνεύῃ νὰ στερεώνῃ τὴν πίστιν τοῦ διδασκάλου του, καὶ αὐτὸς νὰ τοῦ στείλῃ ὅσην

βοήθειαν χρειάζεται. Τοῦτο τὸ ἔκαμεν ὁ Ἰσμαὴλ ἐπιθυμῶντας, ὡς νέος, νὰ κάμῃ πόλεμον μὲ τὸν Σουλτὰν Μπαγιαζίτην, ὅτι εἶχεν ἔχθραν μὲ τοῦτον. τὸ μὲν, διὰ τοὺς πολέμους ὁποῦ ὁ Μπαγιαζίτης, προλαβὼν, ἔκαμεν εἰς τὴν Περσίαν, τὸ δὲ, διὰ νὰ στερεώσῃ καὶ τὴν καινούργιαν πίστιν τοῦ Ἀλῆ.

Περὶ τῶν Πρέσβεων ὁποῦ ἔστειλεν ὁ Ἰσμαὴλ εἰς τοὺς Βενετίκους.

Ἀκόμι ἔστειλε καὶ Ἀποκρισαρίους εἰς τοὺς Βενετίκους, ζητῶντάς τους, πρῶτον μὲν, νὰ εἶναι στερεὰ ἡ ἀγάπη ὁποῦ ἔκαμαν μὲ τὸν πάππον του τὸν Οὐζὲμ Κασοὺμ, ὅταν εἰς τὴν Ἀρμενίαν πρὸς αὐτὸν ἔστειλαν Ἀποκρισαρίους, τὸν Καταρὴ Τζένον, τὸν Ἰωάσαφ Μπάρπαρον, καὶ Ἀμβρόσιον τὸν Κονταρίνον. δεύτερον, νὰ τοῦ στείλουσι μαστόρους νὰ τοῦ λύσουσι λουμπάρδαις μπρουμούτζιναις. καὶ τρίτον, νὰ εὐγάλουσι τὴν ἀρμάδα τους νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀνατολῆς, καὶ αὐτὸς νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὴν στερεὰν, νὰ πολεμήσουσι τὸν Τοῦρκον. καὶ ἔτζι θέλουσι γλυτώσει καὶ τοὺς τόπους ὁποῦ τοὺς ἐπήρασιν οἱ Τοῦρκοι.

Ἀπόκρισις τῶν Βενετίκων.

ΟΙ δὲ Βενέτικοι τὴν μὲν φιλίαν ἀπεκρίθησαν νὰ φυλάξουσι, πόλεμον δὲ νὰ κάμουσι μὲ τὸν Μπαγιαζίτην δὲν ἠθέλησαν, λέγοντες, πῶς δὲν εἶναι δίκαιον νὰ χαλάσουσι τὴν ἀγάπην, ὁποῦ μὲ τοῦτον ἔκαμαν ἀπ᾽ ἐδῶ καὶ πέντε χρόνους. διότι μήτε ὁ πάππους του ὁ Κασοὺμ δὲν τὴν ἐχάλασε ποτὲ, ὅταν ὁ Μπαγιαζίτης ἐπολέμει μὲ ταύτους, καὶ μάλιστα ὁποῦ τοῦ ἐζήτησαν βοήθειαν, καὶ διὰ νὰ φυλάττῃ τὴν ἀγάπην τοῦ Μπαγιαζίτη, δὲν τοὺς ἔδωσε. προφασιζόμενοι ἀκόμι, ὅτι οἱ Αὐθένται τῆς Δύσεως ὅλοι ἐσυμφώνησαν νὰ ἔλθουν μὲ πόλεμον ἐπάνω τους, καὶ εὑρίσκονται διὰ τὸ παρὸν εἰς μεγάλον φόβον. ἀλλὰ ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἔλθῃ καιρὸς ἐπιτήδειος, θέλει γένῃ καὶ πόλεμος μετὰ τοῦ Μπαγιαζίτη, ὅτι εἶναι ἐχθρὸς τῶν Χριστιανῶν. Καὶ οὕτως εὔγαλαν τοὺς Ἀποκρισαρίους, στερεώνοντες μόνον τὴν ἀγάπην. δίδοντάς τους δὲ καὶ μεγάλα χαρίσματα, τοὺς ἔστειλαν μὲ τὰ κάτεργά τους εἰς τὴν Κύπρον. καὶ ἀπ᾽ ἐκεῖ ἐπέρασαν εἰς τὴν Συρίαν, καὶ ἦλθον εἰς τὸ Χαλέπι, καὶ ἐκεῖ ἐνώθησαν μὲ τὸν Πιέρον Τζένον Ἄρχοντα Βενετζάνον, καὶ Κόνσολον τοῦ Χαλεπίου, καὶ συνωμίλησαν κρυφίως. Ταῦτα μαθὼν ὁ Μπαγιαζίτης, ἔστειλεν εἰς τὸν Καμψὼν Γαύριον, Σουλτάνον τῆς Αἰγύπτου, παραπονούμενος, ὅτι δὲν ἔπρεπε εἰς τὴν ἀγάπην ὁποῦ ἔχουσι, νὰ ἀφίσῃ τοὺς Ἀποκρισαρίους τῶν Περσῶν, ὁποῦ εἶναι πάντοτε ἐχθροὶ, νὰ περνοῦσιν ἀπὸ τοὺς τόπους του. Ὁ δὲ Καμψὼν Γαύριος ταῦτα μαθὼν, ἔστειλεν εἰς τὴν Τρίπολιν, Βερούτι, Χαλέπι, Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἔφερε καὶ ἐφυλάκωσεν εἰς

τὴν Αἴγυπτον ὅλους τοὺς Βενετίκους πραγματευτάδες καὶ Κονσόλους, καὶ μόλις μὲ ἕνα χρόνον τοὺς ἠλευθέρωσε, καὶ δὲν τοὺς ἐθανάτωσε.

Πῶς ὁ Τεκὲλ ἐνίκησε τοὺς δύο Ἀνεψιοὺς τοῦ Μπαγιαζίτη.

Ὁ δὲ Τεκὲλ ἦλθε μὲ πολλὴν δύναμιν εἰς τὸ Γκόνιον, καὶ πολλοὺς τόπους ἐκούρσευσε, καὶ πολλοὶ ἔδραμον εἰς τὴν νέαν πίστιν. Ὡς εἴζαν δὲ τὰ μέρη τοῦ Γκονίου οἱ δύο ἀνεψιοὶ τοῦ Μπαγιαζίτη, Ὀρχάνης, καὶ Μεεμέτης, παιδία τῶν δύο του ἀδελφῶν τῶν ἀπεθαμμένων, Ἐλμηψὰν, καὶ Σανσών. Οὗτοι λοιπὸν εὐγῆκαν μὲ τὴν στρατείαν, ὅπου εἶχασι, νὰ πολεμήσουσι τὸν Τεκέλ. ἀλλὰ ἡ νεότης τους, καὶ τὸ νὰ μὴν ἔχουσι πρᾶξιν εἰς τοὺς πολέμους, τοὺς ἔκαμε νὰ νικηθοῦσι, καὶ νὰ γυρίσουσιν ὀπίσω μὲ ἐντροπήν. Ὁ δὲ Τεκὲλ ἦλθε νικητὴς εἰς τὴν Ἄγγυραν. καὶ ὁ Χορκὸθ, ἕνας υἱὸς τοῦ Σουλτὰν Μπαγιαζίτη, συναθροίζοντας φουσάτα ἀπὸ τὴν Μαγνησίαν, ὅπου ἦτον, καὶ ἀπὸ τὴν Τύρον, καὶ Φώκαις, ἡτοιμάζετο καὶ αὐτὸς νὰ εὔγῃ εἰς πόλεμον. Ὁμοίως καὶ ὁ Γιουνοὺς Μπασίας, Μπεηλέρμπεης τῆς Ἀνατολῆς, ἡτοιμάσθη καὶ αὐτὸς μὲ τὸ στράτευμά του. ἔγραψε δὲ καὶ εἰς τὸν Ἀχμὲτ τὸν ἄλλον υἱὸν τοῦ Σουλτὰν Μπαγιαζίτη, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν Ἀμάσειαν, νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς ἀπ᾽ ἐκεῖ νὰ βάλλουσιν εἰς τὸ μέσον τὸν Τεκέλ. Καὶ αὐτοὶ μὲν οὕτως ἐβουλεύθησαν, καὶ ἡτοιμάσθησαν. ὁ δὲ Τεκὲλ εἰς μίαν ὥραν ἐχάλασε τὰς βουλάς τους. διότι, πρὸ τοῦ νὰ ἑτοιμασθοῦσιν αὐτοὶ, αὐτὸς ἔφθασεν ἔξαφνα εἰς τὰ βουνὰ τῆς Προύσης, καὶ εὑρίσκωντας τὸν Μπεηλέρμπεην, ὅπου ἀκόμι ἐσύναζε λαὸν, τὸν ἐκτύπησε, καὶ τὸν ἐνίκησε, κόπτωντάς του ἑπτὰ χιλιάδας ἀζάπιδες, ἀνθρώπους χωρικοὺς καὶ ἀπαιδεύτους εἰς τὰ πολεμικὰ, ἀλλὰ καὶ καβαλαρέους περισσούς. τοὺς δὲ λοιποὺς φεύγοντας ἐδίωκε. διότι τότε τοῦ ἦλθε καὶ βοήθεια ἀπὸ τὸν Ἰσμαήλ. Ἐφαίνοντο δὲ κατ᾽ ἀλήθειαν οἱ Κεζιλμπάσιδες φοβεροὶ εἰς τοὺς Τούρκους, καὶ ἀπὸ τὴν ὁρμὴν, καὶ ἀπὸ τὸ σχῆμα. διότι ἐκεῖνο τὸ κόκκινον φακιόλιον, ἀσυνήθιστον πρᾶγμα ὄντας, τοὺς ἔδειχνε κοκκίνους, ὡσὰν φονίσκους. Ὁ γοῦν Τεκὲλ, ἀφ᾽ οὗ ἐνίκησε τοὺς Τούρκους, ἀνέπαυσεν ὀλίγον τὸ φουσάτον του, ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὴν Κουτεγίαν χώραν μεγάλην, εὑρισκομένην εἰς τὸ μέσον τῆς μικρῆς Ἀσίας, εἰς τὴν ὁποίαν κατοικεῖ πάντοτε ὁ Μπεηλέρμπεης τῆς Ἀνατολῆς, καθὼς ὁ Μπεηλέρμπεης τῆς Σερβίας κατοικεῖ εἰς τὴν Σοφίαν. Ταύτην τὴν χώραν ἐσπούδασεν ὁ Τεκὲλ νὰ πάρῃ, διότι ἔμαθε πῶς εἶναι ἐκεῖ πολὺς πλοῦτος φυλαγμένος πολλῶν πλουσίων ἀνθρώπων περιχώρων, καὶ ὅτι ὁ Μπεηλέρμπεης μὲ τοὺς ἐδικούς του εἶναι ἐκεῖ μέσα φυλαγμένος. τὴν ὁποίαν πολεμήσας, καὶ πολλοὶ φόνοι καὶ αἱματοχυσίαι γενόμεναι ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἑτέρου μέρους, ὕστερον τὴν ἔλαβε. διότι, οὖσα περιτειχισμένη, ἔταξε τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἂν τὴν πάρουν, εἴτι ἁρπάσῃ καθ᾽ ἕνας,

νὰ εἶναι ἐδικόν του, καὶ ὅποιος ἀνέβη εἰς τὰ τειχία, νὰ λαμβάνῃ μεγάλα χαρίσματα. Ὅθεν καὶ μὲ πλέα προθυμίαν ἐπολέμουν, καὶ εἰς τὰ τειχία πολλάκις, ὄχι μόνον μὲ σκάλαις ἑτοίμασαν νὰ ἀνέβουν, ἀλλὰ καὶ εἰς ταῖς πλάταις ἕνας τοῦ ἄλλου ἐπατοῦσαν διὰ νὰ ἀνέβουν. καὶ οἱ Τοῦρκοι ἀποπάνω μὲ τουφέκια, μὲ σαΐταις, καὶ μὲ πέτραις τοὺς ἐμπόδιζαν. Τέλος πάντων τόσος φόνος ἔγινεν, ὥστε ὁπου πατοῦντες ἐπάνω εἰς τὰ νεκρὰ κορμία, ἀνέβησαν εἰς τὰ τειχία. καὶ φθάνοντες εἰς τὰς πόρτας ταῖς ἄνοιξαν, καὶ ἐσέβησαν μέσα ὅλοι οἱ Κεζιλμπάσιδες. καὶ τρέχοντες ἔνθεν κἀκεῖθεν μετὰ μεγάλου θυμοῦ, ἐφόνευον, καὶ ἥρπαζον εἴτι καθ᾽ ἕνας ἔμπροσθά του εὕρισκεν. Ἔδραμον δὲ καὶ εἰς τὸ ὡραιότατον παλάτιον τοῦ Μπελέρμπεη, τὸ ὁποῖον ἦτον μὲ ὡραιοτάτην μαρμάρων κατασκευὴν κτισμένον. καὶ πρῶτον μὲν τὸ ἐξαγούμισαν, καὶ τὸν Μπελέρμπεην μὲ τὰς γυναῖκας, παιδία, καὶ φαμελίαν ὅλην ζωντανοὺς ἐπίασαν, ἔπειτα τὸ ἐκατάκαυσαν.

Ὅπως ὁ Τεκὲλ ἐνικήθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους, καὶ τελείως ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν.

Ἀφόντις δὲ ὁ Τεκὲλ ἔλαβε τὴν Κουταγίαν, καὶ τὸ φουσάτον του ἐχόρτασε πλοῦτον, καὶ κερδέματα, ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ νὰ πάρῃ καὶ τὴν Προῦσαν, πρώτην χώραν τῆς Βιθυνίας. ἐπειδὴ δὲ τείχη δυνατὰ δὲν εἶχεν, ἐβουλεύθη νὰ ἔλθῃ ἔξαφνα νὰ τὴν πατήσῃ. καὶ ὅπως ἡτοίμασε σκάλαις, καὶ ἄλλα ὄργανα πολεμικὰ ἐπιτήδεια νὰ ἔλθῃ.

Ὁ δὲ Σουλτὰν Μπαγιαζίτης, ἀφ᾽ οὗ εἶδε καὶ ἐνικήθησαν οἱ ἀνεψιοί του, καὶ ὁ Γιουνοὺς Μπασίας, καὶ ὁ Τεκὲλ μᾶλλον ἐνδυναμωθείς, ἐκηρύχθη Βασιλεὺς τῆς Ἀνατολῆς, ἔστειλε τὸν Ἀλῆ Μπασίαν, Μπεηλέρμπεην τῆς Ῥούμελης, νὰ περάσῃ εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ἦτον δὲ ὁ Ἀλῆς Μπασίας ἀπὸ τὴν Βουργαρίαν, ἄνθρωπος ἔντιμος εἰς τὰ Βασίλεια, καὶ πολλὰ προκομμένος εἰς τοὺς πολέμους, ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Σουλτὰν Μεεμέτ, Πάππος τοῦ Μπαγιαζίτη. Οὗτος λοιπὸν ἔλαβε μαζί του ὅλον τὸ ἄνθος τῆς καββάλας, συναγμένους ἀπὸ τὸ Ἐλμπασάν, Μπόσναν, Σερβίαν, Σκλαβουνίαν, Ῥούμελην, καὶ ἑπτὰ χιλιάδας Γιαννητζάρους ἐκλεκτούς, καὶ ἐπιτηδείους εἰς τὰ πολεμικά. καὶ περνῶντας ἀπὸ τὴν Καλλίπολιν εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη τῆς Τρωάδος. καὶ ἀπ᾽ ἐκεῖ ἔστειλε γράμματα εἰς τοὺς υἱοὺς τοῦ Βασιλέως, τὸν Χορκοὺθ, καὶ Ἀχμέτην, καὶ εἰς ὅλα τὰ φλάμπουρα τῆς Ἀνατολῆς, νὰ συναχθοῦσιν εἰς τὴν Γαλατίαν. Ὁ δὲ Τεκὲλ μαθών, ὅτι συνάζεται βαρὺ στράτευμα νὰ ἔλθῃ ἐπάνω του, ἄφησε τὰ βουνὰ τῆς Προύσης, καὶ ἐγύρισεν ὀπίσω εἰς τὴν Γαλατίαν.

Ὁ δὲ Ἀλῆς Μπασίας, μαθὼν τὸν δρόμον τοῦ Τεκὲλ, ἔδραμε νὰ τὸν

προλάβῃ ἀπ' ἔμπρὸς ἀπὸ ἄλλον δρόμον, περνῶντας τὸν Σάγγαριν ποταμὸν, πλὴν δὲν ἐδυνήθη. ἔφθασεν ὅμως μερικοὺς τοὺς ἀνθρώπους, ἀποσαμένους τοῦ δρόμου, καὶ λαβωμένους ἀπὸ τὸν πόλεμον, καὶ τοὺς ἐκατάκοψε. Διώκωντας δὲ ὁ Ἀλῆς Μπασίας, καὶ φεύγωντας ὁ Τεκὲλ, ἔκαμεν ὁ Τεκὲλ εἰς τὸν δρόμον πρᾶγμα σκληρὸν, καὶ ἀπάνθρωπον. Ἐπαλούκωσεν εἰς τὸν δρόμον τὸν Γιουνοῦς Μπασίαν, ὁποῦ ἔσυρνε μαζί του δεμένον. καὶ τοῦτο τὸ ἔκαμε, διὰ νὰ τὸν ἰδῇ εἰς τὸν δρόμον ἐρχόμενος ὁ Ἀλῆς Μπασίας, ἢ νὰ φοβηθῇ, ἢ κἂν σεκόμενος, καὶ βλέπωντας τὸ ἐλεεινὸν ἐκεῖνο θέαμα, νὰ ἐμποδισθῇ ἀπὸ τὸν δρόμον του. Ἀλλὰ ὁ ἀνδρειότατος καὶ φρονιμώτατος Ἀλῆς Μπασίας μήτε ἐφοβήθη, μήτε ἐστάθη ἀπὸ τὸν δρόμον του, ἀλλὰ ἔτρεχεν ὡς λεοντάρι, νὰ φθάσῃ τὸν ἐχθρόν του, ἀναγκάζωντας καὶ τοὺς Ἀγάδες, ὁποῦ εἶχε μαζί του, νὰ τρέχουσι μὲ τοὺς ἀνθρώπους τους, νὰ πιάσουσι τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ὁποῦ ἐτόλμησαν νὰ κάμουσι, λέγει, τοιαῦτα πράγματα. Λέγωντάς τους, πῶς εἶναι δίκαιον νὰ τιμωροῦνται τοιοῦτοι ἄνθρωποι, ὁποῦ δὲν σπλαγχνίζονται, ἀλλὰ δίδουσι τοιούτους πικροὺς θανάτους, καὶ ἐκαταχάλασαν τόσα Κάστρη καὶ τόπους, καὶ μήτε γυναῖκας, μήτε παιδία ἐσπλαγχνίσθησαν, ἀλλὰ καὶ τὰς Τζουμαγίας, ὁποῦ εἶναι Θεοῦ προσκυνήματα ἐκαταχάλασαν. Τῇ δὲ ἐρχομένῃ ἡμέρᾳ ἔφθασεν εἰς τὴν Ἄγγυραν, ὁ δὲ Τεκὲλ ἔφυγε. καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἦλθε καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Βασιλέως, ὁ Ἀχμέτ, μὲ δώδεκα χιλιάδας ἀνθρώπους. ἐχάρη δὲ ὁ Ἀλῆς Μπασίας, καὶ προθυμότερος ἔτρεχε. Βλέπωντας δὲ, ὅτι ἀπόσασαν οἱ πεζοὶ, τοὺς ἄφησεν ὀπίσω μὲ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, αὐτὸς δὲ ἐπῆρε μόνην τὴν καββάλαν, ἄλογα χιλιάδας δώδεκα, καὶ ἐδίωκε τὸν Τεκέλ. ἦλθε δὲ σιμὰ νὰ φθάσῃ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ φουσάτου του εἰς τὸ βουνὸν, ὁποῦ λέγεται Ὀλίγα, μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἄγγυραν ὀλίγον τίποτε. προλαβὼν δὲ ὁ Τεκὲλ, ἀνέβη μὲ μικρὸν στράτευμα εἰς τὸ βουνόν. Ὁ δὲ Ἀλῆς Μπασίας ἔστειλεν ἐμπροσθὰ χίλια ἄλογα νὰ φυλάττουσι τὸ βουνὸν, νὰ μὴν ἔλθουσι ἀναμέσα οἱ Κιζελμπάσιδες. οἱ δὲ Κιζελμπάσιδες δυνατὰ ἐπολεμοῦσαν μὲ τὰ τουφέκια ἀπὸ τὸ βουνὸν, ἐὰν καὶ νὰ ἦσαν ἀποσαμένοι καὶ ταλαιπωρημένοι τοῦ δρόμου. Τρέχωντας δὲ ὁ Ἀλῆς Μπασίας εἰς τὸ ἕνα καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος διὰ νὰ ἀναγκάζῃ τοὺς στρατιώτας του, ἐκλείσθη εἰς τὸ μέσον τῶν Κιζελμπάσιδων, καὶ ἐφονεύθη.

Οὕτως οὖν ἡ Τύχη ἐγύρισε τὰ πράγματα τῶν Τούρκων εἰς τὸ ἐναντίον, καὶ ἔχοντες παρ' ὀλίγον τὴν νίκην, ἐφάνησαν νικημένοι διὰ τὸν θάνατον τοῦ καλοῦ ἐκείνου Ἀλῆ Μπασία. πλὴν, ἐὰν καὶ νὰ ἐπολεμοῦσαν ἀκόμι, ἀλλ' ὅμως ἐσοχάζοντο καὶ πῶς νὰ στραφοῦσιν ὀπίσω χωρὶς βλάβην. ὁ δὲ Τεκὲλ ἐπῆρε θάρρος μὲ τοὺς Κιζελμπάσιδες. Τρέχοντες δὲ ὧδε κἀκεῖσε μὲ ἀλαλαγμὸν, ἐβόων πῶς ἐνίκησαν. ὅμως ἀποσαμένα ὄντα καὶ τὰ δύο φουσάτα, ἔπαυσαν τὸν πόλεμον, καὶ μάλιστα οἱ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ Τεκὲλ ὁποῦ καὶ πολλοὶ ἦσαν λαβωμένοι. Μετὰ ταῦτα ὁ Τεκὲλ ἐσηκώθη, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν

Τάρ-

Τάρκιαν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς ταῖς λεγομέναις Κόκκιναις Πέτραις, ἔνθα τὸ πρῶτον ἐκατοίκα, εἰς ἕνα βουνὸν ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν χώραν Κελένην. διὰ μέσου τῆς ὁποίας τρέχει ὁ Μαρσύας ποταμὸς, ἐξάκουστος εἰς τοὺς Ποιητὰς, ὁ τὴν σήμερον λεγόμενος Μάρας. Οἱ δὲ Τοῦρκοι ἦλθον πρὸς τοὺς Γιαννητζάρους, εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Βασιλέως τὸν Ἀχμὲτ, πλέον νικημένοι παρὰ νικηταὶ, ἐπειδὴ ἔχασαν τὸν πρῶτόν τους, τὸν Ἀλὴ Μπασίαν. Ὁ δὲ Μπαγιαζίτης, μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ Ἀλὴ Μπασία, ἔστειλεν εἰς τὸ φουσάτον ἄλλον Μπασιᾶν, τὸν Γιουνοῦς Μπασίαν, ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ πρακτικὸν εἰς τὰ στρατιωτικά. ἐλθὼν δὲ εἰς τὸ φουσάτον, εὐθὺς ὁ υἱὸς τοῦ Βασιλέως, ὁ Ἀχμὲτ, τοῦ ἐπαράδωσεν ὅλην τὴν ἐξουσίαν, καὶ τὰ φουσάτα. Πέρνωντας δὲ τὰ φουσάτα ὁ Γιουνοῦς Μπασίας, καὶ περνῶντας τὴν Ἀμάσειαν, καὶ τὸ βουνὸν Νήραν, ἦλθεν εἰς τὴν Τασίαν χώραν. καὶ κατακαίωντας τὰ περίχωρα ἐκεῖνα, ἐτζύπωσεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ, ἔχωντας μαζί του ἕως τεσσαράκοντα χιλιάδας φουσάτον, πεζικὸν καὶ ἱππικὸν, μὲ κάθε ἄλλην πολεμικὴν ἑτοιμασίαν, καὶ πολλὰ τροφήματα. Ὁ δὲ Τεκὲλ, βλέπωντας ὅτι ὁ Γσμαὴλ Σοφὴς δὲν τοῦ ἔστειλε καμίαν βοήθειαν ὡς τὴν ὥραν, καὶ μὴ ἔχωντας πλέον βοτάνι διὰ ταῖς λουμπάρδαις, καὶ σχεδὸν νικημένος ἀπὸ τοὺς Τούρκους εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλίγα, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς καὶ λαβωμένους ἐχώρισεν εἰς ἕνα μέρος, τοὺς δὲ καλοὺς ἀνέβασε μαζί του εἰς τὸ βουνὸν, καὶ ἐφυλάττετο εἰς τοὺς λόγγους, ὡσὰν εἰς Κάστρον, ἔχωντας σκοπὸν καμίαν ἡμέραν νὰ ἐξαφνίσῃ ἀπ' ἐκεῖ τοὺς Τούρκους, ὅσον νὰ τοῦ ἔλθῃ βοήθεια ἀπὸ τὸν Γσμαήλ. Ευρισκόμενα δὲ ἐκεῖ τὰ δύο φουσάτα, εὑγαίνασι καὶ ἐκτυπῶντο ἀπὸ ὀλίγοι καθημερινῶς, καὶ οὕτω καθ' ἡμέραν φονευόμενοι καὶ ἀπὸ τὰ δύο φουσάτα ὠλιγόστευαν. Τὸ γοῦν φουσάτον τῶν Τουρκῶν ἀναβαίνοντας συχνὰ εἰς τὸ βουνὸν, ἔκαμαν μέσα εἰς τὸν λόγγον δύο στράταις εὔκολαις.

Τοῦτο ἀναφέροντάς το εἰς τὸν Γιουνοῦν Μπασίαν, αὐτὸς εὐθὺς ὥρισεν, ὅλοι οἱ Ἀζάπιδες νὰ ἀνέβουν ἀπὸ τὴν μίαν στράταν, καὶ οἱ Γιαννήτζαροι ἀπὸ τὴν ἄλλην. οἱ ὁποῖοι ἀνεβαίνοντες μὲ τέχνην θαυμαστὴν, ἐβαστοῦσαν τὰ σκουτάρια τους ἐπάνω εἰς τὰ κεφάλιά τους, διὰ νὰ δέχωνται ταῖς σαΐταις ὁποῦ ἔπεφταν ἀπὸ τὸ βουνόν. Καὶ οὕτως ἔφθασαν, καὶ ἀνέβησαν ὑψηλότερα ἀπὸ τοὺς Κιζιλμπάσιδες, ὅσον ὁποῦ τοὺς ἔβαλλαν ἀποκάτω τους. καὶ τότε ἄλλοι μὲ τουφέκια, ἄλλοι μὲ σαΐταις, ἄλλοι κυλῶντας πέτραις, ἔκαμαν μεγάλον φόβον εἰς αὐτοὺς, καὶ ταραχήν. Ὁ δὲ Τεκὲλ βλέπωντας, ἐσυνάξε τὸ φουσάτον του ὅλον, καὶ ἔφυγεν εἰς τοὺς πλέον βαθυτέρους λόγγους. καὶ τὴν νύκτα βλέπωντας ἀχαμναῖς ταῖς δυνάμεις του, ἔφυγεν εἰς τὴν μικρὴν Ἀρμενίαν. ἀφότις δὲ ἐξημέρωσεν, ἀνέβησαν αἱ βίγλαι, καὶ δὲν εὑρήκασι μόνον τὰ μετερίζα τους, καὶ ὀλίγους λαβωμένους, οἱ ὁποῖοι τοὺς εἶπασιν, ὅτι ὁ Τεκὲλ μὲ τὸ φουσάτον του ἔφυγεν εἰς τὴν μικρὴν Ἀρμενίαν. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Γιο-

νὺς Μπασίας, ἐμετανόει πῶς δὲν ἐξιγύρισε προτήτερα τὸ βενὸν νὰ μὴ τὺς ἀφίσῃ νὰ φύγεσιν. εὔγαλεν ὅμως τὴν καββάλαν κὶ τὺς ἐδίωκεν, ἀλλὰ εἰς μάτlω ἐκοπίασε. διότι ὁ Τεκὲλ ἴξευρε κὶ ἦλθεν ἀπὸ ἄλλον δρόμον γληγορώτερα εἰς τὴν μικρὴν Α'ρμενίαν. παγαίνωντας δὲ εἰς τὸν δρόμον πολλοὶ τῆς Αἱρέσιώς τυ τῦ ἠκολέθησαν.

Διωχθεὶς ἦν ὁ Τεκὲλ τελείως ἀπὸ τὴν Α'νατολὴν, ὁ Γιονὺς Μπασίας ἔκαμε μεγάλlω ἐξέτασιν, κὶ ὅσυς εὗρε τῆς Αἱρέσεως ταύτης, εἰμὲν κὶ ἐπολέμυν μετὰ τῦ Τεκὲλ, τὺς ἐθανάτωνε μὲ πολλαῖς τιμωρίαις, εἰδὲ κὶ ἐπίσευσαν μόνον, ἀλλὰ δὲν ἐπολέμυν, τὺς ἐξόρλωνε. Καὶ μετὰ ταῦτα τὺς ἐπέρασεν εἰς τὴν Ρ'ὁμελlω, κὶ τὺς ἐδιαμέρισεν εἰς πολλὺς τόπυς εἰς τlὼ Μπόσναν, εἰς τlὼ Α'ρβανητίαν, εἰς τὸν Μωρέαν, ἵνα μὴ σραφεὶς πάλιν ὁ Τεκὲλ, ὡς κὶ πρότερον τῦ ἀκολεθήσωσιν.

Α'ρχὴ ἑτέρυ πολέμυ, ὁπῦ ἔκαμεν ὁ Μπαγιαζίτης μὲ τὺς Υἱύς τυ.

Α'Φ' ὗ δὲ ὁ Τεκὲλ ἐδιώχθη ἀπὸ τlὼ Α'νατολlὼ, σηκόνεται ἄλλος μεγάλος κὶ φοβερὸς πόλεμος, ὁ ὁποῖος ἔφερεν εἰς κίνδυνον κὶ ἀφανισμὸν τlὼ Βασιλείαν τῶν Οτμανῶν, λαμπρὰν ἕως ὅσαν κὶ περίβλεπτον εἰς ὅλον τὸν Κόσμον. τὸ ὁποῖον ἐπροσήμαινον κάποια σημάδια ὁπῦ ἔγιναν εἰς τlὼ Κωνσαντινύπολιν. Ε'νας σεισμὸς φοβερὸς, ὁπῦ ὡσὰν αὐτὸς ἄλλος δὲν ἔγινε, καὶ ὕςερα ἕνα θανατικὸν φοβερὸν, ὁπῦ οἱ ζῶντες δὲν ἔφθαναν νὰ θάπτυσι τὺς ἀπεθαμμένυς. ἀπὸ τὰ ὁποῖα φοβηθεὶς ὁ Συλτὰν Μπαγιαζίτης, ἐσυκώθη κὶ ἦλθεν εἰς τὸ βενὸν τῆς Ρ'οδόπης, πλησίον τῆς Α'δριανυπόλεως, διὰ πλέον ὑγιεινὺς τόπυς, διότι εἰς ὅλα τὰ παραθαλάσσια τῆς Θράκης ἦτον, ὡς εἴπομεν, μεγάλη θανατικῦ θραῦσις. Ε'κεῖ δὲ εὑρισκόμενος εἰς ἀδυναμίαν μεγάλlω τῦ κορμίυ, τὸ μὲν διὰ τὸ γῆρας, τὸ δὲ διὰ τὰ ρεματικὰ, ἐσυμβελεύθη μὲ τὺς Μπασιάδες νὰ κάμῃ παραίτησιν τῆς Βασιλείας, καὶ νὰ δώσῃ τὸ σκαμνὶ ἑνὸς ἀπὸ τὺς τρεῖς τυ υἱὺς, διότι κὶ τὺς τρεῖς ἔβλεπε νὰ εἶναι μεγάλοι κὶ ἄξιοι, κὶ εἰς τὰ πολεμικὰ πεπαιδευμένοι. Ο'θεν ἐφοβεῖτο, ἀφ' ὗ ἀπεθάνῃ, νὰ μὴ σηκωθῇ μάχη ἀναμεταξὺ τῶν τριῶν, κὶ γενῇ σύγχυσις κὶ φθορὰ τῆς Βασιλείας. διὰ τῦτο γῦν ἐσυμβελεύετο, ζῶντός τυ, ἀπὸ τὺς τρεῖς νὰ κάμῃ ἕνα Βασιλέα, καὶ νὰ τῦ παραδώσῃ ὅλlω τlὼ ἐξυσίαν, Κάσρη, Χώραις, φυσάτα, Α'ρμάδες, κὶ ὅπως οἱ ἄλλοι θέλυν τὸν προσκυνήσει μὲ ταπείνωσιν, κὶ ὅλος ὁ λαὸς νὰ τῦ ὑποταχθῇ.

Περὶ τῶν Υἱῶν τοῦ Βασιλέως, καὶ πρῶτον περὶ τοῦ Α᾽χμέτη.

ΕΙ᾽χε δὲ ὁ Σουλτὰν Μπαγιαζίτης πέντε Υἱοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀπέθαναν οἱ δύο, Μαωμὲτ, καὶ Α᾽λησάκ. Ε῎μειναν δὲ ἄλλοι τρεῖς, Α᾽χμὲτ, Χορκοὺθ, καὶ Σελὴμ. ὅλοι τοῦτοι τελείας ἡλικίας, καὶ ἐξαίρετοι καθ᾽ ἕνας εἰς μερικὰς ἀρετάς. ὁ Α᾽χμέτης ἦτον πολλὰ φρόνιμος εἰς τὴν βουλὴν, καλὸς εἰς τὴν γνώμην, καὶ εἰς τὰ πολεμικὰ ἐπιτήδειος. εἶχε δὲ καὶ δύο παιδία μικρὰ εἰς διαδοχὴν τῆς Βασιλείας, διὰ τοῦτο ὅλοι ἔλεγον πῶς αὐτὸς θέλει βασιλεύσει, καὶ ὅλοι εἰς αὐτὸν ἀπέβλεπον διὰ Βασιλέα, καὶ περισσότερον αὐτὸς ὁ Πατήρ του ὁ Μπαγιαζίτης.

Περὶ τοῦ Χορκοὺθ.

Ο῾ Δὲ Χορκοὺθ εἶχε δεξιὸν νοῦν εἰς τὰ μαθήματα, διὰ τοῦτο πάντοτε ἦτον εἰς τὴν Α᾽νατολὴν, σπουδάζωντας εἰς τὰ μαθήματα τῆς Φιλοσοφίας. πλὴν ὁ Α᾽χμὲτ τὸν ἐπερίσσευεν εἰς τὴν γνῶσιν, καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα. ὅμως ὁ Χορκοὺθ εἶχε πάντοτε ἐλπίδα νὰ τὸν κάμῃ ὁ Πατήρ του διάδοχον τῆς Βασιλείας, καὶ νὰ μὴν ἀλησμονήσῃ τὴν καλωσύνην ὁποῦ του ἔκαμε, δίδωντάς του τὸ Βασίλειον ὁποῦ ἦτον ἐδικόν του, προτήτερα τελευταίων χρόνων. Διότι, ὅταν ἀπέθανεν ὁ Σουλτὰν Μεεμέτης, ὁ Πατὴρ τοῦ Μπαγιαζίτη, αὐτὸς ὁ Μπαγιαζίτης ἦτον εἰς τὴν Α᾽νατολὴν εἰς τὴν Α᾽μάσειαν, καὶ τὸ παιδί του τοῦτος ὁ Χορκοὺθ ἦτον εἰς τὴν Πόλιν μὲ τὸν πάππον του. Οἱ γοῦν Γιαννήτζαροι, καίτινες Μπασάδες, Ε᾽πίτροποι τῆς Βασιλείας ὄντες, δὲν ἔκραξαν τὸν Μπαγιαζίτην νὰ τὸν κάμουσι Βασιλέα, ἀλλὰ ἔκαμαν τὸ παιδί του τοῦτον τὸν Χορκοὺθ. αἴτιοι δὲ τοῦ πράγματος ἦσαν ὁ Ι῾σὰκ Μπασίας, καὶ Μεσὶθ Μπασίας. Ταῦτα μαθὼν ὁ Μπαγιαζίτης ἔδραμεν ἀπὸ τὴν Α᾽μάσειαν, κλαίων πρὸς πάντας, καὶ ὀδυρόμενος τὴν ἀδικίαν ὁποῦ του ἔκαμαν, καὶ δὲν τοῦ ἔδωσαν τὸν θρόνον τοῦ Πατρός του. Α᾽λλὰ δὲν ἴσχυσε τίποτε μὲ τὰ δάκρυα, ἐὰν δὲν ἤθελε προσπέσῃ εἰς τὸ παιδί του. τὸ ὁποῖον ἔχοντας πολλὴν ἀγάπην εἰς αὐτὸν, εὐθὺς ἐκατέβη ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ ἀνέβασεν αὐτόν. Διὰ δὲ ἀμοιβὴν τῆς τοιαύτης καλωσύνης, τοῦ ἔδωσεν ὁ Πατήρ του νὰ ὁρίζῃ, τὴν Λυκίαν, Καρείαν, καὶ Γωνίαν, καὶ ὅλα τὰ παραθαλάσσια, ἀπὸ τὸν Κόρφον τῆς Α᾽τταλίας ἕως ταῖς Φώκαις.

Περὶ τοῦ Σελήμ.

ΚΑὶ πάλιν ὁ Σελὴμ, ὤντας δοσμένος παντελῶς εἰς τοὺς πολέμους, δὲν ὑπόφερε νὰ εἶναι ὑστερημένος ὅλως διόλου ἀπὸ τὴν Βασιλείαν, διὸ καὶ πάντοτε τὴν ἐγύρευε, μὲ τέχναις πολλαῖς. εἶχε δὲ εἰς τοῦτο βοηθοὺς καὶ τοὺς

Γιαννιτζάρους, οἱ ὁποῖοι πολλὰ τὸν ἀγαποῦσαν, ὅτι ἦτον ἀνδρεῖος, καὶ καλὸς πολεμιστής. Οἱ γοῦν Γιαννήτζαροι ἀγαπῶντες τοὺς πολέμους, διὰ νὰ αὐξαίνῃ ὁ λουφᾶς, καὶ νὰ λαμβάνουσι καὶ δωρεαῖς εἰς τοὺς πολέμους, ἀγαποῦσαν καλλήτερα τὸν πολεμικὸν Σελὴμ, παρὰ τὸν εἰρηνικὸν Μπαγιαζίτην. Ἦτον λοιπὸν ἀνάμεσα Σπαΐδων καὶ Γιαννιτζάρων, καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ Ντιβανίου, θόρυβος καὶ ταραχὴ περὶ τοῦ, ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς νὰ λάβῃ τὴν Βασιλείαν.

Ὅπως ὁ Σελὴμ ἁρματώθη διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης, καὶ ἦλθεν ἐπάνω εἰς τὸν Πατέρα του.

Ὁ Τοίνυν Σελὴμ, μαθὼν ὅτι ὁ Πατήρ του βουλεύεται νὰ κάμῃ διάδοχον τῆς Βασιλείας, ζῶντός του, καὶ ὅτι ἔχει σκοπὸν διὰ τὸν Ἀχμὲτ, εὐθὺς ἑτοίμασεν Ἀρμάδαν εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, καὶ ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα εἰς τὸν Καφὰ, καὶ ἀνταμώθη τὸν Μαωμὲτ τὸν Ταταρχάνην, τοῦ ὁποίου ἀπὸ καιρὸν τὴν θυγατέρα ἔλαβεν εἰς γυναῖκα, καὶ τὸν εἶχε πενθερὸν, μάλισα δὲ καὶ μὴ θέλοντος τοῦ Πατρός του. Ἐφανέρωσε λοιπὸν τοῦ πενθεροῦ του τὴν γνώμην του, ζητοῦντας ἀπὸ λόγου του καὶ βοήθειαν, ὡσὰν γαμβρός του, νὰ τοῦ δώσῃ, λέγωντάς του, ὅτι ἔχει βοηθοὺς καὶ τοὺς Γιαννιτζάρους, καὶ ὅτι εἶναι πρᾶγμα ἀναγκαῖον νὰ ὑπάγῃ, ὅτι ὁ Πατήρ του ἀποφάσισε νὰ κάμῃ Βασιλέα. καὶ εἰ μὲν καὶ μὲ λόγια δυνηθῇ νὰ τὸν καταπείσῃ, ἤδη καλὸν, εἰδὲ μὴ κἂν μὲ φουσάτον νὰ τοῦ δώσῃ φοβέραν, καὶ οὕτως, ἢ μὲ ἕνα τρόπον, ἢ μὲ ἄλλον νὰ λάβῃ τὴν Βασιλείαν. Ὁ δὲ Ταταρχάνης, ὡς πενθερὸς, τὸ ζήτημα τοῦ γαμβροῦ δὲν ἀποστράφηκε, καὶ μάλισα τοιοῦτον ζήτημα περὶ Βασιλείας. Ὅθεν ἐσυνάξε του καὶ ἄλλα καράβια ἀπὸ τὴν Μαύρην Θάλασσαν, καὶ ἀπὸ ταῖς χώραις τοῦ Ντούναβι. ἀκόμι ἔδωσέ του καὶ δεκαπέντε χιλιάδες Καβαλάρους Ταπάρους, τάσσωντάς του, ἂν κάμῃ πόλεμον μὲ τὸν Πατέρα του, νὰ τοῦ στείλῃ καὶ ἄλλην βοήθειαν ὅσην θέλει. Καὶ οὕτως ὁ Σελὴμ ἐπέρασε τὴν Πεύσναν, καὶ Βλαχίαν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ τὸν Ντούναβιν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Χήλιαν, προστάσσωντας καὶ τὴν Ἀρμάδαν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Βάρναν, τὴν πάλαι λεγομένην Διονυσούπολιν, σύνορα τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης. Κατεβαίνωντας δὲ καὶ συνάζωντας καὶ ἄλλους ἀνθρώπους, ἔλεγεν, ὅτι πῶς ὑπάγει νὰ πολεμήσῃ τὴν Οὐγγρίαν. Μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Μπαγιαζίτης, ἐθαύμασε πῶς ὁ Σελὴμ ἄφησε τὴν Ἀνατολὴν χωρὶς φύλαξιν, ὁποῦ τοῦ Τεκὲλ ὁ πόλεμος ἀκόμι δὲν ἔπαυσε, καὶ αὐτὸς θέλει νὰ κάμῃ στεφέει εἰς τὴν Δύσιν. καὶ μάλισα ὁποῦ οἱ Οὔγγροι εἶναι γένος δυνατὸν καὶ πολεμικόν. Βλέπωντας δὲ τὸ στράτευμα, καὶ τὴν Ἀρμάδαν πῶς ἐπλησίασεν εἰς τὰ μέρη τῆς Θράκης, εὐθὺς ἐγνώρισε τὸν σκοπὸν τοῦ Σελήμ. μὲ ὅλον τοῦτο ἐλογίασε νὰ μὴ τὸν σκανδαλίσῃ, ἀλλὰ μὲ τὸ εἰρηνικὸν νὰ ἡμερώσῃ τὴν γνώμην του. Ἔστειλέ του λοιπὸν Ἀποκρισαρίους, συμβουλεύωντάς τον

νὰ μὴ κάμῃ πόλεμον μὲ τοὺς Οὔγκρους, διότι καὶ ὁ Πάππους του τὸ ἐπιχειρίσθη, ϗ χαλῶντας πολὺ ἀσκέρι τίποτε δὲν ἐκατώρθωσε. διὰ τοῦτο ϗ αὐτὸς, ἐπειδὴ ἔχει ὀλίγον ἀσκέρι, ἂς ἡσυχάσῃ διὰ τὸ παρὸν, καὶ ἄλλην φορὰν ἂς τὸ ἐπιχειρισθῇ, ὁπόταν ἔχει καὶ περισσότερον ἀσκέρι, νὰ πολεμήσῃ ϗ νὰ νικήσῃ. Ὁ δὲ Σελὴμ ἀπεκρίθη εἰς τοὺς Ἀποκρισαρίους, ὅτι εἶναι σκανδαλισμένος μὲ τὸν ἀδελφόν του τὸν Ἀχμὲτ, διότι τὸν καταφρονεῖ πολλὰ, καὶ διὰ τοῦτο ἄφησε τὴν Τραπεζοῦντα, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Δύσιν, νὰ ὑπάγῃ νὰ πολεμήσῃ νὰ πάρῃ τόπους μὲ τὸ σπαθί του, νὰ ἔχῃ εἰς ἀνάπαυσίν του. διότι οἱ τόποι, ὁποῦ τοῦ ἔδωσεν ὁ Πατήρ του, ὀλίγοι ὄντες, δὲν τὸν ἀναπαύουσι. ϗ μάλιστα, ὁποῦ τοῦ ἐπαρήγγειλε νὰ ἔχῃ ἀγάπην μὲ τοὺς γειτόνους του ἐκεῖ, Ἴβηρας, ϗ Μιγκρέλους. Ὅτι δὲ ὁ Πατήρ μου λέγει, πῶς οἱ Οὔγκροι εἶναι δυνατοὶ εἰς τὸν πόλεμον, ἐγὼ δὲν ἔχω τοιαύτην καρδίαν δειλὴν νὰ φοβοῦμαι ποτὲ τοὺς ἐχθρούς μου, ϗ τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου, ἀλλὰ μήτε παντελῶς δισάζω πῶς νὰ μὴ νικήσω τοὺς Οὔγκρους. ἐπειδὴ τὰ πρόσωπα, ὁποῦ ἤξευρεν ὁ Πατήρ μου ἄλλαξαν. διότι ἀπέθανεν ὁ Ματθίας ὁ Ῥήγας τῶν Οὔγκρων, ὁποῦ ἦτον ἄνθρωπος ἄξιος εἰς τοὺς πολέμους, καὶ τώρα εἶναι ὁ Βλαντίσλαος, ἄνθρωπος ἀπαίδευτος, καὶ ἐγὼ ἀπὸ μικρὸς συνηθισμένος νὰ μὴ φοβοῦμαι πόλεμον. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Πατήρ μου ἐμένα ἐκαταφρόνησε, καὶ τοὺς ἀδελφούς μου ὕψωσε ϗ ἐτίμησεν, ἐγὼ θέλω σπουδάξει νὰ ἀποκτήσω μὲ τὴν δύναμίν μου τόπους νὰ τιμηθῶ ἀπὸ λόγου μου, νὰ μὴν εἶμαι ἀπ᾽ ἐκείνους μικρότερος εἰς τὴν τιμὴν, ἐπειδὴ εἶμαι μικρότερος εἰς τοὺς χρόνους. μάλιστα ὁπου ὁ Θεὸς, καὶ οἱ ἄνθρωποι βοηθοῦσιν ἐκεῖνον ὁποῦ γυρεύει πράγματα τῆς τιμῆς του. Οἱ γοῦν Ἀποκρισάριοι, βλέποντες τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης τοῦ Σελὴμ, ἄρχισαν νὰ τοῦ κάνουσι δωρεαῖς, ὡς ἀπὸ μέρους τοῦ Πατρός του. Ἔδωσάν του λοιπὸν τὴν Σαμάνδρειαν, χώραν μεγάλην εἰς τὸ Μπελιγκράδι, εἰς τὰ σύνορα τῆς Οὐγγρίας, μὲ κάποια ἄλλα Καστέλια τοῦ τόπου. ἔπαξάν του καὶ ἑβδομήντα χιλιάδας φλωρία, καὶ ἑκατὸν φορτσίαις τζόχα, καὶ ἄλλαις τόσαις μεταξωτὰ ϗ στρασέελια, καὶ ἄρματα πολλὰ διὰ τὸ φουσάτον του. Ὁ δὲ Σελὴμ τὰ μὲν δωρήματα ἐδέχθη, τοὺς δὲ Ἀποκρισαρίους δὲν ἀποφάσισεν, ἢ στρέφεται ὀπίσω, ἢ ὄχι. ὥστε ὁποῦ καθαρῶς ἐκατάλαβαν, πῶς δὲν ἄλλαξε καθόλου τὸν σκοπόν του. Γραφαῖς δὲ ϗ πεζοδρόμοι ἐρχόμενοι συχνὰ ἀπὸ τὴν Πόλιν ἀπὸ κάποιους του φίλους, ὁποῦ ἦσαν σιμὰ εἰς τὸν Πατέρα του, τοῦ ἔγραφαν νὰ σπουδάξῃ τὸ γοργώτερον νὰ ἔλθῃ, ὅτι ὁ Πατήρ του ἔκραξε τὸν ἀδελφόν του τὸν Ἀχμὲτ, ϗ ἔρχεται μὲ πολὺ φουσάτον.

Ὅπως οἱ Γιαμμήτζαροι ἐναντιώθησαν, νὰ κάμῃ παραίτησιν ὁ Μπαγιαζίτης.

ΕΝ δὲ τῷ μεταξὺ ὁ Μπαγιαζίτης ἄρχισε νὰ φανερώνῃ τὴν γνώμην του εἴς τινας τοῦ Ντιβανίου, καὶ τὴν βουλὴν νὰ βάλῃ εἰς ἔργον. Ἐχεοικήθη δὲ τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς Γιαννητζάρους ἀπὸ τοὺς τέσσαρας Μπασάδες τοῦ Ντιβανίου, καὶ εὐθὺς ἄρχισαν μεγαλοφώνως νὰ λέγουν, δὲν θέλομεν ἄλλον Βασιλέα, παρὰ τὸν γέροντα τὸν Μπαγιαζίτην, τοῦ ὁποίου τριάντα χρόνους δουλεύομεν. μήτε στέργομεν νὰ ἀφίσῃ τὴν Βασιλικὴν τιμὴν, νὰ εἶναι ὡσὰν ἕνας ἰδιώτης ἐκεῖνος, ὁποῦ μὲ πολλοὺς κόπους, καὶ δυνατοὺς πολέμους, καὶ μὲ λαμπραῖς νίκαις ἦτον φοβερὸς εἰς τοὺς πάντας, καὶ αὔξησε τὴν Βασιλείαν τῶν Ὀτμανῶν εἰς τόσην μεγαλειότητα, ὁποῦ εὑρίσκεται. ὅτι ἔχει ἀκόμι δύναμιν νὰ κυβερνᾷ τὴν Βασιλείαν μὲ τὴν γνῶσιν καὶ φρόνησίν του, καὶ μὲ τὴν ὑποταγὴν ὁποῦ ὅλοι μας τοῦ ὑποταχθόμεθεν μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του. καὶ ὅταν ἔλθῃ καιρὸς, νὰ γένῃ ἄλλος Βασιλεὺς, θέλει γένει ἐκεῖνος ὁποῦ εἶναι δίκαιον καὶ πρέπον, κατὰ τὴν τάξιν τῶν Ὀτμανῶν. Καὶ τότε, ἐάν τις ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδία θέλει ἐναντιωθῇ, εὑρίσκει ἐναντίους τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους. διότι, ἂν γένῃ τώρα ἄλλος Βασιλεὺς, ζῶντος τοῦ γέροντος, γίνουνται περισσότερα σκάνδαλα ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδία. Ταῦτα καὶ ἄλλα περισσότερα εἶπον οἱ Γιαννήτζαροι, πλὴν πλαστὰ, καὶ ὄχι κατ' ἀλήθειαν, ἀλλὰ διδαγμένοι ὄντες ἀπὸ τοὺς πρώτους τοὺς Ὀνταπασίδες τους. οἱ ὁποῖοι Ὀνταμπασίδες ἦσαν δωροδοκημένοι ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ Σελήμ.

Ἀπόκρισις τοῦ Μπαγιαζίτη πρὸς τοὺς Γιαμμητζάρους.

ΟΔὲ Μπαγιαζίτης, μὴ γνωρίζοντας τὰς βουλάς τους, ἀλλὰ νομίζοντας πῶς καὶ αὐτοὶ νὰ ἀγαποῦσι τὸν Ἀχμὲτ διὰ Βασιλέα, ἄρχισε νὰ τὸν ἐπαινᾷ εἰς αὐτοὺς, πῶς εἶναι ἄξιος διὰ Βασιλεύς. Αὐτοὶ δὲ ἀπεκρίθησαν, ὅτι ἀληθῶς ἄξιος εἶναι, καὶ καλὸς διὰ Βασιλεὺς, ἀλλ' ὅμως ὄχι ζῶντος τοῦ Πατρός του. διότι ἀκολουθοῦσι πολλὰ πράγματα ἄτοπα εἰς τὴν Βασιλείαν. Πρῶτον μὲν, ὅτι τάξις τοῦτο δὲν εἶναι τῶν Ὀτμανῶν. δεύτερον, ὅτι τὰ ἄλλα παιδία δὲν τὸ ὑποφέρουν. θέλει εἶσαι καὶ ὑποψία εἰς τοὺς Γιαννιτζάρους, πῶς δὲν εἶναι πιστοὶ εἰς τὸν Αὐθέντην τους, ζῶντος τοῦ γέροντος. Ἔτι δὲ ἔλεγον, πῶς χάνουσι καὶ τὰ χαρίσματα ὁποῦ ἔπερναν, ὅταν ἔκαναν νέον βασιλέα.

Συνήθεια ὁποῦ εἶχον οἱ Γιαννήτζαροι, ὅταν ἔκαμαν νέον Βασιλέα.

ΕΙχασι γὰρ συνήθειαν οἱ Γιαννήτζαροι, ὅταν ἔκαμαν νέον Βασιλέα, ἀφ᾽ οὗ ἤθελεν ἀποθάνῃ ὁ πρῶτος, νὰ κάνουσι διαρπαγὴν ὅλα τὰ ροῦχα τῶν ξένων πραγματευτάδων, ὁποῦ καὶ ἂν ἦσαν εἰς τοὺς τόπους τῆς Βασιλείας. Καὶ διὰ νὰ εἶναι ἀτιμώρητοι εἰς τὴν τοιαύτην μεγάλην ἀδικίαν τῶν ξένων, δὲν ἔσεργαν τὸν νέον Βασιλέα, ὁποῦ ἐγίνετον, ἐὰν πρῶτον δὲν ὤμνυεν εἰς τὸ κεφάλι του νὰ μὴ κακοποιήσῃ κανένα, εἰς ὅ,τι πταίσιμον καὶ ἂν ἔκαμε. καὶ διὰ τοῦτο τὴν σήμερον μὲ πολλαῖς τέχναις κρύπτουσι τὰ πάντα, ὅταν ἀποθάνῃ ὁ Βασιλεὺς, ὅσον νὰ κάμουσιν ἄλλον. καὶ διὰ τὴν διαρπαγὴν ὁποῦ ἤθελον νὰ κάμουν εἰς τὰ ἐργαστήρια καὶ πράγματα τῶν πραγματευτῶν, τῶν χαρίζει ὁ νέος Βασιλεὺς ἕνα ἄλλο χάρισμα, καὶ ἀναπαύονται.

Ὁ γοῦν Μπαγιαζίτης, βλέπωντας νὰ τοῦ ἐναντιώνουνται δυνατὰ οἱ Γιαννήτζαροι, τῶν ἔταξεν ἑκατὸν πενήντα χιλιάδες φλωρία, νὰ τὸν ἀφήσουσι νὰ κάμῃ Βασιλέα ὅποιον θέλει. καὶ αὐτὰ τὰ φλωρία εἶχεν ἀνθρώπους ἑτοίμους, νὰ κάμουσι τέχναις νὰ τὰ πάρουσιν ἀπὸ τοὺς πραγματευτάδες τοὺς ξένους μὲ τρόπον ἀβανίας. Πλὴν οὐδὲ μὲ τοῦτο ἠδυνήθη νὰ κάμῃ τὸ θέλημά του. διότι, ὡς φαίνεται, αἱ δωρεαὶ καὶ τὰ ταξίματα, ὁποῦ ἐδίδοντο ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Σελὴμ, ἐνίκησαν τὴν δωρεὰν τοῦ Σουλτὰν Μπαγιαζίτη. ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγάπη τῶν Γιαννητζάρων παντελῶς ἦτον δεσμευμένη εἰς τὸν Σελὴμ, τὸν δὲ Ἀχμὲτ τελείως ἀπεστράφησαν.

Ὅτι οἱ φίλοι τοῦ Σελὴμ τοῦ ἔγραψαν νὰ ἔλθῃ τὸ γοργώτερον. καὶ ὅτι ὁ Σελὴμ ἐμήνυσε τοῦ Πατρὸς νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν ἰδῇ.

ΟΙ δὲ φίλοι τοῦ Σελὴμ ἔγραψαν εὐθὺς εἰς αὐτὸν πάντα τὰ γινόμενα, καὶ ὅτι ὅλως διόλου οἱ Γιαννήτζαροι εἶναι μὲ λόγου του, καὶ διὰ τοῦτο νὰ μὴν ἀργήσῃ, ἀλλὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ νὰ σταθῇ ἀπὸ μακρόθεν ἀπὸ κανένα ὑψηλὸν βουνὸν, ὅσον νὰ βλέπῃ καὶ ταῖς τένταις τοῦ Πατρός του, καὶ νὰ μανθάνῃ καὶ λόγον καθ᾽ ἑκάστην ὥραν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Σελὴμ, ἔστειλε ταχυδρόμον εἰς τὸν Πατέρα του, λέγωντας, πῶς εἶχε πόθον ἀπὸ πολὺν καιρὸν νὰ τὸν ἰδῇ καὶ νὰ τὸν προσκυνήσῃ. καὶ ἐπειδὴ ὁ καιρὸς τὸν ἔφερε σιμὰ, πρὸ τοῦ νὰ στραφῇ εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν ἰδῇ, μάλιστα ὁποῦ, ὄντα καὶ γέροντα, δὲν ἐλπίζει πλέον νὰ τὸν ἰδῇ. ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν συμβάσῃ μὲ τὰ σκάνδαλα, ὁποῦ ἔχει μὲ τὸν ἀδελφόν του τὸν Ἀχμὲτ, ὡσὰν Πατέρας, ὅτι δὲν εἶναι

πρέπον νὰ τοὺς κρίνουσιν οἱ σκλάβοι του. Καὶ διὰ τοῦτο, ἂν ὁρίσῃ, θέλει ἔλθει μίαν ἡμέραν νὰ τὸν ἀνταμώσῃ, καὶ ἂς διορίσῃ τὸν τόπον, καὶ τὴν ἡμέραν, ποῦ θέλει νὰ τὸν ἀνταμώσῃ νὰ συνομιλήσουσι, καὶ νὰ καταδεχθῇ νὰ φιλήσῃ τὸ χέρι του. πρᾶγμα ὁποῦ κάνουσιν οἱ σκλάβοι, καὶ ὄχι τὰ παιδία τῶν Βασιλέων.

Ὁ δὲ Μπαγιαζίτης ἀκούσας ταῦτα, ἐγνώρισε πῶς εἶναι κατασκευαὶ καὶ τέχναι τοῦ Σελὴμ μὲ τοὺς Γιανιτζάρους. καὶ τὸν μὲν Σελὴμ νὰ ἐμποδίσῃ νὰ μὴν ἔλθῃ δὲν ἐδύνετο, διατὶ ἐπροσποιεῖτο πῶς ἔρχεται μὲ φιλίαν. τὸ δὲ νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν ἰδῇ ποσῶς δὲν ἔστεργε. μάλιστα μανθάνωντας, πῶς ἔρχεται μὲ φουσάτον, ἔστειλε καὶ αὐτὸς καὶ ἔφερε μερικὰ φλάμπουρα τῆς Ρούμελης. ἔβαλε δὲ καὶ φύλακας εἰς τὴν χώραν. εἶχε γὰρ πάντοτε ὑποψίαν εἰς τοὺς Γιανιτζάρους νὰ μὴ γυρίσουσιν εὐθὺς μὲ τὸν Σελὴμ, καὶ συνωθοῦσι καταπάνω του. Ἐμήνυσε δὲ καὶ τοῦ Σελὴμ, πῶς δὲν ἔκαμε καλὰ νὰ φέρῃ τόσον φουσάτον, νὰ καταπατῇ τόπους ξένους, καὶ πῶς ἦλθεν ἁρματωμένος νὰ χαιρετίσῃ τὸν Πατέρα του, καὶ ὅτι αὐτὰ ὁποῦ κάνει δὲν θέλουν τοῦ εὔγει εἰς καλόν. καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ καμμίαν παῤῥησίαν εἰς τὸν Πατέρα του, διὰ τὰ καμώματα ὁποῦ κάνει. Ἀλλ' ὅμως ἤθελε κάμῃ καλὰ νὰ γυρίσῃ εἰς τὸν τόπον του, εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, διότι ἂν κάμῃ ἔτζι, θέλει ἀπολαύσει καὶ ἄλλαις δωρεαῖς ἀπὸ λόγου του. εἰδὲ καὶ ἀπειθήσῃ, δὲν θέλει τὸν ἔχει πλέον διὰ παιδί του, μάλιστα θέλει στείλει καὶ φουσάτον ἐπάνω του.

Ἀρχὴ τοῦ πολέμου τοῦ Σελὴμ μετὰ τοῦ Πατρός του.

Ὁ Δὲ Σελὴμ ἀκούσας ταῦτα, εὐθὺς ἡτοιμάσθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Μπαγιαζίτης ὁ Πατήρ του, ἐφοβήθη νὰ μὴ προλάβῃ ἐκεῖνος καὶ εἰσέβῃ εἰς τὴν πόλιν, καὶ καθίσῃ εἰς τὸν θρόνον, ὄντας αὐτὸς ἔξω. ὅθεν ἐσυκώθη ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ἤρχετον εἰς τὴν Πόλιν. Ἤρχετο δὲ καὶ ὁ Σελὴμ μὲ ὅλον του τὸ φουσάτον ἀκολουθῶν ἀπ' ὀπίσω, τόσον σιμὰ, ὥστε ὁποῦ τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ φουσάτου τοῦ Σελὴμ ἔσμιξε μὲ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ φουσάτου τοῦ Μπαγιαζίτη, καὶ ἄρχησαν νὰ πειράζουσι τοὺς ὄπισθεν ἀνθρώπους τόσον, ὅτι ἔγινε καὶ σύγχυσις καὶ ταραχὴ, ὅσον ὁποῦ τὸ ἐγροίκησε καὶ ὁ Μπαγιαζίτης. Ἐρωτῶντας δὲ τὸ αἴτιον τῆς συγχύσεως, καὶ μανθάνωντας, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοῦ Σελὴμ πειράζουσι τοὺς ἀνθρώπους τους ἐδικούς μας, διὰ νὰ κάμουσι σκάνδαλον, δὲν ἐδειλίασε παντελῶς, μήτε ἔδειξε πῶς φεύγει, ἀλλὰ εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ σταθοῦσι τὰ φλάμπουρα, νὰ ἰδοῦσι τὴν γνώμην τοῦ Σελὴμ, ἂν εἶναι διὰ πόλεμον νὰ πολεμήσουσι.

Λόγοι συμβουλευτικοὶ μετὰ δόλου τῶν Μπασάδων πρὸς τὸν Βασιλέα, νὰ μὴ πολεμήσῃ μὲ τὸν Υἱόν του.

Ἀλλὰ οἱ τρεῖς Μπασάδες, ὁ Μουσαφὰ Μπασίας, καὶ ὁ Μποσαντζίαγας, Δουκαγινόγλης λεγόμενος, καὶ ὁ Ἁγιάσης ὁ Γιαννιτζάραγας, καὶ ὅλοι οἱ Ὀνταμπασίδες, μὲ περισσὴν ἀγάπην φιλιωμένοι ὄντες μὲ τὸν Σελὴμ, καὶ ὅλως διόλου αὐτὸν θέλοντες διὰ Βασιλέα, ἐσπούδαζαν μὲ λόγια συμβουλευτικὰ νὰ ἀπατήσουσι τὸν γέροντα νὰ μὴ γυρίσῃ νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸν Σελήμ. καὶ δὴ ἄρχισε πρῶτον ὁ Μουσαφὰ Μπασίας νὰ λέγῃ ταῦτα. Μὴ φοβᾶσαι, ὦ Βασιλεῦ, μήτε μὴ συγχύζεσαι, διότι ὁ Σελὴμ δὲν θέλει κάμει τοιαύτην ἀποκοτίαν νὰ σηκώσῃ ἄρματα ἐπάνω σου, καλὰ καὶ νὰ εἶναι αὐθάδης καὶ τολμηρός. καὶ διὰ τοῦτο μὴ σέκεσαι, ἀλλὰ περιπάτει τὸν δρόμον σου. διότι ἂν πολεμήσῃς μὲ τὸν υἱόν σου, εἰ μὲν καὶ τὸν νικήσῃς, ἐσὺ πάλιν, ὡς Πατὴρ, μέλλεις νὰ πικραίνεσαι ὕστερον, εἰδὲ καὶ σὲ νικήσῃ, τί ἄλλη μεγαλήτερη δυστυχία ἤθελε σοῦ ἔλθῃ εἰς τὸ γηρατεῖόν σου; Λοιπὸν ἂς παγαίνωμεν νὰ σέβῃς εἰς τὴν Πόλιν, καὶ αὐτὸς ἐρχόμενος, θέλεις τὸν κλείσει ἀπ᾽ ἔξω, καὶ αὐτὴ ἡ ἀτιμία φθάνει τον νὰ γυρίσῃ ὀπίσω (πῶς δὲν τὸν ἐδέχθη ὁ Πατήρ του) μὲ ἐντροπήν. Καὶ ἐρχόμενος νὰ περάσῃ ἀπὸ τοὺς τόπους ὁποῦ ἐκαταπάτησεν, ὅταν ἐκατέβαινε, μανθάνοντας ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι, πῶς ἐσὺ τὸν ἐδίωξες, θέλουν τὸν πολεμήσει, καὶ νὰ τὸν θανατώσουσιν ὡς τοῦ πρέπει. καὶ τότε λαμβάνει θάνατον μὲ ξένον σπαθὶ, καὶ ὄχι μὲ τὸ ἐδικόν σου.

Οὗτος ὁ Μουσαφὰ Μπασίας ἦτον ἀπὸ τὰς Σέῤῥας, υἱὸς ἑνὸς Παπᾶ, πανοῦργος ἄνθρωπος καὶ πονηρὸς, τοῦ ὁποίου τὴν πονηρίαν ἔδειχνε τὸ πρόσωπόν του. εἰς τοῦτα τὰ λόγια ἠκολούθουν καὶ οἱ ἄλλοι δύο, ὁ Μποσαντζίαγας, καὶ ὁ Γιαννιτζάραγας, ὄντες ὅλοι φίλοι τοῦ Σελὴμ, καὶ ἐχθροὶ τοῦ Μπαγιαζίτη τοῦ Πατρός του, γυρεύοντες νὰ τοῦ κάμουσι βλάβην, καὶ νὰ ὑψώσουσι τὸν Σελὴμ, ὡς ἄξιον διὰ Βασιλείαν. Ὁ μὲν γὰρ Μουσαφὰ Μπασίας ἐχθρεύετο τὸν Βασιλέα, διότι, ὄντας αὐτὸς γέρων καὶ παλαιὸς τοῦ Ντιβανίου, ὁ Βασιλεὺς ἐτίμα ἄλλους, καὶ αὐτὸν ἐκαταφρόνει. ὁ δὲ Μποσαντζίαγας κρυφὰ εἶχε συμφωνίαν μὲ τὸν Σελὴμ, νὰ τὸν κάμῃ γαμβρὸν εἰς μίαν του θυγατέρα. Τοῦτος ἦτον ἀπὸ τὴν Ναύπακτον, ἀπὸ ἕνα γένος εὐγενικὸν καὶ λαμπρὸν, ὁποῦ ἐλέγοντο Δουκαγενῆδες, ὅθεν καὶ αὐτὸν τὸν ἔλεγαν Δουκαγινόγλην. ἦτον δὲ κατὰ πολλὰ φιλάργυρος. Ὁ δὲ Ἁγιάσης ὁ Γιαννιτζάραγας πόσον ἀγάπα τὸν Σελὴμ, ὥστε τοῦ ἔταξε διὰ τὴν ἀγάπην του ἀπὸ ἐδικά του ἄσπρα, νὰ μοιράσῃ τῶν Γιαννιτζάρων, νὰ τοὺς φέρῃ μὲ τὴν γνώμην του. τὸ ὁποῖον καὶ ἔκαμε. Τοῦτοι λοιπὸν ὅλοι ἦσαν μιᾶς γνώμης καὶ βουλῆς βοηθοὶ τοῦ Σελὴμ, ὄχι τόσον διὰ ἔχθραν τοῦ γέροντος, ἀλλ᾽ ὅτι ἠγάπουν καλλή-

τερα νὰ γενῇ ὁ Σελὴμ Βασιλεὺς, παρὰ τὸν Αχμὲτ, ἢ τὸν Χορκὺθ, ὅτι τοῦτος ἦτον πλέον πολεμικός.

Περὶ τοῦ Χερσεόγλη, καὶ ὅπως ἔγινε Τοῦρκος.

ΜΟ'νος δὲ ὁ Χερσεόγλης, μὲ τὸ νὰ εἶναι γαμβρὸς τοῦ Βασιλέως, ἔχωντας μίαν του θυγατέραν, ἀνάγκαζε τὸν Μπαγιαζίτην νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸν ὑιόν του, λέγωντάς του, ὅτι ὁ Σελὴμ πολλὰ δὲν ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὸ πρέπον, καὶ δὲν εἶναι διὰ καλὸν νὰ στέκεσαι, ὦ Βασιλεῦ, καὶ νὰ μὴ παιδεύσῃς τὴν ἀταξίαν του. Λοιπὸν ἐμένα μοῦ φαίνεται νὰ πολεμήσῃς νὰ τζακίσῃς τὴν δύναμίν του, καὶ ἔτζι νὰ ταπεινωθῇ, μὴν ἰξεύρωντας καὶ τοῦτος, πῶς ὅλη ἡ δύαμις τοῦ Σελὴμ ἦτον μέσα εἰς τὸ φουσάτον τοῦ Μπαγιαζίτη, μὲ τὴν ὁποίων τὴν βουλὴν ἔκαμεν ἐκεῖνος εἴ τι ἔκανε. Τοῦτος δὲ ὁ Χερσεόγλης ἦτον πολλὰ καλὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτον ἀπὸ τὸ παιδιομάζωμα, ὥσπερ τοὺς ἄλλους Αγάδες, ἀλλὰ ὄντας μεγάλον παλικάρι, ἦλθε θεληματικῶς καὶ ἔγινε Τοῦρκος, καὶ γαμβρὸς τοῦ Βασιλέως εὐθὺς δι' αἰτίαν τοιαύτην. Οὗτος λοιπὸν ἦτον υἱὸς τοῦ Χερσέκη, Αὐθεντὸς τῆς Σκλαβωνίας, εἰς τὸ βουνὸν ὁποῦ λέγεται Νήρας. ὁ ὁποῖος ἔλαβε διὰ γυναῖκα μίαν Κόρην, θυγατέρα τοῦ Δεσπότου τῆς Σερβίας, τὴν ὁποίαν φέρωντάς την εἰς τὴν Χώραν του οἱ συγγενεῖς της, καὶ μέλλοντες νὰ τὴν στεφανώσουσι μὲ τὸν νέον, καὶ νὰ κάμουσι ταῖς χαραῖς, βλέπωντας ὁ Πατήρ του τὴν Κόρην εὔμορφην, τὴν ὠρέχθη νὰ τὴν πάρῃ αὐτὸς διὰ γυναῖκά του. (ἔκαμε δὲ πρᾶγμα ἀνάξιον Αὐθεντὸς, καὶ Χριστιανοῦ Πατρός.) Ε'κλεισε λοιπὸν ἔξω τὸν νέον ὁ γέρων, καὶ ἐστεφανώθη αὐτὸς τὴν Κόρην, πλὴν μὲ πολὺ παράπονον τῶν συγγενῶν της ὁποῦ τὴν ἤφεραν. Λυπηθεὶς οὖν ὁ νέος εἰς τὴν καταφρόνεσιν ὁποῦ τοῦ ἔκαμεν ὁ Πατήρ του, ἔφυγε καὶ ὑπῆγε μὲ τοὺς Τούρκους ὁποῦ ἐφύλαττον τὰ σύνορα τῆς Σκλαβωνίας, καὶ εἰς ὀλίγον, ἀπ' ἐκεῖ ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινόπολιν, καὶ ἦλθεν ἔμπροσθα εἰς τὸν Σουλτὰν Μπαγιαζίτην. καὶ βλέπωντάς τον εὔμορφον καὶ ὡραῖον, μάλιστα ὅτι ἦτον καὶ Αὐθεντόπουλον, ἐχάρη πολλά. ὁ δὲ νέος, ἐρωτώμενος, ἄρχησε καὶ εἶπε τοῦ βασιλέως τὴν ἅπασαν αἰτίαν, διατὶ ἔφυγεν ἀπὸ τὸν Πατέρα του. Ο' δὲ Μπαγιαζίτης γελάσας ὀλίγον, εἶπε πρὸς τὸν νέον. μὴ λυπᾶσαι, παλικάρι μου, διότι εὗρες ῥιζικὸν καλλίτερον, παρὰ νὰ ἤσουν μὲ τὸν Πατέρα σου. καὶ διὰ τὴν γυναῖκα ὁποῦ ἐκεῖνος σοῦ ἐπῆρεν, ἡ ὁποία ἦτον θυγατέρα ἑνὸς μικροῦ καὶ ποταποῦ Αὐθεντὸς, θέλεις πάρει θυγατέρα, διὰ γυναῖκα, ἑνὸς μεγάλου Βασιλέως ὡραιοτάτην. καὶ εἰς ὀλίγαις ἡμέραις, κάνωντάς τον Τοῦρκον, καὶ ὀνομάζωντάς τον, ἀπὸ Στέφανον, Αχμὲτ, τοῦ ἔδωσε τὴν θυγατέρα του, καὶ τὸν ἔκαμε γαμβρόν. Οὗτος εἶχε φύλον μεγάλον μουσικὸν

Γων-

Ἰωάννην τὸν Λάσκαριν. καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθανεν, ὡμολόγησεν εἰς κάποιους οὗτος ὁ Λάσκαρις, ὅτι ἦτον ὅλως διόλου εὑρισκόμενος εἰς τὴν προτέραν του Θρησκείαν. ἠγάπα δὲ πολλὰ τοὺς Χριστιανούς. Οὗτος, ὅταν ἐπάρθη ἡ Μοθώνη, ἐζήτησε διὰ χάριν ἀπὸ τὸν πενθερόν του τὸν Μπαγιαζίτην τοὺς Ἄρχοντας τοὺς Βενετζάνους, καὶ δὲν τοὺς ἔκοψεν, ὁποῦ ἔκοψεν ὅλον τὸν λοιπὸν λαὸν τῆς Μοθώνης. Ἐγλύτωσεν ὕστερα μὲ πολλὰ παρακαλέσματα καὶ τὸν Ἀνδρέαν τὸν Γρίτην, ὁποῦ ἤθελε νὰ τὸν κόψῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔχωντάς τον ἐκεῖ σκλάβον. Οὗτος ὁ Γρίτης ἔγινεν ὕστερον Δοὺξ τῆς Βενετίας. ὁ αὐτὸς μεσίτευσε, καὶ ἔκαμαν ἀγάπην οἱ Βενέτικοι μετὰ τοῦ Μπαγιαζίτη. ἐγλύτωσε δὲ καὶ πολλοὺς σκλάβους Χριστιανούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρωσε, τοὺς μὲν ζητῶντας διὰ χάριν, τοὺς δὲ καὶ ἀγοράζωντας μὲ τὰ ἄσπρα του.

Τοῦτος, λέγω, μόνος ὁ Χερσεόγλης ἐφάνη πιστὸς εἰς τὸν Βασιλέα, μὲ τὸ νὰ εἶναι πενθερός του. καὶ εἰς τοῦτα τὰ λόγια θαῤῥήσας ὁ Μπαγιαζίτης, ἐστράφη καταπάνω τοῦ Σελήμ. καὶ μάλιστα γροικῶντας ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν κορτίναν, ὅπου ἦτον, τὴν σύγχυσιν καὶ τὴν ταραχὴν ὁποῦ ἔκαναν ὀπίσω οἱ Τατάροι εἰς τοὺς ἀνθρώπους του. Ὅθεν μὲ μεγάλον θυμὸν καὶ μὲ δάκρυα ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν κορτίναν, καὶ ἐκάθησεν εἰς ἕνα ἁμαξάκι, ὅτι ἀπὸ τὰ ῥεματικὰ δὲν ἐδύνετο νὰ καθήσῃ εἰς ἄλογον.

Λόγοι παραπομετικοὶ τοῦ Βασιλέως πρὸς τοὺς Γιαννιτζάρους.

Γυρίζωντας λοιπὸν πρὸς τοὺς Γιαννιτζάρους, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν συνήθειαν, εὑρίσκοντο περιπατοῦντες εἰς τὸ γύρον του, ἄρχησε νὰ λέγῃ ταῦτα μετὰ δακρύων. Ὑποφέρετε τοῦτο, ὦ ἐκλεκτοί μου στρατιῶται, καὶ φύλακες τῆς ζωῆς μου ἐσεῖς, ὁποῦ μὲ μεγάλην πιστοσύνην εἰς πολέμους, καὶ εἰρήνην πιστὰ μὲ ἐδουλεύσατε, καὶ ὁ πλοῦτος τῆς Βασιλείας μου πάντοτε ἐσκορπίζετο εἰς τὰ θελήματα τὰ ἐδικάσας, καὶ πάντοτε περισσότερα χαρίσματα ἐλαμβάνετε ἀπὸ ἐμένα, παρὰ ὁποῦ ἐπαντεχαίνετε; Ὑποφέρετε, λέγω, τοῦτο, νὰ καταφρονεθῇ ὁ Αὐθέντης σας εἰς τὸ γηρατεῖόν του, καὶ νὰ νικηθῇ ἔμπροσθέν σας; Ἐὰν τὸ ὑποφέρετε, ἐγὼ μὲν θέλω εἶσαι προδομένος ἀπὸ λόγου σας καὶ θανατωμένος, ἀλλὰ ἡ ἐντροπὴ ὅλη ὕστερον ἀναβαίνει εἰς τοῦ λόγου σας, πῶς δὲν ἐφυλάξετε πίστιν εἰς τὸν Αὐθέντην σας, νὰ γλυτώσετε τὴν τιμήν του καὶ τὴν ζωήν του. καὶ ἀπὸ ὅλους θέλετε εἶσαι καταφρονεμένοι ὡς προδόται τῆς τιμῆς καὶ τῆς ζωῆς ἐκείνου, ὁποῦ τὸ ψωμί του τόσους χρόνους ἐξώγετε. Συντυχαίνω λοιπὸν μετ' ἐκείνους, ὁποῦ μὲ πολλὴν πίστιν καὶ μεγάλην ἀνδρείαν πολλαῖς φοραῖς ἐπολέμησαν διὰ τὴν τιμήν μου ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ μου τοῦ Γέμη, καὶ ἄλλων πολλῶν ἐχθρῶν τῆς Βασιλείας μου, καὶ μὲ πολλαῖς καὶ λαμπραῖς νίκαις ἐφύλαξαν καὶ αὔξησαν τὴν Βασιλείαν τῶν Ὀτμάνων. Ἐγὼ πο-

σῶς δὲν τὸ πιςεύω τοῦτο, ὁποῦ τώρα ἀκούω, πῶς νὰ ἐγυρίσετε τὴν ἀγάπην σας ἀπὸ λόγου μου. ἀλλὰ μήτε εἶμαι, ὡς τὸ ἠξεύρετε ἄνθρωπος δειλὸς, ὥςε νὰ φοβηθῶ νὰ φύγω, καὶ νὰ γυρεύω τόπον νὰ φυλαχθῶ. ἢ ποίαν ἄλλην καλλιτέραν φύλαξιν ἤθελα εὕρη ἀπὸ τοῦ λόγου σας, ὁποῦ ἕως τώρα μὲ ἐφυλάττετε; Ἐὰν λοιπὸν καὶ μὲ ἀφήσετε, τί ἄλλο ἐλπίζετε, παρὰ χαλασμὸν καὶ ἀφανισμόν; τὸ ὁποῖον καὶ ἐσεῖς καλὰ τὸ γνωρίζετε, ὅτι δὲν εἶσθε πόσον ἄγνωστοι. ὅμως εἶναι κάποιοι ἀπὸ λόγου σας, ὁποῦ χωρὶς ἐντροπὴν ἀνθρώπων, καὶ φόβον Θεοῦ, ἔχουσι δόλον μέσα εἰς τὴν καρδίαν τους, καὶ συμβουλεύουσί με νὰ φύγω διὰ νὰ φυλάξω τὴν ζωήν μου, οἱ ὁποῖοι, ὡσὰν ἐχθροὶ, μὲ συμβουλεύουσι νὰ φύγω μὲ ἐντροπὴν, τὸ ὁποῖον δὲν τὸ θέλω κάμει, ἐπειδὴ προκρίνω μὲ τιμὴν τὸν θάνατόν μου, παρὰ τὴν ζωὴν μὲ ἐντροπήν. Λοιπὸν τώρα εἶναι καιρὸς νὰ ἰδῶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ὁποῦ ἔχετε εἰς ἐμένα. διότι σεβαίνοντας ἐσεῖς εἰς τὸν πόλεμον, ἢ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θέλω διώξει τοῦτό μου τὸ παιδὶ, ὁποῦ οἱ ἐχθροί μου τὸ ἐσήκωσαν καὶ τὸ ἔφεραν ἐπάνω μου, ἢ θέλω δώσει τέλος κακὸν τῆς ζωῆς μου ἐγὼ, ὁποῦ τριάντα χρόνους εἰς ἐσᾶς βασιλεύω, καὶ τοῦτο διὰ τὴν κακήν σας βουλήν.

Λέγωντας ταῦτα ὁ Βασιλεὺς, εὐθὺς τὰ Τζαμόγλανα μιᾷ φωνῇ ἐβόησαν πρὸς τὸν Βασιλέα, μὴ φοβᾶσαι τίποτες, ὦ Βασιλεῦ, διότι σήμερον θέλεις γνωρίσει τὴν πίστιν, καὶ ἀγάπην ὁποῦ ἔχομεν εἰς τὸν αὐθέντην μας. καὶ εὐθὺς ἁρματώθησαν, καὶ ἔστεκον καρτερῶντας τί νὰ τοὺς προστάξῃ. Τοῦτο δὲ τὸ ἔκαμαν τὰ Τζαμόγλανα, διότι οἱ Βεζύρηδες, καὶ οἱ Ἀγάδες, διὰ τὸ νὰ εἶναι νέα παιδία, δὲν τῶν ἐφανέρωσαν τὴν βουλήν τους, πῶς ἀγαποῦσι τὸν Σελήμ. ὅθεν μὴν ἠξεύροντας τὴν μηχανὴν καὶ τὴν τέχνην τῶν μεγαλητέρων, μὲ ἁπλότητα ὥρμησαν εἰς τὰ ἅρματα πρὸς βοήθειαν τοῦ γέροντος. Βλέποντες οὖν ταῦτα οἱ Γιαννήτζαροι, μὴ ἔχοντες τί ἄλλο νὰ κάμουσιν, ἔκαμαν καὶ αὐτοὶ ὁμοίως καὶ ἁρματώθησαν νὰ δείξουσι καὶ αὐτοὶ Πίστιν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν Μπαγιαζίτην. Ὁμοίως καὶ ὁ Μουσταφᾶ Μπασίας, καὶ ὁ Μποσαντζίαγας εὐγῆκαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ ταῖς τένταις τους ἑτοιμασμένοι διὰ πόλεμον, καὶ ἔβαλαν εἰς τάξιν πολεμικὴν τὰ φουσάτα. πλήν, λέγω, τοῦτο ὅλον ἔγινεν ἀπὸ τὴν πρώτην ὁρμὴν τῶν Τζαμογλάνων, μὲ τὸ νὰ μὴν ἠξεύρουσι τὴν βουλὴν τῶν μεγάλων.

Τάξις τοῦ ςρατοῦ τοῦ Μπαγιαζίτη.

Ὁ Γοῦν Μπαγιαζίτης, καθὼς τὸν ἐσυμβούλευσεν ὁ Χερσεόγλους, ζέχωντας μὲ ἕνα ἁμαξάκι, ἔβαλεν εἰς τάξιν ὅλον του τὸ φουσάτον. Βάλλει λοιπὸν ὅλην τὴν καββάλαν μὲ τοὺς Φλαμπουραρέους, ὄντας ὡς ἕξη χιλιάδες, νὰ παγαίνουσιν ἔμπροσθα. καὶ οἱ Σπαογλάνιδες καὶ Σελικτάριδες εἰς

τὴν

τὴν τάξιν τους ἀπὸ τὰ δεξιὰ, οἱ δὲ Γιαννήτζαροι ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ, τὸν δὲ Βασιλέα νὰ ἔχουν εἰς τὸ μέσον. εἰς δὲ τὸ ὄπισθεν μέρος, ὀλίγον μακρὰν, ἔβαλε τέσσαρες χιλιάδες σκλάβους καβαλαρέους νὰ μὴ πολεμοῦσι, μόνον νὰ στέκωνται εἰς ὅποιον μέρος τοὺς προστάξει νὰ βοηθοῦσιν. Οὗτοι εἶναι καὶ πολλὰ εὔμορφα στολισμένοι, μὲ φακιόλια περιχρυσωμένα καὶ πτερὰ εἰς τὰ κεφάλιά τους, καὶ στέκονται πάντα εἰς τὸν πόλεμον, εἰς φύλαξιν τῶν Αὐθεντάδων τους τῶν Σαντζακμεΐδων, καὶ μάλιστα διὰ μεγαλοπρέπειαν καὶ στολισμὸν ὅλου τοῦ φουσάτου. Ἀφ' οὗ δὲ οὕτως εἰς τάξιν ἔβαλεν ὅλα τὰ πράγματα, ἐπρόσταξε νὰ στήσουσι τὸ κόκκινον φλάμπουρον, καὶ νὰ βαρέσουσι τὰ παιγνίδια τοῦ πολέμου.

Τάξις τοῦ στρατοῦ Σελήμ.

Ὁ Δὲ Σελὴμ ἔβαλε καὶ αὐτὸς τοὺς Τατάρους ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος, τοὺς δὲ Τούρκους ἔβαλεν εἰς τὸ μέσον, κάνωντας ὅλον του τὸ φουσάτον ὡσὰν μισὸν κύκλον, διὰ νὰ δύναται νὰ πολεμῇ μὲ τὸ φουσάτον τοῦ Πατρός του ἀπὸ κάθε μέρος. καὶ οὕτως ἐβάρεσαν πόλεμον δυνατὸν ὁ Πατὴρ, καὶ ὁ υἱός. Οἱ γοῦν Τάταροι, πλησιάζοντες σιμὰ εἰς τοὺς Τούρκους, ἐχώριζαν συντροφίαις συντροφίαις, καὶ ἐμαζώνοντο ὅλη ἡ συντροφία, καὶ ἐγίνοντο ὡσὰν ἕνα σχῆμα στρογγυλὸν, ἔχοντες τὰ πρόσωπα ἔξω, καὶ ταῖς πλάταις ἔσωθεν, διὰ νὰ ῥίκτουσι σαΐταις ἀπὸ κάθε μέρος, εἰς τοὺς Τούρκους. Ὅσοι γοῦν ἦσαν εἰς τὸ ἔξω μέρος τοῦ κύκλου, ἔῤῥικταν ἴσα τὰς σαΐτας τους. ἐκεῖνοι δὲ ὅπου ἦσαν ἀπὸ μέσα, ἐμποδιζόμενοι ἀπ' ἐκείνους ὅπου ἦσαν ἔμπροσθέν τους, ταῖς ἔῤῥικταν ὑψηλὰ, καὶ πέφτοντας κάτω ἐκτυποῦσαν εἰς τὰ κεφάλια καὶ εἰς ταῖς πλάταις τῶν Τουρκῶν ὀρθαῖς, καὶ μάλιστα εἰς τὰ ἄλογα, καὶ οὕτως ἔκαναν πολὺ κακὸν εἰς τοὺς Τούρκους μὲ τοιαύτην πολέμου τέχνην.

Ἀλλὰ οἱ Σπαΐδες τοῦ Λωφὲ, ὄντες παλαιοὶ καὶ πεπαιδευμένοι εἰς τοὺς πολέμους, ἐπεχύθησαν πρὸς τοὺς Τατάρους. διότι, βάλλοντες τὰ σκουτάρια τους ἐπάνω εἰς τὰ κεφάλιά τους, καὶ σκύφτοντες ἐπάνω εἰς τὰ ἄλογα, ἐκρύβοντο ὑποκάτω ἀπὸ τὰ σκουτάρια. καὶ οὕτω πηλαλῶντες, καὶ ἔχοντες τὰ μακρικόνταρα ἔμπροσθα, ἔφθαναν καὶ ἔπεφταν ὑποκάτω ἀπὸ τοὺς Τατάρους κτυπῶντάς τους μὲ τὰ κοντάρια. ἀκόμι καὶ οἱ Γιαννήτζαροι οἱ καβαλαρέοι ἔδραμον μὲ θυμὸν, καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ μέσον, ὅπου ἦτον ὁ Σελὴμ μὲ τοὺς Καβαλαρέους Τούρκους τοὺς ἐδικούς του. Ὁ δὲ Ἀγιάσης ὁ Γιαννιτζάραγας, χωρίζωντας ἑπτακοσίους Τουφεκτζίδες Γιαννιτζάρους, ἔφθασε μεθ' ὁρμῆς μεγάλης εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῶν Ταπάρων, καὶ τοὺς ἐστενοχώρησε δυνατά. Ἀκόμι ἡ καββάλα τῶν χρυσοκεφάλων σκλάβων, ἔχοντες καὶ αὐτοὶ θυμὸν νὰ πολεμήσουσι, νὰ δείξουσι τὴν ἀνδρείαν τους, ἔδραμον εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῶν Τατάρων τὸ δεξιὸν, καὶ οὕτως ἔγινεν ὁ πόλεμος εἰς τρία μέρη ἀπὸ τὸ μεσημέρι ἕως κοντὰ δύσεως Ἡλίου. Ὁ δὲ Σελὴμ, τρέχωντας ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἐθαρ-

θάῤῥωνε τοὺς ἐδικούς του, βάλλωντάς τους πάντοτε εἰς τάξιν, καὶ πολεμῶντας πλέον ἀνδρειωμένα, παρὰ ἄλλον κανένα. Πρῶτος ὅμως ὁ Ἀγιάσης ἐτζάκισε τὸ ἀρισερὸν μέρος τῶν Ταταρων ἀπὸ τὰ πολλὰ βόλια τῶν τουφεκίων, καὶ ἀπὸ τοὺς κτύπους, ὅτι τὰ ἄλογα τῶν Ταταρων δὲν εἶναι συνηθισμένα εἰς τὸν κτύπον τοῦ τουφεκίου. καὶ διὰ τοῦτο ἐξαφνιζόμενα, δὲν ἐδύναντο πλέον νὰ τὰ κρατήσουσιν ἐκεῖνοι ὁποῦ τὰ ἐκαβαλίκευαν. Καὶ δὴ λοιπὸν ἄρχησαν νὰ φεύγουσιν. ὁ δὲ Σελὴμ πολεμῶντας τὸ μὲν, μὲ λόγια ὑβρισικὰ, τὸ δὲ, καὶ μὲ ῥαβδαῖς νὰ τοὺς κρατήσῃ, ὅμως δὲν ἐδυνήθη. τοὺς δὲ πεζοὺς Ταταρους ὁποῦ ἔκαναν τὸ σρογγυλὸν ἐκεῖνο σχῆμα, καὶ μὲ ταῖς σαΐταις ἔκαναν πολὺ κακὸν, τοὺς ὁποίους ὁ Σελὴμ εἶχεν εἰς τόπον Γιαννητζάρων, πλακώνοντάς τους οἱ Σπαΐδες, ὡς εἴπομεν, τοὺς ἐφόνευον ὡς πρόβατα.

Ὅπως ὁ Σελίμης ἐλαβώθη εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἔφυγεν.

Ὁ Δὲ Σελὴμ ἐλαβώθη, πλὴν ὀλίγον τίποτες, ὅμως δὲν ἐπολέμει πλέον. Βλέπωντας δὲ καὶ τὸ φουσάτον του νὰ εἶναι τζακισμένον, ἐσοχάζετο νὰ φύγῃ. ὅθεν τὸν εὔγαλαν ἔξω ἀπὸ τὸ φουσάτον κάποιοι Τοῦρκοι ἐδικοί του, καὶ φέροντάς του ἕνα ἄλογον γιουτέκι, ἀκοπίασον τοῦ πολέμου, ἐκάθισεν εἰς αὐτό. καὶ φεύγωντας μετ' ἐκείνους τοὺς Τούρκους, καὶ λογιάζωντας πῶς τὸν καταξέχουσιν οἱ ἐχθροὶ, ἔφευγε βιαιότερον ὅσον ὁποῦ ἔφθασεν εἰς τὴν Βάρναν. Τὸ δὲ καλὸν ἄλογον ἐκεῖνο, ὁποῦ τὸν ἐγλύτωσε φεύγοντα, ἦτον μαῦρον, διὰ τοῦτο τὸ ἔλεγε Καραμπουλάτ, ἤγουν μαῦρον νέφαλον. καὶ διὰ χάριν, πῶς τὸν ἐγλύτωσεν ἀπὸ τοιοῦτον κίνδυνον τῆς ζωῆς του, μήτε αὐτὸς ὁ Σελὴμ τὸ ἐκαβαλίκευσε πλέον, μήτε ἄλλος τινὰς, μόνον τὸ εἶχε καὶ ἔσεκεν εἰς τὴν Ταβουλὰν μὲ ἕνα σάϊσμα χρυσοῦφαντον. καὶ τὸ ἔσυρνε καὶ εἰς τὴν Περσίαν καὶ εἰς τὸ Μισῆρι, ὅταν τὸ ἐπῆρε. καὶ ἐκεῖ ἐψόφησε, καὶ τὸ ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς, μιμούμενος εἰς τοῦτο τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον. Ὁ δὲ τόπος, ὁποῦ ἔγινε τοῦτος ὁ πόλεμος, εἶναι ἕνα χωρίον ὁποῦ λέγεται Ζουρλοῦ εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, ἐρχόμενοι ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν εἰς τὴν Κωνσαντινούπολιν. ἦτον δὲ μικρὸν καὶ ἀκατονόμασον Χωρίον, ὕσερον δὲ ἔγινεν ὀνομασὸν ἀπὸ τὸν πόλεμον τοῦτον, καὶ αὖθις ὀνομασώτερον, ὅτι εἰς αὐτὸ ἔδωσε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του τοῦτος ὁ Σουλτὰν Σελὴμ ὕσερον.

Ὅπως ὁ ἄλλος ὑιὸς τοῦ Μπαγιαζίτη ὁ Ἀχμὲτ ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν.

ΚΑὶ ὁ μὲν Μπαγιαζίτης ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσαντινούπολιν μετὰ λαμπρᾶς νίκης, κάμνωντας μεγάλα χαρίσματα εἰς τὸ φουσάτον. ἄρχησε νὰ

παύῃ καὶ τὸ θανατικόν, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐμαζώνοντο. Ὁ δὲ ἄλλος υἱὸς τοῦ βα-
σιλέως ὁ Ἀχμέτ, ἐπειδὴ ὁ Σελὴμ ὁ ἀδελφός του ἐμίσευσεν ἀπὸ τὴν Ἀνατο-
λήν, καὶ ὁ τόπος ἐκεῖ ἦτον εἰρηνικός, πέρνωντας μαζί του εἴκοσι χιλιάδες ἀρ-
ματωμένους, ἐπέρασε τὴν Γαλατίαν, καὶ Βιθυνίαν, καὶ ἦλθεν ἀντικρὺ τῆς Πό-
λεως εἰς τὸ Σκούταρι, καὶ ἐτύπωσε, νὰ ἴδῃ τὴν γνώμην τοῦ πατρός του εἰς τί βού-
ρίσκεται τώρα ὁποῦ ἐνίκησε τὸν Σελήμ. διότι αὐτὸς ὁ Μπαγιαζίτης, ὄντας
ἀκόμι εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, τοῦ ἐμήνυσεν ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν νὰ ἔλθῃ.
καὶ τοῦτο ἦτον ὁποῦ ἔκαμε τὸν Σελὴμ νὰ προλάβῃ γυρεύωντας τὴν Βασιλείαν.
ἦτον γὰρ κατὰ ἀλήθειαν ἀξιώτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὡς ἔδειξεν ὕστερον μὲ τὰς αὐ-
δραγαθίας του καὶ τοὺς πολέμους του, ἐὰν καὶ νὰ ἦτον μικρότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ὅπως ὁ Μπαγιαζίτης δὲν ἤθελε πλέον νὰ παραιτήσῃ τὴν Βασιλείαν, καὶ ὅτι τοῦτο ἦτον αἴτιον νὰ κινηθῇ ἄλλος πόλεμος εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἀπὸ τὸν υἱόν του τὸν Ἀχμέτ.

Νικήσας οὖν ὁ Μπαγιαζίτης, καὶ διώξας τὸν υἱὸν Σελήμ, βλέπωντας
δὲ καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν προθυμίαν ὁποῦ ἀκόμι ἔχουσι τὰ φοσσά-
τα του εἰς αὐτόν, ἐχαίρετο ἡ γνώμη του, ἀνανεώθη ἡ καρδία του. καὶ ἀλησμο-
νῶντας τὴν ἀδυναμίαν τοῦ γηρατείου του, εἶχε πόθον καὶ ἀγάπην νὰ βασι-
λεύῃ ὥστε νὰ ἀποθάνῃ. ὅθεν καὶ πλέον δὲν ἤθελε νὰ κάμῃ παραίτησιν.
Ὁ δὲ υἱός του ὁ Ἀχμέτ ἀπὸ τὸ Σκούταρι ἔστειλε συχνὰ γράμματα καὶ ἀν-
θρώπους, παρακαλῶντάς τον νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον τὸν ἔκρα-
ξε νὰ ἔλθῃ. Ἐκολάκευε δὲ καὶ κάποιους Βεζύριδες νὰ ἀναγκάζουσι τὸν γέ-
ροντα εἰς τοῦτο. οἱ ὁποῖοι λέγοντάς του πολλάκις, ὅτι εἶναι καλὴ ἡ γνώμη
του καὶ θαυμαστὴ νὰ κάμῃ Βασιλέα τὸν Ἀχμέτ, ὡς πρῶτον παιδὶ καὶ φρό-
νιμον, καὶ μάλιστα τώρα ὁποῦ ἐταπεινώθη ὁ Σελὴμ νικημένος. Γράφωντας δὲ
καὶ αὐτὸς ἐκεῖθεν, μόλις τὸν ἐκαταπεισαν, καὶ ἔστερξε πάλιν νὰ τὸν κάμῃ βα-
σιλέα. καὶ δὴ λοιπὸν ἡτοίμασε νὰ στείλῃ καὶ τὰ κάτεργα νὰ τὸν φέρουσιν.
Οἱ δὲ Γιαννίτζαροι, ἔχοντες πάντοτε σκοπὸν καὶ λογισμὸν νὰ βασιλεύσουσι
τὸν Σελήμ, ἐναντιώθησαν πάλιν δυνατά, λέγοντες ὡς καὶ πρότερον, ὅτι δὲν
στέργουσιν ἄλλον βασιλέα, παρὰ τὸν γέροντα. διότι θέλει εἶσθαι ἐντροπὴ
εἰς τοὺς ἄλλους Βασιλεῖς, ἕνας Βασιλεὺς ὡσὰν ἐκεῖνον πολεμιστὴς καὶ νική-
τῆς εἰς ὅλην του τὴν ζωήν, ὁποῦ αὔξησε μὲ τοὺς πολέμους του τὴν βασιλείαν,
εἰς τὸ γηρατεῖόν του νὰ κάμῃ παραίτησιν. Ἐμήνυσαν δὲ καὶ τοῦ Ἀχμέτ,
νὰ μὴ βιάζεται νὰ πάρῃ τὴν βασιλείαν ἀπὸ τὸν πατέρα του, ἐὰν καὶ
νὰ θέλῃ καὶ ὁ πατήρ του, ὅτι ἡ ἀτιμία τοῦ πατρός του εἶναι ἐδικόν του
ὄνειδος. μήτε νὰ ἀπελπίζῃ ἔτζι τοῦ λόγου του. διότι εἰς κάθε καιρὸν
ἡ βασιλεία εἶναι ἐδική του, ὡς πρῶτον παιδί. Ἀλλὰ ταῦτα ὅλα ἔλε-

γον, διὰ νὰ ἐμποδίσουσι μόνον, καὶ νὰ βάλλουσι καὶ καιρὸν εἰς τὸ μέσον, ὅσον νὰ εὕρουσι καιρὸν νὰ κάμουσι τὸν Σελὶμ, τὸν ὁποῖον εἴχασιν αὐτοὶ ψηφισμένον κρυφίως. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Μπαγιαζίτης ἀπὸ τοὺς Γιαννιτζάρους, καὶ ἀγαπῶντας καὶ αὐτὸς, ὡς ἑπόμενον, νὰ βασιλεύῃ ὅσον νὰ ἀποθάνῃ, ἐμήνυσε τοῦ Ἀχμὲτ νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ Σκούταρι, νὰ παγαίνῃ ὀπίσω εἰς τὸν τόπον του νὰ καθέζεται ἥσυχος, καὶ ὅταν εἶναι καιρὸς αὐτὸς θέλει τὸν κράξει, ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρὸν οἱ Γιαννίτζαροι ἐναντιοῦνται, ὅσον νὰ γυρίσῃ τὴν γνώμην τους, ἢ μὲ δωρεαῖς, ἢ μὲ ἄλλον τρόπον.

Ὅπως ὁ Ἀχμὲτ ἐσκανδαλίσθη εἰς τὸν πατέρα του.

ΤΑῦτα ἀκούσας ὁ Ἀχμὲτ ἐθυμώθη, καὶ ἄρχισεν, ὄχι πλέον μὲ παρακαλέματα, ἀλλὰ μὲ ἀδιαντροπίαν καὶ φοβερισμοὺς νὰ λέγῃ. Ἐπειδὴ ὁ πατήρ μου μὲ ἀνάμπαιξε, κράζωντάς με νὰ ἔλθω τόσον δρόμον, καὶ τώρα διὰ τὴν ἀγάπην τῶν Γιαννιτζάρων μὲ ἐγέλασε, καὶ λέγει ψεύματα, ἐγὼ δὲν τὸ στέργω, ἀλλὰ θέλω μὲ τὰ ἄρματά μου, νὰ γυρέψω τὸ δίκαιόν μου καὶ τὴν τιμήν μου. καὶ τοῦτο δὲν μοῦ ἔπρεπε νὰ τὸ κάμω εἰς τὸν πατέρα μου, ἐὰν νὰ μὴ τὸν ἔβλεπα νὰ λέγῃ ψεύματα. Στέλνει του λοιπὸν ὁ πατέρας του Ἀποκρισάριον τὸν Κατηλερκέρην, ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ ἐπιτήδειον, δίδωντάς του εἰς τὰ λόγια αὐτὰ τοιαύτην ἀπόκρισιν. Τὰ πράγματα, λέγει, αὐτὰ δὲν τὰ ἐσυμβουλεύθης καλὰ, μήτε ἔπρεπε μὲ τόσον θυμὸν νὰ χάσῃς τὸ δίκαιόν σου, ἀλλὴ μήτε θέλει σοῦ εὔγει εἰς καλὸν ὁ τοσοῦτος θυμός. πλὴν στέκε μὲ ὑπομονὴν, διότι ἡ τιμὴ καὶ ἡ Βασιλεία ἐδική σου εἶναι, ἐὰν στέκεσαι εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ πατρός σου. μάλιστα δὲ πρέπει νὰ στοχασθῇς τὰ καμώματα τοῦ ἀδελφοῦ σου, εἰς τί τέλος τὸν ἔφεραν, πῶς παντελῶς ἐμισήθη ἀπὸ τὸν πατέρα σου. τώρα λοιπὸν ἡ δυστυχία ἐκείνου εἶναι ἐδική σου εὐτυχία. Ὁ δὲ Ἀχμὲτ παντελῶς τὰ λόγια τοῦ Κατηλερκέρη δὲν τὰ ἐδέχθη, μάλιστα μετὰ πολλοῦ θυμοῦ τὸν ὕβρισε, καὶ μόνον πῶς δὲν τὸν ἔδειρε, λέγωντας τοῦτο μόνον, ὅτι ὁ πατήρ μου τόσον θέλει τιμωρηθῇ ὡσὰν νὰ ἐπιβουλεύετο καὶ τὴν ζωήν μου, καὶ εὐθὺς ἐκαβαλίκευσεν, παγαινάμενος δὲ εἰς τὴν Ἀμάσειαν, ἐκούρσευε περνῶντας ὅλην τὴν Βιθυνίαν. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ἀμάσειαν λυπημένος πολλὰ, ἠβουλήθη νὰ πατήσῃ νὰ πάρῃ ὅλην τὴν Ἀνατολὴν, λέγωντας μὲ τὸν νοῦν του, ὅτι ἐὰν κάμνῃ χρεία νὰ πολεμήσω διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, νὰ ἔχω ὅλα τὰ εἰσοδήματα τῆς Ἀνατολῆς νὰ κάνω λωφάδες. ἐὰν δὲ μὴ, κἂν θέλω ἔχει ἐγὼ τὴν μισὴν Βασιλείαν, καὶ ὁ πατήρ μου τὴν ἄλλην μισήν. Ἐπῆρε δὲ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν τὰ δύο του παιδία, μικρὰ πλικαράκια ὄντα, τὸν Ἀμουρὰτ, καὶ τὸν Ἀλαουδῖνον. καὶ ἀρχίζοντας νὰ παραπονᾶται εἰς αὐτὰ τὴν ἀτιμίαν, ὁποῦ ὁ πατέρας του τοῦ ἔκαμε, τὰ ἐπαρακίνα εἰς πόλεμον, λέγωντάς τους. Ἄλλην ἐλπίδα, παιδία μου,

μίαν

μίαν ἔχετε διὰ τὴν Βασιλείαν τοῦ πάππου σας, παρὰ τὰ ἄρματά σας καὶ τὸ σπαθί σας. καὶ ἂν θέλετε, ἁρματωθῆτε, ὡς νέοι, νὰ πολεμήσωμεν νὰ πάρωμεν τὴν Ἀνατολὴν, τὸ ὁποῖον γίνεται εὔκολα. διότι παρὰ εἰς τὴν Πισσειδίαν, Παμφυλίαν, καὶ Γωνίαν, καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, μεσόγαια, καὶ παραθαλάσσια, μήτε ἄσκερι εἶναι, μήτε ἀρμάδα νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ. Καὶ ὁ Χορὲθ, ἂν θέλῃ νὰ κάθεται εἰρηνικῶς εἰς τὸν τόπον του, καλὸν, εἰδὲ καὶ ἐναντιωθῇ, θέλει χάσει καὶ ἐκεῖνο ὅπου ἔχει.

Ὅπως ὁ Ἀχμὲτ ἐπάτησε τὴν Ἀνατολήν.

ΤΑ' γοῦν παιδία, πρόθυμα ὄντα εἰς πόλεμον ἀφ' ἑαυτοῦ τους, συμβουλευόμενα δὲ καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα τους, καὶ ἀναγκαζόμενα, εὐγῆκαν εὐθὺς καὶ ἐσυνάξαν στράτευμα πολύ. Ἔχοντας δὲ καὶ ὁ Ἀχμὲτ ὁ πατέρας τους ἀκόμι τὸ φουσάτον ὅπου εἶχεν, ὅταν ὑπῆγε κατὰ τοῦ Τεκὲλ, καὶ συνάζοντας καὶ ἄλλο περισσότερον, εὐγῆκε μὲ τὰ δύο του παιδιὰ περιπατοῦντας ὅλην τὴν Ἀνατολὴν, φημίζοντας τοῦ λόγου του Βασιλέα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ὅποια χώρα δὲν τὸν ἐπροσκυνοῦσε, τὴν ἐπολέμει, καὶ τὴν ἐκούρσευεν. ἔφθασε λοιπὸν αὕτη ἡ φήμη εἰς ὅλην τὴν Ἀνατολὴν, καὶ πολλαῖς χώραις, μὴ ἔχοντας τειχία, ἢ ἄλλην δύναμιν νὰ πολεμήσουσι, τὸν ἐπροσκυνοῦσαν. ἄλλαις πάλιν πολεμούμεναι, καὶ βλέπουσαι ὅτι νικῶνται, ἐπαρεδίδοντο, καὶ μὴ θέλουσαι.

Ὅπως ὁ Ἀχμὲτ ἔστειλεν εἰς τὸν ἀνεψιόν του ζητῶντάς του βοήθειαν, καὶ μὴ δίδωντάς του, ἦλθε μὲ πόλεμον ἐπάνω του, καὶ τὸν ἐπίασε ζωντανὸν, καὶ τὸν ἀδελφόν του.

ΠΕρνῶντας δὲ καὶ εἰς τὴν Καραμανίαν, ἔστειλε γράμματα εἰς τὸν ἀνεψιόν του τὸν Μεεμὲτ, υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ του, ζητοῦντάς του βοήθειαν εἰς τὴν ἀδικίαν ὅπου τοῦ ἔκαμεν ὁ πατήρ του, λέγωντας οὕτως. Λόγια κακῶν ἀνθρώπων ἀκούωντας ὁ πατήρ μου, δὲν μοῦ δίδει τὴν Βασιλείαν, ὅπου εἶναι δίκαιόν μου, ὡς πρῶτον παιδί του, ἀλλὰ μὲ ἀδικεῖ. διὰ τοῦτο ἐγὼ, Θεοῦ βοηθεία, μὲ τὸ σπαθί μου καὶ μὲ πόλεμον θέλω πάρει ἐκεῖνο ὅπου ὁ πατήρ μου, ὡς δίκαιον, δὲν μοῦ δίδει εἰρηνικῶς. καὶ θέλω παιδεύσει, ὡς πρέπει, καὶ ἐκείνους τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους. Σὺ δὲ, ἐὰν μοι δώσῃς βοήθειαν εἰς τοῦτο τὸ ἔργον, στέλλωντάς μου ἀνθρώπους, καὶ τζοφήματα, καὶ ἄσπρα, ὕστερον θέλω σὲ εὐχαριστήσει μὲ πολλὰς εὐεργεσίας, καὶ θέλω σὲ ἔχει, ὄχι ὡς ἀνεψιὸν, ἀλλὰ ὡς γνήσιον τέκνον.

Τὸ δὲ παιδίον τοῦ ἀπεκρίθη, οὕτως. Δὲν θέλω κάμει ποτὲ κανένα πράγ-

κα ἀπὸ ὅσα μοῦ ἐζήτησες, ἐὰν δὲν μὲ προστάξῃ ὁ πάππους μου ὁ Μπαγιαζίτης, ὅτι ἐκεῖνον γνωρίζω Αὐθέντην μου καὶ Βασιλέα. καὶ ἐσένα δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζῃς τὸν πατέρα σου, ποῖον θέλει νὰ κάμῃ Βασιλέα. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παύσῃς τὸν θυμόν, μήπως γυρεύοντας νὰ βλάψῃς τοὺς ἐχθρούς σου, θέλεις βλάψει τὸν ἴδιόν σου πατέρα. καὶ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον θέλεις χάσει καὶ τὴν τιμήν σου, καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ γυρεύεις, τὸ ὁποῖον μὲ ὑπομονὴν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀναμφιβόλως θέλεις τὸ λάβῃ

Ο῾ δὲ Α᾽χμέτ, βλέποντας ὅτι βοήθειαν τὸ παιδὶ δὲν τοῦ δίδει, μάλιστα τοῦ ἐμιλοῦσε καὶ τοιαῦτα ἄλλα λόγια, ἦλθε κατ᾽ αὐτοῦ μὲ πόλεμον, καὶ ἐκατάκαυσε τοὺς τόπους του, καὶ αὐτὸν φεύγοντα ἔπιασε ζωντανὸν, μὲ ἄλλο ἕνα ἀδέλφι μικρὸν ὁποῦ εἶχαν, εἰς ἕνα δρόμον, Λαπάρα λεγόμενον.

Ὅτι ὁ Μπαγιαζίτης ἔστειλε πάλιν Ἀποκρισαρίους εἰς τὸν Ἀχμέτ, καὶ ὁ Ἀχμέτ τοὺς ἐδίωξε κακῶς. καὶ ὅτι ἡτοίμασεν ὁ πατήρ του σεφέρι καταπάνω του.

ΤΟῦτο τὸ πρᾶγμα μεγάλως ἐλύπησε καὶ ἐτάραξε τὸ Βασιλέα, καὶ ἐθρήνει τοὺς λόγους του, λέγοντας ἑαυτὸν δυστυχῆ καὶ ταλαίπωρον εἰς τὸ γηρατεῖόν του, ἔσωντας καὶ τὰ δύο του παιδία νὰ σηκωθοῦν ἐπάνω του. Στέλνει λοιπὸν Ἀποκρισαρίους πρὸς αὐτὸν, ἴσως μὲ λόγια νὰ καταπραΰνουσι τὴν γνώμην του, καὶ νὰ τὸν κάμουν νὰ ἀφήσῃ καὶ τὰ παιδία. εἰδὲ καὶ δὲν θέλει νὰ εἰρηνεύσῃ, νὰ τοῦ εἰποῦσι φανερὰ πῶς ὁ πατήρ του ἔρχεται ἐπάνω του μὲ σεφέρι. Ο῾ δὲ Α᾽χμέτ, ἀκούσας ταῦτα ἀπὸ τοὺς Ἀποκρισαρίους, τὸν μὲν πρῶτον Ἀποκρισάριον, ὁποῦ τὸν ἐφοβέρισε πῶς ὁ πατήρ του ἔρχεται μὲ πόλεμον καταπάνω του, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔκοψαν, τοὺς δὲ ἄλλους κακῶς καὶ μὲ ὕβρεις ἀπεδίωξε, λέγοντάς τους νὰ φύγουσι τὸ συντομώτερον, καὶ νὰ μὴ κινηθοῦσιν εἰς τὸν τόπον.

Τοῦτο ὄχι μόνον τὸν Βασιλέα ἐσκανδάλισε μεγάλως, ἀλλὰ καὶ ἄλλους πολλοὺς ἔκαμε νὰ μισήσουσι τὸν Ἀχμέτ, ὅτι ἔκοψεν ἄνθρωπον Ἀποκρισάριον, ὁποῦ ὑπῆγε νὰ εἰρηνεύσῃ σκάνδαλον, καὶ πόλεμον. Ὅμως τοῦτο τὸ σκάνδαλον ἦτον εἰς μεγάλην βοήθειαν τοῦ Σελήμ, τοῦ ὁποίου ἡ καλὴ Τύχη ἐβοήθα πάντοτε. εὐθὺς γὰρ οἱ Γιαννίτζαροι εὑρήκασιν εὔλογον πρόφασιν νὰ κακολογοῦσι τὸν Ἀχμέτ ἔμπροσθα εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ νὰ τὸν παρακινοῦσι νὰ κάμῃ σεφέρι καταπάνω του. Ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς Βεζύρηδες, οἱ προειρημένοι φίλοι τοῦ Σελήμ, στέκοντες τάχα μὲ λυπηρὸν πρόσωπον, καὶ θαυμάζοντες εἰς τὸ σκληρὸν ἐκεῖο ἔργον τοῦ Ἀχμέτ, ἔχοντες δὲ πάντοτε εἰς τὸν Σελήμ τὴν ἀγάπην τους, βλέποντας τὸν Βασιλέα νὰ ἐθυμώθη κατὰ τοῦ Ἀχμέτ ἀπὸ τὰ λόγια τῶν Γιαννιτζάρων, ἄρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ μιλοῦσι κακὸν διὰ αὐτόν, ἐξανάπτοντες περισσότερον τὸν Βασιλέα εἰς θυμὸν καὶ ὀργήν, λέγοντες καὶ αὐτοὶ

μετὰ τῶν Γιαννιτζάρων, τὰς ὁποίας αὐτοὶ εἴχασι προδιδαγμένας, ὅτι δηλαδή, δὲν πρέπει πλέον νὰ κάθεται, ἀλλὰ νὰ σηκωθῇ εἰς πόλεμον νὰ ταπεινώσῃ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ αὐθάδειαν τοῦ Ἀχμέτ. καὶ νὰ μὴ βάλλῃ εἰς τοῦτο καιρὸν εἰς τὸ μέσον. διότι δὲν πρέπει τινὰς νὰ δίδῃ ἄδειαν τοῦ ἐχθροῦ του νὰ δυναμώνεται περισσότερον. Καὶ λέγωντας ταῦτα, τοῦ ἔπαξαν ἐνώπιον Θεσπίσιν καὶ ἀγάπην, καὶ προθυμίαν πολεμικήν. καὶ δὴ λοιπὸν ἀποφασίσθη νὰ ὑπάγῃ μὲ συφέει ἐπάνω τοῦ Ἀχμέτ, ὅθεν καὶ ἐζήτει, ποῖος νὰ πάρῃ τὸ ἀσκέει ἐπάνω του νὰ εἶναι πρῶτος εἰς αὐτό.

Ἀπ' ἐδῶ ἀρχίζει ἡ φρόνιμη τέχνη τῶν Μπασάδων διὰ νὰ φέρουσι τὸν Σελήμ.

ΠΡοσκαλῶντας δὲ ὁ Βασιλεὺς ἕνα καὶ ἄλλον νὰ τὸν κάμῃ ἐπάνω εἰς τὸ ἀσκέει πρῶτον, μηδένας δὲν ἤθελε, λέγοντες. ἡμεῖς ὅλοι εἴμεθεν σκλάβοι, καὶ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ὑπάγωμεν μὲ πόλεμον ἐπάνω εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Αὐθεντός μας. Τοῦτο δὲ ὅλον ἦτον κατασκευή. διότι ἄλλος δὲν ἦτον ἀπὸ γένος Βασιλικὸν νὰ ὑπάγῃ ἐπάνω εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Βασιλέως, παρὰ ὁ ἄλλος του υἱὸς ὁ Σελήμ, ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς νὰ ἦτον γηραιὸς πολλά, ὁ δὲ ἄλλος του υἱὸς ὁ Χορκοὺθ μηδεμίαν πρᾶξιν δὲν εἶχε πολεμικήν, ὅτι μικρόθεν ἦτον δοσμένος εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων. Ὁ γοῦν Βασιλεὺς, ἀκούσας ταῦτα, ἐσηκώθη λυπημένος ἀπὸ τὸ Ντιβάνι, καὶ ἐσέβη εἰς τὴν κάμεράν του, καὶ ἐπαραπονᾶτο τὴν δυστυχίαν τοῦ γηρατείου του. περισσότεροι δὲ ἐλυπεῖτο διὰ τὸν Χορκοὺθ, ὅτι διὰ νὰ δοθῇ ὅλως διόλου εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων, καὶ νὰ μὴν ἐπιμελεῖται ποσῶς ἔργα στρατιωτικὰ καὶ πολεμικά, ἔγινε παντελῶς ἄχρηστος εἰς Βασιλείας κυβέρνησιν. Καὶ εὐθὺς ἔφθασεν ὁ Μουσταφὰ Μπασίας, ὁ ὁποῖος πάντοτε εἶχε συνήθειαν νὰ τὸν παρηγορᾷ εἰς ταῖς λύπαις του. ἄρχησε δὲ μὲ λόγια συμβουλευτικὰ νὰ τὸν συμβουλεύῃ τὸ, τί ἔχει νὰ κάμῃ εἰς τὸν τοιοῦτον πόλεμον, πλὴν τὰ λόγιά του ἦσαν ὅλα πλαστά, κλίνοντα πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Σελήμ.

Λόγοι συμβουλευτικοὶ τοῦ Μουσταφᾶ Μπασία, πρὸς τὸν Βασιλέα.

ΔΕ'ν πρέπει, λέγει, ὦ Βασιλεῦ, ἐὰν καὶ νὰ ἦσουν καὶ νέος, νὰ περάσῃς εἰς τὴν Ἀνατολήν, καὶ νὰ ἀφήσῃς τὴν Δύσιν γυμνὴν ἀπὸ φουσάτα. διότι ὁ Σελὴμ, ' ἡ τὴν Βάρναν, ὅπου εὑρίσκεται, δὲν κάθεται ἥσυχος, ἀλλὰ ἑτοιμάζει ἄλλο νέον στράτευμα, καὶ καρτερεῖ νὰ τοῦ στείλῃ καὶ ὁ πενθερός του ἄλλην νέαν βοήθειαν ἀπὸ Ταπάρους πεζοὺς καὶ καβαλαρέους, νὰ ἔλθῃ πάλιν ἐπάνω σου. Καὶ ἐὰν ἐσὺ περάσῃς εἰς τὴν Ἀνατολὴν μετὰ φουσάτα, ἄλλον

καιρὸν ἐκεῖνος καλλήτερον δὲν θέλει, νὰ ἔλθῃ νὰ σέβῃ εἰς τὴν Πόλιν. διότι ἰξεύρεις τον καλὰ πῶς εἶναι τολμηρὸς εἰς τοὺς πολέμους. Ἐὰν δὲ πάλιν κράξῃς τὸν Χορούθ νὰ ἔλθῃ μὲ φουσάτον νὰ φυλάττῃ τὴν Πόλιν, εἶναι ἄνθρωπος σοφὸς, καὶ μὲ τὰ λόγιά του γυρίζει εὔκολα τῶν ἀνθρώπων ταῖς γνώμαις, καὶ γίνεται Βασιλεύς. διότι καὶ αὐτὸς μὲ πολλὴν ἐπιθυμίαν ἐλπίζει νὰ βασιλεύσῃ. Λοιπὸν, ἐὰν ἔχῃς τοιοῦτον σκοπὸν, ἔρχεσαι εἰς μεγάλον κίνδυνον. διότι θέλεις πέσῃ ἀνάμεσα εἰς δύο σου μεγάλους ἐχθροὺς, νὰ μὴν ἰξεύρῃς ποῖον νὰ ἐμποδίσῃς πρότερον. διὰ τοῦτο ἤθελεν ἦσαι καλὸν, ἐὰν καὶ ἡ Βασιλεία σου ὁρίσῃ, νὰ κάμῃς ἀγάπην μὲ τὸν ἕνα, νὰ πολεμήσῃς τὸν ἄλλον. Καὶ ἐπειδὴ τώρα αὐτοὶ καὶ οἱ δύο ἐλογίσθησαν ἐχθροὶ ἀλλήλων τους, δὸς τὸ φουσάτον καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἑνὸς, νὰ πολεμῇ τὸν ἄλλον, καὶ οὕτως μὲ τὸ καρφὶ βγάζεις τὸ ἄλλο καρφί. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἕνας νικηθῇ, καὶ μείνῃ ὁ ἄλλος μοναχὸς, τὸν κάνεις ὅπως θέλεις. διότι ὅλον τὸ φουσάτον ἐσένα βοηθᾷ. Λέγωντας δὲ ταῦτα ὁ Μουσαφὰ Μπασίας, οἱ ἄλλοι Μπασάδες, συμφωνισμένοι ὄντες, ἐπαινοῦσαν τὰ λεγόμενα, λέγοντες, ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ κράξῃ τὸν Σελὴμ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν στρατείαν ὅλην, νὰ ὑπάγῃ ἐπάνω εἰς τὸν Ἀχμέτ. καὶ ἀγκαλὰ καὶ οἱ δύο νὰ εἶναι πταῖσαι καὶ ἐχθροὶ, ἀλλὰ τὰ πταισίματα τοῦ Ἀχμὲτ εἶναι περισσότερα. διότι ἀτίμησε τοὺς Ἀποκρισαρίους τοῦ πατρός του, ἡ ποία ἀτιμία ἀναφέρεται εἰς τὸν ἴδιόν του πατέρα ὁποῦ τοὺς ἔστειλε, καὶ ἔχει καὶ τὰ παιδία δεμένα ὡς σκλάβους.

Λέγοντες λοιπὸν ταῦτα, ὁ Χερσεόγλης, ὃν ἔφημεν γαμβρὸν τοῦ Βασιλέως, πιστὸς ὤντας εἰς τὸν πενθερόν του, βλέπωντας τὰ πράγματα κατὰ πολλὰ δύσκολα, ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ ἄφωνος, μηδὲν λέγων. συλλογιζόμενος δὲ μόνον νὰ εὕρῃ τρόπον, πῶς νὰ γένῃ τὸ πρᾶγμα, χωρὶς κίνδυνον τοῦ γέροντος. Καὶ ἀπὸ μὲν τὸ ἕνα μέρος ἔβλεπε τὴν ἀποστασίαν τοῦ Ἀχμὲτ σκληρὰν, καὶ ἀπάνθρωπον, καὶ τοὺς τόπους καὶ χώραις τῆς Ἀνατολῆς ὑπ' αὐτοῦ λεηλατισμέναις, τὰ ἐγγόνια τοῦ Βασιλέως φυλακωμένα, καὶ τὴν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τοὺς Ἀποκρισαρίους. ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἔβλεπε καὶ τὴν τόλμην τοῦ Σελὴμ, ὁποῦ ἔφερε τόσους Ταπάρους ἐπάνω εἰς τὸν πατέρα του, καὶ τὸν ἐπολέμησε, καὶ τοῦ ἐφαίνοντο καὶ τὰ δύο πικρά. Ταῦτα συλλογιζόμενος ὁ Χερσεόγλης ἡμέρας καὶ νυκτὸς, τοῦ ἐγεννήθη μία συκοφαντία ἀπὸ τοὺς ἄλλους Βεζύριδες διὰ μέσου τῶν ἀνθρώπων τοῦ σπητίου του, καταδιδοντάς τον εἰς τὸν Βασιλέα, πῶς αὐτὸς ἔγραψε τοῦ Σελὴμ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν νὰ πάρῃ τὰ φουσάτα, νὰ πάγῃ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς τὴν Ἀνατολήν.

Ὅπως ὁ ἄλλος υἱὸς τοῦ Βασιλέως, ὁ Χορούθ, ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν.

ΕΝ δὲ τῷ μεταξὺ καιρῷ φίλοι τινὲς τοῦ Χορούθ ἀπὸ τὴν Πόλιν τοῦ ἔγραψαν πάντα τὰ γινόμενα, καὶ αὐτὸς ἐσυκώθη ἀπὸ τὴν Μαγνησίαν, καὶ

ἦλθεν

ἦλθεν εἰς ταῖς Φώκαις, καὶ ἐπ' ἐκεῖ μὲ τὰ κάτεργα εἰς τὴν Κωνσαντινούπολιν. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν πατέρα του, ταπεινῶς τὸν ἐπροσκυνήσε, φιλῶντας τὸ χέρι του. ὕστερον δὲ, ἀφ' οὗ ἱκανὴν ὥραν ἐσυνωμίλησαν λόγια πολλὰ εἰρηνικὰ, ἄρχησε νὰ λέγῃ πρὸς αὐτὸν λόγον Ῥητορικὸν τοιουτοτρόπως.

Λόγος Ῥητορικὸς τοῦ Χορκοὺθ πρὸς τὸν πατέρα του.

Ἐπέρασαν σχεδὸν, ὦ ἠγαπημένε μου πάτερ, τελάυτα χρόνοι, ὁποῦ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Γιαννιτζάρων, καὶ μὲ θέλημα ὅλης τῆς Πολιτείας, καὶ μὲ ἀπόφασιν τῶν Βεζύρηδων ἀνηγορεύθηκα ἐγὼ Βασιλεὺς ταύτης τῆς Βασιλείας. ἔπειτα ἡ Βασιλεία σου ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, καὶ παραπονούμενος εἰς ὅλους, ἐζήτεις μὲ πολλὰ παρακαλέματα τὸν θρόνον. Ἀλλὰ οὐδένας εἰς τοῦτο αἰτίαν δὲν σοῦ ἔδωσεν, ἀλλὰ ἐγὼ μὲ τὴν ἰδίαν μου θέλησιν καὶ ἀγαθὴν προαίρεσιν ἐπεραίτησα τὸ σκῆπτρον καὶ τὸν θρόνον, καὶ ἔδωσά το τοῦ λόγου σου. Καὶ ποῖος ἄλλος τὸ ἤθελε κάμῃ τοῦτο; Βέβαια, ἢ πολλὰ πολλὰ ἄγνωσος, ἢ πολλὰ πολλὰ φρόνιμος ἤθελεν ἦσαι. διότι μήτε ἀπὸ φόβον τινὸς, μήτε μὲ τρόπον δυναστείας τὸ ἔκαμα, ἀλλὰ διὰ μόνην εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην ὁποῦ εἶχα καὶ ἔχω εἰς ἐσένα, δείχνωντας τὸ μεγαλόψυχον τῆς ἐμῆς καρδίας εἰς τοῦ λόγου σου. Ἀλλὰ μήτε εἰς τόσους χρόνους ὁ λογισμὸς ποτὲ δὲν μὲ ἐπαραξε νὰ μετανοήσω πῶς τὸ ἔκαμα, ἀλλὰ ἤμουν πάντοτε εὐχαριστημένος εἰς ὅλον ἐκεῖνο ὁποῦ ἤθελεν ἀποφασίσῃ τὸ κράτος τῆς Βασιλείας σου, καὶ στερκτὸς εἰς ἐκεῖνο τὸ ὀλίγον ἀξίωμα, καὶ σιτηρέσιον ὁποῦ μοῦ ἔδωσεν εἰς κυβέρνησιν τῆς ζωῆς μου. διότι πάντοτε ἐλογίαζα, πῶς ἡ δόξαις, ἡ τιμαῖς, ἡ μεγαλειότητες, καὶ ἡ ἐξουσίαις ταύτης τῆς μεγάλης Βασιλείας νὰ μὴν εἶναι ἄξιαις νὰ σαθμίζωνται, καὶ νὰ συγκρίνωνται μὲ τὰ ὑψηλότατα καὶ τερπνὰ μαθήματα τῆς Φιλοσοφίας ὁποῦ ἐσπούδαζα. ἔσοντας καὶ τὰ κινήματα τῆς ἐμῆς ψυχῆς νὰ ἦσαν πολλὰ μακρὰν ἀπὸ ταῖς κεναῖς καὶ ματαίαις δόξαις τοῦ Κόσμου τούτου, καὶ νὰ μὴν σοχάζωμαι ποτὲ εἰς τοῦτα τὰ χαμερπῆ καὶ γήϊνα πράγματα, ὀρθώνωντας πάντοτε τὸν λογισμόν μου εἰς τὴν θεωρίαν τῶν Οὐρανίων καὶ Θείων πραγμάτων. τὰ ὁποῖα δίδουσιν εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ τὰ γυρεύει ἀληθινὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην, πλέον παρὰ ταῖς Βασιλείαις ὅλαις τοῦ Κόσμου. Τοιοῦτον λοιπὸν λογισμὸν ἔχωντας πάντοτε, καὶ λογιάζωντας διὰ βλάβην ἐδικήν μου, καὶ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐμπόδιον, τὴν μεγαλειότητα τῆς Βασιλείας ταύτης, καὶ ἀκολουθῶντας τὴν τάξιν τοῦ ἐπαγγέλματός μου, ὡσὰν προσκυνητὴς τοῦ Θεοῦ, ἠθέλησα νὰ ὑπάγω καὶ εἰς τὴν μεγάλην Ἀραβίαν, καὶ ἕως τὸν τάφον τοῦ προφήτου Μεεμὲτ, νὰ προσκυνήσω, νὰ ἰδῶ καὶ τοὺς Ἰνδοὺς, ὡσὰν ἀρχαιοτέρους διδασκάλους τῆς πίστεώς μας, καὶ τῆς Φιλοσοφίας. Καὶ ἐσὺ, παραινῶντας ἐγὼ εἰς τὸν δρόμον, μὲ γράμματά σου ὁποῦ ἔστειλες εἰς τὸν Σουλτάνον

τοῦ Μισηρίου, μὲ ἐγύρισες ὀπίσω, καὶ μὲ ἔφερες εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, λέγωντάς με νὰ γυρίσω ἀπὸ τοιοῦτον δρόμον. διότι ἔχει πολλοὺς καὶ μεγάλους κινδύνους, καὶ νὰ κάθωμαι νὰ προσμένω τὴν ἀνταμοιβὴν τῆς καλῆς μου προαιρέσεως, ὁποῦ εἰς ἐσένα ἔδειξα, ἀγαπῶντας νὰ μὲ ἔχης, ὡς ἔλεγες, κοντά σου διὰ θάῤῥος καὶ βακτηρίαν τοῦ γήρους σου, ἐλπίζωντας ὅτι ἕνας ἄνθρωπος σοφὸς, ὡσὰν ἐμένα, θέλει δώσει μεγάλην βοήθειαν καὶ ἐσένα καὶ ὅλο τὸ γένος τῶν Ὀτμανῶν. Καὶ ἀφοντότες ἕως τώρα ἐκαθόμην ὑποτασσόμενος εἰς τὰ προσάγματά σου, κυβερνῶντας μὲ δικαιοσύνην, ὅσον τὸ κατὰ δύναμιν, ἐκείνην τὴν μικρὰν Ἐπαρχίαν ὁποῦ μοῦ ἔδωσες. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πόλεμον τῶν Περσῶν δὲν ἔλειψα νὰ μὴν εὔγω μὲ ὅσην δύναμιν ἐδυνήθηκα, ὅσον ὁποῦ ἐδιώξαμεν τοὺς ἐχθροὺς μας ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, καὶ ἐλευθερώσαμεν τοὺς τόπους μας. ἀλλὰ ἐπειδὴ ὁ ἕνας μου ἀδελφὸς νὰ κάμῃ ἐπανάστασιν καὶ ἐπιβουλὴν εἰς ἐσένα τὸν πατέρα μας, γέροντα ὄντα καὶ ἀδύνατον, καὶ ἀσθενῆ ἀπὸ τὴν ποδάγραν, καὶ νὰ φέρῃ ἐπάνω σου στράτευμα νὰ σὲ πολεμήσῃ, νὰ σὲ ὑστερήσῃ τῆς Βασιλείας καὶ τῆς ζωῆς, καὶ ὁ ἄλλος νὰ καταπατήσῃ τὴν Ἀνατολὴν, φημίζωντας τὸν ἑαυτόν του Βασιλέα, καὶ νὰ φυλακώσῃ τὰ δύο μικρὰ παιδία τοῦ ἀποθαμμένου μας ἀδελφοῦ, τὰ ὁποῖα πάντα ἐσέκοντο εἰς τὴν ὑποταγήν σου, φαίνεταί μου νὰ εἶναι δίκαιον, ἂν εἶναι καὶ ὁρισμὸς τῆς Βασιλείας σου, νὰ μοῦ δώσῃς τὸ στράτευμα νὰ ὑπάγω καταπάνω του, ὡσὰν ἐχθροῦ καὶ ἀποστάτου τῆς Βασιλείας σου. καὶ ἐλπίζω, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, θέλω τὸ κατορθώσει, καὶ θέλω ὁμολογηθῇ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἀπὸ ἐσένα τὸν φιλάνθρωπόν μου πατέρα δίκαιος καὶ ἴσος ἄνθρωπος, καὶ ἄξιος νὰ ἀπολαύσω ἀπὸ λόγου σου μεγάλας εὐεργεσίας καὶ χάριτας. Καὶ ἐπειδὴ ἕως τώρα ἐγνώρισας τὴν πονηρὰν καὶ κακὴν τῆς ψυχῆς διάθεσιν, ὁποῦ εἰς τοῦ λόγου σου ἔχουσιν οἱ δύο μου ἀδελφοὶ, καὶ τὴν ἀγάπην, καὶ πίστιν, καὶ εὐλάβειαν, ὁποῦ ἀπὸ τὸ πρῶτον καὶ ἕως τώρα ἐγὼ εἰς ἐσένα φυλάττω, λογιάζω ὅτι νὰ κρίνῃς εἰς τὸν ἑαυτόν σου, πῶς εἶναι δίκαιον νὰ μοῦ δώσῃς τὸ πρᾶγμα τοῦτο ὁποῦ σοῦ ζητῶ. Διὰ τοῦτο λοιπὸν, σπλαγχνικώτατέ μου πάτερ, κάμε τρόπον νὰ ἔχω τὴν τιμήν μου, καὶ τὴν Βασιλείαν μου, πρὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ ὁ Σελήμ. διότι ἠξεύρε καλὰ, εὐθὺς ὁποῦ νὰ φθάσῃ ἐκεῖνος, γίνεται σύγχυσις εἰς τὰ στρατεύματα, καὶ οἱ Ἀγάδες ὅλοι γυρίζουσι μὲ τὸ λόγου του, καὶ οἱ Γιαννήτζαροι θέλουν ζητήσει εὐθὺς νὰ τὸν κάμουσι βασιλέα, ἐκεῖνον ὁποῦ ἀκόμι προχθὲς ἐπολέμουσαν καὶ ἐδίωχναν, ὅτι ὅλους τοὺς ἔχει διεφθαρμένους μὲ ταῖς δωρεαῖς καὶ τὰ χαρίσματα ὁποῦ τοὺς τάσσει. Λοιπὸν, τώρα ὁποῦ εἶναι εἰς τὸ χέρι σου, δός μου το παρακαλῶ σε, καὶ δὲν σοῦ ζητῶ πρᾶγμα ξένον, ἀλλὰ ἰδικόν μου, τὸ ὁποῖον ἐγὼ εἶχα εἰς τὸ χέρι μου, καὶ σοῦ τὸ ἔδωσα. καὶ

εἶναι δίκαιον ἐμπρὸς νὰ τὸ δώσῃς, παρὰ νὰ ἔλθῃ ἄλλος καὶ σοῦ τὸ ἁρπάξῃ, καὶ τὸ ὑστερηθῇς καὶ ἐσὺ, καὶ ἐγώ. διότι, ἂς ἦσαι βέβαιος, εὐθὺς ὁποῦ ὁ Σελὴμ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ εἰς τὴν Πόλιν, ἐσὺ ἔχασες τὴν ἐξουσίαν σου, καὶ τὴν ἐλευθερίαν σου.

Λέγωντας δὲ ταῦτα ὁ Χορὲθ μὲ πολλὴν παρακάλεσιν, καὶ στενάζων, ἄρχισαν νὰ βρέχουν τὰ δάκρυά του. Ὁ δὲ Βασιλεὺς, ὁ πατήρ του, βλέποντάς τον πῶς δὲν ἠμπορεῖ πλέον νὰ κρατήσῃ τὸ κλάψιμον, ἄρχισε μὲ σπλαγχνικὰ λόγια νὰ τὸν παρηγορᾷ λέγωντάς του, νὰ μὴ πικραίνεται, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ καλὴν καρδίαν, ὅτι αὐτὸ ὁποῦ ζητᾷ ἐκεῖνος, ἀπὸ καιρὸν πολὺν τὸ ἔχει εἰς τὸν νοῦν του, καὶ τὸ ἤθελεν ἔχῃ καὶ τελειωμένον, ἐὰν δὲν ἤθελεν εὕρῃ τοὺς Γιαννιτζάρους ἐναντίους. διὰ τοῦτο πλέον δὲν τὸ ἀναφέρω εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ γένῃ σύγχυσις χειροτέρη. Ὅμως τοῦτο ἔχω κατὰ νοῦν, πρῶτον μὲν νὰ βγάλω τὸν Σελὴμ ἀπὸ τὴν Δύσιν, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ἐκεῖ ὁποῦ ἦτον, ἔπειτα νὰ στείλω τοὺς Γιαννιτζάρους εἰς τὸ Σκούταρι, νὰ ὑπάγουν κατὰ τοῦ Ἀχμέτ. καὶ τότε ἀναμένομεν μοναχοὶ, καὶ σοῦ δίδω τὸ σκῆπτρον καὶ τὴν Βασιλείαν ἀθορύβως καὶ ἀταράχως. Οἱ δὲ Γιαννίτζαροι καὶ οἱ Ἀγάδες, ὁποῦ εἶπες, δὲν πιστεύω ἔτζι γοργὰ νὰ ἐγύρισε πάλιν ἡ γνώμη τους πρὸς τὸν Σελὴμ, ὁποῦ προχθὲς τὸν ἐδίωξαν ἀπ' ἐδῶ μὲ ἐντροπὴν ὡς ἐχθρόν. Ὁ δὲ Χορὲθ, ἢ ἄρεσέ του αὕτη ἡ βουλὴ, ἢ δὲν ἤθελε νὰ φιλονεικᾷ μὲ τὸν πατέρα του, ἐγύρισεν ὅμως εἰς τὸ κονάκι του, ἔχωντας πάντοτε ἐλπίδας νὰ λάβῃ τὴν Βασιλείαν. Ἐστάθη δὲ εἰς τὴν Πόλιν πολλὰς ἡμέρας. καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ γέρων ἐπολέμησε μὲ κολακείαις καὶ δωρεαῖς νὰ γυρίσῃ τὴν γνώμην κἂν μερικῶν τινῶν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη. τὰς μὲν γὰρ βασιλικὰς δωρεὰς ἀπεστρέφοντο, τὸν δὲ Σελὴμ ἐκαρτέρουν πότε νὰ ἔλθῃ. αὐτὸν δὲ, ὁποῦ ὁ Βασιλεὺς ἤθελεν, ἐκεῖνοι ποσῶς δὲν ἤθελον.

Ὅπως ὁ Σελὴμ, καλεσμένος κρυφὰ ἀπὸ τοὺς φίλους του, ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ὅτι ἐψηφίσθη Στρατηγὸς τοῦ φουσάτου, εὐθὺς δὲ καὶ Βασιλεύς.

ΕΝ δὲ τῷ μεταξὺ οἱ φίλοι τοῦ Σελὴμ τοῦ ἔγραψαν νὰ φθάσῃ τὸ γοργότερον, ὅτι ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν ὁ Χορέθ. καὶ μὲ τὰ πολλὰ λόγια καὶ παρακαλέματα θέλει γυρίσει τὴν γνώμην τοῦ πατρός του, νὰ τοῦ δώσῃ τὴν βασιλείαν. Ὁ δὲ Σελὴμ, ὁποῦ ἕως τότε ἔστεκε μὲ ἀμφιβολίαν, ἢ νὰ ὑπάγῃ, ἢ νὰ μὴν ὑπάγῃ, δὲν ἠξεύρωντας τὴν γνώμην τῶν φίλων του, ἂν εἶναι μὲ ταὐτὸν, ὡς καὶ πρότερον, ὡς εἶδε τὰ γράμματα ἐχάρη. καὶ εὐθὺς συνκόνωντας ὅλον τὸ φουσάτον ὁποῦ εἶχε, τινὰς μὲν ὀλίγους ἐπῆρε μαζί του, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἄφησεν εἰς τὸν

δρά-

δρόμον νὰ ἔρχωνται. Ὁ δὲ Χερὲθ μὲ τινὰς Ἀγάδες τοῦ Ντιβανίου, καὶ μὲ μερικοὺς Γιαννιτζάρους ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν Πόλιν, καὶ τὸν ἐπροϋπάντησαν ἀσπασίως, καὶ ἐφιλήθησαν μὲ ἀγάπην καὶ συνοδεύοντάς τον τὸν ἔφερε διὰ μέσης τῆς Πόλεως, καὶ ὁ λαὸς ὅλος ἐβγῆκε νὰ τὸν ἰδῇ, ἔχοντες τὴν φήμην τῆς μεγαλοψυχίας καὶ τῆς ἀνδρείας του. ἔκαμαν δὲ καὶ χαραῖς, ρίχνοντας μερικὰς λουμπάρδας οἱ φίλοι του, ὡς τάχα ὁ ἐχθρὸς τοῦ Βασιλέως ἦλθεν εἰς τὰ ποδάριά του. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτον πλάσμα. τῇ γὰρ ἀληθείᾳ ἔκαμαν χαραῖς, πῶς ἦλθεν ὁ ποθούμενος. διότι ὅλοι ἐψιθύριζαν πῶς ἦλθε διὰ Βασιλεύς.

Τῇ δὲ ἐρχομένῃ ἡμέρᾳ ἦλθεν ὁ Σελὴμ πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ μὲ πολλὴν ταπείνωσιν ἔπεσε καὶ ἐφίλησε τοὺς πόδας του, ζητῶντας συγχώρησιν εἰς τὴν αὐθάδειαν ὁποῦ εἰς αὐτὸν ἔδειξεν. Ὁ δὲ Μπαγιαζίτης ὁ πατήρ του ὀλίγον ἐγέλασε, καὶ μὲ σπλάγχνος πολὺ τὸν ἐδέχθηκε, λέγοντάς του. Τὸ πταίσιμόν σου, παιδί μου, εἶναι τόσον μεγάλον, ὁποῦ βλέπω, καὶ ἐσὺ ἀτόσσαν τὸ ἐμετανόησες, διὰ τοῦτο μετὰ χαρᾶς σοῦ συγχωρῶ. Ἀλλ' ὅμως μάζωξαι ὅλην σου τὴν δύναμιν, καὶ ὁ Θεὸς, ὁποῦ σοῦ ἔδωσε τέχνην καὶ ἀνδρείαν, θέλει σοῦ δώσει καὶ καλὸν λογισμόν. διότι τώρα ἔχεις καιρὸν νὰ δείξῃς τὴν πολεμικήν σου ἀνδρείαν. καὶ μετ' ὀλίγον ἔγινε Ντιβάνι νὰ ψηφίσουσι Στρατηγὸν, Προεστὸν τοῦ φουσάτου, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀνατολὴν κατὰ τοῦ Ἀχμὲτ, καὶ ὅλοι μιᾷ γνώμῃ ἐψήφισαν τὸν Σελὴμ. Ὁ δὲ Σελὴμ, βόσκωντας τὴν γνώμην ἐκείνων τῶν μερικῶν ὁποῦ ἤθελαν τὸν Χορὲθ, ὡς ἀγνώστων καὶ μωρῶν ἀνθρώπων, ἄρχισε μὲ ταπείνωσιν νὰ λέγῃ εἰς τὸ Ντιβάνι. ὅτι ἐγὼ δὲν ἦλθα εἰς τὸν πατέρα μου νὰ μοῦ δώσῃ τιμὴν ἢ ἀξίαν, μόνον ἦλθα νὰ ζητήσω συγχώρησιν ἀπὸ ἐτοῦτον εἰς τὸ πταίσιμον ὁποῦ τοῦ ἔκαμα. καὶ ἐπειδὴ ὡσὰν σπλαγχνικός μου πατέρας μὲ ἐσυγχώρησε, φθάνει με ὡς τόσον. διότι θέλω νὰ γυρίσω εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, εἰς τὸν τόπον μου, νὰ κάθωμαι ἥσυχος τώρα ὁποῦ καὶ ὁ ἀδελφός μου ὁ Ἀχμὲτ ἔλειψεν ἀπ' ἐκεῖ. Ἀλλὰ μήτε εἶναι πρέπον, εὑρισκόμενος παρὼν ὁ ἀδελφός μου ὁ Χορὲθ, ὁποῦ εἶναι προτήτερός μου, νὰ πάρω ἐγὼ φουσάτον ἐπάνω μου, καὶ νὰ εὔγω εἰς πόλεμον. ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ὁ Θεὸς τὸν ἔφερεν ἐδῶ, ἂς πάρῃ τοῦτος τὴν ἐπιστασίαν ταύτην, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς εἶναι πρακτικὸς εἰς τοὺς πολέμους. Ἀλλὰ ταῦτα ἔλεγε τεχνηέντως, διὰ νὰ τὸν παρακαλέσουσιν οἱ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ Χορέθ. ἤξευρε γὰρ πῶς ἤθελον νὰ τὸν παρακαλέσουσι, μόνον νὰ τὸν εὐγάλουσιν ἀπὸ τὴν Πόλιν, διὰ νὰ εὕρουσιν ἄδειαν νὰ κάμουν Βασιλέα τὸν Χορέθ. ἀλλὰ ἐματαιώθησαν οἱ τάλανες. διότι ὁ Σελὴμ τοὺς ἀνάπαιζεν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν καὶ τὸ ἕνα μέρος καὶ τὸ ἄλλο τὸν ἐπαρακάλεσαν πολλὰ, οἱ μὲν διὰ νὰ τὸν εὐγάλουν ἀπὸ Πόλιν, οἱ δὲ φίλοι του διὰ νὰ τελειώσουν τὸ ἔργον ὁποῦ ἐμελέτησαν, ἔδειξε καὶ αὐτὸς σχῆμα πῶς ἔστερξε. καὶ εὐθὺς κάποιοι Γιαννίτζαροι ἄρχισαν νὰ τὸν φημίζουσιν, ὄχι

μόνον Στρατηγὸν τοῦ φουσάτου, ἀλλὰ καὶ Βασιλέα. καὶ ἡ φήμη ἐπλάτυνεν, ὥστε ἐγύμνωσαν καὶ τὰ σπαθία νὰ πολεμήσουσιν, ἐάν τις εἰς τοῦτο ἐναντιωθῇ. Ὁ δὲ Σελήμ, ὅπου ἕως τώρα τοὺς ἐγέλα, καὶ ἔλεγε πῶς δὲν ἦλθε, μόνον διὰ νὰ πάρῃ συγχώρησιν ἀπὸ τὸν πατέρα του, τότε ἄρχισε νὰ τάσσῃ καὶ δωρεαῖς, νὰ τὸν κάμουσι Βασιλέα. καὶ δὴ στέλλει καὶ τοὺς Μπασάδες εἰς τὸν πατέρα του νὰ τοῦ εἴπουσιν, ὅτι ὅλος ὁ λαὸς τὸν θέλει διὰ Βασιλέα, καὶ δὴ λοιπὸν τὸν παρακαλεῖ νὰ στέρξῃ καὶ αὐτός. ξεχωριστὰ δὲ ἐπαράγγειλε τοῦ Μουσταφᾶ Μπασία, ὅτι ἂν δὲν τὸν κάμῃ νὰ στέρξῃ, θέλει κόψει τὸ κεφάλι του. Τρέχει λοιπὸν ὁ Μουσταφᾶ Μπασίας εἰς τὸν γέροντα, καὶ οἱ λοιποὶ Μπασάδες ἀκολουθοῦντές τον, ἢ διὰ τὸν φόβον τοῦ Σελήμ, ἢ καὶ διότι ἦτον πάντοτε ἐπίβουλος εἰς τὸν Μπαγιαζίτην, καὶ εὕρηκάν τον ἔξω ἀπὸ τὴν κάμεράν του εὐγαλμένον, νὰ ἴδῃ τί εἶναι ἡ ταραχὴ καὶ ἡ βοὴ τοῦ λαοῦ. Λέγει του λοιπόν. Αὐθέντα, ὁ λαὸς ὅλος ἐψήφισαν τὸν Σελὴμ Βασιλέα, καὶ ἔστειλάν με νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ νὰ τὸ στέρξῃς καὶ ἀτός σου, καὶ ἰδοὺ ὅπου στέκονται ἔξω ἁρματωμένοι νὰ πατήσουσι τὸ παλάτι, νὰ κόψουσι καὶ ἐμένα καὶ ἐσένα, ἂν δὲν τὸ στέρξῃς. Αὐτοὶ λοιπὸν ζητοῦσι νὰ τοὺς δώσῃς ἐκεῖνο, ὅπου αὐτοὶ ἀτοί τους τὸ ἔδωσαν ἀλλουνοῦ. λέγω σου λοιπὸν νὰ δώσῃς ἐκεῖνο ὅπου ἔχασες, νὰ μὴν γυρεύῃς μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς νὰ κρατῇς ἐκεῖνο ὅπου δὲν ἔχεις, καὶ πλέον νὰ τὸ ἀποκτήσῃς δὲν δύνεσαι.

Ὁ δὲ Μπαγιαζίτης ἐσυγχίσθη δυνατὰ ἀπὸ τὸν θυμὸν καὶ ἀπὸ τὸν φόβον, λέγοντας πρὸς αὐτούς. κακότροποι ἄνθρωποι καὶ ἐπίβουλοι τῆς βασιλείας μου, μὲ τοιαύταις ἀνταμοιβαῖς πληρώνετε τὰς πολλὰς εὐεργεσίας ὅπου σᾶς ἔκαμα; διατὶ πέρνοντάς μου τὴν βασιλείαν, δὲν πέρνετε καὶ τὴν ζωήν μου; ἐπειδὴ δὲν ἠθελήσετε νὰ μὲ ἀφήσετε νὰ ἀποθάνω μὲ καλὸν θάνατον εἰς τὸν θρόνον μου; Ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ λέγων μετὰ θυμοῦ ὁ Μπαγιαζίτης, εὐθὺς ὁ Μουσταφᾶ Μπασίας, καὶ ὁ Μποσαντζίαγας, καὶ ὁ Ἀγιάσης, βλέποντες τὸν Μπαγιαζίτην τόσον θυμωμένον, καὶ μὴ καταδέχοντα νὰ δώσῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Σελήμ, βλέποντες δὲ καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, ὅπου οἱ περισσότεροι ἐφήμισαν βασιλέα τὸν αὐτὸν Σελήμ, καὶ βλέποντας πῶς ἔχει νὰ γένῃ σύγχυσις μεγάλη ἀπὸ τοῦτο, καὶ νὰ κοποῦσι πολλοί, ἔκαμαν μίαν θαυμαστὴν καὶ μετὰ πολλὰ φρόνιμην τέχνην. Εὐγῆκαν ἀπὸ τὸν βασιλέα. καὶ δὲν εἴπασιν εἰς τὸν λαόν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἐθυμώθη, καὶ δὲν ἔστερξεν εἰς ἐκεῖνο ὅπου τοῦ εἴπαμεν, ἀλλὰ εἴπασιν ὅλον τὸ ἐναντίον, ὅτι δηλαδὴ ὥρισεν ὁ γέροντας. Ἐπειδή, βλέπω, καὶ ὁ Θεός, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐψήφισαν διὰ βασιλέα τὸν Σελήμ, στέργω καὶ ἐγώ, καὶ ἂς εἶναι μὲ τὴν εὐχήν μου. καὶ μὲ τοιούτους λόγους εὐθὺς ὅλοι ἐπροσκύνησαν καὶ ἐφήμισαν τὸν Σελήμ, καὶ οὕτως εἰρήνευσεν ὁ θόρυβος καὶ ἡ ταραχή. διότι καὶ τὸ μέρος ὅπου ἔστεκε νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὸν Σελήμ, νοιῶντας ὅτι καὶ ὁ πατήρ του τὸν ἔστερξε διὰ βασιλέα, εὐθὺς διὰ νὰ μὴ γνωρισθοῦσι πῶς εἶναι ἐναντίον του, ἔδραμαν πρῶτοι καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν, καὶ καθεξῆς ὅλοι.

ὅλοι. Τότε ὁ Σελὴμ ἐκαβαλίκευσεν ἕνα ἄλογον, καὶ ἐπεριπάτει ὅλην τὴν Πόλιν φημιζόμενος ὑπὸ παντὸς τοῦ πλήθους, ὡς Αὐθέντης καὶ Βασιλεύς. καὶ ἀφ' οὗ ἐγράφη, ἦλθαν ὅλοι οἱ Ἀγάδες καὶ Ὀυναμπασίδες, καὶ ὅλοι οἱ Γιανίτζαροι, καὶ ἔκαμαν τὸν ὅρκον κατὰ τὴν συνήθειαν, νὰ εἶναι σκλάβοι του πιστοί, καὶ ὑποτασσόμενοί του πάντοτε, καὶ οὕτω τελείως ἀπεκατεστάθη Βασιλεὺς Αὐτοκράτωρ τῆς μεγάλης ταύτης βασιλείας.

Ῥωμ. ιγ'. Ἀλλ' ὅμως ταῦτα ὅλα γίνονται κατὰ Θείαν βέλησιν. διότι ὅλαι αἱ ἐξουσίαι καὶ αἱ βασιλεῖαι τοῦ Κόσμου, κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον, εἶναι ἐκ Θεοῦ. καὶ πάντες οἱ ἐξουσιασταὶ καὶ βασιλεῖς εἶναι ὑπηρέται τῆς Θείας Προνοίας. διότι ὑπηρετοῦσι τὸ θέλημα τῆς Προνοίας, καθ' οἷον δήτινα τρόπον ὁ Θεὸς βούλεται, ἢ ἐπὶ συστάσει Πολιτείας, εἰς διόρθωσιν, ἢ εἰς τιμωρείαν λαοῦ. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ τὸ γένος τῶν Ὀτμανῶν ἦτον καὶ εἶναι ἔργον Θείας Προνοίας νὰ αὐτοκρατορῇ, ἄλλος ἄξιος δὲν ἦτον νὰ διαφυλάξῃ τὴν Αὐτοκρατορείαν, καὶ Μοναρχίαν τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας ἀπὸ τοὺς τρεῖς Υἱοὺς τοῦ Μπαγιαζίτη, παρὰ τοῦτος ὁ Σελήμ, διὰ τὸ νὰ εἶναι φιλότιμος ἄνθρωπος, καὶ μεγαλοπρεπής, καὶ μεγαλόψυχος, καὶ ἄξιος νὰ καθαιρήσῃ τὴν Πολυαρχίαν, ὁποῦ ἄρχιζε νὰ γίνεται, καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ Μοναρχίαν, καθὼς ὁ λόγος μας θέλει φανερώσει καταβαίνωντας. Καὶ φαίνεταί μου αὐτὸς πρῶτος εἰς τὸ γένος τῶν Ὀτμανῶν ἔδειξε τὸν τρόπον, πῶς νὰ διαφυλάττεται ἡ Μοναρχία τους, καὶ νὰ μὴ σχισθῇ ποτὲ εἰς Πολυαρχίαν, μὴν ἀφίνωντας νὰ παῤῥησιάζωνται εἰς τὸ μέσον πολλὰ κεφάλια ἀπὸ τὸ αὐτὸ γένος, εἰμὴ μόνον ἕνα, ἐκεῖνο ὁποῦ ἔχει τὸ σκῆπτρον καὶ τὴν ἐξουσίαν. Εἶναι λοιπὸν ἄνθρωπος ὁ Σουλτὰν Σελὴμ ἄξιος νὰ θαυμάζεται, πῶς εὐθὺς λαμβάνωντας τὴν βασιλείαν, ἐσπούδασε νὰ παύσῃ τὴν Πολυαρχίαν, τὸ ὁποῖον μὲ ἄλλον τρόπον δὲν κατορθώνεται, εἰμὴ ποῦ μὲ φόνους καὶ μὲ θανάτους. Καὶ μὴ μεμφθῇ τινὰς τὸν ἄξιον τοῦτον Βασιλέα, πῶς ἔβαλε σπαθὶ οὕτω σκληρὸν εἰς τὸ γένος του. διότι ἄλλος τρόπος δὲν ἦτον νὰ παύσῃ τὰ πολλὰ σχίσματα τῆς βασιλείας, παρὰ μὲ τοῦτο. ὅτι, ἂν ἤθελεν ἀφίσῃ τὰ πράγματα νὰ τρέχουσιν ἔτζι εἰς Πολυαρχίαν, ἄλλο δὲν ἀκολούθα, παρὰ Ἀναρχία, ἢ νὰ εἰπῶ καλλήτερα ἐρήμωσις παντελής, καὶ ἀφανισμὸς τῆς ἀρχῆς, καὶ τῆς βασιλείας, Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν. ὁ γοῦν Χορούθ, παρὼν ὄντας, καὶ βλέπωντας τὰ γινόμενα, ἄλλο δὲν ἐγύρευσε, μόνον νὰ φύγῃ νὰ γλυτώσῃ τὴν ζωήν. ὅθεν κρυφὰ ἐσέβη εἰς τὰ κάτεργα, καὶ ἐγύρισε πάλιν εἰς ταῖς Φώκαις.

Ὅπως ὁ Μπαγιαζίτης ἔυγηκεν ἀπὸ τὴν Πόλιν, καὶ θάνατος τούτου.

Ὁ Δὲ γέρων ὁ Μπαγιαζίτης, ὁποῦ ἕως τώρα ἐλέγετο Μέγας Βασιλεύς, βλέπωντας τὸν τροχὸν τῆς Τύχης νὰ γυρίσῃ ἔτζι γοργά,

καὶ

καὶ νὰ ἀνεβάσῃ τὰ κάτω ἄνω, καὶ νὰ κατεβάσῃ τὰ ἄνω κάτω, ἐσυμβουλεύθη νὰ παραμερίσῃ ἀπὸ τὴν Πόλιν. Διὸ ἐπῆρεν ὅλην του τὴν φαμελίαν, καὶ εἴτι πράγματα πολύτιμα παλαιὰ τοῦ εὑρέθησαν, καὶ εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ πλοῦτον πολὺν, ἀπὸ μαργαριτάρια, λιθαρόπουλα, καὶ ἄλλα πράγματα τιμῆς πολῆς ἄξια, χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ τέχνης ὑψηλῆς ἐργασία. πλὴν εὐγῆκεν, ὡς διωγμένος, ἔχωντας γνώμην νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Διμότειχον διὰ τὸν καλὸν τοῦ τόπου ἀέρα, καὶ διὰ τὰ νερὰ καὶ τὰ περιβόλια, καὶ ἐκεῖ νὰ περάσῃ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Ἀλλὰ ὤντας ἀδύνατος ἀπὸ τὸ γηρατεῖον, καὶ ἀπὸ τὴν ποδαλγίαν, συγχυσμένος καὶ ἀπὸ τὴν λύπην, δὲν ἐδυνήθη νὰ φθάσῃ ἐκεῖ, ὅμως ἔκαμεν οἰκονάκι εἰς τὸν δρόμον καὶ ἐκεῖ ἔδωσε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Λέγουσι δέτινες, πῶς ἕνας Ἰατρὸς Ἑβραῖος, Ἀμμόνε τὸ ὄνομά του, βαλμένος ἀπὸ τὸν Σελὴμ, τὸν ἐφαρμάκωσε μὲ ἕν καθάρσιον. καὶ τοῦτο τὸ ἔκαμεν ὁ Σελὴμ, ὅτι ἤθελε νὰ περάσῃ εἰς τὴν Ἀνατολὴν μὲ ὅλα τὰ στρατεύματα κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ Ἀχμὲτ, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἔχῃ ὀπίσω του ὑποψίαν καὶ φόβον ἀπὸ τὸν γέροντα. Ἢ νὰ μὴν ἦτον ὅλον ἔργον τῶν Μπασάδων, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὸ πρῶτον ἦσαν ἐπίβουλοι τοῦ γέροντος. ὁ γὰρ Σελὴμ ἔδειξε πῶς πάντοτε εἶχεν εὐλάβειαν εἰς τὸν πατέρα του. ὅθεν καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθανεν, ἔστειλε καὶ ἔφερέτον εἰς τὴν Πόλιν, καὶ τοῦ ἔκτισε τάφον ὡραιότατον, καὶ τὸν ἐνταφίασε μεγαλοπρεπῶς, φέρνωντας ὀπίσω ὅλα τὰ πολύτιμα ἐκεῖνα πράγματα, καὶ βάλλωντάςτα εἰς τὸ Θησαυροφυλάκιον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφημίσθη ὁ Σελὴμ Βασιλεὺς, καὶ ὁ πατήρ του εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν Πόλιν, αὐτὸς ἐζήτησε νὰ ἰδῇ τοὺς θησαυροὺς τῆς Βασιλείας. καὶ βλέπωντάςτους, ἔκαμεν ἐκεῖνα τὰ συνήθη χαρίσματα εἰς τοὺς Γιαννιτζάρους καὶ Σπαΐδες, μοιράζωντας φλωρία δύο μιλιόνια. Δείχνωντας δὲ ἀπὸ τὸ πρῶτον ἐλευθέραν γνώμην εἰς τὰ φουσάτα, αὔξησεν εὐθὺς τοὺς λωφάδεςτους. τῶν μὲν Σπαΐδων καθ' ἑνὸς αὔξησεν ἄσπρα τέσσαρα, τῶν δὲ Γιαννιτζάρων ἄσπρα δύο.

Ὅπως ὁ Σελὴμ ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του.

Εἰς δὲ ὀλίγον καιρὸν ἐπέρασε μὲ τὰ φουσάτα εἰς τὴν Ἀνατολὴν νὰ ἔλθῃ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. ἔφθασε δὲ εἰς τὴν Ἄγγυραν. καὶ τὸ μὲν καλοκαίρι ἐκεῖνο δὲν ἔκαμε τίποτες ἔργον ἄξιον διηγήσεως. διότι ὁ Ἀχμὲτ, μὴ ἔχωντας τόσην δύναμιν νὰ δεχθῇ τὸν Σελὴμ, ἐσύρθη παραμέσα εἰς τὴν μικρὴν Ἀρμενίαν. καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἀμασείας, μαζώνωντας ἄρματα, ἀνθρώπους ἐδικούς του, καὶ ξένους, καὶ ἑτοιμαζόμενος παντοίοις τρόποις νὰ κυριεύσῃ ὅλην τὴν Ἀνατολήν. Ὁ δὲ Σελὴμ, ἀφ' οὗ ἐπέρασε τὸ Καλοκαίρι, δὲν ἐδύνετο πλέον νὰ περάσῃ τὸ κρύον τοῦ

Ταύρου

Ταύρου διὰ τὰ ἐκεῖ πολλὰ χιόνια καὶ κρυὰ τοῦ χειμῶνος, μάλιστα ὁποῦ καὶ ὁ Ἀχμὲτ δὲν ἔστεκεν εἰς ἕνα τόπον, καὶ διὰ τοῦτο ἐγύρισε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Βιθυνίαν. Διαμερίζωντας δὲ τὴν καββάλαν νὰ φυλάττῃ τὰ παραθαλάσσια, καὶ στέλλωντας καὶ τοὺς Γιαννιτζάρους εἰς τὴν Πόλιν, αὐτὸς μὲ τοὺς λοιποὺς ἔμεινε νὰ ξεχειμωνιάσῃ εἰς τὴν Προῦσαν, καρτερῶντας τὴν ἄνοιξιν διὰ νὰ ὑπάγῃ πάλιν κατὰ τοῦ Ἀχμέτ.

Ὅτι ὁ Σελὴμ ἔστειλεν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς Αὐθέντας τῆς Δύσεως νὰ βεβαιώσῃ ἀγάπην μὲ ταύτους. Καὶ ὅτι ἐφόνευσε πέντε μικρὰ παιδία, καὶ τὸν ἀδελφόν του τὸν Χορούθ, διὰ τοὺς ὁποίους εἶχε πάντοτε ὑποψίαν.

ΕΝ δὲ τῷ μεταξύ, διὰ νὰ εἰρηνεύσῃ τελείως ὅλα τὰ Δυτικὰ μέρη, νὰ μὴν ἔχῃ καμίαν ὑποψίαν ὀπίσω του, περνῶντας αὐτὸς ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, καὶ παγαίνωντας κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, ἔστειλεν εἰς τοὺς Βενετίκους, καὶ ἐβεβαίωσε τὴν ἀγάπην ὁποῦ ὁ πατήρ του μὲ τούτους ἔκαμεν. Ἔστειλεν ἀκόμη καὶ εἰς τὸν Ῥήγα τῆς Οὐγγρείας τὸν Βλαδίσλαον, καὶ εἰς τὸν Σιγισμόνδον Ῥήγα τῆς Λεχίας, καὶ ὅλοι ἐδέχθησαν ἀσπασίως τὴν ἀγάπην του. Ὕστερον δὲ ὀλίγον τίποτε, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ καὶ ἀπὸ τὸ γένος τῶν Ὀθωμανῶν ὑποψίαν, ἔστειλε καὶ ἐφόνευσε πέντε μικρὰ παιδία τῶν ἀπεθαμμένων του ἀδελφῶν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἕνα τὸ μεγαλήτερον ἦτον χρονῶν εἴκοσι ἑνός, κατὰ πολλὰ ὡραῖον καὶ ἀνδρεῖον, ἔχον κατ᾽ ἀλήθειαν εἶδος καὶ χαρακτῆρα Βασιλικόν. Τοῦτος ἦτον πρότερον εἰς τὸν θεῖόν του τὸν Ἀχμέτ, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μπαγιαζίτη τὸν ἔστειλεν ὁ Ἀχμὲτ νὰ ὑπάγῃ ὅπου θέλει. Λέγουσι δὲ πῶς ἦτον τόσον ἀνδρεῖος, ὅτι ἀπὸ τοὺς δύο ὁποῦ ἐπήγασι νὰ τὸν πνίξουσιν ἐκεῖ ὁποῦ ἦτον, ἐσκότωσε τὸν ἕνα μὲ ἕνα μαχαίρι, καὶ ἐλάβωσε καὶ τὸν ἄλλον. καὶ ἂν δὲν ἤθελαν φωνάξῃ νὰ δράμουν καὶ ἄλλοι, ἐφόνευέτον καὶ ἐκεῖνον, ὅμως πέφτοντας πολλοὶ ἐπάνω του, τὸν ἔπνιξαν. ἦτον δὲ τοῦτο παιδὶ τοῦ Μωάμετ. Ἐφόνευσε δὲ καὶ τὸ ἀδέλφι του μικρότερον ἀπὸ τοῦτο, λεγόμενον Ζιλίμπον, καὶ ἕτερον παιδὶ τοῦ Ἀλισάκ, τὸ ὄνομά του Ἀσάν, καὶ ἄλλα δύο μικρὰ βρέφη ὄντα. ἐβουλήθη δὲ νὰ φονεύσῃ καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ἀχμέτ, ὁποῦ ἐπροείπαμεν, τὸν Ἀμουράτ, καὶ Ἀλαδῖνον. Καὶ μαθὼν ὅτι εὑρίσκονται μοναχὰ εἰς τὴν Ἀμάσειαν, ἐπειδὴ ὁ πατήρ τους ἐπεριπάτει ὧδε κἀκεῖσε συνάζωντας ἀνθρώπους, νὰ δεχθῇ τὸν Σελήμ, στέλλει αὐτὸς ὁ Σελὴμ ταχυδρόμους μὲ ἄλογα γλήγορα νὰ παγαίνουσιν ἔξαφνα, νὰ τὰ ἁρπάξουσιν ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν, ἐπειδὴ εἶναι χώρα ἀνοικτή, καὶ χωρὶς τειχία, νὰ τοῦ τὰ φέρουσιν. Ὅμως τοῦτα τὰ πράγματα δὲν ἄρεσαν τῶν Ἀγάδων, καὶ Μπασάδων, ὅτι αὐτοὶ ἀγαποῦσι πάντοτε νὰ εἶναι ἀπὸ τὸ Βασιλικὸν γένος τρία, καὶ τέσσερα πρόσωπα, διὰ νὰ κάνουσι Βασιλέα, ὅποιον τοὺς ἀρέσει. Ὅθεν ὁ Μουσταφὰ Μπασίας ἔστειλε

γνοικῶντας τὸ πρᾶγμα, ἄλλον ταχυδρόμον προτήτερα κ᾽ ἔφθασε κ᾽ τοὺς ἔδωσε λόγον νὰ κρυφθοῦσι φεύγοντες. Ὅταν δὲ ἔφθασε τοῦτο τὸ γράμμα εἰς τὴν Ἀμάσειαν, ἔτυχε νὰ εὑρεθῇ ἐκεῖ κ᾽ ὁ πατὴρ τῶν παιδίων, ὁ Ἀχμέτ. κ᾽ παίρνωντας μαζίτου μερικοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν εἰς τὸν δρόμον, ὁποῦ ἔμελλε νὰ περάσουσιν οἱ ταχυδρόμοι τοῦ Σελὴμ, διὰ νὰ ἀρπάξουσι τὰ παιδία, καὶ ἀπαντήσαντάς τους ἔξαφνα, τοὺς ἐπίασεν ὅλους ζωντανοὺς, κ᾽ τοὺς ἔδησεν, ὡς σκλάβους. Σύρνοντές τους δὲ οἱ ἄνθρωποι τοῦ Ἀχμὲτ δεμένους, ἄρχησαν νὰ καυχῶνται εἰς αὐτοὺς, καὶ νὰ φανερώνουσι τὸ μυστήριον, λέγοντες. Ἔχομεν καὶ ἡμεῖς ἀνθρώπους κοντὰ εἰς τὸν Σελὴμ, ὁποῦ μᾶς ἀγαποῦσιν, οἱ ὁποῖοι μᾶς δίδουσιν εἴδησιν κρυφὰ εἰς τὰ παντοῖα βουλεύματα τοῦ Σελήμ. ἔτζι ἰξεύρουσι τινὲς ἄγνωστοι νὰ φυλάττουσι τὰ μυστήρια τῶν αὐθεντάδων τους. Τινὲς γοῦν ἐξ αὐτῶν ὁποῦ ἐπιάσθησαν, ἀφ᾽ οὗ ἐξεσκλαβώθησαν, κ᾽ ἦλθον εἰς τὸν Σελὴμ, ἀνήγγειλαν ταῦτα εἰς αὐτὸν λέγοντες, ὅτι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ ἔχεις σιμάσου, ἐπροδοθήκαμεν ἡμεῖς, κ᾽ τὰ παιδία ἐγλύτωσαν. Γνοικῶντας ταῦτα ὁ Σελὴμ, ἐγνώρισε πῶς ἄλλος δὲν εἶναι ὁ προδότης τῆς βουλῆς του, παρὰ ὁ Μουσαφὰ Μπασίας, ὅτι τὸν ἔβλεπεν ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του, πῶς δὲν τοῦ ἀρέσε νὰ φονεύωνται τὰ παιδία. ὅθεν χωρὶς ἄλλην ἐρώτησιν, ἢ ἐξέτασιν, ἔστειλε κ᾽ τὸν ἔκοψε, καὶ τὸν ἔρριξεν ἔξω εἰς τὴν ῥύγαν. πτῶμα ἐλεεινὸν καὶ καταφρονεμένον ὁ πρώην λαμπρὸς κ᾽ περίβλεπτος. ὅμως ἦτον δικαία Θεοῦ κόλασις ὁ θάνατός του διὰ τὴν ἐπιβουλὴν, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὸν γέροντα τὸν πατέρα τοῦ Σελήμ. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι τὸν ἔκοψε τὸ περισσότερον, διὰ νὰ μὴ τοῦ δώσῃ τὰ χαρίσματα ὁποῦ τοῦ ἔταξε νὰ τὸν κάμῃ Βασιλέα. ὅμως, ἢ οὕτως, ἢ οὕτως, ἔτζι εἶναι δίκαιον νὰ παθαίνουσιν ὅσοι εἶναι προδόται τῆς ζωῆς τῶν Αὐθεντῶν τους. διότι κ᾽ ὁ Δαβὶδ ἐφόνευσε τὸν φονέα τοῦ Σαοὺλ, καλὰ κ᾽ ὁ Σαοὺλ νὰ ἦτον ἐχθρός του, κ᾽ ἐκεῖνος ὁποῦ τὸν ἐφόνευσε νὰ τὸν ἐφόνευσε διὰ ἀπεθαμμένον.

Ὅπως ὁ Σελὴμ ἐφόνευσε τὸμ ἀδελφόμ του τὸμ Χορούθ.

ΑΦόντις δὲ ἔκοψε τὸν Μουσαφὰ Μπασίαν, ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ νὰ φονεύσῃ καὶ τὸν Χορούθ, πλὴν μὲ τρόπον ὁποῦ νὰ μὴ τὸ γνοικήσῃ ἐκεῖνος προτήτερα κ᾽ φύγῃ. Ἦτον λοιπὸν ὁ Χορούθ εἰς τὴν Μαγνησίαν, σπουδάζων τὰ μαθήματά του, μὴ ἔχωντας πλέον ἄλλην φροντίδα διὰ τὸ Βασίλειον, ἐπειδὴ ἀπελπίσθη, βασιλεύσαντος τοῦ Σελήμ. Ὅθεν ὁ Σελὴμ κράζωντας τὸν Βεζύρην, τοῦ εἶπε, νὰ ἔχῃ ἕτοιμα εἰς τρεῖς ἡμέρας ἔξη χιλιάδες ἄλογα καλὰ μὲ ἀνδρείους καβαλαρέους, ὅτι θέλει νὰ ὑπάγῃ ἔξαφνα νὰ πατήσῃ τὴν Ἀμάσειαν. καβαλικεύωντας λοιπὸν ἀπὸ τὴν Προῦσαν, κ᾽ εὐγαίνωντας ἔξω, εὐθὺς ἄλλαξε τὸν δρόμον πρὸς τὰ δεξιὰ, δὲν λέγωντας τινὸς ποῦ ὑπάγει. Ὅμως ἐκεῖνοι, ὁποῦ τὸν ἀκολουθοῦσαν, βλέποντες πῶς ἐσέβη εἰς τὴν Λυδίαν, ἐνόησαν εὐθὺς πῶς ἔρχεται κατὰ τοῦ Χορούθ. κ᾽ εὐθὺς ἕνας καβαλάρης, ἄν-

θρωπος

θρωπος μεγαλόψυχος, μὴ δειλιάσας τὸν φόβον τοῦ Βασιλέως, ἐχώρισε κρυ-
φὰ ἀπὸ τὴν συνοδοφίαν τῶν λοιπῶν, καὶ ἠξεύροντας ἄλλον δρόμον κοντότε-
ρον, ἦλθε τὸ μεσονύκτιον εἰς τὴν Μαγνησίαν, καὶ ἔδωσε λόγον τοῦ Χορὲθ
νὰ φύγῃ τῆς ὥρας. Αὐτὸς δὲ ἀφίνωντας εἰς τὸ παλάτιτιόν του ὅλην του τὴν
φαμελίαν, ἔφυγε μὲ δύο μόνους σκλάβους του, καὶ ἐκατέβη εἰς τὸ παραθα-
λάσσιον, νὰ εὕρῃ καράβι νὰ περάσῃ εἰς τὴν Κρήτην, ἢ κἂν καμίαν βά-
ρκαν ψαράδικην νὰ περάσῃ εἰς τὴν Ῥόδον. Ὁ δὲ Σελὴμ φθάνωντας κα-
τόπι τόσον γοργὰ, δὲν τὸν ἄφησε νὰ φύγῃ. διότι ἔκαμε μεγάλαις ἐξέ-
τασες καὶ ζομεραῖς εἰς ὅλην τὴν Μαγνησίαν. Βάλλωντας δὲ εἰς πικραῖς
τιμωρίαις τὴν φαμελίαν του, ὡμολόγησαν ὅτι τὸ μεσονύκτιον ἦλθεν ἕνας κα-
βαλάρης, ἄνθρωπος ἀγνώριστος, καὶ τοῦ ἔδωσε λόγον καὶ ἔφυγε τὴν αὐ-
τὴν ὥραν. ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, δὲν ἠξεύρομεν τί ἔγινε. Βλέπωντας
δὲ ὁ Σελὴμ, ὅτι ἔχασε τὸ κυνῆγι του, ἄφησεν εἰς τὴν Μαγνησίαν νὰ
περιπατήσουσι, ὅπου τὸν εὕρουσι, χιλίους καβαλαρέους. αὐτὸς δὲ ἐστράφη ὀ-
πίσω εἰς τὴν Προῦσαν μὲ τὸν πλοῦτον καὶ θησαυρὸν, καὶ φαμελίαν τοῦ Χο-
ρὲθ. προστάσσωντας τὸν Μποσαντζίαγαν νὰ εὐγάλῃ γοργὰ τὴν ἀρμάδαν
ἔξω, νὰ φυλάγῃ ὅλα τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀνατολῆς νὰ μὴ φύγῃ. Ὅ-
θεν, μὴ δυνάμενος νὰ φύγῃ μήτε ἀπὸ ξηρᾶς, μήτε ἀπὸ θαλάσσης, ἐπ-
λανᾶτο ἔνθεν κἀκεῖθεν, τὰς μὲν ἡμέρας κρυπτόμενος, τὰς δὲ νύκτας περι-
πατῶν, ἕως ἦλθεν ἀπέξω ἀπὸ τὴν Σμύρνην, καὶ ἐκεῖ ἐκρύφθη εἰς ἕνα
σπήλαιον παραθαλάσσιον ἴσως, ἢ ἐκ τύχης, ἢ ἐκ Θεοῦ γένῃ καὶ φύγῃ ἡ
ἀρμάδα, νὰ φύγῃ καὶ αὐτός. Πλὴν, μετὰ τὰς πολλὰς ἡμέρας, ἐβαρέθη
νὰ τρέφεται ἀπὸ μόνα τὰ ἄγρια πωρικὰ τῶν ἀγρίων δένδρων, ὅθεν ἔστει-
λε τὸν ἕνα σκλάβον, καὶ ἐφάνη εἰς ἕνα βοσκὸν ὁποῦ ἐκατοίκα ἐκεῖ σιμά.
Ἔτρεφέ τον γοῦν ὁ βοσκὸς μερικὰς ἡμέρας. Ἀλλ᾽ ὅμως δὲν ἐδυνήθη
νὰ κρυφθῇ τελείως. διότι κατὰ μικρὸν ἄρχησε νὰ σπέρεται ὁ λόγος πῶς
ἐκεῖ εἶναι κρυμμένος, καὶ τέλος τὸν ἐπρόδωσεν ἕνας γεωργὸς, καὶ ἦλθαν
καὶ τὸν ἔπιασαν, καὶ τὸν ἤφεραν εἰς τὴν Προῦσαν, καὶ εὐθὺς τὸν ἐθανάτω-
σε. Λέγουσί τινες, ὅτι ἐζήτησε χάριν ἀπὸ τὸν Τζελάτην, ὁποῦ ἤθελε νὰ
βάλλῃ τὴν θηλίαν εἰς τὸν λαιμόν του νὰ τὸν ἀφίσῃ μίαν ὥραν ἀκόμι ζων-
τανόν. καὶ οὕτως ἐκάθησε χωρὶς νὰ συγχυσθῇ ὁ νοῦς του καθόλου, καὶ ἔγραψε
τοῦ ἀδελφοῦ του κάποιους στίχους, ὡσὰν τραγώδια. εἰς τοὺς ὁποίους τοῦ ἔλεγε
πολλὰ κλαυθμηρὰ, καὶ ἄξια δακρύων παραπονέματα, καὶ τέλος τὸν ἐγκά-
λει εἰς τὸ φοβερὸν Κριτήριον τοῦ Θεοῦ. τὰ ὁποῖα, ἐὰν τὰ ἤθελε λάβῃ
ζῶντός του ὁ Σελὴμ, δὲν τὸν ἐθανάτωνε βέβαια. διότι ὕστερα, ἀφ᾽ οὗ τὰ
εἶδεν, ἔκλαυσε πολλὰ, καὶ ἐμετανόησε. καὶ τόσον ἐλυπήθη, ὅτι ἐφόρεσε
καὶ μαῦρα. καὶ ὅσαις φοραῖς ὕστερον ἐδιάβαζεν ἐκείνην τὴν γραφὴν, δὲν
ἐδύνετο ποσῶς νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα.

Πόλε

Πόλεμος τῶν δύο ἀδελφῶν, Σελὴμ καὶ Ἀχμέτ. καὶ ὅτι ἐνικήθη ὁ Ἀχμὲτ, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Σελήμ.

ΑΡχίζωντας νὰ ἔρχεται ἡ ἄνοιξις τοῦ Καλοκαιρίου, καίτινες ἀπὸ τοὺς Ἀγάδες τοῦ Σελὴμ κακοζοπήσαντες, ἢ διὰ φόβον τοῦ Σελὴμ, βλέποντάς τον πρόθυμον εἰς τὰ ἄρματα, ἢ καὶ φύσει δύστροποι ὄντες, ἐμίσησαν τὸν Σελὴμ, καὶ ἠγάπησαν τὸν Ἀχμὲτ, τὸν ὁποῖον πρωτήτερα δὲν ἤθελον. Ὅθεν γράφουσιν εἰς αὐτὸν νὰ συκωθῇ νὰ ἔλθῃ τὸ γοργότερον τώρα ὁποῦ ἀκόμι κρατεῖ ὁ χειμῶνας, καὶ ὁ ἀδελφός του ἀκόμι δὲν ἑτοιμάθη νὰ ὑπάγῃ ἐπάνω του. καὶ νὰ μὴ καρτερῇ τὸ Καλοκαῖρι, διότι, ἂν καρτερῇ τὸ Καλοκαῖρι νὰ ἔλθῃ, ἀπὸ τώρα ἂς φύγῃ καὶ ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν. Γράφοντες οὖν αὐτοὶ ἔτζι εἰς τὸν Ἀχμὲτ, ἀντέγραψε καὶ ἐκεῖνος πρὸς αὐτοὺς, δοκιμάζωντας τὴν γνώμην τους, ἂν λέγουσιν ἀληθῆ. Καὶ πάλιν αὐτοὶ τοῦ ἔγραψαν νὰ μὴ βάλλῃ καιρὸν εἰς τὸ μέσον, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τοῦ βοηθήσει, ἐπειδὴ, ὡς πρῶτον παιδὶ, αὐτουνοῦ ἦτον τὸ Βασίλειον, καὶ ὁ Σελὴμ τὸ ἅρπαξε δυναστικῶς. μάλιστα τὸν Σελὴμ τὸν μισοῦσι τώρα ὅλοι διὰ τοὺς φόνους ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὸ Γένος του. ταῦτα, καὶ τοιαῦτα ἄλλα γράμματα ὑπάγαινον καὶ ἤρχοντο συχνὰ μὲ πεζοδρόμους. Ἀλλ᾽ ὅμως ἡ Τύχη, ὁποῦ πάντοτε ἐβοήθα τοῦ Σελὴμ, τοῦ ἐβοήθησε καὶ τώρα, καὶ δὲν ἔγινε τὸ πρᾶγμα, καθὼς οἱ ἐχθροί του ἐβαλδιόντο. ἔτυχε δὲ νὰ πιάσουσιν ἡ βίγλαις γράμματα τοῦ Ἀχμὲτ, ὁποῦ ἤρχοντο εἰς τοὺς φίλους του ἐκείνους, τὰ ὁποῖα ἔδιδαν ἀπόκρισιν εἰς αὐτοὺς ὁποῦ τὸν ἐπροσκαλέσαν νὰ ἔλθῃ. Ταῦτα τὰ γράμματα ἔφεραν εἰς τὸν Σελήμ. ὁ δὲ Σελὴμ, γνωρίσας τὰς βουλὰς καὶ τοὺς φίλους τοῦ Ἀχμὲτ ποῖοι εἶναι, εὐθὺς ἔστειλε καὶ τοὺς ἔκοψε. καὶ τῆς ὥρας ἐπῆρε ταῖς βοῦλαις τους, καὶ μὲ ταύταις ἐβούλωσεν ἄλλα γράμματα, καὶ ἔστειλεν εἰς τὸν Ἀχμὲτ, πῶς τάχα τὰ στέλνουσιν ἐκεῖνοί του οἱ φίλοι τὰ ὁποῖα τοῦ ἔγραφαν, νὰ ἔλθῃ τὸ γοργότερον, καὶ νὰ μὴ φέρῃ πολλοὺς μαζί του, ὅτι γροικᾶται ἀπὸ τὸν Σελὴμ τὸ πρᾶγμα, καὶ θέλει ἑτοιμαθῇ καὶ αὐτός. ἀλλὰ μήτε σὲ χρειάζονται νὰ ἔχῃς πολλοὺς, ὅτι ἡμεῖς ὅλοι καὶ τὸ ἀσκέρι ὅλον εἴμασθε μὲ λόγου σου, καὶ ἔχομεν σημάδι, ὅταν φθάσῃς καὶ ἀρχίσῃς τὸν πόλεμον, νὰ γυρίσωμεν ὅλοι μὲ τοῦ λόγου σου. Ὅταν γοῦν ἔκαμε τὴν τοιαύτην κατασκευὴν ὁ Σελὴμ, ὁ Ἀχμὲτ ἦτον συκωμένος ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν μὲ βοήθειαν ὁποῦ τοῦ ἔστειλεν ὁ Ἰσμαὴλ Σοφῆς ἀπὸ τὴν Περσίαν, καὶ μὲ δεκαπέντε χιλιάδας καβαλαρέους ἐδικούς του εὑρέθη εἰς τὴν Γαλατίαν. τοὺς δὲ πεζοὺς εἶχεν ὀπίσω νὰ ἔρχωνται μὲ ἀνάπαυσιν, ἔχωντας εἰς αὐτοὺς τὸν υἱόν του τὸν Ἀμουρὰτ Ἐπισάτην. τοῦ ὁποίου τὸν ἐρχομὸν τοῦτον πρωμαθὼν ὁ Σελὴμ, ἔστειλε καὶ ἔκραξε τὰ φουσάτα του ὅλα. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ συνέβη τὸ πρᾶγμα τοῦτο τῶν γραφῶν. Ὁ γοῦν Ἀχμὲτ λαμβάνωντας τὰ γράμματα τοῦτα τὰ ἀπατηλὰ τοῦ Σελὴμ, καὶ βλέπωντας

ταῖς βούλαις τῶν φίλων του, καὶ νομίσας ἀληθῶς τὰ γράμματα νὰ εἶναι ἀπὸ τοὺς φίλους του, ἐπίστευσεν εἰς τὰ λόγια ὁποὺ ἔγραφαν. Καὶ τοῦτο ἦτον ὁ χαλασμὸς τοῦ Ἀχμὲτ, καὶ τύχη καλὴ τοῦ Σελὴμ. διότι ἐσυκώθη αὐτὸς ὁ Ἀχμὲτ ἀπὸ τὴν Γαλατίαν σπουδαίως, καὶ καθὼς τοῦ ἔγραφαν τὰ γράμματα, δὲν ἐπῆρε μαζί του, μόνον τὴν καββάλαν, τοὺς δὲ πεζοὺς ἄφησεν ὀπίσω, καὶ ἦλθε καὶ ἐκόνεψεν εἰς τὸ βουνὸν τῆς Προύσης. Καὶ ὁ Σελὴμ, ἔσωντας καὶ νὰ φθάσουσι ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οἱ Γιαννήτζαροι ἀπὸ τὴν Πόλιν, ἔστειλε τὸν Σινὰμ Μπασίαν Μπεηλέρμπεην τῆς Ἀνατολῆς μὲ τοὺς Σπαΐδες ὅλους τῆς Ἀνατολῆς, νὰ ὑπάγῃ νὰ δοκιμάσῃ ἐμπροσθὰ τὴν δύναμιν τοῦ Ἀχμὲτ, ποταπὴ εἶναι. Παγαινάμενος δὲ ὁ Σινὰμ Μπασίας νὰ εὑρεθῇ ἐκεῖ εἰς τὸ ξημέρωμα, ἔχασε τὸν τόπον, διότι δὲν ἤξευρε ποῦ εὑρίσκεται ὁ Ἀχμὲτ. καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν καταχνίαν τῆς αὐγῆς ἐκείνης ἔπεσεν εἰς δύσκολον τόπον, καὶ εἰς τὰ χείλια του ἐμπρὸς, καὶ κτυπῶντάς τους ὁ Ἀχμὲτ ἀπεμπροσθὰ, ἐσκότωσεν ὡς χιλίους καβαλαρέους, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον ὀπίσω εἰς τὸν Σελὴμ. Ἀλλὰ τὸ μεγαλόψυχον καὶ ἀνδρεῖον τοῦ Σελὴμ ἦθος ποσῶς εἰς τοῦτο δὲν ἐδειλίασεν, ἀλλὰ μάλιστα μὲ θυμὸν περισσότερον ὥρμησε καταπάνω του εἰς τὸν ποταμὸν τὸν Ἐλάτην. Οὗτος γεννᾶται ἀπὸ τὸ βουνὸν τῆς Προύσης, καὶ τρέχει εἰς τὴν μεγάλην θάλασσαν, περνῶντας τόπους καὶ κάμπους πολλοὺς, τοὺς ὁποίους οἱ ἐντόπιοι εἰς τὴν γλῶσσάν τους λέγουσι Κάμπους τῆς νέας γῆς. Τὸ ὅμοιον ἔκαμε καὶ ὁ Ἀχμέτ. ἐσυκώθη καὶ αὐτὸς ἀπ᾽ ἐκεῖθεν, καὶ ἤρχετο, μὴν ἠξεύρωντας πῶς ὁ Σελὴμ τὸν περισσεύει εἰς τὰ πάντα, καὶ εἰς τοὺς πεζοὺς, καὶ εἰς τοὺς καβαλαρέους. Ἀλλὰ θαῤῥῶντας εἰς τὴν νίκην, ὁποὺ ἐνίκησε τὸν Σινὰμ Μπασίαν, καὶ εἰς τὰ ἀπατηλὰ καὶ ψεύτικα γράμματα ὁποὺ ἔλαβεν, ἄφησεν ὀπίσω καὶ δὲν ἐκαρτέρησε τοὺς πεζοὺς, ἀλλὰ μόνον μὲ τοὺς καβαλαρέους ἦλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἀντίπεραν τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἐλάτη. Ἐστάθησαν λοιπὸν τὰ δύο φουσάτα ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ποταμοῦ, ἔχοντες τὸν ποταμὸν εἰς τὸ μέσον. οἱ δὲ ταχυδρόμοι ὑπάγαιναν, καὶ ἤρχοντο ἀπὸ τὸ ἕνα φουσάτον εἰς τὸ ἄλλο, διὰ νὰ μανθάνῃ καθ᾽ ἕνας τοῦ ἄλλου τὴν δύναμιν. Ἀλλ᾽ ὅμως ὁ Ἀχμὲτ κατὰ πάντα τρόπον γελασμένος ὤντας, ἔμελλε νὰ νικηθῇ. διότι εὑρισκόμενος εἰς τοιοῦτον τόπον ἔρημον καὶ ἁπλωτὸν, καὶ βλέπωντας τὸ φουσάτον του ὀλίγον, καὶ τὸ τοῦ Σελὴμ περισσότερον, δὲν ἐσυχάσθη, ἂν νικηθῇ, ποῦ ἔχει νὰ φύγῃ νὰ φυλαχθῇ καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνθρωποί του. Ὁ δὲ Σελὴμ, ἀφοῦ ἐνύκτωσεν, ἐπέρασε τὸν ποταμὸν, προστάσσωντας τοὺς ἀνθρώπους του νὰ εἶναι τὸ ταχὺ ἕτοιμοι νὰ πολεμήσουσιν. Ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθε καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Χαὺς, ὁ καὶ γυναικάδελφος τοῦ Σελὴμ, πεμπάμενος ἀπὸ τὸν Πατέρα του μὲ βοήθειαν Ταταρῶν, καβαλαρέων χιλίων, χωρὶς τοὺς πεζούς. τούτους δὲ τοὺς χιλίους καβαλαρέους, μὲ τὸν Χαύογλη τὸν γυναικάδελφόν του, ἔστειλεν ὁ Σελὴμ εἰς τὸν λόγγον τοῦ βουνοῦ, ὁποῦ ἦτον ὀπίσω ἀπὸ τὸν Ἀχμὲτ, νὰ κρυφθοῦσιν εἰς τὰ δένδρα μέσα, καὶ ὅταν ὁ πόλεμος γίνεται ὁ διωα-

τὸς, αὐτοὶ νὰ εὔγουν ἀπ᾽ ὀπίσω ἀπὸ τὸν Ἀχμὲτ νὰ τὸν βάλλουσιν εἰς τὸ μέσον. ἀφ᾽ οὗ δὲ ἐξημέρωσεν, ἄρχησε νὰ βάλλῃ εἰς τάξιν τὰ φουσάτα πολεμικῶς. ὁμοίως ἔκαμε καὶ ὁ Ἀχμέτ.

Τάξις πολεμικὴ τοῦ φουσάτου τοῦ Σελήμ.

ΚΑὶ ὁ μὲν Σελὴμ ἐμοίρασε τὴν καββάλαν εἰς δύο μέρη, καὶ τοὺς μὲν, τὰ μακρυκόνταρα ἔχοντας, ἔστησεν εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, τοὺς δὲ, τὰ δοξάρια καὶ τὰ τουφέκια ἔχοντας, εἰς τὸ ἀριστερὸν, τοὺς δὲ Γιαννητζάρους εἰς τὸ μέσον.

Τάξις πολεμικὴ τοῦ φουσάτου τοῦ Ἀχμέτ.

Ὁ Δὲ Ἀχμὲτ ἐμοίρασε καὶ αὐτὸς ὅλον του τὸ φουσάτον, ἤγουν τοὺς καβαλαρέους, ὅτι αὐτοὺς εἶχε μόνον, εἰς δύο μέρη. τοὺς μὲν τοὺς Πέρσας, ὁποῦ τοῦ ἔστειλεν ὁ Ἰσμαὴλ Σοφῆς, εὔγαλεν ἔμπροσθα, τοὺς δὲ ἐδικούς του ἐκράτησεν ὀπίσω. ἔδραμον δὲ οἱ Πέρσαι εὐθὺς πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ Σελήμ, καὶ ἐπολέμουν ἀνδρειωμένα, φονεύοντες πολλούς. Βλέποντας δὲ ὁ Σελὴμ νὰ τζακίζεται τὸ δεξιὸν μέρος τὸ δυνατώτερον, ἔπερνεν ἀπὸ τὸ ζερβὸν μέρος, καὶ ἔφερνεν εἰς τὸ δεξιὸν, καὶ ἐνεδυνάμωνέ το. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἀχμὲτ ἔπερνεν ἀπὸ τοὺς ὄπισθεν τοὺς ἐδικούς του, καὶ ἔφερνεν ἔμπροσθα καὶ ἐνεδυνάμωνε τοὺς Πέρσας, καὶ ἦτον σχεδὸν ὅλη ἡ νίκη τοῦ Ἀχμὲτ, ἐὰν καὶ νὰ εἶχε καὶ ὀλίγους, ἐὰν δὲν ἤθελεν εὔγῃ εὐθὺς ὁ Χαύογλης ἀπ᾽ ὀπίσω μὲ τὰ χίλια ἄλογα νὰ ταράξῃ δυνατὰ μὲ πολὺν καὶ ξαφνικὸν φόβον ἅπαντας τοὺς τοῦ Ἀχμέτ. Τὸ ὁποῖον βλέποντας ὁ Σελὴμ, εὔγαλε καὶ τοὺς Γιαννητζάρους, καὶ οὕτως ἔβαλαν εἰς τὸ μέσον ὅλον τὸ φουσάτον τοῦ Ἀχμὲτ, καὶ περικυκλώνοντάς τους ἀπὸ κάθε μέρος, τοὺς ἐκατάκοπταν, ὥστε ὁποῦ ὀλίγοι τινὲς ἀπὸ ταύτους ἠδυνήθησαν νὰ φύγουσιν. Ὁ δὲ Ἀχμὲτ φεύγωντας καὶ αὐτὸς, ἔπεσε μέσα εἰς μίαν λίμνην μὲ νερὸν βρόχινον, ὁποῦ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἤθελε βρέξῃ. καὶ μὴ δυνάμενος νὰ φύγῃ γλήγορα ἀπὸ τὴν πολλὴν λάσπην, τὸν ἐγνώρισαν ἐκεῖ, καὶ πιάνοντάς τον ζωντανὸν τὸν ἔφεραν εἰς τὸν Σελήμ. καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην τὸν ἔπνιξε μὲ μίαν κόρδαν δοξαρίου. καὶ οὕτως ἐθανατώθη, καὶ ἔπαυσεν ὁ πόλεμος.

Ὅπως τὰ δύο παιδία τοῦ Ἀχμὲτ ἔφυγαν καὶ ἐγλύτωσαν.

Ὁ Δὲ Ἀμωρὰτ, ὁ μεγαλήτερος υἱὸς τοῦ Ἀχμὲτ ἐρχόμενος ὀπίσω μὲ τοὺς πεζοὺς τὸν ἀπάντησαν ἐρχόμενοι κάποιοι Πέρσαι γλυτωμένοι ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ φεύγοντες. οἱ ὁποῖοι λέγοντάς του τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν νίκην τοῦ Πατρός του, τὸν ἐγύρισαν, καὶ ἦλθεν ὀπίσω εἰς τὴν Ἀμάσειαν, καὶ ἐκεῖθεν ἐγύρευε νὰ φύγῃ μὲ τὸν ἀδελφόν του τὸν Ἀλαδῖνον. Καὶ ὁ μὲν Ἀμωρὰτ

ἔφυγε εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν Ἰσμαὴλ. ὁ δὲ Ἀλαδῖνος ἔφυγε εἰς τὸ Μισῆρι, εἰς τὸν Καμψὼν Γαύριον, Σουλτάνον τοῦ Μισηρίου. Ὁ δὲ Σελὴμ, μετὰ τὴν λαμπρὰν ἐκείνην νίκην, ἔστειλεν ἀνθρώπους καὶ ὑπέταξεν ὅλαις ταῖς χώραις τῆς Ἀνατολῆς. ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ διὰ τὸ θανατικὸν δὲν ἐστάθη ἐκεῖ, ἀλλὰ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ἐκεῖ ἐστάθη ὅλον τὸν χειμῶνα εἰς χαραῖς καὶ κυνήγια.

Ἐντεῦθεν γίνεται ἡ ἀρχὴ τῶν πολέμων τοῦ Σελὴμ μετὰ τῶν Περσῶν, τῶν ὁποίων αἰτία ἦτον ὁ Ἰσμαὴλ, Βασιλεὺς Περσῶν, διότι ἔδωσε βοήθειαν τοῦ Ἀμωρὰτ, υἱοῦ τοῦ Ἀχμὲτ, νὰ ἔλθῃ νὰ πολεμήσῃ τὸν Σελὴμ τὸν ὁποῖον πρότερον ἔκαμε γαμβρὸν εἰς τὴν θυγατέρα του.

ΕΙ'ς δὲ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ὑποτάσσωντας ὁ Ἰσμαὴλ Σοφὴς ὅλα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη τῆς Κασπίας θαλάσσης, καὶ ἕως τὴν ἔξω τῶν Περσῶν θάλασσαν, ἐστράφη εἰς τὴν Ἀρμενίαν. εὗρε δὲ ἐκεῖ τὸν Ἀμωρὰτ φεύγοντα ἀπὸ τὸν Σελὴμ, καὶ ζητοῦντα βοήθειαν ἀπὸ τὸν Ἰσμαὴλ νὰ ἔλθῃ καταπάνω τοῦ Σελὴμ, εἰς ἐκδίκησιν τοῦ θανάτου τοῦ Πατρός του.

Ὁ δὲ Ἰσμαὴλ, θέλωντας νὰ δείξῃ μεγαλοπρέπειαν, καὶ ἐξουσίαν ἐλευθέρας Βασιλείας, ἀποδέχθη μετὰ χαρᾶς τοῦ νέου τὴν παρακάλεσιν, τάσσωντάς του βοήθειαν ὅσην θέλει, δίδωντάς του καὶ τὴν θυγατέρα του εἰς γυναῖκα, καὶ κάνωντάς τον γαμβρόν. ἔχωντας ἐλπίδα, ὅτι θέλει λάβει τὴν Βασιλείαν τῶν Ὀτμανίων κατὰ μικρὸν, ἐπειδὴ ἄλλος ἀπὸ τὸ γένος αὐτὸ δὲν ἀπέμενεν. ἄπαντας γὰρ ὁ Σελὴμ ἐφόνευσε. Καὶ δὴ ἐδοκίμασεν ἐν πρώτοις νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ἀνατολήν. ὅθεν τὴν πρώτην ἄνοιξιν τοῦ ἔδωσε δέκα χιλιάδες καβαλαρέους νὰ περάσῃ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἀμάσειαν, νὰ δοκιμάσῃ τὰς γνώμας τῶν ἐκεῖσε ἀνθρώπων, καὶ νὰ καταλάβῃ καὶ ταῖς δυνάμες τοῦ Σελὴμ. ἔπειτα νὰ στραφῇ νὰ συμβουλευθοῦσιν εἰς καλλήτερον τρόπον, νὰ κάμουσι τέλειον πόλεμον κατὰ τοῦ Σελήμ. Ἔστειλε δὲ καὶ τὸν Ὀστάογλην Μπασίαν, ἄνθρωπον ἄξιον καὶ φημισμένον ἀνάμεσα εἰς τοὺς Πέρσας, νὰ ἀκολουθᾷ μὲ φουσάτον ὀπίσω ἀπὸ τὸν Ἀμωρὰτ ὡς μίαν ἡμέραν δρόμον. αὐτὸς δὲ ὁ Ἰσμαὴλ ἔμεινε μὲ τὸ λοιπὸν φουσάτον εἰς τὴν Ἀρμενίαν.

Ὅτι ὁ Ἀμωρὰτ ἐπάτησε πολὺν τόπον τῆς Ἀνατολῆς, καὶ πάλιν ἐστράφη.

ΕΙ'σεβαίνωντας γοῦν ὁ Ἀμωρὰτ εἰς τὴν μικρὴν Ἀρμενίαν, ὑπέταξε μερικοὺς τόπους, καὶ ἄλλους ἐκατάκαυσε. δίδωντας δὲ πολὺν φόβον ἐκεῖ,

πολ-

πολλοὶ πρὸς αὐτὸν ἔδραμον καὶ ἐπροσκυνήσαν τον. Ο' δὲ Χουτέμος, Μπελέρμπεης τῆς Α'νατολῆς, ἐβγῆκε καὶ τὸν ἐμπόδισε, καὶ δὲν ἦλθεν ἕως εἰς τὴν Α'μάσειαν. ἔγραψε δὲ καὶ τοῦ Σουλτὰν Σελὴμ, ὅτι ὁ ἀνεψιός σου ὁ Α'μωρὰτ, λαβὼν δύναμιν ἀπὸ τὸν Πέρσην, ἐσέβη καὶ ἐπάτησε τὴν μικρὴν Α'ρμενίαν. ὅθεν ὁ Σελὴμ ἄφησε τὴν Α'δριανούπολιν, καὶ ἐπέρασε πάλιν εἰς τὴν Προῦσαν, προστάζωντας καὶ ὅλα τὰ φουσάτα του νὰ εὑρεθοῦσιν ἐκεῖ. ἐμάζωξε δὲ καὶ αὐτὸς ἐρχόμενος ἕως σαράντα χιλιάδες Α'ζάπιδες. Ταῦτα μαθὼν ὁ Α'μωρὰτ, ἐγύρισε, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν Ο'σάογλην.

Ο'πως ὁ Σελὴμ ἦλθεν εἰς τὴν μεγάλην Α'ρμενίαν, κατατρέχωντας τὸν Α'μωράτ. ἦλθε δὲ καὶ ἕως ὅπου εὗρε τὸν Ι'σμαὴλ, Βασιλέα Περσῶν. καὶ πολέμου δυνατοῦ γενομένου, ἐνικήθη ὁ Σουλτὰν Σελὴμ καὶ ἐστράφη ὀπίσω φεύγωντας.

Ο' Δὲ Σελὴμ, ὅπου τὸν χειμῶνα ἐκεῖνον ἄλλο δὲν ἐσυμβουλεύετο, παρὰ νὰ ἔλθῃ νὰ πολεμήσῃ νὰ πάρῃ κανένα Χριστιανικὸν τόπον, ἢ τὴν Ρ'όδον, ἢ τὴν Ο'υγγρίαν, ἢ νὰ περάσῃ εἰς τὴν Ι'ταλίαν, ὅτι τότε ἡ Ι'ταλία ἦτον τεταπεινωμένη, καὶ σχεδὸν ἐρημωμένη ἀπὸ τοὺς πολέμους τοῦ Καρόλου Ρ'ηγὸς τῆς Φράντζας, γροικῶντας τὸ Περσικὸν στράτευμα νὰ ἔρχεται εἰς τὴν Α'νατολὴν, ἄφησε τὸν σκοπὸν ἐκεῖνον, καὶ τὴν μεγάλην ἀρμάδαν ὅπου ἡτοίμαζε, καὶ πέρνωντας ὅλα του τὰ φουσάτα, εἰς τριάντα ἡμέραις, περνῶντας τὴν Α'νατολὴν, ἔφθασεν εἰς τὰ Κώμανα, τὰ ὁποῖα τὴν σήμερον λέγονται Α'ρσενία. Ε'σμίγωντας δὲ μὲ τὸν Χουτέμον, Στρατηγὸν τῆς Α'νατολῆς, καὶ μαθὼν παρ' αὐτοῦ, ὅτι οἱ Πέρσαι ἐλεηλάτησαν, καὶ κατέκαυσαν τόπους πολλοὺς, ἐθυμώθη κατὰ πολλὰ, καὶ ἀποφάσισε νὰ τοὺς διώκῃ ὅσον νὰ τοὺς φθάσῃ. Ο'μως ἦτον πρᾶγμα δύσκολον. τὸ μὲν, ὅτι τὸ φουσάτον ἦτον ἀποσταμένον ἀπὸ τὸν πολὺν δρόμον, τὸ δὲ, ὅτι ἔμελλε νὰ περάσῃ τόπους δυσκόλους, καὶ βουνὰ κατάψυχρα τῆς μεγάλης Α'ρμενίας. καὶ ἔμελλε τὸ φουσάτον νὰ ταλαιπωρηθῇ ἀπὸ πεῖναν καὶ δίψαν, ὅτι οἱ Πέρσαι πηγαίνοντας ἐμπροσθὰ, ἐκατάκαιαν τοὺς τόπους καὶ τοὺς ἐρήμωναν, διὰ νὰ μὴν εὑρίσκῃ ὁ ἐχθρός τους διώκωντάς τους τροφήματα. Ταύτας τὰς δυσκολίας προβλέποντες πολλοὶ φρόνιμοι ἀπὸ τὸ φουσάτον, ἐδειλίαζαν νὰ ἔλθουν παρεμπρός. καὶ τὸ πλέα δυσκολώτερον, ὅπου ἔμελλον νὰ περάσουσιν ἀπὸ ξένους τόπους ἄλλων Αὐθεντάδων τῶν Α'λωνδῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχασι κάστρη δυνατὰ, καὶ δυνάμες ἀρκεταῖς φουσάτων, καὶ δὲν ἤξευραν τὴν γνώμην τους, ἂν τοὺς ἀφίνουσι νὰ περάσουσιν εἰρηνικῶς καὶ ἀφόβως, νὰ μὴν τοὺς δείξουσιν εἰς τὸ πρῶτον φιλίαν, καὶ ὕστερον νὰ τοὺς κάμουσιν ἐπιβουλὴν, βοηθῶντες τοὺς Περ-

 σῶν,

σῶν. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα καθ' ὧας ἐμέζα μὲ τὸν λογισμόν του. ὅμως πάντοτε ἐσιώπων, καὶ τινὰς δὲν ἔλεγε τίποτε. μόνος δὲ ὁ Χσυτέμος, ἔχωντας παρρησίαν εἰς τὸν Βασιλέα, μέσα εἰς τὸ Ντιβάνι, φανερὰ τοῦ ἀνάφερεν ὅλα ταῦτα τὰ δύσκολα πράγματα, συμβουλεύωντάς τον νὰ μὴν ὑπάγῃ παρεμπρὸς νὰ κινδυνεύσῃ καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν Βασιλείαν. Ἀλλὰ νὰ γυρίσῃ εἰς τὴν Ἀμασείαν, καὶ ἐκεῖ νὰ καρτερῇ τοὺς Πέρσας, ὅτι δὲν ἔφυγαν, ἀλλὰ ὑπῆγαν νὰ ἑτοιμασθοῦσι καλλίτερα καὶ νὰ στραφοῦσι. καὶ ἐπειδὴ μέλλει νὰ τοὺς πολεμήσωμεν, λέγει, καὶ νὰ τοὺς νικήσωμεν, κάλλιον νὰ τοὺς καρτεροῦμεν εἰς τοὺς τόπους μας, ὅτι εἶναι πολλὰ συμφέρον μας.

Ὅτι ἡ βουλὴ τοῦ Χσυτέμου δὲν ἄρεσε τοῦ Βασιλέως, διαβάλλοντές τον ἀπὸ φθόνον οἱ ἄλλοι Μπασάδες. ὅσον τὸν ἔκαμαν καὶ τὸν ἔκοψεν. ἀλλὰ ὕστερον ἐθυμήθη τὰ λόγιά του.

Ὁ Δὲ Σελὴμ πρὸς ταύτην τὴν καλὴν βουλὴν τοῦ πρακτικοῦ καὶ φρονίμου Χσυτέμου τοῦτο μόνον ἀπεκρίθη μετὰ θυμοῦ. ὅτι ἐγὼ θέλω νὰ περιπατῶ εἰς τοὺς τόπους τῶν φίλων μου καὶ τῶν ἐχθρῶν μου. οἱ μὲν φίλοι νὰ μὲ χαίρωνται, οἱ δὲ ἐχθροὶ νὰ μὲ φοβοῦνται. Οἱ δὲ ἄλλοι Μπασάδες, ἔχοντες φθόνον εἰς τὸν καλὸν Χσυτέμον, ἄρχισαν μὲν νὰ ἐπαινοῦσι τὸν λόγον τοῦ Βασιλέως, ὅτι εἶναι καλὸς, τὸν δὲ Χσυτέμον νὰ συκοφαντοῦσι πῶς ἔλαβε δῶρα ἀπὸ τὸν Ἀμωρὰτ, καὶ διὰ τοῦτο συντυχαίνει πρὸς βοήθειάν του. Καὶ τόσον ἴσχυσεν ὁ φθόνος καὶ ἡ συκοφαντία τους, βεβαιώνοντες τὸ πρᾶγμα μὲ ψευδομάρτυρας, ὅτι ἔκαμαν τὸν Σελὴμ καὶ τὸν ἔκοψεν. ἀλλ' ὅμως πολλοὶ ἐφοβήθησαν, βλέποντες τὸν Βασιλέα νὰ εἶναι ἔτζι ἕτοιμος εἰς τὰ αἵματα.

Ἐκεῖθεν δὲ, προχειρίσας τὸν Σινὰμ Μπασίαν Μπεηλέρμπεην τοῦ Ἀνατολικοῦ φουσάτου, ἐσυκώθη καὶ ἦλθεν εἰς τοὺς τόπους τῶν Ἀρμενίων, καὶ Ἀλανδῶν. ἔτυχε δὲ νὰ ἔχουσιν ἐτοῦτοι ἕτοιμον στράτευμα συναγμένον, συμφωνημένοι ὄντες νὰ στρατεύσουσι κατὰ Περσῶν. Ἔστειλε δὲ πρὸς ταύτους ὁ Σουλτὰν Σελὴμ Ἀποκρισαρίους, λέγωντάς τους νὰ ὑπάγουσι μαζί του εἰς τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν νὰ πολεμήσουσι τοὺς Πέρσας, καὶ γυρίζομενοι, νὰ τοὺς χαρίσῃ ὅσους τόπους πάρουσιν εἰς τὰ σύνορά τους. καὶ ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ τοῦ βοηθήσουσιν, ὅτι εἶναι πολλὰ ἀδικημένος ἀπὸ τὸν Ἰσμαὴλ Σοφῆ. Ὅμως ἐτοῦτοι ἴσα ἐχθρεύοντο τὸν Σελὴμ, ὡσὰν καὶ τὸν Ἰσμαὴλ, ὅτι εὑρισκόμενοι ἀνάμεσα τῶν δύο, εἴχασι καθημεριναῖς πείραξες καὶ ἀπὸ τοὺς δύο εἰς τὰ σύνορα. ὅθεν ἐσυμβουλεύθησαν μήτε τοῦ ἑνὸς, μήτε τοῦ ἄλλου νὰ βοηθήσουσιν, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀφήσουσι. καὶ ὁποῖος ἀπὸ τοὺς δύο νικηθῇ, νὰ πέσουσι καὶ αὐτοὶ ἐπάνω του νὰ τὸν ἀφανίσουσι τελείως, καὶ οὕτω νὰ φιλιωθοῦσι μὲ τὸν ἄλλον. ἀλλὰ ἐματαιώ-

θη-

θησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν. Ὅμως κατ' ἀλήθειαν μικροὶ ὄντες, καὶ φοβέμενοι καὶ ἀπὸ τοὺς δύο, δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ κάμουσιν ἀλλέως. ὅθεν ἀπεκρίθησαν τοῦ Σελὴμ, ὅτι μήτε τοῦ ἑνὸς, μήτε τοῦ ἄλλου θέλουσι βοηθήσει, ὅτι καὶ τῶν δύο τὴν φιλίαν ἀγαποῦσιν. ἀλλὰ μήτε πρέπει τους αὐτονῶν νὰ κρίνουσι Κριταὶ δύο μεγάλων Βασιλέων, ποῖος ἀδικεῖ τὸν ἄλλον. Τοῦτο δὲ μόνον ἔταξαν τοῦ Σελὴμ, ὅτι ἂν περάσῃ εἰρηνικῶς ἀπὸ τοὺς τόπους τους, θέλουν τοῦ δώσει τόπον καὶ βοηθήματα ἀπὸ εἴτι ἔχει ὁ τόπος τους.

Ὁ δὲ Σελὴμ ὁποῦ ἤλπιζεν, ὅτι οἱ Ἀλανδοὶ, ἢ θεληματικῶς, ἢ ςανικῶς νὰ τοῦ βοηθήσουσιν, ἀποτυχὼν τοῦ πράγματος, ἐθυμώθη κατὰ πολλὰ, πλὴν δὲν τὸ ἐφανέρωσε, φυλάττοντας καιρὸν νὰ τοὺς τὸ ἀνταμείψῃ, ἐπειδὴ τότε παγαινάμενος ἐμπροσθὰ, δὲν ἤθελε νὰ ἔχῃ ἐχθροὺς ὀπίσω του. Παγαινάμενος γοῦν μέσα εἰς τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν, ἀπ' ἐκεῖ τὸν ἀπάντησαν ὅλα τὰ κακὰ ὁποῦ τοῦ εἶπεν ὁ καλὸς Χοντέμος, καὶ πείναις, καὶ δίψαις, καὶ κακοςρατίαις, ὅσον ἀπὸ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν ἠθενήσαν πολλοὶ ἀπὸ τὸν ςρατὸν τῆς Ῥούμελης ἀπὸ κίνησιν κοιλίας, καὶ ἀνάμεναν εἰς τὸν δρόμον. Καὶ τότε ἐθυμήθη τοῦ Χοντέμου. ὅμως περνῶντας μὲ τὰς πολλὰς ταύτας ταλαιπωρίας τοῦ δρόμου τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ἦλθε σιμὰ, ὅπου ἦτον ὁ Ἰσμαὴλ Σοφής.

Ὅπως ὁ Ἰσμαὴλ Σοφὴς ἔςειλεν Ἀποκρισαρίους πρὸς τὸν Βασιλέα Σελὴμ, ζητῶν εἰρήνην. καὶ περὶ τοῦ γενομένου τότε δυνατοῦ πολέμου.

Τότε ὁ Ἰσμαὴλ Σοφὴς ἔςειλε πρὸς τὸν Σουλτὰν Σελίμην Ἀποκρισαρίους, λέγοντάς του, τί γυρεύει καὶ καταπατεῖ τοὺς ξένους τόπους. καὶ ὅτι, ἂν θέλῃ νὰ ςραφῇ ὀπίσω εἰς τοὺς τόπους του μετ' εἰρήνης, ἤδη καλόν, εἰδὲ, θέλει γνωρίσει ποῖον καταδέχει. Ὁ δὲ Σουλτὰν Σελὴμ τοῦ ἀπεκρίθη, ὅτι ἔχει δίκαια πολλὰ, ὁποῦ γυρεύει ἀπὸ ταῦτον, ὅλα τὰ ἀφίνει, καὶ ἄλλο ἀπὸ λόγου του δὲν γυρεύει, παρὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὸν ἀνεψιόν του τὸν Ἀμουράτ. Καὶ εἰ μὲν τοῦ τὸν δώσῃ, θέλουσι βεβαιώσει ἀγάπην ςερεὰν ἀναμεταξύ τους, καὶ νὰ γυρίσῃ ὀπίσω, εἰδὲ μὴ, θέλει ἐρημώσει ὅλην τὴν Ἀρμενίαν, καὶ Περσίαν. καὶ οὕτως ἔςειλεν ὀπίσω τοὺς Ἀποκρισαρίους, καὶ ἐςάθησαν τὰ δύο ςρατεύματα εἰς τοὺς τόπους τους ἑτοιμαζόμενα πρὸς πόλεμον.

Περὶ τῆς τάξεως τοῦ πολέμου τοῦ Σελὴμ, καὶ τοῦ Ἰσμαήλ.

Εἶχε τὸ λοιπὸν ὁ Σουλτὰν Σελὴμ καβαλαρέους μόνον ὀγδοήντα χιλιάδας χωρὶς τοὺς πεζοὺς, τοὺς ὁποίους πεζοὺς καὶ καβαλαρέους ἔβαλεν εἰς τοιαύτην τάξιν. τὸν μὲν Κασὶμ Μπασίαν, τὸν Μπεηλέρμπεην τῆς Δύ-

σεως, ἔβαλεν εἰς τὸ δεξιὸν μέρος μὲ ὅλην τὴν καββάλαν τῆς Δύσεως. τὸν Σινὰμ Μπασίαν εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος μὲ ὅλην τὴν καββάλαν τῆς Ἀνατολῆς. τοὺς δὲ ἀζάπιδες εἶχεν εἰς τὸ μέσον, καὶ ὀπίσω ἀπὸ τοὺς Ἀζάπιδες εἶχε ταῖς λουμπάρδαις καὶ δὲν ἐφαίνονταν. Εἶχε δὲ αὐτοὺς ἡτοιμασμένους μὲ τοιαύτην κατασκευήν. ἀφ' οὗ ἴδουσιν οἱ ἀζάπιδες τοὺς Πέρσας νὰ ἔλθουσι σιμὰ, νὰ συρθοῦσιν εἰς τὸ ἕνα μέρος καὶ εἰς τὸ ἄλλο, νὰ κάμουσι τόπον, νὰ ῥήξουσι ταῖς λουμπάρδαις ἐπάνω εἰς τοὺς Πέρσας. τὸ ὁποῖον, ἐὰν νὰ μὴν ἐξοικήθη εἰς τοὺς Πέρσας νὰ φυλαχθοῦσιν ἀπὸ τὴν τοιαύτην τοῦ Σελὴμ τέχνην, ἤθελαν πάθη πολὺ κακὸν, καὶ σχεδὸν τοῦτο μόνον ἂν ἐγίνετον, ἦτον ἡ νίκη τοῦ Σελήμ. Ἀφ' οὗ γοῦν τοὺς ἔβαλεν εἰς τοιαύτην τάξιν, ἔβαλε καὶ τοὺς Γιαννιτζάρους νὰ στέκωνται εἰς ἕνα μέρος νὰ μὴ πολεμοῦσι, μόνον ὕστερον νὰ βοηθήσουσιν, ὅπου, καὶ ὁπόταν χρειάζεται. Αὐτὸς δὲ ὁ Σελὴμ ἐστάθη ὀπίσω ἀπὸ ὅλους μὲ μερικοὺς καλοὺς καβαλαρέους εἰς τὸ γύρον του διὰ φύλαξίν του. καὶ ἔξω ἀπὸ τοὺς καβαλαρέους ἔφερε τὰ καμήλια, καὶ τὰ ἐγονάτισε τριγύρου δένωντάς τα ἕνα μὲ τὸ ἄλλο μὲ μίαν μεγάλην ἀλυσίδα, καὶ οὕτως ἔκαμεν ὡσὰν περίφραγμα στερεὸν στέκοντας αὐτὸς εἰς τὸ μέσον. Ὁ δὲ Ἰσμαὴλ δὲν εἶχε, παρὰ τριάντα χιλιάδας καββάλαν Πέρσας ἀνδρειωμένους, καὶ δυνατὰ ἁρματωμένους. ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ δέκα χιλιάδες ἦσαν παλαιοὶ πολεμάρχοι καὶ περίφημοι εἰς τὰς ἀνδραγαθίας τῶν πολέμων. οὗτοι ἦσαν ὅλοι σιδερωμένοι καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ἄλογά τους μὲ σπαθία καὶ κοντάρια ἁρματωμένοι, καὶ μὲ τὰ κοινῶς λεγόμενα τουπέζια. Ἐμέριζε δὲ ὅλην του τὴν καββάλαν εἰς δύο. καὶ τὸ μὲν ἕνα μέρος ἔδωσε νὰ κυβερνᾷ, πολεμοῦντας ὁ Ὀστάογλης, τὸ ἄλλο μέρος εἶχεν αὐτὸς ὁ Ἰσμαήλ. Ἦτον δὲ ὁ Ἰσμαὴλ, ὄχι μόνον ἀνδρεῖος καὶ μεγαλόψυχος εἰς τοὺς πολέμους, ἀλλὰ καὶ γλυκὺς εἰς τὰ λόγια, καὶ ἐπιτήδειος νὰ παρακινήσῃ στρατιώτας πρὸς πόλεμον. ὅθεν καὶ ἔλεγε πρὸς τοὺς Πέρσας. Ἐσεῖς, ὦ ἀνδρειωμένοι μου, εἶστε ἐκεῖνοι, ὅπου μὲ τὰς πολεμικάς σας ἀνδραγαθίας μὲ ἐκαταστήσετε Αὐθέντην καὶ Βασιλέα ὅλων τῶν Ἀνατολικῶν μερῶν, πολεμῶντες καὶ νικῶντες πολλὰ καὶ δυνατὰ Ἔθνη. Διὸ δὴ καὶ τὴν σήμερον μὴ φοβηθῆτε εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν μας, ὅπου οἱ περισσότεροι εἶναι ἀμαθεῖς ἀπὸ πόλεμον, καὶ οἱ καβαλάροι τους ἄλλο δὲν ἔχουν, παρὰ ἕνα μικρὸν κονταράκι, καὶ ἕνα σκουτάρι. εἶναι δὲ καὶ πεινασμένοι αὐτοὶ καὶ τὰ ἄλογά τους. ὅθεν καὶ δὲν πιστεύω νὰ σταθοῦσι τὸ καθόλου κατὰ τὴν πρώτην ὁρμὴν τοῦ πολέμου. Λοιπὸν παρακαλῶ σας νὰ ἔχετε εἰς τὸν πόλεμον τὴν ὁμοίαν προθυμίαν, καὶ νὰ πολεμᾶτε, καθὼς βλέπετε ἐμένα. Ταῦτα ἔλεγεν ὁ Ἰσμαήλ. διότι ἤξευρε τὴν δύναμιν ὅλην τοῦ Σελήμ, ἐπειδὴ πολλοὶ Τοῦρκοι βαρεμένοι τὴν πολλὴν ταλαιπωρίαν, ἔφευγαν καὶ ὑπήγαιναν εἰς τοὺς Πέρσας, καὶ ἔλεγαν τοῦ Ἰσμαὴλ τὸν ἀριθμὸν τοῦ φουσάτου τοῦ Σελὴμ, καὶ τὴν τάξιν τοῦ στρατοῦ. καὶ ὅτι θέλει νὰ κάμῃ ξάφνισμα μὲ ταῖς λουμπάρδαις, ὅπου ἔχει ὀπίσω ἀπὸ τοὺς Ἀζάπιδες. ὁ δὲ

Σελὴμ παντελῶς δὲν ἐδυνήθη νὰ μάθη περὶ τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος πόσον εἶναι. μάλιστα δὲν ἐλογίαζεν, ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ Σοφὴς, τοιοῦτος λαμπρὸς καὶ ἐξακουστὸς Βασιλεὺς εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, νὰ εὔγῃ ἀπό τοῦ νὰ πολεμᾷ, ἀλλὰ νὰ στέκεται εἰς ἕνα μέρος ὡς Βασιλεὺς, διαπάττωντας μόνον τοὺς ἄλλους. Ἀλλὰ ὁ Ἰσμαὴλ δὲν εἶχε τοιαύτην συνήθειαν, ἀλλὰ πρῶτος ἦτον αὐτὸς ἀπὸ ὅλους εἰς τὸν πόλεμον, ὅθεν καὶ ἔκανε λαμπραῖς νίκαις. οὕτως οὖν λοιπὸν ἐλθόντα σιμὰ τὰ δύο στρατεύματα, εὐθὺς οἱ Ἀζάπιδες, καθὼς ἀπὸ τὸν Σελὴμ ἦσαν διδαγμένοι, ἐσύρθησαν εἰς τὸ ἕνα μέρος καὶ εἰς τὸ ἄλλο, καὶ ἄφησαν εἰς τὸ μέσον ταῖς λουμπάρδαις νὰ ταῖς ῥίξουσιν ἐπάνω εἰς τοὺς Πέρσας. Ἀλλὰ ὁ Ἰσμαὴλ Σοφὴς, ἠξεύρωντας τὴν τοιαύτην κατασκευὴν προτήτερα, εἶχε διδαγμένους τοὺς ἐδικούς του, τὴν ὥραν ὁποῦ νὰ ἰδοῦσι τοὺς Ἀζάπιδες τοῦ Σελὴμ νὰ παραμερίζουσι, νὰ κάμουσι καὶ αὐτοὶ τὸ ὅμοιον. Καὶ οὕτως ἔγινε τὸ φουσάτον τοῦ Ἰσμαὴλ ὡσὰν δύο πτέρυγες χωρισμέναις μακρὰν, καὶ εἰς τὸ μέσον τους ἔπεφταν τὰ βόλια τῶν λουμπαρδῶν εἰς τὸν κάμπον, μὴ βλάπτοντα κανένα, πλὴν ὀλίγους ἀπὸ τὴν συντροφίαν τοῦ Ὀσάογλη, ὅτι ἄργησαν νὰ παραμερίσουσι, διὸ καὶ ἐφονεύθησαν μερικοί. Τὸ μὲν οὖν ἕνα πτερὸν, ὁποῦ ἦτον ὁ Ἰσμαὴλ, ἔπεσεν εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῶν Τουρκῶν ὁποῦ ἦτον ὁ Κασὶμ Μπασίας, καὶ ἔγινε πολὺς φόνος εἰς τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὸν Ἰσμαὴλ, καὶ σχεδὸν τοὺς ἐτζάκισεν. ὁ δὲ Ὀσάογλης μὲ τὸ ἄλλο πτερὸν ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος, ὅπου ἦτον ὁ Σινὰμ Μπασίας, πολεμῶντας καὶ αὐτὸς δυνατά. καὶ ἦτον ὅλη ἡ νίκη τῶν Περσῶν. καὶ ὁ Σελὴμ ἔβλεπε καὶ ἐκατέκοπταν τοὺς ἐδικούς του ἔμπροσθέν του, ὅθεν ἐπρόσαξε νὰ ῥήξουσι πάλιν ταῖς λουμπάρδαις. Ἀλλ' ὅμως ἔκαμε περισσοτέραν βλάβην, παρὰ ὠφέλειαν. ὅτι ἀνακατωμένοι ὄντες Πέρσαι καὶ Τοῦρκοι, τὰ βόλια ὁμοίως ἐκτυποῦσαν Πέρσας καὶ Τούρκους. ἀλλὰ καὶ οἱ κτύποι καὶ ὁ καπνὸς τοὺς ἔκαμε νὰ μὴν ἀκούωσι πλέον, μήτε νὰ βλέπουσι. Βλέπων δὲ οὕτω τὰ πράγματα νὰ μὴ τὸν ὠφελοῦσιν, ἄνοιξε τὸ περιτείχισμα, ὁποῦ ἦτον αὐτὸς μέσα ἀπὸ δύο Τόπους, καὶ εὔγαλε μερικοὺς ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ εἶχεν εἰς φύλαξιν ἐδικήν του, καὶ ἔδραμαν μὲ τὰ τουφέκια, καὶ ἔδωσαν μερικὴν ταραχὴν εἰς τοὺς Πέρσας. διότι ἀπὸ τοὺς κτύπους τῶν τουφεκίων ἐξαφνίζοντο τὰ ἄλογά τους, καὶ φεύγοντα δὲν ἐδυνόντο νὰ τὰ κρατήσουσιν οἱ καβαλάροι. Ἦλθε δὲ καὶ εἰς τοὺς Γιαννιτζάρους προστάζωντάς τους νὰ εὔγουσιν εἰς βοήθειαν. ἀλλὰ αὐτοὶ, βλέποντες τὴν καββάλαν νὰ εἶναι σχεδὸν νικημένη, δὲν ἠθέλησαν νὰ παγαίνουσι νὰ πέσουσιν εἰς τοιοῦτον φανερὸν κίνδυνον. Ὁ δὲ Σελὴμ πολλὰ τοὺς ἐπαρακάλει, αὐτοὶ δὲ ποσῶς ἀπὸ τὸν τόπον τους δὲν ἐσηκώθησαν, ὄντες σκανδαλισμένοι τὸ περισσότερον εἰς τὴν κακὴν βουλὴν τοῦ Βασιλέως, ὁποῦ τοὺς ἔφερε μέσα εἰς τοὺς ἐχθρούς τους. καὶ δὲν ἐκαρτέρησε νὰ ἔλθουν ἐκεῖνοι εἰς αὐτούς. Ἀλλὰ ταῦτα ὅλα τὰ κάνει ὁ φθόνος καὶ

ἡ κα-

ἡ κακία. διότι, διὰ νὰ φθονοῦσιν οἱ λοιποὶ Μπασάδες τὸν Χαντέμον, δὲν ἐσυμβούλευσαν καὶ αὐτοὶ τὸν Βασιλέα κατὰ τὰ λόγια ἐκείνου, ἀλλὰ τὸν ἔκαμαν καὶ τὰ ἠθέτησε, διὰ νὰ τὸν ὀργισθῇ καὶ νὰ τὸν χαλάσῃ. Οὕτως ἔχει συνήθειαν ὁ φθόνος νὰ καταφρονῇ τὰς καλὰς καὶ ὠφελίμους βουλὰς τῶν φρονίμων ἀνδρῶν πρὸς καταφρόνησιν ἐκείνων, ὅθεν καὶ τὰ πράγματα ἔρχονται εἰς τὸ ἐναντίον. Ἔχασε γοῦν ὁ Σελὴμ ἕως τριάντα χιλιάδας λαόν. ἐφονεύθησαν δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς πρώτους καὶ ἐκλεκτούς, πρῶτος ὁ Κασὶμ Μπασίας, καὶ δύο ἀδελφοὶ Ἀγάδες, λεγόμενοι υἱοὶ τοῦ Μαλκότζη, ὁ Τουράμπεης καὶ ὁ Μαωμέτ, ἄνθρωποι ἔντιμοι εἰς τὰ Βασίλεια, ὄντες Τοῦρκοι φυσικοὶ πατρόθεν καὶ μητρόθεν, καί, ὡς λέγουσι, συγγενεῖς τῶν Ὀτμάνων. ἔχασε καὶ ἑπτὰ φλάμπουρα ἀκόμι. Τὸ δὲ Περσικὸν στράτευμα ἐπολέμα ἀνδρειωμένα, καὶ σχεδὸν ὅλη ἡ νίκη ἦτον τῶν Περσῶν. ὅμως ἔπεσεν ἀπὸ ἕνα μέρος ὁ Ὀσάογλης. εἰς ὀλίγον ἐκτυπήθη καὶ ὁ Ἰσμαὴλ μὲ ἕνα βόλι τουφεκίου εἰς τὴν ζερβὴν πλάτην, πλὴν ὀλίγον τίποτες. ὅμως εὐγαίνοντας ἔξω νὰ ἐκδυθῇ νὰ ἰδῇ τὸ βάρεμά του, ποταπὸν εἶναι, βλέποντάς τον τινές, τοῦ ἠκολούθησαν νὰ ἰδοῦσι τὸ τί εἶναι. καὶ αὐτονῶν πάλιν ἠκολούθησαν ἄλλοι, καὶ τούτων ἄλλοι. καὶ βλέποντες ὅλον τὸ φουσάτον, ἐνόμισαν πῶς φεύγουσι, καὶ ἐστάθη ὁ πόλεμος νὰ ἰδοῦσι τὸ ἀποβησόμενον. ὁ δὲ Ἰσμαὴλ ἰδὼν πῶς τὸ βάρεμά του εἶναι ἐξόδερμα, ἤθελε πάλιν νὰ στραφῇ νὰ πολεμᾷ. μαθὼν δὲ ὅτι ἔπεσεν ὁ Ὀσάογλης, ἔπαυσε τὸν πόλεμον. Ὁμοίως καὶ οἱ Τοῦρκοι, νικημένοι ὄντες ἐξ ἡμισείας, ἔπαυσαν καὶ αὐτοί. Πλὴν ταλαιπωρημένοι ὄντες ἀπὸ πολλὰ πράγματα, δὲν ἐκατάτρεχαν τοὺς Πέρσας φεύγοντας, μόνον ἔφθασαν εἰς τὰς τέντας τους, καὶ τὰς ἐπήρασιν, εἰς τὰς ὁποίας εὑρήκασι πράγματα πολύτιμα μεταξωτὰ καὶ κεντημένα μὲ χρυσάφι. Εὗρον δὲ καὶ πολλαῖς εὐγενικαῖς γυναῖκες εἰς ταῖς τένταις, αἱ ὁποῖαι ἠκολούθουν εἰς τὸν πόλεμον τῶν ἀνδρῶν τους. ταῖς ὁποίαις ὁ Σελήμ, δείχνωντας ἦθος Βασιλικὸν καὶ σεμνόν, παντελῶς δὲν ταῖς ἔγγιξε, μόνον ταῖς ἔστειλεν εἰς τοὺς ἄνδρας τους εἰς τοὺς Πέρσας. Λέγουσι δὲ ὅτι εἰς τὰ νεκρὰ σώματα τῶν Περσῶν εὑρήκασι καὶ γυναῖκας σκοτωμένας, φορεμένας ἀνδρῶν φορέματα καὶ σιδερωμένας, αἱ ὁποῖαι ἐβοήθουν τῶν ἀνδρῶν τους εἰς τὸν πόλεμον. Ἔγινεν ἐτοῦτος ὁ πόλεμος, 1514. Αὐγούστου 29. Γυριζόμενος δέ, ἢ τάχα καὶ φεύγων ὁ Ἰσμαήλ, ἀπάντησεν ἕνα στράτευμα ἀρκετὸν ὁποῦ ἤρχετον εἰς βοήθειάν του, Ἴβηρες, Πάρθοι, καὶ Ἀλβανοί. Οὗτοι μαθόντες τὰ συμβάντα, ἐκατάδραμαν τὸν Σελήμ. Ὁ δὲ Σελὴμ φεύγων, ἔφθασεν εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμόν, καὶ διὰ νὰ περάσῃ τὸ γοργότερον νὰ μὴ τὸν φθάσουσιν, ἐχάλασε τοὺς τροχοὺς τῶν ἁμαξίων, ὁποῦ ἔσυρναν ταῖς λουμπάρδαις, καὶ ἔκαμε περάματα, καὶ ἐπέρασεν. ὅμως ἔφθασαν μερικούς, καὶ τοὺς ἔκοψαν, καὶ μερικὰ πράγματα μὲ ταῖς λουμπάρδαις τῶν ἐπῆραν. Καὶ οὕτως ἀπὸ ὀλίγον τίποτες ἐγλύτωσε, καὶ δὲν τὸν ἔφθασαν, ὁποῦ ἤθελε νικηθῇ παντελῶς. διότι ὀπί-

σω ἀπὸ τοὺς Ἴβηρας, καὶ Πάρθους, καὶ Ἀλβανοὺς, ἤρχοντο καὶ οἱ Πέρσαι. Ἦλθε δὲ ὁ Σελὴμ εἰς τὴν χώραν τῶν Ταύρων, καὶ τὴν ἐπῆρεν, ὅτι ἐπροσκυνήσαν. καὶ ἐκεῖθεν ἐπῆρε πολλαῖς φαμελίαις ἀνθρώπων Περσῶν, μάλιστα Μασόρους ὁποῦ δουλεύουσι τὰ σπαθία καὶ τὰ τουφέκια. Ἐρχόμενος δὲ νὰ περάσῃ τὴν χώραν τῶν Ἀλανδῶν καὶ τοὺς τόπους τους, αὐτοὶ μὲν εἰς τὸ φανερὸν τοῦ ἔδωσαν τόπον νὰ περάσῃ, δείχνοντάς του καὶ φιλίαν, εἰς δὲ τὸ κρυφὸν βλέποντάς τον καταφρονεμένον καὶ σχεδὸν νικημένον καὶ φεύγοντα, ἔβαλαν ταῖς νύκτες κλέπταις, καὶ τοὺς ἐξάφνιζαν, φονεύοντες ἐξ αὐτῶν ὅσους ἐδύνοντο, ἁρπάζοντες καὶ εἴτι εὕρισκαν. ὁ δὲ μεγαλόψυχος Σελὴμ γενναίως πάντα ὑπέφερε, φυλάττωντας καιρὸν νὰ τοὺς πλερώσῃ τὴν φιλίαν, ὃ καὶ ἐγένετο.

Περὶ τοῦ πολέμου τῶν Περσῶν, ὅτι ἦτον παλαιόθεν.

ΤΟὗτος οὖν ὁ πόλεμος τῶν Περσῶν μετὰ τῶν Τουρκῶν, ὁποῦ ἦτον παλαιόθεν ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν Πάππων τούτων τῶν δύο Βασιλέων, τοῦ Σελὴμ καὶ τοῦ Ἰσμαὴλ, αὔξησε περισσότερον διὰ τὴν νέαν Πίστιν ὁποῦ εὕγαλαν οἱ Πέρσαι, καὶ μάλιστα ὁ Πατὴρ τούτου τοῦ Ἰσμαὴλ. Ἐμεγαλώθη δὲ ἡ ἔχθρα εἰς τὸν καιρὸν μάλιστα τούτων τῶν δύο Βασιλέων. διότι, ὄντες καὶ οἱ δύο θαυμαστοὶ καὶ ἐξακουστοὶ εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, ἐφιλονεικοῦσαν, μιμούμενοι τοὺς παλαιοὺς καὶ ἀρχαίους Βασιλεῖς, θέλοντες νὰ ὑποτάξουν ὅσα καὶ αὐτοὶ ὑπέταξαν χώραις καὶ τόπους. Ὁ μὲν γὰρ Ἰσμαὴλ ἐμιμεῖτο τοὺς παλαιοὺς Βασιλεῖς τῆς Περσίας, Δαρεῖον καὶ Ξέρξην, οἱ ὁποῖοι ὑπέταξαν ὅλην τὴν Ἀνατολὴν, ἐπέρασαν δὲ καὶ εἰς τὴν Δύσιν. ὁ δὲ Σελὴμ ἐσοχάζετο πρὸς τὰ ἔργα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Μακεδόνων, ὁποῦ ἐκυρίευσαν μὲ τὴν ἀνδρείαν τους καὶ στρατηγικήν τους ἐπιστήμην ὅλην τὴν Περσίαν, καὶ ἄλλους πολλοὺς τόπους. Ὁ γοῦν Σελὴμ τότε ἦλθεν εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀμάσειαν τῆς Καππαδοκίας, καὶ ἐκεῖ ἐστάθη ὅλον τὸν χειμῶνα.

Ὅπως ὁ Σελὴμ πολεμήσας, ἐνίκησε τὸν Βασιλέα τῶν Ἀλαμδῶν, καὶ ἐπῆρεν ὅλους του τοὺς τόπους.

ΟΥ῞τως οὖν ὁ Σουλτὰν Σελὴμ διευθύνων καὶ διακρατῶν τὴν ἑαυτοῦ Βασιλείαν, δὲν φροντίζωντας ἄλλο, παρὰ στρατείας καὶ πολέμους, ἔγινε φοβερὸς εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους Βασιλεῖς. περισσότερον δὲ τὸν ἐφοβεῖτο ὁ Καμψὼν Γαύριος, Σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου, ἤγουν τοῦ Μισηρίου, ἄνθρωπος ὢν ὁ Γαύριος θαυμαστὸς εἰς τὰ φουσάτα, ὥστε ὁποῦ καὶ αὐτὸν τὸν Μπαγιαζίτην ἐνίκησεν εἰς τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, καὶ ἄλλους πολλοὺς Χριστιανοὺς Βασιλεῖς ἐφοβέριζεν. ὅμως ὁ τοσοῦτος καὶ τηλικοῦτος

ἐφο-

ἐφοβᾶτο τὸν Σελὴμ, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ ἔμαθε πῶς ἐσέβη καὶ μέσα εἰς τὴν Περσίαν, καὶ οἱ Πέρσαι τὸν ἄφησαν καὶ ἐγύρισεν ὀπίσω χωρὶς νὰ πάθῃ πολὺ κακόν. διότι καὶ ὁ Σελὴμ διὰ νίκην τὸ ἐλογίαζε τοῦτο, πῶς ἐπάτησε μέσα εἰς τοὺς τόπους τῶν Περσῶν, ἐὰν καὶ νὰ μὴ τοὺς ἔβλαψε περισσά. πλὴν τὴν χώραν τῶν Ταύρων, ὁποῦ τὴν ἐπῆρε στρεφόμενος ὀπίσω, χώραν μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον.

Τὸν μὲν οὖν χειμῶνα ἐκεῖνον ἐστάθη εἰς τὴν Ἀμάσειαν. τὸ δὲ ἐρχόμενον καλοκαῖρι ἐσύναξε περισσότερα στρατεύματα, παρὰ τὰ πρότερα, καὶ περνῶντας τὸν ποταμὸν τὸν Εὐφράτην μὲ ἕνα γεφύρι, ὁποῦ εἰς αὐτὸν ἔκαμεν, ἐπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς χώραν ὁποῦ λέγεται Κιαμάσον, τόπος ἐτοῦτος κάμπος πλατύς. Μαθὼν δὲ ἐκεῖ, ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ Σοφῆς ἀνέβη εἰς τὰ ἐπάνω μέρη τῆς Περσίας πρὸς τὴν Κασπίαν Θάλασσαν, εὕρηκεν ἄδειαν, καὶ ἐπλάκωσε τοὺς κάμπους ὅλους ἐκείνους, ἕως ὅτου ἦλθε καὶ ἐστύπωσεν ἀποκάτω εἰς τὰ τειχία τῆς χώρας, καὶ μὲ ὀλίγον πόλεμον εἰς ὀλίγαις ἡμέραις τὴν ἐπῆρεν, ὅτι δὲν ἦτον οἱ ἐν αὐτῇ ἄνθρωποι ἕτοιμοι εἰς πόλεμον, ὅμως πολεμῶντες ὅλοι ἐφονεύθησαν. εὗρε δὲ πλοῦτον πολὺν εἰς ἐκείνην τὴν χώραν. Ἐπῆρεν ἄλλα δύο Κασέλια, ὁποῦ ἦσαν ἐκεῖ σιμὰ, τῶν ὁποίων οἱ ἄνθρωποι προτήτερα ἔφυγαν, καὶ ἦσαν ἔρημα. Οὕτως οὖν ἐκ πρώτης ἐπιδρομῆς εὐτυχήσας, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ καὶ παραμέσα νὰ εὕρῃ τὸν Ἰσμαὴλ Σοφῆ, ὅμως τοῦ ἐφάνη καλὸν νὰ διώξῃ πρῶτον τοὺς Ἀλανδοὺς ἀπὸ τὰ βουνὰ τοῦ Ταύρου, νὰ μὴ τοῦ κάμουσι πάλιν, ὡς καὶ πρότερον, ἐπιβουλὰς καὶ κλεψίας.

Πόθεν κατάγονται οἱ Ἀλανδοί.

ΟΥ῟τοι οἱ Ἀλανδοὶ λέγουσι πῶς νὰ ἦσαν ἀπὸ τὸ γένος τῶν Γαλατῶν καὶ Καππαδόκων, καὶ Ἀρμενίων. οἱ ὁποῖοι διὰ τὰς συχνὰς ἐπιδρομὰς καὶ αἰχμαλωσίας, ὁποῦ ἐγίνοντο εἰς τοὺς τόπους αὐτοὺς, ἔφυγαν ἀπὸ τοὺς τόπους καὶ χώραις τους μὲ γυναῖκες καὶ παιδία καὶ ζῶά τους, καὶ ἐκατοίκησαν εἰς τὰ βουνὰ τοῦ Ταύρου, φυλαττόμενοι εἰς τοὺς λόγγους. Καὶ πρῶτον μὲν ἦσαν ἄνθρωποι κτηνοτρόφοι, ζῶντες ζωὴν στενὴν ὡς χωρικοὶ καὶ ὀρεινοὶ ἄνθρωποι, καθ' ἕνας εἰς τὴν ἐξουσίαν του. καταμικρὸν δὲ περιεργαζόμενοι μερικοὺς τόπους τοῦ βουνοῦ τοὺς ἡμέρωσαν, καὶ ἔσπερναν. καὶ οὕτω μὲ τὸν καιρὸν κόπτοντας τοὺς λόγγους, ἡμέρωναν κάποιους πεζασίμους τόπους τοῦ βουνοῦ, τέλος ἔκαμαν καὶ ὀσπήτια κτιστὰ, κατ' ὀλίγον καὶ χωρία. εἶτα ἐχρειάσθησαν καὶ Προεστὸν νὰ τοὺς κρίνῃ. καὶ οὕτως ἔκαμαν Βασιλέα πρῶτον κάποιον, Ἀλανδὸν τὸ ὄνομά του, καὶ ἐξ ἐκείνου ὠνομάσθησαν ἅπαντες Ἀλανδοί. Ὕστερον δὲ ἔκαμαν καὶ Κάστρα, καὶ οὕτως ἐκατεστάθη Βασιλεία στερεωμένη ἕως τὸν καιρὸν τούτου τοῦ Σουλτὰν Σελίμη, ὁποῦ τοὺς ἠφάνισε, καὶ μήτε κἂν ὄνομα Ἀλανδοῦ πλέον δὲν ἠκούετο. Οὗτος λοιπὸν, ὁ τότε Βασιλεὺς τῶν Ἀλανδῶν, ἠθέλησε νὰ ἐμποδίσῃ ἐρχόμενον τὸν Σουλ-

ταν Σελίμην νὰ μὴ περάσῃ ἀπὸ τοὺς τόπους του. καὶ δὴ ἐμάζωξεν ἀνθρώπους πολλοὺς χωριάταις καὶ γεωργοὺς ὁμοῦ, καὶ τὸ διατεταγμένον του φουσάτον, καὶ ἐλθὼν εἰς ἕνα τόπον στενὸν μὲ ὅλους τούτους, τοῦ ἔκλεισε τὸν δρόμον. ἦτον δὲ ὁ τόπος βουνὸν ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος, μέσον δὲ ἦτον ὁ δρόμος. ἔβαλε δὲ τοὺς χωριάταις ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὰ βουνὰ πεζοὺς, τοὺς δὲ καβαλαρέους κάτω εἰς τὸ πλάτωμα, ὅπου ἦτον καὶ ὁ δρόμος. Ὁ δὲ Σουλτὰν Σελὴμ, ὅπου πάντοτε τοιαῦτα ἐμπόδια δὲν ἐφοβεῖτο, βλέπωντας τὸν τόπον στενὸν, δὲν ἔχωντας τόπον νὰ ἁπλώσῃ ὅλον τὸ φουσάτον νὰ πολεμήσῃ, στέλλει τὸν Σινὰμ Μπασίαν τὸν Εὐνοῦχον, Μπεηλέρμπεην τῆς Ῥούμελης, ὅτι τὸν Κασὶμ Μπασίαν τὸν ἔκοψεν εἰς τὸν ποταμὸν λεγόμενον Ἀράξην, καὶ τότε ἔκαμε Μπεηλέρμπεην ἐτοῦτον τὸν Χαντέμην. Τοῦτον λοιπὸν ἔστειλεν ἐμπροσθὰ μὲ τὴν καββάλαν του νὰ κτυπήσῃ πρῶτον πόλεμον μὲ ταύτους. τὸν ὁποῖον βλέποντες οἱ Ἀλανδοὶ ἐρχόμενον, ἄρχισεν ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ τοῦ βουνοῦ πολεμῶντάς τους μὲ ταῖς σαΐταις, καὶ δὲν ἀφίνωντάς τους νὰ ἔλθουν παρεμπροσθά. ἐφόνευσαν δὲ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Τούρκους. ὅθεν μὴ δυνάμενοι νὰ πηγαίνουσιν ἔμπροσθα, ἐστράφησαν εἰς τὸν Σελήμ. Ὁ δὲ Σελὴμ ἐθυμώθη καὶ πολλὰ, καὶ ἐσύκωσεν ὅλον τὸ φουσάτον ἀπὸ ταῖς τένταις, καὶ τοὺς μὲν καβαλαρέους ἔκαμε νὰ περιπατοῦσιν εἰς τὸν κάμπον, τοὺς δὲ πεζοὺς νὰ ἀνέβουν εἰς τὸ βουνὸν μὲ τὰ τουφέκια μὲ ὁρμὴν περισσήν. καὶ οὕτως ἀπὸ τὰ πολλὰ βόλια τῶν τουφεκίων μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ στέκουσιν, ἄρχισαν νὰ φεύγουσι. καὶ οἱ Γιαννήτζαροι κατατρέχοντές τους ἀπὸ τραχεῖς καὶ δυσβάτους τοῦ βουνοῦ τόπους, τοὺς ἐκατάκοπταν. Ὁ δὲ Ἀλανδὸς ὁ Βασιλεὺς, φεύγων καὶ αὐτὸς μὲ τοὺς καβαλαρέους, ἦλθεν εἰς ἕνα τόπον τοῦ βουνοῦ σιγοῦρον, καὶ ἐφυλάχθη. ἐκεῖθεν δὲ κυνηγῶντάς τους οἱ Τοῦρκοι, αὐτὸς ἔφυγεν εἰς τὰ βουνὰ καὶ τοὺς λόγγους, καὶ ποσῶς εἰς κάμπον δὲν εὐγῆκεν. Ὁ δὲ Σελὴμ, εἰς ἑπτὰ ἡμέραις ὁποῦ τὸν ἐκατάτρεχεν, ἀποφάσισε νὰ μὴ τὸν διώχνῃ πλέον, μήπως κυνηγῶντάς τον, ὁ Ἀλανδὸς πέσῃ εἰς τόπους ἐρήμους, καὶ στενοχωρηθοῦν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ζωοτροφήματα, καὶ τὰ ζῶά τους. Ὅμως ἐστένωσεν αὐτὸς ἐκεῖ, τὸν δὲ Σινὰμ Μπασίαν ἔστειλε μὲ μίαν ἀρκετὴν καββάλαν νὰ τὸν κατατρέχῃ ὅσον νὰ τὸν φθάσῃ. Πηγαινάμενος δὲ ὁ Σινὰμ Μπασίας, ὁ Σουλτὰν Σελὴμ ἔχωντας μερικοὺς Ἀλανδοὺς σκλάβους πιασμένους, ἔκραξε καὶ τοὺς ἐξέταζε τὴν δύναμιν καὶ τὴν γνώμην τοῦ Αὐθεντός τους τοῦ Ἀλανδοῦ. Καὶ αὐτοὶ τοῦ εἴπασιν, ὅτι ὁ Βασιλεύς μας ἐπαρήγγειλεν εἰς τὰ χωρία του ὅλα νὰ μαζώνουνται, καὶ νὰ διαφυλάττουσιν ἀπέξω τὸν δρόμον τῶν Τουρκῶν, ὅσον νὰ τοὺς κλείσουσιν εἰς κανένα στενὸν τόπον, καὶ τότε νὰ φθάσῃ καὶ αὐτὸς ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ βουνὸν νὰ τοὺς κάμουσι πολὺ κακόν. οἱ δὲ χωριάταις τοῦ ἔχουσιν ἑτοιμασμένον τόπον ἐπιτήδειον εἰς τὸ βουνὸν, καὶ κάθεται, φέροντές του οἱ αὐτοὶ τροφήματα ὅσα χρειάζεται. Ὁ δὲ Βασιλεὺς τοὺς ἐρώτησε. καὶ διατί δὲν εὐγαίνει νὰ πολεμήσῃ; Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπον, ὅτι φοβᾶται ἀπὸ τὸν Βεζύρην του. διότι εἶναι ἐχθροί. οὗτος γὰρ ὁ Βε-

ζώ-

ζύρης του, τὸ ὄνομά του Σασοβάρογλης, ἔχει μεγάλην ἔχθραν μὲ τὸν Ἀλανδὸν Βασιλέα. διότι συγγενεῖς ὄντες, ἐφόνευσε μετὰ δόλου τὸν Πατέρα του, φοβούμενος ἐξ αὐτοῦ τὰ μὴ τοῦ πάρῃ τὴν Βασιλείαν. Μαθὼν δὲ ὁ Σελὴμ ἀπὸ τοὺς σκλάβους, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ἀλανδῶν ἔχει μεγάλην ἔχθραν μὲ τὸν Βεζύρην του, ἐχάρη. διότι εὗρε τρόπον νὰ βάλλῃ εἰς χεῖράς του τὸν Ἀλανδόν. Ἐλευθέρωσε λοιπὸν τοὺς σκλάβους ἐκείνους, στέλνωντάς τους τοῦ Σασοβάρογλη μὲ γράμματα καὶ μὲ δωρεαῖς. ὅτι, ἐὰν τοῦ παραδώσῃ τὸν Βασιλέα Ἀλανδῶν, νὰ τοῦ κάμῃ μεγάλας δωρεάς, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ καὶ τὴν Αὐθεντίαν νὰ τὴν ἔχῃ ἐπὶ ζωῆς του. Ταῦτα τὰ γράμματα καὶ τὰς δωρεὰς τοῦ Βασιλέως δεξάμενος ὁ Σασοβάρογλης ἐχάρη. καὶ δὴ ἐσοχάζετο τί κακὸν νὰ τοῦ κάμῃ ὁποῦ νὰ ἀρέσῃ τοῦ Ἀλανδῶν Βασιλέως, ὅσον νὰ ἀρέσῃ τοῦ Σελὴμ, νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἀγάπην του, καὶ ἐκεῖνα ὁποῦ τοῦ ἔταξε μὲ ταῖς γραφαῖς του. Καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τοῦ κάμῃ ἄλλο κακὸν, ἐπῆρεν ὅλην τὴν καββάλαν ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν ἐξουσίαν του, καὶ ἀποστάτησεν ἀπὸ τὸν Βασιλέα του. καὶ φεύγων ἦλθε καὶ ἔσμιξε μὲ τὸν Σινὰμ Μπασίαν. καὶ μετ' ὀλίγον ἔφυγαν καὶ ἄλλοι, καὶ κατὰ μικρὸν ὅλοι, βλέποντες νὰ εἶναι ὁ Βασιλεύς τους εἰς κίνδυνον ἀφανισμοῦ. Ὅθεν ὁ Ἀλανδὸς βλέπωντας οὕτως ἔξαφνα τὸ φουσάτον του ὅλον νὰ τοῦ ἀποστατήσῃ, ἄλλην σωτηρίαν δὲν εὕρισκε, μόνον τὴν φυγήν. καὶ δὴ λοιπὸν ἄρχησε νὰ φεύγῃ. Ὁ δὲ Σασοβάρογλης, ὁποῦ ἤξευρε τοὺς τόπους, τὸν ἐδίωκε μὲ τὸν Σινὰμ Μπασίαν ὁμοῦ ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, προδίδοντάς τον οἱ ἄνθρωποί του οἱ χωριάταις. ὥστε εἰς ὀλίγαις ἡμέραις τὸν ἐπίασαν, καὶ τὸν ἤφεραν εἰς τὸν Σουλτὰν Σελίμην, καὶ τὸν ἐφυλάκωσεν. Ἐκυρίευσε δὲ τὴν Βασιλείαν αὐτὴν ὅλην, τὴν ὁποίαν ἐμοίρασεν εἰς τρία φλάμπουρα, βάλλωντας τρεῖς Φλαμπουραρέους, καὶ ἐπάνω εἰς ταύτους ἐκατέστησεν Αὐθέντην καὶ Ἡγεμόνα τὸν Σασοβάρογλην εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν, νὰ ἔχῃ πᾶσαν τιμὴν καὶ ἐξουσίαν ὡσὰν καὶ Βασιλεὺς, μόνον Βασιλεὺς νὰ μὴ λέγεται. Ἀφίνωντας δὲ ἐκεῖ τὸν Σινὰμ Μπασίαν νὰ καταστήσῃ τὰ πράγματα, μέλλων αὐτὸς νὰ σηκωθῇ ἐκεῖθεν, ἔκοψε τὸ κεφάλι τοῦ τρισαθλίου Βασιλέως τῶν Ἀλανδῶν, καὶ τὸ ἔβαλεν ἐπάνω εἰς ἕνα κοντάρι, καὶ ἔκαμε νὰ περιπατῇ ἐκεῖνος ὁποῦ τὸ ἐβάσαζεν ἔμπροσθεν ἀπὸ ὅλον τὸ φουσάτον, ὅσον ὁποῦ ἐσέβη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, θριαμβεύων μὲ τοῦτο, ὡς τρόπαιον, τὴν νίκην ὁποῦ ἔκαμεν. Ὕστερον δὲ αὐτὸ τὸ κεφάλι τὸ ἔστειλε καὶ εἰς τὴν Βενετίαν, εἰς τὸ Σενάτον τῶν Βενετίκων, νὰ ἐπαινέσουσι τὴν νίκην του, πῶς ἐνίκησε καὶ ὑπέταξε μίαν Βασιλείαν.

Ὅπως οἱ Οὔγγροι ἔκαμαν σκάνδαλον εἰς τὰ σύνορα τῆς Βουλγαρίας, καὶ ὁ Σελὴμ ἔστειλε κατ' αὐτῶν στράτευμα.

ἘΝ δὲ τῷ μεταξὺ, ὁποῦ ἦτον ὁ Σουλτὰν Σελὴμ εἰς τὴν Ἀνατολὴν, οἱ Οὔγγροι ἄρχιζαν νὰ εὐγαίνουσι νὰ πειράζουσι τὰ σύνορα τῆς Βουλγα-

είας. Ε᾿λθὼν δὲ ὁ Σελὴμ εἰς τὴν Κωνςαντινόπολιν, διὰ νὰ μὴ τοῦ πάρουσιν οἱ Οὔγγροι τὴν Σαμάνδρειαν, τόπος ἐςὸς καλὸς καὶ ἐπιτήδειος, εὑρισκόμενος εἰς τὸ παραπόταμον τοῦ Ντούναβι, ὄντας ὡσὰν ἕνα τειχίον ὅλης τῆς Βουλγαρίας, διὰ τοῦτο σέλλει ἐκεῖ ὀκτὼ χιλιάδες ἄλογα μὲ τὸν Γιουνὲς Μπασίαν, Μπεηλέρμπεην ὄντα τῆς Μπόσνας, νὰ ἔλθουν ἀπὸ τὴν Σκλαβονίαν εἰς τὴν Κροάτζιαν. Στέλλει καὶ ἀπὸ τὸν Ντούναβιν ἄλλο φουσάτον, νὰ περάσουσι νὰ διαγουμίσουσι τὴν Οὐγγρείαν, διὰ νὰ δώσῃ φόβον εἰς τοὺς Οὔγγρους ἀπὸ δύο μέρη, καὶ διὰ νὰ δείξῃ καὶ τὴν πλουσίαν δύναμιν ὁποῦ ἔχει, καὶ σέλλει πανταχοῦ φουσάτα, καὶ μὲ τοῦτο νὰ δώσῃ ἀκόμι φόβον καὶ εἰς τοὺς Χριστιανοὺς Βασιλεῖς τῆς Ι᾿ταλίας.

Ο῎τι ὁ Σουλτὰν Σελίμης ἐςάθη μὲ πολλὰ φουσάτα ἔξω ἀπὸ τὴν Πόλιν, ὅτι ἔμαθε πῶς οἱ Χριστιανοὶ οἱ Βασιλεῖς συνάζονται.

ΤΑπεινώσας οὖν τὴν ὁρμὴν τῶν Οὔγγρων, ἐσύναξε τόσα πολλὰ φουσάτα, παρὰ ἄλλην φορὰν περισσότερα. καὶ ἐλθὼν, ἐςάθη ἀναμεταξὺ Α᾿δριανουπόλεως καὶ Βυζαντίου ὅλον τὸν χειμῶνα ἐκεῖνον. διότι ἐῤῥέθη λόγος, πῶς οἱ Βασιλεῖς τῶν Βορεινῶν μερῶν, ὁ Μαξιμιανὸς τῆς Α᾿λαμανίας, καὶ Βλαδίσλαος τῆς Οὐγγρείας, καὶ Σιγισμόνδος τῆς Λεχίας συνάζονται, εἰς τὸ παρ᾿ αὐτοῖς λεγόμενον Παρλαμέντο, ἤγουν εἰς Σύνοδον καὶ Συμβουλήν. ὅθεν ὑπόπτευε νὰ μὴ συμβουλεύωνται νὰ ἔλθουν κατεπάνω του. Ο῎μως, διὰ νὰ μάθῃ τὸ αἴτιον τῆς συναθροίσεώς τους, ἔστειλε κρυφὰ ἀνθρώπους μὲ μεγάλαις πληρωμαῖς, ὅσον ὁποῦ ἔμαθε πῶς δὲν συναθροίζονται διὰ λόγου του, ἀλλὰ διὰ ἄλλαις ὑπόθεσες ἐδικαῖς τους, καθὼς ἔχουσι συνήθειαν νὰ κάνουσι. καὶ τότε ξεγνοιάζωντας ἀπὸ τὴν Δύσιν, ἔβαλε πάλιν βουλὴν νὰ περάσῃ εἰς τὴν Α᾿νατολὴν, νὰ ἔλθῃ πάλιν κατὰ τῶν Περσῶν, ἐπειδὴ εἶχε καθαρισμένα περάματα, ὑποτάξας τὴν τῶν Α᾿λαυδῶν Βασιλείαν.

Ο῎πως ὁ Σουλτὰν Σελὴμ ἐκατέςησε φύλακας εἰς ὅλα τὰ σύνορα τῆς Δύσεως.

ΕΑ᾿ν λοιπὸν ὁ Σουλτὰν Σελὴμ καὶ νὰ εὔγαλεν ἀπὸ τὸν λογισμόν του πᾶσαν κακὴν ὑποψίαν ἀπὸ τοὺς αὐθεντάδες τοὺς Χριστιανοὺς τοὺς συνοράτοράς του. διότι ὁ Σιγισμόνδος τῆς Λεχίας εἶχεν ἀκόμι πόλεμον μὲ τοὺς Μοσχοβίτας εἰς τὴν Λιτουανίαν. ἀκόμι καὶ ὁ Βλαδίσλαος τῆς Οὐγγρείας, καὶ ὁ Μαξιμιανὸς τῆς Α᾿λαμανίας νὰ μὴν ἦσαν διὰ νὰ κάμουν πόλεμον, ὁ Μαξιμιανὸς διὰ τὸ πολύτου γηρατεῖον, ὁ Βλαδίσλαος, διότι ἐτοιμάζετο μετὰ καὶ ἄλλων Χριστιανῶν Βασιλέων νὰ ὑπάγουσι κατεπάνω τῶν Φραντζέζων καὶ Βενετίκων, διό-

τι τότε ἀπέθανεν ὁ Ρʼῆγας τῆς Φράντζας ὁ Φαράνδος, ὁ ὁποῖος ἔκαμε πολλὰ κακὰ καὶ ἀδικίας εἰς αὐτοὺς. Μʼ ὅλον ἐτοῦτο ὁ πρακτικὸς εἰς πάντα καὶ φρόνιμος Σελὴμ, προασφαλίζωντας τοὺς τόπους τῆς βασιλείας τοὺς ἐν τῇ Δύσει, ἔστειλε φύλακας εἰς ὅλα τὰ σύνορα, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ ὀπίσω του καμμίαν φροντίδα, ἐπειδὴ δὲ ἀποφάσεως ἦτον διὰ νὰ περάσῃ εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ἄφησε λοιπὸν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν τὸν Υἱόν του τὸν Σολειμαν, νέον παλικαράκι, μὲ ἕνα ἀρκετὸν στράτευμα διὰ φύλαξιν τῆς Ρʼούμελης καὶ Βουλγαρίας. εἰς δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἄφησε τὸν Πυριπασίαν ἄνθρωπον ἄξιον εἰς βουλὴν, καὶ πρακτικὸν εἰς τὰ πολεμικά. Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Καραμανίαν, γεννημένος ἀπὸ Τούρκους φοβεροὺς, ὅμως ἠξιώθη τιμῆς μεγάλης εἰς τὰ βασίλεια, καὶ ἔγινε καὶ Πασίας, ὁποῦ εἶναι τάξις, πασᾶς νὰ μὴ γίνεται, μόνον ἀπὸ τοὺς σκλάβους. Τοῦτο δὲ ἦτον πρῶτον, ἀλλὰ τώρα ὅποιος εἶναι ἄξιος. Ἔβαλεν ἀκόμι τὸν Χερσεόγλην νὰ φυλάττῃ εἰς τὴν Προῦσαν τῆς Βιθυνίας. Εἰς τοῦτον ἐπίστευε πολλὰ ὁ Σελὴμ διὰ παλαιὰν φιλίαν ὁποῦ εἴχασιν. ἔδωσε δὲ καὶ τὴν Ἀρμάδαν, ὁποῦ εἶχεν ἔξω μὲ πολλὴν δύναμιν, τοῦ Τζαφὲρ Πασία τοῦ Εὐνούχου. ἔπειτα ἄνοιξε πόρταν, καὶ ἔκαμε καινούριους Γιαννιτζάρους.

Ἀρχὴ τοῦ σκανδάλου τοῦ μετὰ τοῦ Καμψὼν Βασιλέως Αἰγύπτου.

ΜΕτὰ ταῦτα ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἰκονίαν, καὶ εὗρε τὸ παλαιὸν φουσάτον ὁποῦ ἄφησεν ἐκεῖ μὲ τὸν Σινὰμ Μπασίαν. καὶ ἐκεῖ ἔμαθε, πῶς ὁ Καμψὼν Γαύριος, Σουλτανὸς τοῦ Μισηρίου, ἐσύναξε φουσάτον μεγάλον ἀπὸ ὅλην τὴν Αἴγυπτον, καὶ Ἰουδαίαν, καὶ ἦλθε καὶ κάθεται εἰς τὴν Ἀσυρίαν. ἔχωντας σκοπὸν, ἀνίσως καὶ ὁ Σελὴμ περάσῃ τὰ σύνορα τῆς Περσίας, νὰ ἔλθῃ πρὸς πόλεμον μὲ τὸν Ἰσμαὴλ Σοφῆ, αὐτὸς νὰ φέρῃ τὰ στρατεύματά του εἰς τὴν Καραμανίαν, νὰ κουρσεύῃ τοὺς τόπους ἐκείνους. καὶ τοῦτο ὄχι διὰ ἄλλο τέλος, παρὰ διὰ βοήθειαν τοῦ Ἰσμαὴλ Σοφῆ, διὰ νὰ ἀνακόψῃ τὴν ὁρμὴν τοῦ Σελὴμ. ὁποῦ βάλλωντας μὲ τὸν νοῦν του ὁ τρισάθλιος, ὅτι, ἂν γυρίσῃ ὁ Σελὴμ τὴν δύναμίν του καὶ τὴν ὁρμήν του ἀπὸ τὸν Πέρσην, θέλει ἔλθῃ ἐπάνω του.

Περὶ τοῦ, πῶς ὁ Σελὴμ ἔστειλεν Ἀποκρισαρίους εἰς τὸν Καμψών.

ΤΑῦτα μαθὼν ὁ Σελὴμ, ἐσυγχίσθη δυνατὰ καὶ μεγάλα, καὶ εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἦλθε λέγωντας. Ἐὰν ἐγὼ παγαίνω ἔμπροσθεν, ἀφʼ οὗ περάσω τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ἀπομένει ὅλη ἡ Ἀσία ἔρημος ἀπὸ στρατιωτικὴν φύλαξιν, καὶ σεβαίνει εἰς αὐτὴν ὁ Καμψὼν ἀνεμποδίστως, καὶ θέλει κά-

μει πολὺ κακόν. Διὰ τοῦτο ἀκόμι βρισκόμενος εἰς τὸ Ἰκόνιον, στέλλει πρὸς τὸν Καμψὼν Ἀποκρισαρίους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ δύο ἦτον ὁ Γιαχαγιᾶς, ἄνθρωπος ἔντιμος καὶ πολεμικὸς, τὸν ὁποῖον ἔστειλε διὰ νὰ κατασκοπεύσῃ καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Καμψών. ὁ ἄλλος ἦτον ὁ Κατιλερκέρης, ἄνθρωπος πολλὰ γραμματισμένος. Οὗτος ἔγραψεν εἰς Ἱστορίαν ὁλόκληρον ὅλους τοὺς πολέμους τοῦ Σουλτὰν Σελὴμ, καὶ αὐτὸν τῆς Αἰγύπτου. καὶ ἀπὸ τὸ Βιβλίον ἐκείνου ἐμεταγλωττίσθησαν τοῦτα ὁποῦ ἡμεῖς ἐδῶ γράφομεν, τὰ ὁποῖα εὕρομεν, ὡς εἴπομεν, εἰς ἕνα Φράγγικον. Τοῦτον ἔστειλεν, ὡς γραμματισμένον, νὰ καταπαύσῃ τὴν γνώμην τοῦ Καμψών μὲ τὰ λόγιά του. Ἐπροστάχθησαν γοῦν νὰ εἰποῦσιν εἰς τὸν Καμψὼν ταῦτα μετὰ ταπεινοῦ σχήματος καὶ τρόπου, καὶ ὄχι μετὰ αὐστηρότητος. Πρῶτον μὲν, πῶς ὁ Σουλτὰν Σελὴμ ὁ ἀδελφός του τὸν χαιρετᾷ πολλὰ, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ μὴ τὸν ἐμποδίσῃ μὲ κανένα τρόπον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Περσίαν, ἀλλὰ νὰ κάθεται εἰρηνικὸς εἰς τοὺς τόπους του, διότι αὐτὸς ἔχει μεγάλον δίκαιον νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸν Ἰσμαὴλ, καὶ νὰ τὸν παιδεύσῃ, ὡς τοῦ πρέπει, διὰ τὰ πολλὰ κακὰ ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τοὺς τόπους τῆς βασιλείας του εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅλην. ἀκόμι καὶ διὰ τὴν αἵρεσιν τὴν νέαν ὁποῦ ἐκήρυξε, σπουδάζοντας νὰ χαλάσῃ τὸν ἀληθινὸν νόμον τοῦ Μωάμεθ. Καὶ εἰ μὲν λοιπὸν τὸν καταπείσουσι μὲ τοιαῦτα λόγια, νὰ στερεώσουσιν ἀγάπαις καὶ φιλίαις μὲ ταῦτον, καὶ νὰ στραφοῦσιν ὀπίσω. εἰ δὲ καὶ τὸν εὕρουσιν, ὁποῦ προκρίνει νὰ ἔχῃ τὴν ἀγάπην τῶν Περσῶν, παρὰ τῶν Τουρκῶν, νὰ τοῦ εἰποῦσιν, ὅτι μὲ ὅλην τὴν δύναμιν καὶ τὰ στρατεύματα ὁποῦ ὁ αὐθέντης μας ἔχει νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς Πέρσας, ὅλα τὰ πέρνει καὶ γυρίζει πρὸς τοῦ λόγους. Ταῦτα μὲν ὁ Σελὴμ ἐπαρήγγειλε τῶν Ἀποκρισαρίων του νὰ εἰποῦσι πρὸς τὸν Καμψών. οἱ ὁποῖοι μισεύοντες ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον, εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασαν εἰς τὸν Καμψών, τὸν ὁποῖον εὑρήκασι τευτωμένον εἰς τὸν Ὀρόντην ποταμὸν, τὸν παρὰ τῇ Θεία Γραφῇ λεγόμενον Φαρφάρ. τοὺς ὁποίους μὲ πολλὴν φιλοφροσύνην καὶ ἀγάπην ἐδέχθηκε, δίδοντάς τους μεγάλαις τιμαῖς.

Αἰτίαι, διὰ τὰς ὁποίας ὁ Καμψὼν ἤθελε νὰ κάμῃ πόλεμον κατὰ τοῦ Σελὴμ, καὶ ἀπόκρισις ὁποῦ ἔδωσε τῶν Ἀποκρισαρίων.

Λοιπὸν ὁ Καμψών, ἀπὸ μὲν τὸ ἕνα μέρος ἠγάπα νὰ εἰρηνεύῃ ἀπὸ πολέμους καὶ νὰ κάθεται ἥσυχος, χαρούμενος εἰς τὴν εὐτυχίαν του διὰ τὸ γηρατεῖόν του τὸ πολύ, ἀπὸ δὲ τὸ ἄλλο μέρος ὁ λογισμὸς δὲν τὸν ἄφινε νὰ εἰρηνεύῃ, ἀλλὰ νὰ κινήσῃ πόλεμον διὰ πολλὰ πράγματα ἀναγκαῖα, ὁποῦ ἐλογίαζε. τὸ μὲν πρῶτον καὶ κυριώτερον ὁ φόβος ὁποῦ εἶχεν ἀπὸ τὸν Σελήμ. Διότι ὁ Σελὴμ, ἀφ᾽ οὗ ἐπάτησε τὴν Περσίαν, καὶ ἐπολέμησε καὶ ἐδίωξε τὸν Ἰσμαὴλ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Περσίας, καὶ γυρίζόμενος

ἐκεῖθεν ἐπῆρε τὴν χώραν τῶν Ταύρων, ἐκυρίευσε τὴν Βασιλείαν τῶν Ἀλανδῶν, καὶ πάντοτε εἰς ὅλα εἶχε τὴν τύχην βοηθόν. ἐμεγαλύνθη πολλὰ, καὶ εἰς ὅλους ἔγινε φοβερὸς, μάλιστα ὁποῦ καίτινες κολακεύοντές τον, τὸν ἔλεγαν Μέγαν Ἀλέξανδρον, ὅτι εἰς ὀλίγον θέλει καταςαθῇ εἰς τὴν ἀξίαν καὶ μεγαλειότητα, καὶ ἐξουσίαν ἐκείνου, καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι Βασιλεῖς κοιμῶνται, καὶ αὐτὸς κατὰ μικρὸν πολεμῶντας καὶ νικῶντας, θέλει γένει Αὐτοκράτωρ ὅλου τοῦ Κόσμου. Ὅθεν καὶ ὁ Καμψὼν, ἢ φοβούμενος, ὡς εἴπομεν, ἢ καὶ φθονῶντας τὴν τύχην τοῦ Σελὴμ, ἢ καὶ ὀργιζόμενος εἰς τὰ καμώματά του, ὁποῦ ἐφόνευσε καὶ ἐξωλόθρευσεν ὅλον τὸ γένος τῶν Ὀτμάνων, ἔκεινεν εἰς τὸν ἑαυτόν του νὰ φιλιωθῇ μὲ τοὺς Πέρσας, νὰ πολεμήσῃ μαζὶ μὲ ταύτους αὐτὸν τὸν Σελὴμ, νὰ ταπεινώσῃ τὴν ὑπερηφάνειάν του, καὶ νὰ τὸν παιδεύσῃ εἰς τοὺς πολλοὺς φόνους ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὸ γένος του. Ὅθεν, ὅταν ἦλθαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἀποκρισάριοι τοῦ Ἰσμαὴλ Σοφῆ, τοῦτο τοὺς ὑπεσχέθη, καὶ τοιαύτας συμφωνίας ἔκαμεν, νὰ εἶναι βοηθὸς τοῦ Ἰσμαὴλ, καὶ ἐχθρὸς τοῦ Σελὴμ. Ὁ γοῦν Καμψὼν, καὶ ὅλοι οἱ Τζερκέζιδες, κρατοῦντες τὴν Βασιλείαν τοῦ Μισηρίου τυραννικῶς, καὶ ἁρπακτικῶς, ὡς πρότερον ἐδείξαμεν, ἐφοβοῦντο πάντοτε. διὸ καὶ τώρα ὁ Καμψὼν περισσότερον ἐφοβεῖτο, ἵνα μὴ ἐλθὼν ὁ Σελὴμ εἰς τοὺς Πέρσας, καὶ νικήσας αὐτοὺς, θέλει γυρίσῃ νὰ πάρῃ τὴν Συρίαν, καὶ ἐκεῖθεν τὴν Δαμασκὸν, καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ αὐτὸ τὸ Μισῆρι. διότι, ἐὰν μόνον νὰ φθάσῃ εἰς τὰ σύνορα, ὅλος ὁ λαὸς τυραννημένοι καὶ δουλωμένοι ὄντες εἰς τοὺς Τζερκέζους, προστρέχουν εὐθὺς εἰς τοὺς Τούρκους καὶ ἀποςατίζουσι. περισσότερον δὲ τὸν ἐθάῤῥυναν τὰ λόγια τοῦ Ἀλανδόχου Υἱοῦ τοῦ Ἀχμὲτ, τὸν ὁποῖον εἴπαμεν πρότερον πῶς ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν, φονευθέντος τοῦ Πατρός του, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Μισῆρι. ὁ ὁποῖος τότε εἶχε τρεῖς χρόνους εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Καμψὼν, κυβερνώμενος καὶ θεραπευόμενος Βασιλικῶς. Ἀκόμι καὶ τὸ ἄλλο παιδὶ τοῦ Ἀλανδῶν Βασιλέως, φυγάτον ὂν καὶ αὐτὸ, καὶ εὑρισκόμενον εἰς τὸν Καμψὼν διὰ φύλαξιν, ὑστερημένον ἀπὸ τὸν Σελὴμ, καὶ τοῦ Πατρὸς, καὶ τῆς βασιλείας, καὶ παντὸς τοῦ πατρικοῦ του. Ταῦτα τὰ δύο παιδία, ὡς ἀδικηθέντα μεγάλως ὑπὸ τοῦ Σελὴμ, ἔκλαιον πάντοτε ἔμπροσθεν τοῦ Καμψὼν, καὶ μετὰ θερμῶν δακρύων ἐζήτουν ἐκδίκησιν παρ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς Προεςοὺς καὶ μεγάλους Ἄρχοντας τοῦ παλατίου τοῦ Καμψὼν, σκύπτοντες πάντοτε καὶ προσκυνοῦντες αὐτοὺς εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους, καὶ ζητοῦντες ἔλεος. Ὅθεν καὶ πολλάκις αὐτοὶ οἱ Ἄρχοντες ἀνάφεραν εἰς τὸν Καμψὼν νὰ μὴν ἀμελήσῃ νὰ κάμῃ τὴν δικαίαν ἐκδίκησιν εἰς τούτους τοὺς δύο νέους, τοὺς ὁποίους καθένας βλέποντας, καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν νὰ ςέκωνται εἰς τὸ παλάτιον μὲ σχῆμα ἐλεεινὸν, τὸν ἐκίνα εἰς δάκρυα ἡ συμπάθεια. Ἔλεγον δὲ πρὸς τὸν Καμψὼν ὅλοι οἱ Τζερκέζιδες ἐξάπαντος νὰ κινήσῃ πόλεμον μὲ τὸν Σελὴμ, καὶ

τοῦτο

τοῦτο τὸν ἐσυμβούλευον πολλάκις εἰς ἐκδίκησιν τούτων τῶν δύο νέων. καὶ ἐὰν αὐτὸς εἶναι γηραιὸς, καὶ δὲν δύναται, ἀλλὰ τὸ στράτευμά του εἶναι ἰσχυρὸν καὶ πολεμικὸν, καὶ μόνον κυβερνώμενον μὲ τὴν πρᾶξιν καὶ φρόνησίν του, θέλει κάμει μεγάλαις καὶ λαμπραῖς νίκαις. οἱ γὰρ Τζερκέζιδες ἐνόμιζον τοὺς λόγους τους ἀνδρειωμένους καὶ ἐπιτηδείους εἰς τὰ πολεμικὰ, παρὰ ἄλλο γένος, καὶ ὅτι μηδένα φουσάτον, ὅσον καὶ ἂν εἶναι, δὲν θέλει τοὺς νικήσει ποτέ. Α᾽νέβησαν δὲ εἰς τοιοῦτον ὑπερήφανον καὶ ἀλαζόνα λογισμὸν ἀπὸ τὸν καιρὸν, ὁποῦ ἔχοντες Α᾽ρχηγὸν τὸν Καθούγιον, μὲ πολλὰ ὀλίγον λαὸν ὁποῦ εἴχασιν, ἐνίκησαν εἰς τὴν Καραμανίαν τὸν Σουλτὰν Μπαγιαζίτην μὲ ὅλον του τὸ φουσάτον. Καὶ πάλιν δεύτερον τὸν αὐτὸν ὁμοίως εἰς τὴν Ταρσὸν, ὅτε τοῦ ἐπήρασι σκλάβους δύο μεγάλους Πασάδες τὸν Μεσὴθ Παλαιολόγον, καὶ τὸν Χερσεόγλην, γαμβρὸν τοῦ Μπαγιαζίτη. Ταῦτα λογιζόμενοι οἱ Τζερκέζοι, ἐσυμβούλευον τὸν Καμψὼν νὰ κάμουσι πόλεμον μὲ τὸν Σελὴμ. εἰς ταῦτα καὶ ὁ Καμψὼν ἐλπίζων, ὅτι δηλαδὴ σμίγοντας μὲ τοὺς Πέρσας, θέλει ταπεινώσει τὸν Σελὴμ, καὶ νὰ τοῦ πάρουσιν ὅλην τὴν Α᾽νατολὴν, νὰ τὴν μοιράσουσι τῶν δύο υἱῶν τοῦ Α᾽χμὲτ, τοῦ Α᾽μωράτη, γαμβροῦ τοῦ Ι῾σμαὴλ, καὶ τοῦ Α᾽λαδινοῦ, ὁποῦ ἦτον μετ᾽ αὐτὸν τὸν Καμψών. Α᾽κόμι νὰ δώσουσι καὶ τὴν Βασιλείαν τῶν Α᾽λανδῶν τοῦ ἄλλου παιδίου τοῦ Α᾽λανδῶν Βασιλέως, καὶ οὕτω νὰ τοὺς ἔχουσι φίλους καὶ γείτονας, νὰ μὴ φοβοῦνται παντελῶς, περνῶντες τοῦ λοιποῦ εἰρηνικῶς. Α᾽λλ᾽ ὅμως ὁ Καμψὼν ἀπ᾽ ὅλους εὑρέθη γελασμένος μὲ τοιαύταις φαντασίαις, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ καινουργώσῃ μὲ τὸν Σελὴμ ταῖς ἀγάπαις, ὁποῦ μὲ τὸν Πατέρα του τὸν Μπαγιαζίτην ἔκαμεν ὕστερα, (ἐζήτησε γὰρ καὶ τοῦτο ὁ Σελὴμ τότε ἀπὸ τὸν Καμψὼν) ἀλλὰ ἀπεκρίθη τῶν Α᾽ποκρισαρίων, λέγων πρὸς αὐτοὺς τοιαύτας ἀποκρίσεις.

Α᾽πόκρισις τοῦ Καμψὼν πρὸς τοὺς Α᾽ποκρισαρίους τοῦ Σελήμ.

ΕΙ῎ναι συνήθεια παλαιὰ τῶν Σουλτάνων τοῦ Μισηρίου, ὅτι αὐτοὶ ἔχουσιν ὅλα τὰ πρωτεῖα εἰς ὅλους τοὺς βασιλεῖς τῆς πίστεως τοῦ Μωάμεθ, νὰ εἰρηνεύουσι τοὺς πολέμους καὶ τὰ σκάνδαλα, ὁποῦ ἔχουσιν οἱ ἄλλοι Βασιλεῖς τῆς πίστεώς μας. καὶ ἐγὼ ἄλλο δὲν ἐπιθυμῶ, καὶ ἄλλο δὲν σπουδάζω, παρὰ νὰ εἶναι πάντοτε ὁμόνοια καὶ ἀγάπη ἀνάμεσόν μας ὡς ὁμόπιστοι. καὶ δι᾽ αὐτὸ τοῦτο ἦλθα ἕως ἐδῶ ἁρματωμένος, μὲ τὰ φουσάτα μου νὰ μεσιτεύσω νὰ κάμουν ἀγάπην καὶ εἰρήνην ὁ Σελὴμ μὲ τὸν Ι῾σμαὴλ, καὶ νὰ μὴ πειράζῃ ὁ Σελὴμ τὰ σύνορα τῶν Περσῶν, καὶ νὰ παύσῃ ἀπὸ ταῖς ἀταξίαις καὶ ἀπὸ τὰ σκάνδαλα. Καὶ εἰ μὲν θελήσῃ, ἤδη καλόν. εἰ δὲ καὶ στέκει εἰς τὴν σκληράν του γνώμην καὶ εἰς τὸ σκάνδαλον, ἐγὼ μὲ πᾶσάν μου προθυμίαν καὶ μὲ πᾶσαν

μου δύναμιν εἶμαι ἕτοιμος νὰ βοηθήσω τῶν Περσῶν, τὸ ὁποῖον θέλει εἶσαι τιμὴ καὶ ὄφελος τοῦ Ἰσμαὴλ, ὄνειδος δὲ καὶ ζημία τοῦ Σελὴμ. διότι ἐγὼ ἰξεύρω ἀπὸ καιρὸν πολλὺ τὴν σκληρὰν καὶ ἀπάνθρωπον γνώμην τοῦ Σελὴμ. ὁ ὁποῖος μὲ μεγάλην ἀσπλαγχνίαν ἐφόνευσε τὸν ἐκλεκτὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον τὸν Πατέρα του, καὶ τοὺς θαυμαστοὺς ἄνδρας τοὺς ἀδελφούς του, καὶ ἀνέψιά του ὅλα χωρὶς Θεοῦ φόβον καὶ ἐντροπὴν ἀνθρώπων. Καὶ ποτὲ δὲν παύει φονεύοντας ἐκλεκτοὺς καὶ ἐξακουστοὺς ἀνθρώπους τοῦ φουσάτου του, ἀλλὰ μήτε θέλει παύσει ποτὲ ἡ σκληρά του γνώμη τρέχωντας εἰς κακόν. διατοῦτο ἀποφασιστικῶς θέλετε τοῦ εἰπεῖ, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ζήτημα ὁποῦ τοῦ ζητῶ. Ἂν θέλη τὴν ἀγάπην μου, νὰ κάμη ἀγάπην μὲ τὸν Ἰσμαὴλ, καὶ νὰ μὴ πειράζη τῶν Περσῶν τὰ σύνορα. ἀκόμι νὰ στρέψη τοὺς τόπους, καὶ τὴν Βασιλείαν τῶν Ἀλανδῶν, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀλανδόλου, ὁ ὁποῖος καθ᾽ ἑκάστην στέκεται ἔμπροσθέν μου μὲ πικρὰ δάκρυα, ὡς ἠδικημένος καὶ ὑστερημένος τοῦ Πατρὸς καὶ τῆς Βασιλείας. Καὶ εἰμὲν θελήση οὕτως, ὄχι μόνον θέλει ἔχει εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐδικήν μου ἀγάπην καὶ βοήθειαν, καὶ θέλει λείψει καὶ ἀπὸ κινδύνους πολέμων.

Ἀπόκρισις τῶν Ἀποκρισαρίων πρὸς τὸν Καμψών. καὶ ὅτι ἐστράφησαν εἰς τὸν Σελήμ.

ΟἹ δὲ Πρέσβεις, ὁποῦ ἴξευραν καλὰ τὴν γνώμην τοῦ Σελὴμ πῶς δὲν εἶναι κανένας τρόπος ὁποῦ νὰ τὸν ἐμποδίση νὰ μὴν ἔλθη εἰς τὴν Περσίαν, μήτε ἤθελε κάμη ποτὲ ἀγάπην μὲ τὸν Ἰσμαὴλ, μήτε μὲ παρακαλέματα, μήτε μὲ φοβερισμοὺς κανενὸς διὰ νὰ μισέψουσιν ἐκεῖθεν τὸ συντομώτερον, ἄρχισαν μὲ κάποια λόγια πλαστὰ, καὶ ὄχι ἀληθινὰ νὰ ἀπατοῦσι καὶ νὰ γελοῦσι τὸν Καμψὼν λέγοντες οὕτως. Ἀληθινὰ ἡ βουλὴ καὶ τὰ λόγιά σου εἶναι δίκαια καὶ καλὰ, καὶ φρόνιμη καὶ γνωστικὴ εἶναι ἡ γνώμη σου. διότι εἶναι καλὸν νὰ γένη εἰρήνη, καὶ πρᾶγμα θεάρεστον νὰ λείψουσιν αἱ αἱματοχυσίαι καὶ οἱ φόνοι, νὰ μὴ φονεύωνται ἀναμεταξύ τους τόσοι Μουσουλμάνοι καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς νὰ καταπείσωμεν τὸν Σελὴμ νὰ τὸ κάμη. καὶ βέβαια θέλει κάμει τὸν λόγον μας. διότι μέσα εἰς τὸ Ντιβάνι του δὲν εἶναι ἄλλοι νὰ τοὺς ἔχη εἰς βουλὴν καὶ ἐρώτησιν, παρὰ ἡμεῖς οἱ δύο. Καὶ δὴ λοιπὸν ἂς εἶσαι βέβαιος, πῶς ὅ,τι τοῦ εἴπουμεν ἡμεῖς τὸ κάμνει, ὅτι καὶ εἰς ἄλλαις πολλαῖς μεγάλαις ὑποθέσες ὁποῦ μᾶς ἐσυμβουλεύθη, εἴτι τοῦ εἴπαμεν τὸ ἔκαμε καὶ δὲν τὸ ἀθέτησε. λοιπὸν καὶ τοῦτο θέλει τὸ κάμει. Ἀλλὰ ταῦτα ἔλεγον, διὰ νὰ εὔγουσιν ἐκεῖθεν τὸ γοργότερον, νὰ φθάσουσιν εἰς τὸν Βασιλέα νὰ τοῦ εἰποῦσι τὴν γνώμην τοῦ Καμψὼν, ὅτι εἶναι ὅλως διόλου ἀποφασισμένος νὰ ἔλθη ἐπάνω του μὲ πόλεμον, καὶ νὰ σκεφθῆ καὶ αὐτὸς τὸ, τί ἔχει νὰ κάμη.

Ὅπως

Ὅπως ἐσράφησαν οἱ Ἀποκρισάριοι εἰς τὸν Σελὴμ, καὶ περὶ τοῦ Χαλεπίου.

Ο῞Υ῞τω λοιπὸν οἱ Πρέσβεις ἐσράφησαν ἀπὸ τὸν Καμψὼν εἰς τὸν Σελὴμ, τὸν ὁποῖον ηὑρήκασιν εἰς τὴν Καισάρειαν, κοντότερα ἀπ' ἐκεῖ ὅπου τὸν ἀφήκασιν. ὁμοίως καὶ ὁ Καμψὼν ἐσυκώθη ἀπὸ τὸν Ὀρόντην ποταμὸν, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Χαλέπι, καὶ ἐτζύπωσεν ἀπ' ἔξω. Ἐτοῦτη ἡ χώρα τὸ Χαλέπι δὲν εἶναι παλαιὰ, ὅτι ἐκτίσθη εἰς τὸν καιρὸν Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου ἀπὸ κάποιον Αὐθέντην, ὁποῦ εἶχεν αὐτὸς ὁ Ἰουλιανὸς εἰς τὴν Συρίαν. ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου ὠνομάσθη Ἀλέπι, ὅτι ἐκεῖνον τὸν ἤλεγαν Ἀλέπιον. Καὶ διὰ νὰ εἶναι ἄνθρωπος θαυμασὸς καὶ εἰς τοὺς πολέμους καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν κυβέρνησιν, κτίζωντας αὐτὴν τὴν χώραν μὲ ὁρισμὸν τοῦ Ἰουλιανοῦ, ὠνομάσθη εἰς τὸ ὄνομά του. Αὕτη ἡ χώρα ηὑρίσκεται σιμὰ εἰς τὸν ποταμὸν, Σίγγαν λεγόμενον, ὁ ὁποῖος καταβαίνει ἀπὸ τὸ Πιέριον Ὄρος, τὸ νῦν λεγόμενον Ἀραβικῶς Ἄμεον. Ταύτην τὴν χώραν ἔκτισεν ὁ Ἀλέπιος ἀπὸ τὰ χαλάσματα τῆς Ἱεραπόλεως. Ἐκατάκαυσαν δὲ ταύτην οἱ Σκύθαι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Γιαλοῦ, ὅταν οἱ Σκύθαι ἐκατάφθειραν ὅλην τὴν Ἀσίαν, ἔχοντες Ἀρχηγὸν αὐτὸν τὸν Γιαλὸν, ὁπόταν καὶ οἱ Χριστιανοὶ Βασιλεῖς τῆς Φραγγίας ἐπολεμοῦσαν νὰ πάρουν τὴν Συρίαν καὶ τὴν Παλαιστίνην. ὕστερον δὲ πάλιν ἀνεκαινίσθη, καὶ εἶναι χώρα πολυάνθρωπος εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κατοικημένη ὑπὸ Τουρκῶν, καὶ Ἀράβων Χριστιανῶν, καὶ εἶναι καταγώγιον Ἀρχόντων πραγματευτῶν τῆς Φραγγίας ὅλης, ἔχουσα πραγματείαν πλουσιωτάτην τὰ μετάξια.

Ὅπως ὁ Σελὴμ ἡτοιμάσθη νὰ ὑπάγῃ κατὰ τοῦ Καμψὼν.

Ἀ'Φ' οὗ λοιπὸν οἱ Ἀποκρισάριοι ἔφθασαν εἰς τὸν Σελὴμ, καὶ ὁ Σελὴμ ἔμαθε τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Καμψὼν καὶ τὴν δύναμίν του, καὶ τὴν ἑτοιμασίαν του, καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ φουσάτου του, πόσος εἶναι, καὶ ὅτι ἐξουσιασικῶς, καὶ μὲ φοβέραις τὸν προστάσσει ἐκεῖνος ὁ ὑπερήφανος γέρων νὰ κάμῃ ἀγάπην μὲ τοὺς Πέρσας, καὶ ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ κάμῃ πόλεμον μὲ ταῦτον, ἠβουλήθη νὰ μὴ πάγῃ κατὰ τῶν Περσῶν, ἀλλὰ κατεπάνω αὐτοῦ τοῦ Καμψὼν. διότι δὲν τοῦ ἐφαίνετο καλὸν νὰ ὑπάγῃ κατὰ τῶν Περσῶν, ἵνα μὴ προφθάσῃ ὁ Καμψὼν εἰς τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὸν ἐμποδίσῃ, βοηθῶντας τοῦ Ἰσμαὴλ Σοφῆ. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος δὲν ἐλογίαζε νὰ εἶναι τιμή του νὰ ἀφίσῃ τὸν πόλεμον, καὶ νὰ σκορπίσῃ τὸ πολυάνθρωπον ἐκεῖνο φουσάτον, ὁποῦ μὲ πολλαῖς ἔξοδαις ἐμάζωξε διὰ τοὺς φοβερισμοὺς καὶ τὰ λό-

για ενὸς ὑπερηφανε. διὰ τετο ἔκαμε σχῆμα πῶς τάχα ὑπάγει εἰς τὴν Περσίαν. κ̀ διὰ νὰ ἀκεσθῆ ἡ φήμη κ̀ νὰ βεβαιωθῆ κ̀ ὁ Καμψὼν, ἔστειλε μερικὸν στράτευμα ἐμπροσθὰ εἰς τὰ σύνορα τῆς Περσίας, εἰς μίαν χώραν ὁπε λέγεται Σίβα, ἡ πάλαι λεγομένη Σεβάστα. Ἐτετη ἡ χώρα εἶναι ἐκεῖ ὁπε ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἐμποδίζεται νὰ τρέχῃ ἀπὸ ἕνα βενὸν ὁπε λέγεται Ἄμανον. κ̀ διὰ τετο, ἐξαπερνῶντας τετο τὸ βενὸν, χύνεται εἰς τες κάμπες τῆς Μεσοποταμίας, τῆς νῦν λεγομένης Γιαργεμπεκέρ. Ὕστερον δὲ φθάνωντας κ̀ ὁ Σελὴμ εἰς αὐτὴν τὴν Σίβαν, ἀπόφασισε νὰ γυρίσῃ ὀπίσω μὲ ἕνα γοργὸν δρόμον, κ̀ περνῶντας ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ βενὸν αὐτὸ τὸ Ἄμανον, νὰ πέσῃ ἔξαφνα εἰς τες Κάμπους τοῦ Ἀλεπίε εἰς τὸν Καμψών.

Λόγοι παρακινητικοὶ τε Συλτὰν Σελὴμ πρὸς τὸν λαόν τε.

ΚΑὶ δὴ λοιπὸν ἄρχισε νὰ ἀποκαλύπτῃ τὸν σκοπόν τε, κ̀ τὴν νέαν ἐκείνην βελὴν εἰς τες Γιαννιτζάρες, λέγωντας ἔτω. Φαίνεταί με νὰ εἶναι πρᾶγμα ἀναγκαῖον νὰ γυρίσωμεν ὀπίσω ἔξαφνα νὰ ταπεινώσωμεν τὴν ὑπερηφάνειαν τε Καμψών. ὁ ὁποῖος δίχως ἀφορμὴν ἀδίκως μὲ ἀσκέρι πολὺ ἀπὸ τὸ Μισῆρι, κ̀ ἦλθεν εἰς τὸ Ἀλέπι μὲ σκοπὸν νὰ βοηθήσῃ τὴν Περσῶν, κ̀ νὰ πολεμήσῃ μὲ τες λόγες μας. Εἶναι δὲ τὸ πρᾶγμα κατὰ πολλὰ εὔκολον νὰ γένῃ, ἐὰν ἐσεῖς θέλετε νὰ μὴ βαρεθῆτε κόπον κ̀ κακοπάθειαν, νὰ περάσωμεν τετο τὸ βενὸν τε Ἀμανε μὲ τὸν γοργότερον δρόμον ὁπε νὰ δυνώμαθεν, νὰ φθάσωμεν ἔξαφνα, πρὸ τε νὰ μᾶς χροικήσῃ ὁ Καμψὼν νὰ ἑτοιμασθῆ. διότι ἕως τώρα ἐκεῖνος κάθεται ξενοιασμένος, ἐπειδὴ ἔμαθεν ἀπὸ ταῖς βίγλαις, πῶς ἡμεῖς ἐπεράσαμεν ἐμπροσθὰ, κ̀ ἤλθαμεν ἕως ἐδῶ, ὅπε εἶναι τὰ σύνορα τῆς Περσίας. Ἀλλὰ κ̀ ἐὰν λογιάσωμεν καλὰ εἰς τὸν νεν μας πῶς οἱ Τζερκέζοι τὴν σήμερον δὲν εἶναι διὰ νὰ τες φοβεμαθεν. διότι ἕνα καιρὸν ἦτον ἀνδρεῖοι πολεμισαὶ, ὅταν εἶχον Βασιλέα τὸν Καθεγιον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶχε στρατιώτας παλαιὲς κ̀ καλὲς, κ̀ διδαγμένες εἰς ἄκρον τὰ πολεμικὰ, μὲ τὸ νὰ κάμῃ συχνὲς πολέμες. Ἀλλὰ ταῦτα εἰς τὸν καιρὸν τετε τε Καθεγιε. ἀλλὰ τώρα εἶναι ὅλοι ὀκνηροὶ κ̀ δειλοὶ εἰς τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ ἔχεσι πολὺν καιρὸν ὁπε πόλεμον δὲν ἔκαμαν, μήτε κἂν ἤκεσαν πόλεμον εἰς τὰ σύνορά τες. κ̀ ἄλλο δὲν ἠξεύρεσι, παρὰ φαγὶ κ̀ ποτὸν, ἀνάπαυσιν κ̀ παιγνίδια. κ̀ νὰ ἡμερώνεσιν ἄλογα, νὰ παίζεσιν ἐπάνω εἰς ταῦτα, ὡσὰν Μπεχλιβάνιδες, ἀλλὰ νὰ πολεμήσεσι μὲ ταῦτα δὲν ἠξεύρεσι. Καὶ διὰ τετο πέφτοντας εἰς αὐτὲς χωρὶς νὰ ἔχεσι καμίαν πρόβλεψιν, ἢ ἑτοιμασίαν πολεμικὴν, ἢ φεσάτον περισσὸν, δὲν πρέπει νὰ τες φοβεμαθεν. διότι ἔτζι μᾶς ἔδειξε καὶ τὸ Φάλι, ὁπε ἔρρηξαν οἱ Γραμματισμένοι μας,

ἐκεῖ

ἐκεῖ ὁποῦ ἔκοπταν τὰ κουρμπανιά μας, ὅτι καθόλου νὰ μὴ φοβούμεθεν, ἀλλὰ θαῤῥετὰ νὰ πολεμήσωμεν τοὺς ἐχθρούς μας. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μεγαλοδύναμος Θεὸς δίδει τὴν νίκην ἐκείνου, ὁποῦ μὲ δικαιοσύνην πολεμεῖ τὸν ἐχθρόν του. ὅμως εἶναι καὶ εἰς τὸ ἐδικόν μας χέρι, ἐὰν μὲ προθυμίαν πολεμήσωμεν. τὸ ὁποῖον ἐσεῖς πάντοτε ἐκάνετε, καὶ ἄλλο δὲν ἠγαπήσατε ποτέ σας, παρὰ νὰ ἀποθάνετε τιμημένοι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ αὐθεντός σας.

Ταῦτα λέγων ὁ Βασιλεὺς, οἱ Γιαννήτζαροι ὅλοι ὁμοφώνως ἄρχισαν νὰ λέγουν πρὸς αὐτόν. Εἰς τὴν ἐξουσίαν σου εἶναι καὶ ἡ ζωή μας καὶ τὰ κορμία μας. σύρε λοιπὸν καὶ φέρε μας ὁποῦ θέλεις. διότι ἕτοιμοι εἴμεσθεν μὲ πᾶσαν προθυμίαν νὰ ὑποφέρωμεν διὰ τὴν ἀγάπην σου πᾶσαν κακοπάθειαν καὶ κόπον. Τότε λοιπὸν ἄρχισε νὰ ἐξετάζῃ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ βουνοῦ ἐκείνου διὰ ταῖς στράταις, ὅτι ἡτοίμασε τὸ στράτευμα νὰ τὸ περάσῃ ἀπὸ τρεῖς δρόμους. διὰ τοῦτο ἔπεμψεν ἐμπροσθὰ, μοιράζωντας τοὺς Μπαλταντζίδες εἰς τρεῖς συντροφίαις, νὰ κόπτουσι τὸν λόγγον μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ τόπου ἀπὸ τρεῖς τόπους, νὰ κάμουσι τρεῖς δρόμους. καὶ ὁποῦ εἶναι κακὸς ὁ τόπος νὰ τὸν ἰσάζουσιν, ὅσον νὰ περνοῦσι τὰ ἄλογα καὶ τὰ καμήλια. Ἔπειτα ἔταξε νὰ κάμῃ ἕνα μεγάλον χάρισμα, μοιράζωντας ἄσπρα εἰς ἐκείνους, ὁποῦ ἤθελαν βοηθήσῃ νὰ περάσουσι ταῖς λουμπάρδαις ἀπὸ τὸ βουνόν. αἱ ὁποῖαι ἦσαν μικραὶ μὴ χωροῦσαι μεγαλήτερον βόλι ἀπὸ ἕνα νεράντζι. διὰ τοῦτο οἱ Γιαννήτζαροι ἀλλάσοντες ἕνας τὸν ἄλλον, ἄλλαις μὲν ἔσυραν μὲ σχοινία, ταῖς ἐλαφρότεραις δὲ ἐσήκωναν καὶ εἰς τοὺς ὤμους τους, καὶ ἔτζι μὲ δυσκολίαν ταῖς ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὸ βουνόν.

Καὶ τότε ἦτον νὰ ἰδῇ τινὰς τὴν προθυμίαν τῶν Γιαννιτζάρων, καὶ τὸν κόπον ὁποῦ ἔκαναν νὰ κόπτουσι τοὺς λόγγους, νὰ ἰσάζουσι τὸ βουνὸν, νὰ ἀνοίγουσι δρόμους διὰ νὰ σέβουσιν εἰς τόπον ὁποῦ ποτὲ δὲν ἐπάτησαν, νὰ ἁρπάζουσι καὶ νὰ κουρσεύουσι, καὶ μάλιστα τοιοῦτον τόπον, τὸν ὁποῖον εἴχασι πάντοτε διὰ φήμης ὡς πλούσιον καὶ πολυτελῆ. ὥστε ὁποῦ εἰς πέντε ἡμέραις ἐπέρασαν ἐκεῖνο τὸ μεγάλον βουνὸν τοῦ Ταύρου, καὶ ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορα καὶ κάμπους τοῦ Ἀλεπίου. Τοῦτο τὸ βουνὸν, ὁποῦ λέγεται Ταῦρος, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Παμφυλίαν, καὶ ἁπλωμένον κατὰ μάκρος, φθάνει ἕως τὸν Εὐφράτην ποταμόν. ἐκεῖ δὲ εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἀλλάσσει τὸ ὄνομα, καὶ λέγεται ὄρος Ἀμανόν. Τὸ Δυσικὸν μέρος τούτου τοῦ βουνοῦ, τὸ κατὰ τὴν θάλασσαν, εἶναι κάμποι πολλοὶ, καὶ αὐτὸς ὁ τόπος λέγεται Κιλικία. τὴν σήμερον λέγεται Καραμανία, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐκεῖ ἄνθρωποι, ὄχι πλέον Κίλικες, ἀλλὰ Καραμανίδες λέγονται. Ὠνομάσθη δὲ ὁ τόπος οὗτος Καραμανία ὕστερον δι' αἰτίαν τοιαύτην. Αὐτὸ τὸ βουνὸν ὅλον ὁ Ταῦρος φαίνεται ἀπὸ μακρὰν μαῦρον, ὡσὰν καϊμένον, ὅθεν καὶ ὠνομάσθη μαῦρον. λέγεται δὲ τὸ μαῦρον Τουρκικῶς Καρά. καὶ ἐκ τούτου ἔλαβε καὶ τὸ βουνὸν καὶ οἱ ἄνθρωποι τὴν ὀνομασίαν, ἤγουν οἱ κατοικοῦντες τὸ μαῦρον Ἀμανὸν βουνόν. Τοῦτο τὸ Ἀμανὸν, μέρος ὂν καὶ κόμμα τοῦ Ταύρου, φθάνει ἕως τὴν θάλασσαν εἰς τὸν Ἰσικὸν λεγόμενον Κόλπον, τὸν ἀντικρὺ Κύπρου, ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἀλυ-

κῆς. Εἶναι δὲ τοῦτο ἡμερώτερον βουνὸν, καὶ χαμηλότερον, καὶ γεωργημένον ὑπὸ τῶν Καραμιώνων αὐτῶν. Καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ βουνὸν περνῶντας τὸ ἄλλο τὸ μεγάλον τοῦ Ταύρου, ἐκατέβη ὅλον τὸ φουσάτον τοῦ Σελήμ, καὶ ἐχύθησαν ἔξαφνα εἰς τὴν Συρίαν, καὶ εἰς τοὺς κάμπους τοῦ Χαλεπίου. Ἦτον δὲ ὁ Σασοβάρογλης, ὁποῦ ἐπροείπαμεν, καὶ ἦτον Στρατηγὸς πρῶτος τοῦ Ἀλανδόλου, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἐπρόδωσεν εἰς τὸν Ἰσμαὴλ ἀποστατήσας ἐξ αὐτοῦ. ἦτον, λέγω, εἰς τὸν τόπον τοῦ. Ὁ δὲ Σελὴμ, ἀφ' οὗ ἔβαλε σκοπὸν νὰ γυρίσῃ κατὰ τοῦ Καμψὼν, ἔγραψεν αὐτοῦ τοῦ Σασοβάρογλη νὰ εὔγῃ μὲ ὅλην του τὴν στρατείαν νὰ πλακώσῃ ἔξαφνα τὸ ἄλλο μέρος τοῦ βουνοῦ, νὰ πιάσῃ ἀνθρώπους νὰ μάθῃ ποῦ εἶναι ὁ Καμψὼν τεντωμένος, καὶ νὰ κλείσῃ καὶ τοὺς δρόμους νὰ μὴν ἀφίνῃ νὰ περνοῦσιν ἄνθρωποι πρὸς τὴν Συρίαν, διὰ νὰ μὴ τοῦ δώσουσι λόγον διὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ Σελήμ. Οὕτω δὴ τὸ λοιπὸν καὶ μὲ τοιαύτας τέχνας καὶ μηχανὰς ἐκατασκεύασεν ὁ Σελὴμ νὰ ἔλθῃ ἔξαφνα εἰς τὸν Καμψών.

Συμβουλαὶ μάταιαι τοῦ Καμψὼν, πῶς νὰ ἐπιχειρισθῇ τὸν πόλεμον.

Ὁ Τοίνυν Καμψὼν, ὡς ἄγνωστος καὶ μωρὸς, καὶ εἰς τὰ πολεμικὰ ἀπαίδευτος, ὁ ὁποῖος ἐλογίαζε μὲ τὰ λόγια μόνον τὰ ὑπερήφανα ὁποῦ ἐμήνυσε τοῦ Σελὴμ νὰ τὸν ταπεινώσῃ, καὶ νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τὸ θέλημά του καταπεισθῇ, λογιάζωντας πῶς οἱ ἐχθροί του δὲν θέλουσι περάσει ταῖς κορυφαῖς τοῦ Ταύρου, πρὶν παρὰ νὰ τὸ μάθῃ αὐτὸς, ἐγροίκησεν ἔξαφνα πῶς ἔφθασαν κοντά του, ὡς δύο ἡμερῶν δρόμον, ἑκατὸν χιλιάδες φουσάτον τοῦ Σελήμ. Καὶ τότε, ὡς ἀπαίδευτος ἀπὸ πολέμους, ἄρχισε νὰ μικροψυχῇ, καὶ νὰ δειλιάζῃ, καὶ νὰ συγχίζεται, μὴν ἠξεύρωντας τί νὰ κάμῃ, ἢ νὰ δράμῃ εἰς τόπον σίγουρον νὰ φυλαχθῇ, ἢ νὰ σταθῇ νὰ πολεμήσῃ, νὰ μὴν ἐντροπιασθῇ φεύγωντας. Ἐπάλευε λοιπὸν μεταξὺ δύο λογισμῶν, ἢ τὴν ζωὴν νὰ φυλάξῃ μὲ ἐντροπὴν, ἢ τὴν τιμήν του νὰ γυρέψῃ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του. Τέλος πάντων οἱ Ἄρχοντές του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔκαμαν Βασιλέα διὰ νὰ προμαχῇ καὶ νὰ προπολεμῇ τοῦ φουσάτου εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ ὄχι νὰ φεύγῃ εἰς καιρὸν χρείας καὶ κινδύνου, τὸν ἐσυμβούλευαν νὰ πολεμήσῃ καὶ νὰ ἀποθάνῃ μὲ τιμὴν, καὶ νὰ μὴ καταισχύνῃ τὸ γένος τῶν Τζερκέζων, ἐξακουστὸν καὶ περίφημον εἰς τὴν ἀνδρείαν, καὶ εἰς τοὺς πολέμους περισσότερον ἀπὸ τετρακοσίους χρόνους καὶ ἐδόθεν τιμημένον.

Συμβουλὴ Γιαβούρδου τοῦ Γαζέλ.

Ἀ'Νάμεσα εἰς τοὺς ὁποίους Συμβούλους ἦσαν κάποιοι, ὁποῦ τὸν ἐσυμβούλευον καλὰ καὶ τιμημένα, καὶ μάλιστα κάποιος Γιαβὲρ, τὸ ὄνο-

μάτου Γαζὲλ, ἀναθρεπτὸς τοῦ Καθουγίου, ἄνθρωπος ἐξακουστὸς, καὶ λαμπρὸς εἰς τὰ πολεμικά. Οὗτος ἐκυβέρνα τὰ σύνορα τοῦ Βουνοῦ τοῦ Ἀμανοῦ, ὁποῦ εἴπαμεν, καὶ τὴν Ἀπάμειαν, καὶ ὅπου τοῦ ἔλεγεν. Ἀληθινὰ εἶναι πρᾶγμα δύσκολον νὰ σταθοῦμεν ἡμεῖς νὰ πολεμήσωμεν πρὸς τοσοῦτον λαὸν τοῦ Σελὴμ, ὀλίγοι ὄντες ἡμεῖς, καὶ μάλιστα εὑρισκόμενοι εἰς τὰ ποδάριά τους, χωρὶς καμίαν ἑτοιμασίαν πολεμικήν. καὶ πάλιν νὰ φύγωμεν ἀπὸ ταύτης εἶναι μεγάλη μας καταισχύνη. Ὅμως φαίνεταί μου τοῦτο νὰ εἶναι καλὸν, νὰ συκωθοῦμεν ἀπὸ τὸ Ἀλέπι νὰ πηγαίνωμεν παραμέσα εἰς τὴν Δαμασκὸν, καὶ οἱ Τοῦρκοι δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ μᾶς ἀκολουθοῦσιν, ἐπειδὴ σύρνουσι ταῖς λουμπάρδαις, καὶ δὲν τρέχουν τὸν δρόμον ἴσα μὲ λόγου μας. Καὶ ὅσον νὰ φθάσουσιν ἐκεῖνοι εἰς τὴν Δαμασκὸν, ἡμεῖς αὐξαίνομεν τὸ στράτευμά μας, κράζοντες καὶ τοὺς ἄλλους Τζερκέζιδες, ὁποῦ φυλάττουσι τὴν Ἰουδαίαν, καὶ τὴν Αἴγυπτον. ἠμποροῦμεν ἀκόμι νὰ πληρώσωμεν καὶ ἄλλους ἀνθρώπους νὰ τοὺς ἀρματώσωμεν. καὶ τὸ Χαλέπι ἔχοντας ἀρκετοὺς ἀνθρώπους διὰ φύλαξιν, ἠμπορεῖ νὰ πολεμήσῃ καμπόσον καιρὸν, ἐπειδὴ λουμπάρδαις μεγάλαις δὲν ἔχουσι νὰ τὸ πάρουσιν εὔκολα. Καὶ εἰς τὸ μέσον, περνῶντας καιρὸς, ἔρχεται καὶ ὁ χειμῶνας, καὶ στενοχωρούμενος ἀπὸ ζωοτροφήματα ὁ ἐχθρός μας ἠμποροῦμεν εὔκολα νὰ τὸν νικήσωμεν. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τοῦ καιροῦ θέλει μᾶς στείλει καὶ βοήθειαν ἀπὸ τὴν Περσίαν ὁ Ἰσμαὴλ Σοφής. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰσμαὴλ, μανθάνωντας πῶς ὁ Σελὴμ εἶναι ἐδῶ, θέλει σέβει αὐτὸς νὰ πατήσῃ τὴν μικρὴν Ἀσίαν. Καὶ ἐὰν μηνύσωμεν καὶ τῶν Χριστιανῶν, θέλουν μᾶς στείλει βοήθειαν, ὅτι πάντες ἐχθρεύονται τὸν Σελὴμ, καὶ θέλουν μᾶς στείλει καὶ ἀπὸ τὴν Ῥόδον λουμπάρδαις προύντζιναις. Κάνοντες λοιπὸν ἔτζι, βάλλοντες καιρὸν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἑτοιμαζόμενοι μὲ καλλίτερην δύναμιν, θέλομεν δυνηθῇ νὰ πολεμήσωμεν μὲ ταῦτον, ὅταν θελήσῃ. διότι τὰ μεγάλα φουσάτα ὁποῦ ἔρχονται ἔτζι ξαφνικὰ μὲ φοβερισμὸν, βάνωντας τινὰς καιρὸν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐμποδίζωντάς τα μικρόντι, πολλαῖς φοραῖς εἰς τὸ ὕστερον ψυχραίνονται, καὶ ἀπομαραίνεται ἡ δύναμίς τους. Λοιπὸν μὴ θελήσῃς νὰ σέβῃς εἰς πόλεμον ἔτζι ἀπερισκέπτως. διότι τὰ σφάλματα τοῦ πολέμου ὁποῦ συμβαίνουσιν ἀπὸ ἀγνωσίαν τοῦ Κυβερνήτου, μήτε αὐτὸς ὁ Θεὸς δὲν δύναται πλέον νὰ τὰ διορθώσῃ.

Περὶ τῆς ἀτάκτου ὑπερηφανείας τῶν Τζερκέζων, καὶ περὶ τοῦ Χαγιάρμπεη, Φλαμπουραρίου τοῦ Ἀλεπίου, ὅτι ἦτον ἐπίβουλος, καὶ προδότης τῶν Καμψών.

Ὁ Γοῦν Γαζὲλ οὕτως μὲ τὰ λόγιά του ἐπαρακίνησε τὸν Καμψὼν καὶ ἄλλους πολλοὺς νὰ κάμουσιν οὕτως, ὡς ἔλεγεν αὐτός. ἀλλὰ ἡ ταραχὴ καὶ ἡ ἄγνωστος προθυμία τῶν Τζερκέζων δὲν ἄφησεν. Ὅτι ἀφόντις ἤκουσαν πῶς

ὁ Σε-

ὁ Σελὴμ ἔρχεται ἐπάνω τους, ἄρχισαν νὰ κάνουσι μεγάλαις χαραῖς καὶ παιγνίδια, καὶ σχεδὸν εἴχασι μεγάλην πανήγυριν, ὑπερηφανευόμενοι πῶς ἦλθε καιρὸς νὰ δείξουσι τὴν ἀρετὴν τῆς ἀνδρείας των, καὶ νὰ ἀποκτήσουσι μεγάλον ὄνομα εἰς τὰ ἄλλα Βασίλεια, ἔχοντες λογισμὸν βέβαιον πῶς θέλουσι νικήσει τὸν Σελὴμ μὲ τὴν πόσην του δύναμιν. λέγοντες, ὅτι ἐκεῖνο, ὁποῦ ἀπὸ πολὺν καιρὸν ἐπιθυμοῦμεν, τώρα ὁ Θεὸς τὸ ἔφερεν εἰς τὸ χέρι μας, ἤγουν νὰ νικήσωμεν τὸν Σελὴμ, καὶ νὰ μεγαλώσωμεν τὸν Βασιλέα μας τὸν Καμψὼν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, ὡσὰν καὶ τὸν Καθούγιον. ἀλλ' οὗτοι οἱ ὑπερήφανοι λογισμοὶ ἦσαν ἀστερέωτοι.

Ἀκόμι καίτινες ἀπὸ τοὺς πρώτους, κολακεύοντες τὸν Καμψὼν, τοῦ ἔλεγαν, νὰ στέκεται μὲ καρδίαν καλὴν, ὅτι ἐκεῖνο ὁποῦ ἔπαθεν ἀπὸ τοὺς Τζερκέζους ὁ Σουλτὰν Μπαγιαζίτης εἰς τὴν Καραμανίαν, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Καθουγίου, ὅταν ἐκατακόπη τὸ περισσότερόν του φουσάτον, ἐκεῖνο τὸ ὅμοιον θέλει πάθει καὶ τώρα ὁ Υἱός του ὁ Σελὴμ, ὅτι χωρὶς ἄλλο θέλει νικηθῇ.

Ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτον ἕνας καὶ ὁ Χαγιάρμπεης, ὁ Φλαμπουράρης τοῦ Ἀλεπίου, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπαρηγόρει μὲ τὸ νὰ τοῦ διηγεῖται τὴν ἀνδρείαν, καὶ τὰς νίκας τὰς παλαιὰς τῶν Τζερκέζων. Ἀλλ' ὅμως οὗτος ὅλως διόλου ἦτον ἐχθρὸς κρυφὸς καὶ ἐπίβουλος τοῦ Καμψὼν, καὶ ἠγάπα τὸν ἀφανισμόν του. διότι προλαβὼν ὁ Καμψὼν, ἐφαρμάκωσε τὸν ἀδελφόν του, ὁ ὁποῖος ηὑρίσκετο εἰς μεγάλην ἐξουσίαν ἀνάμεσα εἰς τοὺς Τζερκέζους. διὰ τοῦτο ὤντας πάντοτε ἐννοιασμένος οὗτος ὁ Χαγιάρμπεης μὴ τὸν φαρμακώσῃ καὶ αὐτὸν, δὲν ἐπλησίαζε ποτὲ εἰς αὐτόν. Καὶ ἕνα καιρὸν ὁποῦ ὁ Καμψὼν, κατὰ τὴν συνήθειαν, ἔκραξεν ὅλους τοὺς Μπέηδες νὰ κάμῃ Ντιβάνι μεγάλον, αὐτὸς ὁ Χαγιάρμπεης μόνον δὲν ἦλθε, προφασιζόμενος πῶς εἶναι ἄῤῥωστος. διότι ἐφοβεῖτο μὴν ἐπιβουλευθῇ καὶ αὐτοῦ τὴν ζωήν του, ὡς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὅθεν ὁ Καμψὼν ἀφοντότες εἶχε κακὴν γνώμην εἰς αὐτόν. διότι εἰς τὸ φλάμπουρον τοῦ Ἀλεπίου, ὁποῦ ἦτον, ἐδοξάσθη ὡς Βασιλεὺς, καὶ παντελῶς ἀλησμόνησε πῶς ἄλλος τὸν ὥριζε, καὶ πάντοτε ἐναντιεῖτο εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ Σουλτάνου. ὅθεν ὁ Καμψὼν ἐγύρευε κατὰ πάντα τρόπον νὰ τὸν θανατώσῃ. Ἀλλὰ βλέποντας τὸν καιρὸν συγχισμένον διὰ τοὺς πολέμους τῶν Τουρκῶν, καὶ Περσῶν, ἐφοβεῖτο νὰ μὴν ἔλθῃ τίποτε σύγχυσις καὶ εἰς αὐτὸν, καὶ ἀποστατήσωσιν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Χαλεπίου, ὅτι καὶ τὸ στράτευμα τοῦ Χαγιάρμπεη, καὶ ὁ λαὸς ὅλος τὸν ἠγάπα περίσσα ὡς καλὸν ἄνθρωπον. ὅμως εἶχε πάντοτε σκοπὸν ὁ Καμψὼν βλέποντας τούτους τοὺς πολέμους, εἰς τί τέλος θέλουσι καταντήσει, καὶ τότε νὰ τὸν θανατώσῃ. Τοῦτος ὁ λογισμὸς καὶ ἡ βουλὴ τοῦ Καμψὼν δὲν ἐλάνθανε τὸν Χαγιάρμπεην, διὸ καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὡς ἐχθρόν του, καὶ τῆς ζωῆς του ἐπίβουλον, ἔβλεπε τὸν Καμψών. διὰ τοῦτο καὶ τότε τὸν ἐσυμβούλευε μετὰ δόλου, λέγοντάς του, ὅτι εἶναι ψεύματα, πῶς ὁ Σελὴμ ἔτζι ἔξαφνα καὶ σύντομα νὰ ἐπέρασε τόσαις κακοτοπίαις τοῦ βουνοῦ τοῦ Ταύ-

ρου καὶ τοῦ Ἀμανοῦ, καὶ νὰ φθάνῃ ἔτζι γοργὰ εἰς τὰ σύνορά μας, καὶ νὰ μὴ τὸ πιστεύῃ παντελῶς, καὶ νὰ μὴ φοβᾶται.

Ὅτι ὁ Χαγιάρμπεης ἔστειλεν εἰς τὸν Σελὴμ, νὰ τοῦ παραδώσῃ τὸ Ἀλέπι.

ΤΟτε κάποιοι τινὲς φίλοι τοῦ Χαγιάρμπεη ἀπορασιστικῶς ἔδωσαν εἴδησιν τούτου, λέγοντές του νὰ κάμῃ τρόπον εἴτι δύναται νὰ φυλάξῃ τὴν ζωήν του, ὅτι ὁ Καμψὼν ἀπὸ ἄλλον δὲν φοβεῖται, μόνον ἀπὸ λόγου του, διὸ καὶ παντοίοις τρόποις ζητᾶ κρυφὰ νὰ τὸν θανατώσῃ. Ὅθεν ὁ Χαγιάρμπεης τὴν νύκτα ἐκείνην ἔστειλεν εἰς τὸν Σελὴμ ἀνθρώπους ἐδικούς του φρονίμους πιστοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς νὰ τοῦ εἰποῦσι τὸ παραπονόν του, καὶ τὴν ἐπιβουλὴν ὅπου τὸν ἐπιβουλεύεται ὁ Καμψὼν, νὰ τὸν θανατώσῃ, ὡσὰν καὶ τὸν ἀδελφόν του. καὶ διὰ τοῦτο νὰ φθάσῃ τὸ γοργότερον, ὅτι αὐτὸς δύναται νὰ τοῦ παραδώσῃ τὸν λαὸν καὶ τὴν χώραν τοῦ Χαλεπίου, μὲ ὅλα της τὰ ἅρματα, καὶ αὐτὸς καὶ ἡ καββάλα του ὅλη νὰ γένουσι βοηθοί του, μόνον νὰ τοῦ κάμῃ ἐκδίκησιν εἰς τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ καὶ αὐτοῦ τὴν ζωήν του ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἀδίκου Καμψών. Καὶ διὰ πίστιν καὶ βεβαίωσιν τῶν λεγομένων νὰ κρατῇ μὲ λόγου του τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ἕως νὰ τελειωθῇ τὸ πρᾶγμα. οἱ ὁποῖοι ἄνθρωποι νὰ τοῦ δώσουσι καὶ εἴδησιν εἰς πάντα τὰ βουλεύματα τοῦ Καμψὼν, καὶ εἰς τὴν δύναμίν του, καὶ εἰς τὰ φουσσάτα του. καὶ ὅτι στέκεται εἰς μεγάλον φόβον, καὶ θέλει νὰ φύγῃ, καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι τινὲς, λέγει, τὸν κρατοῦμεν μὲ τὰ λόγιά μας. Ταῦτα μαθὼν ὁ Σελὴμ, ἐχάρη δυνατὰ, καὶ μεγάλαις ἐλπίδες ἔλαβε πῶς θέλει νικήσει τὸν Καμψὼν, ἐπειδὴ τοῦ ἀποστάτησε τοιοῦτος θαυμαστὸς ἄνθρωπος μὲ τόσην καββάλαν, ἡ ὁποία φεύγουσα ἀπὸ τὸν Καμψὼν, τοῦ κάνει μεγάλην ἀδυναμίαν, καὶ ἐρχομένη πρὸς αὐτὸν τὸν Σελὴμ τοῦ αὐξάνει περισσῶς τὴν δύναμίν του. Διὸ ἀντέγραψεν εἰς τὸν Χαγιάρμπεην, πῶς ἀποδέχθη εὐγνωμόνως τὴν φιλίαν του, καὶ θέλει κάμει εἴτι τοῦ ἐζήτησε, καὶ ἄλλαις μεγάλαις δωρεαῖς, καὶ εὐεργεσίαις νὰ τοῦ κάμῃ, καὶ νὰ τὸν τιμήσῃ. Τοιοῦτος ἄγνωστος ἦτον ὁ Καμψὼν, καὶ ἐνόμιζε τὸν Χαγιάρμπεην πῶς νὰ τὸν λανθάνουσιν αἱ βουλαί του, καὶ νὰ εἶναι φίλος, καὶ ἐπίστευε τὰ ἀπατηλά του λόγια, καὶ ἠθέτησε τὴν φρονίμην καὶ ὠφέλιμον συμβουλὴν τοῦ Γαζὲλ, μὴ θέλωντας νὰ κάμῃ ὡς τοῦ ἔλεγεν ἐκεῖνος. ὅθεν, καὶ φθάνωντας ἔξαρνα ὁ Σελὴμ, εὐγῆκεν αὐτὸς μετὰ πάσης προθυμίας νὰ τὸν πολεμήσῃ, ὀλίγος πρὸς πολλοὺς, καὶ ἀνέτοιμος πρὸς προητοιμασμένους, καὶ ἀδόκιμος εἰς τὰ πολεμικὰ, πρὸς δοκίμους καὶ πεπαιδευμένους. καὶ τὸ περισσότερον, προδομένος ἀπὸ τοὺς φίλους του, μὴ ἠξεύρωντας αὐτὸς τὸ καθόλου τίποτες. ὁ ὁποῖος ἦτον ἄνθρωπος εὐδαίμων καὶ μακαριστὸς Αὐθέντης, ἐὰν ἤθελε κάθηται εἰς τὴν Αὐθεντείαν του εἰρηνικὸς, καὶ εἰς τὸ γηρατεῖόν του, ὡς καὶ εἰς τὴν νεότητά του, καὶ νὰ μὴ θέλῃ νὰ δο-

κιμάσῃ τῆς Τύχης τὰ παιγνίδια, ἡ ὁποία, ταῖς περισσότεραις φοραῖς, γελᾷ τὸν ἄνθρωπον μὲ τὰ στροφοκυλίσματά της.

Ἦθος, καὶ ἑτοιμασία τῶν Τζερκέζων, καὶ τάξις πολεμικὴ, ἡ τότε γινομένη.

Ἦτον λοιπὸν τεντωμένος ὁ Καμψὼν εἰς τὸν ποταμὸν τὸν Σίγγαν, μακρὰν ἀπὸ τὸ Ἀλέπι ὡς δέκα μίλια. τὸ μὲν διὰ νὰ ἔχῃ τὸ νερὸν σιμὰ, τὸ δὲ νὰ ἔχῃ καὶ τὴν χώραν διὰ ζοφήματα. Ἦσαν οἱ Τζερκέζοι μετὰ βίας ἀριθμούμενοι δώδεκα χιλιάδες, σκλάβους δὲ ἀρματωμένους, ὅπου τοὺς ἀκολουθοῦσαν, εἶχασι περισσούς. ὁ μὲν πολλοὺς, ὁ δὲ ὀλίγους, καθ' ἕνας κατὰ τὴν δύναμίν του καὶ τὸ ἀξίωμά του. καὶ ἦτον βέβαια φουσάτον ἄξιον νὰ ἀντιπολεμήσῃ, καὶ νὰ μὴ νικηθῇ ἔτζι εὔκολα, ἐὰν ἐστέκοντο ὅλοι εἰς πίστιν καὶ ὁμόνοιαν, καὶ νὰ μὴν ἀποστατήσῃ ὁ Χαγιάρμπεης μὲ περισσοὺς καὶ καλούς. Διότι, μόνον μὲ τὸ νὰ τοὺς βλέπῃ τινὰς, ἔδιδαν φόβον, ἔχοντες ἐκ φύσεως ὄμματι φοβερὸν, καὶ ἐξ ἐπιτηδεύσεως γένειον μακρὸν, φορέματα λαμπρὰ, καὶ ὅλα μὲ μόσχους. ἅρματα διάφορα πολεμικὰ, σπαθὶ, κοντάρι, σαΐταις, τοπούζι. τὰ ὁποῖα ἐμεταχειρίζοντο μὲ πολλὴν ἐπιτηδειότητα, καθ' ἕνα ὅταν ἐχρειάζετο. μακρόθεν μὲν ταῖς σαΐταις, πλησίον δὲ τὸ κοντάρι, καὶ ὅταν ἤρχοντο εἰς χεῖρας μὲ τοὺς ἐχθροὺς, τὸ σπαθί. Λαμβάνοντας δὲ εἰς χεῖρας κανένα τους ἐχθρὸν, τὸν ἐσούτριβαν μὲ τὸ τοπούζι. τὰ ἄλογά τους ἦσαν δυναμικὰ εἰς τὸ ἰδεῖν, ὑψηλὰ, λιγνὰ, γλήγορα. καὶ ὥσπερ νὰ εἶχασιν, ἢ φυσικὴν τινὰ γνῶσιν, ἢ καὶ ἐκ παιδεύσεως διδακτὴν, ὥστε ὅπου ἔγνωθαν τὰ σχήματα ὅπου τὰ ἔκαναν οἱ Αὐθεντάδες τους. πολλάκις δὲ ἐγροικοῦσαν καὶ τὸ μίλημά τους, καὶ ἔκαναν εἶτι τὰ ἔλεγαν. Εἶχασίν τα μαθημένα νὰ γονατίζουσι νὰ πέρνουσιν ἀπὸ τὴν γῆν τὸ κοντάρι, ἀφοῦ τὸ ἤθελε ρίξῃ ὁ Αὐθέντης τους, μὲ τὰ ὀδόντιά τους, καὶ νὰ τοῦ τὸ δίδουσιν εἰς τὸ χέρι. καὶ σιμώνοντας εἰς τοὺς ἐχθρούς τους, ὅταν ἐπολεμοῦσαν, νὰ πολεμοῦσι καὶ αὐτὰ μὲ τὰ ὀδόντιά τους, νὰ λακτίζουσι καὶ νὰ καταπατοῦσι τοὺς ἀντιμάχους τους. νὰ μὴ φοβοῦνται παντελῶς, ἂν πληγωθοῦσι, βλέποντας τὰ αἵματά τους νὰ τρέχουσιν. Εἶχασίν τα στολισμένα μὲ σαλιβάρια καὶ σέλαις ἀσημένιαις καὶ χρυσωμέναις. Οἱ πλουσιώτεροι καβελαρέοι ἐβάσταζον εἰς τὸ κεφάλι μπαρμποῦταις, οἱ ἐπίλοιποι Ἄρχοντες φακιόλια ὑψηλά. οἱ δὲ μὴ ἔχοντες ἀξίωμα, ἐβάσταζον σκούφιαις κόκκιναις φλωκάταις, καὶ μεγάλα σπαθία. Ὁ γοῦν Καμψὼν ἐμοίρασεν ὅλον του τὸ φουσάτον εἰς πέντε μοίραις. καὶ τὴν μὲν πρώτην μοίραν ἔδωσε τοῦ Χαγιάρμπεη, ἐπειδὴ εἰς τὸν τόπον του ἐγίνετον ὁ πόλεμος, πλὴν μὴν ἠξεύροντάς τον, ὡς εἴπομεν, πῶς εἶναι προδότης καὶ φίλος τῶν ἐχθρῶν. τὴν δὲ δευτέραν τοῦ Ἀσίμπεη Φλαμπουράρη τῆς Δαμασκοῦ, πιστὸς ὄντας καὶ τίμιος, καὶ εἰς τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ κορμίου θαυ-

μα-

μασὸς, διὰ τὸ ὁποῖον τὸν ἤλεγαν Μπεχλιβάν. Τότες τοὺς δύο ἐπρόσαξε νὰ κτυπήσουσιν εὐθὺς τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν μέρος τοῦ φουσάτου τοῦ Σελήμ. Τὸ τρίτον τάγμα ἔδωσε τοῦ Γαζὲλ νὰ ἀκολουθᾷ ὀπίσω ἀπὸ ταύτους, νὰ βοηθᾷ εἴ τινος χρειασθῇ βοήθεια. Τὸ δὲ τέταρτον μέρος εἶχεν αὐτὸς ὁ Καμψὼν μαζί του εἰς φύλαξιν ἐδικήν του. Τὸ δὲ Πέμπτον ἄφησε νὰ φυλάγῃ ταῖς τένταις. Τοῦτοι οἱ ὕστεροι ἔλαμπαν ἀπὸ τὸ χρυσάφι τῶν ἀρμάτων τους ὁποῦ ἐβάσαζον.

Τάξις πολεμικὴ τοῦ φουσάτου τοῦ Σελήμ.

Ὁ Δὲ Σουλτὰν Σελήμ, κατὰ τὴν συνήθειάν του, εἰς τὸ δεξιὸν κέρας τοῦ πολέμου ἔβαλε τὴν καββάλαν ὅλην τῆς Ἀνατολῆς, καὶ εἰς τὸ ζερβὸν τὴν καββάλαν τῆς Ρούμελης, καὶ εἰς τὸ μέσον ὅλους τοὺς πεζοὺς μὲ τοὺς Γιαννιτζάρους, ἔχοντας καὶ ταῖς λουμπάρδαις μαζί τους. Ἔμπροσθεν δὲ τῶν Γιαννιτζάρων ἔβαλεν ὅλα τὰ πλέον καλλήτερα ἄλογα τὰ Γιαννιτζαρίτικα, καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτῶν τῶν ἀλόγων ἠθέλησε τότε νὰ στέκεται αὐτὸς ὁ Σελήμ, ὁποῦ δὲν τὸ εἶχε συνήθειαν.

Λοιπὸν, ἀφόντις ἐσίμωσαν τὰ δύο φουσάτα, εὐθὺς ὁ Χαγιάρμπεης ἔδραμε μὲ μίαν δυνατὴν πηλάλαν ἐπάνω εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος, ὅπου ἦτον ἡ καββάλα τῆς Ρούμελης. ὁ ὁποῖος μὲ τὸν τρόπον ὁποῦ ἔδραμεν, ἂν ἤθελε νὰ πολεμήσῃ, κτυπῶντας καὶ φονεύωντας, ὅλον τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ ἐτζάκιζε, διότι μὲ μίαν γρήγορην ἐπιτηδειότητα ἅπλωσεν ὅλον του τὸ τάγμα, καὶ κάνοντας ἕνα κύκλον, τοὺς ἔβαλεν εἰς τὸ μέσον. Καὶ τοῦτο τὸ ἔκαμε, διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἐπιτηδειότητά του καὶ τὴν ἀνδρείαν του τὴν πολεμικήν, διὰ τοῦτο μὲ τοιαύτην γρήγορην πηλάλαν καὶ μὲ τοιοῦτον σχῆμα ἐφοβέρισε μόνον, ἔπειτα διὰ νὰ δείξῃ Πίστιν καὶ ἀγάπην εἰς τὸν Σελήμ, δὲν ἐβάρεσε παντελῶς κανενὸς νὰ κάμῃ τίποτε κακόν. Ἀλλὰ ἔδραμε πάλιν ἀπ᾽ ἐκεῖ μὲ βίαν πολλήν, καὶ ἦλθε καὶ ἐστάθη εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ φουσάτου, μακρὰν ἐκεῖ ὁποῦ ἔστεκαν τὰ καμήλια, καὶ ἅπασα ἡ ἄλλη ἀποσκευή, καὶ δὲν ἐπολέμει καθόλου. Ὁ δὲ Ἀσήμπεης, Αὐθέντης τῆς Δαμασκοῦ, δὲν ἦλθε κατ᾽ ἔμπροσθεν τοῦ δεξιοῦ μέρους, ὅπου ἦτον ἡ καββάλα τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ ἀπογύρισε μὲ τέχνην πολεμικὴν ἀπὸ τὸ πλευρόν, εἰς τοὺς ὁποίους πολεμῶντας οἱ Τζερκέζιδες ἔτζι ἀπὸ τὸ πλάγιον ἔκαναν πολλὴν φθορὰν εἰς αὐτόν. διότι, καθὼς ἔφθασαν ἀπὸ τὸ πλευρόν, δὲν ἐστάθησαν νὰ πολεμοῦσιν, ἀλλὰ ἔδραμαν ὡσὰν ἕνα γρήγορον ποτάμι, καὶ δὲν ἐσταμάτησαν ὅσον ὁποῦ ἦλθαν εἰς τὴν μέσην τῶν Σπαΐδων αὐτῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου ἔστεκαν τὰ φλάμπουρα. Καὶ τόσον ἐπολέμουν, ὁποῦ ἐχάλασαν τὴν τάξιν τους, καὶ τοὺς διεσκόρπισαν ἔνθεν κἀκεῖθεν, ὥστε ὁ Μουσαφὰ Πασίας ὁ Μπεηλέρμπεης τους, (τοῦτος ἦτον γαμβρὸς τοῦ Μπαγιαζήτη ἀπὸ τὸ γένος τῶν Οὐγγρῶν) καὶ ὁ Μελαχούρμπασης δὲν ἐδύνοντο πλέον νὰ στέκουσιν, ὅθεν ἔφυγαν. Καὶ οὕτως ὁ

Αὐ-

Αὐθέντης τῆς Δαμασκοῦ σχίζοντας τὸ δεξιὸν κέρας εἰς δύο μέρη, καὶ φθάνοντας εἰς τὴν μέσην τῶν Γιαννιτζάρων, ἦλθεν ἀποπίσω, ὅπου ἦσαν τὰ Γιαννιτζαρίτικα ἄλογα, συγχέοντας καὶ θορυβῶντας τὰ τάγματα τῶν Τούρκων πεζοὺς καὶ καβαλαρέους μὲ μεγάλην ἀνδρείαν. Ὁ δὲ Γαζέλ, βλέποντας τὸν Αὐθέντην τῆς Δαμασκοῦ νὰ περάσῃ νὰ ὑπάγῃ ἕως ὅπου ἦσαν οἱ Γιαννίτζαροι, καὶ νὰ πολεμᾷ ἀπὸ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ φουσάτου, ἔδραμεν αὐτὸς ἀπὸ τὸ ἔμπροσθεν, καὶ ἔβαλαν τοὺς Τούρκους εἰς τὸ μέσον. καὶ ἦτον βέβαια τὸ φουσάτον τῶν Τούρκων εἰς μεγάλον κίνδυνον. διότι ἐκεῖ ὅπου εὑρίσκετον ὁ Βασιλεὺς δὲν ἦτον καλά, ὅτι οἱ Σπαΐδες ὅλοι τῆς Ἀνατολῆς ἦσαν διασκορπισμένοι ἀπὸ τὴν πρώτην καταδρομὴν τοῦ Αὐθεντὸς τῆς Δαμασκοῦ, καὶ πλέον δὲν ἐδύναντο νὰ μαζωχθοῦν εἰς τὴν προτέραν τάξιν.

Ἀνδραγάθησις τοῦ Σιμὰμ Πασία.

Ἀλλ' ὅμως ὁ Σινὰμ Πασίας, Μπεηλέρμπεης τῆς Ῥούμελης, καὶ ἐπάνω εἰς ὅλην τὴν καββάλαν τῶν Δυτικῶν μερῶν, ἔσωντας καθόλου νὰ μὴ πολεμήσῃ ἀκόμη, ὅτι ὁ Χαγιάρμπεης ὅπου εἰς ταὐτὸν ἦλθεν, ὅσον μόνον τὸν ἐχαιρέτισε μὲ τὸ σχῆμα ἐκεῖνο, ἔπειτα τὸν ἄφησεν, (ἦτον δὲ ἀκοπίαστος παντελῶς δρόμου καὶ πολέμου) βλέποντας τὴν πολλὴν καταδίκην ὅπου ἔκαναν οἱ Τζερκέζοι, καὶ ὅτι εἶχον εἰς μεγάλην στενοχώρησιν τὸ Τούρκικον φουσάτον, ἔδραμεν εἰς βοήθειαν ἀπ' ἐκεῖ ὅπου ἔστεκε μὲ ὅλην του τὴν στρατείαν, καὶ ἔπαυσε τὴν βιαίαν ὁρμὴν τῶν Τζερκέζων εἰς μέρος, δίδωντας θάρρος πολὺ τῶν Τούρκων καὶ τόλμαν. τότε ἄρχισαν καὶ ταῖς λουμπάρδαις νὰ ταῖς ῥίχνουσιν εἰς τοὺς Τζερκέζους. Πολεμούμενοι γοῦν οἱ Τζερκέζιδες τριγύρου ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἔσωθεν δὲ ἀπὸ τὰ βόλια τῶν λουμπαρδῶν, δὲν ἐδύναντο πλέον νὰ στέκωνται, ὅτι τὰ ἥμερα ἐκεῖνα καὶ παιδευμένα ἄλογα, ὅπου εἰς τὰ πάντα τὰ εἶχασι παιδευμένα, εἰς δὲ τοὺς κτύπους τῶν λουμπαρδῶν παντελῶς ἀσυνήθιστα, δὲν ἔστεκαν πλέον, ἀλλὰ ἐξαφνιζόμενα καὶ ἐξαγριωμένα, ἔξεχαν καὶ ἔφερναν τοὺς καβαλαρέους ὅπου ἐκεῖνοι δὲν ἤθελαν, καὶ ἦσαν παντελῶς οἱ Τζερκέζοι διὰ χαμένοι. Ὅμως δὲν ἐδειλίασαν παντελῶς, μήτε ἔχασαν τὴν ἀνδρείαν τους, συμβουλευόμενοι τοῦτο μόνον πῶς νὰ εὔγουσιν ἀπὸ τὸ μέσον τῶν Τούρκων, καὶ νὰ φύγουσιν. εἶναι γὰρ καὶ τοῦτο μεγάλη ἀνδρεία νὰ δυνηθῇ τινὰς νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν του. Λοιπὸν ἐμαζώχθησαν ὅλοι ὁμοῦ, καὶ ἔγινεν ἕνα τάγμα πυκνὸν καὶ δυνατόν, καὶ δίδοντας ἕνα δυνατὸν δρόμον τῶν ἀλόγων, ἔδραμαν καὶ ἔσχισαν εἰς τὸ μέσον τὸ φουσάτον τῶν Τούρκων, φονεύοντας ὅποιον εὕρισκον ἔμπροσθά τους. καὶ ὅπως ἔφυγον ἀπὸ τὸ μέσον τους, καὶ δὲν ἐσαμάτισαν καθόλου τὸν δρόμον, ὥστε καὶ ἦλθον ὅπου ἦσαν οἱ τεντάιστους, πλὴν ἐφόνευσαν πολλοὺς Γιαννιτζάρους, καὶ Σπαΐδες τῆς Ῥούμελης. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ πάλιν ἔδραμον ὅσον ὅπου ἦλθον καὶ

ἐσέ

ἐσέβησαν εἰς τὸ Ἀλέπι. φεύγοντες δὲ τοῦτοι ὅλοι, ὁ Σινὰμ Πασίας, μὴ ὄντας ἀπεσαμένος, τοὺς ἐκατάτρεχε προθύμως. Ὁ δὲ Σουλτὰν Σελὴμ μὴν βάλλωντας εἰς τὸν νοῦν του τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καῦμα, μήτε τὸ βάρος τοῦ κορμίου, εὔσαρκος ὢν καὶ παχὺς, ἀλλὰ τρέχωντας ποτὲ μὲν εἰς τὸ ἕνα μέρος, ποτὲ δὲ εἰς τὸ ἄλλο, ὡς ἕνας μεγαλοπρεπὴς Γίγας, ὁλοχαρὴς, ἐπαρακίνα καὶ ἠνάγκαζεν ὅλους του τοὺς καβαλαρέους μὲ προθυμίαν πολλὴν νὰ κατατρέχουσι τοὺς Τζερκέζους φεύγοντας, πολεμῶντες νὰ ἀποκτήσουσι τελείαν τὴν νίκην ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

Θάνατος τοῦ Καμψὼν Σουλτάνου τοῦ Μισηρίου.

Ὁ Δὲ μάταιος καὶ παμπάλαιος ἐκεῖνος γέρων ὁ Καμψὼν, ὁποῦ δὲν τὸν ἄρεσεν ἡ εἰρήνη, ἀλλὰ ὑπ' οὐδεμιᾶς αἰτίας ἀναγκαζόμενος ἤθελε τὸν πόλεμον, μὴν ἰξεύρωντας τὰ γινόμενα, ἐρχόμενος δὲ μὲ τοὺς ἐδικούς του ὁποῦ εἶχε μαζί του, νὰ βοηθήσῃ τοῦ φουσάτου του, ἢ νὰ ἰδῇ (ὡς ματαίως ἤλπιζε) τοὺς ἐχθρούς του νικημένους, ἀπάντησε τοὺς ἐδικούς του δρομέως φεύγοντας. οἱ ὁποῖοι λέγοντές του πῶς ὁ Χαγιάρμπεης ἐν πρώτοις ἀποστάτησε, μηδὲν καθόλου πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἐναντιωθεὶς, καὶ ὅτι τὸ λοιπὸν στράτευμα ἐτζακίσθη, καὶ δοκιμάζωντας νὰ τοὺς γυρίσῃ ὀπίσω, δὲν ἐδυνήθη ἀπὸ ταῖς πολλαῖς λουμπάρδαις, καὶ τὸ πολὺ πλῆθος ὁποῦ τοὺς ἐπερικύκλωσαν, ὅθεν ἔμεινεν ὡς νεκρός. καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν ἔφθασε καὶ τὸ ἐπίλοιπόν του ὅλον στράτευμα, ὅσον ἔμεινε, διωκόμενον ἀπὸ τοὺς Τούρκους, καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν πηλαῖλαν, καὶ τὸν βίαιον δρόμον καὶ ὁρμὴν, καταπατοῦντας καὶ ρίχνοντας ὅσους εὕρισκαν ἔμπροσθέν τους. Ὄντας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Καμψὼν γέρων, καὶ βαρὺς εἰς τὸ κορμὶ, καὶ στενοχωρούμενος ἀπὸ τὸ πολὺ καῦμα, μέσα εἰς τὸν πολὺν θόρυβον τοῦ διωγμοῦ καὶ τῆς φυγῆς ἐκείνης, ἔπεσε κάτω ἀπὸ τὸ ἄλογον καὶ ἀπέθανεν εἰς τὸν κονιορτὸν ἐκεῖνον. Ἀκόμι καὶ ὁ Μπέης τῆς Δαμασκοῦ, καὶ ὁ Μπέης τῆς Τριπόλεως, εὑρισκόμενοι ὀπίσω ἀπὸ τὸ φουσάτον τῶν Τζερκέζων, ἀναγκάζοντάς τους νὰ φεύγουσι, καὶ ἐμποδίζοντας τὴν ὁρμὴν τῶν Τουρκῶν. ἐσκοτώθησαν καὶ αὐτοὶ, καὶ ἀπέθανον διὰ νὰ φυλάττουσι τοὺς ἄλλους.

Ὁ δὲ Σουλτὰν Σελὴμ ἐγύρισεν ὀπίσω εἰς ταῖς τένταις του, καὶ ἐσήκωσεν ὀλίγαις ἀπὸ ταύταις, βάλλωντας εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον τὸ περισσότερον φουσάτον νὰ φυλάττουσι βίγλαν ἐκείνην τὴν νύκτα, στέκωντας καὶ αὐτὸς ἄγρυπνος ὅλην τὴν νύκτα χωρὶς τὸ καθόλου νὰ κοιμηθῇ. διότι ἀκόμι δὲν ἴξευρε καλὰ τὴν βοήθειαν τῆς Τύχης του, πῶς οἱ ἐχθροί του ἐνικήθησαν, ἀλλὰ ἔστεκε μὲ φόβον. διότι καὶ ἀλήθειαν ἐφοβήθη τοὺς Τζερκέζους, βλέπωντάς τους νὰ πολεμοῦσι μὲ ἀνδρείαν ψυχὴν ὀπω, καὶ μὲ πρόθυμον καρδίαν, καὶ διὰ τοῦτο εἶχεν ὑποψίαν νὰ μὴ τὸν ἐξαφνίσουσι τὴν νύκτα, νὰ τὸν πατήσουσιν εἰς ταῖς τένταις.

Ὁ δὲ Γαζὲλ καὶ οἱ ἄλλοι Τζερκέζοι, ἀφόντις ἔμαθον βεβαίως τὸν θάνατον

τοῦ Καμψών, ἐςάθησαν εἰς τὸ Α'λέπι ὀλίγον, ὅσον νὰ ἀναπαυθοῦσι παρὰ μικρὸν τὰ ἄλογά τους, καὶ τὸ μεσονύκτιον ἐσυκώθησαν μὲ πολλὴν σπουδὴν καὶ φόβον, καὶ ἦλθον εἰς τὴν Δαμασκόν. Τῇ δὲ ἐρχομένῃ ἡμέρᾳ ἦλθεν ὁ Σελὴμ παρεμπρὸς μὲ τὴν καββάλαν, καὶ ἔδωκε θέλημα τοῦ φουσάτου νὰ ξαγουμίσουσι ταῖς τένταις τῶν Τζερκέζων, γεμάταις ἀπὸ πλοῦτον, καὶ ἀποσκευὴν πολλὴν Βασιλικὴν τοῦ Καμψὼν τοῦ Βασιλέως.

Ο'πως ὁ Σουλτὰν Σελίμης ἔλαβε τὸ Α'λέπι.

Ε'Κεῖθεν δὲ ἐρχόμενος ὁ Σουλτὰν Σελίμης, ἐπῆρε τὸ Α'λέπι μὲ συμφωνίαις τῶν κατοίκων ἀνθρώπων, ἔχοντες Α'ρχηγὸν τὸν Χαγιάρμπεην, κάνωντάς τους ἐλευθέρους, καὶ δίδωντάς τους τιμαῖς καὶ δωρεαῖς πολλαῖς. Εἰς δὲ τὸν πόλεμον ἐκεῖνον ἔπεσον ὄχι περισσότεροι ἀπὸ χίλιοι Τζερκέζοι. ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦσαν οἱ περισσότεροι σκλάβοι τους. καὶ οἱ λοιποὶ ἐφονεύθησαν, ὅτι ἔσκασαν τὰ ἄλογά τους ἀπὸ τὴν πολλὴν καῦσιν καὶ δίψαν, ὅτι δὲν ἦσαν μαθημένα, πάρεξ νὰ εἶναι εἰς τὸν ἴσκιον, καὶ εἰς τὸν σαῦλον. Ο'θεν περιπατοῦντες καὶ φεύγοντες ἐκεῖνοι ὁποῦ τὰ εἴχασιν, ἔφθανων ὅποιος ἐτύχενε καὶ τοὺς ἐφόνευεν. ἔσκασαν δὲ πολλὰ καλὰ καὶ ὡραιότατα ἄλογα, μάλιςα ἀπὸ τὴν ἱδρῶτα. ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔκαμε τόσην καῦσιν, ὁποῦ ἐφαίνετον, ὅτι ὁ Κόσμος καίεται. Ε'γινε δὲ οὗτος ὁ πόλεμος εἰς τὰς εἰκοσιέξη τοῦ Αὐγούστου Μηνός. πρᾶγμα εἶναι τοῦτο νὰ τὸ θαυμάσῃ τινάς, ὅτι τὴν ἰδίαν ἡμέραν αὐτὴν, προτήτερα δύο χρόνους ἐνίκησε καὶ τὸν Ισμαὴλ Σοφῆ εἰς τὴν Περσίαν. Α'πὸ δὲ τὸ φουσάτον τοῦ Σελὴμ, λέγουσιν, ὅτι ἔπεσον, ὡς τρεῖς χιλιάδες καβαλαρέοι χωρὶς τοὺς πεζούς. Καὶ ἀπὸ τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ καθένας, ἐὰν δὲν ἤθελεν ἀποσατήσῃ ὁ Χαγιάρμπεης, καὶ νὰ προδώσῃ τὴν μάχην, ἀλλὰ νὰ πολεμήσῃ τὸ ἀριςερὸν μέρος τῶν Σπαΐδων τῆς Δύσεως, καθὼς ὁ Μπέης τῆς Δαμασκοῦ ἐπολέμησε τὸ δεξιὸν τῆς Α'νατολῆς, πόση θραῦσις ἤθελε γένῃ εἰς τὸ Τούρκικον φουσάτον. Τὸ δὲ κορμὶ τοῦ Καμψὼν ἔβαλεν ὁ Σελὴμ καὶ τὸ ἐγύρεψαν, καὶ τὸ εὑρήκασι, μετὰ δύο ἡμέρας, χωσμένον εἰς τὸν κονιορτὸν χωρὶς νὰ ἔχῃ καμίαν λαβωματίαν. καὶ τοῦτο ἔβαλεν εἰς τὸ φανερὸν νὰ τὸ ἰδοῦσιν ὅλοι, νὰ βεβαιωθοῦσι πῶς ἀπέθανεν. Ο'τι οἱ Τοῦρκοι δὲν ἐπίςευαν ποσῶς νὰ ἀπέθανεν, ἐπειδὴ καθόλου δὲν ἐπολέμησεν, ἀλλὰ ἐνόμιζαν ὅτι ἔφυγεν εἰς τὸ Μισῆρι, καὶ συνάσει πάλιν νέον ἄλλο φουσάτον νὰ ἔλθῃ ἐπάνω τους. ὅθεν ἔςεκαν μὲ πολὺν φόβον, ἕσον ὁποῦ καλὰ ἐβεβαιώθησαν πῶς εἶναι αὐτὸς ὁ εὑρεθεὶς νεκρός, καὶ τότε ἔλαβον θάῤῥος καὶ ἀφοβίαν. Υ'ςερον δὲ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἀφ' οὗ ἄρχιζε νὰ σήπεται καὶ νὰ βρωμέζῃ, καὶ τὸ φουσάτον ὅλον τὸν εἶδε καὶ ἐβεβαιώθη πῶς ἀπέθανε, τὸν ἔθαψεν εἰς τὸ παλαιὸν Σμαΐδι τῆς χώρας, εἰς ἕνα πενιχρὸν μνῆμα.

Ο'τι

τοὺς ἐμπροσθινοὺς πολεμίους, ἢ τοὺς ὀπισθίους. Τότε ὁ Σουλτὰν Σελὴμ, βλέπωντας τὸ πολὺ κακὸν ὁποῦ ἐγίνετον εἰς τὸ φουσάτον του, καὶ ὅτι ἄλλην βοήθειαν πλέον δὲν εἶχε τὸ στράτευμά του, παρὰ τὴν ἐδικήν του, ἔδραμεν ἀπ' ἐκεῖ ὁποῦ ἔστεκε μετὰ μεγάλης ὁρμῆς καὶ βίας, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ὁρμὴν μηδένα ἀπ' ἐκεῖνα τὰ σιδερωμένα ἄλογα τῶν Τζερκέζων δὲν ἐδύνετο νὰ σταθῇ, μηδὲ τινὰς ἀπ' ἐκείνους τοὺς θαυμαστοὺς πολεμιστὰς τῶν Τζερκέζων. διότι ἀπὸ τὰ πολλὰ τουφέκια τῶν Γιαννιτζάρων, ὁποῦ ἔστεκαν ἐκεῖ πρῶτον, καὶ τούτων ὁποῦ ἦλθον μετὰ τοῦ Σελὴμ, τῶν ἔδωσαν μεγάλον φόβον. Ἀλλὰ καὶ τὰ μακρηκόνταρα, τὰ ὁποῖα πολλὰ ὄντα, χαμηλώνωντάς τα οἱ Τοῦρκοι ὅλα μαζωκτὰ, καὶ τρέχοντες ἐμπροσθὰ, ὅποιον εὕρισκον ἐσούβλιζαν, καὶ τὸν ἔρριχναν εἰς τὴν γῆν.

Ἔγινε δὲ οὕτος ὁ πόλεμος μὲ ζημίαν καὶ φόνους πολλοὺς τοῦ ἑνὸς φουσάτου καὶ τοῦ ἄλλου. Ἄρχισε δὲ ἀπὸ τὰς τέσσαρας ὥρας τῆς ἡμέρας, ἕως Ἡλίου βασίλευμα. καὶ μηδένας, ἀπ' ὅσους ἐπολέμησαν ἐκεῖ, δὲν ἦτον, ὁποῦ νὰ μὴν ἐπέρασε μεγάλον κίνδυνον τῆς ζωῆς του. Ἀλλὰ καὶ τὰ δύο φουσάτα ποτὲ μὲν ἐνίκα τὸ ἕνα, ποτὲ δὲ τὸ ἄλλο. καὶ πολλαῖς φοραῖς καὶ τὰ δύο ἐνίκησαν εἰς μέρος, καὶ ἐνικήθησαν εἰς μέρος. Διὰ τοῦτο νικῶντες ὁμοῦ ὅλοι καὶ νικώμενοι, περισσότερον ἐξαγριώνοντο, καὶ ὡς θηρία ἀλλήλων ἐπάνω ἐθυμώνοντο. Οἱ μὲν γὰρ Τζερκέζοι ἐθυμώνοντο κατὰ τῶν Τουρκῶν, ὅτι ἦλθον νὰ τοὺς εὐγάλουσιν ἀπὸ τὸν τόπον τους, καὶ τὴν Αὐθεντίαν τους, οἱ δὲ Τοῦρκοι μὲ θυμὸν καὶ πεῖσμα ἐπολέμουν, ὅτι ἐκτύπησαν καὶ ἐνίκησαν εἰς μέρος πόσαις φοραῖς τοὺς Τζερκέζους, καὶ πάλιν ἐστέκοντο εἰς πόλεμον, καὶ κατὰ κράτος νὰ τοὺς νικήσουσι δὲν ἐδύνοντο, μάλιστα καὶ ἐξ αὐτῶν πολλοὺς ἐφόνευσαν. Διὰ τοῦτο τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔγινε μέγας καὶ φοβερὸς ἐκεῖνος ὁ πόλεμος. διότι ἐσπούδαζον νὰ ἐκδικηθοῦν κατ' ἀλλήλων τους. Καὶ μὲ τόσην προθυμίαν ἐπολέμουν ὅλοι, ὥστε ὁποῦ ἔστεργον καὶ ἡ νύκτα ἐκείνη νὰ ἦτον ἡμέρα, διὰ νὰ μὴ παύσῃ ὁ πόλεμος, ἢ τὸ ἕνα φουσάτον νὰ νικήσῃ, ἢ τὸ ἄλλο. πλὴν ὁ πρῶτος ὁποῦ ἔπαυσεν ἦτον ὁ Τουμάντμπεης. ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς ἔπαυσεν ὡς νικημένος, διὰ τοῦτο ἐπρόσταξε νὰ παίξουσι τὰ παιγνίδια, διὰ νὰ παύσουσιν, ὡς Βασιλεὺς ἐξουσιαστικῶς, παρηγορῶντας μὲ τοῦτο τοὺς στρατιώτας του. καὶ οὕτω τοὺς ἐσυνάξε πρὸς τοῦ λόγου του. Ὁ ὁποῖος ἐὰν καὶ νικημένος εἰς μέρος νὰ ἦτον, ὅμως ἔστεκε μὲ μεγαλοψυχίαν καὶ ἀνδρείαν, ἔχων πάντοτε ἐλπίδας, βλέπωντας ὅτι πολλάκις ἐνικήθη, ἀλλὰ πάλιν ἐνίκησεν.

Οἱ δὲ Τοῦρκοι ὡς νικηταὶ, παύωντας ὁ πόλεμος, ἐδίωκαν ὅμως τοὺς Τζερκέζους, ἕως ὁποῦ ἦλθον εἰς τὰς τέντας τους, καὶ τοὺς ἐπήρασιν ὁμοῦ μὲ τὰς λουμπάρδας τους. αὐτοὶ δὲ ἔφευγον τόσον, ἕως ὁποῦ ἦλθον εἰς τὴν χώραν εἰς τὸ Μισῆρι τὴν νύκτα. Ἔγινεν οὕτος ὁ πόλεμος Γεννουαρίου 22. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ 1517.

Φεύγοντες δὲ οἱ Τζερκέζοι, ἐπιάσθησαν ἀπὸ ταύτους, ὁ Γέμελ ὁ Δευτερδάριος, ἄρρωστος ἀπὸ πολλαῖς λαβωματίαις. καὶ ὁ Μπιθόννης, τοῦ ὁποίου τὸ

ἄλογον ἐσκοτώθη ἀπὸ ἕνα βόλι τῆς λουμπάρδας, μὲ τὸ ὁποῖον βόλι ἐκόπη καὶ αὐτοῦ τὸ γόνατόν του. Τούτης τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ Σελὴμ ἐθανάτωσεν, ἢ διότι δὲν ἰατρεύοντο νὰ ζήσουσιν, ἢ διὰ νὰ τοὺς κάμῃ θυσίαν, διὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐθεντικωτάτου Σινὰμ Πασία, τὸν ὁποῖον πολλὰ ἐλυπήθη καὶ τὸν ἔκλαυσεν. ἐὰν δὲ καὶ νὰ ἐφάνησαν οἱ Τοῦρκοι νικηταί, ἀλλ' ὅμως ἀδυνάτισαν πολλά, διότι ἐφονεύθησαν πολλοὶ ἀπὸ ταύτους. καὶ ὅσοι ἔμειναν, τὸ τέταρτον μέρος ἦτον ἄρρωστοι ἀπὸ τραύματα καὶ πληγὰς τοῦ πολέμου. καὶ τὰ περισσότερα ἄλογα ἀδυνάτισαν ἀπὸ τὸν πολὺν κόπον τοῦ δρόμου, καὶ τὸ τρέξιμον τοῦ πολέμου. Ἐστάθη γοῦν ὁ Σελὴμ εἰς τὴν Ματαρέαν, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἡμέρας τέσσαρας, τὸ μὲν ἵνα ἀναπαύσῃ μικρὸν τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ἄλογα. τὸ δέ, ἵνα μάθῃ καὶ τὴν γνώμην τῶν κατοίκων ἀνθρώπων τοῦ Μισηρίου, ποῖον Βασιλέα στέργουσι καλλίτερα, τὸν Τζερκέζην ὁποῦ τοὺς εἶχε τυραννισμένους ὡς σκλάβους, ἢ τὸν Σελήμ, ὁ ὁποῖος ἔμελλε νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ. διότι δὲν ἤθελε νὰ πάγῃ παρεμπρὸς ἀπερισκέπτως νὰ πολεμήσῃ τοιαύτην μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον χώραν, ὅσον νὰ καταλάβῃ πρῶτον τὰς γνώμας τῶν ἐκεῖσε ἀνθρώπων. Εὑρισκόμενος δὲ εἰς τὴν Ματαρέαν, ἰάτρευε τοὺς ἀρρώστους, ἔθαψε τοὺς ἀπεθαμμένους Τούρκους, τοὺς δὲ Τζερκέζους ἄφησεν ἀτάφους νὰ τοὺς φάγουσι τὰ ὄρνεα εἰς ἐκδίκησιν τῶν Τουρκῶν, καὶ εἰς αἰσχύνην τῶν Τζερκέζων.

Ὅπως ἦλθεν ὁ Σουλτὰν Σελὴμ εἰς τὸ Μισήρι ἔξω, καὶ ἐτέντωσε, καὶ τὸ ἔλαβε, πλὴν μετὰ πολλοῦ κόπου, ἀντιμαχομένων ἔσωθεν τῶν Τζερκέζων.

Εἰς δὲ τὰ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα δυστυχήματα τοῦ Τουμοὺτμπεη, ὁποῦ τοῦ ἐσυνέβησαν, ποσῶς δὲν ἐμικροψύχησεν, οὔτε ἐδειλίασεν, ἀλλ' ὅλως διόλου ἐστοχάζετο μὲ τίνα τρόπον πολέμου νὰ διώξῃ τοὺς ἐχθρούς του. Ὁ μὲν οὖν Σελὴμ ἦλθεν ἀπογυρίζωντας τὸ βουνὸν τοῦ Μισηρίου, καὶ ἐτέντωσεν ἀνάμεσα τὸ παλαιὸν Μισήρι καὶ τὸν Μπουλάκον, διὰ νὰ ἔχῃ σιμά του τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ. Ὁ δὲ Τουμοὺτμπεης ἐτέντωσε καὶ αὐτὸς ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν χώραν, πρὸς τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ. Ἀρμάτωσε δὲ ἀκόμη σκλάβους μαύρους ὀκτὼ χιλιάδας, τοὺς ὁποίους ποτὲ δὲν ἀρμάτωσαν οἱ Τζερκέζοι εἰς πόλεμον, φοβούμενοι νὰ μὴ τοὺς κάμουσιν ἐπιβουλήν, ὡς ἔκαμαν καὶ αὐτοὶ παλαιόθεν εἰς τοὺς Αὐθέντας τους. Ἄνοιξε τὴν παλαιὰν Ἀρματοθήκην, καὶ ἀρμάτωσε καὶ τοὺς δουλευτάδες τῶν Τζερκέζων, πρᾶγμα καὶ τοῦτο ἀσυνήθιστον εἰς αὐτούς. Ἀκόμη καὶ ὅσους σκλάβους ἐδικούς του εἶχεν αὐτός, καὶ ἄλλους Ἀράπιδες κατοίκους, καὶ Ἑβραίους, καὶ οὕτως ἡτοίμασε δύναμιν μεγαλητέραν, παρὰ τὴν πρώτην. Μὲ τοῦτο ὅλον ἔβλεπε τὰ πράγματα δύσκολα. διότι ὅσον καὶ ἂν αὔξησε τὸ φουσάτον του, πάλιν ὀλιγώτερον ἦτον ἀπὸ τῶν Τουρκῶν. ἔχασε δὲ καὶ πολλοὺς δυνατοὺς καὶ ἀνδρείους πολεμιστάς, καὶ Ἄρχοντας ἐπιτηδείους εἰς κυβέρνησιν καὶ τάξιν στρατιω-

τι-

τικὴν. Ἀκόμι ἔβλεπε πῶς ἔχασε καὶ τὰς Λουμπάρδας του, τὰς ὁποίας οἱ
Τοῦρκοι τοῦ ἐπῆρασι. διὰ τοῦτο ἐσυμβουλεύθη, ὄχι μὲ ἀνδρείαν, ἀλλὰ μὲ τέχ-
νην πολεμικὴν, νὰ κλέψη τὴν νίκην. Καὶ δὴ ἡτοιμάσθη τὴν νύκτα ἔξαφνα
νὰ πέση ἐπάνω εἰς τοὺς Τούρκους, νὰ βάλλη φωτίαν εἰς ταῖς τένταις τους, νὰ
τοὺς θορυβήση μὲ τοῦτο, καὶ εἰς τὸν θόρυβον ἐκεῖνον αὐτὸς νὰ πολεμᾶ νὰ κό-
πτη, καὶ νὰ φονεύη. καὶ ἦτον ἡ βουλὴ καὶ ἡ τέχνη αὐτὴ θαυμαστή. καὶ ἂν ἤθελε
τελειωθῆ, ἤτονε μεγάλη βλάβη τῶν Τουρκῶν, καὶ ὄφελος καὶ γλυτωμὸς τῶν Τζερ-
κέζων. Τοῦτο δὲ ἐβουλεύθη νὰ κάμη ὅπως ἀπὸ δύο αἰτίας κινούμενος. τὸ μὲν
διὰ συντομώτερον, πρὸ τοῦ οἱ Τοῦρκοι νὰ μάθουσι τὴν ὀλίγην του δύναμιν, καὶ
νὰ μὴν ἀρχήσουσι καὶ οἱ Μισηρλιῶται νὰ τὸν καταφρονοῦσιν ὡς δυστυχισμένον
καὶ τεταπεινωμένον. διότι οἱ Μισηρλιῶται πάντοτε ἐπεθυμοῦσαν τὸ κακὸν τῶν
Τζερκέζων, διὰ νὰ ἐλευθερωθοῦσιν ἀπὸ ταύτους. Τὸ δὲ, ὅτι ἂν πέση εἰς
τοὺς Τούρκους νύκτα, καὶ ἔξαφνα, δὲν θέλουσιν ἔχει καιρὸν νὰ ῥήξουσι Λουμ-
πάρδας ἐπάνω του, ὡς καὶ πρότερον, νὰ τοῦ κάμουσι βλάβην.

Ἀλλ' ὅμως ἡ Τύχη, ὁποῦ πάντοτε ἐβοήθα τὸν Σελήμ, καὶ τοὺς Τζερκέζους
ἐδίωκεν εἰς κακὸν, δὲν ἄφησε νὰ τελειωθῆ ἡ τοιαύτη βουλή. διότι προλαβὼν
τὸ ἔμαθεν ὁ Σελήμ. ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τὸ φουσάτον τῶν Τζερκέζων βλέποντάς
τους σχεδὸν νικημένους, ἔφυγαν ἀπὸ ταύτους, καὶ ἐπρόστρεχαν εἰς τὸν Σελήμ. καὶ
αὐτοὶ τοῦ ἐφανέρωσαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν Τζερκέζων πῶς εἶναι ὀλίγοι, (ὁποῦ
καὶ Ἑβραίους ἀρματώσαν) καὶ τὴν βουλὴν ταύτην, ὁποῦ ἐβουλεύθησαν νὰ κά-
μουσι τὴν νύκτα. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Σελήμ, ἐπρόσταξε τὴν νύκτα ἐκείνην
νὰ στέκουσι τὸ γύρον ἀπὸ τὸ φουσάτον βίγλαις πολλαῖς, ἀνάπτοντες καὶ φωτίαις
νὰ ἔχουν καὶ ταῖς Λουμπάρδαις ἑτοίμαις. Δὲν ἰξεύροντας γοῦν ὁ Τουμάτμπεης,
πῶς ὁ Σελήμ ἔμαθε τὸ πρᾶγμα, ἤρχετο μὲ μεγάλην προθυμίαν τὴν νύκ-
τα νὰ πέση ἐπάνω εἰς τοὺς Τούρκους, καὶ ἤθελε γένη ἀφοντότες ὁ ὕστερός του χα-
λασμὸς, ἐὰν αἱ βίγλαις, ὁποῦ ἔστειλεν ἔμπροσθα, δὲν ἤθελαν στραφῆ εὐθὺς
νὰ τοῦ εἰποῦσι, πῶς οἱ Τοῦρκοι τὸ ἐχρoίκησαν, καὶ στέκονται ἕτοιμοι μὲ φω-
τίαις πολλαῖς. διότι καθὼς ὑπήγαινεν, ἔπεφταν ἐπάνω εἰς ταῖς λουμπάρ-
δαις, τὰς ὁποίας ῥίχνοντας οἱ Τοῦρκοι, ὀλίγοι ἀπὸ ταύτους ἤθελαν γλυτώ-
σει. ὅθεν ἐστράφη ὀπίσω ἄπρακτος. Ἀποτυχὼν οὖν τοῦ τοιούτου σκοποῦ, τὸν
ἐσυμβούλευσαν οἱ Τζερκέζοι νὰ ἐμβῆ μέσα εἰς τὴν χώραν νὰ τὴν φυλάτ-
τη. ἵνα μὴ νικηθῶσιν ἔξω, ὡς καὶ πρότερον, καὶ τότε ὁ Σελήμ ἀκωλύτως θέ-
λει ἐμβεῖ νὰ τὴν κυριεύση. Ἔλεγον δὲ καὶ πρᾶγμα ἄξιον τιμῆς καὶ ἀνδρείας
τους. ὅτι ἐπειδὴ ἡμεῖς πολεμοῦμεν διὰ τὰ ὀσπήτιά μας, καὶ γυναῖκας, καὶ παι-
δία μας, ἵνα μὴ γενώμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ σκλάβοι, ἂς ἔλθη καθ' ἕνας εἰς
τὸ ὀσπήτιόν του νὰ τὸ φυλάττη, καὶ πολεμῶντας νὰ ἀποθάνη μαζὶ μὲ τὴν γυ-
ναῖκα καὶ τὰ παιδία του μέσα εἰς τὸ ὀσπήτιόν του. Ὅθεν ἐσέβησαν ὅλοι μέσα
εἰς τὴν χώραν. καὶ οἱ μὲν στρατιῶται ὑπῆγαν, καὶ καθ' ἕνας ἡτοίμαζεν εἰς
τὸ ὀσπήτιόν του τόπον νὰ πολεμῆ, παρακαλοῦντες ὁμοῦ καὶ τὸν κοινὸν λαὸν ὅ-

λον, τὸν γείτονά του καθ' ἕνας νὰ πολεμῇ διὰ τὴν ζωήν του, καὶ διὰ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ παιδία του. Λέγοντές τους, ὅτι ἡμεῖς οἱ στρατιῶται δὲν θέλομεν παραδοθῇ ποτὲ εἰς τὰς χεῖρας τοιούτου μας ἐχθροῦ, ἀλλὰ θέλομεν πολεμήσει ὅσον νὰ ἀποθάνωμεν. καὶ ἂν ὁ Σελὴμ τοιουτοτρόπως μὲ πόλεμον θέλει πάρει ἐτούτην μας τὴν χώραν, μηδένας ἀπὸ τὸν φόνον δὲν θέλει γλυτώσει. διὰ τοῦτο καθ' ἕνας ἂς πολεμῇ μὲ ἀνδρείαν, βοηθῶντας ἕνας τὸν ἄλλον μας, νὰ γλυτώσωμεν καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν φαμελίαν μας. καὶ μὴ λογιάσῃ πῶς τινὰς θέλει γλυτώσει, ἢ σκλάβος, ἢ ἐλεύθερας. Ταῦτα μὲν ἔλεγον οἱ Τζερκέζοι, παρακινοῦντες εἰς πόλεμον τοὺς κατοίκους Μισηρλιώτας, τοὺς ὁποίους εἶχασι πάντοτε ὡσὰν σκλάβους. Ὅθεν ὅλος ὁ κοινὸς λαὸς ἐμοιράσθη εἰς δύο γνώμας. οἱ μὲν πλούσιοι πραγματευταὶ ἐπολέμουν βοηθοῦντες τῶν Τζερκέζων, στοχαζόμενοι καλῶς ὅτι ἐὰν νικήσῃ ὁ Σελὴμ μὲ πόλεμον νὰ λάβῃ τὴν χώραν, ὅλος ὁ πλοῦτός τους καὶ αἱ πραγματεῖαι τους διαρπάζονται ὑπὸ τῶν Τουρκῶν, ὅταν σέβουσι μέσα μὲ θυμόν. οἱ δὲ πτωχοὶ καὶ πλέον ταλαιπωρημένοι ὑπὸ τῆς τυραννίδος τῶν Τζερκέζων ἔκαμαν ὅλον τὸ ἐναντίον. ὄχι μόνον δὲν ἐπολέμουσαν, ἀλλὰ κλεισμένοι ὄντες εἰς τὰ σπήτιά τους ἐχαίροντο, καὶ ἐπαρακαλοῦσαν νὰ νικήσουσιν οἱ Τοῦρκοι, διὰ νὰ τοὺς ξεσκλαβώσουσιν ἀπὸ τοὺς Τζερκέζους, (ὁποῦ τοὺς εἶχασι σκλάβους χρόνους τριακοσίους) καὶ νὰ ἰδοῦσι τὴν ἡμέραν τῆς ἐλευθερίας τους.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ὁ Τουμάντμπεης, τρέχωντας ἔνθεν κἀκεῖθεν μὲ κόπον πολὺν καὶ ἱδρῶτα, ἐνεδυνάμωνε τὴν χώραν ὅλην, βάλλωντας φύλακας καὶ προσεχοὺς εἰς κάθε τάγμα καὶ τόπον, νὰ φυλάττουσιν ἄλλοι τὰς πόρτας κλεισμένας καλά, ἄλλοι τὰ τειχία, καὶ ἄλλοι τὰ παζάρια, καὶ τὰς μεγάλας ρούγας. Καὶ τοῦτα ὅλα καὶ ἄλλα πολεμικὰ πράγματα ἐπρόσταζε καὶ ἐγίνοντο, στέκωντας αὐτὸς πάντοτε μὲ καλὴν καρδίαν, καὶ μὲ χαροποιὸν πρόσωπον, ὁμιλῶντας μὲ ὅλους γλυκά, ἥμερα, καὶ σπλαγχνικὰ λόγια. καὶ ὡς παιδία καὶ ἀδελφοὺς τοὺς ὠνόμαζε, λέγωντάς τους, ὅτι δὲν θέλουσι παραδοθῇ ποτὲ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν τους, ἐὰν μὲ προθυμίαν καὶ ὁμόνοιαν θέλουσι πολεμήσῃ. Ἀκόμι καὶ οἱ Τζερκέζοι, ἐπειδὴ εἰς τοιοῦτον καιρὸν καὶ πολλοὶ ἀνδρεῖοι γίνονται ἀμελεῖς ὑπὸ τοῦ φόβου, διὰ τοῦτο καθ' ἕνας μὲ λόγια ἐνεδυνάμωνεν ὅποιον ἤθελεν ἀπαντήσῃ ἀπὸ τοὺς συντρόφους του. καὶ ὅπως ἕνας τὸν ἄλλον ἐπρόσταζε νὰ κάμῃ εἴτι δύναται. καὶ εἴτι ἠξεύρει, νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἐχθρὸν νὰ μὴν ἐσέβῃ εἰς τὴν χώραν. Ὅθεν οἱ μὲν ἔσκαπταν καὶ ἔκαναν χαντάκια βαθέα εἰς τοὺς δρόμους καὶ εἰς τὰ πράγματα, ἄλλοι δὲ ἔσυρναν ξύλα μεγάλα καὶ μακρά, καὶ ἔκλειον τὰς ρούγας, ἐὰν οἱ Τοῦρκοι σέβουσι μέσα, νὰ μὴν ἔχουσι τόπον νὰ τρέχουσι μὲ τὰ ἄλογα. καὶ ἄλλοι πάλιν εἰς κάποιαις ρούγαις σκοτειναῖς ἔκαναν λάκκους, καὶ μέσα εἰς αὐτοὺς ἔμπηγαν ξύλα ὀρθὰ σουβλερά, νὰ πέφτουσι μέσα οἱ Τοῦρκοι τρέχοντες νὰ σκοτώνωνται. Ὅπου δὲ ἦσαν δρό-

μοι

μοι καὶ ρούγαις ςεναῖς, ἁρμάτωναν ἀπὸ πάνω τὰ παραθύρια μὲ Πέτραις, μὲ ξύλα, μὲ τουφέκια, νὰ πολεμοῦσιν ἀπ' ἐκεῖ τοὺς ἐχθρούς τους. Τοῦτα ὅλα ἐγίνοντο τόσον γοργὰ, ὁποῦ παρ' ὀλίγον δὲν ἔφθανεν ὁ λόγος τὸ ἔργον, διότι μηδένας ἀπὸ τοὺς Τζερκέζους δὲν ἔστεκε χωρὶς ἔργον. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ μεγάλοι Ἄρχοντες καὶ Ἐξουσιασταὶ ἔστεκον κορνιακτισμένοι, ἔχοντες εἰς τὸ χέρι καθ' ἕνας, ἢ τζαπὶ, ἢ πτυάριον. Εἶχε, καὶ ἔχει αὐτὴ ἡ χώρα τοῦ Μισιρίου πολλαῖς ρούγαις, ὁποῦ ἔρχονται ἀπ' ἔξω, ἀλλὰ χωριστὰ εἶχε μίαν ρούγαν μεγάλην, ἡ ὁποία ἄρχιζεν ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν πόρταν, καὶ σχίζοντας τὴν χώραν εἰς τὸ μέσον, ἔφθανεν εἰς τὸ Κασέλι, τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν Ἀράβων Καλά. Αἱ δὲ ἄλλαι ρούγαι εἶναι ςεναὶ καὶ γυριςαὶ, ἀπὸ τὰς ὁποίας μὲ δυσκολίαν δὲν ἠμπορεῖ νὰ σύρῃ λουμπάρδαις, μήτε νὰ βάλῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τάξιν πολεμικήν. Ὅθεν ἐσύναξε τὴν περισσοτέραν δύναμιν, καὶ τὴν ἔστησεν εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην ρούγαν, ἠξεύροντας, ὅτι ἂν ἐσέβουσιν οἱ Τοῦρκοι μέσα, δὲν θέλουσι σέβει ἀπὸ ἄλλον δρόμον, εἰμήπου ἀπ' ἐκεῖνον. Κατὰ δὲ τὸ μέρος τοῦ Κασελίου ἔβαλε νὰ στέκουσι πολλοὶ ἄνθρωποι ἁρματωμένοι, νὰ εἶναι ἕτοιμοι νὰ δράμουσιν εὐθὺς νὰ ἐμποδίσουσιν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὁπου οἱ Τοῦρκοι ἤθελαν ἐσέβη. διότι ἔχοντας αὐτὴ ἡ χώρα πολλὴν περιοχὴν, δὲν ἐδύνετο μὲ τόσον ὀλίγους ἀνθρώπους νὰ φυλάξῃ ὅλα της τὰ τειχία πανταχόθεν.

Ὁ δὲ Σελὴμ, ἀφ' οὗ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Τουμάντμπεης μὲ τοὺς Τζερκέζους ἐσέβη καὶ ἐκλείσθη μέσα εἰς τὴν χώραν, ἑτοιμαζόμενοι ἀπ' ἐκεῖ νὰ πολεμοῦσι, καὶ ὅτι σκοπὸν δὲν ἔχουσι νὰ παραδοθοῦσιν, ἵνα γλυτώσωσι τὴν ζωὴν, ἀλλὰ νὰ πολεμοῦσιν ὅσον νὰ ἀποθάνουσιν, ἐσήκωσε καὶ αὐτὸς ἐκεῖθεν τὸ φουσάτον, καὶ τὸ ἤφερε κοντὰ εἰς τὴν χώραν. Ἄρχισε δὲ καὶ ἔλεγε πρὸς τὸ φουσάτον τὰ τοιαῦτα λόγια. Ἠξεύρετε καλὰ, ὦ στρατιῶταί μου, πῶς τούτου τοῦ πολέμου ἡ νίκη πολλαῖς φοραῖς ἦλθεν εἰς τὸ χέρι μας, καὶ πάλιν μᾶς ἔφυγεν. ἀλλὰ τώρα, σὺν Θεῷ βοηθῷ, ἐλπίζω νὰ τὴν πάρωμεν τελείως, καὶ νὰ φονεύσωμεν τούτους τοὺς πεισματάρους ἐχθροὺς, οἱ ὁποῖοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὀλιγοστεύουσι φονευόμενοι, καὶ ποσῶς νὰ παραδοθοῦσι δὲν θέλουσι. Καὶ ἐὰν οἱ κόποι σας νὰ εἶναι πολλοὶ, ἀλλὰ σήμερον πρέπει νὰ κοπιάσετε περισσότερον. διότι σήμερον θέλετε λάβει ὅλοι σας τὴν πληρωμήν. διότι ὁ πλοῦτος ὅλος τῶν Αἰγυπτίων, καὶ τῶν Τζερκέζων, θέλει ἔλθει εἰς διαρπαγὴν ἀπὸ τὰ ἐδικά σας χέρια. διότι αὐτοὶ, ὁποῦ ἀνάμειναν, εἶναι ὀλίγοι, καὶ ἄλλο δὲν τοὺς καρτερεῖ, παρὰ ὁ θάνατος. ἀκόμι ἔχουσιν ὁμοῦ καὶ ὅλους τοὺς Αἰγυπτίους ἐχθρούς τους. διότι τοὺς εἶχασι σκλάβους τόσον καιρόν. Ἀλλ' ὅμως, ἐὰν καὶ νὰ εἶναι ὀλίγοι οἱ Τζερκέζοι, καὶ δυστυχισμένοι πολλὰ, ἐσεῖς δὲν πρέπει νὰ πολεμήσετε χωρὶς ἀνδρείαν καὶ προθυμίαν, διότι ὅλοι οἱ καλλίτεροι, καὶ Τεχνῖται τοῦ πολέμου ἀνάμειναν. ἔχουσι δὲ καὶ ἅρματα περισσά. καὶ τὸ μεγαλήτερον ὁποῦ τοὺς βοηθᾷ ὁ τόπος νὰ πολεμοῦσι δυνατὰ, ἐπειδὴ αὐτοὶ εἶναι ἀπὸ μέ-

σα, κὴ ἡμεῖς ἀπ᾽ ἔξω. Τοιαῦτα λόγια ἀκέσαντες ὅλοι ἀπὸ τὸν Βασιλέα, ἐγίνηκαν προθυμότεροι, παρὰ ἄλλην φοράν. ὅθεν ἔςεκαν νὰ ἰδᾶσι σημάδι, κὴ τότε νὰ πηδήσεσιν ἐπάνω εἰς τὰ τειχία. Ἐσέβησαν δὲ ἀπὸ τὴν πόρταν λεγομένην Μπασκέλαν, κὴ εὐθὺς ὁ Σελτὰν Σελὴμ ἔςειλεν ὅλην τὴν καβάλαν νὰ σέβεσιν ἀπὸ πολλὲς τόπες, οἱ δὲ Γιαννήτζαροι νὰ ἔλθεν ἀπὸ τὴν μεγάλην ῥέγαν. Ἀπάντεναν λοιπὸν οἱ καβαλάροι Τὸρκοι μὲ τὲς καβαλαρέες Τζερκέζες μέσα εἰς τόπες ςενὲς τῆς χώρας, καὶ ἔκαναν πόλεμον ξομερὸν, ὅπε εὑρίσκοντο. Οἱ δὲ Ἀζάπιδες σύρνοντες ταῖς λεμπάρδαις μικραῖς κὴ μεγάλαις, ὅπε εὕρισκαν Τζερκέζες μαζωμένες νὰ ςέκωνται διὰ φύλαξιν, ἢ εἰς παζάρι, ἢ εἰς Ῥέγαν, ἢ τειχίε μέρος, εὐθὺς ῥίχνοντας τὰς λεμπάρδας, τὲς ἐδίωχναν ἀπ᾽ ἐκεῖ, καὶ ἀνάμεναν οἱ τόποι ἔρημοι. καὶ τῦτο ἔδιδε τὴν Τερκῶν μεγάλην βοήθειαν. Ἀφ᾽ ἕ δὲ οἱ Τὸρκοι ἔφθαναν εἰς τὲς τόπες, ὅπε εἶχασι μὲ τὰ μακρὰ ξύλα κλεισμέναις ταῖς ῥέγαις, ἐμποδίζοντο ἀπὸ τὲς Τζερκέζες, καὶ ἔκαναν ἐκεῖ πολλὲς φόνες καὶ αἱματοχυσίας, τὸ ἕνα μέρος μὲ τὸ ἄλλο. διότι οἱ Τὸρκοι τρέχοντες, κὴ βιαζόμενοι οἱ ἐμπρόσθιοι ἀπὸ τὲς ὄπισθεν, ἔπιπταν μέσα εἰς τὲς σκοτεινὲς λάκκες, ὅπε ἦσαν ςημένα τὰ σεβλερὰ ξύλα, κὴ ἢ ἐσεντείβοντο, ἢ ἐσεβλίζοντο, καὶ ἔτως ἐσκοτώνοντο πολλοί. Ἀλλὰ κὴ γυναῖκες πολλαὶ κὴ παιδία ἀπὸ τὰ σπήτια κὴ ἀπὸ τὰ παράθυρα ἔῤῥιπταν εἰς τὲς Τέρκες Πέτραις κὴ ξύλα, καὶ ἐφόνευον πολλές. Ἐκ τῦ ἐναντίε οἱ Τὸρκοι ὅσες ἔβλεπον ὑψηλὰ τὲς ἐσκότωναν μὲ τὰ τεφέκια. οἱ δὲ κάτοικοι καὶ ὁ κοινὸς λαὸς, ἔχοντες ὡς ἐχθρὲς κὴ τὲς Τζερκέζες κὴ τὲς Τέρκες, διότι ἤξευραν ὅτι, ἐὰν ἀπὸ τὲς Τζερκέζες ξεσκλαβωθῶσι, μέλλει πάλιν νὰ εἶναι σκλάβοι εἰς τὲς Τέρκες, ἔκαναν πρᾶγμα ἐχθρῶδες καὶ εἰς τὰ δύο μέρη, Τέρκες κὴ Τζερκέζες. διότι ἐσοχάζοντο εἰς ταῖς ῥέγαις, ὅπε ἐσυναπαντῶντο κὴ ἐπολέμεν, κὴ ὁποῖον μέρος ἐνίκα τὸ ἄλλο, ἐκείνε τῦ μέρες ἐβοήθεν κὴ αὐτοὶ, διὰ νὰ δείξεσι Πίςιν κὴ ἀγάπην, νὰ τὲς χρεωςῶσιν ὕςερον τὴν χάριν. Ἦτον δὲ ὁ πόλεμος εἰς διάφορα μέρη τῆς χώρας, καὶ εἰς πολλὲς τόπες, διότι ἴσα καὶ τὰ δύο φεσάτα διεσπάρησαν, συντροφίαις, συντροφίαις, εἰς ὅλην τὴν χώραν. κὴ ὅπε ἐσυναπαντῶντο, ἐκτυπῶσαν πόλεμον. καὶ πολλάκις διώκοντες τινὲς τὲς ἐχθρὲς τες, ἄλλοι πάλιν αὐτὲς ἐδίωκον κατόπι. κὴ γυρίζοντες οἱ ἐμπρόσθιοι, τὲς ἔβαναν εἰς τὸ μέσον κὴ τὲς ἐφόνευον. Ἐγίνετο δὲ πολλὴ αἱματοχυσία κὴ εἰς τὸ ἕνα μέρος κὴ εἰς τὸ ἄλλο. κὴ τόσον, ὥςε ὅπε πολὺν καιρὸν τοιαύτη αἱματοχυσία δὲν ἐγένετο, μήτε ἄλλος τοιῦτος πόλεμος. Ἀλλὰ μήτε αὐτοὶ οἱ Τὸρκοι, κὴ οἱ Τζερκέζοι δὲν ἐπολέμησαν δυναμώτερα κὴ αγριώτερα, ὡσὰν εἰς ἐκεῖνον τὸν ὕςερον πόλεμον. διότι δὲν ἐπολεμῦσαν πλέον διὰ νίκην ἁπλῶς, ἀλλὰ ἢ διὰ ζωὴν, ἢ διὰ θάνατον. μήτε ἐπολέμεν διὰ μερικὴν χώραν, ἢ τόπον ἄλλον, ἀλλὰ διὰ Βασιλείαν ὁλόκληρον. τῦ ὁποίε πολέμε δὲν ἦτονε νὰ γένῃ ἄλλο τέλος, παρὰ νὰ φονευθῇ ὁ ἕνας Βασιλεὺς ἀπὸ τὲς δύο.

Τῦτο

Τοῦτο δὲ ἄλλως οὐκ ἐνδέχετο γενέσθαι, παρὰ νὰ νικηθῇ κατὰ κράτος τὸ ἕνα φουσάτον. ὅθεν ἔβλεπε τινὰς πρᾶγμα φοβερὸν καὶ ξομερόν, ὅτι αἱ ῥοῦγαις ὅλαις ἦσαν γεμάταις κορμία ἀνθρώπων ἐπάνω εἰς τὸ ἕνα ἄλλο κειτάμενον, κυλισμένα εἰς τὰ αἵματα, καὶ μαῦρα ἀπὸ τὸν κονιορτόν. Ὁ ἀέρας ἐσκοτεινίασε, τὸ μὲν ἀπὸ τὸν κονιορτὸν, τὸ δὲ, ἀπὸ τὸν πολὺν καπνὸν τῶν τυφεκίων καὶ τῶν λουμπαρδῶν. Αἱ σαΐταις ἔκαναν νέφος εἰς τὸν Οὐρανὸν ἀπὸ τοὺς κτύπους τῶν λουμπαρδῶν. ἡ γῆ ἔτρεμε, καὶ ἀπὸ τοῦτο πολλὰ σπήτια ἄνω κάτω ἐγίνοντο, καὶ ἦν μέγα κακόν. Ἐκράτησε δὲ ὁ τοιοῦτος φοβερὸς πόλεμος δύο ἡμερονύκτια, μὴν ἠξεύροντας παντελῶς τὰ δύο φουσάτα, ποῖον ἀπὸ τὰ δύο νὰ εὑρίσκεται καλλήτερα, μήτε τινὰς ἤξευρεν, οἱ λοιποί του σύντροφοι πῶς, καὶ ποῦ εὑρίσκονται, ἢ ζῶντες εἶναι, ἢ ἀπεθαμμένοι. Πλὴν οἱ Τζερκέζοι, ὄντες ὀλιγώτεροι, πολεμούμενοι δυνατὰ, καὶ ἔχοντες κόπον περισσότερον, δὲν ἐδύνοντο πλέον νὰ ὑποφέρουσι κόπον, πεῖναν, δίψαν, καὶ ἀγρυπνίαν δύο ἡμερονυκτίων. διὰ τοῦτο κατ᾽ ὀλίγον ὀλίγον ἄφιναν τοὺς τόπους ὅπου ἐφύλαγον, καὶ ἤρχοντο παραμέσα εἰς τόπους τῆς χώρας στενοὺς, καὶ ἐκρύβοντο. Τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ βλέποντες νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὸν ὕστερον κίνδυνον τῆς ζωῆς τους καὶ τῶν πραγμάτων τους, (πρᾶγμα τοῦτο ὅπου κάνει τὸν ἄνθρωπον νὰ μαζώξῃ ὅλαις του ταῖς δυνάμες) ἐμαζώχθησαν αὐτοὶ, καὶ ἐκαινούργωσαν πάλιν τὸν πόλεμον. καὶ τόσον, ὅσον ὅπου ἐδίωξαν τοὺς Τούρκους ἀπ᾽ ἐκεῖ, ὅπου ἦσαν ἐμπροσθὰ, καὶ ἦλθον πολλὰ ὀπίσω, πέρνοντάς τους καὶ μερικαῖς λουμπάρδαις μικραῖς. Εἰς τοῦτο λέγουσι, πῶς ὁ Σελὴμ νὰ ἐθυμώθη πολλὰ, διότι δὲν ἤλπιζε πλέον νὰ σταθοῦσιν οἱ Τζερκέζοι εἰς πόλεμον, ἀλλὰ νὰ εἶναι κατὰ κράτος νικημένοι. Ἐθυμώθη δὲ περισσότερον εἰς τοὺς Μισηριώτας, παρὰ εἰς τοὺς Τζερκέζους. διότι τοὺς ἔβλεπε καὶ ἐπολέμουν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ ὑψηλά. Ἀφ᾽ οὗ δὲ εἶδεν ὅπου, ὡς καὶ μία γυναῖκα, ἐμπροσθὰ εἰς τὰ ὀμμάτιά του ἔρρηξεν ἀπὸ ἕνα παράθυρον μίαν Πέτραν, καὶ ἐκτύπησε τὸν Γιονοὺς Πασίαν εἰς τὸ κεφάλι, κάνωντάς του μίαν πληγὴν μεγάλην, τότε πλέον δὲν ἐδύνετο νὰ κρατήσῃ τὸν θυμὸν, ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ βάλλουσι φωτίαν νὰ καίουσι τὰ σπήτια. Ἀρχίζοντας λοιπὸν τὰ σπήτια νὰ καίωνται, ἠκούοντο ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ αὐτὰ σπήτια βοαὶ, καὶ φωναὶ, θρῆνος, κλαυθμὸς, καὶ μέγας ὀδυρμός. Ἀλλ᾽ ὅμως ἄρχισαν καὶ οἱ Τοῦρκοι νὰ ἀχαμνίζουσι τρεῖς ἡμέραις πολεμῶντες, καὶ ἀγρυπνοῦντες καὶ τὰς νύκτας. ἐκαρτέρουν δὲ καθ᾽ ὥραν νὰ παίξουσι τὰ παιγνίδια νὰ παύσῃ ὁ πόλεμος.

Ὅθεν ὁ Μουσαφὰ Πασίας, ἀνδρειόμενος μὲ τὸ τάγμα του, ἐστενοχώρησε τόσον τοὺς Τζερκέζους, ὅσον τοὺς ἔκαμε καὶ ἐγύρευαν νὰ φύγουσι. διότι ἔχωντας μαζί του μερικοὺς Μισηριώτας, καὶ κάποιους Τζερκέζους, φυγάτους ἀπὸ τοὺς συντρόφους τους, καὶ προσκυνημένους εἰς τοὺς Τούρκους, τὸν ὡδήγησαν, καὶ τὸν ἔφεραν εἰς ἕνα παζάρι πλατὺ, καὶ καμπόσον παράμερον. Εἰς τὸ ὁποῖον εἶχασιν οἱ προεστοὶ τῶν Τζερκέζων ὅλοι στημένα καθ᾽ ἕνας τὸ ἄλογόν του ἕτοιμον,

ἀφ' ἂ ἔλθωσιν εἰς καιρὸν φευγατίν, νὰ καβαλικεύσωσι νὰ φύγωσιν, νὰ εὔγωσιν ἔξω ἀπὸ τὸ Μισῆρι, νὰ φυλαχθῶσιν εἰς τόπους, ὅπου προτήτερον εἶχασιν ἡτοιμασμένους. Ταῦτα τὰ ἄλογα εὑρίσκοντας ὁ Μουσταφᾶ Πασίας μὲ ὀλίγους δουλοπάιδες τῶν Τζερκέζων, ὅπου τὰ ἐφύλαγαν, διώχνοντάς τους, τὰ ἐπῆρεν ὅλα ἀπ' ἐκεῖ. Τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἔκαμε τοὺς Τζερκέζους νὰ ἀπελπισθῶσι παντάπασιν. ὅθεν μὴ ἔχοντες πλέον ἄλλην καμίαν βοήθειαν, μήτε πρὸς πόλεμον, μήτε πρὸς φυγὴν, ὡμολόγησαν ἑαυτοὺς νικημένους. ὅμως ἔφυγαν πολλοὶ μὲ τὸν Τουμέμπεην, ὅσοι εἶχον ἄλογα δυνατά. φθάνοντας δὲ εἰς τὸ ποτάμι, ἐσέβησαν εἰς τὰ Τζηρίμια, καὶ ἐπέρασαν τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ποταμοῦ. καὶ ἦλθαν εἰς τὰ Σαΐτ. καί τινες ἄλλοι, ὡς χίλιοι πεντακόσιοι ἀνδρεῖοι καὶ καλοὶ καβαλάριοι, ἔφυγον καὶ ἐσέβησαν εἰς μίαν Τζαμαγίαν, ἡ ὁποία λέγουσιν, ὅτι ἦτον παλαιόθεν Εἰδωλεῖον τῶν Ἑλλήνων πολλὰ μεγάλον καὶ δυνατόν. καὶ ἐκεῖ σεκάμενοι ἐπολέμουν, ὡσὰν ἀπὸ ἕνα δυνατὸν Κάστρον, δὲν θέλοντες ποσῶς νὰ παραδοθῶσιν, εἰμὴ πὼς νὰ τοὺς δώσουσιν οἱ Τοῦρκοι Πίστιν ἀγάπης νὰ μὴ τοὺς κόψουσι, καὶ τότε νὰ παραδοθῶσιν. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὕστερον μεθ' ἡμέρας τινὰς ταλαιπωρηθέντες ἀπὸ κόπον, καὶ δίψαν, καὶ πεῖναν, καὶ ἀπὸ τὰς πολλὰς λαβωματίας, ἐπαραδόθησαν εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν τους, ἄκοντες καὶ μὴ βουλόμενοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τινὰς ἔκοψαν οἱ Τοῦρκοι εἰσεβαίνοντες εἰς αὐτοὺς θυμωμένοι, μὴν ἠξεύροντας τὸ πρᾶγμα ὁ Βασιλεὺς, τοὺς δὲ λοιποὺς ἔστειλεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Ὅπως ὁ Σελὴμ νικήσας, ἔλαβε τὸ Μισῆρι. καὶ περὶ τῶν ὅσα γεγόνασιν, ἀφ' οὗ τὸ ἔλαβεν. ἐν ᾧ καὶ ὅπως ὁ Γαζὲλ ἐπροσκύνησεν.

Ἀναδειχθεὶς οὖν ὁ Σελὴμ νικητὴς τοῦ δυνατοῦ καὶ μεγάλου ἐκείνου πολέμου, καὶ παραλαβὼν τελείως ἐκείνην τὴν παλαιὰν καὶ μεγάλην Βασιλείαν τῆς Αἰγύπτου, ἄρχισεν εὐθὺς νὰ ἐπιμελεῖται τῆς χώρας ἐκείνης, ὡς οἰκοκύρης ταύτης. Εὐθὺς μὲν οὖν ἐπρόσταξε νὰ σβύσουσι τὴν φωτίαν ἀπὸ τὴν χώραν. ἔπειτα ἐδιαλάλησεν, εἴτις ἀπὸ τοὺς Τζερκέζους εἰς δώδεκα ὥραις ἤθελε φανῆ εἰς τὸν Βασιλέα νὰ τὸν ἐπροσκυνήσῃ, νὰ εἶναι γλυτωμένη ἡ ζωή του. ἐὰν δὲ καὶ εὑρεθῇ ὕστερον, νὰ θανατώνεται ἀπροφασίστως. Εἰς δὲ τοὺς Αἰγυπτίους ἔταξε μεγάλας δωρεὰς καὶ χαρίσματα, ὅσοι ἤθελαν φανερώσῃ Τζερκέζην κρυμμένον. Ὅστις δὲ Αἰγύπτιος ἤθελε κρύψῃ Τζερκέζην, νὰ τὸν παλουκώνῃ ἐκεῖνον, καὶ τὸ σπίτι του νὰ καίῃ, καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία του νὰ κάνῃ σκλάβους. εὐθὺς δὲ ὅπου ἠκούσθη ὁ τοιοῦτος ὁρισμὸς τοῦ Βασιλέως, ἦλθον πολλοὶ Τζερκέζοι καὶ ἐπροσκύνησαν, τοὺς ὁποίους ὅλους ἔβαλεν εἰς τὴν ἅλυσον, νὰ τοὺς ἐξορίσῃ ἐκεῖθεν, καὶ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς ἄλλον τόπον τῆς Βασιλείας του. Λέγουσι δὲ, ὅτι ἤθελαν νὰ φύγουσιν ἀπὸ τὴν φυλακὴν,

όθεν εύγαλε καὶ τους απεκεφάλισεν όλους. Τινὲς δὲ Μισηριῶται, έχοντες τινὰς Τζερκέζους φίλους τους κρυμμένους, καὶ φυλάττοντες Πίστιν εἰς αὐτοὺς, δὲν τοὺς εκαπαδώσαν. όθεν εκαπαδόθησαν αυτοὶ ἀπὸ ἄλλους γείτονάς τους, καὶ εθανατώθησαν διὰ τὴν αγάπην τῶν φίλων τους. Μετὰ ταῦτα τὸ φουσάτον τῶν Τουρκῶν έπεσεν εἰς τὰ οσπήτια, καὶ γυρεύοντες, εύγαλαν έξω τοὺς κρυμμένους, καὶ τοὺς εκατέκοπταν, διαρπάζοντες καὶ κουρσεύοντες τὰ οσπήτια τῶν Αιγυπτίων.

Καθ᾽ ένας λοιπὸν πέρνωντας εξουσίαν, έκανε τὴν όρεξίν του, καὶ ότι αγάπα. οἱ ωμοὶ καὶ σκληροὶ εφόνευον. οἱ πλεονέκται άρπαζαν καὶ έκλεπταν. οἱ ασελγεῖς επόρνευαν. καὶ έβλεπε τινὰς τὴν αυτὴν ώραν εἰς τὸ αυτὸ οσπῆτι νὰ γίνωνται διάφορα έργα, κλαυθμοῦ καὶ δακρύων άξια. διότι, οπόταν τὸ στρατιωτικὸν λάβη άδειαν ἀπὸ τὸν Στρατηγὸν νὰ κάμη εἰς τοὺς δούλους ότι τοῦ αρέσει καθ᾽ ενὸς, πολλαῖς ασχημοσύναις γίνονται καὶ αισχρουργίαι. Ήσαν δὲ τότε εἰς τὸ εαυτῶν Μετόχιον οἱ Καλόγηροι, οἱ ἀπὸ τοῦ Αγίου Όρους Σινᾶ, οπόταν, καθὼς εἰς τὸ τρίτον Τμῆμα τῆς δὲ τῆς Ιστορίας εγράψαμεν, δι᾽ εισκοντάς τους οἱ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου Χριστιανοὶ, συστρατευόμενοι τῷ Βασιλεῖ Σελὴμ, τοὺς εδιεφύλαξαν, καὶ δὲν έπαθαν κακόν. Καὶ μετὰ ταῦτα τοὺς εύγαλαν εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ προσκυνήσαντες έλαβον παρ᾽ αυτοῦ τὸν ορισμὸν όπου καὶ έως τώρα έχουσι, καθὼς φαίνεται γεγραμμένος εἰς τὸ αυτὸ τρίτον Τμῆμα.

Τῇ αυτῇ δὲ ημέρᾳ, όπου ὁ Σελὴμ τελείως εκυρίευσε τὴν Αίγυπτον έφθασε καὶ ὁ Γαζὲλ ἀπὸ τὴν Θήβαν μὲ πλῆθος Αράβων πολεμιστῶν, τὸν οποῖον ὁ Τουμοὺτμπεης εἶχε πρότερον σταλμένον νὰ τοὺς φέρη εκεῖθεν. Μαθὼν δὲ τὰ συμβάντα, καὶ βλέπων τὰ πράγματα, πῶς δὲν εἶχασι καμίαν θεραπείαν πλέον, ἢ διόρθωσιν, μήτε ἦτον τέχνη καμία σωτηρίας, ἢ ελευθερίας, έσοντας όπου όλαις ἡ τέχναις τῶν συντρόφων του νὰ εφάνησαν εἰς μάτην, βάλλωντας εἰς τὸν νοῦν του, ότι τὸν ίδιον Θεὸν νὰ εἶχασι πολέμιον, καὶ δὲν έχωντας ποῦ αλλοῦ νὰ προσδράμη, εζήτησε Πίστιν καὶ όρκον ἀπὸ τὸν Σουλτὰν Σελὴμ, νὰ έλθη νὰ τὸν προσκυνήση, ὁ δὲ Σελὴμ τὸν έκραξεν. Ελθὼν δὲ μὲ τρεῖς μεγάλους Σεχλαράπους, καὶ προσκυνήσας, άρχισε νὰ λέγη πρὸς τὸν Βασιλέα ταῦτα.

Λόγοι τοῦ Γαζὲλ πρὸς τὸν Σουλτὰν Σελήμ.

ΑΝίσως καὶ ἡ Τύχη, μὲ τὴν οποίαν διὰ τὴν αρετήν σου εσὺ έγινες φίλος, δὲν ήθελε φθονήση μὲ τοῦ λόγου μας δυνατά, εσὺ τὴν σήμερον δὲν ήθελες ἦσαι εἰς τὸν Κόσμον. διότι τὰ εδικά μας άρματα, καὶ ἡ δύναμίς μας αρκετὴ ἦτον νὰ συγχύση καὶ νὰ καταβάλλη τὰ εδικά σου φουσάτα. διὰ τοῦτο πρέπει νὰ λέγεσαι καλότυχος άνθρωπος εσὺ ἀπὸ τοὺς άλλους ανθρώπους διὰ τὴν μεγαλοψυχίαν καὶ ανδρείαν σου. Όθεν, ὦ Βασιλεῦ, ήξευρε, ότι οπό-

ταν ἡ Βασιλεία μας ἔσεκεν εἰς τὴν δύναμιν καὶ μεγαλοπρέπειάν της, ἔσοντας νὰ πολεμοῦμεν διὰ τὸ Βασίλειόν μας καὶ διὰ τὴν ζωήν μας, ἀλαζονευόμενοι εἰς τὴν ματαίαν μας δύναμιν, ἐκαταφρονοῦσαμεν καὶ ὠνειδίζαμεν τοὺς Τούρκους καὶ ἐσένα, ὡσὰν ἐχθρούς μας, καὶ σᾶς ἐδιώκαμεν μὲ θυμὸν καὶ ὀργήν. Α'φόντις δὲ μὲ τὸ ἔργον ἐγνωρίσαμεν πῶς ἐνικηθήκαμεν πολλαῖς φοραῖς, καὶ εἰς τέλος εἴμεσθεν νικημένοι, καὶ μάλιστα πολεμοῦντές σε μὲ μεγάλην ἀνδρείαν, θαυμάζοντες τὴν θαυμαστὴν καὶ θείαν σου δύναμιν, καὶ τὰς εὐτυχισμένας νίκης ὁποῦ ὁ Θεός σοῦ ἐχάρισεν, ἤλθομεν μὲ μεγάλην ταπείνωσιν νὰ σὲ εὕρωμεν, ἐλπίζοντες νὰ ἀπολαύσωμεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν σου χάριν τινὰ καὶ καλωσύνην. διότι συγχωρῶντας, καὶ δίδωντας συγγνώμην ἐκείνων τῶν νικημένων ἀνθρώπων, ὁποῦ θεληματικῶς παραδίδονται εἰς τὰς χεῖράς σου, θέλεις ὁμοιωθῆ μὲ τὸν Θεὸν, ὁποῦ καθημερινῶς συγχωρεῖ τῶν ἀνθρώπων ὁποῦ τοῦ πταίουσι, καὶ θέλεις ἀφήσει καὶ μετὰ θάνατον μνήμην ἀθάνατον εἰς τὸν Κόσμον, φιλανθρωπευόμενος εἰς τοὺς ἐχθρούς σου. Η'μεῖς λοιπὸν ἐδουλεύσαμεν τὸν Τουμούτμπεην, ἕως ὅτου εἶχε τὰς πρώτας τιμὰς, καὶ ἐλέγετο Βασιλεὺς εἰς τοὺ λόγου μας, λαμπρυνόμενος καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Κόσμον μὲ τὸ Βασιλικὸν ἀξίωμα. ἐπειδὴ δὲ διὰ τὴν κακήν του τύχην, ἢ καὶ διατὶ ἔτζι ἦτον προωρισμένον, ἐδιώχθη ἀπὸ τὸ Βασίλειόν του, καὶ τώρα πλανᾶται ἔνθεν κἀκεῖθεν εἰς ἐρήμους τόπους, μὴν ἠξεύροντας ἀκόμι ἂν εἶναι ζωντανὸς, ὄχι πῶς ἡμεῖς ἀφήσαμεν ἐκεῖνον, ἀλλὰ διότι ἐκεῖνος ἄφησεν ἡμᾶς, διὰ τοῦτο προστρέχομεν εἰς τοῦ λόγου σου. Καὶ δὴ λοιπὸν δίδωντάς μας καὶ ἐσὺ διὰ χάρισμα τὴν ζωήν μας, ἡμεῖς θέλομεν σοῦ δουλεύσει, ὡς στρατιῶται, εἰς τοὺς πολέμους σου πάντοτε.

Ο' δὲ Σελὴμ ἐδέχθη τούτους μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον καὶ ἥμερα λόγια, καὶ καθένα ἐτίμησε καθὼς τοῦ ἔπρεπε, λέγωντάς τους νὰ ἐνθυμῶνται πάντοτε, πῶς ἔπεσαν ὡς σκλάβοι εἰς τὰ χέριά του, καὶ τοὺς ἔδωσεν ἐλευθερίαν, καὶ πῶς ἦσαν ἀπεθαμμένοι, καὶ τοὺς ἔδωσε ζωήν. Διὰ δύο γοῦν πράγματα τὸ ἔκαμε τοῦτο ὁ Σελήμ. τὸ μὲν, διότι ἤξευρε τὸν Γαζὲλ ἐπιτήδειον καὶ πεπαιδευμένον εἰς τὰ στρατιωτικὰ, καὶ ὅτι ἦτον εἰς τὸ κορμὶ καὶ πολλὰ ἀνδρεῖος, ὁποῦ εἶναι τοῦτα βέβαια δύο πράγματα ἄξια νὰ φιλιώσουσι καὶ τοὺς ἐχθρούς. τὸ δὲ ὅτι ἠγάπα νὰ κάμῃ φίλους καὶ τοὺς δύο Σεχλαράπους, ὅπως διὰ μέσου τῶν δύο ἐκείνων νὰ φιλιώσῃ καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ ὅλους τοὺς λοιποὺς ἐρημίτας Α'ραβας. Ο'τι ἐγνώρισεν, ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν Ι'ερουσαλὴμ ἕως εἰς τὸ Μισῆρι, πόσα κακὰ τοῦ ἔκαμαν εἰς τὸν δρόμον. ὅθεν πάντοτε εἶχε φόβον ἀπὸ ταύτους νὰ μὴ τὸν πειράξουσι πάλιν εἰς τὸ γύρισμα, διὰ τοῦτο ἐζήτα νὰ ἔχῃ τὴν φιλίαν τους. Δὲν ἐπέρασαν πολλαῖς ἡμέραις, ἀφ' οὗ ἐτοῦτοι ἐπροσκύνησαν, καὶ ἐσυκώθησαν Μῶροι καὶ Α'ραβες, μὲ κάποιους Τζερκέζους φευγάτους ἀπὸ τὴν Α'χασίαν χώραν, καὶ ἐκατάτρεχαν τὰ περίχωρα τοῦ Μισηρίου. καὶ ἄρπαζαν πολλοὺς Τούρκους ἀπ' ἔξω, ὅσους εὕρισκαν, μάλιστα ἐκείνους ὁποῦ εὔγαιναν διὰ νὰ βοσκήσουσι τὰ ἄλογα καὶ τὰ μουλάρια τῶν Αὐθεντῶν τους. ὅθεν ὁ Σελὴμ ἔστειλε τοῦτον τὸν

Γα-

Γαζὲλ μὲ μεγάλην καββάλαν, νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς πολεμήσῃ. ὁ ὁποῖος, φθάνοντας ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀχασίαν, τὴν μὲν χώραν ἐξαγνίμισε, καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς κλέπτας ἐκείνους ἔκοψε. καὶ γυρίζοντας ὀπίσω μὲ μεγάλην τιμήν, ἐχάρη κατὰ πολλὰ ὁ Σελὴμ εἰς τὴν τοιαύτην ἀγάπην, ὁποῦ ὁ Γαζὲλ ἔδειξεν εἰς τοῦ λόγου του, μὲ τὴν ὁποίαν τελείως εὔγαλεν ἀπὸ τὴν καρδίαν του τὴν παλαιὰν ὕβριν.

Ο῾ δὲ Τουμέτμπεης, εὑρισκόμενος εἰς τὸ Σαΐτι, ἀντίπερα τοῦ ποταμοῦ, κατὰ τὸ μέρος τῆς Κυρλώνης, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἦτον δυστυχισμένος, καὶ πολλὰ νικημένος, καὶ φευγάτος, ἀλλ' ὅμως ἑτοιμάζετο πάλιν νὰ κτυπήσῃ πόλεμον μὲ τοὺς Τούρκους. Καὶ δὴ λοιπὸν ἔγραψεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἦλθε μία στρατεία δυνατή, τὴν ὁποίαν εἶχε σταλμένην ἐκεῖ προτήτερα διὰ φύλαξιν τῆς χώρας. Ε῎φυγαν δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ Τζερκέζοι συχνὰ ἀπὸ τὸ Μισήρι, καὶ ἤρχοντο καὶ τὸν εὕρισκαν. ἀκόμι καὶ πολλοὶ Ἀράπιδες τοῦ τόπου τοῦ Σαΐτιου τὸν ἔπαξαν νὰ τοῦ βοηθήσουσι μὲ πᾶσαν δύναμιν. Ε῎κραζάν τον δὲ κρυφὰ καὶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ Μισῆρι νὰ ἔλθῃ ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων οἱ Τοῦρκοι ἐξάρπαξαν τὰ σπητιά τους, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ παιδία τους ἐπόρνευσαν. Ε᾿συμβούλευάν τον δὲ νὰ ἔλθῃ νύκτα εἰς τὰ κονάκια τῶν Τουρκῶν ἔξω, καὶ αὐτοὶ ἀπὸ μέσα νὰ κάμουσι μεγάλην βοὴν καὶ ταραχὴν ἔξαφνα. καὶ αὐτοὶ θέλουσι συγχυθῆ, καὶ οὕτω νὰ τοὺς κόψουσιν ὅλους. Ε῎λεγον δὲ, ὅτι δὲν δύνονται πλέον νὰ ὑποφέρουσι τὰ κακὰ, ὁποῦ τοὺς κάνουσιν οἱ Τοῦρκοι καθημερινῶς, καὶ ὅτι οἱ Τοῦρκοι νὰ εἶναι πολλὰ ὀλίγοι, διότι ἐσκοτώθησαν πολλοὶ εἰς ἐκείνους τοὺς δύο φοβεροὺς πολέμους, ὁποῦ ἔκαμαν εἰς τὸ Μισῆρι. ὅσοι δὲ ἀπέμειναν, οἱ μὲν εἶναι ἄῤῥωσοι ἀπὸ φυσικὴν ἀσθένειαν, καὶ ἄλλοι ἀπὸ ταῖς λαβωματίαις, οἱ δὲ ὑγιεῖς εἶναι πολλὰ ὀλίγοι. Τοῦτα ὅλα μαθὼν ὁ δυστυχισμένος Τουμέτμπεης, ἔλαβε πάλιν θάῤῥος καὶ ἐλπίδα νὰ πολεμήσῃ καὶ νὰ νικήσῃ τὸν ἐχθρόν του. Ἀλλ' ὅμως καὶ πάλιν ἡ κακή του Τύχη ἐξαπατῶντας τον, τὸν ἐγέλασε καὶ τότε, προξενοῦσα μὲ τοῦτο εἰς αὐτὸν τὸν τέλειόν του ἀφανισμόν.

Διότι ἕνας ἄνθρωπος τοῦ τόπου ἐκείνου τοῦ Σαΐτιου, τὸ ὄνομά του Ἀλμπουχαμὰρ, πλούσιος κατὰ πολλὰ, καὶ πρῶτος εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἔχωντας πολλὴν ἐξουσίαν ἐπάνω εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους τοὺς ἐκεῖσε ὄντας, ἢ διὰ νὰ γλυτώσῃ τοὺς τόπους του, καὶ τὰ ὑπάρχοντά του, νὰ μὴ διαρπαχθοῦσιν, ἢ καὶ διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἀγάπην καὶ φιλίαν τοῦ Σελὴμ, ἦλθε κρυφὰ εἰς αὐτὸν, καὶ εἶπεν ὅλα τὰ διανοήματα καὶ τὰς βουλὰς τοῦ Τουμέτμπεη, καὶ τῶν Αἰγυπτίων, ὅτι εἶναι συμφωνισμένοι ἐκεῖνοι ἀπ' ἔξω, καὶ οὗτοι ἀπὸ μέσα νὰ πατήσουσι τοὺς Τούρκους μίαν νύκτα. Τοῦτο μαθὼν ὁ Σελὴμ παρὰ τοῦ Ἀλμπουχαμὰρ, ἐπρόσταξεν εὐθὺς νὰ βάλλουσι βίγλαις, νὰ φυλάττουσι τὴν χώραν ὅλαις ταῖς νύκτες. τοὺς δὲ Μισηριώτας ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ὑπώπτευσε νὰ εἶναι μὲ τὴν βουλὴν τοῦ Τουμούτμπεη, ἐφυλάκωσεν εἰς τὸν Καλαν.

Ο῎πως

Ὅπως ὁ Σελὴμ ἐγεφύρωσε τὸν Νεῖλον ποταμὸν, νὰ ἔλθῃ γυρεύωντας τὸν Τουμούτμπεην, καὶ ὅτι ὁ Τουμούτμπεης ἦλθε προτήτερα καταπάνω τοῦ Σελήμ. καὶ πολεμήσαντες εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἔφυγεν ὁ Τουμούτμπεης μὲ πολλὰ ὀλίγους.

Ἔπειτα ἐπρόσταξεν ὁ Βασιλεὺς, καὶ ἁρμάτωσαν βάρκαις μικραῖς καὶ μεγάλαις, τὰ λεγόμενα Τζιείμια, μὲ τουφέκια καὶ λουμπάρδαις νὰ φυλάττουσιν ὅλον τὸν ποταμὸν, νὰ μὴ περάσῃ καμίαν νύκτα. Πλὴν μὲ ὅλαις ταύταις ταῖς ἑτοιμασίαις ὁποῦ ἔκανε, πάλιν στοχαζόμενος μὲ τὸν λογισμόν του, πόσαις φοραῖς ἐνίκησε εἰς ταῦτον τὸν πόλεμον τοὺς Τζερκέζους, καὶ πάλιν δὲν ἔπαυαν ποσῶς τὸν πόλεμον. καὶ ὁ Τουμούτμπεης, νικώμενος ἅπαξ καὶ δὶς, καὶ φεύγων, πάλιν συνάγει ἀπ' ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀνθρώπους, καὶ κάνωντας νέα φουσάτα, ἀνακαινουργώνει πάλιν τὸν πόλεμον. Ταῦτα ὅλα, λέγω, στοχαζόμενος ὁ Σελὴμ, ἐλογίασε νὰ παύσῃ ἀπὸ τοὺς κόπους τοὺς πολλοὺς τοῦ πολέμου τούτου, καὶ νὰ δοκιμάσῃ μὲ τρόπον φιλίας καὶ ἀγάπης νὰ εἰρηνεύσῃ τὰ πράγματα. Λοιπὸν ἔστειλεν Ἀποκρισαρίους εἰς τὸν Τουμούτμπεην νὰ τοῦ εἰποῦσι νὰ παύσῃ τὴν μάχην καὶ τὸν πόλεμον. καὶ νὰ στοχασθῇ πῶς εἰς τοὺς πολέμους ποτὲ δὲν ἐνίκησεν, ἀλλὰ πάντοτε ἐνικᾶτο. διὰ τοῦτο νὰ μὴ θελήσῃ νὰ δοκιμάσῃ πλέον τὴν τύχην, ἐπειδὴ ἐγνώρισε καλὰ ἀπὸ τὸ πρῶτον πῶς δὲν τοῦ βοηθεῖ. Καὶ ὅτι ὁ Σελὴμ τοῦ δίδει Πίστιν καὶ ὅρκον, ὅτι, ἐὰν μὲ ταπείνωσιν θέλει τὸν προσκυνήσῃ ὡσὰν νικητὴν, θέλει φιλανθρωπευθῆ εἰς τὸ λόγου του, δίδωντάς του πάλιν τὸ Βασίλειον νὰ τὸ ὁρίζῃ ὡς καὶ πρότερον, πλὴν ὑποτασσόμενόν του. Καὶ ὅτι εἶναι κάλλιον νὰ ζῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν μὲ εἰρήνην καὶ ἀγάπην, παρὰ νὰ γυρεύῃ μὲ πόλεμον πρᾶγμα, ὁποῦ δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ τὸ ἀποκτήσῃ ποτὲ, ἔχωντας καὶ τὴν ζωήν του εἰς κίνδυνον. Εἰδὲ καὶ δὲν γνωρίζωντας ἀκόμι τὴν ὀλίγην του δύναμιν, θέλει νὰ τρέχῃ μὲ ἔχθραν καὶ πόλεμον, εἰς ὅλον τὸ ὕστερον δὲν θέλει ἔχει καμίαν σπλαγχνίαν ἀπὸ λόγου του, ἢ γλυτωμὸν τῆς ζωῆς του, ὅταν πέσῃ εἰς τὰς χεῖράς του. Τοῦτο δὲ τὸ ἔκανεν ὁ Σελὴμ, διότι ἔβλεπε τὸ λόγου του εὑρισκόμενον εἰς μακροὺς τόπους, καὶ μὲ ὀλίγον φουσάτον, ἐπειδὴ τὸ περισσότερον τοῦ ἐχαλάσθη. καὶ ὅτι πολεμᾷ μὲ ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους νικῶντας, μένουσιν ἀνίκητοι, διὸ καὶ ἐφοβεῖτο νὰ μὴν ἀποκλεισθῇ εἰς τοιαύτην μεγάλην χώραν. Ἤκουσε προσέτι, ὅτι καὶ οἱ Τζερκέζοι πάλιν μαζώνονται εἰς τὰ χωρία. ἐγνώριζε δὲ καὶ τοὺς Μισηρλώτας νὰ εἶναι κατὰ πολλὰ προδόται καὶ ἐπίβουλοι. Ἀλλὰ τὸ περισσότερον τὸν ἔκανε νὰ συγχύζεται, ὅτι οἱ Τζερκέζοι ἐκαρτεροῦσαν τὴν ἀρμάδα τους νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Σουβέϊσι ἀπὸ τὸν Κόλπον τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, τὴν ὁποίαν εἶχασι σταλμένην νὰ ὑπάγῃ

εἰς

τοὺς Πορτογέζους μὲ περισσοτέρους ἀπὸ τρεῖς χιλιάδας Τζερκέζους, μὲ πεσσαῖς λουμπάρδαις μπομπάρδαις. εἰς τὴν ὁποίαν ἀρμάδαν εἶχετι Καπιτάνους, τὸν Α᾿μηράσιω, καὶ τὸν Ρ᾿αὴς Σολομῶν, ἐκλεκτοὺς καὶ ἀνδρειωμένους Στρατηγοὺς. τοὺς ὁποίους καρτερῶντας ὁ Τουμοῦτμπεης ἐλογίαζε νὰ ξαναπαινουργώσῃ πόλεμον μὲ τοὺς Τούρκους. Ο᾿ δὲ μεγαλήτερος φόβος, ὁποῦ εἶχεν, ἦτον νὰ μὴν ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Περσίαν ὁ Ι᾿σμαὴλ Σοφὴς, καὶ νὰ διώξῃ τὸν Ι᾿μλαχόρμπασιν ἀπὸ τὰ σιώορα τῆς μικρᾶς Α᾿σίας, τὸν ὁποῖον, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἄφησεν ἐκεῖ νὰ φυλάττῃ. καὶ ὅπως νὰ ἀποκλεισθῇ ἔξω ἀπὸ τὰ σιώοράτου, πρὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ ἡ ἀρμάδατου εἰς τὴν Α᾿λεξάνδρειαν, τὴν ὁποίαν ἐκαρτέρει ἐκεῖ. Τοῦτα ὅλα ἔκαναν τὸν Σελὴμ νὰ παύσῃ τὸν μετὰ τῶν Τζερκέζων πόλεμον, καὶ νὰ κάμῃ ἀγάπην. Καὶ δὴ λοιπὸν στέλλει Α᾿ποκρισαρίους εἰς τὸν Τουμοῦτμπεην, ἄνδρας ἐκλεκτοὺς καὶ γραμματισμένους, καίτινας ἀπὸ τοὺς λεγομένους, Χοντζάδες. καὶ μαζὶ μὲ τούτους τινὰς ἀπὸ τοὺς πρώτους τοῦ Μισηρίου. Οἱ ὁποῖοι περνῶντες τὸν ποταμὸν, καὶ φθάνοντες εἰς τὸ Σαΐτι, ὅπου ἦτον ὁ Τουμοῦτμπεης, πρὸ τοῦ νὰ εἰποῦσι τὰ λόγια τῆς ἀποκρίσεώς τους, κάποιοι Τζερκέζοι θρασεῖς καὶ ἄγνωστοι τοὺς ἐκατέκοψαν, λογιάζοντες νὰ ἀρέσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ τοῦ Τουμοῦτμπεη. ὁ ὁποῖος κατὰ ἀλήθειαν δὲν ἤθελε τὸ πρᾶγμα νὰ γένῃ οὕτως, ἀλλὰ ἤθελε νὰ τοὺς γυρίσῃ ὀπίσω μὲ λόγους εἰρηνικοὺς, καὶ ὄχι νὰ κάμῃ ἔργον τοιοῦτον σκανδάλου καὶ δευτέρας μάχης παραίτιον. Τοῦτο λοιπὸν τὸ πρᾶγμα πολλὰ ἐσκανδάλισε τὸν Σελὴμ, καὶ πλέον δὲν ἐδύνετο νὰ κρατήσῃ τὸν θυμὸν, ἀλλὰ ἔκρινε τελείως νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸ γένος τῶν Τζερκέζων. διότι δὲν ὑπόφερεν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του τοὺς νικημένους καὶ διωγμένους νὰ λάβῃ τοιαύτην καταφρόνησιν, ὥστε νὰ φονεύσουσι καὶ τοὺς Α᾿ποκρισαρίους του, καὶ μάλιστα ἀνθρώπους εὐλαβείας ἀξίους. Ο῞θεν ἡτοιμάσθη νὰ περάσῃ τὸν ποταμὸν, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σπῆτι κατὰ τοῦ Τουμοῦτμπεη μὲ ὅλον του τὸ φουσάτον. Καὶ δὴ ἐπρόσαξε νὰ ἑτοιμάσουσι ζωοτροφήματα διὰ τὸν δρόμον. ἐπρόσαξε δὲ νὰ δέσουσι καὶ βάρκαις ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τοῦ ποταμοῦ ἕως τὸ ἄλλο, καὶ ἐπάνω εἰς αὐταῖς νὰ καρφώσῃ ξύλα μεγάλα, νὰ κάμῃ ἕνα γεφύρι πλατὺ διὰ νὰ περάσῃ τὸ φουσάτον καὶ αὐτός. Ο᾿ δὲ Τουμοῦτμπεης, μαθὼν ὅτι ὁ Σελὴμ ἐγεφύρωσε τὸν ποταμὸν, ἵνα περάσῃ νὰ ἔλθῃ ἐπάνω του, ἐφοβήθη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Σαϊτίου νὰ μὴ τὸν ἐπιβουλευθοῦσι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Α῎ρχοντος ἐκείνου, τοῦ Α᾿λμπουχαμάρ. ὅθεν ἀποφάσισε νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὸ Σαΐτι διὰ νὰ συναπαντήσῃ ἐρχόμενον τὸν Σελὴμ, καὶ νὰ δοκιμάσῃ ἄλλην μίαν φορὰν τὴν Τύχην μὲ πόλεμον. Βλέποντας δὲ τὴν δύναμίν του νὰ εἶναι ὀλίγη, ἐβουλεύθη νὰ ἔλθῃ πάλιν μὲ τέχνην. καὶ ὅπως ἐμέτρησε τὸν καιρὸν καὶ τὴν ὥραν, ἀπὸ ταῖς βίγλαις μαθὼν, ὁπόταν εἶναι περασμένοι σχεδὸν οἱ μισοὶ Τοῦρκοι εἰς τὸ ποτάμι, νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς φθασμένος εἰς τὸν τόπον, καὶ εὑρίσκωντάς τους

μοναχούς, χωρισὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους, νὰ πέσῃ ἐπάνωτους νὰ τοὺς κόψῃ. καὶ ἔτως ἤθελεν ὀλιγοστέψῃ τὴν δύναμιν τοῦ Σελήμ. Καὶ ποσῶς δὲν ἐλαθώθη εἰς τοῦτο· ἀλλὰ καθὼς ἐμέτρα τὸν καιρὸν, ἔτζι ἔφθασεν, ὅταν μόνον ἦτον περασμένη ἡ καββάλα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ αἱ Βασιλικαῖς τένταις. τὰς ὁποίας τέντας, γυρεύοντας τόπον χωρισὸν οἱ Βασιλικοὶ ὑπηρέται νὰ ταῖς στήσουσιν, ἐξεμάκρυναν ὀλίγον ἀπὸ τὴν ἄλλην στρατοφίαν. Καὶ εὐθὺς βλέπουσιν ἔμπροσθα καὶ ἐσηκώνετο ἕνας μεγάλος κονιορτὸς, ὁποῦ ἤρχετο τὸ φουσάτον τοῦ Τουμούτμπεη, καὶ ἐν ταυτῷ ἅμα ἔδωσαν λόγον τοῦ Μουσταφὰ Πασία νὰ ἑτοιμασθῇ εἰς τὰ ἄρματα. Τούτη ἡ ταραχὴ ὄχι μόνον ἐσύγχυσε πολλὰ τοὺς Τούρκους ὁποῦ ἦσαν περασμένοι ἀπὸ τὸ ποτάμι, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐκείνους, ὁποῦ ἦσαν ἀκόμι ἐκεῖθεν τοῦ ποταμοῦ διὰ νὰ περάσουσιν. Ὁ γοῦν Τουμούτμπεης ἔχων μαζίτου τέσσαρας χιλιάδας καβαλαρέους, καὶ ἄλλους τόσους Ἀράπιδες, φθάνωντας ἔξαφνα, καὶ εὑρίσκωντας τοὺς ἐχθρούςτου, ὁποῦ ἑτοιμάζασι τὰ ἄρματα, καὶ ἔκραζαν τὰ φλάμπουρα νὰ σταθοῦσιν εἰς τὴν τάξιν τους πρὸς παράταξιν πολεμικὴν, ἔκοψε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς πλέον μεγάλους, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς φυγὴν ἔτρεψεν. Ἀλλὰ μήτε αὐτὸς ὁ Μουσταφὰ Πασίας τόσον ἀνδρειωμένος, ἀφόντις ἐτζακίσθησαν οἱ πρῶτοι ὁποῦ ἐκτύπησαν τὸν πόλεμον, δὲν ἐδύνετο πλέον νὰ τοὺς βάλῃ εἰς τάξιν, οὔτε νὰ γυρίσῃ ὀπίσω ἐκείνους ὁποῦ ἔφευγαν, διότι εἰς πρᾶγμα ὁποῦ δὲν ἐπαντύχεναν ὅλοι διεταράχθησαν. Καίτινες μὲν ἔτρεχαν ὧδε κἀκεῖσε, ἄλλοι ἔπιπταν σκοτωμένοι, καὶ ἄλλοι ἔφευγαν, καὶ πάντες ὁμοῦ ἐφοβήθησαν, καὶ ἡ παράταξις ὅλη ἔτρεχαν, καὶ ἔστεκαν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ποταμοῦ, ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τοῦ γεφυρίου, καὶ ἄλλο δὲν ἐφώναζαν εἰς τοὺς ἀντίπερα τοῦ ποταμοῦ, παρὰ νὰ φθάσουσι γοργὰ νὰ τοὺς δώσουσι βοήθειαν. Καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν διωκόμενοι ἀπὸ τοὺς Τζερκέζους ἕως τὴν ἄκραν τοῦ ποταμοῦ, ἔπιπταν εἰς τὸ ποτάμι. Ἄλλοι πάλιν θέλοντες νὰ φύγουσιν ἀπὸ τὸ γεφύρι νὰ στραφοῦσιν ὀπίσω, ἐσυμπλέκοντο μὲ τοὺς ἄλλους ὁποῦ ἤρχοντο ἀπ' ἐκεῖθεν, καὶ ἔπιπταν ὅλοι ὁμοῦ, καὶ ἐπνίγοντο εἰς τὸ ποτάμι. Ἦτον δὲ τὸ γεφύρι πλατὺ, ὅσον νὰ περάσουσι τέσσαρες καβαλαρέοι ὁμοῦ, ὥστε εἰς ὀλίγην ὥραν ἠμπόρει νὰ περάσῃ πολὺς λαός. Ἀλλ' ὅμως αἱ λουμπάρδαις, ὁποῦ ἔσυρναν ἐπάνω εἰς αὐτὸ, τοὺς ἐμπόδιζαν, διότι τὰς ἔσυρναν ἀργὰ, ἀργὰ, διὰ νὰ μὴ ξεφύγουσιν οἱ τροχοὶ ἐπάνω εἰς ταῖς σανίδαις, νὰ πέσουσιν εἰς τὸ ποτάμι. Ὁ δὲ Σελὴμ γροικῶντας τὴν σύγχυσιν, ἔδραμεν εὐθὺς κάτω εἰς τὸ ποτάμι, καὶ ἔβαλε τοὺς Τουφεκτζίδες μέσα εἰς κάποιαις μικραῖς βάρκαις, καὶ τοὺς ἐπέρνα εἰς τὴν πέραν μεριὰν τοῦ ποταμοῦ. Πηγαίνοντας δὲ ἡ βάρκαις καὶ γυρίζοντας, εἰς ὀλίγην ὥραν ἐπέρασαν πολλοὶ, καὶ ἔδωσαν μεγάλην βοήθειαν τῆς καββάλας τῆς Ἀνατολῆς. Ὥρισε δὲ καὶ τὴν καββάλαν τῆς Ῥούμελης νὰ περάσῃ τὸ συντομώτερον. Ἀκόμι ὁ υἱὸς τοῦ Ταπεργαίη, καὶ Γυναικάδελφος τοῦ Σελὴμ, ὁ ὁποῖος παίποτε ἐσυρά-

τότε μὲ τὸν αὐτὸν Σελὴμ μὲ περισσοὺς Ταπάρους, ἠνάγκαζε τοὺς ἐδικούς του Ταπάρους νὰ περνοῦσι γοργὰ τὸ ποτάμι, κολυμβῶντας. Εἶναι δὲ τὸ γένος τοῦτο τῶν Ταπάρων μαθημένοι νὰ περνοῦσι μὲ τὰ ἄλογά τους καβαλάροι τὰ μεγάλα ποτάμια κολυμβῶντες. Ἀλλ' ὅμως τότε πολλοὶ ἐπνίγησαν, διότι ὁ Νεῖλος βρέχει μὲ βίαν πολλὴν, καλὰ καὶ νὰ φαίνεται πῶς κοιμᾶται. διότι κατεβαίνει ἀπὸ πολλὰ μακροὺς τόπους τῆς ἄνω Αἰθιοπίας. Ἐπέρασε δὲ ὕστερον καὶ αὐτὸς ὁ Χανόγλης, καὶ ἦλθεν ὅπου ἦσαν οἱ ἄλλοι Ταπάροι, τοὺς ὁποίους ἔβλεπε τινὰς καὶ ἐθαύμαζε, μὲ πόσην ἀποτολμίαν ἐπερνοῦσαν κολυμβῶντες τὸν ποταμόν.

Ὁ δὲ Τουμοὺτμπεης, βλέπωντας πῶς ἄλλη μηχανὴ δὲν εἶναι νὰ νικήσῃ, παρὰ νὰ κόψῃ τὸ γεφύρι, ἐμάζωξεν ὅλους τοὺς ἐδικούς του ἕνα τάγμα μαζωκτὸν, νὰ δράμῃ μὲ βίαν νὰ τὸ κόψῃ. καὶ ἂν τὸ ἤθελε κάμῃ τοῦτο ὁ μάταιος ἀπὸ τὸ πρῶτον, ἔκανε μεγάλην ἀνδραγαθίαν, διότι ὅσοι ἦσαν ἐπάνω εἰς αὐτὸ ἤθελαν πέσῃ εἰς τὸ ποτάμι, καὶ ἄλλοι δὲν εἶχασι νὰ περάσουσιν. Ἀλλὰ ὁπόταν αὐτὸς τὸ ἐλογίασεν, ὁ Μουσαφὰ Πασίας τὸν ἀπείκασε, καὶ ἔφερεν ὅλα τὰ φλάμπουρα, καὶ τὰ ἔστησεν ἐκεῖ, καὶ ἐπίασε τὸν τόπον. φθάνωντας δὲ καὶ ὁ Τουμοὺτμπεης ἐκεῖ, ἐκτύπησαν δυνατὸν καὶ σκληρὸν πόλεμον διὰ τὸ γεφύρι, διότι οἱ Τζερκέζοι ἐγύρευαν νὰ τὸ κόψουσι, καὶ οἱ Τοῦρκοι ἐγύρευαν νὰ τὸ φυλάξουσι. Καὶ οἱ μὲν Τζερκέζοι ἐνόμιζον τὸν χαλασμὸν τοῦ γεφυρίου ἐδικήν τους σωτηρίαν, οἱ δὲ Τοῦρκοι τὸ ἐναντίον, ὅτι ἂν χαλαθῇ τὸ γεφύρι, παντελῶς εἶναι ἀφανισμένοι. Ἐνίκησεν ὅμως ὁ Μουσαφὰ Πασίας, εὐγάλωντας εἰς τὸ μέσον τοὺς τουφεκτζίδες, καὶ πολλὰ φλάμπουρα τῶν Σπαΐδων τῆς Ῥούμελης, ὅπου τότε ἐπέρασαν τὸ ποτάμι. μὲ τοὺς ὁποίους πολεμῶντας, ἐδίωξεν ὀλίγον μακρὰν τοὺς Τζερκέζους ἀπὸ τὸ γεφύρι.

Οὗτος δὲ ὁ Μουσαφὰ Πασίας, ὅπου παραπάνω εἴπαμεν, ἦτον ἀπὸ τὸ γένος τῶν Οὔγγρων. ἦτον δὲ γαμβρὸς τοῦ Σουλτὰν Μπαγιαζίτη. Οὗτος, διὰ νὰ ἀφίσῃ μετὰ τὸν θάνατόν του μνήμην εἰς τὸν Κόσμον, ἔκτισεν ἀπὸ τὰ κέρδη τούτου τοῦ πολέμου ἕνα γεφύρι πολλὰ μεγάλον εἰς τὸν Στρύμονα τὸν ποταμὸν, ὁ ὁποῖος βρέχει ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ βουνὰ, ὅπου χωρίζουσι τὴν Θράκην καὶ τὴν Μακεδονίαν. Ὁ γοῦν Τουμοὺτμπεης, διὰ νὰ ἀναπαύσῃ ὀλίγον τοὺς Τζερκέζους, τοὺς ἔσυρεν ὀλίγον ἔξω, καὶ τοὺς ἔστησε μακρὰν, ὅτι τοὺς εἶδεν ἀποσαμένους ἀπὸ τὸν κόπον τοῦ δρόμου καὶ τοῦ πολέμου. εὔγαλε δὲ τοὺς Ἀράπιδες, καὶ ἐπολέμουν, καὶ εἰς ὀλίγον ἦλθον πάλιν καὶ οἱ Τζερκέζοι, καὶ οὕτως ἀνακαινούργωσαν πάλιν τὸν πόλεμον. Ἐπολέμουν δὲ δυνατὰ, δοκιμάζοντες ταῖς ψεύτικαις ὑποσχέσες τῆς Τύχης, ἡ ὁποία πάντοτε τοὺς ἐγέλα. Ὁ δὲ Σελὴμ ἔστεκε συγχυσμένος, φοβούμενος μήπως καὶ δὲν νικήσῃ τοὺς ἐχθρούς του. οἱ δὲ φίλοι του τοῦ ἔδιδαν θάῤῥος, λέγοντές του νὰ μὴ περάσῃ τὸ γεφύρι, ὅτι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην μέλλει οἱ Τζερκέζοι νὰ νικηθοῦσι. μ' ὅλον τοῦτο ἡ καρδία του δὲν τὸν ἄφηνε νὰ ἡσυχάσῃ, ἀλλὰ ἐπέρασε. Καὶ παρευθὺς, ὡς τὸν εἶδαν οἱ ἐδικοί του, ἔλαβον μεγάλον θάῤῥος, καὶ καθ' ἕνας εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως ἐπο-

λέμα προθυμώτερον, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τιμὴν καὶ πλοῦτον. καὶ οὕτως ἐνδυναμωθέντες ὅλοι, ἔβαλαν εἰς φυγὴν τοὺς Τζερκέζους, τοῦτο τῶν Γιαννιτζάρων μάλιστα ἐνεργησάντων. ἡ δὲ καββάλα τῆς Ῥούμελης, ὁποῦ ἔφθασεν ὕστερα, ἄρχισε νὰ τοὺς διώκῃ φεύγοντας. Ἀκόμι καὶ οἱ Τατάροι διώκοντές τους κατόπι μὲ ταῖς σαΐταις, ἐφόνευον πολλοὺς ἐξ αὐτῶν. Τότε ὁ Σελὴμ εὔγαλε τὸν Μουσταφᾶ Πασίαν, τὸν Χαγιάρμπεην, καὶ τὸν Γαζὲλ μὲ μίαν ἀρκετὴν καββάλαν νὰ τοὺς διώκουσιν, ὅσον νὰ πιάσουσιν αὐτὸν τὸν Τουμούτμπεην νὰ τοῦ τὸν φέρουσιν. οἱ ὁποῖοι διώκοντές τον τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἔφθασαν εἰς ἕνα βαθὺ καὶ πλατὺ αὐλάκι νεροῦ μιᾶς λίμνης, ὁποῦ ὁ Τουμούτμπεης μὲ ὀλίγους τινὰς Τζερκέζους ἐστάθη νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον. Βλέποντάς τους δὲ, ἄρχισε νὰ χαλᾷ τὰ ξυλογέφυρον τοῦ αὐλακίου, νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ νὰ μὴ περάσουσι γοργὰ, νὰ ἔχῃ αὐτὸς καιρὸν νὰ φεύγῃ. ἀλλ᾽ ὅμως αὐτοὶ ἔφθασαν καὶ ἐσκότωσαν πολλοὺς ἀπὸ τὴν συντροφίαν του. αὐτὸς δὲ πάλιν ἔφευγε, καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον τοῦ Αὐθέντου τῆς Σεκουιύσης, καὶ ἐκρύφθη ἐκεῖ. Οἱ δὲ Τοῦρκοι ἐφοβέρισαν τοὺς Ἀράπιδες τοῦ τόπου ἐκείνου νὰ τοὺς κόψουσιν, ἂν δὲν βγάλουσιν ἀνθρώπους νὰ κρατήσουσι τοὺς δρόμους νὰ μὴν ὑπάγῃ παρεμπρὸς, ἔπειτα νὰ ἐρευνήσουσι νὰ τὸν εὕρουσιν. Ὅθεν ὁ δυστυχισμένος καὶ τρισάθλιος Τουμούτμπεης, φοβηθεὶς, ἦλθε καὶ ἐκρύφθη μέσα εἰς μίαν λίμνην ὁποῦ εἶχε καλάμια. καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν τὸν εὑρήκασιν οἱ Φελάχιδες κρυμμένον εἰς τὸ νερὸν ὡς τὰ βυζά. καὶ δένοντές τον τὸν ἐπαράδωσαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Τουρκῶν. Ἐφεραύτον δὲ εἰς τὸ Μισῆρι μὲ κάποιους ἄλλους μεγάλους Τζερκέζους.

Θάνατος τοῦ Τουμούτμπεη.

Ὁ Δὲ Σελὴμ ἔχοντας, ἀποφασισμένον καθ᾽ ἑαυτὸν νὰ τὸν θανατώσῃ διὰ τὴν καταφρόνεσιν ὁποῦ τοῦ ἔκαμε, φονεύοντας τοὺς Ἀποκρισαρίους του, δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν φέρουσι καθόλου ἔμπροσθά του, ἀλλὰ τὸν ἔδωσεν ἀνθρώπων βασανιστῶν νὰ τὸν ἐξετάζουσι μὲ πικραῖς τιμωρίαις, νὰ ὁμολογήσῃ τοὺς θησαυροὺς τῆς Βασιλείας του, καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ Βασιλέων, ποῦ εἶναι κρυμμένοι. Λέγουσι, πῶς μὲ δυνατὴν καρδίαν καὶ μὲ φοβερὸν πρόσωπον εἰς τόσαις πικραῖς τιμωρίαις ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν, λόγον ποσῶς δὲν ἐλάλησε, παρὲξ ἀναστεναγμοὺς, ὁποῦ ἐκ βάθους καρδίας ἀνέπεμπε, καὶ ποταμοὺς δακρύων. Τῇ δὲ ἄλλῃ ἡμέρᾳ ἐπρόσταξε, καὶ τὸν ἐκάθισαν ἐπάνω εἰς ἕνα μικρὸν καὶ πενιχρὸν καμήλι μὲ ἕνα παλαιὸν καὶ ξεσχισμένον φόρεμα, δεμένα τὰ χέρια του ὄπισθεν, καὶ τὸν ἐπεριπάτησαν ἀπὸ ὅλαις ταῖς ῥούγαις τῆς χώρας, νὰ τὸν ἰδοῦσιν ὅλοι ἐκεῖνοι ὁποῦ πρότερον τὸν ἔτρεμαν, ὡς Βασιλέα, πῶς τὸν ἐκαπαίσησεν ἡ Τύχη. Ἀφ᾽ οὗ δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Μπασκέλαν Πόρταν, ὅθεν ἐσέβη τὸ πρῶτον ὁ Σελὴμ, τὸν ἔπνιξαν ἐκεῖ μὲ ἕνα σχοινίον. καὶ διὰ νὰ τὸν ἀναμ-

Ὅτι ὁ Σουλτὰν Σελίμης ἦλθεν εἰς τὴν Δαμασκόν, καὶ τὸν ἐδέχθησαν οἱ Δαμασκηνοί. καὶ ὅτι ἔστειλαν καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν ἡ Τρίπολις, τὸ Βερούτι, ἡ Σιδών, καὶ ἡ Ἀντιόχεια.

ΤΟτε ἔστειλε τὸν Γιουνοὺς Πασίαν μὲ μίαν ἀρκετὴν καββάλαν νὰ καταδράμῃ ἐκείνους ὁποῦ ἔφυγαν εἰς τὴν Δαμασκόν. καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας μανθάνοντας ὅτι ἔφυγαν καὶ ἀπ' ἐκεῖ, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ Μισῆρι, ἦλθε καὶ αὐτός. οἱ δὲ Δαμασκηνοὶ μὴ ἐναντιωθέντες τὸ καθόλου, διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τὰ ὑποστατικά τους, εὐθὺς τοῦ ἄνοιξαν ταῖς πόρταις, καὶ ἐπροσκύνησάν τον μὲ ἀγάπην. Τοῦτο μανθάνοντας αἱ ἐπίλοιπαι χῶραι αἱ παραθαλάσσιαι, καὶ μάλιστα ἡ Τρίπολις, τὸ Βερούτι, ἡ Σιδών, καὶ ἡ Ἀντιόχεια, ἐπῆρασι παράδειγμα, καὶ ἔστειλαν Πρέσβεις καὶ ἐπροσκύνησαν, καὶ ἐπῆρασι καὶ Τούρκους νὰ φυλάγουσι τὰ κάστρη τους. καὶ οὕτως ἐπαραδόθησαν εἰρηνικῶς. Καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔκτισαν ἕνα μεγάλον Χάνι κατὰ πολλά, ἔξω ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Δαμασκοῦ, μὲ πολλοὺς ὀντάδες, καὶ ἐκεῖ μέσα ἔβαλε τοὺς Γιαννιτζάρους νὰ τρέφωνται βασιλικῶς, κατὰ τὴν τάξιν, μὲ βασιλικὰ τροφήματα, διὰ νὰ μὴν ἔχωσιν ἀφορμὴν νὰ πειράζουσιν ἐκείνην τὴν πλουσιωτάτην χώραν, μήτε τοὺς πραγματευτάδες ὁποῦ ἤρχοντο ἐκεῖ ἀπὸ ἄλλους μακρινοὺς τόπους. καὶ νὰ μὴν ἔχῃ τινὰς παράπονον, μήτε ξένος, μήτε ἐντόπιος. Ἔκαμε δὲ ἐκεῖνος ὁ φοβερὸς καὶ μέγας Βασιλεὺς τοιαύτην εἰρηνικὴν καὶ ἀπείρακτον κατάστασιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὥστε ὁποῦ τὸν καιρὸν τοῦ Φθινοπώρου ἔστεκαν τὰ περιβόλιά τους φορτωμένα ταῖς ὀπώραις, καὶ μὴ φυλάττοντές τα οἱ οἰκοκύροι, τινὰς δὲν ἐτόλμα νὰ πάρῃ τίποτες ἀπὸ ταῦτα. Ἦτον δὲ μεγάλη ἀκρίβεια εἰς τὰς κύκλω χώρας. εἰς δὲ τὴν Δαμασκὸν μεγάλη εὐθηνία, καὶ παζάρεια πολλὰ μὲ πολλὰ τροφήματα, ὁποῦ τὰ ἔφερναν πανταχόθεν. καὶ τινὰς πείραξιν δὲν εἶχεν ἀπὸ τὸ φουσάτον, ἀλλὰ ὡς καθὼς ἤθελε καθένας ἐπώλει τὸ πρᾶγμά του. Κράζοντας δὲ τοὺς Ἀποκρισαρίους ὁποῦ ἦλθασιν ἀπὸ τὰς ἄλλας χώρας νὰ τὸν προσκυνήσουσι, τοὺς ἐρώτησε τί θέλουσι. καὶ εἴ τι ἐζήτησαν, ὅλα ἐγγράφως μὲ ὁρισμοὺς τοὺς τὰ ἔδωσεν. Ἔκαμε δὲ Αὐθέντας, Κυβερνήτας, καὶ Κριτάς, καὶ ἔστειλε νὰ κυβερνοῦσι, καὶ νὰ κρίνουσιν εἰς τὰς χώρας ὁποῦ τὸν ἐπροσκύνησαν. ἔκοψε τὰ εἰσοδήματά τους. ἐλάφρωσέ τους ἀπὸ κάποια βαρέα δοσίματα ὁποῦ εἴχασι παλαιόθεν ἀπὸ τοὺς Τζερκέζιδες. καὶ εἰς ὀλίγα λόγια, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ καλὸν ὄνομα, εἰς ὅλα ἐφαίνετο καλὸς καὶ φιλάνθρωπος εἰς ταῖς χώραις ὁποῦ τὸν ἐπροσκύνησαν, καθὼς πικρὸς καὶ ἄσπλαγχνος εἰς ἐκείναις, ὁποῦ τὸν ἐναντιώνουνταν μὲ πόλεμον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν εἰς τοιαύτην τάξιν καὶ εἰρηνικὴν κατάστασιν ἔβαλε τὰ πράγματα, λογιάζοντας ὅτι τὸ φουσάτον του νὰ ἀναπαύθῃ ἀρκετὰ ἀπὸ τοὺς κόπους τοῦ πολλοῦ δρόμου καὶ τοῦ πολέμου, καὶ τὰ ἄλογα νὰ ἐξάφησαν ταλαιπωρημένα ὄντα καὶ αὐτά, ἔκαμε

με τὸν νοῦν του νὰ ἔλθῃ καὶ παρεμπροσθὰ, ἐπιθυμῶντας νὰ βάλλῃ καὶ τὸ θαυμαστὸν καὶ ἐξακουστὸν Μισῆρι εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Καὶ δὴ λοιπὸν στέλλει ἐμπροσθὰ τὸν Σινὰμ Πασίαν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἱερουσαλὴμ μὲ δεκαπέντε χιλιάδες καβαλαρέους, καὶ μὲ ἕνα μέρος πεζοὺς, Γιαννιτζάρους, καὶ ἀζάπιδες Τουφεκτζίδες, νὰ καταδράμουσιν ὅλην τὴν Ἰουδαίαν, καὶ νὰ ἀνοίξουσι στράταις εἰς τὴν Γάζαν, ὅτι ἦτον ὁ δρόμος ἐκεῖ δύσκολος ἀπὸ τὴν πείραξιν τῶν ἐκεῖσε ἐρημιτῶν Ἀράβων. Ἐτούτη ἡ χώρα ἡ Γάζα εἶναι ὡσὰν ἕνα κλειδὶ τῆς Αἰγύπτου. διότι φθάνει εἰς τὸ παραθαλάσσιον ἀπὸ τὸ Βόρειον μέρος, καὶ ἀπὸ τὸ Νότιον ἔχει τοὺς πολλοὺς ἄμμους τῆς ἐρήμου Ἀραβίας. ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸ Δυσικὸν, ὅπου εἶναι ὁ δρόμος πρὸς τὸ Μισῆρι. Εἶναι δὲ πανταχόθεν τοῦτοι οἱ τόποι ξηροὶ καὶ ἄνυδροι χωρὶς νερόν. καὶ τοῦτο κάνει μεγάλον ἐμπόδιον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον φουσάτον διὰ τὴν ἀνυδρείαν τοῦ τόπου. Ὅθεν καὶ ὁ Καμβύσης, καθὼς πρότερον εἴπομεν, δὲν ἐδύνετο νὰ περάσῃ, ὅταν ἦλθεν ἀπὸ τὴν Περσίαν, νὰ πάρῃ τὴν Αἴγυπτον αὐτὴν, ἐὰν δὲν ἤθελε φιλιωθῇ πρότερον μὲ τοὺς Ἀράπιδες τοὺς ἐρημίτας, νὰ τοῦ δώσουσι δρόμον νὰ περάσῃ, καὶ νὰ τοῦ φέρνουσι καὶ νερὸν μακρόθεν μὲ τὰ καμήλιά τους εἰς τὸν δρόμον.

Ὅπως οἱ Τζερκέζοι ἔκαμαμ ἄλλομ Βασιλέα, τὸμ Τουμούτμπεην, εἰς τὸ Μισῆρι.

ΕΝ γοῦν τῷ μεταξὺ οἱ Τζερκέζοι, οἱ ὁποῖοι φεύγοντες ἦλθον εἰς τὸ Μισῆρι ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους, ὅπου ἐκεῖ εὑρήκασι συνηγμένους ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ ἄλλο μέρος τοῦ Μισηρίου, ἔκαμαν συμβουλὴν κοινῶς, ὄχι μὲ φθόνον ἢ λογομαχίαις, ὡς πρότερον, ἀλλὰ μὲ ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην, καὶ ἔκαμαν Βασιλέα τὸν Τουμούτμπεην ἀπὸ γένος τῶν Τζερκέζων. Ἦτον τότε ὁ Τουμούτμπεης μέγας Ντεβινδάρης, τὸ ὁποῖον τότε εἰς τοὺς Τζερκέζους ἦτον μέγα ἀξίωμα, καὶ δεύτερος ἀπὸ τὸν Βασιλέα ὁ τοῦτο ἔχων. Εἶχε δὲ τοῦτος ὁ ἄνθρωπος τόσην δύναμιν καὶ ἐπιτηδειότητα, ὅπου σχεδὸν ὅλοι οἱ Τζερκέζιδες ἐνόμιζον, ὅτι αὐτὸς μοναχός του μὲ τὴν γνῶσίν του νὰ εἶναι ἄξιος νὰ κάμῃ κάθε ὄφελος καὶ βοήθειαν τοῦ Λαοῦ καὶ τῆς Βασιλείας.

Οὗτος λοιπὸν, ἀφ' οὗ ἔλαβε τὴν Βασιλείαν, βλέπωντας πῶς ἄλλη βοήθεια δὲν εἶναι νὰ γλυτώσῃ ταύτην τὴν Βασιλείαν, παρὰ ἡ δύναμις τῶν ἀρμάτων, καὶ ὁ πόλεμος, βάλλωντας ὅλαις ταῖς ἐλπίδες του εἰς τὸ ζυγὶ τῆς Τύχης, ἄρχισεν εὐθὺς νὰ ἑτοιμάζῃ ἄρματα, καὶ νὰ αὐξαίνῃ τὸ φουσάτον ἀπὸ σκλάβους, ὅσους ἐγνώριζε νὰ εἶναι ἄξιοι διὰ πόλεμον. ὁμοίως νὰ μαζώνῃ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους μὲ πληρωμὴν ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν, ἤγουν ἀπὸ τὴν Μπαρμπαρίαν, καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους πλησιοχώρους Ἄραβας, τῶν ὁποίων ἔταξε νὰ κάμῃ ὕστερον μεγάλαις ἀνταμοιβαῖς.

Ἔξω ἀπὸ τοῦτο ἔστειλε διὰ τῆς ἐρήμου, τῆς καὶ τὴν ἐρυθρὰν Θάλασσαν, ἀνθρώπους Ἀποκρισαρίους πρὸς τὴν Περσίαν εἰς τὸν Ἰσμαὴλ Σοφῆ μὲ γράμματα, παρακαλῶντάς τον νὰ εὔγῃ νὰ διαγουμίσῃ τὴν μικρὴν Ἀσίαν, καὶ νὰ ἔλθῃ καὶ ἕως εἰς τὸ Ἀλέπι, διότι τὸ θέλει πάρει εὔκολα ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ὅτι ἔχει ὀλίγους ἀνθρώπους φύλακας. Καὶ οὕτως ὁ Σελὴμ, εὑρισκόμενος τότε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, θέλει ἀποκλεισθῆ ἀπὸ δύο φουσάτα τῶν Περσῶν, καὶ τῶν Τζερκέζων. καὶ στενοχωρούμενος ἀπὸ ζωοτροφήματα ἀπὸ τὴν στερεὰν, καὶ μὴ ἔχωντας ἔξω ἀρμάδα νὰ τοῦ βοηθῆ διὰ θαλάσσης, θέλει γυρεύσει τόπον νὰ στραφῇ ὀπίσω. Καὶ ἀνίσως καὶ ὁ Ἰσμαὴλ κάμῃ οὕτω, τὸ μὲν, θέλει βοηθήσει τῆς Αἰγύπτου, ἡ ὁποία κινδυνεύει διὰ λόγου του. τὸ δὲ, θέλει ἐκδικηθῆ καὶ εἰς τὰ πολλὰ κακὰ ὁποῦ τοῦ ἔκαμεν ὁ ἐχθρός του ὁ Σελήμ.

Ὅπως ὁ Σινὰμ Πασίας ἦλθεν εἰς τὴν Γάζαν, καὶ ἐπιβουλὴ τῶν Γαζιωτῶν.

Ὁπόταν λοιπὸν ὁ Τουμὲτμπεης ἡτοίμαζε τὰ τοιαῦτα, ὁ Σινὰμ Πασίας ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Γάζαν, πολεμῶντας, καὶ νικῶντας πολλοὺς Ἀράπιδες ἐρημίτας εἰς τὸν δρόμον, ὁποῦ συχνὰ ἐξαφνίζοντές τον τὸν ἐμπόδιζαν, ἔφθασεν εἰς τὴν Γάζαν. Οἱ δὲ Γαζιῶται, ἐὰν καὶ νὰ ἐκρατοῦσαν πρὸς τὸ μέρος τῶν Τζερκέζων, ὅμως ἔκριναν νὰ εἶναι μεγάλη τους ἀγνωσία εἰς μικρὸν καὶ ἀδύνατον εὑρισκόμενοι Κάστρον, νὰ ἐναντιωθοῦσι πρὸς τόσον πολὺ φουσάτον πεζῶν καὶ καβαλαρέων. διὰ τοῦτο εὐθὺς ἄνοιξαν ταῖς πόρταις τοῦ Κάστρου, καὶ τὸν ἐδέχθησαν εἰρηνικῶς, πλὴν μὲ πλαστὸν τρόπον καὶ μετὰ δόλου. ἔδωσάν του ὅμως καὶ τροφήματα ἀπὸ ὅτι εἶχεν ἡ χώρα τους διὰ τὸ φουσάτον. Τινὲς δὲ εὐχαριστοῦσαν τὸν Σινὰμ Μπασίαν, καὶ τὸν Σουλτὰν Σελὴμ ἐπολυχρονοῦσαν, ὅτι εἶναι αἰτία νὰ ἐλευθερωθοῦσιν ἀπὸ τοὺς Τζερκέζους, ὅθεν καὶ τοῦ ὑπόσχοντο νὰ φυλάττουσι πάντοτε πίστιν καὶ ἀγάπην εἰς αὐτὸν, καὶ εἰς τὸν Βασιλέα. Ὁ δὲ Σινὰμ Μπασίας τοὺς ἐτίμησε, καὶ τοὺς εὐχαρίστησε μὲ λόγους εἰρηνικοὺς, γυρεύωντάς τους καὶ κάποιαις χρείαις ὁποῦ ἤθελε διὰ τὸ φουσάτον. ἐτρύπωσε δὲ μακρὰν ἀπὸ τὴν χώραν εἰς τὰ περιβόλια, ἀποφασίσας νὰ καρτερῇ ἐκεῖ τὸν Σελήμ. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ, ὡς γνωστικὸς ἄνθρωπος καὶ διδαγμένος εἰς τὰ στρατιωτικὰ, ἐξέταζε διὰ τοὺς δρόμους καὶ ταῖς στράταις τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ Μισηρίου νὰ μάθῃ, πῶς, καὶ μὲ τί τρόπον εἶναι δυνατὸν νὰ περάσῃ τὸ φουσάτον τὴν ἔρημον ἐκείνην, ὁποῦ δὲν ἔχει νερόν. Καὶ δὴ λοιπὸν ἄρχισε καὶ ἐκολάκευε μὲ δωρεαῖς καὶ χαρίσματα τοὺς Γαζιώτας νὰ τοῦ δείξουσι τρόπον τὸ, τί ἔχει νὰ κάμῃ. Αὐτοὶ δὲ τοῦ ἔταξαν νὰ τοῦ φιλιώσουσι τοὺς πρώτους τῆς ἐρήμου Ἀράπιδες, τοὺς παρ' αὐτοῖς λεγομένους Σεχαλαβάβους, οἱ ὁποῖοι θέλουσι δράμει εἰς τὸ Μισῆρι νὰ κατασκοπεύσουσι ταῖς βουλάς, καὶ τὴν δύναμιν, καὶ τὸ φουσάτον τοῦ Τουμὲτμπεη, καὶ πάλιν εὐθὺς νὰ

γυρίσουσι νὰ τοῦ δώσουσι λόγον. καὶ ὅτι αὐτοὶ οἱ Σεχαλάβαβοι, μὲ μικρὰν δωρεὰν ὁποῦ νὰ τοὺς δώσῃ, θέλουσι τοὺς συνδροφεύσει μὲ τὰ καμήλιά τους φορτωμένα ἀσκία μὲ νερὸν νὰ πίνῃ τὸ φουσσάτον καὶ τὰ ἄλογα ὥστε νὰ περάσουσι τὸν ἔρημον καὶ ἄνυδρον τόπον. Ὅμως οἱ Γαζιῶται ἔκαμαν ὅλον τὸ ἐναντίον. διότι, ἐχθροὶ τῶν Τούρκων ὄντες ἀπὸ τὸ πρῶτον, καὶ μάλιστα τότε διὰ τὰς πολλὰς ζημίας καὶ ἁρπαγάς, ὁποῦ ἔκανε τὸ φουσσάτον εἰς τὰ πράγματά τους, ἔστειλαν τὸ γληγορώτερον ταχυδρόμους εἰς τὸ Μισῆρι, δίδοντες εἴδησιν τοῦ Τουμάτμπεη διὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ Σινὰμ Πασιᾶ, λέγοντάς του ἔτζι. Ὅτι ἔχει μαζί του ὀλίγον φουσσάτον, καὶ ἂν θέλῃ νὰ στείλῃ ἀπ' ἐκεῖ ἕνα Στρατηγὸν μὲ μεγάλην καββάλαν νὰ φθάσουσιν ἔξαφνα μίαν νύκτα, ἔχοντες καὶ αὐτοὶ εἴδησιν νὰ εὔγουν ἀπὸ τὴν χώραν τὴν ὥραν ἐκείνην, θέλουσι τοὺς φονεύσει ὅλους. καὶ ὅτι, ἐὰν χαλάσωμεν τούτην τὴν δύναμιν τὴν ὀλίγην τοῦ Σελὴμ, λέγεται ἐκεῖνος νικημένος εἰς μέρος.

Ὅπως ὁ Τουμέτμπεης ἔστειλε τὸν Γαζὲλ ἐπάνω εἰς τὸν Σινὰμ Πασιᾶν.

ΗΡεσε λοιπὸν τοῦ Τουμάτμπεη ἡ συμβουλὴ τῶν Γαζιωτῶν. καὶ δὴ λοιπὸν στέλλει τὸν Γαζὲλ μὲ ἕξι χιλιάδες ἄλογα, καὶ μὲ ἄλλους πολλοὺς πεζοὺς ἐρημίτας Ἄραβας, καὶ ἔρχονται καταπάνω τοῦ Σινὰμ Πασιᾶ διὰ τῆς ἐρήμου. Ἀλλ' ὅμως, πρὸ τοῦ νὰ ἀρχήσουσιν αὐτοὶ τὸν δρόμον καλῶς, τὸ ἔμαθεν ὁ Σινὰμ Πασιᾶς ἀπὸ κάποιαις βίγλαις τῶν Συριανῶν, τὰς ὁποίας ἀπὸ τὴν Συρίαν ἔστειλεν ὁ Σελὴμ νὰ κατασκοπεύσουσι τοὺς Τζερκέζους, λέγοντές του ὅτι οἱ Τζερκέζοι ἔρχονται ἐπάνω του, καὶ ὅτι ἔρχονται μόνοι μὲ τὰ ἄλογα χωρὶς νὰ ἔχουσι κανένα ἄλλο βάρος, διὰ τοῦτο μέλλει νὰ ἔλθουσι δύο ἡμέραις προτήτερα ἀπὸ τὰς διατεταγμένας ἡμέρας τοῦ δρόμου αὐτουνοῦ. Καὶ τοῦτο ἦτον ὁ χαλασμὸς καὶ ἡ ἀτιμία τοῦ Γαζὲλ, καὶ τῶν Τζερκέζων, σωτηρία δὲ καὶ τιμὴ τοῦ Κασὶμ Πασιᾶ, καὶ τῶν Τούρκων, ὅτι τοῦτο ἦτον μία καλὴ ἀρχὴ νὰ νικήσουσιν οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸ ὕστερον, καὶ νὰ νικηθοῦσι κατὰ κράτος οἱ Τζερκέζοι. Ὁ γοῦν Σινὰμ Πασιᾶς, ἐὰν καὶ νὰ μὴν ἤξευρον ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτον προδοσία τῶν Γαζιωτῶν (διότι ἦσαν φρόνιμοι, καὶ ποσῶς δὲν ἐφανερώθησαν) ὅμως εἶχε πάντοτε ὑποψίαν εἰς τοὺς λόγους τους, πῶς νὰ μὴν εἶναι πιστοὶ ὡς ἔλεγαν. Διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλησε νὰ καρτερῇ τοὺς Τζερκέζους εἰς τὴν Γάζαν, μήπως ἐρχόμενοι ἐκεῖθεν οἱ Τζερκέζοι, καὶ οἱ Γαζιῶται ἐβγαίνοντες ἀπὸ τὸν τόπον, νὰ τοὺς βάλλουσιν εἰς τὸ μέσον. ὅθεν ἔκρινε καλλίτερον νὰ εὔγῃ ἔμπροσθα νὰ τοὺς καρτερήσῃ, καὶ ὅπως ἔλθῃ τὸ πρᾶγμα. Καὶ λοιπὸν πρὸ τοῦ μεσονυκτίου σηκώνεται ἡσύχως καὶ σιωπηλῶς, καὶ παγαίνει ἔμπροσθα δεκαπέντε μίλια

μακρὰν ἀπὸ τὴν Γάζαν πρὸς τὴν στράταν τοῦ Μισηρίου, ὅπου εἶναι καὶ ἕνα Χωρειδάκι μικρὸν, καὶ νερὸν μία βρύσις, νὰ κάμῃ ἐκεῖ κονάκι, νὰ ἀναπαύσῃ τοὺς ἀνθρώπους του καὶ τὰ ἄλογά τους εἰς τὸ νερὸν, ὅτι ἀπ᾽ ἐκεῖ καὶ ἔμπροσ νερὸν, ὡς εἴπομεν, δὲν εὑρίσκεται. διὰ τοῦτο ὁλονῶν τῶν ὁδοιπόρων εἶναι ὁ τόπος ἐκεῖνος κονάκι διὰ τὸ νερόν. λέγεται δὲ ὁ τόπος τὴν σήμερον.... Ἡ γοῦν Τύχη ἡ καλὴ τοῦ Σελὴμ, ὁποῦ ὅλα τὰ πράγματα τοῦ τὰ ἔφερνε δεξιὰ, ἔκαμε καὶ τοῦτο. διὰ νὰ μὴ λάβῃ ὁ Σινὰμ Πασίας τὸν κόπον καὶ τὴν ταλαιπωρίαν τῆς στράτας ἐκείνης, νὰ ἔλθῃ παρέμπροσ νὰ καρτερῇ τοὺς Τζερκέζους, ἔφερε τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ τὸν Γαζὲλ μὲ τοὺς Τζερκέζους, καὶ μὲ τοὺς Ἄραβας εἰς τὸν ἴδιον αὐτὸν τόπον, μὲ τὸν ἴδιον καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, νὰ ἀναπαύσῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἡμέραν ἐκείνην τοὺς ἀνθρώπους του ἐκεῖ εἰς τὸ νερὸν ἀποσαμένους ὄντας ἐκ τοῦ πολλοῦ κόπου τῆς ἐρήμου, καὶ τὴν νύκτα νὰ σηκωθῇ νὰ ἔλθῃ νὰ πέσῃ ἐπάνω ἔξαφνα εἰς τὸν Σινὰμ Πασίαν. Οἱ γοῦν Τοῦρκοι, πρὸ τοῦ νὰ πεζεύσουσιν ἀκόμι εἰς τὸ νερὸν, εἴδασιν αἱ βίγλαι, ὁποῦ εἴχασιν ἔμπροσθα, κονιορτὸν μέγαν ἀπὸ μακρόθεν ὁποῦ ἐσηκώνετον ὑψηλὰ, καὶ ἀπὸ τοῦτο ἐγνώρισαν, πῶς ἔρχεται τὸ φουσάτον τῶν Τζερκέζων. Ὁμοίως καὶ αἱ βίγλαι τῶν Τζερκέζων ἀπὸ τὸ αὐτὸ σημάδι τοῦ κονιορτοῦ ἐγνώρισαν πῶς τοὺς ἐνόησαν οἱ Τοῦρκοι, καὶ εὐγῆκαν νὰ τοὺς συναπαντήσουσι μὲ πόλεμον εἰς τὸν δρόμον. Ἐφάνη τὸ πρᾶγμα βαρὺ καὶ δύσκολον τοῦ Γαζὲλ, καὶ τῶν Τζερκέζων. τὸ μὲν, διότι ἐκεῖνον ὁποῦ ἤλπιζαν νὰ ἐξαφνίσουσιν ἀνέτοιμον τὴν νύκτα, τὸν εὑρήκασιν ἔμπροσθέ τους τὴν ἡμέραν ἡτοιμασμένον. τὸ δὲ, ὅτι ἤλπιζαν νὰ τὸν φθάσουσιν εἰς τὴν Γάζαν, διὰ νὰ ἔχουσι βοηθοὺς καὶ τοὺς Γαζιώτας, καθὼς τοὺς ὑπεσχέθησαν, καὶ αὐτοὶ τοὺς εὑρήκασι μακρὰν πολλὰ ἀπὸ τὴν Γάζαν. καὶ τὸ χειρότερον ὁποῦ αὐτῶν τῶν Τζερκέζων τὰ ἄλογα καὶ οἱ ἄνθρωποι ἦσαν πολλὰ κοπιασμένοι καὶ ταλαιπωρημένοι ἐκ τοῦ πολλοῦ καὶ κακοῦ δρόμου ἐκείνης τῆς ἐρήμου. τὰ δὲ τῶν Τούρκων ἦσαν χωρὶς κόπον, ἐπειδὴ τὴν νύκτα ἐκείνην, ὡς εἴπομεν, ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὴν Γάζαν. καὶ τὸ μεγαλήτερον καὶ κινδυνωδέστερον, ὁποῦ μήτε δύναμιν δὲν εἴχασι νὰ στραφοῦσιν ὀπίσω. Ὅμως ὁ Γαζὲλ δὲν ἐμικροψύχησεν, οὔτε ἐδειλίασε τὸ καθόλου, ἀλλὰ μὲ μεγάλην προθυμίαν ἡτοιμάσθη νὰ πολεμήσῃ, καλὰ καὶ αὐτός του νὰ ἤξευρε πῶς κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην, καθὼς ἠκολούθησαν τὰ πράγματα, ἔμελλε νὰ νικηθῇ. Πλὴν μὲ τὰ καμώματά του καὶ μὲ τὰ λόγιά του δὲν ἔλειψε νὰ μὴ δίδῃ προθυμίαν τῶν ἀνθρώπων του νὰ πολεμήσουσιν ἀνδρειωμένα, ὅτι εἶναι, λέγοντας, μεγαλήτερη τους τιμὴ νὰ νικήσουσι φανερὰ εἰς πρόσωπον μαχόμενοι μὲ τὸν ἐχθρόν τους, παρὰ νὰ ὑπάγουσι κρυφά. διότι νὰ παγαίνῃ τινὰς κρυφὰ εἰς τοὺς ἐχθρούς του εἶναι σημεῖον δειλίας, καὶ ἂν τοὺς νικήσῃ οὕτω, λέγεται πῶς τοὺς ἐνίκησε μὲ τέχνην. τὸ δὲ νὰ τοὺς πολεμᾷ φανερὰ, εἶναι σημεῖον μεγαλοψυχίας. καὶ ἂν τοὺς νικήσῃ οὕτω, λέγεται πῶς τοὺς ἐνίκησε μὲ τὴν ἀρετὴν τῆς ἀνδρείας. διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ κλέπτῃ τινὰς τὴν νίκην, ἀλλὰ νὰ τὴν πέρνῃ ἐξουσιαστικῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς.

Πόλεμος τοῦ Σινὰμ Πασιᾶ κατὰ τοῦ Γαζέλ.

Ὁ δὲ Σινὰμ Πασίας βάλλοντας καὶ αὐτὸς εἰς τάξιν τὸ φουσάτον του, καὶ πλέον γοργότερα παρὰ τὸν Γαζέλ, ὅτι καὶ προητοιμασμένος ὄντας ἀπὸ τὴν ὥραν ὁποῦ ἐσυκώθη ἀπὸ τὴν Γάζαν, δὲν ἐθορυβήθη ποσῶς. ἐπαρακίνα ὅμως τοὺς ἀνθρώπους του νὰ πολεμήσουσιν ἀνδρειωμένα μὲ λόγια πολλά. καὶ τέλος τοὺς ἀποφάσισε, πῶς ἄλλην σωτηρίαν δὲν ἔχουσι νὰ γλυτώσουσι, παρὰ τὸ σπαθί τους. διότι ὅλοι οἱ τόποι τριγύρου εἶναι κλεισμένοι ἀπὸ τοὺς ἐρημίτας Ἀράπιδες, καὶ ἂν βάλλουσιν εἰς τὸν νοῦν τους νὰ φύγουσι, θέλουσι φύγει ἀπὸ τὸν λύκον νὰ πέσουσιν εἰς τὸ λεοντάρι. ἔλεγε δὲ καὶ τοῦτο ὅτι δὲν θέλει ἀποθάνει τινὰς ἐὰν δὲ εἶναι ὡρισμένον ἀπὸ τὸν Θεόν. Τοῦτο δὲ ἔλεγεν, ὅτι τὸ τοιοῦτον δόγμα πολιτεύεται ὡς ἀληθινὸν εἰς τοὺς Τάρκους, ἤγουν ὅτι ὁ θάνατος τοῦ καθ᾽ ἑνὸς ἀνθρώπου εἶναι διωρισμένος ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁμοίως καὶ τοῦ καθ᾽ ἑνὸς ἡ ζωὴ νὰ ζήσῃ πόσον. καὶ εἰς ταύτην τὴν γνώμην ἀκολουθοῦσι τὴν σήμερον καὶ πολλοὶ Χριστιανοί, μάλιστα ὅσοι εἶναι ἀπαίδευτοι ἀπὸ γράμματα, καὶ μακρὰν ἀπὸ τὴν γνῶσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων. Διότι ἡ Πίστις τῶν Χριστιανῶν δὲν τὸ παραδέχεται τοῦτο, ὅτι ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ καθ᾽ ἑνὸς δηλονότι, νὰ εἶναι διωρισμένα ἀπὸ τὸν Θεόν. ἐπειδή, ἂν εἴπουμεν ἔτζι, ἀκολουθοῦσι πολλὰ πράγματα βλάσφημα. ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἕνα καὶ μεγαλήτερον εἶναι, πῶς μὲ τὸ τοιοῦτον δόγμα κάνομεν τὸν Θεὸν αἴτιον τοῦ κακοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα οὐ τοῦ παρόντος ἐστὶ καιροῦ λέγειν, διὸ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Ὁ τοίνυν Σινὰμ Πασίας μὲ τοιαῦτα λόγια ἐπαρακίνα τὸ τάγμα του, καὶ εἰς τοιαύτην τάξιν τὸ ἔβαλεν. Ἔβαλε γοῦν τοὺς Τουφεκτζίδες νὰ βαστοῦσι τὰς δύο ἄκρας, δεξιὰν καὶ ἀριστερὰν, ἁπλώνωντάς τους ἕναν ἕναν ὡσὰν χορόν, καὶ μακρὰν ἕναν ἀπὸ τὸν ἄλλον, ὅσον νὰ φθάσῃ τὸ χέρι, διὰ νὰ μὴν ἐμποδίζωνται ῥίχνοντας τὸ τουφέκι. Τούτους δὲ ὅλους ἔκαμε, πηγαίνωντας ἐμπροσθά, νὰ μαζώνεται ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη ἄκρα νὰ ἔλθουσιν ὅσον νὰ σμίξουσι, νὰ κάμουσι σχῆμα κυκλοφερές, νὰ δυνηθοῦσιν ὕπο νὰ βάλλουσιν εἰς τὸ μέσον τοὺς Τζερκέζους. ἐκείνους δὲ ὁποῦ ἐβάσταζον τὰ μακρικόνταρα, ἔβαλεν εἰς τὸ μέσον τῶν Τουφεκτζίδων νὰ ἐμποδίζουσι μὲ ταῦτα τὴν ὁρμὴν τῶν πολεμίων Τζερκέζων.

Ὁ δὲ Γαζὲλ ἐχώρισε τοὺς Ἀράπιδες, ὡς ἀπαιδεύτους, καὶ τοὺς ἔστειλεν ἐμπροσθὰ νὰ πέσουσιν εἰς τοὺς Τούρκους μὲ ἄτακτον ὁρμήν, νὰ συγχύσουσι, καὶ νὰ χαλάσουσι τὰς δύο ἄκρας τῆς τάξεως τῶν Τουφεκτζίδων Τούρκων. τοὺς δὲ καβαλαρέους ἐμάζωξε, καὶ ἔκαμεν ἕνα σχῆμα τετράγωνον, καὶ ἔπεσεν εἰς τὸ μέσον, μὲ βίαν πολλήν, ὁποῦ ἦσαν ἐκεῖνοι μὲ τὰ μακρικόνταρα, καὶ ἐπολέμησαν ὥραν πολλήν. Ἐὰν δὲ καὶ νὰ ἦσαν οἱ Τοῦρκοι περισσότεροι, ἀλλ᾽ ὅμως δὲν ἐδυνήθησαν νὰ νικήσουσι τοὺς Τζερκέζους, ὄντας περισσοτέρους εἰς τὰ ἄρ-

ματα καὶ εἰς τὴν ἀνδρείαν. ὅτι μὲ τόσην δύναμιν ἐπολεμοῦσαν, ὥστε ὅπου διώκοντες τοὺς Τούρκους, τοὺς εὔγαλαν ἀπὸ τὴν τάξιν τους καὶ ἀπὸ τοὺς τόπους τους. καὶ τόσον τοὺς ἤφεραν, ὅσον τοὺς ἔκαμαν καὶ ἐσοχάζοντο νὰ φύγωσι. Τότε ὁ Σινὰμ Πασίας προστάσσει τὰς δύο ἄκρας τῶν Τουφεκτζίδων νὰ ἔλθουν νὰ σμίξουσι, καὶ οὕτως ἔβαλαν ὅλους τοὺς Τζερκέζους εἰς τὸ μέσον πεζοὺς καὶ καβαλαρέους. καὶ ρίχνοντες τὰ τουφέκια τριγύρου, τοὺς ἐμάζωξαν εἰς τὸ μέσον ἕνα σωρὸν, στενοχωρημένους τόσον, ὅπου πλέον δὲν ἐδύνοντο νὰ κινηθοῦσιν ἀπὸ τοὺς τόπους τους. Καὶ ἐάντινες ἀπὸ ταύτους ἐχώριζαν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς, καὶ ἔβγαιναν μὲ βίαν νὰ ἔλθουν ἐπάνω εἰς τοὺς Τούρκους, οἱ Τοῦρκοι τοὺς ἄφηναν ὅσον νὰ ἔλθουν, ἔπειτα τοὺς ἔβαναν εἰς τὸ μέσον, καὶ τοὺς ἔκαναν ὅσον ὅπου δὲν ἐδύνοντο νὰ πολεμήσουσι καθόλου. διότι ὅλως διόλου τοῦτο ἐσπούδαζαν οἱ Τοῦρκοι μὲ τὰ συχνὰ βόλια τῶν τουφεκίων, νὰ κάμουσι τοὺς Τζερκέζους νὰ μὴ δύνωνται μὲ τὰ ἄλογα νὰ πολεμοῦσιν, ὁ καὶ ἐγένετο. Βλέποντας δὲ ὁ Γαζέλ, ὅτι οἱ Ἄραβες ἔφυγον, καὶ τὰ ἄλογα τελείως ἀπόσασαν, καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐδικούς του, οἱ μὲν τελείως ἐφονεύθησαν, οἱ δὲ περισσότεροι ἐλαβώθησαν, ἐμάζωξεν ὅλους ὅσους τοῦ ἔμειναν, καὶ ἐκίνησε μὲ μίαν βιαίαν ὁρμὴν, καὶ σχίζωντας τὸ φουσάτον τῶν Τουρκῶν, ἔφυγεν ἀπὸ τὸ μέσον τους. καὶ τρέχωντας ὀπίσω ἀπὸ τὸν δρόμον ὅπου ἦλθε διὰ τῆς ἐρήμου, δὲν ἐστάθη ὥστε ὅπου ἦλθεν εἰς τὸ Μισῆρι, πλὴν λαβωμένος καὶ αὐτὸς εἰς τὸν τράχηλον. Ἀπέθαναν δὲ εἰς τὸν πόλεμον ἐκεῖνον ὁ Αὐθέντης τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ ὁ Ὀρχομαύης, μέγας Ἀγὰς τοῦ Μισηρίου, ἄνδρες λαμπροὶ καὶ περίφημοι. Χωρὶς τούτους ἐφονεύθησαν πολὺ πλῆθος Ἀράβων, καὶ χίλιοι καβαλαρέοι ἄνδρες ὀνομαστοὶ, καὶ πιστοὶ εἰς τὸν Αὐθέντην τους. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σινὰμ Πασίας δὲν ἐνίκησε χωρὶς ζημίαν καὶ φόνους πολλῶν καλῶν ἀνδρῶν. ἔχασε γὰρ καὶ αὐτὸς δύο χιλιάδες καβαλαρέους, καὶ μερικοὺς ἐξακουστοὺς, καὶ λαμπροὺς Φλαμπουραρέους. Ἄρχισε δὲ οὕτως ὁ πόλεμος ἀπὸ τὸ μεσημέρι, καὶ ἐκράτησεν ἕως τὸ βασίλευμα τοῦ Ἡλίου. ὅθεν ἀποσταμένα ὄντα τὰ ἄλογά τους, καὶ αὐτοὶ ταλαιπωρημένοι ἀπὸ πεῖναν δίψαν καὶ κόπον, δὲν ἐδύνοντο νὰ διώξουσι κατόπι τοὺς Τζερκέζους. διὰ τοῦτο ἐστάθησαν εἰς αὐτὸν τὸν τόπον διὰ τὸ νερὸν τὴν νύκτα ἐκείνην. Καὶ ἀφ' οὗ ἐξημέρωσε, μὲ ἀφοβίαν καὶ ἄδειαν πολλὴν ἔκδυναν τοὺς φονευμένους, καὶ διαλέγοντας τὰ νεκρὰ κορμία τῶν Τζερκέζων, ἔκοπταν τὰ κεφάλιά τους, καὶ τὰ ἐκρεμνοῦσαν εἰς τὰ ἐκεῖ δένδρα. τοὺς ὁποίους ἐγνώριζαν ἀπὸ τὰ μακρὰ γένεια, ὅτι οἱ Τοῦρκοι ὅλοι τὸ γένειον εἶχον ἐξυρισμένον, πάρεξ τοῦ μουστακίου. Τοῦτο δὲ τὸ ἔκαμαν, ἵνα περνῶντας ἐκεῖθεν ὁ Σουλτὰν Σελίμης, νὰ ἰδῇ τὰ κεφάλια τῶν ἐχθρῶν του νὰ χαρῇ, καὶ νὰ ἐπαινέσῃ τοὺς στρατιώτας του.

Τὰ ὅσα κακὰ ἔκαμαν οἱ Γαζιῶται, κ' οἱ ἐρημῖται Ἄραβες εἰς τοὺς Τοῦρκους.

ΤΗν δὲ νύκτα ἐκείνην, ὁποῦ ἐσηκώθη ὁ Σινὰμ Πασίας ἀπὸ τὴν Γάζαν, ξημερώνωντας ἡ ἡμέρα, καὶ μὴ ἰδόντες τὸ φουσάτον ἐκεῖ οἱ Γαζιῶται, ἐνόμισαν ὅτι ἔφυγε, μαθόντες πῶς ἔρχονται οἱ Τζερκέζοι. ὅθεν ἐφανέρωσαν τὴν γνώμην τους, καὶ ἔδειξαν φανερὰ τὴν ἔχθραν ὁποῦ εἶχον κρυφὴν πρῶτα εἰς τοὺς Τούρκους. Ὁ γὰρ Σινὰμ Πασίας ἄφησεν εἰς τὸ κονάκι μερικοὺς ἀῤῥώστους καὶ ἀδυνάτους μὴ δυναμένους νὰ ἀκολουθοῦσι τὴν νύκτα, ἀλλὰ νὰ ἔλθουν κατόπιν, ἀφ' οὗ ξημερώσῃ. οἱ δὲ Γαζιῶται εὑρόντες τους μοναχοὺς τοὺς ἐκατάκοψαν. Κατὰ τύχην δὲ τὴν αὐτὴν ὥραν ἔφθασαν ἄλλαι δύο χιλιάδες ἄλογα, τὰ ὁποῖα ἔστειλεν ὁ Σελὴμ νὰ εὕρουσι τὸν Σινὰμ Πασίαν αὐτοῦ εἰς τὴν Γάζαν, διὰ νὰ τοῦ δώσουσι βοήθειαν. οἱ ὁποῖοι ἐρωτῶντες εἰρηνικῶς διὰ τὸν Σινὰμ Πασίαν, ποῦ εὑρίσκεται, αὐτοὶ τοὺς ἐπολέμησαν, πέρνοντες τὰ φορτώματά τους, καὶ διώχνοντάς τους μόνον μὲ τὰ ἄλογα ὁποῦ ἐκαβαλίκευαν. Τοῦτοι λοιπὸν φεύγοντες ὀπίσω, μὴ εὑρόντες ἐκεῖ τὸν Σινὰμ Πασίαν, μήτε μαθόντες τὸ καθόλου ποῦ εὑρίσκεται. ἰδόντες δὲ καὶ τὸ κακὸν ὁποῦ ἔπαθον ἀπὸ τοὺς Γαζιώτας, ἐνόμισαν ὅτι καὶ ὁ Σινὰμ Πασίας νὰ ἔπαθε χειρότερον κακὸν, διὸ καὶ ἔφευγαν μὲ πολὺν φόβον. Φεύγοντας δὲ, εὐγῆκαν εἰς τὸν δρόμον οἱ ἐρημῖται Ἄραβες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους βέβαια τινὰς δὲν ἤθελε γλυτώσῃ, ἐὰν δὲν ἤθελεν ἀπαντήσῃ τὸν Γιουέλβον, Φλαμπουράρην ὄντα τοῦ Μωρέως, ἔχοντα μὲ λόγου του ὅλους τοὺς Σπαΐδες τοῦ Μωρέως, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἔστειλεν ὁ Βασιλεὺς νὰ εὕρῃ εἰς τὴν Γάζαν τὸν αὐτὸν Σινὰμ Πασίαν. Τοῦτοι λοιπὸν ἀπαντῶντας τοὺς πρώτους φεύγοντας ὀπίσω, καὶ πολεμῶντάς τους οἱ Ἀράπιδες, τοὺς ἐγλύτωσαν παρελπίδα εἰς ἕνα τόπον ὁποῦ λέγεται Ῥάμα. Ὅμως οἱ Ἀράπιδες ἔκραξαν καὶ ἄλλους Σεχλαράπους ἀπὸ τὰ πλησίον βουνὰ, καὶ ἔγιναν πλῆθος πολὺ, ὡς ἀρκετὸν φουσάτον, καὶ ἔφθασαν τούτους ὅλους τοὺς Τούρκους εἰς ἕνα τόπον, ὁποῦ λέγεται Καραμπάσα, καὶ τοὺς ἔκλεισαν ἀπ' ἔμπροσθα καὶ ἀπ' ὀπίσω εἰς ἕνα στενὸν τόπον, πολεμῶντάς τους ἀπὸ κάθε μέρος, καὶ μὴν ἀφίνοντάς τους νὰ παγαίνουσιν ἔμπροσθα. Τῶν δὲ Ἀράβων τὰ ἅρματα ἦσαν σαΐταις, καὶ μακροκόνταρα, τὰ ὁποῖα σειοντάς τα εἰς τὸ χέρι, τὰ ἔῤῥιχναν, καὶ ἤρχοντο ἴσα εἰς τὸν ἄνθρωπον ὥσπερ νὰ ἦτον σαΐτα. Ἦσαν γοῦν οἱ Τοῦρκοι οὕτως εἰς μεγάλον κίνδυνον, διότι ἦσαν παντελῶς ἀποκλεισμένοι ἀπ' ἔμπροσθα, καὶ ἐξόπισθεν. καὶ ἄλλο δὲν ἦτον εἰς αὐτοὺς λοιπὸν, παρὰ θάνατος, ἐὰν ὁ Γιουέλβος δὲν ἤθελεν εὐγάλῃ τέσσαραις λουμπάρδαις ὁποῦ ἔσυρνε μαζί του διὰ χρείαν. Ταύτας λοιπὸν εὐγάλωντας ἔμπροσθα, καὶ βάλλοντας φωτίαν εἰς αὐτὰς, ἔβλαψε κατὰ πολλὰ ἐκείνους ὁποῦ ἦσαν ἀπὸ τὸ ἔμ-

προσθεν μέρος. καὶ οὕτω διασκορπίζοντάς τους ἄνοιξεν ὁ δρόμος, καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ στένωμα εἰς πλάτωμα. Εὐγαίνωντας δὲ εἰς τὸν κάμπον ἐπήρασιν ἄνεσιν οἱ Τοῦρκοι, καὶ περιπατοῦντες τὸν δρόμον τους, ἐδύνοντο καὶ ἐπολεμοῦσαν μὲ τοὺς Ἄραβας, καθὼς ἤθελον. διότι καὶ μὲ τὰ ἄλογα, καὶ μὲ ταῖς λουμπάρδαις, τοὺς ἀποδίωχναν, ὅταν ἐσίμωναν. Ὅμως οἱ Ἀράπιδες ποσῶς δὲν ἔπαυαν τριγυρίζοντές τους πανταχοῦ, καὶ κόπτοντες πολλοὺς ἀῤῥώστους ὁποῦ ἀνάμεναν ὀπίσω, μὴ δυνάμενοι νὰ περιπατοῦν μὲ τοὺς ἄλλους. καὶ τέλος πολλὰ τοὺς ἐμπόδιζαν ἀπὸ τὸν δρόμον τους, καὶ μήτε καν νὰ κονέψουσι νὰ φάγουν ψωμὶ τοὺς ἄφηναν. Πολλοὶ δὲ Τοῦρκοι ἀπόσασαν ἀπὸ τὴν δίψαν καὶ κόπον, τρέχοντες ἐδῶ καὶ ἐκεῖ νὰ ἀποδιώχνουσι τοὺς Ἀράπιδες, καὶ ἦτον φοβερὰ ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἰς αὐτούς. Ὄντες λοιπὸν εἰς τοιοῦτον κίνδυνον, καὶ παντελῶς ἀπελπισμένοι, ἔφθασεν ἀπ' ἐκεῖθεν ἄλλη μία συντροφία μεγάλη Τουρκῶν, καὶ ἐσυναπαντήθησαν. διότι ὁ Σελὴμ ἄφησε τὸν Γιμλαχόρμπασην εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ εἰς τὴν Συρίαν, νὰ φυλάττῃ τὰ σύνορα τῶν Περσῶν μὲ μερικὸν στράτευμα, τὸ δὲ ἐπίλοιπον ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον ἔστειλεν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἔγραψε δὲ καὶ εἰς τὴν Πόλιν νὰ τοῦ στείλουσι μὲ τὴν ἀρμάδα διὰ θαλάσσης καὶ ἄλλο νέον φουσάτον. Οὕτως οὖν ὁ Γιούελβος, ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὸν μέγαν ἐκεῖνον κίνδυνον μὲ τὴν βοήθειαν ἐκείνων ὁποῦ τὸν ἐσυναπάντησαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀπάντησε καὶ τὸν ἴδιον Βασιλέα ἐρχόμενον καὶ αὐτὸν εἰς τὴν Γάζαν. τοῦ ὁποίου ἐδιηγήθηκε τὰ ὅσα κακὰ τοὺς ἔκαμαν οἱ Ἄραβες εἰς τὴν Ῥάμαν, καὶ εἰς τὴν Καραμπάσαν, καὶ εἰς ὅλον τὸν δρόμον. Ἔτι δὲ καὶ ὅσα ἔκαμαν πρότερον οἱ Γαζιῶται εἰς τοὺς πρώτους, λογιάζοντες πῶς καὶ ὁ Σινὰμ Πασίας νὰ ἔπαθε μέγα τι κακὸν, πηγαίνωντας ἔμπροσθα, ἀπὸ τοιούτους ἀγρίους καὶ κακοὺς ἐχθροὺς, ὁποῦ τοὺς ἀπαντέναν εἰς τὸν δρόμον.

Ὅπως ὁ Σουλτὰν Σελὴμ ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἰδὼν τοὺς ἐκεῖ Καλογήρους τοὺς ἀλαβήθη, καὶ ἐλεημοσύνην τοὺς ἔδωσε.

ΤΑῦτα μαθὼν ὁ Σουλτὰν Σελὴμ, ἐσυγχίσθη δυνατὰ, καὶ μάλιστα διὰ τὸν Σινὰμ Πασίαν δὲν μανθάνωντας τί ἔγινεν, ὅτι εἰς ἐκεῖνον εἶχεν ὅλην τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης τοῦ πολέμου ἐκείνου. ὅθεν ἀποφάσισε νὰ μὴ πηγαίνῃ ἀπ' ἐκεῖ ἔμπροσθα, ὅσον νὰ μάθῃ διὰ τοῦτον. Ὄντας λοιπὸν εἰς τοιούτους λογισμοὺς, ἔφθασαν αἱ βίγλαι ὁποῦ ἔστειλεν ἀπὸ τὴν Συρίαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, αἱ ὁποῖαι τοῦ εἶπαν καταλεπτῶς διὰ τὸν Σινὰμ Πασίαν, πῶς ἐπολέμησεν ἔξω ἀπὸ τὴν Γάζαν μὲ τοὺς Τζερκέζους καὶ τοὺς ἐνίκησε, καὶ τώρα κάθεται εἰς τὴν Γάζαν. Γροικῶντας δὲ ταῦτα ὁ Σελὴμ ἐχάρη πολλὰ, καὶ ἀφοντότες εἶχε διὰ βέβαιον, ὅτι ἡ νίκη αὕτη

τοῦ Σινὰμ Πασία νὰ τοῦ ἀνοίξῃ δρόμον καθαρὸν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον. καὶ ὅτι οἱ Τζερκέζοι ἕως τώρα νὰ εἶναι ἐξ ἡμισείας νικημένοι, καὶ σχεδὸν ὁ πρὸς τούτους πόλεμος νὰ ἔλαβε τέλος. Τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ἔφερεν ὅλον τὸ φουσάτον εἰς τὴν Ῥάμαν. καὶ διὰ νὰ δώσῃ φόβον τῶν Ἀράβων νὰ μὴν εὕρουσι πλέον εἰς τὸν δρόμον νὰ πειράζουσιν, ἔστειλεν εἰς τὰ ἐκεῖσε χωρία, καὶ ἔφερεν ὅσους εὗρε, καὶ τοὺς ἔκαυσε σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἔστειλεν ὅλους τοὺς πεζοὺς νὰ ἔρχωνται μὲ ἄνεσιν εἰς τὴν Γάζαν, αὐτὸς δὲ μὲ τὴν καβάλαν ἔκλινε ζερβὰ τὸν δρόμον του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἵνα ἴδῃ τὴν χώραν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἦτον διαβόητος εἰς ὅλα τὰ Ἀνατολικὰ μέρη ἀπὸ τὴν πάλαι Βασιλείαν τῶν Ἑβραίων. ἡ ὁποία τὴν σήμερον ἀπὸ τοὺς συχνοὺς πολέμους τῶν Ἰσμαηλιτῶν εἶναι ἐρημαμένη, ὀλίγοι μόνον Χριστιανοὶ εἰς αὐτὴν εὑρισκόμενοι. Ὁ οὖν Σουλτὰν Σελὴμ ἱστόρησε, καὶ εἶδε μὲ πολλὴν εὐλάβειαν ὅλους τοὺς Ἁγίους τόπους, καὶ τὰ σημάδια ὁποῦ φαίνονται ἕως τὴν σήμερον τῶν παλαιῶν Προφητῶν. μετὰ ταῦτα σφάζοντας ζῶα πολλὰ, ἔκαμε μεγάλας θυσίας εἰς ὄνομα τοῦ Μωάμεθ. ἀκόμη ἔδωσε καὶ ἑξῆ μηνῶν τροφῆς ἔξοδον εἰς τοὺς Καλογήρους ὁποῦ εὗρεν ἐκεῖ, τοὺς ὁποίους πολλὰ εὐλαβήθη, ὡς προσκυνητὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ φύλακας τοῦ Ἁγίου ἐκείνου τόπου. Ἐστάθη δὲ ἐκεῖ μόνον ἕνα μερονύκτιον, ἔπειτα εἰς τέσσαρας ἡμέρας ἦλθεν εἰς τὴν Γάζαν, καὶ εὗρε τὸ φουσάτον ὅλον. Πλὴν δὲν ἔλειψαν πάλιν οἱ Ἀράπιδες νὰ μὴ τοῦ δίδουσι πείραξιν πολλὴν εἰς τὸν δρόμον. διότι ἔξεχαν ἔμπροσθα, καὶ ὅπου ἦσαν τόποι στενοὶ ἀνέβαιναν ἀπὸ ὑψηλὰ, καὶ ἐπολεμοῦσαν τοὺς Τούρκους μὲ ταῖς πέτραις. οἱ δὲ Γιαννίτζαροι μὲ τὰ τουφέκια νὰ τοὺς πολεμήσουσι δὲν ἐδύναντο, ὅτι τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἔκαμε βροχὴν πολλὴν καὶ ἐβράχη τὸ βοτάνι τους. Ὅθεν θυμωθέντες εἰς τὴν τοσαύτην τῶν Ἀράβων ἀναισχυντίαν, ἀφήνοντας τὰ τουφέκια, καὶ πιάνοντας κοντάρια εἰς τὸ χέρι, σηκώνοντες δὲ καὶ τὰς ποδίας τους ὑψηλὰ, ἐπήδουσαν ἐπάνω εἰς τὰ βουνὰ, καὶ τοὺς ἐκαταδίωκαν, καὶ οὕτως ἄνοιγαν πανταχοῦ τοὺς δρόμους, καὶ ἐπέρνα ὁ Βασιλεὺς μὲ τὸ φουσάτον, ὄνσον ὁποῦ ἦλθεν εἰς τὴν Γάζαν. Ὁ δὲ Σινὰμ Πασίας, ἀφοῦ ἀπὸ τὸν πόλεμον τῶν Τζερκέζων ἐγύρισεν εἰς τὴν Γάζαν, καὶ εὗρε τοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ ἄφησεν ἐκεῖ φοβισμένους, ἔκαμεν ἐξέτασιν μεγάλην. καὶ εὑρίσκοντας ὅσους ἦσαν ἐπίβουλοι καὶ προδόται τῶν Τουρκῶν, τοὺς ἀποκεφάλισε, καὶ τὰ ὑπάρχοντά τους εἰς διαρπαγὴν ἔδωσε τοῦ φουσάτου, καὶ τὸν πλοῦτόν τους ἐδιαμέρισεν. Ἀφοῦ δὲ ἔμαθε πῶς ἔρχεται ὁ Βασιλεὺς, ἐστόλισε τοὺς στρατιώτας του ὅλους μὲ τὰ φορέματα, ὁποῦ ἐκούρσευσαν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς τους εἰς τὸν πόλεμον, καὶ εὐγῆκε καὶ προϋπάντησέ τον. τὶν ὁποῖον ἐγκωμιάσας ὁ Βασιλεὺς, τὸν ἐπαίνεσε καὶ πολλά. Ἀφοῦ δὲ ἐσέβη εἰς τὴν Γάζαν, τοῦ ἐχάειρισε φορέματα βασιλικὰ χρυσοΰφαντα, τὰ κοινῶς λεγόμενα καβάδια, ὁμοίως καὶ τῶν λοιπῶν Ἀγάδων, καὶ πρώτων τοῦ φουσάτου, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἔκαμαν ἀνδραγαθίαν πολεμικὴν, ὅλους τοὺς ἐτίμησε μὲ δωρεαῖς. Ἐστάθη δὲ εἰς τὴν Γάζαν μόνον ἡμέρας τέσσαρας. τὸ μὲν, ἵνα ἀναπαυθῇ

ὀλί-

ὀλίγον τὸ φουσάτον, τὸ δὲ, ἵνα ἑτοιμάσῃ ἀσκία μὲ νερὸν διὰ τὸν δρόμον ἀπὸ τὴν Γάζαν ἕως νὰ σέβῃ εἰς τὰ σύνορα τῆς Αἰγύπτου. Δὲν ἐστάθη δὲ περισσότερον, διὰ νὰ μὴ δώσῃ καμίαν ἄνεσιν τῶν Τζερκέζων, ὁποῦ ἕως τότε ἦσαν δύο φοραῖς νικημένοι. καὶ μάλιστα ὄντας ὁ Βασιλεὺς, ὁποῦ πότε ἔκαμαν, ἀρχάριος, νὰ μὴ τοῦ δώσῃ καιρὸν νὰ ἑτοιμασθῇ, ἀλλὰ νὰ τὸν προφθάσῃ χωρὶς καμίαν ἑτοιμασίαν πολεμικήν. διότι ἤλπιζεν εὐθὺς ὁποῦ νὰ φθάσῃ, εὑρίσκοντάς τους ἔτζι, νὰ παραδοθοῦσι χωρὶς πόλεμον τοιούτου μεγάλου βασιλέως, ὁποῦ ἄλλο δὲν γυρεύει, παρὰ νὰ ὑποτάξῃ κάστρη καὶ τόπους. Ἐσυνέβη δὲ τότε ἀπὸ τὴν βροχὴν τὴν πολλὴν τῶν περασμένων ἡμερῶν νὰ περάσῃ τὸν κακὸν δρόμον ἐκεῖνον πολλὰ ἐπιτήδεια. διότι ὁ ἀὴρ δὲν ἦτον καυσώδης, ὡσὰν ἄλλαις φοραῖς, ἀλλὰ ἔπνεε τερπνὸς καὶ δροσερός. μήτε ἀπὸ τὰς πολλὰς ἄμμους ἐκείνας δὲν ἐσήκωνε κονιορτὸν, ὡσὰν ἔκανε πάντοτε, ἀλλὰ καὶ βρόχινα νερὰ εὕρισκον εἰς κάθε τόπον, ὅταν ἐχρειάζοντο. ὥστε ὁ Βασιλεὺς περιπατῶντας ἐχαίρετο, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔλεγον, ὅτι ματαίως ἔφερον μαζί τους τόσον πλῆθος ἀσκίων μὲ νερὸν φορτωμένα. Οὕτως ἡ Τύχη πάντοτε ἐβοήθα τοῦ Σελήμ, καὶ πάντα τὰ δύσκερη ἐποίει εὔκερη. ἀλλ' ὅμως μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἔλειψαν πάλιν οἱ ἐρημῖται Ἄραβες νὰ μὴ τοῦ δώσουσι πείραξιν εἰς τὸν δρόμον, διότι ἐφαίνοντο συχνάκις εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἐξάφνιζαν τὸ φουσάτον, καὶ πάλιν ἐχάνοντο. Ἔδιδαν γοῦν μὲ τοῦτο μεγάλον φόβον τόσον τῶν πεζῶν, ὡσὰν καὶ τῶν καβαλαρέων, ὥστε ὁποῦ τοὺς ἔκαμε νὰ περιπατοῦσιν ὅλοι ὁμοῦ μαζωμένοι, καὶ νὰ μὴ χωρίζῃ ποσῶς ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον. διότι ἐὰν τινὰς ἐχώριζεν ἀπὸ τὴν συντροφίαν, καὶ ἀπόμενεν ὀπίσω ὀλίγον τίποτες, εὐθὺς τὸν ἥρπαζαν, καὶ ἐχάνετο. Πολλάκις γοῦν ὅλοι ὁμοῦ μαζωμένοι, αὐτοὶ οἱ Ἄραβες τρέχοντες μὲ βίαν, ἐδοκίμαζαν νὰ πέσουσιν εἰς κανένα μέρος τοῦ φουσάτου, ἢ ἐμπρὸς, ἢ ὀπίσω, νὰ κτυπήσουσι καὶ νὰ ἁρπάξουσιν εἴτι εὕρισκον ἔμπροσθά τους. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἐδυνήθησαν ποτὲ μὲ τοιοῦτον τρόπον νὰ κάμουν καμίαν βλάβην εἰς τοὺς Τούρκους. διότι ὁ Βασιλεὺς εἶχε ταῖς λουμπάρδαις μοιρασμέναις εἰς ὅλον τὸ φουσάτον, καὶ εἰς ὅποιον μέρος ἔτρεχαν νὰ πέσουσιν, εὐθὺς ἐγύριζαν καὶ ἔρριχναν ἐπάνω τους ταῖς λουμπάδαις, καὶ τοὺς ἔκαναν νὰ φεύγουσιν ἀμεταστρεπτί. Ἔξω ἀπὸ τοῦτο, εἰς τὸ ὀπίσω μέρος τοῦ φουσάτου ἠκολούθουν οἱ ἀσθενεῖς καὶ οἱ ἀδύνατοι, καὶ ἔβαλεν ἕνα τάγμα καλὸν τουφεκτζίδων, καὶ τοὺς ἐφύλαγαν δυνατά. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν δυσκολεύματα, καὶ ἐμπόδια τῶν Ἀράβων, ἐπέρασε τὸν δρόμον ἐκεῖνον, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Μισήρι, εἰς ὀκτὼ ἡμέρας. Εἶχε δὲ πάντοτε εἰς τὸν δρόμον τοῦτον ἔμπροσθα ἕνα κονάκι, νὰ πηγαίνῃ ὁ Σινὰμ Πασίας μὲ τὴν καββάλαν ὅλην τῆς Δύσεως.

Τέχνη ὁποῦ ἔκαμαν οἱ Τζερκέζοι νὰ ἀφανίσουσι τοὺς Τούρκους, καὶ πόλεμος φοβερὸς τῶν αὐτῶν Τουρκῶν, καὶ Τζερκέζων.

Ἐρχόμενον τοίνυν τὸν Βασιλέα ἀπὸ τὴν Γάζαν, ὁ Σουλτάνος τοῦ Μισηρίου ὁ Τουμοὺτμπεης ἐβγῆκε μὲ ὅλον του τὸ φουσάτον εἰς τὴν Ματαρίαν, καρτερῶντάς τον ἐκεῖ. Οὗτος δὲ ὁ τόπος τῆς Ματαρίας εἶναι ὁποῦ καὶ πρότερον εἴπομεν, ὅτι εἶναι κονάκι τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὁποῦ ἐκόνεψεν, ὅταν ἐπῆρε Βρέφος τὸν Χριστὸν ἀπὸ τὴν Βηθλεέμ, καὶ ἔφυγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον μὲ τὸν Μνήστορα Ἰωσὴφ διὰ τὸν φόβον τοῦ Ἡρώδου. εἰς τὸν ὁποῖον τόπον γίνεται καὶ ὁ μπάλσαμος. Εἰς τοῦτον λέγω τὸν τόπον ἔκαμαν οἱ Τζερκέζοι δύο τέχναις πολλὰ ἐπιτηδειόταταις καὶ στρατιωτικαῖς πρὸς βλάβην μεγάλην τῶν Τουρκῶν, ἐὰν οἱ Τοῦρκοι δὲν τὸ ἤθελαν γνωρίσῃ ἀπὸ προδόταις. Πρῶτον μὲν ἔσκαψαν εἰς τὸν δρόμον χανδάκια βαθέα ἀπὸ μίαν μεριὰν τοῦ δρόμου ἕως τὴν ἄλλην, ἔπειτα τὰ ἐσκέπασαν μὲ ξύλα καὶ χῶμα, διὰ νὰ ἔλθουν οἱ Τοῦρκοι νὰ πέσουσιν εἰς αὐτά. δεύτερον, εἶχασι τὰς λουμπάρδας τους ὅλας κρυμμένας εἰς τὴν γῆν καὶ αὐτάς. Αὐτὸς δὲ γε ὁ Σουλτάνος μὲ τοὺς Τζερκέζους, ὄντας δώδεκα χιλιάδες, καὶ μὲ ἄλλο πολὺ πλῆθος Ἀράβων καβαλαρέων, ἐκρύφθησαν παράμερα ἀπὸ τὸν δρόμον, μέσα εἰς τὰ περιβόλια, εἰς τοὺς κουρμάδες, ὅταν ἔλθωσιν οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸν δρόμον πίπτοντες μέσα εἰς τὰ χωσμένα χανδάκια, καὶ ῥίχνοντας ταῖς λουμπάρδαις ἐπάνω τους ἔξαφνα, νὰ τοὺς κάμουσι μεγάλον θόρυβον καὶ ταραχήν. Ἀπάνω δὲ εἰς ταύτην τὴν σύγχυσιν νὰ εὔγουσι καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὰ περιβόλια, νὰ πέσουσιν ἐπάνω τους νὰ τοὺς φονεύσουσι, τὸ ὁποῖον ἦτον τέχνη πολεμικὴ θαυμαστὴ, καὶ ἤθελαν πάθῃ μεγάλην φθορὰν μὲ τοῦτο οἱ Τοῦρκοι, ἐὰν δὲν τὸ ἤθελαν γροικήσῃ προτήτερα. διότι ἡ τύχη, ὡς καθὼς πάντοτε ἐβοήθα τοῦ Σελὴμ, καὶ ἐναντιεῖτο τῶν Τζερκέζων, οὕτω καὶ τότες ἐβοήθησε τοῦ Σελὴμ, καὶ ἔμαθε προτήτερα τὴν τοιαύτην κατασκευὴν τῶν ἐχθρῶν του.

Ἦτον λοιπὸν εἰς τὸ φουσάτον τῶν Τερκέζων, καὶ σιμὰ εἰς τὸν Σουλτάνον τοῦ Μισηρίου, τέσσαρες ἄνδρες ἄξιοι καβαλαρέοι, Ἀρβανίταις Τοῦρκοι ἀπὸ τὴν Ῥούμελην, σιωτοπίταις τοῦ Σινὰμ Πασία. Τοῦτοι εἶχασιν ἔχθραν μὲ τὸν Τουμοὺτμπεην τὸν Σουλτάνον, ὅτι, ὅταν οἱ Τζερκέζοι τὸν ἐψήφισαν Βασιλέα, αὐτοὶ δὲν τὸν ἤθελαν. Ὅθεν φεύγοντες τὴν νύκτα, ἦλθον καὶ ἐσυναπάντησαν αὐτὸν τὸν Σινὰμ Πασίαν ἐρχόμενον εἰς τὸν δρόμον ἔμπροσθα, ὡς εἴπομεν, καὶ τοῦ ἐφανέρωσαν ὅλας τὰς τέχνας καὶ μηχανὰς ὁποῦ ἐκατασκεύασεν ὁ Τουμοὺτμπεης εἰς τὸν δρόμον μὲ τὰ χανδάκια, δίδοντές του εἴδησιν νὰ εἰπῇ τοῦ Σουλτὰν Σελίμη νὰ μὴ περάσῃ ἀπ' ἐκεῖ. Εἶναι πρᾶγμα ἄξιον νὰ εἰποῦμεν, διὰ νὰ μάθῃ καθ' ἕνας πῶς ὑψώθη τοῦτος ὁ Σινὰμ Πασίας εἰς τοιαύ-

τὴν μεγαλειότητα καὶ δόξαν. Οὗτος λοιπὸν ἦτον ἀπὸ τὴν Ἄρταν, ἀπὸ ἕνα Ἀρβανιτοχώριον. καὶ ὅταν ἦτον μικρὸν παιδὶ, μία σκρόφα, ὡς λέγουν, ἔφαγε τὰ σπερμόγονά του μόρια, καὶ ἀνάμεινεν ἐκ βρέφους εὐνοῦχος. Ὅταν δὲ εὐγῆκεν ὁ Ἀγᾶς ὁποῦ μαζώνει τὰ παιδία, τὸν ἐκατάδωσαν τινὲς, καὶ τὸν ἐπήρασιν εἰς τὸ Βασιλικὸν Σεράγιον, καὶ ἐκεῖ μὲ τὴν φρόνησιν καὶ γνῶσίν του κατὰ μικρὸν ἐμεγαλιώθη, καὶ ἔγινε τοιοῦτος. Ἀφ᾽ οὗ λοιπὸν ἔφθασε καὶ ὁ Σουλτάνος, καὶ ἔσμιξε μὲ τοῦτον τὸν Σινὰμ Πασίαν, τοῦ ἔφερε τοὺς τέσσαρας ἐκείνους ἄνδρας, καὶ τοῦ προεῖπαν τὴν κατασκευὴν ἐκείνην τῶν Τζερκέζων. Βάνοντας δὲ ὁδηγοὺς τοὺς τέσσαρας τούτους ὁ Σουλτὰν Σελίμης νὰ πηγαίνουσιν ἔμπροσθα, ἔκαμεν ἕνα μεγάλον ἀπόγυρον ἀπὸ τὸν καθολικὸν δρόμον, ὁποῦ ἦτον ὁ κίνδυνος, περιπατῶντας ὅλην τὴν νύκτα. καὶ ὅσον νὰ ἐξημερώσῃ, εἰς τρεῖς ὥραις τῆς ἡμέρας ἦλθε πάλιν καὶ ἐσέβη εἰς τὸν δρόμον τὸν πρῶτον ὁποῦ ἦσαν οἱ Τζερκέζοι, ὅσον ὁποῦ ἦλθε καὶ ἐστάθη ἔμπροσθέν τους. Γνωρίζωντας δὲ ὁ Τουμέτμπεης ἀπὸ τὸν γοργὸν δρόμον τῶν Τουρκῶν, ὁποῦ ἔφθασαν ἔξαφνα, καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ἡμέρας ὁποῦ αὐτὸς τοὺς ἐκαρτέρει, καὶ ὅτι ἐπαραμέρισαν ἀπὸ τὸν καθολικὸν δρόμον, εὐθὺς ἐγνώρισε, λέγω, πῶς ἦτον προδοσία τὸ πρᾶγμα, καὶ ὅτι αἱ τέχναι του νὰ ἐφανερώθησαν ἀπὸ ἀνθρώπους ἐδικούς του μὲ ἐπιβουλήν. Ὅθεν ἐλυπήθη ἕως θανάτου, παραπονούμενος εἰς τὴν Τύχην πῶς δὲν τοῦ ἐβοήθησεν εἰς κανένα πρᾶγμα. κλαίωντας ὁμοῦ καὶ τὸν πολὺν κόπον ὁποῦ ἔκαμε τόσαις ἡμέραις μὲ τόσους ἀνθρώπους, νὰ σκάψῃ ἐκεῖνα τὰ χανδάκια, ὅτι εἰς μίαν ὥραν ἐφάνησαν μάταια καὶ ἀνωφελῆ. Καὶ τὸ περισσότερον τὸν ἐπίκραινεν ὁ ἐξαφνικὸς ἐρχομὸς τῶν Τουρκῶν, ὁποῦ δὲν εἶχε καιρὸν ὡς Βασιλεὺς νὰ προστάξῃ, καὶ νὰ βάλλῃ εἰς τάξιν πολεμικὴν τὸ φουσάτον του. μήτε νὰ προστάξῃ νὰ σύρουσι ταῖς λουμπάρδαις παρεμπρὸς ἀπ' ἐκεῖ ὁποῦ ταῖς εἶχασι κρυμμέναις, μήτε νὰ βάλλῃ τὰ φλάμπουρα εἰς τοὺς τόπους τους νὰ δώσῃ μὲ ταῦτα τὰ σημάδια εἰς ποῖον φλάμπουρον καθ' ἕνας νὰ ἀκολουθᾷ, κατὰ τὴν τάξιν ὁποῦ γίνεται εἰς τοὺς πολέμους. τὰ ὁποῖα τοῦτα ὅλα αὐτὸς, ὡς Βασιλεὺς, ἤθελε νὰ προστάξῃ νὰ γένουσιν. Ἦτον λοιπὸν οὗτος εἰς μεγάλην ἀδημονίαν, καὶ σύγχυσιν. ὅμως τοῦτα ὅλα ἐγίνησαν εὐθὺς μὲ πρόσταγμα τῶν Πασάδων του, προστάσσοντες τοῦτοι νὰ γένῃ τὶς ἕνα, τὶς ἄλλο. Τοῦτο μόνον τοὺς ἔκαμεν ἐμπόδιον πολὺ, διότι ὅλοι ἔδραμαν νὰ σύρουσι ταῖς λουμπάρδαις, ἀπὸ ταῖς ὁποίαις κάποιαις ἦσαν σιδηραῖς, καὶ πολλὰ βαραῖς, καὶ καρφωμέναις μὲ πλάκες σιδηραῖς ἐπάνω εἰς μεγάλα ξύλα, καὶ ἔκανε χρεία νὰ ζεύξουσι πολλὰ ἄλογα καὶ βόιδια νὰ ταῖς σύρουσι, καὶ νὰ ἀκολουθοῦσι καὶ ἄνθρωποι νὰ ταῖς ἀνασυκώνουσι μὲ ξύλα ἀπὸ τὴν γῆν. Ἐκεῖνας δὲ πάλιν, ὁποῦ εἶχαν ἐπάνω εἰς τοὺς τροχοὺς, σύροντές τας οἱ ἄνθρωποι μὲ ταῖς πλάταις, καὶ φέροντές τας ὁποῦ ἦτον τὸ φουσάτον μὲ φωναῖς καὶ ταραχὴν, ἔκαναν περισσοτέραν σύγχυσιν εἰς ἐκείνους, ὁποῦ ἤθελαν νὰ καβαλικεύσουσι μὲ τὰ φλάμπουρα, νὰ συνάξουσι τοὺς λοιπούς. Ὅμως δύο πράγματα ἦσαν, ὁποῦ ὅλα τὰ δύσκολα τὰ ἔκαναν εὔκολα. πρῶτον μὲν, ἡ ἀνδρεία καὶ μεγαλοψυχία τῶν Τζερκέζων, δεύτερον δὲ, ἡ ἐμπι-

στοσιύνη καὶ ἀγάπη ὁποῦ εἴχασιν εἰς τοὺς Αὐθέντας τους. διότι δὲν ἐδειλίασαν παντελῶς, ὡς καθὼς εἶναι συνήθεια νὰ δειλιάζωσιν οἱ στρατιῶται οἱ ἀνδρεῖοι εἰς τοὺς ἐξαφνικοὺς πολέμους, ἀλλὰ μᾶλλον ἐνεδυναμώθησαν. διότι ἦτον ὁ ἐρχομὸς τῶν ἐχθρῶν τους ἔξαφιος, καὶ μὲ προθυμίαν πολλὴν ἑτοιμάζοντο νὰ βοηθήσῃ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ καλαῖς ἐλπίδες νίκης. διότι ἐὰν καὶ δύο φοραῖς νὰ ἐνικήθησαν, ἀλλὰ ἔλεγον, ὅτι δὲν ἦτον μήτε ἀπὸ ἀνανδρείαν τους, μήτε ἀπὸ ἀτεχνίαν τους, ἀλλὰ ἀπὸ φθόνον τῆς φθονερᾶς τους Τύχης.

Τάξις πολεμικὴ τοῦ φουσάτου τοῦ Σελήμ.

ΟΓοῦν Σουλτὰν Σελήμ, καθὼς εἶχε συνήθειαν, ἔκαμεν ὅλον του τὸ φουσάτον ἕνα σχῆμα ὡσὰν μισὸν κύκλον, ἢ νὰ εἰπῇ τινάς, ὡσὰν δοξάρι. καὶ εἰς μὲν τὴν δεξιὰν μερεὰν ἔβαλε τὸν Μουσαφὰ Πασίαν, μὲ ὅλην τὴν καββάλαν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν τὸν Γιοὺνουζ Πασίαν μὲ τὴν καββάλαν ὅλην τῆς Ρούμελης. αὐτὸς δὲ ἐστάθη εἰς τὸ μέσον ἔχων τριγύρου του τοὺς Γιαννιτζάρους διὰ φύλαξίν του, καὶ ἔμπροσθέν τους ἔστησε ταῖς λουμπάρδας. Ὁ δὲ Σινὰμ Πασίας ἐδιάλεξε καὶ εἶχε μαζί του τοὺς πλέον ἐκλεκτοὺς καβαλαρέους, καὶ ἔστεκεν ὀπίσω ἀπ' ὅλους, ὀλίγον μακράν, ἕτοιμος νὰ δράμῃ νὰ πολεμήσῃ, βοηθῶντας ὅποιον μέρος ἤθελε καταπονεθῇ. Εἶχε δὲ καὶ ἑκατὸν πενήντα Γιαννιτζάρους τουφεκτζίδες ἐκλεκτούς, καὶ ὀγλήγορους, νὰ τοὺς στέλλῃ νὰ τρέχουσι νὰ βοηθοῦσιν ὅπου χρειάζεται.

Τάξις πολεμικὴ τοῦ φουσάτου τοῦ Τουμούτμπεη.

ΟΙ δὲ Τζερκέζοι, ἀφ' οὗ καὶ αὐτοί, ὡς ἠδυνήθησαν, ἐβάλθησαν εἰς τάξιν πολεμικήν, ἔστειλεν ὁ Τουμούτμπεης ὅλους τοὺς Ἀράπιδες νὰ γυρίσουσιν ἀπὸ πίσω ἀπὸ τοὺς Τούρκους νὰ πολεμοῦσιν ἀπ' ἐκεῖ. καὶ τοῦτο ἔκαμε διὰ νὰ τοὺς συγχίσῃ, καὶ νὰ ἀνακαπωθοῦσι τὰ ἄλογά τους, χαλῶντας τὴν τάξιν ὁποῦ εὑρίσκοντο, καὶ οὕτω νὰ πέσουσιν εἰς ἀδημονίαν. Ἔπειτα προσάσσει νὰ ῥήξουσι ταῖς Λουμπάρδαις. ἔρρικταν δὲ ὁμοίως καὶ οἱ Τοῦρκοι ταῖς ἐδικαῖς τους, πλὴν ἀπὸ μακράν. Καὶ οὕτω ῥίκτοντας καὶ τὰ δύο μέρη, ἐσύρνοντο, καὶ ἤρχοντο ἔμπροσθα, ὅσον ὁποῦ ἔφθαναν τὰ βόλια ἀπὸ τὸ ἕνα φουσάτον εἰς τὸ ἄλλον. Ἀλλ' ὅμως οἱ Λουμπαρδέροι τῶν Τζερκέζων, μὴν ἠξεύροντες καλὰ τὴν τέχνην τῆς Λουμπάρδας, πολλοὶ ἀπὸ ταύτους ἐφονεύοντο, καὶ πολλοὺς ζοχοὺς τῶν Λουμπαρδῶν τῶν Τζερκέζων οἱ Τοῦρκοι ἐχάλασαν μὲ τὰ βόλια, ὁποῦ αὐτοὶ ἔρριχναν, καὶ πέφτοντας ἡ Λουμπάρδαις εἰς τὴν γῆν ἐτζακίζοντο, διότι εἴχασι Λουμπαρδάρους καλούς, καὶ παιδευμένους εἰς τὴν τοιαύτην τέχνην, τοὺς ὁποίους τοὺς ἔστειλαν οἱ Αὐθεντάδες τῆς Φραγγίας καὶ Ἀλαμανίας. οἱ δὲ περισσότεροι ἦσαν ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν πολὺν λαὸν τῶν Ἑβραίων, ὁποῦ ὁ Ρῆγας ὁ Φεράρδος ἐδίωξε διὰ κακοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν Ἱσπανίαν ὅλην. οἱ ὁποῖοι διὰ κακὸν καὶ ζημίαν τῶν Χριστιανῶν τῆς Εὐρώπης διεσπάρησαν εἰς ὅλον τὸ Βασίλειον τῶν Τούρκων. διότι τοὺς ἔμαθαν πολλαῖς τέχναις ἁρμάτων πολεμικῶν, ὁποῦ πρότερον

τερον δὲν ταῖς ἴξευραν. Καὶ ἐπάνω εἰς τούτους ὅλους ἦτον ὡσὰν Ἀρχηγὸς εἰς τὴν τοιαύτην τέχνην τῆς φωτίας τῶν Λουμπαρδῶν πολλὰ ἐπιτήδειος κάποιος Ἰάκωβος, ἀπὸ τὸ Ῥήγιον τῆς Λουμπαρδίας, ὁ ὁποῖος, πρωτήτερα Χριστιανὸς ὤν, μὲ πολλαῖς δωρεαῖς τῶν Τουρκῶν ἔγινε Τοῦρκος. Ἀφόντις δὲ ἐπλησίασαν τὰ δύο τοῦτα φοβερὰ φουσάτα εἰς ἀγχεμαχίαν, ἤγουν νὰ πολεμοῦσι παθὶ μὲ παθὶ, οἱ Τζερκέζιδες μὲ μίαν φοβερὰν βοὴν καὶ ταραχὴν ἐκτύπησαν εἰς τοὺς Τούρκους ἀπὸ τρεῖς μεραῖς. Ὁ μὲν Τουμοὺτμπεης εἰς τὸ μέσον τους, οἱ δὲ λοιποὶ Τζερκέζοι ἐμοιράσθησαν, καὶ ἐκτύπησαν οἱ μισοὶ εἰς τὴν μίαν ἄκραν, οἱ δὲ ἄλλοι μισοὶ εἰς τὴν ἄλλην. οἱ δὲ Ἀράπιδες, ὡς ἐπροστάχθησαν ἐξόπισθεν, πολεμῶντες καὶ αὐτοὶ δυνατά. ὅθεν συνέβη νὰ γίνωνται καὶ πολέμοι τέσσαρες εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν. Λέγουσι τινες, ὁποῦ ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον ἐκεῖνον, ὅτι ἀπὸ ταῖς φωναῖς τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμιστῶν, καὶ ἀπὸ τὴν βοὴν ὁποῦ ἔκαναν τὰ τύμπανα, καὶ αἱ τρουμπέται τῆς μιᾶς μερᾶς καὶ τῆς ἄλλης, καὶ ἀπὸ τοὺς κτύπους τῶν Λουμπαρδῶν, καὶ ἀπὸ τὸν κονιορτὸν ὁποῦ ἐσηκώνετο, καὶ τὸν καπνὸν τῶν Λουμπαρδῶν καὶ τῶν Τουφεκίων, μήτε ἔβλεπον πλέον πῶς πολεμοῦσι, μήτε ἤκουαν τί λέγει ἕνας τὸν ἄλλον, μήτε τί προστάσσει ὁ μεγάλος τὸν μικρὸν, ἀλλὰ μήτε τὰ φλάμπουρα πλέον δὲν ἔβλεπαν νὰ γνωρίζῃ καθ᾽ ἕνας, τίνος τάγματος ἀκολουθεῖ. ὅθεν ἦσαν πάντες, ὡς ἔξω φρενῶν, τρέχοντες ἄλλος ἀλλαχοῦ. Ἐσυνέβη δὲ εἰς τοιαύτην μεγάλην ταραχὴν καὶ σύγχυσιν νὰ γένουσι πολλοὶ φόνοι ἄτακτοι. διότι πολλοὶ, μὴ γνωρίζοντες, ἐφόνευον τοὺς ἰδίους τους συντρόφες, ὅτι καὶ μηδένα στράτευμα δὲν ἐπολέμησε ποτὲ μὲ τόσον θυμὸν καὶ ἔχθραν ὡσὰν τὰ δύο στρατεύματα ἐκεῖνα. Μήτε ἐπολέμησαν ποτὲ δύο Βασιλεῖς μὲ τόσον θυμὸν καὶ πεῖσμα, ὡσὰν τοὺς δύο τούτους Βασιλεῖς. διότι καὶ οἱ δύο ἴξευραν καλὰ, ὅτι ἐὰν δὲν πέσῃ ὁ ἕνας, ὁ ἄλλος δὲν ἐλευθερώνεται. Μήτε θέλει φυλαχθῇ ἀλλεοτρόπως τὸ ἕνα στράτευμα, ἐὰν δὲν νικηθῇ τὸ ἄλλο κατὰ κράτος, καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τέλειον ἀφανισμόν. καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπολέμουν πλέον διὰ χώραν ἢ τόπον, ἀλλὰ διὰ τὴν ζωὴν μόνην, ἢ νὰ τὴν γλυτώσῃ καθ᾽ ἕνας, ἢ νὰ τὴν χάσῃ. Ὅθεν ὁ Γαζέλ, νικημένος πρότερον εἰς τὴν Γάζαν ἀπὸ τὸ φουσάτον τῆς Ῥούμελης, εὐθὺς τότε ἔδραμεν ἐπάνω εἰς αὐτὸ, θυμωμένος ὡσὰν λεοντάρι νὰ ἐκδικηθῇ. καὶ κτυπῶντας μὲ βίαν καὶ ὁρμὴν εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος, ὁποῦ ἦτον τὸ στράτευμα ὅλον τῆς Ῥούμελης μὲ τὸν Γιουνοὺς Πασίαν, ὡς εἴπομεν, δὲν ἐστάθη, ὅσον ὁποῦ, σχίζοντας καὶ κτυπῶντας, ἔφθασεν εἰς τὴν μέσην τοῦ φουσάτου, ὁποῦ ἦσαν τὰ φλάμπουρα, τὰ ὁποῖα ὅλα τὰ ἔρριξε κάτω. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ Ἀράπιδες πολεμῶντες ἀπ᾽ ὀπίσω ἀπὸ ταύτους, καὶ ὁ Γαζὲλ ἀπ᾽ ἔμπρος ἔχοντές τους εἰς τὸ μέσον. Καὶ τόσον τοὺς ἐστενοχώρησαν, ὥστε ὁποῦ ἐσοχάζοντο νὰ φύγουσιν ἐκεῖνοι οἱ ἀνδρειωμένοι καὶ δυνατοὶ στρατιῶται τῆς Ῥούμελης, Θρᾶκες, λέγω, Ἀλβανῖται, καὶ Μακεδόνες, οἱ ὁποῖοι εἰς τοὺς πολέμους ποτὲ δὲν ἔδειξαν ταῖς πλάταις τους εἰς τοὺς ἐχθρούς τους. Ὁ δὲ Σινὰμ Πασίας βλέπων-

τας,

τας, ἔδραμε μετὰ μεγάλης προθυμίας, ϗ ἔδωσε μεγάλην βοήθειαν τοῦ μέρους ἐκείνου, ὁποῦ ἦτον δυνατὰ καταπονεμένον ϗ πεσμένον, σχεδὸν δὲ ϗ τελείως νικημένον. Ἐφάνη δὲ καὶ τότε ὁ Σινὰμ Πασίας νὰ ἔκαμε μεγάλην ἀνδραγαθίαν. ϗ κατ' ἀλήθειαν ὅλη ἡ δύναμις τοῦ πολέμου αὐτὸς ἦτον. καὶ ὁ Σουλτὰν Σελὴμ εἰς αὐτὸν εἶχε τὸ θάῤῥος του ὅλον. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἐπέρασεν ὥρα πολλὴ, ἀφ' οὗ ὁ Σινὰμ Πασίας εἰς τοιαύτην ἀνδραγαθίαν διεδοκίμησεν ὁποῦ φανερὰ ἐπῆρε, βοηθῶντας, τὴν νίκην ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν τὰς χεῖρας, ϗ τὴν ἔδωσεν εἰς τοὺς ἐδικούς του. ϗ οἱ Τζερκέζοι γυρίζοντες διευθὺς μὲ κάποιον Μπιθόνην, ἀνδρειωμένον ἄνθρωπον ϗ ταγματάρχην εἰς αὐτοὺς, ϗ πολεμῶντές τον τὸν ἐφόνευσαν, ϗ ἀπέθανεν. Οἱ δὲ στρατιῶταί του πολεμῶντες δυνατὰ νὰ πάρουσι τὸ κορμί του, ὁ Γαζὲλ ἔχωντας πάλιν βαλμένους εἰς τάξιν τοὺς ἀνθρώπους του, ἦλθεν ἐπάνω τους, ϗ ἔκοψε πολλοὺς ἀπὸ ταύτους. Ὅθεν οἱ Γιαννήτζαροι, ὁποῦ ἦσαν εἰς τὸ μέσον, ἀνάμειναν μοναχοὶ ϗ ἔρημοι ἀπὸ τὴν βοήθειαν τῶν καβαλαρέων. πολεμῶντες ὅμως δυνατὰ, ἐφονεύθησαν πολλοὶ ἀπὸ ταύτους, καὶ ἐνικήθησαν, τριγυρισμένοι ὄντες ἀπὸ τοὺς Τζερκέζους. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ Μουσαφὰ Πασίας μὲ ὅλην τὴν καββάλαν τῆς Ἀνατολῆς ἐπολέμησεν ἀνδρειωμένα, ϗ ἔκλεισεν εἰς τὸ μέσον τὸ ἀρισερὸν μέρος τοῦ φουσάτου τῶν Τζερκέζων, τὸ ὁποῖον ἐκυβερνοῦσαν ὁ Γελὶμ Διφθερδάρειος, καὶ ὁ Γιαπὰλ Ὀρχομαύτης, ἄνδρες λαμπρότατοι, ϗ ἀνδρειωμένοι Αὐθένται, καὶ θαυμασοὶ πολεμάρχαι. Οὗτοι ἔπαθαν προτήτερα πολλὴν ζημίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τους ἀπὸ τὰ βόλια τῶν Λουμπαρδῶν, ὁποῦ ἔπεφταν ἀπὸ τὸ μέσον τῶν Γιαννιτζάρων, ὁποῦ ἦσαν τριγύρου τοῦ Σελήμ. ὅθεν ὁ Μουσαφὰ Πασίας ἰξεύροντας, πῶς ὁ Γαζὲλ ἐτζάκισε τὸ ἀρισερὸν μέρος τῆς καββάλας τῶν Τουρκῶν, ὁποῦ ἦτον ἀπὸ τὴν Ῥούμελην, ἦλθεν αὐτὸς εἰς τὸ ἀρισερὸν τῶν Τζερκέζων, ϗ διεύρισκωντας τούτους συγχισμένους, ϗ διασκορπισμένους, τοὺς ἐπολέμησε δυνατὰ διὰ νὰ ἐκδικηθῇ. ἔκαμε δὲ πολὺν φόνον εἰς αὐτούς. Αὐτὸς δὲ ἔτρεχεν ὧδε κακεῖ ἐνδυναμώνωντας τοὺς στρατιώτας του μὲ ἔργα καὶ λόγια, δίδωντας θάῤῥος ϗ τοῦ τάγματος τῆς Ἀνατολῆς νὰ πολεμοῦσι μὲ ἀνδρείαν, διὰ νὰ ἀποκτήσωσι τελείαν τὴν νίκην, ὁποῦ ἔφυγεν ἀπὸ τὸ χέρι τους εἰς τοὺς κάμπους τοῦ Ἀλεπίου. λέγωντάς τους, ὅτι τώρα εἶναι καιρὸς νὰ φονεύσωμεν τοὺς λοιπούς μας ἐχθροὺς, ὁποῦ τότε μᾶς ἔφυγον.

Ὁ δὲ Τουμούτμπεης, ὁ Σουλτάνος τῶν Τζερκέζων, ὁποῦ ἐπολέμει τὸ μέσον τάγμα τῶν Τουρκῶν, σχίζωντας καὶ περνῶντας ἀπὸ τὴν μέσην τῶν ἀλόγων, ἔφθασεν ὁποῦ ἦσαν οἱ πεζοί. ἔχωντας δὲ εἰς τὸ χέρι ἕνα σπαθὶ, ἐὰν ϗ νὰ ἦτον βαρὺς εἰς τὸ κορμὶ, μὲ ὅλον ἐτοῦτο ἔκαμε πολλὴν αἱματοχυσίαν ϗ φόνον εἰς ταύτους. διότι οἱ Ἀράπιδες τοὺς ἐστενοχωροῦσαν ἀπὸ τὸ ὄπισθεν μέρος, ϗ αὐτὸς ὁ Τουμούτμπεης ἀπὸ τὸ ἔμπροσθεν. ϗ ἔχοντές τους εἰς τὸ μέσον, τοὺς ἔκαμαν τόσον, ὅσον ὁποῦ οἱ μισοὶ ἐπολέμουν ὄπισθεν, ϗ οἱ μισοὶ ἔμπροσθεν, ϗ δὲν ἰξεύραν ποῦ νὰ γυρίσουσι, ϗ ποίους νὰ ἀντισαθοῦσιν, ἢ

παίξϐσιν ὅλοι, τὸν ἐκρέμασαν εἰς αὐτὴν τὴν πόρταν, εἰς ἕνα σιδηρὸν τζιγγέλι νὰ κρέμεται. Ἔγινε δὲ ὁ θάνατος τῦ Τϐμϐτμπεη, 1518, Ἀπριλλίου Μηνὸς, 13, τὴν πρώτην ἑβδομάδα τῆς Λαμπρᾶς, τῇ νέα τρίτη.

Ἦτον δὲ ὁ Τϐμϐτμπεης ἄνθρωπος θεωρητικὸς, ἔχων πρόσωπον ὡραῖον καὶ βασιλικὸν, μακρὸν ἔχων καὶ πολιὸν τὸ γένειον, δεικνύοντας πανταχόθεν νὰ εἶναι ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον ἄξιον τῆς Βασιλείας, κατὰ τὸν Πλάτωνα λέγοντα, πρῶτον εἶδος, ἄξιον Τυραννίδος. ὥστε ὁπϐ ἡ βασίλειος ἐξουσία νὰ μὴν ἦτον εἰς αὐτὸν ψῆφος ἀνθρώπων, ἀλλὰ δῶρον τῆς φύσεως. Ἦτον δὲ καὶ εἰς τὸ ἦθος πρᾶος, ἐπιεικὴς, ἥμερος, καὶ γλυκὺς εἰς τϐς ὑπηκόϐς. καὶ εἰς ὅλα τὰ Ὀφφίκια ὁπϐ ἔκαμε, πρὸ τῦ νὰ βασιλεύσῃ, ἐπέρασε μὲ τιμαῖς μεγάλαις. διὰ τϐτο καὶ ψήφῳ πάντων τῶν Τζερκέζων ἔγινε Βασιλεὺς, ὄχι ὅμως Βασιλεὺς εὐημερίας, ἀλλὰ δυσυχίας. Οἱ δὲ Μισηρλῶται, καλὰ καὶ ἦσαν σκλάβοι εἰς αὐτὸν, μ᾽ ὅλον ἐτϐτο, διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ καλωσυνάς τϐ, βλέποντάς τον ἔτω κρεμάμενον, ἔκλαιον μὲ πικρὰ δάκρυα, ὁπϐ καὶ οἱ Γιαννήτζαροι, ὁπϐ ἐσέκαν εἰς τὴν πόρταν ἐκείνην, πολλάκις τϐς ἐφοβέριζαν νὰ μὴ κλαίϐσιν. αὐτοὶ ὅμως δὲν ἠμπορῶντας νὰ κρατήσωσι τὰ δάκρυα, ποσῶς εἰς τὸν νϐντας τϐς φοβερισμϐς δὲν ἔβαναν. Ἐλυπϐντο δὲ οἱ Μισηρλῶται περισσότερον, βλέποντες τὴν ἀσπλαγχνίαν τῶν Τϐρκῶν ὁπϐ ἔκαμαν εἰς τὸν Τϐμϐτμπεην. φανταζόμενοι ἀπὸ τϐτο καὶ ἀπὸ ἄλλα πολλὰ κακὰ, ὁπϐ εἶδαν καὶ ἔπαθον ἀπὸ τϐς Τϐρκϐς, πῶς νὰ μὴν ἐλευθερώθησαν εἰς τὴν μεταβολὴν καὶ ἀλλαξίαν τῶν γινομένων ἐκείνων πραγμάτων, ἀλλὰ νὰ ἔπεσαν εἰς σκληροτέραν σκλαβίαν. τὸ ὁποῖον ἔγινεν ἀληθῶς, διότι εἰς τὴν δουλικὴν τάξιν ὁπϐ τϐς εἶχασιν οἱ Τζερκέζοι, εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνην τϐς ἔχϐσιν ἕως τὴν σήμερον καὶ οἱ Τϐρκοι.

Ὅπως ὁ Σελὴμ ἔστειλε καὶ ὑπέταξεν ὅλην τὴν Αἴγυπτον. καὶ ὅτι τὸν ἐπροσκύνησε καὶ ἡ Μπαρμπαρία, καὶ οἱ Ἐρημῖται Ἄραβες.

Ἀφόντις δὲ ἐκατέβασαν ἀπ᾽ ἐκεῖ τὸ κορμὶ τῦ Τϐμϐτμπεη, καὶ ὅλοι οἱ Τζερκέζοι ἐφονεύθησαν, καὶ ὁ Σελὴμ δὲν εἶχε πλέον τὸν πολεμήσοντα αὐτὸν, ἐδιαμέρισε τϐς Ἀγάδες καὶ Πασιάδες τϐ μὲ μεγαλικὸν φυσάτον νὰ ἔλθϐν εἰς ὅλον τὸν τόπον τῦ Μισηρὶ νὰ τὸν ὑποτάξϐσιν. Οἱ γϐν Ἀλεξανδρεῖς ὕστερα ἀπὸ τὸν πόλεμον τῦ Μισηρὶ, αὐτοὶ τϐς ἐδίωξαν ἐκεῖθεν τϐς φύλακας τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ ἔλαβον τὸ Κασέλλι, τὸ πάλαι λεγόμενον Φάρον, καὶ τὸ ἐπαρέδωσαν μὲ ἀγάπην τῶν Τϐρκῶν. Ὁμοίως καὶ τὸ Ταμιάθι ἐπαραδόθη μὲ ἀγάπην. Ἐτϐτη ἡ χώρα, ὡς εἴπομεν, ἐλέγετο Πηλϐσιον. ὡς δέ τινες λέγϐσιν, αὕτη ἐστὶν ἡ Ἡλιϐπολις. Ταύτην ἐρημωμένην ὅσαν τὴν ἀνεκαίνισεν Ἀδριανὸς ὁ Βασιλεύς. ἀπὸ δὲ τῦ Νείλϐ τῦ ποταμϐ ὅλη ἡ παραθαλασσία, ἡ λεγομένη Φοινίκη, καὶ πῶρα λεγομένη Παρασάμι, δὲν ἔμεινε μηδὲ μία χώ-

ρα ὁπȣ δὲν ἐπροσκύνησε, κ̀ δὲν ὑπετάχθη εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Τȣρκῶν πότε. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀλεξανδρείας ὅλη ἐκείνη ἡ παραθαλασσία, ἡ πάλαι λεγομένη Κυρίνη, τώρα δὲ Μπαρμπαρία ὀνομαζομένη, ἔστειλαν Ἀποκρισαρίȣς, κ̀ ὑπετάχθησαν θεληματικῶς εἰς τὸν Σȣλτὰν Σελὴμ. Ἔβαλε δὲ αὐτȣς ὁ Σȣλτὰν Σελὴμ ἀνθρώπȣς φρονίμȣς εἰς τὸ μέσον, κ̀ ἔφεραν μερικȣς πρώτȣς τῶν ἐρημίτων Ἀράβων, τῶν λεγομένων Σεχλαράβων, κ̀ ἐπροσκύνησαν τον. τȣς ὁποίȣς ἐδέχθη μὲ φιλοφροσύνην κ̀ δωρεάς. Βλέποντες δὲ τȣτȣς, ἦλθον καὶ ἄλλοι, κ̀ αὖθις ἄλλοι. τȣς ὁποίȣς ὅλȣς ἐδέχετο μὲ φιλοδωρίαις, κ̀ αὐτοὶ τȣ ἔταξαν νὰ φυλάγȣσι πάντοτε πίστιν, κ̀ ἀγάπην εἰς αὐτὸν, κ̀ ὑποταγήν. καὶ ȣτως ἕκαστος ὑπέστρεφον εἰς τὰ ἴδια. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν, μὴ θέλοντες νὰ ἔλθȣσι νὰ προσκυνήσȣσι, μήτε ὅλως διόλȣ νὰ ὑποταχθȣσιν, ἄλλοι τινὲς ἐξ αὐτῶν τȣς ἐξαπατῆσαν μετὰ δόλȣ, κ̀ πιάνοντές τȣς τȣς ἔφερναν εἰς τὸν Βασιλέα, τȣς ὁποίȣς ἐπαίδευσεν, ὡς τȣς ἔπρεπε.

Περὶ τῆς Ἀρμάδας τῶν Τζερκέζων, ὁπȣ ἦτον εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν.

ΕΙς δὲ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἔστειλον εἰς τὸ Σȣβεῖσι μίαν ἀρκετὴν καββάλαν μὲ μερικȣς πεζȣς, συντροφιασμένȣς μὲ τὸν Σεχλάραπον τῆς ἐρήμȣ ἐκείνης. Εἶναι τȣτο τὸ Σȣβεῖσι μακρὰν ἀπὸ τὸ Μισῆρι τρεῖς ἡμέρας δρόμον, εἰς τὸ κάτω μέρος κ̀ ἄκρον τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης. Ἐ τȣτη ἡ χώρα εἶναι μικρὴ, πλὴν ἔχει Κάστρον ὀλίγον. ἐλέγετο δὲ τὸ παλαιὸν Ἡρώων Πόλις. ὡς δὲ ἄλλοι λέγȣσιν, Ἀρσινό. Ὁ δὲ Λιμιῶνας, ὁπȣ εἶναι ἐκεῖ, ἐλέγετο Μυὸς Ὅρμος. Δὲν ἔχει αὐτὴ ἡ χώρα μηδεμίαν τροφὴν ἀφ' ἑαυτῆς, εἰμὴ ψάρια πολλά. τὰ λοιπὰ πάντα τροφήματα φέρνȣσιν οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸ Μισῆρι. μάλιστα καὶ τὸ νερὸν τὸ φέρνȣσι μὲ τὰ καμήλια ἀπὸ μακρὰν, μίαν ἡμέραν δρόμον. εἶναι ὅμως τῶν τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης καραβίων Καταγώγιον, ἤγȣν Σκάλα. Ἐκεῖ φορτώνȣσι κάθε χρόνον πολλὰ καράβια σιτάρι, κ̀ φέρνȣσιν το εἰς τὸ Κιαμπὲ, ἄλλο, ἐλεημοσύνην Βασιλικὴν διὰ τȣς ἐκεῖ Ντερβισάδες, κ̀ Χαντζίδες πτωχȣς, κ̀ ἄλλο, διὰ πραγματείαν. Ἔρχεται κ̀ ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν, ἤτοι τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν πολλὴ πραγματεία εἰς τὴν Σκάλαν αὐτὴν μὲ καράβια, κ̀ μάλιστα Καφέδες. Εἰς τȣτον τὸν λιμιῶνα ὁ Καμψὼν (ὁ πρὸ τȣ Τȣμȣτμπεη βασιλεύσας Αἰγύπτȣ, τὸν ὁποῖον εἴπαμεν πῶς ἐφονεύθη πολεμῶν εἰς τὸ Ἀλέπι) ἔκαμε μίαν μεγάλην ἀρμάδα, καὶ τὴν ἔστειλεν ἐναντίον τῆς ἀρμάδας τῶν Πορτȣγέζων. οἱ ὁποῖοι γυρίζοντες τὴν μεγάλην Θάλασσαν, ἤγουν τὸν Δυτικὸν κ̀ Νότιον Ὠκεανὸν, ἦλθον καὶ ἐσέβησαν εἰς τὸν Κόρφον αὐτὸν, κ̀ ἔφθασαν ἕως τὸ λεγόμενον Τȣρ, καὶ ἐπάτησαν τὸ ἐκεῖσε Καστέλλιον. Τȣτο τὸ Τȣρ λέγεται καὶ Ῥαϊθὼ, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν. Τȣτην τὴν ἀρμάδα ἐπο-

λέμει

λέμει νὰ τὴν σήσῃ ὁ Καμψὼν Γαύριος χρόνους τέσσαρας, διότι ἔφερνε τὰ ξύλα ἀπὸ τὴν Συρίαν, ἀπὸ τὸ λεγόμενον Μαῦρον Βουνὸν τῆς Καραμανίας, ὃ καὶ πρότερον εἴπαμεν. τὰ ὁποῖα ἔφερεν εἰς τὸ Ταμιάθι, καὶ ἐκεῖθεν μὲ ταῖς βάρκαις διὰ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὸ Μισῆρι. καὶ ἀπ' ἐκεῖ πάλιν φορτώνοντάς τα εἰς τὰ καμήλια, τὰ ἔφερνον εἰς αὐτὸ τὸ Σουβεῖσι. Εἶχεν ὅμως Μαστόρους ἐκλεκτοὺς, τοὺς ὁποίους τοῦ ἔστειλαν οἱ Βενετζάνοι, καὶ τὰ ἐπελεκοῦσαν πρῶτον εἰς τὸ Μισῆρι, ἔπειτα τὰ ἔστελναν εἰς τὸ Σουβεῖσι. Ὅμως, ἀφ' οὗ ἐβγῆκεν αὐτὴ ἡ ἀρμάδα εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, ἔκαμε πολλὴν ζημίαν τοῦ Κουμερκίου τοῦ Μισηρίου. διότι ἀπὸ τὰ πολλὰ κακὰ ὁποῦ ἔκαμεν, ἀποκόπησαν τὰ καράβια τῆς Ἰνδίας ὁποῦ ἔφερναν τὰ ἀρωματικὰ, ἤγουν πιπέρια, γαρόφαλα, κανέλαις, καὶ ἄλλα παρόμοια. καὶ πλέον δὲν ἔρχονται μέσα εἰς τὸν Κόρφον αὐτὸν, ἀλλὰ στρέφονται τὴν ἔξω Θάλασσαν, καὶ ἔρχονται εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Ὁμοίως καὶ οἱ Βενετζάνοι, οἱ ὁποῖοι ἔστειλαν τοὺς Μαστόρους νὰ γένῃ ἡ τοιαύτη ἀρμάδα, ἐζεοίκησαν νὰ τοὺς ἔφυγε πολὺ κέρδος. διότι αὐτὰ τὰ ἀρωματικὰ τὰ ἔπερναν αὐτοὶ ἀπὸ τὸ Μισῆρι μὲ τὰ καράβιά τους, καὶ φέροντές τα εἰς τὴν Βενετίαν, ἐκεῖθεν ἐδιαμοιράζοντο εἰς τὰς ἄλλας ὅλας χώρας τῆς Φραγγίας. Ἀφ' οὗ λοιπὸν εὔγαλεν ὁ Καμψὼν ἔξω ταύτην τὴν ἀρμάδαν, δὲν ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς, καὶ ἔκαμαν τὸν πόλεμον μὲ τὸν Σελήμ. Ἔβαλε δὲ Καπιτανίους, ὡς καὶ ἄνωθεν εἴπομεν, εἰς αὐτὴν, τὸν Ἀμηράσην, καὶ τὸν Ῥαῒς Σολομὼν μὲ περισσαῖς λουμπάρδαις μπρουντζιναις, καὶ μὲ περισσοὺς Τζερκέζους πολεμιστὰς, νὰ πηγαίνουσιν εἰς τὸ στενὸν τοῦ Κόρφου, νὰ πολεμήσουσι μὲ τοὺς Πορτουγέζους. Ὅμως ἐκεῖνοι μανθάνοντας, πῶς οἱ Πορτουγέζοι ἐστίβησαν εἰς τὸν Κόρφον μέσα, δὲν ἠθέλησαν διὰ πολλὰ πράγματα νὰ ὑπάγουν νὰ πολεμήσουσι μὲ ταύτους. καὶ τὸ περισσότερον ἀκούοντες, ὅτι οἱ Πορτουγέζοι εἶναι δυνατοὶ πολεμισταὶ εἰς τὴν Θάλασσαν, οἱ ὁποῖοι ἐνίκησαν ὅλην τὴν Ἰνδίαν. Ὅθεν ἐστάθησαν εἰς τὴν Γίνδαν, λιμιῶνα καλὸν τῆς χώρας τοῦ Κιαμπὲ, προφασιζόμενοι, ὅτι θέλουσι νὰ ἑτοιμάσουσι καλλήτερα τὴν ἀρμάδαν. Οἱ δὲ Πορτουγέζοι, μὴ δυνάμενοι νὰ περάσουσιν εἰς τὴν γῆν τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας ἀπὸ φουρτούναις μεγάλαις ὁποῦ τοὺς εὑρήκασι, καὶ ἀπὸ μεγάλαις νοτίαις ὁποῦ τοὺς ἐμποδίζασιν, ἐστράφησαν εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Αἰθιοπίας καιρὸν πολὺν, ἔπειτα ἐστράφησαν ὀπίσω, μηδὲν ἔργον ἄξιον διαπραξάμενοι. Τότε ἡ ἀρμάδα τοῦ Καμψὼν, καὶ οἱ Τζερκέζοι ἄρχισαν νὰ γίνουνται κουρσάροι εἰς κάποιαις χώραις ἠγαπημέναις τους, εἰς τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν, τὸ νῦν λεγόμενον Χύντι. Καὶ διὰ νὰ ἀποκτήσουσι πλοῦτον, εὔγαλαν ἔξω τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπολεμοῦσαν μίαν χώραν μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον, λεγομένην Ἀδάμ. Αὕτη ἡ χώρα νομίζουσι τινὲς νὰ εἶναι ἡ πάλαι λεγομένη Ὄκηλις. ἡ ὁποία ἦτον ὄχι μόνον Σκάλα μεγάλη τῆς Ἰνδίας, ἀλλὰ καὶ λιμιῶνας μεγάλος. εἶναι δὲ ἔξω ἀπὸ τὸν Ἀρα-

βικὸν κόλπον, ἤγουν τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Καὶ διὰ τὸ νὰ εἶναι περιτειχισμένη μὲ τὴν θάλασσαν, καὶ νὰ ἔχῃ μέσα καὶ πολλοὺς πλουσίους πραγματευτάδες, ἐστάθη καὶ ἐπολέμησε, καὶ δὲν τὴν ἐπάτησαν. εἶχε γὰρ μέσα πολλοὺς πραγματευτὰς Πέρσας καὶ Ἰνδούς. εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν χώραν ἕως τὴν σήμερον πραγματεία μεγάλη καὶ πολλή. Ὅλοι ἐτοῦτοι λοιπὸν οἱ πραγματευταὶ συμφωνήσαντες μετὰ τῶν ἐγκατοίκων ἀνθρώπων τῆς χώρας, οἱ μὲν ἐπολέμουν διὰ τὴν χώραν τους, οἱ δὲ διὰ τὴν πραγματείαν τους. καὶ οὕτως ὁ Ἀμηράσης μὲ τὸν Ῥαὴς Σολομὼν ἀποδιωγμένοι καὶ καταφρονημένοι, ἐστράφησαν καὶ ἦλθον εἰς ἕνα Νησὶ λεγόμενον Χαμαρὴν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ πάλιν εἰς τὴν Γίνδα. καὶ ἐκεῖ ἔμαθον, ὅτι ὁ Σουλτὰν Σελὴμ ἦλθεν εἰς τὸ Μισῆρι, καὶ ὁ Καμψὼν ἀπέθανεν. Ὅθεν καθ' ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο τούτους ἐσυλλογίζετο, ὁ ἕνας νὰ φυλάξῃ πίσω εἰς τοὺς Τζερκέζους τοὺς συντρόφους του, ὁ δὲ ἄλλος νὰ ἀποκτήσῃ τὴν φιλίαν τοῦ νικητοῦ Βασιλέως Σελήμ. Διὰ τοῦτο εὐθὺς ἄρχισαν νὰ μὴ συμφωνοῦσιν, ἀλλὰ νὰ μάχωνται ἀναμεταξύ τους. ὅθεν ἔφυγεν ὁ Ἀμηράσης μὲ τὴν συντροφίαν του, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Μέκκαν, θέλωντας νὰ εἶναι βοηθὸς τοῦ Τουμοῦτμπεη, διότι ἀκόμι ἔζη. ὅμως γυρεύωντάς τον καὶ φοβερίζωντάς τον ὁ Ῥαὴς Σολομὼν ἔπιασάν τον οἱ ἄνθρωποι τῆς Μέκκας, καὶ τὸν ἔστειλαν εἰς τὴν ἀρμάδαν, εἰς τὴν Γίνδαν. Ὁ δὲ Ῥαὴς Σολομὼν, διὰ νὰ ἀναμείνῃ ὅλη ἡ ἐξουσία τῆς ἀρμάδας εἰς τοὺς λόγους του, εὐγάλωντας τὸν ἀντίδικόν του ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν φιλίαν τοῦ νικητοῦ Βασιλέως, κάνωντας ἀνδραγαθίαν καμμίαν ὁποῦ νὰ τοῦ ἀρέσῃ, τὸν ἔπνιξε μίαν νύκτα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἔπειτα ἐχάρισε τῶν στρατιωτῶν δύο λουφάδες, διὰ νὰ τοὺς γυρίσῃ εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ Σελήμ. Εἶτα ἐσηκώθη ἐκεῖθεν, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὸ Σουβέϊσι. Παραδίδωντας δὲ τὴν ἀρμάδαν τῶν Τούρκων, αὐτὸς ἔδραμεν εὐθὺς εἰς τὸν Σελὴμ καὶ τὸν ἐπροσκύνησεν. Οἱ δὲ Τοῦρκοι, ὁποῦ ὑπῆγαν εἰς τὸ Σουβέϊσι, ἀνέβησαν εἰς ὅλον τὸ παραθαλάσσιον τὸ δεξιὸν τοῦ Κόρφου, καὶ εὗρον ὅλους τοὺς Αὐθεντάδες τοῦ τόπου ἐκείνου, ἕως τὰ σύνορα τοῦ Βασιλέως τοῦ Χαμπέση. οἱ ὁποῖοι, τινὲς μὲν ἐξ αὐτῶν ἦσαν χαρατζωμένοι εἰς τοὺς Τζερκέζους, οἱ δὲ φιλιωμένοι μόνον. Εὐθὺς δὲ ὅλοι τοὺς ἐδέχθησαν, κάνοντες συμφωνίαις νὰ εἶναι καὶ μὲ ταύτους, ὥσπερ ἦσαν καὶ μὲ τοὺς Τζερκέζους, καὶ οὕτως ἐστράφησαν.

Οὕτως οὖν ὁ δυνατὸς πολεμιστὴς, καὶ λαμπρὸς καὶ εὐτυχὴς Βασιλεὺς ὁ Σελὴμ, παραλαβὼν καὶ κυριεύσας γῆν καὶ θάλασσαν ἅλων τῶν ἐχθρῶν του, ἐκατέβη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἰσεβαίνωντας εἰς μίαν μεγάλην γαλιώταν κουρσάρικην ἑνὸς Τούρκου Ἀνατολίτου, κουρσάρου ἐξακουστοῦ Κουρτόγλη, διὰ νὰ ἴδῃ τὴν ἀρμάδαν του, ἡ ὁποία ἔφθασε τότε εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν. ἔφθασε δὲ ἐκεῖ εἰς τὰς πρώτας τοῦ Ἰουλίου Μηνός. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπισκεμμένως εἶδε τὴν ἀρμάδαν

καὶ τὰ τειχία τῆς χώρας, καὶ τὸ Κασέλι τῆς Φάρου, ἐγράφη πάλιν, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Μισῆρι. Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐπρόσαξε καὶ εὔγαλαν τοὺς Τζερκέζους, ὁποῦ ἦσαν φυλακωμένοι εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τοὺς ἔκοψεν ὅλους ἔξω ἀπὸ τὴν φυλακήν. Ἀκόμι κάποιαις φαμελίαις τῶν Μισηριώτων τὰς πλέον πλουσιωτέρας, ὅσας τὸν ἀριθμὸν ὡς ἑκατὸν πεντήκοντα, τὰς ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ Μισῆρι, καὶ τὰς ἔστειλε νὰ κατοικήσουσιν εἰς τὴν Πόλιν. Καὶ ταῦτα ἔκαμεν ὁ Σελὴμ διὰ νὰ ἐκρεζώση ἀπὸ τὸ Μισῆρι ὅλην τὴν παλαιὰν δύναμιν τῆς Βασιλείας ἐκείνης, καὶ νὰ κατοικήση εἰς αὐτὴν ἄλλους ἐδικούς του ἀνθρώπους. Ἔξω ἀπὸ ταῦτα ἐμάζωξεν ἔτι ἄλλα πράγματα πολύτιμα καὶ ἐκλεκτὰ ὁποῦ εὑρίσκοντο εἰς τὴν θαυμαστὴν Βασιλείαν ἐκείνην, καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς τὰ κάτεργα, στέλλωντάς τα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Καὶ τόσον ἔκδυσε τὴν χώραν ἐκείνην ἀπὸ τὰ παλαιὰ στολίσματα ἐκεῖνα ὁποῦ εἶχεν, ὥστε ὁποῦ καὶ μάρμαρα γλυπτὰ ἐπῆρεν ἐκεῖθεν. Εὑρίσκεται ἀνάμεσα εἰς τὰς πολλὰς λίμνας τοῦ Μισηρίου μία λίμνη εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Μισηρίου τοῦ καινουργίου, εἰς τὴν ὁποίαν μία Σουλτάνα τοῦ Μισηρίου, πρότερα ὀλίγους χρόνους παρὰ νὰ παρθῇ, τὸ ὄνομά της Ντουλτίβια, ἔκτισεν ἕνα παλάτι τόσον θαυμαστὸν καὶ ὡραῖον, ὁποῦ τὰ ἄλλα ὅλα κτισίματα νέα καὶ παλαιὰ αὐτὸ μοναχόν του τὰ ἐπερίσσευσεν εἰς τὰ πάντα, εἴς τε τὸ μέγεθος, καὶ εἰς τὸ σχῆμα, καὶ εἰς τὴν ὡραιότητα. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἔξοδον τοῦ πολλοῦ πλούτου ὁποῦ εἰς αὐτὰ ἐξωδίασεν ἐκείνη ἡ Σουλτάνα. Οἱ μὲν γὰρ τοῖχοι ἀπ᾿ ἔξω ἤστραπταν ἀπὸ τὴν λαμπρότητα τῆς ποικιλίας τῶν μαρμάρων. ἡ δὲ στέγη ἔσωθεν, καὶ οἱ ὄροφοι ὅλοι διάχρυσοι μὲ πολυτίμων χρωμάτων ζωγραφίαις κατεσκευασμένοι, καὶ μὲ τέχνην θαυμαστήν. Οἱ τοῖχοι ὅλοι ἔσωθεν μετὰ Μουσίου, τοῦ κοινῶς λεγομένου Ψηφίου. Αἱ πόρται ὅλαι καὶ τὰ παράθυρα μὲ καθαρὰ μάρμαρα κτισμένα, ἄσπρα, πράσινα, καὶ πορφυρᾶ. αἱ δὲ πόρται, ὁποῦ ἔκλειον, δὲν ἦσαν ἀπὸ ξύλον, ἀλλὰ ἀπὸ ἄσπρον ἐλεφάντινον κόκκαλον, καὶ μαῦρον καθαρὸν ἔμπανον, τὸ κοινῶς λεγόμενον ἐμπανόζι, καὶ πάντα γλυπτά. Ἔσωθεν δὲ ἦτον πρᾶγμα πολλοῦ θαύματος ἄξιον, ὁποῦ βλέποντας τῶν καμερῶν τὸ πλῆθος, καὶ τῆς καθεμίας τὴν ὡραιότητα, ἐξενίζετο καθ᾿ ἕνας. ἄξια ὄντως παλάτια γυναικὸς Βασιλίσσης. Ὅμως ὁ Σουλτὰν Σελὴμ μὲ ἕνα λόγον μόνον τὰ ἔρρηξε κάτω, διὰ νὰ πάρῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὰ πολλὰ ἐκεῖνα πορτοπαράθυρα, καὶ ἔτι ἄλλο τοῦ ἤρεσεν ἀπ᾿ ἐκεῖνα. τὰ ὁποῖα ὅσην χαρὰν ἐλάμβανε τινὰς βλέποντάς τα νὰ στέκουνται, τόσην λύπην ἐλάμβανεν, ὅταν ἔβλεπε καὶ τὰ ἔρρικταν κάτω, ὁπόταν καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ ὡραιότατα ἐκεῖνα μάρμαρα πέφτοντας ἐσυντρίβοντο. Ἐμέμφθηκαν εἰς τοῦτο τινὲς πολλὰ τὸν Σελήμ, ὅτι ἐχάλασε πρᾶγμα. ἐδικόν του, οὕτω πολύτιμον. καὶ δὲν ἔκαμεν εἰς αὐτὸ ὡσὰν οἰκοκύρης, ἀλλ᾿ ὡς ἐχθρός.

Ὅτι ὁ Σουλτὰν Σελίμης ἐγράφη εἰς τὴν Πόλιν, κάμνοντας εἰς τὸ Μισῆρι Πασὰν τὸν Χαγιάρμπεην, καὶ εἰς τὴν Συρίαν τὸν Γαζέλ.

ΜΕτὰ ταῦτα ὁ Σουλτὰν Σελὴμ μισευάμενος νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν, εἰς μὲν τὸ Μισῆρι ἔκαμε Πασὰν τὸν Χαγιάρμπεην, εἰς δὲ τὴν Συρίαν τὸν Γαζέλ. τὸν μὲν Χαγιάρμπεην διὰ χάριν, ὅτι αὐτὸς ἦτον ἡ πρώτη αἰτία τῆς νίκης, μὲ τὸ νὰ ἀποστατήσῃ εὐθὺς εἰς τὸ Ἀλέπι. τὸν δὲ Γαζέλ, διότι ἐθελοντὶ ἐπροσκύνησεν. Ἐφθόνησε γοῦν ὁ Γιουνοὺς Πασίας τὸν Χαγιάρμπεην, ὅτι αὐτὸς ἤλπιζε καὶ πάντα τρόπον, διὰ τοὺς πολλούς του κόπους, νὰ γένῃ Αὐθέντης εἰς τὸ Μισῆρι. ὅθεν τὸν ἐσυκοφάντησε πῶς θέλει νὰ ἀποστατήσῃ νὰ γένῃ αὐτὸς πάλιν Βασιλεὺς εἰς τὸ Μισῆρι. Εἰς δὲ τὸν λόγον τοῦτον ἐγνώρισεν ὁ Σελὴμ πῶς εἶναι φθόνος, καὶ ἐρευνήσας ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα, εὑρέθη ψεύστης ὁ Γιουνοὺς Πασίας. ὅθεν τὸν ἀπεκεφάλισεν εἰς τὸ Ντιβάνι ἐνώπιον πάντων, διὰ νὰ μάθωσι καὶ ἄλλοι νὰ μὴ συκοφαντοῦσιν ἀδίκως. Εἰς δὲ τὸν Γαζὲλ ἀκόμι ἐσκανδαλίσθη τὸ φουσάτον, πῶς τὸν ἔκαμεν Αὐθέντην τῆς Συρίας. καὶ ὅτι εἰς τοὺς τόπους, ὅπου μὲ πολλοὺς κόπους καὶ αἵματα ἀπόκτησαν, ἄφησε νὰ ὁρίζουσι δύο ξένοι, καὶ ἀλλογενεῖς ἄνθρωποι. οἱ ὁποῖοι, πηγαίνοντας αὐτὸς εἰς τὴν Πόλιν, αὐτοὶ εὔκολα θέλουσι συμφωνήσει νὰ λάβουσι πάλιν τὴν Βασιλείαν. Ὅμως φοβούμενοι ὅλοι, δὲν ἐσυντύχε τινάς, ἵνα μὴ πάθῃ ὅμοια μὲ τὸν Γιουνοὺς Πασίαν.

Περὶ τοῦ Ἄρχοντος τοῦ Χριστιανοῦ τοῦ Τζερνοτάμπεη, ὅπως αὐτὸς ἐφύλαξε τοὺς Καλογήρους, καὶ δὲν ἔπαθον κακόν.

ΕἾς τούτους τοὺς καιροὺς ὁ Μωρέας εἶχε Τούρκους ὀλίγους, (καλὰ καὶ νὰ τὸν ὥριζεν ὁ Βασιλεὺς τῶν Τουρκῶν) διὰ τοῦτο οἱ Ἄρχοντες τοῦ τόπου, οἱ Χριστιανοί, ὥριζαν τοὺς τόπους καὶ τὰ χωρία, ὅπου ἔχουσι τώρα οἱ Τοῦρκοι, οἱ λεγόμενοι Σπαΐδες. Καὶ ἦσαν Ἄρχοντες Χριστιανοὶ Σπαΐδες ἐπάνω εἰς τὸν τόπον. καὶ εἰς καιρὸν πολέμου ἔκαναν καὶ αὐτοὶ συφέρι ὁμοίως μὲ τοὺς Τούρκους, ὅπου ἦτον τοῦ Βασιλέως τὸ πρόσταγμα. Ἀπὸ τούτους τοὺς Χριστιανοὺς Σπαΐδες τοῦ Μωρέως εὑρίσκεται ἀκόμι ἕνα Γένος εἰς τὴν Παλαιὰν Πάτραν, καὶ λέγονται ἀκόμι Σπαΐδες. ὅμως ἔχουσι μόνον τὸ ὄνομα, χωρὶς τὸ ἀξίωμα. Ἀπὸ τούτους τοὺς Χριστιανοὺς Σπαΐδες τοῦ Μωρέως ἦτον καὶ κάποιος μέγας Ἄρχων, Τζερνοτᾶς λεγόμενος. Οὗτος εἶχε μεγάλον ὄνομα καὶ τιμὴν εἰς τὰ Βασίλεια, καὶ εἰς τοὺς Ἀγάδες, ὥστε ἠξιώθη νὰ γένῃ καὶ Μπέης τοῦ Μωρέως, ὅθεν ἀπόκτησεν ὄνομα νὰ λέγεται Τζερνοτάμπεης. τούτου οἱ ἀπόγονοι εὑρίσκονται ἀκόμι εἰς

τὸν Μωρέαν. Οὗτος λοιπὸν ὁ Τζερνοτάμπεης ἦτον τότε εἰς τὸ Μισῆρι μὲ τὸν Σουλτὰν Σελίμην ἐμοῦ μὲ τοὺς λοιποὺς Χριστιανοὺς Σπαΐδες τοῦ Μωρέως. ὅμως δὲν ἦτον τότε Φλαμπουράρης τοῦ τόπου, ἐπειδὴ ἦτον, ὡς εἴπομεν ὄπισθεν, ὁ Γιουέλβος, ἀλλὰ ἠκολούθει ὡς Ἄρχων μέγας καὶ πιστὸς τῆς Βασιλείας. Ὅταν λοιπὸν ἐσέβη τὸ συφέρι τῶν Τουρκῶν ὅλον μέσα εἰς τὸ Μισῆρι, καὶ μὲ πολὺν φόνον τῆς φωτίας καὶ τοῦ σπαθίου ἐκαταπατοῦσαν τὰ παζάρια καὶ τὰ ὀσπήτια, διαρπάζοντες καὶ φονεύοντες καθ᾽ ἕνας εἰς ὅποιον ὀσπῆτι ἔφθανε, καὶ ὅποιον εὕρισκε, τότε ᾠκονόμησεν ἡ Θεία Πρόνοια πρᾶγμα τι τεράστιον καὶ παράδοξον, τὸ ὁποῖον λέγεται καὶ διηγᾶται ἕως τῆς σήμερον ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ τοῦ Τζερνοτάμπεη. ἀπὸ τοὺς ὁποίους καὶ ἡμεῖς τὸ ἠκούσαμεν πολλάκις. Ἔτυχε, λέγω, κατὰ Θείαν Οἰκονομίαν, νὰ φθάσῃ πολεμῶντας οὗτος ὁ Τζερνοτάμπεης, μὲ μερικοὺς ἄλλους Χριστιανοὺς Σπαΐδες ἐπάνω εἰς τὰ ὀσπήτια, ὅπου ἐκάθοντο οἱ Καλόγηροι οἱ Σιναΐται, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐκεῖ ὡς Μετόχιον. Ἐκάθοντο γοῦν ἐκεῖ οἱ πτωχοὶ οἱ Καλόγηρηροι ἀποκλεισμένοι διὰ τὸν φόβον τοῦ πολέμου, καρτερῶντες καθ᾽ ὥραν τὸ σπαθὶ καὶ τὸν θάνατον. Ὡς δὴ λοιπὸν τοὺς εἶδον οἱ Χριστιανοὶ, ὅτι εἶναι Καλόγηροι ἐκεῖ μέσα, ἐθαύμασαν. καὶ δὴ συντυχαίνοντές τους Ῥωμαϊκὰ, τοὺς ἔδωσαν θάῤῥος καὶ ἐλπίδα νὰ μὴ φοβοῦνται. καὶ ἔτζι αὐτὸς ὁ Τζερνοτάμπεης ἄφησεν ἐκεῖ ἀνθρώπους Χριστιανοὺς συντρόφους του, καὶ τοὺς ἐφύλαττον, ὥστε ὅπου ἔπαυσεν ὁ πόλεμος παντελῶς. Οὕτω γοῦν παρ᾽ ἐλπίδα ἐφυλάχθησαν ἄβλαβοι οἱ Καλόγηροι ὑπὸ τοῦ καλοῦ Ἄρχοντος ἐκείνου τοῦ Τζερνοτάμπεη, καὶ τῶν συντρόφων του, τοῦ Θεοῦ τοῦτο οἰκονομήσαντος.

Ὅπως δι᾽ ἀναφορᾶς τούτου τοῦ Τζερμοτάμπεη ἐνεφανίσθησαν ὕστερον εἰς τὸν Βασιλέα οἱ Καλόγηροι, καὶ περὶ τῆς Διαθήκης τοῦ Μωάμεθ.

ΑΦ᾽ οὗ λοιπὸν ἔπαυσεν ὁ πόλεμος καὶ ἡ ταραχὴ, καὶ ὁ Τουμέτμπεης ἐφονεύθη, καὶ ὁ Σουλτὰν Σελίμης ἐκάθησεν ὡς Βασιλεὺς εἰς τὸ Μισῆρι, χωρὶς ἄλλην καμίαν ὑποψίαν, τότε ὁ καλὸς Ἄρχων ὁ Τζερνοτάμπεης ἔκαμεν ἀναφορὰν εἰς τὸν Βασιλέα, λέγων. Ὅτι ἐδῶ εὑρέθησαν κάποιοι Καλόγηροι ἀπὸ τὸ γένος μου, καὶ θέλουν νὰ ἔλθουν νὰ προσκυνήσουσι τὴν Βασιλείαν σου. καὶ ὁ Βασιλεὺς ὥρισε νὰ ἔλθουν. Τότε οἱ Καλόγηροι ἐπῆραν τὴν Διαθήκην τὴν ἰδιόχειρον τοῦ Μωάμεθ, ἡ ὁποία ἕως τότε εὑρίσκετο εἰς τοῦ λόγου τους, καὶ τὴν ἔβαλαν εἰς ἕνα δίσκον σκεπασμένην ἀπὸ πάνω μὲ ἕνα πράσινον ὕφασμα. καὶ βαστῶντας τὴν ἕνας Καλόγηρος ἐπάνω εἰς τὸ κεφάλι του, καθὼς ὁ Ἄρχων ἐκεῖνος τοὺς ἐδίδαξεν, ἦλθον καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Βασιλέα. Ἐρωτήσας δὲ καὶ μαθὼν, ὅτι ἐκεῖνο τὸ Γράμμα εἶναι τὸ ἰδιόχειρον τοῦ Μωάμεθ, ἐχάρη κατὰ πολλὰ, λέγωντας. ὅτι ἐξ ἀκοῆς εἴχαμεν πῶς τοιοῦτο Γράμμα νὰ ἐδόθη ὑπὸ χειρὸς

τοῦ Προφήτου, ποῦ δὲ καὶ εἰς ποίας χεῖρας εὑρίσκετο, δὲν ἠξεύρομεν. Ἔπειτα ἠρώτησε τοὺς Καλογήρους, τί γυρεύουσιν ἄλλο ἀπὸ λόγου του. Οἱ δὲ εἶπον. ὅτι νὰ ἔχωμεν τὰ ὅσα περιλαμβάνει ἡ Διαθήκη τοῦ Προφήτου, νὰ μᾶς τὰ βεβαιώσῃ καὶ ἡ Βασιλεία σου, καθὼς καὶ οἱ πρότερον Βασιλεῖς τοῦ Μισηρίου τὰ ἐβεβαίωναν, καθ' ἕνας εἰς τὸν καιρόν του μὲ ὁρισμὸν καὶ βοῦλαν ἐδικήν του. Καὶ αὐτὸς εἶπεν. Ὁρισμὸν νὰ σᾶς δώσω ὅπως τὸν θέλετε ἀτοίσας, πλὴν τὸ Γράμμα τοῦ Προφήτου δὲν σᾶς τὸ δίδω, διότι τοιοῦτο Γράμμα δὲν πρέπει νὰ εὑρίσκεται εἰς τὰ χέρια σας, ἀλλὰ νὰ εὑρίσκεται μέσα εἰς τὸ Βασιλικὸν Θησαυροφυλάκιον. Καὶ οὕτως ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας τὸ ἔλαβεν αὐτὸς ὁ Σουλτὰν Σελίμης, καὶ τὸ ἤφερε, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὰ Βασίλεια, λέγωντας. ὅτι περισσότερον ἐχάρη πῶς εὕρηκε τοιοῦτο πρᾶγμα, παρὰ ὁποῦ ἐχάρη πῶς ἔλαβε τὴν Βασιλείαν τῆς Αἰγύπτου. Ἔδωσεν ὅμως τῶν Καλογήρων Ὁρισμὸν, ὅτι εὗρεν εἰς τοὺς λόγους τους τὸ τοιοῦτο παρ' αὐτοῖς πολύτιμον κτῆμα, καὶ ὅτι νὰ ἔχουσι τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὰ ὅσα ἄλλα περιλαμβάνει αὐτὴ ἡ Διαθήκη. καὶ ἄλλα περισσότερα ἔγραψε, καὶ ἔδωσε μὲ ὁρισμὸν καὶ μπαράτι. Ἐπρόσαξε δὲ νὰ τοὺς δώσουσι καὶ ἕνα ἀνθύβολον τῆς Διαθήκης, βουλωμένον μὲ τὴν βοῦλαν τοῦ τότε ἀκολουθοῦντος αὐτῷ Κατιλεσκέρη, νὰ εἶναι καὶ αὐτὴ εἰς μαρτύριον τῆς ἐλευθερίας τούτου τοῦ Μοναστηρίου. τὸ ὁποῖον ἀνθύβολον, καὶ μπαράτι τοῦ αὐτοῦ Σουλτὰν Σελίμη, καὶ τῶν διαδόχων του, δὲν λείπουσι νὰ μὴ δίδουσι κάποιαν μερικὴν βοήθειαν εἰς τοὺς κατὰ καιροὺς συμβαίνοντας πειρασμοὺς, μάλιστα δὲ εἰς ταῖς Σκάλαις καὶ εἰς τὰ Κουμέρκια, ὁποῦ παντελῶς δὲν ἀφίνουσι νὰ πληρώσουσι τίποτες οἱ αὐτοὶ Καλόγηροι. Αὕτη ἡ Διαθήκη, ἤγουν ἕνα ἄλλο ἀνθύβολον, ὁποῦ ἦτον εὐγαλμένον ἀπὸ τὸ πρῶτον ἐκεῖνο ἀνθύβολον, εὑρισκόμενον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, εἰς τὸ ἐκεῖσε Μετόχιον τῶν Σιναϊτῶν, ἐβοήθησε κατὰ πολλὰ ἀπ' ἐδῶ καὶ ὀκτὼ χρόνους, ὁποῦ ἐσηκώθη κάποιος Χαρατζάρης τῆς Ῥούμελης, λεγόμενος Ντελὴς Μπουραζέρης, καὶ εὔγαλεν ἀπὸ τὴν Βασιλείαν Χατσερίφι, νὰ βάλλῃ εἰς χαράτζι ὅλα τὰ Μοναστήρια, καὶ Καλογήρους. Καὶ ἤθελε γένῃ μέγα κακὸν, νὰ ἐρημώσουσιν ὅλα τὰ Μοναστήρια, ἐὰν ὁ Πατριάρχης, ὁ τότε κὺρ Ἰωαννίκιος ὁ Λίνδιος, μὲ μερικοὺς Ἀρχιερεῖς, πέρνωντας ἀπὸ τοὺς Σιναΐτας αὐτὸ τὸ ἀνθύβολον τῆς Διαθήκης, μαζὶ μὲ τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν Σιναΐτας, καὶ εὐγένωντας εἰς τὸν Μουφτὴν, δὲν ἤθελεν ἐμποδίσῃ τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ τοῦ Ντελῆ Μπουραζέρη, καὶ νὰ εὐγάλῃ Φετφὰν ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν Διαθήκην, ὅτι μήτε Καλόγηρος, μήτε κοσμικὸς Παπᾶς νὰ πληρώνῃ χαράτζι, μήτε ἄλλο βάρος βασιλικὸν, κατὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ Προφήτου.

Ὠφέλειαν ὁποῦ ἔκαμεν ἡ Διαθήκη τοῦ Μωάμεθ.

Περὶ

Περὶ τῶν Ἐρημιτῶν Ἀράβων τῶν τριγύρω τοῦ Ὄρους Σινᾶ.

ΥʹΠεσχέθημεν ἄνωθεν νὰ εἴπωμεν περὶ τῶν Ἐρημιτῶν Ἀράβων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἀρχαίαν τους συνήθειαν ὁποῦ λέγει ὁ Στράβων ὁ Γεωγράφος, κυβερνῶνται κατὰ Φυλαρχίας, ἤγουν πᾶσα Φυλὴ, ἔχει ἕναν Ἀρχηγόν. ἀλλ᾽ ὅμως πᾶσα Φυλὴ μοιράζεται εἰς πολλὰς Γενεάς.
Κατὰ γοῦν Ἀνατολὰς τοῦ Μοναστηρίου εἶναι ἔρημος πολλὴ φθάνουσα ἕως τοῦ Κιαμπέ. Ταύτην τὴν ἔρημον, (ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν) τὴν λέγει ὁ Πτολεμαῖος Πετραίαν Ἀραβίαν. Τὰ βουνὰ τῆς ἐρήμου ταύτης, ὁποῦ εἶναι πλέον σιμὰ τοῦ Ὄρους Σινᾶ, λέγονται εἰς τὴν Θείαν Γραφὴν Ὄρη τῶν Ἀμοῤῥαίων, καὶ εὑρίσκονται μέσα εἰς τὴν Βασιλείαν, καὶ εἰς τὸν τόπον τῶν Ἀμαληκιτῶν. ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Ἀμαλὴκ κρατεῖ ἀπὸ τὴν ἔρημον, ὁποῦ εἶναι ἐδόθεν ἀπὸ τὸν Κιαμπὲ, ἕως τὰ ἔξω ἔρημα τῆς ἐρήμου, περιέχουσα καὶ αὐτὴν τὴν ἔρημον τοῦ Ὄρους Σινᾶ, ὅπου καὶ μετὰ Ἀμαλὴκ τῶν Ἑβραίων πόλεμος ἐγένετο. Αὐτὰ τοίνυν τὰ ὄρη τῶν Ἀμοῤῥαίων τὴν σήμερον ἀπὸ τοὺς Ἄραβας λέγονται Ἄκαμπα. Κατοικοῦσιν εἰς αὐτὴν τὴν ἔρημον πολὺ πλῆθος Ἀράβων Ἐρημιτῶν διαμεμερισμένοι εἰς πολλὰς Γενεάς. ἀπὸ τὰς ὁποίας, ὅσας ἡμεῖς ἠκούσαμεν, καὶ ἠξεύρομεν, καὶ εἴδαμεν, εἶναι αὐταί. Ἀλαβίνοι, Χεηβάτιδες, Χουατάτιδες, Σιάχιδες, Μισαήτιδες, Μωάζιδες, Γαναμήνιδες, καὶ ἄλλαι πλεῖσται. εἶναι δὲ οὗτοι πάντες πλῆθος πολύ.

Πρὸς δὲ τὸ Βόρειον μέρος τοῦ Μοναστηρίου, εἰς τὴν ἔρημον τὴν ἀναμεταξὺ Ὄρους Σινᾶ καὶ τῆς Ἁγίας Ἱερουσαλὴμ, κατοικοῦσιν οἱ λεγόμενοι Μπεναταῖοι, Ταραμπίνοι, Χουηΐκιδες, Οὐλὰτ Σαχήνιδες. Ἀπὸ τὸ γένος τοῦτο τῶν Οὐλὰτ Σαχηνίδων κινοῦσι κατὰ διαδοχὴν οὗτοι πάντες, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὰ Ἄκαμπα, ἕναν Ἀρχηγὸν, καὶ λέγεται Οὐλὰτ Σαχήν. ἔχει πολλὴν ἐξουσίαν εἰς αὐτοὺς, καὶ τιμᾶται ὑπ᾽ αὐτῶν ὡς Βασιλεύς. Εἶναι δὲ καὶ οὗτοι πλῆθος, ὥσπερ τὴν ἀκρίδα. κατοικοῦσι τόπον πολὺν ἀπὸ τὴν ἔρημον, ὁποῦ λέγει ἡ Θεία Γραφὴ Κηδὰρ, καὶ τὴν Κάδδης Βαρνῆ, καὶ τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ τὰ Ὄρη Θαιμὰν, καὶ ἕως τὴν ἔρημον Μωὰβ, ὁποῦ εἶναι κατὰ μάκρος ὡς δεκαπέντε ἡμερῶν δρόμου διάστημα, κατὰ δὲ πλάτος περισσότερον.

Ἐκεῖνοι δὲ ὁποῦ κατοικοῦσι τὴν ἔρημον αὐτοῦ τοῦ Σινᾶ Ὄρους, ἐποῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὰ λεγόμενα Ὄρη τοῦ Ἀῤῥὰν, κατὰ τὴν Θείαν Γραφὴν, καὶ ἔρχεται ἕως τὴν ἔρημον Σὶν, καὶ στρέφεται ἕως τὸ Ἐλεὶμ, τὸ νῦν λεγόμενον Ῥαϊθὼ, (αὐτὴ εἶναι παραθαλάσσιος τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, πρὸς τὸ Δυσικὸν καὶ Νότιον μέρος τοῦ Μοναστηρίου εὑρισκομένη) οὗτοι εἶναι τρεῖς Γενεαὶ, καὶ λέγονται νὰ εἶναι ἀπὸ ἕνα πατέρα, Σάλεχ τὸ ὄνομά του. ὁ ὁποῖος φέρεται λόγος νὰ ἦτον Χριστιανὸς, καὶ ὁ τάφος του εἶναι πρὸς Βοῤῥὰν τοῦ Μο-

νασηρείου, κτισμένος ὡς ὁσπήτιον μικρὸν, σεβόμενος καὶ τιμώμενος παρ' αὐτῶν κατὰ πολλὰ, ὥστε τὸ κάνουσι καὶ θυσίαν κάθε χρόνον. Εἶναι δὲ μακρὰν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ὡς ἔξη μίλια, κατὰ τὸν δρόμον ὁποῦ ἐρχόμεθεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Οὗτος λοιπὸν ὁ Σάλεχ ἔκαμε τρεῖς Υἱοὺς, τὸν Σουβέλεμ, τὸν Σαὴτ, καὶ τὸν Ἄλεκ. ἀπὸ τούτους τοὺς τρεῖς ἔγιναν εἰς πλῆθος τρεῖς Γενεαί. καὶ ὅσοι μὲν εἶναι ἀπὸ τὸν Σουβέλεμ, λέγονται Γενεὰ Σουβέλεμ. ὅσοι δὲ εἶναι ἀπὸ τὸν Σαὴτ, λέγονται Γενεὰ Οὐλὰτ Σαὴτ, ἤγουν παιδία τοῦ Σαὴτ. καὶ ὅσοι πάλιν εἶναι ἀπὸ τὸν Ἄλεκ, λέγονται Γενεὰ Ἀλεκάται. Τοῦτοι λέγονται ἴδιοι τοῦ Μοναστηρείου, καὶ λογίζονται τὸ Μοναστήριον ὡς ἐδικόν τους, ὅτι εἶναι εἰς τὸν τόπον τους. Καὶ κατὰ ἀλήθειαν, ἐὰν καὶ νὰ τρέφωνται ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ὅποιοι ἀπὸ ταύτους κατὰ καιρὸν διευρίσκονται ἐκεῖ, καὶ νὰ ἔχουσι πᾶσαν τους χρείαν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ἀγαποῦσι τὸ ὅμως, καὶ φροντίζουσι διὰ τὴν σύστασίν του, καὶ τοὺς Καλογήρους συμβουλεύουσι διὰ τὸ συμφέρον του. Παιδεύουσιν οἱ γέροντες τοὺς νέους τοὺς ἀτάκτους, μαλώνοντες, ὑβρίζοντες, ὅταν πειράξουσιν ἔξω ἀπὸ τὸ διατεταγμένον τους.

Εἶναι ἀκόμη ἔξω ἀπὸ τὸ Μισῆρι ἄλλαι δύο Γενεαί, Ἀγιάτιδες λεγόμενοι, καὶ Ἀπαούνιδες. Ἔχουσι καὶ αὐτοὶ σύνορα τῆς ἐρήμου ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ Μισῆρι, ἀπὸ τὸ Φιλμπεῖζι, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Θείαν Γραφὴν λέγεται Ῥαμεσσῆ, ἢ Φιλιστιείμ. Ἐδῶ ἐκατῴκουν οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ὁ Ἰακὼβ ἐκατέβη μὲ τοὺς Υἱούς του εἰς Αἴγυπτον. λέγεται καὶ Γεσέμ. ἔρχονται ἕως τὴν ἔρημον Ἠθάμ. Αὕτη ἡ ἔρημος εἶναι ἡ κάτωθεν τοῦ Σουβεϊσίου, καὶ φθάνουσιν ἕως εἰς τὴν ἔρημον Σούρ. αὕτη λέγεται τὴν σήμερον Σούκτουρ. Εἶναι ὅμως ταύταις ἡ δύο Γενεαῖς τῶν Ἀγιάτιδων καὶ Ἀπαούνιδων προσκυνησμέναις εἰς τὴν Βασιλείαν, διὰ τοῦτο καὶ κατοικοῦσι σιμὰ εἰς τὸ Μισῆρι. καὶ ἀπὸ τοῦτον τὸ Γένος γίνεται καὶ Προεστὼς εἰς αὐτοὺς, καὶ εἰς ταῖς ἄλλαις τρεῖς Γενεαῖς ὁποῦ εἶναι τοῦ Μοναστηρείου. τὸν ὁποῖον εἰς τὴν γλῶσσάν τους λέγουν Σεχλάραπον, ἤγουν γέροντα, ἢ πρῶτον, καὶ ἀρχηγὸν τῶν Ἀράβων. Πολλάκις ὅταν τινὰς γυρεύσῃ ἀπὸ τὸ Μοναστήριον περισσότερον παρὰ τὸ διατεταγμένον του, καὶ πειράξῃ, ἢ νὰ βαρέσῃ Καλόγηρον, τὸν ἐγκαλοῦν οἱ Πατέρες εἰς αὐτὸν, καὶ παιδεύεται κατὰ τὴν τάξιν τους. Εἶναι γὰρ ἀληθῶς Γένος ἀγράμματον καὶ βάρβαρον, χωρὶς νόμους πολιτικοὺς, χωρὶς Κριτάδες, ὅμως εἰς ταῖς διαφοραῖς τους κάνουσιν αἱρετοὺς Κριτὰς, καὶ κρίνονται. οἱ ὁποῖοι ἀποφασίζουσιν, ὡσὰν νὰ ἰξεύρουν τοὺς νόμους τοῦ Ἀρμενοπούλου. Εἶναι δὲ ὅλοι τοῦτοι οἱ Ἐρημῖται, ἄνθρωποι κτηνοτρόφοι, καὶ ἄλλην τέχνην δὲν ἰξεύρουν, μόνον νὰ τρέφουν ζῶα, περισσότερον καμήλια, καὶ μὲ ταῦτα νὰ ἀγωγιάζουσι νὰ ἔχουσιν ἐκ τῶν ἀγωγίων τὴν τροφήν τους. Ἀγαποῦσι κατὰ πολλὰ νὰ αὐλίζωνται εἰς τὴν ἔρημον καλλίτερα, παρὰ εἰς χώραν, ἢ εἰς χωρίον. εἶναι ἡ τροφή τους ὀλίγη καὶ τεγνή. εἶναι εἰς τοὺς πολέμους δυνατοί. Πολεμοῦσι δὲ τὸ περισσότερον καβαλαρέοι μὲ ἄλογα. οἱ δὲ πόλεμοι, ὁποῦ κάνουσιν, εἶναι μία Φυλαρχία μὲ

Ἡ Ἠθὴ τῶν Ἀράβων.

τὴν

τὴν ἄλλην, ἤγουν τοῦ ἑνὸς Σεχλαράπου μὲ τοῦ ἄλλου. Ἔχουσιν Ἐγκαίνιον θαυμαστόν. γνωρίζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ ἰχνάρια. ἤγουν μόνον νὰ γνωρίζῃ τὸν ἄνθρωπον, ὅταν ἰδῇ τὸ ἰχνάρι του εἰς τὸν δρόμον, ἢ εἰς ἄλλον τόπον, εὐθὺς γνωρίζει καὶ λέγει, ὁ δεῖνας ἐπέρασεν ἐδῶ. Γνωρίζουσιν ἀκόμι τὸ ἰχνάρι, ποῖον εἶναι τοῦ ἀνδρός, καὶ ποῖον τῆς γυναικός, καὶ ποῖον ὑπανδρου, καὶ ποῖον ἀνυπάνδρου, καὶ κοριτζίου, ποίας γυναικὸς ἰχνάρι εἶναι ἐγκαστρωμένης. Πράγματα βέβαια, ὁποῦ νὰ τὰ ἀκούσῃ τινάς, τοῦ φαίνονται παραμύθια. ὅμως τὰ ἀποδείχνουσιν ὅλα μὲ φυσικὸν λογαριασμόν, ὁποῦ καταπείθουσι κάθε ἄνθρωπον νὰ τοὺς πιστεύῃ. Χάριν λόγου, ἂν τὸν ἐρωτήσῃ τινάς, πῶς τὸ ἰχνάρι τοῦ ἀνδρὸς γνωρίζει ἀπὸ τῆς γυναικός; εὐθὺς τοῦ λέγει καὶ τὸν λογαριασμόν. ὅτι δηλαδὴ τοῦ ἀνδρὸς ἡ πτέρνα εἶναι πλατεῖα, ἡ δὲ τῆς γυναικὸς στενή, ἀλήθεια νὰ εἶναι ξυπόλυτοι, καθὼς ἐκεῖνοι πάντοτε εἰς τὴν ἄμμον περιπατοῦσι. Βλέπουσι καὶ γνωρίζουσιν ἄνθρωπον ἀπὸ μακρόθεν, τὸ διπλὸν διάστημα ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ ἄλλος, καὶ ἀκούουσιν ὁμοίως. Γροικοῦσι τὴν εὐωδίαν τῆς φωτίας, ὡς τρία μίλια τόπον μακρά, καὶ νὰ εἰπῇ καὶ ἀπὸ τίνα ξύλα καίεται ἡ φωτία. καὶ τοῦτο τὸ ἔχουσι, πρῶτον μὲν, διότι κατοικοῦσιν ἀείποτε εἰς ἔρημον καὶ ξηρὸν τόπον, ὅπου εἶναι πάντοτε ὁ ἀέρας καθαρὸς καὶ λεπτύς. δεύτερον, δὲν στέκονται ποτὲ κάτοικοι εἰς ἕνα τόπον πλέον καιρόν, διὰ νὰ μὴ πέρνουσι τὴν δυσωδίαν τοῦ τόπου. καὶ τὸ ἄλλο, ὁποῦ τὰ φαγία τους εἶναι ὀλίγα καὶ στεγνά, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τοῦτα ὅλα συμβαίνει νὰ ἔχουσι τὰς αἰσθήσεις καθαράς. Ὅταν γεννήσῃ ἡ μητέρα τὸ παιδίον, εὐθὺς θέλει νὰ τὸ λούῃ καθημερινῶς μὲ τὸ οὖρον τῆς καμήλας, καὶ νὰ τὸ χώνῃ εἰς τὴν ἄμμον, διὰ νὰ χοντραίνῃ τὸ δέρμα του. καὶ ἀπὸ τοῦτο δὲν τοὺς καίει ὁ Ἥλιος, ἀλλὰ εἰς ταῖς μεγάλαις καὶ δυναταῖς κάψαις γυμνώνουνται ἀπὸ τὴν ζῶσιν καὶ ἐπάνω, καὶ τὸν Ἥλιον ποσῶς δὲν τὸν γροικοῦσιν, ἢ καίει, ἢ δροσίζει. δὲν δίδουσι ποτὲ κανένα Βασιλικὸν δόσιμον, μήτε φοβοῦνται Βασιλέα. μάλιστα ἡ Βασιλεία εἶναι ἀπὸ ταύτους ἐνδεὴς διὰ δύο πράγματα. τὸ μὲν, διὰ τοὺς προσκυνητάδες τοῦ Κιαμπέ, τὸ δέ, διὰ τὰ φαγία ὁποῦ ἡ Βασιλεία ἐλεημοσύνην στέλνει εἰς τὸ Κιαμπέ. Τὸ μὲν γὰρ Χαντζι θέλει νὰ περάσῃ ἀπὸ τοὺς τόπους τους, καὶ ἂν θέλουν δὲν τὸ ἀφίνουσι νὰ περάσῃ. Διὰ τοῦτο πλερώνει ἡ Βασιλεία τοὺς Σεχλαράπους, καὶ μὲ μεγάλαις δωρεαῖς τοὺς δεξιώνεται, νὰ τὸ συντροφιάζουσι καθ' ἕνας μὲ τὰ παλικάρια του, νὰ τὸ πέρνουσιν ἀπὸ τὰ σύνορά του. ἀληθινὰ εἶναι πρᾶγμα χαθῇ τῶν Χαντζίδων εἰς τὸν δρόμον, τὸ πληρώνει ὁ Σεχλάραπος τοῦ τόπου. Ἡ δὲ ἐλεημοσύνη τοῦ Κιαμπέ, θέλουσι νὰ τὴν φέρνουσιν αὐτοὶ οἱ Ἐρημῖται εἰς τὸ λεγόμενον Σουβεῖσι, εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, μακρὰν ἀπὸ τὸ Μισῆρι ἡμέρας τρεῖς. καὶ ἀπ' ἐκεῖ τὴν πέρνουσι τὰ καράβια, καὶ τὴν φέρνουσι διὰ θαλάσσης εἰς τὸ Κιαμπέ. Αὐτὴν δὲ τὴν ἐλεημοσύνην ἄλλοι Ἀράπιδες, ἔξω ἀπὸ τοὺς Ἐρημίτας, δὲν ἠμποροῦσι νὰ τὴν σηκώσουσι. διότι τὰ ἐρημιτικὰ καμήλια βαστοῦσι δίψαν χωρὶς νερὸν τρεῖς ἡμέρας. Εἶναι δὲ ἐλεημοσύνη διωρισμένη τῶν

Βασι-

Περὶ τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ Κιαμπέ.

Βασιλέων, νὰ εὐγαίνῃ ἀπὸ τὸ Μισῆρι, φλωρία χιλιάδες ἑξακόσιαις ἑξῆντα, ἔξω ἀπὸ τὸν Χαζανὰν τῆς Πόλεως. καὶ νὰ ἐξοδιάζεται εἰς τόσα φαγία ἀπὸ τὸ Μισῆρι, νὰ πηγαίνῃ νὰ μοιράζεται εἰς τὸ Κιαμπὲ, ἤγουν σιτάρι, ἀλεῦρι, φακκὴ, ῥεβίνθια, κουκκία, λάδι, βούτυρον, μέλι, κερὶ, καὶ ἄλλαις χρείαις διάφοραις τοῦ Κιαμπέ. Ταύτην δὲ τὴν ἐλεημοσύνην, δὲν τὴν ἔκαμεν ἕνας Βασιλεὺς, ἀλλὰ πολλοί. καὶ ἄλλος μὲν ἔκαμε νὰ πηγαίνῃ τόσον, καὶ ἄλλος τόσον, καὶ ἄλλος πολὺ, καὶ ἄλλος ὀλίγον. ὅθεν ἀπ᾽ ὀλίγον ὀλίγον ἔγινεν ἕως τώρα αὐτὴ ἡ ἐλεημοσύνη εἰς τόσην ποσότητα φλωρία 660000. Λοιπὸν κάθε Βασιλεὺς, καὶ τὴν ἐλεημοσύνην ὁποῦ ἄφησε νὰ δίδεται, ἔκαμε καὶ καράβι νὰ εὑρίσκεται, διὰ νὰ φέρνῃ αὐτὴν τὴν ἐλεημοσύνην εἰς τὸν τόπον. εἶναι δὲ καράβια περίσσα πρὸς ὑπηρεσίαν τοιαύτην. Διὰ ταύτην γοῦν τὴν ἐλεημοσύνην, καὶ διὰ τοὺς προσκυνητάδες τοῦ Κιαμπὲ, γίνεται ἐνδεὴς πάντοτε ἡ Βασιλεία εἰς τούτους τοὺς Ἀράπιδες, καὶ συφέρει εἰς αὐτοὺς νὰ κάμῃ δὲν δύνεται διὰ τὴν δυσκολίαν τοῦ τόπου.

Περὶ τῶν σκλάβων τοῦ Μοναστηρίου.

Περὶ δὲ τῶν σκλάβων τοῦ Μοναστηρίου, τοῦτο εὕρομεν εἰς τὸν Ἀραβικὸν Χρονογράφον, ὅτι ἐστάθησαν Χριστιανοὶ ἕως ἑκατὸν χρόνους, ἀφ᾽ οὗ ἐκεῖ τοὺς ἔστειλεν ὁ Ἰουστινιανός. ἔγιναν δὲ πλῆθος πολύ. Εἰς δὲ τὸν καιρὸν τῆς Βασιλείας τοῦ Ἴμπνε Μαρουὰν, ἔτος ἀπὸ τοῦ κηρύγματος τοῦ Μωάμεθ, 65. ἔκαμαν μάχην κατ᾽ ἀλλήλων τους. καὶ ἄλλοι μὲν ἐφονεύθησαν, ἄλλοι ἔφυγον, ἄλλοι ἐτούρκευσαν, καὶ ἔμειναν εἰς τὸν τόπον, οἱ ὁποῖοι εἶναι αὐτοὶ ὁποῦ καὶ τὴν σήμερον εὑρίσκονται. Λέγει δὲ οὕτω ῥητῶς τὸ Ἀραβικόν. ὅτι αὐτοὶ, ὁποῦ ἔμειναν, εἶναι παιδία τοῦ Σάλεχ. ὅμως δὲν ἠξεύρω, ἢ τοῦ Σάλεχ ὁποῦ εἴπαμεν πρότερον, ἢ ἄλλου τινὸς Σάλεχ καὶ αὐτοῦ λεγομένου.

ΤΕΛΟΣ,

Καὶ τῷ ἐν Τριάδι μόνῳ Θεῷ χάρις.